Ugo super quarta primi cum Tabula

Excellētissimi Ugonis Senēsis utilissima expositio super quarta primi Auicēne: necnō dñi Marsilij: cū annotationibus subtilissimis Jacobi de partibus: Et nunc primū addito copiosissimo / facillimo / ac ingeniosissimo indice / oīa capita / qōnes / notāda / canones: ⁊ queq₃ inuentu digna oculis subijciente: non solu₃ in expōnis fonte: sed etiā in additionū riuulis.

✠

¶ Index sexifarie partitꝰ/facillimus/copiosissimusqꝫ. In prio nāqꝫ mēbro/sunt capita ꝑ suū numerū ordinata. In scđo eadē capita abecedario disposita ordine. In tertio qōnes oēs pncipales cū ipsarꝫ numeris. In quarto eedē qōnes lrāꝫ serie. In quinto notāda/qōnes ēt minutissime/canonū mãe/ac ꝯclonū oēs. In sexto tādē ea q̄ visa sunt notatu digna ac vtilia in additionibꝰ in margine positis. Oia congruo posita ordine: sup exponē Dñi Ugonis Senēsis: ꝛ Jacobi de ꝑtibꝰ in quarta primi Auicē.

¶ Indicis primū mēbꝝ: capitū ordinē sequēs.

¶ Indicis 2m mēbꝝ capita tn̄ ꝯtinēs ꝑ ordinē alphabeticū

¶ Tertium membrum: questiones oēs principales oculis subijciens: cum ipsarum in fronte numeris.

¶ Tituli questionum pmi capituli.

¶ Tituli questionum scđi capituli.

¶ Tituli questionum tertij capituli.

Utrum

Indicis quartũ mẽbrũ: earũdem questionum ꝑncipaliuȝ ordine alphabetico seriem premonstrans.

De litera. A.

De litera. B.

De litera. C.

¶ De litera.B.

¶ De litera.C.

De litera. F.

¶ De litera.T.

¶ De litera.U.

FINIS.

A ℭ Ugonis Senēsis p̄clari viri Cōmētaria: super quarta p̄mi Auicēne cum annotationibus quibusdaʒ Jacobi de partibus ⁊ aliorum, in margine locatis.

ℭ Fen quarta de diuisione modorū medicationum: est locutio vniuersalis de medicatione. Capitulum.I.

Icemus φ res medicatonis ex vna triū reꝝ cōplet: vna earū ē regimē/⁊ nutriē tia/⁊ alia medicinaꝝ exhibitio: ⁊ tertia est opatio manualis.

B ℭ Ista ē quarta fen p̄mi can. Aui. in qua determinat̄ de modis cure generaliter. Que iō ponit̄ in fine p̄mi can. qꝛ in p̄mis duab' fen Auicē. determinauit de rebus ptinētibus ad ptem theoricā medicine. In tertia de rebus pertinētibus ad partē practicā p̱ regimine sanorū. Restabat in vltimo illā ptē ponere q̄ generaliter determinaret ptinētia ad ptē practicā curatiuam. ℭ Et ista pars diuidit̄ in duas ptes. Primo facit h̄ valde generaliter. Scd̄o min'. secūda ibi. In p̄n' sequētis capituli [Que eaꝝ ē sine mā.] ℭ Presens capitulū diuiditur in duas ptes. Prīo ponit̄ vna diuisio instrumētoꝝ artis curatiue. scd̄o mēbra diuisionis declarant̄ ibi 2° [Regimē aūt.] ℭ Dicit p̄ φ res medicatiōis cōplet̄ ex vna trium reꝝ. Quarū vna ē regimē ⁊ nutriētia. Secūda ē exhibitio medicinarū. Tertia est opatio manualis. ℭ Ubi p̄ notādū φ p̱ res medicationis debem' intelligere finem in medicādo itētū: q̄ est sanitatis acq̄sitio: ⁊ morbi remotio. ℭ Nota scd̄o φ medicatio qn̄qꝫ sumit̄ p̱ oī actione medici siue in ꝯseruādo sanū: siue in p̱seruādo neutrū: siue curādo egrū. Scd̄o sumit̄ stricte pro curatione egrorū: ⁊ hoc mō sumit̄ hic. Differētiā aūt inter preseruationē ⁊ ꝯseruationē vide supra in p̄n' fen tertie. Sumit̄ etiā tertio medicatio p̱ administratione pharmaci laxatiui: vt p̄ma afo. Digesta medicari. Sed ad ꝓpositū non capit̄ sic. ℭ Tertio nota φ ille finis acq̄rit̄ a medico: aut p̱ regimē ⁊ nutriētia: aut p̱ exhibitionē medicinarum: aut p̱ operationē manualē. s. p̱ quaꝫ aliquid operatur incidēdo: suendo: vel ligādo: ⁊ talia faciēdo. Et sic dicem' φ res medicationis ex vna istarum trium rerum completur.

Quid φ multi sanati sunt sic medicationib' ⁊ Aui. dixit in 6° nāliuim φ plus valet cōfidētia i̇firmi ī salute q̄ⁿ medicus cū oīb' suis instris. Etiā ille plures sanat vt̄ videt̄ φ ista reducunt̄ ad hic accidētia ⁊ sic nō sunt plures res medicationis.

C ℭ Nota q̄rto φ qn̄qꝫ vna istorū sufficit: qn̄qꝫ due: qn̄qꝫ oēs tres requirunt̄. Et est intelligēdū φ vna: aut duab': aut oībus completur. ℭ Nota q̄nto φ hoc nomē regimen qn̄qꝫ sumit̄ in medicina p̱ oī opatione medici: p̱ quā regit corpus humanū: ⁊ hoc mō sumit̄ p̄mo regiminis acutoꝝ: cōmēto 21°. siue illud fiat p̱ medicinas: siue per res non nāles. Scd̄o sumit̄ pro administratione debita sex reꝝ non nāliū: ⁊ hoc mō sumit̄ infra. Tertio sumit̄ pro

D administratione oīum reꝝ non nāliū excepto cibo ⁊ potu: ⁊ sic sumit̄ hic. Ex quo pꝫ quare dixit regimē ⁊ nutriētia: vt oīum reꝝ nō nāliū administrationeꝫ cōprehenderet. ℭ Sexto notādū φ lꝫ hec tria sint tria genera istrumentorū practice medicine tam quo ad parteꝫ preseruatiuā q̄ⁿ cōseruatiuā ⁊ curatiuam: vt pōt patere ex dictis in fen tertia: tn̄ diuersis modis specialib' sub istis generibus contentis vtit̄ medicus in curatione: p̱seruatione: ⁊ ꝯseruatione. Sunt ergo in genere hec instrumenta eadē: sed in singulari ⁊ speciali modo differunt: ⁊ hoc sufficit p̱ illa differentia que est inter dictas partes artis. ℭ Ultimo notandum φ medicina non sumitur hic proprie pro

E operante a qualitate: sed cōiter pro omni applicato corpori nostro: q̄d nō tn̄ a mā est operatiuū: sed a qualitate vel a tota substantia. ℭ Et ex his pꝫ verificatio text'. Nā sanitas acq̄rit̄ p̱ acquisitioneꝫ alicuius: aut remotionē alicuius. Et hoc fit aut per operationem manualeꝫ sine alterius applicatione: vt chirurgia: aut requiritur rei alterius applicatio ab operatione. Si requiritur applicatio alterius rei ab operatione pꝫ. p̄mo aut erit nutriens: aut res alteratiua non nālis: aut operatiua a tota substantia: ⁊ sic est medicina. Et sic habes diuisionis sufficientiā in tria instrumenta artis. ℭ Ex quibus patet quorundā dubiorum solutio.

F ℭ Primū dubiū quare preposuit fen tertiam que est de cōseruatione. Ratio enim est qꝛ cāe cōseruātes sunt priores causis efficientibus: vt tertio techni: ⁊ sic ars cōseruatiua prior est arte curatiua.

ℭ Scd̄m dubiū quare nō fecit spālem tractatum de preseruatione corporū neutrorū. Ratio est: qꝛ neutra decidētie multū ꝯueniunt cū sanis lapsis: ⁊ iō in eodem tractatu cum illis ponit̄ eorū regimen. Neutra aūt cōualescentie: qꝛ ex particulari quodam morbo inueniuntur. s. ex febre: ideo cōmodius visum fuit Auicē. post tractatum de febribus determinare de regimine illorum. In veris enī cōualescētibus calor est paruus ⁊ sanguis est paucus.

G ℭ Tertiū dubiū q̄re preposuit regimē. 2° exhibitionem medicinarū. 3° opationē manualem. Dicendū φ regimē est cōe instr̄m in omni morbo. Nō autem sic est de alijs duob' instrumētis. Exhibitio ēt medicinarū in plurib' est magis necessaria q̄ operatio manualis. ℭ Et nota φ per manualem operationē intelligit̄ illud q̄d facit medicus sine concursu alterius particularis agentis: sicut incisio: reductio: ligatura: ⁊ similia. Sed exhibitio medicinarum hoc modo nō confert in cura sine alteratione.

G. Uꝫ tn̄ φ p̄' due res medicatiōis ad medicos ptinent 3° vō cōuenit ministris corꝫ chirurgicis: vt dicit Auenzoar. lib. 2. tra. 6. c. 4. huiusmodi enim opationes manuū diminute de sūt seruitorib' medicoꝝ. Ad medicuꝫ aūt honoratū h̄ non ptinēt quēadmoduꝫ nō ptinet ei facere syrupos ⁊ clisteria suis manib' nisi eēt in magna necessitate: ⁊ nec Auēzoar fm̄ ꝯsiliuꝫ patris sui: lꝫ ipse opatiōe manuali valde fuerit delectatus.

ℭ Per regimen aūt intelligim' administrationeꝫ que fit in causis necessarijs: q̄ h̄ꝫ vsuꝫ sunt currētes ex quibus est nutriens.

ℭ Explanat mēbra diuisiōis. Et diuiditur in tres partes. Primo declarat quid intelligat p̱ regimen: relinquendo alia duo tanq̄ nota. 2° excusat se a q̄busdā. 3° ponit quosdam generales can. circa nutriens ⁊ medicinas. secunda ibi. [Et iudicia q̄dē.] tertia ibi. [Nutriens vō ex eis.] ℭ De p̄ma dicit φ p̱ regimen intelligit administrationē causarum currētiū fm̄ vsuꝫ que sunt necessarie numerate supra fen secunda: ⁊ de illis est nutriens.

ℭ Ubi nō: φ res non naturales dicunt̄ necessarie. s. vt vita hoīs duret: ⁊ decurrēdo p̱ etates ꝯseruetur. ⁊ sunt necessarie in sua generalitate: vt dictum est fen scd̄a: lꝫ nō sunt necessarie in sua singularitate. Nullus enī aer est necessarius ad vite conseruationem: ideo dicuntur ēt cause non necessarie: sed currentes fm̄ vsum: qꝛ cōmuniter vtimur illis. Ex quibus pꝫ quomodo saluatur litera que est negatiua in causis nō necessarijs. ℭ Notandum scd̄o φ ex hac litera Auicē. vī velle φ noīe regiminis intelligit̄ administratio debita nutrientis: cum dixit: ex quibus est nutriens. Et ideo aliter exponēdo q̄ supra in prima parte dictum est: posset dici φ cū supra dixit regimen ⁊ nutriētia: non voluit nutrientia non contineri sub regimine: sed ad maiorem expressionem dixit hoc. Et posset dici φ ly quibus: refertur ad causas necessarias.

H. Scd̄m vnū exponē Auic. p̱ regimē hic intelligit ēt administrationē cibi ⁊ pot'. ex plicaut autem nutriētia: qꝛ ista fuit potissimū instr̄m tamq̄ ꝯfundēs sanitatē q̄ egritudines curādo sine nocumētis: vn̄ si pōt medicus curare sine potionēs vt dixit Damascen' ꝓsperā cueniunt.

ℭ Et iudicia q̄dē regiminis ex parte qualitatū eaꝝ sūt ꝓportionalia iudicijs medicinaꝝ.

ℭ In ista parte excusat se dicēs: φ iudicia regiminis quātum ad administrationem reꝝ non naturalium ex parte

I

qualitatis.i.fm q habet calefacere:aut aliter corpus ad primas qualitates alterare:sunt proportionalia et similia iudicijs administrationis medicinarum:de qbus infra dicet: et iō supple nūc nō opz ea ponere diuisim.

Hec hz diffi cultatē i mulieribus. In febre enim putrida experit cibi frigidi: et tñ nō cōpetit medicine frigide: vt dicit Auenzoar.in pleuresi et peripleumōia conuenit medicine frigide ñ cum diadragāti et syrupus violarū et in ipsis nō cōpetit aer fridus ppmiste Ad h d3 qsepe in eodem morbo cōpetit reme dia 3ria diuersis respectib': vno mō p remouēda causa morbidalio mō p mala cōplone alterāda.

℄ Nutriēs vero ex eis oibus iudicia hz q̄ sunt ei propria ex modo quātitatis: nutriens enim qñq3 prohibet: quādoq3 minuit: quādoq3 equatur: quandoq3 augetur.

℄ Nūc exeqt ponēdo can.p de nutriēte.2° de exhibitiōe medicinarum.2° ibi.[Medicatio aūt.] Nota q de operatione manuali nō dat hic can.qr illi sunt magis spāles: et iō ad sequētia capla reseruat. Non ponit ēt regulas de mō administrationis aliarum rex non nālium nisi ciborū: qr ille alie res nō nisi ex pte qua nos imutāt qualitatiue psiderant. Et qr ex illa pte iudicia sunt pportionalia iudicijs medicinarum:iō nō fuit opportunū ponere:vl meli' ca reseruat ad sequētia:vt de eūone et curatione:aut reliquit volēs q p alia dicta de eis i scda et tertia fen sciam' opari. Sed pms ps diuidit in tres ptes fm tres diuisiones diuersas de mō administrationis nutrimēti q̄s ponit. 2° ibi.[nutriēs quoq3.] 3° ibi.[Nutriēs pterea fm hoc.] Itē pmo ponit diuisionē.2° can.iuxta mēbra diuisionis. ibi scda.[s3 nō phibetur.] ℄ De pma dicit q nutriens hz iudicia ppria ex pte quātitatis:nō q in alijs reb' non sint iudicia quātitatis vt in somno et eūone:s3 ista iudicia de quātitate offerēdi nutrimēti sunt sibi ppria.s.nutrimēti inquātū est nutriens. Nam alius est modus quātitatis somni q̄s nutriētis:et ali' est modus nutrimēti multi non pportionati quātitati in eūone. Ideo ista iudicia dicunt ppria nutrimēti qr nō cōia sibi et alijs reb' nō nālibus. Nō tñ oia iudicia de quātitate in nutrimēto sunt ita propria quin sint silia in medicinis et alijs rebus nō nālib': vt pz inspicienti. Dicit scdo q nutriens qñq3 auget: qñq3 minuitur: qñq3 auferi: quandoq3 equatur. ℄ Ubi nota pmo q quāuis nutriens dicat de vero nutrimēto qd est cābium aut gluten: et qñq3 de quasi nutrimento qd est sanguis et alie humiditates secunde et chilus. Hic tñ sumitur pro futuro nutrimēto qd est cibus ab extra:ita q sensus est q infirmis qñq3 augemus cibum qñq3 minuim' qñq3 equamus:qñq3 subtrahimus. ℄ Nota scdo q hec

K

L

Immo nihil phibet in eadē egritudine nutriēs auferri minui equari et augeri in tpibus diuersis.

oia.s.augeri vel minui dicunt cōparatiue: et fm mentem Aui. hic non intēdimus solū comparando infirmos ad sanos:sed ēt egros ad egros et sanos ad sanos. Constat.n. q infra dicit minui in augmento et in statu respectu principij:ergo tam in sanitate q̄s etiam in morbo cibū qñq3 augem': qñq3 minuimus: qñq3 equamus. Ex hoc hic dicit Dynus q cū sint qdā morbi peracuti in quib' auferimus cōsentiēte virtute: qdā acuti in qbus diminuimus: qdā chronici in qbus eqre dicunt: nō est de mēte Aui. cū paulo posterius dicat q i chronicis minuim': s3 nō tantū q̄stū i acutis. ℄ Notādū tertio q cū Aui. posuit q̄tuor

M

mēbra diuisiōis:nō tñ posuit can. nisi circa duo: qr de augēdo et eqnādo intelligat p illos q dicunt de diminuendo et auferēdo. ℄ Ex si querat vtrū in aliquo morbo sit cibus equandus respectu ciborū sanitatis. Qō.I.

Uidetur pmo q nō: qr in oi morbo virt' ē debilis respectu sanitatis et cib' est dādus fm virtutis tenorē: g sp est minorādus. ℄ S3 q sit qñq3 augēdus pbat: qr corpus valde plectoricū: aut cui pp replētione modicū cibi erat dādū: cū de crepatura eēt timor: si ex flōmia fiat ita vacuus vt sensibiliter ledat erit egrū: et nūc cib' in eo erit augēdus. ℄ Cōfirmat: qr stat plus eē cibū minuēdū in sanitate data pp timorē plectorie q̄s sit minuēdus in morbo pp debilitatē virtutis et humorū digōnē.g et c. ℄ Scdo. in fractura ossis cū regenerat porus arcoides siue arosboth: als orresbet idigem' pluri nutrimēto restaurāte q̄s tpe sanitatis. Nā indigemus nutrimēto restaurāte pditum: et eo exqtio regenerat arosboth: vt sumit 3° techni.textu.11.et in cōmēto.119. Hinc dicitur q alicui egro ē plus dādū de cibo q̄s certo dato sano et c. et ēt aliqñ sibimet in sanitate sua existi vt pbant argumēta. ℄ Dicit scdo q stāte paritate necessitatis nutrimenti plus de cibo d3 offerri sano: qr virtus magis digerere pt. Et cōstat q argumēta ponūt disparitatem in necessitate nutrimēti. ℄ Cōtra rñsionē arguit: qr stat virtutē digestiuā in certo egro eē fortiorē q̄s sui in eo sano: et morbum esse nālem indicātē de cibi ingrossatione: vt in pn° catarre vel medio ei': in quo q̄rit ei' ingrossatio. g solutio nō est vera vlr. Idē pz in melliamā in illa corp' est ipinguādū et carnosum faciēdum: vt dicit Rasis 9° Almāsoris: et Aui. pma tertij: et Mesue in suo de appropriatis: sed non impinguat nisi q̄titas cibi augmētet. Nam impole est mēbra vltra modū crescere nisi chimi vltra modū augeantur: vt pma afo. cōmēto 3°. ℄ Propterea dicendū est q rō non pbat: qr l3 in egro virtus digestiua sit debilior q̄s in sano: tñ i sano nō sp est dādū tātū q̄tū virtus pōt digerere. Et iō in hñte debiliorē virtutē stat tātū posse digeri q̄tū debet dedite illi sano: et erit tanta cibi necessitas in egro pp necessitatē auctā: aut aliqd hz q̄tū cōuenienter administrabit in sano. Et iō forte opposita cōclusio teneri posset: et tu cōsidera oia hec. Nā illō qd dē cōiter cibū dari fm tenorē virtutis: intelligit q nō d3 dari vltra posse virtutis. Et cū dicit q in morbis chronicis subtiliam' intelligit in nālibus a nā nō reducibili ad benignū: vt putrida: aut putrere parata notabiliter debilitante digestiuā totius apta digeri digōne ad expulsionem a natura preparante: mō ois morb' nō est hō. Questio.II.

N

O

Si vero q̄rat an cib' sit qñq3 ex toto auferendus: d3 q sic. Nā p ei' qñq3 ablationē infirm' citissime liberat: puta vna die vel duab': aut vsq3 ad q̄rtā: et tūc nō tñ debilitat quin postea sumpto cibo cōuertatur ad sanitatis dispositionē: l3 ergo ois itētio vtriusq3 opusculi sit vite custodia: tñ pro vite custodia quādoq3 est cibus auferendus totus certo tempore.

P

In trib' maxime casibus nutriens phibet. Primo in peracutis egritudinib' et iuxta illō hyp. po. ad vltimas egritudines. Scdo in statu morbi: dicit Hip. Cū in statu est egritudo: tunc tenuissima dieta necessaria e vti. Tertius casus est in paroxismis et exacerbatiōib': iuxta illud in paroxismis subtrahere opz.

℄ S3 nō phibet nisi cū medicus vult virtutē cū h custodire vt nā occupet i maturatiōe humorum: et nō minuit nisi cū vult virtutē cū h custodire. g inquātū nutrit custodit pte virtutis: et inquātū minuit custodit pte materie ne nā tūc occupet in digerendo multū cibū.

℄ Nūc fz diuisionē datā ponit can. 2° satisfacit dubio. secūda ibi.[Ipse quoq3.] Adhuc p' i duas fz can. scda ibi. [Et nō minuit.] ℄ De p' dicit q nos nō auferim' cibū nisi qñ volumus nām occupari in maturatione humorum. Scdo dicit q tūc minuim' cū habem' hāc itētionē: et cū h volum' nām cōfortare vel virtutē custodire. Et iō medicus dādo cibū vtriq3 rei vacat: nā inquātū nutrit conseruat aliquātulū virtutē: et inquātū minuit facit q nā nō occupet a digōne humorum p digestionem multi cibi. ℄ Circa ptes nō p q i regimine egrotātiū pcipue in nāli morbo p cibū pncipalr duo a medico psiderant a qbus recipit intētionē de mō cibādi. Unū est virtus: aliud est morb'. Nā virtus cū sit res nālis dicit de sui custodia et pseruatione q̄ fit p cibū. Nā sanguis spiritus et humiditas mēbrale in qb' psistit virtus reficiunt cibo. Scdm ē morbus: nā cū morb' sit res pter nām idicat de sui remotiōe. Et qr morbi nāles remouent p remotionē sue cāe: ideo indicat de remotione cause. Causa vero est humor. Et qr

Q

remouetur

A remouetur humor ꝑ opatiōnē nature vel virtutis occupa ta nā in digerēdo cibū nō pōt ita occupari in digerendo humorē sicut si nō esset ita occupata:τ iō morbus indicat q virtus nō occupetur in digerēdo cibū:τ sic q cibus au feratur. Ex quo pz istas idicatiōes quodāmō eē oppositas ¶ Nota scdo debite cibādo nō solū debet medicus vnū sed ambo ꝯsiderare:τ fm amboꝝ indicationes elicere intētiones. Nā forti existe idicatiōe ex pte morbi de nō cibando si virtus ꝯsentiat τ nō multū indicet de opposi to:qz ē fortis apta sine cibo stare:tunc auferimus. aut mul tū minuimus:sz cū non cōsentiat virtus aliter foret opan dū. ¶ Nota tertio q lz virtus quodāmō ꝯrie se habeat morbo in indicādo:q virtus debilior magis indicat τ mor bus magis indicat qñ est fortis:nō tñ opz q debilior vir tus indicet plurē cibū esse dādū in vice vna:qz stat q ta lē digerere nō posset. Et iō cōceditur q indicatione sum pta a virtute magis indicāte qñqz est minor dādus cibus. ¶ Ex his pz verificatio canonis.qz qñ volumus virtutē esse intētā ad digōnē humorū q sunt in venis:τ videmus vir tutē ꝯsentire:qz nō indigere cibarijs vsqz ad cōplemētū digōnis eorum:auferimus cibū:sed cū videmus virtutē nō ꝯsentire ita q nō posset tāto tēpore sine cibo stare:mi nuimus non multum vt nā non impediatur:τ virtus ali quantulum conseruetur τ restauretur.

B Iuxta illd di cit Aui. me dicus inquan tum nutrit cu stodit per vir tutis τc. et cō trariū Gal. in afo. vbi di cit q grossus cibus augmen tat:moderatus custodit:sub al do minuit fuit. Soluit q diminutio nutricans cu stodit virtutem cōparādo ad ni hil dare: sed minuit virtutē rōe ad id qd dō so dat tpe sa nitatis.

¶ Ipse quoqz sp sit solicitus de eo qd magis suspectū est: τ ē virtus si fuerit valde debilis: aut egritudo si fuerit multum fortis.

C ¶ Nūc remouet dubiū. Sigs eni q̄rat virtute idicāte de ci bi exhibitiōe:τ morbo idicāte de cibi subtractiōe:ad qd medicus magis itēdere dz:¶ Rñdetur q sp dz eē solicitus de magis suspecto.i. de eo ꝑꝑ qd magis suspicamur de morte. Et est h mō:qz si virtus est valde debilis: tūc ipsa magis est suspecta. Si morbus est valde fortis τ vtus non ita debilis:tūc morbus est magis suspectus. Qō. III.

Dubitatur circa h vtrum deterius sit declinare ad latus diete grossioris q̄ opz:an ad latus diete subtilioris q̄ opz: ¶ Et q deterius sit declinare ad latus diete subtilioris:apz in afo. pme particule. In te nuibus dietis magis peccāt egrotātes. Dicit enim q omne peccatū qdcūqz fit fit magis in dieta tenui q̄ in grossa. ¶ Ad ptē negatiuā est Hip. scdo regis acutoꝝ:τ Gal. in textu τ cōmēto. 36. Dixit enim Hip. minui nūqz iuuāt est. Et Gal. assignādo cām huius dixit hoc esse:qz additio fm plurimū nocet:nocumento cuius rectificatio non est possibilis. Rectificatio aūt nocumēti qd a diminutione accidit est facilis. ¶ In hoc dubio tres sunt respōsiones. prima est Dyni quā sequitur Marsilius hic. Et pma par ticula cū dicit q duplex est regimē:qddā particulare qd attenditur in vna cibatione tm:aliud est vniuersale quod accipitur in toto tpe vsqz ad statū:aut in toto tpe vniuersa li. Quo ergo ad vniuersale regimen oium tēporū statum ꝓcedentiū deterius est subtiliare:τ hoc vult Hip. in afo. dicto. Sz quo ad regimē in solo statu attēdendū minui est melius:similiter quo ad regimen particulare vnius vi cis tm:τ hoc voluit Hip. scdo regiminis acutorū. Primū probat ꝑ hoc. Nam nutricādo ꝑ subtiliatiōnē cibi fit mu tatio ad magis incōsuetum:τ nocet nocumēto essentiali: τ difficilius ex eo virtus tolerat accidētia:τ difficilius suū nocumētū corrigit in statu ꝑ cibū. Scdm pbat:qz dimi nutio est cōueniens in statu:τ in declinatione facile corri gitur. Tertiū pbat:qz minutio indicat de dispositione que est morbus τ corrigitur facilius:qz in egro peccatum reple tionis difficilius corrigit. ¶ Scda ratio dicit q tam in sanis q̄ in egris τ tā quo ad vle regimen q̄ quo ad par

D

ticulare declinare ad dietas subtiliores q̄ cōueniat virtu ti est deterius ceteris paribus. Et rō est:qz facit nocumētū essentiale in defectu virtutis. Et hoc dicūt Hip. intende re ponentē ꝓpositionē vniuersalem cū dicit. Omne pec catū τc. Dicit scdo q peccatū subtiliationis in egro in cō paratione ad dietā sanorū est minus ingrossatione in cō paratione illorū:τ hāc vult Hip. scdo regiminis acutoꝝ. τ Aui. pma quarti cum dicit. Cūqz ignoras egritudinem subtilia regimen. ¶ Tertia positio est mea:τ nō credo vniuersaliter declinare ad dietam subtiliorē q̄ virtuti cō ueniat:qd sit deterius q̄ tantūdem declinare ad grossio rem:cum aliquando per talem ingrossationē in vna die moritur infirmus:τ ꝑ similē subtiliationē nullo mō morie tur. Ad qd probandū suppono q ꝑꝑ fortem ꝑcussionez in capite abstinēdum sit a dieta sanorum:hoc patet sexto Almāsoris:τ prima tertij:τ quarta quarti. ¶ Suppono scdo q cā est:qz ex tali dieta infirmus quādoqz incurret apostema in cerebro aut pāniculo:vnde morietur. Alia enim cā nō pōt assignari q̄re talem dietam damus ad vi tandum periculum mortis. ¶ Suppono tertio q talibus oibus circūstātijs ꝯsideratis opz aliquo mō cibare cibo medio inter dietam sanorū τ nihil dare:hoc pz:qz qñqz cibādi sunt:τ non cibis sanorū ꝓpter periculū. ergo quā do sunt cibādi aliquis erit cibus in quo nō sit h nocumē tū:sit igitur ille medius inter cibū sanoꝝ τ nihil dare:qz ar gumētū eodem mō de alio hēret veritatē. Cōstat eni so phisticis q in isto casu est dare subtilissimū cibū facien tem hoc nocumētū:τ aut grossissimum nō faciētē:τ vtroqz mō signabitur cibus minus distans ab interficiente q̄ ni hil dare:τ hoc inuento qui cōueniens esset cum corpus ci bo indigeret:cū quo tale nocumētū non incurrat. Patet q respectu illius tātū ingrossare esset cā mortis:τ tantūdē subtiliare nō esset cā mortis. Et pōt argumētum duci in terminis mensurarū:vt pz de paratis cadere in aposte mata membrorū ꝑncipalium τ de paratis suffocari ex nimio sanguine. ¶ Nec credo ēt q vliter in talibus quo ad vle regimē declinare ad subtiliores sit peius:nec semꝑ in particulari regimine declinare ad grossiores est peius: vt cū cadit virtus:sed credo q stante virtute in vna par ticulari cibatione melius est ad subtiliores declinare die tas:τ hoc vult Hippo. secūdo regi. acu. τ Gal. si bene in spicias. Sz vbi nō est periculū suffocationis aut aposte matis credo q in regimine vli ad grossiores declinare dietas in morbis notabiliter magna tēpora habentibus sit melius:τ aut saltē fm plurimū est melius. ¶ Posset ēt dici q stante virtute tam quo ad vniuersale regimen q̄ quo ad particulare est melius in morbo māli minuere dietam:ita tñ q per illā non veniat virtus ad diminutio nē talem cū q̄ nō refici posset bene vnico cibo:sed subti liare ita q arefiat corpus aut virtus fiat ꝑ illud impotēs ad subleuādū corpus se est peius q̄ tantūdē ingrossare citra limites regis τ diete. Et iō Hip. nō dicit q oē pec catū subtiliationis sit maius peccato ingrossationis:sz q oē peccatū est magnū:qd solū intelligitur duobus modis ꝑdictis. Et forte h qd Aui. pma q̄rti de arefactiōe τ aug mēto apatis dicit vult Hip. in afo. dicto. Qō. IIII.

E Soluuntur hic q̄ sunt ꝯ Iac. intellecta illa pticula ceteris paribus. Et ꝑ ampliori notitia huius mēe: vid qōnē ipius motam supra afo. 5o τc.

F

G

H

Solet scdo q̄ri absolute q̄ ē fortior idicatio:an morbi an virtutis: vbi dicitur q absolute idicatio sum pta a virtute est fortior. Nā accidētibus virtutē dissoluē tibus ilico dādus est cibus. cōmēto. 9. pme particule. Etiā q̄liscūqz sit morbus. cōmēto. 9. de ingenio sanitatis dicit Gal. Igitur pma intētio in oi qdē virtute est ista:tñ non est curatiua sz viuificatiua. Attamē regula debite dietandi cōstante virtute sumit maxime a morbi cognitione.

¶ Nutriēs quoqz ex duabus minuit ptibus.

I vna eaꝝ ē ex pte quātitatis: ⁊ altera ē ex pte q̄litatis: ⁊ tibi qdē poīe est ponere ↄ̄fūctionē duaꝝ priū diuisionē tertiā. ❡ Differētia aūt inter duas dictiōes quātitatis ⁊ q̄litatis ē qm̄ nutriēs qn̄qȝ ē multe quātitatis ⁊ pauci nutrimēti sicut olera ⁊ fruct⁹: qm̄ q ex eis multū comedit: ex quātitate nutriētis multū recipit absqȝ ei⁹ q̄litate. Et qn̄qȝ est nutriēs pauce q̄ntitatis ⁊ multi nutrimēti: sicut oua ⁊ gallorum testiculi.

❡ Hic ponit aliā diuisionē de mō administratiōis nutrimēti ⁊ cañ. illi correspondēte: ⁊ est diuisio hui⁹ mēbri suprapositi .s. diuisio cibi. Et diuidit̄ i duas. p̄ ponit distinctionē.
K 2ᵃ cañ. correspondentē. ibi scḋa. [Nobis quoqȝ.] p̄ma i duas: sed lego totū simul. ❡ Dicit in p̄mo ꝙ nutriēs minuitur tribus modis: vno mō in qualitate: alio mō i quātitate: ⁊ tertio in q̄litate ⁊ quātitate simul. ❡ Dicit 2ᵒ ꝙ dr̄ia q̄ ē inter cibū multe q̄litatis ⁊ cibum multe quantitatis pōt ex h intelligi q: cib⁹ multe quātitatis cōtinue modicum p̄bet nutrimētū. Erit ergo ille multe quantitatis ⁊ parue qualitatis sicut olera ⁊ fructus: ⁊ qn̄qȝ est ecōuerso: q: in pauca quātitate multū p̄bet nutrimētū sicut testiculi gallorū ⁊ vitelli ouoꝝ. ❡ Ubi nō p̄ ꝙ dupli̇r loquunt̄ medici de qualitate nutrimēti. p̄ de q̄litate opatiua alterādo .s. caliditate ⁊ frigiditate: ⁊ hoc mō nō dicimus hic. 2ᵒ dicit̄ q̄litas rōne nutrimēti vt nutrimētū est: ⁊ h mō dicimus nutrimētū esse multe qualitatis vel pauce: q: est multe nutribilitatis aut pauce. Et ex hoc potes elicere modum
L minorādi cibū in q̄litate: q: dare cibū minoris nutrimenti. Modus aūt minorādi q̄ntitatē ē clarus. Pȝ 2ᵒ ꝙ minoratio q̄litatis pōt dici quodāmō minoratio quātitatis.
D Nā alijs paribus p cibum pauce quantitatis minus de nutrimēto dat̄ q̄ per cibū multe quātitatis. ❡ Nō scḋo ꝙ iō cibus prebet̄ multi nutrimēti respectu alterius eq̄lis quātitatis: q: illius cibi pars pauca trāsit in supfluitates ⁊ plurima in alimētū: sed alterius partes plurime trāseūt in supfluitates: ⁊ pauce i alimētū. ❡ Tertio nōndū ꝙ apud doctores ex trib⁹ causis in gn̄e ↄ̄tingit ꝙ cibus sit aptus ſm plurimas ptes in alimētū cōuerti: vna est familiaritas ⁊ cōueniētia cū sanguine in ꝓprietate occulta. scḋa est ↄ̄ueniētia in qualitatibus manifestis. tertia est
M passibilitas cibi ex mō substātie. Propter p̄mam. Caro sicca est pluris nutrimēti homini q̄ fenūm̄ inter carnes ⁊ hoīem vel sanguinē humanū currit occulta ꝓprietas: merito cuius ille sunt in sanguine a calore nāli hoīs transmutabiles: ⁊ talis ⁊ tāta nō currit inter fenū ⁊ humanum sanguinē ⁊ calorē: vbi ecōtra est respectu asini: equi ⁊ bouis. Propter scḋam ꝙ vitelli ouoꝝ ⁊ gallorū testiculi ⁊ carnes ſm plures ptes ↄ̄uertunt̄ in nutrimētū hoīs q̄ fabe aut lētes aut olera. Propter tertiā ꝙ liquida plus nutriunt: vt in cōmēto illius afo. facilius est repleri potu q̄ cibo. ❡ Et pro hac mā vide dicta a me in q̄ōnib⁹ super illo afo. scḋe pticule. Facili⁹ est repleri cibo q̄ potu: ⁊ videbis q̄ūo stat .a. cibum vt sanguis humanus respectu .b. vt vitelli ouorū: ambobus potatis nāliter ⁊ virtualiter magis similē eē mēbris tā in proprietatibus occultis q̄ in qualitatib⁹ manifestis: ⁊ mō substātie .b. ⁊ cōsimili ambobum exñte applicatione: facilius tn̄ alijs paribus nutrient̄ mēbra ex .b. q̄ ex .a. ⁊ sili̇r accipe exēplum de cibo subtili pauce quātitatis exhibito stōcho calido respectu grossi similis quātitatis. Et eodem modo videbis ꝙ stat .a. cibū digestibiliorē esse .b. tunc ex modo substantie q̄

M Modus cuius habe pōt intelligi de grossitie cibi iuxta illud Gal. i lib. de virtute ciborioꝝ c. 9. dicētis ꝙ plurimi nutrimēti sūt oēs cibi grossi q diū digerūtur. Rursus: redditur cibus pauci nutrimēti pp̄ duos. Primo pp̄ subtilitatē: pp̄ nimiā siccitatē: pp̄ nimiā eius humiditatē aq̄sa: ⁊ pp̄ plurimā ei⁹ supfluitatē: h vidē a Gal. i. c. 10. p allegati libri

ex proprietate occulta ⁊ qualitatibus manifestis: vtroqȝ tñ in equali quātitate ⁊ simili modo applicatis melius digerit̄ .b. q̄ .a. ⁊ multa alia serua ad vidēdū ibi. ❡ Nota quarto ꝙ qualitatiua similitudo attendit̄ in hoc ꝙ cibus tēperat⁹ est q alijs paribus est pluris nutrimēti q̄ distēperatus: inter distēperatos ꝟo calidus ⁊ humidus. Reliqua sūt nota. ❡ Ex his pȝ quare fructus ⁊ olera sūt pauci nutrimēti .s. q: nō hñt cū hoīe ita cōuenientē proprietatem sicut caro: nec in sua cōplexione sunt ita vicina. Ecōtra autē testiculi gallorum ⁊ vitelli ouorum.

N Ex hoc patet ex meliori virtutis applicatione.

❡ Nobis quoqȝ qn̄qȝ ē necessariū q̄litatē minuere: ⁊ i q̄ntitate augmētū facere: ⁊ hoc qdē ē cū desideriū fuerit superans: ⁊ in venis crudi fuerint humores: ⁊ voluerim⁹ desideriū sopire p stōchi repletionē: ⁊ a venis multā ꝓhibere mām: iō vt pri⁹ maturet̄ illud qḋ ē in venis aut pp̄ itētiōes alias ab istis. ❡ Et qn̄qȝ necessariū est nobis in q̄litate augmentū facere ⁊ minuere quantitatem: ⁊ hoc qdē est cū voluerimus virtutem confortare: ⁊ stōchi natura rē multam digerere nō valet. O

❡ Hic ponit cañ. p̄ generales attēdendos. scḋo speciales ex cōsideratione nature morbi aut tpis ei⁹. 2ᵃ ibi. [Plurimū aūt.] ❡ In p̄ma parte ponit duos cañ. p̄mus cañ. est ꝙ forti exñte fame ⁊ venis repletis malis hūoribus crudis minuimus cibū ſm q̄litatē augēdo ſm quātitatē vt satisfaciat fami: ⁊ tñ nō impediat̄ virtus a digōne humorū q sunt in venis: cū ex tali cibo modicū in venis trāseat. Etiā pp̄ alias intētiones: verbi grā: si volum⁹ corp⁹ macrefacere: vel si volumus mām multam a venis expellere forti exñte appetitu pp̄ timorem apatie ⁊ multa alia. Scḋs cañ. stomacho existente debili q nō pōt rem multam digerere ⁊ virtute indigente ↄ̄fortatione: tūc minuimus in quātitate ⁊ augemus in q̄litate: q: dam⁹ cibum paucum multi nutrimenti. Questio. V.

P Iste hūi⁹ canon pacticat̄ q̄tuor obseruatis. p̄ꝰ ꝙ sit vehemēs appetit⁹. 2ᵒ ꝙ venę sint replete humorib⁹ crudis. 3ᵒ ꝙ adsit voluntas vt sanitati ei⁹ desiderio p ventris repletionē. 4ᵒ vt ꝓhibeat nouā mām a venis. Uerificat̄ potissime canon iste scḋo in debilitate stōchi ꝓueniente ex egritudine cōsumptiua: vt ethica: ⁊ febrib⁹ liquefactiuis: spasmo ē inanitione ⁊ reliquis.

Dubitatur circa istos cañ. vtrū humoribus crudis existentib⁹ in venis cum forti fame sit dandus cibus multus ⁊ pauci nutrimenti. ❡ Negatiue arguit̄ sic. Istis corporib⁹ non cōueniunt cibi multaꝝ supfluitatum generatiui: sed dicti cibi sunt hmōi. g̃ ⁊c̄. maior pȝ: q: dicti cibi multarū superfluitatū generatiui sunt augentes cacochimiā cū venas impleant supfluitatibus. ❡ Cōfirmat̄ ēt q: in istis corporibus ꝓhiberi dȝ indigestio: sȝ tales cibi sunt difficilis digōnis. ergo ⁊c̄. minor pȝ q: nō sunt nutrimēti pauci: nisi q a aut in ꝓprietate nō cōueniūt: aut in mō substantie: aut in cōplone: vt pȝ in supradictis: sȝ quocūqȝ mō sit pp̄ illud erūt difficilis digōnis: ergo ⁊c̄. ❡ Scḋo. in hyeme est dādus multus cibus ⁊ multi nutrimenti: sed in hyeme respectu aliorū tēporū appetitus est intensior: ⁊ crudi humores sunt in venis. g̃ non vr̄ multis existibus humoribus crudis in venis cum forti fame est dādus cibus pauci nutrimenti. pȝ ↄ̄ña est nota ⁊ maior est Hip. in illo afo. Uentres hyeme ⁊ vere ⁊c̄. Et minor pȝ: q: in hyeme multiplicant̄ flegmata ⁊ minoratur sanguis ⁊ flegma est humor crudus. Et assumptū est Aui. 3ᵃ p̄mi. ca. de cōparatiōe gradus qualitatis aeris. Dicit enim: ⁊ minuitur in eo sanguis ⁊ augetur flegma. Q
❡ Tertio ⁊ vltimo: in corpore in quo mali abūdant humores est dādus cibus bon⁹ largiter: sȝ ille cib⁹ est multi nutrimēti. g̃ ⁊c̄. assumptū est Aui. tertia p̄mi. ca. de regimine eius qḋ comeditur ⁊ bibitur. Sepe etiam conceditur ei: in cuius corpore mali abundant humores: vt

rem bonam

A rem bonã largiter comedat. ℂ In oppositũ ẽ Auic. hic.
ℂ Pro solutione dubij nota p̃ q̃ non ẽ intentio Aui. q̃ sp
humoribus crudis abundãtibus i venis & forti existe ap
petitu sit dãdus multus cibus pauci nutrimẽti. Nam vir
tus digestiua posset esse debilis ita q̃ non sufficeret ma
gnaz quãtitatẽ cibi digerere. sz sufficit q̃ merito istaꝝ di
spositionũ deducte ɔ̃ãrio mõ indicantibus: cibus est dan
dus multe quãtitatis & pauci nutrimẽti. ℂ Nota secũdo
q̃ ciboꝝ quidaz ẽ cibus purus: & qdã est cibus medicina
lis q̃ hz virtutem subtiliandi: calefaciẽdi. sedandi: vomi
tuz ɔuocãdi: vel aliquã talem virtutẽ nõ opando a mã.
ℂ Nota tertio q̃ aliq cibi sunt pauci nutrimenti & mali:
qdaz sunt multi nutrimenti & mali: qdam aũt pauci & bo
ni: qdam multi & boni. Et tu vide exẽpla z°. primi de eo
qd̃ comedit & bibit ad finez capituli. ℂ Tunc sit ista cõ
B clusio prima. Stante multitudine humoꝝ crudoꝝ in ve
nis cũ forti desiderio stat non ɔuenire cibũ multe quãti
tatis & pauci nutrimenti. Patet qꝛ stat multitudinez hu
moꝝ eẽ tantã vt sumẽdo cibũ periculũ eẽt de crepatura
venaꝝ & suffocatione & dimittendo & euacuando corpus
liberat. ℂ Secũda ɔclusio. Stãte humoꝝ crudoꝝ mul
titudine in venis & forti appetitu ita fortibus vt nullius i
dicatio istorum alterius indicationem vincat ex toto de
ductis ecõtrario indicãtibus cibus est dãdus multe quã
titatis & pauci nutrimenti. Ista est pro mẽte Aui. Et pba
tur sic rõne. Naz multitudo crudoꝝ humoꝝ nõ vincẽs
indicationẽ fortis famis indicat non iplendas esse venas
ne virtus a digestiõe phibeat. & iõ cibus dz eẽ pauci nu
trimenti. Fortis aũt appetitus idicat de famis & sitis ex
tinctione q̃ fit cũ cibis multe quãtitatis. ℂ Ad argumen
ta. Ad primũ dr ponendo q̃ ciboꝝ multaꝝ supfluitatuz
C qdam sunt bõ qꝛ ex eis sunt apte nãles supfluitates pri
me vel secunde digestionis generarieqꝛ multe feces aut
multa vrina. qdam vero sunt tales: q̃ multiplicatiui su
pfluitatum non nãlium: qꝛ humoꝝ maloꝝ in venis. Cuz
igit̃ dicit q̃ cibi pauci nutrimenti sunt multaꝝ supfluita
tum: dico verũ esse p̃ modo. Et h̃ modo negat̃ q̃ dictis
corporibus non ɔuenient cibi multaꝝ supfluitatum. Sz
si dicat̃ scdo modo: ɔceditur q̃ illi cibi non ɔuenient. sed
non dicem° omnes cibos modici nutrimenti conuenire &
multos: imo aliquos tales vt euchimos: qꝛ bonorum hu
moꝝ generatiuos sed paucoꝝ: qꝛ plurima coꝝ pars fece
dit in feces & vrinam p vias ductũ non iplendo venas
sicut granata lactuce amigdale. ℂ Ad ɔfirmationẽ di
cimus q̃ isti sunt difficilis digestionis respectu ciborum
D nutribilissimoꝝ: vt vini & aque carnis. sed non tñ dz esse
ita difficilis digõnis: qꝛ indigestio non ita multuz resistit
virtuti quin in illos sit apta agere & vincere: nõ obstante
q̃ merito ɔprietatis occulte non fm̃ multas partes sint
in sanguinẽ ɔuertibiles. ℂ Ad scdm dr q̃ corpora pluri
mos cibos sumẽtia in hyeme habẽt plenitudinẽ bonorũ
humoꝝ non crudoruz. Uel scdo q̃ ibi est indicatio indi
cans q̃re dentur cibi mlti sanguinis generatiui: vt dicit̃ a
Gal. in cõmento. ℂ Ad tertiuz: pp virtutis debilitatẽ dr
q̃ cibus bonus vl res bona est cib° medicinalis illis dã
dus. Aut hoc erit pp debilitatem virtutis indicantis pp
duo dicta. Illius aũt textus expositionẽ vide a me super
illo affo. scde particule. Non puro corpora &c.
ℂ Scda dubitatio est quõ i talibus corporibus sit vehe
mens appetitus cũ eis humoꝝ crudoꝝ pñtia sit cã abla
tionis appetitus: vt pz de aialibus in hyeme in cauernis
habitantibus. ℂ Dicit̃ q̃ põt in eis esse appetitus nãlis
mẽbris respuentibus malos humores: & attrahẽtibus bo
nos a stomacho & epate: põt ẽt eẽ ꝑternãlis pp frigidam
humorẽ incitantẽ appetitum. Secũdus casus est clarus.

ℂ Plurimuz aũt qd̃ nos laboram° in minuẽ
do cibũ aut probibendo est cuz egritudines E
medicamur acutas. ℂ In egritudib° quoqz
chronicis minuimus: sed min° q̃z in acutis.
ℂ Ponit cañ. de minoratione cibi fm̃ dispõnẽ morbi. Et
qꝛ in morbis differẽtibus fm̃ chronicũ & acutum: vario
mõ cibũ damus: & eodẽ mõ variamus dietã fm̃ variatio
nẽ tẽporũ coꝝ. Ideo p̃ dicit Auic. diuersitatẽ minorandi
cibũ in morbis fm̃ p̃mã dictoꝝ morboꝝ diũam. z° fm̃
diuã tẽporũ eiusdẽ morbi. ibi scda. [Et quãto plus egritu
do.] In p̃ma ponit duas cãs. ibi z°. [In chronicis nãqz.]
ℂ In p̃ma ponit duos cañ. Prim° est iste: q̃ inter egritu
dines plurimũ nos laboram° in minorãdo cibũ in acutis
egritudinib°. Scds est q̃ in chronicis minoram° cibum:
sz minus q̃z in acutis. ℂ Circa p̃mã ptẽ nota q̃ morbus F
mãlis q̃ pẽdet a pñtia humoꝝ: indiget humoꝝ digõne:
aut euõne: aut vtroqz. Et iõ qꝛ nã occupata non taz bene
maturat aut expellit sicut si solum illi rei sit intenta: ideo
quilibet morb° talis indicat de cibi ablatione: virt° autẽ
si sit debilis indicat de cibi additione p quẽ confortetur:
& ille indicationes sunt quodãmodo ɔ̃ãie: & attẽdimus po
tentiori altera non neglecta: & hoc totũ dictum est supra.
ℂ Nota q̃ morborũ mãlium qdam sunt acuti: quidam
chronici. Morbi chronici dicunt̃ q̃ vltra quadragesimũ
diem terminant̃. Morbi aũt acuti qdam sunt absolute
acuti: & sunt q̃ in. xiiij. die terminant̃. Quidam sunt acuti
cũ additione: qꝛ ꝑacuti q̃ infra septimũ diem terminant̃:
& ꝑperacuti qui infra quartũ diem terminant̃. Quidam
tropici q̃ vltra. xiiij. diem & citra quadragesimũ terminã
tur. Omnes tñ acuti in hoc ɔueniũt q̃ cũ velocitate sue
terminationis sunt seuorum accñtiũ: & iõ febris effimera
nõ est acuta nec chronica: & hec sunt alibi dicta. Ex his pz
q̃ in morbis mãlib° acutis virtus magis ɔsentit subtilia
tioni qua indiget q̃z morbus chronicus: qꝛ acuti cito ter
minant̃: & per modicum tẽpus põt virtus melius susten
tari cum modico cibo q̃z per multum. Et ideo in morbis
acutis subtiliamus dietam & minuimus cibum plurimũ:
imo qñqz auferimus: sed in chronicis nõ tãtũ minuim°.
ℂ Nota tertio q̃ qꝛ virtus est debilior in morbo chroni
co q̃z in sanitate: alijs parib°: & qꝛ morbus indicat de cibi
subtractione: iõ posita aliorũ paritate in chronico mor
bo ẽt minuimus cibũ respectu cibi in cõparatione sano
rũ. ℂ Ex q̃ pz p̃ q̃ in oi morbo mãli est subtiliãda dieta
respectu aliorum: alijs conditionibus obseruatis. ℂ Pz
secũdo quare in morbo chronico dicitur equari a docto.
& quare a Gal. p̃ma particula afo. sub illo afo. Tenues &
certe diete: dicit̃ q̃ virtus est cõseruanda in chronicis: h̃
enim dicit in cõparatione ad id qd̃ fit in acutis: qꝛ in chro
nicis tãtũ de cibo damus vt videatur quasi equari cibo
sanorum & virtus cõseruari vt est. ℂ Patet tertio nõ eẽ H
verũ qd̃ dicũt Hy. & Marsi. q̃ generaliter in omni mor
bo ab eo sumit̃ indicatio ablationis cibi. Nã ɔ morbis q̃
sunt ex inanitione tñ indicat̃ cibi exhibitio: vt in afo. Ex
plenitudine &c. ℂ Sequit̃ quarto q̃ nõ in quolibet mor
bo mãli salubri ordinanda est dieta in comparatione ad
statum. Nam multi sunt tales qui sunt in declinatione q̃
bus cibus subtilior est dandus q̃z in sanitate non merito
status futuri. Questio. VI.

Hippocrates dicit 3° pnosticorum diatiis egritudines p periodos.
Duo regunt in febre acuta s. ppinquitas status & timor in ea: vt vult Auic. p° quarti tractatu .2. c. 3. & p vltimus excludit effimera.

G Quia i acutis stat° est ppinqu°: in chronicis vo longius.

Sed tũc cadit pticulare dubiũ: vtrũ in morbis mã
libus in q̃bus cib° dz minorari indicatiõe
sumpta a materia sit melius minuere cibi q̃titatẽ nõ mi
norata q̃litate: aut equaliter: aut vtrũqz simul. ℂ Uidet̃
q̃ potius sit minorãda q̃litas: nã in acutis ptisana ordei
offert̃ q̃ minoris ẽ qualitatis q̃z cibi sanorũ: & offert̃ fm̃

I quātitatē cibi ꝯsueti: vt sumit̄ ꝑ regimīs acu. textu cōmē. 20. nam si bis in die ꝯsueuit comedere bis in die p̄risanam offerri ꝓcepit. ¶ Cōfirmat̄ qꝛ in morbis istis sunt exhibendi cibi alteratiui: ⁊ aliquo mō morbo vel cause morbi oppositi: tales aūt sunt modici nutrimenti. ḡ ⁊c̄. ¶ In oppositū est cōis modus practicandi: naꝫ damus pullū ꝯtusum q est cibus multi nutrimēti ⁊ pauce qualitatis. ¶ In dubio nō. ꝙ isti morbi materiales qn̄qꝫ sūt cū virtutis magna fortitudine ⁊ ꝓcipue digestiue stōchi ⁊ non corrupto aut deiecto appetitu: qn̄qꝫ aūt vnū istoꝝ deficit. s. virtus vel appetitus. ¶ Tūc sit ꝑma cōclusio ista. Stāntibꝰ in infirmo virtute ⁊ appetitu in morbo naturali cibꝰ est plus q̄litatiue q̄ q̄ntitatiue minuēdus māxime in venis totiꝰ vel eius ambitu. Probat̄ qꝛ per diminutionē q̄litatis fit ꝙ nā nō impedit̄ in digerēdo: ⁊ ꝑ

K quātitatē ꝯuenientē appetitui satisfit. Accidit ēt ꝙ pōt magis alterare si alteratiuus det̄ ⁊ alia nocumēta nō sequūtur. ergo ⁊c̄. ¶ Scḋa ꝯ. in morbo māli indicāte minoratione cibi stāte cōi appetitu: qn̄qꝫ diminuimus quātitatē ⁊ augemꝰ q̄litatē: vt pꝫ in colica passione ⁊ lapide renū: ēt si virtus sit fortis. ¶ Tertia ꝯclo: qn̄qꝫ opꝫ cibū dare parue quātitatis ⁊ multe qualitatis: ⁊ hoc vbi virtus est debilis nō potēs notabilē quātitatē digerere: aut vbi appetitus est valde ꝓstratus: ita vt infirmus nō posset multū sumere: ⁊ isti sunt casus in quos hodiernis tꝑibꝰ incidimus sepe ꝓꝑ lasciuiā: ⁊ qꝛ īfirmi sunt delicati ⁊ patiunt̄ ī febribꝰ fastidiū ⁊ abominationē cibi: nos damus pullū ⁊ oua ⁊ aquā carnis. ¶ Quarta ꝯclo: cū isti cibi exhibent̄ plerūqꝫ sunt exhibēdi alterati. Nā isti cibi sunt faciliter īflāmabiles: ideo ꝓcipue in febribꝰ sunt ad frigiditatē alterādi cū decoctione lactucarū aut cū vino granatoꝝ aut similiū. Et ex his habemus facilē argumētorū solonem.

L ¶ In chronicis āt plus de v̄tute soliciti sumꝰ: qꝛ eaꝝ crisis ē lōginq̄: ⁊ ipsaꝝ statꝰ ē remotꝰ. Quapꝓꝑ nisi virtꝰ custodiat̄ vsqꝫ ad horam crisis stare nō poterit: neqꝫ illud qḋ in lōgo digerit̄ tꝑe digerere valebit. ¶ In acutis vo egritudinibꝰ crisis est ꝓpinqua: ⁊ cōfidimꝰ ꝙ virtꝰ añ statū nō resoluet̄: ꝙ si hoc timuerimus nutriēs nō plurime minuimus.

¶ Aduerte ꝙ sicut periodi acutorū morboꝝ respectu crisis p quaternarios dierū cōputant̄: ita periodi chronicorū ꝑ septenarios: ⁊ non solū dierū sed mēsiū ⁊ annoꝝ vt dicit Gal. 3° ꝓnosti. afor. in cō. afo. 29. plurime ⁊c.

¶ Modo ꝓbat ambos casꝰ. ⁊ pꝫ ex notatis modus ꝓbatiōis amboꝝ casū. Sed ꝓꝑ iuuenes nota ꝙ crisis ē vehemēs ⁊ velox motus morbi q̄ īfirmus ducit̄ ad salutē vel ad mortē. Et iste motus plerūqꝫ accidit in statu acutoꝝ. Cū ḡ videmꝰ morbū aliquē crisi terminādū: tūc ordinamus dietā ita vt in crisi virtꝰ nō sit tā debilis ꝙ deficiat nꝫ corpꝰ sit hūoribꝰ plenū vt crisis ipediat̄. Cū ḡ ē crisis ꝓpinqua v̄tute tolerāte subtiliamus dietā ⁊ auferimus cibū. ¶ Nota 2° ꝙ lꝫ nō fiat crisis: etiā ꝓpe statū subtiliamus dietā maxie ex eā ꝯra dicēda ⁊ añ statū: cū statꝰ est vicinus magis subtiliamꝰ q̄ si eēt lōginqꝰ aliorū postpositate: ⁊ iō in acutis ꝓꝑ hec duo magis subtiliamus.

M ¶ Et quāto egritudo plus ꝑ̄cipio ꝓpinqua fuerit ⁊ accn̄tia magis q̄eta nutriemꝰ virtutē ꝯfortātes. Et quātū egritudo f̄ꝫ augmentū ꝓcesserit ⁊ accn̄tia ibi ēt augmentata fuerint: minuemꝰ dietā ꝓꝑ fiduciā eius qḋ iam dedimꝰ: ⁊ ꝓpea vt virtꝰ alleuiet̄ ī hora luctaminis. In tꝑe quoqꝫ statꝰ regimē quoqꝫ subtiliamꝰ vehemēter. ¶ Et q̄nto magis egritudo fuerit acuta ⁊ crisis ꝓpinqoꝛ: erit nr̄a regiminis subtiliatio maioꝛ: nisi cāe acciderint q̄ nos ab eo ꝓhibeāt quēadmoduꝫ in libris nominabimus particularibus. N

¶ Hic ponit casū ꝺ minoratiōe cibi merito tēpoꝝ morbi. Et ista ps diuidit̄ in qn̄qꝫ ptes f̄ꝫ. 5. casū. ibi scḋa. [Et q̄ntū egritudo.] ibi tertia. [In quo tꝑe.] ibi quarta. [Et q̄nto magis.] ibi q̄nta. [Nisi cāe.] Primꝰ casū. ē iste: ꝙ qn̄ egritudo ē ī ꝑn°: ⁊ accidētia sūt magis q̄eta: tūc nutrimus cōfortando virtutē: ⁊ intelligit̄ ꝙ plus nutrimꝰ q̄ in sequētibꝰ vsqꝫ ad statū: lꝫ minꝰ q̄ in sanitate nisi fuerit ex causis dicēdis in dubio. ¶ Scḋs casū. ē: ꝙ cū egritudo ꝓcedit ad augmētū ⁊ accidētia augent̄: tūc minuemꝰ cibū: ⁊ h̄ duabꝰ de causis. Prīa qꝛ habemꝰ fiduciā ꝙ virtus rōne cibi exhibiti poterit durare cū maiori subtiliatione cibi. scḋa vt virtus alleuiet̄ ⁊ nō sit onerata cibo ⁊ humoribꝰ hora luctaminis. i. pugne: ⁊ hec est hora statꝰ. ¶ Tertiꝰ casū. ē ꝙ in tꝑe status regimē vehemēter subtiliat̄ respectu ꝓcedētiū. Cā est qꝛ tunc virtus pugnat. ¶ Quartus casū. ē quāto egritudines fuerint acutiores: tāto subtiliamus vehemētiꝰ: ⁊ h̄ q̄ ad oīa h̄ tꝑa: qꝛ pugna est maioꝛ: ⁊ tꝑs q̄ virtus dꝫ cū subtiliatione regīs stare est breuius. ¶ Quintus casū. ē qꝛ talis subtiliatio est fiēda nisi fuerit cā ꝓhibens. s. virtutis debilitas aut accidens aliud: vt in libris ꝑticularibꝰ dr̄: dꝫ fieri in crisibus. O

¶ Cōtra illos ꝑmi canones erat vsus quo nidā antiquorū: vt recitat Hip. 2° regis acuto. Ga. 10 de ingenio sanitatis. c. 3. ubi cū in oī egritudine māli ī tribꝰ ꝑmis diebus nihil dabant.

Q°. VII.

Dubitatur vtrū in morbis materialibus dieta debeat ꝓcedere subtiliando vsqꝫ ad statū inclusiue. ¶ Ad ptem negatiuā arguit̄ sic. Aliqs ē morbꝰ mālis in cuiꝰ ꝑnꝰ multa est repletio ꝓꝑ quā dieta magis subtiliāda ē q̄ in statu eēt subtiliāda merito illius morbi. ḡ ⁊c̄. Assumptū pꝫ de tertiana pura incipiente cū plurima sanguinis replone. ¶ Cōfirmat̄: qꝛ ꝯtigit qn̄qꝫ ꝑncipiū molestū eē: qꝛ ꝯiūctū cū alio morbo ⁊ statū eius eē sine alio morbo: ⁊ cōstat ꝙ in ꝑnꝰ erit magis subtiliandū. ¶ Scḋo arguit̄ sic. In q̄rtana ꝯuenit subtiliatio ⁊ postea ingrossatio: vt pꝫ q̄rti. De q̄rtana igit̄ nō generaliter in omni morbo grossius est dietādū in ꝑn. ¶ Tertio in pleuresi grossiꝰ est dietāū. in statu ⁊ digesta mā: vt decimo tertiꝫ: ⁊ ꝑ regis acu. ¶ Quarto sic: virtꝰ in morbo ꝯtinue debilitādo ꝓcedit. ḡ indiget maiori refectione: ⁊ moꝛbus salubris ꝯtinue minorat̄ saltē post ꝑncipiū. ḡ minus indicat de cibi ablatione. ḡ merito vtriusqꝫ post ꝑnᵐ est ingrossanda dieta. ¶ Quinto: tūc magis ē subtiliāda dieta cū virtꝰ est fortioꝛ ⁊ pugna eiꝰ ꝯ māām morbi maioꝛ ⁊ mā amplioꝛ. Et h̄ est in ꝑncipio. ḡ ⁊c̄. minoꝛ pꝫ: qꝛ in ꝑnꝰ mā est magis rebellis cū sit minus digesta. ¶ Sexto arguit̄: in ꝑnꝰ paroxismi est subtilius dietāū. q̄ in statu. ḡ in ꝑncipio vlī est subtiliꝰ dietādū q̄ in statu vlī. ꝯña tꝫ per similitudinē: ⁊ assumptū pꝫ ꝑ regis acu. ab Hip. textu commēti. 45. ⁊ Gal. eo. cōmēto dū dixit. Et deterioꝛ hora est cū inueniunt̄ ista mēbra in deteriori dispositione: ⁊ manifestū est ꝙ hora in q̄ sunt in deteriori dispositione: est hora inceptionis paroxismoꝝ. ¶ In oppositū est Aui. hic ⁊ ꝑma q̄rti. c. de regimine febricitātiū: ⁊ Hip. ꝑma ꝑticula afo. afo. ꝑmo: ⁊ Gale. in cōmento. P

¶ In isto dubio ponam notabilia. secundo cōclusiones. ¶ Quātum ad ꝑmū nota ꝙ morborū qdā sunt māles: qdam imateriales. De imaterialibus in p̄nti non est sermo. Plurimi enim imaterialiū morboꝝ nō indicant de cibi ablatiōe vt morbi sequētes inanitionē. ¶ Secūdo notaū. ꝙ morborū māliū salubriū a mā cruda incipientiū ⁊ ad salutē terminādoꝝ cōiter quatuoꝛ sunt tꝑa. s. ꝑncipiū: augmētū: status ⁊ declinatio. Et hec tꝑa dicuntur vlīa totū morbū ꝯtinētia. Et quedā sunt tēpora particularia determinatū morbū respiciētia. Hic aūt est sermo Q

de vlibus

A de vlibus tēporibus. ℂ Nota tertio φ vlla tēpa morbi
materialis qñqȝ distinguunt̄ penes accñtia: qñqȝ penes
materie digestionē vel alterationē digestioni oppositaȝ.
Et tu vide hoc primo de crisi: ꝛ per ea que dixi pma par-
ticula afoꝛis. ℂ Nota quarto φ in quibusdam morbis
vniuersalia tēpoꝛa penes materie alterationem ꝛ penes
accidentia coincidunt pleruñqȝ: vt in qbus mater ia cōser-
uatur ad vnicam creticaȝ expulsionem: quibusdam ꝯo
nō coincidunt. Et vide ista in qōne mea de magnitudine
morbi. secunda particula afo. ℂ Nota quinto φ in statu
morbi salubris ꝑut distinguuntur tēpoꝛa penes digōneȝ
materie: qa in statu inuenit̄ materia magis digesta q̄ an:
ꝛ cum hoc est magis calefacta multum naturā: ꝛ virtutē
irritans ad operandum in ea respectu precedentium tē-
B poꝝ paritate posita in parte loci ꝛ q̄titate eius. Et ideo
cuȝ natura vincere debet in salubri morbo: patet tunc na
turam fortissime contra talem materiaȝ pugnare. In pn-
cipio ꝯo ꝛ augmento ꝑpter contrarias causas contingit
econtra. Et ita dicat̄ de augmento tanq̄ȝ medio modo se
habente. ℂ Nota sexto φ in principio quo ad accidētia
non multum stimulat̄ virtus ad agendū in materia mor
bi: sed in statu quoad accidentia multuȝ stimulatur: ꝛ iō
fortissime tunc conatur alijs paribus. Ex quo pȝ φ hac
paritate stante fortior est actio nature in morbum in hoc
statu q̄ȝ in principio vel augmento: quia augmentuȝ me-
rito huius medio modo se habet. ℂ Nota septimo φ ex
cibo exhibito in morbo māli quinqȝ nocumenta sequun
tur: ꝛ sunt ista. Primum virtutis aggrauatio. Secunduȝ
est resistentia virtuti facta in transmutando debitā mor
bi materiam: cuȝ sibi difficilius sit duo pati. s. cibuȝ ꝛ hu-
C morē q̄ȝ vnum solum transmutare. Tertiuȝ est diuersio
instrumenti quo virtus operat̄. Nam spūs diuertit̄ a lo
co vbi est materia ad locum cibi digerendi. Quartuȝ est
generatio mali humoris ex cibo sumpto ꝑternāli calore
agente in cibo: vt in febre: aut naturali calore ipsum non
debite transmutante. Quintū potest esse alteratio corpo-
ris a tali malo humore genito ꝛ aggrauato: vel oppilatio
aut catarrus nauseatiuus vel corruptio imaginationis va
poribus ascendentibus ad caput: ꝛ breuiter alicuius mor
bi vel accidentis augmentatio. ℂ Nota octauo φ istoꝝ
nocumentorum quedam sunt magis apta sequi cibi exhi
bitionem cuȝ multa est caliditas: aut mala qualitas mor-
bi. Quedam cum virtus fortissime agit in materiam vt
virtutis distractio vel impedimentuȝ operationis eius.
ℂ Nota nono φ stat virtutem in materiam magis pre-
paratam pati qñqȝ fortius agere: non obstante φ minus
ab ea stimulet̄. Nam stat preparationem plus facere ad
fortitudinem operationis q̄ȝ faciat stimulatio.
D ℂ His habitis sit hec prima ꝯclo. In pncipio morbi ma-
terialis vsi tam quo ad accidētia q̄ȝ quo ad māe digōnē
vel alterationē subtilius stat eē dietandū q̄ȝ in eiusdem
morbi statu. Patet vbi cū pncipio illo aliqua fortis indi-
catio ꝯiungat̄ ex alio morbo vel ex alio modo q̄ȝ ex mor
bo: vt tactū est in argumēto pmo ante oppositū. ℂ Se-
cūda ꝯclo: deducta cuiuslibet rei indicatione pter indica
tiones a morbo ꝛ eius cā ꝛ virtutenō in cuiuslibet mor-
bi pncipio est grossius dietandū q̄ȝ in statu. Pȝ qꝛ stat in
alicuius morbi pncipio vtenduȝ esse dieta tenuissima vt
in morbo pacuto. ℂ Tertia ꝯclo: in morbo materiali sa-
lubri cuiꝰ pnᵐ plurimū remotū est a statu eius: deductis
alijs significationibꝰ a morbo illo: ꝛ cā eius ꝛ vtute alijs
paribꝰ grossius est dietandū: ꝯstante vtrobiqȝ virtute in
pncipio quo ad accidentia q̄ȝ in statu quo ad accidentia.
Cōclo pȝ: qꝛ magis nocent̄ ex eque grossa dieta in statu
q̄ȝ in pn°. Nā cū virtus in mām fortiter operat̄: sequit̄ ex
eius distractione esse maius nocumentū: ꝑpterea qꝛ vir- B
tus magis stimulat̄: vñ non posset cibū digerere: ꝛ iō ad
peiores humores ꝯuerteret̄ ꝛ minus bonuȝ nutrimentum
causaret. ℂ Quarta ꝯclo: in pdictis morbis alijs paribꝰ
ꝛ alijs indicationibus deductis subtilius est dietari. in sta
tu quo ad digōneȝ q̄ȝ in pncipio. Patet: qꝛ in illo est vtus
velocior ꝛ magis velociter agens in mām: ergo ipedimē
tū distractiōis maius: ꝛ alia sunt paria vt pono. ℂ Quin-
ta ꝯclo: tēporibus quo ad materie alterationeȝ ꝛ quo ad
accidentia coincidētibꝰ in pncipio multū a statu distante
generalr ꝑcedendū est a pncipio vsqȝ ad statuȝ subtiliā-
do constante virtute ꝛ alijs indicationibus a morbo cā ꝛ
vtute cessantibus vel paribus. Ista est ponēda ꝑ mente
Aui. ꝛ pȝ: qꝛ quāto magis vtus statum ꝑcedimus: tanto
nocumēta cibationis erūt maiora: vt colligit̄ ex notatis.
ℂ Sexta ꝯclo: in morbis in qbus hec tpa nō coincidūt F
stat subtiliꝰ esse dietādū in augmēto ꝛ pn° q̄ ad materiei
digōneȝ q̄ȝ in statu. Pȝ: qꝛ stat mām esse pauciorē in sta-
tu: ꝛ virtuti molestā minus: ꝛ virtutē magis constantē. iō
minus malum est cibare tunc q̄ȝ in pncipio in quo erant
opposita: hoc accidit pleruñqȝ in pleuresi ꝛ in morbis: in
qbus valde notabilr mā minorat̄. ℂ Septima ꝯclo: in
morbis in qbus hec tēpoꝛa nō coincidunt stat subtilius
esse dietari. in statu eiusdē morbi quo ad digōnē q̄ȝ in sta-
tu quo ad accidentia: ꝛ qñqȝ ecōtra. Qñqȝ eniȝ q̄tūcūqȝ
modicū posset in accidentibus status quo ad accidentia
superare statuȝ quo ad digōneȝ: ꝛ per plus stat qñqȝ su-
perare ipm statuȝ quo ad accidentia a statu quo ad ꝑpa-
rationē māei. Stabit igit̄ φ maius erit nocumentū in ciba G
tione in statu quo ad digōneȝ materie: q̄ȝ in statu eiusdeȝ
quo ad accidentia ꝛ eꝫ. Ex his pȝ argumentoꝝ solutio.

ℂ Nutriens preterea fm hoc qdē ex eo qđ fit
nutrimentū duas alias hȝ operationes: q̄ sūt
velocitas penetratiōis: sicut dispō vini: ꝛ tar
ditas penetrationis: sicut dispositio assatorū
ꝛ frixoꝝ. ℂ Et ēt spissitudo substantie eiꝰ qđ
ex ipso generat̄ in sanguine: ꝛ eius retētio si-
cut est dispositio nutrimenti carnis porcine
ꝛ vituline: aut ipsius subtilitas ꝛ resolōnis
eius necessitas: sicut est dispositio nutrimēti
quod fit ex vino ꝛ ficubus.

ℂ Hic ponit̄ tertia distinctio que sumit̄ ex pte modi sub-
stantie fm cōiter exponentes. Et pͦ ponit distinctionem.
scđo ponit cau. correlidentes. scđa ibi [Et nobis quidem.] H
In pma intendit duas distinctiones: quaꝝ prima est ista
Nutrimentū qđdā est velocis penetrationis: sicut vinū:
qđdā tarde: sicut assata ꝛ frixa. 2ᵃ dist. nutrimentū qđdam
prebet nutrimentū spissuȝ ꝛ tarde resolōnis: vt caro por-
cina ꝛ vitulina: qđdā subtile ꝛ cite resolōnis: vt vinū ꝛ fi-
cus. ℂ Nota hic pmo φ distinctio pma. s. φ aliqd sit tar
de penetrationis: aut velocis penetrationis pēdet: aut ex
mō substātie: qꝛ subtilia facilius penetrāt: aut ex q̄litate:
qa illa q̄ sunt tēpata ad caliditatē ꝛ humiditatē declinan
tia sicut citius digerunt̄: ita ēt citius ꝛ facilꝰ penetrāt: aut
rōne sue ꝑprietatis. Nam quedam ēt sunt q̄ ante suā di-
gestionē penetrāt vt vinū: vt pōt sumi ex his que dicunt̄
scđa prima. sūma de pulsibus. ca. de variatione pulsus ex
cibo. Sed scđa distinctio est φ qđdam nutrimentuȝ con
stans ꝛ tarde resolōnis: ꝛ qđdam subtile ꝛ cite resolutio-
nis pēdet ex mō substātie quasi solūmodo: quia subtilia
nutrimentū prestant cito dissolubile: grossa eꝫ. Silr sicca
cōstans ꝛ humida dissolubile: quare Gal. pmo alimētoꝝ

ℂ Per carnē vitulinā intelligit carnē vacce ꝑȝ Gentilē loco ꝑpo. Tripl'r dī nutriēs facilis digestionis aut penetratiōis: s. scilȝ rōne nāe sue: rōne desiderij appetentie ꝛ rōne ꝗtitatis quam hȝ cū mala ꝯplōne accñtali. ꝑ hoc vide Ga. in lib. de vtute cibariorum ca. 5.

I c.18. dixit q humidiora ꝯsistentie modicum alimentū dant. i. modicum durans ꝛ facilis euaporationis.

¶ Et nobis qdē est necessariū nutriēs qd cito penetret cū casui virtutis aialis succurrere volum⁹: ꝛ eius resolutioni: ꝛ nō pōt stōch⁹ ꝛ virtus tolerare vt nutriēs digerat qd tarde digerit. ¶ Et nos qdē a nutriente terremur qd cito digerit: cū accidit vt nutriēs precedat qd tarde digerit: ꝛ timem⁹ ne cū eo misceat: ꝛ fiat ſꝫ modū quē iam dixim⁹. ¶ Et terremur ēt a nutrimēto grosso: cū ꝑ certo scimus q accidūt oppilōnes. ¶ Sꝫ eligim⁹ cibū fortis nutrimēti ꝛ tarde digōnis ꝑꝑ eum quē ꝯfortare volum⁹ ꝛ exercitijs fortib⁹ ꝑꝑare. ¶ Rarū quoqꝫ nutriēs eligim⁹ ꝑꝑ illum cui velociter accidit poroꝝ spissitudo.

K ¶ Nunc ponit cañ. ꝛ sūt qnqꝫ. scđa ibi [Et nos.] 3ª ibi [Et terremur.] 4ª ibi [Sed eligimus.] quīta ibi [Rarum.] ¶ Primus canon est: virtute digestiua existente ita debili vt nutriens tarde digestionis debito tpe non valeat digerere: cum casui virtutis aialis succurrere volumus: opꝫ dare nutriens facilis digestionis: vt vinum ꝛ vitelli ouoꝝ: vt in lypothomia ꝛ defectione virtutis ꝛ syncopi. ¶ Secundus cañ. est: post comestionē ciboꝝ tarde digestionis cauemus ab exhibitione cibi facilis digōnis ne digerat prius ꝛ postea cōmisceat cū cocto vt inde sequatur vtriusqꝫ corruptio: ꝛ de hoc dictū est supra in ca. de regimine eius qd comedit ꝛ bibit. ¶ Tertius canon est q in corpe in quo sunt oppilationes: aut valde facile fiūt: cauendū est a nutrientibus grossi nutrimēti: qꝛ illud addit in oppilatione cum fiat oppilatio ex humoribus: aut multis: aut grossis: aut viscosis. ¶ Quartus canon est q in corporib⁹ fortibus ad fortiora exercitia ꝑparatis danda sunt nutriētia tarde digōnis ꝛ grossi nutrimēti: vt nutrimētū nō cito ex labore dissoluat: vt caro vaccina assata ꝛ porcina. ¶ Quintus cañ. est q corpori qd velociter cadit in oppilationē: dandū est nutrimētū rarū ꝛ subtile. Et hi cañ. sunt noti ex his q̄ supra. ca. de regimie eius qd comedit ꝛ bibimꝰ dicuntur: ideo nō repeto.

Per virtutem aialem intelligit vitalem: vt supra in ꝑma huiꝰ. doctrina scđa. c. 4.

Dicit Gal. in libro allegato ca. ij. q sicut q̄dā cibi grossi ꝛ gināti grossoꝝ humoꝝ q ꝯferūt i oppilationibus eo qd subtiliāt ꝛ scidūt: medicātib⁹ caliditate ꝛ acuitate in eis existētib⁹: quare ꝛc.

L

¶ Medicatio aūt que fit cū medicis tres hꝫ regulas: vna earū ē regula eligēdi ei⁹ q̄litatē: scilꝫ eligēdi ipsā calidā aut fridā aut hūidā aut siccā. ¶ Et scđa est regula ipsi⁹ eligendi quātitatē: ꝛ hec qdē regula diuidit in regulā mensurādi pōdus ei⁹: ꝛ in regulā mēsurādi

M ipsius qualitatē. s. sue caliditatis gradum aut frigiditatis aut reliquaꝝ ab istis. ¶ Et tertia est regula ordinandi suam horam.

¶ Positis cañ. ad vnū instrm̄ curatiuū ꝑtinentibus. s. ad dietā: ponunt cañ. ad aliud instrm̄ ꝑtinentes. s. ad medicinaꝝ exhibitionē. Et diuidit in duas. Nam primo ponit que ꝛ quot sunt considerāda generalr in exhibitione medicinarū. scđo que regule attendunt in dando medicīas. scđa ibi [In electione q̄litatis.] ¶ De ꝑma dicit q medicatio q̄ fit cū medicinis tres hꝫ regulas. i. tres sūt gnāles intentiones quas hꝫ medicus considerare in dando medicinas. vnde volens recte agere: tribus regulis indiget in dando medicinā. Et ideo dicunt regule: qꝛ per illas regulas dirigitur medici intentio ꝛ operatio. ¶ Hi scđo q ꝑma istaꝝ est regula eligendi qualitatē: puta calidā vel frigidā ꝛc. ꝛ per hoc intellige manerie virtutis q̄ a forma opat: vt puta deductiua cholere vel flegmatis. ¶ Scđa regula est ad eligēdū mensurā pōderis exhibēdi: vt. ʒ. j. aut. ʒ. j. ꝛ regulā gradus eius: vt qd in ꝑmo gradu vel scđo vel alio. ¶ Tertia aūt generalis regula est eligendi conuenientē horam sue administrationis. Qō. VIII.

N

Dubitatur vtrū in debita administratione medicinaꝝ tm̄ tres regule sint attendende. ¶ Et videt ꝑmo q nō sint nisi due: vt vult Gal. tertio techni. s. qualitas ꝛ quātitas: qꝛ ponere tps est superfluū: vt ibi ponit Gal. in cōsideratione debite administrationis sex rerū nō nāliuꝫ. ¶ Scđo: ꝑter istas sunt multe cōsiderationes sicut cōmixtiones ꝛ loca ꝑ que medicine sunt offerēde ꝛ artificiales preparationes ꝛ modus sube ꝛ virtutes. scđo techni: ꝛ ꝑprietates occulte: vt infra patebit. ¶ Preterea. in purgando cōuenienter sunt ꝯsideranda. 10. vt infra. 3. ca. ¶ Pro dubio nota ꝑmo q in administrando medicinā: quedā ꝯsideranda sunt ex pte medicine: quedā ex pte corporis: ꝛ quedā ex pte vtriusqꝫ. Nā cū medicina nō possit debite offerri nisi in cōparatione ad corporis indigentiā: pꝫ q nō ꝯuenienter offert ꝛ artificialiter nisi cognita corporis dispōne ꝛ ipsius medicine: ꝛ etiā habitudine vnius ad reliquū. ¶ Nota scđo q de his q̄ sunt ex pte corpis ꝯsiderāda: nō intendit hic Auic. nūc: sed ꝑncipalr de his q̄ ex pte medicine cōsiderantur.

O ¶ Nota tertio q hic ꝑ q̄litatē nō intelligimus qualitatē ꝑmā: vt supra dixi: sed oēm dispōnē medicine denominatiuā meritoꝛ: cuius est operatiua: sic vel sic: nō specificando fortitudinē. Per quātitatē v̄o intelligimus dispositionē medicine per quā ꝯsideratur vt fortiter vel debiliter est operatiua: vt pondus: mensura: vel gradus. ¶ Nota 4° q ad sciendū qualitatē ꝛ quantitatē debitam medicine offerende exquisite: opꝫ sciri oēm cōditionē facientē ad hoc vt debite offerat. Et ad habendū artificialē estimationē vicinam veritati de qualitate ꝛ quātitate offerende medicine: opꝫ hēre plurimā cōsiderationē rerū facientiū ad hoc: vt medicina sit ꝯueniens corpi: oportꝫ q̄ esse in debita q̄litate ꝑꝑ illā cām: ꝛ in debita quātitate. Ex qb⁹ pꝫ q iste due gnāles ꝯsiderationes sufficiunt ex pte medicine offerende: ꝛ ita ēt ex pte aliaꝝ rerū corpori nostro applicādarū: ꝛ h̄ voluit Gal. tertio techni: ꝛ rō fna. ¶ Ultimo nota q lꝫ rō tpis includat in consideratione istoꝝ duoꝝ: tn̄ eius specificatio facit doctrinā faciliorē. Et hoc de cā Aui. ipsā tamē tertiam posuit. ꝛ Gal. ita fecit loco allegato. ¶ Ex quo pꝫ q ille tres cōsiderationes sunt habēde.

P Patet scđo q istoꝝ vna includit in alijs duabus. Patet tertio q ista vna per vnius illoꝝ tn̄ explicationē non fuisset debite intellecta cū nō tn̄ ad ea referatur. Multotiens enim tēpus est indebitū in dando medicine exhibitionē: nō ꝑpter q̄litatē sed ꝑpter quātitatē: ꝛ multotiens ecōtra. Ex qbus sequit q lꝫ illis includat cōsiderationibus: facilior tn̄ habet doctrina sigillatim determinando de eis qd Aui. fecit. ¶ Ad argumenta in oppositū patet solutio primi. ¶ Solutio scđi est q illarum plurima reducunt ad considerationem determinate ꝛ qualitatis ꝛ quātitatis. ¶ Ad tertium dicitur q illa de causa ꝯsiderātur ex parte corporis ꝛ includuntur in debita qualitate ꝛ quātitate medicine considerande.

Q ¶ In electiōne aūt q̄litatis medicie absolute nō hꝫ cognitio nisi ꝑ cognitionē spēi egritudinis: qm̄ cū egritudinis q̄litas scita fuerit: erit medicia eligēda q̄ ei in sua qualitate sit ꝯria: qm̄ egritudo suo medicatur contrario ꝛ cō-

A **seruatur sanitas suo simili.**

¶ Nunc exequitur de istis regulis. Et diuiditur in tres ptes. Ibi scda [Quantitas autem] ibi tertia [Ex pte autem egritudis.] In prima parte dicit duo. ¶ Primum est: cognitio absolute qualitatis medicine: v3 puta caliditatis ⁊ frigiditatis non 9bendo ista ad mensuram vel gradum: nõ habetur nisi ex nã egritudinis. ¶ Dicit scdo q hoc est isto mõ: quia cognita qualitate morbi eligimus medicinam 9riam. Et rõ: quia ois cura sit per 9ria: lz sanitatis 9seruatio fiat per similia. ¶ Circa liram nota primo q qualitatem medicine qñqz 9sideramus absolute nõ trahendo ad determinatã potentias vel gradum. verbi gratia. q est calida vel frigida ⁊c. Scdo 9sideram⁹ 9tram ad pprietatẽ vel ad pportionẽ. B Cognitio spẽi vel ẽentie morbi facit nos absolute cognoscere qualitatẽ medicine: ⁊ non aliud ad hoc requirit q3 cognitio essentie morbi. Sed qualitas 9tracta mõ dicto potius refertur ad qñtitatez: ad quã cognoscendã alia requirunt: vt supra habuisti: ⁊ iõ de illa infra dicet. Ex quo p3 q ly absolute: in textu d3 cõiungi cũ ly quãtitatis. ¶ Secundo nota hic hũc locũ dupli solere exponi. vno mõ sumendo egritudinẽ: nec accidẽs vt sic dicam⁹ egritudinẽ. Et videt q curatio soli morbo debeat ⁊ cause preuisio: vt in cõmẽto illius afo. Ex plenitudine q̃cũqz egritudies fiunt: euacuatio sanat. Et scdo terapenti. voluit ergo Aui. q in curatione que est morbi remotio qualitas medicie hoc facientis que est sumenda ab essentia morbi debet eẽ 9ria: q2 debemus eligere medicinã 9riaz. Sed multotiẽs in opere preuisionis medicamen sumit cõsimilis qualitatis cũ morbo: vt cũ damus scamoneã ad euacuandũ cholerã facientẽ tertianã vel syrupũ calidũ ad digerẽdũ fle C gma faciens quotidianã. ¶ Scdo modus exponendi est intelligere hic p actũ curatiuũ: actũ remotiuũ rez preter nãm siue sit morb⁹: siue cã: siue accidens: ⁊ tunc p egritudinẽ nõ intelligimus tñ morbũ stricte: sed oẽm dispõnẽ pternãlẽ: siue sit cã siue accidens: ⁊ erit sensus: q ab essentia rei pter nãm sumimus qualitatẽ medicine: absolute loquẽdo de q̃litate: q2 medicina de sui qualitate d3 esse cõtraria ei. Et tunc est 9siderandũ q 9ria qñqz sumunt pprie: vt qñ dicim⁹ 9ria q̃ in eodẽ genere posita maxime a seinuicez distant. Qñqz vo improprie p oi alterius remotiuo: ⁊ hoc modo sumit hic 9rium qd dicit cõtraria medicis 9riũ virtualiter: quẽadmodũ vere ⁊ stricte 9ria sunt seinuicem corruptiua: ita illud in medicina dicit rei pter nãm 9rium qd est eius remotiuũ: ⁊ hoc modo intelligit Gal. in terapentica. Sumit ergo 9rium p 9rio efficiente ⁊ nõ stricte. Ex quo sequit q nõ icõuenit duo 9ria esse B modo: quoz vtrũqz cõparatũ hoi tẽperato est ca^m: ⁊ tñ D vnũ alteri p illam qualitatẽ 9riaf: vnde in morbo calido cõuenit medicina calida: vt in cancrena p putrefactionez que est a caliditate conuenit cauteriũ calidum. Et in apate calido iuuat pmitus repcussiua frigida. In statu vo conueniunt resolutiua: ⁊ in declinatione que sunt calida: ⁊ hoc modo intelligendo 9trariũ: verũ est q ois cura est p contrariũ. Qd autem ab Aui. infra dicit q nõ ois egritudo suo medicat 9trario: intelligendũ est de 9rio stricte ⁊ non de mõ dicto qd iam 9cessum est. Et p hoc volo excusari ad disputationẽ. vtrũ ois cura fiat per contraria.

¶ Quãtitatis autem ipsius mensura ex duabus cognoscit ptib⁹ s3 modũ mẽsure artificialis ex nã mẽbri ⁊ ex quãtitate egritudinis: ex rebus q̃ sup illud sua signãt 9uenietia ⁊ aptitudine ipsaz: q̃ sunt: genus ⁊ etas ⁊ cõsuetudo ⁊ tempus ⁊ regio ⁊ ars ⁊ virtus ⁊ forma.

¶ Nunc exequitur de quantitate: ⁊ diuidit in duas partes. Primo enim enumerat ea a qbus sit vel sumit cognitio quãtitatis medicine. Scdo sigillatim psequit ostẽdẽdo quõ sumatur. scda ibi [Nature vo.] In prima dicit q nã quãtitatis medicinaz s3 modũ mensure artificialis cognoscit ex duab⁹ reb⁹. s. nã mẽbri ⁊ q̃ntitate egritudinis. Cognoscit ẽt per res que sui 9uenientia ⁊ aptitudine habent hoc significare. s. mẽbri nãm ⁊ morbi q̃ntitatez: sicut sunt etas ⁊ genus ⁊ sexus ⁊ cõsuetudo ⁊ tẽpus ⁊ regio ⁊ ars ⁊ virtus ⁊ forma. ¶ Circa ptẽ nota primo q Aui. dicit duo genera: postea enumerat tria a qbus illa cognitio q̃ntitatis sumit. Et rõ est: q2 cõtenta sub mẽbro tertio nõ significant de quantitate medicine nisi pro quanto significant nãm morbi aut mẽbri q̃ntitatem. ¶ Scdo nota q dicit sm modũ mensure artificialis. i. cognitio talis qualis est artificialis cognitio mensure debite que est sm arbitriũ existimatiuũ certe vitati ppinquũ: nõ oino certũ. Nam vt tertio de ingenio sanitatis dicit: q vna est res q̃ nec calamo scribi nec lingua pferri põt. s. certa rei qualitas. ¶ Tertio nota q per virtutez intelligimus fortitudinez aut debilitatez: ⁊ per formam intelligimus corporis habitudinem: pinguedinem: aut macredinem.

Auic. nõ fecit mentionez de q̃ntitate graduali medicine: q2 ei dedit intelligere qñ indagauit cognitionẽ q̃litatis absolute ipsius ex nã egritudis sm modũ dictum.

B

F

¶ Nature vo mẽbri cognitio quatuor rerũ continet cognitionẽ. s. 9plexionis membri: ⁊ creationis: ⁊ eius situs: ⁊ ipsius virtutis.

¶ Prosequitur de istis: ⁊ diuidit in duas sm q de duobus dictis determinat: determinat ẽt de rebus q̃ sua 9uenientia significãt: put in alia parte superius diuisa p3. Fuit. n. in ca. q̃dã subordinatio: vt hñ notat Dynus. scda pars est ibi [s3 vo egritudines.] Prima in duas. p enumerat ea q̃ sunt in nã membri 9sideranda. scdo exequit. ibi scda [Et cõplones qdez.] ¶ Dicit p q cognitio nãe mẽbri q̃tum attinet pposito: cõtinet cognitionẽ quatuor rez. s. cõplonis mẽbri: ⁊ creationis eius: ⁊ plasmationis: ⁊ situs eius: ⁊ virtutis eiusdẽ. ¶ Ubi nota q hic per cõplonẽ intelligimus nãlẽ ⁊ nõ accñtalẽ. ¶ Nota scdo q p creationẽ intelligimus plasma 9tinẽs in se quatuor maneries nãrũ. s. viã figurã ⁊ receptaculũ ⁊ supficiẽ: lz hoc plasma nõ sm oẽs suos modos 9sideret in sciendo q̃ntitatez medicine: vt infra patebit. ¶ Tertio nota q per situ intelligimus duo. s. societatẽ: vt scio q mamille sũt ita situate q earũ due vene magne ad matricẽ terminate adueniunt. Et intelligimus locum corporis: vt in dextro vel sinistro ⁊c. ¶ Quarto nota q p virtutẽ nõ intelligimus robur sed maneriez virtutis aie vel potẽtie aie: cuius opatio in mẽbro cõplet: vt q2 ibi sit virtus vitalis vel alalis: aut q sit virtus vitalis necessarie opationis ad esse vel non esse. q̃ cõsiderant vt infra videbis in mẽbri nã. ¶ Nota qnto. lz quãtitas discreta ⁊ cõtinua sint ẽt ex parte membri naturę: ⁊ sic numerus: ab istis tñ nõ sumit indicatio de fortitudie medicine. ⁊ ideo ista tacuit: vel si q̃ntitas 9 signat: res erat nota ⁊ quõ: ⁊ iõ non fuit opportunum dicere.

G

Pro euidentiori nota huius mãe. vide Gal. in. 7. li⁹ de inge. sani. in. ca. 16. ⁊ in lib⁹ de 9plexionibus ad Glauconẽ in. c. 12.

H

¶ Et cõplexionis qdem mẽbri: qñ cum eius naturalis cõplexio scita fuerit ⁊ ipsius cõplo in egris sciet p mẽsurã estimatiuã q̃ntũ eius cõplexio nãlis elongata fuerit: sciet ergo mẽsura q̃ntitatis q̃ ipsa reduci possit ad tẽperiẽ: verbi grã. qñ si sanatiua cõplo fuerit frida: ⁊ egritudialis calida: tũc iã multa clõgatio erit a 9plone sui: ⁊ tũc multa idigebit ifridatione: q si ambe fuerit cal'e sufficit ei pua ifridatio.

¶ Nunc exequitur: ⁊ diuidit in quatuor partes s3 q q̃tuor

I sunt in nã membri ꝯsideranda. scđa ibi[Et creationis q-
dem.]tertia ibi[Et situs.]quarta ibi[Et vtilitas qdem.]
¶ De pmo dicit istaꝫ ꝯclonem. Cognitio cõplonis nãlis
membri patientis iuuat ad cognoscenduꝫ nãm vel mẽsu
rã artificialẽ medicie approximãde: pbaꝛ: qꝛ talis cogni-
tio iuuat ad cognoscendũ mensurã artificialeꝫ cõplonis
egritudinis. Nã cũ scitur quãta est nãlis cõplo ⁊ qñta est
nõ nãlis: tũc sciꝛ quãta est distantia a nãli complone. Sꝫ
cognita mensura egritudinalis cõplonis: cognoscim⁹ nãꝫ
medicine reductiue ad sanitatẽ: ergo tandẽ per cognitio-
nem cõplonis nãlis iuuatur ad sciendũ artificialem men
suraꝫ medicine approximande. verbi grã. si sciatur ꝙ na
turalis cõplo mẽbri est frigida ⁊ egritudinalis est cala:
tũc sciemus ꝙ multa indiget infrigidatione: qꝛ ibi est elõ
gatio a nãli dispõne. Sed si ambe cõplones ⁊ nãlis ⁊ ac-
cidentalis fuerint calide: tunc pauca sufficit infrigidatio.
¶ Circa quã partẽ nota ꝙ non est Auicẽ. intentio ꝙ sola
cognitio nãlis ꝯplonis mẽbri facit nos sufficienter artifi-
cialẽ cognoscere quãtitatẽ medicine: sed adiuuat ⁊ dedit
K modũ. Nam ista cognitio adiuuat ad sciendũ distantiaꝫ
lapsus cõplonalis saltẽ gradualeꝫ a ꝓprio tẽperamento
egrotantis modo dicto in ꝯtẽ⁹. ⁊ ad tale tẽperamentũ est
corpus reducendũ: ⁊ ideo sciꝛ quãtitas quodãmõ infrigi
dationis aut alterationis reqsite per quã etiam iuuamur
ad sciendũ mensurã medicine. nã alijs parib⁹ ad plus ifri
gidandũ fortiori indigemus medicina infrigidãte: cũ con
tinue medicia patiaꝛ ⁊ debiliteꝛ a corpore. Et hoc modo
expositionis nõ vĩ Aui. innuere ꝙ fortiora infrigidantia
sint approximanda flegmatico calefacto ꝙ͂ cholico aut
ecõtra. Sed ꝙ posita paritate in lapsu caliditatis in mẽ
bro nãliter frigido ⁊ accñtaliꝛ calefacto: ⁊ in membro nã-
liter calido ⁊ accñtaliter calefacto: maiori infrigidatione
indigemus in frigido. Utrũ aũt ista indigeãt forti⁹ ifrigi-
dantib⁹ nõ dicimꝰ: nec dicit vt supra supposita eqli gradua
li distantia lapsus calidi in corpore frigido a ꝓprio tẽpe-
L ramento: ⁊ lapsus calidi in corpe calido a ꝓprio tẽpamẽ
to: qs istoꝝ sit peior lapsus vel maior: ⁊ iõ nõ ꝑtinet huic
loco disputare: vtrũ lapsus similis sit peior lapsu ꝯrio: sꝫ
tñ ꝯsequenter solet hic queri. vtrũ lapsus similis sit dete-
rior ꝙ͂ lapsus ꝯrius: sed est dubiũ longũ: cuius determi-
nationẽ vide in illa. q. sub illo aso. In morbis minus peri
clitantur egrotantes: quã feci. Qõ. IX.

Dubitatur vtrũ cholerico ⁊ flegmatico equaliꝛ febrientibus frigidiora ꝯueniãt cho
lerico ꝙ͂ flegmatico: ¶ Arguiꝛ negatiue sic. Aliqua suffi
ciunt infrigidare cholicũ: q̄ nõ sufficiũt ifrigidare flegma
ticũ: ergo frigidiora reqrunꝛ ad infrigidationẽ flegmati-
ci ꝙ͂ cholerici. Assumptũ pꝫ: medicina equalis caliditatis
cũ flegmatico febricitante non sufficit ipꝫ infrigidare: cũ
sit silis: ⁊ illa sufficit ifrigidare cholericuꝫ: qꝛ remissioris
M gradus caloris. ergo ⁊c. ¶ Scđo. in flegmatico febriẽte
ꝯueniũt frida merito discrasie remouẽde ⁊ merito nãlis
cõplonis ꝯseruande: sed cholerico merito discrasie cõue
niũt frigida: ⁊ merito cõplonis nãlis cala: ergo frigidiora
ꝯueniũt flegmatico ꝙ͂ cholerico. Consequentia nota: qa
merito discrasie vtraqꝫ exñte eqli eque frida ꝯuenirẽt. q̄
cũ alioꝝ stante paritate frigidis vtendum sit in flegmati-
co: ⁊ calidis in cholerico: fortiorib⁹ frigidis idiget flegma
ticus ꝙ͂ cholericus. Assumptũ est Gal. 8⁰ terapen. ca. vi.
¶ Tertio. ad intensioreꝫ gradũ frigiditatis dꝫ duci cor-
pus flegmaticum ꝙ͂ cholericum febriens. ergo infrigidã-
tibus indiget intensiorib⁹. Consequentia nota: qa saltem
frigidis eque indiget sicut erit in fine aut frigidioribus.
Sed nõ tã frigidis idiget cholericus: qꝛ p minus frigida
saltem reiterata poterit ad suũ tempamentũ reduci: cum

talia sint citra caliditateꝫ cholerico nãlem. ¶ Preterea. N
fortior ⁊ maior lapsus: alijs paribus: fortiorib⁹ indiget cu
ratiuis: sed lapsus flegmatici est maior: cuꝫ sit dissimilis:
ergo ⁊c. Ad eandem parteꝫ videtur mens Auic. hic.

In oppositum arguiꝛ sic. Magis resistit cho-
lericus causis infrigidantibus
ꝙ͂ flegmaticus: ergo fortioribus indiget ifrigidatiuis. Cõ
sequentia nota ⁊ añs pꝫ: qꝛ maior est in eo mensura cali-
ditatis ad resistendũ infrigidãtibus per quã totũ resistit.
¶ Cõfirmaꝛ: qꝛ cholerico danꝛ frigida ꝓ morbo remo-
uendo ⁊ ꝓ lapsu cõplonis ad similia ꝓhibendo. Sed fle
gmatico conueniunt frigida pro cura lapsus: ⁊ calida ne
complexio naturalis ad similem labatur.
¶ Circa istã. q. est pmo notandũ ꝙ aliud est dicere frigi-
diora cõpetere: ⁊ aliud est dicere potenti⁹ frigida. Nã lꝫ
opiũ sit nãliter frigidius ꝙ͂ lactuca: posset tñ sumi ita par
ua qñtitas opij: ⁊ ita magna qñtitas lactuce ꝙ potẽtior eẽt O
lactuce qñtitas ad infrigidandũ ꝙ͂ qñtitas opij. Et iõ non
obstante ꝙ illud paucũ opij posset ⁊ dꝫ dici frigidius ꝙ͂
lactuca: tñ illa qñtitas magna est potentius infrigidatiua.
¶ Scđo nõ ꝙ cholericũ ⁊ flegmaticũ eqliꝛ febrire iuxta
modos loquendi doctoꝝ põt dupliꝛ itelligi. Uno mõ ꝙ
ita febriant ambo ꝙ ad actum appareant eque calidi. scđo
mõ ꝙ equali gradu febrili caloris recedant a tẽpamẽto
ꝓprio: ita ꝙ si ꝑ vnũ recedat cholericus a sua cholerici-
tate v̾sus calm: siliꝛ flegmaticus ꝑ vnũ distet gradũ a sua
nãli cõplone. ¶ Tertio nota ꝙ aliqd põt esse potẽs fri-
gidũ qđ nõ velociter infrigidat suũ passuꝫ: ⁊ põt esse ali-
qđ debile frigidũ intẽse infrigidãs ⁊ velociter suũ passũ.
Et hoc ꝯtingit ꝑꝑ varietatẽ passoꝝ: ꝑcipue qꝛ respectu
potentioris: erit ẽt passiuꝫ multo potentius: ⁊ qñqꝫ ꝓpter P
alias circũstãtias: vt applicatiõis ⁊ iuuamẽtoꝝ. ¶ Quar
to nõ ꝙ cũ dicim⁹ aliqđ esse forte infrigidans: põt ex cõ-
sĩu loquendi itelligi duob⁹ modis. Uno mõ rõne forti-
tudinis agentis: ⁊ hoc mõ semꝑ illud diciꝛ fortius infrigi
dans inter duo infrigidantia qđ est in se potẽti⁹ frigidũ.
Scđo mõ in cõparatione ad infrigidationẽ quã facit: ita ꝙ
illud qđ magis infrigidat diciꝛ fortius infrigidãs. vbi. g.
sit. a. potens vt. viij. b. vero resistẽs vt quatuor. a. aget ve-
locitate vt duo: sed sit. c. potens vt. vi. d. vero resistens vt
vnum. c. agit velocitate plusꝙ͂ vt quatuor: ⁊ tñ. a. est for-
tius infrigidans pmo mõ: qꝛ hꝫ maiorẽ potentiã infrigi-
dandi. c. vero est fortius infrigidãs scđo mõ: qꝛ magis in-
frigidat. ¶ Quinto nota ꝙ ẽt apud modos loquẽdi me-
dicoꝝ duob⁹ modis aliqd diciꝛ fortius ifrigidans. Uno
modo diciꝛ forti⁹: qꝛ maiorẽ latitudinẽ frigiditatis indu-
cit in equali tpe sicut si vnũ iducat in hora duos gradus
⁊ aliud vnũ gradũ. illud qđ inducit duos gradus est for-
tius infrigidãs. Scđo mõ diciꝛ forti⁹ infrigidans: qꝛ ma Q
iorẽ latitudinẽ frigiditatis inducit siue in tpe equali siue
in maiori: sicut dicimus ꝙ fortius infrigidaꝛ vnũ perma
nendo in aere mediocriter frigido ꝑ diẽ ꝙ͂ ipꝫ idẽ ꝑma-
nendo in aere valde frigidiori per paruũ tpꝰ: ⁊ iõ ille aer
mediocriter frigidus diciꝛ fortiter infrigidatiuus siue for
te infrigidãs: ⁊ ille fridior dĩ debiliꝛ infrigidans nõ obstã
te ꝙ ille aer frigidior ꝓ tpe quo agit velocius infrigidet.
Et fm hoc etiam medici dicũt ꝙ aliqd est fortius infrigi
dans quo ad vnam applicationẽ: sed stat aliud debilissi-
mũ ꝑ vnã applicationẽ fieri fortius infrigidans: qꝛ mul-
toties applicabiꝛ ita vt tandem plus de frigiditate indu-
cat. ¶ Sexto nota ꝙ infrigidationẽ fortẽ vel debilẽ vel
frigida approximanda intensa vel remissa non soluꝫ ex
complexione patiẽtis ⁊ qlitate ⁊ quãtitate morbi iudica-
mus. Nam virtus ⁊ nã mẽbri tps anni ⁊ multa alia sunt
consideranda: que qñqꝫ indicant ꝓportionabiliꝛ cõploni

A quãdoq; opposito modo. ¶ Septimo nota ꝙ iste sumit̃ in isto ca. ⁊ 8° terapẽtice. ca. viii. esse ponẽdas paritatem alioꝝ indicantium: ⁊ erit sensus q̃nis virtum cholerico ⁊ flegmatico corporibus calefactis equalr̃ preter naturam frigidiora cõueniant cholerico q̃ꝫ flegmatico alijs paribus indicationibus quãtũ est possibile: puta ex virtute ⁊ nã ⁊ tẽpore ⁊ alijs infra dicẽdis in isto caplo.

¶ His itaq; declaratis: in residuo ponaꝫ duos articulos. In p̃mo narrabo opinionẽ alioꝝ in mã. In scdo videbit̃ de modo quodã mihi magis ꝓbabili apparente.

Quantum ad primũ est p̃ma opinio Cõci. ⁊ Dy. ip̃m sequẽtis in q̃busdam ꝯnibus. Et hec est p̃ma ꝯclo. Cholerico ⁊ flegmatico equalr̃ febriẽtibus stat ꝓꝓ alioꝝ disparitateꝫ frigidiora esse offerẽda B cholico in vna vice ⁊ eꝫ flegmatico. Probat̃ cõclo: q2 si virtus flegmatici sit virtus valde debilia nõ tolerãs approximationẽ multoꝝ frigidoꝝ: ⁊ cũ hoc tp̃s hyemale ⁊ regio frigida ⁊ ꝯsuetudo sumendi talia ⁊ corporis tenuitas in flegmatico: cholericus ʒo febriat in tp̃e calo ⁊ cuꝫ virtute robusta ⁊ sit frigidis assuefact⁹: nõ est dubiũ frigidiora cõpetere cholico q̃ꝫ flegmatico: q2 idicatiões ad frigidiora sunt fortiores: ⁊ ita in ꝫrio casu ꝯtingere possꝫ oppositũ. In ista ꝯne nemo discordat. ¶ Scda ꝯ: cholerico ⁊ flegmatico equalr̃ febrientibus vt que calidi ad tactũ videant̃: frigidiora cõueniunt flegmatico q̃ꝫ cholerico ceteris paribus: q2 illi cõpetũt frigidiora qui magis ꝓmutatus est a nãli cõplone. Vnus calmeꝫ flegmaticus est h̃: ergo ⁊c. ⁊ hoc est de mẽte Aui. hic ⁊ Gal. 8° terap. cap. vltimo. dũ cõparauit cholericũ iuueni assueto diete calę ⁊ sicce: ⁊ dixit flegmaticuꝫ corpus puerile ⁊c. Item p̃lori q̃dem ⁊ ꝓꝓ nãm ⁊ etatẽ ⁊ silibus eisdẽ dietationi-

C bus assuetis apta sicciora ⁊ calidiora conuenire cibaria. Idem ẽt sentit 7° terapentice cũ dicit. Quecũq; calidiores nã p̃ricule s̃m frigiditatẽ egrotant magis hoc ⁊ vsq; amplius tp̃s calefieri idigebũt: in frigidis aũt eꝫ. Naꝫ in tñ redire opꝫ vnãquãq; discrasiarũ ad eam q̃ s̃m nãm incẽtũ est in ea q̃ sunt p̃ter nãꝫ euerse. Idẽ sentit Haliabas 3° practice: cũ dixit. Opꝫ medelã s̃ꝫ cõplonẽ corp̃is fieri: vt si q̃dẽ corp̃is frida est nãlis cõplo gen⁹ in se. reb⁹ que fortiter infrigidãt eo ꝙ h̄ corpus frigidũ a cõplone sua nãli est elongatũ plurimũ. ¶ Tertia ꝯ: corpore cholerico ⁊ flegmatico equalr̃ febriẽtib⁹ respectu ꝓp̃ij temperamẽti fridiora ꝯueniunt flegmatico q̃ꝫ cholico: alijs parib⁹: q2 flegmatico ꝯuenit ꝓꝓ malã cõplonẽ remouẽdam ⁊ nãlem ꝯseruãdã. Sꝫ cholerico tñ conueniũt ꝓꝓ malã cõplonem remouẽdã: ⁊ iõ ceteris parib⁹ magis cõueniũt frida flegmatico q̃ꝫ cholico. Et cõfirmari põt: q2 in vlcerib⁹ partiũ siccarũ vt sunt nerui fortiorib⁹ ⁊ sicciorib⁹

D vtimur medicamib⁹: in vlcerib⁹ partiũ humidarũ ⁊ carnũ glãdosarũ min⁹ fortib⁹: vt sumit̃ ex Aui. 3° quarti de medicinis facientibus nasci carnẽ. Sed si dicat̃ frigida ꝯuenire cholerico ꝓꝓ reductionẽ ad tẽperamẽtũ: videt̃ ꝙ ꝓ tũc nõ dꝫ regi regimine reductiuo: sed ꝯseruatiuo quousq; sanet̃. ¶ Scda opi. colligit̃ ab Ange. de Senis in sua. q. de lapsibus: ⁊ ꝯsistit in duab⁹ ꝯnib⁹. ¶ Prima est ista. Cholico ⁊ flegmatico equalr̃ febriẽtibus siue quo ad tactũ siue respectu tẽperamenti ꝓp̃ij frigidiora alterãtia: ⁊ ꝓ alteratiõe debent̃ cholerico q̃ꝫ flegmatico. Probat̃: q2 illi corp̃i quo ad pure alterantia debent̃ frigidiora in quo reperit̃ maior resistẽtia causis infrigidantib⁹. Sꝫ in corpore cholerico ita est respectu flegmatici: ergo ⁊c. Cõsequẽtia nota. Pꝫ minor: q2 calor cholerici ẽ maior q̃ꝫ calor flegmatici: ex isto ꝙ ad eq̃les gradus venissent. Idẽ ꝯfirmat experientia: q2 videmus medicos curãtes flegmaticos nõ audere sup potũ aq̃ frigide ⁊ alijs

reb⁹ infrigidãtib⁹ sicut audent in cura cholericoꝝ ꝓꝓ timorẽ extinctionis caloris nãlis. Et hãc ꝯnẽ voluit Auer. 8° colliget. ¶ Scda ꝯclo: cholerico ⁊ flegmatico equalr̃ febriẽtib⁹ q̃uocũq; siue respectu ꝓp̃ij tẽperamẽti siue quo ad tactũ fridiores cibi debent̃ flegmatico q̃ꝫ cholerico. Probat̃: q2 debent̃ cibi ꝓ quos reponant̃ ptes p̃ternãliter frigidiores q̃ꝫ ille q̃bus idigẽt cholerici. Nam debẽt ꝓ istos cibos reponi p̃tes siles partib⁹ dep̃ditis in vtroq;: ⁊ ꝯstat ꝙ frigidiores sunt dep̃dite in flegmatico. Et hanc ꝯclusionem videtur voluisse Gal. 8° terap. ⁊ precedẽtem voluisse Auer. ⁊ hoc modo concordant̃ isti doctores. ¶ Tertia opi. est Marsilij volẽtis tres ꝯclusiones. ¶ Prima est: istis dictis equalr̃ febriẽtibus quo ad tactũ frigidiora ꝯueniũt flegmatico alijs paribus: pꝫ. q2 maior caliditatis latitudo est corrumpẽda. ¶ Scda ꝯ: istis febriẽtib⁹ equalr̃ respectu ꝓp̃ij tẽperamẽti fridiora ꝯueniunt cholico: q2 gradus equalis caliditatis est remouẽdus: ⁊ maior est resistentia in cholerico: alijs paribus. ¶ Tertia ꝯ: lapsis existẽte equali respectu ꝓp̃ij tẽperamẽti eque p̃cise frigida ꝯueniunt effectiue: pꝫ. q2 frigida eque p̃cise ad eq̃lem frigiditatis latitudinẽ iducentia ꝯueniũt: ⁊ ista quodãmodo p̃nt dici eque frigida effectiue. ¶ Circa istaruꝫ improbationes non insisto: q2 in sequentibus videbitur quid de ipsis sit dicendum.

Quantum ad 2m articulum suppono p̃mo ꝙ in cura male cõplexionis calide nõ sufficiũt per se ꝓ quãtãcũq; reiterationẽ ea que sunt ita modicũ frigida ꝙ frigiditatẽ ꝓp̃ij tẽperamẽti corp̃is egrotãtis itroducere nõ p̃nt: pꝫ. q2 ꝓ se curatiua debẽt totũ lapsum abijcere ⁊ cõplonẽ nãlẽ ꝓ se itroducere. ¶ Suppono 2° ꝙ medicina tẽperata vel calida in certo gradu vel frida non est corp̃is alteratiua in sili gradu respectu tẽperamẽti vt tãti gradus alteratiui. Volo dicere ꝙ medicina calida in p̃mo: ⁊ inq̃tũ calida in p̃mo nõ est corporis calidi in p̃mo ꝓ se alteratiua: ⁊ sic de alijs: pꝫ. quia ois medicina talis calida in p̃mo esset corporis calidi in primo alteratiua: modo hoc est falsuꝫ: q2 medicina q̃ calefacit corpus tẽperatum ad primũ gradũ corporis calidioris est infrigidatiua multotiẽs: vt sumitur ex Gal. p̃° ⁊ 2° de simplici medicina. ⁊ vidisti de eo latius in ca. de eo q̃d comeditur ⁊ bibitur. ¶ Suppono tertio ꝙ aliq̃ medicina in primo frigida est per reiterationẽ vsq; ad q̃rtũ infrigidatiua: ⁊ ita correspondenter aliqua calida in primo ⁊c. hoc totũ pꝫ in. c. supius allegato. ¶ Quarto suppono ꝙ si corp⁹ tẽperatũ labat̃ ad calidũ ꝓ nullã medicinã calidam quãtãcũq; remissioreꝫ cõplone distẽperata acq̃sita ab eo reducit̃ ad tẽperamẽtũ: h̄ pꝫ per Gal. 3° de simplici medicina: vbi dixit ꝙ si egritudo esset vehemẽtioris caliditatis q̃ꝫ sit cõplo media: tunc medicine similes ei seruãt ipsam ⁊ faciunt eam remanere s̃m suam dispõnẽ. Et medicine que sunt calidiores addunt caliditatẽ ei. Et medicine q̃ sũt minoris caliditatis q̃ꝫ ipsa minuunt caliditateꝫ eius: tñ nõ sanant sanatione completa. ¶ Ex isto seq̃tur ꝙ corpore frigido lapso versus calidũ nulla medicina minus frigida ip̃o: vt talis sufficit ip̃m ꝓ se sanare: vt pꝫ: q2 sicut se hꝫ medicina calidior tẽperata ad tẽperatũ: ita medicina min⁹ frigida h̄ corpore frigido hꝫ se ad hoc frigidũ: sed medicina calidior tẽperata non est alteratiua corp̃is tẽperati: vt pꝫ ex 2° suppositiõe: q̃re nec medicina minus frigida põt vt sic quo ad gradũ frigiditatis eius remittere totaliter calorem: ⁊ hoc posset ꝓ pauca deduci ex scda suppõne. ¶ Quinto suppono: ꝙ corpore cholico calefacto ꝓ solã alterationeꝫ reducibili sub quodam gradu inter tẽperamentũ ⁊ nãleꝫ cõploneꝫ illi⁹ cholici nõ repugnat iueniri medicinam per reitera-

Right margin, beside the right column: B · F · K · G · I · H

Galenus volunt frigidiora deberi flegmatico. Auroi hoc 2° coll. c. d. cholico: ⁊ sꝫ ille respectu cõplexionem: hic to virtute.

Istud est s̃m mẽtẽ Gal. in ꝯ simplici medicina volent̃ gradus medicinarũ dicere respectu cõplone tẽpare: ita ꝙ illa dr̃ calida in primo q̃ tẽperatũ calefacit in primo.

I tionē aptā per seipsū cholericū calefactum ad propriuz tēperamētū reducere. pbaꝰ: qꝛ corpore calefacto ꝑterna turalr medicina calida: sed minus calida ꝙ̄ sit illa cōplo distemperata: illaz sufficit remittere ꝛ versus tēperamētū ducere: vt pꝫ ex Gal. loco statim allegato. ergo sub q̄lꝫ gradu caliditatis medicinarū: citra ꝓpriū tñ tēperamentū dari cholerici ꝯtingit inueniri medicinā cuiuslibet gradus supioris remissiuā: ꝛ iō per reiterationē vsqꝫ ad propriū tēperamētū reductiuā. ℂ Sexto sup. ꝙ lꝫ corpora alicuius cōplonis nālis sint ab illa cōplone lapsa: habēt tñ nālē inclinationē ad reditū ad nālem cōplonē ꝛ virtutē ab intrinseco eorundē reductiuaꝫ. Ista per se patēt: non tm̄ in hoīe: sed ēt in brutis ꝛ inanimatis ꝛ elementis. ℂ Ultimo suppono ꝙ nō repugnat dari cholericū ꝛ flegmaticū eiusdeꝫ etatis cū equali quātitate sanguis ꝛ spirituū ꝛ humidi mēbralis. pꝫ suppō p multos casus imaginarios: vt si in vno fiat sanguis eūsio ꝛ spūūꝫ ꝛ humidi mēbralis resolutio: poterūt ambo ad equalē mēsuraꝫ sanguis ꝛ spūūꝫ ꝛ humidi mēbralis deduci. ℂ His habitis pma ꝯclō est ista. Cholerico ꝛ flegmatico equalr quo

K ad tactū calefactis maiori infrigidatione indiget flegmaticus ꝛ fortius īfrigidātibꝰ mō vno supradicto. pꝫ: qꝛ per maiorē latitudinē caliditatis distat a tēpamento ꝓprio: ꝛ hanc vult Aui. ꝛ oēs ꝯcedūt. ℂ Scđa ꝯclō: cholerico ꝛ flegmatico equalr febrientibꝰ minus potentes medicine regrunꝰ ad infrigidandū flegmaticū ꝙ̄ cholericū. Probaꝰ. minor est resistētia īfrigidātibꝰ in flegmatico ꝙ̄ cholerico: cū caliditas ista sit eq̄lis ꝛ magis ꝑternālis. in flegmatico aūt saltez ꝑcise tātū resistit flegmatici caliditas causis infrigidantibꝰ sicut illius cholerici: ꝛ ab intrinseco fortius inclinaꝰ ad reducendū se ad frigiditatē: ꝛ fortius iuuaꝰ cū habeat nālē cōplonē frigidaꝫ magis ad h iuuātē: ergo minus potenti medicina īfrigidatiua pōt īfrigidari flegmaticū ꝙ̄ cholericū. Ex isto sequiꝰ ꝙ minꝰ potētibus frigidis pōt reduci ꝛ curari flegmaticus febriēs ꝙ̄ cholericꝰ: qꝛ nō fortior medicina regriꝰ ad infrigidandū

L post aliqualē infrigidationē ꝙ̄ ꝓus: ꝛ ideo cū minus forti ad ꝓpriū tēpamētū pōt reduci. Ex his sequiꝰ scđo ꝙ indicatione sumpta a nāli cōplone dictoꝝ: lꝫ maiori infrigidatione indigeat flaticus ꝙ̄ cholericus: tñ minꝰ potentia frida sūt flatico approximāda ꝙ̄ cholico. ℂ Tertia ꝯclō: cholico ꝛ flatico mō dicto equalr febriētibꝰ regriꝰ vt sint medicīe gradualr fridiores ad curā flatici ꝙ̄ cholerici. Probaꝰ: ad curā cholerici nō regrunꝰ vt sic medicine gradualr frigidiores a tēpato gradualr distātes: vt pꝫ ex suppōne qnta. Nā cholerico ꝑternālr calefacto nō repugnat inueniri medicinā calidiorē tēperata minus calidā cōplone nāli cholerici: illius tñ per se reiterando reductiuā: vt dicit qnta suppō. Sed ad curā flegmatici vt sic requirunꝰ medicine frigidiores tēpatis: vt pꝫ ex correlario quarte suppōnis. Nam tēpata vt sic non est tēpati

M infrigidatiua ꝛ calidiores nō pñt vsqꝫ ad tēperamentuꝫ reducere. Ex qbus pꝫ ꝙ indicatione sumpta a cōplone nāli tanꝙ̄ a ꝯseruabili: qꝛ illa non opꝫ omittere in cura ꝛ cū vsqꝫ ad illā veniēdū est: gradualr frigidiora opꝫ offerri flatico ꝙ̄ cholico. Et hoc vult Gal. 8. terapētice. ca. vi. cū dixit ꝙ frigidiora cōpetūt flatico ꝙ̄ cholico: īdicatiōe sūpta a nāli cōplone. ℂ 4ª ꝯ. cholerico ꝛ flatico equalr febriētibꝰ alijs paribꝰ stat nō eque intense frida ꝯuenienter offerri flegmatico sicut cholico. Pꝫ: qꝛ talibus magis resisteret cholericus ꝙ̄ flegmaticꝰ: ergo stabit ista qñqꝫ sufficere cholericuꝫ sine notabili lesione infrigidare: q̄ tñ flegmaticū cuꝫ notabili lesione infrigidarent: ꝛ hoc vult Auer. 7º collꝫ. Unde securius intense frigida offerimus cholerico intense febrienti multū ꝙ̄ flegmatico ꝑꝑ debilitatē caloris ad resistendū cālis infrigidātibꝰ. ℂ Quinta ꝯclō: cholerico ꝛ flegmatico equalr febrientibꝰ alijs paribus, respectu ꝓprij tēperamēti: lꝫ potētiora regrant frigida ad cholericū infrigidandū ꝙ̄ flegmaticū: nō tñ regrunꝰ gradualr frigidiora ad alterandū ꝛ curandū cholericū ꝙ̄ flegmaticū: pꝫ ex dictis. ℂ Ex his pꝫ pmo ꝙ rōnes ꝓ pª scđa ꝛ tertia ꝯclōnibꝰ pme opionis nō ꝯcludūt nec ipsi illas ad sensuꝫ datū posuerant. ℂ Sequiꝰ scđo ꝙ rōnes scđe opinionis declaratiue sunt false. ℂ Seqꝰ 3º ꝙ scđa ꝛ tertia ꝯnes tertie opi. nō sunt vere. ℂ Sꝫ hic cadūt alique dubitationes. Prima vtrū duobꝰ flegmaticis inequalr a tēperamēto distātibꝰ ꝛ eque calefactis frigidiora regranꝰ ad curaꝫ frigidioris ꝙ̄ minus frigidi. Et videtur ꝙ per eque frigida pōt reduci flegmaticus minus frigidus: ꝛ ēt magis frigidus: supposito ꝙ medicina pmi gradus p reiterationē posset effectū quarti gradus

O inducere. Et similis qō de duobꝰ calidis infrigidatis sequiꝰ: in qbus credo ꝙ quātūcūqꝫ per remisse frigida quo ad gradualē denolationē posset reduci magis frigidum: ꝛ per tātū remisse frigida iuxta locutiones medicoꝝ pōt reduci magis frigidus. Et tu vide qūo hoc superioribus nō ꝯtradicat ex hoc ꝙ medicinaꝝ calidarū in pmo quedam est calefactiua calidi in pmo ꝛ scđo: quedā xo non: sed sunt calidi remissiua. ℂ Ex his patet ad argumenta: ꝛ patet ꝙ tria pma cōcludunt potētiora frigida gradualiter danda eē flatico qđ est cōcessuꝫ: sed argumēta ptis opposite cōcludunt potētiora frigida danda esse cholerico: illud etiaꝫ ꝯceditur nec repugnat dictis: vt pꝫ.

ℂ Et creationis qdem membri iam diximus ꝙ creatura mēbri in q̄tuor diuidiꝰ modos: ꝛ tu qdem eam cōsiderare debes.

P ℂ Nūc ponit modū sm̄ quē ex creatione membri sumiꝰ indicatio de quātitate medicine offerende: ꝛ diuiditur in tres. Primo ponit vnū genus ꝯtentoꝝ sub creatiōe. scđo ponit duas distinctiones ad ꝓpositū cum can. tertio graduat mēbra sm̄ has dispōnes in requisitione fortis vel debilis medicine. scđa ibi [Post hoc] tertia ibi [Qđ autē forti.] ℂ De pma dicit ꝙ iam dictū est supra scđa fen. ꝙ creatio mēbri hꝫ quatuor modos sꝫ ꝙ hoc noīe creationis quatuor importanꝰ manerie vel dispōnes mēbri: vt sunt figura: receptaculū: via ꝛ supficies: pro quibus vide qđ dixi pmo techni. ꝛ supra fen scđa. ℂ Nota tamen hic ꝙ a figura vel a superficie modica vel nulla sumiꝰ indicatio fortitudinis medicine: ꝛ ideo ab istis Auicen. nō docet eligere: sꝫ quia a via vel receptaculo sumitur: ideo de illis fecit mentionem.

Q ℂ Post hoc scire debes ꝙ mēbroruꝫ quedā sunt que in foraminibꝰ suis sunt facilia: ꝛ sūt in eis iterius aut exteriꝰ loca vacua: per que expellitur supfluitas medicina subtili ꝛ tēperata. Et eoꝝ sunt alia que nō sunt ita: sꝫ medicina indiget fortiore. ℂ Et similiter eorū qđ est rarum ꝛ qđ est spissum. Et raro quideꝫ medicina sufficit subtilis: ꝛ spisso est medicina fortis necessaria.

ℂ Ponit distinctiōes cū can. Et est pma distinctio ꝙ mēbra quedā sunt facilia in suis foraminibꝰ. i. hñt foramina per que faciliter mā euacuaꝰ vt sunt illa que interius habent cōcauitatē: aut exterius hñt loca vacua. i. cū eis coniungiꝰ exteriꝰ cōcauitas per q̄ euacuanꝰ humores medicina subtili. i. debili: quedaꝫ aūt hec nō habēt ꝛ indigent medicina fortiori. ℂ Scđa distinctio est ꝙ membroruꝫ

Marginal notes:

Et hoc est qꝛ lꝫ cōplo accntalis varietur: tñ ēnalē non variari.

Nota ꝙ scđa ꝛ tertia ꝛ q̄rta cōclones intelligunt de eq̄litate quo ad tactum.

Gal. 7. de ingē. sa. ca. viꝰ vult nos purgationē pacientr offēdi ex creatione mēbri.

A quoddā rarū: qddaʒ est spissum. Rarū indiget medicina subtili.i.debili: spissuʒ alijs paribus fortiori medicina. Et ideo notanter alijs paribus: qꝛ vltra receptacula ⁊ viam sunt plura indicantia de fortitudine aut debilitate medicine. Et ideo stat ꝙ mēbrū rarū nō inquātū est rarū indiget medicina forti: sed ꝑ quanto distat a loco vbi medicina recipit vel alia causa. Et ideo vni mēbro merito vni⁹ medicia fortis ꝯuenit cui merito alterius ꝯuenit debilis: vt pulmoni vt patebit: nec ista repugnāt. Et quia rarum vt hic sumit significat hn̄s multos poros: densum vero habens paucos vel strictos: ideo pꝫ ꝙ iste distinctiones sumunt ex parte vie aut receptaculi. 2° etiā vt cā cali. nam per vias manifestas facilior fit eūatio: ⁊ in membris habentibus multa ⁊ magna foramina facilius agens imprimit. E cōtra aūt difficulter fit in opposito mō disposito.

Quod aūt forti medicia magis indiget: est illud qd in nulla duaꝝ partium ventriculū hꝫ neqꝫ receptaculū. Et post ipsuꝫ est illud qd hꝫ in vna parte. Et post illud est qd a duab⁹ partibus hꝫ receptaculū sed est solidū ⁊ spissuꝫ sicut rigno: postea est illd qd ea hꝫ a duabus partibus ⁊ est rarum sicut pulmo.

B Hic facit qd dictū est: dicens ꝙ iter mēbra supple q̄ merito dictaꝝ dispōnuꝫ indigent fortiori medicine est illud qd nō hꝫ receptaculū aut vehiculū manifestū in vna duaruꝫ partiuꝫ: puta nec intra nec extra manifeste sicut sunt nerui: ⁊ ideo medicine que a neruis euacuant sunt fortissime vt euforbiū colloquintida ⁊ silia. In scdo loco est mēbrum qd hꝫ receptaculū manifestū ⁊ viam ab vna parte tm̄.s. aut ab intra aut ab extra: sicut vbi gr̄a: nuca que ad cerebrū terminat vbi est cōcauitas. Et loco 3° illd qd hꝫ intus ⁊ extra: sed spissuꝫ est ⁊ solidū vt ren siue rigno: hꝫ eniꝫ ꝯcauitatē intra se manifestā: ⁊ ad ipsuꝫ terminant pori vritides ad vesicaꝫ ducentes vrinam. Quarto loco facile merito istarū dispōnuꝫ eūatur illud qd est rarū: ⁊ ab vtraqꝫ parte hꝫ concauitateꝫ vt est pulmo: hꝫ enim intra se venas ⁊ cānulas: ⁊ ad cānā terminant. Et nota ꝙ lꝫ infra dicatur ꝙ pulmo indigeat forti medicina vt eūetur mā in eo cōtenta: dicit ꝙ hoc nō intelligit absolute: sed de medicina ꝑ ventrē aut vrinā eductiua: que quia longe a pulmone mō suo ponit: opꝫ ꝙ sit fortis: sꝫ merito ꝯcauitatis reqrit debilis: ⁊ ita ꝑ sputū facili educit medicina nisi mā in se multū resistet. Hic solet queri a q̄ membro facilius eūatur mā an ab epate an a splene. Et dī ꝙ absolute ab epate. Naꝫ plures vie terminantur ab epate ad intestina q̄ a splene. Etiā merito raritatis ⁊ densitatis mēbri facilius a splene eūaret. Ex quibus collige ꝙ cū iste plures indicationes qn̄qꝫ sibiinuiceꝫ ꝯsequunt: opꝫ fortiorē insequi nō dimittendo oino aliam.

C

Gentilis in h passu dicit ꝙ pulmo idiget medicina forti rōne distantie ⁊ nō ꝓpter substātie: ⁊ ex h saluat Gal. in techni.

D

Nō solaꝫ substantia mēbri spissa ⁊ distātia ipsius sunt cā exhibendi fortē medicinā: sꝫ ēt situs receptaculi vt pꝫ in intestino monoculo habente solūꝫ ex vna pte receptaculū ꝑ qd intrāt ⁊ exeūt feces: ideo idiget fortiori medicina respectu aliorꝫ intestinorꝫ.

Et situs qdē mēbri: qm̄ per sitū cognoscit quēadmodū tu scis aut locus aut societas.

Nunc docet eligere q̄litatē medicine ex situ: ⁊ diuidit in duas partes. In primo ponit distinctiones de situ. scdo ponit modos eligendi q̄litateꝫ medicine ex illis. ibi scda [Utilitas vero.] Pars precedens est manifesta: qꝛ situs vt dixi supra fen scda. significat locū mēbri in corpore ⁊ societateꝫ cū alijs mēbris vt duoꝝ digitoꝝ ꝯiūctio est egritudo in situ: ⁊ diuisio venaꝝ inter mamillas ⁊ matricem existiuꝫ est egritudo in situ.s. sumendo sitū ꝑ societate.

Utilitas vero que ex societatis prouenit cognitione est magis ꝓpria: ꝓpē ꝙ parteꝫ magis eligis ad quā medicina trahit ⁊ ad quam magis declinare facis: verbi gratia cū fuerit mā in gibbo epatis euacuabis eam ꝑ vrinaꝫ: ⁊ si in epatis ꝯcauitate fuerit euacuabis eā ꝑ vētrē: qm̄ epatis gibbositas mēbris vrie ē associata: ⁊ ei⁹ ꝯcauitas est associata itestinis. E

Nunc docet eligere q̄litatē medicine: ⁊ diuidit in tres. ꝑmo docet ex societate per se. scdo ex loco ꝑ se. tertio ex his duobus simul. ibi scda [Sed eius vtilitas] ibi tertia [Qn̄qꝫ etiā.] De ꝑma dicit ꝙ vtilitas que seqt cognitionē societatis est magis ꝓpria q̄ vtilitas que habet ex cognitione loci: qꝛ vltra quātitatē docet ⁊ locū per quem debemus eūare: ⁊ membrū ꝑ qd debemus multotiēs deriuare vel facere declinare māam. verbi gr̄a. cūꝫ mā est in gibbo epatis scio ꝑꝑ societatē ꝙ eūare debeo ꝑ vrinam sed māam in ꝯcauo intestinis associatā per ventreꝫ eūare debeo. Ubi nota ꝑmo ꝙ lꝫ hic Auic. ꝑncipalr querat medicine quātitatē: intentioni tn̄ miscuit modū cognoscēdi per quē locū eūare dꝫ ⁊ modos mixtionis. Naꝫ quasi ad magnitudinē virtutis medicine pertinere videnť: eo ꝙ ad maneriē ei⁹ virtutis attinet: qꝛ ꝑ cognitionē societatis mēbri scimus locū per quē eūandū est: ⁊ per modum mixtionis vnius medicine cūꝫ alia. Ideo dicit hic ꝙ hec cognitio habita ex notitia societatis est magis ꝓpria.i. faciet cognoscere quedā magis a ꝓprietate q̄ sit fortitudo que pure cognoscit ex prehabitis. vel scdo intelligitur ꝙ ista vtilitas est magis ꝓpria q̄ que ex loco sumit. Nam ista tm̄ in eūone ⁊ mālibus egritudinibus videmus iuuare: sed locus in oībus tam in mālibus q̄ non. F Nota 2° ꝙ alijs ipedimētis deductis mā est potius per loca ꝓpinqua q̄ remota eūanda: ⁊ ideo mā in gibbo epatis existens per vrinales vias eūatur tanq̄ ꝓpinquiores nisi fuerit ꝯtriū indicās. Nā qꝛ vie vrinales sunt stricte ⁊ multuꝫ sensibiles ⁊ eoꝝ vlcera sunt difficilis sanationis: iō māam multū in gibbo epatis cōtentā: nō per vias vrine sed per intestina eūamus: ⁊ hoc voluit Gal. 7° de ingenio sanitatis: cū docuit eam eūari per viaꝫ secessus: sꝫ cū est pauca ⁊ nō est alia intentio q̄ eūatio: nec est timor de nocumentis in vijs vrine: est per vrinā eūanda: ⁊ hoc voluit Auic. G Ultio nota ꝙ lꝫ medicina posset trahere māa ad mēbra: ⁊ facere declinare quodā mō: tn̄ possemus dicere ꝙ cū mā repugnat multotiens motui ad mēbrū ad qd mouet ipsa medicina: tūc tractio videt iportare quādaꝫ molestiā: sed qn̄ mā nō multū resistit: imo quodā modo inclinat: tunc dicimus ꝙ medicina declinare facit: vel qn̄ trahit ad locū vbi ponit medicina dicit trahē: qn̄ vero ꝓpellit vt in pessarijs sic tunc deriuatur.

Sed eius vtilitas que ex pte sciēdi locū ꝓuenit: est triū modoꝝ. vnus coꝝ est eius lōgitudo ⁊ ipsius ꝓpinquitas: qm̄ si fuerit ꝓpinquū sicut stomachus peruenient ad ipsuꝫ medicine tēperate ⁊ operabunť in ipso: ⁊ si lōginquū fuerit sicut pulmo: medicinaꝝ tēperataꝝ virtutes corrūpent anteq̄ ad ipsuꝫ ꝑueniāt: quapropter erit necessariū vt in carū virtutib⁹ augmētū fiat. Opꝫ itaqꝫ vt cū mēbrū est ꝓpinquū cui obuiat medicina sit vir⁹ medicine ipsi⁹ hꝫ mensurā que egritudini sit opposita: ⁊ si inter ea fuerit longitudo ⁊ spatiū: ⁊ est egritudo cui est medicia necīa quā virtus ꝓfundās penetrare faciat: tūc necessa- H

I ria quā virtus ꝓfundās penetrare faciat: tūc
necessariū est in virtute medicine plus adde
re q̄ prius erat ei necessariuꝫ sicut acetum in
emplastro sciatice ⁊ reliq̄s. ¶ Et scḋs mo
dus est vt sciat qd medicīs sit admiscēdū: vt
p illḋ velociter ad mēbrū ꝑueniat: quēadmo
dū medicinis mēbroꝝ vrine admiscent diu
retica ⁊ medicinis cordis crocus. ¶ Et ter
tius qdē modus est vt sciamus qua ꝑte me
dicinā ad ipꝫ trāsire faciam⁹: vbi grā si sciue
rimus q̄ vlcera in iferioribus exñt intestinis
ꝑ clysteria iniĳciemus: ⁊ si sciuerimus q̄ sint
in supioribus: ꝑ illud qḋ bibunt afferemus.

K ¶ Ponit modū cognoscendi nām medicine ex loco mē
bri: ⁊ facit quatuor. Primuꝫ est q̄ ex loco habemus tres
modos vtilitatis. Scḋm est q̄ primus horuꝫ modoꝝ est
cognoscere vtrum sit mēbrum vicinū loco approxima
tionis medicine an longinquum. Nam sufficit medicina
tēperata in mēbro ꝓpinquo ⁊ morbo ꝓportionata: sꝫ lō
ginquo opꝫ offerre multo fortiorē: ita q̄ ad mēbrum cuꝫ
sufficienti virtute ad opus ꝑueniat. Et hoc fit duob⁹ mo
dis: vel addendo in quātitate vel gradu medicine appro
ximande: aut miscendo cum medicina aliquid qḋ ipsam
penetrare faciat cito. Exemplum primi vt si mā est a pe
de cuāanda dabo fortiorē medicinā q̄ si a stomacho. Exē
plum scḋi vt si dissoluenda sit mā sciatice: miscebo in em
plastro acetuꝫ ad faciendum penetrare: ⁊ hos in exēplis
Avi. ferigit. ¶ Scḋs modus est scire qd medicinis est ad
miscenduꝫ vt medicine ad mēbrum cuꝫ sua virtute per
ueniant: vt miscemus crocuꝫ in medicinis cordialibus ⁊
L nucē muscatā in medicinis capitis. ¶ Tertius modus
est scire ꝑ quā viam medicina facilius ad locuꝫ deducaꝰ:
puta clysteri aut potu: vnde intestinoꝝ grossoruꝫ vlcera
clysteri medicamur: sed subtilium cum assumptione me
dicine ꝑ os ꝓ quanto ꝯsideramus locum. Consideramus
eniꝫ locū vt absolute ita distantē a loco medicine: qꝛ tūc
eligimus primaꝫ vtilitatē istaꝝ trium. Consideramus ēt
locum pro quanto est ad hoc determinatum mēbrū sicut
cerebruꝫ: ⁊ sic est scḋa vtilitas. Sed pro quanto ꝯsidera
mus locū mēbri: qbusdaꝫ determinatis ductibus esse ita
vicinū aut remotū habemus tertiā vtilitatē. ¶ Sed ꝓp
exempla nota q̄ pulmo est lōginquus a loco vnde sumi
tur medicina que bibiꝰ. Naꝫ p̄mo transit ad stomachuꝫ.
scḋo ad epar. tertio ad cor. quarto ad pulmonem per ve
nas. Cum autē medicina lambendo sumitur non est pul
mo longe: ⁊ de hoc dictum est supra quomodo sibi fortis
M ⁊ debilis medicina est necessaria.

¶ Quāqꝫ ꝯfert loci ⁊ societatis sit solicitudinē
hr̄e: ⁊ hoc qdē est in eo qḋ facere debem⁹ cū
fuerit mā tota iā in mēbro euacuata: ⁊ in eo
qḋ facere debemus cuꝫ mā adhuc euacuaꝰ.

¶ Docet vtilitates que habenꝰ ex ꝯsideratione loci ⁊ so
cietatis sit: ⁊ diuidiꝰ in duas. p̄mo facit H. scḋo ponit cañ.
erroꝝ correctiuos. ibi scḋa [Cum ad diuersum.] Prima
adhuc in duas. p̄ enumerat cāa aut modos in qbus ꝑ hec
duo simul ꝯsideranda inueniꝰ modus in eligendo medi
cinam vel administrando. 2° hoc declarat. scḋa ibi ꝓpe:
[qm cū sciuerimus.] ¶ Dicit p̄ q̄ habemus vtilitatē in
ista consideratione in sciēdo qd facere debemus cuꝫ mā
peccās tota est in membro euāta ⁊ fluxit ⁊c. 2° iuuamur
in sciēdo qd debemus facere cuꝫ mā adhuc fluit. ¶ Sꝫ

si queraꝰ verū per hoc iuuemur cum mā partim fluxit ⁊ N
partiꝫ est in fluxu: ⁊ sit̄r qm̄ mā est parata fluere sꝫ nōdū
fluit. ⁊ 3° qm̄ mā est in mēbro cōtenta nō ꝑ fluxū sed per
paulatinā cōgestionē. ¶ Dicendū q̄ sic: vnde idem quo
ad hoc dḋm de mā que tota fluxit: ⁊ de illa q̄ tota parata
est fluere in mēbro: ⁊ de aggregata ꝑ paulatinaꝫ ꝯgōnē: ⁊
de illa que actu fluit. In illa aūt que partim fluxit ⁊ par
tim est in fluxu indicia sunt opposita vt constat. Et ideo
per hec dicenda datur intelligi qualiter ex hac societate
loci notitia inueniꝰ in quolibet istoꝝ modoꝝ.

¶ Qm̄ cuꝫ sciuerimus q̄ mā fuerit adhuc in
descensu: a suo loco mām extrahem⁹ postq̄
q̄tuor ꝯditionū curā habuerim⁹. ¶ Vna est
ꝑtis diuersitas quēadmodū a dextra ad sini
straꝫ trahim⁹ ⁊ a supiorib⁹ ad iferiora. ¶ Et
scḋa est vt societatis curā habeamus sic mē O
strua vētosis retinem⁹ quas mamillis suppo
nim⁹ socio attrahētes. ¶ Et tertia rectitudi
nū curā hr̄e quēadmoduꝫ opꝫ in egritudib⁹
epatis: in dextra minutionē facim⁹ basilica: ⁊
in egritudibus splenis in basilica sinistra. Et
q̄rta qdē est cū solicitudīe elōgationis ne qḋ
extrahiꝰ valde sit ꝓpinquū ei a quo extrahiꝰ.

¶ Nunc declarat: ⁊ diuidit in duas partes. p̄mo docet qd
faciendū sit cū mā fluit. scḋo qd faciendū cuꝫ fluxit tota.
scḋa ibi [Sed cuꝫ accidit.] ¶ De p̄ma parte dicit sic q̄
est verū q̄ cognitio societatis ⁊ loci nos iuuat ad cogno
scendū modū medicationis cuꝫ fluit a mā. Et rō est: quia
cū scimus q̄ mā adhuc fluit: nos debem⁹ euāre talē māꝫ:
sed cuꝫ cura ⁊ solicitudīe q̄tuor cōditionū. ¶ Prima est P
vt trahaꝰ ad locuꝫ diuersuꝫ ab illo membro ad qḋ fluit:
puta si mēbrū est sursuꝫ trahatur deorsum: ⁊ si a dextro
trahaꝰ ad sinistrū. Et hoc nō possumus scire nisi notitia
loci vel membri. ¶ Scḋa ꝯditio est habere curā societa
tis: ita q̄ possumus ꝑ mēbrū vel ad membrū societatem
habens attrahere: sicut mām a matrice trahimus cū ven
tosis que mamillis supponunꝰ. ¶ Tertia est hr̄e curam
rectitudinis vt mām epatis ꝑ dexterā basilicam euacue
mus ⁊ materiā splenis cuꝫ flebotomia sinistre basilice.
¶ Et quarta est videre ne attractio fiat ad locū valde vi
cinū membro patienti: vt si est in oculo non trahatur ad
nares: ⁊ si esset in amigdalis ⁊ vua vt in squinātia nō tra
hatur ad venas que sunt sub lingua. ¶ Circa partem no
ta q̄ cuꝫ mā adhuc fluit duplex est medici intentio: vna
est ad fluxū ꝓhibendū: alia est ad materie euōnē. In ꝓ
Q hibendo fluxū debem⁹ ad oppo^m loci trahere: ⁊ quo ad
hoc adhibeꝰ intentio p̄ma ⁊ solicitudo de quatuor iaꝫ di
ctis. Nā si trahaꝰ ad locū valde vicinū solū nō ꝓhibetur
fluxus: imo augeꝰ: ⁊ p̄cipue in corpore plectorico. Et ego
plures vidi ex squinantia qui mortui sunt ꝓpter medici
imperitiā cito ad flebotomiā venaꝝ sub lingua trāseū
tis quo ad euōnē māci. Scḋa intētio est mām euandaꝫ
per aptissima loca ducere: que melius apta sunt ⁊ societa
tem hn̄t viarū manifestaꝝ vt mamillaꝝ cum matrice ⁊
loca directe aspicientia vt basilica cum epate. Qō. X.

Sed hic cadunt tres dubitationes. Prima vtꝝ mā
fluente sit attractio fienda ad parteꝫ diuer
sam. Scḋa quare nō fecit mentionem de diametro ꝓfun
ditatis. Tertia vtruꝫ in passione splenis magis conueniat
euacuatio basilice sinistre q̄ dextre. ¶ Ad negatiuā p̄me
dubitatio arguitur sic. Mā est euanda ꝑ locū ad quē natura
trāsmittit: ergo nō per locū diuersuꝫ a mēbro recipiente.

Assumptū

A Assumptū ē Yip. illo afo. Que cūq3 ducere opz vñcūq3 matura repit. ⁊c. ⁊ Gal. in cōmento. ¶ Confirmat̄ q2 hu mores qui inferius cadunt cogēte nā sunt p̄ īferius euan di. g̃ non p̄ partē oppositaz. Cōsequentia nō. ⁊ assumptū ē Yip. super illo afor. Super diafragma dolores ⁊c. Et Gal. in ɔmēto dum dixit. Que v̄o inferius cogunt̄ in his aperiat̄ porta inferior. Et idez vult in illo afo. Nō febri citātibus si fiat: ⁊ idez in illa particula nō febricitātibus si fiat fastidium. Et Gal. in ɔmento vult q̄ his significan tibus māem cholericā in ore stōchi ɔtineri debemus eūa re vomitu ⁊ non p̄ partem diuersaz: s3 eādem. Et B vult Aui. primo q̄rti de cura putridaz in gnāli cum dixit. Os si inuenies humorem p̄ declinare ad stomachū: tunc fac vomere cū eis in q̄bus non fit diuersitas ɔsuetudini: im mo cum eis q̄ sunt syrupus acetosus cū aq̄ calida cum nā mouet humorē ad vomitum ⁊ nō diuersifices eā. Os si illic fuerit declinatio ad intestina ⁊ senseris rugitum ad descēsū fecis: tūc adhibe qd̄ dissoluat vētrē. idē. xvi. ter

B tij. c. de cura colice passionis vbi vomitus appet. Et idē Rasis 9º almanso. c. simili. ⁊. x. tertij. c. de asmate. Mate ria asmatis euacuatur tussi ⁊ sputo 16º. c. de colica fit euatio cū clystere ex mā fluente. Et in pestilentialibus fit eua tio p̄ partem eandem: ⁊ cū mā mittitur a principali mē bro ad emunctorium euacuamus non diuertendo. Itez in crisi non diuertitur materia.

In oppositum

est Aui. hic. ¶ Circa huius du bij solutionem nō. p̄ q̄ quedā sunt materie quaz fluxum non intēdimus ɔhibere: sed solum intendimus ad eaz euonem. Et rō est: nam q̄n q̄ materie supfluūt p̄ loca euoni earuz ɔuenientia: q̄n q̄ ā̄t p̄ loca incōuenientia. ⁊ cum ɔcurrunt ad loca ɔuenientia non intendimus fluxū merito huius ɔhibere s3 iuuare. Medicus. n. est adiutor nature. Cum aūt p̄ loca incōue

C nientia fluunt q̄n q̄ ɔhibendo fluxū possumus ɔhibe re magna nocumēta solū minima faciēdo. Q̄n q̄ sūt fa ceremus maiora nocumēta fluxū ɔhibendo. verbi grā. cum mā est venenosa ⁊ currit ad mēbra extrinseca: si di uertit̄ periculū est in trāsitu eius p̄ loca intrinseca: ⁊ i bo ra illa nocumēta magna sunt. Et ita cū materia est valde mala a mēbro principali ad emunctoria transmissa: ⁊ in multis alijs casibus: q̄bus non obstante q̄ mā p̄ mēbra sine inconuenientia loca ducat̄: tñ q2 in ɔhibitione flu xus eēt maius p̄iculū: nos illū nō ɔhibemus. Silr q̄n q̄ mā peccās est digna euone q̄n q̄ non. Nam q̄n sanguis non est peccās ⁊ virtus valde debilis: etsi p̄ ɔuenientis sima loca fieret euatio: tñ ɔhibemus: q2 non dignus est euone. Q̄n aūt est malus ⁊ cum talibus circūstantijs an in corpore iuuenili est dignus euari ⁊ non ɔhibemus s3 iuuamus: ⁊ si nā per ɔuenientia loca facit iuuamus etiā: Ex his ponunt̄ ɔclones. ¶ Prima. non sp̄ mā ad mem

D brum fluente fluxus est ɔhibendus. p3 q2 multotiens iu uamus q̄n est p̄ loca ɔuenientia vel q̄n in ɔhibitione cre sceret p̄iculum. Ex hoc p3 q̄ non sp̄ hec intentio habet̄ ad fluxum ɔhibendū. ¶ Scōa cōclusio: vlr mā: currē te ad mēbrū ita q̄ intentio sit rōnalis fluxū ɔhibēdi a mā existe multa in fluxu d3 attractio fieri ad p̄tez diuer sam. ⁊ hec sit p̄ mente Auic. hic. Et si bene cōsideras ola argumenta ante oppositū ɔbāt cōclusionem primā.

¶ Ad secundū dubiū ridet̄ sine argumēto q̄ non facit mentionem de diametro ɔfunditatis: q2 multotiens ni mis est parua: vt in digito: gula: aure: ⁊ similibus: ⁊ in lo cis vbi non sit multū parua dat̄ intelligi p̄ alias. Nā q̄n q̄ iuuat: vñ Yip. in afo. dixit. posteriora capitis dolen cia recta vena incisa in fronte iuuat.

¶ Ad tertium dubium dicit q̄ cōuenit euo per sinistras magis q̄ per dextrā: s3 de hoc dicā in. c. de flebotbomia vbi dicet̄ de iuuamēto flōmie vene sciatice ⁊ saphene q̄ sūt ab vno truncho oriunt̄ sicut basilica dextra ⁊ sinistra que sinistra cū splene habet societatem vicinam quā nō habet cum dextra ⁊ econtra respectu epatis. E

¶ Sed cū accidit vt tota materia iam sit cūa ta: vtreq3 res ei cōferūt ex parte: q̄m si volue rimus accipiem⁹ eam ex ipso mēbro: ⁊ si vo luerimus trahem⁹ ipsaz ad mēbrū ɔpinquū qd̄ associatū ē: ⁊ eaz ab eo extrahem⁹: quē admodū duas minuimus saphenas i matricū egritudinib⁹ ⁊ venā q̄ est sub lingua cū me dicari volumus apā duarum amigdalarū. F

¶ Hic declarat quid faciēdū ē q̄n mā tota ad mēbrū flu xit ⁊ non est timor de fluxu noue māe dicēs q̄ q̄n ita est possumus māem p̄ ipsaz p̄tem patiētē euare: ⁊ possumus euare p̄ mēbrum vicinū: societatē tñ habēs cū membro patiente. ¶ Et ponit exēplū Aui. de euone per membrū ɔpinquū: cū est egritudo ex plenitudine sanguinis in matrice: ⁊ potam⁹ nō esse in fluxu aliā māem: euamus p̄ flōmiā saphene. Et cum est apostema calidū in gutture ⁊ nō timemus de fluxu alterius materie: euacuam⁹ per flōmiā venarū sub lingua existentium: ⁊ emplastrū reso lutiuū ponimus ⁊ simile facimus. Et cā can. est clara: q2 huic intētioni nō est ɔhibitio fluxus necessaria sed pura euo: ⁊ iō debet fieri p̄ p̄tē aptiorē que est vna istarum.

Per p̄tē ɔpi quā intellige p̄tē colligatā q2 saphena nō est matrici ɔ piqua quo ad situm.

¶ Cūq3 ad diuersū trahere volueris mēbrū a quo protrahis: dolorem prius seda.

¶ Ponit can. duos verificationis erroris circa dicta. scōa ibi. [Caue tibi.] ¶ Dicit p̄mo q̄ si volueris materiaz di uertere a mēbro. si mēbrum dolueritp̄mo oportet seda re dolorem: ⁊ cā est q2 dolor trahit: ⁊ q̄n mā diuertit̄ po nit̄ in motu ⁊ fit facilioris attractionis q̄ si quieta esset: ⁊ G ideo si diuertimus nisi fieret vltima diuersio sumus cau sa maioris fluxus ad mēbrū: ⁊ iterū q2 dolor est cā flu xus. p̄ est remouēdus ex dicēdis i. c. vi. hui⁹ fen. Q. XL.

Utrum ante

diuersionē māe a mēbro dolente sit dolor sedādus: Argr̄ negatiue In acutissimo dolore nulla melior medicina est q̄ euo vsq3 ad syncopim: ergo ante sedationem doloris est ad ministranda medicina euacuatiua: ⁊ per ɔñs fit diuersio ante sedationem doloris. Assumptum est Gal. p̄ma afo. illo afo. Que egerūt. ¶ Idē confirmatur: in dolorib⁹ pe ctoris facienda est flebotbomia saphene: cū materia sit calida: ⁊ est oino a stupefactiuis cauēdum. ergo dolor nō erit prius sedādus. Et assumptū est Auicē. decima tertij. ca. de cura doloris pectoris. H

In oppositum

est Aui. hic. ¶ Pro dubio est notanduz. p̄mo q̄ dolorū qui dam est multum fortis ita vt sit timor de virtutis defe ctu: quidam v̄o mediocris: ⁊ non tam fortis. ¶ Nota se cundo: q̄ cura quedam est regularis q̄dā coacta. Inten dendo p̄ regularem illam que fit sine notabili nocumen to vel periculo. Per coactam v̄o intelligo que fit cum notabili nocumento vel periculo: ⁊ si infirmo maius in de sequatur iuuamentū suo nocumento. ¶ Tertio nota q̄ per sedationem doloris duo intelligere debemus pri mo totalem doloris reuocationem. secundo eius mitiga tionem. ¶ Nota quarto q̄ ex valde forti dolore sequit̄ per se debilitatio virtutis: cum dolor sit maxime de pro sternentibus virtutem. Sequit̄ secūdo materie attractio ad locum dolentem: ⁊ augmentum apatis si ibi fuerit: ⁊

L fic augmētū doloris augmētata cā maxie qn humor au-
get p illū. ¶ His habitis sit pᵃ ɔ. Nō sp i mediocri dolo
re vel pūo a mā pēdēte i mēbro ɔtēta dolor ē prius sedā
dus ꝙ diuersio fiēda. Probaꝭ: qꝛ in multis casib⁹ per ta
lem diuersionem dolor vere curatur: eius causa remota.
ꝗ non opꝫ aliā operationē pcedere. ¶ Scđa ɔclo: non
sp in acutissimo dolore ē mālı pus est fiēda eūatio ꝙ se-
dādus dolor. Probaꝭ ɔclo: qꝛ multotiēs virt⁹ est tm̄ de-
bilis ꝙ forte eūonē tolerare nō posset: mō cōstat ꝙ me-
diocris diuersio ꝛ eūatio adderet in fluxu ad locū dolo-
ris mām ponēdo i motu: ꝗ nec mediocris nec fortis eūa-
tio añ sedationē doloris fiēda est. Et pterea ɔtingit mās
faciētē dolorē quo ad ptē ꝗ fluxit eē ineptā eūoni: ita ꝙ
ēt eūo vsqꝫ ad syncopim nō sufficeret illā eūare. ꝗ in tali
casu añ sedationē doloris nō est eūandū. Cōsequētia pꝫ
ex pdictis. ¶ Tertia ɔclo: qñqꝫ in acutissimo dolore est
pus eūandū ꝙ dolor sedādus: pꝫ qꝛ qñqꝫ p talē eūonem
K tollit dolor ꝛ curaꝭ: vt pꝫ sumi ex Gal. pma pticula afo.
loco allegato. ¶ Quarta ɔclo: talis eūo diuersiua cōpe-
tens in acutissimo dolore nō est regulr fiēda. Probatur:
nulla eūo vltimata est fiēda regulr vt pōt colligi ab illo
afo. In exercitātibus ad sūmū: sꝫ ois eūo in tali fortissi-
mo dolore ɔueniēs est vltimata. ꝗ ꝛc. Minor ꝺo pꝫ: qꝛ
mediocris nō sufficeret ad oppositā ptē ducere ꝗtū do-
lor traheret. Et ex h seqꝭ ꝙ regulr opando i cura fortissi
mi doloris mālis ē dolor pus sedādus qñqꝫ: imo semp.
¶ Seqꝭ 2° ꝙ nō ē añ doloris sedationē diuertēdū regu
lariter. ¶ Seqꝭ 3° ꝙ i aliq̄ casu nec regulr opādo ē pus
sedādus dolor nec pus ē eūandū: pꝫ qꝛ qñqꝫ nō ē pus se-
dādus: puta cū piculū ē subiti augmēti morbi i spāte in
tpe sedatiōis doloris: sꝫ eūandū: ꝛ h irreglr. ¶ Ad argu
L mēta. ¶ Ad pᵐ pꝫ ꝙ ē verū irregulr. ¶ Ad 2ᵐ dī ꝙ in
fortissimo dolore illarū ptiū qñqꝫ est pus eūandū irregu
lariter tñ. Qñqꝫ dolor oino nō est fortissim⁹: ꝛ tūc nō oꝫ
sedare pus vt dī qꝛ de tali non intelligiꝭ in cañ.

¶ Et caue tibi ne trāsit⁹ sup principale fiat.

¶ Nunc ponit scđm cañ. s. ꝙ in tali diuersione cauendū
est ne fiat trāsitus sup membrū principale. Causa est qꝛ
periculum est in tali trāsitu ne cōmunicet nocumentum
magnū ipsi membro pncipali. Qō. XII.

Utrum medico liceat diuertēdo sup mēbro pnci-
pali facere trāsitū. ¶ Affirmatiue arguiꝭ
sic. Per cerebrū lꝫ h facere. Nā posteriora capitis dolē
tia recta vena in frōte incisa iuuat: sꝫ tūc ɔstat ꝙ trahiꝭ
sup cerebrū. ꝗ ꝛc. ¶ Cōfirmaꝭ qꝛ peccātes mās i capite
p inferius eūamus: sꝫ ɔstat ꝙ iferi⁹ ad itestina veniūt tran
seūdo p epar. ꝗ ꝛc. ¶ Tertio i pleuresi dextri lateris flō
mam⁹ basilicā sinistrā: sꝫ tūc fit trāsit⁹ sup cor. ꝗ ꝛc.

In oppositum est Aui. ¶ Circa dubiū nō p
ꝙ materierū q̄ p diuersionem
M trahunꭲ: qdā sunt vehemēter corrupte: qdā nō sūt corru
pte. Exēplum pmi: vt incipiēte apē ex mā febris pesti-
lēnalis. Exēplū scđi: vt facta pcussiōe dolorosa in corpo-
re pus sano: ɔstat humores q trahunꭲ non eē corruptos.

Pro isto notato vide De. all'ē in illo loco.

¶ Nō 2° ꝙ trāsitus sup mēbro pncipali pōt fieri dupl'r
p ita ꝙ mēbrū pncipale sit ille termin⁹ ad quē trahitur ꝛ
in quo figitur. 2° mō ꝙ pncipale mēbrū sit via p quam
trāsit: h est satis notū. ¶ Tertio nō: ꝙ mēbra pncipalia
qdaꝫ sūt tolerātia materierꝫ trāsitum sine mortis piculo:
qdā aūt nō sūt tolerātia. Exᵐ pmi: sicut cerebrū ꝛ epar.
Exēplū scđi: sicut cor qđ pp ei⁹ necessitatē ꝛ nobilitatem
sui corporis nō tolerat. ¶ Tūc sit pma ɔclo. In diuersio
ne māe nō corrupte lꝫ fieri trāsit⁹ p mēbrum principale
tanꝗ per viam: qꝛ in tali transitu non est nocumentum.
¶ Scđa ɔclo est Dy. Nūꝗ attractio cuiusqꝫ māe diuer

tende fieri oꝫ ad mēbrū pncipale tāꝗ ad terminū. Pro- N
baꭲ qꝛ sp attractio fieri oꝫ de nobili ad ignobile: sꝫ pnci-
palia sunt alijs nobiliora. ꝗ ꝛc. Salua Dy. reuerētia hec
ɔ vꝫ mihi falsa. Nā in fluxu sanguinis nariū ponim⁹ ven
tosas sup epar vt mā ad epar tāꝗ ad terminū trahatur:
ꝛ idē in fluxu mēstruorū. Preterea in vulnere vbi mul-
tus sanguis fluit a superioribus vt a capite puocam⁹ timo
rē vt inde sanguis ad cor tanꝗ ad terminū trahaꭲ. Et p-
baꭲ rōne: qꝛ fiat attractionē factā ad pncipale membrū
tanꝗ ad terminū eē ipsi⁹ pncipalis mēbri cōfortatiuam
ꝛ ei cōueniētē ꝛc. Assumptū pbo: qꝛ sanguine exite bo-
no ꝛ hoie exite vulnerato: ita vt plurim⁹ sanguis fluxerit
a corde ꝛ epate: clarū ē ꝙ attractio sanguinis de alijs mē
bris ad pncipalia erit iuuatiua. Et multi sunt casus in qb⁹
idē pbaꭲ: ꝛ iō melius poniꭲ ɔclo opposita ꝙ mā exite
nō male q̄litatis ɔtingit ɔueniēter a mēbro ignobili fieri
attractionē ad cor tanꝗ ad terminū ad quē: pꝫ qꝛ ɔtingit O
illā mām in mēbro ignobili supfluere ꝛ principale eadē
indigere. ¶ Tertia ɔ: mā exite corrupta qñqꝫ cōueniē-
ter trahiꭲ ad mēbrū pncipale nō tāꝗ ad terminū ad quē:
sed p viā trāsit⁹. Ista patēt p argumēta fcā añ oppᵐ pci-
pue de epate ꝛ cerebro. ¶ Quartā ɔnē ponit Dy. Mā
corrupta nō est ducēda p cor tanꝗ p viā: qꝛ cor nō patiꭲ
trāsitū talis māe pp eius nobilitatē. Et iō Gal. in cōmē-
to illi⁹ afo. Que ducere opꝫ: vituperat eūonē māe factā sup
corde. Ego tñ puto nō eē incōueniēs qñqꝫ corruptā mām
ire p cor vbi p aliā viā nō sit posse trahere ꝛ nocumētum
remouere. Eius tamē iuuamētū erit mai⁹ nocumēto: ꝛ iō
pono aliā ɔnē. Ceteris parib⁹ ꝛ deducta idigētia in pnci-
pali mēbro meli⁹ est nō trāsire p ipꝫ mēbrū pncipale ꝙ
trāsire: pꝫ: qꝛ si mēbrū pncipale nō indiget tali huore in
trāsitu p ipꝫ aliqđ recipit nocumētū: sꝫ ceteris parib⁹ ma
gis ē euitādū nocumētū pncipalis mēbri: ꝙ aliorū. ꝗ ꝛc. P
Hāc ɔnē puto voluisse Aui. nō ꝙ nō possumus trahere
vel ꝙ p pncipale nanꝗ sit trahēdū: sed de hoc cauere de-
bemus: aut ceteris paribus p aliam viam eūare si possu
mus. Et fm hoc patet argumentorum solutio.

¶ Et vtilitas qdē que sequiꭲ ex parte virtutis
mēbri ē triū semitarꝫ. Una ē dignitatis ꝛ pn
cipat⁹ curā hēre: qm sup mēbra pricipalia nō
faciem⁹ aliqđ cū fortib⁹ medicinis in quo sit
ambigēdū quāto magis potuerim⁹ ne nocu
mētū toti corpi cōe faciam⁹. Quappꝫ ex cere
bro ꝛ epate nō eūabim⁹ illud qđ ab eis eūa-
re debem⁹ i vna hora: neqꝫ vllo mō vehemē Q
ti infrigidabim⁹ ifrigidatiōe: ꝛ cū epati ēpla
strū supponem⁹ ex medicinis resoluētibus
nō relinquem⁹ qn in eo res retētiuas ꝛ boni
odoris ponam⁹ pp ṽtutē custodiēdā: ꝛ silr
in eis q̄ pp eā ad bibēdū dam⁹: qđ aūt inter
oia mēbra hac tota custodia digni⁹ existit est
cor ꝛ postea cerebrū ꝛ post ipsum epar.

¶ Nūc docet eligere modos administrādi fortes ac debi
les medicinas virtute mēbri attinētis p maiori pte ꝛ h
nō sumiꭲ virtus p robore sꝫ p oia vt ē determinate opa
tiōis factiua: ꝛ diuidiꭲ in tres ptes. p ponit numerū mo-
dorꝫ qbus ista vtilitas sumiꭲ dādo pmū. 2° scđm. 3° ter-
tiū. ibi scđa. [Et duo qdē.] ibi tertia. [Et semita.] ¶ De
pma dicit q̄tuor. Primū ē ꝙ vtilitas cognoscendi virtu-
tē mēbri est triū modorū. Scđm dictū est vn⁹ modus
rꝫ ē habere curā pncipalis mēbri h mō ꝙ sup mēbrꝫ pn-
cipale

A cipale nõ faciam⁹ aliqd sup quo sit ambiguitas: aut euacuando: aut alterãdo cũ medicis fortib⁹ quãto magis possumus: ⁊ hoc ne fiat nocumẽtũ toti cõicãs. Tertiũ dictum est ꝙ ꝓp hãc cãm quorũdã modorũ opationũ medici potes assignare cãm. Nã hic ẽ ꝙ a cerebro ⁊ ab epate non euacuam⁹ vna vice illõ qḋ ẽ euandũ: supple si fuerit mltũ. Et ꝑ idẽ nõ īfrigidam⁹ h̄ mẽbra vehemẽti īfrigidatiõe. Et ꝓp idẽ in epithimatib⁹ q̄ ponunt̄ sup epar nõ est relinquẽdũ qn ponãt̄ res boni odoris ꝓp mẽbri ꝯfortationẽ. Et cũ in potu medicinas damus solutiuas educentes ab epate: miscem⁹ res boni odoris. Quartũ ẽ ꝙ inter mẽbra digni⁹ tãta custodia ẽ cor. 2ᵒ ẽ cerebrũ. 3ᵒ est epar. ¶ Circa pñtẽ nota p̄ ꝙ ṗncipaliũ mẽbrorũ virtutes ⁊ opõnes faciũt ad īdiuidui ꝯseruationẽ ṗcipue nolatorũ: ⁊ iõ maxime ẽ hñda illoꝝ custodia. ¶ Nõ 2ᵒ ꝙ virtus illorum maxie debilitari vĩ deductis agẽtib⁹ a ꝓprietate ꝑ medicinas euãtiuas aut solutiuas: ⁊ iõ ista gñia medicinarũ sũt nolata ꝑ Aui. Nã hec mẽbra idigẽt pñtia multi spũs B ⁊ debita cõpagine sui caloris siue fortitudie. Et qꝛ euõne spũs dissoluit̄ ⁊ mollificãtia ꝓpriã subam mẽbri relaxãt ⁊ ita resolutiua resoluũt spũm ⁊ maxie calida: frigida aũt calorẽ nãlẽ debilitãt. Jõ istis medicinis exñtibus necessariũ cauẽdũ est ab earũ fortitudine sup ṗncipalib⁹ ī administrãdo. Et si necĩa fuerit administratio fortiũ: tũc miscẽda sũt cũ istis q̄ resistunt effectib⁹ eaꝝ in suba mẽbri vel spũs. Et h̄ mõ resistẽtes sunt stiptice subam membri vniẽtes ⁊ medicine odorifere spũs ꝯfortantes. Et iõ hic Auic. plures enumerat cõmiscẽdas predictis.

¶ Sꝫ h̄ cadũt tres difficultates. Pma qꝛ ꝑmixtio stiptico rũ cũ solutiuis vĩ irrõnabilis. Nã quãtũ iuuat medicina stiptica ad mẽbri ꝯfortationẽ: tãtũ ꝓhibet huoꝝ dissolutionẽ: q̄re melius vĩ solutiuũ sine stipticis ſm tenorẽ virtutis administrãdũ. ¶ Huic dĩ ꝙ mẽbroꝝ virtus ẽ magis apta ꝯseruari ꝑ subam medicinarum stipticarum ex C leui adiutorio habito q̄ȝ humor sit aptus ingrossari vel ꝯstringi ꝑ illã medicinã. Nã cũ humor est malus dissolutione indigens: n̄ã non conatur ad illius dissolutionem gñ etiam ad ꝓpriã membri rectificationem.

¶ Scḋa dubitatio qũo aromatica calia ꝯfortãt membra ṗncipalia. Nã Aui. in c. de virib⁹ cordis: ponit aromatica calia confortare mẽbra ṗncipalia. i. virtutem vitalem. ¶ Huic rñdet Dy. ꝙ medicine odorifere sunt ꝯfortãtes virtutẽ duob⁹ modis. Vn⁹ ẽ qꝛ multiplicãt subaꝫ spũs. Scḋs ẽ ꝯtẽperãdo cõplõnẽ coꝝ ⁊ equãdo. Et ꝯcesso mõ p̄ vĩ ꝙ aromatica calia nõ ꝯfortẽt 2ᵒ mõ cor ⁊ spũs calefaciẽs: q̄ tñ sũt cõmiscẽda in epithimatib⁹ fridis: vt pꝫ. 11. tertij. Nã hec aromatica spũs nõ adequarent: imo calefacerẽt. Dicẽdũ ḡ aliť ꝙ quẽadmodũ cor ꝑ pñtiã ꝯueniẽtis quãtitatis spũs ẽ forti⁹ ad sua tꝑamẽta faciẽda: ita ꝑ pñtiam vaporis ab aromatico eleuati cor petẽtis: aut ꝑ D sentiã q̄litans ipresse ab aromatico est potẽti⁹ tã in agendo q̄ȝ in resistẽdo. Jsta aũt q̄litas ẽ de genere ꝓprietatis. Et aũt aromatica calia in epithimatib⁹ cordis cõmiscentur cũ medicis fridis ẽ ad resistẽdũ ipressioni medicinarũ frigidarum ne ꝑ illas spũs ꝯgelarent̄: verũ infrigidãdo cor vtimur frigidis aromaticis: qꝛ h̄ infrigidãdo ipri mant qualitatem occultã cõfortatiuam vt predicitur.

Confortatio spũm ex aromaticis prouenit reducit ad proprietatem occultam.

¶ Tertia dubitatio ẽ de ordine mẽbroꝝ in dignitate custodie. i. vtrũ ṗmũ sit cor: 2ᵐ cerebrũ: ⁊ tertiũ epar. Et mouetur dubiũ 7ᵒ. terapentice a Gal. vbi dicit ad lr̃am. Jn egritudinib⁹ magis indigem⁹ custodia epatis q̄ȝ cerebri. Et ita dicit Gal. 11. de igenio sani. ꝙ nõ idigem⁹ ĩ egritudinib⁹ virtute pulsatili multũ robusta: sicut nec motiua: sꝫ digestiua indigem⁹ robusta: ⁊ qꝛ digestiua ẽ vir⁹ pẽdẽs ab influxu epatis: reliq̄ dicte a corde ⁊ cerebro: vĩ ꝙ magis debem⁹ v̄tutẽ epatis custodire q̄ȝ cordis aut cerebri: E ⁊ magis indigem⁹ illi⁹ mẽbri v̄tute robusta. ¶ Sꝫ nota p̄ ꝙ aliud est dicere idigere v̄tute mẽbri: ⁊ aliud indigere illius mẽbri virtute robusta. Nã stat virtutẽ satis debilẽ: opationẽ tñ facere satis necĩaꝫ ad induidui vel spẽi ꝯseruationẽ. ¶ Itẽ 2ᵒ: aliud ẽ dicere idigere pulsatili virtute in mẽbro robusto ⁊ aliud vitali. Nã v̄tus pulsatilis multotiẽs ĩ mẽbro ẽ debilis: qꝛ arterie sũt ipedite: q̄ tñ nõ erit debilis vt vitalis. ¶ Nõ 2ᵒ ꝙ a cerebro pẽdet mot⁹ anhelit⁹: ⁊ iõ absolute destructa cerebri virtute tollitur anhelit⁹: ⁊ iõ hõ morit̄: sꝫ v̄tute epatis ablata: qꝛ influxus ei⁹ ẽ magis mẽbris gñalis ⁊ diuti⁹ ꝑseuerãs q̄ȝ cerebri influxus: iõ hõ diuti⁹ viueret sine epatis influxu q̄ȝ sine influxu cerebri. ¶ Ex qbus pꝫ ꝙ absolute plus idigem⁹ custodia v̄tutis cordis: qꝛ corde deficiẽte stati morit̄ hõ. 2ᵒ F custodia v̄tutis cerebri: qꝛ illa deficiẽte deficit anhelit⁹ ⁊ cito morit̄. 3ᵒ epatis v̄tute ⁊ ei⁹ defectu mors tardi⁹ aduenit: ⁊ h̄ vult hic Aui. ¶ Pꝫ 2ᵒ ꝙ virtute epatis ĩ morbis magis idigem⁹ vt sit robur q̄ȝ virtute cerebri: qꝛ debilis virt⁹ cerebri sufficit ad anhelitũ faciẽdum. ¶ Pꝫ 3ᵒ ꝙ v̄tute epatis digestiua idigem⁹ fortiori ĩ mẽbro patiente q̄ȝ virtute cordis vt pulsatili: sꝫ nũq̄ȝ vt virtute cordis vitali. Et hec duo vltima voluit Gal. loco allegato.

Rõ q̄ si esset debilis virtus epatis nõ posset digerere mãm morbi.

¶ Et scḋa qḋẽ semita est curaꝫ hẽre opõnis mẽbro associate lꝫ nõ sit pñcipale sicut stõchus ⁊ pulmo. Quapp in febrib⁹ cũ stõchi debilitate aquã frigidã in potu q̄ sit vehemẽtis frigiditatis nõ dam⁹. ¶ Et scias ꝙ dare ea pura q̄ laxa faciũt principalib⁹ mẽbris ⁊ eis q̄ sũt corã ipis ẽ valde timorosũ ĩ re vite. G

¶ Ponit 2ᵐ modũ quo iuuamur ꝑ v̄tutis mẽbri ꝯsiderationẽ: ⁊ dicit tria. ¶ Primũ ẽ ꝙ iuuamur ꝑ cognitionem v̄tutis mẽbri: qꝛ opꝫ hẽre curã nõ solũ de mẽbro ṗncipali: sꝫ ẽt de mẽbro qḋ hꝫ virtutẽ associatã mẽbro principali: vt stõchus ⁊ pulmo. Nã stõchus ṗparat epati ⁊ pulmo cordi. Et h̄ sumit̄ opatio large ꝑ opatione ⁊ ꝑ iuuamẽto: ⁊ nõ vt iuuamẽtũ ꝫ opationẽ distinguit̄: vt vĩ pᵃ hui⁹. sũme de mẽbris. ¶ Dicit 2ᵒ ꝙ ꝓpꝑea ĩ febrib⁹ cũ debilitate stõchi nõ dam⁹ aquã fridã vt nõ destruam⁹ stõchi virtutẽ. ¶ Dicit 3ᵒ ꝙ approximare ea q̄ faciũt laxaꝫ mẽbris ṗncipalibus est maxie ꝑiculosũ in re vite. ¶ Circa pñtẽ p̄ nõ ꝙ talia mẽbra ⁊ si nõ sint ṗncipalia: tñ coꝝ seruatiũ est necĩum ṗncipali ad bñ opandũ. Jõ illoꝝ nocumẽtũ mediãte nocumẽto opõnis ṗncipalis mẽbri ita cõmunicat̄ toti sic̄ nocumẽtũ ṗncipalis: lꝫ ex toto non equalr̄. Et iõ in his mẽbris magna dꝫ adhiberi cautela de eorũ custodia. Et ꝓpꝑea laxa faciẽtia: puta q̄ valde virtutẽ debilitant sunt cauenda sicut in ṗncipali diximus.

H ¶ Et semita tertia ẽ hẽre solicitudinẽ acutatis sensus ⁊ ei⁹ hebetudinis: dꝫ nãqꝫ sibi cauere ne mẽbris acuti sensus neruosis det medicinas malaꝝ qualitatũ ⁊ mordicatiuas ⁊ nociuas sicut sunt titimali ⁊ reliquie ab eis.

¶ Ponit 3ᵐ mẽbrũ: ⁊ diuidit̄ ĩ tres ptes. p̄ facit h̄. 2ᵒ enumerat medicinarũ virtutes a qb⁹ in mẽbris dictis ẽ cauẽdum. ibi scḋa. [Medicinaꝝ ꝟo.] De ṗma dicit ꝙ tertia via ẽ hẽre curã sensibilitatis mẽbri. i. acuitatis sensus ⁊ hebetudis. Nã in mẽbris acuti sensus nõ sũt ponẽde medicine malarũ q̄litatũ ⁊ mordicatiue ⁊ vomitiue sic̄ sunt titimalus ⁊ sibi silēs. ¶ Vbi nõ ꝙ ꝑ mẽbra acuti sẽsus nõ debem⁹ itelligere mẽbra rectioris iudicij ĩ sensu: sꝫ mẽbra magis recipiẽtia ipressionẽ sensibilium: ⁊ ita ex leui

Vide a Gentil.

I Zrio approximato apta dolere sic sunt loci neruosi ꝛ capita musculoꝝ ꝛ os stomachi ꝛ pellicule oculi. ℭ Mēbra aūt dicūt̃ recti sensus tact⁹. q2 apta de sensib⁹ recte iudicare. Et h̄ mō iter mēbra nr̄i corpis est rectissimi sensus tact⁹ vola man⁹ os stōchi ꝛ caput v̄ge vt dī p̄ᵃ h⁹. ℭ Ex qb⁹ pꝫ cā ꝟtificās p̄terq2 medicine ille in talib⁹ mēbris ex vehemētia doloris multa nocumēta facerēt: iō taliꝫ val de raro ponunt̃ in vlcerib⁹ oculoꝝ: q2 plus valde nocēt in vlceribus oculorum q̄ aliorum membrorum.

ℭ Medicinarū ꝟo a quaꝝ datiōe nobis cauemus spēs sūt tres resoluētes ꝛ vehemēter ifridātes ꝛ ꝫrias h̄ntes q̄litates. sic̄ flos eris ꝛ cerusa ꝛ calcecumenō ꝛ eis filia: ꝛ h̄ qdē ē electionē medicine diuidere p̄ꝫ mēbri nāꝫ.

ℭ Nūc enumerāt q̄litates ꝛ dispōnes medicinarū a q̄rū exhibitiōe ē cauēdū. Et puto q̄ hec referat̃ ad p̄ncipalia mēbra ꝛ sibi seruiētia ꝛ acuti sēsus. Et dī q̄ sūt triū modorū. i. vehemēter resoluētes: fortiter ifrigidātes ꝛ qualitates ꝫrias h̄ntes. ℭ Nō hic fm̄ Dy. q̄ p hec ꝟba itelligūtur medicine oēs magnū excessuꝫ h̄ntes in aliq̄ virtute. Et q2 virtutes medicinarū q̄dā sūt p̄me q̄dā sūt scd̄e q̄dā tertie: vt dī 5ᵒ collꝫ. ꝛ īfra ī 2ᵒ. iō dicet̃ ō vehemēter resoluētib⁹ loco scd̄aꝝ ꝟtutū: de vehemēter infrigidātib⁹ loco p̄maꝝ: ꝛ ꝫrias q̄litates h̄ntib⁹ loco tertiarū virtutū occultarū. ℭ Aliter aūt possum⁹ dicere q̄ medicine calide ꝛ stiptice hūide ꝛ sicce ille nō sunt multū p̄iculose impressionis vt sic: ꝛ iō de illis nō itēdit sꝫ de his q̄ aliq̄ dictorū modoꝝ sūt fortes. viride aūt es ē corrosiuū ꝛ vehemēter dissolutiuū: ꝛ cerusa ē vehemēter fridaꝝ calcecumē q̄d

L est gipsuꝫ hꝫ q̄litates ꝫrias ꝛ malaꝝ nisi ablnat̃: vn̄ vehemēter dolorē cāt ꝛ p̄cipue i oculoꝝ medicis. Ex qb⁹ oib⁹ pꝫ q̄uō debem⁹ eligere medicinā fm̄ mēbri nām.

ℭ Scd̄m ꝟo egritudinis quātitatē quātum illi: verbi gratia cuius corpis caliditas egrotatiua est fortis: ꝛ necīuꝫ est ipsaꝫ extinguere cū medicia q̄ sit in ifrigidando fortissima ꝛ illi cui⁹ accidētalis friditas est fortis ē necessariū eā tale facere cū medicina fortis calefactionis: si ꝟo non fuerint fortes: medicine debilioris qualitatis nobis sufficient.

Nō q̄ ex pte q̄titatis egritudis cognoscit̃ quantitas medicine magis īmediate q̄ ex nā mēbri.

ℭ Nūc docet eligere medicinā fm̄ quātitatē morbi. Dicit q̄ medicina merito h⁹ dꝫ morbo ꝓportionari. Et iō si fuerit egritudo cal̄a multū idiget medicina fortis infrigidationis: ꝛ si fuerit multū frida idiget medicina fortis calitatis: ꝛ si fuerit lenis caliditatis: tūc medicina lenioris friditatis sufficit ꝛ eꝫ. Et hec pꝫ ē nō: q2 ā cū ꝫriū dꝫ esse sufficiēs ad morbū remouēdū: morb⁹ q̄ ē maioris resistētie fortiorē indicat offerri medicinā.

M Qō. XIII.

Pro hoc dubio recurre ad Gēnalē in suo loco ꝛc.

Et q2 solet hic dubitari vtrū ois cura fiat p ꝫriū eq̄lis gradus cū morbo: pōt h̄ itelligi duob⁹ modis. Uno mō q̄ illa tātū distāt p ꝫriā q̄litatē dnoīatiue a cōplone nāli corpis curādi q̄tū corp⁹ a ꝓprio tēpamēto est remotū. Scd̄o mō q̄ effectiue sit tāti gradus q̄litatis opposite iductiua i tale corp⁹ egrū: q̄to gdu illud est lapsuꝫ: ꝛ ita dī tāti gdus effectiue ꝛ nō for̄alr. Itē medicinaꝝ taliū effectiue: q̄dā sūt effectiue tales in applicatione vna: q̄dā i plib⁹: tūc dōꝫ ē q̄ nō sp fieri dꝫ cura p ꝫria formalr ꝛ denoīatiue tāti gdus q̄ti ē egritudo. Istud pꝫ ex vsu practicātiū. ℭ Scd̄a ꝫ nō sp dꝫ fieri cura p ꝫria effectiue i gdu q̄ ad vnā applicationē: pꝫ: q2 in cura egritudinū nos multotiēs remedia applicam⁹. ℭ Tertia ꝫclu-

N libet cōplōni gradualr ꝛ tēpamēto distādi: cura ē faciēda p ꝫria sibi effectiue eq̄lia i vna applicatiōe vel in plurib⁹: h̄ pꝫ: q2 tādē oportebit p actū curatiuū totā malam cōplexionē abijcere ꝛ ad terminū nālem deducere.

ℭ Ex pte āt egritudis ē vt sciam⁹ i quo suoꝝ tēporū sit egritudo: verbi grā. cū apā in principio fuerit sup ipm ponem⁹ q̄d solū repcutiat: ꝛ si in cōi statu fuerit: ponem⁹ illud q̄d solūmodo resoluat: i medio aūt miscebim⁹ vtraqꝫ. ℭ Et si egritudo fuerit acuta: ipā in pricipio extūte tpate regimē sbtiliabim⁹: ꝛ si i statu fuerit: i sbtiliādo studebim⁹: ꝛ si fuerit ꝓlixa nō tm̄ i pricipio subtiliauim⁹: sꝫ in statu tēpata vtemur sbtiliatiōe: lꝫ mltas ꝓlixaꝝ egritudinū p̄ter febres subtiliatiuū resol

O uat regimē. ℭ Egritudo q̄qꝫ similr ebulliētis fuerit māc in pricipio eā eūabim⁹ nō expectātes maturationē: ꝛ si mediocris fuerit maturabimus eā ꝛ postea eūabimus.

ℭ Supius Aui. docuit eligere medicine q̄litateꝫ ꝛ quātitatē: nūc docet eligere tp̄s approximādi q̄d fuit tertiū: ꝛ maxie in q̄ tpe de tpib⁹ morbi: an hec vel illa sint approximāda. Et puto hāc itroductionē isti⁹ ptis notā: lꝫ posset dici q̄ hic ex q̄titate morbi variata fm̄ tp̄s docet eligere quātitatē medicine. Et diuidit̃ h̄ residuum capli in tres ptes. p̄ facit q̄d dcm̄ ē. 2ᵒ reuertit̃ ad docēdū q̄uō medicine q̄titas ex reb⁹ q̄ ex sua ꝯuentēna signant sup illud eligat̃: ꝛ hec ps p̄cedere debuit: lꝫ ē inordinatio vt dixi supra. 3ᵒ ponit quosdā īordinatos can̄. in mō medicationis

P seruādos ꝛ gn̄ales. 2ᵒ ibi ⌊Cognitio aūt.⌋ ibi tertia ⌊Et dicem⁹ q̄ in egritudinib⁹.⌋ Et q2 in eligēdo ꝯueniētē horā i administratiōe medicinaꝝ rōne tpis morbi nō fuit facile gn̄ales can̄. facere: iō tm̄ p exēpla: i hoc pte p̄ dclarat q̄uō ex tpe indicam⁹ de dādo medicinā: imo nō solū de medicina approximāda: sꝫ ēt de mō diete ordinādē: ꝛ fm̄ hoc sūt tria ex⁹. ℭ De p̄ma pte dicit q̄ ex pte egritudis eligimus horā exhibēdi medicinā. ꝟbi grā. in apatib⁹ calidis a p̄n⁹ approximam⁹ repcussiuā: in augmēto pmiscemus resolutiua cū istis: i statu ꝟo p̄cipue q̄ ad vltimā ptē eius approximam⁹ pure resolutiua. Et p nūc de veritate exempli nō curo: nā infra in ca. de apatibus de hoc dicemus.

Q ℭ Scd̄ꝫ ex^m ē de dieta: ꝛ dicit q̄ i egritudinib⁹ absolute acutis in p̄n⁹ subtiliam⁹ regimē tpate. i. vtimur dieta que absolute vocat̃ tenuis: ꝛ ē exhibitio ptisane ordeacee: ꝛ in eadē egritudine in statu magis subtiliam⁹. Si ꝟo egritudo fuerit ꝓlixa. in p̄n⁹ nō tātū subtiliam⁹: lꝫ i statu subtiliemus tēperate. i. mediocriter. Subtiliam⁹. i. pluscq̄ in p̄n⁹ q̄uis ēt mltas egritudies alias a febrib⁹ subtiliatiuū regimē resoluat. i. destruat. ℭ Ex^m 3^m ē de medicina eūantē: ꝛ dicit q̄ si egritudo pēdet a multa ebullitiōe māe statim a p̄n⁹ eūamus nō expectādo digestionē. Sed si egritudo fuerit mediocris nō vltimate malicie: p̄us māꝫ maturabimus postea eūabimus. Et per hoc exēplū pꝫ q̄ cōsideratio tēpoꝝ egritudis q̄busdā alijs circūstātijs faciet nos cognoscere vtrū h̄ vel illō pharmacū sit exhibēdū. Et sic ēt pꝫ q̄uō eligim⁹ horā. i. tp̄s ꝑtīs ad egritudinē referēt̃ in q̄ medicina ē approximāda: lꝫ h̄ in spālib⁹ sit clarius exponēdū. ℭ Circa quā ptē p̄ nota q̄ rōne tpis i se ꝯsiderati q2 sit lōgū aut breue. nō opꝫ medicinā variare dūmō oēs dispōnes cēnt eedē: vt sumit̃ 3ᵒ ꝛ 4ᵒ. de ingenio sanitatis. Sed rōne tēporis vt est tale tp̄s morbi: puta p̄ncipiū

A ta pncipiū aut augmētū rč. variaꝫ medicine approximā de: ꝛ hoc qꝛ in talibus tēporib⁹ morborū diuerse sūt morbi ꝛ causarū dispōnes. Et inde est ꝙ Gal. nō vult tpa indicare de mō medicationis nisi sꝫ ꝙ i eo inueniꝫ varia morbi ꝛ cāꝫ ꝛ mēbroꝝ dispō. Ab illis qꝛ sumiꝫ indicatio ð q̄litate ꝛ quātitate pharmaci offerēdi: voluit ꝙ has duas lectiones habem⁹ ꝛ ipis ꝯsideratio includiꝫ in his tñ fecit ad doctrine facilitatē distinguere sm tpa: vt sunt morbi tpa ꝛ casꝫ curationis. Et iō faꝫ illud Aui. hic: qꝛ sꝫ dispōnes dictas in morbi tpibus nō variant applicationes medicinaꝝ alteratiuaꝝ: sꝫ variaꝫ modus dictandi ꝛ approximādi medicinas euātiuas q̄ a ppͥetate hoc faciūt. Et de istis dedit exēplū tertiū ꝙ cāꝫ verificationis primi exēpli habemus in. c. de cura apatis: ꝛ quō hoc dictū intelligaꝫ: nā nō tp est in statu coꝝ taliter opandum. Sꝫ verificationē secūdi exēpli habuisti supra in ca. ꝛ ex pma q̄rti de regimine febricitātiū. Verificationē aūt tertij exēpli habes pma quarti. ca. de cura putridarū in generali: ꝛ prima particula afor.

B ¶ Sꝫ dubitaꝫ q̄re in fine scdi exēpli dixit Aui. ꝙ multas ꝯplixas egritudines pter febres subtiliatiuū regimē resoluit. ¶ Ad hoc rñdet Dy. ꝙ illud pōt intelligi duo mō: ne videaꝫ ꝙ solū in febrib⁹ ꝛ solum in acutis sit vtendum subtiliatiuo regimie: dixit ꝙ multas ꝛ plixas egritudies pter febres. i. a febrib⁹ resoluit regimē subtiliatiuum: vt hydropisiꝫ paralysiꝫ ꝛ alias egritudies: ꝛ hic modus placet mihi. ¶ Scdo mō pōt exponi ꝙ ly pter excipiat febres: ꝛ rō est: qꝛ in morbis i qb⁹ expectaꝫ crisis futura a lōge in pn⁹ magis ingrossam⁹: vt virt⁹ sit tpe crisis constans cū maiori subtiliatiōe q̄ tunc erit necessaria. Et iō in febribus ꝯplixis in qbus crisim expectamus nō est a pn⁹: ita regimē subtiliandū. Et qꝛ in febribus maxime inter alios morbos accidit crisis: iō illas excipit; vel iō qꝛ i febribus nō tm̄ subtiliamus sicut in alqs mālib⁹ ꝯplixis

C egritudinibus. Et iō hoc est: qꝛ febres sunt cū maiori dissolutione pp caliditatē pternālem: ꝛ iō virtus tātā regiminis subtiliationē tolerare nō pōt. Sed ista expositio est ambigua. Nā vi ꝯcludere ꝙ in pn⁹ febriū in qb⁹ nō est futura crisis: nō opꝫ grossi⁹ dictare q̄ in augmēto vł statu: qḋ tñ nō vi Aui. velle vł̄r. pma q̄rti. c. de cibatione febricitātiū. Et rō qꝛ calor febrilis pter nām magis corrūpit cibū ꝛ debilitat digestiuā q̄ alij morbi eque lōgi: iō in febrib⁹ erit qñqꝫ magis subtiliādū. g̃ mihi placet p⁹ expositio. ¶ Circa exēplū tertiū nō ꝙ mā existe multa ꝛ ebulliēte ipsa est mobilis ꝛ maligna ꝛ est illa q̄ vocaꝫ furiosa: ꝛ de ei⁹ remanētia i corpe est timor de cursu ad aliqḋ mēbrum pncipale. Et qꝛ ipsa est mobilis ꝛ virtus ei⁹ expulsionē facere conaꝫ: iō cū pharmaco aut flōmia est a pn⁹ eradicāda. Si vo mā fuerit mlta ꝛ nō ebulliēs: est in pn⁹ saltē minorāda vt virtus sit sup residuū potēs. Sꝫ si nō est multa nec furiosa: est digestio expectāda ad hoc vt nō sequanꝫ nocumēta q̄ ponunꝫ pma q̄rti. c. allega.

Nota grąm de ꝑ ebulliēte duo tāgit: furiosam mām ꝛ multitudinē: ꝫ respectu furiose cōpetit eradicatio: ꝛ respectu multitudinis minoratio: tamen illa minoratio que citius potest morbi: sꝫ q̄ prima mādi. q̄re ꝛc.

¶ Cognitio āt reꝝ q̄ sua significāt ꝯueniētia ē ad sciēdū tibi facilis: ꝛ aer qdē q ex eaꝝ extitit sūma ē dignior: cui⁹ rē custodiri opꝫ: ꝛ an sit medicie iuuamētū pstās an egritudini

D ¶ Hic reuertiꝫ ad dicēdū quō iudicamus de quantitate medicine p res q̄ illud significāt sua ꝯueniētia: ꝛ est pars q̄ dꝫ pponi in ordine: ꝛ dicit duo. Primū estqꝫ cognitio istarū reꝝ p quā cognoscim⁹ quō quātitatem medicine merito eaꝝ pmutari opꝫ facilis ē: ꝛ iō nō idiget casꝫ. Nā si res iste iuuāt morbū in resistēdo: tūc augēda est virtus medicine: si vo nō: nō: ꝛ si iuuāt medicinā minuēda ē virtus eius alijs paribus. Diciꝫ z⁹ ꝙ aer q est de hac sūma est vnū qḋ est magis cōsiderādū si iuuat māꝫ morbi aut mām medicine opantis in morbū. ¶ Circa pmū dictuꝫ nō ꝙ res iste vt supra dixim⁹ sūt etas: sexus: cōsuetudo: tps: regio: virt⁹: aer: ꝛ habitudo corpis. Iste aūt assentiūt cū forti medicina approximāda: sicut etas iuuētutis ꝛ virtus fortis ꝛ tps tēpatū cōsuetudo eas sumēdi: aut et dissentiūt sicut opposita istis qñqꝫ aūt dissentiūt in fortitudine alterātis: imo idicāt fortitudinē alterātis cū sint discrasie augmētatiue: ꝛ qñqꝫ indicāt debilitatē cū sint ei⁹ remissiue: ꝛ hec sūt facilia ad cognoscēdū. De mō cōsentiendi in euōne vel dissentiendi in q̄ est plus studij: diceꝫ in. c. iij. sigillatim sm vnūqḋqꝫ istorū. ¶ Circa scdm attēde ꝙ vt di 9⁹ de ingenio. Sine aere nō est possibile eē sanū nec eē egrum: ꝛ iō aeris alteratio est ꝯtinua pmutatio corporis nr̄i: ab ipso pmutatio est fortis: ꝛ forte magis q̄ aliarum rerum extrinsecarum: ꝛ ideo inter res extrinsecas opꝫ magis eius dispōnem cōsiderare. Sed virtus corporis multo principalius est consideranda: de q̄ Aui. non dixit qꝛ est intrinseca ꝛ nota. B

Et ex his colligit ꝙ iste res nō sūt pncipaliter indicātes in electiōe q̄titatis medicine.

F ¶ Et dicem⁹ ꝙ in egritudinib⁹ in qbus est timor ꝛ nō sumus securi ex defectu virtutis: si qḋ facere debem⁹ tardauerimus: aut ex eo aliqḋ alleuiauerim⁹: a forti medicamine primo incipere debem⁹. Ille vo in quibus nō extitit timor sm ordinem ad fortiorem procedet si non suffecerit eis debilis.

¶ In ista tertia pte pncipali scde ptis hui⁹ capli ponunꝫ quidam casꝫ vles sed nō ordinati: ꝛ habent aliq̄ ꝑiculaitatem: ꝛ diuiditur in tot ptes quot sunt casꝫ. ¶ Primus casꝫ est ꝙ in egritudinibus timoris in qbus. i. dubitāduꝫ est ne infirmus cito pereat si nō succurraꝫ ei oi mō possibili: debemus incipere a forti medicamie: sꝫ in illis que nō sunt hꝫ timoris incipiēdū est a debili: ꝛ gradatim veniēdo ad fortem: si debilia non sufficerent. ¶ Nota ꝙ morboruꝫ qdam sunt velocissime actionis ad perimendum: quidā non tā cito pimere pnt. Exēplū primi: sicut squinātia accñs in musculis intrinsecis epiglotti: qꝛ illa pp nocumētū anhelitus qḋ seqꝫ subito interficit. In talibus ergo

G morbis nō expectādū in forti medicationis applicatione aut flōmie vsqꝫ ad syncopim ꝛ attractionē cū fortissimis dolorib⁹. Et pariter in apoplexia in pn⁹ freneseos cuꝫ fortibus medicinis est operandū: ꝛ causa est qꝛ aliter magnum periculū non possumus euitare. Sed cū hꝫ timoris nō fuerit egritudo: pmo incipiendū est a debili. Qꝛ si sufficit: bñ est: si nō: gradatim ad fortē veniēdū est. Et cā est qꝛ nocumētū est in approximatione fortis medicine: cū nā nō toleret fortes ꝛ repētinas mutationes sine nocumento. Vt igiꝫ hoc caueꝫ incipiemus a debilibus: qꝛ cū ad fortiora venerimus nā erit magis assuefacta. Scda cā est qꝛ multotiens a pncipio egritudinē nō ita cognoscimus: ꝛ pcipue debilē. Si ergo a forti medicina inciperemus ꝛ ibi error esset: sequereꝫ magnū nocumētū: qḋ non fit incipiēdo a debili: vt infra diceꝫ. ¶ Nō z⁹ ꝙ talis administratio medicaminis a pn⁹ est irregularis: qꝛ p ipsam fit notabile nocumētū: vel posset incurrere ꝑiculū notabilis nocumenti. Et fit hoc administratio pp maius periculū euitādū: sꝫ alius modus opōnis est regularis. Et ex hoc vide modū exponēdi illud qḋ di. 20. ter tij de cura doloris iuncturarū cū di. Et icipe a re forti si nō ꝓhibeat ꝑuatio maturitatis ꝛ grossitudo māeriꝫ: q̄uis facilis sit incolumior ꝛ gradatio cōueniētior. Nā a re forti euātiua incipiēdū est: qꝛ debilis mouet ꝛ nō euāt ita qn multū ad locū doloris fluat. Fit ergo nocumētū pp maius euitandū H

I fʒ gradatio est incolumior. Nõ igit̃ incipiẽdũ est a forti, absolute: ſʒ vbi ꝯuenit: qꝛ est irregularis. Scd̃o vide ꝙ lʒ qñqʒ medico ꝯtrariũ egritudini maioris gradus q̃ꝫ sit egritudo approximare: vñ multo fortiorẽ facim⁹ attractionẽ ad ꝯtrariũ in ſciatica dicta q̃ꝫ sit mot⁹ m̃ãe ad locũ a parte.

℃ Preter hoc quoqʒ tibi caue ne a rectitudine recedas lʒ videris ꝙ ipsoꝝ tardat̃ iuuamentũ: neqʒ in errore moreris: ⁊ si videris ꝙ ei⁹ non appareat impedimentum.

Aforism⁹ ꝓportionalis huic sñie est 52. ⁊ dicit sic. Via ſm rõnẽ faciẽti nõ euenientibus que sunt ſm rõnẽ nõ opʒ trãsire ad aliud manente eo qḋ visum est a principio.

℃ Hic est scd̃s cañ. in q̃ dicit ꝙ nõ recedas a rectitudine tui opis q̃uis tarũ opõnũ tardet̃ effect⁹ respectu eius qḋ intẽdis. Neqʒ ꝓsequaris i errore tui opis q̃uis nocumẽtũ ei⁹ nõ appeat: ⁊ ẽ hic cañ. ꝓportionalis illi afo. scd̃e ꝑticule. Via ſm rõnẽ faciẽti. ℃ Sʒ hic ẽ difficultas quõ possum⁹ scire ꝙ faciam⁹ ſʒ rõnẽ: si ide nõ seq̃t̃ iuuamentũ manifestũ. Nã in cõmẽto illius afo. vbicũqʒ tibi ꝑcernãʒ intrãt. Gal. dixit ꝙ ex suo effectu ois futura actio cõprobat̃. ℃ Huic dĩ ꝙ nõ opʒ vt recte iudicem⁹ opõnẽ eẽ ꝯueniẽtẽ ꝙ videam⁹ sensu ei⁹ vtilitatẽ: ſʒ sufficit ꝙ in silĩ viderimus cõtulisse ⁊ effectũ bonũ cõsecutũ fuisse: ⁊ iḋ cũ nõ appet in egritudie ⁊ aliqa diuersitas ab eo qḋ cogitauerim⁹ facim⁹ opa silĩa illis q̃ in silĩ dispõne faciẽda eẽ sciuerimus ex aliqs: ⁊ dicimus eẽ recta: ⁊ si eorũ nõ cito appeat sensibile iuuamẽtũ expectãtes qḋ in futuro appebit. Gutta. n. cauat lapidẽ nõ vi ſʒ sepe cadendo. Et pariformiter dõm ẽ de errore c⁹ nocumẽtũ nõdũ appet. Ois. n. futura medici opatio approbat̃ ex suo effectu ⁊ ex effectu quẽ scim⁹ sibi silẽʒ fecisse nõ ꝙ ei⁹ effect⁹ expectãdus sit i nr̃o iudicio: tũc eni ꝑus oparemur q̃ꝫ artificialiter sciremus nos cõuenienter opari: qḋ est absurdum.

K

Hec est sñia Gale. in scd̃a particula afo. cõmento. 17. iḋ nota ipsius expõnem.

L

℃ Et cũ hoc nõ ſʒ vnã medicationẽ cũ vna tibi stãdũ ẽ medicina: imo i vna medicatiõe medicinas ꝑmuta quãtũ ab ipso qḋ ꝯsuetũ est nõ sit passio: et vnicuiqʒ qdẽ corpi: imo omni mẽbro: imo vni corpi et vni mẽbro in vna hora et nõ in altera iest ꝓprietas ab vna medicina pati et non ab altera.

℃ Hic ẽ cañ. 3⁹ q ẽ correctiu⁹ erroris q posset circa cañ. ꝑcedẽtẽ accidẽ. Et dĩt ꝙ i vna medicatiõe nõ ẽ isistẽdũ cũ vnica medicia: imo ꝑmutare debes mediciãs: ⁊ h̃ ꝓp duas cãs. p̃⁹ ẽ qꝛ medicia qñqʒ ẽ ex nimio vsu fcã ꝯsueta: ⁊ iḋ corp⁹ nõ recipit ab ipa ipressionẽ: qm̃ ab eo qḋ ꝯsuetũ ẽ nõ patĩt corp⁹. 2⁹ cã ẽ qꝛ qñqʒ vna medicia hʒ ꝓprietates currẽtes ad bñ opandũ i corp⁹: ⁊ qñqʒ nõ. ℃ Nõ g̃ p̃ ꝙ medicatio dĩ vna qꝛ re⁹ vni⁹ morbi. Mõ cõstat ꝙ morb⁹ extũs vn⁹ variat̃ i dispõnib⁹ suis ⁊ i mõ cure ⁊ ẽt cã: vt pʒ i ꝓcessib⁹ a partis a p̃n⁹ vsqʒ ad declinationẽ ⁊ in ꝓcessu fe. putride. Ex h̃ pʒ ꝙ morb⁹ vn⁹ variat̃ ſʒ dispõnẽ cãe: ⁊ i se q̃ ad itẽsionẽ ⁊ remissionẽ ⁊ sui ⁊ suoꝝ accidẽtiũ. Ex q̃ pʒ ꝙ i vna medicatiõe medicie sũt ꝑmutãde qñqʒ i q̃to: qñqʒ i q̃li. Precipue tñ mutãt̃ i q̃to medicine q̃ ꝓ morbi cura simplr̃ exhibẽt̃. Nã aliã approximamus i p̃n⁹: aliã i augmẽto: aliã i statu: aliã i declinatiõe: ſʒ h̃ nõ erat d mẽte Aui. vt pʒ i assignatiõe cãe: silr̃ ẽt cõtingit appetitũ ifirmi ꝑmutari ⁊ rẽ vnã sibi fieri abominabilẽ: ⁊ tũc erit ꝑmutãda medicia. Sʒ iḋ qḋ vl̃ Aui. velle ẽ ꝙ stãte eadẽ morbi ⁊ suaꝝ cãrũ ⁊ accñtiũ idicatiõe ⁊ silĩ ifirmi appetitu multotiẽs i vna medicatiõe nõ ẽ solũ sup vno medicamie stãdũ: ⁊ ꝑcipue cũ egritudo fuerit chronica: ⁊ illḋ medicamẽ fuerit assuefactũ: ⁊ videamus mediciã nõ mãifeste ꝓdesse: vt i casu di imediate ꝑcedẽti: imo ꝙ his stãtib⁹ multotiẽs est medicina ꝑmutanda.

M

℃ Nõ 2⁹ ꝙ hec medicinaꝝ ꝑmutatio põt intelligi q̃ ad q̃titatẽ vel q̃ ad q̃litatẽ: vel 3⁹: q̃ ad mãʒ vl̃ specificã nãʒ medicie: lʒ g̃dus po⁹ ⁊ q̃litas nõ ꝑmutẽt̃. V. g. si p̃ approximabat̃ diafinicõ mõ approximabis mixtionẽ ad electuariũ de succo rosaꝝ ⁊ de electuario indo ita vt eq̃ sit tam chole q̃ꝫ flegmatis euacuatiuã: sicut diafinicõ: ⁊ si ꝑus dabã ad alterãdũ arõaticũ rosatũ: postea dabo diamuscũ: aut loco ei⁹ turbith. Et nũc pʒ ꝙ tã morbo q̃ꝫ cã q̃ꝫ accñtib⁹ ⁊ v̄tute cũ extrisecis silr̃ idicãtib⁹ nõ dʒ fieri ꝑmutatio in q̃titate vel i q̃litate: qꝛ stãtib⁹ eisdẽ a qb⁹ idicatio sumit̃ nõ dʒ medicatio variari: ⁊ h̃ vt dĩp. 2⁹ p̃ti⁹ afo. illo afo. Via ſʒ rõnẽ faciẽti. Et idẽ itẽdit 2⁹ ꝓnosticoꝝ vituꝑans ꝑmutationẽ medicinaꝝ: ſʒ tñ oib⁹ istis idicatiõib⁹ stãtib⁹ dʒ fieri qñqʒ ꝑmutationẽ medicie. 3⁹ mõ. s. q̃ ad nãʒ specificã medicie lʒ nõ q̃ ad q̃tũ vl̃ q̃le: ⁊ maxĩe cũ mãifestũ iuuamẽtũ nõ ꝑcipit̃: tũc. n. due cãe i lr̃a assignate locum hñt. ℃ Sʒ tũc cadit dubitatio d ꝯsuetudie. Utꝝ ꝓp ipaʒ ꝯsuetudinẽ medicie min⁹ patiat̃ corp⁹: d q̃ vide i illo afo. Et mlt̃o tpe assueta. Et quõ ꝓprietates sũt currẽtes nõ tñ ſm spẽm: ſʒ in cõparatiõe ad idiuiduũ: sup afo. allegato. N

Uide h̃ a Gẽtili clarius in hoc passu.

O

℃ Cũ aũt ignoras que sit egritudo relinque eã nature et nõ ꝓperes: qm̃ aut natura superabit egritudinem aut ipsaʒ manifestabit.

℃ Hic ponit aliũ cañ. dicẽs ꝙ cũ ignoras egritudinẽ non ꝓperes ad opãdũ: ſʒ relinque eã nãe: qm̃ aut nã curabit aut manifestabit eam tibi. ℃ Sed iste cañ. vĩ ꝯdicere ei qḋ dĩ p̃ma q̃rti de cura putridaꝝ in gñali. s. cũ dĩ. Cum ignoras egritudinẽ subtilia regimẽ. Subtiliare eni regimẽ est aliqḋ facere. ℃ Huic dĩ ꝙ ignorare egritudinem itelligit̃ duob⁹ modis. Uno mõ q̃ oino genus egritudinis ignoret̃: ⁊ isto casu nihil est agẽdũ sicut hodie multotiens accidit ꝙ a rure portat̃ vrina nõ indicans de morbo: ant ille q portat nihil scit aut nihil vult dicere: ⁊ i illo casu dicit nihil agẽdũ. Multotiẽs eni sũt multa accñtia cognita: ſʒ adhuc egritudo q̃ ad genus ⁊ cãm ignorat̃: vt stãte dolore sub costis ignoramus qñqʒ an sit pleuresis aut vẽtositas: ⁊ in istis casibus sunt debilia q̃dam approximãda q̃ faciẽt ad manifestãdũ morbũ: ⁊ dicunt̃ a medicis medicina tentatiua: sicut hic calefactionẽ approximamus: sed fortia dimittimus. Qñqʒ aũt cognoscit̃ gen⁹ egritudinis ſʒ nõ cognoscitur ipẽs: vt qñ scis ꝙ sit febris putrida sed nescis cui⁹ spẽi: vt vtrũ ꝯtinua vel interpollata: quartana aut tertiana. Et in isto casu mlt̃a ꝯueniunt q̃ ex genere indicant̃. Et in h̃ casu dixit Aui. p̃⁹ quarti subtiliandũ esse regimen: imo in silĩ casu fiũt clysteria: vẽtris solutiones ⁊ flõmie: qñqʒ multe que ex hoc qḋ est putrida indicant̃ in ꝑncipio quecũqʒ fuerit in nã eius. Et ſm cõem modũ exponẽdi Aui. intelligit hic scd̃ʒ modũ. s. ꝙ non sit vtendum medicamine forti euacuatiuo ſʒ tẽtatiuo: qꝛ ista faciẽdo aut natura vincit aut manifestat.

P

Q

℃ Cũqʒ egritudo dolori ꝯiũcta fuerit aut cãe doloris aut a quo ꝓuenit dolor sicut est ꝑcussio aut casus: incipies sedare dolorem.

℃ Hic ponit cañ. dicẽs ꝙ cũ egritudo fuerit ꝯiuncta dolori aut causis doloris aut rei a qua ꝓuenit dolor. p̃ dolor est sedãdus. ℃ Ubi nõ. p̃ quãtũ ꝓposito ꝑtinet ꝯtingit egritudinẽ ꝯiũgi cum dolore: vno mõ qꝛ dolor sit ei⁹ accidens sicut ꝯiungit̃ cũ solutione ꝯtinuitatis ⁊ cũ apate aut cũ tertiana dolor capitis. 2⁹ mõ qꝛ dolor ab alia cã prouenlat: vt si cõiungunt̃ colica ⁊ febris: aut calculus ⁊ febris. 3⁹ mõ ꝙ stãte morbo superueniat cã extrinseca dolorem faciens sicut ꝑcussio. Et hec tria voluit dare intelligi Aui. in sua replicatione verboꝝ. ℃ Nõ 2⁹ ꝙ cã verificans cañ. est qꝛ dolor est de maxime ꝓsternentibus virtutem. Et

Et dicit sedã dus qꝛ nõ dʒ oino remoueri: sed sedare ipsum pofsica intendere egritudini.

A

tutē. Et ēt exacuit reuma ꝛ facit fluxū humoꝝ: ꝛ iō vi
hic cañ. rōnē q: sine ciꝰ cura reliq̄ egritudo curari nō pt:
aut magis ꝑiculose salutē curat: ꝛ iō ab eiꝰ remotione est
incipiēdum. ¶ Sz ꝯ h vr eē illud qḋ dr ꝑma q̄rti ð cu
ra putridarū in gñali cū dr. Et scias q̄ cū aggregant do
lor capitis ꝛ febris: tūc cura febris est dignior. ¶ Dōz est
q̄ doloꝝ qdā sūt leues: vt dolores febres ꝯseq̄ntes i aug
mēto ꝛ diminutiōe sua: ꝛ isti curāt cura febris: ꝛ cura fe
bris ē dignior vt Aui. ibi dic. Sz qñqz dolor ē fortis ꝛ tūc
ꝑ sedari dz vt eodē loco stati sbdit. Et scias q̄ dolor capi
tis qñqz alr fortasse fac redire febrē declinatā ad aug
mētū: q̄re oz vt sedet: ꝛ ita h intelligit ð fortibꝰ dolorib.

¶ Et si tibi necesse fuerit stuporē iducere nō
trāscendas tale quale est papauer albū: qm̄
cum suo stupore est etiam domesticum.

¶ Ponit aliū cañ. dicēs q̄ si est necesse stuporē inducere
nō trāscēdas tale q̄le est papauer albū: qm̄ cū sua stupe
factione est domesticū. ¶ Nō g̊ q̄ iste cañ. cōiter itrodu
cit tāq̄ correctiuꝰ erroris potētis ꝯtingere ex precedēti.
Docet. n. cū oz dolorē sedare ꝑ stupefaciētia nō transcen
dere papauer albū. Et h mō itroducēdo cadit dubium.
Nā Aui. ꝑcepit i dolorib qñqz opiū administrare: qñqz
mandragorā q̄ sunt multū fortiora q̄ papauer. ¶ Dūc
rñdet dupl'r. vno mō q̄ hic dr regul'r opando. Mō q̄ñ
Aui. docet fortiora approximare dico q̄ est coacte. Naz
sp ē cū nōbili nocumēto v̄tutis. Uel zᵒ cū dr q̄ nō debe
mus trāscēdere papauer albū: intelligit solū aut simpl'r
admistrādo. Sz i cōpōnibꝰ cū correctiuis admistramus
dcā fortiora. s. opiū qḋ nō in sua simplicitate admistrat.

B

Nō q̄ sūt q̄dā medicine q̄ vere sedant dolorē: ꝛ sunt ille q̄ hñt sub̄ stantiā subtilē cū caliditate ī pᵒ: ꝛ iste ause rūt dolorē vl mouentem cām doloris. Alie sūt q̄ nō vere sedāt dolorē sz mortificant sensū: ꝛ medicā te sua intensa frigiditate stupe faciēdo mem bꝝ: sz tu latiꝰ hic vide a galē. 5ᵒ de simplici me. c. 20 Vide a Gen. tili in loco ꝑ prio q̄ hoc ꝯter tā rōnē. Quidā ttcᵒ hñt vehemētiā sen sus mēbri ꝛ itelligē ꝑ vehe mētiā sensus mēbri acuitiē suā sēsuz ozis sēsibl lesi a cholera vl fluxu ad ipm vel a cibo vel pota cholericato i sēsibi ꝑ ni mio calore.

¶ Cūqz vehemētia caloris mēbri tibi nocu
mētū fecerit nutri ex eo qḋ sāguinē vehemē
ter ingrossat sicut frumētū coctum. Et si ex
hoc qdē regimine non alleuiabit nutri cum
infrigidātibus sicut lactucis ꝛ eis similibꝰ.

¶ Dic ponit aliū cañ. ꝛ dicit q̄ cū vehemētia caloris mē
bri tibi nocumētū fecerit: tūc debes nutrire cū rebꝰ vehe
menter sanguinē ingrossantibus sicut est frumētū coctū.
Et si h nō sufficit: tūc nutriēdus est eger cū ifrigidātibꝰ si
cut lactucis ꝛ silibus. ¶ Circa quē cañ. nō: q̄ vehemen
tia caloris mēbri nocumētū facit: maxie attrahēdo humo
res ad locū: ꝛ q: grossus sanguis difficiliꝰ attrahit q̄ sub
tilis: iō dāda sūt sāguinē ingrossantia. ¶ Nō zᵒ q̄ ifrigi
dātia fortius ꝓhibēt: ꝛ iō cū ista nō sufficiūt: damus infri
gidātia. ¶ Cā aūt q̄re ab igrossantibꝰ potius incipimus
q̄ ab infrigidātibꝰ: est q: cibi ingrossatiui sūt cibi ꝛ vt sic
nō hñt rōnē medicine. Et q: possumꝰ cū rebꝰ cibalibꝰ ci
bare melius q̄ cū medicinalibꝰ: ꝛ iō ab istis incipimus.

C

¶ Et scias ꝑterea q̄ ex ꝯgruis medicatiōibꝰ q̄
ꝯferūt ē iuuamētū qḋ fit ex eo qḋ v̄tutes cō
fortat aiales ꝛ vitales sicut leticia: ꝛ obuiare
ei qḋ sibi placet: ꝛ assidue sedere cū eo cū q̄
gratulat: qñqz ēt ꝯfert sedere cū eo a quo ve
recundat et quem erubescit: quoniā egrum
prohibet a rebus que ei nocent.

¶ Nūc ponit aliū cañ. dicēs q̄ iuuamētū qḋ fit ꝯfortādo
virtutes aiales ꝛ vitales ꝑ letitiā ꝛ pñtiā ꝯtinuaz dilecto
rū est ex rebꝰ in cura egritudinū corporaliū magis q̄ per
aliū modū ꝯferētibꝰ. Et qñqz ēt ꝯfert sedere cū eo a quo
verecūdat: ꝛ h ꝓhibet egrū a rebꝰ sibi nociuis. ¶ Ubi
nō: q̄ ꝯfortatio nālis virtutis est multū necīa i cura mor
boꝝ: sz q: id manifestū est nō curauit Aui. manifeste hoc

Et qñ dicit Aui. qñqz cō fert egro sede re ꝛc. intellige q̄ aliquando noctē egro sedere cū eo ð quo verecūdatꝰ: qm̄ ꝓpe verecūdiā retinebit eger multas supfluita tes vt ructus feces: sputa vīnā: sudo res: ꝛ reliqua hmōi que si a corpe educan tur multū ei proderūt. ergo ꝛc.

E

expimeret: sz dixit h qḋ minus erat notū. ¶ Nō zᵒ q̄ ꝑ
experiētiā visuz est virtutē motiuā ꝛ pulsantē cōfortari
gaudio tēꝑato ꝛ delectatiōe. Sz modus q̄ sit hec cōforta
tio diuersimode variat. Dr. n. dicit q̄ ꝑ istas passiones
cor gñat plus de spū ꝛ plus ad alia membra trāsmittit: ꝛ
possemꝰ hoc imaginari hic q̄ ex his passiōibꝰ sequit cor
dis applicatio ad māz gñationis spirituū: ꝓp quā melius
gñant spūs cordis: ꝛ ita imaginādū in delectatiōe q̄ per
odorabilia ꝑcipit. ¶ Scōs modus est q̄ sic lumē adiu
uat colores ad agēdū in mediū spēz coloris: ita ista passio
iuuat cor ad resistēdū causis ꝑternālr imprimētibꝰ ꝛ ad
agēdū actiōes sibi debitas: ēt si de spū nihil plus habue
rit: ꝛ h vr veriꝰ. Et ꝯsilr tristitia est spūuz dissolutiua vel
cordis in suis naturalibꝰ opationibꝰ impeditiua: ēt si mul
torū spūuz eēt pñtia. ¶ Nō 3ᵒ q̄ istarū virtutū ꝯfortatio
ꝯuenit i morbo: q: ꝑ hāc alie opōnes nāles fiūt meliores
ꝛ morbi mālis ipressio ꝓhibet. Et ad silez modū pure re
ducūt epithimata ꝛ poma odorifera. Reliq̄ hic dcā patēt.

F

¶ Et ex rebꝰ ꝑterea q̄ huic mō medicationis
sūt ꝓpinque ē mutatio de terra ad terrā ꝛ ð
aere ad aerē ꝛ de formis ad formas ꝛ ꝑcipe
re cū formas efficere: et motꝰ q mēbrū diri
gāt aut cōplōnē mutēt quēadmodū puero
lusco ꝑcipit vt scintillas intueat aut rē q̄ ei ap
paret: aut sicut ꝑcipit torturā patiēti vt spe
culū intueat calibis qm̄ h ꝑducit eū ad h vt
laboret i rectificādo faciē suā ꝛ frōtē ꝛ ocu
lū ꝛ fortasse inuituꝰ redibit ad h vt melioret.

¶ Dic ponit aliū cañ. dicēs q̄ mutatio de terra in terrā ꝛ
de aere in aerē ꝛ de formis i formas. i. de figuris ꝑspicie
dis ad alias figuras ꝑspiciēdas: hec sūt de rebꝰ q̄ ꝓpinq̄
mō ꝯferūt ei q ꝑdictꝰ ē in ꝑcedēti cañ. ꝛ ꝑcipue cum faci
mus efficere formas reꝝ ꝑspiciēdaꝝ q̄ dirigūt cōplōnes
mēbroꝝ sicut ꝑcipit puero lusco vt intueat scintillā aut rē
q̄ sibi apparuit: ꝛ ꝑcipit hñti torturā faciei vt ꝑspiciat in
speculo angusto. Doc. n. ipm ad h deducit vt laboret ad
rectificādū faciē ꝛ frōtē ꝛ oculū: ꝛ fortasse ēt inuitus redi
bit ad h vt melioret. ¶ Nō g̊ q̄ mutatio de terra in ter
rā ꝛ de aere in aerē ꝛ de formis ad formas hz quādā de
lectationē: ꝛ in h ꝯfert sicut illa q̄ i ꝑcedēti cañ. dicuntur.

G

Sz mutatio de aere in aerē hz ēt aliū modū ꝯferēdi: q: i
quodā aere inuenit qñqz ꝯstellatio iuuās egrū: ꝛ in q̄daz
ꝯtra: vñ cōiter dr aer natiuꝰ ꝯueniētior. Et ex cā hac vidi
ego q̄sdā studētes q cū Bononie morabāt: īfirmabātur
nec poterāt a diuturnis morbis liberari: ꝛ ad pñā redeū
tes curabāt. Sz i mutatiōe formaꝝ ispiciēdaꝝ tres sunt
modi iuuamēti. Unꝰ q: fiat delectatio vt dr. Scōs q: ima
go forme hz virtutē immutādi mālitēr: vt dcm̄ ē i 3ᵒ tecbni
ꝛ scōa hᵒ: ꝛ habet ab Aristotele in de cāis motꝰ aialium.

H

Tertius: q: qñqz ꝑ imaginē prospectā fit quidaz motus
exercitiū mēbri ꝑ quē ꝯfortat. Et h mō 3ᵒ: luscꝰ respiciēs
scītillā exercet oculū: vñ plus ð spū trāsmittit ꝛ ꝑmutat
cōplō sua. Et patiēs torturā faciei respiciēs speculū puū
in q̄ sibi nō apparet alia figura ꝑter figurā sue faciei cuz
videt illā torturā conat dirigere: ꝛ imo musculos patiētes
exercet. Et tu hic h vide q̄re speculū opz paruū esse.

¶ Ex regulis ꝑterea q̄s obseruare debes est
fortes dimittere medicatiōes in tꝑibꝰ fortibꝰ
quāto plus poteris: sicut vētrē vehementer
soluere aut prouocare vomituz aut aperire
ꝛ adurere in estate ꝛ hyeme.

Hoc est q: in speculo puo fit reflexio ra dioꝝ visua liū magis vni te q̄ sit vt fire hostat sue fa ciei torture appareat cla rius vñ eger magis conat ad reductio nem.

I ℂ Nũc ponit aliũ can̄. dicẽs φ preter hec opꝫ φ dimittatꝰ medicatio cũ medicinis fortibꝰ in tẽporibꝰ fortibꝰ sicut in estate τ hyeme existẽte multa caliditate aut frigiditate: sicut verbi grã. soluere ventrem fortiter: aut vomitũ puocare fortiter aut dissoluere aut vrere. Et rõ est q̄ virtus in estate est debilis τ nõ tolerat fortes imutationes: in hyeme vero nisi ɔseruetꝰ fortis calor nãlis p suã multitudineꝫ nõ resistet sufficiẽter frigori: idõ non dꝫ virtus debilitari. Et per hoc vide que dixi in cõmẽto illius afor. Uentres hyeme τ vere calidissimi sunt natura τc̄.

Hic est canonem pdocuit Hip. qrta particula afo. afo. illo. Sub cane τ añ canes moleste sunt pharmacie: τ hꝰ cãs vide a Gal. in cõmẽto pcallegati afo.

ℂ Ex rebꝰ quoqꝫ i q̃rũ medicatiõe subtile ẽ adhibẽdũ studiũ ẽ cũ ĩ vna ɔiũgũtꝰ egritudine duo q̃ fieri dicunt ɔ̃ria: q̄ opꝫ verbi grã vt egritudo infrideꝰ τ eiꝰ cã calefiat aut ecõuerso: q̄ oꝫ vt egritudo calefiat τ eiꝰ cã ĩfrideꝰ: sicut mã colice indiget calefactione τ incisione τ subtiliatione: τ opꝫ vt fortitudo doloris eiꝰ infrigideꝰ τ stupefiat: τ ecõuerso.

K

ℂ Hic ponit aliũ can̄. dicẽs φ cũ in egritudine duo ɔiunguntꝰ q̃ ɔ̃rio mõ idicãt sicut si vnũ indiget calefactione τ aliud ĩfrigidatiõe: iste tũc sũt res in q̃rũ medicatione est subtile hñdũ studiũ. verbi g. cũ colica est vehemẽtissimi doloris τ pẽdet a mã frida: tũc eiꝰ cã q̄ flegma idiget calefactione cũ calidis: τ dolor idiget stupefactione cũ frigidis: τ ita in febribus putridis ɔtingit vt quartana τ flegmatica. Et qũo sit ĩ hoc casu faciẽdũ hĩ in gñali. c. vltimo huius fen. quarte: spãliter dũt in capitulis spãlibus.

ℂ Ampliꝰ scire debes φ nõ ois repletio neqꝫ ois complonis malitia suo medicaꝰ ɔ̃rio excũone τ oppõne: imo mltotiẽs sufficit multa regĩs bõitas ĩ repletõe τ malitia ɔplonis.

L

ℂ Ponit aliũ can̄. dicẽs φ nõ ois egritudo nec ois ɔplonis malitia suo medicaꝰ ɔ̃rio. i. p approximationẽ ɔ̃rij alterãtis vt medicie cũantis: imo q̃nqꝫ sufficit sola regimis bonitas. Hic intelligẽdo p regimẽ administrationẽ rerũ nõ nãliũ. Et qũo iste can̄. intelligiꝰ vidisti supra: τ qũo ex h̃ nõ seqꝰ φ ois cura fiat p ɔ̃riũ: nã in istis casibꝰ ɔ̃riũ est virtus cum suis instrumentis que vnicuiqꝫ morbo effectiue est contraria: τ hec de isto capitulo.

ℂ De medicationibus egritudinum malitie complexionis. Capitulum. II.

M Que ex eis qdem sine mã existit ɔplo tñ pmutaꝰ: sꝫ si cũ mã fuerit ipsa cũabiꝰ: τ plerũqꝫ qdẽ ei sola sufficit cũatio si cõplonis infuse q̃ preterita est maliciã non ibi reliquerit: τ quandoqꝫ non sufficit nobis istud si complexionis dimiserit maliciã: imo erit nobis necesse complexionem permutare: cum in cũando fineꝫ fecerimus.

ℂ Positis canonibꝰ valde generalibus in precedẽti capitulo: nunc quo ad sequẽtia magis specialiter determinat de morborũ curis: sꝫ illud spãle sit multum cõe respectu eoꝝ que in particularibus libri 3 dicuntur. Diuidiꝰ autẽ hec pars tota sequens in duas. p̊ enim docet curã egritudinis. 2ᵒ docet qd faciẽdum est cum plures egritudines coniunguntꝰ. Scda pars est in p̊ nᵒ vltimi capli fen huius. Prima pars iterũ diuidiꝰ in duas. Nã p̊mo determinat de curis talium egritudinum. 2ᵒ accñtiũ. ibi scda. [Jam scivisti dolorũ causas.] Prima diuidiꝰ in quattuor: qm̄ p̊ ponit quattuor modos gñales cure. s. triuꝫ generũ simplicium morborũ τ vnius generis cõpositorũ: vt apatũ. p̊ g̊ ponit male cõplonis curã. 2ᵒ male cõpositionis. 3ᵒ curaꝫ apatũ. 4ᵒ solutiõis ɔtinuitatis: nec petaꝰ cã ordinis. scda pa est ibi. [Oppilatiões vero.] tertia ibi. [Apatũ q̃dã.] 4ᵃ ibi. [Solutio ɔtinuitatis.] Pria in duas. p̊ ponit can̄. cure male cõplonis. 2ᵒ q̄ multotiẽs mala cõplo est nãlis τ curaꝰ per cũonẽ: dat can̄. de modis cũonuꝫ. scda pars incipit in p̊ nᵒ sequẽtis. c. [Res q̃ demõstrant.] Presens capitulũ diuidiꝰ in partes duas. p̊ ponunꝰ quidam generales can̄. 2ᵒ magis speciales. secũda ibi. [Cũ in aliqua egritudine.] Prima in duas. p̊mo ponit generalẽ can̄. 2ᵒ enumerat modos debitos in cura male cõplexionis. secũda ibi. [Dicemus.] ℂ Dicit p̊ φ mala cõplo sine mã pmutaꝰ solũ p alterationẽ. Sed si fuerit mala cõplexio cum mã: tũc mã cũabiꝰ. Sꝫ si mã non relinquit malitiã cõplexiõis facte: tũc sola cũo sufficit. Et si mã relinquit malitiã complonis infixe. i. facte tunc non sufficit sola cũatio: imo ẽ necessariũ pmutare cõplexionẽ post cũationẽ. N

ℂ Circa quã prem nõ p̊mo φ malitia cõplonis dꝛ sine mã que nõ depẽdet a mã spãli depẽdẽtia nec fouetꝰ ab ea. Et p mãm intelligo mãm in q̃ nõ est cõplo illa. Et dico notanter nec ab illa fouetꝰ: q̄ ex dictis pꝫ φ mã relinquit aliqñ malã cõplonẽ factã post eius remotionem: τ certũ est φ talis nõ depẽdet in eẽ a mã: sed fouetꝰ ab ea: τ idõ non diciꝰ prite mã mala cõplexio: sed sine mã. Et tu ex isto potes ondere φ aliqua febris ethica est mãlis. Diciꝰ aũt spãli depẽdẽtia eo φ qualitates dependentes a priũs humorũ requisitorũ ad sanitatẽ τ vitam non vt sic dicunꝰ cum mã: nam ethica depẽdet a spũ τ sanguine per quos stat vita: τ tñ dicitur sine mã. ℂ Scdo nota φ mala cõplexio cũ mã diciꝰ illa q̃ spãli depẽdẽtia dependet a mã corpulenta aut ab ea cõseruaꝰ τ fouetꝰ. Ex quo pꝫ φ lꝫ effimera vera a spiritu τ vapore dependeat: est tñ imaterialis: q̄ non depẽdet a mã corrupta. ℂ Nota tamẽ tertio φ cõplexionum quedam est facta s̃m modũ loquendi medicorũ τ quedã fiens τ quedã futura fieri. Facta aũt dꝛ tribꝰ modis. Uno modo propriissime quia est q̃litas pducta τ nõ dependẽs in esse spãli depẽdẽtia ab aliq̃ corporeo siue subtili siue grosso distincto a suo subiecto τ apta ɔseruari: τ h̃ mõ febris ethica est facta: τ febris effimera est morbus fiens: q̄ pẽdet a calefacto esse spũs vel vaporis. Scdo mõ dꝛ aliqua mala cõplo facta: q̄ in esse pducta: τ h̃ mõ oẽm q̃litatem actu existem dicimus factã. Et mõ huic opposito capiẽdo fiens dicimꝰ φ mala cõplexio fiens nõ est facta sꝫ est cõposita ex parte facta τ ex parte futura fieri. 3ᵒ mõ dꝛ aliq̃ mala cõplo facta q̄ pducta est: τ cũ h̃ nõ depẽdẽs a re corpulẽta grossa: τ hoc mõ febris effimera dꝛ facta a Gal. credo 8ᵒ terapeu. circa finem cum dicit. Qꝛ cõe est ethicis τ effimeris ad hoc nõ fieri. Et dꝛ ita pp sillem moduꝫ esse curationis in ista τ in facta: q̄ sine intẽtione ad mãm. Fiens aũt diciꝰ q̄ aut s̃m partẽ pducẽda cum actuali tendẽtia ad complementũ. Aut q̄ lꝫ tota pducta sit: tñ q̄ dependẽs spãli dependẽtia siue a re corpulẽta siue nõ. Tertio q̄ dependens spãli depẽdẽtia a corpulenta mã. Futura aũt fieri dꝛ φ nõdũ est s̃m aliquid sui pducta: sꝫ in corpe est cã parata ipsaꝫ facere. Hic sumiꝰ tñ 3ᵒ mõ factũ: τ tũc pꝫ verificatio dictoꝝ Aui. Nã mala cõplo sine mã siue facta siue nõ: in cura dꝫ pmutari p alterationẽ: hoc eñ sufficit solũ. Mala aũt cõplo mãlis q̄ in eius cura est indicatio a cã tãq̃ a re preter nãm remouẽda: pꝫ φ cũatio ẽ opportuna Et h̃ mõ sumendo cũonẽ p omni materie a corpe eductione siue h̃ fiat p dietã siue per flõmiã siue aliter.

O

P

Q

Nã φ mala mã triplici de cã post eiꝰ cuacuationẽ relinquit habitura male complexionis in mẽbris. primo ex

τ hoc intellige

A
violētia cause fortiter imprimētis vt i causone. 2° ex diuturne permanētia ipsi° male mãe i mēbris 3° ex dispōne vehemēti mēbror ad recipiēdū talē habitū male cōplexionis.

⁊ B itellige vbi materia peccās nō fuerit reducibilis ad benignū. Nam in reducibili nō semꝑ est mã euacuanda vel necessaria eūatio materie:sꝫ sufficit rectificatio. Sensus igit̃ dicti Aui. est ꝙ si mala cōplexio fuerit cū mala mã nō reducibili ad benignum ꝙ mã dꝫ euacuari. Sed vt dicitur mala cōplexio materialis:qñqꝫ dicitur materialis:q2 dependet a mã ⁊ nō est apta sine mãe presentia cōseruari. In illi° ergo cura sufficit sola euacuatio materie. Et si dicat̃ euacuata mã quid remouet illam malaꝫ complexionem:dicit̃ ꝙ virtus mediantibus suis naturalib° instrumentis que remanserunt:aut mediantibus reb° nõnālibus debite applicatis que necessario nos alterant:vt dixi supra 3° techni. Et sic pꝫ tertij dicti verificatio. ¶ Sꝫ mala cōplexio mālis nō dependet ex toto a mã:imo tñ fouet̃ ⁊ est iam facta:tūc nō sufficit sola eūatio:imo cum hoc requirit̃ alteratio post euacuationē:⁊ hoc voluit Auic. in 4° dicto. Et cā est:q2 ēt euacuata illa mala mã adhuc remanet illa mala cōplexio quā virtus sine adiutorio nō pōt remouere:⁊ iō indicat de sui remotione per adiutoriū medici. ¶ Ex qb° vides quō itelligi dꝫ Gal. in illo. c. Ad manifestos ꝟo egros. ¶ Pꝫ 2° ꝙ non semꝑ in cura

B

male cōplexionis mālis post euacuationeꝫ opꝫ medicū alterare. s. malā cōplonē in parte factā:puta qñ tendit ad corruptionē:⁊ ad hoc sufficit virt° sine medici adiutorio:q2 nihil de illa erat factū mō p̃. ⁊ in hāc distinctionem de facto ⁊ fiente tene mentē ꝓpter multa Gal. dicta que ꝑꝑ hanc equiuocationem vident̃ ambigua. ¶ Ultimo nota ꝙ in mala cōplone māli que hꝫ partē infixaꝫ siue factaꝫ innuit Aui. ꝙ p̃mo sit faciēda euacuatio ⁊ scđo alteratio. Et ita Gal. 3° techni loco allegato. cuius tñ oppositū innuit Auic. p̃° q̃rti. de cura putridaꝝ in generali. vbi vult ꝙ febris putrida q̃ est mala ꝯplexio mālis ⁊ fiens qñqꝫ est tante intensionis ꝙ nō lꝫ vti regimine cāc:imo est per ꝯriū alteranda:⁊ postea cāe vacandū:ꝑꝑ qđ dicunt qdaꝫ ꝙ Aui. hic ⁊ Gal. loco allegato nō intendunt denotare ordinē opōnis sꝫ ordinē itentionis:q2 p̃mo debemus remouere cāꝫ cōplete q̃ꝫ effectū remoueam°:vel dicūt scđo ꝙ denotant modū ⁊ ordinē q vīr dꝫ teneri ꝯsiderādo mãꝫ vt est cā:⁊ morbū vt est effect°:sꝫ qñqꝫ habēdo respectū ad morbi magnitudinem ⁊ accidētia ab eo incipiemus.

C

¶ Dicemus ergo ꝙ malitie ꝯplonis medicatio multis fit modis. Cōplonis nāqꝫ malitia aut erit infusa ⁊ erit ipsius medicatio ex ꝯrio absolute: ⁊ hec est medicatio absolute: aut erit in termino vt ipsa generet̃: ⁊ erit ei° sanatio que fit cū p̃missione seruationis.

D

¶ Hic enumerat modos cāꝝ q debent̃ in remotione male cōplonis ꝓ quāto ille cāe dicunt̃ aut curantes aut preseruantes aut vtrūqꝫ. Et pōt diuidi in duas. Nā p̃mo facit hoc. 2° ponit exēpla. ibi [Quēadmodū.] Dicit p̃mo ꝙ medicatio. i. medici opatio ꝑ remotionē malitie ꝯplexionis est multis modis. Et rō. nā mala cōplo aut est facta ⁊ nō pendens a mã:⁊ tūc opatio medici circa illā est soluꝫ curatio ꝑ administrationē ꝯrij. Aliqñ aūt mala cōplo est in termino vt generet̃:⁊ tūc eius sanatio. i. remotio est cū premissione p̃seruationis. i. ista nō est curatio sola:imo semper est ꝯiūcta p̃seruationi. ¶ Ubi nota ꝙ mala cōplo q̃ est in termino vt generet̃ est duobus modis. Nam qñqꝫ inclusiue est in termino vt generet̃:⁊ illa est mala cōplo fiens:q2 iam gnātur:qñqꝫ ꝟo est in termino vt generet̃ exclusiue:q2 non generat̃:sed parata est gnāri:⁊ illa dicit̃ mala cōplo futura fieri. Et iō in istarū vtriusqꝫ preuisione vtitur medicus p̃seruatione:sꝫ in p̃ma vtat̃ remotiōe cū p̃seruatione ⁊ curatione. in 2° aūt inhibitione ꝯrij tñ

⁊ p̃seruatiōe. ⁊ Auic. hic de ambab° itelligit. nā de vtroqꝫ mō ponit statiꝫ exēplū. Nomē g̃ curationis dī de opere medici ꝑ qđ dispositio q̃ est morb° remouet̃. Sed nomē p̃seruationis dī de ope q̃ ꝓhibet̃ futurus morbus ⁊ vocatur p̃uisio. Cū ergo morbus est factus ⁊ nihil ei° est futurū:tūc sola operatio est nec̃ia:ꝑ quā hic morbus remouetur ⁊ est curatio sola ⁊ medicine vt sic approximate dicūt̃ cause curatiue. Sꝫ qñ est discrasia fiens:intentio medici dꝫ esse ad remotionē ptis facte:⁊ illa est curatio ⁊ ad ꝓhibitionē ptis future:⁊ illa est p̃seruatio siue p̃uisio. In mala aūt cōplone futura fieri solū:q2 nullus morbus remouendus est nullus est actus qn debeat̃ curatio:sed solum ꝓhibēdū est ne ipsa eueniat:⁊ iō illa opatio medici dī p̃seruatio sola:⁊ hec habentur 3° techni. loco allegato.

E

¶ Quēadmodū putrefactionē q̃ est cū febre q̃rtana medicamur cū tyriaca: ⁊ aquā fridaꝫ in tertiana dam° vt extinguat. Et exēplū p̃missionis ꝟuatiōis est eūatio i q̃rtana q̃ fit cū elleboro: ⁊ in tertiana cū scamonea:cū pricipiū iterpolatiōis q̃ accidit ꝓhibere volum°. Et exēm p̃missiōis ꝟuatiōis solūmō ē eūatio q̃rtane apte ꝑꝑ melēe supationē cū elleboro: ⁊ febri tertiane ꝑꝑ cholē dñiūꝫ cū scamōea.

F

¶ Hic ponit exempla: ⁊ est intricatus modus ponendi exēpla ⁊ reducendi ad ꝓpositū. Ideo notate modū itroductionis Dy. deinde meū. ¶ Dy. ergo dat duos modos intelligendi hunc textū. Unus est ꝙ Aui. dat hic tria exēpla ⁊ modos remotionis male cōplexionis fientis ⁊ future fieri:⁊ dimittit exēplū curationis male cōplonis facte notū per curaꝫ:⁊ tunc dicit ꝙ intentio que habet̃ ad cām in putrida febre est duplex. Una est ad digōnē humoꝝ: alia est ad eūationē:vt dicitur 3° techni. illa parte. Serūt eniꝫ si ita ꝯtingit. Et ideo dicit hic p̃mū exemplū de exhibitione tyriace in quartana esse de digōne materiei quartane:⁊ ideo intelligitur de tyriaca veteri que est subtiliatiua ⁊ calefactiua. Et scđm de exhibitione aque frigide in tertiana:est ēt de digestione materiei. Nam humor subtilis ⁊ calidus digerit̃ per aquā frigidā:vt dī ab Aui. p̃ma quarti. c. preallegato. Duo ꝟo sequētia sunt exempla de preseruatione respectu partis future fieri in morbo fiēte ꝑ eūationē. Nā si precessit paroxismus tertiane vel quartane:ita ꝙ est q̃rtana vel tertiana fiēs:tūc exhibitio scamonee ꝓ eūone cholere in tertiana ⁊ ellebori in quartana ꝓ eūatione melācholie est p̃uisio respectu futuri qđ est ps fientis. nā ꝓhibem° per hoc p̃ncipiū paroxismi futuri ⁊ sic febrem futurā:cui tñ similis iam accidit:⁊ iō illud futurū qđ ꝓhibet̃ dicit̃ pars fientis. Alia ꝟo duo exēpla. s. eūationis cūꝫ scamonea in tertiana que nondum est:sed corpus paratū est eam pati:⁊ in quartana que nondū est:sꝫ corpus est aptū eam pati ꝑꝑ superationē melācholie a debito modo q in corpe dꝫ esse:sunt exēpla p̃uisionis respectu futuri fieri qđ nō est ps fientis. Et hic modus non videt̃ mihi verus:q2 duo p̃ma exēpla f̄m modū loquendi Aui. sunt exēpla curationis nō preuisionis. Nam dicit textus quēadmoduꝫ putrefactionē q̃ est in quartana medicamur ⁊c̃. Et nota ꝙ dixit supra de medicatione absolute ⁊ nō dixit de cura q̃ fit ꝑ ꝯriuꝫ. Et in scđo exēplo dicit Aui. ꝙ aquā frigidā in tertiana damus vt extinguat̃:⁊ non dixit vt mã digeratur. ¶ Scđo mō exponit Dy. ꝙ hec duo exēpla sunt de cura male cōplonis facte que est pars fientis:⁊ ꝙ Aui. relinqt exemplū male cōplonis facte q̃ nō est ps fiētis:q2 ꝯuenit cū ista:⁊ tūc dicit ꝙ tyriacā exhibem° in q̃rtana ad ipsaꝫ extinguēdā. Et est itelli-

G
Nota ꝙ in febre melācholica ⁊ flegmatica non ꝯuenit tyriaca in p̃n° sꝫ post digōnē ⁊ eūonē mãe vt dicit Auic. p̃° q̃rti tra. ij. ca. 59. sꝫ tyriaca q̃ dat̃ gr̃a repugnādi putredinēꝫ dari opꝫ in p̃n° paroxismi:vt ē quto canonis sūma p̃°. c. i. de tyriaca dicē Auicen.

H
Circa 2ᵐ exᵐ multa sūt ꝯsiderāda ħuiꝰ q̄ exhibeat̃ aq frida in tertiana:vt vꝫ Aui. cen. p̃° quarti trac. ij. c. x.

I gendū de tyriaca nota in q̄ est vtus stupefaciēdi p opiū ibi exñs. De tertiana dicit aq̄ frigida daꝛ ad extinguēdū factū ex ea. Et itez hic modus nō vī mihi verus: qꝛ tyriaca quātūcūqꝫ noua est electuariū calm ꝛ nullibi legiꝛ q̄ ad extinguendū calorez febalē exhibeaꝛ. Quō aūt stupefacit nō ptinet nūc dicere. Et iō quo ad q̄tuor vltima exēpla puto Dy. optime dicere: ꝛ q̄ ad introductionē scdi exēpli de aq̄ frigida eligo 2m modū itroductionis Dy. sed quo ad primū nō. Sꝫ quo ad introductionē pmi exēpli de tyriaca nō eligo pmū nec scdm modū. Nā neqꝫ dico q̄ sit exēplū preuisionis quo ad digestionē materie vt ipse dicit in pmo modo: nec dico q̄ sit exēplū extinctionis vt ipse dicit in scdo mō. Nam Aui. dicit q̄ putrefactionē que est in quartana medicamur cū tyriaca ꝛ nō dicit q̄ extinguimus quartanā. Dico ego q̄ putredo mãci quartane mul

K totiens remoueꝛ per sepationē partis putrefacte a residuo ꝛ per euapoꝛationez eius: ꝛ hoc facit tyriaca in quartana respectu materie: ideo illa dispositio q̄ est putredo cū sit facta per exhibitionez tyriace remoueꝛ sili mō quo mala cōplexio facta remoueꝛ p suum 9riū. Et ideo nō obstante q̄ ista nō sit vera curatio: qꝛ illa putrefactio forte non est morbus: tñ hoc exēplaꝫ curationis male cōplexionis facte: qꝛ cum ista cōuenit pro quanto est remotio dispositionis preter naturam existentis.

¶ Cū aūt in aliqua egritudie dubitaueris an sit eius cā caliditas an frigiditas: et si experiri volueris nō experiaris cū supfluo: et caue tibi ne decipiat te ipressio q̄ erit accñtalis.

¶ Hic Aui. exequitur cañ. minus vles ponēdo: ꝛ diuidiꝛ in duas. Nā pmo pmittit quedā ad ppositū vtilia. 2° cañ. alios curationis ponit. ibi 2° [Cāz aūt caliditas.] Prima in tres fm tres regulas vtiles. ibi scda [Et debes scire.] ibi tertia [Unaqueqꝫ pterea.] ¶ De pª dicit q̄ cū dubitas vtrū egritudinis cā sit calitas aut friditas: ꝛ volueris

L hoc p iuuantia ꝛ nocentia cognoscere nō experiaris cum rebus supflue friditatis aut supflue calitatis. ¶ Dicit 2° q̄ in ferēdo iudicio caue tibi ne p ipressionē accñtalē decipiaris. ¶ Circa quē cañ. nota p q̄ maxie certitudo q̄litatis morbi sumiꝛ a iuuantibꝰ ꝛ nocētibꝰ: ꝛ iō multotiens stante ignorātia eius expimur. ¶ Nota 2° q̄ cā dicti est vt dī 2° regis acuto. qꝛ illa q̄ sunt vehemētis vtutis ꝛ applicanꝛ: si nocēt: nocent nocumēto magno: sꝫ si applicanꝛ debilia ꝛ nō prosunt: nō pñt nocumento magno nocere. ¶ Circa scdz dictū nota q̄ medicine multotiēs accidētaliter iprimūt q̄litatē oppositā cōploni sue: ꝛ pōt hoc 9tingere multis modis. Nā qñqꝫ ex pprietate medicia calefaciēs cūat cholerā ꝛ postea infrigidat pp defectū calidi hūoris vt scamonea: ex cꝰ g̃ iuuamēto in tertiana nō est putādū tertianā eē egritudinē fridā. Qñqꝫ 9tingit pp vnā q̄litatē suū 9riū 9fortari vt aq̄ frigida supinfusa in corpe sanguineo iuuenili in tpe estatis facit vnire calorez nālem ꝛ dissoluit mãm frigidā in neruis. Qñqꝫ Ꝛo 9tingit ex approximatione medicine remoueri accñs morbi 9siliis q̄litatis cū cōplone medicine vt si in colica a mã frida sit dolor fortis ꝛ remoueaꝛ p stupefaciētia: aut si sit ventositas in calā epatis cōplone: ꝛ p diaciminum dissolnaꝛ. Et multi sunt tales modi accñtales quos ad determiatū numerū est ipoſe reducere: qꝛ ea q̄ sunt p accñs sunt infinita. Sꝫ scire debes modos qbus cognoscimus qñ medicina p se operaꝛ ꝛ qñ nō: ꝛ cū videmꝰ nō ita fieri dicimus impressionē eē accidentalē: ꝛ tu vide in vlibꝰ cañ. de cōditionibus expimenti p cōplone medicine cognoscēda. ¶ Ex his pꝫ: q̄re opꝫ cauere deceptionē que ex pte accidentalis ipressionis 9tingere posset ne fieret error iudicij

M

Impressio accidentalis duplr pōt medicum decipe in iudicio de cā morbi in frigiditate ꝛ caliditate eius. vno mō ex pte medicine vt q̄ medicina sit calā ꝛ morbꝰ credit q̄ sit frigidus ꝛ nō est: ꝛ sic econuerso dicas de frigida. Alio mō ex pte egritudis vel cause vel accñtiuz eius q̄ pp vehemētiā suā cōmouēt calorē exnā in mēbro egro vel in pte proximali: ꝫ mā sit frigida. Pro hoc vide Auic. 12. fen tertij. c. 6.

N de qualitate medicine vel materie.

¶ Et debes scire q̄ ifrigidatiōis ꝛ calefactionis tēpus est vnū: sꝫ in infrigidādo est plus timoris: qm̄ caliditas est amica nature: et in humectando quidem ꝛ exiccando est timor equalis: sed humectādi tēpus est lōgius.

¶ Hic est scda cañ. de vlibus: ꝛ cōprehendit q̄tuor 9clusiones. ¶ Prima est: tps calefactionis ꝛ infrigidationis est vnū. i. eq̄le. ¶ Scda 9clo: maior timor est in ifrigidādo q̄ in calefaciendo: ꝛ rō est: qꝛ frigiditas est inimica oībus vtutibꝰ: ꝛ caliditas est amica nāe. ¶ Tertia 9clo: timor humectādi ꝛ timor exiccādi sunt equales. ¶ 4ª 9ꝛ tps humectādi est longius tpe exiccādi. ¶ Et nota q̄ vltra has quattuor cōparationes fiunt alie due a Gal. vna de

O tēpore calefaciendi ꝛ infrigidandi comparādo ad tēpus humectandi ꝛ exiccādi. scda est de piculo calefaciēdi vel infrigidandi cōparādo ad periculū exiccādi ꝛ humectādi: ꝛ iō vt ille res meliꝰ itelliganꝛ ad modū Dy. istas sex regulas breuiter questionabimus. Qō. I

Queritur igiꝛ primo vtrū tps calefaciendi ꝛ ifrigidādi sit minus tpe humectādi ꝛ exiccandi stante eque eq̄li quātitate densitatis ꝛ gradu cāꝝ. ¶ Nō disputeꝛ: sꝫ ex his q̄ dicunꝛ 8° terapeu. teneamus q̄ tps calefaciēdi ꝛ ifridādi sit minus. qꝛ multo velocius agūt actiua passiuis: ceteris paribus. ¶ Et in cōparatione actiuaꝝ ad passiuas 9stat q̄ periculū est maiꝰ in approximatione calefacientiū ꝛ infrigidātiū vt sic q̄ in approximatione humectātiū ꝛ exiccātiū p simplicē alterationē: qꝛ fortiꝰ iste actiue agūt aliis paribꝰ. Qō g̃ sꝫ Dy. q̄ quo ad lesionē p q̄litates itroductiuas 9seq̄ntes tātū est piculū in actiuis q̄tū in passiuis: qꝛ eque 9tingit mori pp nimiū actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ excessuz: h̄ est ambiguū. Uidemus eniz multos in siccitate pcedere sine multa opōne ꝛ lesione ꝛ multū in hūiditate distare ab optimo tēpamēto sine multa opōnū iperfectione: vt pꝫ in trāsitu etatino de pueritia ad senectutē pmā. Et iō illius 9clusionis scde oppositū teneo: ꝛ vī de mente Gal. 8° de regie sanitatis. c. 3° cū dicit. In euersione Ꝛo q̄ est sꝫ calm ꝛ frigidū 9rioꝝ oblatio semp 9uenit. Efficacissime eniz sunt: ꝛ vt ita dicā virtuosiores his que sunt fm siccitatē ꝛ humiditatez discrasijs: De tales facilius deniqꝫ a sicis cibis in morbosam discrasiam deueniunt siccioē nō operans quecūqꝫ particularū nullo mō manifesto nocebit sicut neqꝫ cuſtodiendo humidā. Euidentius aūt cibi augmentum etatis fiat h̄ gdē a pmo gnōne vsqꝫ ad pueritiā humidissimam habentes carnē: siccā aūt sufficientē q̄ seniles. Hec Gal. expresse vbi vult q̄ acq̄sitio equalis siccitatis supra temperamētū nō est ita nociua sicut caliditatis ꝛ fridiatis: ꝛ iō Dy. nō 9ueniēter dicit. Sed nunc veniamus ad comparationes in litera positas. Qō. II.

Q Queritur ergo vtrū tēpora calefaciendi aut infrigidandi sint eq̄lia. ¶ Negatiue arguiꝛ sic. Quodlibet corpus viuēs resistit calefacientibꝰ minus q̄ infridātibꝰ cāis: ꝛ cāe caliditatis sunt per se velociꝰ alteratiue. g̃ aliis paribꝰ: semp in viuente calefactio est velocior q̄ ifrigidatio. Cōsequentia nota: ꝛ minor pꝫ cū maior: qꝛ in quoīz viuente caliditas est intensior friditate: ꝛ cū h̄ frigiditas est magis inimica nature. g̃ fortius resistit viuens infrigidantibus q̄ calefacientibus. Cōsequētia tenet: qꝛ p caliditatē resistit ifrigidātibꝰ q̄ est intēsior: ꝛ per frigiditatē calefaciētibꝰ q̄ est remissior in eo. Si igiꝛ calefactio est velocior. g̃ tps calefaciendi est minus q̄ tps infrigidādi. ¶ Scdo sic: si tps calefactiōis ꝛ infrigidationis est vnuz: aut hoc est gnāliter respectu cuiuslibet cale

Pro isto argumēto facit vna sniā Gal. q̄ dicit q̄ nulla a. eius q̄litas sibi rē vicinā adeo mutat sicut calor.

A faciendi ⁊ infrigidãdi: aut respectu tẽpati: aut respectu calefacti: aut respectu ĩfrigidati nõ gnãlr qꝛ calidũ multo citius labit̃ in lapsuꝫ calidũ q̃ꝫ in frigidũ: nec respectu tẽperati: vt pꝫ ĩ pcedẽti argumẽto: nec respectu ĩfridati: qꝛ frigidũ in vltimo difficili⁹ calefit q̃ꝫ calidũ in vltimo ĩfrigidet̃: ⁊ fridũ in vltio facili⁹ ĩfridat̃ q̃ꝫ calm in vltio infrigidet̃: vt pꝫ isto.c. ⁊ p ꝯñs frigidũ in vltio multo difficilius calefit q̃ꝫ ipsummet infrigidet̃. ❡ Tertio sic: si aliqd corpus est qd eque velociter infrigidet̃ sicut calefit: tũc oẽ illo calidi⁹ ceteris parib⁹ veloci⁹ ⁊ citius calefiet: ⁊ oẽ illo frigidius velocius infrigidabit̃: ⁊ p ꝯñs respectu multo plurĩũ non erit tps equale calefaciendi ⁊ infrigidandi q̃ꝫ sunt illa respectu quoꝝ sunt equalia. ❡ In oppositũ est Gal. 8° terapen. ❡ Pro dubio nota p̊ q tps ĩfrigidationis esse eq̃le tpi calefactiõis põt duplr ĩtelligi. Uno mõ punctualr. Alio mõ cũ q̃dã latitudine: qꝛ vnũ nõ est no

B tabilr alio mai⁹. ❡ Nota 2° q B põt intelligi ẽẽ aut generalr respectu cuiuslibet corpis: qꝛ in oĩ tali tps calefaciendi ⁊ infrigidãdi sit vnũ: aut tm̃ respectu temperati: aut 3° q in isto.c. loq̃t̃ de ĩfrigidatione calidi siue calefactione fridi ĩtelligit̃ ista cõpatio cõpando tps calefaciẽdi infrigidatũ ad tps infrigidandi calefactũ aliis parib⁹: ⁊ B puto fuisse de intẽtione Avi. ❡ Et tũc sunt duo modi rñdẽdi. Primus est Dy. quẽ q̃si Marsi. tenet lꝫ nõ similiter settẽ: ⁊ ꝯsistit in qbusdã ꝯclõib⁹. ❡ Pria ꝯclo: qlꝫ humanũ corp⁹ tẽpatũ facili⁹ eẽ calefactibile q̃ꝫ infridabile pꝫ: qꝛ ĩfridãtib⁹ resistit p suũ calorẽ vt calor ẽ ⁊ vt nãlis est. Et qꝛ friditas ẽ magis nãe inimica: iõ calor tẽpat⁹ .i. nãlis magis repugnat ĩductioni friditatis q̃ꝫ caliditatis. ❡ 2ª ꝯclusio: quocũqꝫ corpe frigido dato in quo frigiditas nõ

C sit facta illud facilius ⁊ citius calefit q̃ꝫ corpus cõsilr calidũ infrigidet̃. Ista est de mente Avi. infra: qꝛ calidũ in p̊ difficilius infrigidat̃ q̃ꝫ frigidũ in p̊ calefiat. ❡ Tertia ꝯ: quodlibet corpus infrigidatũ frigiditate facta difficilius ⁊ in maiori tpe est calefactibile q̃ꝫ ꝯsilr calm sicut ipsum frigidũ est ĩfridabile. pꝫ ex Avi. ĩfra: ⁊ qꝛ in tali frido virtus est magis mortificata: ⁊ qꝛ tale corpus est multũ condensatũ ⁊ dispositũ pati a calo. ❡ Quarta ꝯ: lꝫ tps calefactionis frigidi ⁊ ĩfrigidationis calidi nõ sit vnũ pũctualiter: põt tñ dici vnũ latitudinalr. Et iõ Gal. 7° terap. nõ dixit absolute q est vnũ: sed vnũ quodãmõ: qꝛ nõ tm̃ vnũ istoꝝ excedit reliquũ sicut ista excedũt̃ a tpe hũectandi vel exiccãdi: vel sicut tps hũectãdi excedit tps exiccãdi. Marsi. aũt nõ dicit gnãliter q difficili⁹ sit ĩfridatũ in facto eẽ calefacere q̃ꝫ calefactũ ĩfridare: sꝫ dicit vnã pticularẽ ꝯ: q aliqd corpus pternãliter lapsuꝫ difficili⁹ sꝫ ali

D qua mẽbra calefit q̃ꝫ infrigidet̃: vt in patiẽte apoplexiaꝫ dicit eẽ clarũ. ❡ Cõtra ꝯclõnẽ penultimã Dy. ⁊ vltimaꝫ Marsi. argr̃ sic. Et suppono q oẽ corp⁹ viuẽs q̃tũcũqꝫ lapsuꝫ ad fridũ siue nãlr siue pternãlr est calidũ a dñio: ⁊ hoc ipsi cõcedunt: qꝛ vita cõsistit per calidũ ⁊ humidũ. ❡ Suppono 2° q causis infrigidãtib⁹ resistit corpus p caliditatẽ ⁊ calefaciẽtibus p friditatẽ. ❡ Suppono 3° q magis actiua sit caliditas q̃ꝫ friditas. ❡ Suppono 4° q resistere reducit̃ ad viaꝫ actiuã. nã p v̈tutẽ mãe passiuaꝫ nulla habet̃ resistẽtia: vt pꝫ de mã p̊ma. Et tunc arguit̃ sic. Oẽ mẽbrũ humanũ viuẽs ⁊ ois hõ magis resistit causis infrigidãtib⁹ q̃ꝫ calefaciẽtib⁹. g̃ a debilioribus calidis põt calefieri q̃ꝫ fridis infridari: ⁊ p ꝯñs minus potentes cãe calefacientes regrunt̃ ad calefaciendũ q̃ꝫ regrant̃ frigide ad ĩfrigidãdũ: ⁊ iõ facilius vnũqdqꝫ corpus calefit q̃ꝫ infrigidet̃: ⁊ p ꝯñs veloci⁹ aliis paribus. ❡ Et ex isto argumẽto argr̃ sic. Capio corp⁹ ĩfridatũ in vltio ⁊ sequit̃ q B facili⁹ calefit q̃ꝫ ĩfrigidet̃ ipꝫ. Sꝫ B difficili⁹ calefit ⁊ facili⁹ ĩfrigidat̃ q̃ꝫ corp⁹ calefactũ in vltio. Igit̃ B idem corpus frigidũ multo facilius calefit q̃ꝫ calefactũ in vlti⁹ ĩfridet̃. Cõsequẽtia pꝫ ĩtelligẽti ⁊ põt poni ĩ termĩs: ⁊ erit clarior. ❡ Mihi aũt vĩ supposito q ego nõ puto veꝝ q oẽ corp⁹ viuẽs plus hẽat de calitate q̃ꝫ de friditate vt isti tenẽt. Dõꝫ p̊ q corp⁹ ĩfridatũ calefieri: põt ĩtelligi duob⁹ modis. Uno mõ absolute: qꝛ fieri calidũ siue caliditate accĩtali siue nãli: ⁊ corp⁹ ĩfrigidari eodẽ mõ. Scđo mõ calefieri frigidũ caliditate nãli ⁊ cõueniente ita vt p illaꝫ ad sanitateꝫ reducat̃: ⁊ ecõuerso calidũ infrigidari ita vt p illã fiat sanũ. Nõ 2° q corp⁹ fridũ p purã calefactionẽ ab igne cuꝫ reducit̃ ad gradũ eq̃lẽ tẽpato: nõ opꝫ q pp

E B sit factũ tẽpatũ ⁊ sanũ: qꝛ ista calitas nõ debite dependet a spũ ⁊ hũorib⁹. ❡ Nõ 3° q in corpe vitiate ĩfridato est sanguis ⁊ spũuꝫ magna defectio: ⁊ tũc pono duas ꝯnes illi penultime corrñdẽtes. ❡ Pria. absolute loquẽdo de calefactione ⁊ ĩfrigidatione qlꝫ corp⁹ viuẽs facili⁹ calefit q̃ꝫ ĩfridet̃: pꝫ p rõnes supraposítas. ❡ Scđa ꝯ: loquendo de calefactione ⁊ ĩfridatiõe q̃ est cũ reductiõe ad sanitatẽ: calefactũ in vltio facili⁹ deducit̃ vel infridat̃ q̃ꝫ infrigidatũ in vltio calefiat. Iste ꝯ pꝫ: qꝛ ad reducẽdũ ĩfrigidãdũ in vltimo regrit̃ regnãtio spũuꝫ ⁊ sanguis boni: ⁊ adhuc regrit̃ v̈tus q̃ in ĩfrigidatione vitia est multũ defecta: ⁊ B voluit Avi. in cõpatione q̃ ponet̃ ĩfra. Sꝫ in istis rõnib⁹ B positis vult q posita paritate in cãis calefaciẽtibus ⁊ ĩfridãtib⁹ ad modũ medicoꝝ: qꝛ approximent̃ medicine ꝯsilis gradus ⁊ in ꝓporionali dosi: eq̃ velociter fit calefactio corpis lapsi a tẽpato p fridũ cõi lapsu sicut infrigidatio corpis lapsi a tẽpato p calidũ cõi lapsu: qꝛ non multũ in velocitate distãt: ⁊ qꝛ tẽpatũ min⁹ acgrit de frigidiratis latitudie ad B vt sit fridũ q̃ꝫ de calitate ad hoc vt sit calꝫ: cũ latitudo tẽpamẽti a medio v̈sus calꝫ sit maior q̃ꝫ a medio v̈sus fridũ. ❡ Et sꝫ viã meã attẽde q ponendo vt ego dico tẽpamẽtũ de scđo mõ correspondere tẽperamẽto ponderali: iste regule multo facilius saluantur ⁊ p̃cipue ponendo q plus põt corpus tẽpatũ labi ad frigidũ stante vita q̃ꝫ ad calm vt supra dixi. Argumẽtoꝝ solutiones ad dicta sunt faciles. Qõ. III.

Queritur ꝙr̃ vtrũ sit maius pîculũ in infridãdo q̃ꝫ in calefaciendo. Negatiue arguitur sic. Eque ledit̃ põt discrasia calida sicut frida: g̃ non mai⁹ periculũ est in ĩfridãdo q̃ꝫ in calefaciẽdo: nec eꝫ. Cõseq̃ntia nota: qꝛ in vtrobiqꝫ est timor eque mali finis. Et assũptũ pꝫ: qꝛ p vtrũqꝫ illoꝝ põt infirmus ad mortẽ deduci. ❡ 2° sic: in illius approximatiõe timor est maior ad quẽ seq̃t̃ lapsus magis difficilius remouibilis vtplm: sꝫ p approximationẽ caloꝝ seq̃t̃ lapsus difficilius remouibilis vtplm. g̃ in calefaciendo est timor maior. Cõsequẽtia nota: ⁊ assũptũ pꝫ p maiori ⁊ a Gal. 2° regi. acu. ꝯmẽto. 37. sm meã quotationẽ. Et minor pꝫ: qꝛ in calefaciẽdo plurimũ seq̃t̃ lapsus ad calidũ q difficili⁹ remouet̃ q̃ꝫ sibi eq̃lis ad fridũ vtplm. Nam vtplm isti lapsus nõ sunt facti nisi in vltimo mõ calitatis. g̃ infrigidare est difficili⁹ cuꝫ fuerit tale in vltimo q̃ꝫ frigiduꝫ calefacere: vt in isto cap. ❡ Confirmat̃: qꝛ morbi frigidi sunt minus periculosi calidis: vt dicit Ioãnes Damascen⁹ in afo. ❡ Tertio. in illa alteratione est timor maior p quã facili⁹ labit̃ corp⁹ a ꝓprio tẽpamẽto: sꝫ p calitatẽ corp⁹ facili⁹ a ꝓprio tẽperamẽto labit̃. g̃ in calefaciẽdo est maior timor. Assumptuꝫ p maiori notũ: ⁊ minor ꝓbata est in p̃cedenti dubio. nꝫ min⁹ resistit corp⁹ calefaciẽtib⁹ q̃ꝫ ĩfridãtib⁹: ⁊ calitas est frigiditate actiuior vt dicit̃. g̃ minor cã regrit̃ ad faciendũ corp⁹ tẽpatũ labi ad calidũ q̃ꝫ ad frigiduꝫ. ❡ In oppositũ est Avi. in lra. ⁊ Gal. 7° terapen. ❡ Pro solutione dubij nota p̊mo q in calefaciẽdo q̃tũ opꝫ: aut ĩfridãdo q̃tũ opꝫ. Q̃tũ dicat artificialis rõ multotiẽs magnũ fa

E Suppositoq fridũ in vltio facili⁹ calefiat q̃ꝫ ipsummet ĩfrigidet̃ ⁊ difficili⁹ calefiat ⁊ facili⁹ ĩfrigidet̃ q̃ꝫ corpus calidũ ĩ vltĩ⁹: ꝯ ponẽ sic in terminis. Calefiat facilius cale frigiduꝫ in vltio q̃ꝫ infrigidet̃ facilitate vt. 4. ⁊ ĩfrigidet̃ facilitate vt. ij. ⁊ calꝫ in vltio q facilius calefit ⁊ min⁹ facile infrigidat̃ frigido in vltio: calefiat facilitate vt. vi. ⁊ ĩfrigidet̃ facilitate vt j. ⁊ seq̃t̃ q frigiduꝫ in vltio calefit facilitate vt. 4. ⁊ calidũ in vltimo frigefit facilitate vt. j. ergo frigidũ in vltio facilius calefit q̃ꝫ calidũ in vltimo infrigidet̃: qd erat ꝓbandũ quare ⁊c̃.

F Põt tñ ꝓbabilr teneri ista ꝯclo q tps calefaciẽdi ⁊ infrigidandi sit eq̃le: qꝛ ⁊ si caliditas sit frigiditate actiuior: qꝛ tñ sibꝫ qd dꝫ ĩfridari est calefactũ ⁊ p ꝯñs rarius ⁊ quod debet calefieri est ĩfridatũ: ⁊ per ꝯñs dẽsum ⁊ spissũ: ⁊ merito huius difformitatis passoꝝ ⁊ si agẽtia sint ineq̃lis actiuitatis non repugnat qn possint venire mot⁹ eq̃lis velocitatis: ⁊ tãq̃ ꝓbabile docuit p̃ceptor me⁹ magr̃ Cesar de Landulphis.

G

H

I cīm° nocumētū vt iuuamēta maiora sequāt: sicut qn̄ pp doloris vehemētiā3 stupefacim°: aut qn̄ pp humoꝝ ferrorē ⁊ calītatē aquā frigidā multā dam° in potu: aut qn̄ pp spasmū ꝓuocamus febrē: aut pp hūores crudos digerēdos approximam° calīa vehemēter vsq3 ad cauteria: i gb° oīb° etsi sciamus fieri nōbilia nocumenta: tn̄ eligim° ita opari pp iuuamētoꝝ seq̄ntium idē maioritatē. Qn̄q3 aūt calefaciēdo aut īfrigidādo q̄ntū opꝫ nō ē timor: neq3 magna facim° nocumenta vt l paulatina alteratiōe vsq3 tpamētū. Ex quo pꝫ q mēs Aui. nō ē q sit maior timor in īfridādo calefactū q̄ calefaciēdo fridū: cū ad tēpamētū reducit. In his.n. casib° raro ꝯtigit cū solā alteratiōe3 q̄rim° q admistrem° medicias nimis fortes: s3 plurimū ē cū pp aliquā cām vltra ꝓpa tpamēta alteram°: mēbra autē multū ⁊ repēte. ☙ Nō 2°. q magnitudo timoris in

K talib°. s. calefaciētib° ⁊ īfridantib° admistrādis ē maxie respcū p̄ncipaliū mēbroꝝ aut nobilē habentiū opationē vt habitū ē in p̄cedēti. c. ☙ 3° nota q p infrigidationē ⁊ calefactionē nō oēs corpis opatiōes equalr ledunt: imo q̄dā sunt q̄ p īfridationē supra tpamētū multum ledunt ⁊ ille eedē p supcalefactionē supra tpamētū n̄ multū lederētur: imo forte fortificarent. H notatū sumit a Gal. 6. de accidēti ꝓpe finē p̄ chartā. Nā digestio ⁊ nutricatio ⁊ siles ex frido ledunt multū. q̄ tn̄ a calo supra tpamētū nō tn̄ nimiū excedente iuuant: vt ibi ad lrām dr̄. ☙ Nō 4°. q mēbroꝝ p̄ncipaliū ⁊ sibi seruientiū opatiōes cōes q̄ vident eē inter n̄ales magis corpi toti vtiles plurimū indigēt calore: ⁊ p paucū frigoris excedentis mensurā ledunt multū: vt digō stōi ⁊ epatis ⁊ spūum gnātio ⁊ trāsmissio tā a corde q̄ a cerebro: ⁊ ille eedē per aliquātulū calorē supra tēpamētū nō ita lederent: aut s3 q ego puto eē de mēte Gal. iuuāt. ☙ Quito nō q de calo lapsu ⁊ frigore cōiter tenet q paruus lapsus ad frigidū3 ē deterior q̄ sibi silis vel eq̄lis in gradu q̄litatū ad calidū: s3 in

L magnis sit sec° penes me. Ex istis pn̄t pōi ꝯnes. ☙ Prima: nō sp infrigidādo aut calefaciēdo ē timor. pꝫ cū illis solū ad tpamētū corp° paulatim reducit vt in admistratiōe exerciții tpati aut getis tpate. ☙ Scda ꝯ: oē corpus tpatū p eq̄lē tn̄ ⁊ puā ⁊ p̄ternālē infridationē plus lediț q̄ p eq̄lē calefactionē alijs paribus lederet: pꝫ: qr labit peiori lapsu. ☙ Tertia ꝯ: p calefactiones p̄ncipaliū mēbroꝝ vltra ꝓpria tpamenta puā ⁊ p̄ternālē min° totum corpus lediț q̄ p eq̄lem īfridationē. pꝫ: qr p infridatiōe3 ledunt opatiōes cōes: ⁊ p puā calefactionē nō ita ledantur. Mō ꝯstat q deficiētib° cōib° opationib° totū corp° alijs parib° maiora nocumēta incurrit q̄ p ꝓpriaꝝ opationū lapsum. ☙ Quarta ꝯ: absolute infrigidādo plus timendū est q̄ i calefaciēdo (alijs parib°) opatiōe medici rōnabili existe. pꝫ: qr in tali opatiōe nō est vltimate calefaciendū aut infridādū s̄m p̄ncipalia mēbra: in q̄ꝝ alte-

M ratiōib° maxim° ē timor. s3 in eorū nō vltimata īfrigidatiōe vel calefactiōe maior est timor īfridandi: cū ide maius totū corpus icurrat nocumentū. Seqtur g̃ ꝯ. Dico g̃ notāter in nō vltiata īfridatiōe vel calefactiōe: qr vt alr dixi i p̄ma hui° ꝯne: aliq̄ ē īfridatio cū q̄ stat vita: ⁊ cū sibi eq̄li calefactiōe supra tpamētū nō staret vita. Ex his pꝫ ad q̄ōnem solutio ⁊ supposito q nō glr lapsus ad frigidū sit deterior q̄ sibi eq̄lis ad calm. pꝫ argumenta scā nō ꝯcludere ex alio capite: nisi sic dicat q in p̄cipalib° membris quilibet lapsus ad frigidum sit deterior q̄ sibi eqnalis ad calidum: ideo non repugnaret positioni tue: ⁊ solutio fieret clarior. Q. IIII

Dubitatur

vtrū3 tp̄s humectatiōis sit ma° tpe exiccatiōis: ⁊ vr̄ q nō: qr morbi humidi subito fiūt: sicci autē paulatine: vt pꝫ de spasmo humido aut sicco. scda tertij. ☙ In opp° ē Aui. h. ☙ Pro

N dubio nō p̄ q vt supra dr̄ intelligim° de istis alteratib° i dictis cōpationib° ꝓut nō sunt n̄ales nec sequitur n̄ale p̄ncipiū: ita q humectari intelligit fieri humidius q̄litatiue ⁊ nō p̄cipare mā hūida. ☙ 2°. nō q hūiditas secr q̄litates passiuas ē min° actiua: cū magis hēat n̄ām passibilitatis ⁊ actiōes aliaꝝ obtūdat. ☙ 3°. nō q caliditas iuuat ad exiccādū ⁊ friditas p accñs ad humectādū3. ⁊ multo fortius agit caliditas exiccādo q̄ friditas humectando. ☙ Ex his pꝫ q cāis eq̄liter applicatis citi° sit exiccatio q̄ humectatio. Tēpus g̃ exiccādi ē min° mō dcō tpe humectādi. Argumētū autē ꝓbat q morbi humidi g dicūtur humidi: qr a mā humida pēdentes sunt citi° ꝯtingētes q̄ g dicunt sicci: qr seq̄ntes humidi substantifici consumptionē de gb° hic nō loqtur. Q. V.

Dubitatur

vltimo vtrū sit timor eq̄lis i hūectādo ⁊ i exiccādo: ⁊ vr̄ q nō. Nā sicut caliditas est magis actiua ⁊ magis amica n̄āe q̄ friditas ita se hꝫ hūiditas respcū siccitat: ⁊ iō timor in exiccando dꝫ eē maior. ☙ Cōfirmat qr morb° sicc° tardi° curat cū curet p hūectātia q̄ tardi° ꝯpiēt suā opationē. ☙ In oppositū ē Aui. ☙ Rn̄det q timor ē maior i exiccādo q̄litatiue q̄ in humectādo: s3 per modicū excessu3 respectu ei° q timor infrigidādi excedit timorē calefaciendi: ⁊ iō respectu inequalitatis illoꝝ timoꝝ isti dicuntur equales qr valde modicū3 se excedentes.

☙ Unaq̄q3 p̄terea hūiditas ⁊ siccitas cōfuat pp suaꝝ cāꝝ ꝯfortationē: ⁊ p̄mutat pp cāꝝ ꝯrij ipsi° fortitudis augmētū. ☙ Et caliditas qdē sit fortior cāis quaꝝ iā expleuim° s̄monē: deide p mūdificātia: ⁊ ē superfluitates expellere ⁊ repl'onē ⁊ oppilationē apire: deide ex eo q° ipsa3 ꝯseruat: ⁊ h est hūiditas temꝑata. ☙ Friditas h'o fit fortior ex eo q ipsi° ꝯfortat cās ⁊ q calītatem suffocat: ⁊ ex eo q ipsa3 superflue resoluit: ⁊ est siccitas s̄m essentiam ⁊ caliditas s̄m accidens.

☙ Hic ponit tertiā regulā dicens q vnaq̄q3 hūiditas aut siccitas ꝯfortat ad ꝯfortationem suaꝝ cāꝝ ⁊ remouet p augmētū fortitudis cāꝝ sui ꝯtrarij. ☙ Dicit 2°. q caliditas sit fortior p cās dictas supra fen 2°. c. de cāis calefacientibus. 2°. p mūdificatiua. 3°. p apriōes oppilationū. 4°. ex illo q̄ calītas ꝯseruat. ⁊ hec est hūiditas tēpata. ☙ Dicit 3°. q sit friditas fortior p cās infridātes ⁊ p cās suffocātes caliditatē ⁊ p cās caliditatē resoluētes. i. facientes caliditate3 paucā pp resolutionē. ⁊ de istis est cā siccitas per se ⁊ caliditas p accñs. ☙ Circa p̄mū dictū attēde q res ē clara. nā qn̄ res aliq̄ ē apta ab aliq̄ depēdere ⁊ seq ad ipm tanq̄ ad cām p illud est aptū ꝯfortari ⁊ intendi. Et intellige hic p ꝯfortari fieri forti° q̄ esset si talis cāe applicatio nō fieret alijs parib°. ⁊ nō itelligo absolute intendi. Et cā ē qr hūiditas radicalis pōt ꝯfortari per hō cāꝝ suaꝝ ꝯfortationē. sed intēdi nō pōt vt ondit primo afor. illo afo. Digesta medicari. ⁊ ista scda pars est clara qr q̄litates remouent p applicationē sui ꝯtrarij. ☙ Circa scōm dictū nota q cāꝝ calefacientiū q̄dā sunt p se calefaciētes. ⁊ de istis dictū est fen 2°. loco allegato. s3 q̄dā calefaciūt p accidens: ⁊ qr iste fūt īfinitoꝝ modoꝝ: Aui. nō posuit oēs modos: s3 illos qui magis ꝯtingunt ⁊ sunt tres. ☙ Primus est mūdificatio corpis: ⁊ dꝫ itelligi ista mūdificatio ab hūorib° frigidis. Nā illorū euātio est cā vt corpus calefiat: qr calidi hūores magis redeūt ad cali

O Aduerte q duplex est humectatio. s. sbstātifica q̄ humiditas ipsa sbalr icorpat rei q̄ hūecta. Alia ē hūectatio madefactiua penetrādo i poros vel adherēdo superficiei rei hūectate absq3 hoc q ei subalr icorporet: ⁊ hec distinctio fuit de mēte Aui. p̄° p̄mi doct. 3° c. ij. ☙ Et vltert° aduerte q qn̄ dicit Aui. eq̄lē esse timorē in hūectādo ⁊ desiccādo: itelligit de hūectatiōe ⁊ desiccatiōe nō gbuscūq3 s3 de modeste ⁊ medicinalr adhibitis ꝯ discrasias corpis ⁊ quo ad modū opis: ⁊ maxa h dic duo. p̄" q eq̄lis est timor hūectationis ⁊ desiccatiōis modeste p̄uenictis a medicinis q̄ ad modū operis: s3 maior ē timor in imoderatā desiccatione q̄ in cōsili hūectatiōe cetteris pibus. 2" q tp̄s humectatiōis sbstātifice lōgi° est tpe desiccationis: s3 tp̄s humectatiōis madefactiue sit breuius tpe desiccationis.

P

Q

A

ditatē ꝛ facili⁹ ab illis alterant̄. Cōtingit ēt cū ratione calidoꝝ humoꝝ q̄ suffocāt sua q̄titate corp⁹ calefacere ꝑ accn̄s. ¶ Scōs modus est apiendo oppilatiōes: ꝛ ꝑ hūc modū calefiūt mēbra ad que debēt mitti spūs ꝛ sanguis: ſ; trāsmitti nō pōt ꝑꝑ oppilationē. Illa vō mēbra in qb⁹ claudit̄ sanguis ꝛ spūs ꝓhibent̄ ꝑ oppilationē euentari. Multotiēs ēt ꝑ oppilationē calefiūt mēbra: ꝛ hoc mō febres ꝛ putredo pleriūq; ꝯtingunt. ¶ Terti⁹ modus est ꝑ priuā subiecti caloris qō subiectū est hūiditas tēꝑata. nā hūiditas frigida aut nimia multotiēs suffocat. Et tu cōsidera ēt q̄ aliis modis fortificat̄ caliditas ꝑ accn̄s vt ex effusione aque frigide sup corp⁹ sanguineū vt in illo afo. est aūt vbi in tethano. Itē ꝯsidera semꝑ q̄ nō ex aptione oppilonū corp⁹ calefit: imo q̄nq; ifrigidat̄: vt p; in cura effimere ex oppilatione: ꝛ iō he cāe hic posite nō solū ꝑ accn̄s calefaciūt vt sp: ſ; sūt ille ꝑ quas vtplm fit talis calefactio ꝑ accn̄s.

B

¶ Circa tertiū dictū est clarū q̄ frigiditas fit fortior ꝑ cās ꝑ se ifrigidātes vel salte est apta fortificari: ſ; q̄nq; ꝯtingit oppositū ꝑ accn̄s. Sed modi qbus ꝑ accn̄s pleriūq; fortificat̄ sunt suffocatio caloris a multo humido ꝑ oppilationē ꝛ resolutionē multi humidi qō est caloris subiectū. Nā frigus fit forte ꝑ cās ꝑ quas calor extinguit̄. Calor aūt extinguit̄ ꝑ se a ꝯtrario corrūpente ꝛ suffocante: vt dixi supra in. c. de caus̄ib⁹: ꝛ iō cāe h̄ facientes extinguunt calorē. Sunt aūt q̄nq; calidi humores ꝛ cibi sua nimia q̄titate suffocātes: ꝛ iō ꝑ accidēs extinguētes.

C

Q̄nq; aūt cāe alie calide nimiū resoluentes. ¶ Nota q̄ resolutio est ꝯuersio humiditatis corpulente in vaporē: ꝛ iō resolutio ꝑ se fit a caliditate ꝛ nō a siccitate cum siccitas causas fortiter resoluētes eē humidas. Qō ḡ dicit Auic. fieri a caliditate ꝑ accidēs ꝛ a siccitate ꝑ se non intelligat̄ de resolutione ſ; de remissione caloris q̄ ꝑ se sequit̄ paucificationē hūidi ꝛ siccitatis cū nō possit actualis calor in mixto nisi in humido fūdari. Siccitas ḡ est ꝑ se cā remissiua caloris ꝛ caliditas ꝑ accn̄s: siccitas. n. ē imediata cā: ꝛ caliditas mediāte siccitate: vel siccitas est dispō in subiecto mixto quā ꝑ se sequitur diminutio caloris: sed caliditas non sequit̄ per se diminutionem caloris.

Contra sententiā Aui. hic ē textus Gal. l 3° techni q̄ q̄dam a siliibus sue crasi facile mutant̄ aut a ꝯtrarijs moderato vsu: ꝛ q̄ siꝯmilē additum suo sili facit ipsū furere: sed credo q̄ hoc intelligit de similib⁹ nō qui dez in gradu ſ; in q̄litate q̄ supexcedit aucta vel tante.

¶ Qui aūt caliditatis sup̄fluitatē cū oppilonib⁹ medicat̄ sibi cauere d; ab ifridatiōe superflua ne in cōuertēdo oppilonē in lapidē augmētū faciat: ꝛ ne calide ꝯplonis malitiā augmētet: imo paulatī; ꝑrio medicari d; cū eo qō abstergit: et si qō infrigidat ei suffecerit sicut aq̄ ordei et succ⁹ scariole erit ꝯueniēs: et si nō suffecerit istud: tūc cū illo qō tēꝑatū; existit: q̄ si hoc nō suffecerit: tūc cū eo i quo subtilis existit calor. v;. ex h̄ sis solicit⁹: q̄m iuuamentū ei⁹ diaphoresis ifrigidādo plus confert q̄ sit nocumentū; qō facit ei calor: q ad extinguendū est facilis post aptionē.

D

¶ In ista parte ponit can̄. magis spālē: ꝛ diuidit̄ in tres. ꝑrio ponit quedā can̄. in mō cure q̄n cū; mala cōplone calida ꝯiungunt̄ res q̄dā ꝑter nām. Scōs can̄. in mō cure q̄n cū mala cōplone eadē ꝯiūgit̄ res nālis merito cui⁹ variat̄ modus cure. 3° ostēdit can̄. merito māe applicāde vel instrī cū q̄ fit curatio. 2ᵃ ibi [Ampli⁹ scire debes.] 3ᵃ ibi [Scire quoq; dēbes.] ꝑria in duas. ꝑ° ponit duos can̄. 2° remouet q̄dā dubia circa supradicta. ibi scōa [Cōplonē vō frigidā.] ꝑria in duas ſ; duos can̄. ibi scōa [Et est ēt.] ¶ In ꝑ° ꝑte dicit: cū aliq̄s curat malā cōplonē; calidā ꝯiunctā oppiloni d; cauere a re nimiū infrigidāte ne cōuertēdo māṁ oppilātē in lapidē. i. in rē durā ꝛ in oppilationes faciat augmētū. ¶ 2° d; cauere a re nimis calefaciente ne augmentet malitiā cōplonis calide: ſ; paulatī; icipe: ꝛ ꝑ° cū fridis absterſiuis ꝛ apitiuis sicut aq̄ ordei ꝛ succus scariole. Qō si nō suffecerit faciat cū tēꝑatis apitiuis sicut buglossa. Qō si ēt nō suffecerit faciat cū; hūtibus paruā calitatē: nec in h̄ timeat. nā iuuamētum qō fit apiēdo est maius nocumēto calefactiōis pauce. Et facta aptione ꝛ resoluta mā illa facilr ille puus calor remouetur: fūdat̄ aūt can̄. sup regula posita. c. vltio hui⁹ tractat⁹. Cū due dispōnes ꝯtrio mō idicātes ꝯiūgant̄ attēdere op; fortiori altera nō neglecta ꝛ incipe a fortiori. Collat aūt q̄ si inciperē a calefacientib⁹ certe scio me facere nocumētū calefaciendo: ꝛ nescio certe q̄ illud potero euitare: sed cū ꝑ ꝑapitiua frigida ꝛ tēꝑata nō remouent̄ ad cal'a tēꝑata deuenire. ¶ 2° nō q̄ aptio oppilonū; est cā resolonis hūoris facili⁹ peccātis: ꝛ iō aptio iuuat in mala cōplone cal'a ifridādo ꝑ q̄to facit resolui māṁ calefacientem.

B

sterſiue sunt eiusdez gn̄is: differūt vō pe neo magis ꝛ min⁹: vt vult Serap. in sermone. 4. c. 6. sui aggregat. Et Aui. 3. huius. ca. 4.

Et ideo dixit Auenzoar in suo Theisir. trac. 9. ca. 12. ēt si tu esses sicut Esculapi⁹ in scia medicine nō poteris diminuere vehemētiam febris putride cū re infrigidatiua ꝛ offēdat ꝛc̄.

¶ Et est ēt cū; acutoꝝ hūoꝝ digō extinguēdi sup̄fluitatē ꝓhibet: ſ; q̄dā hoī; sunt q ꝑteruiant ad hāc destruēdā sniam et ignorent q̄ fortis extinctio deijcit ꝟtutē;: et q̄to magis in corꝑib⁹ q̄ ab egritudie debilitata fuerunt: ſ; aliquo directiōis mō māṁ rectificet qō est cū post ipsā; alie ꝯueniūt egritudies aut ex malitia complonis simplicis aut ex materijs frigidis cōploni ꝯtrarijs quā rectificauit.

F

¶ Hic est scōs can̄. Et dicit Aui. q̄ q̄nq; digestio humoꝝ acutoꝝ ꝓhibet extinguēdo sup̄fluitatē ꝛ dicit eē veꝝ nō obstāte q̄ q̄dā ꝑterui dixerūt tenēdo oppo^m. Can̄. autem ꝓbat̄ dupl'r. ¶ ꝑrio sic: acutoꝝ humoꝝ digestio ꝓhibz oēm administrationē rei plurimū deijciētis ꝟtutē: ſ; fortis extinctio est h⁹ ꝑterui; in corꝑe d̄bilitato ꝑ alios morbos. igit̄ ꝛc̄. Maior p;: q2 digerēs est ꝟt⁹ ꝛ nō purus calor: ꝛ minor est de se nota. Cū ḡ ꝟt⁹ est debilis ꝛ acuti humores idigēt digōne: cauebim⁹ a nimia extinctione vt cū potu nimie aq̄ fride. ¶ Scōa rō est: q2 acutoꝝ hūoꝝ digestio ꝓhibet oēz administrationē rei q̄ ꝑducit ad egritudinē frigidā: aut cū mā frida aut sine: ſ; multū fortis extinctio est h⁹. ḡ ꝛc̄. Nota ḡ circa istū; can̄. vt di ꝑ° quarti. c. de cura putridaꝝ in gnāli: q̄ digō acuti humoris subtilis est vt infrigidet̄ ꝛ ingrosset̄: ꝛ h̄ fit ab aq̄ frigida. Et ideo multotiēs ꝑꝑ humoris mali digestionē idigem⁹ forti extinctione. Sed q̄nq; corpus est ita dispositū vt nō obstāte q̄ sit humor acutus digerendus nō debem⁹ dare aquā frigidā: vt si esset apa in viscerib⁹: aut cōplo innata debilis: ꝛ in casib⁹ ibi narratis. Quidā vō nō ꝯsentiētes q̄ nō semꝑ est admistrāda fortis extinctio q̄n sunt hūores digerendi acuti: dicūt tn̄ cū h̄ q̄ nō ꝓhibet̄ exhibitio fortis extinctionis ꝑꝑ humoris acuti digōnē: sed ꝑꝑ vitare alia nocumenta q̄ sequunt̄. Ad hoc ḡ remouendū dixit Auic. q̄ q̄nq; digestio humoris acuti ꝓhibet exhibitionē; fortiter infrigidātiū: q2 indicat virtutē nō debilitari multū: ꝛ nō debemus multiplicare humores facientes morbū; ꝯtrariū: q2 tunc virtus ēt est magis intenta in digerēdo eos. ergo indicatione sumpta a digōne acuti humoris ꝓhibemus fortē extinctionem: q̄n. s. aliqō istoꝝ timerem⁹. Nec valet argumētū: humoris acuti digestio idiget ingrossatione ꝛ infrigidatiōe: ḡ nō ꝓhibet fortē extinctionē. Na; qualēcūq; infridationē idicat: ſ; cū ꝟtutis ꝯstātia tāta vt meli⁹ q̄ ꝑus digerat: ꝛ tu sup isto fundamento fabrica q̄ morb⁹ mālis acutus indicat cibi ꝓhibitionē ꝛ virtus debilis indicat cibi exhibitionē;. sed nō imediate ꝛ directe.

G

Gal. in cōmēto illi⁹ afo. ꝑ° ꝑti⁹. Aut egerant̄ ꝛc̄. dixit q̄ extictio nō solū fit ex potu aq̄ fride vel alijs potibus fortis frigiditatis: sed ēt ex cibis diuersis ad syncopim.

H

Et Gal. etiā 12. de ige. san. dixit q̄ in febre acuta tm̄ te existe forti ꝛ mā digesta aq̄ frigida dari pōt ꝛc̄.

Nota q̄ medicine aptiue ꝛ mediciis ab-

I ¶ Cóplonē ꝯo fridā calefacere qsi difficile ē cū iaz est infusa ⁊ multū facile in ꝑncipio: ⁊ ad vltimū calefacē fridū in ꝑncipio rei est facili⁹ q̄ calm in pricipio ifrigidare: ſʒ calm in fine ifridare lʒ sit difficile: est tñ facili⁹ q̄ frigidū in fine calefacere: qm̄ sup̄flua friditas ē ipsa mors innati caloris aut ei ꝓpinqua.

¶ Remouet hic quedā dubia: ⁊ diuidit̄ in duas ꝑm duo dubia. ibi scd̄a [Et debes scire.] ¶ Primū dubiū: dictuʒ est supra q̄ tp̄s calefaciendi ⁊ īfrigidādi est vnū. Dubitat̄ ḡ vtrū sit tāta difficultas calefacere corp⁹ īfridatū sic calefactū īfridare: Et rn̄dēs pono tres ꝯnes. ¶ Pria est: difficile est calefacē cóplonē frigidā cū iaʒ est fixa. i. facta: ſʒ facile est calefacere frigidū cuʒ est in p̄n°. ¶ Scd̄a ꝯclo: facili⁹ est calefacere frigidū in p̄n° q̄ infrigidare calidū in p̄n°. ¶ Tertia ꝯclo lʒ sit difficile infrigidare calʒ in fine: tñ est facili⁹ ip̄ʒ infridare q̄ calefacere fridū in fine. Et cā est: q2 qñqʒ sup̄flua frigiditas est ipsa mors inati caloris aut ei ꝓpinq̄. ¶ Pria ḡ ꝯ nō hʒ difficultatē cū mala cóplo frida facta sit magis habituata. Sʒ dubiū ꝑcertiʒ est in z° ⁊ 3° quō saluent̄ si ponam⁹ oē viuens a predominio esse calm ⁊ hūidū vt pleriqʒ volūt. Videt̄. n. h mō q̄ oē viuēs q̄ntūcūqʒ frigidū in fine ſtāte vita est facili⁹ alterabile ad calʒ q̄ ad fridū. Nā min⁹ resistit calefaciētib⁹ q̄ infrigidātib⁹ ꝑ ea q̄ dicta sunt supra. Naʒ caliditas forti⁹ resistit q̄ friditas: alijs parib⁹: ⁊ est itensior: ⁊ friditas est magis inimica nāe: vñ magis ei⁹ inductioni resistit. Cū ḡ sit difficili⁹ infridare calm in fine q̄ calefacere friduʒ in fine: seq̄t̄ q̄ difficili⁹ est ifridare calm in fine q̄ calefacere fridū in fine. Nec valet rō Dy. nec alioꝝ modernoꝝ dicentiū q̄ ꝑꝑ cordis dēsitatē ꝯsequentē frigiditatē ⁊ ꝑꝑ virtutis debilitatē q̄ est maior cū frida cóplone q̄ cū calida: ꝯtingit q̄ fridū difficili⁹ calefit. Primo eniʒ ex h seq̄t̄

L q̄ nō oē corp⁹ viuens humanū facili⁹ alterat̄ ad calʒ q̄ ad fridū: vel q̄ corp⁹ qd̄ infrigidat̄ min⁹ sit cāis resistens infrigidātib⁹ q̄ corp⁹ qd̄ calefit calefaciētib⁹: cui⁹ opposi tū volūt oēs medici. ¶ Jō p̄ dico q̄ corpa humana q̄dā sūt frida respectu medij in vniuersa suba vt dixi in q̄one de eq̄li ad pondus. ¶ Et dico z° q̄ plus pōt distare corpus humanū ꝑ friditatē a tēperamēto q̄ ꝑ calitatē: vt dixi. c. de cóplonib⁹: ⁊ iō videm⁹ corpa debite recta in senectute labi ꝯtinue ad fridū. ¶ Dico 3° q̄ Aui. ꝑ calefacere vel infrigidare nō intelligit absolute calefacere vl īfrigidare: ſʒ ita vt corp⁹ calefactū talr vl īfridatū sit nāli⁹ dispositū q̄ ꝑus: imo nālr dispositū: q̄uis forte ꝑus ꝑmanaliter fuisset dispositū. loq̄t̄ enim de illa calefactione ⁊ de infrigidatione q̄ est cura morboꝝ. Et iō disputatiue defendi pōt: ꝑmo quedā mēbra viuētia oē ita intense frida q̄ difficili⁹ sit illa accītalr calefacere q̄ q̄ocūqʒ calida

M infrigidare: ſʒ ego puto expientiā vidisse ꝯriaʒ. Nā vidi in quodā cū incurrisset fluxū sanguis narium q̄ ꝑ horas ☞ tres fere īfudim⁹ aquā frigidā sup̄ caput capite ꝯtinue fumāte ⁊ vehemēter exite calo. nec memini in aliq̄ mēbro ēt mortuo tāto tp̄e īfusaʒ aquā feruētē gn postea eēt actu calidū. h dimittam⁹: diceret̄ forte q̄ plus resistit friditas q̄ caliditas in illo rōne sue itēsionis. ¶ Scd̄o magis ad mentē Aui. rn̄dendū vt dixi in. q. ꝑcedēti q̄ difficili⁹ est frigidū in fine ita calefacē vt maneat sanū q̄ īfridare calidū ita vt sanū remaneat. Nā calefaciēdo friduʒ opʒ vt fiat sp̄ūʒ ⁊ sanguis gnātio qb⁹ idiget vr̄⁹ q̄ iā est defecta in vitio frido. Jn p̄n° aūt fridū calefacere est leui⁹: nō q2 frigidū hʒ plus calitatis q̄ friditatis: ſʒ q2 vr̄⁹ magis intendit caliditatē q̄ friditatē: q2 minus est nāe rebellis. Et

N addi pōt q̄ ſtāte eq̄li lapsu ꝑfectionali a tēpamēto min⁹ gradualr distat frigidū parū lapsuʒ q̄ aliqd̄ calidū: lʒ in multū lapso sit ꝯriū: vt ostendi supra. c. de cóplonibus.

¶ Et debes scire q̄ infrigidatio qñqʒ siccitati ꝯiungit̄: ⁊ qñqʒ hūiditati: ⁊ qñqʒ ab vtrisqʒ separat̄: verūtamē siccitas magis sit mansiua cū frigiditate q̄ senuit: ⁊ humiditas est magis adducens frigiditatē que accidit.

¶ Hic remouet dubiuʒ z^m: ⁊ est de cōparatione qualitatuʒ actiuaꝝ ⁊ passiuaruʒ adinuicē in causando se. Et diuidit̄ in tres. Primo ostendit quō se hʒ friditas in fieri ab aliqua passiuaꝝ. z° quō siccitas fiat a caliditate. 3° quō hūiditas fiat a friditate. z° ibi [Et iā qdē] ibi 3° [Et qñqʒ ēt oēs.] Pria a quibusdā introducit̄ vt text⁹ iacet: ⁊ ita dicunt ibi tria

O ¶ Primū est q̄ qñqʒ friditas ꝯiūgit̄ siccitati: q2 qñqʒ est mala cóplo frida ⁊ sicca: ⁊ qñqʒ coiungit̄ hūiditati: q2 est aliq̄ mala ꝯplo frida ⁊ hūida: ⁊ qñqʒ sepat̄ ab illis: q2 est frida tm̄. ¶ Scd̄m dictū est q̄ siccitas sit mansiua ꝑꝑ frigiditatē senileʒ. i. ꝯfirmat̄ ⁊ sit siccitas maior friditate senili. ¶ Tertiū dictū est q̄ friditas accītalis fit ab humiditate: ⁊ hic modus expōnis nō est ꝑm moduʒ diuisionis supra posite: imo vr̄ superfluus ⁊ diminut⁹. ¶ Primū eni dictū iaʒ fuit expositū supra ꝑma hui⁹. c. de cóplonibus. ¶ Scd̄ʒ dcm̄ est si itelligat̄ q̄ siccitas magis sit mansiua cū friditate senili. i. sit magis fixa: q2 l ethica tertie sp̄ei cū caliditate siccitas est ita mansiua in calida sicut friditas in senectute: q̄ si nō tantū durat: h nō est: q2 siccitas non sit mansiua: ſʒ q2 vita deficit citi⁹. ¶ Tertiū dictū ēt nō ē verū q̄ magis humiditas faciat friditatē accītalē. nā humiditas ſtat cū friditate nāli magis q̄ siccitas vt in cóplone flegmatica nāliter tali: ⁊ cōiter magis nāliter ponit̄ ⁊ vr̄ ꝯueniētior q̄ frida ⁊ sicca. ꝑterea deficeret Aui. dicen-

P do quō friditas fiat a siccitate magis. Jō alij hunc locuʒ aliter introducūt vt Aui. velit qnqʒ. ¶ Primū q̄ qñqʒ siccitas est cā īfrigidationis: ita q̄ cuʒ dicit ꝯiungit̄ intelligit̄ in causando. ¶ Scd̄m est: qñqʒ friditas ꝯiungit̄ humiditati tanq̄ cāe. ¶ Tertiū est: q̄ īfrigidatio qñqʒ est a neutra istaꝝ: ſʒ ꝑ friditateʒ solā. ¶ Quartū est: q̄ lʒ ita sit vt ꝑdicit̄: tñ siccitas est magis apta manere ⁊ facē frigiditatē sileʒ senili: q2 facit frigiditatē ꝑꝑ defectū humidi in quo calor dʒ fundari: ⁊ h modo est frigiditas senilis. ¶ Quintū est. q̄ humiditas sit magis apta facere friditatē accidētalē q̄ siccitas. Nā hūiditas quodāmō suffocādo ⁊ ꝓhibēdo digōnē est cā friditatis accītalis. ¶ Ex quibus pʒ q̄ frigiditas cōsequēs siccitatē difficili⁹ remouet̄ vtplurimū q̄ ꝯsequens humiditatē. nā ista nō remouet̄ nisi per regenerationē humidi nālis: ⁊ scd̄a ꝑ euacuationeʒ humoris accītalis: q̄ euacuatio est valde facilior.

Q ¶ Etiam quideʒ omnes caloris cāe cuʒ superfluunt in exiccando iuuant.

¶ Hic docet quō siccitas fit a calitate: ⁊ dicit q̄ oēs cāe caloris qn̄ sup̄fluunt iuuāt in exiccādo: vbi nota q̄ caliditatis ꝑ se est calefacere: q̄ ergo exiccet est ꝑ accīs pro q̄to resoluit humiditatē corpulentaʒ. Modo caliditas cū nō sit superflua in digerendo multiplicat humiditates attrahendo ad locum ⁊ diffundit eas in totuʒ: vñ ⁊ calida balnea ponunt̄ in numero īpinguātiū. Nō ḡ caliditas semꝑ exiccat cū aliqñ humectet: ſʒ semꝑ cuʒ sup̄fluit exiccat: q2 nō tam bñ digerit: ⁊ plus resoluit q̄ attrahat.

¶ Et qñqʒ etiā oēs frigiditatis cause cū superflue fuerint in humectando iuuant.

¶ Hic ostēdit quō humiditas fit a frigiditate: ⁊ diuidit̄ in duas. Primo facit h. Scd̄o incidentalr ponit modos q̄sdā

Dicit vñ Ga. 10. de ingenio sanita. c. 9. q̄ si patiēs ethicaʒ febrilē vehemēter infrigidet̄ ꝑuo q̄ veniat ad ꝯsecū ꝯsumptionē: ita vt ethica febrica senectutis q̄ diuitius viuit q̄ si ꝑmaneret in ethica febrili.

A vehementis humectationis. 2° ibi [Et nulla qdē.] ¶ Dicit p̄ q̄ qñqz oēs cāe superflue frigiditatis iuuāt in humectādo. vbi nota q̄ lz cāe superflue caloris semp̄ exsiccēt: tñ nō opz q̄ oēs cāe superflue frigiditatis humectent semp̄. nāz quibusdā modis humectant et quibusdā exsiccāt. Et hinc est q̄ dixit qñqz qđ nō dixit in cāis calidis superfluis in exsiccando nimiū: ergo frigus humectat p̄hibēdo resolutionē et multiplicando idigestionē: sz qñqz īmātū p̄hibet aut minuit digōnē vt exsiccet. vñ dimittens exercitiuz qñqz cadit in ethicā: silr exprimendo humidū p̄p sui fortitudinez exsiccat. Tertio p̄hibēdo attractionē ad mēbra: iō non semp̄ frigiditas humectat: cū ēt exsiccet. Quarto nimiū indurando in lapidositatē p̄uertit condensando. Frigiditas enim fortis qñqz exsiccat: sed infrigidando nō superfluit.

Ubi dicere q cāe infrigidantes aliquā humectant debilitādo digestiā ad vñ multiplicant superfluitates crudas: tñ aliquā contra vt qñ ex multo frigido exprimitur humidū: hec Gentilis et clarissimus ĝ h magister.

¶ Et nulla qdez res ad hoc tātū p̄uenit q̄tū ociositas et assidua balneatio aque facilis in tina. Et nos quidē te fecimus scire hoc in eo qđ p̄emissuz est: vinū preterea tēperate bibitū in humectando est forte.

B ¶ Narrat hic q̄sdaz cāe humiditatis. ¶ Et dicit p̄mo q̄ nulla est cā que humectet tantū q̄tum ge ociositas: balneatio assidua facilis in tina: et h̄ fuit dictū supra scđa huius de balneo. ¶ Dicit 2° q̄ bibere vinū tēpatū est forte in humectādo. Pōt ergo hoc itelligi duob° modis. Uno mō q̄ nulla res tantū humectat q̄tū aggregatū ex his. s. quiete et balneo facili in tina. Et pōt intelligi p̄mū sigillatim q̄ nulla res tantū humectet vt ges. Et verū sic intelligatur: certū est q̄ nō: iō ista maxie humectāt: q: p̄ se humectant vt innuit Dy. nā qes nō humectat p̄ se: sz pro quāto p̄hibetur p̄ eā resolutio facta p̄ motū vel que fieret ex calore intenso. ¶ Balneū aūt aque dulcis nō multo tpe durās: et in hora cū suis opportunis circūstātijs q̄ dicunt 7° terapeu. et p̄ma quarti. c. de cura ethice. p̄ se humectat: q: aqua p̄ se est humectatiua: et q: diffundit nutrimētū p̄ corpus. Uia aūt ad sciēdū q̄ ista sint maxime humectatiua fuit experientia antiquoꝝ: q: nulla rō p̄bādi hoc sufficiens afferri posset ad hoc sine experientia.

Et ociositas facit ad humectationem vt dicit Aui. h° in tex. Quoniā ut debilitat et ad ablationē p̄ducit vt idez vult tertia p̄mi. doctrina scđa. c. 1.

C Q°. VI.

Dubitatur vtrū vinū sit humidum vel siccū: Et videtur q̄ sit siccū. Primo auctoritate Isaac in de dietis p̄ticularib° qui dicit q̄ vinū est calidū et siccū. Et rōne p̄batur. Uinuz in vulneribus simplicibus applicatū exteri° est p̄ueniēs: ergo exsiccat. Pz q̄ talia indigent exsiccatiōe et nō humectatione. Assūptū est Gal. 3° de igenio sanitatis. ¶ Cōfirmatur: vinū in fine paralysis est cōueniens et nō nisi vt exsiccat et cōsumit mās. g̃ et c. Assūptū est Aui. 2° tertij. c. de cura paralysis. ¶ Tertio: vinum est acuti saporis p̄sertim vinosuz. ergo est calidū et siccuz. ¶ Quarto: vinū facit incurrere egritudines cholicas calidas et siccas: vt frenesim febres acutas herisipilam et c. ¶ Quinto: vinū curat appetitū caninū p̄ueniētem ab humorib° frigidis in stōcho: vt afo. 2° illo afo. Potus indigentiā soluit. ¶ In 2riū arguitur sic: vinū est plurimi nutrimenti. ergo est humidū. Assumptū est Gal. et fere omniū medicoꝝ: et 2sequentia tenet: q: humidiora sūt magis nutritiua alijs parib°: vt 2° afo. illo afo. et cōmento. Facili° est repleri potu q̄ cibo. ¶ Preterea vsus vini ducit ad egritudines humidas vt paralysim et apoplexiā. ergo est humiduz: et videtur hoc Auic. innuere hic.

Hoc idē dubiū mouet et Gentilis in loco p̄allegato. placet.

D ¶ Rñdendo ad hanc. q. noto p̄mo vt pōt colligi a Gal. scđa afo. cōmento illo allegato. Uina nō oīa sunt eiusdez cōplexionis respectu tēp̄amenti. nā q̄dā sunt frigida aquea in colore: sapore: et mō subē aque pene similia: q̄dā sūt calida acuta vt illa que sūt aromatica: q̄dā medio mō se hñt. Itē de mediocrib° in caliditate: quedā sunt sine stipticitate: et q̄dā sūt stiptica in sapore: et iō quedā magis ad siccū declinant: q̄daz vo minus. Et iō in. q. nō posset rñsio gñalis dari nisi ad terminatā māin nos limitem°. ¶ Nota 2° q̄ nō solū vinū sz ēt multe alie medicine alio mō opant qñ sumuntur interius: et alio mō dū exterius applicatur: vt cepe alliū et multa talia: et silr vinū. ¶ Nota 3° q̄ vinū et spāliter dū in nutrimentū p̄uertit dat p̄: q: p̄uertit in sanguinē q̄ est calidus et humidus respectu cutis. Et iō queādmodū iuxta mētē Aui. oē nutrimentū ad sanguinē p̄uersum calefacit: ita oē tale cū p̄uersuz est ad sanguinē humectat. Nec rō est ad vnū hoꝝ p̄bandū qn p̄ idē reliquū p̄betur. Nā sicut lactuca qñ est facta sanguis et sua frigiditate spoliata est et ad sanguinē cōuersa recipit caliditatē. Ita lentes cū cōuerse sunt ad sanguinē sua siccitate se spoliauerūt et i sanguinez p̄uerse receperūt humiditatē. ¶ Nota 4° q̄ res q̄ dicuntur calide vel frigide medicinalr dicuntur tales merito q̄litatū q̄ calefaciūt p̄ se. vel ifrigidāt: vel apte sunt h̄ facere cū sunt reducte ad actū mō supradicto. Nā purū calidū cū temperamento passiuoꝝ exsiccat resoluēdo nō p̄ se intendendo siccitatē sz caliditatē. ¶ Istis ita notatis sit p̄° 2clo. Nō oē vinū applicatū in vulnerib° est p̄ueniens et exsiccatiuū. Pz de vino aqueo: hoc enim est aquee nāe: vt vult Gal. loco allegato. ¶ Scđa 2: vinū vinosuz stipticitate p̄ncipāli exteri° applicatū exsiccat: h̄ est de mēte Gal. 3° de ingenio. ¶ Tertia 2: dabile est vinū qđ est in siccitate et humiditate eq̃ applicatū nō alteratiuū p̄ se eq̃ tēperamētū. Pz ex quo est dabile humectatiuū et exsiccatiuū: g̃ nō repugnat dari medio mō se hñs. ¶ Quarta 2: oē vinū purū mediocris subē datū in for° nutrimēti est multū humectatiuuz. Pz: q: oē tale est plurimi nutrimēti. ¶ 5° 2clo: nō p̄p h̄ vinū nutritiuū est dicēdū humidū medicinalr vel q̄litatiue: q: in sanguinē est 2uertibile. Pz: q: res extra applicata non dr̄ humectatiua et opatiua a q̄litate: q: possit 2uerti in sanguinē humidū aut calidū. nam tunc lactuca esset calida et cucurbita: cū in sanguinē possent cōuerti qui calefacit. ¶ Sexta 2: vinoꝝ interi° sumptoꝝ qđdā est aptū exsiccare. qđdā humectare: quoddam medio mō se hñe. Pz vt de exteri° applicatis. ¶ Septima 2clo: vina mediocria parū in hūiditate et siccitate a tēpamēto distant cōplexionalr. Pz ex quo inueniuntur humida et sicca: illa sunt dicēda mediocria q̄ sunt tēpamēto vicina: pz ēt 2clo: q: cōplo tēpata vel tēpamēto vicina est cā nutrimēti vini. ¶ Octaua 2: vinū sūptū cū aq̄ est vehemēter humectatiuū q̄litatiue. Pz: q: aq̄ facit vinū penetrare: vñ meli° pōt humectare: et h̄ vult Aui. hic: et ideo tēperatū dixit. ¶ Per h̄ n. rñdetur ad argumēta. Nā q̄ dixerūt vinū sicce cōplonis dixerūt de vino acuto: qđ maxie est vinosuz qđ sicce est cōplonis q̄uis exhibitū in forma nutrimēti multū humectet. Nō eniz humectat duz p̄manet sub p̄pria forma actuatū sz exsiccat: humectat aūt postq̄ in sanguinē est p̄uersuz. Illi vo q̄ dicūt vinū eē humidū aut tēperatū. pro p̄te vera dicūt: cū aliqua sint talia ex nimia q̄titate exhibita. Intelligunt qđ sit pro p̄te mixtum aque: q: nō solū sanguis ex eo genitus penetrat in corp°: sz multa aquosa superfluitas ex eo sit penetrat q̄ est frida: iō infrigidat et hūectat. Etiā vinosuz vinū h̄ modo nocet neruis: et humidū gñat egritudies hūidas in cerebro et nucha in venis et neruis: hec oīa nō fiūt dū vinū est actuatū sz qñ p̄priā p̄didit cōplonē p̄ quā prius operabatur

Pro hac maĩ de spēb° vini recurre ad Gal. in 3° regiminis acutoꝝ et marie in tractatu h°.

E

F

G

H

¶ Amplius scire debes q̄ cū senex ifridatiōe idiget et hūectatiōe nō sufficit ad hoc illud qđ ipz ad eq̃litatē reducit: imo qđ ipz trāsire facit ad cōplonē frigidā et humidā q̄ ei debetur: qm̄ ipsa lz sit accñtalis: est tñ ei q̄si nālis.

I ¶ Hic ponit casū in cura cōplōnū dearticulatū ad egritudinē cōplonalē cum qua cōiungit nālis res coadiuuās aut anneya nāli. Et dicit q tu debes scire q̄ qū senex indiget infrigidatione ꝛ humectatione nō sufficit ad hoc illud qd̄ reducit ipm ad cōplonem tēperataz equalē: imo requirit illud qd̄ facit ipz trāsire ad cōplonē frigidam ꝛ humidā que ei debet. Et rō est: q2 q̄uis humiditas sit accidētalis ei:est tñ ei tanq̄ cōnaturalis. ¶ Ubi nota p̄ q per equalitatē intelligit hic Aui. optimā equalitatez gradualē que est illa quā hz hō in iuuētute. Modo ꝯstat q q2 talis cōplō ita gradualr calida nō esset ꝯueniēs seni vt disputaui supra. c. de etatib⁹. Nō eniz esset curatus senex ad hanc reduct⁹: sz opz vt ad maiorē gradū ducat frigiditatis q2 illa est seni nālis. ¶ Secūdo nota q Conci. diffa 174. ꝛ Dy. ex hoc loco ipsius sequēs dicunt q sene ꝛ iuuene febriētib⁹ frigidiora cōueniunt seni q̄ iuueni. Et si qs notat modū loquendi Conci. videt velle q fortiora frigida sunt merito cōplōnis seni q̄ iuueni applicāda. Dicit scd̄o q merito ētatis frigidiora nō sunt applicanda seni q̄ iuueni. ¶ Mihi aūt videt p̄mo q Auic. hic ꝛ Gal. 8° terapeu. hec nō volunt: dicunt enim q frigidiora aut fortia frigida debent applicari seni q̄ iuueni: imo nec Auic. hoc dicit q maiori infrigidatione indiget sicut supra dixi de eo qui est frigide cōplonis ꝛ calefactus accītalr: sed tñ dicit q debet duci ad maiorem gradum frigiditatis. Et isto mō est verum si curari debz: nec in hoc repugnat virtus que ad hoc cōsentit q ad tantā frigiditatē ducat: imo indicat cū per illud fortificat si debite fiat. Aliud. n. est ad maioris frigiditatis gradū deduci: ꝛ aliud plus infrigidari ꝛ aliud a fortioribus infrigidātib⁹ ifridari vt pōt colligi ex his que disputaui supra. c. p̄. in. q. vtrū cholico ꝛ flegmatico equalr febrientibus ꝛc̄. Ex qua q̄ōne collige tu cum his que dico hic veraz solutionē. Qō. VII.

Dicit Gentilis I hoc loco q nupsr ē cōq̄tas absoluta scz que debet corpori ꝯparo: ꝛ alia idiuidualis pariū corpoꝝ sz quā dicim⁹ q alia ē eq̄litas corporis cholerici: alia melēci ꝛ alia senis. ꝛ iuxta hoc dicemus q cū senex erit in illo gradu frigiditatis ꝛ humiditatis sibi cōueniēti vltra tēperamētum absolutū: tūc erit duct⁹ ad eq̄litatē ꝛ suā nālem cōplonē: q̄re ꝛc̄.

K

O

Aliud dubium

hic moueri solitū: vtrū decrepito ꝛ iuueni equalr febrientibus quo ad tactū maiori infrigidatione indigeāt decrepiti q̄ iuuenes. ¶ Rñdet q istis eq̄liter febriētibus quo ad tactū maiori infrigidatione idiget decrepitus q̄ iuuenis: sz minus fortia infrigidantia sunt nec̄ia in decrepito q̄ sint in iuuene: ꝛ tñ nec̄iuz est maiorib⁹ ꝛ lēnioribꝰ frigidis vel in cōplemēto cure decrepiti q̄ iuuenis. Et hoc vltimū est verū: siue equalr quo ad tactū: siue respectu proprij tēperamēti febricitent. ¶ Sz de humiditate decrepitoꝝ est alius sermo. vn̄ nota hic Marsi. sup hoc loco dicē q humiditatē decrepitoꝝ quā hn̄t a multo flegmate: iō dici accidentalē: q2 facta est a catarris: ꝛ flegmatib⁹: etiam nō est bona: imo impediens in operationibus nālibus exercendis. Et huic simile dicūt multi de cōplone pulmonis fm̄ quā dicit humidus: quā Aui. p̄ma p̄mi. c. d̄ cōplonibus membroꝝ dicit accītalem. ¶ Ego aūt non puto esse veꝝ hoc. naz si ista cōplō senilis humida ꝓpter flegmata esset impediēs nō adiuuās in opōne: tunc senex curādus nō esset cū reducētib⁹ ad illā: imo esset abijciendā: qd̄ est falsum Et cōtra Auic. hic. ¶ Preterea in senectute debite regenda administrantur illa que huiusmodi faciunt humiditatē: vt tertia p̄mi. de regimine senū: vt lectus mollis: ges ꝛ vinū: ꝛ Gal. cōmēdat lactucas cuz aromatibus: q2 cōferebat sibi humiditas quaz lactuca facit. Dicit ergo illa cā accidētalis: q2 nō ex rīs in membro merito ꝓportionis elementoꝝ cōponentiū ipsiuz intrinsece: aut merito spūs ꝛ sanguinis in ipso que sunt virtutis instrumēta: tamen est quasi nālis: q2 facta ex naturali ꝛ cōuenienti actione caloris nālis nālissime agentis. Et q2 cōueniens est pro operatione ꝛ conseruatione vite senis: iō ad istam reducendi sunt senes.

Hanc mām diffuse pertractat Auer. 7. colliget. c. 3.

L

M

¶ Scire quoqz d̄bes q sepe est nobis nec̄iū in permutando cōplexionē dare illud qd̄ hz cōfortat cōplexionē: queadmoduz est nobis nec̄iuz dare acetū cuz medicis calidis alicui membro: ideo vt ipsaruz penetrent virtutes: ꝛ sicut est nobis nec̄iuz dare crocū cū medicinis ifridātib⁹ coꝛ ꝓpterea vt eas ad ipz ferat. N

¶ Hic ponit casū. pticulares rōne medicine applicāde vel instrūi curatiui: ꝛ diuidit in duas ptes sicut sunt duo casū. scd̄a ibi [Et multotiens qdem.] ¶ Dicit p̄ q tu debes scire q in pmutando cōplonez multotiens est nobis necessariū. i. vtile pmiscere illa q̄ illam cōplonē quā volumus permutare seu remouere augmentant. i. sunt apta augere: sed admiscent cū ꝯrio dicte cōploni. Et ponit duo exēpla. Unū est q multotiens pmiscem⁹ acetū cū medicinis calidis vt faciat medicinas penetrare. Scd̄m exemplū est q in medicinis infrigidātibus coꝛ pmiscem⁹ crocum: q2 hz virtutē ducendi ad coꝛ. ¶ Ubi nota q hic ponitur casū. in quo ostendit q ꝓpter ducere virtutez medicine ad vnū membrū q̄nqz permiscemus medicinam in cōplexionē cōtrariā ei cōploni quā intendimus introducere. Medicine aūt huiusmodi sunt duoꝝ modoꝝ: quedaz eniz hoc faciunt per virtutez indifferenter respicientē oē mēbrū vt acetū qd̄ virtutē medicie secū ꝯiuncte facit penetrare ꝓpter sui subtilitatē que equalr respicit oīa membra: quedā aūt medicine faciunt hoc per virtutē a ꝓprietate respicientē mēbrū determinatum vt crocus respicit coꝛ. Et iō Aui. duo exēpla ponit. ¶ Sed tu diceres: cum multe medicine sint medicine penetratiue calide ꝛ subtiles: q̄re nō ita pmiscemus illas cū volum⁹ penetrationē ꝛ curā cōplonis frigide: sicut pmiscemus acetū. Silr cuz sint medicine cordiales frigide: vt docet Aui. in de viribus cordis: ꝛ 12ª tertij: q̄re nō ita pmiscemus illas cū volumus penetrationē ꝛ curā male cōplonis calide cordis: sicut crocum. ¶ Ad primū dicit Dy. q hoc est: q2 acetuz est magis penetratiuū: ꝛ hoc ego nō puto veꝝ q oī re acetuz sit magis penetratiuū: vel scd̄o q hoc est vt acetū remittat caliditatē aliaruz medicinaꝝ: ꝛ isto mō nō est putandū: q2 possent poni alie magis frigide. Melius ergo est vt puto ꝛ verius q si intantū volumus addere in calidis vt fiat penetratio illa calida nimiū alterarent loca intermedia per que deberet fieri transitus ad loca super q̄ imediate ponant: ne ergo hoc nocumentū fiat: potius ponitur acetū qd̄ multū est penetratiuū ꝛ non est calidum. ¶ Ad 2ᵐ dicit q frigida nō sunt sic penetrantia vt crocus: q̄re ponit ēt ꝓpter alia iuuamenta que sunt in croco: inter que est spūs cōfortatio: vt vndecima tertij.

O

Nō q in scīatico dolore q accidit in iuncturis ancharū q̄ est maxie ꝓpter diarū frequēter administramus cū medicamine acetū vt ad intenta illi⁹ iūcture faciat penetrare ꝛ de hoc meminit Aui. 12 tertij. tra. 3. c. 10. ꝛ ēt in eodez tra. c. 26. vbi ponit medicamina in qb⁹ ingredit acetū: q̄re ꝛc̄.

P

¶ Et multotiēs qdē est medicīa vehemētioris operationis in pmutādo cōplonez: sz ꝓpter sui subtilitatē nō pmanet donec suaz pficiat operationem: est ergo nobis nec̄iuz ei aliqd admiscere qd̄ ipsaz inspisset ꝛ retineat: sz ex ea sue operationis proueniat contrariū sicut balsamo admiscemus cerā ꝛ reliqua ad hoc vt ipsiuz tanto tempore retineatur in quo suā perficiat operationem. Q

¶ Ponit scd̄m casū. dicens q multotiens est medicina vehementis operationis fm̄ nostram intentionem: sed est tam subtilis substantie q cito resoluitur vt oleū balsami quod multum est subtiliatiuum. sed cito resoluitur. In hoc ergo casu oportet iterū permiscere aliquid huic medicine

A

dicine qd ꝓhibeat eius resolutionē quāuis tale qd misce tur sit quodāmō ɔ̃riū operatiuū ad illud qd opaṫ balsamū sicut ꝟbi gr̄a ꝑmiscem⁹ cū balsamo cerā ad hoc vt tanto tpe retineaṫ vt suā ꝑficiat opationē. Et tu ex B cañ. vide cāz q̄re administrāṫ multe medicine ī foīa cerotī. Nō.n. ob aliud cāa resolutiua ī hac foīa administrāṫ nisi vt diu stet medicīa loco applicata sine sui dissolōe: ꝛ B ō isto ca.

B

Ad sciendū qualiter ꝛ qñ opꝫ euacuari. Capim. III.

Res q̄ dmōstrāt rectitudinē indicij i eūando sūt. x. replo ꝛ ꝟt⁹ ꝛ ɔplo ꝛ accn̄a ɔueniētia sic si ɔtigeret ꝙ nāꝫ soluē vellem⁹: vcide accideret vētris solō: qm̄ vētrē soluē sup vētris solonē ē timorosūꝫ: ꝛ figura ꝛ etas ꝛ tp̄s ꝛ aeris ꝛ regiōis dispositio ꝛ cōsuetudo euandi ꝛ ars euacuandi.

In hac pte supi⁹ diuisa i pn̄° scd̄i.c. vt ibi Aui. pōit cañ. d mō eūonis hūoꝝ q idigēt eūone: ꝛ qꝛ modi eūonū sūt multi. s. secessū: vomitū: flōmia: vētosis: sāguisugis: iō ponit Aui. gn̄ales regulas nō iimitādo se ad se ꝑticulares modos eūonis. 2° spāles. ibi 2°. i se. c. [Oꝫ vt illi⁹.] Prīs c. vt pꝫ i rubrica ē ad docēdū cañ. d hora eūonis ꝛ cañ. d mō eūonis: iō intitulaṫ ca^m d q̄lr ꝛ qñ euare opꝫ. Et diuidiṫ i duas ptes. In p̄^a pōit cañ. de hora eūonis. 2° cañ. de mō eūonis. Sub q̄ mō cōprehēdiṫ ois manerics ɔsiderāda gn̄alr in eūando. 2° ibi ꝓpe p colūnā. [Scias ptereā ꝙ intētio.] p̄° diuidiṫ i duas. Nā p̄ enūerat ɔditiōes cōsiderādas ad debite eūandū ꝛ cognoscēdū tp̄s eūonis. 2° p illas docet cognoscere B. ibi 2°. [B nāqꝫ.] De p̄^a diē ꝙ decē sūt res q̄ demōstrāt rectitudinē iudicij in genere de eūando vł nō: ꝛ sūt ista. Repletio: vt⁹: cōplō: accn̄ta: ɔueniētia: foīa: etas: dispō aeris: dispō regionis: ɔsuetudo eūandi ꝛ ars: ꝛ cōprehēdunṫ his ꝟsibus. Ars: etas: foīa: regio: ɔplo: vtus: Mos ꝛ sinthoma: repletio: tp̄s ꝛ vsus. Hec sūt pēsanda medico purgare volēti. Nō g̊ p̄ ꝙ hoꝝ. x. q̄dā sūt pn̄cipalr idicātia: q̄dā ꝟo coindicātia pro quāto idicāt dispōnē illoꝝ p̄moꝝ. Nā repletio si fuerit mala idicat de suo opposito qd ē eūatio: virt⁹ aūt nō indicat ita directe: sꝫ idicat ɔsentiēdo vel nō ɔsentiēdo si fuerit mulaū debil: vel futura sit debilis pp eūonē. Reliqua tn̄ signant sup eūonē vel sup eūonis ꝓhibitionē inquātū signant supra ꝟtutē vel supra repletionē: ꝛ B patebit lr̄e in declaratione ab Aui. Nō 2° ꝙ i lr̄a dī ꝙ soluere ventrē sup vētris solonē est timorosūꝫ. Et pōt p̄ mō intelligi ꝙ nō dꝫ q̄cūqꝫ mō fieri fluxus sup fluxū vētris: ꝛ B ē falsū. Nā vt hꝫ videri 16° tertij. c. de cura flux⁹ vētris: diuꝫ modoꝝ flux⁹ curaṫ fluxu: ꝛ sꝫ mētē Gal. p̄ afor. cōmēto illi⁹ afo. Que relinquunṫ i morbis post crisiꝫ ꝛc̄. Intētio Hip. ibi ē ꝙ nā euante incōplete medicus dꝫ suā eūonē cōplere: ꝛ i cōmēto illi⁹ afo. Ea quoꝝ crisis sit ꝛc̄. Et idē vult Aui. 2° q̄rti de indicijs eūonis cū dixit. Et cū abbreuiaṫ eūatio postq̄ꝫ ꝑficiṫ qd effici opꝫ: tūc dꝫ ꝙ adiuueṫ. Et silr flux⁹ sāguis nariū ꝛ flux⁹ hemorroidaꝝ: supflu⁹ ꝛ mēstruoꝝ ꝛ vomit⁹ i colirica passiōe: ɔstat ꝙ multotiēs curaṫ flōmia ꝛ vomitu. Nō g̊ gn̄alr debemus abstinere ab administratiōe soluētis vētrē dū adest flux⁹: nec ēt gn̄aliter qñ cōplet⁹ ē g ꝑcessit. Nō 3° ꝙ si p fluxū ventris eūamus soluēdo: B pōt eē dū ē flux⁹ ab aliq̄ cā: ꝛ pt eē cōpleto p̄ fluxu: ɔstat aūt ꝙ securi⁹ facim⁹ opationē cōpleto p̄ fluxu: qꝛ i casu nr̄o nō ɔiūgenṫ sil̄ due cāe fluendi pp quā aggregationē timeam⁹ de supfluitate: ꝛ B vꝫ inuenire Aui. loco allegato. Quāqꝫ tn̄ nō possum⁹ B facere s. expectare cōplemētū p̄mi flux⁹ qꝛ adhūc signa durabilitatis fluxus nisi cāūm remoueamus p fluxū scd̄m a pharmaco: ꝛ tūc eūam⁹ cuꝫ adest p̄mus. Sꝫ i vtroqꝫ cāu cū timore ꝛ cautela ꝓcedēdū est ne nimiū supfluat dādo. s. solutiua i qb⁹ est virt⁹ relinquēdi vestigia corrugatiōis ꝛ stipticitatis: vt sūt mirabolāi ꝛ reubarbaꝝ diminuēdo dosiꝫ. Et B mō intelligēdū ē hic ꝙ fluxū facē sr fluxū ē timorosū. Et hic est modus practicādi: qꝛ cū video fluxū i istimo aut ē a pharmaco exhibito aut a nā. Si a pharmaco aut ē exhibitū i dosi ɔpleta aut diminuta. Si in dosi cōpleta: nō est dādū aliqd solutiuū nisi videaṫ tota sequēti die quō opeṫ: qꝛ qñqꝫ opatō differṫ vsqꝫ ad sequētē diē. Si fuerit dosis diminuta possum⁹ cōplere dosiꝫ: Si ē a nā: aut est cretic⁹ vł nō. Si cretic⁹ expectam⁹ ɔplemētū diei cretice vt videam⁹ ɔplemētuꝫ opis nāe ne aliqd addēdo facerem⁹ supfluere. Si autē nō ē cretic⁹ nō stati in p̄n° eūamus nisi p̄us ɔprehēdam⁹ maneriē flux⁹: qꝛ sepe incipiūt leues ꝛ fiunt mortales. Sꝫ cognita cā ꝛ manerie qñqꝫ eūam⁹ nō expectādo finē. Ultimo nō. ꝙ iꝫ pter virtutē ꝛ repletionē Aui. non ponat nisi. viij. res alias tn̄ oēs p istas voluit intelligi q̄ magis ꝛ tātūdē hn̄t significare sr repletiōeꝫ aut virtutis dispōnē sic pulsuꝫ: vrinaꝫ: venaꝝ tumorem: ciboꝝ ꝛ potuū maneriē. Hec.n. danṫ intelligi cū dī ꝙ ɔsiderāda sunt virt⁹ repletio vel ɔplexio. Specificauit autē illa alia. viij. qꝛ videnṫ gn̄alia ꝛ lōgiora ad significādū sup hꝫ dispositionem.

ola fiue eēt nīsi lis siue artificialis: tūc nulla medicia solutiua cōpeteret qꝛ cum hic fluxus ɔtinue nāꝫ ꝓcedat de bilitādo: mō si aduēiret medicia supradicta hūceret eā quare ꝛc̄.

Hec nāqꝫ cū fuerit contraria significationi pp quā eūo facienda erit prohibebūt eūonē

Hic docet mōꝫ iudicādi p ɔsideratōem hoꝝ decē reꝝ. Et diuidiṫ i duas. p̄ fac̄ B i gn̄ali. 2° in spāli magis. ibi 2°. (Uacuitas itaqꝫ.) De p̄^a dic ꝙ iste decē res dmōstrāt rectitudineꝫ iudicij i eūando. Et rō ē qm̄ qñ iste fuerit ɔ̃rie intētiōi pp quā fiēda ē eūo ꝓhibebūt eūonē. Ubi aduertēdū ex mō loquēdi Aui. vr̄ ꝙ sit aliq̄ significatio supra eūonē vltra has decē res nūeratas. Nā nisi eēt aliq̄ alia: tūc ista ɔ̃ria nō eēnt significatiōi pp quā faciēda eēt eūo: qꝛ idē n̄ ē sibi ɔ̃riū: g̊ ꝛc̄. Et iō loc⁹ iste triplicē hꝫ expōnē. Una ē ɔcedēdo ꝙ pter istas. x. ē vna gn̄alis significatio. s. morbi essentia q̄ p quāto depēdet a cā significat eūonem fieri debere, ꝛ iste res pñt eē ɔ̃rie. s. iste. x. significatiōes. Sꝫ hec rn̄sio nō plꝫ mihi, ꝛ rō ē qꝛ ab eēntia morbi nō sumiṫ idicatio de eūando nisi morbus eēt repletōalis: ꝛ sic eēt aliq̄ de noiatis significatōib⁹. Scd̄a rn̄sio. cū dī i textu. B fuerit ɔ̃ria significatiōi. ꝛc̄. debem⁹ p iy significatōi itelligere intētiōi. vt si qs intēderet eūare pp perseuerare ab aliq̄ morbo si examiat istas. x. ɔditiōes ꝛ inuenit eas ɔ̃rias huic itētioni tūc dꝫ eūonem dimittere. ꝛ B ē satis ꝓbabile. Tertius mod⁹ ē ꝙ qñ hēm⁹ significatōeꝫ aliquā ꝙ eūo fiēda ē q̄ sumiṫ ab aliq̄ istaꝝ. x. vtputa repletiōe q̄ ē significatio pncipal̄ sr eūone fiēda ꝛ alia decē nō ɔsentiūt nō sigillati sꝫ sil̄ ɔpēsan da: tūc magis arguiṫ ꝙ nō ē faciēda eūo i ꝑfecta dimittēda. Hec.n. decē sil̄ qñqꝫ vigorosius significāt ꝙ nō fiat eūo qñ repletio sibi aliud significat: qd fiat: dicamṫ nūc ɔ̃ria significatiōi pp qd faciēda ē eūo: supple q̄ fienda eēt si nō esset ɔ̃riū idicās. ꝛ B puto eē veꝝ. Pōt tn̄ dici ꝙ repletio significat eūonem qñ ē de malis hūorib⁹. ꝛ qꝛ stat ꝙ fiat ista cū nimia vacuitate humoꝝ ꝛ spūum q̄ significat ꝙ nō fiat eūo. iō stat ꝙ repletio sic: ꝛ alia nouē significēt ɔ̃ repletiōeꝫ significantē eūoneꝫ. ꝛ iō repletio diminuta ex bonis significat ɔ̃ repletiōem ex malis humoribus sup eūone faciēda. ꝛ sic ois ista decē i genere sibi inuicē ɔ̃dicunt rōne alicuius ɔtenti sub eis: ꝛ rōne alterius significarent aliq̄ eoꝝ sup eūone. nec ē illud incōueniēs. Scd̄m tamen modum puto veriorem.

F

G

Ubi nō ꝙ qñ fluxus renā hꝫ duo extremas virtutem indicare eūonē ꝛ aliū no: vtꝫ sꝫ natura do virtutis indicat ꝛ scd̄s tns prohibet eūonē: ꝛ hic ē de vtroqꝫ quare ꝛc̄.

H

C

D

I ¶ Uacuitas itaqȝ sine dubio eũonẽ fieri ꝓhibȝ
¶ Hic sigillatim ꝓseqͥᷓ ostẽdẽdo quõ cuiuslibet istorũ cõ
sideratio ꝯferat in rectificãdo iudiciũ eũonis docẽdo ꝙ
vnũqdqȝ sigillatim indicet. Et diuidiᷓ in decẽ ptes q̃ pa/
tebũt legẽdo. ¶ De pᵒ dicit ꝙ vacuitas sine dubio ꝓhi/
bet eũonẽ fieri. ¶ Ubi notãdũ fm Hy. q̃tũ attinet ꝓpo
sito ꝙ tres sũt dispõnes corpis humani diuerse. ¶ Una
ẽ repletio: ⁊ ista idicat de eũone: cũ sit res pter nãm indi/
cat de sui remotione q̃ fit p eũonẽ. ¶ Scda ẽ mediocri/
tas: ⁊ ista nõ sp ꝓhibet eũonẽ fieri. Nã 3ᵒ de ingenio vult
Gal. ꝙ pp magnitudinẽ passiõis nõ ex̃nte plectoria de/
bemus eũ are: ⁊ h idẽ vult Gal. 4ᵒ regi. acu. cõmẽto illi⁹
ptis. Acutas egritudines flõmabis: ⁊ h ẽt vult Aui. infra
c. de flebothõ. ¶ Tertia dispõ est vacuitas: ⁊ ista pcul/
K dubio ꝓhibet eũonẽ: ⁊ h mõ loqͥᷓ hic Aui. Nã cũ sit pter
nãm indicat de sui remotione: ⁊ sic indicat de replẽdo ⁊
ꝓhibẽdo id qđ ipam auget sicut ẽẽt eũo. ¶ Sed si Hy.
intelligeret ꝙ stãte vacuitate nullo mõ deberet fieri eũo
a mẽbro vacuo: h ẽẽt falsũ: qꝛ nõ solũ mẽbra q̃ medio/
criter se hñt in plenitudine eũanᷓ: sȝ ẽt multũ inanita: vt
pȝ in sputo sanguinis ⁊ pcussiõe in capite ⁊ i plerisqȝ casi
bus. Si xᵒ itelligit vt ẽ intelligẽdũ qᷓ vacuitas p se indi
cat de nõ eũando: h est verũ: sȝ tñ tũc nõ ẽ ad ꝓpositũ il
la distinctio. Tolerat g̃ pp ꝯtrariã indicationẽ vacuitas
qñqȝ eũonẽ: qñqȝ tñ idicat de nõ eũando a loco vacuo.
¶ Scdo nõ qᷓ repletio ⁊ vacuitas qñqȝ est cõis: ⁊ qñqȝ
est in pticulari mẽbro. Undẽ vacuitas determinati mẽbri
nõ indicat de nõ eũando ab aliq̃ alio: sȝ a se vel ab alio:
ad qđ sequiᷓ maior illi⁹ mẽbri vacuitas: verbi grã splen/
tudo stomachi pter nãm stat cũ vacuitate venaꝝ: illa tñ
L venaꝝ vacuitas de nõ eũando stomachũ nõ indicat: sed
ꝙ nõ euacuenᷓ vene. ¶ Silr nota: ꝙ nõ ẽ icõueniẽs ꝙ
vacuitas idicet p accñs ⁊ mediate de eũone illi⁹ mẽbri
cui⁹ est vacuitas: vt cũ mẽbroꝝ attractiua est debilitata
pp flegmatis presentiã: vñ mẽbra facta sunt macra ⁊ va
cua: illa vacuitas indicat de remotione cãe debilitãtis at/
tractiuã ⁊ digestiuã ⁊ sic de eũone flegmatis ab eisdem
membris: cum hoc tamen prohibet fieri euacuationem
ad sensum supradictum.

¶ Et similiter cuȝ debilitas cuiuscunqȝ triũ
virtutum fuerit.

¶ Hic docet quõ virtutis cognitio recipiat iudicium de
eũando. Et diuidiᷓ in duas. Nã pᵒ facit h. 2ᵒ remouet taci
M tũ dubiũ, ibi 2ᵒ. [verũtñ qñqȝ.] ¶ Dic pᵒ ꝙ silr dbilitas
cuiuslibet triũ virtutũ ꝓhibet ab eũone: ⁊ p ꝯñs p cõtra/
riũ fortitudo ꝯsentit eũonẽ fieri. ¶ Unde nota pmo ꝙ
p has tres virtutes intelligim⁹ aialẽ nãlẽ ⁊ vitalẽ: ꝓ ertis
cõcernã debilitas virtutis vitalis nãlis ⁊ aialis in vno mẽ
bro qñqȝ indicãt de eũone ab alio: vt in mẽbro cãcrena/
to ad mortẽ tẽdẽte ꝑcipiunᷓ scarificatiões. ¶ Nõ scdo
cãm huius dicti: nã cũ iste virtutes sint res nãlis indicãt
de sui cõseruatione ⁊ ꝓhibẽt earũ remotionẽ: ⁊ ꝓhibent
ab eis que ipsas tollũt aut diminuũt. Modo ipse sũt for
tes p debitã presentiã sanguinis ⁊ spũũ: ⁊ cũ sunt debi/
les sunt tales p sanguinis ⁊ spũũ paucitatẽ vel saltẽ per
talẽ paucitatẽ sunt apte debilitari. Modo ois eũo quo/
cũqȝ fiat est spũum resolutiona: ẽt si sit saniei eũo: aut aque
aut stercorũ: vt sumiᷓ in cõmẽto illius afo. Quicũqȝ hy/
dropici vel empici ⁊c. Humor eñ vel sanies ꝯtẽta vł aq̃
in mẽbro qũocũqȝ oppilãdo poros sui corpulẽtia quodã
modo ꝓhibent exitũ spũũ q̃ hũore eũato pori aperiũẽ
⁊ effluũt spũs: vñ ois eũo abijcit de suba spũum. ¶ Nõ
3ᵒ has virtutes eẽ debiles qñqȝ p viã resolutionis: ⁊ ista
est cũ paucitate spũũ ⁊ sanguinis cõueniẽtia: ⁊ hoc ẽ qđ

Et videri⁹ hic
nõ ꝙ debili/
tas hari vir/
tutem ꝓhibet
eũonẽ in sua
radice: vt vita
lis i corde: nã
lis in epate: et
aialis in cere/
bro. Aliq̃ nõ
fferũ in pede
vel i manu de
bilitas nõ ꝓ/
hibet eũonẽ.

maxime ꝓhibet eũonẽ. Alia est debilitas p viã aggraua/ N
tionis tñ: ⁊ hec idicat poti⁹ eũonẽ q̃ ꝓhibet: cũ ista tñ
multotiens stat debilitas per viam resolutionis.

¶ Uerũtñ qñqȝ plus eligim⁹ alicuius virtu/
tis dbilitatẽ q̃ ipedimẽtũ reliquẽdi eũonẽ:
⁊ h qdẽ est in xtutib⁹ sensibilib⁹ ⁊ motiuis
cũ fiduciã habuerim⁹ succurrẽdi rei timoro
se si acciderit: ⁊ silr in oibus virtutibus.

¶ Remouet hic dubiũ vnũ qđ posset qs dicere: si virtu/
tis debilitas prohibet eũonẽ videtur ꝙ nũq̃ debemus
eũare: ꝓbaᷓ qꝛ virtus p illã eũonẽ multũ debilitaretur.
ergo sequiᷓ ꝙ debilitas virtutis nõ possit ꝓhibere eũo/ O
nẽ. ¶ Ad qđ rñdeᷓ dicẽdo ꝙ nõ obstãte ꝙ virtutis de/
bilitas indicet de non eũando: tñ magis eligimus qñqȝ
debilitatẽ aliquã istaꝝ virtutũ q̃ impedimentũ relinquẽ
di eũonẽ: maxime tñ verificaᷓ de virtutibus sensibilib⁹
⁊ motiuis qᷓ eligimus illarũ debilitationẽ poti⁹ q̃ impe
dimẽtũ relinquendi eũonẽ: vt qñ eũamus vsqȝ ad synco
pim: qñ habem⁹ fiduciã ꝙ post eũonẽ poterimus suc/
currere rei timorose. s. syncopi si acciderit: ⁊ silr põt eẽ in
alijs virtutibus: qꝛ potius eligimus istaꝝ debilitatem re
parabilem q̃ dimittamus eũonẽ in quibusdam casibus.
¶ Nota g̃ pmo ꝙ q̃dã ẽ debilitas notabilis alicui⁹ ista/
rũ triũ virtutũ an eũonẽ: ⁊ aliq̃ est seqñs eũonẽ: mõ fm P
Hy. tales debilitates precedẽtes prohibent eũonẽ oino:
vñ dicit ꝙ nõ eligim⁹ tales debilitates deficientes poti⁹
q̃ impedimẽtum derelinquendi eũonez. Unde Hippo.
pᵃ particula afo. voluit qᷓ tales eũones nõ fiãt nisi in cor
pore forti: vbi dixit: ⁊ hoc facere si sufficiat egrotãs. Ego
tñ puto ꝙ pp debilitatẽ magnã virtutis aialis ꝑcedentẽ
eũonem debemus qñqȝ fortiter euacuare vt in forti apo
plexia in qua ꝑcipiᷓ eũo cũ pillis de euforbio ⁊ silibus.
Sȝ veritas est ꝙ ex̃nte magna debilitate alicuius istarũ
virtutũ per viam resolutionis ꝓhibemus a forti eũone
oino: qꝛ illa iterficeret: sȝ nõ semꝑ ꝓhibemus fortẽ eũo
nem a faciẽdo magnã debilitatẽ virtutis: imo qñqȝ faci/
mus: sed de hoc magis infra in. q. videbiᷓ. ¶ Ulteri⁹ nõ
ꝙ qdã est taliũ defectus virtutũ cũ quo nõ est fides de
succurrẽdo sibi: ⁊ sic ad talẽ nullo mõ ẽ ducẽdus eger a
medico. Quidã aũt ẽ repabilis: ⁊ ad talẽ sȝ qñqȝ medico
ducere ifirmũ: ⁊ iđ Aui. dicit cũ fiduciã habuerimus suc
currẽdi rei timorose. Qz quidã h dicũt q̃ ad defectũ cuȝ
difficultate reparabilẽ nõ debemus ducere: puto falsũ:
nã pp vitare mortẽ facim⁹ talẽ defectũ cũ sit recuperabi
lis: sȝ tñ cũ difficultate: ⁊ cõstat ꝙ facimus meli⁹. ¶ Ter
tio nõ. ꝙ ex dictis Aui. potius eligim⁹ in morbis defectũ
aialis virtutis q̃ vitalis aut nãlis: ⁊ hoc dicit Gal. 3ᵒ tera
pen. Et ratio est qꝛ in morbis indigemus fortitudine vir
tutis naturalis vel vitalis ad digestionez humorum ⁊ ci/
borum ⁊ non ita animalis.

¶ Cõplo quoqȝ calida ⁊ sicca ad hoc ꝓhibȝ:
⁊ frigida ⁊ hũida caliditatẽ nõ hñs aut de/
bilẽ hñs ab ea ẽt ꝓhibet: in calida aũt ⁊ hũi/
da facile faciemus illud ⁊ fortiter.

¶ Hic docet rectificare iudiciũ euacuationis p cognitio/
nẽ cõplexiõis. Et dicit hic tres ꝯclusiones. ¶ Prima: ca/
lida ⁊ sicca cõplexio prohibet ab eũone. ¶ Scda cõclu/
sio: cõplo frigida ⁊ humida nõ habẽs caliditatẽ: aut ha/
bẽs eã debilẽ prohibet ab eũone. ¶ Tertia cõclusio: ca/
lida ⁊ humida faciliter tolerat eũonem ⁊ fortẽ. ¶ Ratio
pme conclusionis est: qꝛ in cõplexione calida ⁊ sicca ple/
rũqȝ est paucus sanguis ⁊ paucũ humidũ: ⁊ spũs ⁊ hũo/
res ex motu q fit in eũone sunt faciliter in eis inflãmabi/
les ⁊ ex

Q
Triplici h cã
debilitas vir/
tutis prohibet
eũonem. pma
qꝛ virtus iam
debilitata per
eũonẽ deficeret
reuertimorosa
iminerẽ pici
lũ: scđa qꝛ de/
bilis virt⁹ nõ
sufficeret rege
re ⁊ reducere
medicinaȝ de
potẽtia ad a
ctũ: tertia qꝛ v
tus p eũonem
debilitata citi⁹
morbo succube
ret ⁊ min⁹ pos
set ei resistere.
Et ex oib⁹ eũo
nib⁹ plus ꝓ
hibet virt⁹ de
bilis illã q̃ fit
p flõmiã q̃ ali
quã aliã pre
dictarũ: eo ꝙ
plus virtutem
debilitat: vt vult
te Gal. 9. me/
gatechni. c. 6.
Nõ ꝙ Auic.
nõ intẽdit hic
remouere oẽs
euacuationes
artificiales

A

a cholericis: sʒ magnas hō mias ⁊ fortes pharmacias: pit .n. in his vñ cholera ex vētre nō facile purgaꝰ vel cū vena ipsa ꝓ nocerī ē cuʒ romatu cū aq̄ calā vel laxa- ri vēter cū le- nitiuis. vt idē mēt tertia pri mi. doctrina quarta. c. i.

B

les ⁊ ex pharmaci caliditate qḋ vtplurimū est calidū sūt ēt faciliter resolubiles: pp ista igiꝰ nocumēta indicant ꝙ nō fiat eūo: verū ē tñ ꝙ pōt aliqñ significare ꝙ fiat eūo pro quāto indicat humorē cholericū abūdare in corpo- re g eūari oʒ: ⁊ iō qñqʒ tales sūt eūaudi: nā qñ eūanꝰ fit leuius ꝗ̄ in alijs silr indigētibꝰ eque fortibꝰ: ⁊ hoc intel- ligit Aui. ℂ Ratio aūt scḋe ꝯclōnis est ista: ꝑ tenēdo ꝙ aliq̄ est cōplō frida ⁊ hūida ⁊ nō multū tñ distās a tēpa mēto: ⁊ ē talis p pluriā humoꝝ flegmaticoꝝ: ⁊ talis nō ꝓ- hibet eūonē. Et qñqʒ est radicalr calā: sʒ multiplicatis flegmatibꝰ pp indigestionē tendit ad frigus: ⁊ ista idicat de eūone: nec ē cū tāta debilitate ꝙ eūonē ꝓhibeat. Alia est frida ⁊ hūida radicalr in mēbroꝝ suba ⁊ multū rece dens a tēpamēto: ⁊ q̄ paucū hʒ de spū ⁊ sanguine: ⁊ ista ē de q̄ logꝰ Aui. vñ dicit caliditatē nō hñs sed debilem ha bēs. Tūc rō est ꝙ istoꝝ corpoꝝ virtus est debilis ⁊ hu- mores ⁊ mēbra cū spiritibꝰ facilr resolubiles: gcqd aūt a suba humida resoluiꝰ est multo plus ꝗ̄ qḋ a sicca dis- soluiꝰ: ēt si in calore sint paria ꝑ afo. cōmē. 14ᵒ. pp hās g cās nō bene tolerat hec cōplō eūonē. Et tu ex h idē po tes dicere de melācholicis g multū sunt distātes a tēpa- to: tñ pp siccitatē suā nō ita cito dissoluunꝰ. ℂ Ratio ter tie cōclusionis est qꝛ in cōplōne calā ⁊ humida virtꝰ na turalis est fortis ⁊ humores multi nō faciliter iflāmabi- les pp multitudinē: g indigent eūone: ⁊ pp alia duo dicta tolerant fortem euacuationem. Dō. I.

Sed in hac

3ᵉ regula cadit dubiū. Nā Gal. 9ᵒ te- rapē. c. vltimo: dicit 3ḋiū vbi ad literā Substātia igiꝰ puerorū facillime euaporaꝰ ⁊ spargiꝰ: qꝛ oīum est humidissima: frigidissima ꝯo nulliꝰ: q̄ re nō idi get eūatiuo pharmaco hñs inatū eūari: vñ paꝝ pꝰ vult ꝙ i talibꝰ in qbus est multa euaporatio corpe idigēte sā- guinis diminutiōe: ꝙ eūo aut nō fiat aut fiat p fleōmia Arguiꝰ g sic. Illa cōplō minꝰ idicat de eūone in q̄ pluri- ma fit dissolutio. g ⁊c. maior ⁊ minor sūt Gal. loco allega- to. ℂ Ad hāc difficultatē rñdeꝰ fm Dy. dupr. Uno mō ꝙ cōplō humida q̄dā est talis nāliter: q̄dā aūt accñtalr: mō corpora humida accidētalr: ⁊ cū h calā sunt illa de qbus logꝰ hic Aui. Gal. aūt loquiꝰ de humidis nāliter. ℂ Scḋa rñsio est quasi declaratiua pme: ⁊ est ꝙ corpo- rū humidorū q̄dā sunt talia q̄ ad subam mēbroꝝ pnci- paliū: qꝛ hñt illa mollia ⁊ humida: q̄dā aūt sunt humida nō quo ad mēbra solida ⁊ eoꝝ subam: sʒ iō dicunꝰ humi da: qꝛ in venis multū hñt de humoribꝰ: ⁊ de pmis logꝰ Gal. vnde exēplificat de pueris: ⁊ de scḋis intelligit Aui. qꝛ pp multū humorē indicat de eūone: ⁊ pp caliditatem indicat virtutē eē fortē q̄ pōt tolerare. ℂ Q aūt hec rñ- sio nō sit ḋ mēte Aui. pʒ ex his q̄ dicit 3ᵒ hꝰ. doctrina 4ᵃ. ca. pmo: vbi logꝰ de regie corpoꝝ hūdū cōplōnē nālem recedētē a tēpamēto: nā in nullis pcepit eūones fieri per flōmiā aut aliter: modo hic pcipit fieri i calida ⁊ hūida. ℂ Preterea docet hic Aui. rectificare iudiciū eūonis p indicationē cōplexionis nālis: ⁊ nō ppter multitudinem humoꝝ: aut plenitudinē venarū: ⁊ iō Aui. loquiꝰ vere ḋ cōplexione calida ⁊ humida mēbroꝝ simplicium nālī. ℂ Puto ergo ꝙ in cōplōne calida ⁊ humida nālī qñqʒ fit p humiditatē mēbroꝝ tanta mollities: qꝛ calor sup- fluitates sufficit resoluere solū debite abstinēdo: ⁊ h non inueniꝰ cōiter in pueritia: qñqʒ aūt iaʒ ingrossatis humi ditatibus calore nō aucto non sufficit ita resoluere: sicut multiplicare vt in iuuētute ⁊ in sequētibus etatibus: ⁊ iō cōplō calā ⁊ humida cū multa subtilitate sube mēbroꝝ ⁊ humoꝝ ꝓhibet ab eūone vt puerorū: sed sic non indi- cat hic: ⁊ de ista logꝰ hic Aui. Nā de cōmixta multe sub- tilitati dicet infra cū loqueꝰ de etate in hoc capitulo.

C

D

ḋ ra clarius hic ꝯ illa po- tius ꝙ Gal. loquiꝰ de hūi dis remoto ra lis: ⁊ facilr re solubilibꝰ sic ꝯ pueri. Aui. de medie hic de calā ⁊ hūi da cōplone in corpe solido masculoso ⁊ forti.

Dō ꝙ nō est dino: verū qḋ dicit hic ma- gister de men te Aui vʒ. ꝙ humida cōp i ca lida ⁊ humi- da ñ sine aliq̄ mō eūanda: ⁊ ipse dicit ꝯ similiꝰ capli ...

ℂ Figura aūt. s. supfluitas macieì aut raritas ab ea ꝓhibet pp timorē ne spūs resoluatur. ℂ Et silr opʒ i regēdo debilē ⁊ macrū mul tā cholerā rubeā i sāguine hñtē vt ei blādia- ris ⁊ ñ ipʒ euacues: ⁊ vt eū nutrias ex eo qḋ bonū generat sanguinē ad friditatē ⁊ hūidi- tatē declinātē: qm̄ ex h sui humoris cōplexio rectificabiꝰ aut fortasse ipm fortē efficies ⁊ eūones tolerabit. ℂ Et silr opʒ ne illū eūare sis ausus qui ex consuetudine parum come- dit quādiu ab eiꝰ euacuatione abstinere po- teris. ℂ Supflua quoqʒ pinguedo ab eo ꝓ- hibet pp timorē ne frigiditas dominetur ⁊ ne caro venas cōprimat ⁊ eas extinguat cū va cuas inuenerit ⁊ calorē suffocet inatū aut su- pfluitates exprimēdo ad interiora expellat.

B

F

ℂ Hic docet rectificare iudiciū eūationis p indicationeʒ a figura. Et ꝯstat ꝙ Aui. hic p figurā nō itelligit proprie figurā: sʒ illud qḋ nos cōiter vocamꝰ habitudinē: ⁊ h re- spicit duo gña dispōnū: vnū est pinguedinis macieì ⁊ car nositatis: aliud est ḋesitatis ⁊ raritatis. Innuit hic etiam Aui. incidēter de quadā cōsuetudine: ⁊ dicit in toto con- clusiones quatuor. ℂ Prima est ista: figura supflue ma- cieì ⁊ raritatis ꝓhibet ab eūone. Et rō est qꝛ in istis time tur ne spūs resoluanꝰ in eūone supple ita vt virtus inde nimiuʒ debiliteꝰ. ℂ Scḋa cōclusio: corpus debile ⁊ ma crum multā cholerā hñs sanguini admixtā: opʒ vt regaꝰ blādiēdo sibi ⁊ nō eūando ipsam ⁊ nutriēdo ipsuʒ cum eo qḋ generat sanguinē bonū tēdētē ad frigiditatē ⁊ hu- miditatē. Et rō est: qꝛ per h regimē: aut rectificaꝰ malus humor: aut sit fortis ad tolerādū eūonē. ℂ Tertia cōclu sio: nō sis ausus eūare illum qui ex cōsuetudine paruʒ co medit quātū potes abstinere ab eūone. ℂ Quarta cōclu sio: supflua pinguedo ab eūone ꝓhibet. Et cā est qꝛ time tur ne facta eūone domineꝰ frigus: ⁊ ne caro comprimat venas cū inuenit eas vacuas: ⁊ ista suffocet calorē inatū: aut exprimat supfluitates ad interiora. pma regula est sa tis clara. ℂ In scḋa regula nota ꝙ blandiri est leui via incedere mitigādo malitiā morbi aut materie impassio nem cum re que facit tarde effectum: ⁊ ita facit regimen de quo hic dicit regula eūonis. ℂ Nō 2ᵒ ꝙ non solū qñ cholera est peccans in corpore valde macro: sed etiā cuʒ est peccatū alioꝝ humoruʒ cum debilitate ⁊ macilentia blādiēdum est: ⁊ regēdus est homo cū eo qḋ generat san guinē bone substantie: declinantem tñ ad 3rias qualita- tes quaslibet humoris peccātis. Et ideo hoc est dictū vt per hoc alia intelligant: reliqua sūt clara. ℂ Quarta aūt regula habet veritatē quo ad pmū timorē: qꝛ in omni su pflua pinguedine abūdat friditas: iō di 7ᵒ qrti in ca. de macilis pinguedinis. Euacuādo g humores calidos aut resoluendo spiritus est timor de nimio excessu frigoris. Scḋs ēt timor est rōnalis: qꝛ vene plene magis resistunt cōprimēti ꝗ̄ vacue. Timor ēt est de suffocatione caloris nālis sicut timeꝰ de suffocatione ignis cum est paruus ⁊ ligna sūt viridia multa superposita ita in expressione hu moꝝ ad iteriora: res ē clara. ℂ Nō tñ hic ꝙ pinguedo ⁊ grassities illoꝝ g a nā dino sunt calidi ⁊ que est facta artificialr ex multo cibo indicat de eūone: vt di illo afo. In exercitātibꝰ ad summū: ⁊ cōstat ꝙ ista sit supflua: il- loꝝ aūt grassities qui sunt grassi fm nām quādo est val de extrema probibet ab euacuatione.

G

Illa cōclusio hʒ veritatem de q̄libʒ cor- pore macro si ue melācholi co siue qōcū- qʒ sit: sʒ debēt applicari 3ria dispōni qꝛ aut curaꝰ aut for- tificaꝰ vt dicit hic Gētilis.

Rō tertie con clusiōis ē qñ ille nō aggre- gat supfluita- tes: vñ i eo nō ē replētio: ali- qñ tñ ē eūan- dus vt cū ex- tra i regie vel si hēret mali distēperātiam epatis vel sto- machi.

H

I ¶ Accidētia quoqȝ mala sicut aptitudo colirice passioni et spasmo ab ea prohibent.

¶ Hic docet dein iudiciū rectificare p cōsiderationē accidētiū dicēs. Accidētia mala sicut colirice passiōis: et aptitudo ad spasmum ꝓhibēt ab euōne. ¶ Ubi nō: ꝙ colirica passio est mot⁹ materierū corruptarū nō digestaꝝ ad separationē ex via intestini et redeūdū ad ipm a corpe fm acuitatē et laborē expulsiue. Et p viā itestini intelligimus nō solū cōcauitatē itestini: sȝ stōchi ēt qr est via ad intestinū. Cā aūt eius est multiplicatio corruptionis digestiōis et mãerū corruptarū in venis et fortitudo expulsiue venarū et debilitas intestinorū et stōchi gb⁹ trib⁹ ꝯiūctis accidit ꝙ fiat multiplicatio mãei corrupte in venis: deinde ꝙ nā forti motu isurgat ad expellēdū. 3° ꝙ ad stōchū et itestina tāquā debilia expellat. Ex gbus pȝ ꝙ pati colirice passiōi ꝓhibent ab euōne pcipue p secessum aut vomitū: qr in illis est piculū supabūdātis fluxus aut vomitus et accītiū malorū q̄ in ea iueniūt vt potes legere 16° tertij. c. de fluxu vētris olim modo x: maxie pp fortē motū et subitū conatū quē in istis ē parata facere expulsiua mēbrorū: vñ qñqȝ q̄si subito peunt et incidūt syncopiȝ et acutissimos dolores. ¶ Nota 2° ꝙ parati ad spasmum gdā sūt parati ad spasmū ō repletiōe: gdā āt ad spasmū de inanitione. Et pmi qr hñt multas humiditates et nervos dbiles ad resistēdū mēbris trāsmittētib⁹: et in istis est timor ō euōne ne agitato humore currat ad nervos. Alij aūt hñt subam nervoꝝ resolubilē et ꝯsūptā paratā ꝯbi ex pauca euōne: et i istis ē clara cā timoris. Qui ēt hñt nervosa mēbra nimis sensibilia vt stōchū sūt parati cadere in spasmū nō ꝓportionatū ad mãm. In istis ergo qr spasmus cuiuscūqȝ modi est accñs valde malū: ꝓhibentur euōnes ille pcipue p quas timeret de casu i spasmū et indicat eā ꝓhiberi nisi sit aliud forti⁹ indicās ꝯtrarium.

Et sic potissime nūc ista passio qñ mala mã generatur in stōcho vel mēbra renadit et mittit ad stomachū et intestina vñ fit vomitus et flux⁹ ventris

K

L ¶ Etas ꝓterea ēt q̄ nōdum ad augmenti cōplementū ꝑuenit aut ad consumptionis terminum est transiens ab ea prohibet.

¶ Hic docet ex etate dicēs ꝙ etas q̄ nōdū ꝑuenit ad finē augmēti: et etas que trāsit ad terminū ꝯsumptionis sicut decrepita ambe ꝓhibent ab euōne. Et cā q̄re etas pueritie ꝓhibet ab euōne est multa resolutio suoꝝ spūū: precipue tñ ꝓhibet a flōmia: cū sanguis facile parat⁹ sit resolui in eis: decrepita aūt etas pp virtutis debilitatē. Avenzoar tñ ꝙ supra. 14. annū cōcedit flōmiare tūc pondū ꝑuenerūt ad finē augmenti. Silr in decrepita etate pp pleuresim aut ꝑipleumoniā ꝯcedit: vt Rasis 7° cōtinentis: et narrat Aver. ꝙ ꝑoar flōmauit filiū triū annorū. Ex gbus elicias ꝙ nō ita ꝓhibet ꝙ nullo mō in eis sit facienda: sed nō fit nisi forti cā indicāte: et tūc fit minor et levior q̄ in alijs etatibus ceteris paribus.

Et idem dicit Gal 11. terapeuti. c. 3.

M ¶ Hora quoqȝ multum calida aut multū frigida ab ea prohibet.

¶ Hic docet p regimē hore siue tpis iudiciū illud rectificare dicēs ꝙ hora multū cal'a et multum frigida ꝓhibet ab euōne: et dr in aφo. q̄re pricule. Sub cane et ant canē: de pharmaco tñ: sȝ de flōmia et vomitu nō est veꝝ: nā in hora multum cal'a timet de nimia resolutione: et in hora multū frigida humores sunt cōgelati inepti euōni: et rō q̄ est de regionibus fere est de hora.

¶ Et regio qdē meridionalis vehemēter calida ab ea ꝓhibet qm̄ plima coꝝ q̄ vētrē solvūt sūt cal'a: et duaꝝ acuitatū ꝯiūctio tolerari nō pt qm̄ v'tutes i eis debiles erūt et dissolute: et qr exterior calor maȝ ad exteriora trahit et medicina ipsaȝ trahit ad interiora: quare inde ꝓuenit in diversas partes protractio et ad resistētiam perducit: et septentrionalis multum frigida ab ea prohibet. N

¶ Hic docet rectificare iudicium euōnis p cognitionem regionis dicēs ꝙ regio meridionalis multū calida prohibet ab euōne. s. cū pharmaco pp tres cās. Pma qr pharmacū calidū est et siccū et ꝯiūctio duarū acuitatū nō pt tolerari. Scda est qr in istis regionib⁹ habitātes sunt debiles et dissoluti pp multā euaporationē. Tertia est qr aer calidus trahit ad exteriora: et pharmacū trahit ad interiora: et istud ꝑducit ad resistentiā: qr. s. resistit humor euōni magis q̄ si nō traheret ad exteriora: et sic ipedit pharmaci operationē. Et addit ꝙ regio multū frigida ꝓhibet ēt ab ea et nō assignat cās: sȝ sunt predicte cū dixit de hora. Et tu ēt intellige ꝙ ista prohibitio pōt hēre cāȝ oppositā maiorem se⁹ si fieret euō sed nō ex toto regularis.

Vide Gal. in cōmēto ꝑticule alleg. aφo. s. sub cane et c.

O

¶ Parva q̄qȝ euandi ꝯsuetudo ab ea ꝓhibȝ.

¶ Hic docet iudiciū de euōne sumptū a ꝯsuetudine q̄ supra dr. Et dicit ꝙ parva ꝯsuetudo euandi ꝓhibet euōnē. ¶ Sȝ arguit ꝯ: qr parva ꝯsuetudo euōnis signat multā repletionē: sȝ pp multā repletionē fiēda est euō. ḡ parva cōsuetudo euandi indicat eē euōnē fiēdā. ¶ Hic videt ꝙ parva ꝯsuetudo euandi merito sui nō ꝯiūcta cū alio indicāte euōnē indicat euōnē ꝓhiberi: qr ꝯsuetudo indicat ō sui cōservatione sicut res nālis: vt pȝ in illo aφo. Secūdū multū et repente: et precipue in cōmēto. Sȝ qñqȝ parva ꝯsuetudo euandi cōiungit cum alio: merito cuius indicat euōnem fieri oportere vt si cōiungat cum malo regimine vt in supflue se replente: et sic parva cōsuetudo euandi significat euōnē pro quanto cū illo significat repletionē: verūtñ ēt in quātum est consuetudo in ꝯtrariū significat non fieri: et ideo nō tam fortiter euamus incōsuetos: sed in pluribus vicibus. ¶ Nō tñ icidēter ꝙ ꝯsuetudo euandi aut cū flōmia aut cū alio: tñ non significat corpus cū simili tēpore debere euacuari si permutet regimē ad id quód prohibet aggregari multitudinem: et maxime de flōmia vult hic Gal. ꝙ consueti flōmari nō ideo sunt flebothomādi qr cōsueti sed qr simili cā precedente que ꝓcessit alias: qr in regimine facta est repletio in alijs euōnibus forte nā ex cōsuetudine fit pigra sine adiutorio ad euandū: et sic illa ꝯsuetudo pt signare plenitudinē p aliā.

Ad h ꝓpositū multū facit sentētia Gal. in cōmēto aφorismi. 40. 2e particule. s. Assueti et c.

P

¶ Ars ēt q̄ multa fit euacuatio sicut serviēdi in balneo et onera dorso deferentiū ab ea ꝓhibet et ad vltimū ois ars laboriosa. Q

¶ Hic docet sumere rectificationē iudicij in euando ab arte. Et vult ꝙ ars p quā fit multa corpis euō sicut ars serviēdi in balneo. s. in stuffa et ars portādi onera in dorso ꝓhibet ab euōne. Similiter ois ars multi laboris: qr ois talis significat paucitatem humorū. Alique tamen tales significant corpora esse debilia vt ars serviēdi in balneo: et aliqua fortia vt ars portandi.

¶ Scias preterea ꝙ intētio in omni euacuatione est vna quinqȝ rerum.

¶ Usqȝ ad pñtem partem Avi. dedit cañ. de qñ siue de tpe euōnis: et sunt illi p quos cognoscit corpis dispositio: an requirat et toleret euōnem: aut nō per debitam considerationem decem rerū iam dictaꝝ. ¶ Hic ponit cañ. de mō euōnis. s. de cōditionibus observandis circa euacuationem de intentionibus habendis tam de qualitate q̄ de quātitate et loco euōnis. Et dividit in duas: pmo po

nis numerus

A est numerū intētionū habendarū in euōne. 2° exequit̄ circa illas ponēdo casū. 2° ibi .ppe. [Aut euō illius.] Primo dicit q̄ in oī euōne intētio est vna qnq3 rerū. ¶ Ubi nō: q̄ Aui. vult q̄ in oī euōne fiēda artificialr̄ op3 ꝯsiderare istas qnq3 res: imo eas itēdere op3: q̄s ipse narrabit fm modoꝝ quos ipse specificabit: ⁊ sūt spēs hūoris siue malitia: declinatio eī⁹ ad ptē corpis: dispositio mēbri p qd̄ fit aut fieri d3 euō: t̄pe euōnis in cōparatiōe ad pparationē humoꝝ ad exitū: ⁊ quātitas euandi. Nā euō fm Gal. est totā a corpe educēs hūoꝝ subaꝝ: vt 3° techni. ¶ Primo ergo q2 id qd̄ a corpe educit̄ d3 eē ꝑternāle: aut actu aut ppinqua potētia: ⁊ oē tale est nociuū: op3 q̄ ꝯsiderer̄ humorū malitia. ¶ Scd̄o q2 humor malus qn̄q3 ē inepꝰ euōni: op3 q̄ cōsiderer̄ aptitudo. ¶ Tertio q2 dī totam subam educens: op3 q̄ cōsideretur quantitas educendi. ¶ Quarto q2 p aliquā viā d3 euariꝰ q̄ ꝯsiderer̄ si humor a nā ad aliquē locū vel viam derivatur: ⁊ sic motus

B humoris. ¶ Quinto op3 ꝯsiderare mēbrū p qd̄ fiēda est euacuatio. In illa ergo euōne bene artificialiter facienda possumus aliqd̄ istorum negligere.

¶ Aut euō illiꝰ qd̄ est euacuādū ⁊ seq̄t ipm pculdubio trāquillitas nisi q̄ receptaculoꝝ lassitudo ip3 sequat̄ aut caliditatis ebullitio aut febris effimera aut alie egritudines q̄ comitant̄ sicut excoriatio quā vētris solutio in intestinis facit: aut vlcera q̄ vrine puocatio i vesica facit: ⁊ hoc qdē l3 iuuamētū cōferat: eius tn̄ vtilitas nō sentit̄: imo qn̄q3 ꝑsentialiter dolet donec accidens remoueat̄.

C ¶ Hic exequit̄ ⁊ diuidit̄ in quinq3. Primo ostēdit que sit intētio hn̄da in malitia humoris euandi. Scd̄o que sit intētio in declinatione humoris ad aliquod mēbrū. Tertio que sit intētio hn̄da in mēbro p qd̄ fit euō. Quarto que sit intētio in dispōne humoris quo ad obediendū euōni. Quinto q̄ sit intentio in quātitate humoris euandi. 2° ibi. [Et secūda] 3° ibi. [Et tertia.] 4° ibi. [Et quarta.] 5° ibi. [Ois preterea euō.] ¶ In pma parte vult istā ꝯclusionē In euando op3 intēdere q̄ euacuet̄ humor nociuus ita vt sit dignꝰ euari. Probat̄ sic: illū hūorē hēmꝰ euare ad cuiꝰ euōnē sequit̄ trāquillitas: s3 ad euōnē hūoris digni euari seq̄t trāquillitas: igit̄ ⁊c. verū est tn̄ hoc dicit Aui. nisi pp euōnē humoris sequat̄ accidens aliud sicut lassitudo receptaculorū: aut ebullitio caliditatis: aut febris effimera: aut excoriatio quā aliqn̄ fac̄ fluxꝰ vētris: aut vlcꝰ i vijs vrine: qd̄ fit dū puocat̄ vrina aliqn̄. Nā i istis casibus: l3 euō afferat iuuamētū: tn̄ nō sentit̄ eiꝰ vtilitas: sed qn̄q3 dolet pncipalr̄ donec remoueat̄ accn̄s illd̄. ¶ Nō

D g pmo q̄ inter cetera que in hūore euando ꝯsiderant̄ est qualitas eiꝰ. Et hec regula de qualitate humoris euandi est snīa afo. prime particule. In perturbationibus ventris ⁊c. ¶ Scd̄o nota q̄ duobus modis ꝯsiderat̄ qualitas humoris euandi. Uno modo spāliter: quēadmodum dicimus humorem aliquē calidū aut frigidum aut putridū: ⁊ sic de alijs spālibus denominationibus. Scd̄o mō ꝯsiderat̄ q̄litas generaliter inq̄ntū humor est nociuus aut ꝯueniēs: ⁊ hoc ex quocūq3 capite fuerit nociuus siue pp qualitatē siue ppter quantitatem: ⁊ hoc mō loquitur hic Aui. ⁊ Yp. loco allegato. Et hoc maxime p3: q2 ēt de nōmia hic intelligit̄ que pncipaliter conuenit peccato humorū in quāto: vn̄ humor peccans in quali spāli ē humor qui cuiuscūq3 esset quantitatis tn̄ est in spāli nociuꝰ. peccans aūt in quāto spāli est g dato q̄ esset alteriꝰ qualitatis stāte quātitate in eo loco vbi nūc est: esset nociuus.

Et nō solum ...verificatur ...euōne arti...ciali p medi...cina: sed ēt de ...otibꝰ spon...neis ⁊ g nāz ...vult idem Yp. in codē ...co allegato a magistro.

In quāto aūt gn̄ali peccat oīs humor melius quātus ⁊ in q̄li gn̄ali sit. Et ideo q̄libet peccās in quāto peccat in q̄li saltem gn̄ali. Et q̄libet peccās in quali peccat in quanto gn̄ali. Sed nō est incōueniēs aliquē humorē in forte nūc peccare in quāto spāli superfluo: ⁊ qui a caliditate superfluus p totā horā calefiet ⁊ augmētabitur: ⁊ in fine peccabit in quātitate diminuta ⁊ calitate diminuta. ¶ Tertio nota: q̄ Aui. dicit vnā intētionē circa h q̄ euacuet̄ humor qui est euandus: ⁊ nō dicit peccās in q̄li: ⁊ iō Yp. loco allegato dixit: q̄lia op3 purgari: ⁊ rō est q2 nō quilibet humor peccās i q̄li spāli notabili peccato est dignus euari: quēadmodū est de sanguine cholerici aut flegmatici febrientis tertiana pura cū paucitate sanguinis ⁊ inflāmatione cholere: aut quotidiana de flegmate crudo cū sanguinis paucitate. Ille eni sanguis ita peccat cū sit preternālr̄ calidus q̄ eo mediāte defert̄ ad mēbra febris: tn̄ nō est

F euandus. Et iō dicit Aui. q̄ intētio est euare illū q peccat si sit euandus: imo ꝯcedēdū est q̄ est aliq̄ humor peccans peccato iferēte nocumētū mortale: q tn̄ si posset euari absq3 alio humore ⁊ spū nō eēt euandus: ⁊ multa talia vide pꝰ afo. afo. 2°. Ex his cōprehēdit̄ insufficiēs illorum positio q dicūt oēm hūorē peccātē si nō fieret alteriꝰ euō eē dignū euari: imo peccās ēt peccato incorrigibili multotiēs nō eēt euandus q̄ ibi nō eēt melior: vt multotiēs de lepra accidit in sanguine. Ex his ēt apparet verificatio antis scd̄i. Nā si hūor ita peccat vt sit dignꝰ euari: tūc ꝑsentialiter nocumētū remanētie est maius iuuamento: ⁊ iō p remotionē eius nisi aliud accidens eueniat remouet̄ plus de nocumēto: ⁊ p ꝯñs infirmꝰ alleuiat̄ a suis nocumētis: ⁊ hoc est qd̄ Aui. vocat hic trāquillitatem. Yp.

G aūt loco allegato dixit: cōferētia: ⁊ addit bonā tolerantiā: q2 dum nō euacuat̄ nisi sit dignus euari: iuuamētum est maius nocumēto: ⁊ nocumētū nō est notabile: ⁊ iō bene tolerat̄ q2 infirmꝰ nō multū debilitat̄. ¶ Ulterius nota q̄ l3 nō euacuet̄ humor dignus euari: tn̄ multotiens accidit ex alia re cōiuncta cū tali euōne nocumētū occultās iuuamētū euōnis illius: vt in casibus narratis ab Aui. in litera. Nam multotiens cū maligno humore euacuatur bonus aut resoluunt̄ spūs: vn̄ mēbra q̄ sunt receptacula relaxant̄ ⁊ sequit̄ syncopis aut alia accidētia. s. debilitas: ⁊ qn̄q3 accidit in trāsitu hūoris euandi p viā aliquam q̄ nocumētū infert in via: qn̄q3 ēt ex motu agitant̄ humores aut spūs ⁊ accidunt calefactio ⁊ febris: ⁊ qn̄q3 ex nā pharmaci cū quo fit euō accidit idem: vn̄ oīa ista sunt ꝯsiderāda: ⁊ p posse in euōne vitāda: nisi pp necessitatē maioris iuuamēti: vn̄ cauere debemꝰ quātū possumus conuenientem humoris euōnem: ⁊ ne transeat p mēbra que hēat ledere: ⁊ ne in corpore fiāt aut in pharmaco nocumēta: merito quoꝝ sit apta seq aut febris aut alia iflāmatio

H vel debilitas: fm qd̄ in partibus ꝯsiderat̄. ¶ Ulteriꝰ nō q̄ cū talia accidentia superuenerint ipsa occultāt iuuamentum euōnis: sed illis remotis nisi aliud superuenerit: tunc percipitur euacuationis iuuamentum.

¶ Et secunda est cōsideratio partis sue declinatiōis: sic nausea q̄ vomitu mūdat̄: ⁊ mordicatio in vētre q̄ vētris solutiōe remouet̄.

¶ Hic declarat scd̄am intētionē dicēs: q̄ scd̄a intētio est euare humorē p viā ad quā declinat pportionata3 nāe: sicut nausea q̄ mūdat̄ vomitu: ⁊ nā faciens mordicationē in vētre q̄ remouet̄ solutione vētris: vn̄ Auic. innuit q̄ medicus d3 euare p ptē ad quā nā declinat humorē: ⁊ ē snīa pme pticule afo. Que ducere op3. ¶ Ubi nota q̄ in humoribꝰ euandis qn̄q3 intēdimus solum ad euōnem: ⁊ tunc habet veritatē regula Aui. hic: ⁊ aforismus allegatꝰ.

I ℭ Qn̄q3 intēdim⁹ ad diuersionē:⁊ tūc nō opƺ eūare per loca ad que mā declinat humorē:imo ad oppositū:⁊ hoc habebis infra in plerisq3 locis:⁊ Gal. dicit 13° de ingenio sanitatis idē. ℭ Nota 2° q̄ qn̄q3 loca p q̄ mā eūat vł ad que mā declinat sunt ɔueniētia illi eūoni ⁊ qn̄q3 nō. Sed si loca fuerint ɔueniētia p illa fieri dƺ. Si aūt nō:dƺ ꝓhi- beri potius illud qd̄ mā tentat: vnde Hippo. dixit:⁊ p con uenientia loca ducere:que autem sunt conuenientia loca statim dicetur.

Et tūc videdū ē diuersiōe il- li⁹ māe ab il- lis locis pōt⁹ q̄ p ea purga re:⁊ dƺ tunc mā declinare ad talia loca vel declinat ad mēbrū nobi- lius vel suspe ctius ad patiē dū: vt dicit ga le. in cōmēto allegato afo. Que ducere opƺ q̄re ⁊c.

ℭ Et tertia ē mēbrū egressionis ei⁹ a p̄te de- clinatiōis ei⁹ sicut basilica dextra i egritudie epatis ⁊ nō cephalica dextra: qm̄ si error ꝓ- uenerit i tali q̄le ē illō qn̄q3 sequet̄ ide timor Et opƺ q̄dē vt sit mēbrū egressiōis ignobili- us illo a quo fit eūone mā ad illud declinet qd̄ est nobili⁹. ℭ Opƺ p̄terea vt sit ei⁹ exit⁹

K nālis sicut mēbra vrine gibbositati epatis ⁊ itestina ɔcauitati ipsi⁹. ℭ Est tm̄ cū mēbrū a quo expellit̄ ē ipm̄ mēbrū p qd̄ eūo faciēda est: s3 est in ipso egritudo vetus aut recēs pp quā est timēdū de cursu humorū sup ipm̄. Ipsi ergo ad aliud qd̄ sit meli⁹ trāsponendi sunt. ℭ Et est ēt cū ex superatione humorū timet̄ sup ipm̄ egritudo sicut cū tract⁹ fit ab oculo ad gulā: qm̄ timet̄ ne illi qn̄q3 sup̄ue- niat suffocatio: iō quale est huiusmodi sua-

L uiter ⁊ molliter fieri debet.

ℭ Hic narrat tertiā rē ad quā medici hn̄t intentionem in eūone:⁊ diuidit̄ in duas. Nā p̄mo facit h.2° ꝓbat vnum suū dictū.2ᵃ ibi.[Nā q̄dē.] ℭ Dic̄ p̄mo q̄ tertia res quā intēdimus in eūone est q̄ mēbrū p qd̄ fit eūo sit conue- niens illi eūoni. Est aūt cōueniēs qn̄ in eo ɔiūgunt̄ q̄nq3 cōditiones. p̄ᵃ q̄ mēbrū egressionis sit a p̄te declinatio- nis eius. s. humoris eūandi. i. sit ad qd̄ facilr̄ declinat talis humor: aut f̄m qd̄ exponit Dy. hēat ad humorē eūandū declinationē rectā. i. viā recti incessus vel vicinā rectitu- dini sicut basilica dextra in eūando humores ab epate. Nā si erret̄ in tali q̄le est istud qn̄q3 ex illo seq̄t̄ timor. Et cā est q2 nō eūat̄ illud qd̄ opƺ eūari nisi tāta facta eūo- ne vt inde virt⁹ nimis debilitet̄. Scd̄a ɔditio est q̄ mē- brū p qd̄ fit eūo sit ignobilius mēbro a quo fit eūo ne mā declinet de ignobiliori ad nobili⁹. Tertia cōditio est q̄ p illud mēbrū illi humores ⁊ in tali loco peccātes soleāt egredi nālit̄er. Nā mēbra vrine eūant mās gibbositatis epatis:⁊ intestina cōcauitatis eius. Quarta cōditio est q̄

M nō sit in mēbro egritudo vetus aut noua pp quā sit timē- dū de cursu humorū sup illo mēbro: nā qn̄ est ita: humo res sunt trāsponēdi in suo motu ad aliud mēbrum qd̄ sit melius. Quinta ɔditio est q̄ nō sit p̄iculum in tractu hu- moris ad mēbrum ita q̄ humores superent virtutē mē- bri ⁊ faciāt in eo egritudinē. Sicut qn̄ trahit̄ humor de oculo ad guttur p gargarismata qm̄ timet̄ ne sup̄ueniat ꝓfocatio pp sq̄uināciā. Et qn̄ est opportunū fieri q̄ ad ta le mēbrū trahat̄ opƺ q̄ fiat suauiter ⁊ molliter. ℭ Ubi nō. p̄ q̄ ista 3ᵃ res ad quā intēdūt medici l3 multū videat̄ ɔuenire cū 2ᵃ: q2 vtraq3 est de mēbro p qd̄ fit eūo: tn̄ est diu͡sa. Nā in 2ᵃ cōditione ɔsiderat̄ declinatio humoris ad mēbrū: in hac ɔsiderat̄ dispō mēbri ⁊ hitudo eius ad il- lud a q̄ dƺ fieri eūo vel dƺ eūari. ℭ Circa p̄mā tn̄ condi- tionem cōsidera q̄ l3 multotiens ab humore lesio sit p̄ci se in vno mēbro: verbi grā: in capite nō opƺ q̄ semp̄ fiat eūo p mēbrum recte declinationis ad illud. Nā stāte in toto repletione sanguinis dolore nō existe nisi in capite: tūc p̄mo flōmus basilicā aut cōem: vt dicūt Me. ⁊ Aui. in capl̄is de cura melē ⁊ manie:⁊ silr̄ qn̄ intēdimus eūa

N re ⁊ cum hoc diuertere: sed veritatē h3 vbi ab illo sit intē tio eūandi ⁊ nō ab alijs nec sit intētio diuertēdi. Secūda aūt cōditio obseruat̄ p̄cipue qn̄ in mēbro per qd̄ fit eūo debet figi mā: sed de hoc alibi. Tertia cōditio ē clara: q2 si sit via nālis exitus erit cōueniēs. Nota tn̄ q̄ nō oium materiez que in gibbo epatis ɔtinent̄ cōueniens via exi tus sit via vrine. Nā cū sunt multe ⁊ grosse conuenienti⁹ eūant̄ per secessum. Quarta conditio intelligit̄ vbi for- tior indicatio esset de faciendo illam eūonem p illum lo- cum quē dimittemus. Et cū eadem limitatione intelligit̄ quinta vt pƺ p̄ma tertij. illo. c. Cum mām.

Pōt ab ign[obi]- bili p nob[ili] fieri eūo no[n] ei q̄ p viā [...] ei q̄ p terti[...] nam.

O ℭ Mā quoq3 plerūq3 taliter opatur ⁊ eūat nō p p̄tē qua ɔsueuit iō vt mēbrū custodiat cū debile fuerit:⁊ plerūq3 ēt est vt sit illud qd̄ mā eūat p̄tis lōginque ⁊ opposite ⁊ rema neat cū ipso ambiguitas sicut cū a capite ad anū aut crus aut pedē eūat: nō. n. ꝓ certo scit̄ si ex toto sit cerebro aut ex vno vētriculo.

ℭ Probat quartā cōditionem intēdi a medico p opatio- nem nāe dicens q̄ nā plerūq3 taliter opat̄ q̄ pp cauere nocumētū mēbri debilis eūat nō per partē consuetā. Et in isto casu cōtingit q̄ illud qd̄ nā eūat fit per partē non ɔsuetam ⁊ p p̄tem longinquā idest a parte lōginqua ⁊ op posita ⁊ remaneat ambiguitas in tali ope sicut v3 qn̄ nā

P a capite ad anū aut ad crus aut ad pedē trāsmittit mām: tūc enī ꝓ certo nescit̄ vtrū a toto capite fluat vel ab vno vētriculo. Ex q̄bus apparet q̄ cū medicus debeat esse imitator nāe q̄ ipse aliq̄n dƺ ɔsuetā viam dimittere pp egritudinē in ea existētē pp quā lederet̄ mēbrū. Contra tn̄ hoc vr̄: q2 nālit̄er mēbra fortia trāsmittūt ad debilia: vt pƺ ex Gal. 2° de differentijs febriū. c. vltimo:⁊ 3° nāliū virtutum. Si ergo in mēbro accidit debilitas nā mēbro rū aliorū magis inclinabitur transmittere ad ipsum. Dic dī q̄ mēbra fortia ad debilia mittunt: sed debilia aliq̄n magis conāt̄ resistere ne recipiāt q̄ nō dbilitata pp ma gnū nocumētū doloris quē māe recepte facerent. Unde videmus q̄ stāte vlcere in p̄n⁹ meri acuto multotiens si volumus nō possumus deglutire. S3 si nō sit maioris conatus debile magis recipit: aut si plus facit debilitas

Q ad impotētiā resistēdi q̄ conatus ad resistendum. Sed tibi dimitto ɔsiderationē particularium casuum in q̄b⁹ hoc accidit: cū f̄m Aui. mēbra dolētia facilius recipiant: vt hēbitis infra. Debes aūt cōsiderare nō solū membri dolētis dispōnem: s3 ēt mēbri mittētis opationē vel pas- sionem. Ulteri⁹ nota q̄ ad longinqua pp tales ⁊ multas alias cās qn̄q3 nā eūat ita vt relinquat̄ ambiguitas non solū vtrū ab vno vētriculo vel ab alio cerebri eueniat mā: s3 vtrū ab alio mēbro remoto a cerebro:⁊ h voluit Aui. ℭ Et tu ēt nota q̄n̄o mēbra ɔueniētia Aui. limitauit p cōditiones positas a Gal. in cōmēto illius afo. Que du cere opƺ:⁊ aliqua dedit ibi notanda.

Scire dolor[...] in intestinis [...] hebis dic a[...] dolorē ex [...] ria existe [...] ophthalmia [...] oculis nō ces[...] fabin⁹ hnd[...] fieri procede[...] re vel ostēde[...] Hip. 6° p[...] la afo. afo. [...] lo 17. In oc[...] culis pacie[...] diarias accip[...] hend: ⁊ l3 [...] fit 3 q̄rtā ɔdi[...] tionem: digni[...] tas vi opēni[...] oculi ad ho[...] nos cogit: si[...] milē inlaq in[...] nuit Auic. 3° [...] tertij capl. de ophthalmia.

ℭ Et q̄rta q̄dē est hora eūonis ipsi⁹: nā dicit Gal. penit⁹ q̄ i chronicis egritudinib⁹ matu ratio tm̄ ⁊ nihil plus expectāda ē. Et tu q̄dē iā sciuisti q̄d sit maturatio:⁊ añq̄ euacues p⁹ maturationē ex subtiliatiuis i potu tribue re debes sic aquā hyssopi balase ⁊ seminu3.

ℭ Hic ponit

A ¶ Hic ponit q̄rtam rem ad quā intēdit medicus.Et diui
dit̄ i duas ptes.p̄rio pōit hāc rē.Scđo remouet dubi-
tādes incidentia circa alias res.2° ibi[Et scias q̄ materie
cūo.]p̄ria iteꝝ i duas. Nā p̄ facit qđ dictū est.2° remo
uet dubiū circa hanc rē. 2° ibi[Et silr.]p̄rima i duas.p̄
ondit ppositū cū humor ē sparsus i ābitu tot°:vel i ve-
nis.2° qñ ē i vno mēbro.2° ibi[Cū āt humor]p̄ria i du-
as.p̄ docet qđ circa hāc q̄rtam reꝫ intēdim° in chronicis
morbis.2° qđ in acutis.2° ibi[Sꝫ in acut.]p̄rio dicit q̄-
tuor.p̄rimū est q̄ q̄rta res ad quā est intentio in cūone
est eius bona:Dicit 2° explanādo h̄ in chronicis morbis
q̄ Ga.dicit in illis morbis ē tm̄ expectanda maturatio ꝛ
nihil plus.Tertio dicit q̄ iā sciuisti qđ est maturatio.
Quarto dicit q̄ post maturationeꝫ ꝛ ante cūonem debe-
mus tribuere in potu sbtiliatiua sicut aquaꝫ hyssopi ꝛ bala
se ꝛ decoctionem seminū.¶ Ubi nō p̄ vt superius dictū
est q̄ p̄ ꝯsiderationē decem reruꝫ cognoscimus:vt Auic.
B docuit scire qñ cūari dꝫ humor.ꝛ hic dicimus q̄ vna intē
tio est bona cūonis.ꝛ docet hanc bonā cognoscere ex aliis
q̄ ex his decē vt pꝫ.ꝛ vr̄ q̄ ex illis non scimus qñ cūare
oꝫ.¶ Ad hoc r̄ndet Hy.q̄ qñ cūare opꝫ:oportet tp̄s:ꝛ h̄
vt pposito attinet pōt cognosci duobus modis.vno mō
gnāliter q̄ sciat̄ qñ cōpetit cūo ꝛ qñ non.scđo mō spāli-
ter ita q̄ sciatur in quo tp̄e morbi competat cūo.Et hoc
Aui.ponit in ista particula.Et hoc qñ potius pertinet q̄li
tati:q̄ cognoscit̄ per humoris dispōneꝫ.Possumus tñ di
cere q̄ per res decē supradictas adiscimus qñ euacuare
oꝫ:ꝛ que sunt corpora indigentia cūone idest qñ est indi-
gentia cūonis.p̄ hoc aūt qđ hic dr̄ cognoscimus non solū
qñ est indigentia:sꝫ qñ est ꝯueniens cūo.Nam aliqđ cor
pus nunc indiget cūone aliq̄:cui tñ non esset ꝯueniens q̄
nunc fieret.verbi gratia:sit corpus repletū humore malo
nō reducibili sꝫ sit crudus:grossus:getus:cū cānaliū stri-
C ctura.in isto casu iste nūc indiget cūone q̄ remotōe mali
humoris:sꝫ nō ē sibi nūc ꝯueniēs talis cūo:q̄ si fieret eēt
cū maiori nocumento nūc q̄ esset iuuamētū.¶ Nō 2°
q̄ f̄m Gal.ad debite regēdū corp° egrit̄ cognitio q̄litat
ꝛ q̄titat ei°.qđ administrat̄ ꝛ f̄m ip̄ꝫ tp̄s nō ē qđ tertiū di-
stinctuꝫ ab his vt dr̄ 3° tractatu techni:sꝫ comprehēdiꝫ in
istis.Et iō Aui.hic nihil dicit de tp̄e in cognoscenda ho-
ra cūonis:sꝫ de dispōne humoris ꝛ dispōne corporis cui
oꝫ administrari talis cūo.¶ Nō 3° q̄ sensus secundi di
cti est q̄ in chronicis oꝫ expectare maturationeꝫ ꝛ nō oꝫ
expectare aliud.ꝛ iste sensus vr̄ clarus:q̄ qñ est matura
tio fiat cūo.Et apparet maxime hoc per vnum additū ꝛ
nihil plus.Aliqui tñ volunt q̄ possit ly tm̄ ꝯstrui cum ly
egritudinib°:ꝛ erit sensus q̄ tm̄ i chronicis egritudinib°
est expectanda maturatio.Mihi tamen videtur q̄ ly ni
hil plus eēt q̄si superfluuꝫ.Et iō puto q̄ Aui.velit i chro
nicis expectare maturationeꝫ ꝛ quasi non aliud:in acutis
D aūt oꝫ expectare multotiēs q̄ nō sit fertior magnus mor
bi:ꝛ multotiēs q̄ videatur qđ faciat nā in die cretica cuꝫ
est valde ppinqua que in chronicis nō expectat̄.¶ Nō
4° q̄ qđ sit digestio est dictum prima primi.c.de virtuti
bus ministrātibus.Est eniꝫ digestio preparatio ad egres
sionem in nociuo non reducibili ad benignū f̄m modū
loquendi medicoꝝ:ꝛ iō est trāsmutatio f̄m quam mā fit
facilis egressionis a membro in quo ꝯtinetur.¶ Quinto
nō.q̄ licet tam in acutis q̄ in aliis expectāda sit matura-
tio nisi pp̄ter causas dictas:minus tñ malum ē euacuare
i acutis añ digestionem q̄ in chronicis vt plurimū:q̄ mā
est subtilior:ꝛ p̄ hoc cūoni paratior:ꝛ q̄ stimulās virtutē
agitatur:ꝛ iō facilius cūat̄.¶ Ultimo attēde q̄ Aui.vr̄
incōuenienter illā ptē addere Et antecq̄ euacues post ma
turationem ex subtiliatiuis in potu tribuere debes.Naꝫ

Est in cōmē 10.14.ḃ° gñ-
rale afo. Si-
milē salam et
dicit in cōmē
in illius afor.
scđe paticule.
Corpora vbi
quis vult pur
gare.

subtiliatiua exhibent̄ ad subtiliādū:sed digestio mēe in E
chronicis ē subtiliatio.ḡ qñ subtiliatiua tribui debēt non
dꝫ eē post maturationē.p̄reterea h̄ ē aliō icōueniēs:q̄ si
post maturationē debes tribuere subtiliatiua.ḡ in cūone
illa aliqđ plus q̄ maturatio expectari dꝫ:puta illud qđ
dēbēt facere subtiliatiua post maturationē.Hic r̄ndet̄ q̄
hoꝝ verboꝝ sensus pōt eē duplex.p̄rim° q̄ nō denotet̄
subtiliatiua debere administrari post maturationē:sꝫ anteq̄
euacues post maturationē.i.anteq̄ facias illā cūonē q̄ dꝫ
fieri post maturationē:q̄ cū illis fit digō:ꝛ hic sensus est
clarus.Ali° sensus pt eē denotās hūc ordinē esse seruādū
q̄ p̄ maturet̄.2° exhibeant̄ subtiliatiua.3° fiat cūo.Et si
h̄ mō itelligat̄ itēdit Aui.i chronicis p̄ administrari debe
re maturatiua:q̄ tñ nō sūt multū subtiliatiua:sicut aq̄ hysso
pi:nec cōi noie dicūt̄ subtiliatiua q̄ nō fortiter subtiliāt
talia eni fortia facerēt mām ebullire ꝛ agitari ꝛ augmēta F
ri:ꝛ resoluerēt subtile remanēte grosso:ꝛ multas vētosita
tes augerēt si i p̄n° exhiberent̄:sꝫ postq̄ ista sūt administra
ta anteq̄ fiat eradicatiua cūo debēt tribui subtiliatiua for
tia q̄ hic scribunt̄.Tūc eni mā ē ita parata vt subtilietur q̄
non ita ebulliet ꝛ resoluet̄ pars subtilis dimissa grossa ꝛ
pleruq̄ꝫ tūc ē pacificata debito p̄cedēte regimine.Ex q̄-
bus pꝫ h° scđi sensus verificatio:q̄ nō itelligit̄ q̄ ista ex-
hibeant̄ post cōpletā maturationē:sed post aliqualem.

¶ Sꝫ ꝛ in acutis ēt egritudinib° maturatio-
nē expectare meli° est:ꝛ p̄cipue cū q̄ete fue-
rint.Qz si mobiles fuerint:tūc ad cūandum
mām festinare erit meli°:qm̄ ipedimētū mo
tus ei° est maius q̄ sue cūonis anteq̄ ipsa sit
matura ꝛ pp̄rie cū hūores fuerint subtiles: G
ꝛ precipue cū in cōcauitatibus venarū fue-
rint ꝛ nō in mēbris ingredientes.

¶ In ista pte facit qđ dictū est dicēs ēt q̄ i acutis egritudi
nib° est meli° expectare maturationē:ꝛ p̄cipue cū māe
taliū morboꝝ fuerint q̄ete:sꝫ si fuerint mobiles meli° est
festinare ad cūandū mām:q̄ nocumētū sui mot° ē maius
q̄ ipedimētū sue cūonis añ digōnē:ꝛ pp̄rie si tales hūo-
res sint subtiles:ꝛ magis si sint in ꝯcauitatib° venaꝝ nō
egredientes ad mēbra.¶ Ubi nō p̄ vnā eē cāꝫ pp̄ quā oꝫ
expectare maturationē añ cūonē i chronicis ꝛ acutis.i.vt
hūor sit obediēs cūoni ꝛ ne icōplete digestus remaneat
agitat°:nā qñ h̄ mō remanet ē magni nocumēti:ꝛ qñ hu
mor nō ē obediēs nō cūat̄ sine multo labore ꝛ mltā cūo-
ne boni.Signū aūt q̄ nō dꝫ cūari regulr añ digōnē ē q̄
nā nō facit bonā cūonē añ digōnē nec in chronicis nec in
acutis.Nā qñ facit crisiꝫ añ digōnē:aut crisis ē ad mor-
tē:aut icōpleta:aut cū seuissimis ꝛ prauis accītib°:qñ āt
ē cū signis cōplete digōnis:tūc ē crisis bona.Et iō cū me H
dicus sit nāe imitator faciet cūonē post digōnē regulr tā
i chronicis q̄ in acutis pp̄ cām assignatā i p̄cedēte parte.
Min° tñ nocumētū cūandi añ digōnē est in acutis aliis
parib°.¶ Scđo nō q̄ egritudo dī q̄eta aut mobilis hic
rōne cāe:q̄ eni ē ab hūore q̄eto est q̄eta:ꝛ q̄ ab hūore mo
bili est mobilis.¶ Tertio nō q̄ q̄dā sūt māe multū ma
lignātes ꝛ multe mobilitatis q̄ dicunt̄ furiose a medicis:
ꝛ cū ꝑmanēt in corpore est p̄iculū ne moueant̄ ad aliqđ
principale mēbrū:ꝛ iō ad h̄ vitādū acceleramus cūonē.
Timemus enim multo maius periculū de permanentia
māei in corpore q̄ in cūone eius ante digestionē vt Aui.
dicit.Accidit ēt q̄ talem mām mobilem medicina faci-
lius trahit q̄ si eēt fixa:ꝛ cū hoc mēbroꝝ virtus expulsi-
ua adiuuat ad hāc mām expellēdā.¶ Nō 4° materieꝝ
furiosaꝝ q̄dā sūt subtiles ꝛ q̄dā grosse:q̄bus eni plurimū

I digestio prohibet.4° permiscet malignū cum bono:⁊ mali
gnatur bonus:⁊ agitat taliter q̄ si aliqd̄ membrū nobile
sit debile ad ipsū humores agitati facilius pelluntur:ma
xime si fuerit apta in interioribus.5° q: motus calefacit.nā
in tali agitatione mā putrida calefit magis:⁊ si aliq̄ alia
ad hec nocumēta sequunt. ❡ Ulteri⁹ nota q̄ mãe℞ pec
cantiū quedā sunt furiose:quedā nō.Dicunt aūt furiose
ille que sunt multe malicie manifeste ⁊ plurimū de vno
mēbro ad aliud mēbrū mobiles:⁊ hoc loquēdo de ꝓprio
mō furiositatis. Nec Gal. videt aliū modū excepisse ꝑti
cula prima afo.illo afo. Digesta medicari. veritamē docto
res addunt omnē mãm esse furiosā:ex cuius remanētia
in corpore per nō multū tēps iminet magnū periculū:siue
hoc sit ꝓpter multitudinē:vt in synoca:siue sit ꝑꝑ occul
tā ꝓprietatē:vt in pestilentiali ⁊ venenosa siue sit ꝑꝑ lo
cum in quo cōtinet:vt in squinantia ⁊ apoplexia ⁊c. Alie
K aūt dicunt non furiose:⁊ hoc de primo articulo. Nam de
diffinitione digestionis ⁊ comparatione materierum in
facilitate euacuandi ⁊ multis talibus si vis videre vade
ad ea que dixi prima particula afforismorum afori.22°.
❡ Quantū ad.2m articulū cōsiderandum q̄ oēs medici
volunt q̄ qñ mã est digesta si nã nō mouet ⁊ vtus ꝯstat:
⁊ nō sūt alia indicantia oppositū:⁊ mã est nociua siue nō
reducibilis ad benignū opꝫ q̄ euāt. ❡ Concedunt 2° q̄
mãm furiosā opꝫ eradicatr euare añ digōnē:⁊ oēs mo
derni ꝯsentiūt in eūone vniuersalibꝫ mãe qūocūqꝫ furiose.
Sꝫ in illa q̄ ꝑꝑ multitudinē dicit furiosa:qñ non peccat
sanguis dicunt sufficere minoratiuā ⁊ nō oportere eradi
catiuā facere euātionē añ digōnē. ❡ Tertio conueniunt
q̄ melior hora faciendi tales euātiones est hora ṗncipij
vniuersalis si putamus q̄ mã talis ⁊ tā multa sit q̄ nisi
virt⁹ exoneret nō posset aliquā bonā dispōnē agere:tūc
enim q̄tomagis expectaret tanto virtus esset debilior ⁊
L mã ineptior. Et qdā putant in hac solū ꝯditione ꝯcessisse
Yip.in ṗn.cū dixit.inchoantibus morbis siqd videt mo
uendū moue:in statu xo silentium habere melius est. Et
Aui.ṗma quarti.c.de cura febriū in gnāli dixit. Et si non
est digestus nō moueas nisi in ṗn°:apud statū xo nō mo
ueas. ❡ Quātūad 3m est sciendū q̄ de eūone mãe℞ in
ṗncipio morbo℞ chronico℞ differūt abinuicē antiq. Nā
Gal.in epla ad Glauconē vult q̄ nullo mō in ṗn° quarta
ne est facienda euacuatio nec ante digestionē:⁊ q̄ hec sit
eius mens pꝫ ṗmo ex Aui.parū ante. Dicit nāqꝫ Gal.pe
nitus q̄ in chronicis egritudinib⁹ tñ maturatio est expe
ctanda ⁊ nō aliud. Itē hoc dicit Auerrois esse de mente
Gal.7° colliget cū dicit. Sed in melācholicis ⁊ flegmati
cis febribus raro in principio ea℞ purgabat:⁊ erat illud
eius opinio purgare.s.in principio febriū:⁊ Gal.manife
ste dicit ꝯtrariū.s.q̄ minime debemus in ṗncipio febriū
melancholica℞ ⁊c. Hoc idē habet ab eodē Gal.in epla
M ad Glauconē de cura q̄rtane:dicens:curabis quartanā:
sic mox in ṗncipio diligēter ꝓuideas ⁊ mediocriter ⁊ pa
cienter agas neqꝫ medicine:aliqd tñ des neqꝫ purgatio
nē vel defectionē ventris aut sanguinis facias. ❡ Ras
aūt in ṗncipio terciane ⁊ flegmatice ⁊ quartane audacter
ꝯcessit pharmacia:vt 10° Almansoris:⁊ 16° ꝯtinentis:⁊ in
diuisionib⁹ habet. ❡ Aui.aūt in ṗncipio flegmatice ꝯce
dit ēt in ṗn° quartane:vt pꝫ in capitlis ꝓprijs:⁊ ita Auer.
loco allegato. Uerū Aui. vꝫ innuere q̄ hoc fiat qñ timet
victoria humo℞ ⁊ nō aliter. Auer.aūt absolute ⁊ Rasis
ꝯcedunt ꝓ meliori in q̄rtana q̄ est salua:esto q̄ medicus
nullā faciat eūonē:vñ.c.de quartana dicit Aui. Et est ṗm
plurimū egritudo salua. ❡ De euātione aūt in augmēto
adhuc doctores diuersificant.nā Rasis ⁊ Auer. ꝯcedūt
euātiones in augmēto flegmatice. Uñ Aui.ꝯcedit in fine

sc̄be septimane in flegmatica purgationē cum solutiuo ⁊ N
vituperat q̄ hoc faciūt dicēdo q̄ nihil faciūt:nisi q̄ dant
infirmo bona vba. Sed si q̄s ꝯsiderat dicta Aui. vꝫ q̄ nō
ꝯcedat euātionē humo℞ nō furiosorū in augmēto. Nam
in.c.de cura putrida℞ in gnāli dixit:⁊ si nō est digest⁹ nō
moueas nisi in ṗncipio:apud statū xo nō moueas. In.c.
de flegmatica dicit q̄ nō diligit expectationē digōnis ⁊
lenificationis cū eis q̄ diximus ṗncipio opꝫ vt eūatur ex
ea aliqd ⁊ expectet in reliquo vsqꝫ quo digerat:⁊ in eo
dē.c.cū loqt de augmēto dicit. Et multotiēs qdē euātio
cōcedit flegmatici humoris ⁊ crudi in hac hora:sꝫ meli⁹
est vt expectet in eo cōplementū digōnis. ❡ Gētilis autē
sup p° q̄rti imaginat q̄ mã in ṗn° qñqꝫ est tanta q̄ non
sperat in ea q̄ cū illa multitudine natura totū aut ꝑtem
possit digerere:aut in totā aliquē gradū digōnis inducē
re:⁊ tunc euandū est solū in ṗn°:q: si expectam⁹ augmen
O tū nō iuuabit ifirm⁹:imo moriet. Sed vbi pōt vtus ꝑtē
notabilē digerere:aut in totā aliquē gradū digōnis indu
cere:⁊ tunc est meli⁹ in augmēto q̄ in ṗncipio euacuare.
❡ Conciliator aūt dña 16° vult q̄ in augmēto nō est fa
cienda eradicatiua euātio. Et rō:q: si mã furiosa fuerit:fa
cienda est in ṗn° ⁊ si vsqꝫ ad augmētū expectauissemus:
dudū iam intulisset periculū. Sꝫ qñ mã nō est furiosa:q:
in augmēto virt⁹ magis est aggrauata a morbo q̄ in ṗn°
⁊ mã magis inserta in ꝑcioō tūc nō cōpetit eradicatiua:
qñ xo status est longinquus euātio cōpetit minoratiua:
sicut in diuturnis morbis in qb⁹ ꝑ oia tpa ꝑtim digerim⁹
⁊ partim euacuamus vt mã remaneat magis alleuiata.
❡ Ueniendo ad quartū articulū iam ꝓpono q̄ nō intē
do hic loqui nisi de euātione facienda per pharmacū so
lutiuū mãei appropriate morbi nō collecte ad apā faciē
dā:⁊ que nō sit in vijs ductuū nec valde vicina. Et quo
P ad hāc nō disputo de aliquo cōcesso cōiter ab oibus.vbi
gratia.q̄ sit in ṗnci° euacuanda mã furiosa eradicatiue:⁊
qñ mã est ita multa q̄ virtus nō possēt superare eā nisi
precedente euātione esto q̄ sit getaꝫ añ digōnē ⁊ in ṗn
cipio fieri euātio minoratiua. ❡ Sed restat videre prio:
vtrū in morbo aliquo sit euandū ante digestionē mō di
cto:in quo tñ est spes q̄ vtus vincat mãm ⁊ digerat com
plete nō ṗcedēte tali eūone vel alia. ❡ Scdo:vtrū in ṗn
cipio vel in augmēto fieri possit debite. ❡ Tertio:in quo
tpe est meli⁹ euāre. ❡ Prima ergo ꝯclusio est ista:semꝑ
morbi mã existe grossa ⁊ multa:ita vt inde infirm⁹ sit pe
riturus nō facta euātione artificiali:vbi per euātionē in
firm⁹ sit euasurus:faciēda est euātio in ṗncipio. Hanc nō
probo:q: suprapositā est per alios:⁊ causa est manifesta.
❡ Scda ꝯclo:in aliquo casu mã existe grossa ⁊ multa:vt
dicit precedēs ꝯclo.nō tñ ita multa vt inde infirmus sit
periturus faciēda est in ṗncipio euātio saltem minoratiua.
Q Probat:q: in oī casu in quo mã est tam multa q̄ ifirm⁹
sine euātione periret:⁊ facta euātione euaderet:faciēda est
euātio:vt dicit ṗma cōclo. Sit ergo sortes cum minima
mã quā nō sufficit virtus superare cū ꝯditionib⁹ dictis:⁊ se
quit q̄ in eo faciēda est euātio ꝑ pharmacū minoratiua
⁊ nō quātalibet modica:ergo certe q̄titatis.ergo post q̄
erit aliqd euatū adhuc aliqd euacuabit recte:sꝫ qñcūqꝫ
in isto casu erit aliqd euacuatū nō remanet ampli⁹ tāta:
q̄ cū illa sit periturus infirmus.q̄ aliqñ nō tanta existe mã
vt sine eūone sit periturus faciēda est euātio in ṗn°. ❡ Cō
firmat:nocumētū eūonis:ante digōnē est minus q̄ nocu
mētū dimissionis talis mãe:aliter enīꝫ pōt⁹ eēt diminuē
da:ergo sequit q̄ nō est tantū quantū est nocumētū mor
tis aut ꝯtinui morbi vel insanabilis. Nāꝫ nō obstāte tali
nocumēto.s.eūonis ante digōnē tandē infirm⁹ sanat:vt
ponit ꝯclo ṗcedēs:ergo pōt eē aliqd nocumētū remanē

A tie alicuius materiei nõ inferẽtis mortẽ maius illo. Sit ḡ primũ nocumentũ.a. scdm nocumentũ.b. ꝛ sequitur.a. est minus nocumentũ q̃.b. sed per aliquã remanentiã mãe nõ inducentis mortẽ fieret.b. nocumentũ nisi fieret euacuatio. ergo qñ mã non est factura mortẽ faciẽda est euacuatio ante digestionẽ. Dicoꝛ tñ ꝑ sophistis reducas hũc ad terminos ꝛ fac premissas vt scis. ℭ Tertia cõclõ: in aliquo casu mã existente non tam multa nec tam maligna ꝙ nõ sit factura mortez non est facienda euãtio ante digestionẽ: cõstante virtute. Ista est Aui. ꝛ Gal. ꝛ omniũ medicoꝝ. Probaẽ ab Aui. pma q̃rti c. de cura febriũ putridaꝝ in gnãli per nocumenta q̃ talem euãtionẽ sequuntur: ꝛ ꝑ similitudinẽ de opatione nãe ꝛ ꝑ auctoritatẽ Hipp. ꝛ Gal. ℭ Quarta ↄclõ: nõ põt bñ demõstrari qñ maius est iuuamentũ faciẽdo euãtionẽ ante digõnẽ q̃ nocumẽ-

B tuz: patet: qꝛ istaꝝ certa q̃ntitas nõ põt sciri a nobis: vt 3° terapentice. ℭ Quinta ↄclõ: qñ morbus est futurus valde diminutus: aut est facturus valde magna nocumẽta: ꝛ nõ sum⁹ ita ꝓpe statũ ꝙ verisilr ipediaẽ crisis plurimũ morbo existe mãli de mã non furiosa esto ꝙ sine euõne infirmus liberareẽ: tñ faciẽda est euãtio añ digõnẽ. s. qñ futurus est breuis ꝛ leuiũ accitiũ: aut qñ putam⁹ ꝙ ipedirem⁹ bonã crisiz ꝑ euõnẽ nõ est faciẽda euãtio añ digestionẽ. Ista est ꝑ mẽte doctoꝝ qũqz ↄcedentiũ euõnẽ añ digõnẽ in mã nõ furiosa: ꝛ qũqz negantiũ illã. Ex q̃ apparet ꝙ multotiẽs bon⁹ medicus ꝑplexus est vtrũ debeat euãre an dimittere euõnẽ. ℭ De euõne aũt in augmento videnẽ mihi iste ↄclones concedende. ℭ Pria: qũqz mã

C est euãnda in augmẽto. pꝫ: qꝛ põt fieri furiosa in augmento. pꝫ etiã qꝛ stat ꝙ in ꝑncipio nõ fuerit ita sufficiẽter euacuata qn timeaẽ adhuc humoris victoria. Sed quotiens timeẽ humoris victoria magis necessaria cautela est euacuatio: vt pma q̃rti ꝛc. ℭ Scda ↄclõ: cũ medico daẽ habilitas melius est in ꝑncipio ita euacuare q̃ꝫ expectare augmentũ. Istã ↄclonẽ puto intellexisse Hippo. pma particula aflo. Inchoãtibus morbis ꝛc. Et Aui. pma quarti loco allegato supra cũ dixit. Oz si nõ est digest⁹ nõ euacues nisi in ꝑncipio: apud statum vo nõ moueas nisi mã vincat ꝛ digerat. Et idem pma q̃rti. c. de cura flegmatice. vbi vult ꝙ ex mã in ꝑn⁹ euacueẽ aliqd: ꝛ in reliquo expecteẽ vsquequo digeraẽ: ꝛ dixit ꝙ meli⁹ est in augmento ꝙ expecteẽ cõplementũ digestionis. Et hoc vi Auer. velle qñ in flegmatica docet tñ duas euacuationes facere añ statũ in duab⁹ septimanis. ℭ Tertia ↄclõ: in morbis valde

D diuturnis: qꝛ multotiens renouaẽ mã ꝑ regnãtionẽ cõtingit ꝙ in augmẽto est fienda euãtio: vt in quartana ꝛ epilepsia ꝛ paralysi. pꝫ: qꝛ cũ augmẽtũ quo ad digõnẽ seruat de longũ: ꝛ mã de nouo genereẽ: nisi fieret euãtio periculũ eẽt ne nimiũ augereẽ mã. ℭ Quarta ↄclõ: in morbis acutis ꝛ pacutis ꝛ tropicis vtplurimũ maiora sunt nocumenta euonis in augmento q̃ꝫ in ꝑncipio: pꝫ qꝛ virtus est debilioꝛ ꝛ materia putridioꝛ: flãma maioꝛ: digestio velocioꝛ: ꝑparatio ad euãndaz multotiens minoꝛ: vt patuit in vna suppositione supra posita. Et hec ꝑ istius q̃õnis determinatione sufficiãt. Solerti eñi apparet q̃uo argumẽta soluanẽ. Redeamus ergo ad textũ cum dixit.

Et scias ꝙ materiei.) Hic textus cõprehẽsus est supra in descriptione tex⁹ ꝑcedẽtis: quare in fine vni⁹ añcedẽtis foly. ℭ Nõ ꝙ ꝭm qꝺ supra diuidendo dixi intendit Aui. remouere dubia nõ circa rẽ vltimã dictã quã medic⁹ ↄsiderat: ſꝫ circa alias dictas. Et remouet dubia ꝑ q̃ ꝑñt ↄtingere rõne tract⁹ mãei ad membrũ diuersuz. 2° ponit q̃dã icidẽtes cañ. 2° ibi[Ex materie aũt.] In ꝑ⁹ pte. ꝑ ponit distinctionẽ. 2° cañ. vnũ. 3° exẽplũ vnuz distinctionis. Sed dicaz totũ absqꝫ diuisione alia.

ℭ Dicit ꝑ ꝙ tu debes scire ꝙ materiei euãtio ꝛ ipsius de suo loco eradicatio est ꝭm vnũ duoꝝ modoꝝ. Unus est per quẽ trahim⁹ mãz ad diuersitatẽ longinquã. Scds est ꝑ quẽ trahim⁹ ipsaz ad ꝓpinquã diuersitatẽ. ℭ Dicit 2° ꝙ cõuenientioꝛ hora hui⁹ euonis est qñ nullo mõ fuerit in corpe repletio alicui⁹ materiei. Dicit 3° ꝙ pro intellectu hui⁹ distinctionis ponem⁹ talẽ casuz ꝙ ab ore viri supi⁹ fluat multus sanguis ꝛ ab hemoꝛroidibus mulieris fluat sanguis supfluus. In vtroqꝫ istoꝝ possumus trahere ad longinquã diuersitatẽ ꝛ ad ꝓpinquã. Et si ad ꝓpinquam diuersitatẽ volumus trahere: tũc facim⁹ fluere hoc sanguinẽ ex narib⁹: ꝛ in muliere ꝓuocabim⁹ mẽstrua. Et si ad lõginquã trahere volumus euãbim⁹ in viro sanguinẽ a venis q̃ sũt in iferiori parte corpis: ꝛ in muliere a venis que sunt in superiori parte corpis. ℭ Notandũ est hic in ꝑ ꝙ vt supra tangiẽ qũqz mã trahiẽ ad diuersuz: sicẽ facit qũꝫ nã. De hoc tractu posset qs dicere vtrũ semꝑ fiat ad longinquũ aut ad ꝓpinquũ. Et videt Aui. ꝙ qũqz fit ad locũ diuersuz ꝓpinquũ: ꝛ qũqz ad longinquũ: ꝛ cãe dicenẽ. ℭ Nota scdo ꝙ Aui. dicit materiei euãtio aut ipsius eradicatio de suo loco. Qꝺ põt tribus modis exponi. Unus est ꝙ ꝑ euãtionẽ absolute dictã intelligimus euõnẽ minoratiuã. Et per eradicationẽ itelligim⁹ euãtionẽ eradicatiuaz. Et hoc mõ intelligẽdo voluit Aui. dare itelligi ꝙ nõ solũ minoratiua fit ꝑ partez diuersaz: sed ẽt eradicatiua. Scds est vt per euãtionẽ intelligamus eductionẽ materiei a corpe ita vt egrediaẽ totũ corpus. Sed per eradicationẽ intelligimus remotionez materiei a suo loco vbi vꝫ fixa ꝛ q̃si eradicata: esto ꝙ nõ a toto corpe educaẽ. Tertius modus est ꝙ ꝑ euãtionẽ intelligam⁹ euãtionẽ a longinquo ꝛ ꝑ eradicationẽ a ꝓpinquo. Ego aũt puto 2ᵐ modũ eẽ veriorẽ. ℭ Tertio no. circa cañ. nã nõ vĩ veruz ꝙ ↄuenientioꝛ hora euãndi ꝑ pẽ diuersam est cũ nullo mõ fuerit in corpe mã: qꝛ eius euãtio ↄueniẽs est ꝑꝑ repletionem: vt dictũ est supra in isto c. ꝙ ꝑncipale indicans euacuationẽ est repletio. Preterea cũ cura nõ fiat nisi ꝑ ↄtrariũ ꝛ euãtio nõ ↄ̃ueẽ nisi repletioni: sequiẽ ꝙ si non est repletio nõ dꝫ fieri euãtio. ℭ Pro dubio nota ꝑ ꝙ duob⁹ modis possumus dicere in corpe nostro nõ esse repletionẽ. vno mõ ꝙ nõ sit in toto. 2° mõ ꝙ nõ sit in toto nec in aliqua pte. ℭ Nota scdo ꝙ euãtionũ quedã est per quã intendimus humorẽ a corpe educere: quedã aũt ꝑ quã intendimus aliter: puta diuertere vel aliquez motũ sistere. ℭ His habitis dicit Hy. ꝙ nõ existe repletione in toto nec in pte nõ ↄuenit euãtio. ꝓbaẽ ꝑ duas rões statiz factas. Sed euãtio bñ ↄuenit existe repletione in pte lꝫ nõ in toto sit repletio. Et hoc 2ᵐ voluit Aui. hic ꝛ dꝫ itelligi pma pars ↄclonis de euãtione ꝑ quã intendimus educere materiã a corpe. Nã per diuersionẽ nõ est dubiũ in casibus hic narratis ab Auic. ꝙ fit euãtio corpe nimiũ inanito ꝭꝫ oĩa mẽbra: vt cũ fluxerint decẽ libre sanguinis a naso qñ flebothomamus. ℭ Quarto nota ꝙ ꝓ ista cañ. de hora cõuenientiori põt referri tñ ad euãtionẽ per partez ꝓpinquã: qꝛ ↄueniẽtioꝛ hora ad ipsaz faciendã est cũ nulla in corpore fuerit repletio. Nã corpe plectorico existe nõ ↄuenit euãtio per partẽ ꝓpinquã: qꝛ multo plus noceret attrahendo ad locũ egritudinis: vñ illi q flebothomant venas sub lingua in squinantia corpe multũ repleto multotiens ꝑducũt ad mortẽ infirmũ. Scdo mõ põt referri ad vtrũqꝫ modũ euãtionis siue ꝑ ꝓpinquã siue ꝑ longinquã pẽẽ: ꝛ tũc nõ erit mens Aui. ꝙ cũ corp⁹ est repletũ nõ sit facienda euãtio ꝑ pẽẽ longinquã: qꝛ cũ hac repletione facienda est euãtio nõ est facienda plurimũ nisi per longinquã. Sed intẽdit ẽt ꝙ cõuenientioꝛ sit talis euãtio: qꝛ magis ꝑ illã segẽ iñtũ qñ totũ nõ est repletũ. Et rõ est: qꝛ

E Et iuxta istuz ꝑᵐ modũ dꝫ pit Aui. ꝑ⁹ terty. tra. ꝑ⁹. ca. 20. i diuersione sanguinis a capite stomare saphenam. Et iuxta scdz modũ laudat ẽt Auicẽ. 17° tertij. c. ij. ꝓuocationẽ mẽstruoꝝ in mulierib⁹ patientibus hemoꝛroidas.

F

G

H

I ſʒ gradatio eſt incolumior. Nõ igit̃ incipiẽdũ eſt a forti, abſolute: ſʒ vbi ꝯuenit: qr eſt irregularis. Scđo vide ꝙ lʒ qñqʒ medico ꝯtriũ egritudini maioris gradus ꝙ ſit egritudo approximare: vñ multo fortiorẽ facim⁹ attractionẽ ad ꝯtriũ in ſignãtia dicta ꝙ ſit mot⁹ mãe ad locũ apatis.

℄ Preter hoc quoqʒ tibi caue ne a rectitudine recedas lʒ videris ꝙ ipſorꝫ tardat̃ iuuamentũ: neqʒ in errore moreris: ⁊ ſi videris ꝙ ei⁹ non appareat impedimentum.

Aforiſm⁹ ꝓportionalis huic ſnic eſt 52. ⁊ dicit ſic. Oia ſm rõnẽ facientĩ nõ euenientibus que ſunt ſm rõnẽ nõ opꝫ trãſire ad aliud manente eo qđ viſum eſt a principio.

℄ Hic eſt ſcđs can. in q̃ dicit ꝙ nõ recedas a rectitudine tui opis ꝙuis tuarũ opõnũ tardet̃ effect⁹ reſpectu eius qđ intẽdis. Neqʒ ꝓſequaris i errore tui opis ꝙuis nocumẽtũ ei⁹ nõ appeat: ⁊ ẽ hic can. ꝓportionalis illi aſo. ſcđe pticule. Oia ſm rõnẽ facientĩ. ℄ Sʒ hic ẽ difficultas quõ poſſum⁹ ſcire ꝙ faciam⁹ ſʒ rõnẽ: ſi idẽ nõ ſeqt̃ iuuamentũ manifeſtũ. Nã in cõmẽto illius aſo. vbicũqʒ tibi ptermãs intrãt. Gal. dixit ꝙ ex ſuo effectu ois futura actio cõprobat̃. ℄ Huic dr̃ ꝙ nõ opꝫ vt recte iudicem⁹ opõnes eẽ ꝯueniẽtẽ ꝙ videam⁹ ſenſu ei⁹ vtilitatẽ: ſʒ ſufficit ꝙ in ſilĩ viderimus cõtuliſſe ⁊ effectũ bonũ cõſecutũ fuiſſe: ⁊ iõ cũ nõ appet in egritudie ⁊ aliqs diuerſitas ab eo qđ cogitauerim⁹ facim⁹ opa ſilia illis q̃ in ſilĩ diſpõne faciẽda eẽ ſciuerimus ex aliqs: ⁊ dicimus eẽ recta: ⁊ ſi eorũ nõ cito appeat ſenſibile iuuamẽtũ expectãtes qđ in futuro appebit. Gutta. n. cauat lapidẽ nõ vi ſʒ ſepe cadendo. Et pariformiter dõm ẽ de errore c⁹ nocumẽtũ nõdũ appet.

Hec eſt ſnia Gale. in ſcđa particula aſo. cõmento. 17. iõ nota ipſius expõnem.

Oia. n. futura medici opatio approbat̃ ex ſuo effectu ⁊ ex effectu quẽ ſcim⁹ ſibi ſileꝫ feciſſe nõ ꝙ ei⁹ effect⁹ expectãdus ſit i nr̃o indicio: tũc eni pꝰus operemur ꝙ artificialiter ſciremus nos cõuenienter opari: qđ eſt abſurdum.

L

℄ Et cũ hoc nõ ſʒ vnã medicationẽ cũ vna tibi ſtãdũ ẽ medicina: imo i vna medicatiõe medicinas ꝑmuta quãtũ ab ipſo qđ ꝯſuetũ eſt nõ ſit paſſio: et vnicuiqʒ qdẽ corpi: imo omni mẽbro: imo vni corpi et vni mẽbro in vna hora et nõ in altera ieſt ꝓprietas ab vna medicina pati et non ab altera.

℄ Hic ẽ can. 3⁹ q ẽ correctiu⁹ erroris q poſſet circa can. ꝑcedẽtẽ accidĩ. Et dĩ ꝙ i vna medicatiõe nõ ẽ iſiſtẽdũ cũ vnica medicia: imo ꝑmutare debes medicias: ⁊ h̃ ꝓp duas cãs. pᵒ ẽ qr medicia qñqʒ ẽ ex nimio vſu fcã ꝯſueta: ⁊ iõ corp⁹ nõ recipit ab ipa ipreſſionẽ: qm̃ ab eo qđ ꝯſuetũ ẽ nõ patit̃ corp⁹. 2ᵃ cã ẽ qr qñqʒ vna medicia hʒ ꝓprietates currẽtes ad bñ opandũ i corp⁹: ⁊ qñqʒ nõ. ℄ Nõ g̊ ꝑ ꝙ medicatio dĩ vna qr re⁹ vni⁹ morbi. Mõ cõſtat ꝙ morb⁹ exñs vn⁹ variat̃ i diſpõnib⁹ ſuis ⁊ i mõ cure ⁊ ẽt cã: vt pʒ i ꝓceſſib⁹ apatis a pn̄° vſqʒ ad declinationẽ ⁊ in ꝓceſſu fe. putride. Ex h̃ pʒ ꝙ morb⁹ vn⁹ variat̃ ſʒ diſpõnẽ cãe: ⁊ i ſe q̊ ad itẽſionẽ ⁊ remiſſionẽ ⁊ ſui ⁊ ſuorꝫ accidẽtiũ. Et q̊ pʒ ꝙ i vna medicatiõe medicie ſũt ꝑmutãde qñqʒ i q̃to: qñqʒ i q̃li. Precipue tñ mutãt̃ i q̃to medicine q̃ ꝓ morbi cura ſimplr̃ exhibẽt̃. Nã aliã approximamus i pn̄°: aliã i augmẽto: aliã i ſtatu: aliã i declinatiõe: ſʒ h̃ nõ erat õ mẽte Aui. vt pʒ i aſſignatiõe cãe: ſilr̃ ẽt cõtingit appetitũ iſirmi ꝑmutari ⁊ rẽ vnã ſibi fieri abominabilẽ: ⁊ tũc erit ꝑmutãda medicia. Sʒ id qđ dĩ Aui. velle ẽ ꝙ ſtãte. eadẽ morbi ⁊ ſuarꝫ cãrũ ⁊ accñtiũ idicatiõe ⁊ ſili iſirmi appetitu multoties i vna medicatiõe nõ ẽ ſolũ ſup vno medicamie ſtãdũ: ⁊ ꝑcipue cũ egritudo fuerit chronica: ⁊ illõ medicamẽ fuerit aſſuefactũ: ⁊ videamus medicias nõ mãifeſte ꝓdeſſe: vt i caſu dĩ imediate ꝑcedẽti: imo ꝙ his ſtãtib⁹ multotiẽs eſt medicina ꝑmutanda.

N ℄ Nõ 2ᵒ ꝙ hec medicinarꝫ ꝑmutatio põt intelligi q̊ ad q̃titatẽ vel q̊ ad q̃litatẽ: vel 3ᵒ: q̊ ad mãꝫ vł ſpecificã nãꝫ medicie: lʒ g̃dus po⁹ ⁊ q̃litas nõ ꝑmutet̃. V. g. ſi ꝑ approxiabat̃ diaſinicõ mõ approxiabis mixtionẽ ad electuariũ de ſucco roſarꝫ ⁊ de electuario indo ita vt eq̃ ſit tam chole ꝙ flegmatis eũatiua: ſic diaſinicõ: ⁊ ſi pꝰus dabã ad alterãdũ arõaticũ roſatũ: poſtea dabo diamuſcũ: aut loco ei⁹ turbith. Et nũc pʒ ꝙ ſtã morbo ꝙ cã ꝙ accñtib⁹ ⁊ ṽtute cũ extriſecis ſilr̃ idicãtib⁹ nõ dʒ fieri ꝑmutatio in q̃titate vel i q̃litate: qr ſtãtib⁹ eiſdẽ a qb⁹ idicatio ſumit̃ nõ dʒ medicatio variari: ⁊ h̃ vt Hip. 2ᵃ pn̄° aſo. illo aſo. Oia ſʒ rõnẽ facientĩ. Et idẽ itẽdit 2ᵒ pnoſticorꝫ vituperans ꝑmutationẽ medicinarꝫ: ſʒ tñ oĩb⁹ iſtis idicatiõib⁹ ſtãtib⁹ dʒ fieri qñqʒ ꝑmutationẽ medicie. 3ᵒ mõ. ſ. q̊ ad nãꝫ ſpecificã medicie lʒ nõ q̊ ad q̃tũ vł q̃le: ⁊ maxie cũ mãifeſtũ iuuamẽtũ nõ pcipit̃: tũc. n. due cãe i lr̃a aſſignate locum hñt. ℄ Sʒ tũc cadit dubitatio õ ꝯſuetudie. Utrꝫ ꝓp ipaꝫ ꝯſuetudinẽ medicie min⁹ patiat̃ corp⁹: õ q̃ vide i illo aſo. Et mł'to tpe aſſueta. Et quõ ꝓprietates ſũt currẽtes nõ tñ ſm ſpẽm: ſʒ in cõparatiõe ad idiuiduũ: ſup aſo. allegato.

Uide h̃ a Ge. tili clarius in hoc paſſu.

O

℄ Cũ aũt ignoras que ſit egritudo relinque eã nature et nõ ꝓperes: qm̃ aut natura ſuperabit egritudinem aut ipſaꝫ manifeſtabit.

℄ Hic ponit aliũ can. dicẽs ꝙ cũ ignoras egritudinẽ non ꝓperes ad opãdũ: ſʒ relinque eã nãe: qm̃ aut nã curabit aut manifeſtabit eam tibi. ℄ Sed iſte can. vĩ ꝯdicere ei qđ dĩ ꝑma q̃rti de cura putridarꝫ in gñali. ſ. cũ dĩ. Cum ignoras egritudinẽ ſubtilia regimẽ. Subtiliare eni regimẽ eſt aliqd facere. ℄ Huic dr̃ ꝙ ignorare egritudinem itelligit̃ duob⁹ modis. Uno mõ q̃ oĩno genus egritudinis ignoret̃: ⁊ iſto caſu nihil eſt agẽdũ ſicut hodie multotiens accidit ꝙ a rure portat̃ vrina nõ indicans de morbo: ⁊ ille q portat nihil ſcit aut nihil vult dicere: ⁊ i illo caſu dicit nihil agẽdũ. Multotiẽs eni ſũt multa accñtia cognita: ſʒ adhuc egritudo q̊ ad genus ⁊ cãm ignorat̃: vt ſtãte dolore ſub coſtis: ignoramus qñqʒ an ſit pleureſis aut vẽtoſitas: ⁊ in iſtis caſibus ſunt debilia q̃dam approximãda q̃ faciẽt ad manifeſtãdũ morbũ: ⁊ dicunt̃ a medicis medicina tentatiua: ſicut hic calefactionẽ approximamus: ſed fortia dimittimus. Qñqʒ aũt cognoſcit̃ gen⁹ egritudinis ſʒ nõ cognoſcitur ſpẽs: vt qñ ſcis q̃ ſit febris putrida ſed neſcis cui⁹ ſpẽi: vt vtrũ ꝯtinua vel interpollata: quartana aut tertiana. Et in iſto caſu mł'ta ꝯueniunt q̃ ex genere indicant̃. Et in h̃ caſu dixit Aui. pᵒ quarti ſubtiliandũ eſſe regimen: imo in ſilĩ caſu fiũt clyſteria: vẽtris ſolutiones ⁊ flõmie: qñqʒ mułte que ex hoc qđ eſt putrida indicant̃ in ꝑncipio quecũqʒ fuerit in nã eius. Et ſm cõem modũ exponẽdi Aui. intelligit hic ſcđꝫ modũ. ſ. ꝙ non ſit vtendum medicamine forti eũatiuo ſʒ tẽtatiuo: qr iſta faciẽdo aut natura vincit aut manifeſtat.

P

Q

℄ Cũqʒ egritudo dolori ꝯiũcta fuerit aut cãe doloris aut a quo ꝓuenit dolor ſicẽ eſt ꝑcuſſio aut caſus: incipies ſedare dolorem.

℄ Hic ponit can. dicẽs ꝙ cũ egritudo fuerit ꝯiuncta dolori aut cauſis doloris aut rei a qua ꝓuenit dolor. ꝑ dolor eſt ſedãdus. ℄ Ubi nõ. ꝑ q̃ntũ ꝓpoſito ptinet ꝯtingit egritudinẽ ꝯiũgi cum dolore: vno mõ qr dolor ſit ei⁹ accidens ſicut ꝯiungit̃ cũ ſolutione ꝯtinuitatis ⁊ cũ apate aut cũ tertiana dolor capitis. 2ᵒ mõ qr dolor ab alia cã prouenit: vt ſi cõiungunt̃ colica ⁊ febris: aut calculus ⁊ febris. 3ᵒ mõ ꝙ ſtãte morbo ſupueniat cã extrinſeca dolorem faciens ſicut ꝑcuſſio. Et hec tria voluit dare intelligi Aui. in ſua replicatione verborꝫ. ℄ Nõ 2ᵒ ꝙ cã verificans can. eſt qr dolor eſt de maxime ꝓſternentibus virtutem. Et

Et dicit ſedã dus qr nõ dʒ oĩno remoueri: ſed ſedare ipſum poſtea intendere egritudini.

A

tutē. Et ēt exacuit reuma ꝛ facit fluxū humoꝝ: ꝛ iō vi
dit caū. rōnē q̄ꝛ sine ei⁹ cura reliq̄ egritudo curari nō p̄t:
aut magis piculose saltē curat̄: ꝛ iō ab ei⁹ remotione est
incipiēdum. ❡ Sꝫ ꝯ h̄ vř eē illud qđ dř p̄me q̄rti đ cu
ra putridarū in gñali cū dř. Et scias q̄ cū aggregant̄ do
lor capitis ꝛ febris: tūc cura febris est dignior. ❡ Dōꝫ est
q̄ doloꝝ qdā sūt leues: vt dolores febres ꝯsequētes i aug
mēto ꝛ diminutiōe sua: ꝛ isti curāt̄ cura febris: ꝛ cura fe
bris ē dignior vt Aui. ibi dic̄. Sꝫ qñqꝫ dolor ē fortis ꝛ tūc
p̄ sedari dꝫ vt eodē loco statī s̄bdit̄. Et scias q̄ dolor capi
tis qñqꝫ alīs fortasse fac̄ redire febrē declinatā ad aug
mētū: q̄re dꝫ vt sedet̄: ꝛ ita h̄ itelligit̄ đ fortib⁹ dolorib⁹.

❡ Et si tibi necesse fuerit stuporē iducere nō trāscendas tale quale est papauer albū: qm̄ cum suo stupore est etiam domesticum.

❡ Ponit aliū caū. dicēs q̄ si est necesse stuporē inducere nō trāscēdas tale q̄le est papauer albū: qm̄ cū sua stupe factione est domesticū. ❡ Nō ḡ q̄ iste caū. cōiter itroducat̄ tāq̄ correctiu⁹ erroris potētis ꝯtingere ex precedēti. Docet.n. cū oꝫ dolorē sedare p̄ stupefaciētia nō transcendere papauer albū. Et h̄ mō itroducēdo cadit dubium. Nā Aui. p̄cepit i dolorib⁹ qñqꝫ opiū administrare: qñqꝫ mandragorā q̄ sunt multū fortiora q̄ papauer. ❡ Huic r̄ndet̄ dupl̄r. vno mō q̄ hic dř regul̄r opando. Mō q̄n Aui. docet fortiora approximare dico q̄ est coacte. Nāꝫ sp̄ ē cū nōbili nocumēto v̄tutis. Uel 2° cū dř q̄ nō debemus trāscēdere papauer albū: intelligit̄ solū aut simpl̄r administrādo. Sꝫ i cōpōnib⁹ cū correctiuis administramus dcā fortiora. s. opiū qđ nō in sua simplicitate administrat̄.

B

Nō q̄ sūt q̄dāꝫ medicine q̄ vere sedant dolorē: ꝛ sunt alie q̄ hñt sub stāciā subalterā cū caliditate i p°: ꝛ iste aufe rūt dolorē vł minuunt cām doloris. Alie sūt q̄ nō vere sedāt doloꝛꝫ: sꝫ mortificant sensūꝫ: mediā te sua intensa frigiditate stupe faciēdo mem brū: sꝫ tu lat⁹ hic vide a Ga le. 5° de sim plici me. c. 20 Vide a Gen tili in loco p̄ prio q̄ dat ter tiā rōnē. Quī dā tert⁹ hñt vehemētiā sen sus mēbri ꝛ i tellige p̄ vehe mētiā sensus mēbri acuitāti mā scilꝫ oris stōachi scꝫ a cholera ꝯfluēte ad ipm̄ vel a cibo vel potu cholerizato i stōacho p̄ ni mio calore.

❡ Cūqꝫ vehemētia caloris mēbri tibi nocumētū fecerit nutri ex eo qđ sāguinē vehemēter ingrossat sicut frumētū coctum. Et si ex hoc qdē regimine non alleuiabit̄ nutri cum infrigidātibus sicut lactucis ꝛ eis similib⁹.

❡ Hic ponit aliū caū. ꝛ dicit q̄ cū vehemētia caloris mēbri tibi nocumētū fecerit: tūc debes nutrire cū reb⁹ vehementer sanguinē ingrossantibus sicut est frumētū coctū. Et si h̄ nō sufficit: tūc nutriēdus est eger cū ifrigidātib⁹ sicut lactucis ꝛ sīlibus. ❡ Circa quē caū. nōꝫ q̄ vehemētia caloris mēbri nocumētū facit: maxīe attrahēdo humores ad locū: ꝛ q̄ꝛ grossus sanguis difficili⁹ attrahit̄ q̄ subtilis: iō dāda sūt sāguinē ingrossantia. ❡ Nō 2° q̄ ifrigidātia fortius ꝓhibēt: ꝛ iō cū ista nō sufficiūt: damus infrigidātia. ❡ Cā aūt q̄re ab igrossantib⁹ potius incipimus q̄ ab infrigidātib⁹: est q̄ꝛ cibi ingrossatiui sūt cibi ꝛ vt sic nō hñt rōnē medicine. Et q̄ꝛ possum⁹ cū reb⁹ cibalib⁹ cibare melius q̄ cū medicinalib⁹: ꝛ iō ab istis incipimus.

C

❡ Et scias p̄terea q̄ ex ꝯgruis medicatiōib⁹ q̄ ꝯferūt ē iuuamētū qđ fit ex eo qđ v̄tutes cōfortat aīales ꝛ vitales sicut leticia: ꝛ obuiare ei qđ sibi placet: ꝛ assidue sedere cū eo cū q̄ gratulat̄: qñqꝫ ēt ꝯfert sedere cū eo a quo verecundat̄ et quem erubescit: quoniā egrum prohibet a rebus que ei nocent.

❡ Nūc ponit aliū caū. dicēs q̄ iuuamētū qđ fit ꝯfortādo virtutes aīales ꝛ vitales p̄ letitiā ꝛ p̄ntiā ꝯtinuaꝫ dilectorū est ex reb⁹ in cura egritudinū corporaliū magis q̄ per aliū modū ꝯferētib⁹. Et qñqꝫ ēt ꝯfert sedere cū eo a quo verecūdat̄: ꝛ h̄ ꝓhibet egrū a reb⁹ sibi nociuis. ❡ Ubi nōꝫ q̄ ꝯfortatio nālis virtutis est multū necīa i cura morboꝝ: sꝫ q̄ꝛ id manifestū est nō curauit Aui. manifeste hoc experimere: sꝫ dixit h̄ qđ minus erat notū. ❡ Nō 2° q̄ p̄ experiētiā visuꝫ est virtutē motiuā ꝛ pulsatiuā cōfortari gaudio tēpato ꝛ delectatiōe. Sꝫ modus q̄ fit hec cōfortatio diuersimode variat̄. Dy.n. dicit q̄ p̄ istas passiones cor gñat plus de spū ꝛ plus ad alia membra trāsmittit: ꝛ possem⁹ hoc imaginari hic q̄ ex his passiōib⁹ sequit̄ cordis applicatio ad mātꝫ gñationis spirituū: p̄p̄ quā melius gñant̄ spūs cordis: ꝛ ita imaginādū in delectatiōe q̄ per odorabilia p̄cipit̄. ❡ Scđs modus est q̄ sic lumē adiuuat colores ad agēdū in mediū spēꝫ coloris: ita ista passio iuuat cor ad resistēdū causis p̄ternāl̄r imprimētib⁹ ꝛ ad agēdū actiōes sibi debitas: ēt si de spū nihil plus habuerit: ꝛ h̄ vř veri⁹. Et ꝯsil̄r tristitia est spūuꝫ dissolutiua vel cordis in suis naturalib⁹ opationib⁹ impeditiua: ēt si multorū spūuꝫ eēt p̄ntia. ❡ Nō 3° q̄ istarū virtutū ꝯfortatio ꝯuenit i morbo: q̄ꝛ p̄ hāc alie opōnes nāles fiūt meliores ꝛ morbi mālis ipressio ꝓhibet̄. Et ad sil̄eꝫ modū pure reducūt̄ epithimata ꝛ poma odorifera. Reliq̄ hic dcā patēt.

E

do noceꝫ egro sedere cū eo a quo verecun dat̄: qm̄ p̄p̄ verecūdiā retinebit eger mul tas superfluitates vt ructuses feces: spuma vrinā: sudores: ꝛ reliqua hmōi que si a corpe educerentur multuꝫ ei proderit. er go ꝛc.

F

❡ Et ex reb⁹ p̄terea q̄ huic mō medicationis sūt ꝓpinque ē mutatio de terra ad terrā ꝛ đ aere ad aerē ꝛ de formis ad formas ꝛ p̄cipere cū formas efficere: et mot⁹ q̄ mēbrū dirigāt aut cōplōnē mutēt quēadmodū puero lusco p̄cipit̄ vt scintillas itueat̄ aut rē q̄ ei apparet: aut sicut p̄cipit̄ torturā patiēti vt speculū intueat̄ calibis qm̄ h̄ p̄ducit eū ad h̄ vt laboret i rectificādo faciē suā ꝛ frōtē ꝛ oculū ꝛ fortasse intuit⁹ redibit ad h̄ vt melioret̄.

❡ Hic ponit aliū caū. dicēs q̄ mutatio de terra in terrā ꝛ de aere in aerē ꝛ de formis i formas. i. de figuris ꝓspiciēdis ad alias figuras ꝓspiciēdas: hec sūt de reb⁹ q̄ ꝓpinq̄ mō ꝯferūt ei q̄ p̄dict⁹ ē in p̄cedēti caū. ꝛ p̄cipue cum facimus efficere formas reꝝ ꝓspiciēdaꝝ q̄ dirigūt cōplōnes mēbroꝝ sicut p̄cipit̄ puero lusco vt itueat̄ scintillā aut rē q̄ sibi apparuit: ꝛ p̄cipit̄ hñti torturā faciei vt ꝓspiciat in speculo angusto. Hoc.n. ipm̄ ad h̄ deducit vt laboret ad rectificādū faciē ꝛ frōtē ꝛ oculū: ꝛ fortasse ēt iuitus redibit ad h̄ vt melioret̄. ❡ Nō ḡ q̄ mutatio de terra in terrā ꝛ de aere in aerē ꝛ de formis ad formas hꝫ quādā delectationē: ꝛ in h̄ ꝯfert sicut illa q̄ i p̄cedēti caū. dicamur. Sꝫ mutatio de aere in aerē hꝫ ēt aliū modū ꝯferēdi: q̄ꝛ i quodā aere inuenit̄ qñqꝫ ꝯstellatio iuuās egrū: ꝛ in q̄daꝫ ꝯōla: vel cōiter dř aer natiu⁹ ꝯueniētior. Et ex cā hac vidi ego q̄sdā studētes q̄ cū Bononie morabāt̄: ifirmabant̄ nec poterāt a diuturnis morbis liberari: ꝛ ad p̄riā redeūtes curabāt̄. Sꝫ i mutatiōe formaꝝ ispiciēdaꝝ tres sunt modi iuuamēti. Un⁹ q̄ꝛ fiat delectatio vt dī. Scđs q̄ꝛ imago forme hꝫ virtutē imutādi māliter: vt dcm̄ ē i 3° techni ꝛ scđa h°: ꝛ habet̄ ab Aristotele in de cāis mot⁹ aīalium. Tertius: q̄ꝛ qñqꝫ p̄ imaginē prospectā fit quidaꝫ motus exercitiū mēbri p̄ quē ꝯfortat̄. Et h̄ mō 3°: lusc⁹ respiciēs scītillā exercet oculū: vñ plus đ spū trāsmittit̄ ꝛ p̄mutat̄ cōplō sua. Et patiēs torturā faciei respiciēs speculū p̄uū in q̄ sibi nō apparet alia figura p̄ter figurā sue faciei cuꝫ videt illā torturā conat̄ dirigere: ꝛ ideo musculos patiētes exercet. Et tu hic h̄ vide q̄re speculū opꝫ paruū esse.

G

H

Hoc est q̄ꝛ in speculo paruo fit reflexio radioꝝ visualiū magis vnite q̄ fit vt sīra botrat̄ sine faciei tortura appareat clarius vñ eger magis conat̄ ad reductionem.

❡ Ex regulis p̄terea q̄s obseruare debes est fortes dimittere medicatiōes in t̄pib⁹ fortib⁹ quāto plus poteris: sicut vētrē vehementer soluere aut prouocare vomituꝫ aut aperire ꝛ adurere in estate ꝛ hyeme.

Et qm̄ dicit Aui. qñqꝫ cō fert egro sedere ꝛc̄. dicit q̄ qñ qꝫ q̄ꝛ aliquan

I ¶ Nũc ponit aliũ can̄. dicẽs q̄ pter hec op3 q̄ dimittat medicatio cũ medicinis fortib⁹ in tẽporib⁹ fortib⁹ sicut in estate ⁊ hyeme existe multa caliditate aut frigiditate: sicut verbi grã. soluere ventrem fortiter: aut vomitũ puocare fortiter aut dissoluere aut vrere. Et rõ est q2 virtus in estate est debilis ⁊ nõ tolerat fortes imutationes: ⁊ hyeme vero nisi cõseruet fortis calor nãlis p suã multitudinez nõ resistet sufficiẽter frigori: iõ non o3 virtus debilitari. Et per hoc vide que dixi in cõmẽto illius afor. Uentres hyeme ⁊ vere calidissimi sunt natura ⁊c̃.

Hic ẽt canonem pdocuit hip. q̃rta pticula afo. afo. filio. Sub cane ⁊ an̄ canez molestie sunt pharmacie: ⁊ h⁹ cãs vide a Gal. in cõmẽto pcallegati afo.

¶ Ex reb⁹ quoq3 i q̃rũ medicatiõe subtile ẽ adhibẽdũ studiũ ẽ cũ i vna cõiũgũt egritudine duo q̃ fieri dicunt c̃tria: q2 op3 verbi grã vt

K egritudo infrideť ⁊ ei⁹ cã calefiat aut ecõuerso: q2 o3 vt egritudo calefiat ⁊ ei⁹ cã ĩfrideť: sicut mã colice indiget calefactione ⁊ incisione ⁊ subtiliatione: ⁊ op3 vt fortitudo doloris ei⁹ infrigideť ⁊ stupefiat: ⁊ ecõuerso.

¶ Hic ponit aliũ can̄. dicẽs q̄ cũ in egritudine duo cõiungunť q̃ c̃trio mõ idicãt sicut si vnũ indiget calefactione ⁊ aliud ĩfrigidatiõe: iste tũc sũt res in q̃rũ medicatione est subtile hñdũ studiũ. verbi g. cũ colica est vehemẽtissimi doloris ⁊ pẽdet a mã frida: tũc ei⁹ cã q2 flegma idiget calefactione cũ calidis: ⁊ dolor idiget stupefactione cũ frigidis: ⁊ ita in febribus putridis cõtingit vt quartana ⁊ flegmatica. Et quõ sit i hoc casu faciẽdũ hĩ in gñali. c. vltimo huius fen. quarte: spãliter aũt in capitulis spãlibus.

¶ Amplius scire debes q̄ nõ ois repletio neq3 ois complõnis malitia suo medicať c̃trio ex

L euõne ⁊ oppõne: imo multotiẽs sufficit multa regis bõitas i repletõe ⁊ malitia cõplõnis.

¶ Ponit aliũ can̄. dicẽs q̄ nõ ois egritudo nec ois cõplõnis malitia suo medicať c̃trio. i. p approximationẽ c̃tru alterãtis vt medicie euantis: imo q̃nq3 sufficit sola regiminis bonitas. Hic intelligẽdo p regimẽ administrationẽ rerũ nõ nãliũ. Et quõ iste can̄. intelligiť vidisti supra: ⁊ quõ ex hoc nõ seqť q̄ ois cura fiat p c̃triũ: nã in istis casib⁹ c̃triũ est virtus cum suis instrumentis que vnicuiq3 morbo effectiue est contraria: ⁊ hec de isto capitulo.

¶ De medicationibus egritudinum malitie complexionis. Capitulum. II.

Q

Ue ex eis qdem sine mã existit cõplõ tñ pmutať: s3 si cũ mã fuerit ipsa euabiť: ⁊ plerũq3 qdẽ ei sola sufficit euatio si cõplõnis infuse q̃ preterita est malicia non ibi reliquerit: ⁊ quandoq3 non sufficit nobis istud si complexionis dimiserit maliciã: imo erit nobis necesse complexionem permutare: cum in euando finez fecerimus.

M

¶ Positis canonib⁹ valde gene ralibus in precedẽti capitulo: nunc quo ad sequẽtia magis specialiter determinat de morborũ cura: l3 illud spãle sit multum cõe respectu eo2 que in particularibus libri a dicuntur. Diuidiť autẽ hec pars tota sequens in duas. p̊ enim docet curã egritudinis. 2° docet qd faciẽdum est cum plures egritudines coniunguntť. Scda pars est in pn° vltimi capli fen huius. Prima pars iterũ diuidiť in duas. Nã p̊mo determinat de curis talium egritudinum. 2° accñtiũ. ibi scda. [Iam sciuisti dolorũ causas.] Prima diuidiť in quatuor: qm̄ p̊ ponit quatuor modos gñales cure. s. triuz generũ simplicium morborũ ⁊ vnius generis cõpositorũ: vt apatũ. p̊ g̊

N ponit male cõplõnis curã. 2° male cõpositionis. 3° curaz apatũ. 4° solutiõis cõtinuitatis: nec petať cã ordinis. scda ps est ibi. [Oppilatiões vero.] tertia ibi. [Apatũ q̃dã.] 4° ibi. [Solutio cõtinuitatis.] Pria in duas. p̊ ponit can̄. cure male cõplõnis. 2° q2 multotiẽs mala cõplõ est nãlis ⁊ curať per euõnẽ: dat can̄. de modis euonuz. scda pars incipit in pn° sequẽtis. c. [Res q̃ demõstrant.] Presens capitulũ diuidiť in partes duas. p̊ ponunť quidam generales can̄. 2° magis speciales. secũda ibi. [Cũ in aliqua egritudine.] Prima in duas. p̊mo ponit generalẽ can̄. 2° enumerat modos debitos in cura male cõplexionis. secũda ibi. [Dicemus.] ¶ Dicit p̊ q̄ mala cõplõ sine mã pmutať solũ p alterationẽ. Sed si fuerit mala cõplexio cum mã: tũc mã euabiť. S3 si mã non relinquit malitiã cõ-

O plexiõis facte: tũc sola euõ sufficit. Et si mã relinquit malitiã complõnis infixe. i. facte tunc non sufficit sola euatio: imo ẽ necessariũ pmutare cõplexionẽ post euationẽ. ¶ Circa quã ptem nõ p̊mo q̄ malitia cõplõnis dĩ sine mã que nõ depẽdet a mã spãli depẽdẽtia nec foueť ab ea. Et p mãm intelligo mãm in q̃ nõ est cõplõ illa. Et dico notanter nec ab illa foueť: q2 ex dictis p3 q̄ mã relinquit aliq̃ malã cõplõnẽ factã post eius remotionem: ⁊ certũ est q̄ talis nõ depẽdet in eẽ a mã: sed foueť ab ea: ⁊ iõ non diciť pñte mã mala cõplexio: sed sine mã. Et in ex isto potes ondere q̄ aliqua febris ethica est mãlis. Diciť aũt spãli depẽdẽtia eo q̄ qualitates dependentes a pñtia humorũ requisitorũ ad sanitatẽ ⁊ vitam non vt sic diamť cum mã: nam ethica depẽdet a spũ ⁊ sanguine per quos stat vita: ⁊ tñ dicitur sine mã. ¶ Scdo nota q̄

P mala cõplexio cũ mã diciť illa q̃ spãli depẽdẽtia dependet a mã corpulenta aut ab ea cõseruať ⁊ foueť. Ex quo p3 q̄ l3 effimera vera ⁊ spiritu ⁊ vapore dependeat: est tñ immaterialis: q2 non depẽdet a mã corrupta. ¶ Nota tamẽ tertio q̄ cõplexionum quedam est facta s̃m modũ loquendi medicorũ ⁊ quedã fiens ⁊ quedã futura fieri. Facta aũt dĩ trib⁹ modis. Uno modo proprijssime quia est q̃litas pducta ⁊ nõ dependẽs in esse spãli depẽdẽtia ab aliq̃ corporeo siue subtili siue grosso distincto a suo subto ⁊ apta cõseruari: ⁊ hoc mõ febris ethica est facta: ⁊ febris effimera est morbus fiens: q2 pẽdet a calefacto esse spũs vel vaporis. Scdo mõ dĩ aliqua mala cõplõ facta: q2 in esse pducta: ⁊ hoc mõ oẽm q̃litatem actu existem dicimus factã. Et mõ huic opposito capiẽdo fiens dicim⁹

Q q̄ mala cõplexio fiens nõ est facta s3 est cõposita ex pte facta ⁊ ex pte futura fieri. 3° mõ dĩ aliq̃ mala cõplõ facta q2 pducta est: ⁊ cũ hoc nõ depẽdẽs a re corpulẽta grossa: ⁊ hoc mõ febris effimera dĩ facta a Gal. credo 8° terapeu. circa finem cum dicit. Qr cõe est ethicis ⁊ effimeris adhoc nõ fieri. Et dĩ ita pp silem moduz esse curationis in ista ⁊ in facta: q2 sine intẽtione ad mãm. Fiens aũt diciť: q2 aut s̃m partẽ pducẽda cum actuali tendẽtia ad complementũ. Aut q2 l3 tota pducta sit: tñ q2 dependẽs spãli dependẽtia siue a re corpulẽta siue nõ. Tertio q2 dependens spãli depẽdẽtia a corpulenta mã. Futura aũt fieri dĩ q̄ nõdũ est s̃m aliquid sui pducta: s3 in corpe est cã parata ipsaz facere. Hic sumiť tñ 3° mõ factũ: ⁊ tũc p3 verificatio dicto2 Aui. Nã mala cõplõ sine mã siue facta siue nõ: in cura o3 pmutari p alterationẽ: hoc eñi sufficit solũ. Mala aũt cõplõ mãlis q2 in eius cura est indicatio a cã tãq̃ a re pter nãm remouẽda: p3 q̄ euatio ẽ opportuna. Et hoc mõ sumendo euõnẽ p omni materie a corpe eductione siue hoc fiat p dietã siue per flõmiã siue aliter.

Nõ q̄ mala mã triplici de cã post d° euanonẽ relinquit habitum male complexionis in mẽbris, primo ex

⁊ hoc intellige

A

violētia cause fortiter impri-mētis vt i can-tone. 2° ex diu-turna pmanē-tia ipsi° male mãe i mēbris 3° ex dispōne vehemētē mē-broz ad reci-piēdū talē ha-bitū male cō-plexionis.

τ B itellige vbi materia peccãs nō fuerit reducibilis ad benignū. Nam in reducibili nō semp est mã euacuanda vel necessaria euãtio materie: sꝫ sufficit rectificatio. Sensus igit̃ dicti Aui. est φ si mala cōplexio fuerit cū mala mã nō reducibili ad benignum φ mã dꝫ euacuari. Sed vt dicitur mala cōplō materialis: q̃nq̃ꝫ dicitur materialis: q2 dependet a mã τ nō est apta sine mãe presentia cō seruari. In illꝰ ergo cura sufficit sola euacuatio materie. Et si dicat̃ euacuata mã quid remouet illam malā complexionem: dicit̃ φ virtus mediantibus suis naturalibꝰ instrumentis que remanserunt: aut mediantibus rebꝰ nō nãlibus debite applicatis que necessario nos alterant: vt dixi supra 3° techni. Et sic pꝫ tertij dicti vificatio. ¶ Sꝫ mala cōplexio mãlis nō dependet ex toto a mã: imo tñ fouet̃ τ est iam facta: tūc nō sufficit sola euãtio: imo cum hoc reqrit̃ alteratio post euacuationē: τ hoc voluit Auic. in 4° dicto. Et cã est: q2 ēt euacuata illa mala mã adhuc remanet illa mala cōplexio quã virtus sine adiutorio nō pōt remouere: τ iō indicat de sui remotione per adiutoriū medici. ¶ Ex qbꝰ vides q̃lr intelligi dꝫ Gal. in illo. c. Ad manifestos ꝟo egros. ¶ Pꝫ 2° φ non semp in cura

B

male cōplexionis mãlis post euacuationē opꝫ medicū alterare. s. malã cōplōnē in parte factã: puta q̃n tendit ad corruptionē: τ ad hoc sufficit virtꝰ sine medici adiutorio: q2 nihil de illa erat factū mō p. τ tu hãc distinctionem de facto τ fiente tene menti ꝑpter multa Gal. dicta que ꝑꝑ hanc equiuocationem vident̃ ambigua. ¶ Ultimo nota φ in mala cōplōne mãli que hꝫ partē infixã siue factã innuit Aui. φ pmo sit faciēda euacuatio τ scdo alteratio. Et ita Gal. 3° techni loco allegato. cuius tñ oppositū innuit Auic. pº q̃rti. de cura putridax in generali. vbi vult

C

φ febris putrida q̃ est mala ꝯplexio mãlis τ fiens q̃nq̃ꝫ est tante intensionis φ nō lꝫ vti regimine cãe: imo est per ꝯriū alteranda: τ postea cãe vacandū: ꝑꝑ qd dicunt q̃dã φ Aui. hic τ Gal. loco allegato nō intendunt denotare ordinē opōnis sꝫ ordinē itentionis: q2 pmo debemus remouere cãꝫ cōplete q̃ effectū remoueamꝰ: vel dicūt scdo φ denotant modū τ ordinē g vlr dꝫ teneri ꝯsiderãdo mãꝫ vt est cã: τ morbū vt est effectꝰ: lꝫ q̃nq̃ꝫ habēdo respectū ad morbi magnitudinem τ accidētia ab eo incipiemus.

¶ Dicemus ergo φ malitie ꝯplōnis medicatio multis fit modis. Cōplōnis nãq̃ꝫ malitia aut erit infusa τ erit ipsius medicatio ex ꝯrio absolute: τ hec est medicatio absolute: aut erit in termino vt ipsa generet̃: τ erit eiꝰ sanatio que fit cū pmissione seruationis.

D

¶ Hic enumerat modos cãꝫ q debent̃ in remotione male cōplōnis ꝑ quãto ille cãe dicunt̃ aut curantes aut preseruantes aut vtrūq̃ꝫ. Et pōt diuidi in duas. Nã pmo facit hoc. 2° ponit exēpla. ibi [Queãdmodū.] Dicit pmo φ medicatio. i. medici opatio ꝑ remotionē malitie ꝯplexionis est multis modis. Et rō. nã mala cōplō aut est facta τ nō pendens a mã: τ tūc opatio medici circa illã est solū curatio ꝑ administrationē ꝯrij. Aliq̃n aūt mala cōplō est in termino vt generet̃: τ tūc eius sanatio. i. remotio est cū preuisione ꝓseruationis. i. ista nō est curatio sola: imo semper est ꝯiūcta ꝓseruationi. ¶ Ubi nota φ mala cōplō q̃ est in termino vt generet̃ est duobus modis. Nam q̃nq̃ꝫ inclusiue est in termino vt generet̃: τ illa est mala cōplō fiens: q2 iam gnãtur: q̃nq̃ꝫ ꝟo est in termino vt generet̃ exclusiue: q2 non generat̃: sed parata est gnãri: τ illa dicit̃ mala cōplō futura fieri. Et iō in istorū vtriusq̃ꝫ preuisione vtitur medicus ꝓseruatione: lꝫ in pma vtat̃ remotiōe cū ꝓseruatione τ curatione. in 2° aūt inhibitione vtit̃ tñ τ ꝓseruatiōe. τ Auic. hic de ambabꝰ itelligit. nã de vtroq̃ꝫ mō ponit statiꝫ exēplū. Nomē ḡ curationis dī de opere medici ꝑ qd dispositio q̃ est morbꝰ remouet̃. Sed nomē ꝓseruationis dī de ope q̃ ꝓhibet̃ futurus morbus τ vocatur ꝓuisio. Cū ergo morbus est factus τ nihil eiꝰ est futurū: tūc sola operatio est nec̃ia: ꝑ quã hic morbus remouetur τ est curatio sola τ medicine vt sic approximate dicūt̃ cause curatiue. Sꝫ q̃n est discrasia fiens: intentio medici dꝫ esse ad remotionē ptis facte: τ illa est curatio τ ad ꝓhibitionē ptis future: τ illa est ꝓseruatio siue ꝓuisio. In mala aūt cōplōne futura fieri solū: q2 nullus morbus remouendus est nullus est actus g̃n debeat̃ curatio: sed solum ꝓhibēdū est ne ipsa eueniat: τ iō illa opatio medici dī ꝓseruatio sola: τ hec habentur 3° techni. loco allegato.

E

¶ Queãdmodū putrefactionē q̃ est cū febre q̃rtana medicamur cū tyriaca: τ aquã fridaꝫ in tertiana damꝰ vt extinguat. Et exēplū pre missionis ꝓuatiōis est euãtio i q̃rtana q̃ fit cū elleboro: τ in tertiana cū scamonea: cū pricipiū iterpolatiōis q̃ accidit ꝓhibere volumꝰ. Et exēᵐ pmissiōis ꝓuatiōis solūmō ē euãtio q̃rtane apte ꝑꝑ melãe supationē cū elleboro: τ febri tertiane ꝑꝑ cholẽ dñiū cū scamōea.

F

¶ Hic ponit exempla: τ est intricatus modus ponendi exēpla τ reducendi ad ꝓpositū. Ideo notate modū itroductionis Dy. deinde meū. ¶ Dy. ergo dat duos modos intelligendi hunc textū. Unus est φ Aui. dat hic tñ exēpla τ modos remotionis male cōplexionis fientis τ future fieri: τ dimittit exēplū curationis male cōplōnis facte notū per curaꝫ: τ tunc dicit φ intentio que habet̃ ad cãm in putrida febre est duplex. Una est ad digōnē humoꝝ: alia est ad euãtionē: vt dicitur 3° techni. illa parte. Seruãt eniꝫ si ita ꝯtingit. Et ideo dicit hic pmū exemplū de exhibitione tyriace in quartana esse de digōne materiei quartane: τ ideo intelligitur de tyriaca veteri que est subtiliatiua τ calefactiua. Et scdm de exhibitione aque frigide in tertiana: est ēt de digestione materiei. Nam humor subtilis τ calidus digerit̃ per aquã frigidã: vt dī ab Aui. pma quarti. c. preallegato. Duo ꝟo sequētia sunt exempla de preseruatione respectu partis future fieri in morbo fiēte ꝑ euãtionē. Nã si precessit poxismus tertiane vel quartane: ita φ est q̃rtana vel tertiana fiēs: tūc exhibitio scamonee ꝑ euõne cholere in tertiana τ ellebori in quartana ꝑ euãtione melãcholie est ꝓuisio respectu futuri qd est ps fientis. nã ꝓhibemꝰ per hoc pncipiū paroxismi futuri τ sic febrem futurã: cui tñ similis iam accidit: τ iō illud futurū qd ꝓhibet̃ dicit̃ pars fientis. Alia ꝟo duo exēpla. s. euãtionis cū scamonea in tertiana que nondum est: sed corpus paratū est eam pati: τ in quartana que nondū est: sꝫ corpus est aptū eam pati ꝑꝑ superationē melãcholie a debito modo q in corpe dꝫ esse: sunt exēpla ꝓuisionis respectu futuri fieri qd nō est ps fientis. Et hic modus non videt̃ mihi verus: q2 duo pma exēpla ſm modū loquendi Aui. sunt exēpla curationis nō preuisionis. Nam dicit textus queãdmodū putrefactionē q̃ est in quartana medicamur τc̃. Et nota φ dixit supra de medicatione absolute τ nō dixit de cura q̃ fit ꝑ ꝯriū. Et in scdo exēplo dicit Aui. φ aquã frigidã in tertiana damus vt extinguat̃: τ non dixit vt mã digeratur. ¶ Scdo mō exponit Dy. φ hec duo exēpla sunt de cura male cōplōnis facte que est pars fientis: τ φ Aui. relingt exemplū male cōplōnis facte q̃ nō est ps fiēns: q2 ꝯuenit cū ista: τ tūc dicit φ tyriacã exhibemꝰ in q̃rtana ad ipsaꝫ extinguēdã. Et est itelli-

G

Nota φ in febre melãcholica τ flegmatica non ꝯuenit tyriaca in pncipio sꝫ post digōnē τ euõnē mãe vt dicit Auic. pº q̃rti tra. ij. ca. 59. sꝫ tyriaca q̃ dat̃ gña reprimēdi putredinē dari opꝫ in pncipio paroxismi: vt ē q̃nto canonis sūma pº c. i. de tyriaca dic̃ Auicen.

H

Circa 2ᵐ exᵐ multa sūt ꝯsiderãda ꝑ qᵐ exhibeat̃ aq̃ frida in tertiana: vt vult Auicen. pº quarti trac. ij. c. x.

I gendũ de tyriaca noua in q̃ est virtus stupefaciẽdi ꝑ optimũ ibi expris. De terciana dicit aq̃ frigida daẽ ad extinguẽdũ factũ ex ea. Et iterũ hic modus nõ vĩ mihi verus: q: tyriaca quãticũqz noua: est electuariũ calm̃ ⁊ nullibi legit̃ ꝙ ad extinguendũ calorez febrilẽ exhibeat̃. Quõ aũt stupefacit nõ ptinet nũc dicere. Et iõ quo ad q̃tuor vltima ex° puto Dy. optime dicere: ⁊ q̃ ad introductionẽ scdi exẽpli de aq̃ frigida eligo z^m modũ introductionis Dy. sed quo ad primũ nõ. Sz quo ad introductionẽ pmi exẽpli de tyriaca nõ eligo pmũ nec scdm modũ. Nã neqz dico ꝙ sit exẽplũ precisionis quo ad digestionẽ materie vt ipse dic̃ in pmo modo: nec dico ꝙ sit exẽplũ extinctionis vt ipse dicit in scdo mõ. Nam Aui. dicit ꝙ putrefactionẽ que est in quartana medicamur cũ tyriaca ⁊ nõ dicit ꝙ extinguamus quartanã. Dico ego ꝙ putredo mãei quartane mul-

K totiens remouet̃ per sepationẽ partis putrefacte a residuo ⁊ per euapoꝛationez eius: ⁊ hoc facit tyriaca in quartana respectu materie: ideo illa dispositio q̃ est putredo cũ sit facta per exhibitionez tyriace remouet̃ sili mõ quo mala cõplexio facta remouet̃ ꝑ suum 3riũm. Et ideo nõ obstante ꝙ ista nõ sit vera curatio: q: illa putrefactio foꝛtasse non est moꝛbus: tñ hoc exẽplũ curationis male cõplexionis facte: q: cum ista cõuenit pro quanto est remotio dispositionis preter naturam existentis.

¶ Cũ aũt in aliqua egritudie dubitaueris an sit eius cã caliditas an frigiditas: et si experiri volueris nõ experiaris cũ supfluo: et caue tibi ne decipiat te ipressio q̃ erit accñtalis.

¶ Hic Aui. exequit̃ canõ. minus vles ponẽdo: ⁊ diuidit̃ in duas. Nã pmo pmittit quedã ad ppositũ vtilia. z° canõ. alios curationis ponit. ibi z^a [Cũ aũt caliditas.] Prima in tres sm̃ tres regulas vtiles. ibi scda [Et debes scire.] ibi tertia [Unaqueqz pterea.] ¶ De p^a dicit ꝙ cũ dubi-

L tas vtrũ egritudinis cã sit calitas aut friditas: ⁊ volueris hoc ꝑ iuuantia ⁊ nocentia cognoscere nõ experiaris cum rebus supflue friditatis aut supflue calitatis. ¶ Dicit z° ꝙ in serẽdo iudicio caue tibi ne ꝑ ipressionẽ accñtalẽ decipiaris. ¶ Circa quẽ canõ. nota p° ꝙ maxie certiãdo q̃litatis moꝛbi sumit̃ a iuuantib⁹ ⁊ nocẽtib⁹: ⁊ iõ multotiens stante ignoꝛãtia eius expimur. ¶ Nota z° ꝙ cã dicti est vt di z° regis acuto. q: illa q̃ sunt vehemẽtis virtutis ⁊ applicant̃: si nocẽt: nocent nocumẽto magno: sz si applicant̃ debilia ⁊ nõ profunt: nõ pñt nocumento magno nocere. ¶ Circa scdz dictũ nota ꝙ medicine multotiẽs accidẽtaliter iprimũt q̃litatẽ oppositã cõplõni sue: ⁊ põt hoc ɔtingere multis modis. Nã q̃nqz ex ꝓprietate medicia calida cũat cholerã ⁊ postea infrigidat ꝑꝑ defectũ calidi hũoꝛis vt scamonea: ⁊ ex ei⁹ ḡ iuuamẽto in terciana nõ est putãdũ tercianã eẽ egritudinẽ fridã. Q̃nqz ɔtingit ꝑꝑ vnã q̃litatẽ suũ 3riũ ɔfoꝛtari vt aq̃ frigida supinfusa in coꝛpe sanguineo iuuenili in tpe estatis facit vnire caloꝛez nãlem ⁊ dissoluit mãm frigidã in neruis. Q̃nqz vero ɔtingit ex approximatione medicine remoueri accñs moꝛbi ɔsilis q̃litatis cũ cõplone medicine vt si in colica a mã frida sit doloꝛ foꝛtis ⁊ remoueat̃ ꝑ stupefaciẽtia: aut si sit ventositas in cala epatis cõplone: ⁊ ꝑ oleciminum dissoluat̃. Et multi sunt tales modi accñtales quos ad determiatũ numerũ est ipole reducere: q: ea q̃ sunt ꝑ accñs sunt infinita. Sz scire debes modos qbus cognoscimus qñ medicina ꝑ se operat̃ ⁊ qñ nõ: ⁊ cũ videm⁹ nõ ita fieri dicimus impressionẽ eẽ accidentalẽ: ⁊ tu vide in vltib⁹ canõ. de cõditionibus experimenti ꝑ cõplone medicine cognoscẽda. ¶ Ex his pz q̃re opz cauere deceptionẽ que ex pte accidentalis ipressionis ɔtingere posset ne fieret erroꝛ iudicij

Impssio accidẽtalis dupliciter põt medicum decipe in iudicio de cã moꝛbi in frigiditate ⁊ caliditate eius. vno mõ ex pte medicine vt ꝙ medicina sit cala ⁊ moꝛb⁹ credit̃ ꝙ sit frigidus ⁊ nõ est: ⁊ sic econuerso dicatur frigida. Alio mõ ex pte egritudis vel cause vel accñtiuz eius q̃ ꝑꝑ vehemẽtiã suã cõmouẽt caloꝛẽ extraneũ in mẽbro egro vel in pte proxima: sz mã sit frigida. Pro h° vide Auicẽ. 22. sen tertij. c. 6.

M

de qualitate medicine vel materie.

N

¶ Et debes scire ꝙ ifrigidatiõis ⁊ calefactionis tẽpus est vnũ: sz in infrigidãdo est plus timoꝛis: qm̃ caliditas est amica nature: et in humectando quidem ⁊ exiccando est timoꝛ equalis: sed humectãdi tẽpus est lõgius.

¶ Hic est scdo canõ. de vlibus: ⁊ cõprehendit q̃tuoꝛ ɔclusiones. ¶ Prima est: tps calefactionis ⁊ infrigidationis est vnũ. i. eq̃le. ¶ Scda ɔclo: maioꝛ timoꝛ est in ifrigidãdo q̃ in calefaciendo: ⁊ rõ est: q: frigiditas est inimica oĩbus virtutib⁹: ⁊ caliditas est amica nãe. ¶ Tertia ɔclo: timoꝛ humectãdi ⁊ timoꝛ exiccãdi sunt equales. ¶ 4^a ɔ: tps humectãdi est longius tpe exiccãdi. ¶ Et nota ꝙ vltra has quattuoꝛ cõparationes fiunt alie due a Gal. vna de

O tẽpoꝛe calefaciendi ⁊ infrigidandi comparãdo ad tẽpus humectandi ⁊ exiccãdi. scda est de ꝑiculo calefaciẽdi vel infrigidandi cõparãdo ad periculũ exiccãdi ⁊ humectãdi: ⁊ iõ vt ille res meli⁹ itelligant̃ ad modũ Dy. istas sex regulas breuiter questionabimus. Q°. I

Queritur igit̃ primo vtrũ tps calefaciendi ⁊ ifrigidãdi sit minus tpe humectãdi ⁊ exiccandi stante eque eq̃li quãtitate densitatis ⁊ gradu cãꝝ. ¶ Nõ disputet̃: sz ex his q̃ dicunt̃ 8° terapen. teneamus ꝙ tps calefaciẽdi ⁊ ifridãdi sit minus. q: multo velocius agũt actiua passiuis: ceteris paribus. ¶ Et in cõpatione actiuaꝝ ad passiuas ɔstat ꝙ periculũ est mai⁹ in approximatione calefacientiũ ⁊ infrigidãtiũ vt sic q̃ in approximatione humectãtiũ ⁊ exiccãtiũ ꝑ simplicẽ alterationẽ: q: foꝛti⁹ iste actiue agũt: alijs parib⁹. Q° ḡ rz Dy. ꝙ quo ad lesionẽ ꝑ q̃litates introductiuas ɔseq̃ntes tãtũ est picu-

P lũ in actiuis q̃tũ in passiuis: q: eque ɔtingit moꝛi ꝑꝑ nimiũ actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ excessũ: h̃ est ambiguũ. Uidemus eniz multos in siccitate pcedere sine multa opõne ⁊ lesione ⁊ multũ in hũiditate distare ab optimo tẽpamẽto sine multa opõnũ iperfectione: vt pz in trãsitu etatino de pueritia ad senectutẽ pmã. Et iõ illius ɔclusionis scde oppositũ teneo: ⁊ vĩ de mente Gal. 8° de regie sanitatis. c. 3° cũ dicit. In euersione vero q̃ est fz calm̃ ⁊ frigidũ 3rioꝝ oblatio semꝑ ɔuenit. Efficacissime eniz sunt: ⁊ vt ita dicã virtuosioꝛes his que sunt sm̃ siccitatẽ ⁊ humiditatez discrasijs: De tales facilius deniqz a silib⁹ cibis in moꝛbosam discrasiam deueniunt siccioꝛẽ nõ operans quecũqz particularũ nullo mõ manifesto nocebit sicut neqz custodiendo humidã. Euidentius aũt cibi augmentum etatis fiat h̃ qdẽ a pma gnõne vsqz ad pueritiã humidissimam habentes carnẽ: siccã aũt sufficientẽ q̃ seniles. Hec Gal. expresse vbi vult ꝙ acq̃sitio equalis siccitatis supra temperamẽtũ nõ est ita nocuũ sicut caliditatis ⁊ friditatis: iõ Dy. nõ ɔueniẽter dicit. Sed nunc veniamus ad compa-

Q rationes in litera positas. Q°. II.

Queritur ergo vtrũ tẽpoꝛa calefaciendi aut infrigidandi sint eq̃lia. ¶ Negatiue arguit̃ sic. Quodlibet coꝛpus viuẽs resistit calefacientib⁹ minus q̃ infridãtib⁹ cãis: ⁊ cãe caliditatis sunt per se veloci⁹ alteratiue. ḡ alijs parib⁹: semꝑ in viuente calefactio est velocioꝛ q̃ ifrigidatio. Cõsequentia nota: ⁊ minoꝛ pz cũ maioꝛi: q: in quolz viuente caliditas est intensioꝛ friditate: ⁊ cũ h̃ frigiditas est magis inimica nature. ḡ foꝛtius resistit viuens infrigidantibus q̃ calefacientibus. Cõsequẽtia tenet: q: ꝑ caliditatẽ resistit ifrigidãtib⁹ q̃ est intẽsioꝛ: ⁊ per frigiditatẽ calefaciẽtib⁹ q̃ est remissioꝛ in eo. Si igit̃ calefactio est velocioꝛ. ḡ tps calefaciendi est minus q̃ tps infrigidãdi. ¶ Scdo sic: si tps calefactiõis ⁊ infrigidationis est vnũ: aut hoc est gnãliter respectu cuiuslibet cale-

Pro isto argumẽto facit vna snia Ga. q̃ dicit ꝙ mala a causa q̃litas sibi rẽ vicinã adeo mutat sicut caloꝛ.

A faciendi ⁊ infrigidādi: aut respectu tēpati: aut respectu calefacti: aut respectu īfrigidati nō gnālr q2 calidū multo citius labit̄ in lapsuȝ calidū q̄ȝ in frigidū: nec respectu tēperati: vt pȝ ī p̄cedēti argumēto: nec respectu īfridati: q2 frigidū in vltimo difficili⁹ calefit q̄ȝ calidū in vltimo īfrigidet̄: ⁊ fridū in vltio facili⁹ īfridat̄ q̄ȝ calm in vltio infrigidet̄: vt pȝ isto. c. ⁊ p ꝯn̄s frigidū in vltio multo difficilius calefit q̄ȝ ipsummet infrigidet̄. ¶ Tertio sic: si aliqd corpus est qd eque velociter infrigidet̄ sicut calefit: tūc oē illo calidi⁹ ceteris parib⁹ veloci⁹ ⁊ citius calefiet: ⁊ oē illo frigidius velocius infrigidabit̄: ⁊ p ꝯn̄s respectu multo pluriū non erit tp̄s equale calefaciendi ⁊ infrigidandi q̄ȝ sunt illa respectu quoꝝ sunt equalia. ¶ In oppositum est Gal. 8° terapen. ¶ Pro dubio nota p̄ q tp̄s īfrigidationis esse eq̄le tp̄i calefactiōis pōt dupl'r itelligi. Uno mō punctualr. Alio mō cū q̄dā latitudine: q2 vnū nō est no-

B tabilr alio mai⁹. ¶ Nota 2° q h pōt intelligi ēt aut generalr respectu cuiuslibet corpis: q2 in oi tali tp̄s calefaciendi ⁊ infrigidādi sit vnū: aut tm̄ respectu temperati: aut 3° q in isto. c. loq̄t̄ de īfrigidatione calidi siue calefactione fridi intelligit̄ ista cōpatio cōpando tp̄s calefaciēdi infrigidatū ad tp̄s infrigidandi calefactū aliys parib⁹: ⁊ h puto fuisse de intētione Aui. ¶ Et tūc sunt duo modi rndēdi. Primus est Dy. quē q̄si Marsi. tenet lȝ nō limitet se ita: ⁊ ꝯsistit in qbusdā ꝯclonib⁹. ¶ Pria ꝯclo: qd lȝ humanū corp⁹ tēpatū facili⁹ eē calefactibile q̄ȝ infridabile pȝ: q2 īfridātib⁹ resistit p suū calorē vt calor ē ⁊ vt nālis est. Et q2 friditas ē magis nāe inimica: iō calor tēpat⁹ ⁊ nālis magis repugnet iductioni friditatis q̄ȝ caliditatis. ¶ 2° ꝯclusio: quocūq3 corpe frigido dato in quo frigiditas nō

C sit facta illud facilius ⁊ citius calefit q̄ȝ corpus cōsilr calidū infrigidet̄. Ista est de mente Aui. infra: q2 calidū in p̄ difficilius infrigidat̄ q̄ȝ frigidū in p̄ calefiat. ¶ Tertia ꝯ: quodlibet corpus infrigidatū frigiditate facta difficilius: ⁊ in maiori tp̄e est calefactibile q̄ȝ ꝯsilr calm sicut ipsum frigidū est īfridabile. pȝ ex Aui. ifra: ⁊ q2 in tali frido virtus est magis mortificata: ⁊ q2 tale corpus est multū condensatū ⁊ dispositū pari s calo. ¶ Quarta ꝯ: lȝ tp̄s calefactionis frigidi ⁊ īfrigidationis calidi nō sit vnū pūctualiter: pōt tm̄ dici vnū latitudinalr. Et iō Gal. 7° terap. nō dixit absolute q est vnū: sed vnū quodāmō: q2 nō tm̄ vnū istoꝝ excedit reliquū sicut ista excedunt̄ a tp̄e hūectandi vel exiccādi: vel sicut tp̄s hūectādi excedit tp̄s exiccādi. Marsi. aūt nō dicit gnāliter q difficili⁹ sit īfridatū in facto eē calefacere q̄ȝ calefactū īfridare: sȝ dicit vnā pticulare ꝯnē: q aliqd corpus p̄ternāliter lapsuȝ difficili⁹ sȝ aliqua mēbra calefit q̄ȝ infrigidet̄: vt in patiēte apoplexiaȝ

D dicit eē clarū. ¶ Cōtra ꝯclonē penultimā Dy. ⁊ vltimaȝ Marsi. argr̄ sic. Et suppono q oē corp⁹ vivēs q̄ntūcūq3 lapsuȝ ad fridū siue nālr siue p̄ternālr est calidū a dn̄io: ⁊ hoc ipsi cōcedunt: q2 vita cōsistit per calidū ⁊ humidū. ¶ Suppono 2° q causis infrigidātib⁹ resistit corpus p caliditatē ⁊ calefaciētibus p friditatē. ¶ Suppono 3° q magis actiua sit caliditas q̄ȝ friditas. ¶ Suppono 4° q resistere reducit̄ ad viȝ actiuā. nā p v̄tutē māe passiuaȝ nulla habet̄ resistētia: vt pȝ de mā p̄ma. Et tunc arguit̄ sic. Oē mēbrū humanū vivēs ⁊ ols hō magis resistit causis infrigidātib⁹ q̄ȝ calefaciētib⁹. g̊ a debilioribus calidis pōt calefieri q̄ȝ fridis infridari: ⁊ p ꝯn̄s minus potentes cāe calefacientes reqrunt̄ ad calefaciendū q̄ȝ reqrant̄ frigide ad īfrigidādū: ⁊ iō facilius vnūqdq3 corpus calefit q̄ȝ infrigidet̄: ⁊ p ꝯn̄s veloci⁹ aliys paribus. ¶ Et ex isto argumēto argr̄ sic. Capio corp⁹ īfridatū in vltio ⁊ sequit̄ q h facili⁹ calefit q̄ȝ īfrigidet̄ ipȝ. Sȝ h difficili⁹ calefit ⁊ facili⁹ īfrigidat̄ q̄ȝ corp⁹ calefactū in vltio. Igit̄ h idem corpus frigidū multo facilius calefit q̄ȝ calefactū in vlti⁹ īfridet̄. Cōsequētia pȝ itelligēti ⁊ pōt poni ī termis: ⁊ erit clarior. ¶ Mihi aūt vr̄ supposito q ego nō puto veꝝ q oē corp⁹ vivēs plus hēat de calitate q̄ȝ de friditate vt isti tenēt. Dōȝ p̄ q corp⁹ īfridatū calefieri: pōt itelligi duob⁹ modis. Uno mō absolute: q2 fieri calidiȝ siue caliditate accitali siue nāli: ⁊ corp⁹ īfrigidari eodē mō. Scdo mō calefieri frigidū caliditate nāli ⁊ cōueniente ita vt p illaȝ ad sanitateȝ reducat̄: ⁊ ecōuerso calidū infrigidari: ita vt p illā fiat sanū. Nō 2° q corp⁹ fridū p purā calefactionē ab igne cuȝ reducit̄ ad gradū eq̄lē tēpato: nō opȝ q pp h sit factū tēpatū ⁊ sanū: q2 ista calitas nō debite dependet a spū ⁊ hūorib⁹. ¶ Nō 3° q in corpe viciato īfridato est sanguis ⁊ spūuȝ magna defectio: ⁊ tūc pono duas ꝯnes illi penultime cōtradicētes. ¶ Pria. absolute loquēdo de calefactione ⁊ īfrigidatione qdlȝ corp⁹ vivēs facili⁹ calefit q̄ȝ īfridet̄: pȝ p rōnes supraposites. ¶ Scda ꝯ: loquendo de calefactione ⁊ īfridatiōe q̄ est cū reductiōe ad sanitatē: calefactū in vltio facili⁹ deducit̄ vel infridat̄ q̄ȝ infrigidatū in vltio calefiat. Ista ꝯ pȝ: q2 ad reducēdū īfrigidādū in vltimo reqrit̄ regnātio spūuȝ ⁊ sanguis boni: ⁊ adhuc reqrit̄ v̄tus q̄ in īfrigidatione vltia est multū defecta: ⁊ h voluit Aui. in cōpatione q̄ ponet̄ ifra. Sȝ in istis rōnib⁹ h positis vult q posita paritate in cāis calefaciētibus ⁊ īfridātib⁹ ad modū medicoꝝ: q2 approximent̄ medicine ꝯsil'is gradus ⁊ in pportionali dosi: tūc q̄ velociter fit calefactio corpis lapsi a tēpato p fridū cōi lapsu sicut infrigidatio corpis lapsi a tēpato p calidū cōi lapsu: q2 non multū in velocitate distāt: ⁊ q2 tēpatū min⁹ acqrit de frigiditatis latitudie ad h vt sit fridū q̄ȝ de calitate ad hoc vt sit calȝ: cū latitudo tēpamēti a medio v̄sus calȝ sit maior q̄ȝ a medio v̄sus fridū. ¶ Et sȝ viā meā attēde q ponendo vt ego dico tēpamētū de scdo mō correspondere tēperamēto ponderali: iste regule multo facilius saluantur ⁊ p̄cipue ponendo q plus pōt corpus tēpatū labi ad frigidū stante vita q̄ȝ ad calm vt supra dixi. Argumētoꝝ solutiones ad dicta sunt faciles. Qō. III.

Queritur ꝯ̄r vtrū sit maius pīculū in infridādo q̄ȝ in calefaciendo: Negatiue arguitur sic. Eque ledēt pōt discrasia calida sicut frida: g̊ non mai⁹ periculū est in īfridādo q̄ȝ in calefaciēdo: nec eꝯ. Cōseq̄ntia nota: q2 in vtrobiq3 est timor eque mali finis. Et assūptū pȝ: q2 p vtrūq3 illoꝝ pōt infirmus ad mortē deduci. ¶ 2° sic: in illius approximatiōe timor est maior ad quē seq̄t̄ lapsus magis difficilius remouibilis vt plm: sȝ p approximationē caloꝝ seq̄t̄ lapsus difficilius remouibilis vt plm. g̊ in calefaciendo est timor maior. Cōsequētia nota: ⁊ assūptū pȝ p maiori ⁊ a Gal. 2° regl. acu. ꝯmēto. 37. fm meā quotationē. Et minor pȝ: q2 in calefaciēdo plurimū seq̄t̄ lapsus ad calidū q difficili⁹ remouet̄ q̄ȝ sibi eq̄lis ad fridū vt plm. Nam vt plm isti lapsus nō sunt facti nisi in vltimo mō calitatis. g̊ infrigidare est difficili⁹ cuȝ fuerit tale in vltimo q̄ȝ frigiduȝ calefacere: vt in isto cap. ¶ Confirmat̄: q2 morbi frigidi sunt minus periculosi calidis: vt dicit Joānes Damascen⁹ in afo. ¶ Tertio. in illa alteratione est timor maior p quā facili⁹ labit̄ corp⁹ a pprio tēpamēto: sȝ p calitatē corp⁹ facili⁹ a pprio tēperamēto labit̄. g̊ in calefaciēdo est maior timor. Assumptuȝ p maiori notū: ⁊ minor pbata est in p̄cedenti dubio. naȝ min⁹ resistit corp⁹ calefaciētib⁹ q̄ȝ īfridātib⁹: ⁊ calitas est frigiditate actiuior vt dicit̄. g̊ minor cā reqrit̄ ad faciendū corp⁹ tēpatū labi ad calidū q̄ȝ ad frigiduȝ. ¶ In oppositū est Aui. in lr̄a. ⁊ Gal. 7° terapen. ¶ Pro solutione dubij. nota p̄mo q in calefaciēdo q̄ntū opȝ: aut īfridādo q̄ntū opȝ. l. q̄ntū dictat artificialis rō multotiēs magnū fa-

E Supposito q fridū in vltio facili⁹ calefiat q̄ȝ ipsummet īfrigidet ⁊ difficili⁹ calefiat ⁊ facili⁹ īfrigidet q̄ȝ corpus calidū ī vlti⁹: ⁊ pone sic in terminis. Calefiat facilius calefrigiduȝ in vltio q̄ȝ infrigidet facilitate vt. 4. ⁊ īfrigidet facilitate vt. 8. ⁊ calȝ in vltio q facilius calefit ⁊ min⁹ facile infrigidat frigido in vltio: calefiat facilitate vt. 6. ⁊ īfrigidet facilitate vt 1. ⁊ seq̄t̄ q frigiduȝ in vltio calefit facilitate vt. 4. ⁊ calidū in vltimo frigefit facilitate vt. 1. ergo frigidū in vltio facilius calefit q̄ȝ calidū in vltimo infrigidet: qd erat pbandū: quare ⁊c.

F Pōt tñ pbabilr teneri ista ꝯclo q r̄pcā calefaciēdi ⁊ infrigidandi sit eq̄le: q2 ⁊ si caliditas sit frigiditate actiuior: q2 tñ fȝ qd dȝ īfridari est calefactū ⁊ p ꝯn̄s rarū: ⁊ quod debet calefieri est īfridatū: ⁊ per ꝯn̄s dēsum ⁊ spissuȝ: ⁊ merito huius difformitatis passoꝝ ⁊ sic agētia sint inequalis actiuitatis non repugnat q possint venire mot⁹ eq̄lis velocitatis: ⁊ tā q̄ probabile do cuius p̄ceptor me⁹ magr̄ Lesar de Radulphis.

G

H

I cām⁹ nocumētū vt iuuamēta maiora sequāt: sicut qñ pp doloris vehemētiā stupefacim⁹: aut qñ pp humoꝝ feruorē ⁊ caliditatē aquā frigidā multā dam⁹ in potu: aut qñ pp spasmū puocamus febrē: aut pp hūores crudos digerēdos approximam⁹ calía vehemēter vsqꝫ ad cauteria: i qb⁹ oīb⁹ etsi sciamus fieri nōbilia nocumenta: tñ eligim⁹ ita opari pp iuuamētoꝝ seqntium idē maioritatē. Qñqꝫ aūt calefaciēdo aut ifrigidādo ꝯtrū opꝫ nō ē timor: neqꝫ magna facim⁹ nocumenta vt i paulatina alteratiōe vśus tpamētū. Ex quo pꝫ ꝙ mēs Aui. nō ē ꝙ sit maior timor in ifridādo calefactū ꝙ̄ calefaciēdo fridū: cū ad tēpamētū reducit. In his. n. casib⁹ raro ꝯtigit cū solā alteratiōeꝫ ꝗrim⁹ ꝙ admistrem⁹ medicias mltū fortes: sꝫ plurimū ē cū pp aliquā cām vltra ppa tpamēta alteram⁹: mēbra autē multū ⁊ repēte. ❧ Nō 2°. ꝙ magnitudo timoris in

K talib⁹. s. calefaciētib⁹ ⁊ ifridantib⁹ admistrādis ē maxie respcū pncipaliū mēbroꝝ aut nobilē habentiū opationē vt habitū ē in pcedēti. c. ❧ 3° nota ꝙ p infrigidationē ⁊ calefactionē nō oēs corpis opatiōes equalr ledunt: imo qdā sunt q̄ p ifridatione supra tpamētū multum ledunt ⁊ ille eedē p supcalefactionē supra tpamētū si multū lederētur: imo forte fortificarent. h notatū sumit a Gal. 6. de accidēti ppe finē p chartā. Nā digestio ⁊ nutricatio ⁊ siles ex frido ledunt multū. q̄ tñ a calo supra tpamētū nō tñ nimiū excedente iuuant: vt ibi ad lrām dr. ❧ Nō 4°. ꝙ mēbroꝝ pncipaliū ⁊ sibi seruientiū opatiōes cōes q̄ vident eē inter nāles magis corpi toti vtiles plurimū indigēt calore: ⁊ p paucū frigoris excedentis mensurā ledunt multū: vt digō stōi ⁊ epatis ⁊ spūum gnātio ⁊ trāsmissio tā a corde ꝙ̄ a cerebro: ⁊ ille eedē per aliquātulū calorē supra tēpamētū nō ita lederent: aut sꝫ ꝙ ego puto eē de mēte Gal. iuuāt. ❧ Quito nō ꝙ de calo lapsu ⁊ frigore cōiter tenet ꝙ paruus lapsus ad frigiduꝫ ē deterior ꝙ̄ sibi silis vel eq̄lis in gradu ꝗlitatū ad calidū: sꝫ in

L magnis sit sec⁹ penes me. Ex istis prīt pōi ꝯnes. ❧ Prima: nō sp infrigidādo aut calefaciēdo ē timor. pꝫ cū illis solū ad tpamētū corp⁹ paulatim reducit vt in admistratiōe exercitij tpati aut gētis tpate. ❧ Scda ꝯoē corpus tpatū p eq̄lē tñ ⁊ purā ⁊ pternālē infridationē plus ledit ꝙ̄ p eq̄lē calefactionē alijs paribus lederet: pꝫ: qꝛ labit peiori lapsu. ❧ Tertia ꝯ: p calefactioneꝫ pncipaliū mēbroꝝ vltra ppria tpamenta purā ⁊ pternālē min⁹ totum corpus ledit ꝙ̄ p eq̄lem ifridationē. pꝫ: qꝛ p infridatiōeꝫ ledunt opatiōes cōes: ⁊ p purā calefactionē nō ita leduntur. Mō ꝯstat ꝙ deficiētib⁹ cōib⁹ opationib⁹ totū corp⁹ alijs parib⁹ maiora nocumēta incurrit ꝙ̄ p ppriaꝝ opationū lapsum. ❧ Quarta ꝯ: absolute infrigidādo plus timendū est ꝙ̄ i calefaciēdo alijs parib⁹ opatiōe medici rōnabili existe. pꝫ: qꝛ in tali opatiōe nō est vltimate calefaciendū aut infridādū sm pncipalia mēbra: in q̄ꝝ alte-

M ratiōib⁹ maxim⁹ ē timor. sꝫ in coꝝū nō vltimata ifrigidatiōe vel calefactiōe maior est timor ifridandi: cū īde malus totū corpus icurrat nocumentuꝫ. Sequit ḡ ꝯ. Dico ḡ notāter in nō vitiata ifridatiōe vel calefactiōe: qꝛ vt als dixi i pma hui⁹ ꝯne: aliq̄ ē ifridatio cū q̄ stat vita: ⁊ cū sibi eq̄li calefactiōe supra tpamētū nō staret vita. Ex his pꝫ ad qōnem solutio ⁊ supposito ꝙ nō glꝫ lapsus ad frigidū sit deterior ꝙ̄ sibi eq̄lis ad calm. pꝫ argumenta fcā nō ꝯcludere ex alio capite: nisi sic dicat ꝙ in pncipalib⁹ membris quilibet lapsus ad frigidum sit deterior ꝙ̄ sibi equalis ad calidum: ideo non repugnaret positioni tue: ⁊ solutio fieret clarior. Q. IIII

Dubitatur vtruꝫ tpe humectatiōis sit ma⁹ tpe exiccatiōis: ⁊ vr ꝙ nō: qꝛ morbi humidi subito fiūt: sicci autē paulatine: vt pꝫ de spasmo humido aut sicco, scda tertij. ❧ In opp⁹ ē Aui. h. ❧ Pro

N dubio nō ꝙ ꝙ vt supra dr intelligim⁹ de istis alterātib⁹ i dictis cōpationib⁹ pur nō sunt nāles nec sequūtur nāe pñtiā: ita ꝙ humectari itelligit fieri humidius ꝗlitatiue ⁊ nō pticipare nā hūida. ❧ 2°. nō ꝙ hūiditas lic ꝗlitates passiuas ē min⁹ actiua: cū magis hēat nām passibilitatis ⁊ actiōes aliaꝝ obtūdat. ❧ 3°. nō ꝙ caliditas iuuat ad exiccādū ⁊ friditas p accñs ad humectāduꝫ. ⁊ multo fortius agit caliditas exiccādo ꝙ̄ friditas humectando. ❧ Ex his pꝫ ꝙ cālis eq̄liter applicatis cit⁹ fit exiccatio ꝙ̄ humectatio. Tēpus ḡ exiccādi ē min⁹ nō dcō tpe hu-

O mectādi. Argumētū autē pbat ꝙ morbi humidi g dicūtur humidi: qꝛ a nā humida pēdentes sunt cit⁹ ꝯtingētes ꝙ̄ g dicunt sicci: qꝛ seq̄ntes humidi substantifici consumptionē de qb⁹ hic nō loqtur. Q. V.

Dubitatur vltimo vtrū sit timor eq̄lis i hūectādo ⁊ i exiccādo: ⁊ vr ꝙ nō. Nā sicut caliditas est magis actiua ⁊ magis amica nāe ꝙ̄ friditas ita se hꝫ hūiditas respcū siccitatis: ⁊ iō timor in exiccando dꝫ eē maior. ❧ Cōfirmat qꝛ morb⁹ sicc⁹ tardi⁹ curat cū curet p hūectātia q̄ tardi⁹ ꝯplēt suā opationē. ❧ In oppositū ē Aui. ❧ Rñdet ꝙ timor ē maior i exiccādo ꝗlitatiue ꝙ̄ in humectādo: sꝫ per modicū excessuꝫ respectu ei⁹ ꝙ timor infrigidādi excedit timorē calefaciendi: ⁊ iō respectu inequalitatis illoꝝ timoꝝ isti dicuntur equales qꝛ valde modicuꝫ se excedentes.

❧ Unaq̄qꝫ pterea hūiditas ⁊ siccitas cōfortat pp suaꝝ cāꝝ ꝯfortationē: ⁊ pmutat pp cāꝝ ꝯtrarij ipsi⁹ fortitudis augmētū. ❧ Et caliditas qdē sit fortior cāis quaꝝ iā expleuim⁹ smonē: dcīde p mūdificātia: ⁊ ē supfluitates expellere ⁊ replōnē ⁊ oppilatiōnē apire: dcīde ex eo qd ipsaꝫ ꝯseruat: ⁊ h est hūiditas tempata. ❧ Friditas vo sit fortior ex eo ꝙ ipsi⁹ ꝯfortat cās ⁊ ꝙ caliditatem suffocat: ⁊ ex eo ꝙ ipsaꝫ supflue resoluit: ⁊ est siccitas sm essentiam ⁊ caliditas sm accidens.

❧ Hic ponit tertiā regulā dicens ꝙ vnaq̄qꝫ hūiditas aut siccitas ꝯfortat ad ꝯfortationem suaꝝ cāꝝ ⁊ remouet p augmētū fortitudis cāꝝ sui ꝯtrarij. ❧ Dicit 2°. ꝙ caliditas sit fortior p cās dictas supra fen 2°. c. de cāis calefacientibus. 2°. p mūdificatiua. 3°. p apriōes oppilationū. 4°. ex illo q̄ calitas ꝯseruat. ⁊ hec est hūiditas tēpata. ❧ Dicit 3°. ꝙ sit friditas fortior p cās infridātes ⁊ p cās suffocātes caliditatē ⁊ p cās caliditatē resoluētes. i. facientes caliditateꝫ paucā pp resolutionē. ⁊ de istis est cā siccitas per se ⁊ caliditas p accñs. ❧ Circa pmū dictū attēde ꝙ res ē clara. nā qñ res aliq̄ ē apta ab aliq̄ depēdere ⁊ seq ad ipm tanꝙ̄ ad cām p illud est aptū ꝯfortari ⁊ intendi. Et intellige hic p ꝯfortari fieri forti⁹ ꝙ̄ esset si talis cāe applicatio nō fieret alijs parib⁹. ⁊ nō itelligo absolute intendi. Et cā ē qꝛ hūiditas radicalis pōt ꝯfortari per hō cāꝝ suaꝝ ꝯfortationē. sed intēdi nō pōt vt ondit primo afor. illo afo. Digesta medicari. ⁊ ista scda pars est clara qꝛ ꝗlitates remouent p applicationē sui ꝯtrarij. ❧ Circa scdm dictū nota ꝙ cāꝝ calefacientiū q̄dā sunt p se calefaciētes. ⁊ de istis dictū est fen 2°. loco allegato. sꝫ q̄dā calefaciūt p accidens: ⁊ qꝛ iste sūt ifinitoꝝ modoꝝ: Aui. nō posuit oēs modos: sꝫ illos qui magis ꝯtingunt ⁊ sunt tres. ❧ Primus est mūdificatio corpis: ⁊ dꝫ itelligi ista mūdificatio ab hūorib⁹ frigidis. Nā illoꝝ euātio est cā vt corpus calefiat: qꝛ calidi hūores magis redeūt ad cali

Aduerte ꝙ duplex est humectatio. s. substātifica q̄ humiditas ipsa substātie corpa ē rei q̄ hūectat. Alia ē hūectatio madefactiua penetrās i porosi: vel adherēs superficiei rei hūectate absqꝫ hoc ꝙ ei subastr icorporet: ⁊ hec distinctio sūit de mēte Aui. p⁹ pmi doct. 3°. c. ij. ❧ Et vlteri⁹ aduerte ꝙ qñ dicit Aui. eq̄lē esse timorē in hūectādo ⁊ desiccādo: itelligit de hūectatiōe ⁊ desiccatiōe nō qbuscūqꝫ: sꝫ de modeste ⁊ medicinalr adhibitis ꝯ dicrasias corpis ⁊ quo ad modū opatiōis tñ ꝯtra h dic duo. p^m ꝙ eq̄lis est timor hūectationis ⁊ desiccatiōis modeste puenientis a medicinis q̄ ad modū opātis: sꝫ maior ē timor in imoderata desiccatione ꝙ̄ in cōsili hūectatiōe ceteris parib⁹. 2^m ꝙ tpe humectatiōis substātifice lōgi⁹ est tpe desiccationis: sꝫ tpus humectatiōis madefactiue sit breuius tpe desiccationis.

P

Q

A

ditatē ꝛ facilꝰ ab illis alterant̄. Cōtingit ēt euātione cali dorꝝ humorꝝ q̄ suffocāt sua q̄ntitate corpꝰ calefacere ꝑ accñs. ¶ Scd̄s modus est apiendo oppilatiōes: ꝛ ꝑ hūc modū calefiūt mēbra ad que debēt mitti spūs ꝛ sanguis: ſ3 trāsmitti nō pōt ꝑꝑ oppilationē. Illa vō mēbra in qbꝰ claudit̄ sanguis ꝛ spūs ꝓhibent̄ ꝑ oppilationē euentari. Multotiēs ēt ꝑ oppilationē calefiūt mēbra: ꝛ hoc mō febres ꝛ putredo plerūqȝ ꝯtingunt. ¶ Tertiꝰ modus est ꝑ priuā subiecti caloris qd̄ subiectū est hūiditas tēpata. nā hūiditas frigida aut nimia multotiēs suffocat. Et tu cōsidera ēt q̄ aliqs modis fortificat̄ caliditas ꝑ accñs vt ex effusione aque frigide sup corpꝰ sanguineū vt in illo afo. est aūt vbi in terciano. Itē ꝯsidera semꝑ q̄ nō ex apertione oppilonū corpꝰ calefit: imo q̄nqȝ ifrigidat̄: vt p3 in cura effimere ex oppilatione: ꝛ iō he cāe hic posite nō solū ꝑ accñs calefaciūt vt sp: ſ3 sūt ille ꝑ quas vt plim fit talis calefactio ꝑ accñs. ¶ Circa tertiū dictū est clarū q̄ frigiditas fit fortior ꝑ cās ꝑ se ifrigidātes vel saltē est apta fortificari: ſ3 q̄nqȝ ꝯtingit oppositū ꝑ accñs. Sed modi qbus ꝑ accñs plerūqȝ fortificat̄ sunt suffocatio caloris a multo humido ꝑ oppilationē ꝛ resolutionē multi humidi qd̄ est caloris subiectū. Nā frigus fit forte ꝑ cās ꝑ quas calor extinguit̄. Calor aūt extinguit̄ ꝑ se a ꝯtrio corrūpente ꝛ suffocante: vt dixi supra in.c. de etatibꝰ: ꝛ iō cāe h̄ facientes

B

extinguunt calorē. Sunt aūt q̄nqȝ calidi humores ꝛ cibi sua nimia q̄ntitate suffocātes: ꝛ iō ꝑ accidēs extinguētes. Q̄nqȝ aūt cāe alie calide nimiū resoluentes. ¶ Nota q̄ resolutio est ꝯuersio humiditatis corpulente in vaporē: ꝛ iō resolutio ꝑ se fit a caliditate ꝛ nō a siccitate cum stet causas fortiter resoluētes eē humidas. Qd̄ ḡ dicit Auic. fieri a caliditate ꝑ accidēs ꝛ a siccitate ꝑ se non intelligat̄ de resolutione ſ3 de remissione caloris q̄ ꝑ se sequit̄ paucificationē hūidi ꝛ siccitatis cū nō possit actualis calor in mixto nisi in humido fūdari. Siccitas ḡ est ꝑ se cā remissiua caloris ꝛ caliditas ꝑ accñs: siccitas. n. ē imediata cā: ꝛ caliditas mediāte siccitate: vel siccitas est dispō in subiecto mixto quā ꝑ se sequitur diminutio caloris: sed caliditas non sequit̄ per se diminutionem caloris.

C

Cōtra sententiā Aui. hic ē sentētia Gal. i 2ꝰ techni q̄ q̄dam a finibus sue crasis facile mutant̄ aut a ꝯtrijs moderate vsus ꝛ q̄ similis ad dirimum suo sili facit ipsȝ surere: sed credo q̄ hoc intelligit̄ de similibꝰ nō quidē in gradu ſ3 in q̄litate q̄ supercedit ꝯtrarium vel ētrare.

¶ Qui aūt caliditatis supfluitatē cū oppilonibꝰ medicat̄ sibi cauere d3 ab ifridatiōe supflua ne in cōuertēdo oppilonē in lapidē augmētū faciat: ꝛ ne calide ꝯplonis malitiā augmētet: imo paulatī3 ꝑrio medicari d3 cū eo qd̄ abstergit: et si qd̄ infrigidat ei suffecerit sicut aq̄ ordei et succꝰ scariole erit ꝯueniēs: et

D

si nō suffecerit istud: tūc cū illo qd̄ tēperatu3 existit: q̄ si hoc nō suffecerit: tūc cū eo i quo subtilis existit calor. v3. ex h̄ sis solicitꝰ: q̄ñ iuuamentū eiꝰ diaphoresis ifrigidādo plus confert q̄3 sit nocumentu3 qd̄ facit ei calor q ad extinguendū est facilis post apertionē.

¶ In ista parte ponit can̄. magis spālem: ꝛ diuidit̄ in tres. ꝑrio ponit quedā can̄. in mō cure q̄n cu3 mala cōplone calida ꝯiungunt̄ res q̄dā pter nām. Scd̄o can̄. in mō cure q̄n cū mala cōplone eadē ꝯiūgit̄ res nālis merito cuiꝰ variat̄ modus cure. 3ꝰ ostēdit can̄. merito māe applicāde vel instrī cū q̄ fit curatio. 2ꝰ ibi [Ampliꝰ scire debes.] 3ꝰ ibi [Scire quoqȝ d̄bes.] ꝑria in duas. ꝑ̄ ponit duos can̄. 2ꝰ remouet q̄dā dubia circa supradicta. ibi scd̄a [Cōplonē vō frigidā.] ꝑria in duas ſ3 duos can̄. ibi scd̄a [Et est ēt.] ¶ In pª pte dicit: cū aliqs curat malā cōplonē calidā ꝯiunctā oppiloni d3 cauere a re nimiū infrigidāte: ne

Nota q̄ medicine apertiue ꝛ medicie ab[illegible]

cōuertēdo mām oppilātē in lapidē. i. in rē durā ꝛ in oppilatione a faciat augmētū. ¶ 2ꝰ d3 cauere a re nimis calefaciente ne augmentet malitiā cōplonis calide: ſ3 paulati3 icipe: ꝛ ꝑ̄ cū fridis abstersiuis ꝛ apitiuis sicut aq̄ ordei ꝛ succus scariole. Qd̄ si nō suffecerit faciat cū tēpatis apitiuis sicut buglossa. Qd̄ si ēt nō suffecerit faciat cu3 hītibus paruā caliditatē: nec in h̄ timeat: nā iuuamētum qd̄ fit apiēdo est maius nocumēto calefactiōis pauce. Et facta apertione ꝛ resoluta mā illa facilr̄ ille putris calor remouetur: fūdat̄ aūt can̄. sup regula posita. c. vltio huiꝰ tractatꝰ. Cū due dispōnes ꝯrio mō idicātes ꝯiūgant̄ attēdere op3 fortiori altera nō neglecta ꝛ incipe a leuiori. Colliget aūt q̄ si incipere a calefacietibꝰ certe scio me facere nocumētū calefaciendo: ꝛ nescio certe q̄ illud potero euitare: sed cū ꝑ̄ ꝑ apitiua frigida ꝛ tēpata nō remouent̄ ad calida tēpata deuenire. ¶ 2ꝰ nō q̄ aptio oppilonu3 est cā resolonis hūoris facilꝰ peccātis: ꝛ iō aprio iuuat in mala cōplone calida ifridādo ꝑ q̄nto facit resolui mām calefacientem.

B

Sterilire sunt eiusde3 q̄litie: differūt tū penes magis ꝛ minꝰ: vt vult Serap. in sermone. 4. c. 6. sui aggregati. Et Aui. 2. hui[illegible] ca. 4.

Et ideo dixit Auenzoar in suo Theisir. trac. 9. ca. 12. ēt si tu esses sicut Esculapiꝰ in scia medici ne nō posses diminuere vel benedictam febris putride cū re infrigidatiua ꝛ offēdet ꝛc.

¶ Et est ēt cu3 acutorꝝ hūorꝝ digō extinguēdi supfluitatē ꝓhibet: ſ3 q̄dā hoiu3 sint q̄ ꝓteruiant ad hāc destruēdā sniam et ignorent q̄ fortis extinctio deijcit v̄tute3: et q̄nto magis in corpibꝰ q̄ ab egritudie debilitata fuerunt: ſ3 aliquo directiōis mō mā3 rectificet qd̄ est cū post ipsa3 alie ꝓueniūt egritudies aut ex malitia complonis simplicis aut ex materijs frigidis cōploni ꝯtrarijs quā rectificanit.

F

¶ Hic est scd̄s can̄. Et dicit Aui. q̄ q̄nqȝ digestio humorꝝ acutorꝝ ꝓhibet extinguēdo supfluitatē ꝛ dicit eē verꝝ nō obstāte q̄ q̄dā ꝓterui dixerūt tenēdo oppoᵐ. Can̄. autē ꝓbat̄ dupl'r. ¶ ꝑrio sic: acutorꝝ humorꝝ digestio ꝓhibz oēm administrationē rei plurimū deijciētis v̄tutē: ſ3 fortis extinctio est hm̄ ꝓterui3 in corpe d̄bilitato ꝑ alios morbos. igit̄ ꝛc. Maior p3: q2 digerēs est v̄tꝰ ꝛ nō purus calor: ꝛ minor est de se nota. Cū ḡ v̄tꝰ est debilis ꝛ acuti humores idigēt digōne: cauebimꝰ a nimia extinctione vt cū potu nimie aq̄ fride. ¶ Scd̄a rō est: q2 acutorꝝ hūorꝝ digestio ꝓhibet oē3 administrationē rei q̄ ꝑducit ad egritudinē frigidā: aut cū mā frida aut sine: ſ3 multū fortis extinctio est hm̄. ḡ ꝛc. Nota ḡ circa istu3 can̄. vt dī pº quarti. c. de cura putridarꝝ in gnāli: q̄ digō acuti humoris subtilis est vt infrigidet̄ ꝛ ingrosset̄: ꝛ h̄ fit ab aq̄ frigida. Et ideo multotiēs ꝑꝑ humoris mali digestionē idigemꝰ forti extinctione. Sed q̄nqȝ corpus est ita dispositū vt nō obstāte q̄ sit humor acutus digerendus nō debemꝰ dare aquā frigidā: vt si esset apa in viscerībꝰ: aut cōplo innata debilis: ꝛ in casibꝰ sibi narratis. Quidā vō nō ꝯsentiētes q̄ nō semꝑ est admistrāda fortis extinctio q̄n sunt hūores digerendi acuti: dicūt tū cū h̄ q̄ nō ꝓhibet̄ exhibitio fortis extinctionis ꝑꝑ humoris acuti digōnē: sed ꝑꝑ vitare alia nocumenta q̄ sequunt̄. Ad hoc ḡ remouendū dixit Auic. q̄ q̄nqȝ digestio humoris acuti ꝓhibet exhibitione3 fortiter infrigidātiū: q2 indicat virtutē nō debilitari multū: ꝛ nō debemus multiplicare humores facientes morbu3 ꝯtrariū: q2 tunc virtus ēt est magis intenta in digerēdo eos. ergo indicatione sumpta a digōne acuti humoris ꝓhibemus fortē extinctionem: q̄n. s. aliqd̄ istorꝝ timeremꝰ. Nec valet argumētū: humoris acuti digestio idiget ingrossatione ꝛ infrigidatiōe: ḡ nō ꝓhibet fortē extinctionē. Na3 qualēcūqȝ infridationē idicat: ſ3 cū v̄tutis ꝯstātia tāta vt melꝰ q̄3 ꝑus digerat: ꝛ tu sup isto fundamento fabrica q̄ morbꝰ mālis acutus indicat sibi ꝓhibitionē ꝛ virtus debilis indicat sibi exhibitione3. sed nō imediate ꝛ directe.

G

Gal. in cōmēto illiꝰ afo. ꝑ̄ ptᵉ. Que egerunt̄ ꝛc. dixit q̄ extīctio nō solū fit ex potu aq̄ fride vel alijs potibus fortis frigiditatis: sed ēt ex cōionetisq3 ad syncopim.

H

Et Gal. etiā 12. de ige. san. dixit q̄ in febre orta ētute existēte forti ꝛ mā digesta aq̄ frigida dari pōt ꝛc.

I ¶ Cõplõnẽ ꝟo fridã calefacere q̃ſi difficile ẽ cũ iaz eſt infuſa ⁊ multũ facile in ṗncipio: ⁊ ad vltimũ calefacẽ fridũ in ṗncipio rei eſt facili⁹ q̃ȝ calm̃ in pricipio ifrigidare: ſȝ calm̃ in fine ifridare lȝ ſit difficile: eſt tñ facili⁹ q̃ȝ frigidũ in fine calefacere: qm̃ ſupflua friditas ẽ ipſa mors innati caloris aut ei ꝓpinqua.

¶ Remouet hic quedã dubia: ⁊ diuidiẽ in duas ſm̃ duo dubia. ibi ſcḋa [Et debes ſcire.] Primũ dubiũ: dictuȝ eſt ſupra ꝙ tp̃s calefaciendi ⁊ ifrigidãdi eſt vnũ. Dubitaẽ g̃ vtrũ ſit tãta difficultas calefacere corp⁹ ifridatũ ſicẽ calefactũ ifridare: Et rñdẽs pono tres ꝯnes. ¶ Pria eſt: difficile eſt calefacẽ cõplõnẽ frigidã cũ iaz eſt fixa .i. facta: ſȝ

K facile eſt calefacere frigidũ cũȝ eſt in ṗn⁹. ¶ Scḋa ꝯclo: facili⁹ eſt calefacere frigidũ in ṗn⁹ q̃ȝ infrigidare calidũȝ in ṗn⁹. ¶ Tertia ꝯ: lȝ ſit difficile infrigidare calȝ in fine: tñ eſt facili⁹ ipȝ infridare q̃ȝ calefacere fridũ in fine. Et cã eſt: qꝛ qñq3 ſupflua frigiditas eſt ipſa mors inati caloris aut ei ꝓpinq̃. ¶ Pria g̃ ꝯ nõ hȝ difficultatẽ cũ mala cõplõ frida facta ſit magis habituata. Sȝ dubiũ ṗſentiȝ eſt in z⁹ ⁊ 3⁹ quõ ſaluenẽ ſi ponam⁹ oẽ viuens a predominio eſſe calm̃ ⁊ hũidũ vt pleriq3 volũt. Uideẽ .n. h̃ mõ ꝙ oẽ viuẽs q̃ȝcũq3 frigidũ in fine ſtãte vita eſt facili⁹ alterabile ad calȝ q̃ȝ ad fridũ. Nã min⁹ reſiſtit calefaciẽtib⁹ q̃ȝ infrigidãtib⁹ ꝑ ea q̃ dicta ſunt ſupra. Naȝ caliditas forti⁹ reſiſtit q̃ȝ friditas: alijs parib⁹: ⁊ eſt itenſior: ⁊ friditas eſt magis inimica nãe: vñ magis ei⁹ inductioni reſiſtit. Cũ g̃ ſit difficili⁹ infridare calm̃ in fine q̃ȝ calefacere friduȝ in fine: ſeqẽ ꝙ difficili⁹ eſt ifridare calm̃ in fine q̃ȝ calefacere fridũ in fine. Nec valet rõ Dy. nec alioꝝ modernoꝝ dicentiũ ꝙ ꝑꝑ cordis dẽſitatẽ ꝯſequentẽ frigiditatẽ ⁊ ꝑꝑ virtutis debilitatẽ q̃ eſt maior cũ frida cõplõne q̃ȝ cũ calida: ꝯtingit ꝙ fridũ difficili⁹ calefit. Pꝛio eniȝ ex h̃ ſeqẽ ꝙ nõ oẽ corp⁹ viuens humanũ facili⁹ alteraẽ ad calȝ q̃ȝ

L ad fridũ: vel ꝙ corp⁹ qḋ infrigidaẽ min⁹ ſit cãis reſiſtens infrigidãtib⁹ q̃ȝ corp⁹ qḋ calefit calefaciẽtib⁹: cui⁹ oppoſitũ volũt oẽs medici. ¶ Iõ ꝑ dico ꝙ corpa humana q̃dã ſũt frida reſpectu medij in vniuerſa ſub̃a vt dixi in q̃one de eq̃li ad pondus. ¶ Et dico z⁹ ꝙ plus põt diſtare corpus humanũ ꝑ friditatẽ a tẽperamẽto q̃ȝ ꝑ calitatẽ: vt dixi .c. de cõplõnib⁹: ⁊ iõ videm⁹ corpa debite recta in ſenectute labi ꝯtinue ad fridũ. ¶ Dico 3⁹ ꝙ Aui. ꝑ calefacere vel infrigidare nõ intelligit abſolute calefacere vł ifrigidare: ſȝ ita vt corp⁹ calefactũ talr̃ vł ifridatũ ſit nãli⁹ diſpoſitũ q̃ȝ ṗus: imo nãlr̃ diſpoſitũ: q̃ꝛ qualis forte ṗus ṗermanẽter fuiſſet diſpoſitũ. loqẽ enim de illa calefactione ⁊ de infrigidatione q̃ eſt cura morboꝝ. Et iõ diſputatiue defendi põt ꝑmo quedã mẽbra viuẽtia eẽ ita intenſe frida ꝙ difficili⁹ ſit illa accñtalr̃ calefacere q̃ȝ quõcũq3 calida

M infrigidare: ſȝ ego puto expientiã vidiſſe ꝯriaȝ. Nã vidi in quodã cũ incurriſſet fluxũ ſanguis narium ꝙ ꝑ horas tres fere iſudim⁹ aquã frigidã ſuꝑ caput capite ꝯtinue fumãte ⁊ vehemẽter exiſte calo. nec memini in aliq̃ mẽbro ẽt mortuo tãto tp̃e iſuſaȝ aquã feruẽtẽ qn poſtea eẽt acu calidũ. h̃ dimittam⁹: diceret forte ꝙ plus reſiſtit friditas q̃ȝ caliditas in illo rõne ſue itẽſionis. ¶ Scḋo magis ad mentẽ Aui. rñdendũ vt dixi in .q. ṗcedẽti ꝙ difficili⁹ eſt frigidũ in fine ita calefacẽ vt maneat ſanũ q̃ȝ ifridare calidũ ita vt ſanũ remaneat. Nã calefaciẽdo friduȝ opȝ vt fiat ſpũuȝ ⁊ ſanguis gnãtio qb⁹ idiget vr̃⁹ q̃ iã eſt defecta in vltio frido. In ṗn⁹ aũt fridũ calefacere eſt leui⁹: nõ qꝛ frigidũ hȝ plus calitatis q̃ȝ friditatis: ſȝ qꝛ vr̃⁹ magis intendit caliditatẽ q̃ȝ friditatẽ: qꝛ minus eſt nãe rebellis. Et

addi põt ꝙ ſtãte eq̃li lapſu ꝑfectionali a tẽꝑamẽto min⁹ gradualr̃ diſtat frigidũ parũ lapſuȝ q̃ȝ aliqḋ calidũ: lȝ in multũ lapſo ſit ꝯriũ: vt oſtendi ſupra .c. de cõplõnibus. N

¶ Et debes ſcire ꝙ infrigidatio qñq3 ſiccitati ꝯiungiẽ: ⁊ qñq3 hũiditati: ⁊ qñq3 ab vtriſq3 ſeparaẽ: verũtamẽ ſiccitas magis ſit mãſiua cũ frigiditate q̃ ſenuit: ⁊ humiditas eſt magis adducens frigiditatẽ que accidit.

¶ Hic remouet dubiũȝ z⁹: ⁊ eſt de cõꝑatione qualitatuȝ actiuaꝝ ⁊ paſſiuaruȝ adinuicẽ in cauſando ſe. Et diuidiẽ in tres. Pꝛio oſtendit quõ ſe hȝ friditas in fieri ab aliqua paſſiuaꝝ. z⁹ quõ ſiccitas fiat a caliditate. 3⁹ quõ hũiditas fiat a friditate. z⁹ ibi [Et iã qdẽ] ibi 3⁹ [Et qñq3 ẽt oẽs.] Pꝛia a qbuſdã introduciẽ vt text⁹ iacet: ⁊ ita dicunt ibi tria

O ¶ Primũ eſt ꝙ qñq3 friditas ꝯiũgiẽ ſiccitati: qꝛ qñq3 eſt mala cõplõ frida ⁊ ſicca: ⁊ qñq3 cõiungiẽ hũiditati: qꝛ eſt aliq̃ mala ꝯplõ frida ⁊ hũida: ⁊ qñq3 ſepaẽ ab illis: qꝛ eſt frida tñ. ¶ Scḋm dictũ eſt ꝙ ſiccitas ſit mãſiua ꝑꝑ frigiditatẽ ſenileȝ .i. ꝯfirmaẽ ⁊ ſit ſiccitas maior friditate ſenili. ¶ Tertiũ dictũ eſt ꝙ friditas accñtalis ſit ab humiditate: ⁊ hic modus expõnis nõ eſt ſm̃ moduȝ diuiſionis ſupra poſite: imo vi ſupfluus ⁊ diminut⁹. ¶ Primũ enĩ dictũ iaȝ fuit expoſitũ ſupra ṗma hui⁹ .c. de cõplõnibus. ¶ Scḋȝ dcm̃ eſt ſi itelligaẽ ꝙ ſiccitas magis ſit mãſiua cũ friditate ſenili .i. ſit magis fixa: qꝛ i ethica tertie ſpẽi cũ caliditate ſiccitas eſt ita mãſiua in calida ſicut friditas in ſenectute: ꝙ ſi nõ tantũ duret: h̃ nõ eſt: qꝛ ſiccitas non ſit mãſiua: ſȝ qꝛ vita deficit ci⁹. ¶ Tertiũ dictũ ẽt nõ ẽ verũ ꝙ magis humiditas faciat friditatẽ accñtalẽ. nã humiditas ſtat cũ friditate nãli magis q̃ȝ ſiccitas vt in cõplõne flegmatica nãliter tali: ⁊ cõiter magis nãliter poniẽ ⁊ vite ꝯueniẽtior q̃ȝ frida ⁊ ſicca. ṗterea deficeret Aui. dicendo quõ friditas fiat a ſiccitate magis. Iõ alij hunc locuȝ

P aliter introducũt vt Aui. velit gnq3. ¶ Primũ ꝙ qñq3 ſiccitas eſt cã ifrigidationis: ita ꝙ cũȝ dicit ꝯiungiẽ intelligiẽ in cauſando. ¶ Scḋm eſt: qñq3 friditas ꝯiungiẽ humiditati tanq̃ȝ cãe. ¶ Tertiũ eſt: ꝙ ifrigidatio qñq3 eſt a neutra iſtaꝝ: ſȝ ꝑ friditateȝ ſolã. ¶ Quartũ eſt: ꝙ lȝ ita ſit vt ṗdiciẽ: tñ ſiccitas eſt magis apta manere ⁊ facẽ frigiditatẽ ſileȝ ſenili: qꝛ facit frigiditatẽ ꝑꝑ defectũ humidi in quo calor dȝ fundari: ⁊ h̃ modo eſt frigiditas ſenilis. ¶ Quintũ eſt. ꝙ humiditas ſit magis apta facere friditatẽ accidẽtalẽ q̃ȝ ſiccitas. Nã hũiditas quodãmõ ſuffocãdo ⁊ ꝓhibẽdo ventilationẽ eſt cã friditatis accñtalis. ¶ Ex quibus pȝ ꝙ frigiditas cõſequẽs ſiccitatẽ difficili⁹ remoueẽ ⁊ plurimũ q̃ȝ ꝯſequens humiditatẽ. nã iſta nõ remoueẽ niſi per regenerationẽ humidi nãlis: ⁊ ſcḋa ꝑ euacuationeȝ humoris accñtalis: q̃ euacuatio eſt valde facilior.

Q ¶ Etiam quideȝ omnes caloris cãe cuȝ ſuperfluunt in exiccando iuuant.

¶ Hic docet quõ ſiccitas ſit a calitate: ⁊ dicit ꝙ oẽs cãe caloris qñ ſupfluunt iuuãt in exiccãdo: vbi nota ꝙ caliditatis ꝑ ſe eſt calefacere: ꝙ ergo exiccet eſt ꝑ accñs pro q̃ȝto reſoluit humiditatẽ corpulentaȝ. Modo caliditas cũ nõ ſit ſuperflua in digerendo multiplicat humiditates attrahendo ad locum ⁊ diffundit eas in totuȝ: vñ ⁊ calida balnea ponunẽ in numero ipinguãtiũ. Nõ g̃ caliditas ſemꝑ exiccat cũ aliqñ humectet: ſȝ ſemꝑ cuȝ ſupfluit exiccat: qꝛ nõ tam bñ digerit: ⁊ plus reſoluit q̃ȝ attrahat.

¶ Et qñq3 etiã oẽs frigiditatis cauſe cũ ſuperflue fuerint in humectando iuuant.

¶ Hic oſtẽdit quõ humiditas ſit a frigiditate: ⁊ diuidiẽ in duas. Pꝛio facit h̃. Scḋo incidentalr̃ ponit modos q̃ſdã

Dicit tñ Ga. 10. de ingenio ſanita .c. 9. ꝙ ſi patiẽs ethicaȝ febrilẽ vehemẽter infrigideẽ ṗus q̃ȝ veniat ad ꝑfectã ꝯſumptionẽ: ita vt ethica ſenectutis qḋ diutius viuit q̃ȝ ſi ꝑmaneret in ethica febrili.

A vehementis humectationis.z°ibi[Et nulla qdē.]❡ Dicit p̄ q̄ qn̄qz oēs cāe sup̄flue fridītatis iuuāt in humectādo. vbi nota q̄ lz cāe sup̄flue caloris sem̄p exiccēt:tñ nō opz q̄ oēs cāe sup̄flue fridītatis humectent sem̄p.naz q̄busdā modis humectant z q̄busdā exiccāt.Et hinc est q̄ dixit qn̄qz qd nō dixit in cāis calidis sup̄fluis in exiccando nimiū:ergo frigus humectat ꝓhibēdo resolōnē z multiplicando idigestionē:lz qn̄qz intātū ꝓhibet aut minuit digōnē vt exiccet.vñ dimittens exercitiuz qn̄qz cadit in ethicā:silr exprimendo humidū pp̄ sui fortitudinez exiccat.Tertio ꝓhibēdo attractionē ad mēbra:iō non sem̄p frigiditas humectat:cū ēt exiccet.Quarto nimiū indurando in lapidositatē ꝯuertit condensando.Frigiditas enim fortis qn̄qz exiccat:sed infrigidando nō sup̄fluit.

Uult dicere q̄ cāe infrigidantes aliqñ humectāt debilitādo digestiōem:vñ multiplicant super fluitates cru de:cuz aliqñ exiccāt vt qñ ex multo frigido exprimitur humiditas. hec Gentilis z clari° q̄ h̄ magister.

❡ Et nulla qdez res ad hoc tātū ꝑuenit q̄ztū ociositas z assidua balneatio aque facilis in tina.Et nos quidē te fecimus scire hoc in eo qd premissuz est:vinū preterea tēperate bibitū in humectando est forte.

B

❡ Narrat hic q̄sdaz cās humiditatis. ❡ Et dicit p̄mo q̄ nulla est cā que humectet tantū q̄ztum gez ociositas:balneatio assidua facilis in tina:z h̄ fuit dictū supra scda huius de balneo.❡ Dicit z° q̄ bibere vinū tēꝑatū est forte in humectādo. Pōt ergo hoc itelligi duob° modis.Uno mō q̄ nulla res tantū humectat q̄ztū aggregatū ex his.s. quiete z balneo facili in tina.Et pōt intelligi p̄mū sigillatim q̄ nulla res tantū humectet vt gez.Et vtrū sic intelligaf:certū est q̄ nō:iō ista maxie humectāt:q2 p se humectant vt innuit Dy.nā gez nō humectat p se:lz pro quāto ꝓhibet p eā resolutio facta p motū vel que fieret ex calore intenso.❡ Balneū aūt aque dulcis nō multo tp̄e durās:z in hora cū suis opportunis circūstātijs q̄ dicunt 7° terapen.z p̄ma quarti.c.de cura ethice.p se humectat:q2 aqua p se est humectatiua:z q2 diffundit nutrimētū p corpus.Uia aūt ad sciēdū q̄ ista sint maxime humectatiua fuit experientia antiquoꝝ:q2 nulla rō ꝓbādi hoc sufficiens afferri posset ad hoc sine experientia. Qō. VI.

Lz ociositas faciat ad humectationem vt dicit Aui. h̄ in tba.Cuiz tñ desiccat z ad ethicaz ꝑducit:vt idez vult tertia p̄m. doctrina scda.c.d.

C

Dubitatur vtrū vinū sit humidum vel siccū.Et videf q̄ sit siccū.Primo auctoritate Isaac in de dietis ꝑticularib° qui dicit q̄ vinū est calidū z siccū.Et rōne ꝓbaf.Uinuz in vulneribus simplicibus applicatū exteri° est ꝯueniēs:ergo exiccat.Pz q̄ talia indigent exiccatiōe z nō humectatione.Assūptū est Gal.3° de igenio sanitatis.❡ Cōfirmaf:vinū in fine palysis est cōueniens z nō nisi vt exiccat z cōsumit māā.g̃ zc.Assūptū est Aui.z° tertij.c.de cura palysis. ❡ Tertio:vinum est acuti saporis p̄sertim vinosuz.ergo est calidū z siccuz.

Hoc idē dubium mouet & Gentilis in loco preallegato.

D

❡ Quarto:vinū facit incurrere egritudies chollicas calidas z siccas:vt frenesim febres acutas herisipilam zc. ❡ Quinto:vinū curat appetitū caninū ꝑuenientē ab humorib° frigidis in stōcho:vt afo.z° illo afo.Potus indigentiā soluit.❡ In ꝯriū arguif sic:vinū est plurimi nutrimenti.ergo est humidū.Assumptū est Gal.z fere omniū medicoꝝ:z ꝯsequentia tenet:q2 humidiora sūt magis nutritiua alijs parib°:vt z° afo.illo afo.z cōmento. Facili° est repleri potu q̄z cibo.❡ Preterea vsus vini ducit ad egritudines humidas vt paralysim z apoplexiā.ergo est humiduz:z videf hoc Auic.innuere hic. ❡ Rñdendo ad hanc.q.noto p̄mo vt pōt colligi a Gal.scda afo.cōmento illo allegato.Uina nō oīa sunt eiusdez cōplonis respectu tēꝑamenti.nā q̄dā sunt frigida aquea in colore:sapore:z mō sube aque pene silia:q̄dā sūt calida acuta vt illa que sūt aromatica:q̄dā medio mō se hñt.Itē de mediocrib° in caliditate:quedā sunt sine stipticitate:z q̄dā sūt stiptica in sapore:z iō quedā magis ad siccū declinant:q̄daz vo minus.Et iō in.q.nō posset rñsio gnālis dari nisi ad terminatā māam nos limitem°.❡ Nota z° q̄ nō solū vinū lz ēt multe alie medicine alio mō opanf qñ sumunf interius:z alio mō dū exterius applicaf:vt cepe alliū z multa talia:z silr vinū.❡ Nota 3° q̄ vinū z spāliter dū in nutrimentū ꝯuertif daf p̄:q2 ꝯuertif in sanguinē q est calidus z humidus respectu cutis.Et iō quēadmodū iuxta mētē Aui.oē nutrimentū ad sanguinē ꝯuersum calefacit:ita oē tale cū ꝯuersuz est ad sanguinē humectat.Nec rō est ad vnū hoꝝ ꝓbandū qn p idē reliquū ꝓbef.Nā sicut lactuca qñ est facta sanguis z sua frigiditate spoliata est z ad sanguinē cōuersa recipit caliditatē.Ita lentes cū cōuerse sunt ad sanguinē sua siccitate se spoliauerūt z i sanguinez ꝯuerse receperūt humiditatē.❡ Nota 4° q̄ res q̄ dicuntur calide vel frigide medicinalr dicunf tales merito q̄litatū q̄ calefaciūt p se.vel ifrigidāt:vel apte sunt h̄ facere cū sunt reducte ad actū mō supradicto.Nā purū calidū cū temperamento passiuoꝝ exiccat resoluēdo nō p se intendendo siccitatē lz caliditatē.❡ Istis ita notatis sit p̄° ꝯclo.Nō oē vinū applicatū in vulnerib° est ꝯueniens z exiccatiuū.Pz de vino aqueo:hoc enim est aquee nāe:vt vult Gal.loco allegato.❡ Scda ꝯ:vinū vinosuz stipticitate ꝑicipās exteri° applicatū exiccat:h̄ est de mēte Gal. 3° de ingenio.❡ Tertia ꝯ:dabile est vinū qd est in siccitate z humiditate eq̄ applicatū nō alteratiuū p se eq̄ tēperamētū.Pz ex quo est dabile humectatiuū z exiccatiuū:g̃ nō repugnat dari medio mō se hñs.❡ Quarta ꝯ:oē vinū purū mediocris sube datū in for° nutrimēti est multū humectatiuuz.Pz:q2 oē tale est plurimi nutrimēti.❡ 5° ꝯclo:nō pp̄ h̄ vinū nutritiuū est dicēdū humidū medicinalr vel q̄litatiue:q2 in sanguinē est ꝯuertibile.Pz:q2 res extra applicata non dr̄ humectatiua z opatiua a q̄litate:q2 possit ꝯuerti in sanguinē humidū aut calidū.nam tunc lactuca esset calida z cucurbita:cū in sanguinē possent cōuerti qui calefacit.❡ Sexta ꝯ:vinoꝝ interi° sumptoruz qddā est aptū exiccare.qddā humectare:quoddam medio mō se hre.Pz vt de exteri° applicatis. ❡ Septima ꝯclo:vina mediocria parū in hūiditate z siccitate a tēꝑamēto distant cōplonalr.Pz ex quo inueniunf humida z sicca:illa sunt dicēda mediocria q̄ sunt tēꝑamēto vicina:pz ēt ꝯclo:q2 cōplo tēꝑata vel tēꝑamēto vicina est cā nutrimēti vini.❡ Octaua ꝯ:vinū sūptū cū aq̄ est vehemēter humectatiuū q̄litatiue.Pz:q2 aq̄ facit vinū penetrare:vñ meli° pōt humectare:z h̄ vult Aui.hic:z ideo tēꝑatū dixit.❡ Per h̄.n.rñdef ad argumēta.Nā q dixerūt vinū sicce cōplonis dixerūt de vino acuto:qd maxie est vinosuz qd sicce est cōplonis q̄ztis exhibitū in forma nutrimēti multū humectet.Nō eniz humectat duz ꝑmanet sub ꝓpria forma actuatū lz exiccat:humectat aūt postq̄z in sanguinē est ꝯuersuz.Illi vo q dicūt vinū eē humidū aut tēꝑatū.pro pte veꝝ dicūt:cū aliqua sint talia ex nimia q̄ztitate exhibita.Intelligunt qd sit pro pte mixtum aque:q2 nō solū sanguis ex eo genitus penetrat in corp°:lz multa aquosa sup̄fluitas ex eo silr penetrat q̄ est fridā:iō infrigidat z hūectat.Etiā vinosuz vinū h̄ modo nocet neruis:z humidū gn̄at egritudies hūidas in cerebro z nucha in venis z neruis:hec oīa nō fiūt dū vinū est actuatū:lz qñ ꝓpriā ꝑdidit cōplonē p quā prius operabatur

Pro hac mā de spēb° vini recurre ad Gal.in 3° regiminis acutorū z maxie i cōmēto h°.

E

F

G

H

❡ Amplius scire debes q̄ cū senex ifridatiōe idiget z hūectatiōe nō sufficit ad hoc illō qd ipz ad eq̄litatē reducit:imo qd ipz trāsire facit ad cōplonē frigidā z humidā q̄ ei debef:qm ipsa lz sit accn̄talis:est tñ ei q̄si nālis.

I ¶ Hic ponit casū in cura cōplōnū dearticulatū ad egritudinē cōplonalē cum qua cōiungit nālis res coadunās aut annexa nāli. Et dicit q̄ tu debes scire q̄ qñ senex indiget infrigidatione ⁊ humectatione nō sufficit ad hoc illud qḋ reducit ipm ad cōplonem tēperataȝ equalē: imo requirit illud qḋ facit ipȝ trāsire ad cōplonē frigidam ⁊ humidā que ei debet. Et rō est: qꝛ q̄uis humiditas sit accidētalis eh est tñ ei tanq̄ cōnaturalis. ¶ Ubi nota p̄ q̄ per equalitatē intelligit hic Aui. optimā equalitateȝ gradualē que est illa quā hȝ hō in iuuētute. Modo ꝯstat q̄ qꝛ talis cōplo ita gradualr calida nō esset ꝯueniēs seni vt disputaui supra. c. de etatib⁹. Nō eniȝ esset curatus senex ad hanc reduct⁹: sȝ opȝ vt ad maiorē gradū ducat frigiditatis qꝛ illa est seni nālis. ¶ Secūdo nota q̄ Conci. dīa 174. ⁊ Dy. ex hoc loco ipsuȝ sequēs dicunt q̄ sene ⁊ iuuene febriētib⁹ frigidiora cōueniunt seni q̄ꝫ iuueni. Et si qs notat modū loquendi Conci. videt velle q̄ fortiora frigida sunt merito cōplonis seni q̄ꝫ iuueni applicāda. Dicit scḋo q̄ merito v̄tutis frigidiora nō sunt applicanda seni q̄ꝫ iuueni. ¶ Mihi aūt videt p̄mo q̄ Auic. hic ⁊ Gal. 8° terapen. hec nō volunt: dicunt enim q̄ frigidiora aut fortia frigida debent applicari seni q̄ꝫ iuueni: imo nec Auic. hoc dicit q̄ maiori infrigidatione indiget sicut supra dixi de eo qui est frigide cōplonis ⁊ calefactus accñtalr: sed tñ dicit q̄ debet duci ad maiorem gradum frigiditatis. Et isto mō est verum si curari debȝ: nec in hoc repugnat virtus que ad hoc cōsentit q̄ ad tantā frigiditatē ducat: imo indicat cū per illud fortificat si debite fiat. Aliud. n. est ad maioris frigiditatis gradū deduci: ⁊ aliud plus infrigidari ⁊ aliud a fortioribus infrigidātib⁹ ifridari vt pōt colligi ex his que disputaui supra. c. p̄. in. q. vtrū cholico ⁊ flegmatico equalr febriētibus ⁊c. Ex qua qōne collige tu cum his que dico hic veraȝ solutionē. Qō. VII.

Dicit Gentilis i hoc loco q̄ duplex ē eq̄litas absoluta scȝ que debet corpi ꝑpaꝛoꝛ ⁊ alia idiuidualis portiū corpoꝛ sȝ quā debet cim⁹ q̄ alia ē eq̄litas corporis cholerici ⁊ alia melā ⁊ alia senis. ⁊ iuxta hoc dicemus q̄ cū senex erit in illo gradu frigiditatis ⁊ humiditatis sibi cōuenienti vltra tēperamētum absolutū: tūc erit duct⁹ ad eq̄litatē ⁊ suā nālem cōplonē: q̄re ⁊c.

K

G

Aliud dubium hic moueri solitū: vtrū decrepito ⁊ iuueni equalr febriētibus quo ad tactū maiori infrigidatione indigeāt decrepiti q̄ꝫ iuuenes: ¶ Rñdet q̄ istis eq̄liter febriētibus quo ad tactū maiori infrigidatione idiget decrepitus q̄ꝫ iuuenis: sȝ minus fortia infrigidantia sunt necia in decrepito q̄ꝫ sint in iuuene: ⁊ tñ neciuȝ est maiorib⁹ ⁊ itēsiorib⁹ frigidis vti in cōplemēto cure decrepiti q̄ꝫ iuuenis. Et hoc vltimū est verū: siue equalr quo ad tactū: siue respectu proprii tēperamēti febricitent. ¶ Sȝ de humiditate decrepitoꝛuȝ est alius sermo, vñ nota hic Marsi. sup hoc loco dicē q̄ humiditatē decrepitoꝝ quā hñt a multo flegmate: iō dici accidentalē: qꝛ facta est a catarris: ⁊ flegmatib⁹ ⁊ etiam nō est bona: imo impediens in operationibus nālibus exercendis. Et huic simile dicūt multi de cōplone pulmonis ꝼm quā dicit humidus: quā Aui. p̄ma p̄mi. c. d cōplonibus membroꝝ dicit accñtalem. ¶ Ego aūt non puto esse verꝫ hoc. naȝ si ista cōplo senilis humida ꝑpter flegmata esset impediēs nō adiuuās in opōne: tunc senex curādus nō esset cū reducētib⁹ ad illā: imo esset abijciendā: qḋ est falsum Et cōtra Auic. hic. ¶ Preterea in senectute debite regenda administrantur illa que huiusmodi faciunt humiditatē: vt tertia p̄mi. de regimine senū: vt lectus mollis: qes ⁊ vinū: ⁊ Gal. cōmēdat lactucas cū aromatibus: qꝛ cōferebat sibi humiditas quaȝ lactuca facit. Dicit ergo illa cū accidētalis: qꝛ nō extra in membro merito ꝓportionis elementoꝝ cōponentiū ipsuȝ intrinsece: aut merito spūs ⁊ sanguinis in ipso que sunt virtutis instrumēta: tamen est quasi nālis: qꝛ facta ex naturali ⁊ cōuenienti actione caloris nālis nālissime agenda. Et qꝛ cōueniens est pro operatione ⁊ conseruatione vite senis: iō ad istam reducendi sunt senes.

Hanc mām diffuse ptractat Auer. 7. colliget. c. ij.

L

M

¶ Scire quoqȝ d̄bes q̄ sepe est nobis necīū in permutando cōplexionē dare illud qḋ hȝ cōfortat cōplexionē: queādmoduȝ est nobis necīuȝ dare acetū cuȝ medicis calidis alicui membro: ideo vt ipsaruȝ penetrent v̄tutes: ⁊ sicut est nobis necīuȝ dare crocū cū medicinis ifridātib⁹ coꝛ ꝑꝑca vt eas ad ipȝ ferat.

N

¶ Hic ponit casū ꝑticulares rōne medicine applicāde vl instrī curatiui: ⁊ diuidit in duas ptes sicut sunt duo casū. scḋa ibi [Et multotiens qdem.] ¶ Dicit p̄ q̄ tu debes scire q̄ in ꝑmutando cōplonē multotiens est nobis necessariū. i. vtile ꝑmiscere illa q̄ illam cōplonē quā volumus permutare seu remouere augmentant. i. sunt apta augere: sed admiscent cū ꝯrio dicte cōploni. Et ponit duo exēpla. Unū est q̄ multotiens ꝑmiscem⁹ acetū cū medicinis calidis vt faciat medicinas penetrare. Scḋm exemplū est q̄ in medicinis infrigidātibus coꝛ ꝑmiscem⁹ crocum: qꝛ hȝ virtutē ducendi ad coꝛ. ¶ Ubi nota q̄ hic ponitur casū. in quo ostendit q̄ ꝑpter ducere virtuteȝ medicine ad vnū membrū qñqȝ permiscemus medicinam in cōplexionē cōtrariā ei cōploni quā intendimus introducere. Medicine aūt huiusmodi sunt duoꝝ modoꝝ: quedaȝ eniȝ hoc faciunt per virtuteȝ indifferenter respicientē oē mēbrū vt acetū qḋ virtutē medicīe secū ꝯiūcte facit penetrare ꝑpter sui subtilitatē que equalr respicit oīa membra: quedā aūt medicine faciunt hoc per virtutē a ꝓprietate respicientē mēbrū determinatum vt crocus respicit coꝛ. Et iō Aui. duo exēpla ponit. ¶ Sed tu diceres: cum multe medicine sint medicine penetratiue calide ⁊ subtiles: q̄re nō ita ꝑmiscemus illas cū volum⁹ penetrationē ⁊ curā cōplonis frigide: sicut ꝑmiscemus acetū. Silr cū sint medicine cordiales frigide: vt docet Aui. in de viribus cordis: ⁊ 12ª tertij: q̄re nō ita ꝑmiscemus illas cū volumus penetrationē ⁊ curā male cōplonis calide cordis: sicut crocum. ¶ Ad p̄mū dicit Dy. q̄ hoc est: qꝛ acetuȝ est magis penetratiuū: ⁊ hoc ego nō puto verꝫ q̄ oī re acetuȝ sit magis penetratiuū: vel scḋo q̄ hoc est vt acetū remittat caliditatē aliaruȝ medicinarū: ⁊ isto mō nō est pa[s]sandus: qꝛ possent poni alie magis frigide. Melius ergo est vt puto ⁊ verius q̄ si intantū volumus addere in calidis vt fiat penetratio illa calida nimiū alterarent loca intermedia per que deberet fieri transitus ad loca super q̄ imediate ponunt: ne ergo hoc nocumentū fiat: potius ponitur acetū qḋ multū est penetratiuū ⁊ non est calidum. ¶ Ad 2ᵐ dicit q̄ frigida nō sunt sic penetrantia vt crocus: q̄re ponit ēt ꝑpter alia iuuamenta que sunt in croco: inter que est spūs cōfortatio: vt vndecima tertij.

O

Nō q̄ in scīatico dolore q accidit in iunctura ancho q̄ est maxie ꝓfūditatis frequēter admīstramus cū medicamine acetū vt ad intrīsica illi⁹ iūcture faciat penetrare ⁊ de hoc meminit Aui. 12 tertij tra. ij. c. 10. ⁊ ēt in 22 des tra. c. 26. vbi ponit medicamina in qb⁹ ingredit acetū: q̄re ⁊c.

P

¶ Et multotiēs qdē est medicīa vehemētioris operationis in ꝑmutādo cōplonēȝ: sȝ ꝑꝑ sui subtilitatē nō ꝑmanet donec suaȝ ꝑficiat operationem: est ergo nobis necīuȝ ei aliqd admiscere qḋ ipsaȝ inspisset ⁊ retineat: lȝ ex ea sue operationis proueniat contrariū sicut balsamo admiscemus cerā ⁊ reliqua ad hoc vt ipsuȝ tanto tempoꝛe retineatur in quo suā perficiat operationem.

Q

¶ Ponit scḋm casū. dicens q̄ multotiens est medicina vehementis operationis ꝼm nostram intentionem: sed est tam subtilis substantie q̄ cito resoluitur vt oleū balsami quod multum est subtiliatiuum. sed cito resoluitur. In hoc ergo casu oportet iterū permiscere aliquid huic medicine

dicine

A

De balsamo dicit Auic. 2° can. ca. ppio q modificat vlcera t coppue al ircos t extrema fractu ra ossium: t ab ster git putrus oculi: s cum simplr exhibe tur t sine aliq alia re: cito euanescit pp subtilitate sub stantie: iō dixit Aui. hic q ō q sibi modi ficare q admisceat ipz re tinem circa p te lesam donec cōplearit op° q q̄ril.

dicine qō pbibeat eius resolutionē quātūs tale qō misce tur sit quodāmō 3riū opatiuū ad illud qō opaẗ balsamū sicut 7 ibi grā pmiscem° cū balsamo cerā ad hoc vt tanto tpe retineaẗ vt suā pficiat opationē. Et tu cx h can. vide cāz q̄re administrāẗ multe medicine i foīa ceroti. Nō. n. ob aliud ceṙa resolutiua i hac foīa administrāẗ nisi vt dis stet medicia loco applicata sine sui dissolōe: t h d isto ca.

Ad sciendū qualiter t qñ opz euacuari. Caplm. III.

Res q̄ dmōstrāt rectitudinē indicij i euādo sūt. x. replō t vtu° t cplō t accñā ɔueniētia sic si ɔti geret q nāz soluē vellem°: ɔcide accideret vētris solō: qm̄ vētrē soluē sup vētris solōnē ē timorosuz: t figura t etas t tps t aeris t regiōis dispositio t cōsuetudo euandi t ars euacuandi.

In hac pte supi° diuisa i pn° scdi. c. vt ibi Aui. pōit can. d mō euonis huōrū q idigēt euone: t qz modi euonū sūt multi. s. secessu: vomitu: flōmia: vētose: sāguisugis: iō po nit Aui. gñales regulas nō limitādo se ad se pticulares modos euonis. 2° spāles. ibi 2°. i se. c. ⌊Oz vt illi°.⌋ Pñs c. vt pz i rubrica ē ad docēdū can. d hora euonis t can. d mō euonis: iō intitlaẗ ca™ d q̄lr t qñ euare opz. Et diui diẗ i duas ptes. In p° pōit can. de hora euonis. 2° can. de mō euonis. Sub q mō cōprehēdiẗ ois maneries ɔside rāda gñalr in euando. 2° ibi ppe p colūnā. ⌊Scias pte rea q intētio:⌋ p° diuidiẗ i duas. Nā p enūcrat ɔditiōes cō siderādas ad debite euandū t cognoscēdā tps euonis. 2° p illas docet cognoscere h. ibi 2°. ⌊h nāqz.⌋ De p° diẗ q decē sūt res q demōstrāt rectitudinē indicij in genere de euando vl nō: t sūt ista. Repletio: vt°: cōplō: accñtia: ɔueniētia: foīa: etas: dispō aeris: dispō regionis: ɔsuetudo euandi t ars: t cōprehēdanẗ his 7 sibus. Ars: etas: foīa: regio: ɔplō: vtus: Mos t sinthoma: repletio: tps: t vlus. Hec sūt pēsanda medico purgare volēti. Nō g p q hoz. x. q̄dā sūt pncipalr idicātia: q̄dā 7 o comdicātia pro quāto idicāt dispōnē illoz pmoz. Nā repletio si fuerit mala idicat de suo opposito qō ē euatio: virt° aūt nō indi cat ita directe: s idicat ɔsentiēdo vel nō ɔsentiēdo si fue rit multū debil: vel futura sit debilis pp euonē. Reliqua

B

C

Nō q i fluxu vētris ex oppilatione siue spasmo vel me seraicarū vel ex lubricitate intestinoz pp flegma tegēs ea cū sōcia debil virtute cō pare pbarma cia q tollāt op pilationē: vel intestia abs tergāt flegma remota causa hec cū remouebit fluxus.

tū signāt sup euonē vel sup euonis pbibitionē inquātū signāt supra vtutē vel supra repletionē: t h patebit lfa in declaratione ab Aui. Nō 2° q i lfa dīc q soluere ven trē sup vētris solōnē est timorosuz. Et pōt p mō intelligi q nō dz q̄cūqz mō fieri fluxus sup fluxū vētris: t h ē fal suz. Nā vt hz videri 16° tertij. c. de cura flux° vētris: oluz modoz flux° curaẗ fluxu: t s mētē Hal. p afor. cōmēto illi° afo. Que relinquanẗ i morbis post crisiz tc. Intētio Yip. ibi ē q nā euāte incōplete medicus dz suā euonē cōplere: t i cōmēto illi° afo. Ea quorū crisis fit tc. Et idē vult Aui. 2° q̄rti de indicijs euonis cū dixit. Et cū abbre uiaẗ euatio postq̄ pficiẗ qō effici opz: tūc oz q adiuueẗ. Et silr flux° sāguis nariū t flux° hemorroidaz: supflu° t mēstruorū t vomit° i colirica passiōe: ɔstat q multotiēs curaẗ flōmia t vomitu. Nō g gñalr debemus abstine re ab administratiōe soluētis vētrē dū adest flux°: nec ēt gñaliter qñ cōplet° ē q pcessit. Nō 3° q si p fluxū vē tris euamus soluēdo: h pōt eē dū ē flux° ab aliq̄ cā: t pt eē cōpleto p fluxu: ɔstat aūt q secūri° facim° opationē cō pleto p fluxu: qz i casu nro nō ɔuīgenẗ silr due cāe fluendi pp quā aggregationē timeam° de supfluitate: t h vl in nuere Aui. loco allegato. Qñqz tñ nō possum° h facere

D

Et si alio fluxus cēt fortis t cū cā viole

t expectare cōplemētū pmi flux° qz adsūt signa durabi litatis fluxus nisi cām remoueamus p fluxū scdm a pbar macos: t tūc euam° cāz adest pmus. Sz i vtroqz cāu cū ti more t cautela pcedēdū est ne nimiū supfluat dādo. s. so lutiua i qb° est virt° relinquēdi vestigia corrugatiōis t sti pticitatis: vt sūt mirabolāi t reubarbaz diminuēdo do siz. Et h mō itelligēdū ē hic q fluxū faceẗ sr fluxū ē timo rosū. Et hic est modus practicādi: qz cū video fluxū i isti mo aut ē a pharmaco exhibito aut a nā. Si a pharmaco aut ē exhibitū i dosi ɔpleta aut diminuta. Si in dosi cō pleta: nō est dādū aliqō solutiuū nisi videaẗ tota sequēti die quō opeẗ: qz qñqz opatō differẗ vsqz ad sequētē diē. Si fuerit dosis diminuta possum° cōplere dosiz: Si ē a nā: aut est cretic° vl nō. Si cretic° expectam° ɔplemētū diei cretice vt videam° ɔplemētuz opis nāe ne aliqō ad dēdo facerem° supfluere. Si autē nō ē cretic° nō stati in pn° euamus nisi pus ɔprehēdam° maneriē flux°: qz sepe incipiūt leues t siunt mortales. Sz cognita cā t manerie qñqz euam° nō expectādo finē. Ultimo nō. q lz pter virtutē t repletionē Aui. non ponat nisi. viij. res alias tñ oēs p istas voluit intelligi q magis t tāmdē hnt signifi care sr repletiōez aut virtutis dispōnē sic pulsuz: vrinaz: venaz tumorem: ciboz t potuū maneriē. Hec. n. danẗ i telligi cū dī q ɔsiderāda sunt virt° repletio vel ɔplexio Specificauit autē illa alia. viij. qz videnẗ gnālia t lōgin qora ad significādū sup hō dispositionem.

B

tia siue eēt nā lis siue artificialis: tūc nulla medicia so lutiua cōpete ret qz cum hic fluxus ɔtinue nāz pcedat de bilitādo i mō si adducēret me dicia supradi cta dūceret cā quare tc.

F

Hec nāqz cū fuerit contraria significationi pp quā euo facienda erit prohibebūt euonē

Hic docet mōz indicādi p ɔsideratōem hoz decē rez Et diuidiẗ i duas. p facẗ h i gnāli. 2° in spāli magis. ibi 2°. (Uacuitas itaqz.) De p° dīc q iste decē res dmōstrāt re ctitudinez iudicij i euando. Et rō ē qm̄ qñ iste fuerit 3rie intētiōi pp quā fiēda ē euo pbibebūt euonē. Ubi ad uertēdū ex mō loquēdi Aui. vl q sit aliq̄ significatio su pra euonē vltra has decē res nūeratas. Nā nisi eēt aliq̄ alia: tūc ista 3ria nō eēnt significatiōi pp quā faciēda eēt euo: qz idē n ē sibi 3riū: g tc. Et iō loc° iste triplicē hz ex pōnē. Una ē ɔcedēdo q pter istas. x. ē vna gnālis si gnificatio. s. morbi essentia q̄ p quāto depēdet a cā signi ficat euonem fieri debere, t iste res prit eē 3rie. s. iste. x. si gnificatiōes. Sz hec misio nō plz mihi, t rō ē qz ab eēn tia morbi nō sumiẗ idicatio de euando nisi morbus eēt repletōalis: t sic eēt aliq̄ de noiatis significatōib°. Se cūda misio. cū dī i textu. h fuerit 3ria significatiōi. tc. de hem° p ly significatōi itelligere intēnōi. vt si q° intēderet euare pp perseuerare ab aliq̄ morbo si examiat istas. x. ɔditiōes t inuenit eas 3rias huic intētioni tūc dz euonem dimittere. t h ē satis pbabile. Tertius mod° ē q qñ hēm° significatōez aliquā q euo fiēda ē q̄ sumiẗ ab aliq̄ istaz. x. vtputa repletiōe q̄ ē significatio pncipal sr euo ne fiēda t alia decē nō ɔsentiūt nō sigillati s sil ɔpēsan da: tūc magis arguūt q nō ē faciēda euo ipa sed dimittē da. Hec. n. decē sil qñqz vigorosius significāt q nō fiat euo qñ repletio tibi aliud significat qō fiat: dicunẗ nūc 3 ria significatiōi pp qō faciēda ē euo: supple q̄ fienda eēt si nō esset 3riū idicās. t h puto eē vez. Pōt tñ dici q re pletio significat euonem qñ ē de malis hūorib°. t qz stat q fiat ista cū nimia vacuitate humoz t spūum q̄ signifi cat q nō fiat euo. iō stat q repletio sit: t alia notē signi ficēt 3 repletiōez significantē euonez. t iō repletio dimi nuta ex bonis significat 3 repletiōem ex malis humori bus sup euone faciēda. t sic oia ista decē i genere sibi in uicē 3dicunt rōne alicuius ɔtenti sub eis: t rōne alterius significarent aliq̄ eoz sup euone. nec ē illud incōueniēs. Scdm tamen modum puto veriorem.

G

Sed nō q qlz istaz rerū hz duo extremitatum indicāt euonē t aliud nocūt sed nō do virtutis in dicat t secūdū eius prohibet euonez: t sic ē de aliqs que re tc.

H

I ℭ Vacuitas itaqꝫ sine dubio euonē fieri ꝓhibꝫ

ℭ Hic sigillatim ꝓsequit̃ ostēdēdo quō cuiuslibet istorū cōsideratio ꝯferat in rectificādo iudiciū euonis docēdo ꝙ vnūquodqꝫ sigillatim indicet. Et diuidit̃ in decē ptes q̄ patebūt legēdo. ℭ De p̃a dicit ꝙ vacuitas sine dubio ꝓhibet euonē fieri. ℭ Ubi notādū fm Dy. q̄ntū attinet ꝓposito ꝙ tres sūt dispōnes corporis humani diuerse. ℭ Una ē repletio: ⁊ ista idicat de euone: cū sit res pter nām indicat de sui remotione q̄ fit p euonē. ℭ Scda ē mediocritas: ⁊ ista nō sp ꝓhibet euonē fieri. Nā 3° de ingenio vult Gal. ꝙ pp magnitudinē passiōis nō existēte plectoria debemus euacuare: ⁊ h idē vult Gal. 4° regi. acu. cōmēto illius ptis. Acutas egritudines flōmabis: ⁊ h ēt vult Aui. infra c. de flebothō. ℭ Tertia dispō est vacuitas: ⁊ ista procul dubio ꝓhibet euonē: ⁊ h mō loq̄t hic Aui. Nā cū sit pter nām indicat de sui remotione: ⁊ sic indicat de replēdo ⁊ ꝓhibēdo id qd̄ ipsam auget sicut ēēt euo. ℭ Sed si Dy. intelligeret ꝙ stāte vacuitate nullo mō deberet fieri euo a mēbro vacuo: h ēēt falsū: q2 nō solū mēbra q̄ mediocriter se hñt in plenitudine euant̃: sꝫ ēt multū inanita: vt pꝫ in sputo sanguinis ⁊ pcussiōe in capite ⁊ i plerisqꝫ casibus. Si vo itelligit vt ē intelligēdū ꝙ vacuitas p se indicat de nō euando: h est verū: sꝫ tñ tūc nō ē ad ꝓpositū illa distinctio. Tolerat ḡ pp ꝯtrariā indicatione vacuitas q̄nqꝫ euonē: q̄nqꝫ tñ idicat de nō euando a loco vacuo. ℭ Scdo nō ꝙ repletio ⁊ vacuitas q̄nqꝫ est cōis: ⁊ q̄nqꝫ est in pticulari mēbro. Mō vacuitas determinati mēbri nō indicat de nō euando ab aliq̄ alio: sꝫ a se vel ab alio: ad qd̄ sequit̃ maior illi9 mēbri vacuitas: verbi grā splenitudo stomachi pter nām stat cū vacuitate venaꝝ: illa tñ venaꝝ vacuitas de nō euando stomachū nō indicat: sed ꝙ nō euacuent̃ vene. ℭ Silr nota: ꝙ nō ē icōueniēs ꝙ vacuitas idicet p accñs ⁊ mediate de euone illi9 mēbri cui9 est vacuitas: vt cū mēbroꝝ attractiua est debilitata pp flegmatis psentiā: vñ mēbra facta sunt macra ⁊ vacua: illa vacuitas indicat de remotione cāe debilitātis attractiuā ⁊ digestiuā ⁊ sic de euone flegmatis ab eisdem membris: cum hoc tamen ꝓhibet fieri euacuationem ad sensum supradictum.

ℭ Et similiter cuꝫ debilitas cuiuscunqꝫ triū virtutum fuerit.

ℭ Hic docet quō virtutis cognitio recipiat iudicium de euando. Et diuidit̃ in duas. Nā p̃ facit h. 2° remouet tacitū dubiū. ibi 2a. [verūtñ q̄nqꝫ.] ℭ Dic p̃ ꝙ silr debilitas

M cuiuslibet triū virtutū ꝓhibet ab euone: ⁊ p ꝯñs p cōtrariū fortitudo ꝯsentit euonē fieri. ℭ Unde nota pmo ꝙ p has tres virtutes intelligim9 aialē nālē ⁊ vitalē: ꝓterea cōtenā debilitas virtutis vitalis nālis ⁊ aialis in vno mēbro q̄nqꝫ indicāt de euone ab alio: vt in mēbro cācrenato ad mortē tēdēte pcipimt̃ scarificatiōes. ℭ Nō scdo cām huius dicti: nā cū iste virtutes sint res nālis indicāt de sui cōseruatione ⁊ ꝓhibēt earū remotionē: ⁊ ꝓhibent ab eis que ipsas tollūt aut diminuūt. Modo ipse sūt fortes p debitā psentiā sanguinis ⁊ spūū: ⁊ cū sunt debiles sunt tales p sanguinis ⁊ spūūꝫ paucitatē vel saltē per talē paucitatē sunt apte debilitari. Modo ois euo quocūqꝫ fiat est spūum resolutiō: ēt si sit saniei euo: aut aque aut stercorū: vt sumit̃ in cōmēto illius afo. Quicūqꝫ hydropici vel empici ⁊c. Humor enī vel sanies ꝯtētavl aq̄ in mēbro quocūqꝫ oppilādo poros sui corpulētia quodāmodo ꝓhibent exitū spūūꝫ q̄ humore euato pori aperiūt̃ ⁊ effluūt spūs: vñ ois euo abicit de suba spūum. ℭ Nō 3° has virtutes eē debiles q̄nqꝫ p viā resolutionis: ⁊ ista est cū paucitate spūūꝫ ⁊ sanguinis cōueniēs: ⁊ hoc ē qd̄

Et vlteri9 hic nō ꝙ debilitas harū virtutum ꝓhibet euonē in sua radice: vt vitalis i corde: nālis in epate: et aialis in cerebro. Aliq̄ tñ stante in pede vel i manu debilitas nō ꝓhibet euonē.

N maxime ꝓhibet euonē. Alia est debilitas p viā aggrauationis tñ: ⁊ hec idicat poti9 euonē q̄ ꝓhibeat: ⁊ cuꝫ ista tñ multotiens stat debilitas per viam resolutionis.

ℭ Verūtñ q̄nqꝫ plus eligim9 alicuius virtutis dbilitatē q̄ ipedimētū reliquēdi euonē: ⁊ h qdē est in ꝟtutib9 sensibilib9 ⁊ motiuis cū fiduciā habuerim9 succurrēdi rei timorose si acciderit: ⁊ silr in oibus virtutibus.

ℭ Remouet hic dubiū vnū qd̄ posset qs dicere: si virtutis debilitas ꝓhibet euonē videtur ꝙ nūq̄ debemus euare: ꝓbat̃ q2 virtus p illā euonē multū debilitaretur. ergo sequit̃ ꝙ debilitas virtutis nō possit ꝓhibere euo

O nē. ℭ Ad qd̄ ridet̃ dicēdo ꝙ nō obstāte ꝙ virtutis debilitas indicet de non euando: tñ magis eligimus q̄nqꝫ debilitatē oium istaꝝ virtutū q̄ impedimentū relinquēdi euonē: maxime tñ verificat̃ de virtutibus sensibilib9 ⁊ motiuis ꝙ eligimus illarū debilitationē poti9 q̄ impedimētū relinquendi euonē: vt qñ euamus vsqꝫ ad syncopim: qñ habem9 fiduciā ꝙ post euonē poterimus succurrere rei timorose. s. syncopi si acciderit: ⁊ silr pōt eē in alijs virtutibus: q2 potius eligimus istaꝝ debilitatem reparabilem q̄ dimittamus euonē in quibusdam casibus. ℭ Nota ḡ pmo ꝙ q̄dā ē debilitas notabilis alicui9 istarū triū virtutū an euonē: ⁊ aliq̄ est sequēs euonē: mō fm

P Dy. tales debilitates precedētes ꝓhibent euonē oino: vñ dicit ꝙ nō eligim9 tales debilitates deficientes poti9 q̄ impedimētum derelinquendi euones. Unde Hippo. p̃a particula afo. voluit ꝙ tales euones nō fiāt nisi in corpore forti: vbi dixit: ⁊ hoc facere si sufficiat egrotās. Ego tñ puto ꝙ pp debilitatē magnā virtutis aialis pcedentē euonem debemus q̄nqꝫ fortiter euacuare vt in forti apoplexia in qua pcipit̃ euo cū pillis de euforbio ⁊ silibus. Sꝫ veritas est ꝙ existēte magna debilitate alicuius istarū virtutū per viam resolutionis ꝓhibemus a forti euone oino: q2 illa iterficeret: sꝫ nō semp ꝓhibemus fortē euonem a faciēdo magnā debilitatē virtutis: īmo q̄nqꝫ facimus: sed de hoc magis infra in. q. videbit̃. ℭ Ulteri9 nō ꝙ q̄dā est taliū defectus virtutū cū quo nō est fides de succurrēdo sibi: ⁊ sic ad talē nullo mō ē ducēdus eger a medico. Quidā aūt ē repabilis: ⁊ ad talē lꝫ q̄nqꝫ medico ducere ifirmū: ⁊ iō Aui. dicit cū fiduciā habuerimus succurrēdi rei timorose. Et quidā h dicūt q̄ ad defectū cuꝫ difficultate reparabilē nō debemus ducere: puto falsū: nā pp vitare mortē facim9 talē defectū cū sit recuperabilis: lꝫ tñ cū difficultate: ⁊ cōstat ꝙ facimus meli9. ℭ Tertio nō. ꝙ ex dictis Aui. potius eligim9 in morbis defectū aialis virtutis q̄ vitalis aut nālis: ⁊ hoc dicit Gal. 3° terapen. Et ratio est q2 in morbis indigemus fortitudine virtutis naturalis vel vitalis ad digestionē humorum ⁊ cibozum ⁊ non ita animalis.

Q Triplici h est debilitas virtutis ꝓhibet euonem. pma q2 virtus tam debilitata per euonē deijceretur timorosis iminere piculo: scda q2 debilis virt9 nō sufficeret regere ⁊ reducere medicinaꝫ de poctis ad excrementis q2 h. nō p euonem debilitata cui9 mō posset succūbere ⁊ min9 posset ei resistere. Et ex oib9 eis nō9 plus ꝓhibet virt9 debilis illā q̄ sit p flōmiā q̄nalē quā aliā predicatā: eo ꝙ plus virtutem debilitaret: testāte Gal. 9. megatechni. c. 6. Nō ꝙ Auic. nō intēdit hic remouere oēs euacuationes artificiales

ℭ Cōplo quoqꝫ calida ⁊ sicca ad hoc ꝓhibꝫ: ⁊ frigida ⁊ hūida caliditatē nō hñs aut debilē hñs ab ea ēt ꝓhibet: in calida aūt ⁊ hūida facile faciemus illud ⁊ fortiter.

ℭ Hic docet rectificare iudiciū euacuationis p cognitionē cōplexiōis. Et dicit hic tres ꝯclusiones. ℭ Prima: calida ⁊ sicca cōplexio ꝓhibet ab euone. ℭ Scda cōclusio: cōplo frigida ⁊ humida nō habēs caliditatē: aut habēs eā debilē ꝓhibet ab euone. ℭ Tertia cōclusio: calida ⁊ humida faciliter tolerat euonem ⁊ fortē. ℭ Ratio pme conclusionis est: q2 in cōplexione calida ⁊ sicca plerūqꝫ est paucus sanguis ⁊ paucū humidū: ⁊ spūs ⁊ humores ex motu q̄ fit in euone sunt faciliter in eis inflāmabiles ⁊ ex

A

a cholericis: sꝫ magnas & do mas & fortes pharmacias: pót. n. in his cū cholera ex vētre nō sana purgaꝫ vel cū vena ipsa ꝑ noceri ĉt eius vomitus cū aq̃ calida vel laxa ri vētre cū le nitiuis. vt idē dicit tertia pri mi. doctrina quarta. c. i.

B

les ꝛ ex pharmaci caliditate qḋ vtplurimū est calidū sūt ĉt faciliter resolubiles: ꝓpter ista igiꝫ nocumēta indicant ꝙ nō fiat eūo: verū ē tñ ꝙ pót aliqñ significare ꝙ fiat eūo pro quāto indicat humorē cholericū abūdare in corpo re q̃ eūari oꝫ: ꝛ idḋ q̃nq; tales sūt eūaudi: tñ qñ eūanꝫ sit lenius q̃ in alijs silr indigētib⁹ eque fortib⁹: ꝛ hoc intel ligit Aui. ¶ Ratio aūt scḋe ꝯclonis est ista: ꝑ tenēdo ꝙ aliq̃ est cōplo frida ꝛ hūida ꝛ nō multū tñ distās a tēpa mēto: ꝛ ē talis ꝑ pūtiā humoꝝ flegmaticoꝝ: ꝛ talis nō ꝓ hibet eūonē. Et q̃nq; est radicalr cala: sꝫ multiplicatis flegmatib⁹ ꝓpter indigestionē tendit ad frigus: ꝛ ista idicat de eūone: nec ē cū tāta debilitate ꝙ eūonē ꝓhibeat. Alia est frida ꝛ hūida radicalr in mēbroꝝ subā ꝛ multū rece dens a tēpamēto: ꝛ q̃ paucū hꝫ de spū ꝛ sanguine: ꝛ ista ē de q̃ loqꝫ Aui. vñ dicit caliditatē nō hūs sed debilem ha bēs. Tūc rō est ꝙ istoꝝ corpoꝝ virtus est debilis ꝛ hu mores ꝛ mēbra cū spiritib⁹ facilr resolubiles: qcqd aūt a suba humida resoluiꝫ est multo plus q̃ qḋ a sicca dis soluiꝫ: ēt si in calore sint paria ꝑ aso. cōmē. 14°. ꝓpter has ĝ cās nō bene tolerat hec cōplo eūonē. Et tñ ex h idē po tes dicere de melācholicis q̃ multū sunt distātes a tēpa to: tñ ꝓpter siccitatē suā nō ita cito dissoluunꝫ. ¶ Ratio ter tie cōclusionis est q: in cōplone cals ꝛ humida virt⁹ na turalis est fortis ꝛ humores multi nō faciliter iflāmabi les ꝓpter multitudinē: ĝ indigent eūone: ꝛ ꝓpter alia duo dicta tolerant fortem euacuationem. Dō. I.

Sed in hac 3ª regula cadit dubiū. Nā Gal. 9° te rapē. c. vltimo: dicit ꝯrīū vbi ad literā Substātia igiꝫ puerorū facillime euaporaꝫ ꝛ spargiꝫ: q: oium est humidissima: frigidissima ꝟo nulli⁹: q̃re nō idi get eūatiuo pharmaco hūs inatū eūari: vñ paꝝ p⁹ vult ꝙ i talib⁹ in q̃bus est multa euaporatio corpe idigēte sā guinis diminutiōe: ꝙ eūo aut nō fiat aut fiat ꝑua flōmia Arguiꝫ ĝ sic. Illa cōplo min⁹ idicat de eūone in q̃ pluri ma fit dissolutio. ĝ ꝛc. maior ꝛ minor sūt Gal. loco allega to. ¶ Ad hāc difficultatē rñdeꝫ ſm Dy. duplr. Uno mō ꝙ cōplo humida q̃dā est talis nāliter: q̃dā aūt accītalr: mō corpora humida accidētalr: ꝛ cū h cala sunt illa de q̃bus loqꝫ hic Aui. Gal. aūt loquiꝫ de humidis nāliter. ¶ Scḋa rñsio est quasi declaratiua ꝑme: ꝛ est ꝙ corpo rū humidorū q̃dā sunt talia q̃ ad subam mēbrorū ꝑnci paliū: q: hūt illa mollia ꝛ humida: q̃dā aūt sunt humida nō quo ad mēbra solida ꝛ eoꝝ subam: sꝫ idḋ dicunꝫ humi da: q: in venis multū hūt de humorib⁹: ꝛ de ꝑmis loqꝫ Gal. vnde exēplificat de pueris: ꝛ de scḋis intelligit Aui. q: ꝓpter multū humorē indicat de eūone: ꝛ ꝓpter caliditatem indicat virtutē eē fortē q̃ pōt tolerare. ¶ De aūt hec rñ sio nō sit ḋ mēte Aui. pꝫ ex his q̃ dicit 3° h⁹. doctrina 4ª. ca. ꝑmo: vbi loqꝫ de regie corpoꝝ hñtū cōplonē nālem recedētē a tēpamēto: nā in nullis ꝑcepit eūones fieri per flōmiā aut alitermodo hic ꝑcipit fieri i calida ꝛ hūida. ¶ Preterea docet hic Aui. rectificare iudiciū eūonis ꝑ indicationē cōplexionis nālis: ꝛ nō ꝓpter multitudinem humorū: aut plenitudinē venarū: ꝛ idḋ Aui. loquiꝫ vere ḋ cōplexione calida ꝛ humida mēbrorū simplicium nāli. ¶ Puto ergo ꝙ in cōplone calida ꝛ humida nāli q̃nq; fit ꝑ humiditatē mēbrorū tanta mollities: q: calor sup fluitates sufficit resoluere solū debite abstinēdo: ꝛ h non inueniꝫ cōiter in pueritia: q̃nq; aūt iaꝫ ingrossatis humi ditatibus calore nō aucto non sufficit ita resoluere: sicut multiplicare vt in iuuētute ꝛ in sequētibus etatibus: ꝛ idḋ cōplo cala ꝛ humida cū multa subtilitate sube mēbrorū ꝛ humoꝝ ꝓhibet ab eūone vt puerorū: sed sic non indi cat hic: ꝛ de ista loqꝫ hic Aui. Nā de cōmetra multe sub tilitati dicet infra cū loqueꝫ de etate in hoc capitulo.

C

D

Et in clarius hic ꝑ ista po sitiōe ꝙ Gal. loquiꝫ de hūi dis materia na tis ꝛ facilr re solubilib⁹ sicut si pueri. Aui. ꝟo medēs hic de cala ꝛ hūi da cōplone in corpe solido musculoso ꝛ forti.

Idḋ ꝙ nō est diuersū qḋ dicit hic ma gister de men te Aui vꝫ. ꝙ humi cōp: ca lida ꝛ humi da ñ sint aliq̃ nō eūanda: ꝛ ḋ ipse dicit i sine illi⁹ capli ꝙ talia corpe que vere de bēt se tēpera tē seruare mi nutione ꝛ eua cuatione.

¶ Figura aūt. s. supfluitas macici aut raritas ab ea ꝓhibet ꝓpter timorē ne spūs resoluatur. ¶ Et silr opꝫ i regēdo debilē ꝛ macrū mul tā cholerā rubeā i sāguine hñtē vt ei blādia ris ꝛ ñ ipꝫ euacues: ꝛ vt eū nutrias ex eo qḋ bonū generat sanguinē ad friditatē ꝛ hūidi tatē declinātē: qm̃ ex h sui humoris cōplexio rectificabiꝫ aut fortassc ipm fortē efficies ꝛ eūones tolerabit. ¶ Et silr opꝫ ne illū eūare sis ausus qui ex consuetudine parum come dit quādiu ab ei⁹ euacuatione abstinere po teris. ¶ Supflua quoq; pinguedo ab eo ꝓ hibet ꝓpter timorē ne frigiditas dominetur ꝛ ne caro venas cōprimat ꝛ eas extinguat cū va cuas inuenerit ꝛ calorē suffocet inatū aut su pfluitates exprimēdo ad interiora expellat.

E

F

¶ Hic docet rectificare iudiciū eūationis ꝑ indicationē a figura. Et ꝯstat ꝙ Aui. hic ꝑ figurā nō itelligit proprie figurā: sꝫ illud qḋ nos cōiter vocam⁹ habitudinē: ꝛ h re spicit duo gña dispōnū: vnū est pinguedinis macici ꝛ car nositatis: aliud est dēsitatis ꝛ raritatis. Innuit hic etiam Aui. incidēter de quadā cōsuetudine: ꝛ dicit in toto con clusiones quatuor. ¶ Prima est ista: figura supflue ma ciei ꝛ raritatis ꝓhibet ab eūone. Et rō est q: in istis time tur ne spūs resoluanꝫ in eūone supple ita vt virtus inde nimiuꝫ debiliteꝫ. ¶ Scḋa cōclusio: corpus debile ꝛ ma crum multā cholerā hñs sanguini admixtā: opꝫ vt regaꝫ blādiēdo sibi ꝛ nō eūando ipsam ꝛ nutriēdo ipsuꝫ cum eo qḋ generat sanguinē bonū tēdētē ad frigiditatē ꝛ hu miditatē. Et rō est: q: per h regimē: aut rectificaꝫ malus humor: aut fit fortis ad tolerādū eūonē. ¶ Tertia cōclu sio: nō sis ausus eūare illum qui ex cōsuetudine paruꝫ co medit quātū potes abstinere ab eūone. ¶ Quarta cōclu sio: supflua pinguedo ab eūone ꝓhibet. Et cā est q: time tur ne facta eūone dominet frigus: ꝛ ne caro comprimat venas cū inuenit eas vacuas: ꝛ ista suffocet calorē inatū: aut exprimat supfluitates ad interiora. ꝑma regula est sa tis clara. ¶ In scḋa regula nota ꝙ blandiri est ieui via incedere mitigādo malitiā morbi aut materie impressio nem cum re que facit tarde effectum: ꝛ ita facit regimen de quo hic dicit regula eūonis. ¶ Nō 2° ꝙ non solū qñ cholera est peccans in corpore valde macro: sed etiā cuꝫ est peccatū alioꝝ humoruꝫ cum debilitate ꝛ macilentia blādiēdum est: ꝛ regēdus est homo cū eo qḋ generat san guinē bone substantie: declinantem tñ ad ꝯrias qualita tes quaslibet humoris peccātis. Et ideo hoc est dictū vt per hoc alia intelligantꝫ: reliqua sūt clara. ¶ Quarta aūt regula habet veritatē quo ad ꝑmū timorē: q: in omni su pflua pinguedine abūdat friditas: idḋ di 7° ꝗrti in ca. de macitie pinguedinis. Euacuādo ĝ humores calidos aut resoluendo spiritus est timor de nimio excessu frigoris. Scḋs ēt timor est rōnalis: q: vene plene magis resistunt cōprimēti q̃ vacue. Timor ēt est de suffocatione caloris nālis sicut timeꝫ de suffocatione ignis cum est paruus ꝛ ligna sūt viridis multa superposita ita in expressione hu morū ad iteriora: res ē clara. ¶ Nō tñ hic ꝙ pinguedo ꝛ grassities illoruꝫ q a nā dīno sunt calidi ꝛ que est facta artificialr ex multo cibo indicat de eūone: vt di illo aso. In exercitātib⁹ ad summū: ꝛ cōstat ꝙ ista sit supflua: il lorū aūt grassities qui sunt grassi ſm nām quādo est val de extrema prohibet ab euacuatione.

G

Ista cōclusio hꝫ veritatem de q̃libꝫ cor pore macro si ue melācholi co siue qḋcū q; sit: sꝫ debēt applicari ꝯria dispōni q: aut curaꝫ aut for tificaꝫ vt dicit hic Gētilis. Rō tertie con clusiōis ē q̃ ille nō aggre gat supfluita tes: vñ i eo nō ē repletio: nli qñ tñ ē eūan dus vt cū ter rat i regiē vel si hēret malā distēperātiam epatis vel sto machi.

H

I ¶ Accidētia quoqȝ mala sicut aptitudo colirice passioni z spasmo ab ea prohibent.

¶ Hic docet dcm̄ iudiciū rectificare p cōsiderationē accidētiū dicēs. Accidētia mala sic colirice passiōis: z aptitudo ad spasmum ꝓhibēt ab euōne. ¶ Ubi nō: q colirica passio est mot⁹ materierū corruptarū nō digestaꝝ ad separationē ex via intestini z redeūtiū ad spm a corpe ꝑm acuitatē z laborē expulsiue. Et p viā itestini intelligimus nō solū cōcauitatē itestini: ꝫ stōchi ēt q̄ est via ad intestinū. Cā aūt eius est multiplicatio corruptionis digestiōis z mãerū corruptarū in venis z fortitudo expulsiue venarū z debilitas intestinorū z stōchi gb⁹ trib⁹ ꝯiūctis accidit q fiat multiplicatio mãei corrupte in venis: deinde q nã forti motu isurgat ad expellēdū. 3° q ad stōchū z itestina tãquã debilia expellat. Ex gbus pꝫ q pati coliri ce passiōi ꝓhibenꝭ ab euone ꝑcipue p secessum aut vomitū: q in illis est piculū supabūdãtis fluxus aut vomitus z accntiū malorū q̄ in ea iueniūꝭ vt potes legere 16° tertij. c. de fluxu vētris olim modoꝝ: maxie pp fortē motū z subitū conatū quē in istis ē parata facere expulsiua mēbrorū: vn̄ qñqȝ q̄si subito peunt z incidūt syncopiz z acutissimos dolores. ¶ Nota 2° q parati ad spasmum qdā sūt parati ad spasmū d repletiōe: qdā āt ad spasmū de inanitione. Et pmi q bñt multas humiditates z nervos dbiles ad resistēdū mēbris trāsmittētib⁹: z in istis est timor d euone ne agitato humore currat ad nervos. Alij aūt bñt siccam nervoꝝ resolubilē z ꝯsūptā parata ꝫbi ex pauca euone: z l istis ē clara cā timoris. Qui ēt bñt nervosa mēbra nimis sensibilia vt stōchū sūt parati cadere in spasmū nō ꝓportionatū ad mãm. In istis ergo q spasmus cuiuscūqȝ modi est accñs valde maiū: ꝓhibentur euones ille ꝑcipue p quas timereꝭ de casu l spasmū z indicaꝭ eã ꝓhiberi nisi sit aliud forti⁹ indicãs ꝯtrarium.

L ¶ Etas ꝑterea ēt q̄ nōdum ad augmenti cōplementū ꝑuenit aut ad consumptionis terminum est transiens ab ea prohibet.

¶ Hic docet ex etate dicēs q etas q̄ nōdū ꝑuenit ad finē augmēti: z etas que trāsit ad terminū ꝯsumptionis sicut decrepita ambe ꝓhibent ab euone. Et cã q̄re etas puericie ꝓhibet ab euone est multa resolutio suoꝝ spūum: puericie tñ ꝓhibet a flōmia: cū sanguis facile paraꝭ sit resolui in eis: decrepita aūt etas pp virtutis debilitatē. Attende tñ q supra. 14. annū cōcediꝭ flōmiare tūc nondū ꝑuenerūt ad finē augmenti. Silr in decrepita etate pp pleuresim aut pipleumoniã ꝯcediꝭ: vt Rasis 7° cōtinentie: z narrat Auer. q ꝯcar flōmauit filiū triū annorū. Ex gbus elicias q nō ita ꝓhibeꝭ q nullo mō in eis sit facienda: sed nō fit nisi forti cã indicãte: z tūc fit minor z levior q̄ in alijs etatibus ceteris paribus.

M ¶ Hora quoqȝ multum calida aut multū frigida ab ea prohibet.

¶ Hic docet p regimē hore siue tpis iudiciū illud rectificare dicēs q hora multū cal'a z multum frigida ꝓhibet ab euone: z di in aso. q̄rte pticule. Sub cane z an̄ canē: de pharmaco tn̄: ꝫ de flōmia z vomitu nō est veꝝ: nã in hora multum cal'a timeꝭ de nimia resolutione: z in hora multū frigida humores sunt cōgelati inepti euoni: z rō q̄ est de regionibus fere est de hora.

¶ Et regio qdē meridionalis vehemēter calida ab ea ꝓhibet qm̄ plima coꝝ q̄ vētrē solvūt sūt cal'a: z diuaꝝ acuitatū ꝯiūctio tolerari nō pt qm̄ vtutes i eis debiles erūt z dissolute: z q exterior calor mãȝ ad exteriora trahit z medicina ipsaȝ trahit ad interiora: quare inde ꝯuenit in diversas partes protractio z ad resistētiam perducit: z septentrionalis multum frigida ab ea prohibet.

N

¶ Hic docet rectificare iudicium euonis p cognitionem regionis dicēs q regio meridionalis multū calida prohibet ab euone. s. cū pharmaco pp tres cãs. Pria q pharmacū calidū est z siccū z ꝯiūctio duarū acuitatū nō pt tolerari. Scda est q in istis regionib⁹ habitãtes sunt debiles z dissoluti pp multã euaporationē. Tertia est q aer calidus trahit ad exteriora: z pharmacū trahit ad interiora: z istud pducit ad resistentiã: q. s. resistit humor euoni magisqȝ si nō traheret ad exteriora: z sic ipedit pharmaci operationē. Et addit q regio multū frigida ꝓhibet ēt ab ea z nō assignat cãs: ꝫ sunt predicte cū dixit de hora. Et tu ēt intellige q ista prohibitio pōt hēre cãȝ oppositã maiorem fieri si fieret euo sed nō ex toto regularis.

Vide Gal. in cōmēto ꝑtis gari aso. s. sub cane zc.

O

¶ Parva q̄qȝ euandi ꝯsuetudo ab ea ꝓhibȝ.

¶ Hic docet iudiciū de euone sumptū a ꝯsuetudine q̄ supra di. Et dicit q parva ꝯsuetudo euandi ꝓhibet euonē. ¶ Sȝ arguiꝭ ꝯ: q parva ꝯsuetudo euonis signat multã repletionē: ꝫ pp multã repletionē fiēda est euo. g ꝑva cōsuetudo euandi indicat eē euonē fiēdã. ¶ Hic videꝭ q ꝑva ꝯsuetudo euandi merito sui nō ꝯiuncta cū alio indicãte euonē indicat euonē ꝓhiberi: q ꝯsuetudo indicat d sui cōservatione sicut res nãlis: vt pꝫ in illo aso. Secūdū multū z repente: z precipue in cōmento. Sȝ qñqȝ parva ꝯsuetudo euandi cōiungiꝭ cum alio: merito cuius indicat euonem fieri oportere vt si cōiungaꝭ cum malo regimine vt in supflue se replente: z sic parva cōsuetudo euandi significat euonē pro quanto cuȝ illo significat repletionē: verūtñ ēt in quãtum est consuetudo in ꝯtrariū significat non fieri: z ideo nō tam fortiter euamus incōsuetos: sed in pluribus vicibus. ¶ Nō tñ icidēter q ꝯsuetudo euandi aut cū flōmia aut cuȝ alio: tñ non significat corpus cū simili tēpore debere evacuari si permuteꝭ regimē ad id quod prohibet aggregari multitudinem: z maxime de flōmis vult hic Gal. q consueti flōmari nō ideo sunt flebothomãdi q cōsueti sed q simili cã precedente que ꝑcessit alias: q in regimine facta est repletio in alijs euonibus forte nã ex cōsuetudine fit pigra sine adiutorio ad euandū: z sic illa ꝯsuetudo pt signare plenitudinē p aliō.

Ad hoc ꝓpositū multū facit sententia Gal. in cōmēto aforis. 4. 9. 2° ꝑticule. s. Assueti zc.

P

Q ¶ Ars ēt q̄ multa fit evacuatio sicut serviēdi in balneo z onera dorso deferentiū ab ea ꝓhibet z ad vltimū ois ars laboriosa.

¶ Hic docet sumere rectificationē indicij in euando ab arte. Et vult q ars p quã fit multa corpis euo sicut ars serviēdi in balneo. s. in stuffa z ars portãdi onera in dorso ꝓhibet ab euone. Similiter ois ars multi laboris: q ois talis significat paucitatem humorū. Alique tamen tales significent corpora esse debilia vt ars serviēdi in balneo: z aliqua fortia vt ars portandi.

¶ Scias preterea q intētio in omni evacuatione est vna quinqȝ rerum.

¶ Usqȝ ad pñtem partem Avi. dedit canõ. de qñ sive de tpe euonis: z sunt illi p quos cognosciꝭ corpis dispositio: an requirat z toleret euonem: aut nō per debitam considerationem decem rerū iam dictaꝝ. ¶ Hic ponit canõ. de mō euonis. i. de cōditionibus observandis circa evacuationem de intentionibus habendis tam de qualitate q̄ de q̄ntitate z loco euonis. Et dividiꝭ in duas: pmo ponit numerū

Et sic potissime nã ista passio qñ mala mã generatur in stōcho vñ mēbra renuūt z mouent ad stomachū z intestina vñ fit vomitus z fluxus ventris

K

Et idem dicit Gal. 11. terapeut. c. 3.

A alt numerū intētionū habendarū in euōne. 2ª exequit̄ circa illas ponēdo casū. 2ª ibi ꝓpe. [Aut euō illius.] Primo dicit ꝙ in oī euōne intētio est vna quoqꝫ rerū. ❡ Ubi nō: ꝙ Aui. vult ꝙ in oī euōne fiēda artificialr̄ opꝫ ꝯsiderare istas quoqꝫ res: imo eas itēdere opꝫ: q̄s ipse narrabit s̄m modos quos ipse specificabit: ⁊ sūt spēs hūoris siue maliciā: declinatio ei⁹ ad ptē corpis: dispositio mēbri ꝑ qꝺ fit aut fieri dꝫ euō: tp̄s euōnis in cōparatiōe ad ꝑparationē humoꝝ ad exitū: ⁊ quātitas euandi. Nā euō s̄m Gal. est totā a corpe educēs hūoꝝ subaꝫ: vt 3ª techni. ❡ Primo ergo qꝛ id qꝺ a corpe educit̄ dꝫ eē ꝑternām: aut actu aut ꝓpinqua potētia: ⁊ oē tale est nociuū: opꝫ ꝙ ꝯsideret̄ humorū malicia. ❡ Scḋo qꝛ humor malus qn̄qꝫ ē inept⁹ euōni: opꝫ ꝙ cōsideret̄ aptitudo. ❡ Tertio qꝛ dꝫ totam subam educere: opꝫ ꝙ cōsideretur quantitas educendi. ❡ Quarto qꝛ ꝑ aliquā viā dꝫ euāri: opꝫ ꝙ ꝯsideret̄ si hu-
B mor a nā ad aliquē locū vel viam deriuatur: ⁊ sic motus humoris. ❡ Quinto opꝫ ꝯsiderare mēbrū ꝑ qꝺ fiēda est euacuatio. In illa ergo euōne bene artificialiter facienda possumus aliqꝺ istorum negligere.

❡ Aut euō illi⁹ qꝺ est euacuādū ⁊ seq̄t ipm ꝓculdubio trāquillitas nisi ꝙ receptaculoꝝ lassitudo ipꝫ sequat̄ aut caliditatis ebullitio aut febris effimera aut alie egritudines q̄ comitant̄ sicut excoriatio quā vētris solutio in intestinis facit: aut vlcera q̄ vrine ꝓuocatio ī vesica facit: ⁊ hoc qdē lꝫ iuuamētū cōferat: eius tn̄ vtilitas nō sentit̄: imo qn̄qꝫ ꝑsentialiter dolet donec accidens remoueat̄.

C ❡ Hic exequit̄ ⁊ diuidit̄ in quinqꝫ. Primo ostēdit que sit intētio hn̄da in malitia humoris euandi. Scḋo que sit intētio in declinatione humoris ad aliquod mēbrū. Tertio que sit intētio hn̄da in mēbro ꝑ qꝺ fit euō. Quarto que sit intētio in dispōne humoris quo ad obediendū euōni. Quinto q̄ sit intentio in quātitate humoris euandi. 2ª ibi. [Et secūda.] 3ª ibi. [Et tertia.] 4ª ibi. [Et quarta.] 5ª ibi. [Ois preterea euō.] ❡ In pⁱma parte vult istā ꝯclusionē In euando opꝫ intēdere ꝙ euacuet̄ humor nociuus ita vt sit dign⁹ euari. Probat̄ sic illū hūorē ꝺbem⁹ euare ad cui⁹ euōnē sequit̄ trāquillitas: sꝫ ad euōnē hūoris digni euari seq̄t trāquillitas: igit̄ ⁊c̄. verū est tn̄ hoc dicit Aui. nisi ꝑꝑ euōnē humoris sequat̄ accidens aliud sicut lassitudo receptaculorū: aut ebullitio caliditatis: aut febris effimera: aut excoriatio quā aliqn̄ fac̄ flux⁹ vētris: aut vlc⁹ ī vias vrine: qꝺ fit dū ꝓuocat̄ vrina aliqn̄. Nā ī istis casibus: lꝫ euō afferat iuuamētū: tn̄ nō sentit̄ ei⁹ vtilitas: sed qn̄qꝫ dolet ꝑncipalr̄ donec remoueat̄ accn̄s illḋ. ❡ Nō
D g pⁱmo ꝙ inter cetera que in hūore euando ꝯsiderant̄ est qualitas ei⁹. Et hec regula de qualitate humoris euandi est sn̄ia afo. prime particule. In perturbationibus ventris ⁊c̄. ❡ Scḋo nota ꝙ duobus modis ꝯsiderat̄ qualitas humoris euandi. Uno modo spāliter: quēadmodum dicimus humorem aliquē calidū aut frigidum aut putridū: ⁊ sic de alijs spālibus denominationibus. Scḋo mō ꝯsiderat̄ q̄litas generaliter inquātū humor est nociuus aut ꝯueniēs: ⁊ hoc ex quocūqꝫ capite fuerit nociuus siue ꝑꝑ qualitatē siue ꝓpter quantitatem: ⁊ hoc mō loquitur hic Aui. ⁊ Yip. loco allegato. Et hoc maxime pꝫ: qꝛ ēt de flōmia hic intelligit̄ que pncipaliter conuenit peccato humorū in quāto: vn̄ humor peccans in quali spāli ē humor qui cuiuscūqꝫ esset quantitatis tn̄ est in spāli nociu⁹. peccans aūt in quāto spāli est g dato ꝙ esset alteri⁹ qualitatis stāte quātitate in eo loco vbi nūc est esset nociuus.

Et nō solum hec verificatur de euōne artificiali p medicinā: sed ēt de euōnib⁹ spontaneis ⁊ p nām vult idem Yip. in eodē loco allegato a magistro.

In quāto aūt g̃nali peccat oīs humor malus quāuis ⁊ in q̄li g̃nali sit. Et ideo q̄libet peccās in quāto peccat in q̄li
B saltem g̃nali. Et q̄libet peccās in quali peccat in quanto g̃nali. Sed nō est incōueniēs aliquē humorē in forte nūc peccare in quāto spāli supfluo: ⁊ qui a caliditate supflua ꝑ totā horā calefiet ⁊ augmētabitur: ⁊ in fine peccabit in quātitate diminuta ⁊ qualitate diminuta. ❡ Tertio nota: ꝙ Aui. dicit vnā intētionē circa h̄ ꝙ euacuet̄ humor qui est euandus: ⁊ nō dicit peccās in q̄li: ⁊ iḋ Yip. loco allegato dixit: q̄lia opꝫ purgari: ⁊ rō est qꝛ nō quilibet humor peccās ī q̄li spāli notabili peccato est dignus euari: quēadmodū est de sanguine cholerici aut flegmatici febrientis terriana pura cū paucitate sanguinis ⁊ inflāmatione cholere: aut quotidiana de flegmate crudo cū sanguinis paucitate. Ille eni sanguis ita peccat cū sit preternāliter calidus ꝙ eo mediāte defert̄ ad mēbra febris: tn̄ nō est
F euandus. Et iḋ dicit Aui. ꝙ intētio est euare illū g peccat si sit euandus: imo ꝯcedēdū est ꝙ est aliq̄s humor peccans peccato inferēte nocumētū mortale: g tn̄ si posset euari absqꝫ alio humore ⁊ spū nō eēt euandus: ⁊ multa talia vide pⁱ⁹ afo. afo. 2ª. Ex his cōprehēdit̄ insufficiēs illorum positio g dicūt oēm hūorē peccātē si nō fieret alteri⁹ euō eē dignū euari: imo peccās ēt peccato incorrigibili multotiēs nō eēt euandus qn̄ ibi nō eēt melior: vt multotiēs de lepra accidit in sanguine. Ex his ēt apparet verificatio añtis scḋi. Nā si hūor ita peccat vt sit dign⁹ euari: tūc ꝑsentialiter nocumētū remanētie est maius iuuamento: ⁊ iḋ ꝑ remotionē eius nisi aliud accidens eueniat remouet̄ plus de nocumēto: ⁊ ꝑ ꝯñs infirm⁹ alleuiat̄ a suis nocumētis; ⁊ hoc est qꝺ Aui. vocat hic trāquillitatem. Yip. sic loco allegato dixit: cōferētia: ⁊ addit bonā tolerantiā:
G qꝛ dum nō euacuat̄ nisi sit dignus euari: iuuamētum est maius nocumēto: ⁊ nocumētū nō est notabile: ⁊ iḋ bene tolerat̄ qꝛ infirm⁹ nō multū debilitat̄. ❡ Ulterius nota ꝙ lꝫ nō euacuet̄ humor dignus euari: tn̄ multotiens accidit ex alia re cōiuncta cū tali euōne nocumētū occultās iuuamētū euōnis illius: vt in casibus narratis ab Aui. in litera. Nam multotiens cū maligno humore euacuatur bonus aut resoluunt̄ spūs: vn̄ mēbra q̄ sunt receptacula relaxant̄ ⁊ sequit̄ syncopis aut alia accidētia. s. debilitas: ⁊ qn̄qꝫ accidit in trāsitu hūoris euandi ꝑ viā aliquam ꝙ nocumētū infert in via: qn̄qꝫ ēt ex motu agitant̄ humores aut spūs ⁊ accidunt calefactio ⁊ febris: ⁊ qn̄qꝫ ex nā pharmaci cū quo fit euō accidit idem: vn̄ oīa ista sunt ꝯsiderāda: ⁊ ꝓ posse in euōne vitāda: nisi ꝑꝑ necessitatē maioris iuuamēti: vn̄ cauere debem⁹ quātū possumus conuenientem humoris euōnem: ⁊ ne transeat ꝑ mēbra que hēat ledere: ⁊ ne in corpore hāt aut in pharmaco nocumēta: merito quoꝝ sit apta seq aut febris aut alia iflāmatio
H vel debilitas: s̄m qꝺ in partibus ꝯsiderat̄. ❡ Ulteri⁹ nō ꝙ cū talia accidentia supuenerint ipsa occultāt iuuamentum euōnis: sed illis remotis nisi aliud superuenerit: tunc percipitur euacuationis iuuamentum.

❡ Et secunda est cōsideratio partis sue declinatiōis: sic nausea q̄ vomitu mūdat̄: ⁊ mordicatio in vētre q̄ vētris solutiōe remouet̄.

❡ Hic declarat scḋam intētionē dicēs: ꝙ scḋa intētio est euare humorē ꝑ viā ad quā declinat ꝓportionataꝫ nāe: sicut nausea q̄ mūdat̄ vomitu: ⁊ nā faciens mordicationē in vētre q̄ remouet̄ solutione vētris: vn̄ Auic. innuit ꝙ medicans dꝫ euare ꝑ ptē ad quā nā declinat humorē: ⁊ ē sn̄ia pⁱme pticule afo. Que ducere opꝫ. ❡ Ubi nota ꝙ in humorib⁹ euandis qn̄qꝫ intēdimus solum ad euōnem: ⁊ tunc habet veritatē regula Aui. hic ⁊ afoꝛismus allegat⁹.

I ℭ Qñqȝ intẽdim⁹ ad diuersionẽ: ⁊ tũc nõ opȝ eũare per loca ad que nã declinat humorẽ: imo ad opposituꝫ: ⁊ hoc habebis infra in plerisqȝ locis: ⁊ Gal. dicit 13° de ingenio sanitatis idẽ. ℭ Nota 2° ꝙ qñqȝ loca ꝑ q̃ nã eũat vł ad que nã declinat sunt ꝯueniẽtia illi eũoni ⁊ qñqȝ nõ. Sed si loca fuerint ꝯueniẽtia ꝑ illa fieri dȝ. Si aũt nõ: dȝ ꝓhiberi potius illud qȝ nã tentat: vnde Hippo. dixit: ⁊ ꝑ conuenientia loca ducere: que autem sunt conuenientia loca statim dicetur.

Et tũc videdũ ẽ diuersiõe il li⁹ mãe ab il lis locis pot⁹ ꝙ̃ ꝑ ea purga re: r̃ dz tunc mã declinare ad talia loca ꝗ̃ dclinat ad mẽbrũ nobi lius vel suspe ctius ad pauẽ dũ: vt dicit ga le. in cõmẽto allegato afo. Que ducere opȝ q̃re ⁊c̃.

ℭ Et tertia ẽ mẽbrũ egressionis ei⁹ a pte declinatiõis ei⁹ sicut basilica dextra i egritudie epatis ⁊ nõ cephalica dextra: qm̃ si error ꝑuenerit i tali q̃le ẽ illõ qñqȝ seqneẽ idẽ timor Et opȝ qdẽ vt sit mẽbrũ egressiõis ignobilius illo a quo sit eũone mã ad illud declinet qȝ est nobili⁹. ℭ Opȝ p̃terea vt sit ei⁹ exit⁹ nãlis sicut mẽbra vrine gibbositati epatis ⁊
K intestina ꝯcauitati ipsi⁹. ℭ Est tñ cũ mẽbrũ a quo expellit̃ ẽ ipm̃ mẽbrũ ꝑ qȝ eũo faciẽda est: sȝ est in ipso egritudo vetus aut recẽs ꝑꝑ quã est timẽdũ de cursu humorũ sup̃ ipm̃. Ipsi ergo ad aliud qȝ sit meli⁹ trãsponendi sunt. ℭ Et est ẽt cũ ex superatione humorũ timeẽ sup̃ ipm̃ egritudo sicut cũ tract⁹ sit ab oculo ad gulã: qm̃ timeẽ ne illi qñqȝ supueniat suffocatio: iõ quale est huiusmodi sua-
L uiter ⁊ molliter fieri debet.

ℭ Hic narrat tertiã rẽ ad quã medici hñt intentionem in eũone: ⁊ diuidiẽ in duas. Nã p̃mo facit h. 2° ꝓbat vnum suũ dictũ. 2ª ibi. [Nã qdẽ.] ℭ Diẽ p̃mo ꝙ tertia res quã intẽdimus in eũone est ꝙ mẽbrũ ꝑ qȝ fit eũo sit conueniens illi eũoni. Est aũt ꝯueniẽs qñ in eo ꝯiũgunẽ qnqȝ cõditiones. p̃° ꝙ mẽbrũ egressionis sit a pte declinationis eius. s. humoris eũandi. i. sit ad qȝ facilẽr declinat talis humor: aut s̃m qȝ exponit Dy. hẽat ad humorẽ eũandũ declinationẽ rectã. i. viã recti incessus vel vicinã rectitudini sicut basilica dextra in eũando humores ab epate. Nã si erreẽ in tali q̃le est istud qñqȝ ex illo seqẽ timor. Et cã est qȝ nõ eũaẽ illud qȝ opȝ eũari nisi tãta facta eũone vt inde virt⁹ nimis debiliteẽ. Scđa ꝯditio est ꝙ mẽbrũ ꝑ qȝ fit eũo sit ignobilius mẽbro a quo fit eũo ne mã declinet de ignobiliori ad nobili⁹. Tertia cõditio est ꝙ ꝑ illud mẽbrũ illi humores ⁊ in tali loco peccãtes soleãt egredi nãliter. Nã mẽbra vrine eũant mãs gibbositatis
M epatis: ⁊ intestina cõcauitatis eius. Quarta cõditio est ꝙ nõ sit in mẽbro egritudo vetus aut noua ꝑꝑ quã sit timẽdũ de cursu humorũ sup̃ illo mẽbro: nã qñ est ita: humores sunt trãsponẽdi in suo motu ad aliud mẽbrum qȝ sit melius. Quinta ꝯditio est ꝙ nõ sit ꝑiculum in tractu humoris ad mẽbrum ita ꝙ humores superent virtutẽ mẽbri ⁊ faciãt in eo egritudinẽ. Sicut qñ trahiẽ humor de oculo ad guttur ꝑ gargarismata qm̃ timeẽ ne supueniat ꝓfocatio ꝑꝑ squinãtiã. Et qñ est oppotunũ fieri ꝙ ad tale mẽbrũ trahaẽ opȝ ꝙ fiat suauiter ⁊ molliter. ℭ Ubi nõ. p̃ ꝙ ista 3ª res ad quã intẽdũt medici lȝ multũ videaẽ ꝯuenire cũ 2ª: qȝ vtraqȝ est de mẽbro ꝑ qȝ fit eũo: tñ est diũa. Nã in 2ª cõditione ꝯsideraẽ declinatio humoris ad mẽbrũ: in hac ꝯsideraẽ dispõ mẽbri ⁊ hitudo eius ad illud a q̃ dȝ fieri eũo vel dȝ eũari. ℭ Circa p̃mã tñ conditionem cõsidera ꝙ lȝ multotiens ab humore lesio sit p̃ci se in vno mẽbro: verbi grã: in capite nõ opȝ ꝙ semꝑ fiat eũo ꝑ mẽbrum recte declinationis ad illud. Nã stãte in N
toto repletione sanguinis dolore nõ existe nisi in capite: tũc p̃mo flõmus basilicã aut cõem: vt dicũt Me. ⁊ Aui. in caplis de cura melãe ⁊ manie: ⁊ silr qñ intẽdimus eũare ⁊ cum hoc diuertere: sed veritatẽ hȝ vbi ab illo sit intẽtio eũandi ⁊ nõ ab alijs nec sit intẽtio diuertẽdi. Secũda aũt cõditio obseruaẽ p̃cipue qñ in mẽbro per qȝ sit eũo debet figi mã. sed de hoc alibi. Tertia cõditio ẽ clara: qȝ si sit via nãlis exitus erit cõueniẽs. Nota tñ ꝙ nõ oium materieꝝ que in gibbo epatis ꝯtineñ cõueniens via exitus sit via vrine. Nã cũ sunt multe ⁊ grosse conueniẽti⁹ eũanẽ per secessum. Quarta conditio intelligiẽ vbi fortior indicatio esset de faciendo illam eũonem ꝑ illum locum quẽ dimittemus. Et cũ eadem limitatione intelligiẽ quinta vt pȝ p̃mo tertij. illo. c. Cum mãm.

Poẽ ab igno bili ꝑ nobiliꝫ fieri eũo non tñ ꝙ ꝑ vĩs sed tñ ꝙ ꝑ termi num.

O ℭ Nã quoqȝ plerũqȝ taliter opatur ⁊ eũat nõ ꝑ pteẽ qua ꝯsueuit iõ vt mẽbrũ custodiat cũ debile fuerit: ⁊ plerũqȝ ẽt est vt sit illud qȝ nã eũat ptis lõginque ⁊ opposite ⁊ remaneat cũ ipso ambiguitas sicut cũ a capite ad anũ aut crus aut pedẽ eũat: nõ. n. ꝑ certo sciẽ si ex toto sit cerebro aut ex vno vẽtriculo.

ℭ Probat quartã cõditionem intẽdi a medico ꝑ operationem nãe dicens ꝙ nã plerũqȝ taliter opaẽ ꝙ ꝑꝑ cauere nocumẽtũ mẽbri debilis eũat nõ per partẽ consuetã. Et in isto casu cõtingit ꝙ illud qȝ nã eũat sit per partẽ non ꝯsuetam ⁊ ꝑ ptem longinquã idest a parte lõginqua ⁊ opposita ⁊ remaneat ambiguitas in tali ope sicut vȝ qñ nã a capite ad anũ aut ad crus aut ad pedẽ trãsmittit mãm: tũc enĩ ꝑ certo nesciẽ vtrũ a toto capite fluat vel ab vno P
vẽtriculo. Ex qbus apparet ꝙ cũ medicus debeat esse imitator nãe ꝙ ipse aliqñ dȝ ꝯsuetã viam dimittere ꝑꝑ egritudinẽ in ea existẽtẽ ꝑꝑ quã lederet mẽbrũ. Contra tñ hoc vȝ: qȝ nãliter mẽbra fortia trãsmittũt ad debilia: vt pȝ ex Gal. 2° de differentijs febriũ. c. vltimo: ⁊ 3° nãliũ virtutum. Si ergo in mẽbro accidit debilitas nã mẽbrorũ aliorũ magis inclinabitur transmittere ad ipsum. Dic dĩ ꝙ mẽbra fortia ad debilia mittunt: sed debilia aliqñ magis conãẽ resistere ne recipiãt q̃ȝ nõ dbilitata ꝑꝑ magnũ nocumẽtũ doloris quẽ mãe recepte facerent. Unde videmus ꝙ stãte vlcere in p̃n⁹ meri acuto multotiens si Q
volumus nõ possumus deglutire. Sȝ si nõ sit maioris conatus debile magis recipit: aut si plus facit debilitas ad impotẽtiã resistẽdi q̃ȝ conatus ad resistendum. Sed tibi dimitto ꝯsiderationẽ particularium casuum in qb⁹ hoc accidit: ⁊ cũ s̃m Aui. mẽbra dolẽtia facilius recipiant: vt hẽbitis infra. Debes aũt cõsiderare nõ solũ membri dolẽtis dispõnem: sȝ ẽt mẽbri mittẽtis opationẽ vel passionem. Ulteri⁹ nota ꝙ ad longinqua ꝑꝑ tales ⁊ multas alias cãs qñqȝ nã eũat ita vt relinquaẽ ambiguitas non solũ vtrũ ab vno vẽtriculo vel ab alio cerebri eueniãt mãꝫ: sȝ vtruȝ ab alio mẽbro remoto a cerebro: ⁊ h̃ voluit Aui. ℭ Et tu ẽt nota qũo mẽbra ꝯueniẽtia Aui. limitauit ꝑ cõditiones positas a Gal. in cõmẽto illius afo. Que ducere opȝ: ⁊ aliqua dedit ibi notanda.

Sicut dolore in intestinis vł habitudie ad dolorẽ ex ofa ria exite cum ophthalmia i oculis nõ cessatum⁹ humorũ fluxũ prouocare vel ostẽdit Hip. 6° ꝑti. in la afo. afo. Mẽlo 17. In oculis patiẽtes diarriaȝ accipe bonũ: ⁊ lȝ h̃ sit ꝯ q̃rtã ꝯditionem: dignitas tñ opõnis oculi ad hoc nos cogit: similẽ sniaȝ innuit Auic. 3° tertij. capi. de ophthalmia.

ℭ Et q̃rta qdẽ est hora eũonis ipsi⁹: nã dicit Gal. penit⁹ ꝙ i chronicis egritudinib⁹ maturatio tñ ⁊ nihil plus expectãda ẽ. Et tu qdẽ iã scinisti qd sit maturatio: ⁊ anq̃ȝ euacues p⁹ maturationẽ ex subtiliatiuis ĩ potu tribuere debes sicut aquã hyssopi halase ⁊ seminuȝ.

ℭ Hic ponit

A ¶ Hic ponit q̃rtam rem ad quã intẽdit medicus. Et diui
dit̃ i duas ptes. Primo põit hãc rẽ. Scḋo remouet dubia
q̃dam incidentia circa alias res. 2ª ibi [Et scias q̄ materie
euõ.] Pria iter̄ i duas. Nã p̄ facit qḋ dictuʒ est. 2° remo
uet dubiũ circa hanc rẽ. 2° ibi [Et siir.] Prima i duas. p̄
ondit ppositũ cũ humorẽ sparsus i ãbitu tot⁹: vel i ve‑
nis. 2° qñ ẽ i vno mẽbro. 2° ibi [Cũ ãt humor] Pria i du‑
as. p̄ docet qd circa hãc q̃rtam reʒ intẽdim⁹ in chronicis
morbis. 2° qd in acutis. 2° ibi [Sʒ in acut.] Prio dicit q̃‑
tuor. Primũ est q̄ q̃rta res ad quã est intentio in euõne
est eius hora: Dicit 2° explanãdo h̄ in chronicis morbis
q̄ Ga. dicit in illis morbis ẽ tñ expectanda maturatio ⁊
nihil plus. Tertio dicit q̄ tu iã sciuisti qd est maturatio.
Quarto dicit q̄ post maturationeʒ ⁊ ante euonem debe‑
mus tribuere in potu subtiliatiua sicut aquaʒ hyssopi ⁊ bala
se ⁊ decoctionem seminũ. ¶ Ubi nõ p̄ vt superius dictũ
est q̄ p ↄsideratiõẽ decem reruʒ cognoscimus: vt Auic.
B docuit scire qñ euari dʒ humor. ⁊ hic dicimus q̄ vna intẽ
tio est hora euonis. ⁊ docet hanc horã cognoscere ex alys
q̃ ex his decẽ vt pʒ. ⁊ vr̄ q̄ ex illis non scimus qñ euare
dʒ. ¶ Ad hoc rñdet Hy. q̄ qñ euare opʒ: ipoꝛtat tpe: ⁊ h̄
vt pposito attinet põt cognosci duobus modis. vno mõ
gñaliter qꝛ sciat̃ qñ cõpetit euo ⁊ qñ non. scḋo mõ spãli‑
ter ita q̄ sciatur in quo tpe morbi competat euo. Et hoc
Aui. ponit in ista particula. Et hoc qñ potius pertinet q̃li
tati: qꝛ cognoscit̃ per humoris dispõneʒ. Possumus tñ di‑
cere q̄ per res decẽ supradictas adiscimus qñ euacuare
dʒ: ⁊ que sunt corpora indigentia euone idest qñ est indi‑
gentia euonis. p̄ hoc aũt qḋ hic dr̄ cognoscimus non solũ
qñ est indigentia: sʒ qñ est ↄueniens euo. Nam aliqḋ cor
pus nunc indiget euone aliq̃: cui tñ non esset ↄueniens q̄
nunc fieret. verbi gratia: sit corpus repletũ humore malo
nõ reducibili sʒ sit crudus: grossus: getus: cũ cãnallũ stri‑
C ctura. in isto casu iste nũc indiget euone qꝛ remotõe mali
humoris: sʒ nõ ẽ sibi nũc ↄueniẽs talis euo: qꝛ si fieret eẽt
eiʒ maiori nocumento nũc q̃ esset iuuamẽtũ. ¶ Nõ 2°
q̄ s̄m Gal. ad debite regẽdũ corp⁹ regrit̃ cognitio q̃litat
⁊ q̃ntitat ei⁹. qḋ admistrat̃ ⁊ s̄m ipʒ tps nõ ẽ qd tertiũ di‑
stinctuʒ ab his vt di 3° tractatu techni: sʒ comprehẽsuʒ in
istis. Et iõ Aui. hic nihil dicit de tpe in cognoscenda ho‑
ra euonis: sʒ de dispõne humoris ⁊ dispõne corporis cui
dʒ administrari talis euo. ¶ Nõ 3° q̄ sensus secundi di
cti est q̄ in chronicis dʒ expectare maturationeʒ ⁊ nõ dʒ
expectare aliud. ⁊ iste sensus vr̄ clarus: qꝛ qñ est matura
tio fiat euo. Et apparet maxime hoc per vnum additũ ⁊
nihil plus. Aliqui tñ volunt q̄ possit ly tñ ↄstrui cum ly
egritudinib⁹: ⁊ erit sensus q̄ tñ i chronicis egritudinib⁹
est expectanda maturatio. Mihi tamen videtur q̄ ly ni
hil plus eẽt q̃si superfluuʒ. Et iõ puto q̄ Aui. velit i chro
nicis expectare maturationeʒ ⁊ quasi non aliud: in acutis
D aũt dʒ expectare multotiẽs q̄ nõ sit feruor magnus mor
bi: ⁊ multotiẽs q̄ videatur qd faciat nã in die cretica cuʒ
est valde ppinqua que in chronicis nõ expectat̃. ¶ Nõ
4° q̄ qd sit digestio est dictum prima primi. c. de virtuti
bus ministrãtibus. Est eniʒ digestio preparatio ad egres
sionem in nociuo non reducibili ad benignũ s̄m modũ
loquendi medicoꝝ: ⁊ iõ est trãsmutatio s̄m quam mã sit
facilis egressionis a membro in quo ↄtinetur. ¶ Quinto
nõ. q̄ licet tam in acutis q̃ in alys expectãdo sit matura‑
tio nisi ppter causas dictas: minus tñ malum ẽ euacuare
i acutis añ digestionem q̃ in chronicis vt plurimũ: qꝛ mã
est subtilior: ⁊ p hoc euoni paratior: ⁊ qꝛ stimulãs virtutẽ
agitatur: ⁊ iõ facilius euat̃. ¶ Ultimo attẽde q̄ Aui. vr̄
incõuenienter illã ptẽ addere Et anteq̃ euacues post ma‑
turationem ex subtiliatiuis in potu tribuere debes. Naʒ

subtiliatiua exhibent̃ ad subtiliãdũ: sed digestio mãe in E
chronicis ẽ subtiliatio. g̃ qñ subtiliatiua tribui debẽt non
dʒ eẽ post maturationẽ. Preterea h̄ ẽ aliḋ icõueniẽs: qꝛ si
post maturationẽ debes tribuere subtiliatiua. g̃ in euone
illa aliqd plus q̃ maturatio expectari dʒ: puta illud qḋ
dẽbẽt facere subtiliatiua post maturationẽ. Hic rñdet̃ q̄
hoꝝ verboꝝ sensus põt eẽ duplex. Prim⁹ q̄ nõ denotet̃
subtiliatiua debere administrari post maturationẽ: sʒ anq̃
euacues post maturationẽ. i. anq̃ facias illã euonẽ q̃ dʒ
fieri post maturationẽ: qꝛ cũ illis fit digõ: ⁊ hic sensus est
clarus. Ali⁹ sensus pt eẽ denotãs hũc ordinẽ esse seruãdũ
q̄ p̄ maturet̃. 2° exhibeant̃ subtiliatiua. 3° fiat euo. Et si
h̄ mõ intelligat̃ intẽdit Aui. i chronicis p̄ administrari debe
re maturatiua: q̃ tñ nõ sũt multũ subtiliatiua: sicut aq̃ hysso
pi: nec cõi noie dicũt̃ subtiliatiua qꝛ nõ fortiter subtiliãt:
talia eni fortia facerẽt mãm ebullire ⁊ agitari ⁊ augmẽta F
ri: ⁊ resoluerẽt subtile remanẽte grossioꝛ: ⁊ multas vẽtosita
tes augerẽt si i p̄n⁹ exhiberent̃: sʒ postq̃ ista sũt administra
ta anq̃ fiat eradicatiua euo debẽt tribui subtiliatiua for
tia q̃ hic scribunt̃. Tũc eni mã ẽ ita parata vt subtiliet̃ q̄
non ita ebulliet ⁊ resoluet̃ pars subtilis dimissa grossa ⁊
pleruq̃ʒ tũc ẽ pacificata debito p̄cedẽte regimine. Ex q̄‑
bus pʒ h⁹ scḋi sensus verificatio: qꝛ nõ intelligit̃ q̄ ista ex‑
hibeant̃ post cõpletã maturationẽ: sed post aliqualem.

¶ Sʒ ⁊ in acutis ẽt egritudinib⁹ maturatio‑
nẽ expectare meli⁹ est: ⁊ p̄cipue cũ gete fue‑
rint. Qꝛ si mobiles fuerint: tũc ad euandum
mãm festinare erit meli⁹: qm̃ ipedimẽtũ mo
tus ei⁹ est maius q̃ sue euonis anq̃ ipsa sit
matura ⁊ ppꝛie cũ hũores fuerint subtiles: G
⁊ precipue cũ in cõcauitatibus venarũ fue‑
rint ⁊ nõ in mẽbris ingredientes.

¶ In ista pte facit qḋ dcm̃ est dicẽs ẽt q̄ i acutis egritudi
nib⁹ est meli⁹ expectare maturationẽ: ⁊ p̄cipue cũ mãe
taliũ morboꝝ fuerint gete: sʒ si fuerint mobiles meli⁹ est
festinare ad euandũ mãm: qꝛ nocumẽtũ sui mot⁹ ẽ maius
q̃ ipedimẽtũ sue euonis añ digõnẽ: ⁊ ppꝛie si tales hũo‑
res sint subtiles: ⁊ magis si sint in ↄcauitatib⁹ venaꝝ nõ
ingrediẽtes ad mẽbra. ¶ Ubi nõ p̄ vnã eẽ cãʒ pp quã dʒ
expectare maturationẽ añ euonẽ i chronicis ⁊ acutis. s. vt
hũor sit obediẽs euoni ⁊ ne icõplete digestus remaneat
agitat⁹: nã qñ h̄ mõ remanet ẽ magni nocumẽti: ⁊ qñ hu
mor nõ ẽ obediẽs nõ euat̃ sine mlto labore ⁊ mlta euo‑
ne boni. Signũ aũt q̄ nõ dʒ euari regulr añ digõnẽ ẽ qꝛ
nã nõ facit bonã euonẽ añ digõnẽ nec in chronicis nec in
acutis. Nã qñ facit crisiʒ añ digõnẽ: aut crisis ẽ ad moꝛ‑
tẽ: aut icõpleta: aut cũ seuissimis ⁊ prauis accñtib⁹: qñ ãt H
ẽ cũ signis cõplete digõnis: tũc ẽ crisis bona. Et iõ cũ me
dicus sit nãe imitatoꝛ faciet euonẽ post digõnẽ regulr tã
i chronicis q̃ in acutis pp cãm assignatã i p̄cedẽte parte.
Mai⁹ tñ nocumẽtũ euandi añ digõnẽ est in acutis alys
parib⁹. ¶ Scḋo nõ q̄ egritudo dr̄ geta aut mobilis hic
rõne cãe: q̃ eni ẽ ab hũore geto est geta: ⁊ q̃ ab hũore mo
bili est mobilis. ¶ Tertio nõ q̄ q̃dã sũt mãe multũ ma
lignãtes ⁊ multe mobilitatis q̃ dicunt̃ furiose a medicis:
⁊ cũ p̄manẽt in corpore est piculũ ne moueant̃ ad aliqḋ
principale mẽbrũ: ⁊ iõ ad h̄ vitãdũ acceleramus euonẽ.
Timemus enim multo maius periculũ de permanentia
mãei in corpore q̃ in euone eius ante digestionẽ vt Aui.
dicit. Accidit ẽt q̄ talem mãm mobilem medicina faci‑
lius trahit q̃ si eẽt fixa: ⁊ cũ hoc mẽbroꝝ virtus expulsi‑
ua adiuuat ad hãc mãm expellẽdã. ¶ Nõ 4° materieꝝ
furiosaꝝ q̃dã sũt subtiles ⁊ q̃dã grosse: q̃uis eni plurimã

I digestio ꝓhibet. 4° pmiscet malignũ cum bono: ⁊ mali-
gnatur bonum: ⁊ agitat taliter ꝙ si aliqͦd membrũ nobile
sit debile ad ipsuꝫ humores agitati facilius pelluntur: ma-
xime si fuerit apta in iterioribus. 5° qꝛ motus calefacit. nã
in tali agitatione mã putrida calescit magis: ⁊ si aliq̃ alia
ad hec nocumẽta sequunt. ℂ Ulteri⁹ nota ꝙ mãeꝝ pec
cantiũ quedã sunt furiose: quedaꝫ nõ. Dicunt aũt furiose
ille que sunt multe malitie manifeste: ⁊ plurimũ de vno
mẽbro ad aliud mẽbrũ mobiles: ⁊ hoc loquẽdo de ꝓprio
mõ furiositatis. Nec Gal. videt aliũ modũ excepisse pri
cula pma afo. illo afo. Digesta medicari. verũtamẽ docto
res addunt omnẽ mãm esse furiosaꝫ: ex cuius remanẽtia
in corpore per nõ multũ tps iminet magnũ periculũ: siue
hoc sit ꝓpter multitudinẽ: vt in synoca: siue sit pp occul-
taꝫ ꝓprietatẽ: vt in pestilentiali ⁊ venenosa siue sit pp lo
cum in quo cõtinet: vt in squinantia ⁊ apoplexia ⁊c. Alie
K aũt dicunt non furiose: ⁊ hoc de primo articulo. Nam de
diffinitione digestionis ⁊ comparatione materierum in
facilitate euacuandi ⁊ multis talibus si vis videre vade
ad ea que dixi prima particula aforismorum afori. 22°.
ℂ Quantũ ad 2m articulũ cõsiderandum ꝙ oẽs medici
volunt ꝙ qñ mã est digesta si nã nõ mouet ⁊ vĩus ꝯstat
⁊ nõ sũt alia indicantia opposituz: ⁊ mã est nociua siue nõ
reducibilis ad benignũ opꝫ ꝙ euãet. ℂ Concedunt 2° ꝙ
mãm furiosaꝫ opꝫ eradicatiue euare añ digõnẽ: ⁊ oẽs mo-
derni ꝯsentiũt in euõne cuiuslibꝫ mãe quõcũqꝫ furiose.
Sꝫ in illa q̃ pp multitudinẽ dicit furiosa: qñ non peccat
sanguis dicunt sufficere minoratiuã ⁊ nõ oportere eradi-
catiuã facere euãtionẽ añ digõnẽ. ℂ Tertio conueniunt
ꝙ melior hora faciendi tales euãtiones est hora pncipij
vniuersalis si putamus ꝙ mã talis ⁊ taꝫ multa sit ꝙ nisi
virt⁹ exoneret nõ posset aliquã bonã dispõnẽ agere: tũc
enim q̃ntomagis expectaret tanto virtus esset debilior ⁊
L mã ineptior. Et qdã putant in hac solũ ꝯditione ꝯcessisse
Yp. in pn. cũ dixit. incohantibus morbis siqd videt mo
uendũ moue: in statu 𝔛o silentium habere melius est. Et
Aui. pma quarti. c. de cura febriũ in gnãli dixit. Et si non
est digestus nõ mouẽas nisi in pn° apud statũ 𝔛o nõ mo
ueas. ℂ Quãtũ ad 3m est sciendũ ꝙ de euõne mãeꝝ in
pncipio morboꝝ chronicoꝝ differũt abinuicẽ antiq. Nã
Gal. in epla ad Glauconẽ vult ꝙ nullo mõ in pn° quarta
ne est facienda euacuatio nec ante digestionẽ: ⁊ ꝙ hec sit
eius mens pꝫ pmo ex Aui. parũ ante. Dicit nãqꝫ Gal. pe
nitus ꝙ in chronicis egritudinib⁹ tñ maturatio est expe
ctanda ⁊ nõ aliud. Itẽ hoc dicit Auerrois esse de mente
Gal. 7° colliget cũ dicit. Sed in melãcholicis ⁊ flegmati-
cis febribus raro in principio eaꝝ purgabat: ⁊ erat illud
eius opinio purgare. s. in principio febriũ: tñ Gal. manife
ste dicit ꝯtrariũ. s. ꝙ minime debemus in pncipio febriũ
melancholicaꝝ ⁊c. Hoc idẽ habet ab eodẽ Gal. in epla
M ad Glauconẽ de cura q̃rtane: dicens: curabis quartanaꝫ:
sic mox in pncipio diligẽter ꝓuidcas ⁊ mediocriter ⁊ pa
tienter agas neqꝫ medicine: aliqd tñ des neqꝫ purgatio-
nẽ vel defectiones ventris aut sanguinis facias. ℂ Ras
aũt in pncipio tertiane ⁊ flegmatice ⁊ quartane audacter
ꝯcessit pharmacia: vt 10° Almansoris: ⁊ 16° ꝯtinentis: ⁊ in
diuisionib⁹ habet. ℂ Aui. aũt in pncipio flegmatice ꝯce
dit ẽt in pn° quartane: vt pꝫ in capitis ꝓprijs: ⁊ ita Auer.
loco allegato. Uerũ Aui. vĩ innuere ꝙ hoc fiat qñ timet
victoria humoꝝ ⁊ nõ aliter. Auer. aũt absolute ⁊ Rasis
ꝯcedunt ꝓ meliori in q̃rtana q̃ est salua: esto ꝙ medicus
nullã faciat euõnẽ: vñ. c. de quartana dicit Aui. Et est hm
plurimũ egritudo salua. ℂ De euãtione aũt in augmẽto
adhuc doctores diuersificant. nã Rasis ⁊ Auer. ꝯcedũt
euãtiones in augmẽto flegmatice. Uñ Aui. ꝯcedit in fine

scđe septimane in flegmatica purgationẽ cum solutiuo ⁊ N
vituperat q hoc faciũt dicẽdo ꝙ nihil faciũt: nisi ꝙ dant
infirmo bona vba. Sed si qs ꝯsiderat dicta Aui. vĩ ꝙ nõ
ꝯcedat euãtionẽ humoꝝ nõ furiosoꝝ in augmẽto. Nam
in. c. de cura putridaꝝ in gnãli dixit: ⁊ si nõ est digest⁹ nõ
moueas nisi in pncipio: apud statũ 𝔛o nõ moueas. In. c.
de flegmatica dicit ꝙ nõ diligit expectationẽ digõnis ⁊
lenificationis cũ eis q̃ diximus pncimo opꝫ vt euãtur ex
ea aliqd ⁊ expectet in reliquo vsqꝫ quo digerat: ⁊ in eo-
dẽ. c. cũ loqt de augmẽto dicit. Et multotiẽs qdẽ euãtio
cõcedit flegmatici humoris ⁊ crudi in hac hora: sꝫ meli⁹
est vt expectet in eo cõplemẽtũ digõnis. ℂ Gẽtilis aũtẽ
sup p° q̃rti imaginat ꝙ mã in pn° qñqꝫ est tanta ꝙ non
sperat in ea ꝙ cũ illa multitudine natura totũ aut ptem
possit digerere: aut in totã aliquẽ gradũ digõnis induce-
re: ⁊ tunc euãndũ est solũ in pn° qꝛ si expectam⁹ augmen
tũ nõ sanabit ĩfirm⁹: imo moriet. Sed vbi põt vĩus ptẽ O
notabilẽ digerere: aut in totã aliquẽ gradũ digõnis indu-
cere: ⁊ tunc est meli⁹ in augmẽto q̃ꝫ in pncipio euacuare.
ℂ Conciliator aũt dĩia 16° vult ꝙ in augmẽto nõ est fa-
cienda eradicatiua euãtio. Et rõ: qꝛ si mã furiosa fuerit: fa
cienda est in pn° ⁊ si vsqꝫ ad augmẽtũ expectauissemus:
dudũ iam intulisset periculũ. Sꝫ qñ mã nõ est furiosa: qꝛ
in augmẽto virt⁹ magis est aggrauata a morbo q̃ꝫ in pn°
⁊ mã magis inserta in ptẽ: ideo tũc nõ cõpetit eradicatiua:
qñ 𝔛o status est longinquus euãtio cõpetit minoratiua:
sicut in diuturnis morbis in qb⁹ ꝑ oĩa tpa ptim digerim⁹
⁊ partim euacuamus vt nã remaneat magis alleuiata.
ℂ Ueniendo ad quartũ articulũ iam ꝓpono ꝙ nõ intẽ
do hic loqui nisi de euãtione facienda per pharmacũ so-
lutiuũ mãei appropriate morbi nõ collecte ad apa faciẽ-
daꝫ: ⁊ que nõ sit in vijs ductiuũ nec valde vicina. Et quo P
ad hãc nõ disputo de aliquo cõcesso cõiter ab oĩbus. vbi
gratia. ꝙ sit in pncl° euacuanda mã furiosa eradicatiue: ⁊
qñ mã est ita multa ꝙ virtus nõ posset superare eaꝫ nisi
precedente euãtione esto ꝙ sit q̃ta dꝫ añ digõnẽ ⁊ in pn
cipio fieri euãtio minoratiua. ℂ Sed restat videre prio:
vtrũ in morbo aliquo sit euãndũ ante digestionẽ mõ di-
cto: in quo tñ est spes ꝙ vĩus vincat mãm ⁊ digerat com
plete nõ pcedẽte tali euõne vel alia. ℂ Scđo: vtrũ in pn
cipio vel in augmẽto fieri possit debite. ℂ Tertio: in quo
tpe est meli⁹ euãre. ℂ Prima ergo ꝯclusio est ista: semp
morbi mã existe grossa ⁊ multa: ita vt inde infirm⁹ sit pe
riturus nõ facta euãtione artificiali: vbi per euãtionẽ in-
firm⁹ sit euasurus: faciẽda est euãtio in pncipio. Hanc nõ
probo: qꝛ suprapositã est per alios: ⁊ causa est manifesta.
ℂ Scđa ꝯclo: in aliquo casu mã existe grossa ⁊ multa: vt
dicit precedẽs ꝯclo. nõ tñ ita multa vt inde infirmus sit
periturus faciẽda est in pncipio euãtio saltem minoratiua.
Probat: qꝛ in oĩ casu in quo mã est tam multa ꝙ ĩfirm⁹ Q
sine euãtione periret: ⁊ facta euãtione euaderet: faciẽda est
euãtio: vt dicit pma cõclo. Sit ergo sortes cum minima
mã quã nõ sufficit virtus supare cũ ꝯditionib⁹ dictis: ⁊ se-
quit ꝙ in eo faciẽda est euãtio ꝑ pharmacũ minoratiua
⁊ nõ quãtũlibet modica: ergo certe q̃ntitatis. ergo postq̃ꝫ
erit aliqd euãtũ adhuc aliqd euacuabit recte: sꝫ qñcũqꝫ
in isto casu erit aliqd euacuatũ nõ remanet ampli⁹ tãta
ꝙ cũ illa sit periturus infirmus. g̃ aliqñ nõ tanta existe mã
vt sine euõne sit periturus faciẽda est euãtio in pn°. ℂ Cõ
firmat: nocumẽtũ euõnis ante digõnẽ est minus q̃ꝫ nocu
mẽtũ dimissionis talis mãe: aliter enĩ potĩ⁹ eẽt dimittẽ-
da: ergo sequit ꝙ nõ est tantũ quantũ est nocumẽtũ mor
tis aut ꝯtinui morbi vel insanabilis. Naꝫ nõ obstãte tali
nocumẽto. s. euõnis ante digõnẽ tandẽ infirm⁹ sanat: vt
ponit ꝯclo pcedẽs: ergo põt eẽ aliqd nocumẽtũ remanẽ-

A tie aliculus materiei nõ inferẽtis mortẽ maius illo. Sit ḡ
primũ nocumentũ. a. scḋm nocumentũ. b. ⁊ sequitur. a. est
minus nocumentũ q̄z. b. sed per aliquã remanentiã mãe
nõ inducentis mortẽ fieret. b. nocumentũ nisi fieret eua-
cuatio. ergo qñ mã non est factura mortẽ faciẽda est eua
cuatio ante digestionẽ. Dico tñ ꝓ sophistis reducas hãc
ad terminos ⁊ fac premissas vt scis. ¶ Tertia cõclo: in
aliquo casu mã existente non tam multa nec tam mali-
gna ꝙ nõ sit factura mortez non est facienda euãtio ante
digestionẽ: cõstante virtute. Ista est Avi. ⁊ Gal. ⁊ omniũ
medicoꝝ. Probat ab Avi. pͥma q̄rti c. de cura febriũ pu
tridaꝝ in gn̄ali per nocumenta q̄ talem euãtionẽ sequun
tur: ⁊ ꝑ silitudinẽ de opatione nãe ⁊ ꝑ auctoritatẽ Hipp.
⁊ Gal. ¶ Quarta ꝯclo: nõ põt bñ demõstrari qñ maius
B est iuuamentũ faciẽdo euãtionẽ ante digõnẽ q̄z nocumẽ
tũ: patet: qꝛ istaꝝ certa q̄ntitas nõ põt sciri a nobis: vt 3°
terapentice. ¶ Quinta ꝯclo: qñ morbus est futurus val
de diminutus: aut est facturus valde magna nocumẽta: ⁊
nõ sum⁹ ita ꝓpe statũ ꝙ verisilr ipediat crisis plurimũ
morbo existẽ mãli de mã non furiosa esto ꝙ sine euõne
infirmus liberaret: tñ faciẽda est euãtio añ digõnẽ. s. qñ
futurus est breuis ⁊ leuiũ accñtiũ: aut qñ putam⁹ ꝙ ipe-
direm⁹ bonã crisiz ꝑ euõnẽ nõ est faciẽda euãtio añ dige
stionẽ. Ista est ꝑ mẽte doctoꝝ qũqz ꝯcedentiũ euõnẽ añ
digõnẽ in mã nõ furiosa: ⁊ qũqz negantiũ illã. Ex q̄ appa
ret ꝙ multotiẽs bon⁹ medicus ꝑplexus est vtrũ debeat
euãre an dimittere euõnẽ. ¶ De euõne aũt in augmento
videnẽ mihi iste ꝯclones concedende. ¶ Pͥa: qũqz mã
C est euanda in augmẽto. pꝫ: qꝛ põt fieri furiosa in augmen
to. pꝫ etiã qꝛ stat ꝙ in pͥncipio nõ fuerit ita sufficiẽter eua
cuata qn timeaẽ adhuc humoris victoria. Sed quotiens
timeẽ humoris victoria magis necessaria cautela est eua
cuatio: vt pͥma q̄rti ⁊c. ¶ Scḋa ꝯclo: cũ medico daẽ ha-
bilitas melius est in pͥncipio ita euacuare q̄z expectare au
gmentũ. Istã ꝯclonẽ puto intellexisse Hippo. pͥma parti
cula afo. Incohoãtibus morbis ⁊c. Et Avi. pͥma quarti lo-
co allegato supra cũ dixit. Qꝛ si nõ est digest⁹ nõ euacues
nisi in pͥncipio: apud statum Ꝙo nõ moueas nisi nã vin-
cat ⁊ digerat. Et idem pͥma q̄rti. c. de cura flegmatice. vbi
vult ꝙ ex mã in pͥn⁹ euacueẽ aliqd: ⁊ in reliquo expeceẽ
vsquequo digeraẽ: ⁊ dixit ꝙ meli⁹ est in augmento ꝙ ex-
pecteẽ cõplementũ digestionis. Et hoc vĩ Auer. velle qñ
in flegmatica docet tñ duas euacuationes facere añ sta-
tũ in duab⁹ septimanis. ¶ Tertia ꝯclo: in morbis valde
D diuturnis: qꝛ multotiens renouaẽ mã ꝑ regnãtionẽ cõtin
git ꝙ in augmẽto est fienda euãtio: vt in quartana ⁊ epi-
lepsia ⁊ paralysi. pꝫ: qꝛ cũ augmẽtũ quo ad digõnẽ sit val
de longũ: ⁊ mã de nouo genereẽ: nisi fieret euãtio pericu-
lũ eẽt ne nimiũ augereẽ mã. ¶ Quarta ꝯclo: in morbis
acutis ⁊ pacutis ⁊ tropicis vtplurimũ maiora sunt nocu-
menta euõnis in augmento q̄z in pͥncipio: pꝫ qꝛ virtus est
debilior ⁊ materia putridior: flãma maior: digestio velo-
cior: ꝑparatio ad euãndũ multotiens minor: vt patuit in
vna suppositione supra posita. Et hec ꝑ istius q̄onis de-
terminatione sufficiãt. Solerti eni apparet q̄uo argumẽ-
ta soluanẽ. Redeamus ergo ad textũ cum dixit.

Et scias ꝙ materiei.) Hic textus cõprehẽsus est su
pra in descriptione text⁹ pͥcedẽtis: quare in
fine vnī⁹ añcedẽtis foliȝ. ¶ Nõ ꝙ ꝑm qḋ supra diuiden
do dixi intendit Avi. remouere dubia nõ circa rẽ vltimã
dictã quã medic⁹ ꝯsiderat: sȝ circa alias dictas. Et remo-
uet dubia p̊ q̄ pñt ꝯtingere rõne tract⁹ mãei ad membrũ
diuersũ. 2° ponit q̄dã icidẽtes cañ. 2° ibi [Ex materye
aũt.] In pͥ⁹ pte. p̊ ponit distinctionẽ. 2° cañ. vnũ. 3° exẽplũ
vnius distinctionis. Sed dicaȝ totũ absqȝ diuisione alia.

¶ Dicit p̊ ꝙ tu debes scire ꝙ materiei euãtio ⁊ ipsius de E
suo loco eradicatio est ꝑm vnũ duoꝝ modoꝝ. Unus est
per quẽ trahim⁹ mãȝ ad diuersitatẽ longinquã. Scḋs est
ꝑ quẽ trahim⁹ ipsaȝ ad ꝓpinquã diuersitatẽ. ¶ Dicit 2°
ꝙ cõueniẽtior hora hui⁹ euõnis est qñ nullo mõ fuerit in
corpe repletio alicui⁹ materiei. Dicit 3° ꝙ pro intellectu
hui⁹ distinctionis ponem⁹ talẽ casuȝ ꝙ ab ore viri supͥ⁹
fluat multus sanguis ⁊ ab hemorroidibus mulieris fluat
sanguis superfluus. In vtroqȝ istoꝝ possumus trahere ad
longinquã diuersitatẽ ⁊ ad ꝓpinquã. Et si ad ꝓpinquam
diuersitatẽ volumus trahere: tũc facim⁹ fluere hoĩ sangui
nẽ ex narib⁹: ⁊ in muliere ꝓuocabim⁹ mẽstrua. Et si ad lõ
ginquã trahere volumus euãbim⁹ in viro sanguinẽ a ve
nis q̄ sũt in iferiori parte corpis: ⁊ in muliere a venis que
sunt in superiori parte corpis. ¶ Notandũ est hic in p̊ ꝙ
vt supra tangiẽ qũqz mã trahiẽ ad diuersuȝ: sic facit qũȝ
nã. De hoc tractu posset qs dicere vtrũ semꝑ fiat ad lon
ginquũ aut ad ꝓpinquũ. Et videt Avi. ꝙ qũqz fit ad lo-
cũ diuersuȝ ꝓpinquũ: ⁊ qũqz ad longinquũ: ⁊ cãe dicenẽ.
F ¶ Nota scḋo ꝙ Avi. dicit materiei euãtio aut ipsius era
dicatio de suo loco. Qḋ põt tribus modis exponi. Unus
est ꝙ ꝑ euãtionẽ absolute dictã itelligimus euõnẽ mino-
ratiuã. Et per eradicationẽ itelligim⁹ euãtionẽ eradicati-
uaȝ. Et hoc mõ intelligẽdo voluit Avi. dare itelligi ꝙ nõ
solũ minoratiua fit ꝑ partez diuersaȝ: sed ẽt eradicatiua.
Scḋs est vt per euãtionẽ intelligamus eductionẽ mate-
riei a corpe ita vt egrediaẽ totũ corpus. Sed per eradica
tionẽ intelligimus remotionez materiei a suo loco vbi vĩ
fixa ⁊ q̄si eradicata: esto ꝙ nõ a toto corpe educaẽ. Ter-
tius modus est ꝙ ꝑ euãtionẽ intelligam⁹ euãtionẽ a lon-
ginquo ⁊ ꝑ eradicationẽ a ꝓpinquo. Ego aũt puto 2ᵐ mo
dũ eẽ veriorẽ. ¶ Tertio no. circa cañ. nã nõ vĩ veruȝ ꝙ
ꝯuenientior hora euãndi ꝑ ptẽ diuersam est cũ nullo mõ
fuerit in corpe mã: qꝛ eius euãtio ꝯueniẽs est ꝑꝑ repletio
nem: vt dictũ est supra in isto c. ꝙ pͥncipale indicans eua-
G cuationẽ est repletio. Preterea cũ cura nõ fiat nisi ꝑ ꝯtra
riũ ⁊ euãtio nõ ꝯ̄riẽ nisi repletioni: sequiẽ ꝙ si non est re
pletio nõ dȝ fieri euãtio. ¶ Pro dubio nota p̊ ꝙ duob⁹
modis possumus dicere in corpe nostro nõ esse repletio-
nẽ. vno mõ ꝙ nõ sit in toto. 2° mõ ꝙ nõ sit in toto nec in
aliqua pte. ¶ Nota scḋo ꝙ euãtionũ quedã est per quã
intendimus humorẽ a corpe educere: quedã aũt ꝑ quã in
tendimus aliter: puta diuertere vel aliquez motũ sistere.
¶ His hitis dicit Hy. ꝙ nõ existe repletione in toto nec
in pte nõ ꝯuenit euãtio. ꝓbaẽ ꝑ duas rõnes statiȝ factas.
Sed euãtio bñ ꝯuenit existe repletione in pte lȝ nõ in to
to sit repletio. Et hoc 2ᵐ voluit Avi. hic ⁊ dȝ itelligi pͥma
pars ꝯclonis de euãtione ꝑ quã intendimus educere ma
teriã a corpe. Nã per diuersionẽ nõ est dubiũ in casibus
hic narratis ab Avic. ꝙ sit euãtio corpe nimiũ inanito ꝑȝ
H oĩa mẽbra: vt cũ fluxerint decẽ libre sanguinis a naso qñ
flebotbomamus. ¶ Quarto nota ꝙ ps ista cañ. de hora
cõuenientiori põt referri tñ ad euãtionẽ per partez ꝓ-
pinquã: qꝛ ꝯueniẽtior hora ad ipsaȝ faciendã est cũ nulla
in corpore fuerit repletio. Nã corpe plectorico existe nõ
ꝯuenit euãtio per partẽ ꝓpinquã: qꝛ multo plus noceret
attrahendo ad locũ egritudinis: vñ illi q flebotbomant
venas sub lingua in squinantia corpe multũ repleto mul
totiens ꝑducũt ad mortẽ infirmũ. Scḋo mõ põt referri
ad vtrũqȝ modũ euãtionis siue ꝑ ꝓpinquã siue ꝑ longin
quã ptẽ: ⁊ tũc nõ erit mens Avi. ꝙ cũ corp⁹ est repletũ nõ
sit facienda euãtio ꝑ ptẽ longinquã: qꝛ cũ hac repletione
facienda est euãtio nõ est facienda plurimũ nisi per lon-
ginquã. Sed intẽdit ẽt ꝙ cõuenientior sit talis euãtio: qꝛ
magis ꝑ illã seqẽ itẽtũ qñ totũ nõ est repletũ. Et rõ est: qꝛ

Et iuxta istuȝ 2ᵐ modũ pͥcedit Avi. p̊ ter tij. tra. 3°. c. 29. i diuersione sanguinis a capite flomare (?) superfluum. Et iuxta scḋȝ modũ laudat ẽt Avicẽ. 17° tertij. c. q̄ pro uocationẽ mẽstruoꝝ in mulierib⁹ patientibus hemorroidas.

I in hoc casu eūata mā a loco longinquo remanet locus va
cuus:z iō trahit a vicino:z sic procedit attractio quousqz
veniat ad mēbrū patiēs. Sz si totū sit repletū eūata tota
mā a loco remoto:nō tñ pō illa remanet inanita vel non
tātū:z iō nō tā3 bona fit attractio a parte patiente.

¶ Et nō opz qdē vt in duas diametros ꝓlon
gationē facias:sz in vna tm̄ que sit diameter
magis longinqua. na3 si materia fuerit in su
premo dextre partis:nō erit trahenda ad infi
mū sinistre:imo ad ifimū ipsi⁹ dextre. Et h
qdē est illud qd̄ est magis necessariū aut ad
sinistrā a supmo si fuerit tātū lōginqua q̄ntū
est ab humero ad humerū:z nō fuerit dispō
K citus sicut dispositio duoꝝ laterū capitis:mā
nāqz si in dextra capitis fuerit eā ad inferio
ra z nō ad sinistram trahes capitis.

¶ Hic remouet dubia vt dictu3 est. Et diuidit in quattuor
ſm quattuor dubia. 2ª ibi [Cūqz mām.] 3ª ibi [Cumqz ad
locu3.] 4ª ibi [Et forsitan tibi.] In pma remouet hō du ᵐ:
posset qs dicere in trahendo mām ad partē longinqua3
debemus ne ad longissimā distantiā facere euacuationē:
vt verbi gratia ꝑ duas diametros. Rñdet q non opz q
fiat talis elongatio per duas diametros:sed opz tm̄ face
re per vnā diametrū que sit magis longinqua diameter.
Et cā dicti est:qz si mā fuerit in suprema pte dextra non
opz q eūatio trahat ad infima sinistre:imo sufficit q tra
hat ad partē infimā dextre. Et hoc est illd̄ qd̄ est magis
necessariū:aut opz q a supremo.i.a pte supiori trahas ad
sinistra3:z hoc si fuerit sinistra pars a dextra tm̄ longinq̄
sicut est ab humero ad humeru3:z non fuerit in loco illo
distantia a sinistro ad dextrum ita parua:sicut est distan
L tia dextre partis capitis a sinistra. na3 talis materia opz
q trahat a superiori ad inferius:z nō ad sinistrā capitis
partē. ¶ Nota ergo pmo q ꝑ diametrū itelligere debe
mus corpis dimēsiones.i.longitudinē latitudinē aut pro
funditatē. ¶ Nota 2° q nō debere fieri tractum ꝑ duas
diametros:pōt intelligi de integris:z pōt intelligi de par
tialibus. verbi gratia:pōt intelligi q qn̄ egritudo est sur
sum in dextro:nullo modo sit euacuandū inferius in sini
stro:aut si fuerit in supremo dextri nō sit ꝓlongatio faciē
da ad inferius sinistri. Et constat q Aui. intelligit de dia
metris completis. Nam in sua rōne arguit:qz materia q̄
est a supremo dextre partis nō dz trahi ad infimum sini
stre:z hoc innuit de diametris completis. ¶ Nota 3° q
causa est:qz qn̄ fieret hoc modo attractio ad tā diuersu3.
nō fieret notabilis euacuatio vel motus in pte egritudis
nisi per tantas euacuationē q inde esset periculu3 de ni
M mia debilitate. Et faciendo per vna3 diametrū mō dicto
facimus euacuationē z diuersionē a patiente mēbro sine
tanta debilitate. Et ex hoc pz q ꝓlongatio pōt licite fieri
ab extremo dextri anterius ad extremum sinistri versus
posterius:z erit ſz duas diametros cōpletas cū inter ista
nō sit plurima distantia:imo non tanta q̄nta est a sursum
in deorsum. Ex quo pz scd̄o q mens Auic. fuit q nō fiat
attractio ad 2rium ſm duas diametros cōpletas qn̄ vna
illarum fuerit longior sicut corporis diametri:vel quasi
sicut diameter lōgitudinis. ¶ Nota vlterius circa id qd̄
dixit q deb3 fieri ꝓlongatio tm̄ in vna diametro que est
magis longinqua alys:considera q Aui. non vult q sem
per facienda sit elongatio per vnam diametrum magis
longinqua3. Na3 vt statim dicet:qñqz sufficit vt ſm dia
metrum latitudinis que non est magis longinqua. Sed

intendit q maior distātia ad quā debes facere attractio N
nem est distantia diametri longioris:z vltra illa3 nō opz
facere longius attractionē:nō tamen negat quin possit ꝑ
propinquiore3. ¶ Quinto nota q id qd̄ dicitur post:q
mā in sūmo dextre partis existens dz trahi ad infimum
dextre:z hoc est illud qd̄ est magis necessariu3:dz intelli
gi ſm Dy. q distātia hui⁹ diametri longitudinis est ma
ior distantia ad quam opz trahere in quocūqz casu sit ad
longinquā diuersitatē trahendā eligendo. Et postea sub
dit q qñqz sufficit trahere ad sinistrā a supremo.i.a sup
ma parte:z hoc est qn̄ ibi fuerit distantia tanta quāta ab
humero ad humerū. Nam in minori distantia qn̄ est itē
tio fortis ad trahendū ad longinquū nō est sufficientia:si
cut in capitis lateribus. Et si forte quando intentio diuer
tendi nō est fortis sit fienda quēadmodū in ea q̄ est a po
sterioribus ad anterius iuxta sniam afforismi. Posteriora O
capitis dolentia recta in fronte vena incisa iuuat. Tamē
vt hec dicta magis appareant dubitat. Qō. III.

Utrum in trahendo ad longinquū sit facienda pro
longatio ſm duas diametros.

¶ Affirmatiue arguit sic. Ad illū locū dz fieri attractio
per quē attractio sit magis ad partē longinquā:sz ꝓlon
gatione facta ſm duas diametros fit ꝓlongatio ad ptes
magis longinquas. igit zc̄. ¶ Cōfirmat:eūatio diuersiua
nō iuuat nisi pro q̄nto eūato mēbro diuerso trahit ad sea P
loco vbi est egritudo ꝑ mēbra itermedia:sz hoc fit eque
bn̄:vel melius qn̄ fit ꝓlongatio ſm duas diametros. igi
tur zc̄. Maior est clara z minor pz:qz quātūcūqz mēbrū
sit longinquū qn̄ est inanitū trahit a vicino:z vicinum ab
alio:z sic quousqz veniam⁹ ad pte3 patiētē. ¶ Preterea
hoc vult Aui. 10° tertij.c.de cura dolorū partiū pectoris.
q incipiēdū est a flō mia saphene ptis opposite in longi
tudine. Et idē vult Mes.c.de cura pleuresis. q incipien
dū est multa existēte plenitudine a flō mia saphene partis
opposite. Et Rasis pcipit in apate dextri inguinis flō ᵃᵐ
fieri de saphena sinistri:z in ophthalmia Mes. z Rasis
9° Almansoris:z cōiter practicantes pcipiunt fieri flō ᵃᵐ
in brachio opposito. Et cōstat q brachiū est iferi⁹ oculo:
z iō erit in latere iferiori z opposito ſm latitudinē:z per
2ñs eūatio ista erit ſm duas diametros. ¶ In ista qōne
est p̊ notādū qd est diameter:z scd̄o quō ꝓlōgatio potest
fieri ſz diametros integras:z ſm ꝑtiales:z quō integraru3
q̄dā ꝑticipāt maxia lōgitudine:q̄dā sunt integre:sz nō cū
tanta longitudie:z hec sunt dicta supra. ¶ Scd̄o nota q
cursus mātei ad mēbrū a quo diuertere volum⁹:qñqz cō
iungit plenitudini qñqz nō. ¶ Tertio nota q qñqz loc⁹
ad quē mā currit est in pte corpis a q̄ ꝑ vnicā diametru3
possumus satis longe trahere mām:sicut qn̄ est in capite
possumus trahere ad pedes z eō. Qñqz aūt est in pte a q̄
ꝑ vnā diametrū nulla pars multum distat:sicut qn̄ est in Q
medio corpis vel inguine:tunc enī3 ꝑ vnā diametrū nul
la ps distat a loco passionis plus q̄ ꝑ medietatē toti⁹ dia
metri longitudinis. ¶ His notatis sit hec prima 2clō:nō
existēte repletione toti⁹ in diuertendo mām nō opz ꝑ duas
diametros totales vel partiales ꝓlongare. pz:qz in hoc
casu ꝑnt pua aut mediocris fieret eūatio:sz h non pertin
geret trahēdo a loco passiōis. nam cū itermedia mēbra
sint auara nō ꝑmittūt a se trahi mā3 q̄ nō supfluit:z sic ēt
nō traheret a loco passiōis. Aut multa mā eūat:ita q ēt
a mēbris vicinis loco passionis fiat eūatio:z tūc erit sup
flua:z q̄ corp⁹ nō indiget cū nō sit multū repletu3:nullo
mō ergo est faciēda hec ꝓlongatio. ¶ Scd̄a 2clo:corpe
quātūcūqz plectorico:aut nō plectorico nō debemus per
duas diametros integras cōprehēdētes diametrū longitu
dis facere ꝓlōgationē. Hec est snia Aui. z ꝓbat:qz in tan

A ta prolongatione nō fieret diuersio a loco passionis:nisi plurima facta euatione quā virtus nō bñ toleraret.nā mēbris plenis pꝫ ꝙ aliꝗ̄ inanitio cōicaretꝰ ad tantā distātiā oporteret quātitatē euatā eē multā. ℂ Tertia ꝯclo:stāte repletione multa ꝛ nobis nō potētibꝰ per vnā diametrū multū lōge trahere faciēda est euatio ꝑ duas diametros incōpletas:pꝫ qꝛ in hoc casu indigemꝰ trahere multū longe ne ex cursu humoꝝ ad locū euonis possit aliqd trahi ad locum passionis:ꝛ vt fortiter ad ꝯ̄triū trahatꝰ mā currens ad mēbrū patiens. Si ḡ distātia ad hō regsita nō inueniꝰ in vna diametro:opꝫ tunc ꝙ aliqd capiatꝰ de reliquis:ꝛ hō est qȯ faciūt medici in ophthalmia ꝛ in apate inguinis nō venenoso ꝛ passionibus capitis. Ex his pꝫ solō qōnis. ℂ Ad argumēta aūt di ꝑmo ꝙ nō obstāte plenitudine ꝑmū mēbꝝ inanitū nō multū trahit a vicino:ꝛ ita

B diuidendo nō ꝓcedit attractio vnius ab alio:ita ꝙ ab illo vbi passio est nō fit attractio:ꝛ multo magis qn̄ corpꝰ est plenū:ꝛ iō a mēbro a q̄ intēdimꝰ diuertere nō trahitꝰ nimis lōge:qꝛ ab ipso nō trahitꝰ:aut si trahitꝰ est paꝝ:aut si est multū:saltē supfluit euatio in toto:qȯ vitandū est. Et ꝑ hō pꝫ solō scdi. ℂ Ad auctēs Aui. ꝛ Mes. de pleuresi dicit Dy. ꝙ dꝫ fieri stante repletione in toto euatio de saphena dextra si pleuresis est in sinistra:ꝛ ꝯ̄trario. Sꝫ mihi vꝫ ꝙ hoc dcm nō est Aui.imo Aui.dicit de saphena opposita in longitudine:ꝛ non dicit in latitudine:sꝫ eodēꝫ modo intelligo dictū Mesue. Si tn̄ fuerit cōstat ꝙ nō est ꝑm duas diametros completas.

C ℂ Cūqꝫ mām ad lōginquū trahere volueris loci dolorē ꝑrio sedabis vt ipsiꝰ minuatꝰ ꝯ̄pssio ꝑ attractionē:qm̄ dolor est trahens.

ℂ Remouet aliud dubiū. Nā posset qs querere. Si mā curreret ꝑcꝛnāliter ad mēbꝛū debemus trahere ad longinquū:opꝫ ne ꝙ ꝑus aliqd fiat. Rn̄det ꝙ si in membro fuerit dolor ille ꝑus est sedandus vt minuatꝰ compressio mēbri dolētis ꝑ attractionē qꝛ dolor trahit. Et sensus est ꝙ dꝫ sedari ꝑus dolor ne moto vel agitato hūore trahatꝰ ad mēbrū dolens. Nā per talem attractionē cōprimitur magis mēbꝝ ꝛ mā in eo:vt ergo illa minoretꝰ dꝫ sedari dolor. Sed de hoc satis diximus supra.caplo ꝑmo.

ℂ Cūqꝫ ad locū nō obedit ad quē ipāꝫ trahis nō violēter agas:qm̄ qn̄qꝫ violētia illa ipsāꝫ mouebit ꝛ subtiliabit ꝛ nō trahetꝰ ꝛ fiet velocius declinans ad dolentem locum.

D ℂ Remouet tertiū dubiū ponēdo introductionē vnā. Nā qn̄qꝫ māe nō obediant in veniendo ad locū ad quē conamur eas attrahere. Et dubitatꝰ tūc vtrū sit maior violentia facienda vt attrahantꝰ. Et rn̄det Aui. ꝙ nō:qꝛ inferendo talē violentiā mā subtiliatꝰ ꝛ currit magis ad locū dolentē:ꝛ iō opꝫ vt diminuatꝰ ꝛ ꝑus preparetꝰ:ita ꝙ si nō est obediēs ꝑꝑ viscositatē incidatꝰ:ꝛ si ꝑꝑ grossitiē subtilietꝰ:ꝛ si ꝑꝑ alterꝰ mēbri attractionē ꝯ̄triaꝫ illa ꝓhibeatꝰ:ꝛ postea poterit fieri diuersio. Pōt ēt legi locus vt sit ꝑs alterius ꝑcedentis declarationis addita:in qua dicat ꝙ si dolēte membro transisset ad ꝯ̄triū ꝛ mā nō obediret:tunc nō agas violēter in attrahēdo:qꝛ nō obedietimo subtilietꝰ vt magis currat. Et hūc modū Dy. putat meliorem. Dic tn̄ modus si bñ ꝯ̄sideres poneret oppoᵐ eiꝰ qȯ dictū est supra ꝙ in fortissimo dolore est euandū vsqꝫ ad syncopim.

ℂ Et forsitan tibi sufficiet vt trahas:lꝫ nō euacues:qm̄ ipsa attractio eiꝰ iter ad mēbrū ꝓhibet lꝫ nō extrahatꝰ:per ipsāꝫ ergo attractionē ad intentionē perueniemus lꝫ cum ipsa non

Duo sūt que ꝑncipalr reddūt mām inobediētē: vnū ꝯ̄traꝛiū ad ꝯ̄trius. ꝑmū est indispō māe trahēde:vt qꝛ ē nimis grossa ꝛ viscosa ꝛ adherens a trahēte:ꝛ tunc ꝑus ē̄ trahatur eā subtiliando vel incidendo. 2ᵐ est obstructio viarū ꝑ quas mā transitura est ad locū ad quē trahitꝛ:ꝛ tūc sūt aperiende ꝑus ꝯ̄ tractio fiat.

evacuaueris:sed declinatione contentus fueris que fit ligando mēbra opposita aut vētosis ꝛ medicinis rubificātibus:ꝛ ad summū cum omni quod dolorem efficit.

ℂ Remouet 4ᵐ dubium. Posset qs dicere:vtrū in oī attractione ad ꝯ̄triū sit opportunū humorē q̄ trahitꝰ euari a corpore. Ad qȯ rn̄det ꝙ nō:qꝛ forsitā qn̄qꝫ sola attractio absqꝫ euone tibi sufficiet:qꝛ lꝫ humor nō extrahatꝰ a corpore:tn̄ ꝓhibebit nocumentū ꝑexistēs in humore:ꝗuis fit cōtentus sola declinatione humoris absqꝫ euone:ꝛ fit ista attractio cū vētosis:cū ligaturis ꝛ cū fricatiōibꝰ ꝛ cū oī qȯ efficit dolorē sicut emplastra rubificātia ꝛ ꝑcussio ꝛ cauteriū ꝛ silia. Et pars ista tota est clara ꝛc̄.

ℂ Ex materijs aūt q̄ ad euandū sunt faciliores sunt ille q̄ sunt in venis:deinde ille que in mēbris ꝛ iuncturis:qm̄ qn̄qꝫ est difficile eas extrahere ꝛ euare:ideoqꝫ necesse est vt cum euacuabuntꝰ alie cum eis egrediantur.

E Nō ꝙ Auic. nō itēdit hic ꝓhibere tractū velocē ꝛ violētā in ꝑtē ad quāꝫ ꝯ̄tractꝰ māe:sꝫ in ꝑte a q̄ trahitꝰ vel prope ipsā:ꝯ̄ximo violēter euentis ꝛ velociter agere circa ꝑtē ad quā trahitꝰ vt applicare ventosas vel dolorose ligare:ꝛ hoc frequēter ꝯ̄ficit ad attractionem.

F ℂ Dic vt supra di Aui. ponit quosdā incidētales can̄. circa dicta. Et diuiditꝰ in tres ꝑtes:sicut sunt tres can̄. 2ᵘˢ ibi [Euacuato preterea.] 3ᵘˢ ibi [Minutio quoqꝫ.] ℂ Dicit ꝑmo ꝙ materie q̄ sunt faciles ad euandū sunt ille q̄ sunt in venis:deinde q̄ sunt in mēbris:ꝛ q̄ in iuncturis sūt difficiliores. Et iō qn̄ euantꝰ iste due necesse est vt alie cum eis euacuentꝰ. ℂ Sꝫ ꝯ̄ hoc vꝫ esse id qȯ dicit Mesue in suo de ꝯsolatione:ꝙ materie in stomacho ꝛ intestinis sūt faciliores ad euandū ꝗ̄ māe q̄ sunt in venis. ℂ Dic rn̄detꝰ dupl'r. ꝑmo ꝙ Aui. hic nō intelligit vlr ꝙ oēs māe q̄ sūt in mēbris sint difficilioris euonis ꝗ̄ ille q̄ sūt ī venis. Nā ille q̄ sūt in venis sūt bñ in mēbris:qꝛ vene sūt mēbra. voluit ḡ ꝙ ille q̄ sūt ī mēbris difficiliores sint ad euacuādū ꝗ̄ ille q̄ sūt in venis:sꝫ nō oēs:imo ille q̄ sūt in mēbris valde remotis a vijs ductuū. ℂ Scdo mȯ pōt dici ꝙ māe ꝯ̄tētas in mēbris nō vocat Aui. illas q̄ cōtinentur

G in latis ꝛ manifestis ꝯcauitatibꝰ:tūc enim ille q̄ ꝯ̄tinentꝰ in iuncturis cōtinerentꝰ in mēbris:ꝛ tn̄ Auic. videtur hic innuere diuersitatē cū dixit. In mēbris ꝛ iuncturis:sꝫ illas dicit in mēbris q̄ sunt in poris mēbroꝝ disseminate. mȯ iste sunt difficiliores in euone ꝗ̄ ille q̄ sunt in venis eiusdem mēbri:ꝛ ꝑm hunc modū ille q̄ sunt in cōcauo intestinoꝝ ꝛ stomachi nō dicūtur in mēbris:ille aūt q̄ sunt imbibite in poris istoꝝ mēbroꝝ difficiliꝰ euantꝰ ꝗ̄ ille q̄ sunt in venis. Cā aūt verificās canonē est:qꝛ māe q̄ sunt in membris hñt trāsire ꝑ strictiores vias:ꝛ cū hō plerūqꝫ nō sūt ita fluide ꝛ subtiles sicut in venis. Reliqua patent.

ℂ Euacuato ꝑterea est necessariū ne ꝓperet comedere nutrientia multa ꝛ mala q̄ nā̄ indigesta trahat. Qȯ si aliqd ex hoc fieri necesse

H fuerit oportebit vt paulatim ꝛ suauiter fiat donec fit ꝑm ordinē:ꝛ vt fit qȯ corpus ingreditur digestum ꝛ conueniens.

ℂ Preterea ponit 2ᵐ can̄. dicēs ꝙ necessariū est illi q̄ euacuatꝰ est ne ꝓperet comedere nutrimēta multa ꝛ mala q̄ trahat ad se nā indigesta:ꝙ si fuerit necēium facere aliqȯ istoꝝ:opꝫ ꝙ fiat paulatim ꝛ suauiter ꝛ ꝑꝫ ordinē ita ꝙ illō qȯ igreditꝰ corpꝰ de cibo fit digestū ꝛ cōueniens. ℂ Ubi nō ꝙ Aui. itētio est ꝙ nō sumatꝰ nutriēs malū post euonē nec ēt multū:ita ꝙ vtrūqꝫ dꝫ vitari ꝛ malitia ꝛ multitudo cibi. Et cā est:qꝛ post euonē mēbra inanita fortiter trahūt a stōcho:ꝛ stōchus ꝑ inanitionē non tam bñ digerit:ꝛ iō qn̄ res est mala trahitꝰ facil'r a stomacho ꝑꝑ ipsāꝫ nō

I retineri fortiter: ⁊ silr q̄ñ est multa: ⁊ iterū malus cibus plerūq; nō facile digerit. Nā plerūq; ex vtriusq; aliūm ꝑtione ⁊ multi ⁊ mali sequit̃ id qđ Aui. dicit ꝙ nā trahit indigestū ad mēbra: qđ postea est cā putredis ⁊ malorū dispōnū: si tñ dȝ sumere aliqđ istoꝝ: sumat paulatim: ita ꝙ vincat̃ a v̄tute ⁊ digerat̃: ⁊ tunc est cōueniens.

Nō ꝙ minutio pōt accipi ꝓprie .s. p sola artificiali vene vel arterie incisione ⁊ iꝓprie ⁊ latius .s. vt sub ea cōtinet extractionē sanguis cū ventosis vel sanguisugis. Et nō dr minutio ꝓpria eūo ex eo ꝙ hūorib⁹ eq̄liter augmētatis solū cōpetit repletionē in q̄ q̄lȝ hūorū vniformiter ꝓpriā mēsurā in ꝯpone ad alios ⁊ totū corp⁹ sup excedit: imo si sol⁹ sāguis excedat cōpetit flō⁹: ⁊ q̄lȝ ēt ipso sanguine nō excedēte nec diminutio ꝯuenit flō⁹ si hūores peccantes fuerint vehementer mixti cū sanguine: vt dīc Aui. cen. p⁹ tertij. tra. p⁹. c. vlt⁹. Cū mām eūa revolueris ⁊c. Sȝ dr ꝓpria vel q̄ hūorib⁹ eq̄lr augmentatis nō educit electiue aliquē hūorē determinatū: sȝ oēs indifferenter qui ex pte sui sūt apti fluere p forāmē vene. vel dr ꝓpria: q̄ nulla medicina laxatiua educit indifferenter oēm humorē excepta flō⁹: vel dr ꝓpria: q̄ sibi ꝓprie ⁊ p se ꝯuenit sanguinē educē i quo cōtinent hūores actu vel po⁹: vl dr ꝓpria q̄ ꝓmpte sine adiutorio ⁊ mora educit oēs humores: vt pȝ videndo sāguinē extractū.

Minutio quoq; est euacuatio humorib⁹ equalr augmētatis ꝓpria. Eūatio v̄o hūori q in quātitate solū augmentat̃ aut corrūpit̃ propria est alia a minutione.

Ponit tertiū cañ. dicēs: ꝙ minutio est eūatio ꝓpe humorib⁹ equalr augmētatis: sed eūatio humoris qui solus augmētat̃ in quātitate est alia a minutiōe. Ubi nota ꝙ humorib⁹ equalr augmētatis maxie cōueniēs eūatio est flōmia siue minutio qđ idē est: q̄ illos oēs eūat. Et ēt flōmia maxime ꝯuenit tali augmēto humoꝝ: q̄ ipsa de se nō eligit determinatū humorē: sȝ quē vel quos in venis repit hos trahit. Et hoc tñ nō vult Aui. ⁊ alij doctores ꝙ nō cōueniat nisi q̄ñ humores sunt eq̄liter augmētati. Nā in tertiana ⁊ flegmatica ⁊ q̄rtana ⁊ multis casib⁹ cōuenit in q̄b⁹ ꝯstat ꝙ hūores nō sunt eq̄lr aucti: ⁊ iđ nō dicit̃ ꝓpria sicut ꝓprie ꝓpria. Q̄ñ aūt vnus humor peccat solus in quāto si fuerit ali⁹ a sanguie: eūatio est alia a minutione q̄ merito illi⁹ est cōueniens: est enim purgādus cū medicina illū hūorē purgāte siue eūante electiue: sȝ flō⁹ nō facit illđ. Si v̄o fuerit sanguis ille humor vni⁹ peccās nō eēt illa eūatio ꝯueniēs: nisi flōmia aut ꝓuocatio fluxus sanguis p aliquā viā vt hemorroidaꝝ vel venarū nasi vel mēstruoꝝ. Et iđ nō puto Aui. velle ꝙ nulla eūatio vnius humoris vel pro vno humore tñ sit flebothomia. Posset tñ dici ꝙ nō est pōle nāliter solū sanguinē trahi per flebothomiā: ⁊ ideo illa non est eūatio vnici humoris sȝ non superfluat nisi vnus.

Omnis preterea euacuatio que est sup̄flua f̃m plurimum febres generat.

Hic ponit q̄rtā rem quā opȝ ꝯsiderare in eūone ⁊ cañ. circa illius cōsiderationē: ⁊ est res ista quātitas eūandi. Et diuidit̃ in duas ptes. p̄mo facit hoc. 2⁹ ponit cañ. alios incidentalr. 2ᵃ ibi [⁊ debes scire ꝙ ventris.] Prima diuiditur in sex ptes: sicut sunt sex regule siue sex canones. 2ᵃ ibi [cūq; ventris.] 3ᵃ ibi [⁊ scito.] 4ᵃ ibi [cūq; humor.] 5ᵃ ibi [cūq; aliquius.] 6ᵃ ibi [⁊ silr cum mā.] In p̄ma pte puto ipsū velle istā cōclusionē. Medicus nō dȝ regulr operando sup̄fluā facere eūationē: pbat̃: q̄ medic⁹ non dȝ illud regulr facē qđ fit cū periculo notabilis nocumēti vtplurimū: sed sup̄flua eūatio est h⁹: igit̃ ⁊c. Minor pȝ q̄ ois eūatio que est sup̄flua vtplurimū generat febrē. Et est hec cañ. ex snia Hippo. p̄ma particula aφo. aφo. 3⁹ illa pte. Neq; cōpressiones ad vltimū ducere: fallax enim est. Nota ergo p̄mo ꝙ eūatio pōt dici sup̄flua aut respcū quātitatis quā cōiter hoies possint bñ tolerare: aut respectu hūoris digni eūari: aut respectu continētis vasoꝝ: aut respectu v̄tutis debentis talē eūationē tolerare. Exēplū p̄mi: vt si cōmuniter hoies tolerāt euacuationē sex vnciarū sanguinis: ⁊ ois flōmia per quas plus eūaret̃ diceretur superflua tali mō. Exemplū scđi: vt si humor dignus eua eūari sit libre vnius: ois eūatio per quā plus eūatur q̄ libra diceret̃ superflua. Exēplū tertij: vt si vasa nō debēt ita eūari q̄n ꝯtineāt certā quātitatē sanguinis in fine: ois eūatio p quā duceret̃ ad minorē esset sup̄flua. Exēplum quarti: vt q̄ñ p eūonē debilitat̃ notabilr virtus: puto tñ hoc maxime verificari cañ. de sup̄flua eūatione respectu humoris eūandi: aut respectu virtutis. vide scđa p̄mi. c.

de his que ꝯueniunt ex retentione ⁊ eūatione. Scđo N principalr nota ꝙ sup̄flua eūatio q̄nq; infrigidat: ⁊ q̄nq; calefacit. nā q̄ñ eūat̃ humor frigidus vt flegma aut humor tēperat⁹ vt sanguis: cōtingit ꝙ hūores calidi remanentes sup̄calefiant ⁊ inflāment̃. Q̄ñ aūt eūant̃ hūores calidi vt sanguis: ⁊ cholera simul infrigidāt ꝓp extractionē rei calefacientis: ⁊ hoc habet̃ ab Aui. scđa p̄mi. loco allegato. Cōtra cañ. arguit̃ sic. Illđ non generat febres f̃m plurimū qđ infrigidat: sed sup̄flua eūatio infrigidat. g ipsa nō f̃m plurimū generat febres. Maior pȝ: ⁊ minor est Aui. c. stati allegato scđa p̄mi. Hic dī ꝙ nō ois eūatio infrigidat: imo aliqua calefacit: ⁊ aliq̄ infrigidat. Sȝ sup̄flua eūatio q̄ vtplurimū cōiungit̃ cū multa agitatione humoꝝ ⁊ motu: ⁊ iđ tpe sue durationis calefacit caliditate accidētali vtplurimū tanta vt inde sequat̃ febris: ⁊ hoc sufficit Aui. Tu tñ potes arguere ꝙ oēm sup̄fluā eūationē si sup̄flue eūet̃ seq̄t̃ ipsam frigiditas ⁊ siccitas in substa O membroꝝ ⁊ in eoꝝ natura: vt Auicē. loco allegato dicit: ⁊ per ꝯsequens non caliditas. Etiam neganda est cōsequentia: vt patet ex Aui. ibidem.

Cūq; vētris ꝯstrictio q fluere solebat: aliquā egritudinē possidere fecerit: illi⁹ eūonis reuersio f̃m plm ipsū medicabit̃: sicut ab eo quē ꝯstrictio saniei auriū aut mucoꝝ nariū vertiginē possidē fec̄ ei⁹ reūsio ipāȝ remouebit.

Ponit 2ᵐ cañ. dicens ꝙ q̄ñ cōstrictio ventris q fluere solebat facit possidere aliquā egritudinē: tūc eius reuersio facit illā egritudinē remoueri f̃m plurimū ⁊ eradicari. Et cā pȝ. nā egritudines que cōsequuntur cōstrictionē ventris qui fluere solebat plurimū pendēt a mā que retinet̃ ⁊ solebat expelli sicut in duobus exemplis positis P ab Aui. in litera de vertigine ex retentione saniei auriū ⁊ mucoꝝ nariū. modo eūata mā per similē ventris solutionem prior causa remouet̃: ⁊ per ꝯñs etiā egritudo. Dicit̃ aūt notanter f̃m plurimū: q̄ q̄nq; egritudo est cōfirmata aut malitia aliq̄s humorib⁹ ita cōicata ꝙ etiā remoto humore qui fuit p̄ma cā corporalis: effectus tñ remanet: sicut si post cōstrictionē hemorroidaꝝ accideret ptisis aut mania aut hydropisis nō semp p eaꝝ apitionē remouerent̃. Nota tñ hic tria. Primū ꝙ venter non sumit̃ hic pro stomacho aut cōcauitate intestinoꝝ: sȝ generalr p oī cōcauitate humoꝝ receptiua. vñ Aui. exemplificauit de sanie auriū ⁊ muco. Scđo nota ꝙ reuersio eūonis pterite pōt eē duobus modis. vno mō silis in forma ⁊ loco: vt si fluebat sanies ab aure iterū ita fluat. scđo mō pōt esse silis loco vel virtualr: vt si mucus per nares fluebat: nūc per gargarismata expellat̃ ⁊ per os: ⁊ vtroq; mō v̄isicat̃ ꝙ vtplurimū talis reuersio curat egritudinē. Ego aūt testor me vidisse plures: in q̄bus ab vlceribus auriū solebat fluere sanies: ⁊ facta ꝯsolidatione incurrebant febres mortales: a q̄bus neq; p cauteriū factū Q in loco: neq; alio mō euadere potuerūt. Alios aūt in silī casu vidi vtentes eūationibus frequētib⁹ cū solutiuis q nō pceperūt nocumentū strictionis saniei. Tertio nō q̄ō hic cañ. ptinet ad q̄ntitatē eūationis: q̄ reuersio deberet esse illius solutionis cōsuete: ⁊ sic dȝ esse quanta illi cōsuete ad hoc vt per ipsam mā euacuetur.

Et scito ꝙ residuū materiei dimittere qđ necesse erat eūare minus nocumentū est q̄ꝫ exq̄sitissime euacuare ⁊ peruenire in ipsa ad hoc vt virtus terreatur: quoniam multotiēs natura hoc resoluit residuum.

A ❡ Hic ponit 3^m cañ. ⁊ dicit Aui. q tu scias q dimittere re
siduū materiei qd̄ necesse erat euacuare est minus nocuum
q̄ exquisitissime euacuare ⁊ ꝑuenire in ipsa euacuatione ad hoc vt
virtus terreat̄: qr nā multotiens huiꝰ residuum resoluit.
❡ Ubi p̄mo nota hūc cañ. eē de quātitate euacuationis cō-
parate ad peccātē humorē. Scḋo nota cōiter hunc locuȝ
ita exponi: ac si Aui. vellet gn̄aliter q melius est dimitte
re residuuȝ q̄ exquisitissime euacuare ꝑpter duas cās. p̄ma
qr in exquisitissima euacuatione terretur virtus. 2° qr nā mul-
totiēs hoc residuuȝ resoluit sine artificiali alia euacuatione: ⁊ h
est melius q̄ q fiat arte: mihi aūt vr̄ q multe sint māe q̄
ita parate euacuant̄: ⁊ cuȝ tam pauco nocumento q bonum
est eas exquisitissime euacuare: cum inde non sequat̄ no
cumentū: vt feces dure in intestino recto: vt cholera natās
in stomacho: vt flegma in fundo trachee arterie: aut san-
guis coagulatus in ore aut in intestino: sanies pauca in par
uo vlcere manifesto. Sed videtur q Aui. vult q tūc me
lius est dimittere residuum materiei quādo exquisitam
euacuationeȝ sequit̄ terrefactio virtutis ⁊ multa debilitatio. vñ
nō dī q melius est residuum dimittere q̄ exquisitissime
euacuare: sed q̄ exquisitissime euacuare ⁊ ꝑuenire in hoc vt vir
tus terreat̄: qn̄ enim exquisitissima euacuatio esset coniungen
da cū hoc q ꝑ ipsaȝ perueniret̄ ad terrefaciendum virtu
tem: tūc meliꝰ esset nō exquisitissime euacuare.

❡ Cūqȝ humor illiꝰ fuerit generis cuius esse
oportet ⁊ eger tolerare potest nō terreri de-
bes ex superfluitate: quādoqȝ etiā ɔtigit cū
te euacuare oportet vsqȝ ad lypothomiam.

C ❡ Hic ponit 4^m cañ. dicens q qn̄ humor fuerit illiꝰ gene
ris cuius eē opȝ vt eger pōt tolerare nō debes terreri de
superfluitate euacuationis: imo aliqn̄ contingit q egro tolerante
opȝ euacuare vsqȝ ad lypothomiam. Et vt plenius cañ. in-
telligatur dubitatur primo. Q̄ō. IIII.

Utrum in aliquo casu sit euacuandū artificialr̄ a medi
co vsqȝ ad syncopim. ❡ Negatiue arguit̄
sic. p̄mo qr medicus nō dȝ euacuationē facere per quas virtus
plurimū debilitet̄: sed hec euacuatio vsqȝ ad syncopiȝ est ta-
lis. igitur ⁊c. maior pȝ: quia cōmunis intentio virtutisqȝ opu
scali est vite custodia. ❡ Scḋo. illa euacuatio nō est faciēda
per quā plurimū de humore bono euacuat̄: talis aūt est du-
cens ad syncopim cū aliter ad syncopiȝ nō deducerentur.
❡ Tertio. illa euacuatio nō dȝ fieri per quā corpus exponi-
tur periculo vt ꝑ paruū accidēs moriat̄: talis aūt est eua-
tio vsqȝ ad syncopim. igit̄ ⁊c. ❡ Quarto: qr per talē eua-
cuationē aliqn̄ humores mouent̄ ad putredinē cuȝ desi-
nat virtꝰ ab eoȝ regimine debilitato calore innato ꝑ re-
gebat. ❡ Quinto: qr medicꝰ nō dȝ vti remedio qd̄ iuuat
per accñs: vt per se valde notabile faciat nocumentū: sed
D euacuatio vsqȝ ad syncopim est hȝ. igit̄ ⁊c. Q̄ enim ꝑ se fa-
ciat nocumentū magnū nō est dubiū. Sed q faciat iuua
mentū ꝑ accñs: pȝ maxie in synoca in q̄ magis ɔcedit̄: qr
in illa iuuat infrigidando. nā talis euacuatio īfrigidat ꝑ acci-
dens: ⁊ nō ꝑ se. ❡ Sexto: qr nā nunq̄ in bona ⁊ laudabi
li crisi facit syncopiȝ: ⁊ medicꝰ dȝ esse imitator nāe in ope-
ribus bonis. igit̄ ⁊c. Et pro hac pte est Auer. 7° colliȝ icre-
pans Gal. ⁊ ɔ ipm arguēs in h ꝑposito. ❡ In oppo^m est
Aui. hic ⁊ Gal. 9° terapē. ⁊ Aui. p° q̄rti. ⁊ Hippo. p̄ma par
ticula afo. illo afo. Que egerunt̄ ⁊c. Gal. in cōmento ⁊ fere
oēs medicine doctores excepto Auer. ❡ In hoc dubio
nota p̄ q lypothomia ꝑprie est defectus animositatis: ⁊
cōiter intelligunt medici eē eā cū per aliquā cām deficit
ab audendo tentare opa ɔiuncta in robore ꝑprio: ita loqua
tur vt audiat ⁊ videat ⁊ cogitet: ⁊ hec differt a syncopi.
Syncopis aūt a Gal. 12° terap. describit̄ q est casus vir-
tutis subito: ⁊ itelligit de virtute vitali. nā in epilepsia est E
casus subitus aīalis virtutis: quā nō dicit syncopim. Sȝ
apud Aui. 11° tertij. c. ꝑprio. describit̄ syncopis q est de-
structio maioris ptis plurium v̄tutis sensibilis ⁊ motiue
ꝑꝑ debilitatē cordis ⁊ aggregationē totalē spūs ad ipm.
Et ponit tres cās aggregationis huiꝰ. P̄ia est cā mouēs
ipsuȝ ad interiora. 2ª est prefocās ipsuȝ interiꝰ: ita q non
inuenit spiraculū. 3ª est debilitas ⁊ subtilitas spūs: q̄re nō
sufflauit vltra illū qui repit̄ in minera. Et cōstat q apud
Aui. syncopis est accidēs cuiꝰ cā est defectꝰ v̄tutis cordis
cū cōditione dicta. Sed apud Gal. syncopis est ille defe-
ctus v̄tutis ad quē sequit̄ dictū accidēs. ❡ Scḋo nota q
syncopis quedā est recupabilis: ⁊ q̄dā irrecupabilis: imo
mortalis. Et ego declaraui cām huius p̄me ꝑticula afor.
illo afo. Que egerunt̄. ❡ Tertio nō q f̄m Hy. q̄daȝ est F
syncopis vera in q̄ nō solū est debilitas in mēbris ignobi
libus: imo ēt in p̄ncipalibꝰ incipit cōicari. ❡ Quedā aūt
est nō vera ⁊ est qn̄ cōicat̄ debilitas multa aīaliū opōnū
mēbris ignobilibꝰ: sed p̄ncipalibꝰ fortibus remanentibꝰ.
❡ Quarto est memorandū ex sepe dictis quādā eē opa-
tionē regularē: quādā coactā. ❡ Tūc sit p̄ɔ̄ ɔ̄. nūq̄ ē eua
cuādū vsqȝ ad syncopiȝ irrecupabilē. hāc nō ꝑbo. ❡ 2ª
ɔclo: medicꝰ dȝ euacuare aliqn̄ vsqȝ ad lypothomiā siue syn
copim nō verā recupabilē. Ista pȝ: qr aliqn̄ euacuationes alie
nō ducentes vsqȝ ad hāc syncopiȝ nō sufficiunt mortale
ꝑiculū euitare: ⁊ iste sufficiunt. Mō ɔstat q qn̄ aliter nō
pōt maiꝰ dānū euitare: nisi aliqd aliud subeūdo qd̄ sit mi
nus: q illud minus est subeūdū. Et pȝ añs ex Gal. ⁊ aliis
⁊ Hip. ⁊ Aui. ꝑ expti sunt in casibꝰ quibusdaȝ istas euacuationes
cū syncopi cōtulisse: vbi alie sine syncopi nō cōtulerunt.
Un̄ Gal. loco allegato dicit q in fortissimo dolore ⁊ in
acutissimo apate ⁊ in febre ardētissima nulla melior inue-
nit̄ medicina q̄ euacuatio vsqȝ ad syncopim: vt supra dictū
est: qn̄ in fortissimo dolore euacuationes q̄ hoc nō fecerint non G
sufficerent ꝑhibere cursuȝ ad locū doloris ⁊ ꝑiter nō suf
ficerēt ꝑhibere augmentū acutissimi apatis aut ardoreȝ
febrilē ꝑmutātē huorē corpis in malā putredinē nisi eua
tio vsqȝ ad syncopiȝ: qr facit cor vehemētissime attrahē:
⁊ stupefacit sensitiuā v̄tutē ⁊ infrigidat totū corpus. Istis
tribꝰ casibꝰ fere cito opitulat̄. Accidit h qn̄ est vera lypo
thomia absqȝ plurimo defectu p̄ncipaliū: ⁊ si accidēs illō
sit terribile: ꝑsertim vulgo: medico tn̄ erudito non ita: qr
scit cū pauco adiutorio ⁊ in pauco tp̄e accidens remouē-
dū. Ego aūt puto q ex ꝑbatione huiꝰ ɔclonis sequitur q
aliqn̄ medicus dȝ ducere vsqȝ ad verā syncopiȝ sȝ repa-
bilē. Et ꝑbat̄ sic ista. ꝑsertim qn̄ scit̄ q aliter oīno infir-
mus piclitat̄ ⁊ morit̄. Hec eniȝ remedia nō sūt admini-
strāda in leuibꝰ morbis sȝ in ꝑiculosis. Et ad verā synco-
piȝ in q̄ est spes recupationis: dicimꝰ ꝑꝑ vitare ꝑiculū cer
te mortis: ⁊ hec est snia Gal. 10. terap. c. 10. In alio tn̄ ꝑpo
sito cū dic̄. Ergo q̄to meliꝰ cū spe benigna efficiētes q̄ pe H
riclitari. i. incurrere ꝑiculū q̄ sine spe perire certissime tan
to potiꝰ: ⁊ cuȝ magnis auxiliis agonizari q̄ nihil gerere.
Et ꝑꝑ h puto Hy. hic nō bñ dixisse cū voluit q nullo mō
ad verā syncopim ducendus est eger nisi forte ꝑ verā in-
tellexerit irrecupabilē: qd̄ nō appet ex suis v̄bis. Et ex h
vī mihi facile soluere dubiū qd̄ solet moueri circa prece-
dentē cañ. s. vtruȝ sit vltimate euacuandū respectu q̄titatis
humoꝝ. Nā ex quo aliqn̄ est euacuanduȝ vsqȝ ad syncopim
in q̄ v̄tus multū debilitat̄: vī q ēt multotiens virtus ad
hoc ducenda est vt terreat̄ euacuando totū: qn̄. s. in non euacuan
do totū esset periculū. Sed vtplurimū infra subsistere est
meliꝰ q̄ terrefacere virtuteȝ: qr raro est necessitas huius
festinationis: ⁊ hoc vult Aui. supra. ❡ 3ª ɔclo: nunq̄ talis
euacuatio vsqȝ ad lypothomiā ē regularis. pȝ: qr ē cū nobili

I

nocumēto. ¶ 4ª ꝯclō: nō solū p flebotbomiā: ſʒ vſqʒ ad ſyncopim eūare: ſʒ etiā p pharmacū. hoc pʒ ex Gal. in fine cōmēti illiꝰ afo. Que egerunt nō multitudinē ꝯſidera re opʒ. Nā qñ talis mā non eſt ſanguis neqʒ ſanguini ita mixta ꝙ p flebotbomiā educat̄ eūanda eſt p pharmacū. Et hoc eſt qd̄ dicit Gal. in 10ᵒ terapē. ad fugiēdū certam mortē. ¶ 5ª ꝯclō: ſecuriꝰ eſt cū flōmia eūare vſqʒ ad ſyncopim q̄ʒ cū pharmaco. Iſta pʒ per duas cāſ. pma eſt qꝛ illi q fortī indigēt eūone cū pharmaco ſūt nēcio grauati: ⁊ in eis eſt repletio quo ad virtutē: ⁊ humor peccans cōiter eſt maligniorꝫ. 2ᵒ eſt cā: qꝛ flōmiā poſſumus ad libitū reſtringere ſtatim incipiente ſyncopi: ſʒ pharmacie opus nō eſt ita. ¶ Nota tñ ꝙ ex his duabus cauſis nō ſequit̄ quin eūatio qñqʒ ſit facienda cū pharmaco vſqʒ ad ſyncopim. Et vult Hy. ꝙ in ſynoca cū putredie eſt v̓tus onerata ⁊ eſt repletio quo ad virtutem: ⁊ tñ fit flebotbomia vſqʒ ad ſyncopim: ⁊ hoc habet̄ 9ᵒ terapeutice. Sed 2ª cā nō plus ꝓbat niſi ꝙ cū flōmia ſecuriꝰ fit eūatio vſqʒ ad ſyncopim q̄ʒ p pharmacū: ⁊ hoc ꝯcedit̄. Et ſi dicat̄ quid voluit Aui. cū dixit in iſto cañ. Cūqʒ humor illius fuerit ꝯſīis cuiꝰ eē opʒ: niſi ꝙ hec eūatio vſqʒ ad lypothomiā nō eſt faciēda: niſi qñ hūor eſt determiati ꝯſīis. ſ. ſanguis: ⁊ ſic innuit ꝙ ſolū eſt flōmia q̄ dʒ fieri vſqʒ ad ſyncopim. Dic pōt dici ꝙ nō eſt mens Aui. ꝙ ſolum ſanguis ſit illius generis cuiꝰ eſſe opʒ ad faciendū eūonē vſqʒ ad lypothomiā. Sed humor in quo opʒ h̄ facere opʒ ꝙ ſit facilis ad currēdū aut multe inflāmationis aut venenoſitatis: aliter eniʒ ſi nō eēt tātū periculū in mora qn̄ poſſet euacuari in pluribꝰ vicibꝰ meliꝰ q̄ʒ nō ducendo vſqʒ ad ſyncopim: opʒ 2ᵒ talē humorē nō eē ita malignū ꝙ nullo mō ſperet̄ de euaſione. nā tunc iſta remedia nō ſūt faciēda: qꝛ cū certiſſime ſunt morituri: tūc nō ſunt expimētāda remedia bona ne poſtea vituperent̄ cū nō operantur intentū: ⁊ hoc dicit Gal. 9ᵒ terapeu. Ex his pʒ argumēto. tū ſolō cū dī ꝙ medicus dʒ imitari nām nāliter operātē ⁊ nō ſinthomatice. Dicit̄ eniʒ ꝙ nā ēt qñqʒ ꝑꝑ melius eūat vſqʒ ad ſyncopiʒ ⁊ liberat infirmū: ⁊ ita facit qñqʒ medicus: ſʒ ſicut nā nō facit illud niſi qñ ex toto dñatur: ita nec medicus qñ pōt regulꝛ opari. Alij ſunt modi mīdendi: aut ſolonce: quos ꝑ nunc dimitto: igitur ⁊c̄.

K

¶ Cūqʒ alicuiꝰ virtꝰ fortis fuerit ⁊ ipſoꝝ humoꝝ mā multa ⁊ mala ipāʒ paulatiʒ euacua.

¶ Ponit Aui. hic 5ᵐ cañ. dicens. Cū alicuius virtus fuerit fortis ⁊ humoꝝ ipſius mā multa ⁊ mala dʒ paulatiʒ euacuari. ¶ Et nota ꝙ dixit cū virtus fuerit fortis: vult ꝑ hoc nō ꝙ qñ v̓tus fuerit debilis ſit multaʒ in vna vice eūandū: Sed ꝑ hoc dat̄ intelligi qd̄ faciendū ſit virtute debili: qꝛ aut nō eſt eūanda: aut multo minus ꝑ vice q̄ʒ in forti virtute. ¶ Nota 2ᵒ ꝙ cū mā multa ⁊ mala non pōt eē virtus abſolute fortis: ſed dicit̄ hic fortis reſpectu mediocris eūonis tolerande. ¶ Tertio nota ꝙ lʒ virtus ſit fortis: tñ qñ mā eſt mala ⁊ multa ipſa nō pōt in vice vna eūari qn̄ duo ſequant̄ nocumenta. vnū ꝙ virtus nimiū debilitat̄: ſm ꝙ nimiū de bono eūat̄. Primū iō accidit: qꝛ v̓tus nō eſt abſolute fortis. nā in multa eūatione multū deficeret. Sc̄ʒ accidit iō: qꝛ mā multa ⁊ mala de neceſſitate multū reſiſtit ⁊ medicina faciens violentiam ad multū de ea eūandaʒ trahit etiam de bono.

¶ Et ſilr̄ cū mā vehemēter fuerit penetratiua aut cū ſanguine multū mixta nō poteris ipſaʒ vna vice euacuare ſicut eſt in ſciatica ⁊ artetica longi temporis ⁊ cancro ⁊ ſcabie antiq̄ ⁊ carbunculis veteribus.

Effet dōʒ ſm mētē Gal. in hoc dubio. xi. terapē. c. h̄ ꝙ ſi medico pararo conſtaret mām peccantē eē penitꝰ irreducibilē ad benignū: ⁊ cū hoc eē digeſtā ⁊ ſepatā a bonis hūoribꝰ ⁊ ipſeʒ in venis cōtineri: ipſa tūc tota eēt ex ꝯſultiſſime euacuāda. Sed ſi mā peccās ſʒ aliqd ſui ſit reducibilis ad benignū non eſt exquiſitiſſime eūanda: vt dicit Gal. eodē libro. c. eodē. Dōm ē tñ ꝙ in qbuſdāʒ ſʒ paucis caſibꝰ a medico ꝑuidēdo fieri pñt eūones exquiſite ꝑducentes vſqʒ ad ſyncopim repabilē excluſiue dūte exiſte forti ⁊c̄. loquendo tñ de eūone q̄ fit cū flōꝰ ⁊ nō cū pharmacia. Primꝰ autē auctoꝛizādo in hac mā fuit Hip. in pma ꝑticꝰ afo. afo. illo. Que egerunt ⁊c̄. Et Gal. in cōm. illiꝰ afo. docet in qbꝰ caſibꝰ cōpetat talis eūo. Et ēt 9ᵒ terapē. meminit aliq̄l̄r d̄ h̄ c. iij. Auer. tñ vij. colliʒ c. o. adducit ad h̄ opionē Gal. ⁊ eā reprobat quattuor rōnibus: quas vide ſi places.

N

¶ Ponit ſextū cañ. dicens ꝙ ſimilr̄ qñ mā fuerit multa penetratiua: aut multaʒ mixta ſanguini debet paulatim eūari: nec poterit in vna vice debite eūari: ſicut eſt in ſciatica ⁊ in artetica longi tp̄is: ⁊ in cancro ⁊ ſcabie antiqua ⁊ carbunculis veteribus. ¶ Ubi pmo nota ꝙ materia intelligit̄ multū penetratiua: qꝛ multaʒ infixa in mēbris ⁊ fortiter adherēs: ſicut ea q̄ multū penetrat: ⁊ talis hñ eſt in artetica longi tp̄is ⁊ ſciatica longi tēporis: qꝛ mā eſt in mēbris patientibꝰ multū fixa. ſ. in iuncturis ⁊ vicinis mēbris vt ligamētis. In ſcabie aūt antiqua ⁊ mala: ⁊ dicit in lr̄a: ⁊ carbunculis veteribꝰ: ⁊ nō eſt intelligendaʒ de carbunculis veris: ſed de carbunculis. i. furūculis veteribꝰ. i. qui fuerunt multo tp̄e: mō in iſto tēpore: mō in alio: ſicut multotiens accidit in vna nate hinc ad q̄ndecim dies in vna coxa: ⁊ in carbūculis ⁊ cancro. Iterū mā eſt multaʒ ſanguini mixta illa que eſt ſub forma cāe antecedētis: ⁊ q̄ eſt ſub forma cāe ꝯiūcte eſt mēbris fixa multū. ¶ Nota 2ᵒ ꝙ iō nō pōt vna vice totū eūari: qꝛ plurimū reſiſtit ꝑpter ſui adherentiā. Sunt eniʒ q̄dā humores qui facilr̄ a mēbris ſeparant̄: ſicut lutū purū a pannis: q̄daʒ h̄o difficulter: ſicut humiditas coloris cū panno vel lana ſiue ſerico q nō ſepant̄ niſi cū ſuba panni: ⁊ de qbus humoribus loquit̄ Gal. in cōmento ſup illa ꝯtralienationes in declarate palpabiles valde frenetice.

Nota ꝙ vbi virtꝰ eēt debilis in aliq̄ corpore ⁊ humores mali eēnt multi nūc tale corpꝰ nō eſſet eūandū: ſʒ nutriēdū bonis cibis vt ṽtꝰ ꝑ eos corroborata de ſe valeat expellē humores peccantes vel ſufferre medicinas aliquā q̄ purgaret: ⁊ h̄ vl̄ de mēte Aui. tertia ꝑmi. doctrina 2ᵒ c. illo. Qd̄ come dit ⁊ bibitꝫ.

O

¶ Et debes ſcire ꝙ ventris ſolō a ſupiorībꝰ trahit ⁊ ab inferiorībꝰ eradicat. Duabꝰ ergo attractionībꝰ eſt apta cōuenienti ⁊ diuerſe: que ēt poſt materieꝝ quietē eſt conueniens. ¶ Cūʒ ḡ māe fuerint a ſupiorībꝰ ad diuerſū trahet eas: ⁊ ipās ēt eradicabit a locis vbi ſūt: vomitu h̄o fit attractio ⁊ eradicatio ecōūſo.

¶ Hic ponit cañ. incidētalr̄. Et diuidit̄ in quattuor ſicut q̄ttuor ſunt cañ. Primus de ſolutione ⁊ vomitu. Sc̄d̄s de flebotbomia. Tertius de corꝑibus nō eūandis. Quartꝰ de locis vbi minus eſt faciēda eūatio. ibi 2ᵒ. [Minutionis. ibi 3ᵒ [Minus itaqʒ. ibi 4ᵒ [In regionibꝰ.] ¶ De pmo dicit ꝙ tu debes ſcire ꝙ ventris ſolutio trahit a ſuperioribus ⁊ eradicat ab īferioribus: ⁊ ideo eſt apta duabus attractionibus. ſ. conuenienti ⁊ diuerſe: ⁊ eſt ēt cōueniens eūatio poſt humoꝝ quietē. Ex quo ſequit̄ ꝙ ſi humores fuerint in ſupiorībꝰ eſt apta eos attrahere: ⁊ ſi fuerint in inferioribus eos eradicabit a locis vbi ſunt: ſed in vomitu fit attractio ⁊ eradicatio ecōuerſo. ¶ Ubi pmo nota ꝙ eradicatio ⁊ attractio qñqʒ ſumuntur large ſm ſuaʒ cōem acceptionē ⁊ vim vocabuli: ita ꝙ dicat̄ attractio oīs motus factus a motore qui rem mouet ad ſe: ⁊ eradicatio dicatur oīs eūatio p quā radicitus ⁊ integre euacuat̄ mā a loco ſuo in quo erat tanq̄ʒ in radice. ¶ Sc̄d̄o modo ſumunt̄ iſti termini ſtricte vt dicatur attractio oīs motus humoris qui ad aliū locū trahitur notabilr̄ diſtantē ante ſui attractionem: ⁊ hoc mō non dicitur attractio niſi de illo motu quo mouet̄ humor a longinquo: ille enim humor trahit̄ primo ad locuʒ poſtea euacuatur: eradicatio autem ſtricte de euacuatione que nō fit per attractionem a longinquo: ⁊ hoc nō intelligit Auicen. hic ꝙ ventris ſolutio eradicabit ab īferioribus ⁊ trahet a ſuperioribus. nam loquendo cōiter ab vtroqʒ loco pōt eradicare ⁊ ab vtroqʒ trahet̄: ⁊ vomitu fit ecōtrario.

P

Q

¶ Minutionis p̄terea diſpō diuerſificat̄ ſm loca a quibus ſanguis accipit̄ ſicut ſciuiſti.

¶ Ponit 2ᵐ cañ. dicēs ꝙ diſpō minutionis diuerſificatur ſupple in attrahendo ⁊ eradicando ſm diuerſitatē locorum a qbus ſanguis excipitur: ⁊ hoc eſt clarum.

¶ Minus

A ❡ Min⁹ itaqꝫ cũctis hoibus euacuatione dign⁹ est ille cuius cib⁹ bonus fuerit ⁊ digestio bona.

Hoc ẽ Hip. in scda parti. la afo. afo illo sane habẽtia corpora ⁊c. Et Gal. ẽt in cõmẽto illius cõ dicit. Ex hic verbis ⁊c.

❡ Canon tertius est clarus: qꝛ in istis nõ multiplicant̃ mali humores: ⁊ ꝑ hoc potes intelligere de aliis dispõnibus ꝑ quas corp⁹ caret malis humoribus: ⁊ intelligat̃ bonus cibus in quãto ⁊ quali ⁊ modo administrationis.

❡ In regionibus quoqꝫ calidis morãtes euacuatione parum indigent.

❡ Ponit vltimũ can. ⁊ cã est: qꝛ virtus in illis est debilis: ⁊ humores resoluuntur faciliter.

❡ De regulis cõibus soloni vẽtris ⁊ vomitui: ⁊ qualr tra bat id qð vẽtrẽ soluit ⁊ vomere facit. Caplm. IIII.

Oportet vt illi⁹ cib⁹ cui⁹ soluendus ẽ vẽter aut võit⁹ ꝓuocãdus ꝑtiat̃ vt qð ei i vna die sufficiebat multis cõcedat vicib⁹: ⁊ vt sint cibi diuersi ⁊ pot⁹ ẽt diuersi. Ex

B hac nãqꝫ dispõne accidit stõcho vt expellere desideret qð ẽ in eo supius aut iferi⁹. Ex cibo ãt nõ diuerso neqꝫ sup aliũ cibũ ingrediẽte stõchus ẽ auar⁹ ⁊ ipꝫ forti ꝯtinet retẽtiõe ⁊ ꝓprie si fuerit ei⁹ quãtitas parua. Mollez Ꝟo hñs vẽtrẽ nihil ex hoc facere debet.

❡ Aui. in pcedẽti c. posuit regulas gñales in rectificando vir oẽm modũ artificialẽ euacuationis siue cũ flõmia siue cũ aliquo aliorũ hic exequit̃ magis spẽliter docendo regulas obseruãdas in euacuationibus. Et diuiditur pars ista in partes duas. ꝓ facit hoc quo ad euacuationes ꝑ vias ordinatas a nã sic stomachus intestina ⁊ pori. 2° quo ad euacuationes per vias factas ꝑ artẽ sicut in flõmia ⁊ sanguisugis ⁊ ventosis. 2° ibi. [Flõmia.] Prima in duas. ꝓ docet regulas euacuationis ꝑ vias latas ⁊ ꝑ medicinas intus assumptas. 2° per vias strictas

C ⁊ medicinas extra applicatas. 2° ibi. [Epithimata.] Prima in duas. Primo docet regulas per ea que sumũt̃ per os. scdo per ea que applicant̃ ꝑ iferius. 2° ibi. [Enema.] Prima in duas. ꝓ ponit regulas cões soloni ventris ⁊ vomitui. 2° spẽliter ponit in vtroqꝫ istorũ modorũ euacuationis. 2° est in pñcipio sequẽtis capli. Presens caplm diuiditur in duas ptes. ꝓ ponit regulas dictas. scdo docet modũ ꝑ quẽ medicina vomitiua aut ventris solutiua euacuat. 2° ibi: ꝓpe finẽ capli. [Scito etiã.] Prima pars diuidit̃ in tot partes quot sunt canones: ⁊ partes patebunt in legendo.

❡ Primus can. est de regimine cibi ei⁹ ꝗ dꝫ sumere medicinã. Dicit ꝗ Aui. ꝙ opꝫ vt illi⁹ cuius vẽter soluẽdus ẽ aut vomitus ꝓuocãdus cibus diuidat̃: ita ꝙ illud qð ipse solebat sumere in vice vna sumat in plurib⁹ vicib⁹: ⁊ sint cibi sui diuersi ⁊ potus diuersi. Et cã est qꝛ ex hoc modo

D fit ꝙ stõchus desiderat expellere id qð est in eo aut superius aut inferius. Sꝫ ex cibo nõ diuerso ⁊ nõ ingrediente super aliũ cibũ imo ingrediẽte stõchũ vacuũ: stomachus est auarus ⁊ retinet ipm forti retẽtione: ⁊ precipue qñ est paucus. Sꝫ illũ cuius venter est mollis nihil ex hoc opꝫ facere. ❡ Circa can. nota ꝙ corporũ q̃dã sunt quorũ stomachus ⁊ intestina faciliter obediũt pharmaco: ⁊ isti dicunt̃ hẽre ventrẽ mollẽ: ⁊ in istis nõ indigem⁹ pparatione reddente ista mẽbra parata ad expellẽdũ. Et iõ Aui. dixit in fine can. ꝙ qui hꝫ vẽtrẽ mollẽ nihil ex dictis in isto can. facere dꝫ. Quidaꝫ aũt hñt stomachũ ⁊ intestina inobediẽtia euacuationi ⁊ dure digõnis ⁊ fortiter ẽt retinentia. In istis ergo anteq̃ꝫ detur pharmacũ solutiuũ aut vomitiuum opꝫ stõchum ⁊ intestina parare vt faciliter expellant: nã aliter lõgo tpe retẽto pharmaco aut humorib⁹ q attrahunt̃ ꝑ ipsum ad stõchũ ⁊ itestina nocumẽtũ seque E

ret̃ magnũ. Et ideo faciẽdũ est ꝙ stõchus ⁊ itestina incliment̃ ad expellẽdũ id qð i eis ꝯtinet̃. ❡ Nõ 2° ꝙ regimẽ faciẽdi ꝙ h mõ iclinet̃ est qñqꝫ ꝑ medicinas: qñqꝫ cũ cibo ⁊ potu: sꝫ Aui. h nñ posuit illud qð fit ꝑ cibos ⁊ pot⁹. ❡ Nõ 3° ꝙ qñ cibi sumant̃ diuersi ⁊ in plurib⁹ vicibus accidit ꝙ cib⁹ ponit̃ sup aliũ nõ digestũ: ⁊ ꝑꝑ ciboꝝ diuersitatẽ accidit stõcho diuersitas trãsmutationũ: ꝑꝑ q̃s nõ põt cibũ suo mõ amplecti: ⁊ ad h seq̃t̃ inclinatio ad expellẽdũ aut supius aut iferi⁹: sꝫ qñ cib⁹ est paucus aut ex ordine debito sumpt⁹ ⁊ nõ diuersus stõchus voluptatur in eo ⁊ vno mõ amplexat̃ ipm: ⁊ iõ difficulter ipꝫ derelinq̃t: ⁊ h est ipm eẽ auaꝝ ei⁹ qꝛ auidũ: ⁊ iõ nõ euat medicina nisi difficulter: ⁊ ꝑꝑ h ad euitãdũ nocumẽta q̃ possent ꝯtingere ex remanẽtia pharmaci ⁊ hũoꝝ in stõcho: opꝫ hec corpa regi regimine dicto. ❡ Nõ 4° ꝙ ex h regimine dicto si diu aut multis dieb⁹ seruaret̃: sequerent̃ magna nocumẽta. Nã ꝓ cibi nõ digererent̃. 2° multiplicaret̃ hũoꝛ malus ꝑ indigõnẽ. 3° ab his hũorib⁹ cũ vplimi sint viscosi vie oppilarent̃. 4° hũores alij quos itẽdim⁹ euacuare igrossarent̃ ⁊ icrudarent̃. 5° euacuatio fieret difficilior. Et

F ex h pꝫ ꝙ añ euacuationẽ h regimine nõ vtẽdũ est multo tpe: imo vno die imediato euacuationi. Ai Ꝟo illũ diẽ sumẽdi sunt cibi nõ multe q̃ntitatis nec male q̃litatis ⁊ debito ordine ⁊ subtiliatiui ⁊ abstersiui vplimũ: ⁊ h facit hũorẽ digestũ ⁊ cãnales aptos: qð medicus multũ desiderat i euacuatione qñ ante ꝑ vnũ diẽ tm̃ vtimur h regimine: qꝛ cibi ⁊ res male ex illis gñate nõ vadunt cum parte notabili ex stomachũ ⁊ intestina: ⁊ sequẽti die euant̃: ⁊ illorũ nocumentum nõ est notabile nec ipediũt vias strictas ad q̃s nõ vadũt ⁊ fit iuuamẽtũ relaxandi stomachũ: ⁊ iõ sequitur in corporibus dictis iuuamẽtũ sine notabili nocumẽto ad modũ loquendi medicoꝝ: ⁊ est faciendum. Et tn̄ ex hoc solue dubium hic moueri solitum de virtute can.

G ❡ Et scias ꝙ vomit⁹ ⁊ vẽtris solutio ⁊ q̃ eis assimilant̃ nõ attinẽt ei q bono vtit̃ regimine: qm̃ ille q bñ regitur nõ indiget nisi eo qð sit istis leui⁹: ⁊ fortasse excusabũt ea exercitiuꝫ ⁊ fricatio ⁊ balneũ. Ampli⁹: si ei⁹ corp⁹ repletũ fuerit plurimũ talis repletiõis q̃lis est ipsi⁹ erit ex eo q humoꝝ melior ẽ. s. ex sanguine. Minutio igitur est illud qð ad ipm mũdificãdũ erit necessariũ ⁊ nõ vẽtris solutio.

❡ Hic est can. scds ⁊ est de corporib⁹ ineptis ad vomitũ ⁊ solonẽ vẽtris: dicẽs ꝙ vomit⁹ ⁊ solutio vẽtris ⁊ alia q̃ istis assimilant̃ nõ sunt ꝯueniẽtes illi qui bono regimine H

vtit̃: ⁊ rõ est: qꝛ ille qui bene regit̃ non indiget nisi leuioribus ad supfluitates expurgãdas: sicut exercitio ⁊ fricationibus ⁊ balneo. Iteꝫ ẽt si pur isti corpori accidat repletio euanda: tũc repletio nõ est nisi ex humore laudabili q est sanguis: mõ ad euacuationẽ talis repletionis: ita ꝙ corpus mũdificet̃ sufficit flõmia: ⁊ nõ requirit̃ ventris solutio. ❡ Nota igit̃ ꝓ ꝙ corp⁹ vti bono regimine icludit duo: ꝓ ꝙ illud regimen sit bonũ absolute. scdo ꝙ sit bonum illi qui eo vtitur. Ex eo sequit̃ ꝙ ille qui vtit̃ absolute bono regimine dꝫ esse temperatus. Nam regimen simplr bonũ nõ est cõueniẽs nisi tẽperato: qꝛ distẽperata indigent regimine alio qð tẽperato nõ eẽt ꝯueniẽs. Et ex h sequit̃ canonis verificatio: nã si corpus est tẽperatũ ⁊ vtit̃ regimine tẽperato tũc seruat̃ i suo tẽperamẽto: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ indiget euacuatione nisi nãlium supfluitatũ que euant̃: aut nãlis

Cõtra salutem h⁹ scdi canonis ẽ pmo sententia Gal. q̃rto de vtilitate particulari c. 27. dicẽtis ꝙ bene faciebãt illi medici antiqui q sanos a cibarijs a vel vomitu singulo mense consulebãt ⁊ plura alia. Est secũdo sententia Rasis quarto

I ¶ Vacuitas itaqʒ sine dubio euonē fieri ꝓhibʒ

¶ Hic sigillatim ꝓsequit̄ ostēdēdo quō cuiuslibet istorū cōsideratio conferat in rectificādo iudiciū euonis docēdo q̄ vnūquodqʒ sigillatim indicet. Et diuidit̄ in decē ptes q̄ patebūt legēdo. ¶ De p° dicit q̄ vacuitas sine dubio ꝓhibet euonē fieri. ¶ Ubi notādū s̄m Dy. q̄tū attinet ꝓposito q̄ tres sūt dispōnes corpis humani diuerse. ¶ Una ē repletio: et ista idicat de euone: cū sit res pter nām indicat de sui remotione q̄ fit p euonē. ¶ Scđa ē mediocritas: et ista nō sp ꝓhibet euonē fieri. Nā 3° de ingenio vult Gal. q̄ pp magnitudinē passiōis nō exīte plectoria debemus euāre: et h̄ idē vult Gal. 4° regi. acu. cōmēto illi° ptis. Acutas egritudines flōmabis: et h̄ ēt vult Aui. infra c. de flebotho. ¶ Tertia dispō est vacuitas: et ista ꝓcul dubio ꝓhibet euonē: et h̄ mō loqt̄ hic Aui. Nā cū sit pter

K nām indicat de sui remotione: et sic indicat de replēdo et ꝓhibēdo id qđ ipam auget sicut ē euo. ¶ Sed si Dy. intelligeret q̄ stāte vacuitate nullo mō deberet fieri euo a mēbro vacuo: h̄ ē falsū: q2 nō solū mēbra q̄ mediocriter se hn̄t in plenitudine euānt̄: sʒ ēt multū inanita: vt pʒ in sputo sanguinis et pcussiōe in capite et i plerisqʒ casibus. Si v° itelligit vt ē intelligēdū q̄ vacuitas p se indicat de nō euāndo: h̄ est verū: sʒ tn̄ tūc nō ē ad ꝓpositū illa distinctio. Tolerat ḡ pp ꝯtrariā indicationē vacuitas quāqʒ euonē: quāqʒ tn̄ idicat de nō euāndo a loco vacuo. ¶ Scđo nō q̄ repletio et vacuitas quāqʒ est cōis: et quāqʒ est in pticulari mēbro. Nō vacuitas determinati mēbri nō indicat de nō euāndo ab aliq̄ alio: sʒ a se vel ab alio: ad qđ sequit̄ maior illi° mēbri vacuitas: verbi grā splenitudo stomachi pter nām stat cū vacuitate venaꝝ: illa tn̄

L venaꝝ vacuitas de nō euāndo stomachū nō indicat: sed q̄ nō euacuent̄ vene. ¶ Silr nota: q̄ nō ē icōueniēs q̄ vacuitas idicet p accñs et mediate de euone illi° mēbri cui° est vacuitas: vt cū mēbroꝝ attractiua est debilitata pp flegmatis presentiā: vñ mēbra facta sunt macra et vacua: illa vacuitas indicat de remotione cāe debilitātis attractiuā et digestiuā et sic de euone flegmatis ab eisdem membris: cum hoc tamen probibet fieri euacuationem ad sensum supradictum.

¶ Et similiter cuʒ debilitas cuiuscunqʒ triū virtutum fuerit.

¶ Hic docet quō virtutis cognitio recipiat indicium de euāndo. Et diuidit̄ in duas. Nā p° facit h̄. 2° remouet taciū dubiū. ibi 2°. [verūtn̄ quāqʒ.] ¶ Dic p° q̄ silr debilitas

M cuiuslibet triū virtutū ꝓhibet ab euone: et p ꝯñs p cōtrariū fortitudo ꝯsentit euonē fieri. ¶ Unde nota p'mo q̄ p has tres virtutes intelligim° aialē nālē et vitalē: ꝓsertiʒ cōcernā debilitas virtutis vitalis nālis et aialis in vno mēbro quāqʒ indicāt de euone ab alio: vt in mēbro cācrenato ad mortē tēdēte ꝓcipiunt̄ scarificatiōes. ¶ Nō scđo cām huius dicti: nā cū iste virtutes sint res nālis indicāt de sui cōseruatione et ꝓhibēt earū remotionē: et ꝓhibent ab eis que ipsas tollūt aut diminuūt. Modo ipse sūt fortes p debitā presentiā sanguinis et spūuʒ: et cū sunt debiles sunt tales p sanguinis et spūuʒ paucitatē vel saltē per talē paucitatē sunt apte debilitari. Modo ois euo quocūqʒ fiat est spūum resolutio: et si sit saniei euo: aut aque aut stercorū: vt sumit̄ in cōmēto illius afo. Quicūqʒ hydropici vel empici &c. Humor enī vel sanies ꝯtētavt aq̄ in mēbro quocūqʒ oppilādo poros sui corpulētia quodā modo ꝓhibent exitū spūuʒ q̄ huore euāto pori aperiūt̄ et effluūt spūs: vñ ois euo abijcit de suba spūum. ¶ Nō 3° has virtutes eē debiles quāqʒ p viā resolutionis: et ista est cū paucitate spūuʒ et sanguinis cōueniēter: et hoc ē qđ

Et vlteri° hic nō q̄ debilitas harū virtutum ꝓhibet euonē in sua radice: vt vitalis i corde: nālis in epate: et aialis in cerebro. Aliq̄ tn̄ sūt[?] in pede vel i manu de bilitata nō ꝓhibet euones.

maxime ꝓhibet euonē. Alia est debilitas p viā aggrauationis tn̄: et hec idicat poti° euonē q̄ ꝓhibeat: cuʒ ista tn̄ multotiens stat debilitas per viam resolutionis.

N

¶ Verūtn̄ quāqʒ plus eligim° alicuius virtutis dbilitatē q̄ īpedimētū reliquēdi euonē: et h̄ qdē est in v̄tutib° sensibilib° et motiuis cū fiduciā habuerim° succurrēdi rei timorose si acciderit: et silr in oibus virtutibus.

¶ Remouet hic dubiū vnū qđ posset qs dicere: si virtutis debilitas probibet euonē videtur q̄ nūq̄ debemus euāre: ꝓbat̄ q2 virtus p illā euonē multū debilitaretur. ergo sequit̄ q̄ debilitas virtutis nō possit ꝓhibere euonē. ¶ Ad qđ r̄ndet̄ dicēdo q̄ nō obstāte q̄ virtutis debilitas indicet de non euāndo: tn̄ magis eligimus quāqʒ

O debilitatē aliquam istaꝝ virtutū q̄ impedimentū relinquēdi euonē: maxime tn̄ verificat̄ de virtutibus sensibilib° et motiuis q̄ eligimus illarū debilitationē poti° q̄ impedimētū relinquendi euonē: vt qn̄ euāmus vsqʒ ad syncopim: qn̄ habem° fiduciā q̄ post euonē poterimus succurrere rei timorose. s. syncopi si acciderit: et silr pōt eē in alijs virtutibus: q2 potius eligimus istaꝝ debilitatem reparabilem q̄ dimittamus euonē in quibusdam casibus. ¶ Nota ḡ p'mo q̄ q̄dā ē debilitas notabilis alicui° istarū triū virtutū añ euonē: et aliq̄ est sequēs euonē: mō s̄m

P Dy. tales debilitates precedētes probibent euonē oino: vñ dicit q̄ nō eligim° tales debilitates deficientes poti° q̄ impedimētum derelinquendi euonez. Unde Hippo. p° particula afo. voluit q̄ tales euones nō fiāt nisi in corpore forti: vbi dixit: et hoc facere si sufficiat egrotās. Ego tn̄ puto q̄ pp debilitatē magnā virtutis aialis ꝓcedentē euonem debemus quāqʒ fortiter euacuare vt in forti apoplexia in qua ꝓcipit̄ euo cū pillis de euforbio et silibus. Sʒ veritas est q̄ exīte magna debilitate alicuius istarū virtutū per viam resolutionis ꝓhibemus a forti euone oino: q2 illa iterficeret: sʒ nō semꝑ ꝓhibemus fortē euonem a faciēdo magnā debilitatē virtutis: imo quāqʒ facimus: sed de hoc magis infra in. q. videbit̄. ¶ Ulteri° nō q̄ q̄dā est taliū defectus virtutū cū quo nō est fides de succurrēdo sibi: et sic ad talē nullo mō ē ducēdus eger a medico. Quidā aūt ē repabilis: et ad talē sʒ quāqʒ medico ducere īfirmū: et iō Aui. dicit cū fiduciā habuerimus succurrēdi rei timorose. Or quidā h̄ dicūt q̄ ad defectū cuʒ difficultate reparabilē nō debemus ducere: puto falsū: nā pp vitare mortē facim° talē defectū cū sit recuperabilis: sʒ tn̄ cū difficultate: et cōstat q̄ facimus meli°. ¶ Tertio nō. q̄ ex dictis Aui. potius eligim° in morbis defectū aialis virtutis q̄ vitalis aut nālis: et hoc dicit Gal. 3° terapeu. Et ratio est q2 in morbis indigemus fortitudine virtutis naturalis vel vitalis ad digestionez humorum et ciborum et non ita animalis.

¶ Cōplio quoqʒ calida et sicca ad hoc ꝓhibʒ: et frigida et hūida caliditatē nō hn̄s aut debilē hn̄s ab ea ēt ꝓhibet: in calida aūt et hūida facile faciemus illud et fortiter.

¶ Hic docet rectificare iudiciū euacuationis p cognitionē cōplexiōis. Et dicit hic tres ꝯclusiones. ¶ Prima: calida et sicca cōplexio probibet ab euone. ¶ Scđa cōclusio: cōplio frigida et humida nō habēs caliditatē: aut habēs eā debilē probibet ab euone. ¶ Tertia cōclusio: calida et humida faciliter tolerat euonem et fortē. ¶ Ratio p'me conclusionis est: q2 in cōplexione calida et sicca plerūqʒ est paucus sanguis et paucū humidū: et spūs et humores ex motu q̄ fit in euone sunt faciliter in eis inflāmabiles et ex

Q Triplici ḡ cā debilitas virtutis probibet euonem. P'ma q2 virtus tam debilitata per euonē deficeret timore imminente piculi: scđa q2 debilis virt° nō sufficeret regere et reducere medicinaʒ de potētia ad actū: tertia q2 virtus p euonem debilitata cū morbo succūbere et min° posset ei resistere. Et ex oib° cāis istis° plus ꝓhibet virt° debilis illā q̄ sit p flōmiā q̄ali q̄ui aliā predictarū: eo q̄ plus virtutem debilitaret: et est ātē Gal. 9. megatechni. c. 6. Nō q̄ Auic. nō intēdit hic remouere oēʒ euacuationeʒ artificialem

A

a cholericis: sz magnas sō nis et fortes pharmacias: pōt .n. in his bū cholera ex vētre nō sanio purgat vel cū vrina ipsa pro uocari ēt cius vomitus cū aq̄ calida vel laxa ri vētre cū le nitiuis.vt idē dicit tertia pri mi.doctrina quarta.c.j.

B

les et ex pharmaci caliditate qd vt plurimū est calidū sūt ēt faciliter resolubiles:pp ista igit̄ nocumēta indicant q̄ nō fiat eūo:verū ē tñ q̄ pōt aliqñ significare q̄ fiat eūo pro quāto indicat humorē cholericū abūdare in corpo re q̄ euacuādus:et iō qñqz tales sūt euacuādi qñ euanē sit leuiis q̄ in aliys silr indigētib⁹ eque fortib⁹:et hoc intel ligit Aui. ¶ Ratio aūt scde ꝯclonis est ista:p̄ tenēdo q̄ aliq̄ est cōplo frida et hūida et nō multū tñ distās a tēpa mēto:et ē talis p̄ pltiā humoꝝ flegmaticoꝝ:et talis nō ꝓ hibet euonez.Et qñqz est radicalr calida:sz multiplicatis flegmatib⁹ pp indigestionē tendit ad frigus:et ista idicat de euone:nec ē cū tāta debilitate q̄ euonē ꝓhibeat.Alia est frida et hūida radicalr in mēbroꝝ suba et multū rece dens a tēpamēto:et q̄ paucū hz de spū et sanguine:et ista ē de q̄ logt̄ Aui.vñ dicit caliditatē nō hñs sed debilem ha bēs.Tūc rō est q̄ istoꝝ corpoꝝ virtus est debilis et hu mores et mēbra cū spiritib⁹ facilr resolubiles:qcqd aūt a suba humida resoluit̄ est multo plus q̄ qd a sicca dis soluit̄:ēt si in calore sint paria p̄ afo.cōmē.14°.pp hoc q̄ cās nō bene tolerat hec cōplo euonez.Et tu ex h̄ idē po tes dicere de melācholicis q̄ multū sunt distātes a tēpa to:tñ pp siccitatē suā nō ita cito dissoluunt̄. ¶ Ratio ter tie cōclusionis est qz in cōplone cala et humida virt⁹ na turalis est fortis et humores multi nō faciliter īflāmabi les pp multitudinē:q̄ indigent euone:et pp alia duo dicta tolerant fortem euacuationem. Dō.I.

Sed in hac 3ª regula cadit dubiū. Nā Gal.9° te rapē.c.vltimo:dicit ꝯtrariū vbi ad literā

C

Substātia igit̄ puerorū facillime euaporat̄ et spargit̄:qz olum est humidissima:frigidissima ꝯo nulli⁹:q̄ re nō idi get euacuatiuo pharmaco hñs inatū euacuari:vñ pars p⁹ vult q̄ i talib⁹ in q̄bus est multa euaporatio corpe idigēte sā guinis diminutiōe:q̄ euo aut nō fiat aut fiat p̄ flōmiā Arguit̄ q̄ sic.Illa cōplo min⁹ idicat de euone in q̄ pluri ma fit dissolutio.q̄ et c.maior et minor sūt Gal.loco allega to. ¶ Ad hāc difficultatē rñdet̄ fm Dy.dupl̄r.Uno mō q̄ cōplo humida q̄dā est talis nāliter:q̄dā aūt accñtalr: mō corpora humida accidētalr:et cū h̄ cala sunt illa de q̄bus logt̄ hic Aui. Gal.aūt loquit̄ de humidis nāliter. ¶ Scda rñsio est quasi declaratiua p̄me:et est q̄ corpo rū humidorū q̄dā sunt talia q̄ ad subam mēbrorū p̄nci paliū:qz hñt illa mollia et humida:q̄dā aūt sunt humida nō quo ad mēbra solida et eoꝝ subam:sz iō dicunt̄ humi da:qz in venis multū hñt de humorib⁹:et de p̄mis logt̄ Gal.vnde exēplificat de pueris:et de scdis intelligit Aui. qz pp multū humorē indicat de euone:et pp caliditatem indicat virtutē eē fortē q̄ pōt tolerare. ¶ Qu aūt hec rñ sio nō sit d mēte Aui.pz ex his q̄ dicit 3° h⁹.doctrina 4ª. ca.p̄mo:vbi logt̄ de regie corpoꝝ hñtiū cōplonē nālem recedētē a tēpamēto:nā in nullis p̄cepit euones fieri per flōmiā aut alter:modo hic p̄cipit fieri i calida et hūida. ¶ Preterea docet hic Aui.rectificare iudiciū euonis p̄ indicationē cōplexionis nālis:et nō ꝓpter multitudinem humorū:aut plenitudinē venarū:et iō Aui.loquit̄ vere d̄ cōplexione calida et humida mēbrorū simplicium nāli. ¶ Puto ergo q̄ in cōplone calida et humida nāli qñqz fit p̄ humiditatē mēbrorū tanta mollities:qz calor sup fluitates sufficit resoluere solū debite abstinēdo:et h̄ non inuenit̄ cōiter in pueritia:qñqz aūt iaz ingrossatis humi ditatibus calore nō aucto non sufficit ita resoluere:sicut multiplicare vt in iuuētute et in sequētibus etatibus:et iō cōplo cala et humida cū multa subtilitate sube mēbrorū et humoꝝ ꝓhibet ab euone vt puerorū:sed sic non indi cat hic:et de ista logt̄ hic Aui. Nā de cōiūcta multe sub tilitati dicet infra cū loquet̄ de etate in hoc capitulo.

D

Et ex clarius hic p̄ ista po sitiōe q̄ Gal. loquit̄ de hūi dis teneris na ris et facilr re solubilib⁹ sic sūt pueri. Aui. ꝯo intēdit hic de cala et hūi da cōplone in corpe solido musculoso et forti.

Nō q̄ nō est oino:verū qd dicit hic ma gister de mēte Aui.vz q̄ humōi cōp i ca lida et humi da ñ sint aliq̄ mō euanda:nā ipse dicit i fine illi⁹ capli q̄ talia corpa ipe veris de bēt se tēpera re:et seruare mi nutione et eua cuatione.

¶ Figura aūt.s.supfluitas macici aut raritas ab ea ꝓhibet pp timorē ne spūs resoluatur. ¶ Et silr opz i regēdo debilē et macrū mul tā cholerā rubeā i sāguine hñtē vt ei blādia ris et ñ ipz euacues:et vt eū nutrias ex eo qd bonū generat sanguinē ad friditatē et hūidi tatē declinātē:qm ex h̄ sui humoris cōplexio rectificabit̄ aut fortasse ipm fortē efficies et euones tolerabit. ¶ Et silr opz ne illū euare sis ausus qui ex consuetudine parum come dit quādiu ab ei⁹ euacuatione abstinere po teris. ¶ Supflua quoqz pinguedo ab eo ꝓ hibet pp timorē ne frigiditas dominetur et ne caro venas cōprimat et eas extinguat cū va cuas inuenerit et calorē suffocet inatū aut su pfluitates exprimēdo ad interiora expellat.

B

F

¶ Hic docet rectificare iudiciū euacuationis p̄ indicationez a figura.Et ꝯstat q̄ Aui.hic p̄ figurā nō itelligit proprie figurā:sz illud qd nos cōiter vocam⁹ habitudinē:et h̄ re spicit duo gña dispōnū:vnū est pinguedinis macici et car nositatis:aliud est dēsitatis et raritatis.Innuit hic etiam Aui.incidēter de quadā cōsuetudine:et dicit in toto con clusiones quattuor. ¶ Prima est ista:figura supflue ma ciei et raritatis ꝓhibet ab euone.Et rō est qz in istis time tur ne spūs resoluant̄ in euone supple ita vt virtus inde nimiuz debilitet̄. ¶ Scda cōclusio:corpus debile et ma crum multā cholerā hñs sanguini admixtā:opz vt regat̄ blādiēdo sibi et nō euando ipsam et nutriēdo ipsuz cum eo qd generat sanguinē bonū tēdētē ad frigiditatē et hu miditatē.Et rō est:qz per h̄ regimē:aut rectificat̄ malus humor:aut fit fortis ad tolerādū euonē. ¶ Tertia cōclu sio:nō sis ausus euare illum qui ex cōsuetudine paruz co medit quātū potes abstinere ab euone. ¶ Quarta cōclu sio:supflua pinguedo ab euone ꝓhibet.Et cā est qz time tur ne facta euone dominet̄ frigus:et ne caro comprimat venas cū inuenit eas vacuas:et ista suffocet calorē inatū: aut exprimat supfluitates ad interiora.p̄ma regula est sa tis clara. ¶ In scda regula nota q̄ blandiri est leui via incedere mitigādo maliciā morbi aut materie impressio nem cum re que facit tarde effectum:et ita facit regimen de quo hic dicit regula euonis. ¶ Nō 2° q̄ non solū qñ cholera est peccans in corpore valde macro:sed etiā cuz est peccatū alioꝝ humoruz cum debilitate et macilentia blādiēdum est:et regēdus est homo cū eo qd generat san guinē bone substantie:declinantem tñ ad ꝯtrias qualita tes quaslibet humoris peccātis.Et ideo hoc est dictū vt per hoc alia intelligant̄:reliqua sūt clara. ¶ Quarta aūt regula habet veritatē quo ad p̄mū timorē:qz in omni su pflua pinguedine abūdat friditas:iō di 7° q̄rti in ca.de macülis pinguedinis.Euacuādo q̄ humores calidos aut resoluendo spiritus est timor de nimio excessu frigoris. Scdo ēt timor est rōnalis:qz vene plene magis resistunt cōprimēti q̄ vacue.Timor ēt est de suffocatione caloris nālis sicut timet̄ de suffocatione ignis cum est paruus et ligna sūt viridia multa superposita ita in expressione hu morū ad iteriora:res ē clara. ¶ Nō tñ hic q̄ pinguedo et grassities illoruz q̄ a nā oino sunt calidi et que est facta artificialr ex multo cibo indicat de euone:vt di illo afo. In exercitātib⁹ ad summū:et cōstat q̄ ista sit supflua: il lorū aūt grassities qui sunt grassi fm nām quādo est val de extrema probibet ab euacuatione.

G

Ista cōclusio hz veritatem de q̄cūqz cor pore macro si ue melācholi co siue qōcūqz sit:sz debēt applicari ꝯtria dispōni qz aut curat̄ aut for tificat̄ vt dicit hic Gētilis. Rō tertie con clusiōis ē qñ ille nō aggre gat supfluita tes:vñ i eo nō ē repletio:alīqñ tñ ē euan dus vt cū er rat i regie vel si hēret malā distēperātiam epatis vel sto machi.

H

I ¶ Accidētia quoqꝫ mala sicut aptitudo colirice passioni et spasmo ab ea prohibent.

¶ Hic docet dcm̄ iudiciū rectificare p cōsiderationē accidētiū dicēs. Accidētia mala sic colirice passiōis: et aptitudo ad spasmum ꝓhibēt ab euone. ¶ Ubi nō: ꝙ colirica passio est mot⁹ materierū corruptarū nō digestaꝝ ad separationē ex via intestini et redeūtiū ad spm a corpe fm acuitatē et laborē expulsiue. Et p viā itestini intelligimus nō solū cōcauitatē itestini: ſꝫ stōchi ēt qꝛ est via ad intestinū. Cā aūt eius est multiplicatio corruptionis digestiōis et mācrū corruptarū in venis et fortitudo expulsiue venarū et debilitas intestinorū et stōchi qb⁹ trib⁹ ꝯiūctis accidit ꝙ fiat multiplicatio mācī corrupte in venis: deinde ꝙ nā forti motu isurgat ad expellēdū. 3° ꝙ ad stōchū et itestina tāquā debilia expellat. Ex qbus pꝫ ꝙ pati colirice passiōi ꝓhibent ab euone pcipue p secessum aut vomitū: qꝛ in illis est piculū supabūdātis fluxus aut vomitus et acciñū malorū q̄ in ea iueniūt vt potes legere 16° tertij. c. de fluxu vētris oiuꝫ modoꝝ: maxie pp fortē motū et subitū conatū quē in istis ē parata facere expulsiua mēbrorū: vñ qñqꝫ q̄si subito peunt et incidūt syncopiz et acutissimos dolores. ¶ Nota 2° ꝙ parati ad spasmum qdā sūt parati ad spasmū ō repletiōe: qdā āt ad spasmū de inanitione. Et pmi qꝛ hñt multas humiditates et neruos dbiles ad resistēdū mēbris trāsmittētib⁹: et in istis est timor ō euone ne agitato humore currat ad neruos. Alij aūt hñt subam neruoꝝ resolubilē et ꝯsūptā paratā ꝯbi ex pauca euone: et i istis ē clara cā timoris. Qui ēt hñt neruosa mēbra nimis sensibilia vt stōchū sūt parati cadere in spasmū nō ꝓportionatū ad mām. In istis ergo qꝛ spasmus cuiuscūqꝫ modi est accñs valde malū: ꝓhibentur euones ille pcipue p quas timeret de casu i spasmū et indicat eā ꝓhiberi nisi sit aliud forti⁹ indicās ꝯtrarium.

Et sic potissime nūc ista passio qñ mala mā generatur in stōcho vñ mēbra remanēt et mittūt ad stomachū et intestina vñ sit vomitus et fluxus ventris.

K

L ¶ Etas pterea ēt q̄ nōdum ad augmenti cōplementū ꝑuenit aut ad consumptionis terminum est transiens ab ea prohibet.

¶ Hic docet ex etate dicēs ꝙ etas q̄ nōdū ꝑuenit ad finē augmēti: et etas que trāsit ad terminū ꝯsumptionis sicut decrepita ambe ꝓhibent ab euone. Et cā q̄re etas puerilis ꝓhibet ab euone est multa resolutio suoꝝ spūm: precipue tñ ꝓhibet a flōmia: cū sanguis facile parat⁹ sit resolui in eis: decrepita aūt etas pp virtutis debilitatē. Attende tñ ꝙ supra. 14. annū cōcedit flōmiare tūc nondū ꝑuenerūt ad finē augmenti. Silr in decrepita etate pp pleuresim aut pipleumoniā ꝯcedit: vt Rasis 7° cōtinentis: et narrat Auer. ꝙ ꝓcer flōmauit filiū triū annorū. Ex qbus elicias ꝙ nō ita ꝓhibet ꝙ nullo mō in eis sit facienda: sed nō fit nisi forti cā indicāte: et tūc fit minor et leuior q̄ in alijs etatibus ceteris paribus.

Et idem dicit Gal. 11. terapeuti. c. 3.

M ¶ Hora quoqꝫ multum calida aut multū frigida ab ea prohibet.

¶ Hic docet p regimē hore siue tpis iudiciū illud rectificare dicēs ꝙ hora multū calīa et multum frigida ꝓhibet ab euone: et dī in afo. q̄rte pticule. Sub cane et añ canem: de pharmaco tñ: ſꝫ de flōmia et vomitu nō est veꝝ: nā in hora multum calīa timet de nimia resolutione: et in hora multū frigida humores sunt cōgelati inepti euoni: et rō q̄ est de regionibus fere est de hora.

¶ Et regio qdē meridionalis vehemēter calida ab ea ꝓhibet qm̄ plima coꝝ q̄ vētrē soluūt sūt calīa: et diuaꝝ acuitatū ꝯiūctio tolerari nō pt qm̄ ꝟtutes i eis debiles erūt et dissolute: et qꝛ exterior calor māꝫ ad exteriora trahit et medicina ipsaꝫ trahit ad interiora: quare inde ꝓuenit in diuersas partes protractio et ad resistētiam perducit: et septentrionalis multum frigida ab ea prohibet.

N

¶ Hic docet rectificare iudicium euonis p cognitionem regionis dicēs ꝙ regio meridionalis multū calida prohibet ab euone. s. cū pharmaco pp tres cās. Pria qꝛ pharmacū calidū est et siccū et ꝯiūctio duarū acuitatū nō pt tolerari. Scda est qꝛ in istis regionib⁹ habitātes sunt debiles et dissoluti pp multā euaporationē. Tertia est qꝛ aer calidus trahit ad exteriora: et pharmacū trahit ad interiora: et istud pducit ad resistentiā: qꝛ. s. resistit humor euoni magisq̄ si nō traheret ad exteriora: et sic ipedit pharmaci operationē. Et addit ꝙ regio multū frigida ꝓhibet ēt ab ea et nō assignat cām: ſꝫ sunt predicte cū dixit de hora. Et tu ēt intellige ꝙ ista prohibitio pōt hēre cāꝫ oppositā maiorem se vñ fieret euo sed nō ex toto regularis.

Uide Gal. in cōmēto particule aforismorum sub cane et c.

O

¶ Parua q̄qꝫ euandi ꝯsuetudo ab ea ꝓhibꝫ.

¶ Hic docet iudiciū de euone sumptū a ꝯsuetudine q̄ supra dī. Et dicit ꝙ parua ꝯsuetudo euandi ꝓhibet euonē. ¶ Sꝫ arguit ꝯ: qꝛ parua ꝯsuetudo euonis signat multā repletionē: ſꝫ pp multā repletionē fiēda est euo. ḡ parua cōsuetudo euandi indicat eē euonē fiēdā. ¶ Hic videt ꝙ parua ꝯsuetudo euandi merito sui nō ꝯiuncta cū alio indicāte euonē indicat euonē ꝓhiberi: qꝛ ꝯsuetudo indicat ō sui cōseruatione sicut res nālis: vt pꝫ in illo afo. Secūdū multū et repente: et precipue in cōmento. Sꝫ qñqꝫ parua ꝯsuetudo euandi cōiungit cum alio: merito cuius indicat euonem fieri oportere vt si cōiungat cum malo regimine vt in sup̄flue se replente: et sic parua cōsuetudo euandi significat euonē pro quanto cuꝫ illo significat repletionē: verūtñ ēt in quātum est consuetudo in ꝯtrariū significat non fieri: et ideo nō tam fortiter euamus incōsuetos: sed in pluribus vicibus. ¶ Nō tñ icidēter ꝙ ꝯsuetudo euandi aut cū flōmia aut cuꝫ alio: tñ non significat corpus cū simili tēpore debere euacuari si permutet regimē ad id quod prohibet aggregari multitudinem: et maxime de flōmia vult hic Gal. ꝙ consueti flōmari nō ideo sunt flebothomādi qꝛ cōsueti sed qꝛ simili cā precedente que ꝑcessit alias: qꝛ in regimine facta est repletio in alijs euonibus forte nā ex cōsuetudine fit pigra sine adiutorio ad euandū: et sic illa ꝯsuetudo pt signare plenitudinē p aliō.

Ad h ꝯpositū multū facit sententia Gal. in cōmēto afo. rñ. 49. 2e particule. s. Assueti et c.

P

¶ Ars ēt q̄ multa fit euacuatio sicut seruiēdi in balneo et onera dorso deferentiū ab ea ꝓhibet et ad vltimū ois ars laboriosa.

Q

¶ Hic docet sumere rectificationē iudicij in euando ab arte. Et vult ꝙ ars p quā fit multa corpis euo sicut ars seruiēdi in balneo. s. in stuffa et ars portādi onera in dorso ꝓhibet ab euone. Similiter ois ars multi laboris: qꝛ ois talis significat paucitatem humorū. Alique tamen tales significant corpora esse debilia vt ars seruiēdi in balneo: et aliqua fortia vt ars portandi.

¶ Scias preterea ꝙ intētio in omni euacuatione est vna quinqꝫ rerum.

¶ Usqꝫ ad pñtem partem Aui. dedit cañ. de q̄n siue de tpe euonis: et sunt illi p quos cognoscit corpis dispositio an requirat et toleret euonem: aut nō per debitam considerationem decem rerū iam dictaꝝ. ¶ Hic ponit cañ. de mō euonis. i. de cōditionibus obseruandis circa euacuationem de intentionibus habendis tam de qualitate q̄ de quātitate et loco euonis. Et diuidit in duas: pmo ponit numeruꝫ

A nit numerū intētionū habendarū in euōne. 2° exequit circa illas ponēdo casū. 2° ibi ppe.[Aut euo illius.] Primo dicit q in oi euōne intētio est vna quinqz rerū. ¶ Ubi nō: q Aui. vult q in oi euōne fiēda artificialr opz ꝯsiderare istas quinqz res: imo eas itēdere opz: q̄s ipse narrabit ſm modos quos ipse specificabit: ⁊ sūt spēs huoris siue malitia: declinatio ei9 ad ptē corpis: dispositio mēbri p qd fit aut fieri dz euo: tps euōnis in cōparatiōe ad pparationē humoꝝ ad exitū: ⁊ quātitas euandi. Nā euo ſm Gal. est totā a corpe educēs huoꝝ inhaz: vt 3° techni. ¶ Primo ergo qz id qd a corpe educit dz eē ptermāꝫ aut actu aut ppinqua potētia: ⁊ oē tale est nociuū: opz q ꝯsideret humorū malitia. ¶ Scdo qz humor malus quāqz ē inepe9 euōni: opz q cōsideret aptitudo. ¶ Tertio qz dz totam subam educere: opz q cōsideretur quantitas educendi. ¶ Quarto qz p aliquā viā dz euarioꝝ q ꝯsideret si humor a nā ad aliquē locū vel viam derivatur: ⁊ sic motus

B humoris. ¶ Quinto opz ꝯsiderare mēbrū p qd fiēda est euacuatio. In illa ergo euōne bene artificialiter facienda possumus aliqd istorum negligere.

¶ Aut euo illi9 qd est euacuādū ⁊ seqt ipm pculdubio trāquillitas nisi q receptaculoꝝ lassitudo ipz sequat aut caliditatis ebullitio aut febris effimera aut alie egritudines q̄ comitant sicut excoriatio quā vētris solutio in intestinis facit: aut vlcera q̄ vrine puocatio i vesica facit: ⁊ hoc qdē lz iuuamētū cōferat: eius tn vtilitas nō sentit: imo qnqz psentialiter dolet donec accidens remoueat.

C ¶ Hic exequit ⁊ diuidit in quinqz. Primo ondit que sit intētio hnda in malitia humoris euandi. Scdo que sit intētio in declinatione humoris ad aliquod mēbrū. Tertio que sit intētio hnda in mēbro p qd fit euo. Quarto que sit intētio in dispōne humoris quo ad obediendū euōni. Quinto q̄ sit intentio in quātitate humoris euandi. 2° ibi. [Et secūda] 3° ibi. [Et tertia.] 4° ibi. [Et quarta.] 5° ibi. [Dispreterea euo.] ¶ In pma parte vult istā ꝯclusionē In euando opz intēdere q euacuet humor nociuus ita vt sit dign9 euari. Probat sic: illū huorē debem9 euare ad cui9 euōnē sequit trāquillitas: sz ad euōnē huoris digni euari seqt trāquillitas: igit ⁊c. verū est tn hoc dicit Aui. nisi pp euōnē humoris sequat accidens aliud sicut lassitudo receptaculorū: aut ebullitio caliditatis: aut febris effimera: aut excoriatio quā aliqn fac flux9 vētris: aut vlc9 i vijs vrine: qd fit dū puocat vrina aliqn. Nā i istis casibus: lz euo afferat iuuamētū: tn nō sentit ei9 vtilitas: sed qnqz dolet pncipalr donec remoueat accns illō. ¶ Nō

D g pmo q inter cetera que in huore euando ꝯsiderant est qualitas ei9. Et hec regula de qualitate humoris euandi est snia afo. prime particule. In perturbationibus ventris ⁊c. ¶ Scdo nota q duobus modis ꝯsiderat qualitas humoris euandi. Uno modo spāliter: quēadmodum dicimus humorem aliquē calidū aut frigidum aut putridū: ⁊ sic de alijs spālibus denominationibus. Scdo mō ꝯsiderat q̄litas generaliter inquātū humor est nociuus: aut ꝯueniēs: ⁊ hoc ex quocūqz capite fuerit nociuus siue pp qualitatē siue pter quantitatem: ⁊ hoc mō loquitur hic Aui. ⁊ Dip. loco allegato. Et hoc maxime pz: qz ēt de flōmia hic intelligit que principaliter conuenit peccato humorū in quāto: vn humor peccans in quali spāli ē humor qui cuiuscūqz esset quantitatis tn est in spāli nociu9. peccans aūt in quāto spāli est g dato q esset alteri9 qualitatis stāte quātitate in eo loco vbi nūc est: esset nociuus.

Et nō solum hic verificatur de euōne artificiali p medicinā: sed ēt de euōnib9 spontaneis ⁊ nāis vt vult idem Dip. in codē afo. allegato a magistro.

In quāto aūt gnali peccat ois humor malus quātus ⁊ in q̄li gnali silr. Et ideo qlibet peccās in quāto peccat in q̄li saltem gnali. Et qlibet peccās in quali peccat in quanto gnali. Sed nō est incōueniēs aliquē humorē in forte nūc peccare in quāto spāli supfluo: ⁊ qui a caliditate supflua p totā horā calefiet ⁊ augmētabitur: ⁊ in fine peccabit in quātitate diminuta ⁊ calitate diminuta. ¶ Tertio nota:

E q Aui. dicit vnā intētionē circa h q euacuet humor qui est euandus: ⁊ nō dicit peccās in q̄li: ⁊ iō Dip. loco allegato dixit: q̄lia opz purgari: ⁊ rō est qz nō quilibet humor peccās i q̄li spāli notabili peccato est dignus euari: quēadmodū est de sanguine cholerici aut flegmatici febrientis terriana pura cū paucitate sanguinis ⁊ inflāmatione cholere: aut quotidiana de flegmate crudo cū sanguinis paucitate. Ille eni sanguis ita peccat cū sit preternālitr calidus q eo mediāte defert ad mēbra febris: tn nō est euandus. Et iō dicit Aui. q intētio est euare illū g peccat

F si sit euandus: imo ꝯcedēdū est q est aliqs humor peccans peccato iferēte nocumētū mortale: g tn si posset euari absqz alio humore ⁊ spū nō eēt euandus: ⁊ multa talia vide p° afo. afo. 2° Ex his cōprehēdit insufficiēs illorum positio g dicūt oēm huorē peccātē si nō fieret alteri9 euo eē dignū euari: imo peccās ēt peccato incorrigibili multotiēs nō eēt euandus qn ibi nō eēt melior: vt multotiēs de lepra accidit in sanguine. Ex his ēt apparet verificatio antis scdi. Nā si huor ita peccat vt sit dign9 euari: tūc psentialiter nocumētū remanētie est maius iuuamento: ⁊ iō p remotionē eius nisi aliud accidens eueniat remouet plus de nocumēto: ⁊ p ꝯns infirm9 alleuiat a suis nocumētis: ⁊ hoc est qd Aui. vocat hic trāquillitatem. Dip. aūt loco allegato dixit: cōferētia: ⁊ addit bonā tolerantiā:

G qz dum nō euacuat nisi sit dignus euari: iuuamētum est maius nocumēto: ⁊ nocumētū nō est notabile: ⁊ iō bene tolerat qz infirm9 nō multū debilitat. ¶ Ulterius nota q lz nō euacuet humor dignus euari: tn multotiens accidit ex alia re cōiuncta cū tali euōne nocumētū occultās iuuamētū euōnis illius: vt in casibus narratis ab Aui. in litera. Nam multotiens cū maligno humore euacuatur bonus aut resoluunt spūs: vn mēbra q̄ sunt receptacula relaxant ⁊ sequit syncopis aut alia accidētia. s. debilitas: ⁊ qnqz accidit in trāsitu huoris euandi p viā aliquam q nocumētū infert in via: qnqz ēt ex motu agitant humores aut spūs ⁊ accidunt calefactio ⁊ febris: ⁊ qnqz ex nā pharmaci cū quo fit euo accidit idem: vn oia ista sunt ꝯsiderāda: ⁊ p posse in euōne vitāda: nisi pp necessitatē maioris iuuamēti: vn cauere debem9 quātū possumus conuenientem humoris euōnem: ⁊ ne transeat p mēbra que hēat ledere: ⁊ ne in corpore fiāt aut in pharmaco nocumēta: merito quoꝝ sit apta seq aut febris aut alia iflāmatio

H vel debilitas: ſm qd in partibus ꝯsiderat. ¶ Ulteri9 nō q cū talia accidentia supuenerint ipsa occultāt iuuamentum euōnis: sed illis remotis nisi aliud superuenerit: tunc percipitur euacuationis iuuamentum.

¶ Et secunda est cōsideratio partis sue declinatiōis: sic nausea q̄ vomitu mūdat: ⁊ mordicatio in vētre q̄ vētris solutiōe remouet.

¶ Hic declarat scdam intētionē dicēs: q scda intētio est euare humorē p viā ad quā declinat pportionataz nāe: sicut nausea q̄ mūdat vomitu: ⁊ nā faciens mordicationē in vētre q̄ remouet solutione vētris: vn Auic. Inuit q medicus dz euare p ptē ad quā nā declinat humorē: ⁊ ē snia pme pticule afo. Que ducere opz. ¶ Ubi nota q in humorib9 euandis qnqz intēdimus solum ad euōnem: ⁊ tunc habet veritatē regula Aui. hic: ⁊ afoꝛismus allegat9.

I ℂ Qñqȝ intẽdim⁹ ad diuersionẽ: τ tũc nõ opȝ euãre per loca ad que nã declinat humoꝛ: imo ad opposita: τ hoc habebis infra in plerisqȝ locis: τ Gal. dicit 13° de ingenio sanitatis idẽ. ℂ Nota 2° ꝙ qñqȝ loca ꝑ q̃ nã euãt vł ad que nã declinat sunt ꝯueniẽtia illi euõni τ qñqȝ nõ. Sed si loca fuerint ꝯueniẽtia ꝑ illa fieri dȝ. Si aũt nõ: dȝ ꝓhiberi potius illud qḋ nã tentat: vnde Hippo. dixit: τ ꝑ conuenientia loca ducere: que autem sunt conuenientia loca statim dicetur.

Et tũc vacuãdũ ẽ diuersiõe illi⁹ mãe ab illis locis pou⁹ ꝙ ꝑ ea purgare: τ dz tunc mã declinare ad talia loca vñ declinat ad mẽbrũ nobilius vel suspectius ad patiẽdũ: vt dicit gale. in cõmẽto allegato afo. Que ducere opȝ q̃re τc.

ℂ Et tertia ẽ mẽbrũ egressionis ei⁹ a ꝑte declinatiõis ei⁹ sicut basilica dextra ĩ egritudie epatis τ nõ cephalica dextra: qm̃ si erroꝛ ꝓuenerit ĩ tali q̃le ẽ illḋ qñqȝ sequeꝛ ide timoꝛ Et opȝ qdẽ vt sit mẽbrũ egressiõis ignobilius illo a quo fit euõne mã ad illud declinet qḋ est nobili⁹. ℂ Opȝ ꝑterea vt sit ei⁹ exit⁹

K nãlis sicut mẽbra vrine gibbositati epatis τ ĩtestina ꝯcauitati ipsi⁹. ℂ Est tñ cũ mẽbrũ a quo expelliꝛ ẽ ip̃m mẽbrũ ꝑ qḋ euõ faciẽda est: sȝ est in ipso egritudo vetus aut recẽs ꝑꝑ quã est timẽdũ de cursu humoꝝ sup ip̃m. Ipsi ergo ad aliud qḋ sit meli⁹ trãsponendi sunt. ℂ Et est ẽt cũ ex superatione humoꝝ timeꝛ sup ip̃m egritudo sicut cũ tract⁹ fit ab oculo ad gulã: qm̃ timeꝛ ne illi qñqȝ superueniat suffocatio: iõ quale est huiusmodi sua-

L niter τ molliter fieri debet.

ℂ Hic narrat tertiã rẽ ad quã medici hñt intentionem in euõne: τ diuidiꝛ in duas. Nã p̃mo facit ħ. 2° ꝓbat vnum suũ dictũ. 2ª ibi. [Nã qdẽ.] ℂ Dic̃ p̃mo ꝙ tertia res quã intẽdimus in euõne est ꝙ mẽbrũ ꝑ qḋ fit euõ sit conueniens illi euõni. Est aũt ꝯueniẽs qñ in eo ꝯiũgunꝛ qnqȝ cõditiones. P̃ª ꝙ mẽbrũ egressionis sit a ꝑte declinationis eius. s. humoris euãndi. i. sit ad qḋ faciliꝰ declinat talis humoꝛ: aut ſm qḋ exponit Dy. hẽat ad humorẽ euãndũ declinationẽ rectã. i. viã recti incessus vel vicinã rectitudini sicut basilica dextra in euãndo humores ab epate. Nã si erreꝛ in tali q̃le est istud qñqȝ ex illo seq̃ꝛ timoꝛ. Et cã est qꝛ nõ euãꝛ illud qḋ opȝ euãri nisi tãta facta euõne vt inde virt⁹ nimis debiliteꝛ. Scḋa ꝯditio est ꝙ mẽbrũ ꝑ qḋ fit euõ sit ignobilius mẽbro a quo fit euõ ne mã declinet de ignobiliori ad nobili⁹. Tertia cõditio est ꝙ ꝑ illud mẽbrũ illi humores τ in tali loco peccãtes soleãt egredi nãliter. Nã mẽbra vrine euãnt mãs gibbositatis epatis: τ intestina ꝯcauitatis eius. Quarta cõditio est ꝙ

M nõ sit in mẽbro egritudo vetus aut noua ꝑꝑ quã sit timẽdũ de cursu humoꝝ sup illo mẽbro: nã qñ est ita: humores sunt trãsponẽdi in suo motu ad aliud mẽbrum qḋ sit melius. Quinta ꝯditio est ꝙ nõ sit ꝑiculum in tractu humoris ad mẽbrum ita ꝙ humores superent virtutẽ mẽbri τ faciãt in eo egritudinẽ. Sicut qñ trahiꝛ humoꝛ de oculo ad guttur ꝑ gargarismata qm̃ timeꝛ ne superueniat ꝓfocatio ꝑꝑ squinãtiã. Et qñ est opportunũ fieri ꝙ ad tale mẽbrũ trahaꝛ opȝ ꝙ fiat suauiter τ molliter. ℂ Ubi nõ. p̃ ꝙ ista 3ª res ad quã intẽdũt medici lȝ multũ videaꝛ ꝯuenire cũ 2ª: qꝛ vtraqȝ est de mẽbro ꝑ qḋ fit euõ: tñ est diũa. Nã in 2ª cõditione ꝯsideraꝛ declinatio humoris ad mẽbrũ: in hac ꝯsideraꝛ dispõ mẽbri τ habitudo eius ad illud a q̃ dȝ fieri euõ vel dȝ euãri. ℂ Circa p̃mã tñ conditionem cõsidera ꝙ lȝ multotiens ab humore lesio sit ꝑci-

N se in vno mẽbro: verbi gr̃a: in capite nõ opȝ ꝙ sempꝰ fiat euõ ꝑ mẽbrum recte declinationis ad illud. Nã stãte in toto repletione sanguinis doloꝛ nõ existit nisi in capite: tũc p̃mo flõmas basilicã aut cõem: vt dicũt Me. τ Aui. in capl̃is de cura mel'ie τ manie: τ siꝛ qñ intẽdimus euare τ cum hoc diuertere: sed veritatẽ hȝ vbi ab illo sit intẽtio euãndi τ nõ ab alijs nec sit intẽtio diuertẽdi. Secũda aũt cõditio obseruaꝛ ꝑcipue qñ in mẽbro per qḋ sit euõ debet figi mã: sed de hoc alibi. Tertia cõditio ẽ clara: qꝛ si sit via nãlis exitus erit cõueniẽs. Nota tñ ꝙ nõ omnium materieꝝ que in gibbo epatis ꝯtineꝛ cõueniens via exitus sit via vrine. Nã cũ sunt multe τ grosse conuenient⁹ euãꝛ per secessum. Quarta conditio intelligiꝛ vbi fortioꝛ indicatio esset de faciendo illam euõnem ꝑ illum locum quẽ dimittemus. Et cũ eadem limitatione intelligiꝛ quinta vt pȝ p̃mo tertij. illo. c. Cum mãm.

Sed ab ignobili ꝑ nobile fieri euõ non ẽ q̃ ꝑ viã sed ẽ q̃ ꝑ terminum.

O ℂ Nã quoqȝ plerũqȝ taliter opatur τ euãt nõ ꝑ ꝑtẽ qua ꝯsueuit iõ vt mẽbrũ custodiat cũ debile fuerit: τ plerũqȝ ẽt est vt sit illud qḋ nã euãt ꝑtis lõginque τ opposite τ remaneat cũ ipso ambiguitas sicut cũ a capite ad anũ aut crus aut pedẽ euãt: nõ. n. ꝓ certo sciꝛ si ex toto sit cerebro aut ex vno vẽtriculo.

ℂ Probat quartã cõditionem intẽdi a medico ꝑ operationem nãe dicens ꝙ nã plerũqȝ taliter opaꝛ ꝙ ꝑꝑ cauere nocumẽtũ mẽbri debilis euãt nõ per partẽ consuetã. Et in isto casu cõtingit ꝙ illud qḋ nã euãt sit per partẽ non ꝯsuetam τ ꝑ ꝑtem longinquã idest a parte lõginqua τ opposita τ remaneat ambiguitas in tali ope sicut vꝫ qñ nã a capite ad anũ aut ad crus aut ad pedẽ trãsmittit mãm:

P tũc enĩ ꝓ certo nesciꝛ vtrũ a toto capite fluat vel ab vno vẽtriculo. Ex q̃bus apparet ꝙ cũ medicus debeat esse imitatoꝛ nãe ꝙ ipse aliqñ dȝ ꝯsuetã viam dimittere ꝑꝑ egritudinẽ in ea existẽtẽ ꝑꝑ quã lederet mẽbrũ. Contra tñ hoc vꝫ: qꝛ nãliter mẽbra fortia trãsmittũt ad debilia: vt pȝ ex Gal. 2° de differentijs febriũ. c. vltimo: τ 3° nãliũ virtutum. Si ergo in mẽbro accidit debilitas nã mẽbroꝝ aliorũ magis inclinabitur transmittere ad ipsum. Dic dicendũ ꝙ mẽbra fortia ad debilia mittunt: sed debilia aliqñ magis conãꝛ resistere ne recipiãt q̃ꝫ nõ debilitata ꝑꝑ magnũ nocumẽtũ doloris quẽ mãe recepte facerent. Unde videmus ꝙ stãte vlcere in ꝑti⁹ meri acuto multotiens si volumus nõ possumus deglutire. Sȝ si nõ sit maioris

Q conatus debile magis recipit: aut si plus facit debilitas ad impotẽtiã resistẽdi q̃ꝫ conatus ad resistendum. Sed tibi dimitto ꝯsiderationẽ particularium casuum in q̃b⁹ hoc accidit: cũ ſm Aui. mẽbra dolẽtia facilius recipiant: vt hẽbitis infra. Debes aũt cõsiderare nõ solũ membri dolẽtis dispõnem: sȝ ẽt mẽbri mittẽtis opationẽ vel passionem. Ulteri⁹ nota ꝙ ad longinqua ꝑꝑ tales τ multas alias cãs qñqȝ nã euãt ita vt relinquaꝛ ambiguitas non solũ vtrũ ab vno vẽtriculo vel ab alio cerebri eueniãt mã: sȝ vtrũ ab alio mẽbro remoto a cerebro: τ ħ voluit Aui. ℂ Et tu ẽt nota quõ mẽbra ꝯueniẽtia Aui. limitauit ꝑ cõditiones positas a Gal. in cõmẽto illius afo. Que dicere opȝ: τ aliqua dedit tibi notanda.

Stãte doloꝛe in intestinis vꝫ habitudis ad doloꝛẽ ex ꝯña ria existe tẽꝑis opthalmia ĩ oculis nõ cessabim⁹ humõꝝ ꝓuocare vel ostẽdit Hip. 6° ꝑti. in la afo. afo. Aꝑ lo 17. In oculis ꝑaciẽtes dolores accipiẽ bonũ: τ lȝ ħ sit ꝯ q̃rtã ꝯditionem: dignitas tñ opõnis oculi ad hoc nos cogit: similẽ solũ inuenit Auic. 3° tertij. capl. de opthalmia.

ℂ Et q̃rta qdẽ est hora euõnis ipsi⁹: nã dicit Gal. penit⁹ ꝙ ĩ chronicis egritudinib⁹ maturatio tñ τ nihil plus expectãda ẽ. Et tu qdẽ iã sciuisti qd sit maturatio: τ añq̃ꝫ euacues p⁹ maturationẽ ex subtiliatiuis ĩ potu tribuere debes sicut aquã hyssopi halase τ seminuȝ.

ℂ Hic ponit

A ℂ Hic ponit q̄rtam rem ad quā intēdit medicus. Et diui
dit̄ i duas ptes. Prio pōit hāc rē. Scdo remouet dubia
q̄daꝫ incidentia circa alias res. 2° ibi[Et scias φ materie
eūo.] Pria itez i duas. Nā p̊ facit qḋ dictuꝫ est. 2° remo
uet dubiū circa hanc rē. 2° ibi[Et si̇l̄r.] Prima i duas. p̊
oñdit ppositāꝫ cū humor ē sparsus i ābitu toti⁹: vel i ve
nis. 2° qñ ē i vno mēbro. 2° ibi[Cū āt humor] Pria i du
as. p̊ docet q̄d circa hāc q̄rtam reꝫ intēdim⁹ in chronicis
morbis. 2° q̄d in acutis. 2° ibi[Sꝫ in acut.] Prio dicit q̄
tuor. Primuꝫ est φ q̄rta res ad quā est intentio in eūone
est eius hora: Dicit 2° explanādo h̄ in chronicis morbis
φ Ga. dicit in illis morbis ē tm̄ expectanda maturatio ⁊
nihil plus. Tertio dicit φ tu iā scivisti q̄d est maturatio.
Quarto dicit φ post maturationeꝫ ⁊ ante eūonem debe
mus tribuere in potu subtiliatiua sicut aquaꝫ hyssopi ⁊ bala
se ⁊ decoctionem seminū. ℂ Ubi nō p̊ vt superius dictū
est φ p̄ ꝯsideratione decem reruꝫ cognoscimus: vt Auic.
B docuit scire qñ eūari dꝫ humor. ⁊ hic dicimus φ vna intē
tio est hora eūonis. ⁊ docet hanc horā cognoscere ex alijs
q̄ ex his decē vt pꝫ. ⁊ vr̄ φ ex illis non scimus qñ eūare
dꝫ. ℂ Ad hoc r̄ndet Hy. φ qñ eūare opꝫ: iportās tp̄s: ⁊ h̄
vt pposito attinet pōt cognosci duobus modis. vno mō
gn̄aliter q̄ sciat qñ cōpetit eūo ⁊ qñ non. scdo mō spāli
ter ita φ sciatur in quo tp̄e morbi competat eūo. Et hoc
Aui. ponit in ista particula. Et hoc qñ potius pertinet q̄li
tati: q̄ cognoscit̄ per humoris dispōneꝫ. Possumus tn̄ di
cere φ per res decē supradictas adiscimus qñ euacuare
oꝫ: ⁊ que sunt corpora indigentia eūone idest qñ est indi
gentia eūonis. p̄ hoc aūt qḋ hic dr̄ cognoscimus non solū
qñ est indigentia: sꝫ qñ est ꝯueniens eūo. Nam aliqḋ cor
pus nunc indiget eūone aliq̄: cui tn̄ non esset ꝯueniens φ
nunc fieret. verbi gratia: sit corpus repletū humore malo
nō reducibili sꝫ sit crudus: grossus: q̄ etiā cū canaliū stri
C ctura. in isto casu iste nūc indiget eūone q̄ remotōe mali
humoris: sꝫ nō ē sibi nūc ꝯueniēs talis eūo: q̄ si fieret eēt
cuꝫ maiori nocumento nūc q̄ esset iuuamētū. ℂ Nō 2°
φ fm̄ Gal. ad debite regēdū corp⁹ reqrit̄ cognitio q̄litat̄
⁊ q̄ītitat̄ ei⁹. qḋ administrat̄ ⁊ fm̄ ip̄ꝫ tp̄s nō ē q̄d tertiū di
stinctuꝫ ab his vt dī 3°. tractatu techni: sꝫ comprehēditꝫ in
istis. Et iō Aui. hic nihil dicit de tp̄e in cognoscenda ho
ra eūonis: sꝫ de dispōne humoris ⁊ dispōne corporis cui
dꝫ administrari talis eūo. ℂ Nō 3°. φ sensus secundi di
cti est φ in chronicis oꝫ expectare maturationeꝫ ⁊ nō oꝫ
expectare aliud. ⁊ iste sensus vr̄ clarus: q̄ qñ est matura
tio fiat eūo. Et apparet maxime hoc per vnum additū ⁊
nihil plus. Aliqui tñ volunt φ possit iy tm̄ ꝯstrui cum iy
egritudinib⁹: ⁊ erit sensus φ tm̄ i chronicis egritudinib⁹
est expectanda maturatio. Mihi tamen videtur φ iy ni
hil plus eēt q̄si superfluuꝫ. Et iō puto φ Aui. velit i chro
nicis expectare maturationeꝫ ⁊ quasi non aliud: in acutis
D aūt oꝫ expectare multotiēs φ nō sit feruor magnus mor
bi: ⁊ multotiēs φ videatur q̄d faciat nā in die cretica cuꝫ
est valde ppinqua que in chronicis nō expectat̄. ℂ Nō
4° φ q̄d sit digestio est dictum prima primi. c. de virtuti
bus ministrātibus. Est eniꝫ digestio preparatio ad egres
sionem in nociuo non reducibili ad benignū fm̄ modū
loquendi medicoꝝ: ⁊ iō est trāsmutatio fm̄ quam mā̄ sit
facilis egressionis a membro in quo ꝯtinetur. ℂ Quinto
nō. φ licet tam in acutis q̄ in alijs expectāda sit matura
tio nisi ppter causas dictas: eminus tñ malum ē euacuare
i acutis añ digestionem q̄ in chronicis vt plurimū: q̄ mā̄
est subtilior: ⁊ p̄ hoc eūoni parator: ⁊ q̄ stimulās virtutē
agitatur: ⁊ iō facilius eūat̄. ℂ Ultimo attēde φ Aui. vr̄
incōuenienter illā ptē addere Et antequā euacues post ma
turationem ex subtiliatiuis in potu tribuere debes. Naꝫ
subtiliatiua exhibent̄ ad subtiliādū: sed digestio mā̄e in E
chronicis ē subtiliatio. q̄ qñ subtiliatiua tribui debēt non
dꝫ eē post maturationē. Preterea h̄ ē aliō icōueniēs: q̄ si
post maturationē debes tribuere subtiliatiua. q̄ in eūone
illa aliq̄d plus q̄ maturatio expectari dꝫ: puta illud qḋ
dēbēt facere subtiliatiua post maturationē. Hic r̄ndet̄ φ
hoꝝ verboꝝ sensus pōt eē duplex. Prim⁹ φ nō denotet̄
subtiliatiua debere administrari post maturationē: sꝫ añq̄
euacues post maturationē. i. añq̄ facias illā eūonē q̄ dꝫ
fieri post maturationē: q̄ cū illis fit digō: ⁊ hic sensus est
clarus. Ali⁹ sensus pt̄ eē denotās hūc ordinē esse seruādū
φ p̊ maturet̄. 2° exhibeant̄ subtiliatiua. 3° fiat eūo. Et si
h̄ mō intelligat̄ itēdit Aui. i chronicis p̊ administrari debe
re maturatiua: q̄ tn̄ nō sūt multū subtiliatiua: sicut aq̄ hysso
pi: nec cōi noīe dicūt̄ subtiliatiua q̄ nō fortiter subtiliāt
talia eni fortia facerēt mām ebullire ⁊ agitari ⁊ augmēta
ri: ⁊ resoluerēt subtile remanēte grossiore multas ventosita F
tes augerēt si i p̄n⁹ exhiberent̄: sꝫ postq̄ ista sūt administra
ta añq̄ fiat eradicatiua eūo debēt tribui subtiliatiua for
tia q̄ hic scribunt̄. Tūc eni mā ē ita parata vt subtiliet̄ φ
non ita ebulliet ⁊ resoluet̄ pars subtilis dimissa grossa ⁊
plerūq̄ꝫ tūc ē pacificata debito pcedēte regimine. Ex q̄
bus pꝫ h⁹ scdi sensus verificatio: q̄ nō intelligit̄ φ ista ex
hibeant̄ post cōpletā maturationē: sed post aliqualem.

ℂ Sꝫ ⁊ in acutis ēt egritudinib⁹ maturatio
nē expectare meli⁹ est: ⁊ pcipue cū q̄ete fue
rint. Q̄ si mobiles fuerint: tūc ad eūandum
mām festinare erit meli⁹: q̄m ipedimētū mo
tus ei⁹ est maius q̄ sue eūonis añq̄ ipsa sit
matura ⁊ pprie cū hūores fuerint subtiles: G
⁊ precipue cū in cōcauitatibus venarū fue
rint ⁊ nō in mēbris ingredientes.

ℂ In ista pte facit qḋ dcm̄ est dicēs ēt φ i acutis egritudi
nib⁹ est meli⁹ expectare maturationē: ⁊ pcipue cū mā̄e
taliū morboꝝ fuerint q̄etē: sꝫ si fuerint mobiles meli⁹ est
festinare ad eūandū mām: q̄ nocumētū sui mot⁹ ē maius
q̄ ipedimētū sue eūonis añ digōnē: ⁊ pprie si tales hūo
res sint subtiles: ⁊ magis si sint in ꝯcauitatib⁹ venaꝝ nō
egredientes ad mēbra. ℂ Ubi nō p̊ vnā eē cāꝫ pp quā dꝫ
expectare maturationē añ eūonē i chronicis ⁊ acutis. s. vt
hūor sit obediēs eūoni ⁊ ne icōplete digestus remaneat
agitat̄: nā qñ h̄ mō remanet ē magni nocumēti: ⁊ qñ hu
mor nō ē obediēs nō eūat̄ sine mlto labore ⁊ mlta eūo
ne boni. Signū aūt φ nō dꝫ eūari regulr̄ añ digōnē ē q̄
nā nō facit bonā eūonē añ digōnē nec in chronicis nec in
acutis. Nā qñ facit crisiꝫ añ digōnē: aut crisis ē ad mor
tē: aut icōpleta: aut cū saeuissimis ⁊ prauis accn̄tib⁹: qñ āt
ē cū signis cōplete digōnis: tūc ē crisis bona. Et iō cū me H
dicus sit nāe imitator faciet eūonē pōst digōnē regulr̄ tā
i chronicis q̄ in acutis pp cām assignatā i pcedēte parte.
Min⁹ tñ nocumētū eūandi añ digōnē est in acutis alijs
parib⁹. ℂ Scdo nō φ egritudo dī q̄eta aut mobilis hac
rōne cāe: q̄ eni ē ab hūore q̄eto est q̄eta: ⁊ q̄ ab hūore mo
bili est mobilis. ℂ Tertio nō φ q̄dā sūt mā̄e multū ma
lignātes ⁊ multe mobilitatis q̄ dicunt̄ furiose a medicis:
⁊ cū pmanēt in corpore est p̄iculū ne moueant̄ ad aliqḋ
principale mēbrū: ⁊ iō ad h̄ vitādū accelleramus eūonē.
Timemus enim multo maius periculū de permanentia
mā̄ei in corpore q̄ in eūone eius ante digestionē vt Aui.
dicit. Accidit ēt φ talem mām mobilem medicina faci
lius trahit q̄ si eēt fixa: ⁊ cū hoc mēbroꝝ virtus expulsi
ua adiuuat ad hāc mām expellēdā. ℂ Nō 4° materieꝝ
furiosaꝝ q̄dā sūt subtiles ⁊ q̄dā grosse: q̄ꝝ q̄uis eni plurimā

Et ē in cōmē to. 14. p° gal. sup. afo. Si mīlē sniam ēt dicit in cōmē to illius afo. scdē pticule. Corpora vbi quis vult pur gare.

I mā grossa sit min⁹ mobilis ꝙ̄ subtilis datarū nō incōuenit aliquā grossam pp̄ sui malignitatē cū est in venis vbi sunt late vie eē mobilē de mēbro ad mēbrū. Nā mā podagre ꝙ̄ est grossa pcipit̄ tn̄ multotiēs de mēbro ad mēbrū pelli: subtiles sūt facilioris euōnis ꝙ̄ grosse: alijs paribus. Et iō Aui. dicit ꝙ pcipue debēt euari māe mobiles quas hic intelligimus furiosas qn̄ sunt subtiles magis ꝙ̄ qn̄ sunt grosse. Dy. aūt hic dicit ꝙ ois furiosa mā ē subtil: ꝛ h̄ ego nō puto verū. Dicit 2° ꝙ inter istas subtiles ille ꝙ̄ sunt magis subtiles sunt facilioris euōnis: ꝛ h̄ est qd̄ voluit Aui. hic. Sz h̄ scdm̄ est expsse ꝯ Aui. p° q̄rti. c. de cura putridarū in gnāli: vbi vult aliquē hūorē esse ineptū euari pp̄ subtilitatē: qꝛ facile imbibit̄: ꝛ iō talis nō est facilioris euōnis ꝙ̄ min⁹ subtilis. ¶ Quinto nōꝙ hūores q̄ sūt in venis facili⁹ euant̄ ꝙ̄ hūores q̄ sūt in mēbris sibi aut in intestinis: nō tn̄ facili⁹ ꝙ̄ illi q̄ sunt in ꝯcauo stōchi vel itestinorū. Illorū ḡ in cōparatiōe q̄ sunt in mēbris

K lōginqs a vijs ductuū vult Aui. ꝙ pcipue hi q̄ sunt in venis. i. in cōcauitate earū facili⁹ euent̄ ꝙ̄ hi q̄ sūt in mēbris. Tu vo si vis videre vtrū digestio humoris in nocitiuo sit pura ingrossatio subtilis: aut subtiliatio grossi: aut incisio viscosi vide ea que dixi pma pticula afo. afo. 2 2°.

¶ Cū aūt hūor in vno fuerit mēbro cōprehēsus nullo mō moueat̄ donec matureť ꝛ eēntiā hēat tēperatā quā tu sciuisti in suo loco. ¶ Et silr cū nō fuerim⁹ securi ꝙ virt⁹ vsqꝫ ad maturitatis horā pduret: cū abimus eam postꝙ̄ nobis cauerim⁹ vt eius subtilitatē ꝛ grossitiē sciam⁹: qm̄ si spissa fuerit ꝛ grossa

L ipsam mouere nō debem⁹ nisi post subtiliatione. Ei⁹ vo grossitiē cognoscemus ppea ꝙ fastidiū pterituū iā pcessit: aut sub hypocūdrijs dolor extēsiuus: aut aductus apatis in interioribus. Oꝫ aūt magis custodire debemus i hmōi dispōne ē hitudo cānaliū ne ipi sint clausi: ꝛ post h̄ qdē totū posse tibi erit vt añ maturationē vētris soluas. ¶ Et scias ꝙ mãei euō ꝛ ipsi⁹ de suo loco eradicatio est fm vnū duorū modorū. Un⁹ eorū ē pp̄ attractionē q̄ fit ad lōginquā diuersitatē: ꝛ alr̄ pp̄ eā q̄ ad ꝓpinquā. Et suarū qdem horarū dignior ē cū in corpe nullo mō est alicui⁹ mãei repletio. Ponam⁹ itaqꝫ ꝙ ab ore viri supfl⁹ mult⁹ fluat sanguis ꝛ ab hemorroidib⁹ mu

M lieris supflue fluat sanguis. Unū itaqꝫ duorū faciem⁹: aut trahem⁹ p declinationē q̄ fit ad ꝓpinquā diuersitatē: ꝛ oportebit tunc vt mãm ad nares declinem⁹ faciēdo sanguinē ex naribus fluere ꝛ in altero ad matricē prouocādo menstrua: aut si voluerimus ad longinquā diuersitatē attrahere euabim⁹ in primo sanguinē a venis ꝛ locis que sunt in inferiore pte corpis: ꝛ in scdo a venis ꝛ locis q̄ sunt in suprema parte corporis.

¶ Docet modū eligēdi horā qn̄ humor est cōprehēsus in vno mēbro dicēs: ꝙ qn̄ humor fuerit cōprehēsus in vno mēbro: nullo mō dꝫ moueri donec matureť ꝛ hēat essentiam tēperatā: de qua essentia tēperata iam sciuisti in alio loco. ¶ Ubi nō fm cōiter exponētes ꝙ mā q̄ est cōiūcta in vno mēbro itelligit̄ ab Aui. mā faciēs apa in determinato mēbro vel flegmonē vel siłe aliđ. Et inde inuit Aui. ꝙ talis mā nullo mō moueat̄ añ maturationē. Et est cā qꝛ cū mā sit fixa ꝛ vnita in vno loco stricto ꝛ strictarum viarū sicut sunt pori: videť ꝙ nō tā faciliter debeat educi. Unde Yp. 4° regiminis acutorū: dicit quecūqꝫ mēbra flegmonātia in principio nō curenť cū pharmacia. ¶ Silr remouet dubiū. Nā dubitať vtrū in alio casu ꝙ̄ cū mā est mobilis sit euandum ante digōnem: Rñdeť ꝙ sicut opꝫ euore qn̄ mā est furiosa ꝛ mobilis: ita oꝫ euare qn̄ nō fuerim⁹ securi ꝙ virtus possit durare vsqꝫ ad horā itegre maturationis. ¶ Sz opꝫ ꝙ hic duo ꝯsiderenius. pmo vtrū mā sit grossa aut subtilis: qd̄ sciemus ꝯsiderādo vtrū pcesserit fastidiū ꝛ i hypocūdrijs dolor extēsiu⁹ aut apa euenerit i iterioribus: nā tūc nō est euanda nisi p⁹ subtiliatiōnē. Scdō qd̄ oꝫ magis ꝯsiderare ē hitudo cānaliū ꝛ viarū p q̄s mā dꝫ trāsire ꝛ euari. Nam puidēdū est ne sint clausi: ꝛ post h̄ totū erit tibi possibile soluere vētrē. ¶ Ubi nō ꝙ qꝛ Aui. solū posuerat vnū casū purgādi añ digōnē. s. materiei furiositatem: ideo ne quis credat ꝙ nullo alio mō h̄ fieri debeat dixit hic cañ gnālē. Et est q̄ dispō sit talis ꝙ nō sumus securi ꝙ virt⁹ possit vsqꝫ ad statū ꝛ materiei digōnē pdurare cū tali morbo ꝛ sequētibus ad ipm: pp̄ h̄ enī euam⁹ in furiosa mā. ¶ Scdō nō ꝙ alij tres modi ponunť in spāli a doctoribus pp̄ quos nō sumus securi. Un⁹ est materie multitudo: vt plerūqꝫ est in pn̄° flegmatice. Scdō est māe occulta malignitas ꝛ veneniositas vt in pestilētialibus. Terti⁹ est locus vbi peccat mā vt i apoplexia ꝛ squinātia. Q. II.

Sed pro maiori horū cañ. declaratione dubitatur. Utrum mā sit euanda in morbis ante digestionē māe cōpletā: Arguiť p ꝙ nō. Nunꝙ̄ nā i bona ꝛ laudabili euōne euat ante digestionē, ergo nec medic⁹ añ digōnē dꝫ eam euare: cum medicus sit imitator nature bene ꝛ recte opantis: vt p afo. cōmēto 2°. ꝛ p° quarti de cura putridarū ꝛ multis alijs locis. ¶ Cōfirmať 2°. Humor cōprehēsus in vno mēbro nō est mouēdus aliq̄ mō vsqꝫ ad digōnez completā. ḡ nec humor sparsus in toto. Patet assumptū pař ante ex Aui. Et tenet ꝯña: qꝛ multo minora nocumēta sequuntur ex euōne humoris in membro vno existēte alijs paribus ꝙ̄ in toto: cū ista sit multo amplior mā ꝛ eius agitatio magis nociua ꝛ virtus min⁹ fortis. Nec valet si dicať ꝙ humor cōprehensus in vno membro facit minus periculū ꝙ̄ si in toto cōprehēdať. Nam in vno mēbro cōprehensus facit periculum mortis repētine vt syncopi ꝛ apoplexia ꝛ squinantia ꝛ silib⁹. ¶ Tertio: humor grossus crudus non est euandus ante cōpletam digōnem ꝓpe statum: ḡ nec vnꝙ̄ añ digōnez cōpletā. Assumptū pꝫ primo quarti. c. de cura putridarū in gnāli cum dixit. Et si non est digestus non moueas nisi in pncipio: apud statum vo non moueas nisi mā vincat ꝛ digerat. Cōsequētia tenet qꝛ in illa hora ante digōnē est maxime digesta mā ꝛ minus inobediēs: iō minus nociua est euō eius ꝛ facilior. ¶ Confirmať: in morbis quorū mā est grossa ante eius euacuatione: aliqua digestio aut saltem subtiliatio est expectāda: vt pꝫ prima quarti. c. de flegmatica: ꝛ ex Auer. 7° colliget. ḡ minus nociua est euō post talem paruā digōnem ꝛ facilior. Sed qua rōne est ista facilior aut minus nociua ꝙ̄ dūꝫ mā erat cruda: eadē ratione est euō facta facilior in augmēto ꝙ̄ in pncipio ḡ in augmēto est faciēda: ꝛ per idem prope statum magis ꝙ̄ in pncipio. Minor pꝫ qꝛ in quolibet istorū tēporum virtus cōstat: vt suppono: sz est parū debilior ꝙ̄ añ ꝛ mā

magis

N Cꝫ sciuisti ex p° pmi. doctrina 6°. ca. 3. & bo illo. Digestiua do ꝛc. Possit ēt exponi ꝙ mā q̄ est in vno mēbro collecta opposita furiose nō est faciens nec apta facere apa: ꝛ hoc ē ethimilius: cū supi⁹ de furiosa meminerit. Vñ ꝙ mãe ꝯclusa i vno mēbro qđā magis indigēt extractiōe ꝙ̄ maturatiōe ꝛ euōne sicut ē mā herisipile: ꝛ q̄dā magis indigēt maturatione ꝛ euōne vt mā flegmōis vt dicit Auic. 3° q̄rti. tractatu p°. c. 5. vñ in mā herisipile op⁹ ē pmo educere: deinde infrigidare: vt idē eodē tractatu c. 3. dico ēt ꝙ maturatio pfecta humoris in vno mēbro cōprehēsi nō est expectanda ante digōnē vbi sit timor ipsi⁹ ex ꝯuersione i sa. niem: vt pꝫ in plerisqꝫ: sꝫ hūi expectāda est maturatio q̄ ē quedam habilitatio ad expulsionē etiaꝫ si talis hūor clausus nō daret iductiōs ad maturatione ꝯpmittēdā: tūc cēt euō: vt pꝫ in squinātia.

O

P

A magis parata. Sed in equali tpe cõtinue post pncipiũ in salubri plus de digõne ⁊ pparatione acqsiuit vt mã com
mota sit a maiori pportione. Igit̃ semp in pte posteriori
erit meli⁹ pparata q̃ȝ in anteriori. Forte diceret̃ q͡ȝ lȝ mã
sit facta obedientior: tñ virtus est facta debilior in maio
ri pportione. Sed ꝯ magis facta est mã pportionata ⁊
obedientior q̃ȝ virtus facta debilis (si morb⁹ sit saluber)
⁊ per ꝯñs melius poterit cũari per pharmacum debile.
¶ Quarto arguitur. in pncipio existe mã furiosa non est
facienda cũatio eradicatiua. ergo nec minoratio. g̃ nulla.
Patet assumptũ p oẽs ex modo loquendi Aui. p⁹ q̃rti. c.
de flegmatica. vbi dicit q͡ȝ opȝ vt euacuet̃ de mã aliquid
⁊ in reliquo expectat̃ quousqȝ digerat̃. Consequentia ar
guit̃ qꝛ sequit̃: est facienda cũatio minoratiua. ergo p illã
crescit maior pportio v̓tutis ad mãm. ergo illa facta vir
B tus ad mãm maiorẽ hȝ pportionẽ. ergo tũc per equalez
cũationẽ eodẽ mõ crescit pportio virtutis ad mãm: ⁊ sic
quousqȝ tota mã euacuet̃. ergo facienda esset euacuatio
eradicatiua: qd̃ fuit oppositũ anteceđtis. ¶ In oppositũ
est Aui. hic in casu quo mã sit furiosa: ⁊ in casu q̃ nõ fueri
mus securi q͡ȝ virtus possit durare vsqȝ ad horã digõnis
cõplete. ⁊ Hippo. 2⁹ afo. Inchoantibus morbis. ⁊ p afor.
Digesta medicari: ⁊ in acutis passionib⁹ raro: ⁊ oẽs docto
res medicine. ¶ In qõnis determinatione. pmo ponam
notabilia pertinentia ad illã. 2⁹ ponã illa in qbus medici
ꝯueniunt. 3⁹ ponã illa in qb⁹ differũt auctores. 4⁹ dicam
in hac differentia qd̃ videt̃ mihi pbabili⁹. 5⁹ rñdebo ad
argumenta pncipalia. ¶ Pro pmo est notãdũ q͡ȝ cũatio
describit̃ a Gal. 3⁹ techni q͡ȝ est opatio totã a corpore edu
C cens substantiã humoris. est ergo opatio p quã educitur
substantia humoꝝ a corpe: ⁊ hoc siue humoꝝ substantia
educat̃ in ppria forma sicut accidit in fluxu ventris ⁊ in
fluxu sanguinis: siue educat̃ in forma vaporis. vñ Gal. 2⁹
afo. insensibilẽ resolutionẽ vocat cũationez. Et põt qñqȝ
dici vl̃is cũatio respectu totius qñ a toto corpe educitur:
⁊ põt dici particularis respectu pticularis mẽbri: vt qñ
ab vno mẽbro ad aliud transducit̃. Qñqȝ tñ Gal. in scḋa
pticula: euacuationi alioꝝ humorum a sanguine non dat
cũonis sȝ purgationis nomẽ: sed hic sumit̃ vt dictum est.
¶ Nõ 2⁹ q͡ȝ de cũone hũoꝝ in vias ductuũ exitiũ vel de
cũone q̃ fit per flõmiaz vel scarificationes vel sanguisu
gas vel insensibilẽ resolutionẽ ⁊ penitus de oĩ alia exce
pta cũone que fit per pharmacũ: hic nõ intendo. Primo:
D qꝛ de flõmia ⁊ alijs in pprijs locis dicendũ erit. Scḋo:
qꝛ de ista q̃ fit per pharmacũ itelligit Aui. qd̃ pȝ cũ dixit
in fine huius paragraphi. Et post h̓ totũ pole est sibi vt
vẽtrẽ soluas. Illud. n. fuit limitans de qua cũone intẽdit.
¶ Tertio pncipalr̃ notandum est q͡ȝ lȝ Aui. dicat prima
quarti. c. de cura putridarũ in generali q͡ȝ digestio in mã
grossa est subtiliatio cũ equalitate ⁊ in subtili igrossatio.
tñ nõ sufficit ad hoc vt humor nocíuus dicat̃ digestus di
gestione q̃ expectat̃ in nociuo nõ reducibili integre q͡ȝ ha
beat in subtilitate ⁊ grossitie mediocritatez: sȝ pter talem
mediocritatẽ adhuc aliud reqrit̃. Istud notabile pbatur
sic. Cõpleta digestio in venis humoris nõ reducibilis ad
benignũ est per conuersionem eius ad mãm hypostasis
apparẽtis in vrinis albe ⁊c̃. Sed ad talẽ ꝯuersionez non
sufficit mediocritas in subtilitate ⁊ grossitie. ergo ⁊c̃. Mi
nor pȝ: qꝛ humor in forma humorali permanẽs põt esse
mediocris in subtilitate ⁊ grossitie: ⁊ tñ nõ est digest⁹ hac
digõne. Maior pȝ ex Gal. pmo de differẽtijs febriũ. c. 6.
vbi dixit q͡ȝ putredo q̃ fit in arterijs ⁊ venis dominante
certissime nã est id qd̃ in vrinis subsistit. Forte dicitur q͡ȝ
non dȝ intelligi q͡ȝ humor digestus digõne in nociuo sit
hypostasis: sȝ q͡ȝ sit talis vt per digõnẽ suã tanq̃ȝ supfluũ

B separet̃ materia hypostatica: hoc tñ nõ tollit ppositum.
Nã nõ sufficit ad hoc vt nã separet mãm illã hypostati
cã albã leuẽ ⁊ eq̃lẽ ⁊ aptã descẽdere q͡ȝ sit hũoris medio
critas in subtilitate ⁊ grossitie: ergo nõ sufficit ad ei⁹ inte
grã digestionẽ vt dĩ q͡ȝ hẽat talẽ mediocritatẽ. Assumptũ
pȝ: qꝛ humor põt recipere a cruditate putrescere sub sub
tiliori modo ⁊ sub grossiori. ergo põt sub mediocri. Pre
terea sequeret̃ q͡ȝ in febribus q̃ inciperent a putredine ta
liuȝ humoꝝ a pncipio deberet appere hypostasis lauda
bilissima: qd̃ est falsuȝ. Preterea sequeret̃ q͡ȝ oĩs humor
subtilior mediocri q nõ esset pter imbibitionẽ difficilis
cũationis eẽt digestus. Itẽ sequeret̃ q͡ȝ melãcholia nũq̃ȝ
eẽt in summo gradu digõnis: nec flegma grossuȝ cũ nunq̃ȝ
ad hanc mediocritatẽ veniant. Itẽ hoc innuit Aui. p⁹ quar
ti. de nã febriuȝ putridaꝝ in gñali cõtra ponentes q͡ȝ hu
F mores subtiles sunt digesti cũ dicit q͡ȝ tũc sequeretur q͡ȝ
in pncipio febris de cholera vel de sanguine dȝ apparere
digestio. Nã hoc ideȝ sequeret̃ si diceremus q͡ȝ sola me
diocritas in subtilitate ⁊ grossitie est digõ dicta: qd̃ est fal
suȝ. Preterea si ita eẽt in q̃libet paroxismo pncipij flegma
tice de mã grossa q̃si totalis mã fieret summe digesta: qꝛ
q̃si totũ flegma ad hanc mediocritatẽ veniret anteq̃ȝ re
solueret̃. Requirit̃ ergo alia dispositio p quã expulsioni
parat̃ magisq̃ȝ p grossitiẽ vel subtilitatẽ vel mediocrita
tem in modo substãtie. Et hec est dispositio per quã mẽ
bra hñt ad ipsuȝ habitudinẽ facile pellendi que non põt
poni nisi pprietas occulta sequẽs modũ determinatum
mixtionis. Et nos cõprehẽdimus p hypostasim apparẽ
tẽ in vrina q͡ȝ talẽ dispositionẽ acqsiuit humor p quã pa
ratus est hoc mõ obedire virtuti. ¶ Quarto nõ q͡ȝ hẽ p
prietates nõ opȝ q͡ȝ partibil̃r fm gradum acqrant̃: sicut
partibil̃r acqrunt̃ dispõnes ad ipsas pparãtes. Sequunt̃
enim determinatã pportionẽ que subito resultat ex prio
ribus dispõnib⁹ sicut forma substãtialis. Nec in hoc iten
do litigare: vtrũ aliqua talis pprietas hoc mõ possit acq
ri successiue quo ad gradus. Sed sufficit mihi qd̃ pluri
me hoc mõ nõ acqrant̃: de qbus videt̃ eẽ intentio nr̃a: ⁊
ita p nũc suppono. Nã aliter nõ video qn añ cõpletam
G digestionem materiei mediocris non deberet nã facere
crisim psectaz sicut post cõplementum digõnis materie
grosse: cũ tunc equale vel maius dñium haberet: vt patet
scienti deducere: qd̃ tñ est falsum. ¶ Quinto nota q͡ȝ hec
pprietas sequit̃ cõplementũ digõnis in nociuo nõ re
ducibili ad benignũ. Istud cõcedit̃ ab oĩbus: qꝛ oẽs cõce
dũt q͡ȝ tũc est optime disposita ad obediẽdũ v̓tuti cũanti
Et ex hoc sequit̃ q͡ȝ talis pprietas acqrit̃ in statu talium
morboꝝ: cũ in illo compleat̃ digestio: vt dicit Auic. pma
quarti. Et ex hoc sequit̃ scḋo q͡ȝ nõ est incõueniens in ali
quo morbo a pncipio vsqȝ ad statũ digõne cõtinue pce
dente: materiã tñ fieri magis resistentem cũationi: vt qñ
H esset in pncipio minus grossa ⁊ ꝯtinue grossior esset in se
quentib⁹ tpib⁹: imo plerũqȝ hoc accidit q͡ȝ putredo pmo
inuadit id qd̃ est magis subtile vt plurimũ ⁊ magis cali
dũ. Et hoc tangit Aui. pma quarti. c. de signis flegmatice.
cũ dixit. Etiã apparet in ea in pncipio calor vehemẽtior
⁊ in postremis minorat̃: ⁊ est simile vt sit cã in hoc qñ
putredo antecedit prius ad magis dulce ⁊ magis salsuȝ ⁊
magis subtile: deinde ad magis grossum ⁊ frigidũ. ¶ 6⁹
nota q͡ȝ euacuationũ quedã est eradicatiua totã vel quasi
totã substantiã materie faciẽtis morbũ respectu cuius dĩ
eradicatiua a toto corpe educẽs: ⁊ quedaȝ minoratiua q̃
notabilẽ ptez relinquit. ¶ Nota vlterius q͡ȝ nocumenta
cũationis añ digõnẽ sunt: qꝛ euacuat̃ humor q forte non
erat futurus malus. 2⁹ qꝛ difficili⁹ cũat̃ ⁊ v̓tus plus debi
litat̃. 3⁹ qꝛ agitat̃ humor nõ egrediẽs a corpore: ⁊ id eius

Sufficit tamẽ mediocritas i grossitie ⁊ sb̃tilitate: vnscõ ꝯtate ⁊ equosi tate.

Credo q͡ȝ qñ alio fuerit pa or in ista opi nione de dige stiõe vt põt pa tere p eũ intẽ finẽ illius qõ nis de maio ri tate morbuũ re ⁊c̃.

I digestio ꝓhibet.4° ꝑmiscet malignū cum bono: ꝛ mali-
gnatur bonus: ꝛ agitat taliter ꝙ si aliqđ membrū nobile
fit debile ad ipsuȝ humores agitati facilius pelluntur: ma-
xime si fuerit aꝑta in interioribus.5° qꝛ motus calefacit.nā
in tali agitatione mā putrida calefit magis: ꝛ si aliq̄ alia
ad hec nocumēta sequunt. ❡ Ulteri⁹ nota ꝙ mãeꝝ pec-
cantiū quedā sunt furiose: quedaȝ nō. Dicunt aūt furiose
ille que sunt multe malitie manifeste vt plurimū de vno
mēbro ad aliđ mēbrū mobiles: ꝛ hoc loquēdo de ꝓprio
mō furiositatis. Nec Gal. videt aliū modū excepisse ꝑti-
cula ꝑma afo.illo afo. Digesta medicari. verūtamē docto-
res addunt omnē mām esse furiosaȝ: ex cuius remanētia
in corpore per nō multū tꝑs iminet magnū periculū: siue
hoc fit ꝓpter multitudinē: vt in synoca: siue fit ꝑꝑ occul-
taȝ ꝓꝑrietatē: vt in pestilentiali ꝛ venenosa siue fit ꝑꝑ lo-
K cum in quo cōtinet: vt in squinantia ꝛ apoplexia ꝛc̄. Alie
aūt dicunt non furiose: ꝛ hoc de primo articulo. Nam de
diffinitione digestionis ꝛ comparatione materierum in
facilitate euacuandi ꝛ multis talibus si vis videre vade
ad ea que dixi prima particula afoꝛismorum afoꝛi.22°.
❡ Quantū ad.2ᵐ articulū cōsiderandum ꝙ oēs medici
volunt ꝙ qñ mā est digesta si nā nō mouet ꝛ virtus ꝯstat:
ꝛ nō sūt alia indicantia oppositū: ꝛ mā est nociua siue nō
reducibilis ad benignū opȝ ꝙ euet. ❡ Concedunt 2° ꝙ
mām furiosaȝ opȝ eradicatiue euare añ digōnē: ꝛ oēs mo-
derni ꝯsentiūt in euone cuiuslibȝ mãe q̄ñocūqȝ furiose.
Sȝ in illa q̄ ꝑꝑ multitudinē dicit furiosa: qñ non peccat
sanguis dicunt sufficere minoratiuā ꝛ nō opoꝛtere eradi-
catiuā facere euationē añ digōnē. ❡ Tertio conueniunt
ꝙ melioꝛ hora faciendi tales euationes est hora ꝑncipij
vniuersalis si putamus ꝙ mā talis ꝛ taȝ multa sic ꝙ nisi
virt⁹ exoneret nō posset aliquā bonā dispōnē agere: tūc
enim q̄tomagis expectaret tanto virtus esset debilioꝛ ꝛ
L mā ineptioꝛ. Et qdā putant in hac solū ꝯditione ꝯcessisse
Yp. in ꝑn. cū dixit. Incohantibus morbis siqđ videt mo-
uendū moue: in statu ꝟo silentium habere melius est. Et
Aui. ꝑma quarti. c. de cura febriū in gnāli dixit. Et si non
est digestus nō moueas nisi in ꝑn°: apud statū ꝟo nō mo-
ueas. ❡ Quātū ad 3ᵐ est sciendū ꝙ de euone mãeꝝ in
ꝑncipio moꝛboꝝ chronicoꝝ differūt abinuicē antiq. Nā
Gal. in ep̄la ad Glauconē vult ꝙ nullo mō in ꝑn° quarta-
ne est facienda euacuatio nec ante digestionē: ꝛ ꝙ hec sit
eius mens pȝ ꝑmo ex Aui. parū ante. Dicit nāqȝ Gal. pe-
nitus ꝙ in chronicis egritudinib⁹ tñ maturatio est expe-
ctanda ꝛ nō aliud. Itē hoc dicit Auerrois esse de mente
Gal. 7° colliget cū dicit. Sed in melācholicis ꝛ flegmati-
cis febribus raro in principio eaꝝ purgabat: ꝛ erat illud
eius opinio purgare. s. in principio febriū: tñ Gal. manife-
ste dicit ꝯtrariū. s. ꝙ minime debemus in ꝑncipio febriū
melancholicaꝝ ꝛc̄. Hoc idē habet ab eodē Gal. in ep̄la
M ad Glauconē de cura q̄rtane: dicens: curabis quartanaȝ:
sic mox in ꝑncipio diligēter ꝓuideas ꝛ mediocriter ꝛ pa-
tienter agas neqȝ medicine: aliqđ tñ des neqȝ purgatio-
nē vel defectionē ventris aut sanguinis facias. ❡ Ras.
aūt in ꝑncipio tertiane ꝛ flegmatice ꝛ quartane audacter
ꝯcessit pharmaca: vt 10° Almansoris: ꝛ 16° ꝯtinentis: ꝛ in
diuisionib⁹ habet. ❡ Aui. aūt in ꝑncipio flegmatice ꝯce-
dit ēt in ꝑn° q̄rtane: vt pȝ in capl'is ꝓprijs: ꝛ ita Auer.
loco allegato. Uerū Aui. vt innuere ꝙ hoc fiat qñ timet
victoria humoꝝ ꝛ nō aliter. Auer. aūt absolute ꝛ Rasis
ꝯcedūt ꝓ melioꝛi in q̄rtana q̄ est salua: esto ꝙ medicus
nullā faciat euonē: vñ. c. de quartana dicit Aui. Et est fm
plurimū egritudo salua. ❡ De euatione aūt in augmēto
adhuc doctores diuersificant. nā Rasis ꝛ Auer. ꝯcedūt
euationes in augmēto flegmatice. Un̄ Aui. ꝯcedit in fine

scđe septimane in flegmatica purgationē cum solutiuo ꝛ N
vituperat q̄ hoc faciūt dicēdo ꝙ nihil faciūt: nisi ꝙ dant
infirmo bona v̄ba. Sed si q̄s ꝯsiderat dicta Aui. vꝫ ꝙ nō
ꝯcedat euationē humoꝝ nō furiosorū in augmēto. Nam
in. c. de cura putridaꝝ in gnāli dixit: ꝛ si nō est digest⁹ nō
moueas nisi in ꝑncipio: apud statū ꝟo nō moueas. In. c.
de flegmatica dicit ꝙ nō diligit expectationē digōnis ꝛ
lenificationis cū eis q̄ diximus ꝑximo opȝ vt euētur ex
ea aliqđ ꝛ expectet in reliquo vsqȝ quo digerat: ꝛ in eo-
dē. c. cū loqt de augmēto dicit. Et multotiēs qdē euatio
cōcedit flegmatici humoris ꝛ crudi in hac hora: sȝ meli⁹
est vt expectet in eo cōplemētū digōnis. ❡ Gētilis autē
sup̄ ꝑ° q̄rti imaginat ꝙ mā in ꝑn° qñqȝ est tanta ꝙ non
sperat in ea ꝙ cū illa multitudine natura totā aut ꝑtem
possit digerere: aut in totā aliquē gradū digōnis inducere:
ꝛ tunc euandū est solū in ꝑn°: qꝛ si expectam⁹ augmen-
O tū nō iuuabit ifirm⁹: imo moriet. Sed vbi pōt v̄tus ꝑtē
notabilē digerere: aut in totā aliquē gradū digōnis indu-
cere: ꝛ tunc est meli⁹ in augmēto q̄ȝ in ꝑncipio euacuare.
❡ Conciliatoꝛ aūt dīa 16° vult ꝙ in augmēto nō est fa-
cienda eradicatiua euatio. Et rō: qꝛ si mā furiosa fuerit: fa-
cienda est in ꝑn° ꝛ si vsqȝ ad augmētū expectauissemus:
dudū iam inuluisset periculū. Sȝ qñ mā nō est furiosa: qꝛ
in augmēto virt⁹ magis est aggrauata a moꝛbo q̄ȝ in ꝑn°
ꝛ mā magis inserta in ꝑte: iō tūc nō cōpetit eradicatiua:
qñ ꝟo status est longinquus euatio cōpetit minoratiua:
sicut in diuturnis moꝛbis in qb⁹ ꝑ oīa tꝑa ꝑtim digerim⁹
ꝛ partim euacuamus vt mā remaneat magis alleuiata.
❡ Ueniendo ad quartū articulū iam ꝓpono ꝙ nō intē-
do hic loqui nisi de euatione facienda per pharmacū so-
lutiuū mãei appropriate moꝛbi nō collecte ad aꝑa faciē-
duȝ: ꝛ que nō sit in vijs ductiuū nec valde vicina. Et quo
P ad hāc nō disputo de aliquo cōcesso cōiter ab oībus. vbi
gratia. ꝙ sit in ꝑnci° euacuanda mā furiosa eradicatiue: ꝛ
qñ mā est ita multa ꝙ virtus nō posset superare eaȝ nisi
precedente euatione esto ꝙ sit qeta dȝ añ digōnē ꝛ in ꝑn-
cipio fieri euatio minoratiua. ❡ Sed restat videre prio:
vtrū in moꝛbo aliquo sit euandū ante digestionē mō di-
cto: in quo tñ est spes ꝙ v̄tus vincat mām ꝛ digerat com-
plete nō ꝑcedēte tali euone vel alia. ❡ Scđo: vtrū in ꝑn-
cipio vel in augmēto fieri possit debite. ❡ Tertio: in quo
tꝑe est meli⁹ euare. ❡ Prima ergo ꝯclusio est ista: semꝑ
moꝛbi mā existe grossa ꝛ multa: ita vt inde infirm⁹ sit pe-
riturus nō facta euatione artificiali: vbi per euationē in-
firm⁹ sit euasurus: faciēda est euatio in ꝑncipio. Hanc nō
proboꝛ: qꝛ supraposita est per alios: ꝛ causa est manifesta.
❡ Scđa ꝯclo: in aliquo casu mā existe grossa ꝛ multa: vt
dicit precedēs ꝯclo. nō tñ ita multa vt inde infirmus sit
periturus faciēda est in ꝑncipio euatio saltem minoratiua.
Probat: qꝛ in oī casu in quo mā est tam multa ꝙ ifirm⁹
sine euatione ꝑiret: ꝛ facta euatione euaderet: faciēda est
euatio: vt dicit ꝑma cōclo. Sit ergo soꝛtes cum minima
Q mā quā nō sufficit virtus supare cū ꝯditionib⁹ dictis: ꝛ se-
quit ꝙ in eo faciēda est euatio ꝑ pharmacū minoratiua
ꝛ nō quāñlibet modica: ergo certe q̄titatis. ergo postq̄ȝ
erit aliqđ euatū adhuc aliqđ euacuabit recte: sȝ qñcūqȝ
in isto casu erit aliqđ euacuatū nō remanet ampli⁹ tāta:
ꝙ cū illa sit periturus infirmus. q̄ aliqñ nō tanta existe mā
vt sine euone sit periturus faciēda est euatio in ꝑn°. ❡ Cō-
firmat: nocumētū euonis ante digōnē est minus q̄ȝ nocu-
mētū dimissionis talis mãe: aliter enīȝ pōt⁹ eēt dimittē-
da: ergo sequit ꝙ nō est tantū quantū est nocumētū moꝛ-
tis aut ꝯtinui moꝛbi vel insanabilis. Naȝ nō obstāte tali
nocumēto. s. euonis ante digōnē tandē infirm⁹ sanat: vt
ponit ꝯclo ꝑcedēs: ergo pōt eē aliqđ nocumētū remanē-

A tie alicuius materiei nō inferētis mortē maius illo. Sit ḡ
primū nocumentū.a.scd̄m nocumentū.b.ꝛ sequitur.a.est
minus nocumentū q̄.b.sed per aliquā remanentiā māe
nō inducentis mortē fieret.b.nocumentū nisi fieret eua-
cuatio.ergo q̄n mā non est factura mortē faciēda est eua
cuatio ante digestionē. Dico: tu ꝑ sophistis reducas hic
ad terminos ꝛ fac premissas vt scis. ❡ Tertia cōclo: in
aliquo casu mā existente non tam multa nec tam mali-
gna q̄ nō sit factura mortez non est facienda euātio ante
digestionē: cōstante virtute. Ista est Aui. ꝛ Gal. ꝛ omniū
medicoꝝ. Probaẗ ab Aui. p̄ma q̄rti c. de cura febriū pu
tridaꝝ in gnāli per nocumenta q̄ talem euātionē sequun
tur: ꝛ ꝑ similitudinē de opatione nāe ꝛ ꝑ auctoritatē Hipp.
ꝛ Gal. ❡ Quarta ꝯclo: nō pōt bn̄ demōstrari q̄n maius
est iuuamentū faciēdo euātionē ante digōnē q̄ nocumē
B tuz: patet: q2 istaꝝ certa q̄ntitas nō pōt sciri a nobis: vt 3ᵒ
terapentice. ❡ Quinta ꝯclo: q̄n morbus est futurus val
de diminutus: aut est facturus valde magna nocumēta: ꝛ
nō sum⁹ ita ꝓpe statū q̄ verisilr̄ ipediaẗ crisis plurimū
morbo existe māli de mā non furiosa esto q̄ sine euōne
infirmus liberareẗ: tn̄ faciēda est euātio an̄ digōnē. s. q̄n
futurus est breuis ꝛ leniū accidētiū: aut q̄n putam⁹ q̄ ipe-
direm⁹ bonā crisiz ꝑ euōnē nō est faciēda euātio an̄ dige
stionē. Ista est ꝑ mēte doctoꝝ q̄liqz ꝯcedentiū euōnē an̄
digōnē in mā nō furiosa: ꝛ q̄liqz negantiū illā. Ex q̄ appa
ret q̄ multotiēs bon⁹ medicus ꝑplexus est vtrū debeat
euāre an dimittere euōnē. ❡ De euōne aūt in augmento
videnẗ mihi iste ꝯclones concedende. ❡ Pria: q̄liqz mā
C est euānda in augmēto. p3: q2 pōt fieri furiosa in augmen
to. p3 etiā q2 stat q̄ in p̄ncipio nō fuerit ita sufficiēter eua
cuata q̄n timeaẗ adhuc humoris victoria. Sed quotiens
timeẗ humoris victoria magis necessaria cautela est eua
cuatio: vt p̄ma q̄rti ꝛc̄. ❡ Scd̄a ꝯclo: cū medico daẗ ha-
bilitas melius est in p̄ncipio ita euacuare q̄ expectare au
gmentū. Istā ꝯclonē puto intellexisse Hippo. p̄ma parti
cula afo. Incohātibus morbis ꝛc̄. Et Aui. p̄ma quarti lo-
co allegato supra cū dixit. Or si nō est digest⁹ nō euacues
nisi in p̄ncipio: apud statum vō nō moueas nisi nā vin-
cat ꝛ digerat. Et idem p̄ma q̄rti. c. de cura flegmatice. vbi
volt q̄ ex mā in p̄n⁹ euacueẗ aliq̄d: ꝛ in reliquo expecteẗ
vsquequo digeraẗ: ꝛ dixit q̄ meli⁹ est in augmento q̄ ex-
pecteẗ cōplementū digestionis. Et hoc vī Auer. velle q̄n
in flegmatica docet tm̄ duas euacuationes facere an̄ sta-
tū in duab⁹ septimanis. ❡ Tertia ꝯclo: in morbis valde
D diuturnis: q2 multotiens renouaẗ mā ꝑ regnātionē cōtin
git q̄ in augmēto est fienda euātio: vt in quartana ꝛ epi-
lepsia ꝛ paralysi. p3: q2 cū augmētū quo ad digōnē sit val
de longū: ꝛ mā de nouo genereẗ nisi fieret euātio pericu-
lū eēt ne nimiū augereẗ mā. ❡ Quarta ꝯclo: in morbis
acutis ꝛ pacutis ꝛ tropicis vt plurimū maiora sunt nocu-
menta euōnis in augmento q̄ in p̄ncipio: p3 q2 virtus est
debilior ꝛ materia putridior: flāma maior: digestio velo-
cior: ꝑparatio ad euāndaz multotiens minor: vt patuit in
vna suppositione supra posita. Et hec ꝑ istius q̄onis de-
terminatione sufficiāt. Solerti eni apparet q̄uo argumē-
ta soluanẗ. Redeamus ergo ad textū cum dixit.

Et scias q̄ materiei.) Hic textus cōprehēsus est su
pra in descriptione text⁹ p̄cedētis: quare in
fine vnl⁹ antecedētis solu. ❡ Nō q̄ s̄m q̄d supra diuiden
do dixi intendit Aui. remouere dubia nō circa rē vltimā
dictā quā medic⁹ ꝯsiderat: s3 circa alias dictas. Et remo-
uet dubia p̄ q̄ p̄nt ꝯtingere rōne tract⁹ māei ad membrū
diuersuz. 2ᵒ ponit q̄dā icidētes casī. 2ᵒ ibi [Ex materie
euē.] In p̄ᵒ pte. p̄ ponit distinctionē. 2ᵒ casī. vnū. 3ᵒ exēplū
vnius distinctionis. Sed dicaz totū absqz diuisione alia.

E ❡ Dicit p̄ q̄ tu debes scire q̄ materiei euātio ꝛ ipsius de
suo loco eradicatio est s̄m vnū duoꝝ modoꝝ. Unus est
per quē trahim⁹ māz ad diuersitatē longinquā. Scd̄s est
ꝑ quē trahim⁹ ipsaz ad ꝓpinquā diuersitatē. ❡ Dicit 2ᵒ
q̄ cōuenientior hora hui⁹ euōnis est q̄n nullo mō fuerit in
corpe repletio alicui⁹ materiei. Dicit 3ᵒ q̄ pro intellectu
hui⁹ distinctionis ponem⁹ talē casuz q̄ ab ore viri sup̄i⁹
fluat multus sanguis ꝛ ab hemorroidibus mulieris fluat
sanguis supfluus. In vtroqz istoꝝ possumus trahere ad
longinquā diuersitatē ꝛ ad ꝓpinquā. Et si ad ꝓpinquam
diuersitatē volumus trahere: tūc facim⁹ fluere hoi sangui
nē ex narib⁹: ꝛ in muliere ꝓuocabim⁹ mēstrua. Et si ad lō
ginquā trahere volumus euābim⁹ in viro sanguinē a ve
nis q̄ sūt in iferiori parte corpis: ꝛ in muliere a venis que
sunt in superiori parte corpis. ❡ Notandū est hic in p̄ q̄
vt supra tangiẗ q̄liqz mā trahiẗ ad diuersuz: sic facit q̄liz
mā. De hoc tractu posset q̄s dicere vtrū semp fiat ad lon
F ginquū aut ad ꝓpinquū. Et r̄ndet Aui. q̄ q̄liqz fit ad lo-
cū diuersuz ꝓpinquū: ꝛ q̄liqz ad longinquū: ꝛ cāe dicenẗ.
❡ Nota scd̄o q̄ Aui. dicit materiei euātio aut ipsius era
dicatio de suo loco. Qd̄ pōt tribus modis exponi. Unus
est q̄ ꝑ euātionē absolute dictā itelligimus euōnē mino-
ratiuā. Et per eradicationē itelligim⁹ euātionē eradicati-
uaz. Et hoc mō intelligēdo voluit Aui. dare itelligi q̄ nō
solū minoratiua fit ꝑ partez diuersaz: sed ēt eradicatiua.
Scd̄s est vt per euātionē intelligamus eductionē mate-
riei a corpe ita vt egrediaẗ totū corpus. Sed per eradica
tionē intelligimus remotionez materiei a suo loco vbi vī
fixa ꝛ q̄si eradicata: esto q̄ nō a toto corpe educaẗ. Ter-
tius modus est q̄ ꝑ euātionē intelligam⁹ euātionē a lon-
ginquo ꝛ ꝑ eradicationē a ꝓpinquo. Ego aūt puto 2ᵐ mo
dū eē veriorē. ❡ Tertio no. circa casī. nā nō vī verū q̄
ꝯuenientior hora euāndi ꝑ ptē diuersam est cū nullo mō
fuerit in corpe mā: q2 eius euātio ꝯueniēs est ꝑ ꝑ repletio
G nem: vt dictū est supra in isto. c. q̄ p̄ncipale indicans eua-
cuationē est repletio. Preterea cū cura nō fiat nisi ꝑ ꝯtra
riū ꝛ euātio nō ꝯiiceẗ nisi repletioni: sequiẗ q̄ si non est re
pletio nō d3 fieri euātio. ❡ Pro dubio nota p̄ q̄ duob⁹
modis possumus dicere in corpe nostro nō esse repletio-
nē. vno mō q̄ nō sit in toto. 2ᵒ mō q̄ nō sit in toto nec in
aliqua pte. ❡ Nota scd̄o q̄ euātionū quedā est per quā
intendimus humorē a corpe educere: quedā aūt ꝑ quā in
tendimus aliter: puta diuertere vel aliquez motū sistere.
❡ His hītis dicit Dy. q̄ nō existe repletione in toto nec
in pte nō ꝯuenit euātio. pbaẗ ꝑ duas rōnes statiz factas.
Sed euātio bn̄ ꝯuenit existe repletione in pte l3 nō in to
to sit repletio. Et hoc 2ᵐ voluit Aui. hic ꝛ d3 itelligi p̄ma
pars ꝯclonis de euātione ꝑ quā intendimus educere ma
teriā a corpe. Nā per diuersionē nō est dubiū in casibus
hic narratis ab Auic. q̄ fit euātio corpe nimiū inanito s̄3
H oia mēbra: vt cū fluxerint decē libre sanguinis a naso q̄n
flebothomamus. ❡ Quarto nota q̄ ꝑs ista casī. de hora
cōuenientiori pōt referri tm̄ ad euātionē per partez ꝓ-
pinquā: q2 ꝯueniētior hora ad ipsaz faciendā est cū nulla
in corpore fuerit repletio. Nā corpe plectorico existe nō
ꝯuenit euātio per partē ꝓpinquā: q2 multo plus noceret
attrahendo ad locū egritudinis: vn̄ illi q̄ flebothomant
venas sub lingua in squinantia corpe multū repleto mul
totiens ꝑducūt ad mortē infirmū. Scd̄o mō pōt referri
ad vtrūqz modū euātionis siue ꝑ ꝓpinquā siue ꝑ longin
quā ptē: ꝛ tūc nō erit mens Aui. q̄ cū corp⁹ est repletū nō
sit facienda euātio ꝑ ptē longinquā: q2 cū hac repletione
facienda est euātio nō est facienda plurimū nisi per lon-
ginquā. Sed intēdit ēt q̄ cōuenientior sit talis euātio: q2
magis ꝑ illā sequiẗ intētū q̄n totū nō est repletū. Et rō est: q2

Et iuxta istuꝫ 2ᵐ modū p̄cepit Aui. 2ᵒ tertij. tra. 2ᵒ. ca. 29. i diuersione sanguinis a capite flōmare saphenam. Et iuxta scd̄z modū laudat ēt Auic. 12ᵒ tertij. c. ij. pro uocatione mēstruoꝝ in mulieribus patientibus hemorroidas.

I in hoc casu euāta mā a loco longinquo remanet locus va
cuus: ⁊ iō trahit a vicino: ⁊ sic procedit attractio quousqȝ
veniat ad mēbrū patiēs. Sȝ si totū sit repletū euāta tota
mā a loco remoto: nō tn̄ ꝑ illa remanet inanita vel non
tātū: ⁊ iō nō tam bona sit attractio a parte patiente.
¶ Et nō opȝ qdē vt in duas diametros ꝓlon
gationē facias: sȝ in vna tm̄ que sit diameter
magis longinqua. namȝ si materia fuerit in su
premo dextre partis: nō erit trahenda ad infi
mū sinistre: imo ad īfimū ipsi⁹ dextre. Et h
qdē est illud qd̄ est magis necessariū aut ad
sinistrā a sup̄mo si fuerit tātū lōginqua q̄ntū
est ab humero ad humerū: ⁊ nō fuerit dispō
eius sicut dispositio duoꝝ laterū capitis: nā
K náqȝ si in dextra capitis fuerit cā ad inferio
ra ⁊ nō ad sinistram trahes capitis.
¶ Hic remouet dubia vt dictū est. Et diuidit̄ in quattuor
ꝑm quattuor dubia. 2ª ibi[Cūqȝ mām.] 3ª ibi[Cumqȝ ad
locū.] 4ª ibi[Et forsitan tibi.] In p̄ma remouet hō du.m:
posset qs dicere. in trahendo mām ad partē longinquam
debemus ne ad longissimā distantiā facere euacuationē:
vt verbi gratia. ꝑ duas diametros. R̄ndet ꝙ non opȝ ꝙ
fiat talis elongatio per duas diametros: sed opȝ tm̄ face
re per vnā diametrū que sit magis longinqua diameter.
Et cā dicti est: qꝛ si mā fuerit in suprema pte dextra non
opȝ ꝙ euātio trahat̄ ad infima sinistre: imo sufficit ꝙ tra
hat̄ ad partē infimā dextre. Et hoc est illō qd̄ est magis
necessariū: aut opȝ ꝙ a supremo .i. a pte supiori trahas ad
sinistram: ⁊ hoc si fuerit sinistra pars a dextra tm̄ longinq̄
sicut est ab humero ad humerum: ⁊ non fuerit in loco illo
distantia a sinistro ad dextrum ita parua: sicut est distan
L tia dextre partis capitis a sinistra. nam talis materia opȝ
ꝙ trahat̄ a superiori ad inferius: ⁊ nō ad sinistrā capitis
partē. ¶ Nota ergo p̄mo ꝙ ꝑ diametrū itelligere debe
mus corpis dimēsiones. s. longitudinē latitudinē aut pro
funditatē. ¶ Nota 2º ꝙ nō debere fieri tractum ꝑ duas
diametros: pōt intelligi de integris: ⁊ pōt intelligi de par
tialibus. verbi gratia: pōt intelligi ꝙ qn̄ egritudo est sur
sum in dextro: nullo modo sit euacuandū inferius in sini
stro: aut si fuerit in supremo dextri nō sit ꝓlongatio faciē
da ad inferius sinistri. Et constat ꝙ Aui. intelligit de dia
metris completis. Nam in sua rōne arguit: qꝛ materia q̄
est a supremo dextre partis nō dȝ trahi ad infimum sini
stre: ⁊ hoc innuit de diametris completis. ¶ Nota 3º ꝙ
causa est: qꝛ qn̄ fieret hoc modo attractio ad tā diuersum.
nō fieret notabilis euacuatio vel motus in pte egritudis
nisi per tantam euacuationē ꝙ inde esset periculum de ni
mia debilitate. Et faciendo per vnam diametrū mō dicto
M facimus euacuationē ⁊ diuersionē a patiente mēbro sine
tanta debilitate. Et ex hoc pȝ ꝙ ꝓlongatio pōt licite fieri
ab extremo dextri anterius ad extremum sinistri versus
posterius: ⁊ erit ſȝ duas diametros cōpletas cū inter ista
nō sit plurima distantia: imo non tanta q̄nta est a sursum
in deorsum. Ex quo pȝ scđo ꝙ mens Auic. fuit ꝙ nō fiat
attractio ad 3ꝛium ꝑm duas diametros cōpletas qn̄ vna
illarum fuerit longior sicut corporis diametri: vel quasi
sicut diameter lōgitudinis. ¶ Nota vlterius circa id qd̄
dixit ꝙ debȝ fieri ꝓlongatio tm̄ in vna diametro que est
magis longinqua alijs: considera ꝙ Aui. non vult ꝙ sem
per facienda sit elongatio per vnam diametrum magis
longinquam. Nam vt statim dicet: qn̄qȝ sufficit vt ꝑm dia
metrum latitudinis que non est magis longinqua. Sed

intendit ꝙ maior distātia ad quā debes facere attractio N
nem est distantia diametri longioris: ⁊ vltra illam nō opȝ
facere longius attractionē: nō tamen negat quin possit ꝑ
propinquiorem. ¶ Quinto nota ꝙ id qd̄ dicitur post: ꝙ
mā in sūmo dextre partis existens dȝ trahi ad infimum
dextre: ⁊ hoc est illud qd̄ est magis necessarium: dȝ intelli
gi ꝑm Hy. ꝙ distātia hui⁹ diametri longitudinis est ma
ior distantia ad quam opȝ trahere in quocūqȝ casu sit ad
longinquā diuersitatē trahendā eligendo. Et postea sub
dit ꝙ qn̄qȝ sufficit trahere ad sinistrā a supremo. i. a sup
ma parte: ⁊ hoc est qn̄ ibi fuerit distantia tanta quāta ab
humero ad humerū. Nam in minori distantia qn̄ est inē
tio fortis ad trahendū ad longinquū nō est sufficientia: si
cut in capitis lateribus. Et si forte quando intentio diuer
tendi nō est fortis sit fienda quēadmodū in ea q̄ est a po
sterioribus ad anterius iuxta sniam afoῤismi. Posteriora
capitis dolentia recta in fronte vena incisa iuuat. Tamē O
vt hec dicta magis appareant dubitat̄. Qō. III.

Utrum in trahendo ad longinquū sit facienda pro
longatio ꝑm duas diametros.

¶ Affirmatiue arguit̄ sic. Ad illū locū dȝ fieri attractio
per quē attractio sit magis ad partē longinquā: sȝ ꝓlon
gatione facta ꝑm duas diametros sit ꝓlongatio ad ptes
magis longinquas. igit̄ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat̄: euātio diuersiua
nō iuuat nisi pro q̄nto euāto mēbro diuerso trahit ad sem
loco vbi est egritudo ꝑ mēbra itermedia: sȝ hoc sit eque
bn̄: vel melius qn̄ sit ꝓlongatio ꝑm duas diametros. igi
tur ⁊c̄. Maior est clara ⁊ minor pȝ: qꝛ quātūcūqȝ mēbrū
sit longinquū qn̄ est inanitū trahit a vicino: ⁊ vicinum ab
alio: ⁊ sic quousqȝ veniam⁹ ad ptem patiētē. ¶ Preterea
hoc vult Aui. 10º tertij. c. de cura dolorū partiū pectoris.
ꝙ incipiēdū est a flōmia saphene ptis opposite in longi
tudine. Et idē vult Mes. c. de cura pleuresis. ꝙ incipien P
dū est multa existēte plenitudine a flōmia saphene partis
opposite. Et Rasis p̄cipit in apate dextri inguinis flō.mē
fieri de saphena sinistri: ⁊ in ophthalmia Mes. ⁊ Rasis
9º Almansoris: ⁊ cōiter practicantes p̄cipiunt fieri flō.mē
in brachio opposito. Et cōstat ꝙ brachiū est iferi⁹ oculo:
⁊ iō erit in latere iferiori ⁊ opposito ꝑm latitudinē: ⁊ per
ꝯñs euātio ista erit ꝑm duas diametros. ¶ In ista q̄ōne
est p̄ notādū qd est diameter: ⁊ scđo quō ꝓlōgatio potest
fieri ſȝ diametros integras: ⁊ ꝑm ꝑtiales: ⁊ quō integrarum
q̄dā ꝑticipāt maxīa lōgitudine: q̄dā sunt integre: sȝ nō cū
tanta longitudie: ⁊ hec sunt dicta supra. ¶ Scđo nota ꝙ
cursus mārie ad mēbrū a quo diuertere volum⁹: qn̄qȝ cō
iungit̄ plenitudini qn̄qȝ nō. ¶ Tertio nota ꝙ qn̄qȝ loc⁹
ad quē mā currit est in pte corpis a q̄ ꝑ vnicā diametrum
possumus satis longe trahere mām: sicut qn̄ est in capite
possumus trahere ad pedes ⁊ eȝ. Qn̄qȝ aūt est in pte a q̄
Q ꝑ vnā diametrū nulla pars multum distat: sicut qn̄ est in
medio corpis vel inguine: tunc eniȝ ꝑ vnā diametrū nul
la ps distet a loco passionis plus q̄ȝ ꝑ medietatē toti⁹ dia
metri longitudinis. ¶ His notatis sit hec prima ꝯclō: nō
existēte repletione toti⁹ in diuertendo mām nō opȝ ꝑ duas
diametros totales vel partiales ꝓlongare. pȝ: qꝛ in hoc
casu gȝ pua aut mediocris fieret euātio: sȝ h non pertin
geret trahēdo a loco passiōis. nam cū itermedia mēbra
sint auara nō ꝑmittūt a se trahi mām q̄ nō supfluit: ⁊ sic ēt
nō traheret̄ a loco passiōis. Aut multa mā euāt̄: ita ꝙ ēt
a mēbris vicinis loco passionis fiat euātio: ⁊ tūc erit sup
flua: ⁊ q̄ corp⁹ nō indiget cū nō sit multū repletum: nullo
mō ergo est faciēda hec ꝓlongatio. ¶ Scđa ꝯclō: corpe
quātūcūqȝ plectorico: aut nō plectorico nō debemus per
duas diametros itegras cōprehēdētes diametrū longitu
dis facere ꝓlōgationē. Hec est snia Aui. ⁊ ꝓbat̄: qꝛ in tan

A ta prolongatione nõ fieret diuersio a loco passionis:nisi plurima facta euatione quã virtus nõ bñ tolleraret.nã mẽbris plenis p3 q̄ añq3 inanitio cõicaret ad tantã distãtiã oporteret quãtitatẽ euatã eẽ multã. ¶ Tertia ↄclo:stãte repletione multa ⁊ nobis nõ potẽtib⁹ per vnã diametrũ multũ lõge trahere faciẽda est euatio p duas diametros incõpletas:op3 q2 in hoc casu indigem⁹ trahere multũ longe ne ex cursu humoꝝ ad locu3 euonis possit aliq̄d trahi ad locum passionis:⁊ vt fortiter ad ↄtriũ trahat mã currens ad mẽbrũ patiens. Si g̊ distãtia ad h̄ reqsita nõ inuenit in vna diametro:op3 tunc q̄ aliq̄d capiat de reliquo:⁊ h̄ est q̄d faciũt medici in ophthalmia ⁊ in apate inguinis nõ venenoso ⁊ passionibus capitis. Ex his p3 solo qõnis. ¶ Ad argumẽta aũt dĩ p̄mo q̄ nõ obstãte plenitudine p̄mũ mẽbꝝ inanitũ nõ multũ trahit a vicino:⁊ ita diuidendo nõ ꝓcedit attractio vnius ab alio:ita q̄ ab illo vbi passio est nõ fit attractio:⁊ multo magis qñ corp⁹ est plenũ:⁊ iõ a mẽbro a q̄ intẽdim⁹ diuertere nõ trahit nimis lõge:q2 ab ipso nõ trahit:aut si trahit est paꝝ:aut si est multũ:talẽ sup̄fluit euatio in toto:q̄d vitandu3 est. Et p h̄ p3 solo scdi. ¶ Ad auctẽs Aui. ⁊ Mes. de pleuresi dicit Hy. q̄ d3 fieri stante repletione in toto euatio de saphena dextra si pleuresis est in sinistra:⁊ ↄcõtrario. S3 mihi vĩ q̄ hoc dcm̄ nõ est Aui. imo Aui. dicit de saphena opposita in longitudine:⁊ non dicit in latitudine:s3 code3 modo intelligo dictu3 Mesue. Si n̄ fuerit cõstat q̄ nõ est s̄m duas diametros completas.

C ¶ Cũq3 mãm ad lõginquũ trahere volueris loci doloꝛẽ p̄rio sedabis vt ipsi⁹ minuat ↄp̄ssio p attractionẽ:qñ doloꝛ est trahens.

¶ Remouet aliud dubiu3. Nã posset q̄s querere. Si mã curreret ꝑeñaliter ad mẽbru3 debemus trahere ad longinquũ:op3 ne q̄ p̄us aliq̄d fiat. Rñdet q̄ si in membro fuerit doloꝛ ille p̄us est sedandus vt minuat compressio mẽbri dolẽtis p attractionẽ q2 doloꝛ trahit. Et sensus est q̄ d3 sedari p̄us doloꝛ ne moto vel agitato hũore trahat ad mẽbrũ dolens. Nã per talem attractionẽ cõprimitur magis mẽbꝝ ⁊ mã in eo:⁊ vt ergo illa minoret d3 sedari doloꝛ. Sed de hoc satis diximus supra. caplo p̄mo.

¶ Cũq3 ad locũ nõ obedit ad quẽ ipã3 trahis nõ violẽter agas:qm̄ qñq3 violẽtia illa ipsa3 mouebit ⁊ subtiliabit ⁊ nõ trahet ⁊ fiet velocius declinans ad dolentem locum.

D ¶ Remouet tertiũ dubiũ ponẽdo introductionẽ vnã. Nã qñq3 mãe nõ obediunt in veniendo ad locũ ad quẽ conamur eas attrahere. Et dubitat tũc vtrũ sit maioꝛ violentia facienda vt attrahant. Et r̄ndet Aui. q̄ nõ:q2 inferendo talẽ violentiã mã subtiliat ⁊ currit magis ad locũ dolentẽ:⁊ iõ op3 vt dimittat ⁊ p̄us preparet:ita q̄ si nõ est obediẽs ꝓꝑ viscositatẽ incidat:⁊ si ꝓꝑ grossitiẽ subtilietur:⁊ si ꝓꝑ alteri⁹ mẽbri attractionẽ ↄtria3 illa ꝓhibeat:⁊ postea poterit fieri diuersio. Põt ẽt legi locus vt sit p̄s alterius p̄terite declarationis addita:in qua dicat q̄ si dolẽte membro trãsisset ad ↄtriu3 ⁊ mã nõ obedit:tunc nõ agas violẽter in attrahẽdo:q2 nõ obedit:imo subtiliet vt magis currat. Et hũc modũ Hy. putat meliorem. Dic tñ mõ dñs si bñ ↄsideres poneret oppo^m ei⁹ q̄d dictũ est supra q̄ in fortissimo doloꝛe est euandũ vsq3 ad syncopim.

Duo sũt que p̄ncipalr̄ reddũt mãm inobediẽtẽ ei⁹ tractui ad ↄtriũ. p̄mũ est indispõ mãe trahẽde:vt q2 ẽ nimis grossa ⁊ viscosa ⁊ adherẽter a herẽte:⁊ tunc p̄us q̄ trahatur est subtilianda vel incidenda. 2^m est obstructio viarũ iter locũ vñ trahit⁊ locũ ad quẽ trahitur ⁊ tũc sũt aperiende p̄us q̄ tractio fiat.

¶ Et forsitan tibi sufficiet vt trahas:l3 nõ euacues:qm̄ ipsa attractio ei⁹ iter ad mẽbrũ ꝓhibet l3 nõ extrahat:per ipsa3 ergo attractionẽ ad intentionẽ perueniemus l3 cum ipsa non euacuaueris:sed declinatione contentus fueris que fit ligando mẽbra opposita aut vẽtosis ⁊ medicinis rubificãtibus:⁊ ad summũ cum omni quod doloꝛem efficit.

E ¶ Remouet 4^m dubium. Posset q̄s dicere:vtrũ in oĩ attractione ad ↄtriu3 sit opportunũ humoꝛe3 q̄ trahit euari a corpe. Ad q̄d r̄ndet q̄ nõ:q2 forsitã qñq3 sola attractio absq3 euone tibi sufficiet:q2 l3 humoꝛ nõ extrahat a corpore:tñ ꝓhibebit nocumentũ ꝓexistẽs in humoꝛe:q̄ iuis sit cõtentus sola declinatione humoꝛis absq3 euone:⁊ sit ista attractio cũ vẽtosis:cũ ligaturis ⁊ cũ fricatiõib⁹ ⁊ cũ oĩ q̄d efficit doloꝛẽ sicut emplastra rubificãtia ⁊ ꝓassio ⁊ cauteriũ ⁊ silĩa. Et pars ista tota est clara ⁊c̄.

Nõ q̄ Auic. nõ icẽdit hic ꝓhibere tractũ dolores ⁊ violẽtiã in p̄te ad quas ↄtrict⁹ mãe:s3 in p̄te a q̄ trahit vel ꝓpe ↄtrarissimo violẽter cõuenit ⁊ velociter agere circa p̄tẽ ad quã trahit vt applicare ventosas vel dolorose ligare:⁊ hoc frequẽter ꝓficit ad attractionem.

F ¶ Ex materijs aũt q̄ ad euandu3 sunt faciliores sunt ille q̄ sunt in venis:deide ille que in mẽbris ⁊ iuncturis:qm̄ qñq3 est difficile eas extrahere ⁊ euare:ideoq3 necesse est vt cum euacuabunt alie cum eis egrediantur.

¶ Hic vt supra dĩ Aui. ponit quosdã incidẽtales cañ. circa dicta. Et diuidit in tres ptes:sicut sunt tres cañ. 2ª ibi [Euacuato preterea.] 3ª ibi [Minutio quoq3.] ¶ Dicit p̄mo q̄ materie q̄ sunt faciles ad euandũ sunt ille q̄ sunt in venis:deinde q̄ sunt in mẽbris:⁊ q̄ in iuncturis sũt difficiliores. Et iõ qñ euant iste due necesse est vt alie cum eis euacuent. ¶ S3 ↄ hoc vĩ esse id q̄d dicit Mesue in suo de ↄsolatione:q̄ materie in stomacho ⁊ intestinis sũt faciliores ad euandũ q̄3 mãe q̄ sunt in venis. ¶ Dic r̄ndet dupl'r. p̄mo q̄ Aui. hic nõ intelligit vl'r q̄ oẽs mãe q̄ sũt in mẽbris sint difficilioris euonis q̄3 ille q̄ sũt i venis. Nã ille q̄ sũt in venis sũt bñ in mẽbris:q2 vene sũt mẽbra. voluit g̊ q̄ ille q̄ sũt i mẽbris difficiliores sint ad euacuandũ q̄3 ille q̄ sũt in venis:s3 nõ oẽs:imo ille q̄ sũt in mẽbris valde remotis a vijs ductuũ.

G ¶ Scdo mõ põt dici q̄ mãs ↄtẽtas in mẽbris nõ vocat Aui. illas q̄ cõtinentur in latis ⁊ manifestis ↄcauitatib⁹:tũc eni3 ille q̄ ↄtinent in iuncturis cõtinerent in mẽbris:⁊ tñ Auic. videtur hic innuere diuersitatẽ cu3 dixit. In mẽbris ⁊ iuncturis:s3 illas dicit in mẽbris q̄ sunt in poris mẽbroꝝ disseminate. mõ iste sunt difficiliores in euone q̄3 ille q̄ sunt in venis eiusdem mẽbri:⁊ s̄m hunc modũ ille q̄ sunt in cõcauo intestinoꝝ ⁊ stomachi nõ dr̄ in mẽbris:ille aũt q̄ sunt imbibite in poris istoꝝ mẽbroꝝ difficili⁹ euant q̄3 ille q̄ sunt in venis. Cã aũt verificãs canonẽ est:q2 mãe q̄ sunt in membris hñt trãsire p strictiores vias:⁊ cũ h̄ plerũq3 nõ sũt ita fluide ⁊ subtiles sicut in venis. Reliqua patent.

¶ Euacuato p̄terea est necessariũ ne ꝓperet comedere nutriẽtia multa ⁊ mala q̄ nã indigesta trahat. Q̄ð si aliq̄d ex hoc fieri necesse fuerit oportebit vt paulatim ⁊ suauiter fiat donec sit s̄m ordinẽ:⁊ vt sit q̄d corpus ingreditur digestum ⁊ conueniens.

H ¶ Preterea ponit 2^m cañ. dicẽs q̄ necessariũ est illi q̄ euacuat⁹ est ne ꝓperet comedere nutrimẽta multa ⁊ mala q̄ trahat ad se nã indigesta:q̄ si fuerit necẽium facere aliq̄d istoꝝ:op3 q̄ fiat paulatim ⁊ suauiter ⁊ s̄3 ordinẽ ita q̄ illud q̄d igredit corp⁹ de cibo sit digestũ ⁊ cõueniens. ¶ Ubi nõ q̄ Aui. itẽtio est q̄ nõ sumat nutriẽs malũ post euonẽ nec ẽt multũ:ita q̄ vtrũq3 d3 vitari ⁊ malitia ⁊ multitudo cibi. Et cã est:q2 post euonẽ mẽbra inanita fortiter trahũt a stõcho:⁊ stõchus p inanitionẽ non tam bñ digerit:iõ qñ res est mala trahit facil'r a stomacho ꝓꝑ ipsa3 nõ

I retineri fortiter: ⁊ silr q̃n est multa: ⁊ iterũ malus cibus plerũqꝫ nõ facile digerit. Nã plerũqꝫ ex vtriusqꝫ alium ꝑdõne ⁊ multi ⁊ mali sequit̃ id qđ Aui. dicit φ nã trahit indigestũ ad mẽbra: qđ postea est cã putredis ⁊ malarũ dispõnũ: si tñ oꝫ sumere aliqđ istoꝝ: sumat paulatim: ita φ vincat̃ a v̄tute ⁊ digerat̃: ⁊ tunc est cõueniens.

Nõ φ minutio põt accipi ꝓprie. s. p sola artificiali vene vel arterie incisione ⁊ ꝓprie ⁊ latius. s. vt sub ea cõtinet extractionẽ sanguis cũ vẽtosis vel sanguisugis. Et nõ oꝫ minutio ꝓpria esse ex eo φ humorib⁹ eq̃liter augmẽtatis solũ cõpetat repletioni in q̃ q̃lꝫ humorũ vniformiter ꝓpriã mẽsurã in ꝯpõne ad aliorũ ⁊ totius corp⁹ superexcedat: imo si sol⁹ sanguis excedat cõpetit flo⁹: ⁊ q̃uis ex ipso sanguine nõ excedẽte nec diminutio ꝯuenit flo⁹ si humores peccantes fuerint vehemẽter mixti cũ sanguine: vt dicit Aui. cen. p⁹ tertij. tra. p⁹. c. vlt⁹. Cũ mãm esse revolueris ⁊c. Sꝫ dicit ꝓpria vel qꝛ humorib⁹ eq̃liter augmentatis nõ educit electiue aliquẽ humorẽ determinatũ: sꝫ oẽs indifferẽter qui ex pte sui sũt apti fluere p foramẽ vene. vel dicit ꝓpria: qꝛ nulla medicina educit indifferenter oẽm humorẽ excepta flo⁹: vel dicit ꝓpria: qꝛ sibi ꝓprie ⁊ p se ꝯuenit sanguinẽ educere i quo cõtinent humores actu vel po⁹: vel dicit ꝓpria qꝛ ꝓpter sine adiutorio ⁊ mora educit oẽs humores: vt pꝫ videndo sanguinẽ extractũ.

Minutio quoqꝫ est euacuatio humorib⁹ equalr̃ augmẽtatis ꝓpria. Euãtio v̄o humori q in quãtitate soluꝫ augmentat̃ aut corrũpit̃ propria est alia a minutione.

Ponit tertiũ canõ. dicẽs: φ minutio est euãtio ꝓpe humorib⁹ equalr̃ augmẽtatis: sed euãtio humoris qui solus augmẽtat̃ in quãtitate est alia a minutiõe. Ubi nota φ humorib⁹ equalr̃ augmẽtatis maxie cõueniẽs euãtio est flõmia siue minutio qđ idẽ est: qꝛ illos oẽs euãt. Et ẽt flõmia maxime ꝯuenit tali augmẽto humoꝝ: qꝛ ipsa de se nõ eligit determinatũ humorẽ: sꝫ quẽ vel quos in venis repit hos trahit. Et hoc tñ nõ vult Aui. ⁊ alij doctores φ nõ cõueniat nisi q̃n humores sunt eq̃liter augmẽtati. Nã in tertiana ⁊ flegmatica ⁊ q̃rtana ⁊ multis casib⁹ cõuenit in q̃b⁹ ꝯstat φ humores nõ sunt eq̃lr̃ aucti: ⁊ iđ nõ dr̃ ita ꝓpria sicut ꝓprie ꝓpria. Q̃n aũt vnus humor peccat solus in quãto si fuerit ali⁹ a sanguie: euãtio est alia a minutione q̃ merito illi⁹ est cõueniens: ⁊ est eniꝫ purgãdus cũ medicina illũ humorẽ purgãte siue euãnte electiue: sꝫ flõ⁹ nõ facit illđ. Si v̄o fuerit sanguis ille humor vn⁹ peccãs nõ eẽt illa euãtio ꝯueniẽs: nisi flõmia aut ꝓuocatio fluxus sanguis p aliquã viã vt hemorroidaꝝ vel venaꝝ nasi vel mẽstruoꝝ. Et iđ nõ puto Aui. velle φ nulla euãtio vnius humoris vel pro vno humore tñ sit flebotbomia. Posset tñ dici φ nõ est põle nãliter solũ sanguineꝫ trahi per flebotbomiã: ⁊ ideo illa non est euãtio vnici humoris lꝫ non superfluat nisi vnus.

Omnis p̃terea euacuatio que est sup̄flua s̃m plurimum febres generat.

Hic ponit q̃rtã rem quã opꝫ ꝯsiderare in euõne ⁊ canõ. circa illius cõsiderationẽ: ⁊ est res ista quãtitas euãndi. Et diuidit̃ in duas ptes. p̃mo facit hoc. 2⁹ ponit canõ. alios incidentalr̃. 2⁹ ibi ⁊ debes scire φ ventris. Prima diuiditur in sex ptes: sicut sunt sex regule siue sex canones. 2⁹ ibi cũqꝫ ventris. 3⁹ ibi ⁊ scito. 4⁹ ibi cũqꝫ humor. 5⁹ ibi cũqꝫ alicuius. 6⁹ ibi ⁊ silr̃ cum mã. In p̃mo pte puto ipsuꝫ velle istã cõclusionẽ. Medicus nõ oꝫ regulr̃ operando sup̄fluã facere euãtionẽ. pbat̃: qꝛ medic⁹ non oꝫ illud regulr̃ facẽ qđ fit cuꝫ pꝛiculo notabilis nocumẽti vt plurimũ: sed sup̄flua euãtio est h⁹: igit̃ ⁊c. Minor pꝫ qꝛ ois euãtio que est sup̄flua vt plurimũ generat febreꝫ. Et est hic canõ. ex snia Hippo. p̃ma pticula afo. afo. 3⁹ illa pte. Neqꝫ cõpressiones ad vltimũ ducere: fallax eniꝫ est. Nota ergo p̃mo φ euãtio põt dici sup̄flua aut respcũ quãtitatis quã cõiter hoies possint bñ tolerare: aut respectu humoris digni euãri: aut respectu continẽtie vasoꝝ: aut respectu v̄tutis debentis talẽ euãtionẽ tolerare. Exẽplũ p̃mi: vt si cõmuniter hoies tolerãt euacuationẽ sex vnciarũ sanguinis: ois flõmia per quaꝫ plus euãret̃ diceretur superflua tali mõ. Exemplũ scđi: vt si humor dignus euãri sit libre vnius: ois euãtio per quã plus euãtur q̃ꝫ libra diceret̃ superflua. Exẽplũ tertij: vt si vasa nõ debẽt ita euãri q̃n ꝯtineãt certã quãtitatẽ sanguinis in fine: ois euãtio p quã duceret̃ ad minorẽ esset sup̄flua. Exẽplum quarti: vt q̃n p euõneꝫ debilitat̃ notabilr̃ virtus: puto tñ hoc maxime verificari canõ. de sup̄flua euãtione respectu humoris euãndi: aut respectu virtutis. vide scđa p̃mi. c.

de his que ꝓueniunt ex retentione ⁊ euãtione. Scđo principalr̃ nota φ sup̄flua euãtio q̃nqꝫ infrigidat: ⁊ q̃nqꝫ calefacit. nã q̃n euãt̃ humor frigidus vt flegma aut humor tẽperat⁹ vt sanguis: cõtingit φ humores calidi remanentes supcalefiant ⁊ inflãment̃. Q̃n aũt euãnt̃ humores calidi vt sanguis: ⁊ cholera simul infrigidãt ꝑꝑ extractionẽ rei calefacientis: ⁊ hoc habet̃ ab Aui. scđa p̃mi. loco allegato. Cõtra canõ. arguit̃ sic. Illđ non generat febres s̃m plurimũ qđ infrigidat: sed sup̄flua euãtio infrigidat. g̃ ipsa nõ s̃ꝫ plurimũ gñat febres. Maior pꝫ: ⁊ minor est Aui. c. stati allegato scđa p̃mi. Dic dr̃ φ nõ ois euãtio infrigidat: imo aliqua calefacit: ⁊ aliq̃ infrigidat. Sꝫ sup̄flua euãtio qꝛ vt plurimũ cõiungit̃ cuꝫ multa agitatione humoꝝ ⁊ motu: iđ tpe sue durationis calefacit caliditate accidẽtali vt plurimuꝫ tanta vt inde sequat̃ febris: ⁊ hoc sufficit Aui. Tu tñ potes arguere φ oẽm sup̄fluã euãtionẽ si sup̄flue euẽt̃ seq̃t̃ ipsam frigiditas ⁊ siccitas in substã membrorum ⁊ in eorum natura: vt Auicẽ. loco allegato dicit: ⁊ per ꝯsequens non caliditas. Etiam neganda est cõsequentia: vt patet ex Aui. ibidem. N O

Cũqꝫ vẽtris ꝯstrictio q fluere solebat: aliquã egritudinẽ possidere fecerit: illi⁹ euõnis reuersio s̃ꝫ plm ipsuꝫ medicabit̃: sicut ab eo quẽ ꝯstrictio saniei auriũ aut mucoꝝ nariuꝫ v̄tiginẽ possidẽ fecẽ ei⁹ reũsio ipãꝫ r̃mouebit.

Ponit 2ᵐ canõ. dicens φ q̃n cõstrictio ventris q fluere solebat facit possidere aliquã egritudinẽ: tũc eius reuersio facit illaꝫ egritudinẽ remoueri s̃m plurimũ ⁊ eradicari. Et cã pꝫ. nã egritudines que cõsequuntur cõstrictionẽ ventris qui fluere solebat plurimũ pendẽt a mã que retinet̃ ⁊ solebat expelli sicut in duobus exemplis positis ab Aui. in litera de vertigine ex retentione saniei auriuꝫ ⁊ mucoꝝ narium. modo euãta mã per similẽ ventris solutionem prior causa remouet̃: ⁊ per ꝯñs etiaꝫ egritudo. Dicit̃ aũt notanter s̃m plurimũ: qꝛ q̃nqꝫ egritudo est cõfirmata aut malitia alius humorib⁹ ita cõicata φ etiã remoto humore qui fuit p̃ma cã corpalis: effectus tñ remanet: sicut si post cõstrictionẽ hemorroidaꝝ accideret ptisis aut mania aut hydropisis nõ semꝑ p eaꝝ apitionẽ remouerent̃. Nota tñ hic tria. Primũ φ venter non sumit̃ hic pro stomacho aut cõcauitate intestinoꝝ: sꝫ generalr̃ ꝓ oi cõcauitate humoꝝ receptiua. vñ Aui. exemplificauit de sanie auriũ ⁊ muco. Scđo nota φ reuersio euõnis pterite põt eẽ duobus modis. vno mõ silis in forma ⁊ loco: vt si fluebat sanies ab aure iterũ ita fluat. scđo mõ põt esse silis loco vel virtualr̃: vt si mucus per nares fluebat: nũc per gargarismata expellat̃ ⁊ per os: ⁊ vtroqꝫ mõ v̄ificat̃ φ vt plurimũ talis reuersio curat egritudinẽ. Ego aũt testor me vidisse plures: in q̃bus ab vlceribus auriũ solebat fluere sanies: ⁊ facta ꝯsolidatione incurrebant febres mortales: ⁊ a q̃bus neqꝫ p cauteriũ factũ in loco: neqꝫ alio mõ euadere potuerũt. Alios aũt in sili casu vidi viuentes euãtionibus frequẽtib⁹ cuꝫ solutiuis q nõ pceperũt nocumentũ strictionis saniei. Tertio nõ q̃ño hic canõ. ptinet ad q̃ntitateꝫ euãtionis: qꝛ reuersio deberet esse illius solutionis cõsuete: ⁊ sic oꝫ esse quanta illi cõsuete ad hoc vt per ipsam mã euacuetur. P Q

Et scito φ residuuꝫ materiei dimittere qđ necesse erat euãre minus nocumentuꝫ est q̃ꝫ exq̃sitissime euacuare ⁊ peruenire in ipsa ad hoc vt virtus terreatur: quoniam multotiẽs natura hoc resoluit residuum.

A ¶ Hic ponit 3m can. ꝛ dicit Aui. ꝙ tu scias ꝙ dimittere re
siduū materiei qḋ necesse erat eūare est minus nociuum
q̄ꝫ exquisitissime eūare ꝛ puenire in ipsa eūone ad hoc vt
virtus terreat̃:q2 nā multotiens huiꝰ residuum resoluit.
¶ Ubi pmo nota hūc can. eē de quātitate euationis cō
parate ad peccātē humorē. Scḋo nota cōiter hunc locuꝫ
ita exponi:ac si Aui. vellet gnāliter ꝙ melius est dimitte
re residuuꝫ q̄ꝫ exquisitissime eūare ꝑpter duas cās. pma
q2 in exq̄sitissima eūatione terrefit virtus. 2° q2 nā mul
totiēs hoc residuuꝫ resoluit sine artificiali alia eūone:ꝛ h̄
est melius q̄ꝫ ꝙ fiat arte:mihi aūt vi ꝙ multe sint māe q̄
ita parate eūant̃:ꝛ cuꝫ tam pauco nocumento ꝙ bonum
est eas exquisitissime euacuare:cum inde non sequat̃ no
cumentū:vt feces dure in itestino recto:vt cholera natās
in stomacho:vt flegma in fundo trachee arterie:aut san
B guis coagulatus in ore aut in itestino:sanies pauca in par
uo vlcere manifesto. Sed videtur ꝙ Aui. vult ꝙ tūc me
lius est dimittere residuum materiei quādo exquisitam
eūoneꝫ sequit̃ terrefactio virtutis ꝛ multa debilitatio. vn̄
nō vi ꝙ melius est residuum dimittere q̄ꝫ exquisitissime
eūare:sed q̄ꝫ exquisitissime eūare ꝛ puenire in hoc vt vir
tus terreat̃:qn̄ enim exquisitissima eūatio esset cōiungen
da cū hoc ꝙ ꝑ ipsaꝫ perueniret̃ ad terrefaciendum virtu
tem:tūc meliꝰ esset nō exq̄sitissime eūare.

¶ Cūqꝫ humor illiꝰ fuerit generis cuius esse
oportet ꝛ eger tolerare potest nō terreri de
bes ex superfluitate:quādoqꝫ etiā ꝯtigit cū
te eūare oportet vsqꝫ ad lypothomiam.

C ¶ Hic ponit 4m can. dicens ꝙ qn̄ humor fuerit illiꝰ gene
ris cuius eē opꝫ vt eger pōt tolerare nō debes terreri de
supfluitate euonis:imo qn̄qꝫ contingit ꝙ egro tolerante
opꝫ eūare vsqꝫ ad lypothomiam. Et vt plenius can. in
telligatur dubitatur primo. Qō. IIII.

Utrum in aliquo casu sit eūandū artificialr̃ a medi
co vsqꝫ ad syncopim. ¶ Negatiue arguit̃
sic. pmo q2 medicus nō dꝫ eūonē facere per quaꝫ virtus
plurimū debilitet̃:sed hec eūatio vsqꝫ ad syncopiꝫ est ta
lis. igitur ꝛc. maior pꝫ:quia cōmunis itentio vtriusqꝫ opu
sculi est vite custodia. ¶ Scḋo. illa eūatio nō est faciēda
per quā plurimū de humore bono eūat̃:talis aūt est du
cens ad syncopim cū aliter ad syncopiꝫ nō deduceretur.
¶ Tertio. illa eūatio nō dꝫ fieri per quā corpus exponi
tur periculo vt ꝑ paruū accidēs moriat̃:talis aūt est eūa
tio vsqꝫ ad syncopim. igit̃ ꝛc. ¶ Quarto:q2 per talē eua
cuationē aliqn̄ humores mouent̃ ad putredinē cuꝫ desi
nat virtꝰ ab eoꝝ regimine debilitato calore innato q̄ re
gebat. ¶ Quinto:q2 medicꝰ nō dꝫ vti remedio qḋ iuuat
per accn̄s:vt per se valde notabile faciat nocumentū:sed
D eūatio vsqꝫ ad syncopim est hm̄. igit̃ ꝛc. Qz enim ꝑ se fa
ciat nocumentū magnū nō est dubiū. Sed ꝙ faciat iuua
mentū ꝑ accn̄s:pꝫ maxīe in synoca in q̄ magis ꝯcedit̃:q2
in illa iuuat infrigidando. nā talis eūatio īfrigidat ꝑ acci
dens:ꝛ nō ꝑ se. ¶ Sexto:q2 nā nunq̄ꝫ in bona ꝛ laudabi
li crisi facit syncopiꝫ:ꝛ medicꝰ dꝫ esse imitator nāe in ope
ribus bonis. igit̃ ꝛc. Et pro hac pte est Auer. 7° colliꝫ īcre
pans Gal. ꝛ ꝯ ipm arguēs in h̄ ꝑposito. ¶ In oppom est
Aui. hic ꝛ Gal. 9° terapē. ꝛ Aui. pꝰ qrti. ꝛ Hippo. pma par
ticula afo. illo afo. Que egerunt̃ ꝛc. Gal. in cōmēto ꝛ fere
oēs medicine doctores excepto Auer. ¶ In hoc dubio
nota pͦ ꝙ lypothomia ꝓprie est defectus animositatis:ꝛ
cōiter intelligunt medici eē eā cū per aliquā cām deficit
ab audendo tentare opa ꝯsueta in robore ꝓpterea loqua
tur vt audiat ꝛ videat ꝛ cogitat:ꝛ hec differt a syncopi.
Syncopis aūt a Gal. 12° terap. describit̃ ꝙ est casus vir
tutis subito:ꝛ itelligit de virtute vitali. nā in epilepsia est E
casus subitus aīalis virtutis:quā nō dicit syncopim. Sꝫ
apud Aui. 11° tertij. c. ꝓprio. describit̃ syncopis ꝙ est de
structio maioris ptis plurium v̄tutis sensibilis ꝛ motiue
ꝑꝑ debilitatē cordis ꝛ aggregationē totalē spūs ad ipm.
Et ponit tres cās aggregationis huiꝰ. Pria est cā mouēs
ipsuꝫ ad interiora. 2a est prefocās ipsuꝫ interiꝰ:ita ꝙ non
inueniat spiraculū. 3a est debilitas ꝛ subtilitas spūs:q̄re nō
supfluit vltra illū qui repit̃ in minera. Et cōstat ꝙ apud
Aui. syncopis est accidēs cuiꝰ cā est defectꝰ v̄tutis cordis
cū cōditione dicta. Sed apud Gal. syncopis est ille defe
ctus v̄tutis ad quē sequit̃ dictū accidēs. ¶ Scḋo nota ꝙ
syncopis quedā est recupabilis:ꝛ q̄dā irrecupabilis:imo
mortalis. Et ego declaraui cām huius pma pticula afor.
illo afo. Que egerunt̃. ¶ Tertio nō ꝙ fm Hy. q̄daꝫ est
syncopis vera in q̄ nō solū est debilitas in mēbris ignobi F
libus:imo ēt in pncipalibꝰ incipit cōicari. ¶ Quedā aūt
est nō vera ꝛ est qn̄ cōicat̃ debilitas multa aīalium opꝫ nū
mēbris ignobilibꝰ:sed pncipalibꝰ fortibus remanentibꝰ.
¶ Quarto est memorandū ex sepe dictis quādā eē opa
tionē regularē:quādā coactā. ¶ Tūc sit pͣ ꝯ. nunq̄ꝫ ē eua
cuādū vsqꝫ ad syncopiꝫ irrecupabilē. hāc nō ꝓbo. ¶ 2a
ꝯclo:medicꝰ dꝫ eūare qn̄qꝫ vsqꝫ ad lypothomiā siue syn
copim nō verā recupabilē. Ista ꝓꝫ:q2 qn̄qꝫ eūones alie
nō ducentes vsqꝫ ad hāc syncopiꝫ nō sufficiunt mortale
pīculū euitare:ꝛ iste sufficiunt. Mō ꝯstat ꝙ qn̄ aliter nō
pōt maiꝰ dānū euitare:nisi aliqd aliud subeūdo qḋ sit mi
nus:ꝙ illud minus est subeūdū. Et pꝫ arte ex Gal. ꝛ alijs
ꝛ Hip. ꝛ Aui. q̄ expti sunt in casibꝰ q̄busdaꝫ istas eūones
cū syncopi cōtulisse:vbi alie sine syncopi nō cōtulerunt.
Un̄ Gal. loco allegato dicit ꝙ in fortissimo dolore ꝛ in
acutissimo apate ꝛ in febre ardētissima nulla melior inue
nit̃ medicina q̄ꝫ eūatio vsqꝫ ad syncopim:vt supra dictū
est:qn̄ in fortissimo dolore eūones q̄ hoc nō fecerint non
sufficerent ꝓhibere cursuꝫ ad locū doloris ꝛ ꝑiter nō suf G
ficerēt ꝓhibere augmentū acutissimi apatis aut ardoreꝫ
febrilē ꝑmutātē huorē corpis in malā putredinē nisi eūa
tio vsqꝫ ad syncopiꝫ:q2 facit cor vehemētissime attrahē:
ꝛ stupefacit sensitiuā v̄tutē ꝛ infrigidat totū corpus. Istis
tribꝰ casibꝰ fere cito opiatur. Accidit h̄ qn̄ est vera lypo
thomia absqꝫ plurimo defectu pncipaliū:ꝛ si accidēs illḋ
sit terribile:presertim vulgo:medico tn̄ erudito non ita:q2
scit cū pauco adiutorio ꝛ in pauco tpe accidens remouē
dū. Ego aūt puto ꝙ ex ꝓbatione huiꝰ ꝯclonis sequitur ꝙ
aliqn̄ medicus dꝫ ducere vsqꝫ ad verā syncopiꝫ sꝫ repa
bilē. Et ꝓbat̃ sic ista. presertim qn̄ scit̃ ꝙ aliter oīno infir
mus piclitat̃ ꝛ morit̃. Hec eniꝫ remedia nō sūt admini
strāda in leuibꝰ morbis sꝫ in piculosis. Et ad verā synco
piꝫ in q̄ est spes recupatiōis:dicimꝰ ꝑꝑ vitare piculū cer
te mortis:ꝛ hec est sn̄ia Gal. 10. terap. c. 10. In alio tn̄ ꝑpo
sito cū dic. Ergo q̄ꝫto meliꝰ cū spe benigna efficiētes q̄ꝫ pe H
riclitari. i. icurrere piculū q̄ꝫ sine spe perire certissime tan
to potiꝰ:ꝛ cuꝫ magnis auxilijs agonizari q̄ꝫ nihil gerere.
Et ꝑꝑ h̄ puto Hy. hic nō bn̄ dixisse cū voluit ꝙ nullo mō
ad verā syncopim ducendus est eger nisi forte ꝑ verā in
tellexerit irrecupabilē:qḋ nō appet ex suis v̄bis. Et ex h̄
vi mihi facile soluere dubiū qḋ solet moueri circa prece
dentē can. s. vtruꝫ sit vltimate eūandū respectu q̄ꝫtitatis
humoꝝ. Nā ex quo qn̄qꝫ est eūanduꝫ vsqꝫ ad syncopim
in q̄ v̄tus multū debilitat̃:vi ꝙ ēt multotiens virtus ad
hoc ducenda est vt terreat̃ eūando totū:qn̄. s. in non eūan
do totū esset periculū. Sed vtplurimū īfra subsistere est
meliꝰ q̄ꝫ terrefacere virtuteꝫ:q2 raro est necessitas huius
festinationis:ꝛ hoc vult Aui. supra. ¶ 3a ꝯclo:nunq̄ꝫ talis
eūatio vsqꝫ ad lypothomiā ē regularis. pꝫ:q2 ē cū nobili

I

nocumēto. ¶ 4ᵃ ɔclō: nō solū ꝑ flebotbomiā: ꝫ vſqꝫ ad ſyncopim cūare: ꝫ etiā ꝑ pharmacū. hoc pꝫ ex Gal. in fine cōmēti illiꝰ aſo. Que egerunt nō multitudinē ɔſiderare opꝫ. Nā qñ talis mā non eſt ſanguis neqꝫ ſanguini ita mixta q ꝑ flebotbomiā educaꝫ euanda eſt ꝑ pharmacū. Et hoc eſt qd dicit Gal. in 10ᵒ terapē. ad fugiēdū certam mortē. ¶ 5ᵃ ɔclō: ſecuriꝰ eſt cū flōmia cūare vſqꝫ ad ſyncopim q̄ꝫ cū pharmaco. Iſta pꝫ per duas cās. pma eſt qꝛ illi ꝗ forti indigēt cūone cū pharmaco ſūt ne͞cio grauati: ꝛ in eis eſt repletio quo ad virtutē: ꝛ humor peccans cōiter eſt malignior. 2ᵃ eſt cā: qꝛ flōmiā poſſumus ad libitū reſtringere ſtatim incipiente ſyncopi: ꝫ pharmacie opus nō eſt ita. ¶ Nota tñ q ex his duabus cauſis nō ſequiꝫ quin cūatio qñqꝫ ſit facienda cū pharmaco vſqꝫ ad ſyncopim. Et vult Hy. q in ſynoca cū putredie eſt vtus onerata ꝛ eſt repletio quo ad virtutem: ꝛ tñ fit flebotbomia vſqꝫ ad ſyncopim: ꝛ hoc habeꝫ 9ᵒ terapeutice. Sed 2ᵃ cā nō plus ꝓbat niſi q cū flōmia ſecuriꝰ fit cūatio vſqꝫ ad ſyncopim q̄ꝫ ꝑ pharmacū: ꝛ hoc ɔceditꝫ. Et ſi dicaꝫ quid voluit Aui. cū dixit in iſto cañ. Cūqꝫ humor illius fuerit gñis cuiꝰ eē opꝫ: niſi q hec cūatio vſqꝫ ad lypothomiā nō eſt faciēda: niſi qñ hūor eſt determīati gñis. ſ. ſanguis: ꝛ ſic innuit q ſolū eſt flōmia q̄ dꝫ fieri vſqꝫ ad ſyncopim. Dic pōt dici q nō eſt mens Aui. q ſolum ſanguis ſit illius generis cuiꝰ eſſe opꝫ ad faciendū cūonē vſqꝫ ad lypothomiā. Sed humor in quo opꝫ h̄ facere opꝫ q ſit facilis ad currēdū aut multe inflāmationis aut venenoſitatis: aliter enī ſi nō eēt tātū periculū in mora qñ poſſet euacuari in pluribꝰ vicibꝰ meliꝰ q̄ꝫ nō ducendo vſqꝫ ad ſyncopim: opꝫ 2ᵒ talē humorē nō eē ita malignū q nullo mō ſpereꝫ de euaſione. nā tunc iſta remedia nō ſūt faciēda: qꝛ cū certiſſime ſunt morituri ibi nō ſunt expimentāda remedia bona ne poſtea vituperenꝫ cū nō operantur intentū: ꝛ hoc dicit Gal. 9ᵒ terapeu. Ex his pꝫ argumētorū ſolō cū dꝫ q medicus dꝫ imitari nām naliter operātē ꝛ nō ſinthomatice. Dicꝫ enī q nā ēt qñqꝫ ꝑꝑ melius cūat vſqꝫ ad ſyncopiꝫ ꝛ liberat infirmū: ꝛ ita facit qñqꝫ medicus: ꝫ ſicut nā nō facit illud niſi qñ ex toto dñatur: ita nec medicus qñ pōt regulr opari. Alij ſunt modi ridendi: aut ſolōnes quos ꝓ nunc dimitto: igitur ꝛc.

K

Eſſet dubiū ſm mētē Gal. in hoc dubio. xi. terapē. c. h̄ q ſi medico parato conſtaret mām peccantē eē penitꝰ irreducibilē ad benignū: ꝛ cū hoc eē digeſtā ꝛ ſepatā a bonis hūoribꝰ ꝛ ipſaꝫ in venis cōtineri: ipſa ſic tota eēt exqſitiſſime cuacuāda. Sed ſi mā peccās ēꝫ aliqd ſui ſit reducibilis ad benignū non eſt exquiſitiſſime cūanda: vt ēt Gal. qdeꝫ libro. c. eodē. Hōm ē tñ q in qbuſdaꝫ ꝫ paucis caſibꝰ a medico pōt do fieri pñs eūones exqſite ꝑducentes vſqꝫ ad ſyncopim reparabilē excluſiue vtute exiſte forti ꝛc. loquendo tñ de cūone q̄ fit cū flōꝰ ꝛ nō eſt pharmacia. Primꝰ autē auctorizāo in hac mā ſūt Hip. in pma parteꝰ aſo. aſo. illo. Que egeruntur ꝛc. Et Gal. in cōm. illiꝰ aſo. docet in qbꝰ caſibꝰ cōpetat talis cūo. Et ēt 9ᵒ terapē. mentionit aliq̄ſr ō h̄ c. iij. Auer. in vij. colliꝫ c. o. adducit ad h̄ opionē Gal. ꝛ eā reprobat quatuor rōnibus: quas vidē ſi placet.

¶ Cūqꝫ alicuiꝰ virtꝰ fortis fuerit ꝛ ipſoꝝ humoꝝ mā multa ꝛ mala ipſaꝫ paulatiꝫ euacua.

¶ Ponit Aui. hic 5ᵐ cañ. dicens. Cū alicuius virtus fuerit fortis ꝛ humoꝝ ipſius mā multa ꝛ mala dꝫ paulatiꝫ euacuari. ¶ Et nota q dixit cū virtus fuerit fortis: vult ꝑ hoc nō q qñ vtus fuerit debilis ſit multū in vna vice cūandū: Sed ꝓ hoc daꝫ intelligi qd faciendū ſit virtute debili: qꝛ aut nō eſt cūandū: aut multo minus ꝓ vice q̄ꝫ in forti virtute. ¶ Nota 2ᵒ q cū mā multa ꝛ mala non pōt eē virtus abſolute fortis: ſed dicꝫ hic fortis reſpectu mediocris cūonis tolerande. ¶ Tertio nota q ꝫ virtus ſit fortis: tñ qñ mā eſt mala ꝛ multa ipſa nō pōt in vice vna cūari qñ duo ſequanꝫ nocumenta. vnū q virtus nimiū debilitaꝫ: ſm q nimiū de bono cūaꝫ. Primū iō accidit: qꝛ vtus nō eſt abſolute fortis. nā in multa cūatione multū deficeret. Scdꝫ accidit iō: qꝛ mā multa ꝛ mala de neceſſitate multū reſiſtit ꝛ medicina faciens violentiam ad multū de ea cūanduꝫ trahit etiam de bono.

¶ Et ſilr cū mā vehemēter fuerit penetratiua aut cū ſanguie multū mixta nō poteris ipſaꝫ vna vice euacuare ſicut eſt in ſciatica ꝛ artetica longi temporis ꝛ cancro ꝛ ſcabie antiq ꝛ carbunculis veteribus.

¶ Ponit ſextū cañ. dicens q ſimilr qñ mā fuerit multa penetratiua: aut multū mixta ſanguini debet paulatim cūari: nec poterit in vna vice debite cūari: ſicut eſt in ſciatica ꝛ in arterica longi tpis: ꝛ in cancro ꝛ ſcabie antiqua ꝛ carbunculis veteribus. ¶ Ubi pmo nota q materia intelligiꝫ multū penetratiua: qꝛ multū infixa in mēbris ꝛ fortiter adherēs: ſicut ea q̄ multū penetrat: ꝛ talis hñ eſt in arterica longi tpis ꝛ ſciatica longi tēporis: qꝛ mā eſt in mēbris patientibꝰ multū fixa. ſ. in iuncturis ꝛ vicinis mēbris vt ligamētis. In ſcabie aūt antiqua ꝛ mala: ꝛ dicit in lfa: ꝛ carbunculis veteribꝰ: ꝛ nō eſt intelligendū de carbunculis veris: ſed de carbunculis. i. furūculis veteribꝰ. i. qui fuerunt multo tpe: nō in iſto tēpore: nō in alio: ſicut multotiens accidit in vna nate hinc ad qndecim dies in vna coſſa: ꝛ in carbūculis ꝛ cancro. Iterū mā eſt multū ſanguini mixta illa que eſt ſub forma cāe antecedētis: ꝛ q̄ eſt ſub forma cāe ɔiuncte eſt mēbris fixa multū. ¶ Nota 2ᵒ q iō nō pōt vna vice totū cūari: qꝛ plurimū reſiſtit ꝓpter ſui adherentiā. Sunt enī qdā humores qui facilr a mēbris ſeparanꝫ: ſicut lutū purū a pannis: qdaꝫ vero difficulter: ſicut humiditas coloris cū panno vel lana ſiue ſerico q nō ſepanꝫ niſi cū ſuba panni: de qbus humoribus loquiꝫ Gal. in cōmento ſup illa ɔcalienationes indeclarate palpabiles valde frenetice.

N

Nota q vbi virtꝰ eē debilis in aliq corpore ꝛ humores mali cēne multi: ꝛ tale corpꝰ nō eſſet cūandū ꝫ nutriēdū bonis cibis vt vtꝰ p... eos corroborata de ſe valeat expellē humores peccantes vel ſufferre medicinā aliquā q̄ purgaret: ꝛ h̄ eſt de mēte Aui. tertia pmi. doctrina 2ᵃ. c. de illo. Ud come dū ꝛ bibēd.

O

¶ Et debes ſcire q ventris ſolō a ſupioribꝰ trahit ꝛ ab inferioribꝰ eradicat. Duabꝰ ergo attractionibꝰ eſt apta cōuenienti ꝛ diuerſe: que ēt poſt matericꝫ quietē eſt conueniens. ¶ Cū ḡ māe fuerint a ſupioribꝰ ad diuerſū trahet eas: ꝛ ipas ēt eradicabit a locis vbi ſūt: vomitu vero fit attractio ꝛ eradicatio ecōuſo.

¶ Hic ponit cañ. incidētalr. Et diuidiꝫ in quatuor ſicut quatuor ſunt cañ. Primus de ſolutione ꝛ vomitu. Scds de flebotbomia. Tertius de corꝑibus nō cūandis. Quartꝰ de locis vbi minus eſt faciēda cūatio. ibi 2ᵒ. [Minutionis.] ibi 3ᵒ [Minus itaqꝫ.] ibi 4ᵒ [In regionibꝰ.] ¶ De pmo dicit q tu debes ſcire q ventris ſolutio trahit a ſuperioribus ꝛ eradicat ab iferioribus: ꝛ ideo eſt apta duabus attractionibus. ſ. conuenienti ꝛ diuerſe: ꝛ eſt ēt cōueniens cūatio poſt humoꝝ quietē. Ex quo ſequiꝫ q ſi humores fuerint in ſupioribꝰ eſt apta eos attrahere: ꝛ ſi fuerint in inferioribus eos eradicabit a locis vbi ſunt: ſed in vomitu fit attractio ꝛ eradicatio ecōuerſo. ¶ Ubi pmo nota q eradicatio ꝛ attractio qñqꝫ ſumuntur large ſm ſuaꝫ cōem acceptionē ꝛ vim vocabuli: ita q dicaꝫ attractio ois motus factus a motore qui rem mouet ad ſe: ꝛ eradicatio dicatur ois cūatio ꝑ quā radicitus ꝛ integre euacuaꝫ mā a loco ſuo in quo erat tanq̄ꝫ in radice. ¶ Scdo modo ſumunꝫ iſti termini ſtricte vt dicatur attractio ois motus humoris qui ad aliū locū trahitur notabilr diſtantē ante ſui attractionem: ꝛ hoc mō non dicitur attractio niſi de illo motu quo moueꝫ humor a longinquo: ille enim humor trahiꝫ primo ad locū poſtea euacuatur: ꝛ eradicatio autem ſtricte de euacuatione que nō fit per attractionem a longinquo: ꝛ hoc nō intelligit Auicen. hic q ventris ſolutio eradicabit ab iferioribus ꝛ trahet a ſuperioribus. nam loquendo cōiter ab vtroqꝫ loco pōt eradicare ꝛ ab vtroqꝫ traheꝫ: ꝛ vomitu fit ecōtrario.

P

¶ Minutionis pterea diſpō diuerſificaꝫ ſm loca a quibus ſanguis accipiꝫ ſicut ſciuiſti.

Q

¶ Ponit 2ᵐ cañ. dicēs q diſpō minutionis diuerſificatur ſupple in attrahendo ꝛ eradicando ſm diuerſitatē locorum a qbus ſanguis excipitur: ꝛ hoc eſt clarum.

¶ Minus

A ¶ Minꝰ itaqȝ cūctis hoībus euōne dignꝰ est ille cuius cibꝰ bonus fuerit ⁊ digestio bona.

Hoc ē Gāp. in scda parti. la afo. afo illo fam briria cor pora ⁊c. Et Gal. ē in cōmēto illius cō dicit. Ex his verbis ⁊c.

¶ Canon tertiꝰ est clarus: qꝛ in istis nō multiplicant̄ mali humores: ⁊ ꝑ hoc potes intelligere de aliqs dispōnibus ꝑ quas corpꝰ caret malis humoribus: ⁊ intelligat̄ bonus cibus in quāto ⁊ quali ⁊ modo administrationis.

¶ In regionibus quoqȝ calidis morātes euacuatione parum indigent.

¶ Ponit vltimū canō. ⁊ cā est: qꝛ virtus in illis est debilis: ⁊ humores resoluuntur faciliter.

¶ De regulis cōibus solōni vētris ⁊ vomitui: ⁊ qualr trahat id qđ vētrē soluit ⁊ vomere facit. Capitulum.IIII.

B Oportet vt illiꝰ cibꝰ cuiꝰ soluendus ē vēter aut vōitꝰ ꝓuocādus ꝑtiat̄ vt qđ ei ī vna die sufficiebat mltis cōedat vicibꝰ: ⁊ vt sint cibi diuersi ⁊ potꝰ ēt diuersi. Ex hac nāqȝ dispōne accidit stōcho vt expelleret desideret qđ ē in eo supius aut īferiꝰ. Ex cibo āt nō diuerso neqȝ sup aliū cibū ingrediēte stōchus ē auarꝰ ⁊ ipȝ forti ꝯtinet retētiōe ⁊ ꝓpie si fuerit eiꝰ quātitas parua. Mollez uo hñs vētrē nihil ex hoc facere debet.

¶ Aui. in ꝓcedēti. c. posuit regulas gñales in rectificando vir oēm modū artificialē euōnis siue cū flōmia siue cū aliquo alio: hic exequit̄ magis spāliter docendo regulas obseruādas in euōnibus. Et diuiditur pars ista in partes duas. ꝑ facit hoc quo ad euōnes ꝑ vias ordinatas a nā sic stomachus intestina ⁊ pori. 2° quo ad euōnes per vias factas ꝑ artē sicut in flōmia ⁊ sanguisugis ⁊ ventosis. 2° ibi. [Flōmia.] Prima in duas. ꝑ docet regulas euōnis ꝑ vias latas ⁊ ꝑ medicinas intus assumptas. 2° per vias strictas

C ⁊ medicinas extra applicatas. 2° ibi. [Epithimata.] Prima in duas. Primo docet regulas per ea que sumūt̄ per os. scđo per ea que applicant̄ ꝑ iferius. 2° ibi. [Enema.] Prima in duas. ꝑ ponit regulas cōes solōni ventris ⁊ vomitui. 2° spāliter ponit in vtroqȝ istorū modorū euōnis. 2° est in ꝑncipio sequētis capli. Presens caplm diuiditur in duas ptes. ꝑ ponit regulas dictas. scđo docet modū ꝑ quē medicina vomitiua aut ventris solutiua euāt. 2° ibi ꝓpe finē capli. [Scito etiā.] Prima pars diuidit̄ in tot partes quot sunt canones: ⁊ partes patebunt in legenda. ¶ Primus canō. est de regimine cibi eiꝰ q oȝ sumere medicinā. Dicit ḡ Aui. q̄ opȝ vt illiꝰ cuius vēter soluēdus ē aut vomitus ꝓuocādus cibus diuidat̄: ita q̄ illud qđ ipse solebat sumere in vice vna: sumat in pluribꝰ vicibꝰ: ⁊ sint cibi sui diuersi ⁊ potus diuersi. Et cā est qꝛ ex hoc modo fit q̄ stōchus desiderat expellere id qđ est in eo aut supe-

D rius aut inferius. Sȝ ex cibo nō diuerso ⁊ nō ingrediente super aliū cibū imo ingrediēte stōchū vacuū: stomachus est auarus ⁊ retinet ipm forti retētione: ⁊ precipue qñ est paucus. Sȝ illū cuius venter est mollis nihil ex hoc opȝ facere. ¶ Circa canō. nota q̄ corporū q̄dā sunt quorū stomachus ⁊ intestina faciliter obediūt pharmaco: ⁊ isti dicunt̄ hēre ventrē mollē: ⁊ in istis nō indigemꝰ ꝑparatione reddente ista mēbra parata ad expellēdū. Et iđ Aui. dixit in fine canō. q̄ qui hȝ vētrē mollē nihil ex dictis in isto canō. facere oȝ. Quidaȝ aūt hñt stomachū ⁊ intestina inobediētia euōni ⁊ dure digōnis ⁊ fortiter ēt retinentia. In istis ergo anteq̄ detur pharmacū solutiuū aut vomitiuum opȝ stōchum ⁊ intestina parare vt faciliter expel-

E lantur: nā aliter lōgo tpe retēto pharmaco aut humoribꝰ q attrahunt̄ ꝑ ipsum ad stōchū ⁊ itestina nocumētū sequeret̄ magnū. Et ideo faciēdū est q̄ stōchus ⁊ itestina inclinent̄ ad expellēdū id qđ ī eis ꝯtinet̄. ¶ Nō 2° q̄ regimē faciēdi q̄ hoc mō iclinet̄ est qñqꝫ ꝑ medicinas: qñqȝ cū cibo ⁊ potu: sȝ Aui. hic tm̄ posuit illud qđ fit ꝑ cibos ⁊ potꝰ. ¶ Nō 3° q̄ qñ cibi sumunt̄ diuersi ⁊ in pluribꝰ vicibus accidit q̄ cibꝰ ponit̄ sup aliū nō digestū: ⁊ ꝑꝑ ciboꝝ diuersitatē accidit stōcho diuersitas trāsmutationū: ꝑꝑ q̄s nō pōt cibū suo mō amplecti: ⁊ ad hoc seq̄t̄ inclinatio ad expellēdū aut supius aut īferiꝰ: sȝ qñ cibꝰ est paucus aut ex ordine debito sumptꝰ ⁊ nō diuersus stōchus voluptatur in eo ⁊ vno mō amplexat̄ ipm: ⁊ iđ difficulter ipȝ derelinqt: ⁊ hoc est ipm eē auarū eiꝰ qꝛ auidū: ⁊ iđ nō euāt medicina nisi difficulter: ⁊ ꝑꝑ hoc ad custādū nocumēta q̄ possent ꝯtingere ex remanētia pharmaci ⁊ hūoꝝ in stōcho: opȝ hec corpa regi regimine dicto. ¶ Nō 4° q̄ ex hoc re-

F gimine dicto si diu aut multis diebꝰ seruaret̄: sequerent̄ magna nocumēta. Nā ꝑ cibi nō digererēt̄. 2° multiplicaret̄ hūoꝛ malus ꝑ indigōnē. 3° ab his hūoribꝰ cū vie plīm sint viscosi vie oppilarent̄. 4° hūores aliq quos itēdimꝰ euāre igrossarent̄ ⁊ icrudarent̄. 5° euō fieret difficilior. Et ex hoc pȝ q̄ an̄ euōnē hoc regimine nō vtēdū est multo tpe: imo vno die imediato euōni. An̄ uo illū diē sumēdi sunt cibi nō multe q̄ntitatis nec male q̄litatis ⁊ debito ordine ⁊ subtiliatiui ⁊ abstersiui viplīmū: ⁊ hoc facit hūorē digestū ⁊ cānales aptos: qđ medicus multū desiderat ī euōne qñ ante ꝑ vnū diē vtimur hoc regimine: qꝛ cibi ⁊ res male ex illis gñate nō vadunt cum parte notabili ex stomachū ⁊ intestina: ⁊ sequēti die euant̄: ⁊ illorū nocumentum nō est notabile nec ipediūt vias strictas ad q̄s nō vadūt ⁊ fit iuuamētū relaxandi stomachū: ⁊ iđ sequitur in corporibus dictis iuuamētū sine notabili nocumēto ad modū loquendi medicorum: ⁊ est faciendum. Et tn̄ ex hoc solue

G dubium hic moueri solitum de virtute canō.

¶ Et scias q̄ vomitꝰ ⁊ vētris solutio ⁊ q̄ eis assimilant̄ nō attinēt ei q bono vtit̄ regimie: qm̄ ille q bn̄ regitur nō indiget nisi eo qđ sit istis leuiꝰ: ⁊ fortasse excusabūt ea exercitiuȝ ⁊ fricatio ⁊ balneū. Ampliꝰ: si eiꝰ corpꝰ repletū fuerit plurimū talis repletiōis q̄lis est ipsiꝰ erit ex eo q humoꝝ melior ē. s. ex sanguine. Minutio igitur est illud qđ ad ipm mūdificādū erit necessariū ⁊ nō vētris solutio.

H ¶ Hic est canō. scđs ⁊ est de corporibꝰ ineptis ad vomitū ⁊ solōnē vētris: dicēs q̄ vomitꝰ ⁊ solutio vētris ⁊ alia q̄ istis assimilant̄ nō sunt ꝯuenictes illi qui bono regimine vtit̄: ⁊ rō est: qꝛ ille qui bene regit̄ non indiget nisi leuioribus ad sup̄fluitates expurgādas: sicut exercitio ⁊ fricationibus ⁊ balneo. Itez ēt si pur isti corpori accidat repletio euāda: tūc repletio nō est nisi ex humore laudabili q est sanguis: mō ad euōnē talis repletionis: ita q̄ corpus mūdificet̄ sufficit flōmia: ⁊ nō requirit̄ ventris solutio. ¶ Nota igit̄ ꝑ q̄ corpꝰ vti bono regimine icludit duo: ꝑ q̄ illud regimen sit bonū absolute. scđo q̄ sit bonum illi qui eo vtitur. Ex eo sequit̄ q̄ ille qui vtit̄ absolute bono regimine oȝ esse temperatus. Nam regimen simplr̄ bonū nō est ꝯueniēs nisi tēperato: qꝛ distēperata indigent regimine alio qđ tēperato nō eēt ꝯueniēs. Et ex hoc sequit̄ canonis verificatio: nā si corpus est tēperatū ⁊ vtit̄ regimine tēperato tūc seruat̄ ī suo tēperamēto: ⁊ ꝑ ꝯns nō indiget euōne nisi nālium sup̄fluitatū que euant̄: aut nālis

Cōtra solam hꝰ scđi canonis ē ꝑmo sententia Gal. q̄rto de vtilitate particulaꝝ. c. 27. dicētis q̄ bene faciebāt illi medici antiqui q sanos a cibo et vi vomitu singulo mense consulebāt ⁊ plura alia. Et si secūdo sentētia Rasis quarto

I caloꝛe:aut si est alterius indigētia est exerciciū ⁊ fricatio ⁊ balneū ⁊ alia q̄ ad regimē ipsaꝫ q̄li ptinere videnť. Et hec sūt dicta 3ª pmi. ❡ Scḋo nota:ꝙ si in regimine bono in q̄li q̄ ad cibos accidat erroꝛ i quāto:tūc fit repletio sanguinis laudabilis i istis corpib⁹:⁊ ꝑ ꝯñs talis repletio dꝫ moueri cū eūone sibi ꝓpria q̄ est flōmia. ⁊ iō Hy. putauit hāc ptē scḋaꝫ cañ. debere intelligi ꝙ si accidit erroꝛ in regimine bono in q̄li:q2 abūdat i quāto tūc ꝯuenit flōmia. Hec tñ expositio mihi nō placet. Nā Aui. in isto cañ. appropriate loqť de corpib⁹ vīctib⁹ bono regimine:sꝫ regimē peccās in quāto nō est regimē bonū:iō nō loquitur de his quoꝝ regimē peccat i q̄ntitate. Cōfirmať. Ex augmēto in q̄nto cibo quātūcūqꝫ boni sequiť indigestio vel segs̄:sꝫ ad indigestionē seqť augmētū flegmatis qḋ digne eūať aut pharmaco:aut vomitu. ḡ ad augmētū cibi pōt sequi necessitas alteri⁹ eūonis a flōmia. Puto ḡ Aui. loq de regimine tēpato ⁊ bono in quāto ⁊ q̄li. Sꝫ q2 regimē

Almāsoris dicēte. Homines semel i mēse vel bis vomendū ē ⁊c̄. Possumus dicere ꝙ Gal. ⁊ Ra. loquuntur de vomitu ꝓuocatiuo leniter cū cibariis vel ipositione digiti in oreꝰ pēne intincte in oleo. Aui. do loquitur h de vomitu qui ꝓuocatur cū pharmacia.

K bonū fm aliquos medicos nō est in pūcto:imo aliqḋ tale magis declinat ad latus grossi:⁊ aliqḋ magis ad latus subtilis. Et silr corpa tēpata nō sūt pūctualr vnius modi fm medicos:sꝫ q̄dā pax ad extremitatē declinantia. Ex quibus causis accidit ꝙ magis repleť vnum corpus hñ rectum q̄ꝫ reliquū. Accidit ēt ꝙ regimē dꝫ variari in estate ⁊ vere ⁊ hyeme:q2 in hyeme cibi debēt esse ampliores ⁊ sanguis amplioꝛ. Uult ḡ Aui. ꝙ ex his oībus varietatibus regimine existe infra latitudinē regiminis tēpati nō surgit necessitas pharmacādi aut vomitū ꝓuocādi:imo plurimū sufficit exerciciū:fricatio ⁊ balneū:⁊ qbusdā fortius:⁊ quibusdā debilius. Os si ex nā sua corpus sit aptū cadere i repletionē ifra istam latitudinē ꝑcipue ꝓp hyemis dispōnē:tūc illḋ qḋ multiplicať ē sanguis. Si. n. tātū excederet q̄ntitas assumptoꝝ ꝙ alius humoꝛ plus multiplicareť aut seorsū:tūc illud regimē nō esset bonū:sed

L stat ꝙ cū bono regimine i q̄nto ⁊ q̄li multiplicať supfluitas expellēda fricatiōe ⁊ balneo ⁊ exercitio. Stat ēt tāmē sanguinē multiplicari in hyeme vt in vere sit postea repletio idigēs flōmia. Et iō Aui. tertia pmi nō negauit ex toto vsum balnei in regēdo tēperatū:nec vsum fricationū:nec exercitiꝫ:sꝫ vsuꝫ pharmaciaꝝ dixit purgare ⁊ inexcrare:⁊ iō corpora exerceri debēt. Gal. Ho 2º regiminis sanoꝝ dixit ꝙ artis ꝯseruatiue nō est noscere motus qui a pharmacis. Et iō dixit scḋa pticula afo. Sana habētes corpora pharmacis purgari exoluunť:sed flōmia nō negat:⁊ hoc puto verum:⁊ hanc esse veram expositionem.

❡ Cū aūt minutio necessaria fuerit ⁊ vētris solꝰo:ex aliquo qḋ sit vt elleborus ⁊ violēte

M medicine:a minutiōe icipe debes qm̄ h ē ex ꝑceptis Hip. i li. epidimiarū:⁊ hec ē ꝟitas.

❡ Et silr si hūores fuerit flegmatici cū sanguine mixti. ❡ Os si viscosi ⁊ fridi fuerit fortasse minutio grossitudinē ⁊ viscositateꝫ eis augmētabit. Incipiēdū ḡ erit a solꝰone vētris ⁊ ad sūmū si hūores fuerit eq̄les ꝑmitte minutionē:⁊ si postea superabūdauerint eūa. ❡ Os si eq̄les nō fuerint in primis supabūdātē eūa hūorē donec equetur:postea minuē.

❡ Hic est tertius cañ. ⁊ est de cōperatione pharmacie in ꝑparādo ad flōmiā. Et diuidiť in tres ptes. Primo ponit cañ. siue regulā. 2º ondit qd faciēdū est qñ vnū istoꝝ est ꝑmissuꝫ ⁊ remanet alterius indigentia. 3º docet cognoscere qñ est erratū in ꝑponēdo qḋ postponendum erat. 2ª ibi. [Et ei.]3ª ibi. [Preterea multotiens.] In pª parte

N Aui. ponit quinqꝫ ptes ex quibus cōpleť regula. ❡ Pͥo dicit ꝙ qñ in vno ē necessariū flōmia ⁊ ventris solꝰo siue vomitus cū aliqua violētia vꝉ violētꝰ medicina sicut elleborus:tu debes incipe a flōmia:qm̄ est ex ꝑceptis Hip. in lib. epidimiarū:⁊ est veritas. ❡ Scḋo dicit ꝙ silr dꝫ pmitti flōmia si humores sunt flegmatici permixti cū sanguine. ❡ Tertio dicit ꝙ si hūores fuerint viscosi fortasse minutio impedit q2 augmētabit eoꝝ viscositatem ⁊ grossitiem:⁊ iō in hoc incipiendū erit a solꝰone vētris. ❡ Quarto dicit in sūma ꝙ si hūores peccātes sunt equales ꝑmittēda est minutio:⁊ postea si aliqd supabūdauit eūa ipm. ❡ Quinto dicit ꝙ si humores nō sunt equales eūa dn̄antes donec equenť:postea minue. ❡ Circa ptēꝫ

O ḡ nōḋ:ꝙ corpora indigētia flōmia ⁊ pharmacia dicunť talia:q2 tūc debite vtraqꝫ istaꝝ administrāda sit:sꝫ quia in corpore dispōnes actu vꝉ ꝓpinqua potētia ꝓꝑ q̄s vt phibeanť vel remoueanť iste due sunt faciēde. ❡ Nō scḋo ꝙ in vidēdo qñ dꝫ ꝑmitti flōmia an̄q̄ꝫ pharmacuꝫ: opꝫ examinare nocumēta que sequunť ex premissiōe ⁊ videre que pōderant. Et q2 in solꝰone q̄onis hic moueri solite manifestabunť:iō pro dubio queriť ⁊c̄. Dō. I.

Utrum existente necessitate flōmie ⁊ pharmacie sit semp ꝑponenda flōmia. ❡ Ad ptē affirmatiuā arguiť pͦ sic. Eūo vlis est ꝑponēda pticulari:sꝫ flōmia est eūo vlis. ḡ ⁊c̄. Minoꝛ pꝫ ex diffōne flōmie:maioꝛ est Mesue in cap. de cura sode absolute cū dicit:in omni gdē pticulare vli postponi debere. ❡ Cōfirmať idem ex Aui. prima tertij. ca. illo:cum m̄ām. Nā ibi dixit ꝙ si aliqñ hūores sunt sanguini mixti:tūc dꝫ ꝑmitti flōmia ⁊ dat cām:qm̄ flōmia est cōis humoꝝ eūo. ❡ Scḋo sic:in cura egritudinū incipiendum est a faciliori remedio ⁊ tutioꝛ:sꝫ flōmia est facilius ⁊ tutius remediū q̄ꝫ pharmacia. ergo ab ipsa est incipiendū.

Hoc idē dubiū mouetur ꝯtra Gal. in loco simili.

P Maioꝛ patuit supra ca. pͥ:minoꝛ pꝫ ex Gal. 2º regiminis acutoꝝ:sup illo passu sic dicente. Porro si passio super diafragmate ⁊c̄. ❡ Tertio sic. illarū eūonum ea dꝫ premitti q̄ plura facit iuuamēta:hec aūt est flōmia:igiť ⁊c̄. minoꝛ pꝫ:q2 medicus non dꝫ differre auxiliū:vt dicitur a Mesue in suo de appropriatis. Minoꝛ pꝫ q2 ꝯuenit peccato in quāto ⁊ peccato in q̄li:sꝫ pharmacia solū peccato in quali. ❡ In oppositū ꝙ nō sp sit ꝑmittēda flōmia est Aui. q in pluribꝰ casibus pharmacū ꝑmittit. ❡ Pro solutione dubij nō. pͦ ꝙ vētris solꝰo cuius necessitas cōiungiť necessitati flōmie qñqꝫ est fiēda cū pharmaco forti euacuante exsoluēdo:sicut qñ humores mali fixi aut multum distantes sunt eūandi:qñqꝫ aūt est solūmō cū medicina leni opante leniēdo aut lubricādo aut lubificādo:sic

Q verbi gratia:cum est necessitas euacuādi m̄ās in vijs ductuū existēte cū pulpa cassie:aut syrupo violato:aut clystere lenitiuo ⁊ silib⁹. ❡ Scḋa distinctio:necessitas humoꝝ euacuādoꝝ ꝑ pharmacum in casu necessitatis flōmie ⁊ pharmacie:qñqꝫ est hūorū mixtorū cū sanguine intra venas:⁊ qñqꝫ extra venas existētiū. ❡ Tertia distinctio:humores peccātes intra venas cū sanguine qñqꝫ sunt valde vicini nāe sanguinis ⁊ sanguini mixti multum:⁊ qñqꝫ multū a sanguinis nā recedētes. ❡ Quarta distinctio:humorū eūo in hoie eūando indigēte flōmia:sicut pharmacoꝝ aut est gratia minorādi:aut gratia eradicandi:aut gratia diuertendi ab aliquo mēbro. Exēpla satis patēt in dictis supra. ❡ Quinta distinctio:humores mixti cum sanguine. aut sunt equaliter augmentati. i. eque proportionabiliter:aut inequaliter:hec pꝫ ex mō loquēdi Aui. ❡ Prima suppō:flōmia lꝫ sit cōis hūorū eūo in venis existium: tñ plurimū qḋ ꝑ ipāꝫ eūať est sanguis g est sicut frenū extremoꝝ humoꝝ. s. cholere ⁊ flegmatis. Prima ps pꝫ ꝑ experiētiam

A experiētiā:τ per diffinitionē flōmie τ per Auic.τ Gal.in capitulis τ locis de flōmia.Et 2ª pars pz:q: aliter ex flōmia nō timeremus ebullitionē cholericoꝝ aut incrudationem flegmaticorum:vt infra dicetur in ca.de flōmia.
⸿ Scđa suppositio:lz tam a flōmia q̄z pharmacia fiant humorū agitationes:tñ magis agitant̄ humores τ spūs a pharmaco forti q̄z a flōmia forti.Pria pars pz:q: 22ª tertij:di: q̄ flōmia facit arcescere humores.2ª pars pz:q: opz cum violētia trahi humorē qui in suis qualitatib⁹ alterat̄:τ hūores ad stomachū attrahunt̄ multotiēs causa fortis agitatiōis.⸿ Tertia suppositio:humores nō multū grossi nec viscosi in venis exñtes citius τ facili⁹ cūant̄ per flōmiā q̄z p pharmacū:pz q: per breuiorē τ latiorem viā.⸿ Quarta suppositio:mi:q̄z est premittenda flōmia pharmacie aut econtra a medico:nisi q: meli⁹ est ita facere:hoc nō probat̄:q: nō solū ars:sz nā ipa semper agit pp meli⁹.⸿ His habitis sit p̄ma ꝯclo:stāte necessitate pharmaci solum lenientis τ flōmie est p̄mittēda pharmacia
B Hec ꝯclusio pbat̄:q: incipiēdū est a leuiori adiutorio τ lenitiuū pharmacū est huiꝰ.igit̄ τc̄.Scđo pz q: per tale pharmacū cūant̄ māe cōes in vys ductuū exñtes:quaꝝ magna ps traheret̄ ad venas ipsis inanitis: vt ergo hoc nocumētū vitet̄ p̄mittēda est huiꝰ pharmacia:vñ Auic. infra videlicet in.c.de flōmia:vult q̄ qñ vēter ē stipticus p̄mittat̄ clystere aut lenificatio.⸿ 2ª ꝯclo:exñte necessitate pharmacie fortis τ exoluēdo cūantis τ flōmie p̄mittēda est flōmia.Hec pbat̄ duplici cā:vna q: flōmia est leuius auxiliū.Et 2ª q: p ipsaz pbibet̄ periculum fortis agitationis in talib⁹ hūorib⁹ q p ipsaz sunt cūati: vtputa sanguine τ cholerainā nō p̄cedente tali cūone cū illi sint superflui τ a pharmaco fortiter agitent̄ periculū est ℏ casu in febrē:aut de humoꝝ ebullitione τ malignatione: τ hāc voluit Aui.auctoritate Hip.⸿ 3ª ꝯclo in cūonib⁹ faciēdis gr̄a minorationis māe aut gr̄a diuersiōis:dz semp flōmia p̄mitti.Ista pbat̄ q: in alys cūonibus q̄ p̄mittuntur quāto cūatio est vniuersalior tanto magis p̄mittitur: sz iste cūones minoratiue aut diuersiue p̄mittūtur alys. ergo quāto cūatio est vniuersalior tanto magis premitti dz.Itē q: p ipsas citius sequit̄ intētū diuertēdi aut minorādi:τ iō Aui.p⁹ tertij voluit ēt q̄ si hūores aly a sanguine peccēt τ sanguini mixti:incipiēdū est a flōmia.s.p diuersione aut minoratione.⸿ 4ª ꝯclo:in cūonib⁹ faciēdis eradicatiue si humor peccās ali⁹ a sanguine cūandus est extra venas τ in vys ductuū premittēda est pharmacia: hoc pz ex p̄ma:nam pharmacū in isto casu cōueniens est lenitiuū aut valde leue:qđ p̄mitti dz vt dictū est in p̄ma ꝯclone.⸿ 5ª ꝯclo:tali humore exñte lōge a vys ductuū p̄mittēda est flōmia:pz q: in talis humoris cūone indigemus forti pharmaco:τ in isto casu icipiēdū est a flōmia: vt dixit 2ª ꝯclo.⸿ 6ª ꝯclo:stante dicta necessitate vtriusqz cūonis si hūores fuerint sanguini mixti τ nō multuz
D a natura sanguinis distātes p̄mittēda est flōmia:pbatur q: p ipsaz tales hūores cūant̄:τ hanc voluit Aui.in lr̄a cū dixit.Qz si fuerit flegma mixtū cū sanguine incipiendū est a flōmia.s.qñ fuerit vicinū nature sanguinis:τ tu idez intellige de cholera.⸿ 7ª ꝯclo:stante tali necessitate τ humoribus multū a sanguinis nā distātibus premittenda ē pharmacia.Et hoc est qđ Aui.intelligit cū dicit infra in.c. de flōmia.Caue ne egrū ad alterā duaꝝ rerū perducas: aut ad humorū flegmaticorū incrudationē:aut cholericorū ebullitionē:τ hoc vult hic cū dicit.Qz si viscosi τ frigidi fuerint τc̄.Et per has ꝯclones putat Dy.satisfactuz eē dubio τ canoni.⸿ Sed ꝯ p̄mā ꝯclonē arguitur sic.Possibile est esse egritudinem pendētē a sanguine in qua est timor de morte infirmi si quod facere debemus distulerimus:sed in tali incipiēdū est a forti medicina qđ est flōmia respectu lenitionis vētris.ergo possibile est q̄ stāte necessitate lenificationis τ flōmie icipiēdū est a flōmia.
E Assumptum pz in acutissimo apate τ in vera squināntia τ apoplexia sanguinea τ silib⁹.Et minor est Aui.supra 4ª huius.c.p̄ huius:vñ Aui.dicit p̄ma tertij.c.de apoplexia. Regimē ꝯo huius:que fit ex sanguine est flōmia in hora illa:τ per ꝯsequēs nō opz tardare p̄mittēdo lenificatiua precipue si necessaria sit lenificatio pro stōcho aut p intestinis gracilibus:qbus clystere nō sufficit:τ in multis similibus casib⁹:vt pcussionibus τ vulneribus p̄mittit̄ flōmia lenificationi ne pp tp̄is lapsum multū augeat̄ dispositio timorosa dū fit lenificatio.⸿ Cōtra scđam cōclusionē argui† sic.Humore aliquo alio a sanguine multuz superāte:incipiēdū est a pharmaco τ ab alia hūoris cūone:sz in hoc casu est necessitas pharmaci fortis exoluēdo cūantis:puta si hūor sit melācholia aut flegma grossuz. ergo stante necessitate fortis pharmaci aut flōmie icipiēdū est qñqz a pharmaco:pz ꝯña.maior est Aui.in can.τ
F p assumpto est 7ª ꝯ quā ēt Dy.ꝯcedit.⸿ Cōtra tertiam argui† sic.In febre flegmatica humoribus flegmaticis multū dñantib⁹ cūones faciēde in p̄n⁹ sūt gr̄a minorationis vt cōstat per oēs auctores:sz p̄mittēdum ē tūc pharmacū ne flegmata cūato sanguine incrudarent̄.ḡ supposita horū necessitate p minoratiua cūone non semp incipiendū est a flōmia.⸿ 4ª ꝯ sic improbat̄:sicut p̄ma:pp hec τ multa silia.Uidet̄ mihi q̄ iste ꝯclones nō sint ita absolute ꝯcedēde:vt fecit Dy.sz Aui.voluit q̄ stāte equali necessitate flōmie τ pharmacie τ eq̄li pīculo tā i mora q̄z in p̄termissione vnius eaꝝ sicut alterius sunt regule supraposite seruāde pp veritatē nocumentoꝝ τ iuuamentoꝝ que sequunt̄ ad p̄positionē vel postpositionē alteri⁹ eaꝝ.Uidet̄ 2ª q̄ ad integre saluādū opz addere indicatione sūpta a dispōne illa quā Aui.narrat in lr̄a:verbi.g.
G indicatiōe sūpta ad ℏ qđ est necessitas pharmaci fortis sicut ellebori:τ flōmie premittenda est flōmia:posset tñ eē q̄ premittēda esset pharmacia ex alia cā:puta q: si flōmia p̄poneret̄ humor incēderet̄ τ fieret cūoni ineptior. Et hac glossa posita constat q̄ hec argumenta facta ꝯtra conclusiones non procedunt.

⸿ Et ei q añ minutionē p̄miserat medicinaz cū minutionē p̄mittere debebat postponat minutionē dieb⁹ paucis: τ cui paruuz intercessit spaciū ex quo minut⁹ fuit τ cūone idiget medicinam sumere est ei cōueniētius.

⸿ Hic docet qđ sit faciēdū qñ vnū istorū est p̄missum τ alterū istorū dz seq qđ erat p̄mittēdū.Et s̄m Dy.expositionē ponit duos casꝰ.quoꝝ vn⁹ est correctiu⁹ erroris preteriti.Alius est ad vitādum errorē qui contingere posset.
⸿ Prim⁹ ē iste.Si qs dz p̄mittere flōmiā τ p̄misit pharmacū nō stati p⁹ pharmacū dz flōmare:imo dz flōmiaz
H postponere.sz paucis dieb⁹.⸿ Scđs casꝰ ē q̄ illi q p̄misit flōmiā τ idigēt cūone ꝯueniēti⁹ ē sumere medicinaz. Prim⁹ casꝰ intelligit̄ vt iacet.Et sunt due cāe posite sue veritatis.Prima q: in pharmaco fit fortis motus τ in flōmia ēt fit motus τ duo motus nō sunt inuicē cōiungēdi: q: nā nō bñ tolerat.2ª est q: pharmacū facit in sanguine agitationē:flōmia ēt cōmouet sanguinem.Timendū ergo est ne ex motus nimietate accidat furia: pp has ergo cās nō dz cito post pharmacuz flōmari:verbi gratia:sequēti die:sz q: iste indigebat flōmia:certum est q̄ ibi est sanguis indigēs cūone:ideo non debet multuz expectare sed paucis diebus dz postponere flōmiaz.⸿ Sed dicet aliquis:mihi videt̄ q̄ p has duas causas ēt si p̄missa est

Cā aūt necessitatis farmacie fortis τ exoluēdo cūantis pōt eē q̄druplex.p̄ma ē fortitudo vl ferrū i resistēdo lenitioni. scđa est grossities seu viscositas humorū eiiciendorum. tertia est continua infiltratio in mēbris i qb⁹ sūt. q̄rta pōt esse magna corū distantia a vijs expulsionis τc̄.
C

I flõmia postponẽdũ esset diebus paucis in pharmaco:q₂ duas causas debilitatis ⁊ duos mot⁹ agitationis oportet hunc ita tolerare sicut ꝑmũ:⁊ per ꝯñs si illa nõ sit cadez dic facienda nec ista cadẽ esset faciẽda. ❡ Dicendum ꝙ non est silr̃ cã est:q₂ motus q fit a pharmaco est fortis: ⁊ post fortẽ nõ ita statim toleret mediocris sicut ecõtra. Unde post forte ⁊ velox exerciniũ si ꝑcipiat̃ imediate ẽt leuis cursus aut leuis colluctatio nõ tolerat̃ sed bñ post. Uix eñi sufficit virtus cũ quiete ad regendũ corpus:nec sufficit parua mora ad reditum ad notabilẽ vigorẽ: silr̃ ligna postq̃ sunt vehemẽter disposita ad accendendum omnis parua scintilla sufficit accendere:⁊ omnis paruus contactus a flãma sufficit inflãmare:sicut videm⁹ in candela nouiter extincta. Et si sit facta ꝑus parua calefactio modica incurrente mora redit ad similem resistentiam priori:⁊ iõ põt tãtã tolerare flãme approximationẽ q̃tã prius anteq̃ₓ incenderet̃. Quia ergo necessitate existente

K flõmie premisso pharmaco sanguis ⁊ alij humores agitãtur ⁊ calefiũt multũ ⁊ virtus multũ debilitat̃:opꝫ interuenire aliquos dies anteq̃ₓ toleret alium motũ debilitatiuũ ⁊ inflãmatiuũ:sꝫ q₂ flõmia nõ ita agitat nec ita debilitat: ideo post illã puto ita nõ esse indigẽtiam tanti temporis ad tolerandũ pharmacũ.⁊ iõ ſm hãc introductionez pꝫ cañ. ❡ Scdo introducet̃ faciliter in ꝓposito:dicendo ꝙ mens Aui.est:ꝙ si qs indigẽs pharmaco solutiuo ⁊ flõmia debilitet ꝑmittere ipꝫ flõmie:sꝫ añ pharmacũ ꝑmisit flõmiã ita ꝙ facit ecõuerso q̃ₓ ille de quo in ꝑmo canone dixerat. Isti eniꝫ est cõueniẽtius sumere pharmacum q̃ₓ ꝑori eẽt ꝯueniẽs facere flõmiã:⁊ iõ minus tꝑs opꝫ interuenire:q₂ motus a flõmia est minor ⁊ debilitatio:⁊ iõ minor mora sufficit ad sustinẽdũ modũ ⁊ restaurãdum debilitatẽ. ❡ Dynus aũt hũc cañ.introduxit duob⁹ modis:vn⁹ est ꝙ si ꝑcesserit ꝑ paruũ spatiũ flõmia in illo q indiget alia euõne:eo ꝙ alius humor a sanguine in eo est multiplicatus:⁊ de hoc pꝫ in eo ꝙ est cõuenientius administrare medicinã q̃ₓ flõmiã:vt dictũ fuit in parte ꝑcedẽte. Et q₂ hic sensus supradictus erat non est putanduz ꝙ Aui.hic intẽderit istud. ❡ Scds sensus cañ.põt eẽ ꝙ si qs premisit flõmiã paruo tꝑe:⁊ superuenit sibi casus aliqs ab extrinseco:puta ꝑcussio in aliquo mẽbro ꝓꝑ quem casum euãndus sit:nã isti euãndi sunt vt habebitis ĩfra:tũc cõueniẽtius erit ei sumere medicinã q̃ₓ flõmari. Et cã est ne accidat nimia euõ sanguinis ⁊ virtutis prostratio cuꝫ premiserit flõmiã parũ ante:⁊ vt supponit̃ in cañ.⁊ ideo dicit Dy.ꝙ ille est vnus de casibus in qbus pharmacia excusat a flõmia. ❡ Sed ego hunc scdm sensum nõ puto verum.ꝑmo q₂ facit Aui.diminutum qui cum docuisset qd faciẽdum in eo qui indigens vtraqꝫ euõne ꝑmisit pharmacũ nõ diceret qd faciẽdũ si premisisset flõmiaꝫ. Scdo q₂ magis debilitat̃ virtus ex pharmaco ꝑcipue solutiuo q̃ₓ ex flõmia. Et iõ si ꝓꝑ dbilitatẽ dimittit̃ flõmia multo magis dimittendum est pharmacũ in casu suo.3° q₂ humor currens ad locũ ꝑcussionis est sanguis:⁊ per pharmacũ agitat̃ ⁊ nõ euat̃:⁊ ideo magis curret ad locũ ꝑcussionis.4° q₂ si posset verificari cañ.in aliquo casu nõ tñ vtplurimũ nõ verificaret̃:vt qñ flõmia nõ ꝑfuisset multũ copiosa:nam post sanguinis multum fluxum ex naribus vel ex vulnere videmus precipi flõmiam: ⁊ iõ puto expositionem meam meliorem.

Nõ tñ ꝙ si cõstaret medico post factã flõmiã ex ꝑcedẽ signis significantibus dñium sanguinis ⁊ꝙ hũor superexcrescẽs eẽt sãguinis:t̃c eẽt faciẽda flõmia ⁊ nõ purgatio cũ pharmacia vt vult Gale. ꝯ.serapẽ.c.3. cũ dicit:plenitudinẽ ⁊ cẽ. Qñdo aũt nũq flõmatus põt i sãguine abũdare ⁊ indigere iterꝫ flõmia collige ex sigis positis ab Aui.3° ꝑmi doctria 2° ca 7.cũ dicit. Ampli⁹ q cõsueuit multuꝫ comedere carnem ⁊ cẽ.

L

M

❡ Multotiẽs ꝑterea ex haustu medicie ille q minui dẽbebat ꝑuenit ad febrẽ ⁊ ad estuationẽ. Et si ex eis que quiescere faciũt nõ quieuerit scias ꝙ minutionẽ ꝑmittere debebat.

❡ In ista pte docet cognoscere ꝑ signa vnum errorẽ in ordine harũ euõnuꝫ. Et dicit ꝙ multotiẽs ex haustu medicine ꝑuenit̃ ad febrem ⁊ estuationẽ:⁊ si febris nõ quiescit ex illis que quiescere faciũt:tũc scias ꝙ ille debebat premittere flõmiã. ❡ Nota ĝ ꝙ multotiens pharmacum administratũ in corpe indigẽte flõmia facit febrẽ ꝓꝑ caliditatẽ suã ⁊ agitationẽ humorũ:⁊ ꝓꝑ caliditatem acris ⁊ similiũ. Sꝫ qñ nõ est humor paratus inflãmari plurimũ facit effimerã ex spũum inflãmatione:talis aũt sedatur cũ illis que aperiunt leuiter ⁊ infrigidant vt aqua ordei ⁊ silia. Sꝫ si febris accidit que ꝑ ista nõ sedat̃:tũc est humoralis:imo signũ est ꝙ qñ pharmacũ fuit datũ erat ibi humor aptus inflãmari q pharmaco nõ euacuat̃:⁊ talis est sanguis:⁊ iõ debuit ꝑmitti flõmia ne inflãmaret̃: ⁊ sic pꝫ veritas cañ.vt in pl'ibus. Nã nõ est dubiũ ꝙ possent esse alij humores a sanguine q agitati mouent̃ ad putredinẽ ⁊ absqꝫ agitatione non fuissent moti.

N

O

Nõ tñ ꝙ non obstãtibus febre ⁊ adustione ⁊ pharmacia ꝙ flõmandus est eger paucis dieb⁹ post pharmaciã assumptã: ⁊ hoc si virt⁹ ferre sufficiat vt nã sua antẽrior ⁊ potẽrior sup residuo sãguinis regẽdo ⁊ defendẽdo a putrefactione.

❡ Non oẽs ꝑterea euõnes sunt necessarie ꝓꝑ supfluitatẽ repletionis:imo qñqꝫ sunt necessarie ꝓꝑ egritudinis magnitudinẽ: ⁊ ꝓꝑ repletionẽ ſm qualitatẽ ⁊ nõ ſm quãtitatem.

❡ Hic est q̃rtus cañ.de ꝑncipalibus in q̃ vi enumerare cãs ꝓꝑ quas faciẽda est euõ:⁊ dicit ꝙ nõ ois euõ est necessaria ꝓꝑ supfluitatẽ repletionis:imo qñqꝫ est necessaria ꝓꝑ magnitudinẽ egritudinis:qñqꝫ ex superfluitate repletionis ſm qualitatẽ ⁊ nõ ſm quãtitatẽ. ❡ Circa quẽ cañ.nota:ꝑmo ꝙ iste cañ.est cõis oi euõni: nõ obstante ꝙ Aui.hic ꝑncipaliter intendat de vomitu ⁊ solutione. ❡ Nõ 2° ꝙ ois euõ debetur rõne alicuius preter nãm remouẽdi:qđ aut est actu preter nãm: aut in propinqua potẽtia:⁊ q₂ oẽ tale est replens ⁊ q̃ntũ:ideo ois euõ cõueniẽter debet̃ rõne repletionis in q̃tto. Quia tñ aliqs humor lꝫ sit q̃titate sua magna nocẽs:hoc facit ꝑ qualitatẽ nõ ꝙ q̃titatis excedat mensurã sub qua debet esse hũor nãlis:ideo dicimus qñqꝫ euõnẽ cõuenire ꝓꝑ repletionẽ in qualitate ⁊ nõ in q̃titate:q₂ non est ibi peccatũ in q̃tto ꝑpãliter:sed ad intelligẽdũ qñ aliqua euõ est necessaria ꝓꝑ magnitudinẽ egritudinis non ꝓpter repletionem in q̃tto ⁊ quali:non opꝫ credere ꝙ magnitudo egritudinis indicet euõnem debere fieri sine peccato humorum in q̃tto ⁊ quali q sit presens aut in potentia propinqua:naꝫ hoc esset falsum. Humor enim nõ euacuatur nisi faciat nocumẽtũ:aut sit in propinqua potentia ad hoc faciẽdũ: ⁊ hoc erit ꝓpter q̃titatẽ aut ꝓpter qualitatẽ:⁊ ideo erit ꝓꝑ peccatũ in q̃tto aut in quali:sed intelligit̃ ꝙ nõ existẽte ꝑncipaliter peccato ſpãli in quali:nec in q̃tto:qñqꝫ ꝓpter magnitudinẽ egritudinis euãndum est:q₂ timetur ne ꝓꝑ illud humor fiat hoc modo peccãs:verbi gratia:si superueniat magna ꝑcussio in corpore mundo vel si in corpore pauci sanguinis superueniat pleuresis vera fortis:in q̃ ꝓꝑ dolorem timeatur de cursu sanguinis ad locum euacuabit̃ sanguis ⁊ in multis silib⁹ in qb⁹ si passio esset parua nõ timerem⁹ ꝙ humores malignarent aut currerent ad locũ vbi post essent superflui:⁊ per hunc modũ intelligit̃ cañ. ❡ Et pꝫ solutio dubij hic moueri soliti.s.vtꝝ magnitudo morbi indicet de euõne nõ existẽte peccato in q̃tto ⁊ q̃litate humorũ. Dicendũ enim ꝙ nõ existẽte actuali peccato magnitudo morbi mediate significat ⁊ indicat de euõne:q₂ indicat futurũ esse tale peccatum nisi fiat euõ: lꝫ pro tũc nõ imediate hoc indicaret vt magnũ vulnus. ❡ Sed q₂ hic dicit Aui.morbi magnitudo vt intelligat̃ qñ a medicis dicit̃ morbus magn⁹:notandum ꝙ dicit̃ magnus improprie:q₂ intẽsus:⁊ sic habetur particula prima afo.in cõmento illius afozismi. Qui crescũt. Medici aũt vocant morbum intẽsuꝫ:quia multũ ledẽs operationes.

P

Q

Et ꝓꝑ hoc galie.in ꝑ° ꝑticula afo.i cõmẽto illius afo.ꝙ egerant ꝯsulit flõmiã vsqꝫ ad sincopim.

A nes. Nō enī quā est morbus est q̄ ledat opationes: h̄ aūt accidit trib⁹ modis in genere vt dicit̄ 3° ⁊ 10° de ingenio. P̄mo q̄ essentia morbi in se sit intēsa vel magna: sicut intēsuz calorē febrilē dicim⁹ magnū rōne sue essentie ⁊ magnū vulnus ⁊ magnū apa. 2° morbus dī magn⁹ rōne dignitatis lese actionis: sicut oppilationē in meri dicim⁹ maiorē morbū oppilatione nasi: q̄ ledit̄ deglutitio in p̄ma que est nobilior odoratu q̄ ledit̄ in scda. 3° dī magn⁹ rōne defectus virtutis disponētis corpus aut totū aut partē mēbri sicut cācrena: q̄ in ea plurimū in mēbro cācrenato deficit virtus vitalis: dicimus morbuz magnū: ⁊ quelibet istaꝝ magnitudinū pōt significare de cuōne humoris nō actu inferētis nocumētū: s3 parati inferre nocumētum: ⁊ ideo sine actuali peccato in q̄to ⁊ quali pp̄ talem magnitudinem facienda est euacuatio.

B ¶ Et multotiēs qdē est cuō necessaria: s3 supuenit aliqd qd̄ p̄hibet: ⁊ nō est ibi īgeniū nisi ī ieiunādo ⁊ dormiēdo ⁊ in emēdādo cōplexionis malitiā que ex repletione p̄uenit.

¶ Hic est 9nus can̄. p̄ncipalis: ⁊ dicit Aui. q̄ multotiens cuō est necessaria: s3 supuenit aliqd̄ accidēs qd̄ p̄hibet fieri: ⁊ in isto casu nō est aliud ingeniū nisi ieiuniū: somnus: ⁊ rectificare malitiaz cōplonis que prouenit ex humore replente. ¶ Notaq̄ accidēs supueniēs qd̄ p̄hibet cuōnez est: sicut verbi gr̄a: impregnatio aut vomitus p̄ quez nec cibus nec medicina retinet̄: aut abominatio infirmi: aut vomitus erant nimia debilitas: aut preparatio ad sincopim. ¶ Nota 2° q̄ Auic. in isto can̄. tria docet remedia. P̄m est ieiuniū: ⁊ istud ꝯsumit oēs hūiditates per accidēs vt dicit Gal. in cōmēto illius afo. Et plenitudine. 2m est somnus: ⁊ iste sup ieiuniū resoluit ⁊ digerit trahēdo calorē ad interiora: vt dī 2° p̄mi. c. de his q̄ p̄ueniūt ex somno ⁊ vigilia: ⁊ iō ista opponunt̄ repletioni. 3m est rectificare cōplonē: ⁊ hoc resistit male qualitati mãe ne mltū ducat corp⁹ ex̄ latitudinē tēpamenti siue extra p̄priū tēperamētū. ¶ Tertio nota: q̄ ista remedia cōueniūt qn̄ isti hūores peccātes fuerint crudi flegmatici vel semicocti: nam per somnū ⁊ ieiuniū isti resoluunt̄ ⁊ maturant̄: nec inde sequitur magnū nocumētū. Cum aūt hi qui sunt in venis humores essent cholerici fortasse ieiuniū ipsos inflāmaret: ⁊ silr somn⁹ sup ip̄m. Unī in his somn⁹ facit caliditatē extraneā: vt apparuit supra in. c. d̄ his q̄ p̄ueniūt ex sōno ⁊ vigilia. Et hinc est q̄ Gal. 4° de regimine sanitatis approbat hūc can̄. his in quoꝝ venis sunt humores crudi ⁊ semidigesti: q̄tūis extra venas abundent humores acres quos vocat origines. Qz si querat̄ qd faciendū est si hūores in venis sunt cholerici ⁊ cuāri nō p̄nt: Dicendū q̄ facimus vt in macilento: de quo dictum est in ca. de quādo ⁊ qualr̄ cuāre opz: ⁊ iō Aui. de isto nō intelligit.

C Quod tertiuz notatū intelligit potissime de duobus p̄mis remediis s. ieiunio ⁊ sōno. Somnus. n. supra ieiunium digerit flegma ꝯuertēdo ip̄m ad nām sanguinis nisi plus debito p̄longet̄: ⁊c.

D ¶ Ampli⁹ cuōnis q̄dā est q̄ est s̄3 modū p̄seruatiōis sicut idiget ille cui podagra euenire solet ⁊ epilepsia ⁊ reliq̄ ab his ī hora cognita ⁊ p̄prie in vere. Ei ergo necessariū est vt p̄seruatione vtatur ante suā horā ⁊ euacuet ea que p̄prie in ipsius egritudine sūt euacuāda: siue sit minutio siue ventris solutio.

¶ Hic ponit 6m can̄. p̄ncipalē. Et vī mihi q̄ q̄ in quarto can̄. innuebat q̄ ois cuō esset faciēda aut pp̄ plenitudinez ī q̄to aut in q̄li: aut pp̄ magnitudinē morbi: ne putem⁹ q̄ p̄pter morbum non sit facienda cuō nisi qn̄ adest: docet quo ⁊ qn̄ non existe morbo in actu sit faciēda cuō. Et dicit tria. P̄rimū est q̄ q̄dam cuō per solez preseruationē sit non admixtā curationi: sicut in illo in quo solet accidere egritudo in hora determinata ⁊ cognita q̄n̄q3 a medico: vt verbi gratia: epilepsia ⁊ podagra ⁊ relique egritudines: ⁊ proprie in vere: in his enim opz cuōnez p̄seruatiuā facere. 2m est q̄ ista cuō d3 fieri an̄ t̄ps illud in quo solet egritudo accidere. 3m est q̄ d3 cuāri hūor q̄ est cuādus qn̄ actu sunt in ipsa egritudine siue cuō illius humoris sit flōmia: vt qn̄ sanguis vel massa sanguinea fuerit in ea: siue fuerit vētris solo ⁊ supple vomitus ⁊ qn̄ alij humores sunt cāe. ¶ Nota p̄mo ex his q̄ dicta sūt. c. p̄ huius semꝑ cuō sit semꝑ gr̄a p̄seruationis: ēt si aliqn̄ p̄seruatio sit curationi ꝯiuncta: vt qn̄ de facto morb⁹ pēdet a mā q̄ cuāt̄. Aui. vult hic q̄ q̄n̄q3 cuō est pp̄ purā p̄seruationem. s. qn̄ morb⁹ nōdū adest: cā aūt ē clara: q̄ cū morbi aliq̄ pēdēt a mā que ꝯgregat̄ anteq̄ illos faciat: cōstat q̄ p̄ illi⁹ materie cuōnem an̄ morbi aduentum erit prohibitio eius.

E

¶ Scdo nō: q̄ dixit in hora cognita q̄ morboꝝ q̄ solēt paroxismaliter affligere: q̄dam sunt qui in determinato t̄pe affligūt ex cōsuetudine: ⁊ isti q̄n̄q3 habēt h̄ t̄ps respectu hoium gn̄aliter: q̄dam aūt eoꝝ respectu huius particularis hois h̄nt certaz periodū: q̄dam aūt sunt alij in q̄bus nō est notū t̄ps in quo solent affligere periodice: q̄a est eoꝝ aduētus nō pp̄ anni t̄pa: s3 forte ex inordinato regimine. Exēplū p̄mi: sicut mania ⁊ podagra q̄ solēt in vere ⁊ autūno periodice moueri. Exēplū scdi: sicut quosdaz asmaticos videmus q̄ patiunt̄ magis in estate: plurimi aūt in hyeme. In illis q̄ quibus estate accidit erit ex propria cā. Exēplum tertij: sicut sunt quidā q̄ q̄n̄q3 incurrant aut epilepsiā: aut tremorē cordis: aut colicā passionē: nesciunt tn̄ dicere quo t̄pe nec q̄to interuallo hoc accidat. Aui. hic nō dedit ex̄m nisi in illis ī q̄b⁹ ē cognita existimatiue hora aduentus egritudinis: nā in istis clarius possumus scire qn̄ faciēda est cuō p̄seruatiua. ¶ Tertio nota q̄ t̄ps in quo plurimū accidūt egritudines q̄ solent exacerbare siue p̄iodice moueri est in vere: ⁊ iō l3 nō oēs exacerbent̄: nā dicim⁹ q̄ in eo p̄prie fiūt tales exacerbationes: q̄ magis: ⁊ h̄ est q̄ Hip. 6a p̄ticula afo. dicit. Quib⁹ flōmia aut pharmacia cōfert hos opz flōmari aut pharmacare in vere. Cā aūt quare magis in vere est: q̄ in hyeme humores oēs quietant̄: in vere aūt est olum cōmotio. Et ob hanc cām quidā medici vocant hāc talē p̄seruationem vlez: q̄ seruātē a morbis q̄ eueniūt a cā vlī respectu hoium ⁊ respectu humorū. ¶ Quarto nota: q̄ in quacūq3 hora cognitum sit egritudinem debere contingere nisi alia cā p̄hibeat d3 medicus illā horā p̄uenire ad euacuādū: ⁊ tm̄ p̄euenire q̄ sufficienter fecerit cuōnē ante t̄ps illius aduētus: q̄ ante morbi aduētū cuōnes securi⁹ fiūt q̄ incho ante morbo: q̄ cū humores sint vtplurimum maligni ⁊ virtus fortior. ¶ Quinto nota: q̄ in tali cuōne cuāndi sunt hūores factiui morbū: ⁊ q̄ iidem illi essent cuāndi in morbo: iō opz q̄ pro preseruatione euacuētur humores qui presente morbo essent euacuandi.

F

Et Hip. sexta particula afo. afo. 55. ⁊ Ga. in cōmēto illi⁹ afori. dicit q̄ passio podagrica maniaca ⁊ arte tica mouent vtplurimū ī vere: q̄ in illo t̄pe humores liq̄ fiūt ⁊ de fortibus locis ad debilia currunt.

G

H ¶ Et fortasse desiccātia exterius apponere ⁊ medicinas abstergētes est euacuare queadmodū hydropisim patientes faciunt.

¶ Hic ponit iudicio meo remotionē dubij: q̄ posset quis dicere. Debet ne semꝑ pro omni cuōne faciēda dari pharmacū aut fieri flōmia: Respondet q̄ non: q̄ fortasse apponere exterius medicinas exiccatiuas ⁊ absersiuas est cuāre. i. facit cuōnem supple sufficientem. Nam non cadit dubium q̄ aliquo modo cuāt medicina exiccatiua: s3 dubium est vtrū sufficienter sicut balnea sulpharea ⁊ aluminosa ⁊ sacculi ⁊ fomētationes ⁊ emplastra ⁊ vnguenta. Cū ergo Aui. dicat fortasse sequit̄ q̄ loquit̄ de cuōne suf

I

Iste medicine exteriꝰ applicate i declinationibꝰ totius morbi febrinis pcedit caluiatiõ rigoribꝰ horripilatiõibus ⁊ in rigoribꝰ cuilio sine lī valde profunt. Et i cum mā in illis declinat omnis regiat paucit eata vertibile ē q̄a leni quasiqz cū absterg ⁊ penitus abijciat iō ⁊c.

fficiēti. ¶ Nota q̄ q̄uis iste medicine exterius applicate eūent: qꝛ tñ hoc faciūt ɔuertēdo humorē in vaporē ⁊ educēdo per poros: ideo nō multū humorē eūantur. nec in pfundo positū. Sꝫ qñ est paucus aut positꝰ in supficie pōt eē spes q̄ per talia euacuet. Voluit ergo Aui. q̄ hec distinguamus nos licꝫ nō explicite dixerit. Pharmacū aūt ⁊ fdō mia eūones in forma humorali ⁊ per latas vias sufficiūt in multo: ⁊ etiam posito in profundo.

¶ Qñqꝫ ēt necesse est te dare medicinā q̄ sit ex genere euacuādi huīoris in q̄litate: sicut cū scamonea est tibi necessaria ad eūandū cholerā rubeā. ei ergo admiscendū est illud qd̄ ipsaꝫ in qualitate diuersificet ⁊ in vētrē soluendo cum ea ɔueniat ⁊ ipsaꝫ ab eūone nō phibeat sicut mirabol. Et emēdetur cōplexionis malitia si post acciderit.

K

¶ Ponit c aſi. 7m: ⁊ est q̄ cū dāda ē medicina siliis humori eūando: sicut verbi grā: scamonea l eūando cholerā rubeā: tūc opꝫ duo facere. Primū est cōmiscere cū ea aliqd̄ qd̄ ei ɔtrariet in cōplone ⁊ nō diuersificet ab ea i eūone ⁊ ipsaꝫ nō phibeat ab eūone. 2m est q̄ post eūonē emēdet malitiā cōplonis si acciderit ex potu pharmaci. Facimꝰ aūt pm in potu pharmaci cōmiscēdo cū scamōea mirabolanos citrinos q sūt fridi ⁊ eūant cholerā sicut scamonea. ¶ Notādū hic q̄ Aui. intētio fuit docere generaliter occurrere malitie cōplonis medicīe q̄ malitia maxime nocet qñ est silis cōploni pharmaci ⁊ humoris dñantis: tūc enī pp huōrē corpꝰ ē iā alteratū ad talē cōplonē: ⁊ iō ex pharmaco illiꝰ cōplonis exhibito paratū ē noceri ei: ⁊ q̄ ad h̄ sūt duo modi. Unꝰ ē tpare pharmacū cū pmixtiōe alteriꝰ: ⁊ illud alteꝝ tēpatū sꝫ tēpare dꝫ opꝫ q̄ sit ɔ̃rie cōplonis. Sꝫ ne ipediat opꝰ pncipale: aut ne pp sui ɔ̃rietatē i eūando sit opportunū augere dosim maligni: bonū ē q̄ ɔueniat sibi i eūando ⁊ nō ipediat. Qñqꝫ tñ ex aliis causis alibi dicēdis pmiscemꝰ medicinas non solutiuas nec ɔueniētes cū pharmaco pncipali in eūando: imo pure stipticas: vt hꝫ videri a Mesue in suo de cōsolatione medicinaꝝ: sꝫ hoc magis dicemꝰ īfra in ca. de dispōnibꝰ medicinaꝝ vētrē soluētiū.

L

Nō q̄ nō solū h̄ hꝫ veritatē de scamonea: sꝫ de quocūqꝫ pharmaco ha bēte ɔueniētē qualitatē cum humore euandomi aū volumus minorare medicinā debemꝰ miscere aliqd qd̄ tē peret: nō tñ q̄ ipediat opōnē: pūt hꝫ aliter tempari tales medicine vt la vādo eas vel alr pparādo.

¶ Nō 2o q̄ pp exēplū Auic. q̄ in scamonea qnqꝫ corrigēda sunt. Primū est cōplio que nimis est calida. 2m est vꝰtus vētositatis gfiatina. 3m est serositas excoriatiua. 4m est virtus acuta apiriua orificiorum venaꝝ. 5m est ppꝛietas mala debilitādi mēbra q̄ sunt minera virtutū. Mirabolani aūt corrigūt pm 3m 4m ⁊ 5m: ⁊ iō sūt correctiui valde ɔueniētes. Et si dicas q̄re Aui. hic nō docet remouere malā cōplonē si fuerit derelicta: dicitur q̄ hoc docuit supra in ca. 1. ⁊ 2.

¶ Habētiū quoqꝫ in iterioribꝰ apa vētrē soluere ē difficile ⁊ facere vt vomāt. Et si tibi necessariū fuerit da eis qd̄ sit sicut volubilis ⁊ semē croci hortēsis ⁊ apozima polipodij ⁊ cassiamfistulam: ⁊ his similia.

M

¶ Hic ē octauꝰ canō in q̄ docet quō sūt purgādi q patiunt apa in interioribꝰ: ⁊ dicit q̄ difficile est soluere vētrē habētibꝰ apa in iterioribꝰ: ⁊ similiter difficile ē vomitū pvocare: ⁊ iō si soluēdi sūt pp aliquā necessitatē da eis q̄ sunt debilia sicut volubilis ⁊ semē croci hortēsis qd̄ est chartamus ⁊ apoçima polipodij ⁊ cassiāfistulā. ¶ Sꝫ circa istū canō nō p̄ q̄ pvocare vomitū aut fluxū facere i habētibus apa in iterioribꝰ ē difficile. p̄ qꝛ in vtroqꝫ istaꝝ eūonū opꝫ musculos ventris ⁊ diafragma fortiter moueri vñ loca apata fortiter cōprimunt ⁊ sic agitāt ⁊ dolor magnificat: vñ qñqꝫ angustiis anhelimus: qñqꝫ syncopis supuenit: pp q̄ accñtia difficilia q̄ has eūones sequunt sunt ipse difficiles. 2o qꝛ si eūo fiat gfa mãe expulsis in fluxu ad apa agitat mã: ⁊ currit ad locū apatis vnde magnificat apa. 3o qꝛ in talibꝰ vtplurimū ē febris acuta: ⁊ pvomitū ⁊ p agitationē matis acuit calor. ¶ Scdo pncipalr nota: q̄ vomitꝰ est difficilior q̄ vētris solō: vt dꝫ scda pticula afo. in cōmēto illiꝰ afo. In oibꝰ morbis ea q̄ circa vmbilicū ⁊c. ¶ Tertio nota: q̄ his non obstātibꝰ tñ opꝫ qñqꝫ pvocare vomitū aut vētrē soluere pp nocumenta materierū q̄ p has duas eūones remouent: hec aūt necessitas pōt eē pluribꝰ ex causis: nā qñqꝫ ē respectu mãe alteriꝰ ab illa q̄ facit apa sine aūtis sine ɔiuncte: vt cū in pleuresi supuenerit flegma in intestinis: aut stōcho faciens rugitū vel nauseā. Pōt ēt eē necīa eūo mãe q̄ ē cū apatis aut aūs aut cōiuncta: sicut cū mãm cholericā aut flegmaticā in pleuresi cōtētā in venis sub forma cīe aūtis eūare est opportunū. ¶ Quarto nota: q̄ plurimū mã q̄ ē sub forma cīe aūtis taliū apatū est sanguis in venis: ⁊ iō melius ē vt cū flōmia ⁊ nō pharmaco eūet. Et si pur sit mã alis a sanguie ⁊ multū distās a sanguis nã: raro dat necessitatē cito ⁊ fortiter eūandi nisi fuerit cholerica. Nā reliq̄ apata sunt nō acuta vtplurimū: ⁊ dēt ipa ad paulatim eūandū. Cholera aūt est plurimū facilis eductiōis ⁊ eūat cū violis ⁊ cū māna ⁊ pulpa cassie ⁊ volubili facilr. Ex his vꝫ mihi verificatio canō. vt in pluribꝰ. Nā nō debēt eūari apa patiētes cū pharmaco forti nisi magna adsit necessitas: cū ad talē eūonē sequat notabile nocumētū vt dictū est. Sequit ēt nōbile piculū si medicina nō opat vt dꝫ: qꝛ fit agitatio mala ⁊ maxime nociua: ⁊ si excedit virtus debilitat: ⁊ hec sunt timorose in acuta egritudine. Casus aūt in q̄ dꝫ eūari cū forti pharmaco ē maxima necessitas eūandi: q̄ cū est apa in iterioribꝰ raro accidit: vt ɔstat ex q̄rto nōbili: ⁊ iō raro dꝫ in illis eūari. Et plurimū cū sunt soluēdi nō trāscēdimus gradū incolumiū medicinarū q̄les sunt ille noiate ab Aui. Et h̄ pōt colligi ex his q̄ dicūt pꝰ afo. in cōmēto illius afo. In acutis egritudinibus raro ⁊ in pncipijs pharmacis vti. Et subdit pp piculū qd̄ ibi ē: ⁊ hoc prius bñ iudicātes facere. ¶ Ultimo nō: q̄ eūo cū pharmacis noiatis hic: qꝛ ipsa leuiter ⁊ paulatiꝫ opant ⁊ nō calefaciūt: nō est nōbilis nocumēti vbi virtus sit fortis: ⁊ facit notabile iuuamētū nisi fuerit indicatio ɔ̃ria.

N

O

P

¶ Hip. quoqꝫ inquit: q fuerit macer ⁊ fuerit nāe cui vomere sit facile meliꝰ erit in mūdādo ipm vt ad vomitū adducat ⁊ vt sit hoc i estate aut vere aut autūno ⁊ nō i hyeme. Ei vero q mediocris fuerit figure ɔueniētior est vētris solutio: q̄ si sibi eūo q̄ fit vomitu necessaria fuerit vsqꝫ ad estatē expectet: ab ipo tñ sibi caueat cum eo non indiget.

Q

¶ Ponit canō. de vsu vomitꝰ ⁊ solonis vētris indicatione sumpta ab habitudine corpis ⁊ tpe anni dicēs q̄ Hip. dixit q̄ q fuerit macer ⁊ facilis ei fuerit vomitꝰ: meliꝰ est si dꝫ mūdificari q̄ pvocet ad vomitū: ⁊ maxime in estate ⁊ autūno ⁊ vere: sꝫ cauēdus ē ei vomitꝰ i hyeme. Qui aūt fuerit mediocris habitudis meliꝰ ē vt pharmaco purgēt p solonē ventris: ⁊ si sit ei necessarius vomitus: expectet vsqꝫ ad estatē: ⁊ meliꝰ est ei q̄ abstineat a vomitu quātū pōt. Ubi ɔsidera q̄ Aui. vꝫ velle ponere sniaꝫ duoꝝ afo. q̄rte pticule: vnꝰ est. Graciles ⁊ facile vomētes ⁊c. Alius est. Difficile vomētes ⁊ medie carnosos. ¶ Nō q̄ q̄ graciles de qbus Hip loqt sunt cholerici: qꝛ sunt tales per pparationē multe carnis: sꝫ hñt mēbra spmatica: membra

grossa: ⁊

A grosse: ⁊ carent pinguedine. Aliqui sunt graciles subtilia hñtes mēbra spermatica q sūt cholerici ⁊ carēt piguedine. Aliq aūt sūt graciles hñtes spermatica membra subtilia q sūt melācholici: de qb⁹ hic nō intēdit Aui. ℂ Scdo nō. φ istis ꝯuenire vomitū vel istos debere vomitū mūdifi cari pōt intelligi duob⁹ modis. Uno mō φ ipsi poti⁹ sūt purgādi p vomitū φ̄ p secessum: ⁊ h nō est verū: nā ab solute difficilioꝛ est vomit⁹. 2° mō qꝛ respectu corpoꝝ aliaꝝ habitudinū ⁊ sūt magis purgādi vomitu: ⁊ hoc est verū: si eis maxime sit facilis vomit⁹: qꝛ a leui cā vomūt ⁊ nō ledit eos vomit⁹ nec accñtia vōit⁹ ledūt eos: hi soli vere dicunť facilr vomere. Et h mō intelligēdo cā ē cla ra: qꝛ in istis multiplicať hūoꝛ leuioꝛ ⁊ paratioꝛ vomitu expelli: ⁊ opꝫ vt intelligať alijs parib⁹. Qꝛ aūt dī i estate autūno vere ⁊ nō i hyeme: iō dī φ his tpib⁹ in istis cor poꝛib⁹ plus multiplicať de cholera: ⁊ qꝛ eadē cholera nō B ē congulata ⁊ imobilitata a frigore hyemis: i hyeme aūt ē imobilitata ⁊ paucioꝛ gñaliter. Et iō itelligūť in dictis Aui. due cōparatiōes. Una ē graciliū ad alios in vsu vo mit⁹: ⁊ 2ª ē graciliū ad seipsos i diuersis tpib⁹. Nā si ēt il lud qd dī in hyeme itelligereť cōparatiōe alioꝝ nō eēt verū: eēt eni sensus φ cauēdus est vomit⁹ i hyeme ī cho lericis respectu alioꝝ: qd falsū ē. ℂ Scdo pncipalr nōt φ medie carnosi sūt flegmatici cōiter nō multū a tēpa mēto distātes loquēdo de his q purgatiōe nō idigēt: ⁊ sā guinei plus abūdāt i carne. Medie g carnosi si sunt fleg matici vt dixi supra: i his g abūdāt cōiter hūores flegma tici q facili⁹ pharmaco educunť. Et iō isti sūt magis sol uēdi φ̄ ad vomitū ꝓuocādi siue itelligať cōparādo ipos ad se siue ad cholericos: de qb⁹ oīb⁹ in pte pcedēti dixi. Sꝫ attēde φ Aui. nō dixit hic de difficulter vomētibus aliqd: qꝛ isti medie carnosi vtplurimū sunt magis soluen di siue facilr vomāt siue difficulter: ⁊ iō hic nō fuit oppoꝛ tuna illa additio. ℂ Nō vlteri⁹ φ vbi Hip. dixit timen tes estatē. Aui. dicit φ si sit eis eūo p vomitū nccīa: me li⁹ est φ expecteť h in estate: qꝛ nūc hūores sūt leuioꝛes. Et si ad hūc sensū exponať 2ª ꝓlo afo. Hip. nō hꝫ diffi C cultatē nec intricationē intellr vt cōiter sibi exponiť ⁊c.

Facile vomen tes sūt hi qui nālr hñt oris fi cū stōchi dila te ⁊ fūdū foꝛ tē ⁊ isophagū latū ⁊ pectoꝛa lia foꝛtia vel sunt hi qui h̄ bi ꝯsuetudinē fecerūt facilē vomēdi ex fre quētia vomi tus: vel sūt hi qbus cholera vel ali⁹ hūoꝛ mordax ⁊ acu tus ad os sui stōchi freque ter affluit.

ℂ Uerūtñ anφ̄ vētris fiat solo aut vomit⁹ p mittēda ē hūoꝛis subtiliatio q ē eūandus ⁊ āplificatio cānaliū ⁊ ipsoꝝ aptio: qm̄ hē ex eo qd corp⁹a pena securꝝ reddit. ℂ Et scito φ facē nāc ꝯsuetudinē lēitatis ⁊ obediētie ci qd vis ex solone vētris ⁊ vōitu facili anφ̄ medicia deť aut vōit⁹ ē ex regib⁹ appentib⁹.

ℂ Hic ponit cañ. decimū: ⁊ est de mō pparādi corp⁹ qd dꝫ ad vomitū ꝓuocari aut purgari. Et dicit tria. Primū est φ anteφ̄ fiat vētris solo aut vomit⁹ ꝓuocatio dꝫ pre mitti subtiliatio hūoꝛis ⁊ spissi⁹ icisio. 2ᵐ est φ debēt am pliari cānales ⁊ apiri p quos hꝫ trāsire mā eūanda: qꝛ h faciūt corp⁹ securꝝ a pena. 3ᵐ ē φ tu scias φ facere ꝯsuetu D dinē nāc ad obediēdū eūoni quā intēdis siue cū lenifica tione siue cū vomitu facili pmisso est ex regimie appare te. ℂ Ubi nō: φ tria oꝫ pparare an eūonē. p^m ē hūoꝛ ipe i suo mō subē: qꝛ plurimū humoꝛ est ineptus eūoni per grossitiē ⁊ viscositatē: iō Aui. dixit de subtiliatione ⁊ inci siōe: volēs φ p h intelligam⁹ φ si qñqꝫ eēt inept⁹ pp sub tilitatē φ ingrosseť: vt dī p^a q̄rti. c. de cura fe. putridarū in gñali. 2ᵐ qd opꝫ pparare sunt vie trāsit⁹: vt vene ⁊ po ri: ⁊ isti sunt amplificādi ⁊ apiēdi. 3ᵐ ē ipm mēbrū p qd fit eductio: vt itestina ⁊ stōchus ⁊ meri: ⁊ h fit assuefacien do ad fluxū p ea q̄ leniunt ⁊ lubricant: ⁊ p ea q̄ vomitum leniter ꝓuocāt. Et sm mēt Gal. hec tota est sñia Hip. in

B illo afo. Corpora vbi qs vult purgare opꝫ fluxibilia face re. Aui. aūt specificauit totū. Sꝫ vlterius attēde φ dīs Dy. vult hic φ istaꝝ triū pparationū due in quibusdam casibus nō sunt necessarie. s. materiei qñ eēt furiosa: ⁊ in testinoꝝ ⁊ stōchi qñ de se eēnt molles ⁊ obediētes: sed pparatio cānaliū est sp necessaria vt apianť. Et h est qd Aui. dixit in. c. 3° qñ loquiť de eūone māe furiose. Qꝛ aūt hac tota custodia dignius existit: est habitudo cānalium. Mihi aūt vī φ sicut qñ mā est digesta nō opꝫ pparare: qꝛ parata ē: ⁊ qñ vēter ē mollis nō opꝫ facere ꝯsuetudinē qꝛ opt⁹ ē obedire: ita qñ vie sūt apte a nā nō opꝫ φ apiā tur: ⁊ sicut ex necessitate i furiosa mā nō possumus expe ctare digōnē: ita in multis casib⁹ nō possum⁹ expectare aptionē viaꝝ. Uerū est φ Gal. putat hāc nobilioꝛē ppa rationē φ̄ sit pparatio ductuū: vt pꝫ in cōmēto afoꝛismi allegati. Et iō qñ ē nccitas eūandi cū pharmaco pp fu riositatē māe: sꝫ cānales sint clausi: si ita clausi sint φ mā F non possit trāsire necessario apiendi sunt: qꝛ frustra labo raremus vt in colica a fece dura vel ab apate. Si aūt ita clausi nō sint: ita φ aliqd trāsire possit: tūc opꝫ medicum eē boni iudicij ⁊ iudicare qd ē mai⁹ piculū: an expectare vlterioꝛē aptionē: an eūare cū tāta clausura ⁊ facere mi nus malū p regulā ꝯriaꝝ indicationū. ℂ Ulteri⁹ attēde φ qñ sūt apti cānales ⁊ mā pparata: corp⁹ fit securū a pe na. i. a difficilioꝛib⁹ accidētib⁹ q̄ solēt accidere in opatio ne pharmaci: qꝛ mā existe pparata facilr trahiť a phar maco ⁊ a bōa sepať: ⁊ fit solūmō eūo absqꝫ nōbili φ̄ntita te iuuatiui: vñ mala accñtia nō supueniūt: vt infra habe biť. Sūt ēt securi a piculo agitationis absqꝫ eūone ⁊ pe riculo ꝯuersiōis opis pharmaci i carnē ⁊ adipē: qd facit qñ mūdo corpori ē approximatū ⁊ piter in nō pparato.

ℂ Ampli⁹ vētris solo ⁊ vomit⁹ cū macredi G ne vētris ē difficil' ⁊ laboriosus ⁊ timoroſ⁹.

ℂ Hic ē vndecim⁹ cañ. in quo Aui. docet quosdā īpꝛepa ratos eē ad has purgatiōes ex habitudine determinate ptis corpis: dicēs φ vētris solo ⁊ ēt vomit⁹ est difficilis ⁊ ēt laboriosus ⁊ piculosus i his quoꝝ vēter ē macer. Et hic p vētrē intelligam⁹ ꝯcauitatē iferioꝛē in q̄ ꝯtinentur mēbra nālia: sicut stōch⁹: epar: itestina: splen: renes ⁊ ve sica: q̄ cōcauitas coopiť musculis ⁊ pāniculis ⁊ pinguedi ne ⁊ cute: vt dī 2ª terti. c. p. De hoc vētre intelligendo ꝯstat φ hec est sñia afo. scde pticule. In oibus morbis ea que sunt circa vmbilicū ⁊c. Causa aūt poniť ibi a Gal. qꝛ iste eūones fiūt iuuātibus musculis vētris. Nō isti qñ sūt macri nō pñt iuuare medicinā in expellēdo: ⁊ iō diu H tius moranť ⁊ ipsa ⁊ humoꝛ attractus ad intestina: ⁊ se quunť inde mala ⁊ timorosa accidētia. Ex hoc pꝫ q̄re di xit difficilis: qꝛ cū labore musculi pellūt humores eūan dos. Laboriosus aūt dī qꝛ in eis accidit doloꝛ vētris: qui doloꝛ qñqꝫ vocať laboꝛ: qꝛ sequunť nocumenta q̄ nocu mēta vocanť labores. Et qꝛ nocumenta sunt magna ple rūqꝫ inferētia periculū: iō dī timorosus aut periculosus modus eūonis: difficilioꝛ tñ est vomit⁹: vt dicit Gal. in cōmēto allegato duꝫ dicit. Accidit enīꝫ φ tenui ⁊ macro existēte vētre virtus digestiua nutritiua materierū ⁊ dis solutiua vētositatis est debilis: ⁊ iō nō pōt hri a nā debi li in locis illis regulari pharmacū. Et 3° qꝛ medicina tra bit a locis propinquis ipse venter extenuatur magis: vn de magnificatur nocumentum.

ℂ Medicia quoqꝫ vomitū faciēs qñqꝫ fit vē tris solutiua cū stōch⁹ fuerit forti aut bibita fuerit sr forté famē: aut q eā bibit hūcrit pas sionē coliricā ⁊ nāc lenitatē: aut si voinē nō

I ꝯsueuerit: aut si medicina in sua suba grauis fuerit ⁊ velocis descẽsionis. ¶ Et vẽtris solutiua facit vomitũ ꝓp debilitatẽ stõchi: aut ꝓp multã fecis siccitatẽ: aut ꝓpterea ꝙ medicina abhorretur: aut ꝓpterea ꝙ bibitor fastidium habere solet.

¶ Ponit cañ. in causis q̃re medicina vomitiua fit solutiua aut ecõtra. Cause aũt quare vomitiua fit secessiua ponunt ab Aui. qnqꝫ. Primo si stõch⁹ fuerit fortis: ꝑcipue quo ad supiorẽ ꝑtẽ: nã tũc pellit deorsũ ad fundum. Aut qꝛ cũ est fortis pellit ad modũ expulsionis sibi nãlẽ q̃ vadit ꝑ portanariũ ad intestina. 2ª cã ẽ si bibita fuerit super vehemẽtẽ famẽ. Et cã in h̃ est: qꝛ tũc stõchus est auarus in expellẽdo: ⁊ iõ medicina trahit deorsũ: qꝛ iste ẽ nãlis
K modus ꝙ ꝑtes iferiores trahãt a supiorib⁹: ⁊ iõ fit secessiua. 3ª cã est: si q̃s sumpsit medicinã ⁊ patiat colicã passionẽ ⁊ vẽtris lenitatẽ. Et credo q̃ ꝑ ly ⁊ intelligẽdũ sit copulatiue: qꝛ passio colirica multotiens est cũ vomitu: iõ vult Auic. ꝙ in colirica illa passione in qua vomitiuũ fit secessiuũ supert lenitas intestinoꝝ: tunc enim facile lubricat mã q̃ trahit a medicina ⁊ descẽdit. 4ª ꝯditio est ꝙ ille q̃ sumpsit medicinã nõ ꝯsueuit vomere: nã in illo ẽ difficile vomere mãm ꝑ supiora: ⁊ iõ tũc surgit virt⁹ ⁊ pellit ꝑ inferiora nocumẽto ꝑceptoꝝ: ⁊ oẽs iste ꝯditiones sunt ex ꝑte sumẽtis. 5ª ꝯditio est ꝙ pharmacum sit graue facilis descẽsus. Et isti⁹ cã ẽ clara: qꝛ vadit facilr ad fũdũ stõchi ⁊ trahit deorsũ. Et ista ꝯditio ẽ ex ꝑte medicine: vñ qñ volo dare agaricũ ita vt nõ vomatur: ⁊ silr alias medicinas amaras i bñtib⁹ facilẽ stõchũ ad nauseãdũ do in forma pillulata vt descẽdãt ⁊ nõ natẽt in sugficie. Et nota ꝙ
L Mesue addit alios duos modos in de ꝯsolatione medicinaꝝ intẽtione ꝑ⁰. c. 2⁰. vn⁹ est ex ꝑte dispõnis pharmaci qꝛ mixtũ sit cũ re boni saporis ⁊ delectabilis: tũc eniꝫ stomachus amplectit eũ sicut cibũ ⁊ versus fundũ mouet. Secũdus modus ẽ ꝙ ipse ibi dixit ꝓp dispõnẽ ꝯtingẽtẽ sup vtrũqꝫ. s. pharmacũ ⁊ sumẽtẽ ipsũ: ⁊ hoc accidẽs qd̃ ꝑt supuenire: ẽ sicut si distrahat intẽtio ei⁹ q̃ sumpsit pharmacũ ad alia: vt aliqñ ad res exteriores delectãtes. Naꝫ in istis casib⁹: qꝛ natura omnia regulãs sapiẽtib⁹ decreuit facere de re vomitiua solutiuã: iõ fit fluxus ⁊ nõ vomit⁹. Et puto ꝙ intẽtio Mesue fuit ꝙ qñ hõ distrahit a cõprehẽsiõe nocumẽti medicie vomitiue: qꝛ tũc fit expulsio ac si eẽt pure nãlis a stõcho: ⁊ talis expulsio fit sapienter a nã magis ꝑ inferi⁹: iõ accidit ꝙ nã talẽ humorẽ ⁊ talem medicinã eũat ad iferiora. Et ex his pꝫ ꝙ iste cãe reducũtur ad tres maneries: q̃dã sumunt a dispõne medicine:
M q̃dã a dispõne suscipiẽtis: q̃daꝫ ab accidente supueniẽte: aut suscipiẽte: aut pharmaco: aut vtroqꝫ. ¶ Nota vlteri⁹ ꝙ cãe q̃re medicina secessiua vomitiua fit: numerat Aui. q̃tuor. ꝑ⁰ ẽ debilitas stõchi. s. ꝑtis supioris: vñ faciliter recipit qd̃ ad ipm pellit leui agitatiõe. 2ª est siccitas fecũ in intestinis: vñ itestia nõ recipiũt. 3ª ẽ qꝛ medicina ẽ abominabilis: aut ꝓp saporẽ: aut ꝓp alias cãs. Nã talis dum recipit inclinat stõchũ ad expulsionẽ ꝑ os ⁊ remanet talis inclinatio. 4ª cã ẽ si ille q̃ recipit ꝯsueuit pati fastidium: vñ abominet ⁊ bona ⁊ mala. Sꝫ tñ Joãnes mesue loco allegato reducit cãs ad tres maneries dictas supra. Et in spãli de hac permutatione ex parte hui⁹ dispõnis addit duas. vna ẽ ꝙ medicina sit leuis supnatãs. 2ª ꝙ sit ꝯturbatiua generãs ventositatẽ agitãtẽ ⁊ subleuantem ipsaꝫ sursũ. Et ꝑte aũt corpis suscipiẽtis addit stricturã ⁊ oppilationẽ meatuũ. Et addit in 3⁰. i. ex ꝑte rerũ accidẽtaliter supueniẽtiũ motũ forte corporeũ: aut alalem ⁊ feroẽ ⁊ aspectum rei abominabilis vt patent ⁊c.

N ¶ Omnis ꝑterea medicina q̃ vẽtris est solutiua cũ nõ ipsũ soluit: aut soluit sꝫ nõ id qd̃ est maturũ mouet humorẽ quẽ dꝫ soluere ⁊ dilatat ipsũ in corpore: superat ergo corpus ⁊ cõuertuntur ad ipsũ humores alij: quare humor iste in corpore multiplicatur.

¶ Hic ponit cañ. de nocumẽtis medicie solutiue qñ exhibet ita ꝙ nõ ꝑt eũare hũorẽ: aut qꝛ sit nõ matur⁹: aut ex alia cã: aut eũ eũat sꝫ imaturũ. Et dic̃ ꝙ ois medicina vẽtris solutiua cũ nõ soluit: aut si soluit eũat illõ qd̃ nõ ẽ maturũ: fac̃ hec nocumẽta. ꝑm̃ ẽ ꝙ hũorẽ quẽ dꝫ eũare agitat, 2m̃ ꝙ dilatat ipsũ i corpe. Ex q̃ sit 3m̃ ꝙ hũor supat corp⁹. Et ide seq̃ 4m̃ ꝙ alij hũores ꝯuertunt ad ipsũ. i. ꝯuertũt ad nãꝫ illi⁹. 5m̃ ⁊ vltimũ ẽ ꝙ hũor iste quẽ itẽdim⁹ eũare multiplicat i corpe. ¶ Ubi nõ ꝙ itẽtio Aui. ẽ ondẽr ꝙ ad pharmaci exhibitionẽ ad aliquẽ hũorẽ eũandũ si ipsũ eũat q̃quomõ: aut si aliqd eũat ⁊ eũat õ crudo seq̃ multiplicatio ⁊ nõ diminutio illi⁹: ⁊ cã est: qꝛ ille hũor spargit ꝑ corp⁹: ⁊ alij hũores ex h̃ ꝯuertũt ad sui nãm. ¶ Nõ 2⁰ ꝙ h̃ ꝑt itelligi duob⁹ modis: vn⁹ ẽ ꝙ mltiplicat hũor quẽ itẽdim⁹ eũare. i. hũor illi⁹ spẽi: ita ꝙ si itẽdim⁹ eũare flegma ex h̃ cãu flegma mltiplicat: qꝛ alij hũores ꝯuertũt ad flegma: ⁊ h̃ puto falsũ. Nã nõ põt hũor magis digestus imediate i talẽ hũorẽ min⁹ digestũ ꝯuerti: ꝑcipue cũ ab hũore nõ gñet hũor. Scõs modus est ꝙ multiplicat talis hũor: qꝛ si ille hũor hꝫ aliquã malitiã: aliqñ humores corpis recipiẽt illã ⁊ fiet ꝙ in corpe i fine talis opis erit plus õ hũore hñte talẽ malitiã: ⁊ h̃ puto verũ: ⁊ hñ verificat ꝑ cãs ab Aui. tactas. Qd̃ aũt dicit Dy. h̃ ꝙ medicina solutiua vni⁹ humoris si digerit ꝯuertit ad speciem illius: nõ puto verũ oĩno: sed de hoc magis infra.

¶ Ex hũorib⁹ quoqꝫ ẽ q ẽ velocioris obediẽtie vomitui sꝫ ꝑlm sicut cholera: ⁊ ex eis est qui vomitui rebellis existit sicut melia: ⁊ ex eis est q inter h̃ ⁊ h̃ est medius sicut flegma.

¶ Hic Aui. dat cañ. de cõpatiõe hũorũ inobediẽtiã ad vomitũ dicẽs ꝙ q̃dã hũor ẽ magis obediẽs vomitui: sic cholera vt ꝑlm. Ali⁹ ẽ q ẽ rebellis vomitui: sic melia. Et ali⁹ ẽ q medio mõ se hꝫ sic flegma. ¶ Ubi no. ꝙ aliquẽ humorẽ eẽ inobediẽtiorẽ ad vomitũ q̃ sit ali⁹ põt eẽ duab⁹ de cãis q̃tũ ꝯtinet ꝓposito: vna ẽ ex dispõne intrinseca hũoris: ⁊ h̃ mõ itelligit Aui. 2ª ẽ ex ꝑte loci vbi ꝯtinet humor: ⁊ h̃ mõ ꝯtingit aliquẽ hũorẽ melicũ facili⁹ eũari ꝑ vomitũ q̃ cholerã vel flegma: qꝛ exñs i ore stõchi facili⁹ vomitu pellit q̃ chola exñs i pulmõe vl venis magnis. Et silr melia regurgitans ad stõchũ in ꝑn⁰ paroxismi q̃rtane facilius pellit q̃ cholera que mouet ad cutẽ in paroxismo tertiane faciẽs sudorẽ. Quare aũt magis precipitur vomit⁹ in morbis a melia pendentib⁹ ẽt si locus lesionis sit longe a stomacho q̃ precipiat a cholera: dicetur infra loco suo. Sed sufficit hic ꝙ facili⁹ vomitur cholera merito dispositionis sibi intrinsece.

¶ Et febrẽ quidẽ habẽtis vẽtrẽ soluere meli⁹ est q̃ facere vt ipse vomat: ⁊ cui⁹ humor descẽdens fuerit sicut licteriã habentis facere vt vomat est inconueniens.

¶ Cañ. decimusq̃rtus ẽ de cõpatiõe haꝝ eũonũ idicatione sumpta a certis morbis. Et duo sũt ꝑticulares. Prim⁹ ꝙ melius est in hñte febrẽ facere solõnẽ vẽtris q̃ puocare vomitũ. Scõs est ꝙ facere vt vomat ille cui⁹ humor fuerit

¶ Nõ ꝙ sex ꝑit eẽ cãe q̃b⁹ medicãdo⁹ medicia exhibita nõ soluit. ꝑ⁰ ꝓp debilitatẽ vtutis non potẽtis opert in medicinaꝫ: ⁊ iõ nec ea in ipsam. 2⁰ ꝓp ventositatem grossaꝫ subleuãtẽ corp⁹ medicie aut occultãtẽ in occultis euacuantib⁹ ⁊ poris cõporis. 3⁰ ꝓp debilitatẽ virtutis expulsiue. 4⁰ ꝓp oppilatione ⁊ ꝯstipatione in vno ex canalibus expulsionis. 5⁰ ꝓp inobediẽtiã mãe ad expulsionẽ: vñ fit cõmotio ⁊ agitatio in ea ⁊ nõ expellit: sꝫ dilatatur ⁊ multiplicatur i corpe. 6⁰ qꝛ medicina ẽ debilis in se ⁊ remissa in ope suo: ⁊ illarum medicinaꝝ sic nõ soluẽtiũ q̃dã parũ nocẽt: imo q̃si nihil qꝛ vincunt a virtute corporis ⁊ sunt cibus. Alie nocent nocumẽto ꝑlimo quas nec virtus vincere suffic̃ nec eas regulare: ⁊ vt vult Gal. 5⁰ de simplici medicina. c. 20. cuꝫ dicit. Et ꝓp illud qd̃ iã narraui sit qd̃ de medicinis solutiuis ⁊c.

O

A fuerit descendens:sicut habētis lienteriā est incōueniēs. Sed ppter cari.dubitatur rē. Qō.II.

Utrum melius sit in habēte febrē soluere ventrez vlr q̄ȝ vomitū puocare. ¶ Et arguitur q̄ nō.Euātione vltima in bonitate nulla est melior:sȝ in aliq̄ qua febre vomitus est vltima euōnū in bonitate.ḡ seq̄r q̄ nulla erit melior.maior est clara:ꝛ minor est Auicē.pᵒ quarti.c.de cura.flegmatice cū dixit.Et vomitꝰ gdē cum eo qō est in eo de debilitate est vehemētis iuuamēti valdeq̄ est vltimus huic egritudini.Et cōstat q̄ nō dicit vltimū in tpe sed in bonitate. ¶ Scdo arguit̄ sic. In multis tēporibꝰ ꝯuenit in febre vomitꝰ:in qbus nō conuenit ventris solo:ergo vomitus saltē p̄tunc ꝛ cū illis cōditionibus est cōuenientior. Assumptum pȝ:q̄r in die parorismi cōuenit vomitꝰ ꝛ in augmēto vl'r:q̄n tn̄ nō conceditur ventris solo. Qō aūt in die parorismi nō cōueniat vētris solo: pȝ ex pᵃma q̄rti.c.de cura putridaꝝ in gnāli cuȝ dixit. Et nō moueas in die paroxismi aliqd quātū tibi plus possibile est.

B Qr aūt in augmento nō ꝯueniat:pȝ ex eodē.c.de cura flatice cū dixit.Et multotiēs euātio ꝯcedit̄ flegmatici humoris ꝛ crudi in hac hora: sed melius est vt expectet̄ cōplementū digōnis.Qr aūt his tpibꝰ cōueniat vomitus: pȝ in.c.de cura quartane cū dicit.Et vomitꝰ iterū ꝑprie ante cibū:ꝛ post cibū est cōuenientior:ꝛ ꝑprie in paroxismo ꝛ ante paroxismuȝ:ꝛ proprie q̄n mā est flegmatica ꝛ de rebus iuuantibꝰ in ea ꝛ nō in pn̄cipio tn̄:immo in qualibet hora.Qr etiā gnāliter ꝯferat vomitus in oī febre:pȝ ex his q̄ dicit in eodē.c.Et vomitꝰ ante parorismū quicūqȝ humor sit alleuiat paroxismū aut eradicat euȝ. ¶ In oppositū est Aui.hic. ¶ Pro solone huiꝰ Hy.breuissime se expedit:q̄r aut cōparamꝰ vomitū ꝛ fluxū in seipsis ꝛ cuȝ febre aut rōne lapsus humorꝝ.Si ꝯsideramus istos motus in seipsis:tūc vomitꝰ est incōuenientior:q̄r in eo est maior agitatio:ꝛ iō maior additio ad caliditatē ꝛ inflāmationē.

C Si aūt ꝯsideret̄ fȝ q̄ in eis est raptus humor ad aliquā partē:tunc aliq̄n cōuenientior vomitus est:aliq̄n aūt ꝯuenientior est fluxus.Si enī repit mā ad supius:tūc est magis cōueniēs vomitꝰ.Si ad inferiꝰ:tūc magis ꝯuenit vētris solutio.Sȝ si sit paritas in agitatione humorꝝ:quare q̄ euātio sit ꝯueniētior:qō Hy. nō soluit. ¶ Preterea ad hūc sensum nō esset plus in febre q̄ȝ in aliis morbis solo ventris magis q̄ȝ vomitꝰ ꝯueniēs:cū vomitus sit gnāliter difficilior soloni.Et vr̄ q̄ Aui.illud sumpsit a Rasi 6ᵒ cōtinētis.c.de tenuitate ꝛ lenitione.vbi auctoritate Hal.dixit q̄ in qōne epidimie de tractatu 2ᵒ dixit. Euātio cum laxatiuo in febribꝰ erit vtilior euōne cū vomitu:q̄ȝ euātio in febribꝰ si fuerit cū vomitu est fallax. In qbꝰ verbis videt̄ Rasis loq nō de agitatione:sȝ de ipsa euōne:cuius ꝯtrariū videt̄ Rasis dixisse eo.li.c.de minutione replonis cū dixit.Sed cauenda est laxatio in diebꝰ parorismi ꝛ creticis cū humores sint declināntes ad sursum:nec difficilis laxatio fiat:sed suade in eis vti vomitu.Cum ergo febris

D aut sit ꝯtinua aut paroximalis:si in paroximo nō vȝ fieri laxatio:ergo nec in cōtinua:q̄ si extra parorismū fiat:nō fiet in febre. ¶ Credo ergo q̄ ad soluendū qōnē alia via sit ꝓcedēdū. ¶ Pro quo nota pᵒmo q̄ in febribꝰ multotiēs ex cibo indigesto mā remanet in stōcho:q̄r in illis indigestio multiplicatur:multotiens ēt corrupte māe quas alia mēbra abhorrent in eo gnāntur p corruptionē digōnis:ꝛ in eo remanēt.Accidit aūt multotiēs ꝛ 3ᵒ q̄ tpe parorismi cōmota fortiter mā fm̄ partē mouet̄ ad stōchū p venas q̄ ad ipȝ terminant̄:aut p porū felleū:multotiens ēt ad intestina mouet̄:sed pluries supra.Et hoc voluit Rasis cum dixit supra loco allegato q̄ tpe parorismi motꝰ māe est ad supiora. ¶ Nota 2ᵒ q̄ in febribꝰ putridis:de qbꝰ est maxime sermo mā plurimū ꝯtinet̄ in venis illa cuiꝰ indigemus euōne cū pharmaco.nā si febris est cōtinua:mā putrefit in venis.Et si interpolata mā plurimū que est sub forma cause antecedentis est in venis:ꝛ h̄ nō loquēdo de febribꝰ ephēm.

E ¶ Nota 3ᵒ q̄ māe q̄ in stōcho ꝯtinent̄ facilius artificialr euant̄ per vomitū:q̄r via est breuior:nec ad hoc idigemꝰ pharmaco forti qō dr̄ vomitiuū:imo per debilia incisiua ꝛ lenitiuo apposito incitamento euātur. Sed si per secessum euāri deberet tanta vt per vomituȝ oporteret vti solutiuo:qō satis forte eēt:ꝛ agitationē totiꝰ faceret. ¶ Quarto nota q̄ solutiuū.i.medicamen qō soluendo puocatiuū est vomitus mā nō exite in stōcho nec in vijs ductiuis:opȝ q̄ sit violētius q̄ȝ medicamen qō est solutiuū vētris eq̄lr:ꝛ opȝ q̄ sit magis ꝑmutās mēbra:ꝛ 3ᵒ q̄ magis debilitet ea:ꝛ 4ᵒ q̄ magis agitet māȝ euandā ꝛ aliā que remanet.ꝛ 5ᵒ q̄ plus de spiritu resoluat.ꝛ 6ᵒ q̄ magis inflāmet.ꝛ 7ᵒ q̄ eiꝰ inflāmatio sit magis ꝟsus superiora.cor ꝛ caput q̄ȝ a soluente ventrē. Iste cōditiōes

F fere oēs patēt ex se ꝓpter primā istaꝝ:pᵃmā aūt habebimꝰ infra. ¶ His ergo habitis sit pᵃma ꝯclo. Pro euatione materierū q̄ aut ꝯgregant̄ in stōcho ꝛ vijs ductiuis in febribꝰ aut illuc egiate currūt:aut parate sunt currere:vtilior est vt plurimū in febre vomitus q̄ȝ ventris solo. Conclusio ꝓbat̄:q̄r talis purgatio cuȝ vomitu fit cū maiori iuuamē to ꝛ minori nocumēto. Nā iuxta notatū 3ᵐ ꝛ 2ᵐ plurimū tales materie in stōcho congregant̄ ꝛ ab illo cum leuiori medicina euant̄:ꝛ plures tales p vomitū q̄ȝ p fluxū ventris.Et ad hanc intentionē vult vomitū cōuenire in febribus:pᵃma quarti in locis allegatis:ꝛ cē vltimū.Et Rasis ꝓcipit vomitū in die parorismi in pn̄cipio. Nā iter euōnes q̄ cōueniūt:tūc est vtilior ꝛ melior regulr. ¶ Scdo ꝯclo

G pro euando māe q̄ nō sunt in stōcho aut in vijs ductiuis: euātio cū vomitu in febre est difficilior ꝛ minus bona q̄ȝ fluxus ventris. Hec sit p mente Aui.ꝛ Rasis loco allegato.Et ꝓbat̄ p nocumēta maiora q̄ ad eq̄lē euōnē talium materierū sequuntur in vomitu q̄ȝ in fluxu ventris:ꝛ sūt narrata in quarto notabili.Ex his pȝ solo ad arg. ¶ Circa 2ᵐ cari.particulareȝ dubitat̄ rē. Qō. III.

Utrum vomitus ꝯueniat patiēti lienteriā. Affirmatiue arguit̄ sic. Illa euātio est conueniens q̄ mouet ad cōtrariuȝ partis fluxus:sed vomitus est huiō. ergo rē. Maior ꝛ ꝯñtia patent ex Aui.16ᵃ tertij.c.de fluxu vētris oium modoꝝ cum dixit. Et q̄nq̄ȝ curat̄ fluxus ventris cū diureticis ꝛ sudare facientibus ꝛ dilatantibus poros ꝛ vomitū facientibus:oīa nāqȝ hec mouent māȝ ad ꝯtrīū ꝑtis fluxus. In his verbis innuit Aui.q̄ causa q̄re

H ista cōueniant:est q̄r mā mouetur ad ꝯtrariū rē.ꝛ innuit q̄ hoc facit vomitus. ¶ In oppositū est Aui.hic ꝛ Hip. 4ᵃ pᵗicula afo.illo afo.qbus ventres lienterici.Et Auicē. 16ᵃ tertij.c.de cura fluxus ventris lubricatiui. ¶ In isto dubio rñdent cōiter doctores sup afo.allegato q̄ euōnū que fiunt p cura lienterie:quedaȝ fiunt intentione diuertendi māȝ a loco ad queȝ fluit vel fluxit:quedam fiunt pn̄cipalr intentione euandi māȝ. Tūc ḡ dicunt q̄ in intentione diuertendi māȝ fluenteȝ aut iam fluxā ꝯuenit vomitus.Sȝ in intētione euandi nō cōuenit:q̄r melius p fluxū euatur cū illic mā decliner. ¶ Sȝ hec rñsio nō vr̄ ad mentē Aui.16ᵃ tertij.c.allegato:q̄r ipse vult vomituȝ nō cōuenire:q̄r nō pōt hri p vomitū trahi mā q̄ est in intestinis.Et ideo in intētionē diuertēdi illaȝ māȝ q̄ fluxit nō cōuenit. Nā dicit Aui.verū euacuatio materie huius egritudinis cū vomitu est difficilis mala.Et raro vomitus euāt flegma descendens ad intestina.Silr Rasis 6ᵒ cōtinentis auctē Hal.dixit q̄ euandū est p vomitū qō in stōcho fuerit:sȝ qō in itestinis est:impossibile erit euare.

Nota q̄ si lienteria ꝓcesserit ex vulneribus siue ex vlceribus stōchi plꝰ valet in ea vomitꝰ q̄ȝ secessus:vt vult .G. in cōmē.afor. 4ᵃ ptic°.Qbus ho rē.vbi dicit:vulnera aīs ex humoribꝰ fiūt calis rē.Sȝ si lienteria ꝓcedat ex mala cōplexiōe ꝑcedenti

N

P nante flūxbo sine mā nō cō perit in ea vo mit⁹ neqꝫ se cessus sed si a stare fuerit in ductaꝛtūc ꝯpe tet medicina educēs illud flegma p infe rioraꝛvt ibidē vult Gal.cuꝫ d cit. Udorēs do flegmatici si sunt ꝛc. Et si val medici nis sic educē p iferi⁹ tali lie terie facte ex flegmate debꝫ dari in fn⁹ od virtus est fortis:qꝛ soluere vētrē supꝛorē tris solonē v̄ tute iā debili tata est timo rosuꝫ ꝛ in illo pharmaco dꝫ eē aliquid qḋ post eductio nes flegmatis derelinq̄t ali qḋ stipticita tis vt mirabo lani kebuli ꝛ huiusmodi.

K

¶ Dynus aūt sup isto loco dixit q̄ vomit⁹ in cura liente rie dupl'r dꝫ admistrari. Unus modus est p fluxu inq̄ fluxus est vt sistatꝛ ꝛ isto mō vomit⁹ bn̄ pōt ꝯferre:imo eēt iuuatiuꝫ:qꝛ in istis fluxib⁹ vna intētio est ad ꝯriū tra hēdo sistere. Scḋs est intentione habita ad cām:ꝛ h̄ mō si cā sit m̄ālis :tūc ipsa nō dꝫ euāri p sup'⁹. Qḋ Dynus p batqꝛ mā q̄ mouet ad inferi⁹ nō dꝫ euāri p supi⁹:qꝛ vn̄ nā repit ꝛc. Si aūt fuerit sine vitio hūoris nō dꝫ fieri eua cuatio cū ibi nō sit mā. ¶ Sꝫ meo iudicio h̄ vrisio nō sa tisfacit:qꝛ p⁹ ꝯ nō vī vera:qꝛ in lienteria currit cib⁹. Si ḡ intendim⁹ illū fluxū curare trahēdo ad ꝯriū per vomitū ꝯstat q̄ facim⁹ maius nocumētū respectu illius:qꝛ cibū a corpe educimus vbi nō fuisset eductusꝛ sic de eo non plus habet vtilitasꝛ sit ho: cū maiori laboreꝛ sic non fit iuuamētū sꝫ nocumētū. Taliter aūt nō remouet ma la dispō faciēdo deteriorē in ea ꝛ sic nō est curare:vt dic̄ Gal.in cōmēto illi⁹ afo. Quib⁹ in causone rigores fiūt sol uit alienatio.2⁹ ēt ꝯclo nō pbat bn̄:qꝛ qn̄ intēdim⁹ diuer tere nō euām⁹ vn̄ repit nā:vt supra dixi de ista mā. Cre do ergo Aui.hic ꝛ 16⁹ tertij.c.allegatoꝛ ꝛ siir Hip.in afo. allegato velle q̄ p vomitū trahere mām q̄ est in intesti nis ad supiora:ꝛ max⁹ flegmaticā sit valde difficile:adeo q̄ melius sit illā mām nō euare p viā illā. Et hec fuit in tentio Aui.q̄ qn̄ humore est descēdēs p intestina quāqꝫ sit ille grā euandi illū nō sit ꝓuocādus vomit⁹. Quia aūt nō educet vomitu si vomitiuū sit leue:aut si ita forte vo mitiuū det q̄ ipsuꝫ euet erit plus nocumentū q̄ iuuamen to. Et hoc mō intelligendo dicit q̄ in patientib⁹ lienteriā in intestinis pp flegma possumus habere duplicē inten tionē:aut ad euandum mām que nōdū est in intestinisꝛ fluit ad illa:ꝛ est cā añs:ꝛ h̄ mō pōt vomitus conuenire. Alio mō possumus intendere ad euōnē humoris q̄ actu est in intestinisꝛ h̄ mō in lienteria nō ꝯuenit vomit⁹:ꝛ h̄ est intētio Aui.hic ꝛ alioꝝ auctoꝝ siir dicentiū. ¶ Ad ar gumēta aūt cū di q̄ vomit⁹ trahit ad ꝯriū:ꝛ dōm q̄ pōt eē aliqs q̄ h̄ mō trahit:sꝫ facit nocumētū aliud. In alijs aūt fluxib⁹ stat vomitū ꝯuenire p mā fluētē nōdū tn̄ in testinis exiteꝛ ꝛ forte si ē chola adhuc p mā exīte i testis: ꝛ iō Hip.dixit q̄ lienteria hyemeꝛ ꝛ nō dixit vīr de oib⁹.

D

¶ Medicinaꝝ pterea ventris solonē facien tiuꝫ deterior est que ex medicis est cōposita multe diuersitatis in tēpore:in quo soluen dus est venter:qm̄ ventris solō cōturbatur: ꝛ prima ventrem soluit anteq̄ scḋa:ꝛ q̄nqꝫ prima ipsam secundam expellit.

L

H

¶ Hic est quintusdecimus cañ. de vno malo mō cōposi tionis medicinaꝝ. Et dicit Aui.q̄ illa medicina de soluti uis cōposita est deterior q̄ est cōposita ex diuersis medi cinis q̄ diuersificant in tēpore sue opationis:qꝛ ex hoc se quit q̄ turbat solō vētris ꝛ soluit vna añ aliam:ꝛ forte vna euat aliam a corpe. ¶ Ubi nota p̄ q̄ medicine sicut diuersam hn̄t diuersitatē ita:ita pn̄t diuersimode com misceri ſ̄m varietate virtutū eaꝝ. Nā aliqn̄ differūt in spē hūoris euandi:qꝛ vna euat cholerā:alia flegma. Dif ferūt 2⁹ i manerie euonis:qꝛ vna euat soluēdo:alia lubri ficando aut cōprimēdo ꝛc.3⁹ differunt rōne mēbroꝝ a qb⁹ ꝑncipal'r euant 4⁹ in tpe:qꝛ q̄dā tarde ꝛ q̄dā cito.5⁹ in incolumitate accidētiū:qꝛ q̄dā facilem faciunt solonē: quedā difficilē. ¶ Nota 2⁹ q̄ nō est aliq̄ istaꝝ diuersita tū ſ̄m quā nō ꝯcedat aliqn̄ cōmixtio. vn̄ nobis indigen tib⁹ solone ꝛ ꝯfortatione miscem⁹ solutiua cū stipticis solonis cōpressiuis:vt scamoneā cū mirabolanis. Nobis aūt indigētib⁹ euone diuersoꝝ humoꝝ pmiscem⁹ medi cinas que illos hn̄t euare. Nobis indigentib⁹ a diuersis

Nō q̄ Aui. hic soli logt de medicinis soluētib⁹ ven tris ꝛ nō vo mitiui:qꝛ vo mitiue cōplēt suū opus cuꝫ turbatione sto machi ad quā coadiuuat di uersitas medi cinarum.

M

mēbris euare pmiscem⁹ medicias q̄ diuersa mēbra respi ciunt. Si ēt medicina sit nimis tarde opōnis miscemus ad opus suū accelerandū multotiens medicinā cito opa tiuā. Accidit ēt in lectionib⁹ porib⁹ permixtionū aliaꝝ q̄ medicine ille nō sunt equalis tpis in euando. Sꝫ q̄ hoc vltimū fiat pꝫ ex Mesue suo de ꝯsolatione medicinarū sūma 2⁹.c.p̄.ꝛ cañ.p̄ in fine:ꝛ iō nō est intētio Aui.q̄ non fiat vnq̄ talis cōmixtio. ¶ Nota 3⁹ q̄ ex commixtione aliquaꝝ diuersitatū inquātū est cōmixtio talis non seq̄t notabile nocumētū. vbi grā. ex cōmixtione medicinaruꝫ soluentiū diuersos hūores:aut a diuersis mēbris:aut di uersis modis:si ipressiua aut lubricatiua:de qb⁹ infra di caꝫ nō est nocumētū. Sꝫ in cōpōne medicinaꝝ q̄ sūt di uerse in tpe est nocumētū iā dcm̄ in cañ. Et ista est dete rior alijs cōpōnib⁹ ad hūc sensūꝫ:inquātū. l.est cōpō ta lis hꝫ nocumētū diuersūꝫ a nocumētis cōponētiū. ¶ Et ex h̄ p̄ habes solonē dubij querētis:vtrū liceat facere ta lē cōmixtionē:qꝛ dōꝫ q̄ sic q̄nqꝫ pp iuuamēta maioꝝ. ¶ Sequit̄ 2⁹ q̄ iste cōmixtiones sunt faciēde cū debita cautela:qꝛ cōmisceant̄ tales si fieri pōt q̄ sigillēt sibiīn uicē vnitēita q̄ vna nō acceleret opus alteri⁹:sic̄ verbi grā:sigilla ꝛ hermodactylus. Nā qn̄ nō hn̄t inuicē talē ꝑ portionē vt sint apte ex ꝓprietate sigillare sibiīuicē ta les vnites cōpō vitāda est inq̄tū est poſſe:vt dicit Mes. loco allegato. ¶ Tertio pꝫ modū solonis Dy. nō ex toto verū eē. Nā ꝛ si nocumēta dicta timent̄:tn̄ lꝫ multotiēs pp melius cōmiscere talia. Sꝫ in cōpōne tene menti q̄ si vna medicina tarde operat̄ ꝛ alia velociter:non tn̄ ad accelerandum opationē tarde semp talis cōpō est vtilis nisi ille se cū ꝓprietate respiciant:imo ēt si vna sit cala ꝛ reliq̄ administrāda sit frigida ad tēperandū:nō sufficit ad debitā faciēdā cōmixtionē q̄ frida sit illa q̄ admiscet̄ nisi sit cuꝫ ꝓprietate ita tēperandi. Ut pꝫ ex Mes. loco allegato cū dixit. Et adhuc verificat̄ q̄ scamonee ꝓpriū est ledere cor:ꝛ q̄ est habilis īflāmari:ēt q̄ multe dissolu tionis. verꝫ ambra ꝯfortat cor:ꝛ crystallus extinguit īflā mationē:ꝛ galla cōgregat dissolonē mēbroꝝ:sꝫ nō ē ꝯdi gna ei⁹ pmixtio cū scamonea:nō eniꝫ sibiīnuicē sigillant ad concordiā. Que aūt sint medicine que sibiīnuiceꝫ hoc mō sigillant:querendū est in locis ꝑticularibus.

O Nota q̄ vnt sūt cōe pp hoc indigēt medi cine vt lamenē in ope laxādi fcils debēmus ꝛ tardātes ꝛ de his causa memīnis Hec fuc in p⁹ cañ. primi capi 2⁹ intentionis.

¶ Amplius qui biberit aliquid vētris solo nem aut vomitū sibi faciens corpore ipsius limpido:necesse erit vt ei rigo accidat aut mordicatio in ventre ꝛ angustia:ꝛ qḋ ab eo expellitur egredietur cū difficultate.

P

¶ In ista pte ondit q̄ accidētia sequūt assumptionē phar maci vomitiui vel solutiui in corpe mūdo:dicēꝫ bibit pharmacū vomitiuū vel solonē faciēs corpe mundo ne cesse est vt ei accidat rigor:aut mordicatio:aut angustia in vētre:ꝛ illō qḋ ab eo expellit̄ egredit̄ cū difficultate. Et si cōsideramꝫ ista est sn̄ia Gal.in cōmēto illius afo. Sa na hn̄tes corpa pharmacya vti difficile est. ¶ Nō ḡ q̄ iste medicie solutiue cū hēant euare:ꝯstat q̄ h̄ nō faciūt nisi alterādo humorē quē euare debēt ꝛ agitādo ipsꝫ. Et qꝛ mēbra humorē retinebāt aliquā mēbris faciunt vio lentiam. Et qꝛ he virtutes nō inueniunt̄ nisi in medicinis forter alteratiuis:iō he medicine alterāt mala qualitate mēbra. Ex qb⁹ pꝫ q̄ qn̄ medicia agit cū forti resistentia mēbroꝝ:q̄ opꝫ multū hūores alterari ab illis medicis ꝛ agitari anteq̄ euent̄:ꝛ iō plimos vapores iaꝫ scōs malos eleuari:ꝛ spūs multū agitari. Opꝫ 2⁹ trāsire p vias stri ctas cū membris nō facil'r cedātibꝫ:imo resistāt bonoꝝ hu morū euationi. Opꝫ 3⁹ multas ptes taliū humoꝝ vento sari ꝛ multuꝫ acui anteq̄ euent̄. 4⁹ opꝫ medicinam diu

Q

A manere:ꝛ suā qualitatē malā fortiter īprimere in mēbra ꝑcipue sibi vicina. Ex quibus pꝫ veritas can̄. nam propter multos vapores ad caput eleuatos ꝛ mot⁹ spūū ꝫ fit vertigo:ꝛ ꝓpter acuitatē ꝛ ventositatē ꝛ transitum per vias strictas ꝛ malas q̄litates īpressas in stomacho ꝛ itestinis fit mordicatio:ꝛ ꝓpter mēbroꝝ multā ꝫ resistentiā expellitur cū difficultate magna id qḋ eūatur.

¶ Et ad vltimū quidē duꝫ medicina suꝑfluitates euacuat nō erit in ea estuatio: cūqꝫ qui medicinam biberit estuationē habere ceperit: iam euacuat qḋ suꝑfluū ꝫ nō est.

B ¶ Hic est.16.can̄.ꝑ quē docet Aui. cognoscere qñ medicina eūat humorē nō dignū eūari: dicens ꝙ vltimate ꝑ regula teneri dꝫ ꝙ dū medicina solū eūat suꝑfluitates non erit cū ea estuatio:ꝛ ita ecōtra cū incipit estuari qui bibit medicinā: tūc medicina eūat illud qḋ nō est eūandū. Et cōstat ꝙ hoc pōt esse sine sufficiētia operis pharmaci:ꝛ iō ego istū can̄. nō puto de significantib⁹ sufficientiā operis pharmaci: sꝫ malitiā opꝑōnis:ꝛ iō potius puto cōiungēdū cū ꝑcedēti q̄ꝫ cū sequētib⁹. Vn̄ ēt Aui. dixit ad vltimū ꝙ vī denotare habitudinē ad ꝑcedentia. ¶ Nota ḡ ꝙ eūo humoris digni eūari nō molestat notabilr: imo toleratur bn̄ vt fuit dictū in.c.3°. Sꝫ si accidat molestia: erit aut ex ꝑte q̄litatis medicine: aut ex ꝑte dispōnis corꝑis: aut ex ꝑte rei accidētalr ꝯiuncte. Et iō suppono ꝙ si corpus sit debite ꝑparatū ꝛ medicina nō sit multū maligne q̄litatis ꝙ nō sequit̄ estuatio nisi qñ eūat̄ humor bon⁹. In illo.n. resistit nā inq̄ntū pōt:ꝛ fit eūatio difficilis vt dictū est sta

C tim. Qḋ aūt Dy. dicit hic ꝙ estuatio sigñat suꝑfluitatem eūonis quo ad tenorē v̄rū:ꝛ cōstat ꝙ nō est ad mentem Aui. Nā Aui. dicit ꝙ significat ꝙ medicina eūat qḋ suꝑfluū nō est:ꝛ nō dixit ꝙ v̄tus nō bn̄ tolerare pōt.

¶ Humor ꝑterea qui vomitu aut vētris solutione eūatur cū ad aliū mutabit̄ hūorē significabit ꝙ iam corp⁹ est mūdificatū a suꝑfluo humore quē euacuare volum⁹. ¶ Qꝫ si mūdificatio vsqꝫ ad intestinoꝝ rasurā ꝑuenerit ꝛ ad rē nigrā fetidā habētē odorē erit malū. ¶ Somnus quoqꝫ cum post ventris solutionē aut vomitū fuerit multus demonstrabit ꝙ eūatio iam ꝑfecte mundauit corpus ꝛ ꝯtulit. ¶ Et scias ꝙ cū sitis post ventris solutionē aut vomitū fuerit fortis: maximā ꝫ ꝛ vltimā purgationis bonitatē significabit.

D ¶ Hic ponit.17.can̄.ꝛ est iudicio meo ō modis cognoscēdi sufficientiā ꝛ suꝑfluitatē eūationū.ꝛ cōtinet tres canones: quoꝝ ꝑmus est iste: ꝙ qñ humor ḡ purgat̄ aut vomitu aut fluxu mutat̄ ad aliū humorē significat ꝙ corpus est iam mūdificatū a suꝑfluo humore quē volumus eūare. Et si in hac ꝑmutatione ducat̄ ad excoriationē intestinoꝝ ꝛ exitū rei nigre fetide est malū. Scḋs est ꝙ qñ post eūonē cū vomitu aut fluxu suꝑuenit somn⁹ ꝓfūdus sigt̄ ꝙ eūatio ꝑfecte mūdificauit corp⁹ ꝛ cōtulit. Terti⁹ est ꝙ tu debes scire ꝙ cū sitis post vomitū aut vētris solonē fuerit fortis ipsa significat bonitatē purgatiōis. ¶ Circa ꝑm signū nota ꝙ hūorē mutari ad aliū hūorē pōt intelligi trib⁹ modis: vt ꝓposito ptinet. Uno mō ꝙ mutet̄ ad humorē alteri⁹ spēi: puta si ꝑm⁹ fuerit chola: scḋs sit flegma. Scḋo mō pōt itelligi: qꝛ mutet̄ ad humorē alteri⁹ q̄litatis gnālis: puta si ꝑ eūet̄ chola nociua ꝙ postea eūet̄ hūor nō nociu⁹ siue sit flegma siue chola. Tertio itelligit̄

Cū vltimū dixi istu⁹ ꝑmi canonis est: qꝛ ex rasura significat ꝙ eua cuatio iā suꝑfluit: ꝙ tūc fluxa perdunt suā amicam ꝛ disponunt ad allmeriā: sed per rē nigrā ꝫ fetidi odoris significat cum

ꝑmutari humorē ad aliū.s. ab illo quē eūare itendit medicus:ꝛ hoc diuisionis mēbrū est ꝯsonū Aui.ꝛ Rasi 6° ꝯtinentis. ¶ De ꝑ° mutatione dicit Dy. Auicen. intelligere: qḋ ꝓbat̄ duob⁹ modis. Prīo qꝛ si multa chola sit in corpore: sꝫ mala nō sit multa: tūc pharmacum postq̄ꝫ eūauit malā stat ꝙ eūet bonā: q̄ casu nō mutabit̄ hūor sꝫ spēꝫ: ꝛ tn̄ suꝑfluet. Scḋs casus est ꝙ multotiēs peccāt in corpore sil' duo humores mali diuersi in spē quos itēdim⁹ cū vno pharmaco eūare:ꝛ iō si post vnū seqt̄ alius diuerse spēi nō ꝓp hoc erit suꝑflua eūatio. nec opꝫ ꝙ corp⁹ eēt mūdificatū. Sꝫ de 2° itelligit ꝙ qñ mutat̄ in aliā q̄litatē generalē: tūc iā suꝑfluit: qꝛ eūat̄ qḋ nō est eūandū qḋ nō sit post hūorē eūandū nisi illo eūato:ꝛ iō ista est sig^m sufficiētis eūonis incipientis suꝑfluere aut suꝑfluentis. ¶ Hec expō nō puto ꝙ sit veranec ad mētē Aui. ꝑ nō est vera: qꝛ pole est cū humore peccāte eūari humorē nō peccantē anteq̄ꝫ mūdificatū sit corpus a maloꝛ sic ista mutatio nō erit certū signū. Et pꝫ assumptū: qꝛ pōt eūari humor nō peccans absqꝫ peccante. ergo ꝛ cūꝫ aliq̄ ꝑte peccantis ꝛ post illā. 2° qꝛ humores qñ sunt extra corpus fere oēs q̄ ꝑ secessūꝫ aut vomitū expellunt̄ vident̄ peccantes: vel male cognoscunt̄ nō peccātes. Sꝫ ꝙ nō sit ad mētē Aui. pꝫ: qꝛ dicit ꝙ si hec eūatio ꝑuenerit vsqꝫ ad rē nigrā fetidū hntē odorē ꝛc̄. vbi vī velle ꝙ aliqñ est ista ꝑmutatio ad rē nigrā fetidū habētē odorē ꝛc̄. Sꝫ cōstat ꝙ hec res nigra nō est alterius q̄litatis ab humore malo qualitate gnāli. ḡ nō intelligit de illa mutatione de qua dicit Dy. sꝫ de ꝑ°. Itē Aui. 2° quarti. c. de signis sumptis ab egestione dicit diuersitas coloris ei⁹ qḋ egredit̄ de digōne est laudabilis in duab⁹ horis: quarum vna est diuersitas cretica post digōnē in die cretico:ꝛ altera est post potionē solutiuā. Ecce ꝙ loqt̄ de diuersitate coloꝝ aperte. Preterea hoc est sumptū a Rasi 6° cōtinētis. c. de morbus laboriosis: cū dicit auctoritate Hip. c. i. libri epidimiaꝝ. dicit ꝙ trāsmutatio humoris ꝑ laxationē aut ꝑ vomitū missi ad aliū

G facta significat ꝙ purgatū est corp⁹ de humore quesito: iō talis eūatio cōfert. Sꝫ trāsmutatio ei⁹ ad rasurā ꝫ: aut ad cholerā rubeā: aut ad cholerā nigrā: aut ad aliqd simplex: aut fetens significat sup malū intensuꝫ. Hec Rasis. Ubi cōstat ꝙ Rasis vocat trāsmutationē qñ est ad cholerā aut ad meliaꝫ:ꝛ talis non est in q̄litate alia gnāli ad modū Dy. ꝛ vtreqꝫ sunt male. ¶ Puto ḡ ꝙ si dat̄ medicina hui⁹ hūoris eūatiua ꝛ post illi⁹ hūoris eūonē ꝫ sequit̄ eūatio alteri⁹ q̄ differt spē ꝙ ista mutatio sigñat ꝙ corp⁹ est mūdificatū ab illo hūore quē ꝑ talē pharmacū intendebam⁹ eūare:ꝛ iō est eūatio sufficiēs ꝓ eo quem eūare intēdebam⁹. Sꝫ tn̄ nō opꝫ ꝙ corp⁹ ab oī malo hūore sit mūdificatū. vn̄ Aui. nō dicit ꝙ sigñat integrā mūdificatio

H nē: sꝫ ꝙ corp⁹ est mūdificatū ab hūore suꝑfluo quē volumus eūare supple ꝑ illud pharmacū. Qḋ aūt dicit Dy. facile soluit̄. nā q̄ dat medicinā duoꝝ humoꝝ eūatiuā:ꝛ intendit illos eūare: iam si scḋs differt a ꝑ° non fit eūatio ad aliū humorē ab illo quē intēdit medicus ꝛ quē de ꝓprietate ꝑncipali respicit medicina: cū vtrūqꝫ intendat eūare ꝛ vtrūqꝫ respiciat medicina: de qua tn̄ mutatione nō itelligit Aui. vt pꝫ ex mō loquēdi Rasis q̄ dicit corpus mūdificatū nō absolute sꝫ ab hūore q̄sito. Tu ēt ex v̄bis Rasis cōprehēdas v̄itatē scḋe ptis. nā rasura est mala. fetēs autē res nigra significat iuxta Rasim loco allegato putrefactionē supple malignā:ꝛ nigra humoꝝ adustionem ꝑcipue cū victoria caloris ꝑternālis qñ est cū fetore. Ex quibus vides nō bn̄ expositū afo. In ventris fluxib⁹ ꝛc̄ a Dyno q̄ ad illā ptē. Si nō ad malā se trāsmutauerit ꝛc̄. Qui itelligit si nō trāsmutet̄ ad eūonē rei innatiue. nā ista expō est ēt expsse ꝯtra Gal. in cōmēto dicti afo. Et quia

B
cur vlcerosite in intestinis iuxta illō Gal. 4° afor. cō. illius afoꝝ. Dissinteria si a felle igrossa. ꝛc̄. ꝛ Aui. 16. terꝫ tra. ꝑ°. c. ii. ꝛ iuxta hec. Et nō ꝙ egōnes nigre i ꝑncipio morbi an̄ digōnē signant malā sꝫ q̄nqꝫ post digōnē mīe mōbi signant bonā: vt est sētētia Gal' 4° afo. cōm. illi⁹ afoꝝ. Egōnes nigre ꝛc̄.
F

I

De hoc signo meminit. G. primo afo. afo. illo. Que ege rentur.

euacuatio quã intẽdimus est cõpleta qñqz trãsmutatur:iõ tũc est cohibẽda nisi p se restringat vt infra dicet. ℂ Circa 2^m nota q̄ eũatio fortis nõ facit somnũ:nisi q2 p p eua cuatione maligni humoris corp⁹ remanet cum benignis mũdificatũ a qb⁹ nõ surgũt mali fumi excitãtes:⁊ q2 vi⁹ est debilitata sicut post forte exercitiũ:iõ reuocat spũs ad intus ⁊ fit somnus:ergo iõ significat cõpletã eũonẽ si est multus:q2 signat reuocationẽ caloris ⁊ nõ maloꝝ humorum agitationẽ a qbus eleuant' vapores excitantes ⁊c̃. Sed si fumi aliq eleuant' sunt mulcebres:⁊ sic sufficit ad veritatem q̄ hoc sit semp aut in plurib⁹ verũ:⁊ sm hũc moduz somnus iste signat q̄ medicina pfecte mundificauit corpus ⁊ cõsilit vt Aui. dicit. Ex quo seqt' q̄ hãc ptẽ minus bñ Hy. exposuit. voluit eniz Hy. sõnũ nõ signare sup cõpletã eũonẽ respectu humoris:sed respectu virtutis:q2 virtus nõ ampliorem tolerat. Cõstat n. ex hoc nõ significari qõ cõsulit:q2 põt accidere talis debilitas ex eũone humoris nõ peccãtis. Cõstat ẽt q̄ nõ est dicere q̄ pfecte mundificauit. i. q̄ vltimo quo ad virtutẽ eũauit. Ex quo ergo

K

vides q̄ hec tria significant cõplementũ eũonis quo ad humorẽ eũandũ:⁊ nõ est vt Hy. dicit q̄ aliqua istoruz significat cõpletã eũonẽ respectu tolerantie virtutis: vt p^m ⁊ 2^m dicta iaz. s. mutatio egestionũ ⁊ somnus. Et solũ 3^m. s. sitis significat cõplemẽtũ eũonis respectu humoris peccantis. Rõ aũt Hy. facile soluit':lz sit eq̃liter ꝯtra ipsũ. Arguit eniz sic. Somnus põt accidere in pncipio eũationis ppter vapores eleuatos ab humorib⁹ agitatis. ergo non significat complementũ eũonis. Dicitur hoc accidens eẽ raro. Dicit' 2° q̄ intelligimus somno accite post notabilem euacuationez. Tunc eniz si mali sint humores:q2 iaz sunt multũ agitati fumi eoꝝ q̄plurimũ ĩpedirẽt somnũ: aut nõ permitterent ipsum esse multum etiam plurimũ.

L

Nota q̄ sitis in pharmaco qñqz puenit ad eũonẽ moderatã:qñqz succedit qñqz sequitur eũonis excessum : vt vult Mes. c. 6. 4° inuentio nis suoꝝ simplicium.

ℂ Nõ q̄. G. in cõmẽto s̄ al legati afo. acto dicit eẽ cãs sitis q̄ preueniat sufficientẽ : q̄ Mes. in. c. s̄ allegato dixisse declarat : ⁊ dicit ibidem Mes. q̄ hũs res flegmatici pingues visco si nõ educunt ex se sitiz. Sz si sitis supuenit post hoꝝ purgationẽ si gnificat cõplementuz bone purgationis. Sz sitis fuerit dens excessui purgatiõis nõ est bonũ sig^m nec est illo vsqz ad quaz s̄ capit Hippo.

ℂ Circa 3^m cañ. de siti nota q̄ est sumpt⁹ ex afo. 4.^e particule. Quibuscũqz ex pharmacis cũ purgant' ⁊c̃. Et iõ intelligit' eo mõ quo Gal. eũ afo. exponit. ℂ Scdo nota q̄ post assũptionẽ pharmaci põt accidere sitis. Pñio ex dispositiõe stõchi:q2 stõchus sit calidus ⁊ siccus. Scdo põt accidere ex q̃litate pharmaci:q̄ sit acutũ facitiuũ sitis: vt spẽs salis ⁊ euforbiũ ⁊ sile medicine. Tertio põt accidẽ ex qualitate humoris q a pharmaco trahit' ad stõchuz q sit acutus vt cholera:aut salsus vt flegma salsum. Et sitis accidẽs ab istis causis nõ est signũ cõplete opõnis pharmaci. Qñqz accidit sitis:q2 pharmacũ eũauit ita q̄ rorid um humidũ oris stõchi ⁊ id qõ esset loco roridi humidi esset cõsumptũ ⁊ eũatũ:⁊ ista est q̃ significat eũationis cõplementũ. Et rõ est:q2 medicina trahit tẽpore sue operationis humorẽ ad stomachũ:⁊ plurimũ a capite est causa descensus pris subtilis roride: vñ fere ex cuiuslibet solutiui potu hoĩes multũ spuũt:talis aũt humiditas ꝓhibet sitim:sz qñ medicamẽ plene eũat in opere suo stomachũ:⁊ ab istis humorib⁹ remanet depauperatũ significat q̄ corpus est mũdificatũ:ita q̄ ab ipso non sunt ampli⁹ humores trahẽdi ad stõchũ:⁊ hoc est in plurib⁹ verũ:nõ obstãte q̄ in qbusdã casibus accidat oppositũ. Et h̄ est Auicẽ. snia hic:ad quã verificandã dicat' q̄ sicut sitis que fit p p humorẽ calidũ aut salsuz remouet' humore illo eũato:⁊ sic post eũationẽ nisi esset cã derelicta ex tali humore raro remanet sitis:ita accidit de pharmaco:⁊ isto mõ pz verificatio cañ. ℂ Circa istos cañ. dubitat' qũo per istas significationes medicus in opere suo cognoscere põt sufficientiã eũationis. Nã aut deducit corpus ad has dispositiones aut nõ:si nõ deducit:ergo p illas nõ cognoscit sufficientiã eũonis:si deducit ad easdẽ iste nõ appareãt nisi qñ superfluit euacuatio:ergo medic⁹ facit supfluere euacuationez:⁊ per ꝯñs erraũt:q2 nõ est supflue eũandum.

N

Et sitis de q̃ Hip. ⁊ Aui. intẽdunt dicit Mes. q̄ non est cõpescẽda potu sz pot⁹ somno. Sed adt puenitam cõpletã purgationẽ cõuenit blãdiri cũ aliquo hũido retento in ore donec medicina cõpleuerit suã opõnẽ.

ℂ Ad hoc dubiũ rñdet' cõiter q̄ iste dispõnes. s. mutatio egestionis ⁊ somnus ⁊ sitis:si pseuerant post eũonem significãt supfluitatẽ simplr. Si aũt incipiũt ⁊ nõ pseuerant ⁊ significãt supfluitatẽ:illa est talis sm qd:⁊ vt nunc que faciliter remouet'. Et iõ dñ q̄ lz ducere vsqz ad manifesta pncipia taliũ dispositionũ:nõ lz aũt ducere vsqz ad pseuerantiã:imo si in casu aliquo pseueret precipit' q̄ dz restringi vt infra habebit'. Nec valet argumentuz:aliqd nocumentũ est in tali purgatione.q̃ est mala vel incõuenienter administrat':q2 id nocuũ nõ est notabile ⁊ iuuamentũ est plurimũ. Id tñ qõ Aui. dicit de siti q̄ maximã bonitatẽ purgationis signat nõ itelligit' tanq̃ suplatiuũ: sz vt dicit bonitatẽ notabilẽ valde. Et h̄ est cõis dubij solutio. Si q's tñ diceret q̄ somnus multus non accidit p p supfluẽtẽ eũonẽ:imo ad sufficiẽtẽ ⁊ nõ supfluentẽ:sequit' silr q̄ vt plurimũ de siti nõ vĩ qũo iprobet':nec valet q̄ si euacuatur aliquid benignũ q̄ ppter hoc superfluat. In omni enim euacuatione aliqd benignum eũatur ⁊c̃.

O

ℂ Scito etiaz q̄ medicina vẽtris solutiua expellit illud qõ euacuat cũ virtute attractiua q̃ attrahit hunc eundem humorẽ: ⁊ forsasse attrahit grossuz ⁊ relinqt subtilẽ quẽadmoduz facit illa que meliam expellit.

ℂ Ista est scda pars pncipalis hui⁹ capli in qua Aui. docet modũ quo eũat medicina ventris solutiua ⁊ vomitiua. Et diuidit' in duas ptes. Nã pmo facit qõ dictum est. Scdo ponit vnũ cañ. nõ pprie de hac mã:sz de aliq̃ mõ euacuationis. 2° in fine capli:⁊ debes scire. Pria diuidit' in duas ptes. Nã in pmo docet q̃ virtus sit in medicina per quã eũant' humores. Scdo docet a qua virtute ppe

P

eũant'. 2° ibi [Et dbes scire q̄ hũoꝝ.] Pria in duas p fac qõ dcm̃ est. 2° põit ⁊ remouet q̃dã errores circa hãc materiã. 2° ibi [Illius pterea.] In p° pte dicit q̄ medicina expellit illud qõ euacuat cũ vtute attractiua q̃ attrahit hũc eundẽ humorez a pprietate:⁊ q̄ habeat a pprietate aliquẽ determinatũ humorez eũare pbat:q2 medicina forsasse. i. qñqz attrahit humorẽ grossũz ⁊ relinquit subtilez: sicut facit medicina q̃ eũat meliam:sed hoc nõ posset facere nisi p virtutẽ q̃ a pprietate illũ attraheret. ergo seqt' q̄ habeat virtutem a pprietate attrahendi talem humorẽ. ℂ Circa istã ptez nota q̄ medicina solutiua eũat humorẽ p accñs. Nã vt patebit paulopost:medicina trahit humorẽ aut ad stõchũ aut ad intestina:⁊ qñ humor fuerit ibi:q2 nocet mẽbris:insurgit vtus expulsiua nãlis mẽbri ⁊ expellit humorẽ. Ex quo pz q̄ medicina in eũando per accñs talẽ hũorẽ:nõ vtit' alia vtute nisi vtute attractiua. Et iõ Aui. dicit q̄ expellit cũ vtute attractiua:q2 vtus sua attractiua est cã p accñs expulsionis illi⁹ hũoris. Et iõ posito q̄ attractio fieret solũ rõne silitudinis ⁊ expulsio p dissimilitudinẽ nõ opz humorẽ q a medicina attrahit' eẽ silez ⁊ dissilem medicine:q2 sila dissilitudo est ad illõ qõ p se expellit:puta ad mẽbruz. Modus q̃ opõnis medicĩe solutiue est q̄ ipsa attrahit humorẽ ad locũ vbi ipsa est:⁊ cũ hũor ẽ ibi expellit' a vtute. ℂ 2° pncipalr nõ q̄ attractio q̃dã fit a vacuo:q̃dã a calo:q̃dã a vtute p pprietatẽ vt dictũ est doctrina 6ª pmi cañ. Et attractio a calido vel a vacuo sp est illi⁹ qõ facili⁹ ẽ attrahibile:⁊ tale alijs parib⁹ ẽ id qõ est subtili⁹. Attractio aũt q̃ fit a vtute est illi⁹ qõ vtuti est pportionatũ siue sit grossum siue subtile. Ut ergo Aui. ostẽderet q̄ medicia attrahit p pprietatẽ:dixit q̄ qñqz attrahit grossũz ⁊ relinquit subtile:qõ nõ fieret aliorum stãte paritate nisi a pprietate traheret. Sed si dixisset q̄ attrahit subtile ⁊ relinquit grossum vt etiã sepe cõtingit nõ potuisset per hoc intentũ suũ pbare.

Tãgit hoc & Mes. i 2°. c. intentionis p̄ me suoꝝ simplicitũ cũ dicit Medicina laxatiua puenit ens ad stomachum ⁊c̃.

Q

A Dixit aūt fortasse: qz nō ois medicina attrahit humorem grossum ⁊ relinquit subtilē. Nam multe sunt q̄ respiciūt plures humores: vt agaricum. Alique tñ sunt q̄ attrahunt humorē grossum ⁊ nō subtilē: vt collogntida ⁊ alie siles. Et hec sufficiant ad ꝓbandū intentum.

Illi⁹ preterea verbū q dicit q ipsa generat illud q attrahit: aut qd̄ i ꝑmis attrahit id qd̄ est subtile nō est aliqd. Et lz Gal. qdez hoc sentiat: penitus tñ dicit q medicina vētris solutiua in qua nō est venenositas cum ventrē non soluerit ⁊ digeritur generabit humorez quez attrahere solebat: sed huiusmodi dicta

B non sunt conuenientia.

Hic ponit cañ. ⁊ remouet q̄sdā errores circa hāc mām: ⁊ ꝑmo duo simul. 2° vnū. 3° ibi Et mā gdē. In ꝑma pte dicit q vbū illi⁹ q dicit q medicina gñat illud qd̄ attrahit aut q ipsa semp attrahit ꝑus illō qd̄ est subtile nō est aliqd: supple nō vez. Dic 2° q̄ ad hāc ptē q lz. G. B sentiat: tñ penit⁹ ⁊ vltimate dicit q medicina solutiua in q̄ nō est venenositas cū nō soluit vētrē gñabit humorē quē attrahere solebat. Dicit 3° q hec dicta nō sunt cōuenientia. Circa p॰ dcm̄ ꝯsidera q qdā fuerūt q dicebāt q medicia q̄ soluit vētrē generat humorē quez attrahit. Alij dixerūt q iste vtutes attractiue a ꝓpetate nō danẽ: imo q fit attractio a vacuo aut a calido: ⁊ qz vacuū ⁊ calidū nō faciūt attrahi nisi ꝑ id qd̄ est subtile: iō isti dicebāt q trahit ꝑ semp id qd̄ est subtile medicina soluēs. Dicit g Auic. q istoꝝ opio quo ad ambas ptes est falsa. 2ᵐ aūt dictuz pōt multiplr intelligi. Unus modus q lz Gal. sentiat B. i. q istoꝝ opinio est falsa: tñ ipse dicit q medicina solutiua vētris cū nō euāt ⁊ i ea nō ē venenositas: gnāt humorē quez solebat attrahere. Et iō lz non ex toto ꝯcedat istoꝝ opionē q̄ ad ꝑmuz: tñ appropinquat q̄dā mō ꝯcedēdo q aliq̄ mō medicina gnāt humorē quez attrahere solebat. Et posset intelligi q Gal. lz sentiat B. s. q medicina gnāt humorē quez euāt: tñ nō sentit B gnālr vt isti dixerūt: sz cū ꝯditionibus: puta qñ nō euāt: ⁊ cū B non est cū ea venenositas. Tertiū aūt dictū pōt intelligi duob⁹ modis. Un⁹ est q hec dicta Gal. sūt falsa: ita q qñ dicit non sunt ꝯueniētia intelligaẽ q non sint vera. 2° pōt intelligi q nō sunt ꝯueniētia cū opione statim dicta nā differunt in multis vt pz i expōne. Et vt ista dicta sint magis clara. dubitaẽ ⁊c. Qō. IIII.

Nota q Asclepiades ⁊ Erasistratus medici famosi tpe Gal. affirmauerunt medicinas attractiuas humorū conuertere humorē quēcūq3 attingūt in ꝓpriā spēz humoris illius cuius dicunt elatiue: vt refert Gal. in li. de medicinaz c. 4. Nota etiā q quidā insequens doctrinā herasistrati publice disputās cū G. dicit vnūquodq3 spēz humoris trahi a quacūq3 medicia ⁊ silr vnūqdq3 ipsaz attrahere: sic sagitte: vt idem Gal. dicit in eodē libro c. 5. ⁊ multa alia de his refert i isto libro capitulo primo.

C Utrum medicina solutiua vel vomitiua conuertaẽ ad hūorē quē hz euāre: Negatiue arguitur sic. Medicina plurimū differt in ꝯplone ab hūore quez hz attrahere: g non dz in ipz ꝯuerti. Tz ꝯsequētia: qz ꝯuertiẽ in illuz in quē facili⁹ trāsmutaẽ: sz facili⁹ trāsmutaẽ in illuz a q̄ minime differt i ꝯplone. Assumptū pz: qz viole ⁊ mucilago psilij ⁊ pruna ⁊ rose ⁊ mirabolāi citrini ⁊ hō medicine fride attrahūt cholerā calidā ⁊ meçereon: ⁊ euforbiuz ⁊ serapinū ⁊ oppoponacū ⁊ sarcocola ⁊ turbit ⁊ collogntida ⁊ cucumer asinin⁹ ⁊ plurime tales q̄ calidissime sunt attrahunt flegma ⁊ hūores frigidos. 2° sic: si ita eēt: B maxie eēt: qz medicina solutiua hz silitudinem cū humore quē attrahit: ⁊ pp B facili⁹ in illū ē transmutabilis. Sed ꝯ. Proprietas medicine p quā attrahit non sequiẽ silitudinē substantificā vel ꝯplonalē: sz medicia nō

D attrahit nisi pp talē ꝓprietatē: g ⁊c. Minor ē Aui. ⁊ precipue Mesue in suo de ꝯsolatiōe. Et maior ꝓbaẽ. Prio q nō sequtur silitudinē ꝯplonalē: pz qz medicine ꝯplonaliter calide trahunt hūores fridos ⁊ fride calidos. Scdo q nō sequtur silitudinez in suba: qz plurime sunt res siles

magis q̄ talis medicia ⁊ dat⁹ humor q trahiẽ: in quibus tñ hec ꝓprietas attrahendi nō inueniẽ: qz vna spēs non attrahit aliā vt syluestris domesticā: nec calibs ferruz ⁊ argentū viuū aliqd metallū: nec sanguis chilum: nec chilus cibū. Tertio sic. Si ꝓprietas ista eēt pp silitudinē in suba: cū ista nō sit idētitas substāntifica: vt Gal. vult. 3° de simplici. sequtur q erit quedā ꝓpinqtas ꝓpter quā vnuz est paratum imediate ad aliud: aut saltē faciliter cōuerti: cū alia non videaẽ rō silitudinis in substātia: sz plurima sunt quorū vnū est aptuz imediate ad aliud ꝯuerti inter que nō currit hec ꝓprietas ⁊ ecōtra. Inter multa currit quoꝝ vnū nō est aptū imediate ad aliud ꝯuerti: ergo nō ꝓpter silitudinē in suba est inter medicinā attrahentem ⁊ humorē attractuz hec ꝓpetas. Et minor pz: qz charabe nō pōt p aliquā nālem vtutē ꝯuerti in paleā imediate: ⁊ adamas non pōt imediate in ferrū ꝯuerti nec exiter q̄a tñ currit ꝓprietas attrahendi. Patet etiaz quo ad aliam partē p dcā in ꝑcedēti rōne. Quarto sic. Si esset hec virtus attractiua p silitudinē in suba: cū equalis sit silitudo i substātia: postq̄ medicie a nostro calore sūt actuate sicut anteq̄ sint actuate: sequtur q anteq̄ actuentur a nr̄o calore haberent hāc virtutē attrahendi. hoc aūt est manifeste falsum in multis medicinis: ergo falsuz est q hec ꝓprietas sit ꝓpter similitudinē in suba. Ad partē affirmatiuā est Gal. 3° de simplici. distinctione 4°. c. 4°. cū dixit. Et illud est qñ inter vnāquāq3 mediciaꝝ solutiuarū ⁊ humorē ꝓculdubio ē assimilatio: sz nō seqẽ eā necessario vt sit ei aliqd cōmixtuz de virtute interficiente: ⁊ pp illud fit q nō est ꝯsequēs ei vt noceat ꝓculdubio qñ nō soluit: imo digeriẽ ⁊ generaẽ ex ea ille humor: de ꝓprietate cui⁹ est vt attrahat euz. Hec Gal. In soluēdo istā qōnē ꝑ ponā solutionē Cōciliatoris ⁊ Dy. q̄ videẽ ꝯformis dictis. B. 2° ponā illud qd̄ ego puto fuisse de mente Gal. 3° illud qd̄ puto voluisse Aui.

Quantū ad primuz suppono q ois res in qua est virt⁹ attractiua alicui⁹: loquendo de attractiōe a virtute ⁊ non de illa q̄ fit a vacuo aut caliditate est pp aliquā ꝯuenientiā ⁊ silitudinē ei⁹ attractiuā. Hec suppō est primo Gal. 3° virtutū nāliū. c. 6° cū dixit. Nullum enim entiū attrahit ꝓpter ipsum attrahere: sed vt voluptueẽ ex eo: cuius ꝓpter attractionem copiā hz. Cōstat ēt q nō voluptuaẽ ꝓprie sicut sensitiuū: aut iproprie sicut non sensitiuū: nec ex aliquo nisi ꝓpter ꝯuenientiā: ergo ois attractio est cū ꝯuenientia. Scdo ꝓbaẽ idem ratione: supponēdo q entia nālia agunt ꝓpter finē. Supponēdo 2° q appetūt permanere. Supponēdo 3° q res ꝯseruans facit illud p quādā ꝯueniētiā cuz ꝯseruato. Ex qbus seqẽ q attrahēs aliqd mere nāliter trahit ꝓpter finē intentū a nā trahente ⁊ nō intendit nisi pp bene eē ⁊ ꝯseruationē sui: ⁊ nō cōseruatur nisi p id qd̄ ē aliquo mō ꝯueniens: g in attractione attrahiẽ aliquo mō hñs ꝯuenientiā. Tertio ꝓbaẽ: qz mēbra attrahunt nutrimētū propriū aut cōe aut superfluitates ꝓpter aliquā ꝯuenientiā quā hñt ad illa vel ad illas. Silr magnes attrahit ferrū: ⁊ inter magnetē ⁊ ferrū est multa ꝯueniētia in mō sube ⁊ alioquin non trahit nisi ferruz: ergo pariter erit in oi alia attractione. Quarto ad res icōueniētes declinaẽ virtus ad eas expellēdas: g ille ad quas attrahendas iclinaẽ sunt aliquo mō ꝯuenientes. Scda suppositio: nō oz silitudinē iter attrahēs ⁊ attractū esse silitudinē cōplonalem. Hoc pz qz plurime medicine homogenee sunt attractiue ⁊ cōplonis calide ⁊ sicce: cū tñ hūores q p illas attrahuntur sint fridi: vt collogntida ⁊ euforbiū ⁊ multa talia q̄ sūt cala ⁊ sicca ⁊ homogenea trahūt flegma. Tertia suppositio: similitudo ⁊ ꝯuenientia iter attrahēs ⁊ attractū oz q sit silitudo

I fm substantiaz. Probat sic: qr ois similitudo aut est fm
substantiā aut fm q̄litatē: sed similitudo inter medicinaz
attrahentē τ humorē attractū: τ silr de alijs nō opz φ sit
fm qualitatē: tunc eniz maxie esset fm cōplonē. ḡ dz eē
fm subam. Est etiā vnica rō silitudinis inter attrahēs τ
attractum sicut est vnica rō attractionis: τ ista suppō est
de mente Gal. 3° de simplici. distinctiōe 4ª. c. 4. cū dixit.
Uerū postq̄ nos ostēdim⁹ φ spēs attractionū nō sūt nisi
ppter similitudinē substātiaꝝ ad substātias. ¶ Quarta
suppositio: facilius trāsmutat̃ res in similē q̄ȝ dissimilez.
Pz qr ɔuersio in gñe pportionali est facilior τc. ¶ Quin
ta suppō: medicinis attrahentib⁹ humores q̄nq3 sūt per-
mixte ptes venenose ɔrie nāe humane: vt pz in ere τ mul
tis talib⁹: q̄nq3 nō sunt pmixte: vt pz in cartamo τ rosis
K τ violis τ prunis τ multis silibus. ¶ His habitis rīdeo
p cōclusiones Cōciliatoris τ Dy. qui ipsum sequi voluit.
¶ Cōclō ergo rīsiua Cōciliatoris est ista. Medicina so
lutiua nō venenosa q̄ sumit̃ τ nō soluit: pōt cōuerti in hu
morē quē hz a ppetate attrahere. Istā pbat multis rōni-
bus 1 42ª differētia. Et pimo qr cōuenit cū humore in mā τ
differt in forma: sz oia q̄ in genere eodē cōueniūt τ diuer
sa sunt in spē transmutant̃ adinuicez. pmo de gnātione. ḡ
medicina pōt in humorē trāsmutari: quē attrahit. Scdo
qr in medicina est mixtio elemētoꝝ possibiliū expoliari
qualitatibus ɔriantib⁹ humori. Tertio qr medicina est si
milis humori tali: τ p ɔñs facilius in illū q̄ȝ in aliū trans-
mutat̃. Cōfirmat̃: qr hñtia similitudinē in qualitate pñt
adinuicez transmutari. ergo multo magis habētia in sub-
stantia similitudinē. Idē cōfirmat̃ qr mēbrū ɔfortat sibi
sile: maxime vt pbat̃ p multa expta: τ p ɔñs facilius trā
sit in illi⁹ nām τ nō nisi p silitudinē. ergo a pari medicia
L transmutabilis est in humorem quem trahit.
¶ Dynus aūt dixit duas ɔclones. Prima φ medicina so-
lutiua pōt cōuerti in humiditatē corpis humani. pbatur
qr venenū pōt in talē humiditatē cōuerti τ nutrire: sz cō-
stat φ minus hoc repugnat medicine. ergo τc. Scdo sic:
medicina aliqua pōt eē in potētia passiua similis humi-
ditati nostri corpis: τ humor nr̄i corpis est in po⁹ actiua τ
pōt esse hoꝝ cōueniēs applicatio. ergo pōt esse medicine
in talē humiditatē cōuersio. Cōsequētia clara: qr alia nō
reqrunt̃ ad actionē: τ pz assumpti possibilitas supposito
φ medicina nō sit venenosa. nā pp venenositatē tolleret̃
pportionalitas patiēdi cōuersionē ad humorē: τ si caret
venenositate sequitur φ est pportionata ad cōuersionē in
humiditatē corpoꝝ nostroꝝ: ex h̄ eni ostēdit̃ φ ibi nō ē
ɔtrarietas. Scda ɔditio φ accipit̃ in parua q̄ntitate: ex h̄
enim fit ipsa paucū resistēs. Tertia ɔditio φ calor noster
sit fortis: tūc erūt oia dicta. s. medicina in po⁹ passiua silis
M humiditati corporis: τ calor noster in potētia actiua: τ ma
gis erit si sumat̃ sup fortē famē τ magnā indigētiā nutri
menti. ¶ Scda cōclō Dy. est talis: medicina pportiona
liter magis ɔuertit̃ ad humorē quē trahit q̄ȝ ad aliū. Ista
pbat̃: qr in hñtib⁹ simbolū facilior est transit⁹. Sz medi
cina hz maiorē ɔuenientiā in substātia vt dicit suppō ter
tia. ergo dz magis τ facili⁹ in ipsuz cōuerti. ¶ Ego autez
puto Gal. voluisse suppōnes dictas: in qb⁹ tñ nota pmo
φ nō dz eē de mēte Gal. φ talis medicina sit ɔueniēs cū
humore in substātia attrahēdo: imo aliqua est cui⁹ ps est
parua hoc mō in substātia ɔueniēs: τ aliqua cui⁹ maior: τ
hoc pz in pncipio quarti capli sepe allegati 3° de simplici.
distinctione 4ª cum dicit. Et sicut nos ostendim⁹ in suas
aū φ nullus coꝝ est fm plurimū cui nō administrat̃ q̄-
litas extranea: imo in arbore viridi τ in fructu est res per
mixta coꝝ succo: cui⁹ gen⁹ est pter gen⁹ succoꝝ. Silr opz
vt existimes φ in medicinis sunt sube multe iunctorum

Gal. 3° d̄ sim
plici medicis
vȝ innuere φ
inter medici-
nā attrahētez
humorē τ hu
morē attractū
sit duplex sili
tudo scz ɔue-
nientia. Una
formalis quia
medicia est a-
pta nata trahē

generū. hec Gal. Ex quo pz φ nō itendit φ fm totū silat̃ N
huori: tūc enim tota eēt vni⁹ gñis τ nō est: pz paulo post.
vbi postq̄ȝ iam dictū est φ cartam⁹ τ semen vrtice am-
bo purgant flegma ipse dicit φ iter ista res pua est in q̄
est silitudo in suba: dixit eni itaq̃ tu stabis sup illō τ scies
illud p hoc vt precogites τ semē vrtice φ ipz nō diuersi-
ficat̃ a cartamo nisi φ in ipso est plus de caliditate q̄ȝ in
cartamo: τ illud est qm̄ illud qd̄ est inter vtrūq3 de silitu
dine in substātia est res parua. Si ergo semen vrtice fm
suā partē similat̃ cartamo τ similat̃ sibi fm ptē fm quā
est sile flegmati: τ sic pz veritas notati. ¶ Tūc ergo fm
Gal. pono istas ɔclones. Medicia solutiua cū nō est ve-
nenosa possibile est φ nō sit ibi ipediēs vt cōuertatur in
subam corporis: ergo pole est vt fm ptē cōuertat̃ in sub
stantiā corpis nutriendo. Probat̃ ēt φ ɔuertat̃ in humo
rē: qr in tali medicina est ps fm subaz silis humori attra
hendo: τ cū nō est venenosa pole est φ nō sit ibi ipediēs
a conuersione eius in subam corpis. ḡ pole est φ ipsa sit
apta cōuerti in humores corpis absq3 cōiunctione impe
dimenti: τ calor noster est ɔuersiuus ei⁹. ḡ pole erit vt cō
uertat̃. Pz cōsequētia qr sunt poles ambe cāe: ex ipossi-
bilitate cāꝝ sequit̃ effect⁹ pōlitas. ¶ Scda ɔclō: fm ptē
fm quā medicina pncipalr hz v̄tutē attractiuā magis est
ɔuertibilis medicina τ facili⁹ in humorē quē hz attrahe-
re q̄ȝ in aliū. pbat̃: qr fm illā ptē hz ad illū humorē silitu
dinē in suba. ¶ Tertia ɔclō. Cōtingens est medicinā so-
lutiuā fm maiorē ei⁹ ptē esse cōuertibilē in humorē quē
nō hz attrahere. pbat̃ qr stat φ fm cōplonē sit fm plu-
res ptes magis silis humori quem nō hz attrahere q̄ȝ illi
quē hz attrahere: vt viole fm plures ptes sint siles fleg-
mati q̄ȝ cholere: τ pma silr: τ sic de multis talib⁹: τ hāc pu
to fuisse mentē Gal. ¶ Sz vt itelligat̃ difficultas opinio
nis Gal. τ illoꝝ quoꝝ opionē Aui. prenarrauit notanduz
φ epicurus τ Asclepiades nō posuerunt has pprietates
alteratiuas τ permutatiuas. nā ipsi dixerūt elemēta imu
tabilia τ icorruptibilia τ attomalia ad modū democriti.
Et iō Epicurus cū videret attractionem fieri nō negauit
id qd̄ sensu appet: sz voluit φ quedaz attomalia pncipia
adunita τ tortuosa exeūt a corpe attrahente τ occurrunt
corpi qd̄ attrahit̃ τ nō po⁹ penetrare redeūt τ resiliūt: sz
qr colligūt̃ pp suas figuras cū alijs actionib⁹ rei attracte
ipsaz trahūt: τ facili⁹ trahūt subtile q̄ȝ grossū: τ ois medi-
cina attractiua fz ipz est cuiuslz humoris tractiua. Ascle-
piades aūt vidēs parū fundamentuz τ iprobabilitatem
huius dicti lz sequatur Epicuruz in isto ɔdixit τ dixit φ
medicina nō trahit humorē: sed ex ipsa gñat̃ humor quē
expellit̃. Et Gal. istas pōnes iprobauit longe τ late p v̄tu
tū nālū τ in libro elemētoꝝ fm Hip. τ 3° de simplici. Et
nō obstāte φ nō iprobauerit alias Asclepiadis positio-
nes volētis huores q cūant̃ gñari fm apparētiā ex medi
cina sumpta: dicit tñ ipse hic φ ex medicina cū nō est ve-
nenosa τ nō soluit gñātur humor: de cuius pprietate est
vt attrahat̃ ab ea. τ hoc voluit Aui. dicere: τ hoc p pmo.
¶ Pro scdo aūt pncipali. l. de eo qd̄ ego puto Auic. vo-
luisse: nota pmo φ lz ois attractio nālis sit ppter cōmo-
ditatē attrahentis: pcertim attrahente mere nālr dispositio:
tñ non opz oē qd̄ attrahit̃ in nāli dispōne attrahentis
attrahi ppter similitudinem inter ea. Prima pars pz: qr
attractio nālis est opus nāe: τ per ɔñs ppter finez τ non
nisi ppter melius operātē. 2ª pars pbat̃: qr cor attrahit
in nāli dispositione aerez frigidū vt refrigeret̃ ab illo: sed
nō posset refrigerari nisi ppter ɔrietatē: igit̃ attrahit illū
ppter cōtrarietatē: τ per cōsequens nō ppter similitudi
nē cū illo. Et silr in fui nāliter attrahit stomachus aquaz
vt alteret̃ ad ɔtrariam dispōnis quā hz: τ hoc fit per con-

τ humor at-
trahi p ppas
virtutes inat-
tas in eis actu
aut po⁹. Alia
mālis q̄ medi
cine iest ex cō
positione suo
rū elemētorū
vt sit apta fieri
humor quem
solet attrahe-
re: q̄ vincit a
calore innato τ
spoliatur sua
forme attracti
ua. Prīa sili-
tudo est vt ma
gnete ad fer-
rū. Scda vt ci
bi ad corpus
alendum.
O

P

Q

A trarietatē ꝛ nō ꝑ ſilitudinē:ꝛ in multis alys diſpōnibus eſt ſilr. ¶ Nota 2° ꝙ res exiſtēs in diſpōne ſibi ꝑternaturali appetit ꝯ̄ria ſibi:ꝛ ꝑ ꝯ̄ns attrahit ꝓpter ꝓprietatē ꝛ nō ꝓpter ſilitudinē. Unī dicit̄ 2° techni ꝙ diſtēperantie ꝑternaturales faciunt appetere contraria. ¶ Nota 3° ꝙ medicie ſolutiue plurime nō trahūt humorē niſi actuentur in corpe a calore vt notat experientia. Ex quo ſequit̄ ꝙ acquirunt ꝓprietatez a calore nr̄o a quo reducunt̄ ad actū:ꝛ illā nō hn̄t an̄ talē alterationē. ¶ Nota 4° ꝙ alteratio quā facit calor noſter in medicina nō eſt nālis diſpoſitio ꝛ ꝯueniēs tali medicine vrplr̄.nā cū a nā fiāt ex corp° ꝛ ſine diſpōne quā acquirūt:ſequeret̄ ꝙ ſi talis diſpoſitio eēt eis nālis:nā fuiſſet deficiēs in neceſſarys in il-

B lis medicinis. Preterea multe medicine ſunt ſemina que tunc ſunt in nāliſſima diſpōne cū pn̄t generare ſimile ſ͛. Sed qn̄ in tali diſpōne ſunt nō ſunt actuate a nr̄o calore. g̃ ſunt in nāliſſima diſpōne abſqz illa actuatione:ꝛ ꝑ illā nō acquirūt diſpōnē nālē. ¶ Ex his ſequit̄ p̄mo ꝙ non oīs medicina trahens humorē trahit ꝑꝑ ſilitudinē in ſubſtantia. nam ſi ita eſſet:hoc maxime eſſet:qꝛ medicine in nāliſſima diſpōne ſua exiſtētes traherent humorez:ꝛ qꝛ qn̄ ſic trahunt opꝫ attractionē fieri ſolū rōne talis ſilitudinis:mō hoc nō eſt verū cū hoc nō ſit opportunū oēz talem attractionē eē ꝓpter ſimilitudinē. Et qꝛ etiā medicie nō trahūt humorē dū ipſe ſunt in nāli diſpōne. modo qn̄ ſunt in ꝑternāli ſtat ꝙ trahūt potius ꝯ̄rium. Ex quo ſeqt̄

C ꝙ nō opꝫ ꝙ medicina ſit ſilis in ſuba humori quez attrahit de ꝓprietate. Sequit̄ 2° ꝙ nō opꝫ ipſaz facilius eſſe ꝯuertibilē in humorē illū q̄ȝ in aliū:imo medicine plurimū euāntes flegma ſunt calide ꝛ ſicce diſſimiles in complexione humori illi quē attrahūt:ꝛ nō opꝫ ꝙ ſint ſil'es in ſubſt'tia. Sequit̄ 3° ꝙ facilius cōuertunt̄ ad humorem ꝯ̄riū ſi in humorē ꝯuerti deberēt:vel vlteri° ſuppoſito ꝙ medicina traheret humorē ꝑꝑ talē ſilitudinē:tn̄ ex medicina nō generat̄ humor ab illo humore:ſꝫ a v̄tute mēbrorū. Et poſe eſt mēbroꝝ virtutē magis agere ad ꝯ̄riū humoris generationē q̄ȝ ad ſilē:vt cholericū epar:maxime ſi ſit ꝑternāliter diſpoſitū:vt in cauſonicāte:cōuertit̄ aqua in cholerā quāto magis rem habētē ſimilitudinē cū flegmate in ſuba. Sed que ſit complexionalr̄ calida ꝛ ſicca: varietas eniz generatoꝝ nō tn̄ ſequit̄ varietatē mā̃e:ſed varietatē generantis. Et ideo illa data ſimilitudine:nō tn̄ ſequit̄ ꝙ ex medicina generet̄ talis humor. Accidit ēt ꝙ ſi ex medicina dꝫ generari humor:opꝫ p̄ ꝙ digerat̄ digeſtione p̄ma:qꝛ obiectū cōueniens virtuti digeſtiue ꝑ quā humores generant̄ eſt chilus ꝛ non quelibet alia res:ꝛ idō

D p̄mo opꝫ ipſaz ꝯuerti in chilū. Modo conſtat ꝙ res proportionata vni humori:imo ipſemet humor nō opꝫ ꝙ ſit aptus ꝯuerti in chilū aptiſſimū ad generationē humoris ſibi ſilis:vn̄ cholera non eſt apta digeſtioni in ſtōcho ita vt in chilū ꝯuertat̄:ꝛ ſanguis g eſt humor benigniſſimus ſi comedat̄ ſicut eſt plurimū cuꝫ digerit̄ eſt aptus vt ex eo chilus malus generet̄ ꝛ ſic parū ſanguinis. Ex quo pꝫ 2° illa ſilitudine cōceſſa Gal. nō opꝫ tn̄ ꝙ ex medicia talis humor generet̄: videm° ēt ꝙ qꝛ digerere ꝛ ſanguificare ꝛ oīno humores gnā̃re ſunt opationes q̄ fiunt ab agentibus determinatis ꝛ per vias determinatas:ꝙ ēt opꝫ ꝙ fiat ex medicinis determinatis. Nō eniz gcqd eſt nō venenū pōt nutrire hoiem. nā elementa nō nutriūt vt dicit̄ p̄ma huius:ꝛ ſilr̄ ſunt multa mixta nō venenoſa que non ſūt apta eſſe nutrimēta. Et ex hoc ēt capite pꝫ ꝙ ſtat medicinā nō venenoſaz:tn̄ non eſſe in ſubſtantiā alicui° humoris a nr̄o calore tranſmutabilē. ¶ Per quinqꝫ g̃ vias ſatis apte oſtendit̄ ꝙ ſermo Gal. quo dī ꝙ medicia ſolutiua nō venenoſa qn̄ nō ſoluit ꝯuertit̄ in humorē:de cui°

E natura eſt vt trahat illum nō eſſe neceſſariū. p̄ma eſt:qꝛ in nāli diſpōne qnqꝫ trahit̄ ꝯ̄riuz. 2° qꝛ in preternaturali diſpōne trahit̄ ꝯ̄riuz ꝛ plurimū medicina nō eſt attractiua humoris niſi qn̄ ipſa eſt iam preternaturaliter alterata. 3° via qꝛ humor nō generat humorē ex medicina:ſed illud qō pōt in aliud trāſmutare. 4° via eſt quia nō immediate pōt talem humorē tranſmutare ſꝫ p̄mo in chilū. 5° eſt ꝙ nō obſtante ſimilitudine dicta in ſubſtantia:tn̄ ſtat ꝙ ipſa non ſit receptiua a noſtro calore tranſmutationis iſtius terminate qua fit conuerſio in humorē:ꝛ per ꝯ̄ns ꝙ nō gn̄et̄ ex ea humor:eſto ꝙ non ſit venenoſa. Et has vias puto fuiſſe in mēte Aui. ꝛ forte alias pulchriores ꝑꝑ quas fuit ſibi viſum ꝙ ſermones Gal. in iſta mā̃ non ſint veri. ¶ Ego aūt tantoꝝ viroꝝ diſcordias cuꝫ difficultate poſſem ꝯcordare. Et ideo quo ad iſtud magis adhereo

F poſitioni quā puto Aui. ꝙ nō ſit opportunū medicinam ſolutiuam qn̄ non eſt venenoſa ꝛ nō ſoluit eē aptaz ꝯuerti in corpore illo ad humorē de cuius ꝓprietate eſt vt trahat̄ ab illa nec ſm̄ totū nec ſm̄ maiorē partē ſm̄ quā p̄ncipalr̄ eſt attractiua. Et videt̄ mihi ꝙ bonū ingenium ex dictis argumētoꝝ Conciliatoris ꝛ Dy. ꝛ Gal. ſolōnes elicere pōt. Et hec de iſta qōne in qua ꝛ ſolutū ſit ad qōnez ſequentis partis: vtrum medicina trahat humorē ꝓpter ſimilitudinem quā hꝫ cum illo in ſubſtantia ꝛc̄.

¶ Et videt̄ quidē ꝙ Gal. ex hoc qō certificat ſentiat ꝙ inter attrahentē medicinā ꝛ humorē attractū ſit ꝯueniētia in ſubſtantia:ꝛ ꝑꝑ h̄ attrahit ipſum:ſed hoc nō eſt verū:qm̄ ſi attractio fieret cū ꝯuenientia: ferrum attraheret ferrum cū ipſum ſuperaret:ꝛ aurum attraheret aurum cum ipſum ſuperaret quātitate ſua:hoc tn̄ certificare non eſt medici.

G ¶ Hic remouet aliū errorē dicēs ꝙ vī ꝙ Gal. ex hoc qō certificat. i. tanq̄ȝ certificatū ꝛ probatū affirmat ſentiat ꝙ inter medicinā attrahentē ꝛ humorē attractū ſit ſimilitudo in ſubſtātia:ꝛ ꝙ ꝓpter hanc ſimilitudinē ipſuꝫ attrahit. Subdit 2° ꝙ hoc nō eſt verū:quoniā ſi attractio fieret cū ꝯuenientia in ſuba. i. ꝓpter talē ꝯuenientiā iam ferrum attraheret ferrum:ꝛ aurū attraheret aurū qn̄ ſuperaret ipſum in quātitate. Dicit 3° ꝙ certificare illud non eſt medici:imo ſupple eſt ph̄i naturalis. ¶ Circa qō nota ꝙ Dy. hic ꝛ Conciliator differentia 141° dicunt Auic. hic nō velle improbare dictum Gal. ſed ſenſum quorundam male intelligentiū ſicut in ſuperficie verba vident̄ ſonare. Nam dicit Aui. ſm̄ hoꝝ expōnem ꝙ videt̄ quibuſdā ſupple male intelligentibus Gal. ꝙ Gal. velit dice-

H re ꝙ inter medicinā attrahentē ꝛ humorē attractū ſit ſilitudo in ſubſtātia. i. ꝙ ſint eiuſdem ſpēi:ꝛ ꝙ propter hanc ſimilitudinē attractio fiat:ſed nō eſt verū ꝙ Gal. h̄ velit dicere ꝙ inter medicinā attrahentē ꝛ humorē attractū ſit ſimilitudo in ſubſtantia:qꝛ hoc eſt falſum. nam ad hoc ſequeret̄ ꝙ ferrū attraheret ferrū:ꝛ aurū attraheret aurū:cum ipſum excederet in quātitate. Gal. aūt dixit ꝙ hec ſimilitudo in ſubſtantia eſt cā attractionis ꝛ nō identitas:ꝛ iſti intelligebant de identitate. Modo iſta multū differunt:ꝛ ꝙ Gal. loquat̄ de ſimilitudine ꝛ nō de identitate pꝫ in 3° de ſimpli. c. 4. in fine dum dicit. Et ego non dixi ꝙ opꝫ ꝙ ſit res flegmatica vt ipſamet:niſi qꝛ nō dixi iterum:niſi qꝛ inter ea eſt ſilitudo nō ꝙ vtraqꝫ ſit res vna ꝛ eadē:ꝛ illud eſt ꝙ ferrū nō attrahit ferrū:neqꝫ caro attrahit carnē:ſꝫ lapis attrahit ferrum ꝛ caro attrahit ſanguinē:ꝛ iter hec ꝙ res eſt ſilis ei eſt ſeiūctio inq̄tū exiſtimo ꝛ dīa:qm̄ flegma ꝛ flegma ꝛ cartam° ꝛ cartam° eſt

Medicus in. c. 5. de rectificatione medicinarum ſimplicium. dicit ꝙ medicia laxatiua attrahit humorē ſm̄ te celeſti ſibi ō ſup impreſſa regulāte mixtio ne ipſius.

Pro cōpletioni doctrine h° mā̃e vide q̄ dicit ab Auer. 5° collige. c. 24. ꝛ etiaꝫ 7° phyſic. cō. 7. vbi loquit̄ de attractione.

I vna ꝛ eadē res: sed cartamū ꝛ flegma ambo sunt similia nō res vna. hec Gal. Et per hoc vꝫ Dy. ꝙ si Aui. reprehēdisset Gal. eo ꝙ ipse dicat attractionē eē ꝑ identitatē in substantia imponeret falsuꝫ. Et si intelligat de similitudine: vt dicit Gal. ꝛ nō idētitate: tūc ad dictū Gal. nō sequit ꝙ ferrū attrahat ferrū: ꝛ iam Aui. male infert. Non ergo est ītentio Aui. nisi de malo ītellectu dictoꝝ Gal. ℂ Ego aūt puto hic Aui. velle īprobare Gal. ꝛ intellexisse ipsum de similitudine. Sed vult Aui. qđ sequit ad dicta Gal. ꝙ identitas est etiam causa attractionis si similitudo in substantia est cā attractionis in his quoꝝ vnū nō est aptum rem attractam ꝯuertere in substātiaꝫ suam: hoc est vt foueat ꝛ ꝯseruet a simili attracto: lꝫ multomagis ꝯseruetur ab eodē specie: qđ penit⁹ est sīle. ergo multo magis attrahere idē. Addit aūt Aui. ꝙ ferrū attraheret ferruꝫ qđ est maioris quātitatis: vt dicit Gal. ꝙ duoꝝ similiū illud attrahit qđ est potētius: mō ferrū maius est potētius: qꝛ in maiori quanto est maior virtus. Et qꝛ hoc ē apud Gal. est falsuꝫ visuꝫ est Aui. ꝙ dicta Gal. nō sint vera. Utrū autē medicina attrahat propter similitudinē visuꝫ est supra.

K ℂ Et debes scire ꝙ humoꝝ attractio q̄ fit potu medicinarū soluentiū ventrē aut vomitū facientiū nō est nisi in venis: in qb⁹ venerunt donec ad intestina perueniant ꝛ stōchuꝫ: ꝛ hic nā mouet ad hoc vt eos expellat extra.

ℂ Cū declarauit a qua virtute fit humorum attractio: hic ostēdit a qua virtute ꝓprie expellunt. Et diuidit in duas ptes. Primo facit hoc in cōi de vomitu ꝛ fluxu. 2⁰ spālr dat causas quare virtus expellēs qñqꝫ expellit per fluxuꝫ qñqꝫ per vomitū. 2⁰ ibi [Et raro qdēꝫ accidit.] ℂ Dicit

L pmo ꝙ tu debes scire ꝙ attractio humoꝝ que fit per potū medicinaꝝ soluentiū ventrē aut ꝓuocantiū vomitum nō est nisi in venis quousqꝫ veniant ad stomachū ꝛ intestina: ꝛ qñ ibi est ibi tūc insurgit nā mēbri expulsiua siue virtus eius ꝛ expellit ipsuꝫ. virtus ergo membri est illa q̄ expellit. ℂ Nota ergo pmo ꝙ in euōne humorū per operationeꝫ medicine cōcurrunt due operationes diuerse ꝛ duo humoꝝ motus: quoꝝ vnus est attractio. ꝛ iste perseuerat quousqꝫ humor veniat ad locum vbi est medicina aut ad locū vicinū medicine ex quo nō incipit a medicina elongari. Alius est motus expulsionis: ꝛ iste est postq̄ iā tractus est vsqꝫ ad medicinā aut mēbruꝫ in quo icipit a medicina elongari. Primus ergo istoꝝ motuū est a virtute attractiua medicine. Et hoc intēdit Aui. cuꝫ dicit. Et debes scire ꝙ humorum attractio ꝛc̄. nō est nisi in venis quousqꝫ venit humor ad stōchū aut intestina. Nā postq̄ huc venerit nō amplius attrahit: imo īsurgit virtus istoꝝ membroꝝ expulsiua ꝛ illos expellit. 2⁰ aūt incipit in stomacho aut intestinis ꝛ terminat ad extra: ꝛ iste fit a virtute expulsiua stomachi vel intestinoꝝ ꝓprie. Et sic pꝫ a qua virtute ꝓprie fit ista expulsio ꝛ q̄diu durat ista medicine attractio. Pꝫ 2⁰ ꝙ cū dicit ꝙ humoꝝ attractio non est nisi in venis ꝙ nō fuit. A. intētio excludere vias alias a venis ita ꝙ per illas nō velit medicinā attrahere. Hoc nāqꝫ esset falsuꝫ: qꝛ tūc medicina nō attraheret humores extra venas existētes: sed ꝑ ly nisi voluit excludere terminū vel locū ad quē fit attractio: naꝫ talis locus est ad quē mouet humor postq̄ incipit a stomacho vel intestinis expelli: qꝛ nō est nisi aut ad stomachū qñ illuc vadicant vsqꝫ ad intestina qñ intestina expellant anteq̄ ad stomachū ascēdant. post aūt nō est attractio a pharmaco: sꝫ expulsio a virtute illoꝝ mēbroꝝ. ℂ Nota 2⁰ ꝙ iste motus attractionis iuuat multotiēs a mēbris qñ humor est malus ꝛ mēbris icōuenies: expulsio aūt nō iuuat a medicina

Et talis mot⁹ q est attractio fit per venas ꝓpiis venientia ad stōchū.

M

N postq̄ incipit nisi ꝑ accns ꝓ quāto medicina stimularet virtutē intestinoꝝ ꝛ stomachi. ℂ Nota 3⁰ ꝙ nō videtur incōueniens inueniri medicinā q̄ alteret humorē alteratione ꝑ quā humor moueat ad intestina ꝛ nō ad medicinam. nā cantarides tente in manu qñqꝫ faciunt mingere sanguinē ꝛ nō nisi mouēdo humores ad vias vrine non obstāte ꝙ ibi nō sint. Ergo a pari nō repugnabit aliquaꝫ esse medicinā hoc mō motiuaꝫ ad intestinū rectum ꝛ ad extra: nec ego puto Aui. hoc velle negare: sed voluit ꝙ illud qđ cōmuniter contingit est modo dicto ab eo.

ℂ Et raro quidē accidit vt cū vētris solutiuū bibitur ad stomachū ascendant: ꝛ si ascenderint ad vomitū declinabūt. Qđ aūt ad stōchū ascendere nō dimittit nō est nisi ꝑpter duas cās. Una quarū est qñ medicina vētris solutiua velociter penetrat ad intestina. Et altera est: qñ cū medicina ventris solutiua bibitur: natura ꝑperat ad hoc vt ex venis meseraicis ad inferiora expellat ꝛ nō ad superiora: qñ hoc ꝑpinquius est ꝛ facilius: ꝛ quia illud qđ est post eas: nō etiaꝫ ipsas cōprimit. Et hoc qdē est ex eo qđ naturam mouet vt ex propinquioribus expellat vijs.

ℂ Hic dat causas quare virtus expulsiua qñqꝫ humoreꝫ attractū a medicina expellit ꝑ vomitū: qñqꝫ ꝑ secessum. Et diuidit in duas ptes. Primo declarat ꝙ multotiens per medicinā ventris euacuatur humor ꝑ secessuꝫ. 2⁰ quare qñqꝫ per vomitū vt ꝑ medicinā vomitiuā. 2⁰ ibi [Medicine ho.] Prima in duas. primo facit qđ dictū est. 2⁰ mouet vnū errorem circa hoc. 2⁰ ibi [Et si medicina.] ℂ In pma parte dicit Auic. ꝙ qñ bibit medicina solutiua ventris raro accidit ꝙ humor ascendat ad stomachum. Et si ascendat humor ad stomachū declinabit iste humor ad vomitū. i. aliquo mō inclinabit ad vomitū: esto ꝙ nō vomatur. Et tunc assignat duas cās huiꝰ dicti. Prima est ex parte medicīe: qꝛ medicina ventris solutiua velociter penetrat ad intestina: ꝛ iđ ad intestina trahit. 2⁰ cā est ꝙ qñ talis medicina labitur natura ꝑperat ad hoc vt expellat humorē ꝑ meseraicas ad inferiora. s. ad intestina ꝛ nō ad superiora. Cā aūt huiꝰ scđe est: qꝛ ista via est ꝑpinquior. 2⁰ qꝛ ista via est facilior. 3⁰ qꝛ illud qđ est post illas meseraicas que vadunt ad inferius nō cōprimit eas. Et h intelligit Dy. ꝙ illud qđ est ꝑpe non ꝓhibet eas ab expulsione ipsarū materieꝝ: ꝛ hoc est ꝙ nā mouet vt expellat ex vijs ꝑpinquioribus. Et tu intellige ꝙ illud qđ est post meseraicas ad ītestina vadēs nō cōprimit eas aut nō ꝓhibet eas ab eaꝝ expulsione qꝛ ista nō habēt nām refugientē a receptione superfluitatū intestina sicut stomachus. Et iđ ptes stōchi ꝑ quas meseraice hic terminant q̄ sunt post meseraicas ne recipiāt malas māꝫ magis cōprimūt ꝛ magis stringūt meseraicas q̄ ptes intestinoꝝ. Ultimū aūt dicitꝫ qđ hic est. Et nā mouet vt expellat ex vijs ꝑpinquiorib⁹: intelligit ꝙ ista resistētia ꝛ cōpressio est data magis a nā ptib⁹ superiorib⁹ vt nā expellat ex vijs propinquiorib⁹. s. partibus epatis. ℂ Circa istaꝫ ptē nota ꝙ Aui. ponit duas cās. vnā ex pte medicine: scđam ex parte nāe corpis humani. Et ex parte nature ponit tres causas. Prima est ꝑpinquitas. 2⁰ facilitas: qꝛ ille meseraice sunt latiores. 3⁰ defectus ꝓhibētis. Sed Mesue in suo de cōsolatione medicinaꝝ. intentione pma. c. ij. enumerat sex. Quaꝝ pma est declinatio humoris ad īferiora: sunt eniꝫ grauet: ꝛ iđ ad inferius declinant. 2⁰ est qꝛ vie ductuū ꝑ

quas mā

Intellige ꝙ lꝫ vt in pluribus attractio humoꝝ ꝑ medicinas nō fit nisi o venis ... terdū tñ perfit vsqꝫ ad mēbra plꝫ remota o vijs ductuū v. vsqꝫ ad cuteꝫ: vt dicit Mes. in. c. ij. pme intentionis de rectificatione medicinaꝝ simplicīū. Dicit ibidēꝫ vltim⁹ ꝙ medicina pōt trahere a qlꝫ mēbro totius corporis: sed diuersificatur in facilitate attractionis s̄ꝫ mēbroꝝ diuersitatem. Contra istā pmā cām vꝫ eē id qđ dꝫ a Mesue. i. suo de cōsolatiōe medicinaꝝ simplicīū intentione pma ca. ij. §. i. Per vētrē dꝫ educi ꝛc̄. vñ ibi innuit ꝙ medicine q̄cūqꝫ existētes i stōcho attrahūt hūorē ab epate ꝛ alijs mēbris quē eis est ꝓpriū attrahere ad īestina: deīde fm exigētie modum virtutis nālis cōtinuat eius mot⁹ ꝛ eiant ꝑ īferi⁹. ergo non velociter descēdūt vt dicebat. possꝫ dici ꝙ medicine secessiue manēt in stōcho donec reducte sunt de po⁰ ad actuꝫ ꝛ modicū postea sꝫ nō toto tpe sue attractionis sicut medicina vomitiua: sꝫ cito labuntur ad intestina.

A quas mā ducit ad medicinā plures terminātur ad inte/
stina:vñ multo plures sunt meseraice q̄ ad intestina ter/
minant̄ q̄ȝ que ad stomachū.3ª cā est q2 intestina sūt ordi
nata a nā vt sint mēbra expulsiōis:nō ita stōchus.Et hec
tertia cā intelligit̄ q intestina fortiorē habeant virtutem
expulsiuā aut q mēbra expellētia nāliter inclinant̄ ad
intestina pellere.4ª cā est q2 meli⁹ est pellere ad ignobi
lia q̄ȝ ad nobilia.Et iō mēbra sua virtute expulsiua plus
adiuuāt ad motū materiei ad intestina q̄ȝ ad motum ad
stōchū.5ª cā est vna de causis positis ab Aui.s.ppinqui/
tas vie.6ª cā est q2 dato q materia vadat ad stōchum:
stomachus hȝ eam magis expellere per intestina q̄ȝ per
meri:qm̄ id facit superfluitas.Nā porta inferior deputata
est expulsioni ⁊ superior attractioni:⁊ ideo villi sunt eo
mō dispositi:quo facilius est ad illā trāsmutare id qđ dȝ
expelli.Et sic videȝ q Mesue nullā ponit ex parte me/
B dicine cām descensus ad īestina.Aui.aūt quinqȝ cās enu
meratas a Mesue cōprehēdit sub vna.s.sub facilitate:
pp illas tn̄ qnqȝ cās facili⁹ trahit ad intestina aut mouet̄
humor q̄ȝ ad os.℄ Circa partem dubitatur. Qō.V.

Utrum dum medicina solutiua trahit humorem re
manear in stomacho vel intestinis:Qz i sto
macho pȝ ex Mesue in suo de ꝯsolatiōe.can̄.p̄.c.2.dū di
cit.Attractio enī nō est nisi a venis ⁊ occultis ductib⁹ cor
poris dū humor eūandus vsqȝ ad stōchū repat.Et idem
sentit Serapio 7º breuiarij.c.10.⁊ mltū expressi⁹ dixit.
Aut ꝟo remanet medicina in stōcho ⁊ attrahit humoreȝ
ꝓpriū sibi:in p̄mis idē pȝ experiētia q2 recipiētes medi/
cinā solutiuā:si postq̄ȝ inceperit operari:ante tn̄ comple/
tā operationē conent̄ vomere:videt̄ manifeste suba me
dicine:⁊ ita in ore sentiūt:ergo medicina remanet in sto/
macho ēt dū ventrē soluit.℄ In oppositū est Aui.q2 di/
cit vnā cām q̄re est solutiua vētris ⁊ nō vomitiua esse:q2
C velociter penetrat ad intestina.℄ Cōfirmat̄:in illo loco
debet stare medicina attractiua ad quē terminat̄ motus
attractionis:ipsa enī trahit ad se sicut magnes.Sȝ ad in/
testina terminatur motus attractionis quādo dȝ soluere
vētrē.ergo in intestinis manet medicina.Minor pȝ:quia
in intestinis icipit motus expulsionis pluriū talium ma/
terierū vt dicit Aui.hic.℄ Pro dubio sequēdo cōeȝ viā
dicit̄ q medicina solutiua sm̄ plurimā sui ptē remanet
in stomacho p maiorē ptē tp̄is sue opōnis:⁊ hoc notat ex
periētia dicta de vomitu:dico aūt sm̄ plurimā partē sui:
⁊ nō sm̄ totū:q2 ex reubarbaro videmus manifeste vri/
nā tingi tinctura reubarbari:⁊ siłr pulpa cassie ante p̄n̄ᵐ
sue opationis:qđ nō eēt nisi sm̄ aliquā ptē penetrasset ad
venas:pȝ etiā per aliā experiētiā:q2 in illis medicinis in
D q̄bus sumitur pulpa cassie qn̄ cassia est eūata cessat ope/
ratio medicine:⁊ ideo si medicina transiret cito ad intesti
na cū ab illis cito expelleret̄ īpediret̄ opatio eius. Dicen
dū tn̄ 2º q medicina solutiua nō stat in ore stōchi:immo
subito ad fundū stomachi descendit ⁊ circa fundūȝ sunt
intestina:⁊ iō ipsa cito descendit ad intestina nō q sit in
eorū cōcauitate sed iuxta illa.Et ideo dicūt cōiter docto/
res q virtus eius est in intestinis:⁊ q ipsa illuc descendit
sm̄ virtutē ⁊ nō sm̄ corpulētiā.Et hec est cā q trahit̄ hu
mor ad intestina recte sicut si magnes esset in vno sacco
cui alij sacci circūponerent̄ in quibus esset ferrum:ferrū
in illo sacco existens nō exiret saccū suūȝ sed moueret̄ in
loco sui sacci vsqȝ ad vicinitatē sacci in quo eēt magnes.
Et per hoc patet auctorum experientia ⁊ concordia.

℄ Qz si medicina ꝟtutē hēret attractiuā q̄ hu
morē comitaret̄ eēt nā ꝟtutis expulsiue ma/
gis digna vt i sano ⁊ forti superaret:lȝ me/
dicina non attrahat nisi ad viam signatam, E
℄ Hic remouet vnū errorē:⁊ error est iste.Quidā dicunt
q medicina solutiua dȝ ire ad locū vbi est humor ad h
vt ipsum meli⁹ trahat.Aui.hūc errorē remouet duabus
rōnib⁹.Prīa est ista.Si medicina hȝ virtutē attractiuaȝ
q̄ tn̄ ad h vt trahat dȝ comitari humorē.i.dȝ cōiungi cū
humore:sequeret̄ q in sano corpe ⁊ forti a tali medicina
maior fieret eūo.Cōsequēs falsuȝ ⁊ ꝯ supradicta.Et con
sequētia pȝ:q2 talis medicina nō eūaret:nō q2 alterando
humorē faceret ipm incōuenietē mēbro:⁊ sic virtus mē/
bri expulsiua insurgeret ad expellēdū.Sȝ si ita eēt in sa
no vel in forti fieret potior expulsio:q2 virtus expulsiua
est fortior i sano ⁊ forti q̄ȝ i īfirmo ⁊ debili.Dy.tn̄ hȝ aliū
motiuū in exponēdo.Nā dicit q medicina de se maiorē
habȝ aspectū ad humores corporis sani q̄ȝ ad alios:sicut
magnes melius attrahit ferrū in optia dispōne:⁊ sic ma
gis eū alteraret.Ego aūt nō video quare medicina hēat
maiorē respectū ad nālem q̄ȝ ad p̄ternaturalē humoreȝ: F
tūc enim per idē diceret̄ q in corpore īfirmo magis eūa
ret hūores bonos q̄ȝ malos si magis illos respiceret:nec
solueret̄ h argumētū a Dyno:q2 sibi modo soluerē rōneȝ
Aui.intellectā vt ipse introducit.℄ Scđa rō:medicina
attrahit hūorem ad vnā viā assignatā.s.ad stōchū vel in/
testina:sȝ h nō faceret si iret vsqȝ ad humorē ⁊ ibi altera
ret ita q virtus expulsiua insurgeret.ḡ nō opȝ q vadat
ad hūorē.Minor pȝ:q2 si hūor pellit̄ a v̄tute mēbri ex/
pulsiua cū mēbra ꝓpellāt p varias vias sibi vicinas:se/
quit̄ q talis medicina eūaret p tales vias:qđ est falsum.
℄ Sȝ ꝓ maiori rei declaratione dubitat̄. Qō.VI.

Utrum medicina solutiua vadat ad humorem at/
trahendū:Ad partē affirmatiuā arguitur
multipliciter.℄ Et p̄mo sic:medicine ꝓuocatiue vrine
vel sudoris ⁊ sputi vadant ad humorē quē debent eūare:
ergo a sili ⁊ solutiue vētris.Assumptū ⁊ cōsequentia pȝ.
℄ 2º sic reubarbaꝝ ⁊ pulpa cassie vadūt ad humores ⁊
trāseūt ad venas:ergo similiter ⁊ alie.Assumptū pȝ:quia
tingunt vrinas mixtura sua:qđ nō esset nisi aliqua pars
eorū trāsiret ad venas.℄ 3º hyere ⁊ pillule purgatiue ca
pitis debēt accipi post cibū apud somnū:⁊ nō nisi vt va
por eaꝝ melius petat caput.ergo ⁊c̄.Assumptū pȝ p̄º ter
tij:illo.c.Cū māȝ eūare volueris ⁊c̄.in.§.de pillulis ⁊ hye
ris:⁊ sexta tertij de cura egritudinū lingue:vbi postq̄ȝ di
xit q curat̄ cū alteratiuis ⁊ solutiuis dicit:⁊ opportuni⁹
q̄dē bibant̄ hec post cibū.℄ 4º sic:possibile est i aliqua
medicina esse vim alteratiuam per quā inducit qualita/
tē motiuā humoris nō ad medicinā:sed ad membruȝ di
stans ab ea:vñ cātarides posite in collo ⁊ in alijs caute/
rijs q̄nqȝ faciunt mingere sanguinē ⁊ imprimunt humo
ris ꝓprietatē vt moueat̄ ad vesicā.ergo possibile erit da
ri medicinā a ꝓprietate mouētē humorē ad intestina:sed
tales melius eūant eundo ad humorē.ergo saltēȝ in aliq̄
G est verū q eūat eundo ad humorē.℄ 5º sic:si medicina
nō transiret ad humorē nō videret̄ causa quare cōpleta
euacuatione in duob⁹ similes medicinas sumentibus si
vnus eorū exponat se aeri frigido alter ꝟo non:in illo qui
infrigidabit̄ superueniet fluxus ventris:in alio ꝟo non.
Sed hoc nō est veꝝ vt notat experiētia.Opȝ ergo q ipsa
ad trahēdū humorē vadat.Et pȝ assumptū q2 nō ē alia
cā nisi q2 infrigidato corpe vapores medicine dispersi p
corpus nō possint exhalare ⁊ remanētes alterant humo
res vt moueant̄ ad intestina:⁊ sic vi q medicina vadat
ad humorem attrahendū.℄ In oppositū est Aui.hic ⁊
Serapio 7º breuiarij.c.10.⁊ Mesue de consolatione me
dicinarum ⁊ fere omnes medici.
℄ In isto dubio sunt quattuor cōes opiniones.p̄ª est valde

Cōsil̄e dubiū mouet Gentilis exponēs iste immediate ꝓcedētis ⁊ ponit q̄dā argumēta q̄ nō ise rit hic Magister.

I antiqua volēs q medicina solutiua vadat cū sui corpulē
tia ad humorē attrahēdum: ɀ istud in superficie verbo
vi sensisse Aristoteles pma pticula pblematū: problema
te 42° in dādo modū quo pharmaca soluūt: dicit enī qn̄
in ventres ingrediunt̄: diffundunt̄: ɀ ferunt̄: fm quos po
ros nutrimētū fert̄ in venas nō digeri sȝ vincētes exeūt
ferētes molestiā ipsis: ɀ appellat̄ hec purgatio eā aurum
ɀ argētū: ɀ talia indigestibilia q̄dā sunt ab aliquali calidi
tate: sed nō bene diffundunt̄ in mēbra: vnde lege ibi ɀ vi
debis q plane vult pharmaca debere diffundi p corpus
ɀ nō digeri. ¶ Cōtra hāc opionē est experiētia: qꝛ senti
mus medicinā in stōcho tpe sue opōnis: ɀ dū soluit ɀ ali
qn̄ vomitu expellit̄. ¶ Et cōtra hanc arguit Aui. hic dua
bus rōnibus suprapositis in litera: qꝛ sequeret̄ ex hoc q
K magis eūaret in sano ɀ forti. Sequeret̄ scdo q nō debe
ret trahere tm̄ ad viā assignatā. s. ad stōchū. ¶ Et cōtra
eandē est rō Serapionis 7° breuiarij: qꝛ si medicina cō
iungeret̄ humori in venis aut in alio mēbro ibi retineret
humorē: sicut magnes si cōiungit̄ ferro retineret ipsū: ɀ
per cōsequēs medicina nō solueret: vn̄ dixit caplo pmo.
Et si medicina esset illud ɀ penetraret ad humorē rema
nerēt ambo simul in membro postq̄ eūaretur. Et cōtra
hanc opinionē sunt fere quasi oēs famosi medici.
¶ Scda opio voluit q medicina hȝ partes diuersas: q̄s
dā. s. grossas ɀ q̄sdā subtiles: ɀ q fm subtiles ptes pene
trat vsq ad hūorē: fm grossas remanet aut i stōcho: aut
in itestinis. Et h̄ declarāt qꝛ q̄dā sūt medicie magis eūa
tiue ab vno mēbro q̄ ab alio: ɀ magis a remotis vt que
eūant mām iūcturarū ɀ neruo: sȝ h̄ nō est p solā altera
tionē cū vndiq habeāt alterare: ergo erit pp suo vapo
rū delationē vsq ad locū: vn̄ dȝ fieri attractio. Cōfirma
L tur 2° q cū itēdimus magis ab vno mēbro eūare si non
hēmus solutiuū respiciēs de ,ppriate mēbrū pmiscem⁹
aliqd qd ducat v̄tutē solutiuā ad mēbrū: v̄puta rē aliq̄
q̄ ad mēbrū illō attrahat̄ ɀ sil' cū ea aliqd de vapore me
dicine ɔducat̄: aliter enī nō vi modus p quē attrahat̄ vir
tus medicine ad locū. ¶ Cōtra tn̄ hāc viā est rō ɔciliato
ris: qꝛ vapor medicine mot⁹ ad hūorē hȝ illi⁹ hūoris v̄tu
tē attractiuā. g̃ cū cōiungit̄ hūori in mēbro est cā quietis
hūoris ibi ɀ nō mot⁹ eius ad intestina: ɀ per ɔñs horū va
porū multitudo potius impeditiua esset q̄ iuuatiua.
¶ Tertia opinio vi Aui. ɀ Mesue ɀ Serapionis ɀ Ha
liabatis ɀ oīum fere medicine auctorū: ɀ est q medicina
solutiua vētris hȝ virtutē attractiuā hūoris ad se. Et ideo
dicūt 2° q nō opȝ q medicia vētris solutiua debeat mo
ueri ad hūorē attrahendū: ɀ hoc per rōnes que sūt cōtra
aliorū positiōes. Addūt tn̄ moderni q̄dā hāc rōnem. Si
medicina vadit ad humorē hoc est qꝛ humor trahit me
M dicinā: aut qꝛ mēbra trahūt illā: aut qꝛ ipsa p se mouetur
ad illū. Sȝ nō pōt dici vltimū: qꝛ i medicina nō est v̄tus
pgressiua: nec scdm: qꝛ tūc hūor trahit medicinā: qd non
est auditū: nec pōt dici pⁿ: qꝛ fere oīa talis medicina aliq̄
mō pticipat venenositate: mō mēbra expellūt talia ɀ nō
trahūt. g̃ seq̄t̄ q nullo mō mouebit̄ medicina ad hūorē.
Et cōfirmat̄ q nec fm se nec fm aliquā sui ptem opȝ q
vadat ad hūorē attrahēdū: qꝛ medicina attrahit humorē
sicut magnes ferrū. Sed magnes nō vadit ad ferrū nec
fm partē vaporosam nec fm corpulētā: ergo nullo mo
do medicina vadit ad humorem attrahendum.
¶ Quarta opinio vult q lȝ medicina fm ptē corpulētā nō
vadat ad humorē: tn̄ nō est icōueniens: imo multotiens
accidit q fm aliq̄s vapores ab ea eleuatos versus hūorē
moueat̄: ɀ ista est bipartita. Nam Conciliator differētia
141° vult q vapores isti nō pueniūt vsq ad hūorē at
trahēdū: sȝ qn̄ medicina attrahit a lōginq̄ vapores a me
dicina pducunt̄ vsq ad certā distātiā vt facilius altera N
tio quā facit medicina pcedat vsq ad humorē: sed nō cō
iungit̄ hūori: vn̄ dicit Cōciliator eodē mō inquātū medi
cina cū attrahit a remotis medium realiter imutabit: nō
tn̄ q hec realis imutatio hūori occurrat aliquo mō: nam
tūc pfata occurrerēt accidētia vel incōueniētia: hec Cōci
liator. ¶ Dy. aūt in hui⁹ loci explanatione dicit q vapo
res eleuant̄ a medicina vsq ad hūorē puenientes non ad
ipm attrahēdū: sȝ ad disponēdū vt facili⁹ attrahat̄. Naȝ
sicut ferrū pus ɔfricatū cū magnete facilius attrahit̄ q̄
nō cōfricatū: alijs parib⁹: ita hūor alteratus a vapore me
dicine facilius trahit̄ ad medicinā q̄ nō alterat⁹: alijs pa
ribus. Et iō dixit Dy. q si hoies scde opionis hoc volue
rūt dixerūt verū. ¶ Cōtra tn̄ Dy. opinionē pcedit ratio
Cōciliatoris: qꝛ vapor ɔiūctus hūori agit ad hūorē tenē
dū sibi cōiunctū. g̃ poti⁹ impedit q̄ iuuet medicine attra
ctionē. ¶ Cōtra Cōciliatorē aūt vi q vapor si vsq ad
quādā distātiā multiplicat̄ ɀ dȝ attrahi humor anteq̄ ad O
stōchū ɀ intestina pueniat dȝ ad illā distātiā venire ɀ ad
minorē. g̃ opȝ q aliqn̄ vapor cōiungat̄ humori q trahit̄
ɀ fit realis imutatio quā facit medicina in medio de ne
cessitate: ɀ occurrit aliq̄ mō hūori attrahēdo: ɀ sequūtur
incōueniētia dicta ab eo. ¶ Rndendo ergo ad istā qōnē
dicā illud qd ego puto fuisse de mēte Auic. in ista mā: qd
ego puto verū. Pro quo dicēdū q Aui. non loquit̄ in isto
§. nisi de medicina eūante p attractionē quā dicit ventris
solutiuā: ɀ non intendit negare possibilitatem alteri⁹ mo
di eūandi per ventrem determinatū humorē: sȝ illū tāq̄
nō multotiēs cōtingentem derelinquit. ¶ Nota scdo q
aliud est dicere: medicina hȝ virtutē attractiuā q̄ comita
tur humorē. Et aliud est dicere q medicina pōt aut fm
se aut fm ptē ɔiūgi humori attrahēdo. Et 3° dicere q pp
talē cōiūctionē fortius moueat̄ hūor ad exitū p fluxum
aut p vomitū. Nā dicere q medicina hȝ virtutem attra P
ctiuā q̄ cōcomitat̄ humorē: est dicere q hec virt⁹ nō tra
hit nisi dū est comes hūoris. i. dū est cōiuncta humori: ɀ
hoc nō requirit̄ de alijs duobus dictis. His habitis pono
ɔclusiones de q̄stio. ¶ Prima ɔclō nō claudit repugnā
tiā nālē inueniri medicinā hūoris ad intestina solū moti
uā siue ipsa sit in itestinis ponēda siue extra. Probatur:
pōt dari medicina q̄ ducit virtutē medicine ɀ corpulen
tiā sui ad caput: ɀ alia q̄ ducit ad cor: ɀ sic d alijs mēbris:
etiā esto q in pncipio talis medicina nec sit in capite nec
sit in corde. ergo pariter poterit dari medicina humoris
hoc mō motiua ad mēbrū: sȝ nō ē maior rō de capite: q
inuenit̄ medicina: vel dū est ex̄ caput mouet mām ad ipȝ
q̄ de intestinis vel alio mēbro: ergo pōt dari medicina
q̄ dū est ex̄ intestina est ductiua hūoris ad ea vl' trāsmis
siua. Forte di hic q tales medicine q̄ dicunt̄ ducere vir
tutē aliorū ad mēbra aliqua sūt tales q̄ trahunt̄ ab illis Q
mēbris tāq̄ ɔuenietes: sȝ nō est ita de solutiua: qꝛ quodā
modo est venenosa ɀ nō trahit̄ a mēbris: imo potius ex
pellit̄. Contra: cātarides ducūt ad vias vrine mām ɀ hu
morē: imo mouēt ad illas: vt pȝ in cauterio qd de cātari
dibus positis in collo facit mingere sanguinē: vt patet ex
Aui. 2. can. c. ,pprio: auctoritate Gal. cū dicit. Inquit Gal.
q ipse exulcerat vesicaȝ: ɀ est ,ppterea q facit mām acu
tas declinare ad eā. Et cōstat q ille cātarides remanent
ad vesicā: ,ppterea ɀ nō mouent̄ cū sint vesice vlcerati
ue nō sūt ei cōueniētes: ɀ p ɔsequēs nō attrahūt̄. ergo sta
bit moueri medicinā ad mēbrū determinatū lȝ a mēbro
nō attrahat̄. Cōfirmat̄: venenū ,ppriē sumptū petit cor
ɀ aliud petit pulmonē: ɀ aliud alia determinata mēbra.
Sed constat q mēbra nō trahūt illud qd est ei venenū:
ergo medicine mouētur ad mēbra: vel si venenū trahit̄

ad membra

A ad mēbra que leduntᷣ: a simili poterit medicina:esto ꝙ
mēbra nō trahāt illam. Preterea aliquis est magnes qui
expellit ferrū.ergo pariter poterit dari medicina pellēs
humorē.Et vltra:sicut datᷣ medicina attractiua ita datur
expulsiua.ergo sicut datᷣ medicina trahēs a determinato
mēbro:ita debitᷣ pellens ad determinatū mēbrū:ꝛ per
ꝯsequēs erit possibile tale mēbrū eē intestina. Cōfirmatᷣ
q2 vnū ꝛ idē mēbrum diuersas res trāsmittit ad diuersa
mēbra:vt epar cholerā ad chistim ꝛ melancholiā ad sple
nē ꝛ aquositatē vrinalē ad renes:ꝛ cor spiritus in arteriā
ꝛ sanguinē in venā arterialē.ergo possibile erit ħ mō me
dicinā trāsmittere ad determinatū mēbrū determinatū
humorē:ꝛ plurime siles rōnes fieri possent ꝑ ista ꝯclone.
Ex hoc sequitᷣ ꝙ nō claudit repugnātiā aliquā esse me
dicinā determinati humoris eductiuā q̄ melius moueret
humorē ad intestina illi ꝯiūcta q̄ȝ nō ꝯiūcta. Medicina
B enī de qua loquitᷣ ista ꝯclo fortiꝰ immutaret humorē cum
esset illi vicina in mutatione ꝓpellēte ad intestina q̄ȝ dū
eēt distās ab eo.¶ Scda ꝯclo:verisile est multaꝝ medi
cinarū solutiuarū partes hora qua soluūt trāsire vsqȝ ad
humorē trahēdū ꝛ euādū. Istud pȝ ad experiētiam de
reubarbaro ꝛ pulpa cassie. Nam cū eorū attractio fit ab
epate vsqȝ ad epar trāseūt.ꝛ vltra cū suis partibus ꝑmix
tis ꝛ cū vrina trāseūtibꝰ tingunt vrinā vt notat experien
tia.¶ Tertia ꝯclo:trāsitus taliū ꝑtiū ad hūorē trahēdū
q̄nqȝ iuuat ad augēdū fluxū:pȝ:q2 talis trāsitus facit hu
morē alterari qualitate per quā inclinatur cōiungi cū ta
li medicina:ꝛ post talē alterationē vapor ille medicinalis
recedit ꝛ dissoluitᷣ relinquēdo humorē alteratum ꝗ post
per residuū remanēs in intestinis ꝛ stomacho multo fa
cilius trahitᷣ:ꝛ hāc vult Dy.¶ Quarta ꝯclo:plurimū ta
lis cōiunctio ꝛ transitus medicine ad humorē attrahēdū
est cā euōnis diuersoꝝ humorū. Hec pȝ:q2 plurimū me
C dicina aut vapor eiꝰ in mēbro alterat plures humores si
cut plures inuenit nō solū alteratione spāli:sȝ reali ꝑmu
tando ipsos a ꝓpria nāā:ꝛ inducit in mēbro violētiā:vnde
mēbrū conatᷣ eos expellere tāq̄ȝ nociuos.¶ Quinta con
clusio:trāsitus vaporose ptis medicine vsqȝ ad certā di
stātiā pōt iuuare ad faciēdū humorē facilius trahi. Hec
est Cōciliatoris differētia 141ª allegata:ꝛ ꝓbatᷣ ꝑ rōnē
suā.¶ Sexta ꝯ:si medicina hēret virtutē attractiuā que
humorē cōcomitaretᷣ:alijs paribꝰ in malitia hūoris euan
di plus euaret in sano ꝛ in forti q̄ȝ in debili. Probatᷣ: q2
talis medicina si euaret ꝑ virtutē attractiuā:ꝛ nō ꝑ trans
missiuā:ꝛ cū hoc ꝯcomitatᷣ hūorē nō pōt hoc facere nisi
faciēdo hūorē extraneū ꝛ magis stimulātem virtutē. Ali
D ter enim nō facit.Cū enim sit humori cōiuncta iam cōse
cuta est finē intētū in attractiōe.l.ꝑ ꝑsentiā attracti.ꝗ non
trahit:ꝛ sic ꝑ tractū nō facit moueri medicina humoreȝ.
Si ergo moueat nō erit nisi stimulādo virtutē expulsi
uā.Sȝ hūores ꝗ euantᷣ ꝑꝑ stimulū expulsiue vtutis for
tius expellunᷣ in sano ꝛ forti:ergo in sano ꝛ forti fieret ħ
euatio maior.Et hoc est qd Aui.voluit iꝑª rōne. Ex quo
sequitᷣ ꝙ cū nulla vi talis oꝑatio fortior in sano ꝛ forti q̄ȝ
in debili:q2 ibi medicine attractiue nō comitanᷣ humo
rē mō exposito.¶ Et tūc respōdetᷣ ad argumēta ꝑncipa
lia.¶ Ad ꝑmū rndetᷣ cōcedēdo ꝙ pōt eē aliq̄ medicina
solutiua vētris q̄ hoc facit:imo ꝛ lubricatiua ꝛ cōpressiua
hoc faciūt.Sed nō sequitᷣ ꝙ illa que euacuat ꝑ attracti
uā virtutē debeat comitari humorē ad sensum datum.
Nā ille ꝓuocatiue nō ꝓuocāt per virtutem attractiuaȝ.
¶ Ad 2m ꝯcedit totū.¶ Ad 3m ꝯcedit vt pȝ in vna con
clusione:vapores cibi ducūt vapores medicie ꝛ ꝙ iuuatᷣ
ad euandū ꝑ illos mō dicto in ꝯclone tertia.¶ Ego aūt
puto ꝙ non sit ita regulare dare medicinas solutiuas cū
cibo:ꝛ iō nō do nisi ex cā.Et dico ꝙ Aui.ꝑª tertij loco al E
legato dat pillulas illas asayeret ante dormitionē:sed nō
dicit ꝙ ꝑas cōcederit. Silr dico de 16ª tertij ꝯ cura egri
tudinū lingue:q̄ȝ dī ꝙ cōmodius illa exhibentᷣ post ci
bū refertᷣ ad ꝓximū.l.ad electuaria:ꝛ medicinas alteran
tes.¶ Ad quartū dī ꝙ illud qd ꝯcludit est veꝝ vt dixi ī
ꝑma ꝯclone.Sȝ Aui.de illa manerie medicinarū in illo
ca.nō loqᷣ.¶ Ad q̄ntū dicitur ꝙ vapores medicine va
dūt ad humorē ꝗ trahi dȝ:sua tñ virtute attractiua non
trahūt ꝯcomitādo humorē ad sensum datum in primo
notabili:imo diuersos humores alterant:vt dixit conclu
sio quarta.¶ Et hec de ista questione.

¶ Medicine ꝟo vomitū faciētis dispō ē di
uersa ab ħ:q̄m cū ī stōcho fuerit ī eo morabi
tur ꝛ hūorē ab itestinis ad seipsam attrahet
ꝛ sua ꝟtute supat ad resistēdū ꝟtuti nāli.

¶ Hic docet modū quo euat ꝑ supius vomica medicina. F
Et diuiditᷣ in duas. Primo facit hoc.2º rndet tacito du
bio.2º ibi.[Et scias.] Primo dicit ꝙ dispō medicine fa
ciētis vomitū est cōtra illud ꝙ dictū est de medicina so
lutiua vētris:q2 ipsa cū fuerit in stōcho morabitᷣ in eo ꝛ
trahet hūores exītes in intestinis ab ipsis ad stōchū ad
seipsaȝ ꝛ sua violētia virtute supabit ꝛ resistet virtuti ex
pulsiue intestinoꝝ inclinātiū mouere ꝑ inferiꝰ.¶ Nō ꝗ
ꝙ sicut dixit de medicina solutiua ꝙ velociter descēdat
ad intestina:ita de hac dicit ꝙ morabitᷣ in stōcho:ꝛ intel
ligitᷣ quo ad supiores ptes:ꝛ vbi dixit de solutiua ꝙ velo
citer descēdit q̄n bibitᷣ:nā ꝓperat ꝛ expellit ꝑ inferiora:
hic dicit ꝙ medicina vincit virtutē hāc ꝛ ēt resistit sibi ꝛ
trahit humorē ad stōchū:ꝛ ħ nō est nisi ꝑꝑ medicine vio
lentā virtutē.¶ Nota tñ ꝙ vltra has duas cās:quarum G
vna est morari in stōcho ꝛ alia est ad ipsuȝ ex intestinis
trahi. Mesue addit duas alias cās:quarū vna est ꝙ de
bilitet partes superiores stōchi:alia est ꝙ sit agitatiua ꝛ
cōmotiua fortiter. Nā vētositas generādo subtilē humo
rē existem in stomacho ne in fundo moretᷣ:ꝛ iō stimulās
supiora pellitᷣ vomitu.Et si dicatur ꝙ alia ꝛ tertia sit ꝙ
medicina sit subuersiua: q2 valde abominabilis sapo
ris ꝛ odoris:ita ꝙ fumi ꝗ eleuantᷣ ad meri ꝛ ad os incitēt
ad motū ꝑ supiora erit tertia cā:ꝛ sunt oēs manifeste.

¶ Et scias ꝙ ꝑlm attractiōis hūoꝝ quos me
dicine attrahūt nō ē nisi ex venis ꝛ ex eo qd
ē mlte ꝓpinq̄tatis:q̄m attractio fit ī venis ꝛ H
in eis q̄ nō sūt vene:sicut humores qui sunt
in pulmone qui ꝑꝑ vicinitatē ad stomachuȝ
ꝛ intestina trahuntᷣ:lȝ in venis non vadant.

¶ Hic remouet dubiū:q2 enī superius dixit ꝙ attractio
hūorū nō est nisi in venis ne ꝗs putet ꝙ dicat illud exclu
dēdo alias vias. Dicit ꝙ scias ꝙ attractio humorū vt plu
rimū nō est nisi ꝑ venas aut ꝑ illud qd est multe ꝓpinqui
tatis:vt verbi grā:hūores exītes in pulmone trahuntᷣ ad
stōchū absqȝ ingressu ad venas ꝑꝑ ꝓpinquitatē. Ex quo
tu vides modū quo cōiter fit euō per vomitū aut fluxuȝ
ꝑ medicinā solutiuā. Nā si sunt humores in loco multuȝ
lōginquo ꝛ extra venas ingrediuntᷣ venas vicinas ꝑ po
ros:deinde de paruis veniēdo ad magnas tandē veniūt
ad epar ꝛ per portā ꝛ meseraicas trahuntᷣ ꝛ ad intestina
in stōchū ꝛ postea a virtute expulsiua illorū expelluntur
extra.Si aūt sunt vicini:tūc si nō sunt in venis nō est in
cōueniēs ꝙ per poros transeant in poros stōchi ꝛ intesti
norum:ꝛ per illos stomachum ingrediantur.

¶ Et debes scire ꝙ attractio que fit ꝑ nares

Et dicit hoc Mesue in.c.2.ꝑme lectio nis de cōsola tiōe medicina rū.§.illo edu cūt aūt ꝑ vo mitū q̄cūqȝ ꝯ ꝓprietate debi le stōchū su perius debili tent ꝛc̄.

Possꝫ tñ ē vt dicit Aui.10ª tertij trac.4º ꝙ mā faciens pleuresim ex pellatᷣ ꝑ secessum ꝛ vrinaȝ: ħ tñ fit ꝑ viaȝ reductiōis ad poros. Etiam superfluitates pulmōis pōt expelli ꝑ secessum vt dictuȝ est refundendo ad diafragma ꝛ ꝯ diafragma te ad epar:po stea ad stōchū deide ad intes stina:ꝛ expelli tur ꝑ secessuȝ.

I ex medicinis siccis est cā euacuādi humores a corpore sicut in hydropisi.

Dic vt supra dī ponit cāī nō ꝓprie de mā capli: sꝫ habens affinitatē quādā: dicens ꝙ tu debes scire ꝙ attractio que fit p nares ex medicinis siccis est cā euacuandi humores a corpe sicut in hydropisi. Et vult Aui. ꝙ pip: aut ꝯdisi aut elleborus qñ trahunt euacuant: sed istorum euātio fit p sternutationē τ p exitū flegmatis l forma humorali. Odorare aūt nigellā τ poma descripta ad catarrū ēt soluit huiditates τ sic euānt corp⁹ τ ꝑcipue caput. Et est ista euō silis euōni q̄ fit l hydropisi cū emplo excicatiuo exteri⁹ apposito vt arena cala aut saculis calidis aut balneis. Nō ergo intēdit Aui. ꝙ corp⁹ hydropici euacuat attractione p nares: sꝫ ꝙ sicut corp⁹ hydropici euacuet p q̄dā medicias siccas exteri⁹ appositas: ita euāt p medicias siccas attractas a narib⁹: τ h est clarꝫ itelligēti.

Notat Gentilis in expone hu⁹ lre dicit eē liber istas medicinas sic euātes τ medicinas solutiuas τ vomitiuas: qꝛ medicie vomitiue τ solutiue trahunt a forma specifica: sed ille sic applicate trahūt p caliditatē manifestā: vt maiorana que euāt huores a cerebro τc.

De regulis spālib⁹ solutioni vētris. Caplm. V.

Iam in ꝑcedēti sermōe ondim⁹ quō sit corp⁹ ꝑparādū ad recipiēdū id qđ vētrē soluit anteq̄ purget cū amplificatiōe poroꝝ τ lenificatiōe nāe τ ꝓprie i egritudinib⁹ frigidis. Et ad sūmū nāꝫ mollificare anq̄ vēter soluat est cōpetēs regula in q̄ existit securitas nisi in eo q colirice passiōi valde est aptus: ex hoc nāqꝫ nihil isti est faciēduꝫ: qm̄ eēt cā supfluitatis q̄ ei accidet.

K

Jnmo Aui. 14° tertij tractatu. 4. c. 13. ð cura hydropisis asclitis circa pn^m paragrapho p°. Et sternutatio cū medicinis τ suffumigiis τc. inuit ꝙ medicine sicce trahentes p nares cōferūt i hydropisi vel excutiēdo ptē māe peccātis sicut flegma copiosū a capite vel commouēdo forte sternutationem q̄ suo impetu mouet huiditates nedū supius: sed ēt interi⁹ coartatas ad facilē expulsionē p parādo: τ nō solū huiōi medicine sic naribus applicate pferunt in hydropisi: sꝫ et i asmate τ ptisi. De p° pꝫ per Aui. 10° tertij tractatu. p°. ca. 61. § p°. Suffumigatio aūt sic sicut arsenicū. Et 2° pꝫ p eūdē 10° tertij tractatu 5° c. 6. § pa10. Et qnq̄ administrātur in hoc egritudie τc.

Postq̄ in ꝑcedēti c. Aui. posuit regulas cōes solōni vētris τ vomitui: l hac parte ponit spāles regulas sigillatī istis euōnibus correspōdētes. Et diuidit in duas partes. Primo facit qđ dictū est de solone ventris. 2° de vomitu. 2° ibi. [Doics q sunt.] Prima in duas. pmo ponit res ptinētes solutioni vētris. 2° docet eligere medicinas cū qb⁹ talis euātio est faciēda. 2° ibi. [Medicinaꝝ vētrē.] Prima in duas. p° facit qđ dcm̄ est. 2° docet occurrere errori cōmisso vel accñtibus malis sequentibus taliꝫ euōnes medicinaꝝ. 2° ibi. [Et significationib⁹.] p^a in duas. pmo docet qd agēdū ante potū medicine. 2° qd post ei⁹ assumptionē. 2° ibi. Per vnā colūnā. [Cū aliquis medicinaꝝ.] Prima in duas. p° ponit cañ. vles fere oēs purgationes respiciētes. 2° specialiores fm dispōnem corporis purgandi. 2° ibi. [Cū aūt aliqs.] Pria in quatuor sicut q̄tuor sūt cañ. 2° ibi. [Ex cā ꝑterea.] 3° ibi. [Balneū.] 4° ibi. [Fricatio.] Prima in tres. p° repetit q̄dā dicta supius q̄ per cañ. sūt hic hn̄da cū exceptione. 2° docet qd faciendū in his q a regula excipiunt. 3° docet ex quodā accidēte cognoscere aliquos q a regula sunt excepti. 2° ibi. [Solutio.] 3° ibi. [Tratuli quoqꝫ sunt.] Primo dicit ondsum esse in ꝑcedenti sermone quō sit corp⁹ preparādū ad sumēdum medicinā purgātē p vētrē anteq̄ sumat eā ex apertione poroꝝ τ lenificatione nāe τ ꝓprie in egritudinib⁹ frigidis τ sūmatiꝫ mollificare nām anteq̄ det solutiuū est cōpetens regula in qua est securitas nisi in illis q sūt parati colirice passiōi: nā istis nihil eorū est faciēdū: qꝛ eēt cā supfluitatis fluxus: τ hoc totū est habitū in caplo imediate ꝑcedenti. Et nota ꝙ preparatio est triplex: i q̄dam respectu viaꝝ p quas ducat humor: q̄dā respectu humoris: τ q̄dam respectu mēbroꝝ p que fit expulsio. Et exceptio illoꝝ qui sunt apti colirice passioni est ꝓprie de tertia ꝑparatione: qꝛ digō humorū in oib⁹ ꝺꝫ preponi. Jn frigidis aūt egritudinibus ꝓprie dicit hoc faciendū: qꝛ frigidi humores difficili⁹ euacuant τ sūt cōmuniter magis indigētes digōne τ viaꝝ aptione vt supra dcm̄ est. Qō. I.

N

Sed dubitat hic vtrū digō huoꝝ vel cānaliū vel poroꝝ apto sint preminēde in corpib⁹ paratis colirice passiōi. Et vi ꝙ nō: qꝛ oē qđ ꝑparat ad magis fluēdū vel fluxū magnificādū ē mutaū timēdū l istis añ assumptionē pharmaci: sꝫ digō τ cānaliū aptio sūt hm̄: hec enī faciūt pharmacū magis educere. ğ ista sūt vitāda. In oppo^m tn̄ arguit saltē de digōne: illud est pmitēdum qđ est bonoꝝ huoꝝ euōnē ꝓhibēs τ remouēs euōnē maloꝝ: sꝫ digō est hm̄. ğ debet preponi. Preterea cānaliū apertio remouet malorū accidētiū difficultatē: cū dictū fuerit supra ꝙ reddit corpus securū a pena. ergo est premittendum. Jn isto dubio rñdēt cōiter auctores ꝙ digestio τ cānalium apertio sūt pmittēde in paratis colirice passioni: sꝫ nō mollificatio: cā est: qꝛ illa sūt pmitēda quibus nā est magis potens libere sequestrare benignū a malo: τ sine malis accñtib⁹ illud libere euāre: sꝫ in corporib⁹ colirice passiōi paratis digō τ cānalium aptio sūt hm̄. ergo sunt pmitēda. Minor pꝫ qꝛ si humor nō sit digestus nō est obediens virtuti: τ sic nō facile sepat a benigno. Et si vie sunt oppilate mali humores in via magnificant mora τ cōiunctio cū inuatiuo τ angustia τ dolor: nec de istis sequunt nocumēta notabilia in istis corpib⁹ pp q̄ dimittant. ergo τc.

O

Ad argumētum cū dī ꝙ ista augēt fluxū: dicit ꝙ p ista augēt fluxus mali τ peccātis humoris: nō aūt boni: imo isti⁹ diminuit: cū p hoc virtus liberi⁹ separet bonū a malo: τ qꝛ nō tāto tpe malignus humor remaneat agitatus in corpore: sꝫ p ipsius mali huōris τ pharmaci citā euōnē min⁹ sunt lesa lubrica mēbra. Stōchus τ intestina q̄ si diu pharmacū ibi stetisset. Et iō cū dicit ꝙ apta augere fluxū sunt vitanda: dī ꝙ non oia: qꝛ illa q̄ mali humoris fluxum sunt apta augere τ nō boni: imo boni euōnem ꝓhibēt: ista nō sunt in istis corpibus cauēda. Et iō in ꝑcedētib⁹ capitulis nō dixit de digōne τ apertione viarū: qꝛ mollem hn̄s vētrē nō debeat eaꝫ facere: sed bene de his p q̄ corpus mollificat vt in ꝑncipio precedentis capituli patuit.

P

Solutorio nāqꝫ vētris alicui⁹ talis q̄lis ē iste res admiscēda ē in q̄ sit virtus vomitiua ne ꝓperet descēdere de stōcho anq̄ suā pficiat operationē: imo equent in ipso duarum medicinarū ꝟtutes τ pficiat vētris solutiua opōnē suā τ vomitiua suā ecōuerso illius.

Q

Hic docet qd sit faciēdū in purgādo ventris istorū paratorū colirice passioni dicēs ꝙ medicine solutiue vētris q̄ debēt istis exhiberi dꝫ admisceri aliud in quo sit virt⁹ vomitiua: ne medicina ꝓperet descēdere de stōcho anq̄ suā pficiat opationē: imo equēt in ipsa duarū medicinaꝝ ꝟtutes τ pficiāt vētris solutiua suā opōnē τ vomitiua suā opōnē. Et p declaratione isti⁹ regle dubitat. Qō. II.

Scias ꝙ iste textus q dicit imo equētur i ipso duaꝝ medicinaꝝ ꝟtutes exponit equētur .i. tēperentur .i. ꝙ vt⁹ medicie vomitiue faciat morari in stōcho medicinā solutiuā ne cito ꝓperet ad intestina.

Utrum in paratis colirice passiōi sit pmiscēda medicina vomitiua cū solutiua vētris. Ad ptē negatiuā arguit. Jlla nō sunt pmiscenda q̄ faciūt euātionē laboriosaꝫ: τ pturbāt opōnes. Sed ista sūt hm̄. ğ τc. Maior patuit supra: vbi dcm̄ fuit ꝙ cōpositio medicinarū soluētiū diuerso tpe ob istā cām est mala: τ minor pꝫ: qꝛ ista faciūt diuersos motus: vna vomitū: alia fluxū. Cōfirmat: illa pmixtio est agitatiua τ turbulatiua q̄ de facto facit motus in ꝯtrias ptes: sed pmixtio ad modū Aui. est hm̄. ergo τc. Minor pꝫ in lr̄a mā Aui. vult ꝙ equaliter misceat vomitiuū cū solutiuo ita ꝙ vterqꝫ pficiat opationē suā: sꝫ nō pficiunt he due opationes nisi p motus in ꝯtrias ptes. ergo opꝫ ꝙ p mixtionē sequat mot⁹ in

partes ꝯtrias

A partes ꝫrias. ¶ Scḋo ꝑncipalr arguit̄ sic. Illa ꝑmixtio nō est faciēda in talib⁹ corꝑib⁹ q̄ est cā maioris euōnis sed hec dicta est h⁹.ergo ⁊c̄. Maior ꝓbat̄:q2 in istis ꝓhibet̄ mollificatio ꝑꝑ timorē sup̄fluitatis fluxus ⁊ ꝓhibetur exhibitio medicine solutiue vt supra in.c.p̄ꝑꝑ eādez cām. Sed in illis in q̄b⁹ ꝑꝑ pharmacū timet̄ de sup̄fluitate flux⁹ seu euōnis nō est faciēda ꝑmixtio medicine q̄ sit cā addēdi fluxui.ergo talis ꝑmixtio nō est faciēda in istis. ¶ In oppo\m est Aui.hic. ¶ Pro dubio nota ꝑmo q̄ ꝑ paratos colirice passioni illos intelligimus q̄ habēt stōchū ⁊ intestina lubrica ⁊ nō alios. ¶ Nō 2° q̄ vomitiuum ⁊ solutiuū ꝑmisceri eq̄liter pōt intelligi duob⁹ modis. Un⁹ est q̄ tā fortis medicina solutiua ponat̄ q̄3 vomitiua. Ali⁹ modus ē q̄ sint mixta ꝓportionalr ita q̄ vomitiua ꝑ suā virtutē inclinātē sursuz ꝓhibeat descēsum nimis citū pharmaci ad īferiora:⁊ hoc mō intelligit Aui.

B ¶ Nota 3° q̄ vtrūq3 istoꝝ ꝑficere suā operationē pōt intelligi duplr. Uno mō vt sonāt verba.s.q̄ solutiuum soluat vētrē ⁊ vōitiuū faciat vomitū. Scḋo mō q̄ vtrūq3 istorū ꝑficiat operationē suā.s.illā quā medicus intēdit in hac ꝑmixtione. Et hoc est:q2 solutiuū trahat māmꝫ ⁊ faciat fluxū vētris ⁊ q̄ vomitiuū detineat solutiuū in stōcho ꝑ suū motū sursuz eleuātē. Et h̄ mō intelligit Aui. ¶ Nō 4° q̄ in istis paratis colirice passiōi ē timor de sup̄fluitate flux⁹:⁊ ē timor de defectu. Nā q2 intestina sūt lubrica:⁊ stōchus timet̄ ne debilitet̄:⁊ postea recipiat nimium de mā ⁊ fiat cā fluxus. Et q2 nō retinēs aliqn̄ medicinā tāto tꝑe q̄ sufficit trahere hūorē peccātē:iō timet̄ de defectu operatiōis:medicus ḡ ꝑmo respectu nō addit in mollificatione ēt si pōt abstinere. ¶ Quīto nota q̄ dato pharmaco de cui⁹ solonis sup̄fluitate nō dubitet̄ aut minus dubitet̄ ad faciēdū q̄ operet̄ qḋ intēdit:⁊ q̄ hūorē attrahat: medicus ꝑmiscet vomitiuū in tāta quātitate q̄ effugiat q̄ nō fiat vomit⁹ sed retētio solutiui:⁊ eo mō q̄ vna ab ipsis sequat̄ operatio vltimata.s.fluxus ⁊ due imediate q̄rū vna est retētio solutiui in stōcho:⁊ alia est descēsus debito tꝑe ad intestina. ¶ Et per hoc p3 rn̄sio ad dubium dicēdo q̄ ꝑmixtio ista ad modū Aui.est rōnalis ⁊ facienda in istis corꝑibus. ¶ Patet ēt rn̄sio ad argumēta. Nā nō fiet ꝑturbatio ⁊ nō fiēt illi duo mot⁹ hūoꝝ:h̄ eni mō ⁊ in tali ꝓportione miscent̄ iste medicine q̄ vnū faciunt motū humoris. ¶ P3 ēt ad 2\m ꝑncipale rn̄sio:q2 retētio debito tꝑe medicine bene cōditionate nō facit fluxū augere respectu debiti si esset debite quantitatis.

Nō q̄ operatio medicine vomitiue est duplex vna ē facere vomitū ⁊ de hac nō intelligitur hic. Alia ē facere mora sine sublimatione medicine secessiue in stōcho ⁊ sic intelligitur hic:hec glōsa.

C

¶ Trauli quoq3 sūt ex eis q̄ colirice passioni sunt apparati:fortē igit̄ nō tolerāt medicinā: ipsorū tamē plurimi coliricā incurrunt passionē ex reumatismis suorū capitum.

D

¶ Modo declarat ꝑ vnū signū quedā corpora eē parata colirice passiōi ad sensum datū:dicēs q̄ trauli sūt parati colirice passioni:⁊ iō plurimi eoꝝ nō tolerāt fortem medicinā. Paratio aūt ē ꝑꝑ reumatismos suorū capitū. ¶ Ubi nota q̄ trauli sunt illi q̄ sūt ipotētes ad exprimēdū hāc syllabā ra.⁊ hoc ꝑꝑ sue lingue ⁊ neruoꝝ hūiditatē:cui⁹ signū est:q̄ i pueris quousq3 nō sint exiccati ēt est difficilis ꝓlatio. ¶ Nota 2° q̄ plurimū cā nimie hūiditatis taliū neruoꝝ est hūiditas cerebri. Ex quo p3 q̄ isti vt plurimū incurrūt reumatismos.i.fluxus materierum de capite ad stomachū. Iste aūt humide materie debilitant digestiuā ⁊ retētiuā stōchi ⁊ intestinoꝝ:⁊ iō faciunt ista mēbra susceptiua ab aliis:vn̄ Hippo.6° ꝑticula dixit. Trauli a diarla maxie capiunt̄ lōga. ¶ Seq̄t̄ 2° q̄ istos dicit paratos colirice passiōi q̄ sūt habētes lubricū stomachū ⁊ intestina nō ꝓprie sumēdo coliricā passionē

Nō q̄ medicina d̄: fortis vl̄ q̄ educit multos hūores:vl̄ q̄ educit hūorem grossum ⁊ viscosum:mō 13 trauli nō egēt forti medicina rōne quātitatis hūoꝝ:egēt ēt medicina forti rōne grossiciei ⁊ viscositatis eorum.

vt diximus in.c.3.supra. ¶ Sequit̄ tertio q̄ nō solū traulos s3 quoscūq3 alios quos cognoscimus habere vētrem lubricū cauere debem⁹ a fortib⁹ solutiuis. Qō.III.

E Dubitatur tn̄ hic:vtrū quēadmodū in paratis ad fluxū ꝑmiscem⁹ vomitiua:ita in ꝓparatis ad vomitū ꝑmiscēda sint secessiua:⁊ dicit Hy. q̄ sic ꝑ similē rōnē. ¶ Ego aūt puto q̄ ꝑ vomitiua intelligim⁹ illa q̄ agitāt versus supius:sicut v̄bi grā:decoctio raffani aut seminis ei⁹. Nō aūt illa solutiua de ꝓprietate quoꝝ est cū violētia trahere vt d̄ supra:⁊ sic puto q̄ cū vōitiuo ei⁹ q̄ facile vōit ꝑmiscēdū ē q̄ ꝓhibeat vomitū qḋ multo meli⁹ fit cū stipticis ⁊ reb⁹ boni saporis q̄3 cū solutiuis. Et iō infra in caplo de vomitu nihil dicetur.

¶ Et cā ꝓterita timorosa ē vt medicīa vētris solutiua sūat̄ fece i itestis exn̄te sicca:imo expellēda ē saltē cū clisteri aut iur̄ mollificatio

F ¶ Ponit 2\m can̄.dicēs q̄ vna cā est timorosa dare solutiuum vētris fece in intestinis existēte sicca:⁊ iō op3 vt fex illa aut cū clysteri euet̄:aut cū aliquo iure mollificatiuo: sicut verbi grā:caulium:aut galli:aut mercurialis:aut volubilis:aut prunoꝝ:aut cassie fistule:⁊ taliū lubricātiuꝫ. Cā aūt ꝑme ꝑtis can̄.est q2 fex sicca oppilans intestina:⁊ nō exiēs celeriter ē cā q̄ mali hūores ⁊ agitati quos op3 expelli nō expellant̄:⁊ iō qn̄q3 regurgitāt ad sup̄iora.s.ad stōchū ⁊ sūt cā maloꝝ accidētiū. 2° pars satis p3:quia in istis mollificantib⁹ est ꝓparatio intestinoꝝ:vt ꝑ ipsa faciliter fiat trāsit⁹:⁊ nullo mō feces retineant̄:imo ꝑ ipsa habilitent̄ ad motū ⁊ exitū. Clystere aūt ꝯueniēs est qn̄ mā est in īferiorib⁹ intestinis:mollificatiuū in potu qn̄ in sup̄eriorib⁹:⁊ clystere ē securi⁹. Et si oz reiteret̄. Acuta aūt

G clysteria cōmouēdo celeriter feces sunt in casu isto periculosa faciēdo intolerabiles dolores:debēt eē ergo mollificatiua vt d̄ 3° techni:⁊ dicit̄ etiā 16° terty ⁊c̄.

¶ Balneū quoq3 igredi an̄q̄3 vētris solutio fiat aliquātis dieb⁹ ē ex eis q̄ bn̄ ꝓparant nisi aliqd ꝓhibuerit. ¶ Et oz qdē vt iter balneū ⁊ haustū medicine paruū interueniat tēp⁹. ¶ Post medicinā quoq3 n̄ igrediat̄ qs balneū:qm̄ trahit mā3 ad exteriora:⁊ neq3 ē bonū nisi ad vētrē ꝯstringēdū ꝓter i hyeme:q2 nō ē timēdū ꝑmā balnei casā igredi tali mō ne calor sit vllo mō ipediēs ad attrahēdū:s3

H sit ad mollificādū. ¶ Et ad vltimum op3 vt aer illi⁹ q̄ pharmaciā bibit sit caliditatis pauce ne sudorem faciat neq3 turbationem:qm̄ hoc est ex preparatoriis.

¶ Ponit hic can̄.3\m in vsu balnei:⁊ sūt q̄tuor regule. Prima q̄ ingredi balneū aliquātis dieb⁹ anteq̄3 sumat̄ medicina vētris solutiua est ex eis q̄ ꝓparāt bn̄ nisi aliquid ꝓhibeat. Scḋa regula est:q̄ op3 q̄ iter ingressum ⁊ stationē in balneo ⁊ haustū medicine paruū tꝑs iteruenīat. Tertia regula est:q̄ nō d3 ingredi balneū postq̄3 medicina ē assumpta:q2 balneū trahit mā3 ad exteriora:⁊ nō ē bonū nisi ad ꝯstringēdū vētrē ꝓterq̄3 in hyeme:q2 tunc nō est timēdū ingredi ꝑmā casaz balnei tali mō ne calor balnei īpediat attractionē pharmaci ꝑ suā tractionē ad exteriora:s3 bn̄ iuuat ad mollificādū. Quarta regula est q̄ aer illi⁹ q̄ sumpsit pharmacū d3 esse calidus pauca tn̄ caliditate:ita vt nō faciat sudare nec turbet corp⁹ faciendo estuationē:⁊ cā ē q2 aer h̄ mō calid⁹ ē ex ꝓparatoriis. ¶ Ubi nō q̄ balneū de quo h̄ logt̄ ē balneū aq̄ dulcis

I cale ⁊ in vsu ei⁹ an̄ pharmacū ē vtilitas subtiliādi hūo-
rē: ⁊ vtilitas apiendi vias: ⁊ vtilitas mollificādi intestina
⁊ stōchū. Et iō si aliud nō fuerit ꝓhibēs erit de hōis ꝑpa
ratorijs. Dies āt isti debēt eē ſꝫ Dallabatē duo aut tres:
aut q̄tuor: ⁊ in h̄ debēt stare in arbitrio boni medici ſm
q̄litatē corpis ⁊ hūoris. Impedimēta aūt vsus balnei psūt
eē multa: vt asma syncopis plima plenitudo cōgelatorū
in capite hūoꝝ epilepsia ⁊ silia. Rasis aūt 6° ꝯtinētis au-
ctoritate Gal. dicit h̄ mō. Aliquātis dieb⁹. Scōa regula
claudit duo. p̄m̄ ꝙ statim egrediēti balneū nō dꝫ dari me-
dicina. 2m̄ ꝙ puū dꝫ interuenire tps. Cā pmi ē vt q̄escat
mot⁹ ad exteriora ⁊ corp⁹ reficiat a tedio balnei. Cā aūt
scōi est vt medicina deť an̄q̄ hūores iterū coagulentur
aut vie indurent. Et si q̄rit q̄ntū tps dꝫ eē inter balneū ⁊
potionē medicine: dico cū Rasi 6° ꝯtinētis: ꝙ dꝫ eē me-
dia hora: vn̄ dixit: dico iō vtēdū eē balneo an̄ laxatiuū
spacio medie hore. Cā tertij est clara: q2 trahēdo ad exte
riora ipediret opus medicine: ⁊ iō cū fuerit aer frigidus
aut tēperate calidus ita vt nō fiat sudor nec estuatio: est
de his q̄ nō pmittūt euaporare medicinas ⁊ humores te-
nere fluidos ⁊ poros aptos: ⁊ hoc voluit quarta regula.

Pro hoc vide Mesue in tertia intētione. ca. 3. cano. 3. de consolatiōe medicinarū. § 1. Aulgares aūt q non sūt pīti arte tē. ⁊ psa alia de hoc ⁊ ibi lege.

K

℄ Fricatio quoqꝫ ⁊ ex oleis inungi est simi-
liter ex preparatorijs.

℄ Iste est q̄rtus casū. in quo dicit Aui. ꝙ fricatio corporis
⁊ inunctio ex oleis preparant corpus ad acceptionē phar
maci subtiliādo humores ⁊ mollificando vias.

℄ Cū aūt aliqs medicine assuet⁹ nō ē neqꝫ eā
bibit: meli⁹ ē medico vt sibi caueat ne vētris
solutiua violētas virtutes habētia ei tribuat.

℄ Hic ponit casū. limitatos ad q̄sdā corpis maneries. Et
diuidiť i tres sicut tres regulas ponit. 2° ibi. [Fastidiū.]
3m̄ ibi. [Illi Ꝟo qui.] ℄ Dicit p̄ ꝙ ille q nō ē assuet⁹ assu-
L mere pharmacū: ita q nō scim⁹ quō tolerat opationem
eius melius est ꝙ medicus nō det medicinas habentes
violētas virtutes. Et cā est clara satis supra.

℄ Fastidiū Ꝟo hn̄tib⁹ ⁊ hūores viscosos ⁊ i
hypocūdrijs tēsionē aut q in suis iteriorib⁹
hn̄t iflāmationē aut oppilationes: nō est dā-
dū aliqd donec ista rectificent nutrientibus
mollificātib⁹ ⁊ balneo ⁊ requie ⁊ dimissio-
ne eius qd̄ mouet ⁊ eius qd̄ inflāmat.

℄ Hic est 2° casū. quo cōprehēdit qnqꝫ dispōnes corpis:
q̄s si hēat assumpturus pharmacū aut aliquā eaꝝ opꝫ p̄
M illas corrigere: ⁊ sunt fastidiū viscositas humorū: tensio
hypocūdriorū: inflāmatio in interiorib⁹ ⁊ oppilatio. Cor
rigunť aūt qnqꝫ adiutorijs hic narratis. s. nutrientibus
hūectātibus: balneo: requie: dimissione ei⁹ qd̄ mouet: quia
mot⁹ impedit digōnē: ⁊ dimissione eius qd̄ inflāmat ⁊ p̄
cipue pp periculū de putredine aut oppilatione. ℄ Ubi
nō p̄ ꝙ p fastidiū intelligere debem⁹ repletionē cibi fa-
ciētē nauseā aut abominationē cibi. Sꝫ tēsio sub hypo
cūdrijs significat hūores grossos viscosos in venis pul-
mis q sūt rami porte ⁊ ꝙ ipsi vētosantur. Inflāmatio in
iteriorib⁹ aut ē cū apate aut sine apate collecto i vno mē
bro determinato. Et tn̄ ex h̄ video q in oib⁹ istis casib⁹
est aut hūorū cruditas aut viaꝝ clausio. Mō p regulas
supra positas ista sūt remouēda ante dationē pharmaci
℄ Scōo nō ꝙ Aui. hic dedit ea q̄ corrigūt sine nocumē
to: vt cū isti s. s. cibo mollificatiuo ⁊ balneo ⁊ quiete ⁊ di-
missione inflāmationis facientiū periculū dictū: ⁊ cū hoc
resoluētium subtile ⁊ dimittētium grossum: ⁊ tn̄ qnqꝫ ista
nō sufficiunt: vn̄ Gal. 4° de regimine sanitatis in hn̄tibus

Scias ꝙ tēsio sub hypocundrijs. i. in locis sub costis aliquando fit ex grossa inflatiōe ⁊ vētositate cū hūiditate mixta vt vult Gal. 4° pti. 2 la afo. cōm. ii 2° afo. Quib⁹ hypocundria suspensa sunt: tē. ⁊ hec ven-

crudos humores ſm p̄mas venas dedit dyatriton pipe-
reon simplex. In hn̄tib⁹ aūt ſm venas vlteriores dedit
dyatriton pipereon pharmacosū. In his aūt q hn̄t in to
tius ambitu hoc dedit dyacalamētū: ⁊ ita medicus qnqꝫ
facere dꝫ. ℄ Nō 3° ꝙ dicit iflatio in iteriorib⁹ ⁊ pōt dici
iflāmatio: nā vtrūqꝫ indicant q nō fiat fortis laxatio cū
pharmaco: q2 mot⁹ iflāmatē q2 hn̄tibus apa in interio-
rib⁹ difficile est soluere: vt dictū est i p̄cedēti caplo. Et po
nit h̄ snīa a Rasi 6° cōtinētis auctate Gal. In hac forma
in q̄nib⁹ afo. dicit ꝙ si volueris seq laxationē nō dꝫ fie-
ri laxatio in qb⁹ est morb⁹ de satietate nauseatiua ⁊ ō nu
trimētis grossis ⁊ viscosis: ⁊ in quo fuerit extēsio in locis
q̄ sūt sub hypocūdrijs aut inflatio: aut si loca ipsa fuerint
intēse caliditatis: aut si in aliq̄ pte ventris fuerit apa aut
humores grossi: aut si meatus fuerint oppilati.

tosi⁹ ⁊ dupl̄r impedit opus pharmacie. Primo q2 sub leuat pharmacū sursum ⁊ nō finit eū illeri⁹ labi ad inferna. Scōo q2 torquet vias seu meat⁹ hypocūdriorū: q̄re nō ꝑt dc⁹ medicine libere trāsire nec et hūores trahendi p eam: quare tē.

N

℄ Illis Ꝟo q stātes bibūt aquas: ⁊ hn̄tibus
splenes fortes medicine sunt necessarie.

O

℄ Hic est terti⁹ casū. in q̄ dicit ꝙ illis q bibūt aquas stātes
vt puteales ⁊ lacunales: ⁊ silr patiētib⁹ splenes grossos
fortes medicine sunt necessarie. Cā est clara q2 isti habēt
grossos hūores euandos: ⁊ iō idigēt pharmaco forti iux-
ta ea q̄ dicunť in cōmēto afforismi. Melancholicoꝝ tē.

℄ Cūqꝫ aliqs medicinā vētris solutiuā bibe
rit: meli⁹ erit ei si medicia fuerit fortis vt sup
eā dormiat an̄q̄ opeť: qm̄ opabitur meli⁹.
℄ Et si debilis fuerit meli⁹ erit ei ne sup eā
dormiat: qm̄ nā digereret medicinā. ℄ Cū
aūt medicina opari ceperit melius erit ei ne
super eā dormiat quocūqꝫ modo fuerit.

℄ Hic ponūť casū. de his q̄ faciēda sunt post assumptionē
pharmaci: ⁊ p̄mo de faciēdis an̄ cōplemētū euōnis. 2° d̄
faciēdis post euōnē. 2° ibi. [Opꝫ preterea.] Pria diuidiť
P in tot ptes quot sūt casū. ℄ Prim⁹ ḡ casū. ē de vsu somni
post assumptionē pharmaci. Et dicit ꝙ si medicina est
fortis: melius ē ꝙ dormiat sup eā an̄q̄ opeť: qm̄ melius
opabiť: ⁊ si est debilis melius est ꝙ nō dormiat: qm̄ di-
gereret eā si dormiret sup eam: sed postq̄ medicina cepe
rit operari melius est ne dormiat quocūqꝫ modo fuerit
siue fuerit fortis siue debilis. ℄ Cā p̄mi ē vt medicīa hn̄
actueť reuocato calore ad interiora p somnū: ⁊ scōo quia
hūor meli⁹ trahiť ad medicinā: ⁊ tertio q2 hūor corrigiť
p calorē retractū ad interiora: ⁊ q̄rto q2 malicia veneno-
sitatis medicine mitigeť a calore nāli fortificato in sōno.
q̄nto vt q̄escat hō ab abominatione saporis medicine q
cū eructuat p suū saporē sursū ascēdit ad os: ⁊ a dolorib⁹
Q pp stupefactionē sensus in somno. ℄ Cā scōi dicti est: q2
medicina debilis digeriť a nr̄o calore ⁊ nō opať vt medi
cina postq̄ digesta est. Sꝫ si dicať ꝯ: q2 in cura egritudi-
nū capitis p̄cipiť somn⁹ post medicinas debiles: vt p̄ ter
tij c. illo. Cū māmā purgare tē. Dic di ꝙ medicina pōt di
ci debilis aut fortis duob⁹ modis. Uno mō in cōparatio
ne ad euōnē quā hꝫ facere: ⁊ h̄ mō illa que plus euat aut
hūorē magis resistētē dr̄ fortis. scōo mō in resistēdo calo
ri nāli trāsmutāti ipsā: ⁊ h̄ mō logť Aui. h̄. Accidit autē
vt plurimū q medicine q̄ sunt fortis virtutis in euando
ēt sunt fortes in resistēdo calori ⁊ idigestibiles ⁊ ecōtra:
sꝫ tn̄ nō semp: vn̄ lꝫ aloes sit de debilr soluētib⁹: fortiter
tn̄ resistit calori ⁊ ꝓhibet sui dissolutionē ⁊ corruptionē
⁊ cōuersionē in chilū. Aui. Ꝟo loco allegato p̄ᵐ tertij p̄ce-
pit somnū sup debiles mō p̄mouēt sunt fortes ad sensū
Aui. hic. ℄ Cā aūt q̄re nō ē dormiēdū postq̄ medicina
icipit opari ē: q2 ex somno ipediret opatio. Nā mās ad
vētrē ⁊ itestina delatas v̄tus sensitiua nō p̄ciperet: ⁊ sic non
stimulareť

A stimularet expulsiua. Accidit etiā ꝙ musculi ventris qui iuuāt ad expulsionē sūt tūc ꝓhibiti ab opatione. Et hoc intelligat vbi nō itēderemꝰ ad restringēdū. Et si qrat vtrū cōpleta opōne farmaci sit dormiēdū: dicā ē i pcedēti ca.

¶ Ampliꝰ cū aliqs medicinā bibit nō ilico super eā se mouere dʒ: sed dʒ sup eā qescere vt ipsaʒ nā circūdet ⁊ in eā opet: qm̄ nisi nā in ipsa opata fuerit: nō opat ipsa in nām.

B ¶ Iste est 2ꝰ canō. ꝙ cū aliqs bibit medicinā nō statim se dʒ mouere ad hoc vt calor circūdet medicinā: qm̄ si calor nō opet in eā ipsa nō opabit in nām. Et ꝯstat ꝙ hoc est verū de medicinis attractiuis in potētia: sʒ q̄ sūt attractiue actu nō opʒ ꝙ calor agat in eas. Bonū est tñ sup illas qescere ne expellant cito a corpe vt melius trahant.

¶ Odores quoqʒ nauseā ꝓhibētes olfacere dʒ sic ē odor mētbe ⁊ rutbe ⁊ apij ⁊ cytōiorū ⁊ boli corasceni aq̄ rosacea ⁊ pauco aceto aspsi. ¶ Et si ex odore medicīe qs exterrit cū medicinā bibit nares ꝯstrīgat. ¶ Et q medicinā abhorret dʒ masticare parū ex tarchon: ideo vt sui oris virtus stupida fiat. ¶ Et si vomere timuerit extremitates cōstringat: ⁊ cū ipsam biberit desuper rem stipticam bibat.

¶ In isto canō. docet Auic. qd faciēdū ad hoc vt medicina meliꝰ retineat: ⁊ sūt qnqʒ. Primus est ꝙ olfaciat odores ꝓhibētes nauseā sicut est odor mētbe ⁊ rutbe ⁊ apij ⁊ cytōiorū ⁊ boli aspsi aq̄ rosata ⁊ aceto pauco ⁊c. i. aq̄ rosate occultet odor. Scōs ē ꝙ si qs terret ex odore medicine tūc cū ipsaʒ bibit ꝯstringat nares. Tertiꝰ ē ꝙ si qs abhorret medicinā i sapore masticet pꝰs parū ex tarcon vt sui oris virtus fiat stupida. Quartꝰ est ꝙ si quis timuerit vomere ꝯstringat extremitates cū strictura dolorosa. Quintus est ꝙ in isto casu bibat sup medicinā aliqd stipticum: sicut cytoniorū succū aut aliud. ¶ Circa pm̄ dictū nota ꝙ ex odore delectabili ꝓhibetur abominatio: ⁊ cā est: qr odor subordinat gustui ⁊ abominatio: ⁊ eiꝰ ꝓhibitio fit p habitudinē ad gustū ⁊ seqt multitudinē odoris. ¶ Nō 2ꝰ ꝙ hic ponunt plima vt eligat illud qd patiēti ē placidiꝰ ⁊ cōmodiꝰ: vn̄ ponunt cala ⁊ frida in lr̄a. ¶ Circa 2m pʒ cā. ¶ Circa 3m nota ꝙ tarcon ē herba silis multū satiregie ⁊ thimo in aspectu ⁊ in sapore: ⁊ ē cala. In ea tñ est virtus qdā stupefactiua: vt dī 2ꝰ canō. c. ppꝛio: ⁊ ē infridatio qdā: ex quo dat intelligi ꝙ stupefactio sua est p ptem frigidā in eo sicut in filonio ⁊ tyriaca noua. Sʒ vtrū calidū possit stupefacere ē qd alia. ¶ Circa 4m dcm̄ cōstat ꝙ dolor facit minꝰ sentire nocumētū medicie iuxta afo. Duorū dolorū ⁊c. ¶ Circa 5m nō ꝙ dū aliqd de subā medicine abominabilis adheret meri: meliꝰ est sumere abstersiua ⁊ statim ꝯsequēter adhibere stiptica.

D ¶ Medici pterea pillas qs ei daturi sūt qnqʒ i melle voluūt: ⁊ qnqʒ sr̄ eas ꝓijciūt mel aut zuccharū coctū donec eis inde faciāt tunicā. ¶ Et eo quoqʒ qd ē igeniū vtile ē vt sup eas ponat cera cū pauco oleo mollificata. ¶ Et ex eo qd ē magis ꝯueniēs igeniū: ē vt os aq̄ aut alia re ipleat: deinde pillule sicut sunt bibātur sup ipsaʒ: aut que aliquo horū igeniorū aptate fuerint: trāsglutiētur itaqʒ oēs ita ꝙ medicine operatio non cognoscetur.

¶ Dat modū ꝯsequēter sumēdi pillulas ad ꝓhibēdū abominationē: ⁊ sūt q̄tuor modi positi. Primo ꝙ iuoluat in melle. Scōo ꝙ sup ipsas ꝓijciat mel aut zuccharū coctū: ita ꝙ fiat eis tunica sicut in coriādro ꝯfecto. Tertio ꝙ ex cera ⁊ oleo fiat eis tunica: ⁊ dicit notāter cū oleo: qr si cera ponat sola pille nō opant: qr cera nō facile dissoluitur. Sʒ qn̄ est cū oleo facile dissoluit. 4m ē ꝙ os repleat aq̄ vel aliq̄ alio sic iulep aut vino: vt possint pille cū illo trāsglutiri: nā tūc trāsglutiēt oēs ⁊ ñ pcipiet medicie sapor. E

¶ Et opʒ vt apozima tepidum bibatur ⁊ pillule cum aqua tepida sumantur.

¶ Docet qūo sumit apozima ⁊ qūo pillule: dicens ꝙ apozima sumat tepidū ⁊ pillule cū aq̄ tepida. i. leuis caliditatis: ⁊ hoc qr friditas ipedit opōnē medicine attractiue. Per apozima g̃ itellige oē qd in forma liqda sumit: in q̄ vtutes medicinarū ꝯtinent: ⁊ dʒ sumi calm̄ ⁊ nō tepidū: qr tepida dissoluūt robur vētris nisi intēdamus vomitū.

F ¶ Frigidi pterea stōchꝰ ⁊ pedes calefaciēdi sūt. ¶ Cūqʒ ipsiꝰ aia sedata fuerit ambulet ⁊ moueat paulatī: qm̄ morꝰ hic ē iuuatiuꝰ. ¶ Et iterpositōe horarū ex aq̄ cala tātū bibat ꝙ medicinā nō liq̄faciat ⁊ expellat ipsaʒ ⁊ eiꝰ debilitet virtutē nisi fuerit i hora qn̄ necesse ē vt vētris stringat solo. ¶ In potu quoqʒ aq̄ cale malicie medicine existit debilitatio.

¶ In isto. §. ponit qdam resistētia vomitui: lʒ etiā alias habeāt vtilitates: ⁊ sūt tria. Primū est ꝙ si stōchus aut pedes sūt fridi calefiāt cū igne ⁊ pānis ⁊ aliqs modis ⁊ fricatione. 2m est ꝙ cū fuerit sedata aia eius. i. cū abominatio vel subuersio aie cessauerit bonū ē vt paulatim moueat leuiter ambulādo: vt moueat medicina ad fundū stōchi descēdēdo ⁊ ꝓhibeat vomitꝰ: post hoc etiā ē iuuamētū cōmouēdi leuiter huores: vn̄ faciliꝰ trahunt a medicia. 3m ē ꝙ iterpositis qbusdā horis bibat ex aq̄ cala: supple nō multū: sʒ parū: ita ꝙ nō liquefaciat medicinā: ⁊ ꝙ ñ expellat ipsaʒ: ⁊ ꝙ nō debilitet eiꝰ vtutē nisi fuerit in hora qn̄ nec̄e est stringat vēter. Et addit ꝙ in aq̄ cala est virtus debilitādi malitiā medicine. ¶ Ubi nō fm̄ sniaʒ Hip. ⁊ Gal. 2ꝰ regiminis acutorū ꝙ sepe cū ē fortis abominatio vel fit iclinatio ad vomitū accidit rigor ⁊ frigus extremitatū: ⁊ fit in calore retractio ad cor pp cōpassionē stōchi: tūc g̃ calefiāt pedes ⁊ stōchus vt trahat calor ad exteriora ⁊ ad stōchū: nā nimis debilitaret stōchus a pharmaco si calor nālis nō resisteret: ⁊ debilitata supiori pte seq̄ret vomitꝰ ⁊ alia mala accñtia: vt pʒ. Dynus aūt vult ꝙ hoc tpe calor trahit ad iteriora ad expellēdū nocuū: ⁊ ꝙ per calefactionē istorū locorū ducit ad iteriora vn̄ nō expellit: ⁊ vult ꝯsequēter ꝙ in hoc casu stōchus ē ifrigidatꝰ q̄ ad ptes exteriores nō q̄ ad iteriores: ad q̄s calor est attractus: ⁊ tu dic isto mō si placet. ¶ Circa 2m nō ꝙ hoc morꝰ nō fit in pnꝰ vt nā bn̄ āplectat pharmacū: sʒ cū iā sedata ē aia: nec tātū timet de agitatiōe pharmaci: qr dscēdit ad fundū ꝯuenit morꝰ de q̄ dixit pp cām dictā. Qō. IIII.

G

H

Circa 3m dubitat de aq̄ cala sumēda i potu: vī ꝙ nō sit verū: qr Hip. ⁊ Gal. 2ꝰ regi. acu. voluūt ꝙ pꝰ potū pharmaci qlibet aliꝰ potus iterdicat. Scōo qr post potū apozimatis ⁊ liqde medicine non vī qd faciat ista aq̄ nisi nimiū mollificare: ⁊ sic facit ad exitū accelerare medicinā. ¶ Ad dubiū dī ꝙ post assumptionē medicine tria ꝯsideramꝰ tpa. Unū est tps dū actu euāt: ⁊ nō incipit supfluere. Scōm est tps anq̄ incipiat euāre. 3m ē tps qn̄ sufficiēter euāuerit. In 3ꝰ tpe non est dubiū ꝙ ꝯuenit potꝰ aq̄ cale: ⁊ in nōbili q̄ntitate vt lauet corpꝰ a pharmaco cū iā nō indiget eo ⁊ faciat residuū pharmaci expelli

Marginal notes (left): Nō ꝙ cū dicit ē istā: nā sine nā stōchi diger ac sine discretione: dʒ medicinā amplectare ad hoc vt actuet: nō si fiat morꝰ pꝰ assumptionē medicine subito nō amplectat eā: ideo nā ñ agit in medicinā nec ecōuerso: sed postq̄ opari cepit mouet corpꝰ: qr agitāt huores ⁊ mediꝰ educunt. Cōuenit etiā qes i hoc ñ solū pp cām dictā: sʒ etiā vt non agitet os stōchi ne euomat medicina sumpta: ⁊ est qescēdū non solū qete corporis sʒ etiā aie: mota enī aie sic distrahunt nāʒ a reductione medicine ad actū: sicut morꝰ corporis: quare ⁊c.

C

Marginal note (right): Scias ꝙ si motus fiat cū adest nausea: tūc ipsa fieret maior: sʒ si fit pꝰ nauseā tūc talis morꝰ vigorat calorem: vn̄ fit melius reductio medicine ad actū vl facit descēdere medicinā de ore stōchi ad fundū: vn̄ cessat vomitꝰ.

I — N

r frāgat maliciā suam r potētiā si qua remāsisset: r vz eē aqua potius q̄ brodiū: in pmo tpe. s. dum euacuat nō est aliqd in potu dandū nisi forte pciperet eius operatio fu tura violēta r fortis nimis: tūc enim dādū est satis de aq̄ calida vt frangat virtus eius r eliquet r expellat. Sed si medicina nō dat signa supfluitatis r difficultatis opa tionis nō est aliqs pot⁹ dādus: r hoc volunt Gal. r Hip. 2° regi. acu. In scdo aūt tpe. s. ante operationē pharmaci cōuenit potus pauce aque calide ad tres intētiones. Una pōt esse ad liquefactionē pharmaci vt fortius suas spēs multiplicet r attrahat: r hoc non cōuenit nisi pharmacuz sit sumptū in suba dura. Scda intētio pōt esse ad debili tandū suā maliciā: lz nō intēdamus debilitatē solutionis vt si nimiū inflāmaret aut exiccaret: r hoc cōuenit liqui dis r duris dūmodo maliciā habeant. Tertia intētio est ad deponēdū partes eius a superiori parte stōchi: r ista pōt cōuenire oib⁹: r de ista proprie loquitur Aui. lz alias nō neglexerit: r debet aqua ad has itētiones data eē pau

K — ca: q2 nō intēdimus q̄ expellat medicinam aut ei⁹ attra ctionem debilitet. In tpe enim vltimo multa debet esse: r sic pz argumētorū solutio. ¶ Pro his aūt sensibus ex positis textus est Rasis 6° continētis dicētis auctoritate Gal. 2° regi. acutorū. c. 2. de morbo acuto. Si dederis ali cui febricitāti laxatiuū violēter in potu cū scamonea elle boro aut similibus: da ei in potu post illud de aqua ordei aut de sitibus nutriētib⁹: q2 inducit illud medicinaz ad fundū stomachi. Et lauādo qd adhesuz fuit isophago de eo r ori stōchi in bibēdo q̄ non noceat eis: ofert maximā vtilitatem: q2 indiget febricitans mundificatione stoma chi. Sz quotiens incipit laxatiuus agere noli dare de hīs rebus ne incidat laxationem: hec Rasis.

L — ¶ Qui āt medicinā bibere voluerit cal'e cplīis cōplōnis r dbilis cōpōnis r dbilis stōi erit ei meli⁹ vt eā bibat postq̄ pri⁹ biberit aliqd qd sit sic aq̄ ordei aut succus gnati: aut vt vlt dicā cū stōcb⁹ recepit nutriēs sbtile r leue: sz q n̄ ita fecit erit ei meli⁹ vt eā ieiun⁹ bibat.

¶ Ponit regulā in qua docet cōueniētē dispōnem stoma chi in sumēdo pharmacū fz varietatē naturarum: r dicit duo. Primū est: q vult sumere medicinā solutiuā si ē cali de cōplexionis r debilis stōchi: meli⁹ est q̄ pmittat potū aliquē: qui sit sicut aqua ordei aut succus granatoꝝ. Aut si dicat vlr in stōcho pmittat nutriēs subtile et leue. Qui aūt nō hz aliquā taliū dispōnū melius erit vt ea ieiunus bibat. ¶ Circa hūc casū nō q̄ stōchus inuenit ieiunus in duplici dispōne. Una est qū mēbra trahūt ab ipo ppinā tionē: r ista ē hora famis. Alia ē qū mēbra vicia. s. epar recipiūt ab eo chilū ō ppe r paꝝ aū ita q̄ non attrahit: tūc dicēdū q̄ p⁹ dispō nō est cōueniēs stōcho ad sumēdū pharmacū solutiuū. Nā nimis amplectaret ipm r nimis alteraret mēbra attrahētia aliqd de suba pharmaci r vt⁹ stōchi nimis debilitaret: r stōchus nimis dissolueret. In hora aūt scdo loco dicta stōchus est vacuus a cibo: sz for tis nō resolutus nec debilitat⁹ ab attractione mēbroꝝ: r iō medicina satis debite ab eo circūdat vt possit conue niēter alterari r actuari: r ibi nō est cib⁹ inuoluēs medici nā phibēs eā ab alteratiōe quā hz facere in humorē nec mēbra ipsaz trahūt. Stomachus ēt est satis fortis vt pce pto nocumēto expellat ipsaz: r deponit ipsaz facilr deor suz. His aūt oib⁹ casib⁹ est meli⁹ sumere medicinā stō cho ieiuno qū aliqd nō ipediat. Sz cū stōchus est calide cōplōnis cū sit vacu⁹ timet ne a pharmaco qd ēt ē cal'm nimiū calefiat. Silr si sit debilis q2 rare texture timen

Nō dicit ē q2 cū stōchus sit debilis: humo res cholerici currūt ad euz debiliatū ipz vel si medicina sumat magis debilitat ipm: ēt stōch⁹ cho lericus ieiun⁹ multū mordi cat a medicina: iō oz q̄ sumat aliqd: r silr ē si fuerit debil cōpōnis: quia multū debili tat ex multa resolutione: hec Gētilis.

M

dū ē ne pharmacū nimis ipz debilitet cū occurreret sibi nudo non coopto a cibo: r ne nimis resoluat ipm. Et silr qū stōchus est debilis: r iō in istis casib⁹ opz aliqd eē in stōcho per qd resistatur malis dispositionib⁹ pharmaci. Leuis tn̄ dz eē digōnis: vt nō extrahat a pharmaco anq̄ digerat r nō cōuertat in malos humores: ēt q̄ in qualita te opponat qualitati stomachi: q2 si stōchus sit calidus apponatur cibis frigidis: plurimū tamen q2 pharmacuz est calidum: oportet cibum esse frigidum.

¶ Plurimi pterea qb⁹ dat medicina vētris solutiua in estate ex ea pueniūt ad febrem.

¶ Hic ponit reglas sumptas a tpe anni dicēs q̄ plurimū illi qbus dant medicine tpe estatis veniūt ad febres: r iō supple cauēda est: r hoc est dictū in precedentibus.

O

Et h̄ cueniti p per supcalefa ctionē r rarifi cationē cū de bilitate ōtrita ab estiuo calo re: ēt pp sup calefactionem corpis a phar macia q̄ vt in plib⁹ est cal'a r sicca: ēt pp supcalefactio nē sanguinis r spūs ex mo tu agitato stō ri: q2 calor ae ris cū impetu trahit ad exte riora r virtus medicine ad interiora: qua re r̄c.

¶ Opz pterea ne an⁹ aq̄ frida lauet sz cū cal'a opz q̄ ne medicine potator comedat vel bi bat donec medicina suā pfecerit opationez. ¶ Neqz ēt q̄diu medicia opat dormiat ni si volūtas affuerit vt restrigat. ¶ Q: si ipsi⁹ stōchus nō toleraverit ne comedat ppea q̄ stōcb⁹ ei⁹ ē cholic⁹ r cito dscēdit ad ipz cho lera: aut ppea q a cōestiōe vehemēter absti nuit r famē tolerauit: det ei paꝝ panis ifusi pauco vio sup medicinā anq̄ vēter soluat: qm̄ h̄ ē ex eo qd medicinā fortasse adiuuat.

¶ Hec est scda pars scde ptis pncipalis hui⁹ capli: in qua docet qd faciēdū sit postq̄ medicina suā cōpleuerit ope ratione. Et diuidit in duas partes. Primo eni facit hoc. 2° redit ad iungēdū plures alios casū. tā de faciendis aū pharmaci potū q̄ ō faciēdis p⁹. 2ª ibi. [Quidā ēt.] ¶ In p⁹ ponunt duo casū. Prim⁹ est q̄ potator medicine nō dz bibere nec comedere donec medicia suā pfecerit opōnē: nec ēt q̄diu medicina opat dormiat nisi voluerit q̄ re stringat opatio. Sz si stōchus nō tolerat stare sine cibo r potu vsqz ad cōplemētū opōnis: aut q2 stōchus ē chole ricus: aut q2 ad ipm cito pperat cholera: aut q2 multum abstinuit a comestiōe: r tolerauit famē: tūc det ei paꝝ pa nis infusi in pauco vino anq̄ vēter soluat sup medicinā: qm̄ h̄ est fortasse ex eo qd adiuuat medicinā. Scds casū. est q̄ an⁹ nō dz lauari cū aq̄ frida sz cū aq̄ cala. ¶ Circa ptē pmā pmi casū. nō cām canonis esse: q2 cib⁹ assumpt⁹ p obtūdit medicine vigorē pmixtū cū illa. Scdo q2 cib⁹ cōueniens inclinat stomachū r intestina ad retentionez. Tertio si miscet cū medicina periculū est ne medicina ipediat ei⁹ opationē vel digōnē: imo sit cā corruptionis ei⁹. Quarto ne humores attracti cibū alterarent. Quinto si de cibo attrahat aliqd dubitādū est ne cū illo de medici na aut de hūorib⁹ malis attrahat ad venas. Sexto q2 me dicina erit cā eiectionis cibi ad intestina ante digestionē. ¶ Sz tu posses q̄rere hic qūo cognoscā q̄ medicina cō pleuit suā opationē: Rńdet p signa supra posita in pce dēti ca° s. sitim r somnū r mutatiōes egōnum: r est q2 su mēs nō sentit in eructatione saporē medicine vt pus. ¶ Sz circa tertiā ptē casū. nō q̄ si stōchus est cholericus aut si parat⁹ est vt ad eū i vacuitate currat cholera timē dū ē ne pharmaco cōplete opante nimiū exiccaret stō chus r traheret hūores acutos q postea facerēt dolores r syncopiz r alia mala accītia: r iō opz pūenire cōplemētū opōnis pharmaci in cibādo vt resistat cursui hūoꝝ cho lericoꝝ ad stōchū r malis affectib⁹ hui⁹ cursus. Silr si sumpta fuerit medicina sup fortē famē: timēdū ē i expe ctatione complementi operationis ne debilitatio nimia

P

Q

accidat: etiam

A

accidetētiā qz nō est amara timēdū est ꝙ nō pmittet hu mores euarı: ēt qz stōchus sic calitate exacuta non actuet pharmacū debite nec iclinef ad ipz expellēdū. Et iō assumptio panci cibi ɔfortātis ꝓ phibet accītus q̄ essent in corpib⁹ istis maioza q̄z nocumēta in eisdē corpib⁹ sequētia cibi exhibitionē. Cū h̄ ēt adiuuat ad h̄ vt melior fiat medicine opatio: qz stōchus nō ita retinebit medicinam: nec ita alterabit q̄litate intēsa nec phibebit humoꝝ extitū: t stōchus fortificatus ait in tpe solonis iuuabit ad expellēdū. Ex hoc dī ꝙ def panis īfusus in vino: cā est: qz ꝓ panē diu stat ibi mā ꝓ quā stōchus nō est auarus t phibef vini nimis cita penetratio. Per vinū aūt fit ꝙ corp⁹ cito ɔfortaf t ꝙ panis eliquatur. Qō. V.

B

Utrum aūt dāda sit medicīa cū vino solet hic q̄ri: Et dicit Dy. ꝙ in his in qb⁹ est stōchus debilis ē ɔueniēs: in aliqs aūt nō ex cā hic posita. Et ego puto ꝙ Dy. nō dicat vitatē nisi vbi vinū daref cā nutrimēti t medicina gr̄a soluēdi. Sz si vinū def vt adiuuās vtutē alicui⁹ medicie: nō video q̄re repugnaret plus de vino q̄z de aq̄ zuccbari cū q̄ daf turbith. Silr si medicīa sumaf nō solū intētiōe soluēdi: sz ēt alterādi vt deferaf medicīa ad locū: puto vinū adiūgi ɔueniēter. vn̄ Ras. 4° Almā. vult ꝙ medicīa de aloe myrra t croco sumaf cū vino albo t odorifero t calido. de reubarbaro nō pmittaf quin def cū eo pax vini albi odoriferi. ¶ Circa 2ᵐ cāl. nō ꝙ in extremitate intestini multotiēs remanet post medicinā aliqs humor ibibit⁹ aut aliq̄ ps medicine q̄ multotiēs stimulat: t fit cā q̄nq3 tenasmonie: t iō lauādus est locus cōpleta opōne: sz cū aq̄ calida: qz meli⁹ abstergit: t quia frigidū est magis inimicū ano t calm amicū: vt dī 5° pticula afo. Videf tn̄ Ras. 6° ɔtinētis alio mō intelligere t aliā dare cāz: vn̄ dixit auctē Gal. 6° epidimiaꝝ: ꝙ sumēs laxatiuū dz lauare anū cū aqua calida: eo ꝙ cōfert educatoriū laxando. Sed si fz laxationē fuerit superabūdās: lauandus est cum aqua rosata. hec Rasis.

C

Scias ꝙ tpe Auicen. post assellationes ex sūpta medicina mos plurimus erat: t max⁹ nobilium lauari cū aq̄ calida: ꝓmo vt mūdaret a reliqūs sordidum maner ꝓ ipsz mūdationis 2° vt dulcedine aque ꝓhiberet ab excessionib⁹ tenasmonis t ex acumine tam pharmaci q̄z hūoꝝ ꝓ anū trāseuntium. 3° vt actuali calore aq̄ cōfortaret anus: ac sua hūiditate facile obediat⁹ expulsionez: sz mos ille non seruatur.

¶ Quidā ēt dixerūt ꝙ pillule q̄ sūt cū apozimatib⁹ dande: sunt dande cum apozimatib⁹ q̄ sūt cuz eis homogenea. Pillule nāq3 que cholerā expellūt rubeā cū apozimate dande sunt alicui⁹ qd sit: verbi gr̄a: sicut fumusterre: t que melācholiā euacuāt cū apozimate alicui⁹ qd sit sicut epithymū aut polypodiuz aut his simile: t que flegma expellunt cū apozimate alicui⁹ qd sit sicut centaurea.

¶ In ista parte ponit plures cāl. de faciendis ptim ante pharmaci assūptionē t partim post: t partim simul: t hic tn̄ nō video ordinē: sed diuidif in tot ptes quot sunt cāl.

D

¶ Primus cāl. est fm quosdā: ꝙ pillule q̄ sunt dāde cū apoçimatib⁹ sint de homogeneis vel silib⁹ in euādo: vt verbi gr̄a ꝙ pillule q̄ euāt cholerā denf cū apoçimate fumiterre: sz pillule q̄ euāt meliaz cū apoçimate epithimi: t q̄ euāt flegma cū apoçimate alicui⁹ qd sit sicut centaurea. ¶ Circa cāl. nota ꝓ ꝙ multis de causis danf pillule cū apoçimatib⁹ sicut multis de causis medicine miscenf adinuicē. Nā q̄nq3 cōmiscenf vt vna corrigat nocumētū alteri⁹: aut vt adiuuet vtutē suam: aut vt deducat ad determinatū locū: aut vt faciat ipsaz magis acceptabilez: sz hoc ad ꝓᵐ posset referri. Qn̄ ergo h̄ aut meli⁹ reperimus in apoçimate aut apoçima est placidū: tūc nos damus pillulas cū apoçimate. Ego aūt vplurimū do pillulas cū apoçimate ex alis cā. Nā qn̄ itēdo dare apoçima qd ꝓꝓ vnā rē igrediētē est abominabile: rē abominabilē pono in pillulis t reliq̄ do in apoçimate. verbi gr̄a. si dandus est agaric⁹ cū decoctiōe sicuū t rerū pectoraliū: t cū manna vel pulpa cassie: ego dabo agaricū in forma pillulata t reliq̄ in forma potabili. Multotiens ēt cū intendimus ꝙ attractio fiat a longinquo: t tn̄ idigem⁹ aliquo potu: nō eniz a ꝓpinquo permiscemus apoçima t pillulas. Multotiens ēt intēdim⁹ humoris quādā mollificationē cū apoçimate vt facili⁹ trahaf. Propter multas ḡ causas danf pillule cū apoçimate: sz q̄nq3 talia apoçimata sunt solutiua q̄nq3 nō: max̄ie aūt sūt solutiua itēdim⁹ ꝙ ex ambob⁹ fit medicina vna solutiua: t nō putam⁹ solas pillulas sufficere.

Aposima est decoctio deuersarū medicinarū simul t de apozimantib⁹ meminit Gal. sue septima de sinatione sui uniuersal. t Auic. 5° huius tractatu 9°.

E

¶ 2° nota ꝙ pharmaca: q̄nq3 danf in pillulis: q̄nq3 in potu: q̄nq3 in ɔfectiōe vel electuario: q̄nq3 in puluere vel in traçea. Cā aūt est dispō patientiū: qz qdaz nō tolerāt potare: qdā nō sciūt deglutire pillulas. Quedā aūt medicine sūt ita abominabilis saporis ꝙ ab aliq̄ vix tolerarenf. Itē t est magis ɔsiderandū ꝙ q̄ danf in for⁹ solida: diuti⁹ moranf añq̄z dissoluanf: vn̄ multū pñt attrahere: vn̄ ad h̄ ɔfert figura rotūda. Et iō pillule danf qn̄ itēdim⁹ a lōginquo euāre: apoçima qn̄ de ꝓpe: ɔfectiones t pillulas qn̄ mediocrē morā querim⁹.

F

Quia ḡ pillule danf plurimū vt morā trahant: cōiter apoçima dz seq pillulas notabili tpe postq̄z sūpte sūt: vt nō phibeat operationē eaꝝ a longinquo. Et ideo Rasis 9° Almansoris ca. de melancholia dat pillulas in qb⁹ ponif agaricus tribus horis ante decoctionē epithimi. Et ex isto pz solutio ad questionez hic moueri solitam. s. qn̄ dz dari apoçima cū pillulis, vtrum simul aut ante aut post. Nam vplurimum est dandū post: sed q̄nq3 magis q̄nq3 minus fz varias intentiones. Canonis aūt veritas est: qz si pillule sint vnius humoris euacuatiue t apoçima alterius: tūc apoçima post datū nō sufficienter iuuabit ad attrahenduz humores cōmotū a pillulis: imo inchoabit nouū motū agitatū: t ideo erit inconueniens talis compositio.

G

¶ Cum aūt euāre volueris corpus siccū carnē habēs durā medicina forti sicut elleboro t his similibus vehemēter stude in humectando ipsum nutrientibus vnctuosis.

¶ Hic ponit cāl. de ꝓpatione quorūdā corpoꝝ respectu quarūdā medicinarū dicēs ꝙ cū volueris euāre corpus siccū durā carnē hñs cū medicīa forti sicut est elleborus t sibi silis: tūc vehemēter stude in humectādo ipsuz cuz nutrientib⁹ vnctuosis. Et iste cāl. q̄si virtualr est ille afo. Ad elleboros his. Et rō est: qz hec corpa si nō prehumectenf nō hñtia de humido multū qd trahaf ad medicinā ꝙ sit cā euationis medicine: diu tenebunt medicinaz intus: t sic accidentia sequentur fortia. 2° iterū periculū est ꝓꝓ fortē exiccationē ellebori ne incurrant spasmū siccuz nisi sint prehumectata. Et tu hoc nō intelligas solū nutrimentū vnctuosuz: sz ꝙ sit multū t qd quiescat: t breuiter alia faciat per que corporū multiplicatur humiditas.

H

¶ Et ad vltimuz cum fortes medicine multi sint timoris: tales. vz. q̄lis est elleborus: qm̄ in corpore inmundo efficit spasmum t repleti corporis cōmouet humiditatez motu turbido: t ad intestina trahit illud quod ei difficile est expellere: t timali venenosi sicut mezercon t alscebran t earum impedimentuz cum superant remouet rayb.

¶ Hic docet succurrere medicinis fortibus qn̄ superāt t faciunt accidētia fortia: dicēs ꝙ qn̄ medicine sunt fortes ad vltimū. s. vltimate malitie cū sint multi timoris: sicut verbi gr̄a elleborus t mezercon. i. laureola t alscebran. i.

I esula ꝛ alij titimalli venenosi:eoꝝ īpedimētū cū supat remouet rayb. ¶ Ubi nota ꝙ titimalli: vt dicit Serap. est nomē cōe ad oēs medicinas lacticiniū hñtes. Sꝫ taliuꝫ q̄dā sūt venenosa sicut meȥereō ꝛ elleborus ꝛ alscebrā.i. esula ꝛ multa catepucialiū gñe:q̄dā aūt nō:sicut volubilis minor. Aui. hic loquit̄ de venenis ꝛ alijs medicinis similis malitie. ¶ 2ᵒ nota ꝙ he medicine sunt magni timoris pp̄ suā venenositatē ꝛ pp̄ violētiaꝫ sui opis:ꝛ pp̄ ventositatē p̄ quā agitatā ꝛ generatā ab eis vel ex eis faciunt ascendere malas mās supius:ꝛ sic mouēt eas motu inordinato ꝛ turbido. Et pp̄ suā exiccationē ꝛ caliditatē propriā nocet neruis pp̄ qḋ timet̄ in eaꝝ opōne de spasmo:ꝛ pp̄ motū māe multe viscose cū ventositate agitate quasi subito ad intestina faciēdo dolorē cōstat ꝙ mouēt ad intestina illā qḋ est difficile ex itestinis expellere:ꝛ hec oīa dedit Aui. intelligere in līa. ¶ 3ᵒ nota ꝙ iste medicie dicunt̄ supare corpus qñ ex dolore vel agitatione vel vētositate vel caliditate aut exiccatione sua ipꝫ nimiū pmutarent:ita ꝙ intēderem⁹ ad illaꝝ v̄tutes extinguēdas:ꝛ qñ

Spasm⁹ fit in corpe mōdo: q: trahit bo ꝛ tenanuū qñ cū terrore natur trahitur ꝛ violentia.

K ita est:tūc dicit Aui. ꝙ īpedimētū illarū tollit̄ per rayb. ꝛ bene līa exterior exponit ꝙ est lac acetosum. Et Simon Januēsis in synonymis dicit ꝙ est lac acetosuꝫ:ꝛ pbat h̄ p̄ Rasim 9ᵒ Almāsoris.c. de cura diabetis. vbi dat rayb. Et practica greca correndēs Almansori. loco illius hꝫ lac acetosuꝫ. Dy. aūt nō acceptat h̄:q: lac acetosum est ꝯstrictiuū:ꝛ ꝯstrictiua nō debēt dari ad remouendas medicinaꝝ violētarū malitias. Ego tñ p̄ non video ꝙ absolute dicat̄ ꝙ restringit fluxū. Sed Aui. dicit ꝙ restringit fluxū cholericū ꝛ sanguinē:sed h̄ erit magis extinguēdo q̄ꝫ stipticitatē inducēdo. Et ipsemet Aui. dicit ꝙ lac acetosuꝫ in corporib⁹ calide cōplonis sepe lauat ventrē:dato tñ ꝙ cōstringeret. Stat ꝙ suis alijs q̄litatib⁹ ita extinguat illarū medicinarū malitiā ꝙ ꝯueniet. Dicit etiā Dy. ꝙ illud qḋ confert est aqua lactis confecta cum melle ꝛ pauco salis:vnde ipsa lenit ꝛ abstergit:ꝛ est cā expulsionis medicine:sed nescit vtrum sit rayb vel aliud ꝛc̄.

L ¶ Ampli⁹: medicina multotiēs suū odorē in stōcho dimittit:est ḡ sic̄ si medicia ibi remanet:cui⁹ medicamē est aq̄ ordei q̄ ipꝫ lauat:q̄ qdē melior existit eoꝝ que in potu sumunt̄.

¶ Ponit cañ. aliū de faciendis ꝓpter qḋdā accidēs:ꝛ dic̄ ꝙ multotiens medicina dimittit suū odorez in stōcho:ꝛ est ac si medicina remāsisset in stōcho:ꝛ medicamē hui⁹ accidētis est aq̄ ordei q̄ dictū odorē lauat:ꝛ aq̄ est melior eoꝝ q̄ sumunt̄ in potu ad hāc cām. ¶ Ubi nota ꝙ eoꝝ que sumunt̄ in potu pp̄ nocumēta medicine q̄dā dantur ad frangendū acuitatē ꝛ malitiā medicine:quedā dantur ad expellēdū medicinā cito a corpe. Eoꝝ aūt q̄ expellūt: q̄dā sunt lubricatiua:quedā cōpressiua:quedaꝫ lauatiua. Mō istoꝝ q̄ expellūt meliora sunt lauatiua. nā cito educunt ꝛ cū h̄ relinquūt poros aptos. Sꝫ lubricatiua ꝛ compressiua multos relinquūt poros obstrictos. Aqua ordei ḡ in isto gradu bonitatis est ꝓponēda:ꝛ vltra h̄ sui frigiditate ꝛ hūiditate extinguit malitiā medicie:ꝛ iō ipsa est de meliorib⁹ q̄ sumunt̄ ad talē malitiā remouēdā. ¶ 2ᵒ nō ꝙ odor meᵉ plerūq꞉ remāet:q: ps aliq̄ adhesit villis stōchi:ꝛ iō ē ac si meᵃ remāsisset q̄tū ad abominationē ꝛ agitationē stōchi sequētē:ꝛ forte aliqd fac̄ de fluxu ꝛ cōmotiōe hūoꝝ. Dic̄ ḡ Aui. ꝙ h̄ ē remouēdū p̄ abstersiua.

M

Scias ꝙ huiusmodi aqua approximat frida si hēat exprimere virtutē pharmaci. si do hēat lauare ꝛ abstergere datur calida.

¶ Cūq꞉ tp̄s ꝓlōgabit̄ ꝛ medicia opari nō cepit:si alleuiatio fieri poterit vt nihil moueatur fiat:ꝙ si qd affuerit timoris meli⁹ erit vt hydromel traijciat aut ei⁹ syrupū aut aquaꝫ in q̄ nitrū resolutū fuerit:aut subijciat̄ ei collyriuꝫ aut fiat ei clystē. ¶ Ex cāis ṽo pp̄ q̄s medicia nō opat̄ ē cānaliuꝫ coangustatio de nā:aut pp̄ ꝯplōnē:aut pp̄ egritudis vicinitatē:in hñtib⁹.n. palysiꝫ aut apoplexiā medicinaꝝ vie ad suas mās coāgustant̄. Accidit ḡ vt difficile sit facē q̄tenus vēter eis currat. N

¶ Hic est alius cañ. in quo dī si ꝓlongat̄ tp̄s ꝛ medicina nō incepit opari si potes nihil facias.i. si nō cogeris non agas. Si aūt cogeris aut pp̄ festinātiā infirmi:aut q: aduenit tp̄s cibandi:aut paroxismus:aut pp̄ aliā cāꝫ:q: times ꝙ nō īducat aliquā malā cōplōnē vel q̄litatē ex diuturna mora:meli⁹ erit vt bibat aquā mellis aut syrupū ei⁹.i. potū factū cū ea:ꝛ aliquibus secū decoctis ꝓ varijs intentionib⁹:aut aq̄ in qua resolutū est nitrū:ꝛ ista est ad incitandū expulsiuā ꝛ incidēdū mās viscosas:aut supponat̄ suppositoriū:aut fiat clystere ꝛc̄. Et fiāt clysteria diuersoruꝫ modoꝝ:aut pure lenientia:aut abstergentia:aut carminantia:aut acuentia:ꝛ cā istoꝝ est clara. Nā cāe pp̄ q̄s medicine non operant̄ sunt angustia cannaliū:aut nālis: aut accidētalis cōplonis malitia:aut pp̄ vicinitatē egritudinis. Nā in hñtib⁹ paralysim aut apoplexiaꝫ vie medicinarū ad suas mās trahendas angustant̄ pp̄ egritudinē. Et pp̄ h̄ accidit ꝙ si sit difficile facere ꝙ vēter currat.i. fluat:accidit ēt istis ꝙ sunt debilitati nerui ꝛ musculi in vtraq꞉ istarū egritudinū:ꝛ iō sensatio stimuli est minor ꝛ silr virtus expulsiua obtusior ꝛc̄. Et tu nota de his infirmitatib⁹ ꝙ opꝫ in eis fortes adhibere medicinas. O

Collyriū qñꝫ sumit̄ p̄ suppositorio vt hic qñq꞉ p̄ medicinis oculoꝝ.

¶ Duas p̄terea medicias ventrē soluētes in vna die ꝯiūgē ē timorosū ꝛ est ex rectitudinē

¶ In isto cañ. dicit ꝙ cōiungere duas medicinas in vna die est timorosuꝫ ꝛ extra rōnē de soluētib⁹ vētrē:ꝛ h̄ est habitū supra:ꝛ intelligat̄ de medicinis solutiuis datis in dosi integra. nā timor est de supfluitate fluxus. P

Et rō est: q: superflue eius mus ꝛ virtus multū debilitatur: nā dare duas medicinas debiles cōuenit vt ꝯpleatur solo:q: da ta medicia aliquā f ꝛ clystere lauatiuū:ꝛ etiā hamus aquaꝫ zuccharinā p̄ os. hec Gentilis.

¶ Mis quoq꞉ medicia q̄ alicui hūori ē ꝓpria cū ipꝫ nō iuenit ꝯturbat ꝛ vētrē cū difficultate facit:ꝛ silr si ipꝫ in suo ꝯrio ifusū iuenerit.

¶ Hic ponit aliā regulā dicēs ꝙ oīs medicina ꝓpria alicui humori qñ nō inuenit ipm:aut inuenit ipm infusuꝫ in suo ꝯrio ꝯturbat ventrē:ꝛ facit ventrē.i. soluit ventrē cū difficultate. Cā aūt dicta est supra qñ non inuenit:sed qñ inuenit ipꝫ infusuꝫ in suo ꝯtrario. cā est q: cōtrarius humor resistit eductioni hūoris ꝓprij illi medicine:q: non pōt euacuari ille humor quē respicit de ꝓprietate nisi cōmoueat ꝛ agitet illum in quo est infusus.

¶ Mis p̄terea medicia humorē in primis extrahit q̄ est ei ꝓpri⁹:deīde illū q̄ est post ipꝫ in multitudine ꝛ subtilitate ꝛ reliquos s̄m hūc ordinē p̄ter sanguinē:qm̄ nā vsq꞉ ad postremū eum retinet ꝛ recōdit:humorez ṽo ex longinquo attrahere est difficile. Q

¶ Hic dat regulā de mō euacuandi humores p̄ medicinas q̄ solū vnū respiciūt de ꝓprietate:ꝛ dicit ꝙ oīs medicia in p̄mis extrahit humorē q̄ est ei ꝓpri⁹:deinde illuꝫ q̄ est post ipm in multitudine ꝛ subtilitate:ꝛ in reliquis hoc ordine nisi in sanguine. nā lꝫ sanguis post aliū humorē in ordine sequeret̄ in multitudine ꝛ subtilitate vt post choleraꝫ:tñ nā nō pmittit ipm euacuari:q: recōdit ipm vsq꞉ ad vltimuꝫ tanq꞉ humorē benigniorē. ¶ Ex istis pꝫ ꝙ post euacuationem humoris p̄ncipalr intenti a medicina duab⁹ de cāis pōt

A vnus humor aliū p̄cedere in euōne: vna est: q2 in se sit facile mobilis: q2 subtilior aut amplior in quantitate. 2° q2 minus a nā retinet: ꝛ pp̄ hāc scđam cām accidit sanguini ꝙ semp̄ est vltim⁹ vt euētur: ꝑpter p̄mā melācholia ꝺʒ eē vltima. Ex hoc pʒ 2° ꝙ nō semp̄ idē humor seq̄t̄ immediate humorē ꝓpriū vni medicine in euōne cū sup̄fluit. Nā qn̄ iaʒ a scamonea euata est cholera ꝯtingit ꝙ nō solū flegma sed melācholia euētur vbi melīa fuerit humor parātior ꝛ magis molestās virtutē q̄ flegma nō obstante ꝙ flegma eēt subtilius ꝛ amplioris q̄ntitatis. ¶ Vlteri⁹ nota ꝙ nō solū seruat̄ ordo in trib⁹ reb⁹ dictis. s. in subtilitate multitudine ꝛ maiori conatu nāe ad ip̄ʒ expellēduʒ: ſʒ ēt in ꝓpinquitate ad vias ductuū: vn̄ multotiēs cōtingit ꝙ medicīa solutiua chole p̄us euat flegma si fuerit in intestinis ꝛ stōcho: q2 cū nā ibi pcipiat nocumētū: nūc insurgit ꝯ id qđ in stōcho ꝯtinet̄ ꝛ illō expellit: ita ēt in sup̄flua opp̄ōne pōt ꝯtingere ꝙ flegma erit multū i venis vicinis intestinis ꝛ nō cholera: vn̄ post melīaʒ medicina de proprietate illius euatiua flegma ꝛ nō cholerā euabit: ꝛ hoc pōt sumi a Sera. 6° breuiarij. ¶ Ex qb⁹ pʒ ꝙ plurimuʒ etiā humorib⁹ hn̄tib⁹ adinuicē ꝓportionē quā debēt hr̄e in corpe sano in istis q̄tuor. s. in subtilitate multitudie inconuenientia ad nām ꝛ in existēdo in debitis locis: medicīa cholere euatiua de ꝓprietate ꝛ nō flegmatis ad modū loquendi medicoꝝ. p̄ euat cholerā ꝛ si excedit in ope sup̄fluēdo post. 2° loco euat flegma. 3° melīaʒ. 4° sanguinē. Illa aūt q̄ est flegmatis euatiua. p̄ euat flegma. 2° cholerā. 3° melīaʒ. Illa aūt q̄ est euatiua melīe. p̄ melīaʒ euat. 2° cholerā. 3° flegma. vltimo sanguinē. Et hunc ordinem innuit Aui. hic ꝛ Gal. 3° de simplici. distinctione 4° c. vltimo. Cū aūt nō seruat̄ talis ꝓportio: q2 aut vnus est plus ꝓportionaliter augmētatus q̄ ali⁹: aut q2 vn⁹ est factus horribilior alio: aut q2 vn⁹ eēt ingrossatus ꝛ ali⁹ subtiliat⁹ respectu ei⁹ qđ ꝺʒ eē in sano: aut q2 vn⁹ eēt min⁹ ꝓpinquior vijs ductuū: nō eēt incōueniēs hos ordines nō seruari vt est dictū: imo sīt qn̄q3 sanguinē p̄ educi: q2 eēt tāte discōuenientie ꝙ nā tētaret ei⁹ expulsionē ꝛ nō egeret nisi paruo adiutorio in aptione venaꝝ aut in mutatione. Et tu ex dictis multas tales varietates cōprehēdes posse accidere vt quotidie notat experiētia. ¶ Vltimo nota ꝙ verificari de medicina vicini humoris ꝛ nō plurimū de ꝓprietate eductiua. Nā agaricus q̄ purgat cholerā ꝛ flegma: q2 p̄ncipal̄r respicit flegma nō est dubiū ꝙ p̄ᵐ euat multotiens flegma: deinde cholerā. ¶ Sed p̄ clariori declaratione causaꝝ hoꝝ dictoꝝ dubitatur. Qō. VI.

Utrum qn̄ medicina datur in nimia quantitate vel quouis alio mō sup̄flue euat euacuato humore quem de ꝓprietate respicit debeat alios humores euare. ¶ Ad p̄tē negatiuā argr̄ p̄ sic. Sicut se hʒ magnes ad ferrū: sic se hʒ medicina ad humores: quos de ꝓp̄etate ꝺʒ euare: ſʒ qual̄rcūq3 fortificata v̄tute magnes nō attrahit nisi ferrū: g̃ a simili q̄litercūq3 fortificata v̄tute medicine nō attrahet nisi illū humorē quē de ꝓprietate respicit: ꝛ sic nō habebit aliū euare. ¶ 2° sic. Si medicina sup̄flue euans attraheret humorē quē nō respicit de ꝓprietate: vt verbi gratia attractiua cholere cuiʒ superfluit cuacuaret flegma sequeret̄ ꝙ cū euaret flegma adhuc deberet euare cholerā. ꝯn̄s est falsuʒ ꝛ ꝯ experientiaꝫ: ꝛ ꝓbatur ꝯn̄ia: q2 qn̄ talis medicīa euat flegma: ip̄sa est potēs ad attrahendū per suaʒ ꝓprietatē ꝛ magis hʒ attrahere cholerā q̄ flegma: aliter cuiʒ nō p̄us illā euasset: ꝛ ibi est etiā cholera eque bn̄ approximata qn̄ iam sup̄fluit euatio ꝛ ꝑmutat̄ ad flegma: qđ ꝓbat̄: q2 in nulla dispōne pōt esse corpus ab aliquo q̄tuor humoꝝ integre euatū esse stante vita: vt pʒ 2° elemētoꝝ. G. q2 sunt corpis elemēta. ¶ In oppositū est ꝛ ꝙ euent̄ alij humores ordine supradicto: est Aui. hic in textu: ꝛ G. 3° de simplici. loco alleg. ꝛ Auer. 5° colliget. ꝛ oēs medici: ꝛ pʒ p̄ experientiā. ¶ Pro dubio est notādū ꝙ medicinā euare ordine p̄dicto qn̄ sup̄fluit est notū ꝛ ꝯcessuʒ ab oib⁹: ſʒ in cā mō quo fiat est diia inter Gal. loco allegato ꝛ Auer. 5° colliget. Naʒ Gal. vult ꝙ medicina postq̄ euauit humorez quē respicit de proprietate nō trahit aliuʒ p̄ ꝓprietatē attrahendi: sed est cā euationis alioꝝ humoꝝ: q2 remanet virtus eius vt aliqđ adherens orificijs venaꝝ ꝛ sui mala q̄litate stimulat cōtinue virtutē expulsiuam venaꝝ. 2° q2 aperit orificia illa ita ꝙ remanent magis larga q̄ debēt esse: effluit humor ꝯtentus in eis sicut fluit ab aliquo vase liquor facto in eo foramine. Et 3° q2 pp̄ multā expulsionez factaꝫ debilitata est cōtentiua venaꝝ. Et 4° q2 pharmacū ꝛ humor currēs p̄ orificiū vene ꝛ p̄ venā alterat venā ad malā q̄litatē: ꝛ oīs mala cōplō debilitat illud cui⁹ est mala cōplō: ꝛ iō seq̄t̄ exit⁹ alioꝝ humoꝝ ab illo quē medicina attraxit: quos tn̄ humores medicīa nō attrahit nisi p̄ accns: q2 est cā ꝙ vene nō retinent ꝛ ꝙ expellunt humores. Et ꝙ hec sit mens G. pʒ 3° de simplici. loco allega. cuʒ dixit. Et cā q̄re in euōne ei⁹ qđ euat̄ oino ex huōrib⁹ q̄ nō sunt ꝓprij medicine nec ꝯueniētes ei: ꝯsiderat̄ in ea cōplō: est in tribus reb⁹: quaꝝ vna est debilitas venaꝝ: ꝛ alia est amplitudo orificioꝝ venaꝝ. 3ª est mordicatio medicine solutiue. Et sic pʒ ꝙ G. nō ponit medicinā p̄ aliquā virtutē trahere talē humorē p̄ se: ſʒ ꝙ est accidētalis cā illi⁹ euōnis aliqn̄ ēt ſʒ ip̄suʒ sola mordicatio sufficeret ad hāc euōnē: ꝛ si vene sint fortes ꝛ orificia nō magis apta opportuno. ¶ Cā aūt ordinis in tali euōne f̄m Gal. maxime cōsideranda sunt subtilitas ꝛ grossities ꝛ debita vel idebita humoꝝ habitudo ad corpus vel maioritas aut minoritas cōuenientie cū virtute corporis. vn̄ in fine capl̄i ita dicit. Cā aūt ꝑpter quā qn̄ isti humores euant̄ est coꝝ euatio f̄m ordinē quos dicimus sunt tenuitas humoꝝ ꝛ grossitudo eoꝝ addicio ꝛ diminutio in ꝓp̄etate cuiuscūq3 eoꝝ in corpe ꝛ cōuenientia ip̄soꝝ ad ip̄m. Et ego addidi multitudinē ꝛ paucitatē supra ad specificandū illū modū cōueniētie. Nā multotiēs qn̄ excedit mensurā p̄ ꝙ est discōueniens: ꝛ paucus lʒ nō sit ita ꝯueniēs sicut mediocris: tn̄ nā magis conat̄ ad illū retinēdū pp̄ p̄uationē. Et Gal. ꝙ cōprehendit sub cōuenientia. Addidi ēt ꝓpinquitatez ꝛ distantiam a loco a quo fieri ꝺʒ euatio ex auc̄te Serap. Et pōt hec positio ꝓbari p̄ rōnes ambas factas ad oppositū p̄ quas ostēdit ꝙ hic motus sit non trahente ꝓprietate medicina. Et tūc statim sequit̄ ꝙ p̄s que euacuat̄ est habilior ad motū pp̄ subtilitatē: aut q2 minus a nā retinet̄. ¶ Auer. aūt 5° colliget. c. 14.° dicit cām esse virtutē attractiuā cōiter humoꝝ nō a ꝓprietate. Dicit 2° ꝙ ꝓprietas gr̄a exempli trahēdi cholerā nō est in scamonea p̄ se quēadmodū ꝓprietas trahēdi ferrū in magnete: imo opʒ ꝙ hanc acquirat a calore nr̄o. 3° dicit ꝙ hanc ꝓprietatē non acquirit in quacūq3 quātitate exhibita: sed in dosi debita sub qua est expertū ip̄saʒ purgare cholerā. Et iō cū q̄rit̄ que sit cā euōnis alioꝝ humoꝝ ab illo de cui⁹ ꝓprietate est vt attrahat̄ a medicina. R̄ndet̄ ꝙ hoc est p̄ ꝓprietatē illā acq̄sitaʒ illi medicine dante in hac mensura gr̄a exēpli: que est ꝓprietas respiciēs oēs humores. Cū enim humores sint vni⁹ ꝓpinquitatis nō est longinquū talem ꝓprietatē cōiter respicientē oēs humores inueniri in medicina. Et qn̄ ꝙ mō dat̄ in mēsura multa maiori q̄ sit debita nō acq̄rit̄ illi medicine talis ꝓprietas limitata respiciens cholerā: vn̄ loco allega. dixit. R̄nderi ꝺʒ ꝙ ille calor quē hʒ medicīa purgatiua p̄ quē attrahit nō hʒ eū solū p̄ se vel in se cū actu sic est adamas qđ attrahit ferrū p̄

Margin: Et nō solū requirunt ad veritatē canonica q̄ ponunt hic: ſʒ ēt ꝙ si sit medicīa q̄ euet duos humores approp̄riatos. Primo enīʒ euat vnuʒ: deinde aliam. B

Margin: C

Margin: Cā aūt dubij mouet Auer. 5° colliget tractatu p̄° cap. 24. dicēs. Gʒ q̄rēdū est ꝛc. D

Margin: E

Margin: F

Margin: G

Margin: H

I solá formá specificá:qr acquirit ipm calorē a corpe:calor
enīz nō dat illū calorē nisi in q̄titate determinata in illa:
ꝛ ppterea qñ recipit alia q̄titas idetermināta nō stabit
in tali ppꝛietate.Et sic pꝫ ex Auer.ꝙ talis medicina qñ
daꝛ in q̄titate excedēte nō acqrit illā ppꝛietatē.Unñ paꝝ
post subdit.ergo attractio medicine non est ppꝛia alicui
humori nisi p viā cōpationis ꝛ pportionis determinate
in illa medicina ꝛ non in ol accidente:qꝛ qñ egredit̄ ab
illa q̄titate:tūc trahit solū illō qō attrahit p attractionez.
¶ Cōtra tñ hūc modū arguit̄ sic:qꝛ ex h̄ seqt̄ ꝙ medici
na attractiua melīe si daꝛ in supabūdāti dosi:ita ꝙ hēat
superflue euāre:dꝫ pmo euāre cholerā.post flegma:post
meliāz.ꝯñs tñ est falsuꝫ ꝛ ꝯ experientiā ꝛ ꝯ Gal.3° de sim
plici medicina.ca.allegato.ꝛ 2° de elemētis:ꝛ cōtra Hip.
in libello de humana nā:ꝛ ꝯsequentia tñ pbat̄:qꝛ medici
K na exhibita nimis nō acqrit illā ppꝛietatē attrahendi de
terminatū humorez:vt dicit Auer.ergo euacuat ꝛ in pn°
sue euātionis semper humorē aptiorē ad motū:talis aūt
nō est melancholia.ergo nō trahit in pmis melācholiaꝫ:
sꝫ cholerā q̄ est mobilior.Et pp hāc rōnē puto aut Auer.
nō ita intelligere vt videnṫ sonare verba:aut Gal.meli9
dixisse veritatē.Uideṫ etiam Auer.ex suo motiuo velle
ostēdere ꝙ nō semp ordo dictus saluet̄ in superflua eua
cuatione:imo ꝙ medicina melācholie euātiua euāt cōue
niēter flegma.Et añ Auer.Halyabas 2° practice:ꝛ Haly
in cōmēto h̄ voluerūt ꝙ ppꝛietas q̄ acqrit̄:qñqꝫ respicit
illū humorē pncipalē ꝛ aliū sibi viciniorē:mō flegma est
vicinius melācholie q̄ cholera:qꝛ cōuenit in q̄litate acti
ua ꝛ illa in passiua.Et sequētes hāc viā de ordine fundā
tur super dicto Hip.in libello de humana nā:cum dixit:
flegma cū sit frigidū ꝛ viscosuꝫ violētia pharmaci euāta
melia ppꝛia seqt̄ flegma.Et ego h̄ 2m nō puto verū cuꝫ
videamus in tali medicina ꝙ p trahit meliaꝫ qō non fa
L ceret nisi p ppꝛietatē ipsiuꝫ respiceret:nā per euātionem
cōez prius alij fuissent euāti.¶ Preterea ꝯ hoc est Gal.
ꝛ fere oēs medici. Et iō hanc auctoritatē intelligo nō ꝙ
vna medicina violēta euāta melācholia euāet postea fleg
ma:sed ꝙ reqraṫ violētia pharmaci p meliis euāanda.2°
requirit̄ violētia p flegmate:qꝛ est in scđo loco resisten
tie humoꝝ g pharmaco euāṫ.¶ Ex qbus cōprehēde
re potes ꝙ ego ꝛ in cā euātionis humorū ꝛ in ordine hu
moꝝ in euāndo sequor.G.sed mihi vi h̄ addendū in ei9
explanatione ꝙ in pharmacis solutiuis nō soluꝫ inuenit̄
virtus solutiua humoris propꝛij:sed gnālr pspiciens hu
morē oēm hora qua est actuata.Sed tñ due tales sunt in
medicina.Pꝛio attrahit illum quē a ppꝛietate respicit:ꝛ
postea cū effreniṫ p gnālē virtutē oīum humorū attra
ctiuā trahit alios ecōcurrente tñ aut venaꝝ expulsiua pp
stimulū:aut in vltime debilitatis egredientibus humori
bus a venis sicut in corpe mortuo.Cā aūt q̄re pono hanc
M virtutē attractiuā:est:qꝛ nō video quō data medicina so
lū cholere a ppꝛietate eductiua:ꝛ data medicina solū a p
pꝛietate flegmatis eductiua:ꝛ medicina solū melie edu
ctiua q̄ sint quelibet pars 3° pars dosis vnius euāṫ isti
humores.Et si dareṫ p se illa eductiua cholere nō opera
ret:nisi qꝛ attrahendo iuuāt se nō solū in ferēdo vim nāe
stimulando venas:maxīe cū vnū ab epate aliuꝫ a splene
aliū a capite euacuat:tunc enim in oi tali mēbro deberet
inferri vis a qualibet medicinaꝝ:ꝛ maxīe cū mēbra sint
distantia ad que nō opꝫ ire aliqd de medicina nisi q̄lita
tem.¶ Et ad argumēta rñdeo.Ad primū ꝙ non est sile
de magnete ꝛ medicina:qꝛ in magnete nō est nisi virtus
respiciēs rē vnā:sed in medicina est vtus cōiter respiciēs
plures humores:acquisita tñ a nostro calore actuāte eaꝫ:
lꝫ nō sit incōueniēs medicinā aliquā attractiuam esse in
actu talē sicut dicit Gal̃ tertio de simpli.c.penultimo. Et N
quare puto medicinā fuisse sanguinis attractiuaꝫ:de qua
loquit̄ Gal.in libello de pharmacijs:ꝙ rusticus ꝯsiderās
porcellos sup herbā qescentes a qbus riuuli sanguinis ad
herbā dirigebanṫ:ꝛ postea dando boib9 iterficiebat eos:
de qua Cōciliator loquit̄ differentia.144.a ꝙ multū per
paduanū territoriū inuenit̄.¶ Ad 2m argumentum con
cedit̄ ꝙ medicina cholere euātiua ꝯtinue duꝫ euāt alios
humores supfluēdo euāret cholerā nisi ad tantā ei9 pau
citatē veniret ꝙ residuū nā nimio conatu retineret.Et ex
hoc pꝫ ꝙ in certo casu nā plus conat̄ ad choleram q̄ ad
certū sanguinē retinēdū:ꝛ pꝫ ꝙ nō opꝫ totalr oēs alios
hūores eē euātos cū sanguis euāṫ:ꝛ hec de qōne sufficiāt

¶ Amplius cū timor affuerit ne nausea aut syn
copis alicui accidat postq̄ medicinaꝫ bibe
rit:oportebit fieri vt anteq̄ medicinā bibat O
tribus diebus aut duobus cum aqua rafani
vomat ꝛ vt rafanum comedat.

¶ Docet pparare quedā corpa ad accipiēdū medicinaꝫ:
ꝛ dicit ꝙ cū timor fuerit ne accidat nausea aut syncopis
postq̄ biberit medicinā:opꝫ ꝙ fiat vt añ assumptionem
medicine duabus vel trib9 vicib9 vomat cū aq̄ rafani ꝛ
ꝙ comedat rafanū.¶ Ubi nota ꝙ iste cañ.nō est seruā
dus i eo i q̄ timeṫ vomit9 pp supioris stōchi debilitatē ꝛ
in q̄ timeṫ cursus cholere ad stōchū:p hūc.n.visuꝫ vomit9
plus timendus est ei q̄ de illis accidētib9.Sꝫ sunt qdaꝫ
holes robusti stōchi in q̄ꝝ stōcho adheret aliq̄ mala mā
viscosa ꝛ ppꝛie in ore:de q̄ timeṫ ꝙ assūpto pharmaco
agiteṫ:ꝛ ide puoceṫ ad vomitū:ꝛ inde accidat syncopis.
In istis g̃ verificaṫ cañ.Aui.ꝛ rō:qꝛ ex h̄ vomitu remoueṫ
cā illoꝝ accñtiuꝫ.¶ Et si dicaṫ ꝙ ex vomitu ppараṫ vt
facili9 vomat vt dictū est sup9:g̃ nō est talis pmittēdus
cū intēdim9 pparare ad fluxū vt hic:sꝫ cū itēdim9 ppare
ad vomitū.¶ Di ꝙ visus ad vomitū cū facili vomitiuo
de se pparat corpus ad magis vomēdū:qñqꝫ aūt ꝯtingit
p accidēs qō magis pparat ad ei9 phibitionē:puta qñ p
ipsuꝫ euacuaṫ humor in ore stōchi q erit cā inclinationis
ad vomituꝫ.vnde vomitus vomitu curaṫ:ꝛ in cholerica
passione precipit̄ vomitus.Ad pmū istoꝝ intendit Aui.
supra cū dicit leues vomit9 pparare corpus ad mouēdū.
Sed in isto cañ.loquit̄ Aui.de scđo mō in quo est p vo
mitū istū leuē remotio pparationis ad vomendum.

Et iō Aui.in
tendit de nau
sea pueniente
ex humorib9
frigidis visco
sis in stōcho
existētib9:vñ
medicina cō
mouet eos:ꝛ
sit nausea:ꝛ a
liqñ syncopis
p cōpassionez
ad cuius mōe
coctio rafani
ꝯsumit ꝛ inci
dit tales hūo
res:quare ꝛc. P

¶ Oportet preterea ne multum salis sit in ci
bis eius qui medicinam vult bibere.

¶ In isto cañ.Aui.dicit ꝙ in cibis illoꝝ qui debent sume
re medicinā nō dꝫ poni multū salis.¶ Sꝫ tu dices ꝯtra.
Sal pparat ad opus pharmaci aliqñ humores icidēdo
flegmata ad fluxū faciendo.Dic dici ṫ ꝙ multitudo salis
multū est exiccatiua ꝛ pcertim stōchi ꝛ intestinoꝝ:ꝛ ideo
in h̄ stōchus sit parat9 ledi a pharmaco.Accidit ēt ꝙ sal
est stipticū ꝛ ꝙ resoluit ꝛ idurat subam stōchi ꝛ intestino
rum q̄ oia plus ipediunt q̄ iuuēt eliquatio incisio ꝛ inci Q
tatio ad expulsionē facte ab eo.Nō multū ergo salis de
bent capere in cibo illi q sunt sumpturi pharmacum.

¶ Multotiēs quoqꝫ ex haustu medicīe pue
nit̄ ad nauseā ꝛ angustiā ꝛ syncopim ꝛ tre
morē cordis ꝛ ventris mordicationē: ꝛ pro
pꝛie cū nō solonē fecerit aut sudorē:multo
tiens preterea est nobis necessarium vt eū fa
ciam9 vomere: ꝛ multotiēs excusat nos ab h̄
dare ei retētiua: ꝛ facere vt aquā ordei bibat

A quaten⁹ vēter soluat̄ ⁊ medicīe malitia remoueat̄: ⁊ qđ in intestinis retentū fuerit lauet̄.

℄ Dic docet Aui. succurrere qbusdā accidētib⁹ que supueniunt suppositioni pharmaci: dicens ꝙ multotiēs ex haustu medicine infirm⁹ puenit ad nauseā aut angustiā aut syncopim aut tremorē cordis aut mordicationē ventris: ⁊ sunt qnqȝ accidētia. Succurrit̄ aūt eis cū vomitu: qn̄qȝ aūt cū potu rerū retentiuaꝝ desup medicinā: qn̄qȝ cū potu aque ordei vt soluat̄ malitia medicine ⁊ lauet̄ illđ qđ fuit retentū in intestinis. vbi p̄ vides ꝙ hec qnqȝ accidentia satis sunt nota nisi de angustia gđ licȝ nō multū clare dictū est supra. Propter qđ nota ex Gal. p̄ pnosticoꝝ ꝙ angustia est accidēs in quo infirmus nō inuenit situationē neqȝ figurationē in lecto suo. ℄ Et tunc manifestū est ꝙ syncopis ⁊ tremoris cordis cā est nocumētū factū cordi aut p̄ cōitatē aut p̄ essentiā. Angustie aūt cā pōt eē ista eadē: ⁊ pōt eē ex mala qualitate humoꝝ in venis ⁊ viscerib⁹ existentiū: q̄ꝛ sup quocūqȝ latere qescat infirm⁹ cum ad illud ꝯcurrūt humores pꝛe nocumēto illi cōicato non pōt ampli⁹ sup illud qescere. Sed cā nausee est agitatio ptis supioris stomachi ⁊ mordicationis in vētre ⁊ intestinis: aut sūt cā hūores acuti illuc attracti: aut vētositas aut q̄litas pharmaci. Cāe aūt vomit⁹ sunt oēs supradicte pp̄ quas medicina vētris solutiua sit vomitiua vt feces sicce: angustia cannaliū: debilitas supioris partis stōchi ⁊ alia ibi dicta. ℄ Nota 2° ꝙ in istis facere vt vomāt est remedium manifestū. nā q̄ꝛ nocumētū est in supioribus ⁊ est magnū q̄to celeri⁹ fieri pōt dȝ pharmacū emitti: ⁊ hoc fit celeri⁹ vomitu: ⁊ hoc vult Mes. in de cōsolatione medicinaꝝ ꝙ qn̄ alia nō sufficiunt meli⁹ est vt vomitu expellatur: sȝ tn̄ nisi accītia sint valde terribilia p̄us sunt alia tētanda vt pharmacū aliqđ opet̄: qb⁹ nō ꝯferētib⁹ administret̄ vomit⁹. Ad volēdū aūt artificialr̄ occurrere opȝ distinguere cās ⁊ accidētia q̄ sequunt̄. Nā qn̄ cā vomitus est fex sicca in intestinis ꝓmitti dȝ clystere vnctuosum illā fecē euāns: ⁊ qn̄ cā est oppilatio dent̄ apitiua si patit̄ infirm⁹ accītia mala tāto tpe: si est ex violētia pharmaci det̄ aq̄ calida hora post horā aut aq̄ ordei. nā ista faciūt illa q̄ intēdim⁹ in isto casu. s. remittere malitiā pharmaci ⁊ ipsuȝ lauādo expellere. Si aūt fuerit ex vētositate dentur carminantia ventositatē. si vo sint ex debilitate superioris ptis stōchi dent̄ ꝯstrictiua ⁊ stiptica sicut cytonia ⁊ mastix ⁊ silia. Si ex cordis debilitate dentur odorifera ⁊ fiant fricationes excitantes. Et hoc bn̄ distinguit Mesue in loco allegato in distinctione tertia. c. ij.

Modū cū sīt timorosi ⁊ spāles effect⁹ medicinaꝝ nūm tercētes quos ponit Mesue in pnci° tercij capli. 2° intētionis. de rectificatione medicinaꝝ: ⁊ lege ibi.

B

Tria sūt mala accītia: que nere que solēt contingere ex vsu medicine: vt vult idē Mesue in cap. 3° p̄mi capli 3° intentionis de rectificatione medicinaꝝ §. illo. Sis de medicinaꝝ sȝ plurimaȝ mala tē.

C

℄ Ille vo cui⁹ cōplō fuerit frida ⁊ sup alios humores fuerit flegma supabūdās dȝ sumere post medicinā ⁊ ipsi⁹ opōnē nasturtiū aq̄ calida ablutū cū oleo. ℄ Et qui calide fuerit cōplexionis psiliū bibat cū aqua frida ⁊ oleo violaceo ⁊ zucchaꝝ tabarzet aut iulep. ℄ Et ille q̄dē qui tēperate est cōplōnis semē lini.

D

℄ In hac pte ponit quedā facientia ad tēperādū ⁊ remouendū residuū humoꝝ ⁊ pharmaci differētiā s̄m diuersitatē humoꝝ ⁊ cōplōnū: ⁊ dicit tria. Primuȝ ꝙ cōpleta operatione pharmaci si qs est frigide cōplōnis ⁊ superat in eo flegma ꝙ ipse post talē bibat semen nasturtij: ablutū tn̄ cū oleo ⁊ distēpatū cū aq̄ calida. Scđm est ꝙ si qs fuerit calide cōplōnis bibat psiliū cū aq̄ frida ⁊ cuȝ oleo viol. aut zucchaꝝ tabarzet. i. albū aut iulep. Si vo fuerit tēperate cōplōnis bibat semen lini. ℄ Et tn̄ nota ꝙ in oībus istis est absterſio ⁊ lubricatio p̄ quas remouet̄ medicine ⁊ hūoris residuū ⁊ in distēpatis opatio cū qualitate aut in tēperato silitudo: vn̄ nasturtiū calidū dat̄ flegmatico: psiliū frigidū cholico: semen lini tēperamēto vicino.

E

℄ Ei aūt qui excoriationē timuerit itestinoꝝ bolū armenū cū succo granati detur. Sumere etiā debet qcq̄d diximus post fluxū vētris: ⁊ si nō: ipsum retinebit.

℄ Dic ponit qđ faciēdū cū qs ex ope supfluo pharmaci timet itestinoꝝ excoriationē: dicēs ꝙ ei est dādus bolus armenus cū succo granatoꝝ. Et dȝ sumere qcq̄d dixim⁹ post fluxū ventris: ⁊ si nō: ipm retinebit. ℄ Ubi nota ꝙ bolus armenus infrigidando ⁊ confortando intestina est cā phibitionis excoriationis: silr vinum granatoꝝ. Sed textus sequens est extraneus: ⁊ ideo intelligat̄ pnunc sic ꝙ q timuerit excoriationē facere dȝ quicq̄d dixim⁹ post fluxū ventris. Et hoc intelligat̄ si bolus armenus cū vino granatoꝝ ipsuȝ fluxuȝ nō retinebit. Aliqui tamen intelligunt sic. Et si nō sumat qcq̄d diximus tunc sumendo retinebit fluxum ventris: q̄ꝛ nō remouebitur.

F

Scias tn̄ ꝙ bolus armen⁹ phibet excoriationē nō solū infrigidando ⁊c. sed cōsolidādo intestina: vn̄ succ⁹ granati remit tit acuitatē medicine ⁊ stipticat ⁊ cōfortat intestina: vnde expellit hūores acutos: postea bolus armen⁹ consolidat. hec Gētilis.

℄ Omni pterea pharmaciā bibēti cui postea aduenit febris melior est aqua ordei. Syrupus vo acetosus est excoriatiuus: ⁊ iđ tardādus est vsqȝ ad duos dies aut tres donec in intestinis virtus sua redeat.

℄ Dic ponit aliū casū. de faciendis qn̄ accidit febris post pharmacū dicēs ꝙ homini bibenti pharmaciā si febris supuenit melior res est potus aque ordei. Sȝ syrup⁹ acetosus: q̄ꝛ in eo timet̄ excoriatio intestinoꝝ tardandus est vsqȝ ad duos dies vel tres: donec redeat virtus sua in intestinis. ℄ Ubi nota ꝙ aq̄ ordei inquātū frigida ⁊ humida oppo. febri ⁊ qualitati inducte in humoribus q̄ est caliditas pp̄ter pharmacū ⁊ pp̄ter motū ⁊ reprimit maliciā pharmaci ⁊ abstergit humores attractos ad itestina: ⁊ aperit ⁊ nutrit cū multis alijs ꝯditionib⁹ in febre: vt legit p̄ma quarti. ⁊ p̄ regis acu. ⁊ iđ nullus potus est melior in isto casu. Syrup⁹ vo acetosus p̄cipue mellin⁹ est plurime absterſionis ⁊ talis excoriat debilia intestina. silr est plurime acuitatis pp̄ acetū: ⁊ istud mordet ⁊ excoriat: iđ nō cōuenit dū intestina sunt debilitata a pharmaco: ⁊ iđ opȝ expectare donec intestina ad suū redeant vigorem.

G

Septē sūt cāe spāles ⁊ vna gnālis aduenīe febris post assūpcā medicinā q̄s ponit Mes. in suo de rectificatione medicinaꝝ intēnōe 4°. c. 1. §. p°. Et° it euenit⁹ est ⁊c. ⁊ plura alia q̄ h̄ q̄ ibi legas.

℄ Ille quoqȝ qui medicinā bibit scđa die est balneū itraturus. Et si ex hūorib⁹ ipsi⁹ aliq̄d fuerit relictū: balneū ipm mundare poterit. Nā si videris ꝙ balneū sit ei sapidū ⁊ in ipso delectet̄: erit h̄ signū ꝙ balneū ipm ab eo qđ relictū est mūdificat: ipȝ quoqȝ in eo dimitte. Qꝛ si inueneris ꝙ in ipso nō delectet̄: imo in eo estuationē patiatur expelle eum.

H

℄ In ista parte ponit vsuȝ balnei post medicinā: dicēs ꝙ ille q bibit medicinā die 2° est intraturus balneū: ⁊ poterit balneū ipm mūdare ab humorib⁹ si qđ de illis est relictū. Nā si videris ꝙ balneū sit ei sapidū ⁊ delectetur in ipso: h̄ erit sig⁹ ꝙ balneū mūdificat ipȝ ab eo qđ ē relictū est: ⁊ iđ ipȝ i eo dimitte. Sȝ si inueneris ꝙ i eo nō delectetur: imo i eo patit̄ estuationē expelle eū. s. a balneo. ℄ Et vt meli⁹ ṽitas isti⁹ canonis videat̄ dubitat̄. Qō. VII.

Utrum sumpto pharmaco solutiuo balneū conueniat die 2° ⁊c. ℄ Negatiue arguitur auctē Aui. in h̄ c. vbi supra dixit: post medicinā quoqȝ qs non ingrediat̄ balneū: qm̄ trahit māam ad exteriora: nec est bonū nisi ad ventrē stringēdū. ℄ 2° arguit̄ auctē Mesue de consolatione medicinaꝝ intentione 3°. ca. 3°. can. 3°. Et

Mođ curā hūiōꝛ mouet h̄ Gentilis.

I sunt ibi sue rōnes tres. Prima est ista. Balneū trahit ad
exteriora ⁊ in humoribꝰ residuis post medicinā remāsit
ex medicina inclinatio motus ad iteriora versus vias ex-
pulsionis. ergo hic motus ꝓhibeť per balneū: sed incōue
niens est talez motū ꝓhibere: ꝙ aūt sit incōueniēs talem
motū ꝓhibere ꝓbať eisdē rōnibꝰ: qbus ꝓbať ꝙ hora q̄
pharmacū actualr̄ eūat nō cōuenit balneū: qꝛ ꝑ hoc fiūt
motus agitatiui ⁊ debilitatiui. Et cōfirmať qꝛ mām eua-
cuare debemus mō faciliori: sed dū mā repit ad itestina
virtute precedentis pharmaci facile est adiuuare motuz
suū: quē hꝫ. g̃ facile ꝑ itestina eūabiť: sꝫ cū balneo nō: nisi
cū difficultate traheť ad interiora: g̃ ⁊c̃. Scḋa rō est ista.
Illa eūatio est incōueniens per quā trahiť mā de mem-
bro ignobili ad ignobile ꝑ mēbra nobilia trāseundo: sꝫ h̃
est hꝰ vt dictū est sepe supra: ergo ⁊c̃. Minor pꝫ: qꝛ trahi
K tur mā de intestinis ad cutem a balneo ⁊ nō nisi ꝑ venas
⁊ epar: que sunt mēbra nobilia. ¶ Tertia rō est. Ipsa nā
eūat ex vijs ꝓpinquioribus: ergo ita dꝫ facere medicus
maxime cū vie sunt ꝯueniētes eūationi. Sed vie ꝓpin-
quiores ad eūandū talē mām a pharmaco derelictaz sūt
intestina ⁊ sunt mēbra cōuenientia eductioni. ergo nō dꝫ
cōuerti ad cutim ꝑ balneū. Itē inducit duo nocumenta q̄
fiunt ꝑ vsuz balnei post assumptionē pharmaci. Primū
est ꝙ facit oppilationes: eo ꝙ mās trahit in venas ab ite
stinis. Scḋm est ꝙ facit possidere egritudines cutis q̄re
malam mām trahit ad cutim. ¶ Tertio arguiť sic. Per
pharmacū isti q ipsuz sūpserūt remanēt inflāmati exic-
cati ⁊ inaniti: sꝫ post has dispōnes ꝑcucrātes nō cōuenit
balneū: ꝑsertim ad intētionē q̄ hic administrať. ergo ⁊c̃.
¶ In oppoᵐ est Aui. in lr̄a: ⁊ ꝓbať duabꝰ rōnibꝰ. Prio
sic. Illud qḋ purgat humores remanētes in locis cuti vi-
cinis ⁊ tollit inflāmationē mēbroꝝ ⁊ eoꝝ ꝯsumptionem
⁊ laxitudinē est ꝯueniēs 2ᵒ die post pharmacū: sꝫ balneū
L est hꝰ: ergo ⁊c̃. Minor pꝫ 4ᵒ Almansoris. c. de iuuamen
tis balnei: ⁊ ꝑ pte 2ᵒ p̄mi. Et maior pꝫ: qꝛ pharmacati sal
tē pro eradicatiōe vtplurimū sunt exiccati: ⁊ hñt paucos
humores superfluos: ⁊ ipsos hñt circa cutim. g̃ ꝯuenit eis
illud per qḋ hec remoueť. Et pꝫ assumptū: qꝛ pharma-
co debite administrato ꝓ eūatione: vtplurimū pars hu-
moris dimittiť supflui. cū meliꝰ sit infra subsistere q̄ꝫ ex-
quisitissime eūare: ⁊ illḋ parū relinqť circa cutim: qꝛ in lo
cis a qbꝰ pharmacū fuit lōginquū: ⁊ minime potēs attra-
here. ¶ Scḋo sic. Illud qḋ aperit poros ⁊ euaporare fa
cit cōtēperādo caliditatē ⁊ siccitatē ꝯuenit frequenti die
post pharmacū: qꝛ timor est ne aliq hūores agitati ⁊ sub-
tiliati: ⁊ aliq vapores pharmaci remāserint in totiꝰ ambi
tu: q̄s remouere opꝫ: ⁊ remoueť ꝑ apitiuū ⁊ vaporatiuū.
¶ In dubio isto p̄mo dicā de balneo ⁊ eiꝰ effectibꝰ q̄tū
attinet ꝓposito. 2ᵒ r̄ndebo iuxta viā Aui. ¶ Quantū ad
p̄mū nota ꝙ balneū cōiter ita describiť. Balneū est cor-
M pus liquidū fluidū qḋ corpori nostro circūferentialr̄ oc-
currens ipsuz accidentalr̄ imutat. Et videnť g ita descri-
bunt velle ꝙ balneū qn̄qꝫ est aqua: qn̄qꝫ est aer: qn̄qꝫ va
por: siue cū istis sit aliqua cōmixtio virtutis mineralis vel
herbarū vel talium: siue non sit: siue circa tale corpus sit
structura terrea artificialis ipsuz claudens aut nālis: siue
nō sit. Et h̃ mō therme ⁊ stuphe ⁊ aq̄ i semicupio ⁊ aer a
sole calefactus vel a vento infrigidatꝰ vel humectatꝰ: ⁊ ta
lia oia essent balnea. Et vꝫ mihi ꝙ doctores medicine au
ctentici nō loquunť isto modo. Naꝫ Aui. 3ᵒ p̄mi. c. de bal
neo nolando balnea vult ꝙ q indiget balneo nō indiget
eo nisi vt ab ipso habeat caliditatem subtilē ⁊ humidita-
tē tēperatā. Ex quo vꝫ ꝙ oē balneū est inductiuū humi-
ditatis tēꝑate ⁊ subtilis caliditatis: qḋ nō facit aq̄ frigida
nec aer fridus exteriꝰ occurrēs: ⁊ iō puto ꝙ limitanda sit

dicta descriptio dicēdo ꝙ balneū est corpus subtile nālr̄ N
humidū: ⁊ ita accidentalr̄ calidū: vt corpi circūferentialr̄
occurrens sit ipm actualr̄ calefactiuū. Or̄ si dicať ꝙ casa
balnei est infrigidatiua: puta p̄ma vt dicit Aui. 2ᵃ p̄mi. dꝫ
ꝙ illa casa nō est balneū: sꝫ sibi deseruiēs. Et dꝫ de aqua
actu frigida ꝙ nō ꝓprie dꝫ balneuꝫ. ¶ Nota 2ᵒ ꝙ cum
multiplicia sint balnea: hic loquiť de balneo qḋ est in cōi
vsu: ⁊ est balneū aeris calidi cū ꝑitia aque calide dulcis.
hoc. n. est illud qḋ absolute dꝫ balneū: ⁊ in quo dicunť cor
pora balneari: lꝫ iproprie ꝑ quādā silitudinē dicanť bal-
neari in aq̄ frigida. vñ Aui. post caᵐ de vsu balnei: ponit
capᵐ de balneatione in aq̄ frida. ¶ Tertio nota ꝙ bal-
neū q̄sdā hꝫ effectꝰ imediatos ⁊ ꝑ se: q̄sdaꝫ aūt mediatos
s̄m modū loquēdi medicoꝝ: quosdā ꝑ accidens siue sint
mediati siue imediati: ⁊ pōt s̄m varios modos sue appli
O cationis ⁊ s̄ꝫ varietatē dispōnis corpis qḋ balneať: qn̄qꝫ
calefacere vltimate: qn̄qꝫ infrigidare: qn̄qꝫ humectare:
qn̄qꝫ exiccare: qn̄qꝫ ipinguare: qn̄qꝫ macrefacere: qn̄qꝫ
aperire: qn̄qꝫ oppilare. Et iō diuersis corpibꝰ ⁊ eidē cor-
pori in diuersis dispōnibꝰ est alr̄ ⁊ aliter administrādū:
ita ꝙ nullū vꝫ corpus: cui nō possit in aliqua dispositione
⁊ aliquo modo discōueniēter approximari. Et ideo cum
queriť vtrum tali corpori vel tali dispōni ꝯueniret bal-
neū: nō est sensus: vtrū qualitercūqꝫ applicatum vel cuꝫ
quacūqꝫ circūstantia alia ꝯueniat: tunc enim nulli corpi
ꝯueniret. Sufficit ergo ꝙ cū aliqua dispōne sit ꝯueniēs.
vbi grā. si dicať vtrū balneū ꝯuenit homini scḋa die post
assumptionē pharmaci. Sensus est vtrū in aliq̄ dispōne
corpus inueniať scḋa die post assumptionē pharmaci in
qua sibi cōueniat. Et si quis magis realr̄ intelligat potest
addi ꝙ qñ pharmacū precedēti die sumpsit vel idicatio
P ne sumpta ab hoc ꝙ pharmacū sumpsit. Naꝫ nemo du-
bitat ꝙ corpe statiꝫ cibato aut intestinis plenis malis hu-
moribꝰ aut supfluitatibꝰ aut hora vehemētis famis non
cōueniret: ⁊ si p̄cedēti die pharmacū sumpsisset: ⁊ hec ꝑ
nunc de balneo. ¶ Sed ꝓ r̄nsione ad questū nota p̄mo
ꝙ corporū purgatoꝝ per pharmacū quedā eūanť euone
eradicatiua merito dicta: qꝛ totalr̄ eūant humorem era-
dicatiue supfluū aut quasi: quedā tñ minoratiue: qꝛ mul
tū adhuc de supfluo ⁊ peccante humore remāsit. ¶ Se-
cundo nota ꝙ corpora eradicatiue hñ ⁊ artificialr̄ purga
ta per operationem pharmaci vtplurimū non remanēt
oino hñ munda a malis humoribꝰ. Istud pꝫ: qꝛ meliꝰ est
īfra subsistere q̄ꝫ exq̄sitissime eūare. g̃ in rōnabili euone
cum vtplurimū ex arte dꝫ fieri id qḋ est melius: euacuať
pro eradicatione nō exquisitissime: ⁊ per ꝯñs aliquid de
Q humore superfluo remanet. Ex quo cuꝫ descriptione era
dicatiue euacuationis: pꝫ ꝙ id qḋ remanet est paucum.
¶ Nota 3ᵒ ꝙ tale paucū qḋ remanet dꝫ vtplurimuꝫ re-
manere in locis a qbꝰ minime potuit pharmacū trahere:
qꝛ vñ potuit magis trahere magis eūauit: ergo alijs pari
bus magis remanet in locis dictis. Ex quo sequiť ꝙ vt-
plurimū tale paucū remanet in ambitu totius ꝓpe cutis
extra venas: ab his eniꝫ locis ꝓpter distantiā ⁊ grossitieꝫ
⁊ frigiditatē ⁊ viaꝝ stricturā minime pōt pharmacū at-
trahere. ¶ Quarto nota ꝙ q̄uis nō oēs humores q agi
tantur a medicina trahanť ad intestina: ⁊ nec statim post
ꝯsuetā operationē pharmaci sistať motus humoꝝ v̄sus
intestina: ⁊ cū hoc vtplurimū aliqd de humoribus q re-
manent hoc mō agitati in sequenti die inueniať in intesti
nis: ⁊ experientia tñ pꝫ hos motꝰ aliqñ quietari. Et Auic. vꝫ
innuere ꝙ aliqñ sunt quietati in 2ᵒ die. Silr̄ ēt humores
qui ad intestina cucurrerūt 2ᵒ die cū clysteri debēt eūari:
⁊ ideo in sequenti die per magnā partē sui nec humores
motu pharmaci tēdūt ad itestina nec i itestinis sūt humo

A res mali. ¶ Ex his rñdeť ad questiõ p ɔclones: quaꝝ pᵃ est ista. Stante humoꝝ motu a pharmaco vsus itestina nõ ɔuenit balneũ nisi medicina supfluerett aut de supfluitate timereť. Hic vult Mesť. loco allegato: ⁊ ipsaȝ vult Aui. in isto caᵒ. ⁊ pȝ per rõnes quasdã positas ante oppositũ. ¶ Scḋa ɔclo: humoꝝ malis existẽtibus notabilis quãtitatis in intestinis nõ cõuenit introitus balnei cum mora diu. Pȝ qꝛ mãe mouenť de loco ignobili ad ignobilẽ per locũ nobilẽ: qḋ est incõueniens. Ex quo pȝ ꝙ anq̃ȝ in balneũ ingrediať 2ᵃ die: ille qui sumpsit pharmacum dȝ sumpsisse clystere si aliter hec supflua nõ emittantur. ¶ Tertia ɔclo: si pharmacũ supflue opať merito huius nõ opȝ sequenti die ingredi balneũ resolutioneȝ faciens. Pȝ qꝛ augereť dispositio illa preter nãȝ que est inanitio. ¶ Quarta ɔclo: post euãtionis minoratiuas nõ opȝ scḋa die grã resolutionis igredi balneũ. Pȝ qꝛ remanet mã multa ⁊ maius eẽt nocumentũ agitationis ⁊ periculũ motus humoris q̃ȝ iuuamentũ resolutionis: vt pȝ intelligenti in hac mã. ¶ Quinta ɔclo: vtplurimũ post pharmaci eradicatiui exhibitionẽ: aliis deductis causis sequẽti die opȝ ingredi balneũ: probať: qꝛ vtplurimũ in talibus ppe cutim remãsit mã supflua q̃ est apta per balneũ resolui ⁊ nocumenta sunt apta sequi si rõnabilr pcedať: qꝛ motᵘ pharmaci est getatus ⁊ in intestinis non erunt mãe male trahende ad cutim. Et hoc est pro mente Aui. ⁊ qꝛ rõnes quas fecit Mesue nõ sunt cõtra istum intellectũ: iõ puto ꝙ nõ ɔtradicũt Mesť. nec Aui. quẽadmodũ dicit Conciliator in differentia 145ᵃ. Rõnes enim nõ pbant nisi de illo in quo humores inclinanť ex motu pharmaci ad interiora: aut in quo sunt humores qui in interioribus peccantes traheť ad extra: quoꝝ nullũ cõtingit in his: de qbus Aui. loquiť. Et qꝛ qui sumpserant pharmacũ possunt esse

C ex alia cã q̃ȝ ex opere pharmaci in dispõne ad standum in balneo: ideo dixi in ɔclone alia cã deducta. Aui. autem qꝛ vidit ꝙ q̃nq̃ȝ medicus põt errare in ponendo in balneo pharmacatũ ad ostendẽdũ ꝙ hic error est paruᵘ: cũ de facili vitari possit: dedit modũ q̃uo illõ percipere possumus: ⁊ per hec diligens faciliter soluit.

B

¶ Scias pterea ꝙ ei q itestinoꝝ patiť debilitatẽ plerũq̃ȝ ex medicinis vẽtrẽ soluẽtibᵘ aduenit vẽtris solutio fortis ⁊ plongabitur ei res

D ⁊ multis idigebit medicinis donec retineať.

¶ Hic ponit cañ. aliũ dicens ꝙ tu debes scire ꝙ in illo qui patiť intestinoꝝ debilitateȝ timeť plerũq̃ȝ ex medicinis solutiuis supfluitas fluxus ventris qua plongať ei res: ⁊ indigebit multis medicinis. s. adiuuantibᵘ ad ɔstringẽdũ donec retineať. Istius cañ. cã pȝ: qꝛ debilitať contentiua intestinoꝝ magis in istis q̃ȝ in aliis: ⁊ debilitas acquiriť magna ppter paucitatẽ resistentie: ⁊ ideo multo adiutorio ⁊ tempore longo indigent ad reductionem.

Quinq̃ȝ plex inuenif debilitas ītestinoꝝ. Una est sicut obausio sẽsus coꝝ: alia ẽ sue attractiue: alia expulsiue: alia digestiue: ⁊ hic q̃tuoꝛ debilitates: vtplm inueniũť in colicis ⁊ aliis passionibᵘ: ne es pbibẽt de exhibitiõe medicis ⁊ fortiũ. Alia est debilitas retẽtiue ītestinoꝝ pp quaȝ leuiter a q̃cũq̃ȝ cã oriť fluxus vẽtris vt a perdã frigore vel modico reumate: vel diffuctio cibor: ⁊ hmõi: ⁊ de

¶ In senibus etiaȝ similiter timetur ex vẽtris solutione ipsius nocumentum.

¶ Hic poniť alius cañ. in quo diciť ꝙ silr in senibᵘ timẽtur nocumẽta solonis ex ipsa. Et cã est: qꝛ cũ nocumẽtuȝ sit virtutis debilitatio ⁊ corporis exiccatio casus i fluxũ alicuius modi ⁊ dolores ⁊ accidentia reliqua: ⁊ senes pp paucitatẽ innati caloris ⁊ accidentalem humiditatem habeant virtutes oẽs debilitatas: ⁊ cum hoc ex equali debilitatione ⁊ resolutione ⁊ exiccatione magis nocentur: iõ hec nocumenta in eis timentur.

¶ Et scito ꝙ ex potu nabit post medicinas vẽtris solutiuas ad febres pueniť ⁊ ad estuatiões.

¶ Hic phibet vnũ potum post medicinam: ⁊ dicit ꝙ ex potu nabit post medicinã pueniť ad febrẽ ⁊ estuationeȝ. Ex quo datur intelligi ꝙ nõ sumatur. Et est nabit succus fructuũ. s. nõ depuratus qui paratus est bullire: maxime cũ ab accidentali calore a pharmaco derelicto alteratur. Et qꝛ facit possidere oppilatiões: vnde retineneť vapores medicine ⁊ humoꝝ: ⁊ de se est alterabile ad caliditatem putredinalem: iõ facit in febrem cadere.

B

hec vl loq̃ Aui. Cã aũt durabilitatis hᵘ fluxᵘ põt p venire a forti ipressiõe quaȝ facit medicina in debilibᵘ intestinis ac ab attractiõe fortꝭ humoꝝ ad ea cũ vehemẽti dispõne ad talẽ fluxum.

¶ Post solutionẽ quoq̃ȝ ventris ⁊ minutionẽ multotiẽs in epate aduenit doloꝛ quẽ aq̃ calide potus remouet.

¶ Ponit cañ. de remouendo quoddam accidẽs: ⁊ dicit ꝙ multotiens post flebothomiã ⁊ potuȝ pharmaci accidit doloꝛ in epate: ⁊ illum remouet potus aque calide: ⁊ putandum est: qꝛ epar nõ sentit nisi per panniculũ: ⁊ ꝙ hic doloꝛ in hoc casu accidens fit vtplurimũ a ventositate: qua resoluta per potũ aque calide remoueť doloꝛ.

F

¶ Et scito ꝙ tp̃s quo maioꝛ canis ascendit: ⁊ frigoris fortis: nõ est tp̃s sumẽdi medicinaȝ. Medicina. n. in vere aut autũno est bibẽda. Et ver qdẽ est cũ niues de mõtibᵘ cadũt. Et post ver qdẽ venit estas in q̃ nõ est sumẽda nisi res subtilis. Autũnᵘ vo est veri ɔtrius.

¶ Repetit cañ. supra dictũ: dicens ꝙ tp̃s in quo ascendit maioꝛ caliditas: ⁊ silr in tp̃e magni frigoris nõ est tẽpus sumendi medicinã: sed dȝ sumi in vere ⁊ in autũno: ⁊ ver est tp̃s in quo niues de montibus cadunt: ⁊ post ver seqť estas in qua nõ est dandũ solutiuũ aliqḋ nisi subtile. i. debile: ⁊ autũnus aũt est tp̃s declaratũ supra in sen 2ᵃ ⁊ cãe istius cañ. sunt declarate sup illo afo. Sub cane ⁊ ante canẽ ⁊c. Nã in estate virtus est debilis ⁊ motus humorum est ɔtrius motui medicine: ⁊ corpora sunt nimis calida: ⁊ estas pcipue q̃ ad calidiorẽ ptẽ est illa in qua canis ascendit. In hyeme aũt hũores sũt cõgelati ⁊ pori ac vie clausi valde phibentes resolutionẽ ⁊ exitũ vaporis pharmaci: ⁊ qꝛ in tp̃e illo ad residuũ frigori indigemᵘ forti vtute est incõueniens. In vere aũt ⁊ autũno: qꝛ sunt tẽpora tẽperamẽto vicinalꝫ magis ver ɔueniat medicine. Nam nõ est corpus paratũ calefactioni plurime: ⁊ humores ⁊ vie nõ sunt plurimũ indispositi p euãtione. De vere autem dictũ est supra: ⁊ dicta hec intelliganť quo ad euãtionẽ grã generalis preseruationis non gratia cure.

Scias ꝙ canis maioꝛ est stella fixa her signũ gemino rũ ⁊ signũ cancri: ꝗ canis dicitur: vl qꝛ appꝫ sub figura canis: vel qꝛ sub dñio canis caloꝛ modꝫ exuᵗ gat ⁊ adustiuᵘ humoꝝ: ⁊ hec stellaȝ eẽ maioꝛ q̃cũq̃ȝ alia stella fixa: imo vẽ appropinquare ad magnitudinẽ veneris posi te in auge sui epicicli: ⁊ est. de. 15. maioribus stellis ab alfagrano numeratis: ⁊ sub dñio istiᵘ stelle sũp. 4. pticula afo. afoꝛ. Sᵘ venit pharmacias cũ dixit. Sub cane ⁊ añ canẽ molestie sũt pharmacie. Tu aũt p causis hᵘ recurre sup ad illõ. ꝗ circa finẽ pini capli. Ex regulis pterea quas ca obseruare debes ⁊c.

¶ Amplius: nãc nõ est faciẽda ɔsuetudo bibẽdi medicinã cũ qua necesse sit mollificare vẽtrem: qꝛ fiet consuetudinaria: ⁊ hoc hñs ad impedimentum male finis perueniet.

¶ Hic ponit cañ. aliũ dicens ꝙ nature nõ est facienda cõsuetudo bibẽdi medicinã cũ q̃ sit necesse mollificare vẽtreȝ q̃re fiet ɔsuetudinaria: ⁊ habẽs hoc. s. ꝙ medicina sit ɔsuetudinaria pueniet ad ipedimẽtũ mali finis. Cã cañ. est qꝛ nã nõ assuefiet expellere nisi cũ pharmaco stimulãte magis q̃ȝ faciat supfluitates p se. Et iõ pua stimulatio nõ irritabit ad expellẽdũ: ⁊ erit opportunũ p oi supfluitate expellẽda sumere solutiuũ: ⁊ h̃ deducit ad malũ finẽ corpa nimiũ exiccãdo: ⁊ pcipue pp epatis nocumentũ.

G

¶ Unũquẽq̃ȝ etiam qui fuerit sicce complexionis deijcit fortis medicina.

¶ Hic est alius cañ. ⁊ est ꝙ fortis medicina deycit illum qui est sicce cõplexionis: ⁊ cã est clara.

H

¶ Oportet pterea vt sup debilẽ medicinã ex motu minuatur ne eius virtus resoluatur.

¶ Alius cañ. est: ⁊ est. Super debili medicina non dȝ fieri

I fortis motus ne virtus resoluaꝫ. Cā hui⁹ est: q̄z fortis motus cū corpus multū calefacit resoluit medicinam: ꝛ hoc mouet humorē ad cōtrarium motus medicine: ꝛ superat virtutez medicine si sit debilis. In forti aūt medicina si fiat motus agitabuntur humores: ꝛ ideo a medicina que superat attractione sua motus humoruz ad exteriora trahentur ꝛ magis operabitur.

¶ Ex medicinis quoqz debilibus benedictis sunt viole cum zuccharo.

¶ In ista parte dicit q̄ viole cū zuccharo sunt medicina debilis ꝛ benedicta. Dicitur aūt benedicta q̄z nec accidētia difficilia facit nec nocumentuz notabile infert operando sicut manna cassiafistula ꝛ viole ꝛc̄.

¶ Et ille cui i hyeme neccīuz fuerit medicinā

K bibē vētū obseruet meridionalē: ꝛ i estate dixerūt qdā coꝝ ecōuerso. h̄ qdē diuisionē hꝫ.

¶ Ponit canō. de obseruantia ꝛ equalitatē dieꝝ: in quibus sumitꝛ medicina: dicēs q̄ in hyeme ille cui est necessariū sumere medicinā obseruet ventū meridionalē .i. sumat in die flatus venti illius. Et qdaz dixerūt q̄ in estate est ecōtrario: q̄z dꝫ obseruari ventus ꝯtrarius: sed hoc 2ᵐ hꝫ dubiū. Et nō obstante q̄ qdā aliter exponāt: tñ ego puto q̄ Aui. p̄mā p̄tē dicat absolute q̄ sumēs medicinā i hyeme obseruet vētū meridionalē ad eliquādū humores ꝛ mollificandū viscera ꝛ vias: nō tñ q̄ se exponat flatui venti: sed stet in aere quē ventus alterauit. Sed scdam partē .s. q̄ sit ecōtrario faciendū in estate hoc nō dicit Aui. absolute: sed auctoritate aliquoꝝ. Et cū dicit q̄ hoc diuisionē hꝫ: pōt intelligi tribus modis. P̄rio q̄ non oēs medici in hoc cōcordant. Scdo q̄ habeat dubitationē: ita q̄ p diuisionē intelligat dubitationē. Uel 3⁰ q̄ habeat diuisionē q̄z non est verū de oībus sed de aliq̄bus. Qui enim hn̄t forte retentiuā intestinoꝝ nō debent nec estate nec hyeme sumere pharmacū in flatu septētrionis ne hꝫ ꝯstringat ventrez: sꝫ q̄ multū debilē ꝛ fluxibilē hn̄t debēt expectare talē dieꝝ: ꝛ nō debent morari in flatu venti.

¶ Eger cū debili idiguerit solōne ꝛ nō operabitur: nō magis moueatur sꝫ dimittatur.

¶ Ponit aliū canō. dicēs q̄ qn̄ eger indiguerit debili solutiōe: ꝛ supple sūpserit debilē medicinā ꝛ nō opata fuerit sic dimittaꝫ ꝛ nō magis moueaꝫ: ꝛ hoc q̄z ille plus noceret ex debilitate que sequereꝫ datione alterius medicine q̄̄ iuuareꝫ eius assumptione. Jō dimittendus est in ꝑpetuo: q̄z nō multū indiget solutione. In sano aūt ꝓpter fortitudinem virtutis nō est ita necessariuz. Et in egro qn̄ forti indiget solutiuo qn̄ debile nō operaꝫ: non opꝫ q̄ dimittatur. p̄mo q̄z timetur ne pharmacum forte aliquod faciat nocumentum. scdo quia sunt ibi humores mali multum nocentes quos oportet euacuare.

¶ Egritudo quoqz mltotiēs ebullire facꝫ vētris solōnē ꝛ accit febris ꝛ ē cū minutio suffic.

L ¶ Ponit vltimū canō. quē Dy. exponit hoc mō q̄ multotiens egritudo facit ebullire .i. facit nocumentū circa ventris solutionē: ꝛ accidit febris .i. talis egritudo est sicut febris. Et est cū minutio sufficit .i. qn̄ flebothomia excusat te ab illa solutione ventris. Et ita itelligas q̄ pōt solutio ventris excusare a flebothomia: vt dꝫ 10ᵃ tertij .c. de cura doloꝝ ꝛ partiū pectoris: q̄ multotiens excusat solutio vna die semel aut bis a flebothomia. Ego aūt ꝛ si nō putem hanc falsam falsaz: tñ puto q̄ Auic. voluit q̄ multotiens ꝯtingat q̄ egritudo est cā quare ventris solutio ebullit .i.

M multū calefit: ac si esset egritudo a cholera cum agitatio faceret magnū caloreꝫ: ꝛ ad talem oblationem sequitꝛ febris que est forte synocha sine putredine: ꝛ ideo forte in aliqua tali sufficit ad febrem remouendam diminutio: sꝫ tu elige expositionem que tibi placet.

[Margin: Pōt assignari 3ª cā q̄re tēpore hyemis p medicina sumēda sit obseruād⁹ vēt⁹ meridionalis h⁰ q̄z auster calidus est ꝛ humid⁹ iuxta illud Gale. 3⁰ afo. cōmento illi⁹ afo. Quo sidione vo cōstitutiones: dicēris q̄cq̄d .n. facit sola hūectatione ꝛ calore agit. 2⁰ est q̄z auster dissoluit hūores ꝛ hūectat corpora vt dicit Hip. in afor. 18. nūc allegato Gale. in cōmētꝫ 3ª cā ē: q̄z vēt⁹ iste de se laxat vētrē vt dicit Hip. ꝛ Gal. afor. ꝛ cōmē. eodez. Scdo tñ q̄ in quibusdā medicinis p̄hibet auster sicut in assūptiōe turbith: vt vult Mesue in suo de simplicib⁹ in fine capli de turbith. §. p⁰ Jo nō q̄ sum p̄sit turbit ꝛc.]

¶ De superfluitate medicine ventrem soluentis ꝛ de hora constringendi eam. CAP. VI.

N Ex significationib⁹ qb⁹ cognoscitꝛ hora q̄ est catarticū ꝯstrigēdū ē sitis. Cū q̄ vētris solō ꝑseuerauit ꝛ sitis non acciderit nō erit timendū q̄ sup̄fluitas ꝑuenerit.

¶ Istud caplm cū precedēti ꝯtinuaꝫ hoc mō: cū Auic. supra determinauerit de regulis solutionis ventris. hic docet cognoscere quascunqz dispōnes ꝛ eis succurrere que vtplurimū solēt sequi euōnes tales. Et q̄z iste dispositiones sunt due .s. superfluitas fluxus ꝛ defectus: ideo docet p̄mo succurrere sup̄fluitati fluxus. 2⁰ defectui. 2ᵃ ibi [Cū pharmacia.] Prima in duas. nam p̄mo docet cognoscere sufficientez ꝛ superfluaz euātionē. 2⁰ docet succurrere superflue. 2ᵃ ibi [Imitatio.] Presens caplm diuiditꝛ in tres

O partes. Nam p̄mo ponit vnū signū superflue euacuationis. 2⁰ aliud. 3⁰ ponit canō. nō de superfluitate: sed de vno alio accidente. 2ᵃ ibi [Qn̄qꝫ est extimus.] 3ᵃ ibi [Et si cui.] Prima in duas. p̄mo ponit signū. 2⁰ determinationez signi. scda ibi [Uerūtñ.] ¶ Dicit p̄mo Aui. q̄ de signis de quibus cognoscitꝛ hora qua restringenda est operatio catartici est sitis: ꝛ qn̄ solutio ventris perseuerat aduenit sitis: ꝛ si nō aduenit nō est timēdū de superfluitate fluxus. Ex quo datur intelligi q̄ sitis est conuertibile signū cum superfluitate fluxus cum conditionibus infra dicendis. Nam est signū superfluitatis: ꝛ si nō adest sitis nō est timenda superfluitas operationis medicine. Sed hec quō limitanda sint videbitur infra in dubio.

P ¶ Uerūtñ sitis qn̄z accidit ꝛ nō ꝑꝑ mltitudinē solōnis vētris nꝫ ꝑꝑ ei⁹ sup̄fluitatez: imo ꝑꝑ cāz dispōnis stōchi: qm̄ si fuerit cal's aut siccus aut vtrūqꝫ faciet cito sitiz. ¶ Aut ꝑꝑ cām dispōnis medicine cū fuerit cal'a ꝑugitiua. ¶ Aut ꝑꝑ cām mãe in seipsa: qm̄ cū fuerit cal'a sicꝫ chol'a. ¶ Aut in talib⁹ q̄les sūt cāe hꝫ nō erit lōge qn festina veniat sitis: ꝛ si cuꝫ hoc harū rerū accidit ꝯtrariū non erit longe qn penitus sitis cum tarditate veniat.

Q ¶ Hic determinat hoc signū: ꝛ diuiditꝛ in duas p̄tes. Naz p̄mo ostendit quibus causis cōtingit errare in iudicādo per hoc signū. 2⁰ infert rectū modū iudicandi. 2ᵃ ibi [Cū ergo.] ¶ Dicit p̄mo q̄ sitis qn̄qꝫ accidit nō ꝓpter superfluitatē fluxus ventris: imo ꝓpter cām dispōnis stōchi: qm̄ si fuerit calidus aut siccus cito faciet sitim cum superfluitate euōnis. Aut erit hoc ꝓpter cām dispōnis medicine vt cum medicina purgatiua fuerit calida ꝛ sicca. Aut tertio ꝓpter cām in humore qui euacuaꝫ ꝛ agitatur ꝛ ad stomachū ducitur: vt si ille humor sit calidus ꝛ siccus sicut in cholera: aut in talibus quales sunt iste cause: vt aer calidus: ꝛ abstinere prius a potu ꝛ multa talia: vt humor salsus ꝛc̄. tunc nō longe erit quin accidet sitis festina .s. ante superfluitatem: imo ante complementuz euātionis: ꝛ hec sunt dicta Gal. in cōmento illius afo. Quicunqꝫ in pharmacijs: ꝛ sunt dicta supra .c. 4⁰. ꝛ similiter non est longe q̄ cum est contrarium harū reruz tardeꝫ aduenius sitis post initiuz superfluitatis euacuationis.

¶ Cū ergo videris q̄ sitis iaꝫ sup̄fluit ꝛ q̄ vē

tris solutio

A tris solutio nō sit pauca ↄstrīge ꝛ ꝑcipue cū cāc festinationis sitis ꝛ velocitatis ipsi⁹ non fuerint in vētre: qm̄ in huiusmodi nō debes tardare cōstrictionē cum sitis apparuerit.

¶ Cōcludit ꝛ infert hic rectū modū significādi ex sit: dicens ꝙ si vides ꝙ sitis supfluit: ꝛ ꝙ vētris solutio nō est pauca cōstringe ꝛ ꝑcipue cū cā festinationis ꝛ velocitatis sitis nō fuerit in vētre: qm̄ in hoc casu nō dꝫ medicus tardare cōstrictionē cū apparuerit sitis: imo statim cū incipit dꝫ ↄstringere vel nō dꝫ tardare vsqꝫ ad aduētū sitis: ergo nec post: sꝫ ꝑor est melior. ¶ Circa ptē solet dubitari vtrū sitis sit signū sufficiētis euōnis medicine: Negatiue arguit: qꝛ sitis pōt accidere post supfluitatē ꝛ pōt accidere añ sufficiētiā euōnis. ḡ nō est signū sufficiēs. Assūptum pꝫ ex Gal. 4ª particula afo. cōmēto illius afo. Qui cūqꝫ in pharmacijs: ꝛ Mesue in de cōsolatione medicinarū. intētione tertia. c. de supfluitate sitis. ¶ In hoc dubio r̄ndet Dy. ꝙ sitis vt pōt colligi ex Mesue loco allegato accidēs post assumptionē pharmaci ē triū modoꝝ. Quedā enī est ꝑoccupās: ꝛ qdā subsequēs supfluitatē: ꝛ qdaꝫ seqnēs sufficiētiā euōnis. Preoccupans est aut pp qualitatē corporis: qꝛ calidū aut siccū aut vtrūqꝫ aut pp q̄litatē medicine qꝛ actuata a mā̄ salsa: ꝛ quomodolibet calida ꝛ sicca: aut pp qualitatē humoris q euatur: qa calidus ꝛ siccus: aut amarus aut salsus. Et ista sitis preoccupās est añ euōnē hūoris: ꝛ cū anxietate ꝛ angustia. Subsequēs aūt supfluitatē euōnis est cum ariditate vel extenuatione ꝛ debilitate ꝛ tristitia: ꝛ post multā euōnem. Si

C tis aūt succedēs debitā euōnē est illa que est post notabilē euōnē cū lenitate ꝛ qete ꝛ iocūditate. Ad ꝓpositū Aui. nō loqr̄ nisi de hac tertia q̄ procūldubio significat super sufficiētē euōnem. ¶ Quid si queraf quare sitis accidit post purgationē: Dicit ꝑmo ꝙ qdā dicūt membra post purgationē multū inanita eē: ꝛ iō petere a stōcho ꝛ trahere ab eo humidū roridū qd in stōcho existēs est sitis ꝑtentiuū. Et hic modus nō placet ei qa si mēbra hec traherēt hoc esset: qa humiditas mēbroꝝ innatiua eēt euacuata. Modo hoc est falsuꝫ: qꝛ tūc eēt supflua euatio. Nō nos loqmur de siti sequēte sufficientē ꝛ nō supfluā. ¶ Dicit 2° ꝙ cā est caliditas ꝛ acuitas pharmaci: ꝛ qꝛ pharmacū nō erat multū forte nō potuit i pauco tpe nec dū i stōcho eēt hūiditas facere sitim: sꝫ hū eo purgato potuit paucaꝫ hūiditatē remanētē accendere. ¶ Querit̄ ēt qūo sitis significat sup sufficiētē euōnem: Videt̄ eniꝫ ꝙ in pluribus non significat illud: nā in frigidis ꝛ euōne frigidorum humorū nō accidit nisi post superfluā euōnē: in calidis autē ꝛ euacuatione calidoꝝ humoꝝ accidit ante vt dictuꝫ est. ḡ solum significabit in tēperatis q̄ qa sunt valde pauca:

D vt in paucioribus erit veꝝ signū. ¶ Et r̄ndet ꝙ hec sitis significat in his q sūt tpamēto vicini: qꝛ isti sunt multi: ꝛ plures aliqñ ꝛ in multis significat ꝛ verificat̄. Et secūdo dat aliā r̄sionē ꝙ signū maxime verificat̄ in cōplone frigida ꝛ hūida ꝛ talibus humoribus: ꝛ nō sic in ↄrijs. Et tertio qa in illis maxie verificat̄ hoc signū in qbus nō ē apta fieri sitis ꝑoccupās: sꝫ succedēs: aut talia fuerant frigida tm̄: aut humida tm̄: aut frigida ꝛ hūida que maxime sunt talia. Et hoc vult Mesue loco supra allegato ꝙ cum stomachus fuerit positus in dñio humorū pinguium viscosorū: tunc sitis maximam bonitateꝫ purgationis significat. ¶ Ego aūt quo ad h̄ oia puto ꝙ sitis absolute nō sit sufficiēs signū sufficiētis purgationis: nec supflue nec diminute: sꝫ cū qbusdā ↄditionibus. Nam in corpe qd aliunde nō sitiret siue sit vni⁹ cōplonis siue alterius qñ facta euō ne mediocriter fm̄ iudiciū estimatiuū medici supuenit sitis q̄ nō est nisi cū qete ꝛ lenitate ꝛ iocūditate significat

E bonitatē ꝛ sufficiētiā purgationis. Et rō qa si eēt pp caliditatē pharmaci aut hūoris acuti stimulātis nō eēt cum ista qete: qa ista duo hñt stōchū inqetare: ꝛ qa vtplm̄ qñ est facta purgatio debite quātitatis fm̄ iudiciū artificiale medici euatus est hūor cholericus ꝛ cū h̄ pharmacū ꝛ iō ēt i cholerico sitis hoc mō eueniēs significat sufficiētē purgationē: in flegmaticis aūt ꝛ frigidis qñ accidit sitis significat sufficiētiā manifeste purgationis ꝛ significat ipsam nō fuisse supfluā si est cum lenitate ꝛ iocunditate. Nā cū medicia euat qd euandū nō est: euat cū angustia ꝛ inqetudine vt dictū est supra. In his aūt q ꝓpinqui sūt tēpamēto: res est manifesta. ¶ Aui aliter dicēdū ꝙ sitis post euōnē cū pharmaco nō paucā significat sufficientiā aut supfluitatē euōnis: in diuersis tn̄ corpibus cū diuersis

F circūstātijs. Nam in calo ꝛ sicco opꝫ eē sitim validā ad euōnē nō paucā: in flegmatico: pncipiū sitis significat sufficiētiā. Nā Aui. innuit in litera in medijs medio mō fm̄ existimationē iudicij medici: ꝛ illr in aliqs causis tarditatis ꝛ velocitatis casus in sitim. Et ꝑ hoc pꝫ r̄nsio ꝑmi ꝛ secūdi. ¶ In 2ª aūt difficultate vr̄ mihi ꝙ qñ pharmacus euauit hūidū roridū ꝛ illud qd locū eius tenet: nec aliud trāsmittit̄ a capite ꝛ vicinis locis: significet sufficientiaꝫ. Nec valet argumētū: euatur humiditas innatiua. ḡ euō est supflua vel mala: nā nō est aliqd hñs iuuamentuꝫ in quo nō sit aliqd nocumēti 11° terapētice. Pꝫ ēt ex dictis ꝙ in vomitu facto a solutiuo ēt sitis h̄ mō accñs significat sufficiētiā euōnis. Et pꝫ cā quare fames nō ponit̄ ita signū: qa inanitionē stomachi nō seqt̄ fames nisi trahant vene: ꝛ vene a pharmaco debilitate qñqꝫ nō ita trahunt. Alij tn̄ dicūt cāꝫ eē: qa fames seqt̄ cōsumptionē substantifici hūidi: qd nō hꝫ pharmacū euare nisi cū supfluit. Et ꝑ h̄ pꝫ solo ad argumēta añ oppo. Pꝫ ēt qūo ꝑuatio sitis significat ꝙ nō est supflua euō timēda quo ad multitudinē ↄueniētis hūoris ꝛ hōi curatiui ꝑ pharmacū: sꝫ forte cū ꝑuatiōe sitis sit qñqꝫ euō supflua quo ad virtutem.

G ¶ Qñqꝫ ēt exit⁹ ei⁹ qd egredit̄ est demōstratiu⁹ hore ↄstringēdi. Qui enī cholerā expellit rubeā cū viderit ꝙ iā ꝑuenit̄ ad flegma sciat ꝙ iā medicina supflue opat̄: ꝛ quāto magis si ad cholerā peruenit̄ nigrā. Sāguis xo maioris est timoris ꝛ deterioris ꝑiculi.

¶ Hic ponit 2m signū supflue aut sufficiētis euōnis ad cognoscēdū qñ catarticū est ↄstringēdū: dicēs ꝙ qñqꝫ hec hora cognoscit̄ ꝑ mutationē egestionū h̄ mō: qꝛ ille qui

H sumpsit medicinā purgatiuā cholere rubee: si post purget̄ flegma significat ꝙ euō supfluit: ꝛ multomagis si ꝑueniat̄ ad euōnē cholere nigre. Sꝫ sanguis qñ egredit̄ est res maioris timoris ꝛ deterioris periculi: ꝛ tu hoc totū intellige iuxta dicta supra in ca. de regulis cōibus solōni vētris ꝛ vomitui. Et video ꝙ expō Dy. ibi posita ꝛ ꝑbata nō fuit ad mētē Aui. de ꝑmutatione egōnū: sed intelligit de ꝑmutatione de vno humore vnius speciei ad humorē spēi alterius. Rō aūt q̄re exitus cholere nigre post purgationē cholere sit magis significās supfluitatē q̄ȝ exitus flegmatis: colligit̄ in ꝑcedēti c. de ordine exitus humoꝝ qñ medicie supflue euant. Nā qꝛ mella est grossior flegmate qñ pharmacū eā nō respicit de ꝓprietate nō egredit̄ nisi qñ plus supfluit q̄ȝ illa q̄ euat flegma: ꝛ qꝛ sāguis tenet̄ vltimo tāq̄ȝ thesaurus: iō est maioris timoris ꝛ periculi: qꝛ nō exit nisi pp vltimā violētiā illatā virtuti.

¶ Et sicut pp medicinā mordicatio supuenerit considerandum erit illud quod in caplo

Dubiis in h dubio adducit alia argumēta ꝛ in cōclone ponit vnā distinctionē q̄ fuit: ꝛ tu sol lege ꝛc.

Dicitur ꝙ tal sitis cū eēt: qꝛ pharmacū eēt calidū ꝛ sic cū ↄsūpsit humiditates roridas oris stōchi: vl pharmacū ꝑuentū ad hūores alienos ꝛ postea ꝓpinquos: q̄re ꝛc. h̄ gēnalr.

De hoc ordine euōnis meminit Mesue in suo de ↄsolatione medicinarū intētione ꝑma. c. 2. § 1. Dicim⁹ aūt ꝙ medicina oia. Et ēt ꝑ°. Distinguēdū est aūt in posse medicineꝝ ꝛc. ꝛ tu vlteri⁹ videbis q̄ dicit Dy. i expositione huius. quare ꝛc.

I

de mordicatione diximus.

Anēdas ꝙ ex altera triū cāꝛū mōdicatio stōchi vel intestinoꝝ p⁹ sumptā medicinā solet ꝯtingere. Pma ē:qꝛ medicina ex se ē mordax ꝛ acuta sic euforbiū ꝛ similia. scda ē acumē illoꝝ hūorum quos medicina trahit:vt si fuerit cholerici adusti. tertia ē acuties seu vehemētia sēsus stōchi aut intestinoꝝ:qꝛ corꝑ neruū sūt teneri molles ꝛ in supficie positi hac libere exposita medicine ꝙ hūorib⁹ ꝑ eo trāscēdib⁹: vel a leui cā mordicationē ꝛ dolorē sentiunt, quare ꝛc̄.

¶ Hic ponit cāꝫ incidētalē: dicēs ꝙ si cāt ꝑ operationem medicine accidit mordicatio oꝫ ꝯsiderare illud qd̄ dictū ē i.c. de mordicatiōe.f.16ª tertij.c.ō pūctiōe: aut qd̄ dictū est supra de mordicatiōe accidēte in stōcho ꝛ intestinis.

¶ De modo succurrendi dispositioni eius in quo superfluit ventris purgatio. Capitulum. VII.

Inanitio superfluit aut ꝑ venaꝝ debilitatē: aut ꝑ orificioꝝ ipsaꝝ āplitudinē: aut ꝑpterea ꝙ pharmacia eaꝝ pūgit orificia: aut propterea ꝙ ex ea cōplonis malicia corpi acqsita fuerit: aut ex ea q̄ est sicut ipsa.

¶ Positis signis superfluitatis fluxus vētris: aut existētis: aut incipiētis si vlterius flueret docet in isto ca. succurrere. Et pmo facit hoc. 2° admonet medicū de prouisione. 3° in fine capl'i ibi. [Medici ꝛo.] Prima in duas. Nā p̄ narrāt cāe qbus superfluit operatio medicine. 2° ponunt remedia. 2° ibi. [Cū ergo vētris.] Dicit pmo ꝙ euātio per pharmacū facta superfluit ꝑ aliquā qnqꝫ cāꝛū. Prima est debilitas venaꝝ. 2ª amplitudo orificioꝝ eaꝝ. 3ª pūctura aut mordicatio: quā facit cōiter pharmacū. 4ª qꝛ pharmacū relinqt malitiā cōplonis. 5ª si cēt aliqd isti simile: vt verbi grā. mala cōplo: aut mala excoriatio: aut vlcus: aut texture raritas: aut pūctura intestinoꝝ vel stōchi vel venaꝝ: ꝛ similia. ¶ Sed vt res sit clarior nota ex Mesue

K

de ꝯsolatione medicinaꝝ. c. de superfluitate fluxus vētris: ꝙ fluxus superfluit fm tres cās in gn̄e. Aut enim cā est ex pte corporis: aut ex pte medicine: aut ex parte accidentium vtriqꝫ istaꝝ: aut vni eaꝝ supuenientiū. Si est ex pte corporis: aut ex pte vlarū vt venaꝝ: aut mēbroꝝ expulsionis: aut ex pte humoꝝ: aut oīuꝫ simul. Si ex pte venaꝝ: aut qꝛ sunt debiles: aut qꝛ lata hn̄t ꝛ debilia orificia. Ex pte mēbroꝝ expulsionis. s. intestinoꝝ ꝛ stōchi qꝛ hec hn̄t debilia: aut nimiū mollificata: aut qꝛ est de gn̄e holum in

L

qbus ꝓhibet pharmacia ꝑ aptitudinē ad colicā passionē vel siccitatē intestinoꝝ. Ex pte hūoꝝ vt si corpus sit positū in dn̄io hūoꝛū paratoꝝ ad fluxū. Ex pte autē medicine vt si ē venenosa: si apta ē intestinoꝝ villis adherere: aut sit nimie q̄ntitatis: aut sit nō bn̄ correcta vel multā hēat malitiā. Ex pte aūt accidētiū cōium sunt multa: ꝛ oīa q̄ pn̄t facere fluxum de nouo: pcipue cū exponeret se aeri frigido: aut vēto septētrionali. Et Auic. duas causas ex parte corporis posuit: ꝛ duas ex pte medicine: reliquas dedit intelligi per vltimum dictum.

¶ Cū ꝗ vētris purgatio superfluit liga extrema superius ꝛ inferius incipiens ab ascellis ꝛ inguinibus descendendo ab eis.

¶ Hic Aui. exeqꝛ ponendo remediū in fluxu superfluo. Et pmo ponit medicinā q̄ est sine timore. 2° illā in q̄ est

M

aliqs timor. 2° ibi. [Et si hoc totum.] In p° facit tot quot sunt remedia. Pmū remediū est ꝙ ligēt extremitates scꝫ manus ꝛ pedes incipiēdo ab ascellis ꝛ inguinib⁹ descēdēdo deorsum. ¶ Ubi nota ꝙ intētio in fluxu ꝯstringēdo est in isto casu: aut remotio malitie medicine. s. subtie: aut mali effect⁹ relicti puta male cōplonis vel pūctura mordicātis. Aut scdo ꝯstrictio vel ꝯfortatio mēbroꝝ siue sint orificia venaꝝ dilatata siue vie ductuum rarificate. Aut tertio humoꝝ ꝯstrictio ꝛ ꝯdēsatio vel alia alteratio. Aut quarto diuersio ad aliū locū q̄ ad intestina. Aut quīto sedare agitationē laboriosam: aut sexto cōfortare animā ꝛ viuificare virtutem: ꝛ Auicen. ad has intentiones ponit remedia. Hic āt nō posuit remedia ꝑ euōnē hūoris peccātis: qꝛ supponiꝛ superfluā euōnē eēꝫ aliqn̄ ēt hoc sit necessariū. ¶ Pmū ḡ remediū est diuersiuū: ꝛ debēt esse iste ligature dolorose: ꝛ tn̄ ꝯtinue aut ꝯstricte. Et cōstat qꝛ ita ab ascellis vsqꝫ ad digitos manuū ligādo: ꝛ sic ꝓportionaliter in pedibus fiat maior diuersio q̄ si solū i vno loco vel duob⁹ fieret ligatio. Et tu nō attēdas ad illos q nolūt ligare crura ne mā trahaꝛ a supiorib⁹ ad inferiora: nā nō trahiꝛ ad intestina: sꝫ ab ascellis. ¶ Sꝫ q̄riꝛ q̄re

N

opꝫ ꝓcedere descēdēdo. Scdo q̄re opꝫ icipe ab ascellis ꝛ inguinib⁹. Tertio vbi oꝫ fieri fortior ꝛ strictior ligatio. ¶ Pro pmo nō ꝙ duob⁹ modis solēt iste ligature administrari. Un⁹ est: qꝛ p̄ fiat ligatio iuxta inguina: post dissolꝛ ꝛ fiat alia p mediū coxarū: ꝛ dissoluta scda fiat tertia vsqꝫ ad pedes. Scds modus est incipe ab inguine: ꝛ ibi stāte pma ligatura ꝓcedere inferius ꝯtinue ligādo: ꝛ oībus simul stātib⁹ ligaturis: ꝛ vtraqꝫ modus pōt seruari: ꝛ est vtilis: ꝛ tūc pꝫ cā pmi. Qꝛ eni corp⁹ est inanitū ꝛ mēbra intrinseca nō facile trāsmittūt ad extrinseca: ꝛ ēt quia

O

mot⁹ humoꝝ est ad intestina: opꝫ fortē eē motū ad trahēdū humorē illū ad ꝯtrariū: ꝛ iō opꝫ ꝙ incipiat a locis saltim vicinis venis magnis: vñ hūores fluūt ad intestina ꝛ sic ab ascellis ꝛ inguinib⁹ ꝛ post descēdat. Si aūt a nimis lōge iciperet forte de hūore currēte nō traheretꝛ aliqd. Ex q̄ pꝫ ꝙ iuxta inguina ꝛ iuxta ascellas opꝫ fieri ligaturas dolorosas: qꝛ habent fortius attrahere q̄ sequētes ꝛ a loco sibi longinquiori. Sequētes eni trahunt a vicino: vt vicinū trahatur ab interioribus venis magnis.

¶ Et in potu parū tyriace aut filonij tribue.

¶ Scdm remediū est ꝙ deꝛ in potu paꝝ tyriace aut filonij. Et hic nō ꝙ si daꝛ ad qetādū motū ꝛ inducēdū somnū ꝛ ꝓhibēdū sensationē ꝛ igrossādū hūorē: opꝫ ꝙ tyriaca sit noua l q̄ ē vt⁹ opij. Si āt daꝛ ad resistēdū venenositati pharmaci: tūc tyriaca oꝫ eē antiqua ꝛ non noua. Filonium aūt non datur ita ad venenositatē remouendā: sed ad quietandum ꝛ somnum inducendum.

P

Modū aūt ꝑ quē discernit noua ab āntiq̄ ponit ab aui. 5° can. tract. p°. c. 1. §. illo. Ex eis qb⁹ distinguitur ꝛc̄. Prod est quę tyriaca p⁹ 2ª reperimus venenositatē medicine ꝛ hūoꝝ cōmotoꝝ p cā 2° qꝛ ꝓuocat somnū rōne opij. 3° fortificat calorē innatū iuxta illud Auer c. 4. sui tractatus de tyriaca ꝛc̄.

¶ Et si poteris fac ipꝫ sudare i balneo aut vapoꝛ aq̄ calē sb̄ pānis suis capite exteri⁹ tracto

¶ Ponit 3m remediū dicēs ꝙ si potes fac eū sudare i balneo: aut p vapores aq̄ calē in lecto suo: ꝛ sub pānis sic cū vesicis plenis aq̄ calā ꝛ vasis strictis ꝛ similib⁹ positis iuxta patiētē: capite tn̄ extracto ne aer calis tract⁹ ad interiora nimiū debilitet calorē in exteriorib⁹: ꝯuenit tn̄ in illo casu vt mā illa trahaꝛ. Et dic notāter si potes qꝛ ex alijs cāis aliqn̄ ista ꝓhibenꝛ: vt si eēt nimiū iflāmat⁹ aut debilitat⁹.

¶ Cūqꝫ multū sudauerit constrictiua ad potandum da ei ꝛ fricetur.

¶ Ponit 4m remediū dicēs ꝙ qñ multū sudauerit i balneo: aut i vapore aq̄ calē: da ei ad potādū ꝯstrictiua ꝛ frica ipꝫ. ¶ Et nō ꝙ fricatio sit vt abstergaꝛ sudor: ꝛ possit meli⁹ fluere: ꝛ ꝯstrictiua daꝛ vt ꝯfortēt itestia ꝛ stōchus.

Q

¶ Et fiāt ei epithimata ex reb⁹ bene redolentib⁹ ex aqua myrthoꝝ ꝛ sandalis ꝛ cāphora ꝛ succo fructuum.

¶ Ponit 5m remediū: ꝛ ē vt faciāt ei epithimata ex rebus redolētib⁹ sic ex aq̄ myrtiloꝝ ꝛ sandaloꝝ ꝛ cāphore: ꝛ cū succo fructuū. s. stipticoꝝ. ¶ Et nō ꝙ ista epithimata sūt approximāda stōcho ꝛ itestis: nō aūt alijs ptib⁹ ad ꝯfortādū ea ne recipiāt māꝫ: sꝫ ꝯstrictiua alijs ptib⁹ approximata nocerēt: qꝛ ab illis exꝑmerēt māꝫ ꝯtra stōchū: ꝛ iō isti emperici q i fluxib⁹ vētris faciūt lauādas ad pedes ꝛ manus cū dcoctiōe reꝝ stipticaꝝ errāt vehemēter: vñ Mesu: i suo d ꝯsolatiōe medicinaꝝ. c. de superfluitate flux⁹ vētris vitaꝝ.

A tris vim pat administratōez balnei ēt ꝯstrictiui i hac itētiōe.

¶ Mēbra ꝑterea ipsi⁹ extrinseca fricare debes ꝛ calefacere vētosis cū igne sub hypocūdrijs prius positis ꝛ inter spatulas ipsius.

¶ Ponit 6ᵐ remediū dicēs ꝙ tu debes calefacere mēbra sua. s. a stōcho distātia: ꝛ ēt fricare: ꝑus tñ appositis ventosis cū igne super hypocūdrys ꝛ inter spatulas. Et vides tu ꝙ calefactio ꝛ fricatio est ad trahēdū ad exteriora: ꝛ vē tose ponunť in hypocūdrys ꝛ inter spatulas: vt ad epar ꝛ splenē trahať mā a stōcho: vel saltem vt sigatur cursus humorū per hec membra transeuntium.

[Margin note: ...ētose i hec casu debēt administrari sine scarificatione ꝛ sanguis educ... ...hoc: p hec. n. nō ꝯuenit educ... ...io s; diuersio sine retentio... humoꝝ inferi⁹ decurrētiū: ꝛ q̄ ponuť sub hypocūdrijs retinent humores ab epate fluentes: ꝛ q̄ inter spatulas retinēt fluentes a superiorib⁹ ad inferiora ꝛc.]

¶ Et si tibi neccē fuerit stōcho ipsius ꝛ intestinis supponere emplastra ex ordeo fracto ꝛ aqs stipticis: fac similiter ex oleis: oleo d̄ cytonijs ꝛ oleo de mastice.

¶ Ponit aliū cañ. dicēs ꝙ si fuerit necesse ponere emplastrū sup stōcho cū ordeo fracto ꝛ aqs stipticis sič de decoctione gallaꝝ ꝛ aq̄ plātaginis aut aq̄ rosaꝝ: tūc fac illō: ꝛ sil'r inūge si tibi placet cū oleo de cytonijs ꝛ oleo masticino. Et nō ꝙ itelligēdū est de ordeo qd̄ torrefit: aut fricať

B multū cū pāno aspo: vt ei⁹ abstersiua remoueať virtus.

¶ Ipse ꝑterea ab aere frigido est separādus: q̄m ꝑmit eū ꝛ ipsi⁹ resoluit ventrē: ꝛ ab aere calido q̄m ipsius laxat virtutem.

¶ Ponit aliū cañ. dicēs ꝙ remouēdus est ab aere frido qꝛ premit membra extrinseca ꝛ auget fluxum: ꝛ a calido excessiuo qꝛ dissoluit virtutem: ꝛ hoc intelligatur nisi sit aptus ingredi balneum aut sudare.

¶ Cōfortari quoq; d; ex reb⁹ bñ r̄dolētib⁹ ꝛ ex stipticis ad trayciēdū ei dādū: ꝛ ex tortellis i vio suauiter redolēte: o; tñ vt sint cal'e ꝛ

C vt panis cū succo granati iā ꝑcesserit: ꝛ sil'r a sauguicha ꝛ cortices papaueris albi triti.

¶ Ponit aliud remediū p ꝯfortationē virtutis ꝯiunctam stipticitati: dicēs ꝙ cōfortari d; cū bñ redolētib⁹ ꝛ debet trahere de stipticis sicut tortellas. i. panē bis coctū i vino odorifero: ꝛ vinū d; eē calidū: ꝛ ante ipsuz d; sumpsisse panē infusum in succo granati aut assaiaret. i. ptisana cuz succo granati ꝛ cortices papa. al. triti sup. sunt cōuenietes ante illū panē. Et tu nota ꝙ panis infusus in succo granati precedit ad cōstringēdū: ꝛ sil'r ptisana cuz succo granati ꝛ cortices papa. al. ad ꝯstringēdū oēs istas res. S; tortelle in vino ad cōfortandū virtutē nutriendo ꝛ sua aromaticitate: ꝛ danť cū vino calido ob facultatem penetrationis: ꝛ vt melius ꝛ citius digeratur.

D ¶ Ex eo quoq; expertū est vt grana nasturtij ponderis trium. ʒ. sumanť ꝛ torrefiāt: deinde i adog coquanť donec coaguleť: ꝛ ad bibēdū tribuatur: est nāq; vltimū in bonitate.

¶ Dicit ponēdo aliud remediū qd̄ expertū ē in isto casu ꝙ capere. ʒ. iij. granorū nasturtij torrefactoꝝ in adog. i. in lacte acetoso in quo coquanť donec coaguleť est ꝯferens: imo est vltimū i bonitate in ista dispōne. ¶ Nō ḡ ꝙ nasturtij semē nō torrefactū soluit vētrē: vt dicit Auic. scdo cañ. S; p torrefactionē resoluiť ab eo pars subtilis que est solutiua ꝛ remanet ps grossa q̄ nō est solutiua: imo stiptica ꝛ glutinosa. ¶ Nota 2° ꝙ melius est vt nō teranť illa grana imo sumanť integra: vt dicit Mesue de ꝯsolatione medicinaꝝ: qꝛ cū teruntť tolliť virtus sua impinguatiua siue viscositas. Ex quo p; ꝙ d; esse torrefactū ꝛ non adustū. ¶ Nō 3° ꝙ Mesue nō dat ipm cū lacte acetoso: E s; cū succo cytōioꝝ aut myrtilloꝝ. Utroq; ḡ mō dari ṗt. Cā aūt q̄re est vltimū qꝛ vi᷑ habere proportionem optimam ad tales humores impingnandos.

¶ Op; ꝑterea vt eius nutriēs sit stipticū infrigidatū cū niue quale ē qd̄ fit ex succo vue acerbe ꝛ sibi similibus.

¶ Ponit aliud remediū p q̄litatē cibi: ꝛ dicit ꝙ d; eē cib⁹ eoꝝ stipticus: ꝛ h̄ ad ꝯstringēdū villos neruoꝝ: stōchi. s. ꝛ intestinoꝝ: ꝛ ad claudēdū ora venarū: ꝛ fridus ad eādē itētionē. Et h̄ si nō sit multa debilitas ꝑp quā nō sit optimū dare calidū: vt supra dictū est de vino: vel dicit ꝙ illō est ꝑpriū vino ne trahať ad venas: fridū ne faciat nocumētū: ꝛ tales cibi sūt ḡ fiūt cū agresta ꝛ silib⁹. Et si dicať ex Hippo. 2° regi. acuto. ꝙ cauēdū est tāgere mēbra debilia cū vehemēti frido. Diciť ꝙ h̄ est verū: ꝛ nos h̄ non facim⁹ q̄n tale mēbrū ē multū debile. Preterea q̄nq; tale nocumētū toleramus ꝑp iuuamentum maius. F

¶ Ex eo ēt qd̄ in retinēdo solutione iuuat: est vt vomit⁹ ꝓuoceť cū aqua calida: ꝛ eius ēt extrema in ea mittanť ꝛ nō infrigides ea.

¶ Ponit remediū aliud: ꝛ ē: vomit⁹ cū aq̄ cal'a ꝯfert diuertēdo hūores ad ꝯriū sui mot⁹ ꝛ euāando sabaz medicine ꝛ ei⁹ malitiā tēperādo: ꝛ cōfert etiā extrema ponere in ea trahendo ad cōtrariū: ꝛ non sunt infrigidanda vt non augeatur fluxus per eorum compressionem.

¶ Cū aūt alicui eorū syncopis superuenerit: da ei vinum ad potandum.

G ¶ Ponit aliū cañ. accidētis. dicens ꝙ cū alicui superuenit syncopis deť ei vinū: q: citissime virtutē cōfortat: ꝛ plurimū in istis fit syncopis per resolutionem virtutis.

¶ Et si h̄ totū nō ꝯtulerit tribue ei in fine rei narcotica ꝛ medicamēta fortia: nota que sūt in caplo de prohibitione fluxus ventris.

[Margin note: Hoc ēt prece pit Gal. 12. d̄ igenio sanita. ca. 5. cū dixit ꝙ in ei syncopi dādū ē vinū cal'e nāc ꝛ penetrabilius ꝙ tenuos cib⁹ cito penetret ꝛc. Curā aūt h⁹ flux⁹ supsluē eiⁱ ex pharmaco ordinatissime cū seruijs cōpleuit Mesue i suo de rectificatiōe medicinarū inčtiōe tertia c. 5. §. illo. auxiliabimur ergo his ꝛc. lege ibi. q̄re ꝛc.]

¶ Hec ē 2ᵃ ps capli de remedijs timorosis. Et dicit ꝙ si ista nō sufficiūt ꝛ supple virtus cōstet tribue narcotica ꝛ medicinas fortes ad ꝯstringēdū fluxū vētris scriptas in suo. c. cañ. 3° fen. 16ᵉ. ¶ Ubi nō ꝙ narcotica dicunť medicine stupefactiue: ꝛ somnū iducētes q̄ sunt vtplurimū valde infrigidātes q̄si in vltio: ꝛ qꝛ talia nō administraťť sine magno nocumēto: ideo nō debēt administrari nisi q̄n alia nō ꝯferūt: ꝛ iō i vltio. ¶ Scdo nō ꝙ h̄ dcm̄ solet exponi ꝙ narcotica nō sunt administrāda i ꝑn° supfluitatis fluxus: imo ꝑ sūt alia ꝓbāda: ꝛ cū ꝑcipiť ꝙ alia nō cōferūt debēt administrari: ꝛ ista vi᷑ intētio Mesue de ꝯsolatione medicinaꝝ cañ. 8. c. allegato: vbi dixit: compingere aūt ꝛ stupefacere est illud vltimū ad qd̄ intēdere debes: ꝛ ꝑprie tūc cū iā oīa nō ꝯtulerint ꝛ res posita est sicut ad desperationē. ¶ Adducit aūt Mesue ad h̄ ꝓbādū duas rōnes. Pria est illa q̄ exhibēt ista narcotica in ꝑn° supfluitatis fluxus faciūt rē magni timoris. ḡ nō d̄bēt h̄ facere. Et assumptū p;: qꝛ narcotica in ꝑn° supfluitatis fluxus s; cōplōnē ꝯtrariaṅť cōplōni vite: qꝛ sunt frigida excessiue ꝛ sicca: vt p; de opio. ¶ Scda rō: illa nō sūt administrāda ad restringēdū: post q̄ venit fluxus dirruptior ꝛ fortior q̄ ꝑor: sed ita est de narcoticis. ḡ ꝛc. Maior est clara qꝛ secūdus adductus cū sit cū virtute debilitata a narcotico ē cū maiori ꝑiculo q̄ ꝑm⁹. Etiā minor ꝓbať: qꝛ narcotica nō ꝯstringūt nisi p q̄to stupefaciūt ꝛ ꝯgelāt: ꝛ nō qꝛ cām fluxus abscindāt: ꝛ cū h̄ vtutē debilitāt. ḡ deficiēte eoruz vtute mā currēt vt añ ꝛ iueniēt mēbra debilitata ꝑpter vestigia cōgelationis ꝛ mortis. ḡ faciēt fluxū maiorem q̄

H

M

I prius. ❡ Quidā aūt alij de quoꝝ numero sū ego nō intelligūt q͛ sint administrāda narcotica in fine ꝛ post administrationē alioꝝ: qñ nō cōferūt: ꝛ imo si in pn° medicus videt rē tātā: ꝛ talē cū suo arbitrio iudicio q͛ alia nō sufficient: si nō sit intētio alia ꝓhibēs ea: melius est ea administrare in pncipio q̄ꝫ post experiētiā aliaꝝ rerū. Qđ ꝓbaꝭ: qꝛ virtus in fine erit debilior: ꝫ tūc maxie nocēt narcotica qñ virtus est debilis. ḡ tūc erit maxim⁹ error i vsu eoꝝ: ergo tūc nō sūt administrāda i fine. Aut si medicus sciret ad illa oportere deuenire oꝫ administrare ea in pncipio. Qđ aūt arguit ꝑ Mesue nō ꝓbat nisi q͛ nō sunt regulariter administrāda: qꝛ hoc fit cū magno periculo: ꝛ hͦ nō negaꝭ. Ad 2ᵐ dicēdū est q͛ si pp illud dimitēdus est vsus narcoticoꝝ in principio: multo magis dimittendus erit in fine. Nam si fluxus redit minus poterit tolerari i fine qñ virtus est debilitata: ꝛ iō dico q͛ nō semꝑ redit:

K ꝫ possibile est: ꝛ ista positas est maioris timoris in fine: cū virtus est debilior q̄ꝫ in pn°. Dico ḡ q͛ Auic. ꝑ finē rei intellexit intētionē dispōnis in qua verisilr alia nō sufficerēt: tūc eniꝫ ab ipso rei initio opꝫ q͛ ista attribuantur. ❡ Tertio nō q͛ in narcoticoꝝ administratiōe ꝑ cōsideranda est maneries eoꝝ: qꝛ q̄dā sunt ex toto fugienda: sicut iusquiamus niger ꝛ solatrū fluuiale. 2° est cōsideranda quātitas ne nimiū supabūdet: ꝛ in hoc est melius paulatim dare q̄ꝫ multū dare subito. 3° debemus cōsiderare eoꝝ mixtionē ꝛ correctionē: qꝛ nō debent dari pura ꝑ se cum fortiasmo cū corrigētib⁹ mixta: ꝛ sūt correcta in filonio. Nā q̄dā ponunꝭ ad resoluēdū subaꝫ narcotici ne lōgam moram faciat: ꝛ huius respectu est castoreū ꝛ piper optimū correctiuū opij. Alia ꝑmiscenꝭ ad maturādū humorē q cōgelaꝭ vt crocus. Alia ad cōfortāda pn° vite ꝛ mēbra nālia vt ē zedoaria ꝛ alie medicine cordiales stomachales ꝛ epatice ꝛ alie ad sistēdū motū materieꝛ q̄ cōgelanꝭ de parte in partē sicut myrra sandaraca ꝛ olibanū ꝛ siles. Opꝫ preterea ꝯsiderare tps exhibitionis. s. q͛ corpus non sit in dispōne plenitudinis cibi aut multe

L debilitatis: ꝛ q͛ sit tps aptū ad somnū sicut est sero: aut ē noxiꝫ pp necessitatē fortiū doloꝝ venꝭ in omni hora: nec dantur in corpore in quo sint adhuc mali humores: ꝫ in corpore mūdificato. His enim ꝯsideratis narcotica ministrari pñt. Et tu ꝑ hoc vide cañ. Mesue capi. allegato in quo ēt caplo ponunꝭ quedam narcotica saltem visualia ꝛ precipue vltimi trocisci scripti ab eo ꝛc̄.

❡ Medico ꝓ eo est vtilius vt puisor existat in preparādo trociscos ꝛ pulueres ponticos anteq̄ꝫ sit hora: ꝛ vt ēt sit preuisor ꝛ in enematibus ꝛ ipsorum instrumentis.

❡ Ista est vltima pars in qua docet ꝛ admonet medicuꝫ dicēs q͛ debeat puidere ꝛ hēre pulueres ꝯstrictiuos ꝛ trociscos apud se preparatos: ꝛ etiam prouideat de suis enematibus ꝛ suis instrumentis.

M ❡ De eo q bibit medicinā ꝛ nō solut⁹ fuerit. Ca. VIII°

Cū pharmacia solonē nō fecerit ꝛ fecerit mordicationē vētris ꝛ angustiā i ipso: ꝛ q sumpsit ipsaꝫ estuauerit ꝛ scotomabiꝭ ꝛ dolebit caput ꝛ patieꝭ alices ꝛ oscitatiōes: succurrere debes cū enēate ꝛ colirijs siccis. ❡ Et ipē qdē bibat masticis. ʒ. iij. i aq̄ tepida. ❡ Medicīa quoqꝫ qñqꝫ opaꝭ pp stiptico ꝝ bibitionē ꝛ cōcstionē taliū q̄lia sūt cydōia ꝛ maciana: ꝓpea q͛ os stōchi cōprimūt ꝛ qđ sub eo existit: ꝛ pp qđ nauseā sedant ꝛ medicinā a suo motu q ē ad supiora violēter ad ptē mouēt iferiorē: ꝛ ꝓpea q͛ nāe viꝫ inferūt. ❡ Qꝛ si enēa nō iuuerit ꝛ mala supuenerit accñtia extēsiōis corpis ꝛ ocli exierint ex ꝛ fuerit mot⁹ ad supiora: necc̄ia erit minutio.

❡ Aui. in isto. c. docet succurrere defectui solutionis medicine. s. qd sit faciēdū qñ medicina nō operatur. Et diuiditur capl'ꝫ in duas partes. Nā ꝑmo facit hoc respectu medicine q̄ fortia ꝛ mala infert accidētia. 2° respectu illius q̄ timorosa accidētia nō iducit. 2° ibi. [Et cū medicina.] In ꝑma parte ponit quatuor remedia. ❡ Primū est q͛ si medicina nō soluit ꝛ mala facit accidētia: qꝛ facit mordicationē in vētre: ꝛ angustiā: ꝛ estuationē: ꝛ scotomiam: ꝛ dolores capitis: ꝛ alices: ꝛ oscitatiōes: tūc succurrere cū clysterib⁹ ꝛ collyrijs siccis ꝛ suppositorijs. ❡ Scđm est q͛ sumat i potu tres. ʒ. masticis i aq̄ tepida. i. remissi caloris: nō tñ deꝭ tepida: qꝛ sic eēt vomitiua. ❡ 3ᵐ ē q͛ sumat cōstrictiua desuꝑ vt cydonia ꝛ poma ꝛ silia: ꝛ ista ꝯferūt q̄tuor modis: qꝛ cōprimūt stōchū ad iferiora ꝛ illđ qđ ē sub eo. s. intestina. 2ᵐ ē q͛ sedāt nauseā. 3ᵐ ē q͛ repmūt motus māez: ꝛ medicina q̄ erat ad supiora ēt violenter illđ iferiora moueꝭ. 4ᵐ est q͛ inferūt vim nāe fm quosdā: qꝛ dant vigorē nāe ꝛ virtutē cōstringēdo ꝛ cōiūgēdo villos vel gñando spūm vt panis in vino ifusus: de q̄ dcm̄ ē supra: vel inferūt vim nāe. i. cogūt ad expellendū inferi⁹ ad qđ in eis ꝯtineꝭ. ❡ 4ᵐ aūt remediū ē q͛ si enema nō sufficeret: ꝛ sint accidētia mala extēsionis corpis ꝛ exit⁹ oculoꝝ ad ex: ꝛ fuerit mot⁹ māerū ad supiora: tūc opꝫ q͛ fiat flōmia. ❡ Ubi ꝑmo notādū q͛ sicut in ꝑcedēti ca. diciꝭ q͛ supflua solutio hꝫ tria cāꝝ genera fm modū loquēdi medicorū: ita dicim⁹ hic de solonis defectu. Nam aut est pp corpis sumētis dispōnē: aut pp medicine dispōnem: aut pp accidētia supuenientia istis. Ex parte corporis sunt plures cāe. Nā aut est pp hūoꝝ ineptitudinē: aut pp viarū stricturā: aut pp oppilationes ex fecib⁹: aut humorib⁹ viscosis: aut pp plurimā vētositatē factā ex mā ꝑparata inuēta q̄ cū agitaꝭ subleuat medicinā: aut māꝫ vel humorem includit in anfractib⁹ ꝛ foraminib⁹: aut pp debilitatē expulsiue: sicut accidit in paralysi aut apoplexia: aut pp debilitatē virtutis imutatiue: qꝛ virtus nō agit debite imutādo medicinā: ꝛ iō medicina nō agit in corp⁹ actionē debitā. Ex pte aūt medicine pōt eē: aut qꝛ est de medicinis malignis q̄ cū difficultate corrigunꝭ a calore nāli: ꝛ participant venenositate: aut qꝛ est debilis: aut qꝛ multū turbido motu agitatiua: q̄re seqꝭ clausio māe in anfractibus: aut qꝛ est debilis virtutis: aut qꝛ pauce quātitatis: aut qꝛ nō fuit cōiuncta suo vigoratiuo. Ex pte aūt accidētiū sicut indebita administratio occurrētiū vt cogitationis ire doloris aeris cibi ꝛ similiū: ꝛ tunc opꝫ q͛ ad debite succurrēdū remoueam⁹ cāꝫ taliū dispōnum: ꝫ qñqꝫ ab ipsis effectib⁹ sit incohoādū pp necessitatē festinationis: sicut sepe incepimus ab accidēte dimisso morbo ꝛ cā ps. ❡ Nō 2° q͛ lꝫ fiāt pp corpis dispōnē: nō oꝫ eodē mō succurreꝭ i medicīa cōpressiua ꝛ lenitiua ꝛ lubricatiua ꝛ solutiua: nec i oīb⁹ solutiuis eodē mō: qꝛ aliter qñ est venenose nāe: ꝛ aliter qñ nō: ꝛ hec oīa distīcte ponit Mesue i de ꝯsolatione medicinaꝝ: i tētione 3°. c. ꝑ. Et qꝛ hic Auic. nō oīa remedia: nec oīuꝫ casuū: ꝫ capitalia ꝛ principalia ponit vt ꝑ hͦ alia itelligam⁹: dimisso lōgiori fmone expōnā modū q̄ remedia Aui. iuuāt. Et ꝑ de enemate. Nam enema si sūt feces i itestinis eas educit: itestina mollificat

N

O

Hoc idē ꝯsuluit Mesue i suo de ꝯsolatione medici nāz intētiōe ꝛ ca° hic a magistro iferius allegato. §. si solo ac si est medicina eaꝝ q̄ ꝯcedunꝭ ꝛc̄. ipse tñ puo iubet exhiberi ꝑ os cōpressiua supuca: postea clysteria siue suppositoria: ꝛ ꝛ cetera huiusmodi. Et tu scias hͦ q͛ hͦ remedia vꝫ clystēria ꝛc̄. tūc maxie ꝯueniūt qñ medicina nō soluit pp grossaꝫ ventositatē q̄ subleuat eā ad superiora defēdēre ꝓhibens vel pp debilitatē virtutis expulsiue: vl' pp oppilationem in vijs expulsiōis: vt in colica: vl' pp inobedientiā materie ad expulsionē. Iuuamēta aūt clysterioꝝ ꝛc̄ capē hic ifer⁹ magꝭ ō. Tn̄ est i isto casu icipē a suppositorio acutorum aromatico sic cū medicina approbata humoꝝ educendo: ꝛ isto non sufficiente: ꝛ veretur clysteri attractiuo ꝛ laxatiuo: q̄re ꝛc̄.

P

pozos

A poros aperit:mām adaptat:vētositatē dissoluit: ꝟautem expulsiuā irritat:si fuerit factū:vt dꝫ:iō multis intētionibus cōfert:trahēdo ēt ad iferiora nō parꝫ ꝯfert iuuamentū:ꝯfert ēt i remotiōe nausee ꝛ agitationū in supioribus. Un̄ Mesue loco allegato dixit:verū ex bis olbꝰ cōfide ꝛ expecta maiꝰ iuuamētū ex clysteribꝰ. Et i fine capli:ꝛ ne ꝯdēnes clysteria:sꝫ fiducialr in eis ꝯfide. Coliria aūt siue suppositoria siue dicanᷓ a colon itestino siue a colādo nō est cura:cōferūt stimulādo expulsiuā:ꝛ irritādo ad motū ꝟsus iferiora:sꝫ i alys deficiūt a bōitate clysteris. Scḋo pꝫ ꝙ coliria sicca.i.suppositoria ꝯferūt incitādo expulsiuā. Sꝫ remediū scḋꝫ puta masticis.ʒ.iq.in aq̄ tepida cōfert qꝛ mastix aromaticitate ꝯfortat:ꝛ stipticitate cōprimit ptes supiores ꝟsus iferiores:ꝛ pp alia q̄ dicentur statim de stipticis. Sed de tertio remedio nō ꝙ stiptica comesta faciūt ꝑ cōpressionē priū superioꝝ ꝛ post iferioꝝ:

B qꝛ cōprimūt ptes qbꝰ occurrūt:ꝛ iō sunt cā vt exprimendo pellanᷓ medicina ꝛ hūoꝛ iferiꝰ. 2ᵒ ꝓhibēt nauseam p modū dcm̄:qꝛ sua grauitate ꝓpellūt medicinā ad iferiꝰ: ꝛ ꝓhibent motū suum agitatiuū ad supius. 3ᵒ qꝛ inferunt vim nāe.i.faciūt mēbra fortia:vł qꝛ cōprimūt ita mēbra vt coganᷓ exprimere illud qḋ in foraminibꝰ ꝯtineᷓ:esto ꝙ nā tentaret retinere. ℭ Sꝫ tu dicis quō qn̄ medicina mouet ꝛ nō euāt fiūt illa accidentia dicta.s.mordicatio ꝛ estuatio ꝛ angustia ꝛ scotomia ꝛ doloꝛ capitis: Di ꝙ hoc declaratū fuit supra in.c.de regulis cōibꝰ soloni vētris ꝛ vomitui:ꝛ fiūt aut pp humorē:aut pp vētositatē:aut pp vaporē:aut pp medicine subaꝫ. Sꝫ flōmia ē necessaria qn̄ multa sūt mala accidētia:ꝛ ꝑsertim cū oculi eminent ex:ꝛ facies tumet. Significaᷓ eni ꝙ tūc mãe mouenᷓ ad supiora ꝛ p venas:ꝛ iō flōmis euāndo mãs agitatas ꝛ diuertēdo cōfert. Et vult Mesue ꝙ ꝑ fiat euātio de basili-

C ca ꝛ post illā de saphena:qꝛ euō de saphena est virtuosa ad diuertēdū. Incipiēdū ē aūt a basilica:qꝛ illa euāt multitudinē:ꝛ pp ꝓpinquitatē citiꝰ diuertit ꝛ indigemꝰ h̄ principalibꝰ remedys. Et cū inceperit p flōmiā basilice declinare mā ad iferiora facilꝰ traheᷓ ad distātiā longaꝫ per flōmiam saphene. Si aūt a saphena incepisset qꝛ multa erat repletio nō attigisset eius diuersio vsqꝫ ad caput.

ℭ Et cū medicia vētrē nō soluerit ꝛ mala eā nō secuta fuerint accn̄tia:meliꝰ ēt erit vt ipā ꝯsequaᷓ minutio saltē pꝰ duos dies:aut tres: nā si h̄ sem̄ fuerit timēdū ē in ipso ne hūores ad vnū principaliū mēbroꝝ moueantur.

D ℭ Hic ponit qd faciēdum qn̄ medicina nō euāt ꝛ non sequunᷓ mala accidētia:dicēs ꝙ etiā i isto casu faciēda est flōmia saltē post duos dies aut tres:qꝛ nisi h̄ fieret timēdū est ne hūores currāt ad aliquod mēbrum principale. ℭ Ubi nō ꝑ ꝙ qꝛ hūoꝛ ē alteratꝰ a medicina:iō mēbra respuūt ipm:ꝛ periculū ē ne ꝯtinue magis malignetur:ꝛ tūc post multā maliciā timoꝛ est ne pulsus a mēbris in qbus genit moueaᷓ ad aliqḋ mēbꝝ ꝑncipale. ℭ Sꝫ q̄res q̄re dicit ꝙ isto casu fiat flōmia post duos dies aut tres: Uᷓ eni ꝙ sit statiꝫ faciēda. Nā si timeᷓ cursus hūoꝝ ad ꝑncipale q ꝓhibeᷓ p flōmiā quāto citius tāto melius cū virtꝰ cōstet. Di hic cōiter ꝙ verū ē vbi nos essemꝰ securi ꝙ medicina nō opereᷓ:mō aliqn̄ ꝯtingit ꝙ medicina nō ducit vsqꝫ ad tres dies vt dī de hiera a doloribꝰ:pp hunc igiᷓ timorē expectamꝰ. Aut meliꝰ qꝛ medicina quamuis nō euēt ꝛ nō faciat grauia accidētia:tn̄ agitat humores ꝛ virtutē quodāmō deycit. Et iō ne due cāe extraneares sil ꝯiungant:bonū ē differre maxie cū nō sūt accidētia indigētia:nā si appet decursus hūorū aut aliud tale est statiꝫ faciēda. ℭ Et si q̄raᷓ q̄re pharmacia nō dāda est: Di ꝙ

Ex hoc intelligas de medicinas forti laxante attrahendo ꝛ nō de hūdi-ca purga fieri cibus. Naꝫ talis fortis medicina cōmonet hūores et dispōit eos ad putredinē calore extraneo quē inducit in eis q̄re flōmia q̄dāmō cāuat ꝛ temperat:q̄ re ꝛc.

in isto casu hūores sūt pp agitationē plm̄ sanguini mixti. Et qꝛ stōchus debilitatꝰ ē:nō ē forte aptꝰ ita ad recipiēdū aliā medicinā. Et iō volētes curare faciamꝰ cū vl̄i curatiōe:ꝛ qꝛ sanguis agitatꝰ nō euāntur pharmacia. ergo ꝛc.

E

ℭ De dispōnibꝰ medicinaꝝ vētrē soluētiū. Caplꝫ.IX.

MEdicinaꝝ vētrē soluētiū q̄dam sūt q̄rū malignitas magna ē sicͭ elleboꝛꝰ niger:ꝛ turbith cū nō fuerit bonum:imo fuerit ex gn̄e ipsiꝰ qḋ ē cytrinū:ꝛ agaricū qḋ nō fuerit albū ꝛ puꝝ imo nigredini attinuerit:ꝛ sicͭ laureola. ℭ Et qꝛ res iste male sūt: tūc si bibite fuerit ꝛ mala ide accn̄tia ꝓuenerit meliꝰ erit vt medicina a corꝑe expellaᷓ q̄n-to plus poīe fuerit vomitu aut purgatiōe ꝛ mediceᷓ cū tyriaca. ℭ Multaꝝ ꝑterea earū remoueᷓ malicia ꝛ ꝯturbatio quā faciūt aie dādo in potu aquā vehemēter fridā ꝛ sedēdo i ipā sicͭ turbith citrini putridi. Ois q̄qꝫ res q̄ acuitatē frāgit glutinatiōe ꝛ lenificatiōe ꝛ vnctuositate in q̄ sit dulcedo ad hoc ꝯfert.

F

ℭ Sicut dī supra in diuisione:in isto caplo Aui. determinauit de dispōne medicinaꝝ vētrē soluētium:docēs p h̄ rectificare opōnē medicine in euāndo. Nā cū optimum sit in h̄ opōnes rectificādo cognoscere:qd faciēdū sit merito dispōnis corporū sumētiū ꝛ merito regiminis coꝛꝫ in quo sūt accidētaliter occurrētia variātia corpꝰ ꝛ medicinā:erat etiā necessariū cōsiderare 3ᵐ.s.dispōnes medicinarū ꝛ varietates opationū earū q̄ debenᷓ merito istiꝰ diuersitatis q̄ inueniᷓ in medicinis soluētibꝰ vētrē. Et qꝛ medicinaꝝ taliū diuersitas maxie ē quo ad gn̄alia in tribus:quoꝝ ꝑᵐ ē malignitas ꝛ icolumitas. 2ᵐ est fortitudo ꝛ debilitas. 3ᵐ est in mō opandi vł soluēdi aut lubricādi aut cōprimēdi:ꝛ sic de alys:iō maxie Aui. sm̄ has res diuersitates posuit can̄.in isto.c.lꝫ aliqd dixerit de diuersitate q̄ est respectu humoꝝ euāndoꝝ:ꝛ respectu mēbroꝝ a qbus euāt. Uisūꝫ fuit sibi ꝙ ꝑmū satis eliciᷓ cū dictum sit supra ꝙ debes purgare humorē peccātē nō aliū ꝛ de 2ᵒ dcm̄ sit in libro 3ᵒ:ꝛ iō illas dereliqt:ꝛ sic pn̄s capitulū diuidiᷓ i tres ptes:qꝛ ꝑmo docet rectificare operationes in soluēdo p cōsiderationē diuersitatis ꝑme. 2ᵒ per consi-

G

derationē secūde:ꝛ 3ᵒ tertie. 2ᵃ ibi.[Quedā ēt medicinarū.] 3ᵃ ibi.[Medicine ꝑterea.] ℭ In pte ꝑma dicit Aui. ꝙ medicinaꝝ soluētiū ventrē quedā sunt quarū malignitas est magna sicut:elleborus niger ꝛ turbith citrinum ꝛ agaricus qn̄ nō est albus sꝫ declinat ad nigredinē restat nō purus:ꝛ sicut laureola. Et iō si fuerint bibite ꝛ inde sequanᷓ mala accidētia meliꝰ qḋ fieri pōt est vt expellanᷓ a corꝑe quāto citius pōt fieri:aut cū vomitu:aut cū solutione vētris:ꝛ deᷓ tyriaca:ꝛ multarū taliū remoueᷓ malitia dādo in potu aquā frigidam:ꝛ sedendo in ea sicut turbith citrini ꝛ putridi. Et iterū ois res que frangit acuitatē glutinatione sua:aut vētositate:aut lenitate in qua sit dulcedo cōfert ad hoc. ℭ Nota ergo ꝑmo in oī medicina solutiua eē quādā malignitatē:imo ꝓ q̄nto obuciūt a suba ꝓprietatē in eis inuētā:vt dī 2ᵒ regiminis acutorum cōmento illius partis:porro si passio ꝛc. ꝛ ꝙ iste sunt multe ꝛ plures alys venenose:verūtamē quarūdam venenositas ꝛ malignitas est parua:aliarū ꝟo est magna:ꝛ de istis loquitur Aui. ℭ Nota 2ᵒ ꝙ medicine habētes malignitatē:quedā habent illā dispōnem̄ nām sue speciei sicut

H

Scias ꝙ̄ q̄uis contra hec q̄tuor gn̄alia remedia ꝯ malignitatē medicine rāviolētiaꝫ. vnaq̄q̄ꝫ ex eis habꝫ remedia sibi ꝓpria ꝛ spālia ꝛ q.

I

b⁹ pertractat Auic.6° q̄rti fū tertia tractatus p̄mi q̄ est de veneno sūptio ex plan tis calidis τ acutis corum.

mezereon qđ ē lacticiniū magnū τ sicut laureola τ silce medicine que dicunt̄ laboriose euātes. Quedam aūt ha bent p̄p singularē dispōnē: τ iste sunt duoꝝ modorum. Nā quedā habēt talē malignitatē a natura: q̄daʒ ab acci dente superueniente eis. Exemplū primi sicut colloquin tida que nascitur sola in plāta vna: τ agaricus niger. Exē plū secūdi sicut turbith putridū: τ Aui. loquitur hic de ol tali vehementi malignitate. ℂ Nota 3° φ cognitio ista rū malignitatū τ si rōne quorūdā accidentium possit cō prehendi vt tactu τ gustu τ odoratu s̄m modū quem do cet Mesue in de cōsolatōe medicinarū. c. p̄. tā vera τ cer ta via est experiētia: τ medicus dʒ eē doctus in particula ribus τ vniuersalibus regulis cognoscendi incolumes a malignis: τ pertinet hec doctrina ad 2ᵐ can. τ ad libros de simplici medicina: iō Aui. nō curauit docere hicq̄ʒ va de si vis ad loca illa τ tene memorie. ℂ Quarto nota φ

K

ille medicine q̄ multū maligne sunt difficulter perdant suā malignitatē: τ cū hoc velociter īpmūt malas dispo sitiones. Et iō si vacabim⁹ ad faciēdum φ corrigant̄ in corpore nocumēta in tpe harum operationū augmenta bunt̄ multū. Sʒ cū ipse sint in vus ductiū eductio p̄ vo mitū aut p̄ fluxū sit in pauco tpe. Et iō securi⁹ remediuʒ qn̄ nocumēta faciūt magna est illaꝝ expulsio a corp̄e vo mitu vel fluxu. s. cū clysteri aut potu aq̄ tepide aut cuʒ re lubricante. ℂ Quinto nota φ q̄n̄qʒ he medicine sumun tur in corporib⁹ bn̄ preparatis τ bn̄ ↄsolatis: τ faciūt ope rationē cū difficultate: sʒ nō cū accidētib⁹ malis timoro sis: imo sine timore: τ tūc nō opʒ φ expellāt̄: aut aliqđ cō trariū sue opōni fiat. Et iō Aui. nō dixit absolute expellā tur a corp̄e qn̄ sunt bibite: sʒ qn̄ sūt bibite τ mala superue niunt accidentia. ℂ Sexto nota φ tyriaca daf ad vene nositatē remouēdam. ℂ Septimo nota φ aqua frigida multū cōfert administrata ↄtra medicinas que sui acuita te imprimūt multū sicut turbith citrinū: τ iō in potu τ in balneo ita vt frigus penetret in potu taliū inflāmantiuʒ medicinarū est vtilis. Sed pauca balneatio in aqua frigi da per quā sola fieret caloris alteratio nō cōfert τ debet eē aqua fortissimu frigoris: vt habeat in tales medicinas īprimere. ℂ Octauo nota φ glutinosa τ vnctuosa τ leni tiua multū deprimūt de acuitate medicine violente: τ iō videbis notabiles medicos dare cōiter tales medicinas acutas cū māna: aut cū pulpa cassie: aut cū aliquo tali: q2 frangit maliciā: τ cū hoc facit cito lubricare. Opponuntur enim ista sui humiditate τ grossitie ptib⁹ subtilibus taliū medicinarū in qualitatib⁹ τ nō substātie. Et q2 dulcedo fundaf in substātia grossa: τ est abstersiua res dulcis: iō in istis adiuuat dulcedo. Dulcis ergo τ vnctuosa τ insipi da medicina data in tali casu cōfert cito expellendo me dicinā a corpore τ frāgēdo malas q̄litates medicine. Sʒ si queratur vtrū stiptica cōueniāt: dicitur φ vbi nō intē deremus prouocare vomitū cōfert: vt patuit in p̄cedenti ca. Nam res stiptica est de ↄueniētiorib⁹ rebus que mi scent̄ cū medicinis acutis: vt dicit Mesue intētione 2° c. 3° sūme p̄me. Sed dubiū restat quare non prestat iuua mētū medicine salse. Nā dicit Mesue eodem loco de re stiptica: τ vniuersaliter quidem medicinis omnibus p̄ter q̄ꝫ salse iuuamentū prestant: τ tu considera causam.

L

Et scias φ tyriaca in isto ca su dʒ eē antiq̄ sine fermēta tatalis euiʒ a fota specifice hʒ reprimere venenositates dictarū medi cinarū. Tyria ca eni est sub limior medici narū cōposita rū p̄p multitu dine sui iuua mētū τc. vt di cit Aui. 5 can. ca. de tyriaca: τ Auer. ca. 3. sui libelli d̄ ty riaca dicit. Et h⁹ cā p̄p quā fuit inuēta tyria ca fuit vt cu rent̄ p̄ illā no cumēta vene nosorū q̄ sunt in aīalib⁹ τc.

M

Et ego ↄside ro cām eē p̄p vtrāqʒ habet̄ substām sue cō plonez terre strē: in tali n. cōmixtiōe rei stiptice cū sal sa resultat e terrestrit: a. dio maior ↄ: τ sic multū exic

ℂ Quedā ēt medicinaꝝ q̄n̄qʒ aliq̄bus p̄por tiōales existūt cōplexionib⁹ τ aliȷs nō cōue niūt. Scamonea nāqʒ ī eos q ī frigidis mo rant̄ regionib⁹ nō operat̄ nisi debilr: nisi ma gna inde detur q̄ntitas: sicut est mos ei⁹ ī ter ra turcoꝝ. ℂ Et q̄n̄qʒ est necessariū q̄busdā corporib⁹ in aliq̄bus regionibus ne medici narū corpora dentur sed virtutes eaꝝ tm̄.

N

carē corp⁹ τ maris mactiētā τ paratum faciliter ī fiag incurrere: q̄re nō p̄stat iuua tiui. ergo τc.

ℂ In hac p̄te ponunt̄ can. rectificātes modū euādi pe nes ↄsiderationē virtutis siue fortitudinis medicine: τ di uidit̄ in duas p̄tes: q̄re p̄ ponit istos can. sumptos ex ↄsi deratiōe p̄portionis medicinarū ad corpa rōne nāe cor poꝝ. 2° ponit can. rōne modi applicādi tales medicinas. 2° ibi. [Et necesse est.] ℂ In p̄ᵃ p̄te dicit duo. Primū est φ q̄dā sūt medicine q̄ q̄busdā corporib⁹ sunt p̄portiona les siue suis cōplexionib⁹: τ nō ↄueniūt aliȷs: sicut verbi gr̄a scamonea q̄ in corporibus habitātib⁹ in frigidis re gionib⁹ nō opat̄ nisi debiliter nisi det̄ de ea magna q̄nti tas sicut est mos in terra turcoꝝ: τ iō supple ī talib⁹ sunt medicine dāde in maiori dosi. Et supple q̄dā sunt corpa in q̄b⁹ fortes medicie opant̄ nimiū excessiue. Et iō q̄n̄qʒ in q̄busdā corpib⁹ τ q̄busdā regionib⁹ nō opʒ φ dentur corpa medicinaꝝ: sʒ v̄tutes tm̄ sicut in regionib⁹ vehemē ter calidis. ℂ Circa quā p̄tē nota φ medicinā eē p̄por tionalē corpi est talē eē eius habitudineʒ ad corpus: vt ex cōi vsu medicine illi⁹ in debita dosi o2 mō administra tiōis sufficiēter τ nō superflue opet̄: τ iō illis dī īproportio nalis in q̄bus hoc nō cōtingit. ℂ Nota 2° medicinā non opari ↄuenienter in corpibus pōt tribus de causis in gn̄e ↄtingere. Uno mō q2 nō currit cōueniens p̄prietas inter corpus τ medicinā: τ pōt hoc eē in vno indiuiduo τ nō in alio: sicut 3° can. c. de asmate vult Aui. τ ita in. c. de lacte τ supra in. c. p̄ hui⁹ sermo in vno indiuiduo in vna hora: τ nō in alia. Et hoc nō solū hʒ verū in alteratiuis: sʒ etiā

O

Scito eē q̄dā corpa sicē sūt illa de regno Francie τ hīs vicina q̄ bene sustinēt corp⁹ scamonee: nō tn̄ sustinēt mī tā ipī⁹ q̄ntita tē: imo. ʒ. 5. magna est do sis vt in plib⁹. Et mesue i ca. de scamonea dicit φ dosis a⁹ est a g̃. v. vsq. xij. τ de ea dixit democrit⁹ φ ē solu tiui ant bono mente: τ for tius super oia solutiua: q̄ua re τc.

P

tiuis exoluēdo: de hac nō loq̄f hic. Scdo mō dī corpus īproportionale medicine solutiue rōne dispōnis hūoris peccātis quē hʒ medicina euāre. Aut si est nō est dignus nec bn̄ p̄parat⁹: vt opʒ in corp̄e illo: τ ēt de ista nō loquit̄ hic. Tertio mō dī īproportionalis rōne resistētie corpo ris. Nā q2 medicina nō euāt hūorē nisi aliquo mō inferē do vim mēbris τ relaxādo coꝝ v̄tutē retētiuā: q2 τ q̄daʒ sunt corpa talis virtutis fortis: quedā aūt debilis: quedaʒ aūt mediocriter se habentia: iō medicine q̄busdā dicunt̄ p̄portionales: q2 date in mediocri dosi operant̄ cōueniē ter: τ de hac p̄portionalitate τ īproportionalitate loquit̄ Aui. hic: τ q2 pōt medicina incōueniēter operari merito istorū modoꝝ duoꝝ: aut superflue qn̄ v̄tus est debilis: aut diminute qn̄ virtus est fortis. Iō Aui. de vtroqʒ mō fecit mētionē volēs φ corpib⁹ fortiter opatiōi pharmaci resi stētib⁹ dent̄ medicine in sub̄a: τ cū h̄ in maiori q̄ntitate q̄ in cōi dosi. Debilib⁹ aūt nō det̄ medicina cū sub̄a sua: sʒ solū v̄tus. ℂ 3° nō φ medicina tūc dī exhiberi in sub̄a qn̄ corpulētia tota medicine daf s̄m totū medicine. Dī φ so lū exhibet̄ v̄tus qn̄ daf aut infusio aut decoctio. Modo ↄstat φ medicina si eq̄lis quātitatis sumat̄ in sub̄a sicut ponit̄ in decoctione erit fortior: τ iō debilib⁹ daf sola infu sio aut decoctio. ℂ Nota tn̄ hic φ medicinarū quedā sūt q̄ in sub̄a sua hn̄t correctiuū sue partis solutiue sicut reu barbarū agaricus mirabolani τ siles que hn̄t p̄teʒ stipti cā cōiūctā cū solutiua: τ iō in talibus medicinis qn̄ dant̄ corporibus debilib⁹ melius est dare sub̄am: sed in mino ri dosi. Et cā est q2 in sub̄a medicine est pars cōfortatiua vn̄ in dissinteria exhibet̄ reubarbarū ī sub̄a τ nō in infu sione nisi forte timerem⁹ de oppilatiōib⁹: aut itēderem⁹ cū solone vias apire: tūc eni est ↄueniētior infusio τc.

Q

ℂ Et est necesse ēt vt medicinis solutīb⁹ vē trē bn̄ redolētes medicine misceātur: p̄pte rea vt mēbrorum virtutes eis conseruentur. ℂ Medicine quoqʒ cordis ad hoc iuuamē tū cōferūt:

A tum conferunt: propterea q̄ spiritum aialez in vnoquoq3 membro confortant: plurime quoq3 eaꝝ subtilitate sua ꝛ facilitate iuuant.

¶ Hic ponit can. rectificatiuos opis intētione habita de mō administratiōis medicinarū. Et diuidit i duas. Pria facit h. 2ª nos remittit ꝑ cōplemento alibi. 2ª ibi. [Am plius ꝯsiderare.] Pria in duas. ꝑ ponit can. de medicina solutiua ēt si sit solū administrāda vna solutiua. 2ª qn plures. 2ª ibi. [Due pterea.] De pª dicit q̄ medicinis solutiuis opz q̄ misceant medicine odorifere ꝛ medicine cordiales. ꝑ qꝛ medicine odorifere ꝯfortāt mēbra q̄ hnt debilitare medicine solutiue. Et 2ª qꝛ medicine cordiales conseruāt ꝛ ꝯfortāt spūm nālē. i. vitalē. Sepe eni Aui. vocat vitalē nālē vt pª pmi. 3ª qꝛ sui subtilitate ꝛ facilitate adiuuāt ad opandū. ¶ Et ad hui⁹ can. intellectū est notādū
B qꝛ vt plurimū medicine solutiue sūt ꝯrie nāe corpis: ideo sūt factiue nocumētoꝝ: ꝛ iō medicus cū idiget eaꝝ adiutorio dz eas corrigere anteq̄ eas exhibeat. Correctio aūt earū vt dicit Mesue itētione 2ª: est aut faciēdo illud qd supplet defectui eaꝝ: aut illō qd corrigit nocumētū eaꝝ. Hec āt suppletio ꝛ correctio fiūt aut pmutādo subaz medicine: ꝛ h erit lauādo: aut ifundēdo: aut triturādo: aut coquēdo. Et h duob⁹ modis: aut elixādo aut assando. Quid aūt hz facere lauatura ꝛ q̄ sint medicine q̄ ipsa indigent: ꝛ qs sit modus in vnaquaq3 medicina: ꝑ pte habetur a Mesue de ꝯsolatiōe medicinarū: ꝛ ꝑ pte ab Azarauio i libro q seruitor vocat: ꝛ ꝑ pte in libris simpliciū medicinarū: q̄re supfluū eēt hic ponere: ꝛ silr intelligas de infusione ꝛ trituratione ꝛ torrefactione. Sz rectificatio medicine q̄ fit ꝑ cōmixtionē: qnq3 fit ꝑ ea q̄ respiciūt sua proprietate venenositatē: qnq3 ꝑ ea que opponunt cōplonis
C qnq3 ꝑ ea q̄ suos effect⁹ malos merito secūdaꝝ vtutū ꝛ tertiarū corrigūt. ¶ Primū aūt cōiter est ad supplēduz id qd deficit: qꝛ si medicina ē tarda: aut debil: aut ꝑ ppē: aut solū hūorē subtilē attractiua: aut nō a ꝓprietate respicit mēbrū a quo euāre volum⁹: pmisceamus illud qd accelerat ꝛ vigorat opationē: aut qd facit virtutē in extrema corpis penetrare: aut qꝛ dirigit ad mēbrū a quo euāre itēdim⁹: aut qꝛ adiuuat ad hūorē grossum attrahēdū: ꝛ horū spālia legēda sūt alibi. Exēplū tn̄ pmi est sicut pmixtio speꝝ elcfanginarū cū aloe. Exēplū secūdi: sicut cōmixtio dicta ꝛ ꝯiunctio seminis rafani cū hermodactylis ꝛ vini ꝛ spice cū reubarbaro. Exēplū tertij: sicut squilla cū hermodactylis. Exēplū quarti sicut nux muscata cū intēdimus a capite euāre pmiscet cū solutiuo. Exēplū qnti sicut ƶinƶiber cū turbith. Si aūt volum⁹ ihibere maliciā
D ꝓprietatis venenose: h fit cū his q̄ cōfortāt mēbra que respicit venenositas: ꝛ h sūt aromatica: ꝛ cordialia: ꝛ a proprietate talia sūt heƶoar illaꝝ medicinarū. Si vo itēdimus obuiare malitie cōplonis apponim⁹ medicinā q̄ ꝯriā hēat cōplonē: vt Aui. pª q̄rti docet pmiscere cāphorā cū scamonea. Si aūt intēdim⁹ occurrere malis opōnib⁹ secūdarū ꝛ tertiaꝝ opōnū virtutū: opz q̄ hoc fiat cū eo qd defectui illi opponit: verbi grā: generationi vētositatis carminatio opponit: excoriationi opponit vnctuositas: viscositati glutinatio ꝛ cōstipatio: nausee stōchi ꝯfortatio: apriōi venaꝝ illud qd ꝓhibet eas apiri. Et reminiscaris dictoꝝ supra q̄ ad rectā cōmixtionē nō sufficit solū oppositio in q̄litate ꝛ opōne: sz reqrit q̄ sigillāt sibiinuicē ꝓprietatē: ꝛ 2ª reqrit q̄ dent in mēsura debite ꝓportionis: ꝛ oia ista pticulariter sūt legēda in locis dictis: ꝛ reqrunt nō solū vni⁹ lectiōis expositionē sz pluriū: ꝛ iō hic Aui. noluit hec oia dicere: sz q̄dā sicut capita tāgere: ꝛ nos ad alia loca remittere. ¶ His habitis descendo specialr ad can. pz pmo qꝛ fere oib⁹ imo oibus solutiuis ꝯueniēter admiscent medicine odorifere ꝛ medicine cordis confortatiue ꝑꝑ resistere malicie dispositionis occulte ꝑ quā he medicine mēbra debilitāt. Et pz qūo cordiales medicine ꝯfortāt spūm aialē in ei mēbro ꝑ plura dicta supra
E in ca. pmo. Sz id qd dr medicinas iuuare sua subtilitate: ꝑ tāto dr qꝛ operiūt ꝑ ptē subtilē: ꝛ hūores ad fluxū habilitāt: ꝛ h est illud qd Aui. intelligit cū dixit facultate. Et cōsidera q̄ medicine aromatice q̄dā sunt cordiales: quedā epatice: q̄dā stomatice: q̄dā cerebrales: ꝛ oēs ꝯferunt: maxie tn̄ cordiales ꝛ stomatice: qꝛ in his duob⁹ mēbris maxie ꝯuenit nocumētū medicinarū. Cordialiū aūt medicinarū q̄dā sūt tyriacales: ꝛ sūt q̄ remouēt ꝛ resistūt venenositati: ꝛ q̄dā tēperāt cōplonē calidā sicut rose ꝛ cāphora: aut frigidā sicut mastix: ꝛ q̄dā excessiuꝫ accidētis sicut spodiū: ꝛ karabe: ꝛ quedā cōfortant generando spiritum sicut poma dulcia doronigi ꝛ similia. Medicinis autem solutiuis pmiscent iste medicine cordiales fm exigētiaꝫ medicine. Et ille que pluribus modis de istis adiuuāt dicunt maxime cordiales: que autē vno dicunt debilis virtutis: que autem duobus: aut tribus sunt medie.

¶ Bue pterea medicine qnq3 cōiūgunt: quarū vna sui humorē cito expellit ꝛ altera tarde. Una ergo suā opationem efficiet postq̄ ipsa iā alterā in suo ēt hūore cōpressit ꝛ opabit i ipaꝫ ꝛ ei⁹ debilitabit vtutē. Cūq3 scd̄a post opari cepit erit d̄bilis vtutis mouēs: ꝛ nō ꝑficiēs: q̄re erit aliqd ei admiscēdū quod ipaꝫ facilē reddat ꝛ festinare faciat sicꝫ ƶinƶiber turbit: qm̄ ipsuꝫ stupefieri nō permittit: ꝛ similiter fiet si eas bene sciueris pmiscere.
F

¶ Hic ponit 2m can. dicens q̄ qnq3 pmiscentur due medicine quaꝝ vna ē tarde opatiua ꝛ alia cito in suū humorē. Et iō altera eaꝝ. s. illa q̄ cito opat ꝑficit suā opationē postq̄ cōpressit alterā in suo hūore. i. postq̄ fuit cā q̄ humor suus q attract⁹ est circūdat medicinā tarde operantē. Et iō dicit q̄ ea in suo humore cōpressit ꝛ ꝑficiet suaꝫ opationē postq̄ alterā. s. tardā debilitauerit in sua virtute: ꝛ cū 2ª icepit opari erit debilis ꝛ mouebit humorez ꝛ
G nō ꝑficiet opationē. Ut ergo fugiamus h nocumentū cū tarde opatiua est aliqd admiscēdū qd duplr iuuet. Uno mō qꝛ suā acceleret opationē. Scd̄o qꝛ nō pmittat ipam stupefieri. i. debilitari sicut est ƶinƶiber respectu turbit: ꝛ cū fiet opatio vnius silr fiet opatio alterius si bn̄ sciueris eas pmiscere adinuicē. ¶ Ubi considera q̄ Aui. volens dicere qūo cōmiscēda sunt aliq̄ ad cōfortationē virtutis medicine itroduxit exēplū cōpositionis quā pus dixerat incōuenientissimā. c. de regulis cōib⁹ solonī ventris ꝛ vomitui. s. medicine cito opatiue cū medicina tarde opatiua: ꝛ hoc vt remoueret dubiū: qꝛ qs ex illo dicto credere posset q̄ nunq̄ tales medicine pmiscēde eēnt: qd est falsuꝫ. Nā multotiēs idigem⁹ euāre diuersos hūores ꝛ medicina vni⁹ euatiua ē tarda i opeꝛ alteri⁹ āt euatiua velox.
Uerꝝ ē tn̄ qd nō debēt absolute pmisceri nisi cuꝫ debito mō qꝛ absolute sine alia dispōne istas cōmiscēdo sequr nocumētū. s. q̄ 2ª q̄ est tarda mouet ꝛ nō euāt: ꝛ pt ēt seq euātio cōturbatiua ꝛ laboriosa. Nā ex dictis supra vidistis q̄ qn volum⁹ dare vnā medicinā cōpositā solutiuaꝫ in dosi itegra tollim⁹ de vtraq3 medicinaꝝ cōponētium ptē ꝓportiōalē: ita vt ex oib⁹ cōsurgat vna dosis: vbi grā si volum⁹ euāre colaꝫ ꝛ fla eq̄lr recipiem⁹ medietatem dosis de turbit. s. 3. 5. ꝛ medietatē dosis d̄ scamonea. ǧ. iq.
H

Sciens q̄ medicinarū cordialiū cōferētiū i hoc cāsunt q̄das cōfortātiua: alie cōfortāt ꝛ alterāt: alie cōfortant ꝛ addūt i solutionē: ꝛ alie cōfortāt ꝛ diminuunt de solutiōe. Sed hec latius vide a Mesue i suo de rectificatione medicinaꝝ intētiōe 2ª. c. i. canone scd̄o ꝫ alio. Medicinaꝝ aūt cordialiū vtutes diuersimode digerens &c.

⁊ pmiscebim⁹. Modo cõstat q̄ scamonea egrediẽte corpus remanebit turbit in tanta modica q̄ntitate q̄ nõ poterit operari nisi agitãdo q̄ si ɔtigit q̄ possit operari icipiet manifeste qñ corpus est iã agitatũ a p̄ria pluries: ⁊ h̄ erit laboriosũ valde. Et iõ Auer. 7°. colliget vituperat illos qui pmiscent scamoneã cũ turbit: ⁊ est verisile q̄ h̄ facit itelligẽdo q̄ pmisceant̃ nõ debite. Et ɔsidera q̄ Auicẽ. dicit q̄ p̄ria dupl̃r ipedit secũdã in opatione sua. P̄rio q̄r ipaʒ cõprimit in suo humore. s. i humore quẽ trahit p̄ᵃ: q̄r trahit̃ illa ad locũ vbi est tarda: cuʒ ambe medicine sunt in eodẽ loco: ⁊ iõ cõprimit ⁊ circũdat̃ ab humore p̄rie medicine secũda ⁊ tegit̃. Scd̃o ipedit q̄r operat̃ in ipsa aliquid. s. de eo educẽdo ⁊ debilitat ipsam. ¶ Nota 2° q̄ ad ꝓhibendũ hoc nocumẽtũ Aui. docet q̄ pmisceat̃ cũ medicina tarde opatiua medicina q̄ accelerat ipsam in ope suo sicut çinçiber facit accelerare operationẽ turbit: ⁊ etiã medicina q̄ nõ pmittit stupefieri virtutẽ tarde: ⁊ põt itelligi q̄ p suã p̄sentiã ꝓhibeat debilitatẽ talis medicine: ⁊ põt itelligi q̄ ita iuuet vt nõ dimittat eã pigritari in ope: ⁊ tu de hac cõpõne q̃uo sit faciẽda sciuisti supra. ¶ 3° nõ q̄ ista p̄icula. ⁊ silr̃ fiet si eas sciueris bñ pmiscer. duob⁹ modis põt exponi. Un⁹ est Dy. q̄ nõ solũ per ɔiũctionẽ rei accelerãtis opus farmaci: sed ex bona cõmixtione põt vitari hoc nocumẽtũ: q̄r bñ pmiscẽdo eas iuuent̃ ita q̄ nõ citius opabit̃ vna q̄ alia. ¶ Et si q̄rat̃ q̄s est bon⁹ ⁊ debit⁹ modus pmixtionis: R̃ndet̃ q̄ medicine ɔiũgũtur inuicẽ: aut per decoctionẽ: aut per ifusionẽ: aut p malaxationẽ vt in puluerib⁹ electuarijs ⁊ trocisc̃is: aut p silitudinẽ: ſʒ melius cõmiscent̃ per decoctionẽ: aut per infusionẽ qñ ambe medicine in vnorꝫ in eodẽ corpe liq̄do ifundunt̃ aut coquunt̃ q̄ vtraq̃ʒ recipit virtutẽ. Adiuuat et t̄p̄s nã q̄dã sunt que fermẽtant̃: ⁊ iste sunt multo melius vnite post fermẽtationẽ: q̄r sunt ad vnã formã redacte: q̄dã et cõmiscent̃ cũ coquunt̃ aut ifũdunt̃ aut pistãtur: ⁊ istas p̄cipue in decoctiõe nõ opʒ sp̄ eq̄li tempe coq: q̄r q̄dã sunt q̄ v̄tutẽ amittũt in longa decoctione: vt viole etiã epithim⁹ ⁊ siles. Ad ꝓpositũ si sciueris bñ pmiscere ita q̄ vniant̃ virtutes medicinaꝝ operabunt̃: silr̃ sicut si posuisses cũ tarda aliq̄d accelerãs. ¶ Alius itellect⁹ ē q̄ si sciueris bñ pmiscere medicinas dictas inuicẽ cũ adiutorio alioꝝ sicut çinçiber cũ turbit fiet silis supple operatio que de se esset tarda ⁊ medicina que de se eẽt velox: q̄r in eodẽ t̄pe ⁊ nõ vn⁹ operatio ab alia impeditur ⁊c̃.

K

Dicit Mesue i capl̃o d̃ turbith q̄ ipsum cõfortatũ cuʒ ginʒibere educit humores sta[n]tes grossos ⁊ a remotis ⁊ siccatis ꝓpe ⁊ mundificat stõchũ ⁊ expellit ab eo superfluitates adherẽtes illis et⁹. Mũdificat et pect⁹ a flate grosso ⁊ putrido: quare ⁊c̃.

L

¶ Ampli⁹ cõsiderare debes principia que in virtutib⁹ medicinaꝝ vẽtris solutiuarũ declarauimus cũ locuti fuim⁹ de principijs vniuersalibus medicinarum simplicium.

¶ Remittit nos ad librũ de simplicib⁹. s. ad can. vl̃es secũdũ: dicens q̄ tu debes cõsiderare p̄ncipia declarata d̃ virtutibus medicinaꝝ solutiuaꝝ vẽtris in loco vbi dicitur generaliter principia medicinarum simplicium.

M

Aduerte q̄ p̄ncipioꝝ ɔsiderãdoꝝ in cõpõne medicinaꝝ q̄dã cõsistũt i electione bonoꝝ simpliciũ ñ adulteratoꝝ: q̄dã aliã i artificiali p̄paratione: vel ẽtĩ p decoctionẽ vel lotionẽ vel infusionẽ vel triturationẽ: alia i festinatiõ tarde opantiũ: alia in correctiõe malignarũ: alia in ɔuenienti sigilla

¶ Medicina p̄terea solõnẽ faciẽs plurimuʒ opabit̃ illõ soluẽdo ꝓprietate sui sic̃ turbith: ⁊ plerũq̃ʒ efficit illud exprimẽdo sui ꝓprietate sicut mirabol. ⁊ q̃nq̃ʒ opat̃ illõ lenificãdo ꝓprietate sui sicut siracost: ⁊ q̃nq̃ʒ opat̃ id labificãdo sicut mucilago psillij ⁊ pruna.

¶ In ista p̃te 3ᵃ capl̃i vt dcm̃ est supra ponit can. de euãtione idicatione sumpta a varietate modi operãdi medicinaꝝ. Et diuidit̃ in duas p̃tes. P̄rimo ponit distinctionẽ in varietate modi operãdi. 2° ponit can. 2ᵃ ibi. [In pluribus.] Dicit p̄ q̄ medicina faciens solonẽ: q̃nq̃ʒ fac̃ illud soluẽdo ꝓprietate sui sicut. verbi grã. scamõea: ⁊ q̃nq̃ʒ facit illud lenificãdo sicut siracost ⁊ est sp̄es mãne: ⁊ q̃nq̃ʒ opat̃ labificando sicut mucilago psilij ⁊ pruna. ¶ Nõ g̃ p̄ q̄ h̄ nomẽ medicina solutiua q̃nq̃ʒ dĩ large de oĩ medicina quocũq̃ʒ mõ euãtiua siue p vrinã: siue p sudoreʒ: siue per vẽtrẽ: siue alio mõ. q̃nq̃ʒ stricte p medicina eductiua euãte p vẽtrẽ: siue labificãdo: siue alio mõ. strictissime pro medicina euãte eligẽdo determinatũ humorẽ ⁊ ipm attrahẽte per ꝓprietatẽ suã. Mõ Aui. hic cũ i p̄ncipio dixit solonẽ faciẽs sumpsit solonẽ mõ 2°. Sed postea qñ in vno mẽbro diuisionis dixit: aut soluẽdo a ꝓp̄etate ⁊c̃. itellexit soluere mõ 3°. ¶ Nõ 2° q̄ medicina cõpressiua est illa q̄ sua ꝓp̄ia virtute q̃nq̃ʒ obuiat mẽbro ⁊ cõstringit ipm ita vt cõprimat̃ ab eo humidĩtas exn̄s i suis foraminib⁹. Medicina aũt dĩ euãre leniẽdo q̄ p suum modũ opatiõis occurrens mẽbro est apta ponere se iter humorẽ adherẽtẽ mẽbro ⁊ sup̃ficiẽ mẽbri: ita vt p h̄ humor separet̃ ⁊ descẽdat. Medicina aũt labificatiua ẽ illa q̄ p suũ ꝓp̄iũ modũ remouẽdo a mẽbro dispõnẽ per quã ẽ aptũ retinẽ facit humorẽ labilẽ ⁊ p ɔ̃ns descẽdere: q̄r remouẽdo a mẽbro suaꝝ p̃tiũ asperitatem. Solutiua aũt medicina est illa q̄ virtute attractiua attrahit humorẽ determinatũ qui postea stimulãs mẽbrũ ad q̄d trahit̃ expellit̃ a virtute mẽbri expulsiua: ⁊ est i istis medicinis solutiuis virtus debilitãdi mẽbrũ ⁊ violẽtãdi ipsũʒ ita q̄ humores q̃nq̃ʒ retinent: ⁊ q̃nq̃ʒ ꝓhibent rectificare vl̃ retinere. Uñ tñ Dy. innuere q̄ medicine solutiue iferũt nocumẽtũ mẽbris in q̄b⁹ sũt hũores: ⁊ mẽbra ex tali nocumẽto inclinant̃ expellere hũorẽ in eis ɔ̃tẽtũ: ⁊ tũc medicina trahẽte ille humor mouet̃ pulsu mẽbri ⁊ attractione medicine. ¶ 2° p̄ncipalr̃ nota q̄ euõ q̄ fit p medicinas solutiuas nõ fit ab eis imediate p cõplonẽ suã vel p suũ modũ sube: q̄r iueniunt̃ medicine calide ⁊ medicine frigide ⁊ humide ⁊ sicce: quarũ quelibet est cholere attractiua: ⁊ ita de attractiuis flegmatis: ⁊ silr̃ iueniunt̃ dure: molles: ⁊ viscose: ⁊ lubrice: ⁊ incisiue q̄ trahũt vnũ ⁊ eũdẽ humorẽ: ⁊ tales q̄ nõ trahũt. Et iõ Mesue dixit in suo de ɔsolatione medicinaꝝ: q̄ medicina solutiua q̄ determinatum humorẽ euacuat: nõ euãt q̄r calida vel frigida vel humida vel sicca: ſʒ q̄r talis h̃ns ꝓprietatẽ hoc faciendi: q̄ proprietas vocat̃ a medicis forma specifica vel q̄litas occulta. Et de hac q̃uo se hʒ ad formã substãtialẽ talis medicine ⁊ ad cõplonẽ: vide 2° p̄mi. ca. de eo q̄d cõedit̃ ⁊ bibit̃. Sed medicinaꝝ cõpressiuaꝝ: ⁊ lenificatiuarũ: ⁊ labificatiuarũ virtus p quã operant̃ vĩ eẽ cõplexio cũ mõ sube: ⁊ iõ iste opatiões ponunt̃ in numero opationũ cõplonis humide aut cõplexionis sicce. Et iõ medici dicũt q̄ iste nõ opant̃ his modis p ꝓprietatẽ occultã q̄ sit forma specifica: vel ꝓprietas occulta: ſʒ p cõplonẽ vel modũ sube. Et hec est cã q̄ iste medicine: p hos modos euonum nõ euacuãt determinatũ humorẽ ſʒ illum quẽ inueniunt: vñ quẽadmodũ man⁹ cõprimẽs spõgiã nõ eligit humiditatẽ quã determinate ab illa exprimat: ſʒ si fuerit infusa vino ⁊ aqua vtrũq̃ʒ exprimet: ita facit medicina cõpressiua ⁊ lenitiua ⁊ labificatiua. ¶ Tertio nota q̄ nõ est incõueniẽs in medicinis q̄ leniẽdo ⁊ cõprimẽdo aut labificãdo euacuant inueniri virtutẽ solutiuã: loquẽdo ꝓp̄ie de virtute solutiua: q̄r stat in his eẽ proprietatẽ trahendi determinatũ hũorẽ a longinquo: ſʒ nõ p virtutem lenitiuã: aut cõpressiuã: aut labificatiuã. Uñ cassia ⁊ mãna que sunt lenitiue soluũt cholerã: pruna: ⁊ mucilago psilij que sunt labificatiue soluũt choleram: mirabolani citrini qui sũt cõpressiui soluũt cholerã: ⁊ kebuli flegma. Et ex his p̄ʒ q̄ Aui. qñ dicit q̄ lenitiua euãt leniẽdo ꝓprietate sui: nõ itellexit hic per ꝓprietatẽ formã specificã: sed ꝓprios modos opõnis:

N

tione bone p̄paratis qua felicitatur ei⁹ opatio ⁊c̃.

Quidã addiderũt his quatuor mõis modũ quintũ i[n] ratione: videlicet eliq̄ndo hũores ɔgelatos vel coagulatos: ⁊ h̄ mõ dicunt euforbiũ laxare ⁊c̃.

O

P

Q

Nihil ẽ ꝓhibet eãdẽ medicinã euare lenificando ⁊ labificãdo sił lẽificatiua. n. dĩ cõpetione ad superficiem iestinorũ quã lenificat: ⁊ labificatiua cõ

A

peratione ad mãm expellē dã:qñ labzi- ci reddūt ꝛ fa ciūt lubricū ꝛc. casiaꝫ ꝫ man na: prima ta- marindi:leni- ficãt ꝛ lenibi- ficãt: Medici ne alie oēs sol uunt lauando ꝛ abstergēdo sicut ſiꝫ ꝛ ab- sinthij redu- cunt ad leniti- uas:qꝛ solutiue opõne quã fa- ciunt in supfi- cie mēbroꝝ.

B

dos opõnis:vt cōtra alios hic dictos distinguantur:ꝛ est sensus ꝙ quedã medicine euãnt leniendo q est modus ꝑ prius eis ꝛ distinctus ab alijs modis euãndi ꝑ ventrē hic positis. Sequiꝛ viteri⁹ ꝙ medicine inquãtū leniant:aut labificant:aut cōprimunt:nō euãnt nisi a mēbris quibus obuiant:ꝛ nō euãnt determinatū humorē:ſꝫ per virtutē aliam.i.proprietatē occultam possint a longinquo ꝛ determinatum humorem trahere.

Jn pluribꝰ quoꝝ violētaꝝ mediciaꝝ existit aliq̄ venenositas ꝛ solonē vētris efficiūt ſm modū quo nãe violētia inferꝫ. Ipse igiꝛ sunt aptande medicinis:in qbꝰ existūt bezariati.

Hic ponit cañ.ꝛ diuidiꝛ in duas. Jn prima parte ponit cañ.in qbus docet cōuenientē administrationem talium medicinaꝝ.2ᵒ docet fugere incōuenientē modum permi xtionis eaꝝ.2ᵒ ibi[Ampliꝰ.] Pria in duas ſm cañ.duos. 2ᵒ ibi[Plerūqꝫ.] Jn prima dicit ꝙ medicinaꝝ violenta rū alique exoluūt venenositate:ꝛ faciunt solonē ventris ꝓpterea ꝙ inferūt nãe vim.i.violentiã. Et iō qñ dantur dꝫ ꝑmisceri aliqd qd hēat virtutē beçaarticaꝫ. Circa quã ꝑrē nota ꝙ medicine dicunꝛ violēte:qꝛ multū forti ter euãnt:ꝛ cū fortibꝰ accidētibꝰ. Et qꝛ ille q̄ sunt note fe re oēs hñt venenositatē:ꝛ de alijs nesciꝛ. Jō Aui.dixit in pluribꝰ:nō ꝙ vellet ꝑ h̄ ꝯcessuꝫ eē ꝙ aliq̄ talis q̄ sit non venenose:ſꝫ vt nō plus affirmaret q̄ꝫ scit esse certū dixit in pluribus. Alij aūt exponūt hūc locūꝫ ꝙ oēs medicine solutiue dicūtur violente respectu medicinaꝝ lenitiuaꝝ ꝛ cōpressiuaꝝ ꝛ labificatiuaꝝ:qꝛ oēs medicine solutiue euãnt inferendo vim nãe ꝛ alie nō. Et qꝛ non oēs soluti ue sunt venenose vt reubarbarū:rose:ꝛ multe tales:ideo Aui.dicit in pluribus. Ego aūt accepto ꝑmū modū:quia nō video q̄re dicaꝛ ꝙ solutiue inferant vim nãe ꝛ nō cō pressiue ex mō sue opōnis:ꝛ qꝛ nō scio an plures sint me dicine euãtiue exoluēdo q̄ hēant venenū q̄ꝫ ille q̄ nō ha beant:nã multe sunt lenes ꝛ bñdicte sicut reubarbarum.

C

Nota 2ᵒ ꝙ beçoartini idē est qd beçoar:ſꝫ beçoar est nomē ꝑsicū:ꝛ signat large sumēdo oēm rē q̄ est remoti ua aut ꝓhibitiua dispōnis venenose siue illa res sit fcã ꝑ artē siue nãlis vt tyriaca. Sumiꝛ qñqꝫ stricte ꝓut ꝯ tyriacã distinguiꝛ:ꝛ tūc dī de medicina nãli ꝛ nō artificiali opposita veneno. Qñqꝫ aūt strictius sumiꝛ pro vno lapi de qui diciꝛ beçoar:de quo Aui.loquiꝛ in 2ᵒ ꝛ est contra oīa venena. Hic sumitur large:ꝛ hoc modo intelligendo patet causa cañ. Nam permiscentur ad prohibendū ma lam complexionem venenositatis.

D

Bezoar siue be-zard vl̄ be- zahar accipiꝛ aliqñ ꝑ galli- ne pp excellē tē virtutē eiꝰ ꝯ venena:vt pꝫ ꝑ Rhaſ 5ᵒ ca- none in.c.de tyriaca i 1ᵒ de- scriptiōe ipsiꝰ. Mesue i suo de ꝯsolatione medicinaꝝ.c. 4.

Plerūqꝫ ēt adiuuãt amaritudo ꝛ acuitas ꝛ pōticitas ꝛ stipticitas ꝛ acetositas in opō nibꝰ medicine cū eiꝰ ꝓprietas ei ꝑñs affuerit: amaritudo nãqꝫ ꝛ acuitas i resoluēdo iuuãt: ꝛ pōticitas ꝛ stipticitas i ꝓtinēdo:ꝛ acetosi tas i icisionē faciēdo q̄ ad labēdū preparat.

Hic ponit 2ᵐ cañ.dicēs ꝙ plerūqꝫ adiuuat medicinaꝫ amaritudo:aut acuitas:aut ponticitas:aut stipticitas:aut acetositas:cum ꝓprietas ei ꝑsens fuerit:qꝛ amaritudo ꝛ acuitas iuuant resoluendo:ponticitas ꝛ stipticitas cōpri mendo:acetositas icidēdo preparat ad labendū. Ubi nota ꝙ istos sapores iuuare pōt esse duobꝰ modis. Uno mō ꝙ iuuēt remouēdo opōnē excessus mali. Alio modo ꝙ iuuent opōnē vbi eēt defectus operationis pharmaci. Mō Aui.loquiꝛ cōiter de vtroqꝫ iuuamēto:maxie tñ de 2ᵒ.vñ acuitas resoluendo subtiliat:ꝛ ita adiuuat in euãn do:ꝛ silr.amaritudo pōticitas ꝛ stipticitas dñr h̄ adiuua re ꝯpssiuas medicīas ꝛ acetositas labificatiuas. Sꝫ si lo quamur de p̄mō iuuamēti acuitas nō vꝫ iuuare:imo in excessibꝰ opōnū addere ꝑsertiꝫ i euãndo ꝛ exoluēdo nisi forte ꝑ accñs eēt cã cite dissolonis sube pharmaci ꝑp qd minꝰ opareꝛ nisi dissolueretur:vt diximꝰ supra de cã:quia nō opaꝛ nisi ꝟtus eiꝰ in corpibꝰ:ꝛ de hac mã vide Mesꝛ in suo de cōsolatione medicinarum.intentione 2ᵒ.

E

Accipiꝛ ēt be zahar ꝑ lapi de q̄dā q est multū carꝰ re gibꝰ:dicꝰ vul gariter lapis serpētinꝰ ꝛ alij qui putãt hūc lapidē eē qui gñaꝛ in oculis ceruoꝝ lōgeui:q cū serpē tes comedunt post vt depo nãt venenum intrãt flumē totūqꝫ mouan tur:ꝛ immersi vsqꝫ ad caput eādiu quousqꝫ sentiūt ve neni ꝟtutē su peratã:interea qꝫ lacrymas emittūt:q coa gulata in ocu lis ...

Ampliꝰ qd labere facꝛ nō ē ꝯiūgēdū ei qd in ꝓtinendo iuuat talr vt sint coꝝ eq̄les ꝟtutes: imo meliꝰ est in hꝫ vt vnū post aliud tardeꝛ: vt sit ꝟbi grã vna duaꝝ mediciaꝝ q̄ lenificat priꝰ suã ꝑficiens opōnē q̄ꝫ ea q̄ ꝓmit:deinde adueniat expressiua ꝛ expellat qd lenificatū fuit:ꝛ in reliquis ſm hāc ꝯsiderationē.

Hic ponit cañ.in ꝓhibēdo indebitū modū ꝑmixtiōis: ꝛ dicit breuiter ꝙ illud qd facit labere.i.medicina labifi catiua nō est ꝑmiscenda cuꝫ eo qd iuuat cōprimendo:ita vt sint eoꝝ ꝟtutes eq̄les:imo in huiō.i.in casu indigentie amboꝝ dꝫ ꝑmitti labificatiua:ꝛ post ꝯuenienter exhibe ri ꝯpressiua q̄ cōprimendo expellat id qd lenificatū fuit: ꝛ in reliqs medicinis ꝯtrariaꝝ opōnuꝫ:ꝛ hoc mō facien dū.i.ꝙ qñ equalr indigemꝰ opōne eaꝝ vna ꝑmittaꝛ alte ri.i.illa ex qua corpꝰ remanet magis paratū ad alterius impressionē recipiendã si alia sint paria. Et nota hic ꝙ medicina labificatiua opaꝛ mēbrū faciēdo languidū: ita ꝙ per illud ꝓhibeaꝛ in ea excoriatio:ꝛ cōpressiua cor rugādo opaꝛ. Et iō ꝯtias hñt facere opōnes. Et ideo si ꝑ misceanꝛ ita ꝙ virtutes essent eq̄les:constat ꝙ esset inuti lis permixtio vna alterius opationē ipediēte:nec Auicē. hic vult plus. Sed tñ pōt esse qñqꝫ medicina nimiū cō pressiua:ita vt merito istius sit apta dimittere post opera tionē suã nimiã cōstipationē. Et aliq̄ est qñqꝫ nimiū lu bricatiua:ita vt sit apta dimittere nimiam lubricitatē:vt dī de pulpa cassie ꝙ nocet hñtibus debilia intestina:ꝛ in istis casibꝰ pōt cōuenienter cōmisceri cōpressiuū cū leni tiuo ꝛ labificatiuo:ꝛ ecōtra qñqꝫ superante vno:qñqꝫ su perāte alio. Et illud est ꝙ dicit Mesue in suo de simpli cibus.c.de mirabolanis. Nã ad remouēdã nimiã eorum adherētiã debent ꝑmisceri cū pulpa cassie. Sed qñqꝫ in tendimꝰ multã lenificationē vt bona fiat euãtio eius qd est in ꝯcauo stomachi:ꝛ multã cōpressionē vt cōfortatū remaneat membrū:ꝛ in h̄ casu nō debēt simul dari:qꝛ se ipedirēt:neqꝫ sequeremur intentum:sed successiue:ita ꝙ cōpleta operatione ꝑmi sequaꝛ 2ᵒ. Et in ista itētione dcã dꝫ ꝓcedere lenitiuū:qꝛ ꝑparat ad opus compressiui:vt dī supra in lr̄a. Possent ēt alijs modis cōuenienter admisce ri:sed ista sūt satis ad expōnē ꝛ cōcordiam dictoꝝ.

F

G

De eo quod ex hoc capitulo in alijs locis inquirendū est. CAP. X.

MEdicine vētris solutiue ꝛ lenificã tes q̄ bibunꝛ ꝛ epithimanꝛ ꝛ reliq̄ ab eis i nr̄o ãtidotario sꝛ reliquē de ꝛ ſꝫ etates vniuscuiusqꝫ etiã mediciaꝝ simplicinꝫ melioratio ꝛ q̄lr sit ei succurrēdū ꝛ q̄ño sit ei tribuēda in potu i medicis reqraꝛ simplicibꝰ. Pil lule ꝑterea ad bibēdū dãde nō sūt postq̄ꝫ de siccate sūt ꝛ facte fuerint vt lapides:neqꝫ ēt cū sūt molles ne penetrēt ꝛ retineãꝛ:ſꝫ sint sic qñ siccari cepint ꝛ a digitis cedāt si cōpmēꝛ.

H

I ¶ In isto caplo vt predicit in diuisione Aui. remittit nos p quibusdā determinationibus ad alia loca. Et incidenter ponit vnā regulā. ¶ Primo ḡ dicit q̄ si quis vult cognoscere medicinas solutiuas ⁊ lenificatiuas tā illas que bibunt q̄ȝ illas que epithimant: ⁊ supple sint artificiales: requiratur in antidotario. s. in 5° can. ¶ Dicit 2° q̄ modus meliorandi medicinas simplices: ⁊ qualr sit succurrendū nocumento eaꝝ: ⁊ quō sint administrāde: requirat in libris de simplicib⁹ medicinis quo ad regulas in canonib⁹ vltimis. 2° quo ad spēs medicinaꝝ in capitulis ꝓprijs. Addit vlterius q̄ pillule nō sunt dande qn̄ sunt antiquate ⁊ facte dure sicut lapis: nec nimis molles: q2 penetrāt ⁊ adherent in ore ⁊ meri: qḋ penitus nō intendit medicus: sed debent esse sicut ille que modo incipiunt exiccari: ⁊ que possint premi digitis ⁊c̄.

K ¶ De vomitu. CAP. XI

Homines q̄ sunt remotiores ab h̄ vt medic⁹ eos vomere faciat leuiter: aut pp̄ nām sunt hoīes q̄ pect⁹ hn̄t strictū: ⁊ q̄ male anhelant: ⁊ q̄ ad sanguinē spuendum sunt apti: ⁊ hoīes colla habentes gracilia: ⁊ apatibus q̄ in ipsoꝝ nascunt gulis apti: ⁊ stomachos hn̄tes debiles: ⁊ multū pīgues: qm̄ istis ꝯuenienti⁹ est vt vēter soluat. Et macris melior est vomit⁹ cholere ipsoꝝ apt⁹: aut pp̄ vsuȝ hoīes qb⁹ difficile est vomere neqȝ vomendi hn̄t ꝯsuetudinē: qm̄ si istis vomit⁹ ꝓuocat⁹ fuerit fortib⁹ vomitib⁹ nō remanebit qn̄ ipsoꝝ vene in mēbris anhelit⁹ scindant ⁊ ꝑueniāt ad pristim. ¶ Cū aūt alicui⁹ res q̄lis sit ignorabit: vomitib⁹ leuib⁹ pri⁹ erit experiendus: q̄ si ei fuerit faciles: erim⁹ ei fortes ausi dare: sicut illū q̄ fit ex elleboro ⁊ sibi siles.

L ¶ Positis canonib⁹ de solone ventris ⁊ reb⁹ annexis ponunt hic can. de vomitu cum annexis: ⁊ diuidit in duas. Prio ponit can. in vsu vomitus. 2° in annexis. 2° ibi [Cū ille q̄ ⁊c̄.] Pria in duas. p̄ ponit corpa iepta ⁊ corpa apta ad vomitū. 2° ponit can. in vsu ei⁹. 2° ibi [Si oportuerit.] In pma pte dicit q̄tuor. Primū est q̄ hoīes q̄ sunt remotiores ad h̄ vt medicus faciat eos leuiter vomere pp̄ naturā. i. pp̄ dispōnē eis nālē sunt illi: in qb⁹ aliq̄ aut plures de septē cōditionibus inueniunt. Pria est: q̄ pect⁹ hēant strictū. 2° est q̄ male anhelāt. i. cū difficultate. 3° est q̄ sūt parati ad fluxū seu ad sputū sanguis. 4° q̄ habeant colla gracilia. 5° q̄ sint apti ad hoc vt nascant eis faciliter apata in gula. i. in capite. 6° q̄ habeāt stomachos debiles. 7° q̄ sint multū pingues. Nā oīb⁹ istis meli⁹ est facere fluxū ventris q̄ȝ vomitum. ¶ Dicit 2° q̄ macris melior est vomitus apt⁹ cholere eoꝝ. ¶ Tertiū dictū est q̄ q̄nqȝ sunt inepti pp̄ vsum sicut sunt illi qbus difficile est vomere ⁊ nō sunt ꝯsueti. Nā in oībus istis ineptis si vomit⁹ sit ꝓuocandus cū fortib⁹ vomitiuis nō remanebit qn̄ ipsoꝝ vene in mēbris anhelit⁹ scindant ⁊ fiant ptisici. ¶ 4° dicit q̄ si est aliq̄s de quo dubitas: vtrū sit apt⁹ ad vomēduȝ leuiter vel nō. p̄ debes experiri illū cū leuib⁹ vomitiuis: ⁊ si ei fuerit facile tu poteris addere ⁊ dare ei forteȝ sicut illū q̄ fit ex elleboro ⁊ silibus. ¶ Et p̄me ꝯditiones excepta illa de stōcho oēs ponūt ⁊ declarant a Gal. in cōmēto illi⁹ afo. q̄rte ꝑticule. Ptisicos h̄o ⁊c̄. Nā cuȝ ex oibus

M Sciās tñ q̄ vomitui iepti q̄nqȝ vomitu indigēt: vl q2 repleti sūt materia hūoribus q̄s nō lȝ ꝑ iferiora educere: vel q2 hn̄t aliquā egritudinē in stomacho: vel quia adest mā venenosa ⁊ corrosiua vt cholera prassina vel erugino sa q̄ si educeretur ꝑ iferiora vulneraret intestina: q̄re ⁊c̄.

istis aliis dispōnib⁹ significat debilitas mēbroꝝ pectoris: aut nimia ipressio: vel cōpressio sicut in pinguibus: cōstat q̄ qn̄ ꝑ vomitū mā ad supiora mouebunt ⁊ sanguis multus cū violentia iplebit venas pectoris ⁊ pulmonis ⁊ fortis fiet extensio partiū illarū: periculū est ne vene ille scindant: ⁊ maxie si vomit⁹ fuerit cū re multū violentante ⁊ cogente ad vomitū. Et nō intēdo hic laborare ad declarandū quō collū gracile significat stricturā ⁊ debilitateȝ venaꝝ pectoris: ⁊ quō multa pinguedo significat cōpressionē venaꝝ in pectore a carne ⁊ pinguedine: satis. n. dcā sunt in cōmēto illius afo. allegati. ¶ Sȝ de his q̄ hn̄t stomachū debilē vi du⁹. Nā supra in ca° de regulis cōibus soloni vētris ⁊ vomitui: dictū est q̄ pp̄ debilitateȝ stōchi medicina secessiua fit vomitiua: ḡ hn̄tes stōchos debiles facilr vomūt. ḡ nō sunt inepti ad h̄ vt medic⁹ faciat eos vomere. N ¶ Hic rndet cōiter tribus modis. Unus est q̄ hic ꝑ hn̄tes stomachos debiles intelligimus illos: quorū stomachi sūt debiles ꝑ totū tā quo ad pte supiorē q̄ȝ quo ad ptē inferiorē. Sed in ca° allegato itelligit de debilitate ptis supioris. Nā cū inferior pars stomachi est debilis nō pōt pellere māȝ ad supiora: qḋ tñ ad vomitū ē opportunū. Uel 2° di q̄ duob⁹ modis possumus itelligere stomachū debilē. Uno mō quo ad virtutē expulsiuā ⁊ imitatiuā: ⁊ ista est q̄ reddit stōchū ineptū ad vomitū: ⁊ ista est de q̄ loqt Aui. hic. 2° di debilis q2 facile recipiēs nocumētum a sensibili: ⁊ isto mō di multe sensibilitatis: ⁊ ista debilitas facilitat ad vomitū: ⁊ de hac dictum est supra. Uel 3° di q̄ vomere facilr includit duo vt sumit hic: vt ab Aui. vnū est q̄ a leui cā vomat. 2m est q̄ nō ledant a vomitu. Mō multa sunt dictoꝝ corporū q̄ a leui cā vomerent: sed qōlȝ ledit a vomitu: ⁊ iō illi q̄ hn̄t stōchū debilē nō pn̄t vomere leuiter: q2 nō pn̄t vomere sine notabili lesione. Sȝ nō valet argumētū: in eo medicina secessiua fit vomitiua: ḡ vomit sine lesione: aut leuiter: ⁊ sic pȝ solutio. ¶ Ulteri⁹ nota q̄ Aui. hic colligit dispōnes facientes ad ineptitudinē vomendi tam nāles q̄ȝ accidentales ex consuetudine: ⁊ ideo in p̄ncipio posuit ꝓpter nām sub distinctione: ⁊ in fine dedit aliā partem distinctionis cū dicit: aut ꝓpter vsum: ⁊ cā assignata: lȝ posset in pluribus istoꝝ: tñ maxie verificat de alus ab illis q̄ sunt parati ad apostemata gutturis: ⁊ q̄ hn̄t stomachos debiles. in his enīȝ ꝓpter alia nocumenta manifesta ꝓhibetur vomitus: ⁊ reliqua sunt satis manifesta.

¶ Et si nō oportuerit vt fiat quaten⁹ vomāt: aut fuerit vnus cui necessariuȝ erit dare vomitum prepara ipsum ante ⁊ fac ei consuetudinem ⁊ mollifica ipsius nutrientia: ⁊ fac ea vnctuosa ⁊ soluta: ⁊ fac euȝ q̄escere ab exercitijs: ⁊ postea da ipsum ei.

¶ Hic Aui. ponit can. ⁊ p̄ cōem: deinde ꝓprios. 2° ibi [Et da in pom ei.] Dicit p̄ q̄ si q̄s vomit difficulter: ⁊ sit necessariū q̄ vomat: prepara ipm ante ⁊ fac ei ꝯsuetudinē vomendi dando ei nutrimēta multa humida vnctuosa ⁊ solutiua: ⁊ fac euȝ q̄escere: ⁊ ꝓhibe ab exercitio: ⁊ postea da ei vomitiuū. ¶ Ubi nota q̄ ista lr̄a multotiēs inuenit affirmatiua: ⁊ sensus est que h̄ dixi ⁊ verificat rōne sicut di in quarta ꝑticula afo. illo afo. Ad elleboros his q̄ ⁊c̄. Nā per ꝯsuetudinē vomendi ⁊ ꝑ nutrimēta multa ⁊ humida ⁊ vnctuosa ⁊ quieteȝ fit stomachus mollis ⁊ obedientior motui illi sibi violento. s. vomitui. Q̄nqȝ autem additur negatiua que dicit: ⁊ si nō oportuerit vt fiat quatenus vomat: ⁊ tūc esset sensus q̄ si quis est de illis in quibus non oporteret prouocare vomitum: quia esset indispositus: sȝ

O P Q

Galen. n. conferuat suplatiuos: ⁊ iō vt fiat eaꝝ gnō q̄ hēant inducē hūores ad vomitū q̄escēdi ⁊ hoc aū vomitū ⁊ nō p⁹: quare ⁊c̄.

A

Et ex hoc no tato solutu da bis motum a Gentili i hoc loco si bu cõ dicatur: r vide ca ab eo distõ ne ó pparatio ne r subtum de sale rc.

tamen est necessariũ ꝓpter aliquẽ casũ facere ꝙ vomat: tũc est pparandus vt dictũ est. ¶ Nota 2° ꝙ ƺ in talib⁹ corporib⁹ vt vomãt vtile sit facere ꝯsuetudinẽ: nõ tñ semper dꝫ fieri. Nã qñqꝫ est tanta necessitas accelerandi ꝙ nõ dat̃ spatiũ faciẽdi ꝯsuetudinẽ: vt si bibisset venenum mortiferũ qḋ est in stõcho: ꝯstat ꝙ quãto citi⁹ põt expellendũ est. ¶ Nota 3° ꝙ hec tota pparatio est in mẽbris expulsiõis: ƺ quodãmõ humorẽ respiciat. Nã pparatur stomachus pncipalr. Quõ autẽ humores sunt pparandi: aut vie nõ est ꝓpriũ huic loco: ƺ cõe euatiõib⁹. Et iõ de illo dictũ est. c. 3° qḋ est gnãle de euõne. ¶ Nota 4° ꝙ cibaria soluta pñt intelligi cibaria apta ad dissolnendum robur stõchi: vt tepida r dulcia r oĩa q̃ hoc faciũt. Aut 2° qr nõ sunt delectabilia: qr dissoluũt appetitũ. Aut 3° soluta: qr diuersa r nõ cõiuncta: sita ꝙ imutent tanꝗ̃ cib⁹ vn⁹. Ex tali eniꝫ stomachus fieret potius auarus: ƺ ex diuersis nõ: vt dicit̃ supra in. c. de regulis cõibus solutioni ventris r vomitui. Aliqui intelligunt soluta. i. absqꝫ sale: quia insipida: r ista verba sunt insipida.

B

¶ Et da in potu vnctuosa r olera cũ vino: r ad comedendũ da ei anteꝗ̃ vomat nutrictia bona: r ꝓprie si vomit⁹ fuerit difficilis: qm̃ fortasse nõ vomet ipm̃: imo nã ipꝫ retinebit: r melius est vt bonũ retineat ꝗ̃ malum.

¶ Hic ponit cañ. speciales: r pmo in vomitu facili conuenientes. 2° in vomitu laborioso. 3° ibi [Cũ aliqs.] Prima in tot quot sunt cañ. Prim⁹ est ꝙ illi quẽ volum⁹ facere vt leui vomitu vomat debẽt dari olera cũ vino ad comedendũ: r dꝫ dari añ vomitũ cib⁹ boni nutrimẽti: r ꝓprie si difficilter vomat: qr forte nõ vomet: imo forte retinebit illud qḋ dat̃ ei: r melius est vt teneat bonum ꝗ̃ malum. ¶ Ubi nota ꝙ Aui. insinuat duo. Primũ est ꝙ talis vomit⁹ fiat dũ cib⁹ est i stõcho. Scḋꝫ ꝙ tales cibi debẽt eẽ vnctuosi faciẽtes nauseã r cũ h boni nutrimẽti: vñ olera cũ vino pcipue dulci mollificãt stõchũ r pparãt ad nauseã: ƺ cũ istis debẽt dari illa q̃ boni nutrimẽti sunt: aut qr ista olera debẽt eẽ boni nutrimẽti r nõ mali: sicut spinachia r lactuca: aut qr illḋ qḋ cũ eis dat̃: puta carnes dꝫ eẽ boni nutrimẽti: r nõ mali. Ego nõ itelligo istũ cañ. ꝙ facile vomentib⁹ dent̃ solũ olera cũ vino: r difficulter vomẽtibus det̃ cib⁹ boni nutrimẽti: ƺ ꝙ in oib⁹ conuenit dare olera ad mollificãdũ: r vinũ dulce: nisi pp aliud ꝓhibẽs: r ẽt in oibus cõuenit nutrimentũ eẽ bonũ: maxie tñ cõuenit hoc fm difficulter vomentibus ꝓpter cãm dictaꝫ in lr̃a. Sed cã ꝓpter quã vomitiuũ leue dꝫ dari post cibuꝫ est: qr vomitus est motus laboriosus: r iõ leuia vomitiua que leuiter agitant: r qr ad fundum stomachi facile descẽdant nisi cib⁹ esset in stõcho nõ sufficiẽter agitarẽt: r nisi cũ eis eẽt cibi agitatio nõ sufficerẽt vomitũ iducere: ƺ cũ adiutorio motus cibi inducũt ad vomitũ. Accidit 2° ꝙ cibus ꝯmiscet̃ cũ suba humoris: vñ cũ cibo facile pellitur humor q in stõcho ꝯtinebat̃. Et 3° qr cũ istis cibis absqꝫ hoc ꝙ habeant multũ extrancare stõchũ multotiens est virtus incidẽdi humorẽ viscosuꝫ: aut subtiliãdi grossum: aut ingrossandi subtileꝫ: vñ postea leuius expellit̃. Et prima istarũ expressit Rasis 4° Almansoris. c. de iuuamẽtis vomitus. Attende tñ ꝙ nõ semp hoc est necessariuꝫ: sed vtplurimũ: qñqꝫ eniꝫ humor in stõcho existẽs sufficienter repit ad os stõchi r est abominabilis: r nõ nimis grossus nec subtilis. vt accidit illis qb⁹ cholera ieiuno stomacho pellit̃ ad stõchuꝫ eoꝝ: de qbus facit mentionem Gal. 6° regis sanita. r 2° regis acu. in qbus ꝯueniẽter vomitus administrat̃ añ cibũ cũ humore sit paratus facilr egredi. Sed vtplm melius est vt cibus pcedat non ad h

C

D

vt digerat̃: sed ad vomitum facilitandum.

E

¶ Cũqꝫ post cibũ quẽ comedit cã vomendi vomuerit: tardet comestioneꝫ donec fames sit fortis: r sedet sitim ei⁹ cũ aliquo qḋ sit sic syrup⁹ macianoꝝ sine aq̃ r nõ cũ iulep neqꝫ syrupo acetoso: qm̃ vomere faciunt.

¶ Ponit cañ. 2m de faciendis post vomitum: r dicit duo. Primũ est: ꝙ post talẽ vomitũ nõ cibet̃ donec fames sit fortis. Scḋm est ꝙ si sitiũt dꝫ sedari sitis eoꝝ cũ syrupo pomoꝝ macianoꝝ sine aq̃ r nõ cũ iulep siue syrupo acetoso: qm̃ ista vomere faciũt. Cã aũt pmi est: qr fames fortis signat ꝙ ꝯsumpti sunt humores mali si q post vomitũ in stõcho remãserũt: r ꝙ sedat⁹ est mot⁹ agitatiu⁹ ad expellendũ: r iõ cib⁹ q sumet̃ a stõcho cõstringit̃ r bñ digerit̃. Cã aũt scḋi est: qr in syrupo macianoꝝ: cuꝫ est fact⁹ ex succo macianoꝝ odoriferoꝝ habẽtiũ aliquã stipticitatẽ est cõfortatio stõchi cũ stipticitate r aromaticitate: r se dat nauseã r agitationẽ. Dĩ aũt sine aq̃ aut qr fiat ex macianis in qbus nõ est cruda humiditas q̃ põt vocari aq̃: sed fiat ex his q̃ sunt vetera: aut qr non misceat̃ aq̃ in tali potu ne mollificet. Cã autēꝫ tertij est: qr iulep mollificat stomachum r syrupus acetosus cum sit hñs saporem ex acetoso r dulci mixtuꝫ est nauseatiuus: vt dĩ 2° cañ. c. 3°. Et iõ tu menti tene ꝙ in his q vomũt r intendis vomitũ restringere non des istos potus.

F

Nota ꝙ maciana sũt poma syluestria q̃ nõ hẽm⁹: ex qb⁹ pñt fieri syrupi: iõ loco ei⁹ hẽm⁹ mrũ cydonioꝝ sine spẽbus si corpa sunt colerica ƺ si sunt flegmatica dam⁹ cũ spẽb⁹: vñ talia nõ damus cũ aq̃: qr opꝫ cõfortare stõchũ qr debile est: modo aq̃ remolliret r debilitaret eũ magis: q̃re rc. hec Gentilis.

¶ Cibus aũt qui est ei vtilis est pullus in carbeꝫ r. iij. phiale vini post ipsum.

G

¶ Hic ponit cañ. de spãli cibo: r dicit ꝙ cib⁹ q vomẽtib⁹ est vtilis est pullus gardeꝫ: aut fm aliam lr̃am carbeꝫ: r tres fiale vini post ipsuꝫ. Istũ cañ. qdã volũt debere intelligi de cibo sumẽdo añ vomitũ: r dicũt ꝙ carbeꝫ vt sumit̃ apud auctores de fercalis est cib⁹ factus in pastello cũ oleo: r tũc cã erit clara: qr p oleũ mollificat: r pp pullũ est boni nutrimenti: r sic habem⁹ intẽtiones supradictas. Alij volunt ꝙ itelligat̃ de cibo post vomitũ: r h ego puto verũ pp cõtinuitatẽ textus: r dicunt ꝙ carbẽ est idem qḋ salsamẽtũ factũ ex reb⁹ aromaticis r stipticis: r tũc ẽt cã est clara. Sed q̃uo sumat tres fialas vini: dĩ cõiter ꝙ nõ vult hanc absolute mẽsurã sumẽdã eẽ: ƺ dat intelligi ꝙ augeat̃ parũp potus respectu cibi: qr indigent restauratione cita: r hoc fit cũ vino odorifero. Sed nõ inueni integre quãta mensura sit fiala: dicit tñ Dy. ꝙ idem est qḋ biala r biala est. ℥. 6. r semis.

H

¶ Et ille qdẽ q acetosuꝫ vomuerit r nõ consueuit r in pulsu aliqḋ signũ febris habuerit: comestionẽ vsqꝫ ad mediũ diẽ tardet: r ante ipsam aquã calidam rosaceã bibat.

¶ Est alius cañ. in quo Aui. vult ꝙ qui vomit acetosum: qr incõsuetus vomitui r fatigatus in vomitu r in ei⁹ pulsu apparet signũ aliqḋ feb. dꝫ tardare comestioneꝫ vsqꝫ ad mediũ diẽ: r anteꝗ̃ comedat bibat aquã rosataꝫ calidã. Cã aũt canonis est: qr q vomit acetosuꝫ vomit frigidũ humorẽ: r iõ nõ est verisile ꝙ pp humorẽ sit calefactus sed pp agitationẽ: r iõ verisile est ꝙ feb. illa sit effimera r ꝙ status ei⁹ trãsibit in sex horis: r ita media die artificiali de dieb⁹ equinoctialib⁹ q sunt. 12. hore: r tunc cibari poterit. Aqua aũt rosarũ dat̃ ad ꝯfortãdũ stõchũ sua stipticitate r aromaticitate. Sed dat̃ calida actu ne currat frigida actu stomacho debilitato r resoluto ne extingueret ei⁹ caliditatẽ nãlem r ne multum debilitetur.

Scias ꝙ res acetosa q̃ euomit̃ qñqꝫ ẽ cibus aut pot⁹ ex se acetosus aut acetosat⁹ in stõcho vt lac r vinũ q̃ i stõcho frigido frequẽter acetosant̃. Et aliqñ ẽ acetosuꝫ flegma vl̃ in se acetosaꝝ ex ebullitione sicut succi fructuũ post ebullitionẽ acetosant̃ vel ex permixtiõe melle

¶ Cui ãt acciderit vt cholerã vomat nigram ipsi⁹ stõcho spõgia aceto calḋo ifusa supponat̃.

I ꝛ frāgat maliciā suam ꝛ potētiā si qua remāsisset: ꝛ oꝫ eē aqua potius q̄ brodiū: in pmo tpe. s. dum euacuat nō est aliqd in potu dandū nisi forte pciperet᷑ eius operatio futura violēta ꝛ fortis nimis: tūc enim dādū est satis de aq̄ calida vt frangat᷑ virtus eius ꝛ eliquet᷑ ꝛ expellat᷑. Sed si medicina nō dat signa supfluitatis ꝛ difficultatis opationis nō est aliqs pot⁹ dādus: ꝛ hoc volunt Gal. ꝛ Hip. 2° regi. acu. In scdo aūt tpe. s. ante operationē pharmaci cōuenit potus pauce aque calide ad tres intētiones. Una pōt esse ad liquefactionē pharmaci vt fortius suas spēs multiplicet ꝛ attrahat: ꝛ hoc non cōuenit nisi pharmacuꝫ sit sumptū in subā dura. Scd̄a intētio pōt esse ad debilitandū suā maliciā: lꝫ nō intēdamus debilitarē solutionis vt si nimiū inflāmaret aut exiccaret: ꝛ hoc cōuenit liquidis ꝛ duris dūmodo maliciā habeant. Tertia intētio est ad deponēdū partes eius a superiori parte stōchi: ꝛ ista pōt cōuenire oīb⁹: ꝛ de ista proprie loquitur Aui. lꝫ alias nō neglexerit: ꝛ debet aqua ad has itētiones data eē pau-

K ca: q2 nō intēdimus q̄ expellat medicinam aut ei⁹ attractionem debilitet. In tpe enim vltimo multa debet esse: ꝛ sic pꝫ argumētorū solutio. ❡ Pro his aūt sensibus expositis textus est Rasis 6° continētis dicētis auctoritate Gal. 2° regi. acutorū. c. 2. de morbo acuto. Si dederis alicui febricitāti laxatiuū violēter in potu cū scamonea elleboro aut similibus: da ei in potu post illud de aqua ordei aut de similibus nutriētib⁹: q2 inducit illud medicinaꝫ ad fundū stomachi. Et lauādo qd̄ adhesuꝫ fuit isophago de eo ꝛ ori stōchi in bibēdo q̄ non noceat eis ꝯfert maximā vtilitatem: q2 indiget febricitans mundificatione stomachi. Sꝫ quotiens incipit laxatiuū agere noli dare de his rebus ne incidat laxationem: hec Rasis.

❡ Qui āt medicinā bibere voluerit calē exn̄s cōplonis ꝛ d̄bilis cōpōnis ꝛ d̄bilis stōi erit

L ei meli⁹ vt eā bibat postq̄ pri⁹ biberit aliqd qd̄ sit sicē aq̄ ordei aut succus gnati: aut vt vlr dicā cū stōcb⁹ recepit nutriēs sbtile ꝛ leue: sꝫ q n̄ ita fuerit erit ei meli⁹ vt eā ieiun⁹ bibat.

❡ Ponit regulā in qua docet ꝯueniētē dispōnem stomachi in sumēdo pharmacū sꝫ varietatē naturarum: ꝛ dicit duo. Primū est: q vult sumere medicinā solutiuā si ē calide cōplexionis ꝛ debilis stōchi: meli⁹ est q̄ pmittat potū aliquē: qui sit sicut aqua ordei aut succus granatoꝝ. Aut si dicat᷑ vlr in stōcho pmittat᷑ nutriēs subtile et leue. Qui aūt nō hꝫ aliquā taliū dispōnū melius erit vt eā ieiunus bibat. ❡ Circa hūc casū nō q̄ stōchus inuenit᷑ ieiunus in duplici dispōne. Una est qn̄ mēbra trahūt ab ipo pp inanitionē: ꝛ ista ē hora famis. Alia ē qn̄ mēbra vicia. s. epar recipiūt ab eo chilū d̄ ppe ꝛ pax̄ aū ita q̄ non attrahit: tūc dicēdū q̄ p̄a dispō nō est ꝯueniēs stōcho ad sumēdū pharmacū solutiuū. Nā nimis amplectaret᷑ ipm ꝛ nimis alteraret mēbra attrahētia aliqd de suba pharmaci ꝛ vir⁹ stōchi nimis debilitaret᷑: ꝛ stōchus nimis dissolueret᷑. In hora aūt scdo loco dicta stōchus est vacuus a cibo: sꝫ fortis nō resolutus nec debilitat⁹ ab attractione mēbrorū: ꝛ id̄ medicina satis debite ab eo circūdat᷑ vt possit conuenienter alterari ꝛ actuari: ꝛ ibi nō est cib⁹ inuoluēs medicinā phibēs eā ab alteratiōe quā hꝫ facere in humorē nec mēbra ipsaꝫ trahūt. Stomachus ēt est satis fortis vt pcepto nocumēto expellat ipsaꝫ: ꝛ deponit ipsaꝫ faciliter deorsuꝫ. His aūt oib⁹ casib⁹ est meli⁹ sumere medicinā stōcho ieiuno qn̄ aliqd nō īpediat. Sꝫ cū stōchus est calide cōplonis cū sit vacu⁹ timet᷑ ne a pharmaco qd̄ ēt ē calm nimiū calefiat. Silr si sit debilis q2 rare texture timen-

Nō dicit ē q2 cū stōchus sit debilis: dūo. eo cholerici currit ad euꝫ d̄bilitatē tpꝫ vel si medicina sumat᷑ magis debilitat ipm: ꝗ stōch⁹ cholericus ieiun⁹ mulū mordicat a medicina: id oꝫ q̄ sumat aliqd: ꝛ silr ē si fuerit debil' cōpōnis: quia multū debilitat᷑ ex multa resolutione: hec Gētilis.

M

dū ē ne pharmacū nimis ipꝫ debilitet cū occurreret sibi nudo non coopto a cibo: ꝛ ne nimis resoluat ipm. Et silr qn̄ stōchus est debilis: ꝛ id̄ in istis casib⁹ opꝫ aliqd eē in stōcho per qd̄ resistatur malis dispositionib⁹ pharmaci. N

Leuis tn̄ oꝫ eē digōnis: vt nō extbat᷑ a pharmaco anq̄ digerat᷑ ꝛ nō cōuertat᷑ in malos humores: ēt q̄ in qualitate opponat᷑ qualitati stomachi: q2 si stōchus sit calidus apponatur cibis frigidis: plurimū tamen q2 pharmacuꝫ est calidum: oportet cibum esse frigidum.

❡ Plurimi pterea qb⁹ dat᷑ medicina vētris solutiua in estate ex ea ꝯueniūt ad febrem.

O ❡ Hic ponit reglas sumptas a tpe anni dicēs q̄ plurimū illi qbus dant᷑ medicine tpe estatis veniūt ad febres: ꝛ id̄ supple cauēda est: ꝛ hoc est dictū in pcedentibus.

❡ Opꝫ pterea ne an⁹ aq̄ frida lauet᷑ sꝫ cū calā opꝫ q̄ ne medicine potator comedat vel bibat donec medicina suā pfecerit opationeꝫ. ❡ Neqꝫ ēt q̄diu medicia opat᷑ dormiat nisi volūtas affuerit vt restrigat᷑. ❡ Q2 si ipsi⁹ stōchus nō tolerauerit ne comedat ppea q̄ stōcb⁹ ei⁹ ē cholic⁹ ꝛ cito d̄scēdit ad ipꝫ cholera: aut ppea q̄ a cōestiōe vehemēter abstinuit ꝛ famē tolerauit: det᷑ ei pax̄ panis isusi pauco vio sup medicinā anq̄ vēter soluat᷑: qm̄ h̄ ē ex eo qd̄ medicinā fortasse adiuuat.

Et h̄ cuenit ꝓpter supcalefactionē ꝛ exsiccationē cū debilitate v̄tutis ab estiuo calore: ēt pp supcalefactionem corpis a pharmacia q̄ vt in plib⁹ est cala ꝛ sicca: ēt pp supcalefactionē sanguinis ꝛ spūs ex motu agitato tho rā: q2 calor exterior cū impetu trahit ad exteriora ꝛ virtus medicine ad interiora: quare ꝛč.

❡ Hec est scd̄a pars scd̄e ptis pncipalis hui⁹ capli: in qua docet qd faciēdū sit postq̄ medicina suā cōpleuerit operationē. Et diuidit᷑ in duas partes. Primo eni facit hoc. 2° redit ad iungēdū plures alios casū. tā de faciendis añ pharmaci potū q̄ d̄ faciēdis p⁹. 2ª ibi. [Quidā ēt.] ❡ In p° ponunt᷑ duo casū. Prim⁹ est q̄ potator medicine nō oꝫ bibere nec comedere donec medicia suā pfecerit opōnē: nec ēt q̄diu medicina opat᷑ dormiat nisi voluerit q̄ restringat᷑ opatio. Sꝫ si stōchus nō tolerat stare sine cibo ꝛ potu vsqꝫ ad cōplemētū opōnis: aut q2 stōchus ē cholericus: aut q2 ad ipm cito pperat cholera: aut q2 multum abstinuit a comestiōe: ꝛ tolērauit famē: tūc det᷑ ei pax̄ panis insusi in pauco vino anq̄ vēter soluat᷑ sup medicinā: qm̄ h̄ est fortasse ex eo qd̄ adiuuat medicinā. Scd̄s casū. est q̄ an⁹ nō oꝫ lauari cū aq̄ frida sꝫ cū aq̄ cala. ❡ Circa ptē pmā pmi casū. nō cām canonis esse: q2 cib⁹ assumpt⁹ p obtūdit medicine vigorē pmixtū cū illa. Scd̄o q2 cib⁹ cōueniens inclinat stomachū ꝛ intestina ad retentioneꝫ. Tertio si miscet᷑ cū medicina periculū est ne medicina īpediat ei⁹ opationē vel digōnē: imo sit cā corruptionis ei⁹. Quarto ne hūores attracti cibū alterarent. Quinto si de cibo attrahat᷑ aliqd dubitādū est ne cū illo de medicina aut de hūorib⁹ malis attrahat᷑ ad venas. Sexto q2 medicina erit cā eiectionis cibi ad intestina ante digestionē. ❡ Sꝫ tu posses q̄rere hic quō cognoscā q̄ medicina cōpleuit suā opationē: Rñdet᷑ p signa supra posita in pcedēti ca°. s. sitim ꝛ somnū ꝛ mutatiōes egōnum: ꝛ est q2 sumēs nō sentit in eructuatione saporē medicine vt prius. ❡ Sꝫ circa tertiā ptē casū. nō q̄ si stōchus est cholericus aut si parat⁹ est vt ad eū i vacuitate currat cholera timēdū ē ne pharmaco cōplete opante nimiū exiccaret᷑ stōchus ꝛ traheret hūores acutos q postea facerēt dolores ꝛ syncopiꝫ ꝛ alia mala accidētia: ꝛ id̄ opꝫ puenire cōplemētū opōnis pharmaci in cibādo vt resistat᷑ cursui hūoꝝ cholericoꝝ ad stōchū ꝛ malis affectib⁹ hui⁹ cursus. Silr si sumpta fuerit medicina sup fortē famē: timēdū ē i expectatione complementi operationis ne debilitatio nimia

P

Q

accidat: etiam

A accidat: etiã qꝛ nã est amara timẽdũ est ꝙ nõ ꝑmittet humores euacuari: et qꝛ stõchus sic calitate exacuta non attraet pharmacũ debite nec iclinet ad ipꝫ expellẽdũ. Et iõ assumptio panci cibi ꝯfortãtis ꝓ ꝓhibet accitus q̃ essent in corꝑib⁹ istis maiora q̃ nocumẽta in eisdẽ corꝑib⁹ sequẽtia cibi exhibitionẽ. Cũ h ẽt adiuuat ad h vt melior fiat medicine opatio: qꝛ stõchus nõ ita retinebit medicinam: nec ita alterabit q̃litate intẽsa nec ꝓhibebit humorꝫ exitũ: et stõchus fortificatus aũ in tpe solonis iuuabit ad expellẽdũ. Et hoc dĩ ꝙ deꝫ panis infusus in vino: cã est: qꝛ ꝑ panẽ diu stat ibi mã ꝑ quã stõchus nõ est auarus et ꝓhibeꝫ vini nimis cita penetratio. Per vinũ aũt fit ꝙ corꝑ⁹ cito ꝯfortaꝫ et ꝙ panis eliquatur. Qõ. V.

B Utrum aũt dãda sit medicĩa cũ vino solet hic q̃ri: Et dicit Dy. ꝙ in his in qb⁹ est stõchus debilis ẽ ꝯueniẽs: in aliqb⁹ aũt nõ ex cã hic posita. Et ego puto ꝙ Dy. nõ dicat vitatẽ nisi vbi vinũ dareꝫ cã nutrimẽti et medicina grã soluẽdi. Sꝫ si vinũ deꝫ vt adiuuãs virtutẽ alicui⁹ medicie: nõ video q̃re repugnaret plus de vino q̃ de aq̃ zuccharĩ cũ q̃ daꝫ turbith. Silr si medicĩa sumaꝫ nõ solũ intẽtiõe soluẽdi: sꝫ ẽt alterãdi vt deferaꝫ medicĩa ad locũ: puto vinũ adiũgi ꝯueniẽter. vñ Raſ. 4° Almã. vult ꝙ medicĩa de aloe myrra et croco sumaꝫ cũ vino albo et odorifero et calido. de reubarbaro nõ ꝑmittaꝫ quin deꝫ cũ eo pax vini albi odoriferi. ¶ Circa 2ᵐ cañ. nõ ꝙ in extremitate intestini multotiẽs remanet post medicinã aliqs humor ĩbibit⁹ aut aliq̃ ps medicine q̃ multotiẽs stimulat: et fit cã q̃nqꝫ tenasmonis: et iõ lauãdus est locus cõpleta opõne: sꝫ cũ aq̃ calida: qꝛ meli⁹ abstergit: et quia frigidũ est magis inimicũ ano et calm amicũ: vt dĩ 5° ꝑticula afo. Videꝫ tñ Raſ. 6° ꝯtinẽtis alio mõ intelligere et aliã dare cãꝫ: vñ dixit auctẽ Gal. 6° epidimiaꝫ: ꝙ sumẽs laxatiuũ dꝫ lauare anũ cũ aqua calida: eo ꝙ cõfert eductorũ laxando. Sed si sꝫ laxationẽ fuerit superabũdãs: lauandus est cum aqua rosata. hec Rasis.

C Scias ꝙ sꝫ Auicen. post assellationes ex sūpta medicina mos plurimus erat: et max⁹ nobiliũ ani lauari cũ aq̃ cale: primo vt mũdareꝫ a reliq̃is fordidari mãcꝫ ꝑ ipꝫ trãsitũs 2° vt dulcedine aque ꝓhiberet ab expl sionib⁹ tenasmonis et ex acumine tam pharmaci q̃ holori ꝑ ani trãsitũ. 3° vt actuali calore aq̃ cõfortaretur anus: ac sua humiditate facile obediret expulsioni: sꝫ mos ille non seruatur.

¶ Quidã ẽt dixerũt ꝙ pillule q̃ sũt cũ apozimatib⁹ dande: sunt dande cum apozimatib⁹ q̃ sũt eiꝫ eis homogenea. Pillule nãqꝫ que cholerã expellũt rubeã cũ apozimate dande sunt alicui⁹ qõ fit: verbi grã: sicut fumusterre: et que melãcholiã euacuãt cũ apozimate alicui⁹ qõ fit sicut epithymũ aut polypodiũ aut his simile: et que flegma expellunt cũ apozimate alicui⁹ qõ fit sicut centaurea.

¶ In ista parte ponit plures cañ. de faciendis ꝑtim ante pharmaci assũptionẽ et partim post: et partim simul: et hic tñ nõ video ordinẽ: sed diuidiꝫ in tot ptes quot sunt cañ.

D ¶ Primus cañ. est sm quosdã: ꝙ pillule q̃ sunt dãde cũ apozimatib⁹ sint de homogeneis vel silib⁹ in euãdo: vt verbi grã ꝙ pillule q̃ euãt cholerã deñt cũ apozimate fumiterre: sꝫ pillule q̃ euãt melias cũ apozimate epithimẽ: et q̃ euãt flegma cũ apozimate alicui⁹ qõ fit sicut centaurea. ¶ Circa cañ. nota ꝑ ꝙ multis de causis daꝫ pillule cũ apozimatib⁹ sicut multis de causis medicine miscenꝫ adinuicẽ. Nã q̃nqꝫ cõmiscenꝫ vt vna corrigat nocumẽtũ alteri⁹: aut vt adiuuet virtutẽ suam: aut vt deducat ad determinatũ locũ: aut vt faciat ipsaꝫ magis acceptabileꝫ: sꝫ hoc ad ꝑᵐ posset referri. Qñ ergo h aut meli⁹ reperimus in apozimate aut apozima est placidũ: tũc nos damus pillulas cũ apozimate. Ego aũt vt plurimũ do pillulas cũ apozimate ex alia cã. Nã qñ licẽdo dare apozima qõ pp vnã rẽ igrediẽtẽ est abominabile: rẽ abominabilẽ pono in pillulis et reliq̃ do in apozimate. verbi grã. si dan

Apozima est decoctio diuersarũ medicinarũ simul: et de apozimatib⁹ meminit Mese sue septime distinctione sui antidotarij. et Auic. 5° hui⁹ tractatu 9°.

dus est agaric⁹ cũ decoctiõe ficuũ et rerũ pectoraliũ: et cũ manna vel pulpa cassie: ego dabo agaricũ in forma pillulata et reliq̃ in forma potabili. Multotiens ẽt cũ intendimus ꝙ attractio fiat a longinquo: et tñ idigem⁹ aliquo potu: nõ enĩꝫ a ꝓpinquo permiscemus apozima et pillulas. Multotiens ẽt intẽdim⁹ humoris quãdã mollificationẽ cũ apozimate vt facili⁹ trahaꝫ. Propter multas ḡ causas daꝫ pillule cũ apozimate: sꝫ q̃nqꝫ talia apozimata sunt solutiua q̃nqꝫ nõ: maxĩe aũt sũt solutiua: itẽdim⁹ ꝙ ex ambob⁹ fit medicina vna solutiua: et nõ putam⁹ solas pillulas sufficere. ¶ 2° nota ꝙ pharmaca: q̃nqꝫ daꝫ in pillulis: q̃nqꝫ in potu: q̃nqꝫ in ꝯfectiõe vel electuario: q̃nqꝫ in puluere vel in trocisca. Cã aũt est dispõ patientiũ: qꝛ qdaꝫ nõ tolerãt potare: qdã nõ sciũt deglutire pillulas. Quedã aũt medicine sũt ita abominabilis saporis ꝙ ab aliq̃ vix tolerarenꝫ. Itẽ et est magis ꝯsiderandũ ꝙ q̃ daꝫ in for⁹ solida: diuti⁹ moranꝫ añq̃ dissoluanꝫ: vñ multũ ꝑñt attrahere: vñ ad h ꝯfert figura rotũda. Et iõ pillule daꝫ qñ intẽdim⁹ a lõginquo euare: apozima qñ de ꝓpe: ꝯfectiones et pillulas qñ mediocrẽ morã querim⁹. Quia ḡ pillule daꝫ plurimũ vt morã trahant: cõiter apozima dꝫ sequi pillulas notabili tpe postq̃ sũpte sũt: vt nõ ꝓhibeat operationẽ eaꝫ a longinquo. Et ideo Rasis 9° Almansoris ca. de melancholia dat pillulas in qb⁹ poniꝫ agaricus tribus horis ante decoctionẽ epithimi. Et ex isto pꝫ solutio ad questionẽ hic moueri solitam. s. qñ dꝫ dari apozima cũ pillulis, vtrum simul aut ante aut post. Nam vt plurimum est dandũ post: sed q̃nqꝫ magis q̃nqꝫ minus sꝫ varias intentiones. Canonis aũt veritas est: qꝛ si pillule sint vnius humoris euacuatiue et apozima alterius: tũc apozima post datũ nõ sufficienter iuuabit ad attrahendũ humorẽ cõmotũ a pillulis: imo inchoabit nouũ motũ agitatũ: et ideo erit inconueniens talis compositio. B F G

¶ Cum aũt euare volueris corpus siccũ carnẽ habẽs durã medicina forti sicut elleboro et his similibus vehemẽter stude in humectando ipsum nutrientibus vnctuosis.

¶ Hic ponit cañ. de ꝑparatione quorũdã corpoꝝ respectu quarũdã medicinarũ dicẽs ꝙ cũ volueris euare corpus siccũ durã carnẽ hñs cũ medicĩa forti sicut est elleborus et sibi silis: tũc vehemẽter stude in humectãdo ipsũ cũ nutrientib⁹ vnctuosis. Et iste cañ. q̃si virtualr est ille afo. Ad elleboros his. Et rõ est: qꝛ hec corpa si nõ prehumectenꝫ nõ hñtia de humido multũ qõ trahaꝫ ad medicinã ꝙ fit cã euationis medicine: diu tenebunt medicinaꝫ intus: et sic accidentia sequentur fortia. 2° iterũ periculũ est pp fortẽ exiccationẽ ellebori ne incurrant spasmũ siccũ nisi sint prehumectata. Et in hoc nõ intelligas solũ nutrimentũ vnctuosũ: sꝫ ꝙ fit multũ et qõ quiescat: et breuiter alia faciat per que corporũ multiplicatur humiditas.

H ¶ Et ad vltimuꝫ cum fortes medicine multi sint timoris: tales. vꝫ. q̃lis est elleborus: qui in corpore inmundo efficit spasmum et repleti corporis cõmouet humiditateꝫ motu turbido: et ad intestina trahit illud quod ei difficile est expellere: et titimali venenosi sicut mezereon et alscebran et earum impedimentuꝫ cum superant remouet rayb.

¶ Hic docet succurrere medicinis fortibus qñ superãt et faciunt accidẽtia fortia: dicẽs ꝙ qñ medicine sunt fortes ad vltimũ. s. vltimate malitie cũ sint multi timoris: sicut verbi grã elleborus et mezereon. i. laureola et alscebran. i.

I esula et aly titimali venenosi: eorum ipedimétũ cũ supat re-
movet rayb. ¶ Ubi nota φ titimali: vt dicit Serap. est
nomé cõe ad oẽs medicinas lacticiniũ hñtes. Sz taliũ
q̃dã sũt venenosa sicut mezereõ et elleborus et alscebrã.i.
esula et multa catepuciallũ gñã: q̃dã aũt nõ: sicut volubi-
lis minor. Aui. hic loquit̃ de venenis et alijs medicinis si-
milis malitie. ¶ 2ᵒ nota φ he medicine sunt magni timo
ris pp suã venenositaté et pp violẽtiã sui opis: et pp ven-
tositaté p quã agitatã et generatã ab eis vel ex eis faciunt
ascendere malas mãs supius: et sic movẽt eas motu inor-
dinato et turbido. Et pp suã exiccationé et caliditaté pro-
priã nocet neruis pp qd̃ timet̃ in eaꝝ opõne de spasmo: et
pp motũ mãe multe viscose cũ ventositate agitate quasi
subito ad intestina faciẽdo doloré cõstat φ movẽt ad in-
testina illd̃ qd̃ est difficile ex itestinis expellere: et hec oĩa
vedit Aui. intelligere in lr̃a. ¶ 3ᵒ nota φ iste medicie di-
cunt̃ supare corpus qñ ex dolore vel agitatione vel vẽto
sitate vel caliditate aut exiccatione sua ipz nimiũ pmuta
K rent: ita φ intẽderem⁹ ad illaꝝ vᵗutes extinguẽdas: et qñ
ita est: tũc dicit Aui. φ ipedimẽtũ illarũ tollit̃ per rayb. et
bene lr̃a exterior exponit φ est lac acetosum. Et Simon
Januẽsis in synonymis dicit φ est lac acetosũ: et pbat h̃
p̃ Rasim 9ᵒ Almãsoris. c. de cura diabetis. vbi dat rayb.
Et practica greca correcteo Almansori. loco illius hz lac
acetosũ. Dy. aũt nõ acceptat h̃: qꝛ lac acetosum est ꝯstri-
ctiuũ: et ꝯstrictiua nõ debẽt dari ad removendas medici-
naꝝ violẽtarũ malitias. Ego tñ p̃ non video φ absolute
dicat̃ φ restringit fluxũ. Sed Aui. dicit φ restringit flu-
xũ cholericũ et sanguiné: sed h̃ erit magis extinguẽdo q̃
stipticitaté iducẽdo. Et ipsemet Aui. dicit φ lac acetosũ
in corporib⁹ calide cõplonis sepe lauat ventré: dato tñ φ
O cõstringeret. Stat φ suis alijs q̃litatib⁹ ita extinguat illa
rũ medicinarũ malitiã φ ꝯueniet. Dicit etiã Dy. φ illud
qd̃ confert est aqua lactis confecta cum melle et pauco sa
lis: vnde ipsa lenit et abstergit: et est cã expulsionis medi-
cine: sed nescit vtrum sit rayb vel aliud ⁊c̃.

L ¶ Ampli⁹: medicina multotiẽs suũ odoré in
stõcho dimittit: est q̃ sic si medicia ibi rema-
net: cui⁹ medicamẽ est aq̃ ordei q̃ ipz lauat: q̃
qdẽ melior existit eoꝝ que in potu sumunt̃.

¶ Ponit casũ aliũ de faciendis ꝓpter qd̃dã accidẽs: et dic̃
φ multotiens medicina dimittit suũ odorez in stõcho: et
est ac si medicina remãsisset in stõcho: et medicamẽ hui⁹
accidẽtis est aq̃ ordei q̃ dictũ odoré lauat: et aq̃ est melior
eoꝝ q̃ sumunt̃ in potu ad hãc cãm. ¶ Ubi nota φ eoꝝ
H que sumunt̃ in potu pp nocumẽta medicine q̃dã dantur
ad frangendũ acuitaté et malitiã medicine: quedã dantur
ad expellẽdũ medicinã cito a corpe. Eoꝝ aũt q̃ expellũt:
q̃dã sunt lubricatiua: quedã cõpressiua: quedaz lauatiua.
Mõ istoꝝ q̃ expellũt meliora sunt lauatiua. nã cito edu-
M cunt et cũ h̃ relinquũt poros aptos. Sz lubricatiua et com
pressiua multos relinquũt poros obstrictos. Aqua ordei
q̃ in isto gradu bonitatis est pponẽda: et vltra h̃ sui frigi-
ditate et hũiditate extinguit malitiã medicie: et iõ ipsa est
de meliorib⁹ q̃ sumunt̃ ad talé malitiã removẽdã. ¶ 2ᵒ
nõ φ odor meᵉ plerũqz remãet: qꝛ ps aliq̃ adhesit villis
stõchi: et iõ é ac si meᵃ remãsisset q̃tũ ad abominationé
et agitationé stõchi sequẽtẽ: et forte aliqd fac̃ de fluxu et cõ
motiõe hũoꝝ. Dic̃ q̃ Aui. φ h̃ é removẽdũ p abstersiua.

¶ Cũqz tps ꝓlõgabit̃ et medicia opari nõ ce
perit: si alleuiatio fieri poterit vt nihil move-
atur fiat: φ si qd affuerit timoris meli⁹ erit vt
hydromel traijciat aut ei⁹ syrupũ aut aquaz
in q̃ nitrũ resolutũ fuerit: aut subijciat̃ ei col N
lyriũ aut fiat ei clystẽ. ¶ Ex cãis ẜo pp q̃s
medicia nõ opat̃ é cãnaliũ coangustatio de
nã: aut pp ꝯplõné: aut pp egritudis vicinita
té: in hñtib⁹. n. palysiz aut apoplexiã medici-
naꝝ vie ad suas mãs coãgustant̃. Accidit q̃
vt difficile sit facẽ q̃tenus vẽter eis currat.

¶ Hic est alius casũ. in quo di. si ꝓlongat̃ tps et medicina
nõ incepit opari si potes nihil facias. i. si nõ cogeris non
agas. Si aũt cogeris aut pp festinãtiã infirmi: aut qꝛ ad-
venit tps cibandi: aut poxi musꝯ: aut pp aliã cãz: qꝛ times
φ nõ iducat aliquã malã cõplõné vel q̃litaté ex diutur-
na mora: meli⁹ erit vt bibat aquã mellis aut syrupũ ei⁹. i.
potũ factũ cũ ea: et aliquibus secũ decoctis p varijs inten
tionib⁹: aut aq̃ in qua resolutũ est nitrũ: et ista est ad inci- O
dendũ expulsiuã et incidẽdũ mãs viscosas: aut supponat̃
suppositoriũ: aut fiat clystere ⁊c̃. Et fiũt clysteria diuerso-
rũ modoꝝ: aut pure lenientia: aut abstergentia: aut car-
minantia: aut acuentia: et cã istoꝝ est clara. Nã cãe pp q̃s
medicine non operant̃ sunt angustia cannaliũ: aut nãlis:
aut accidẽtalis cõplonis malitia: aut pp vicinitaté egritu
dinis. Nã in hñtib⁹ paralysim aut apoplexiaz vie medi-
cinarũ ad suas mãs trahendas angustant̃ pp egritudiné.
Et pp h̃ accidit φ si sit difficile facere φ vẽter currat. i.
fluat: accidit ẽt istis φ sunt debilitati nerui et musculi in
vtraqz istarũ egritudinũ: et iõ sensatio stimuli est minor et
silr̃ virtus expulsiua obtusior ⁊c̃. Et tu nota de his infir-
mitatib⁹ φ opz in eis fortes adhibere medicinas.

¶ Duas pterea medicias ventré soluẽtes in
vna die ꝯiũgẽ é timorosũ et est ex̃ rectitudiné

¶ In isto casũ. dicit φ cõiungere duas medicinas in vna P
die est timorosuz et extra rõné de soluẽtib⁹ vẽtré: et h̃ est
habitũ supra: et intelligat̃ de medicinis solutiuis datis in
dosi integra. nã timor est de supfluitate fluxus.

¶ Ois quoqz medicia q̃ alicui hũori é ꝓpria
cũ ipz nõ iuenit pturbat et vẽtré cũ difficulta
te facit: et silr̃ si ipz in suo ꝯrio ifusũ iuenerit.

¶ Hic ponit aliã regulã dicẽs φ ois medicina ꝓpria ali-
cui humori qñ nõ invenit ipm: aut invenit ipm infusuz in
suo ꝯrio pturbat ventré: et facit ventré. i. soluit ventré cũ
difficultate. Cã aũt dicta est supra qñ non invenit: sed qñ
invenit ipz infusuz in suo ꝯtrario. cã est qꝛ cõtrarius hu-
mor resistit eductioni hũoris ꝓprij illi medicine: qꝛ non
põt euari ille humor qué respicit de ꝓprietate nisi cõmo
ueat et agitet illum in quo est infusus.

¶ Ois pterea medicia humoré in primis ex-
trahit q est ei ꝓpri⁹: deide illũ q est post ipz
in multitudine et subtilitate et reliquos s̃m
hũc ordiné pter sanguiné: qm̃ nã vsqz ad po Q
stremũ eum retinet et recõdit: humorez ẜo
ex longinquo attrahere est difficile.

¶ Hic dat regulã de mõ euandi humores p medicinas q̃
solũ vnũ respiciũt de ꝓprietate: et dicit φ ois medicia in
pmis extrahit humoré q est ei ꝓpri⁹: deinde illuz q est post
ipm in multitudine et subtilitate: et in reliquis hoc ordine
nisi in sanguine. nã lz sanguis post aliũ humoré in ordine
sequeret̃ in multitudine et subtilitate vt post choleraz: tñ
nã nõ pmittit ipm euari: qꝛ recõdit ipm vsqz ad vltimuz
tanq̃ humoré benignioré. ¶ Ex istis pz φ post euonem
humoris pncipalr intenti a medicina duab⁹ de cãis põt

Spasm⁹ fit in corpe mũdo: qꝛ trahit ho. et inanitũ qñ est terrore na ture trahitur et violentia.

Scias φ huiusmodi aqua approximat̃ frida. si hẽat repatmere vir tuté pharmaci. si vo hẽat lauare et abstergere datur calida.

Collyriũ qñz sumit̃ p suppositorio vt hic qñqz p medicina oculoꝝ.

Et rõ est: qꝛ superflue eius mus et virtus multũ debilitatur: tñ dare duas medicinas debiles cõvenit vt cõpleatur solo: qꝛ: data medicia alia qñ scilicet clystere lauatiuũ: et dantur aquaz zuccharatã q̃ ec. hec Gen tilis.

A vnus humor aliū pcedere in euōne: vna est: q2 in se sit fa
cile mobilis: q2 subtilior aut amplior in quantitate. 2° q2
minus a nā retinet: ⁊ pp hāc scdam cām accidit sanguini
q semp est vltim⁹ vt euācuat: pꝑter pmā melācholia dz
eē vltima. Ex hoc pz 2° q nō semp idē humor seqt ime
diate humorē ppriū vni medicine in euōne cū supfluit.
Nā qn iaz a scamonea euāta est cholera ptingit q nō so
lū flegma sed melāchólia euācuat vbi melia fuerit humor
paruior ⁊ magis molestās virtutē q̄ flegma nō obstante
q flegma eēt subtilius ⁊ amplioris q̄titatis. ❡ Ulteri⁹
nota q nō solū seruat ordo in trib⁹ reb⁹ dictis. s. in subtili
tate multitudine ⁊ maiori conatu nāe ad ipz expellēdu3:
sz ēt in ppinqtate ad vias ductuū: vn̄ multotiēs cōtingit
q medicia solutiua chole pus euāt flegma si fuerit in in
testinis ⁊ stōcho: q2 cū nā ibi pcipiat nocumētū: tūc insur
git ꝯ id qd in stōcho ptinet ⁊ illō expellit: ita ēt in supflua
opōne pōt ptingere q flegma erit multū i venis vicinis
intestinis ⁊ nō cholera: vn̄ post melia3 medicina de pro
prietate illius euātiua flegma ⁊ nō cholerā euābit: ⁊ hoc
pōt sumi a Sera. 6° breuiarij. ❡ Ex qb⁹ pz q plurimu3
eaꝫ humorib⁹ hntib⁹ adinuicē pportionē quā debēt hic
in corpe sano in istis q̄tuor. s. in subtilitate multitudie in
cōueniētia ad nām ⁊ in exitia in debitis locis: medicia
cholere euātiua de ppietate ⁊ nō flegmatis ad modū lo
quendi medicoꝝ. p euāt cholerā ⁊ si excedit in ope sup
fluēdo post. 2° loco euāt flegma. 3° melia3. 4° sanguinē.
Jlla aūt q̄ est flegmatis euātiua. p euāt flegma. 2° chole
rā. 3° melia3. Jlla aūt q̄ est euātiua melie. p melia3 euāt.
2° cholerā. 3° flegma. vltimo sanguinē. Et hunc ordinem
innuit Aui. hic ⁊ Gal. 3° de simplici. distinctione 4° c. vl
timo. Cū aūt nō seruat talis pportio: q2 aut vnus est plus
pportionaliter augmētatus q̄ ali⁹: aut q2 vn⁹ est factus
C horribilior alio: aut q2 vn⁹ eēt ingrossatus ⁊ ali⁹ subtiliat⁹
respectu ei⁹ qd dz eē in sano: aut q2 vn⁹ eēt min⁹ ppingor
vijs ductuū: nō eēt incōueniēs hos ordines nō seruari vt
est dictū: imo si ac qnqz sanguinē p educi: q2 eēt tāte discō
uenientie q nā tētaret ei⁹ expulsionē ⁊ nō egeret nisi pau
co adiutorio in apertione venaꝝ aut in mutatione. Et tu ex
dictis multas tales varietates cōprehēdes posse accide
re vt quotidie notat experiētia. ❡ Ultimo nota h verifi
cari de medicina vicini humoris ⁊ nō plurimū de pprie
tate eductiua. Nā agaricus q purgat cholerā ⁊ flegma: q2
pncipalr respicit flegma nō est dubiū q p⁹ euāt multo
tiens flegma: deinde cholerā. ❡ Sed p clariori declara
tione causaꝝ hoꝝ dictoꝝ dubitatur. Dō. VI.

Utrum qn medicina datur in nimia quantitate vel
quouis alio mō supflue euāt euacuato hu
more quem de ppietate respicit debeat alios humores
D euāre. ❡ Ad ptē negatiuā argt p sic. Sicut se hz magnes
ad ferrū: sic se hz medicina ad humores quos de ppetate
dz euāre: sz qualitcūqz fortificata vtute magnes nō attra
hit nisi ferrū: g a simili q̄litercūqz fortificata vtute medi
cine nō attrahet nisi illū humorē quē de ppietate respi
cit: ⁊ sic nō habebit aliū euāre. ❡ 2° sic. Si medicina su
pflue euāns attraheret humorē quē nō respicit de pprie
tate: vt verbi gratia attractiua cholere cu3 superfluit eua
cuaret flegma sequeret q cū euāret flegma adhuc debe
ret euāre cholerā. ꝯns est falsu3 ⁊ ꝯ expientiā: ⁊ pbatur
ꝯntia: q2 qn talis medicia euāt flegma: ipsa est potēs ad
attrahendū per sua3 ppietatē ⁊ magis hz attrahere cho
lerā q̄ flegma: aliter eni3 nō pus illā euāsset: ⁊ ibi est etiā
cholera eque hn̄ approximata qn iam supfluit euātio ⁊
pmutat ad flegma: qd pbat: q2 in nulla dispōne pole est
corpus ab aliquo q̄tuor humoꝝ integre euātū esse stante
vita: vt pz 2° elemētoꝝ. G. q2 sunt corpis elemēta. ❡ Jn

E oppositū tn̄ ⁊ q euāt alij humores ordine supradicto:
est Aui. hic in textu: ⁊ G. 3° de simplici. loco alleg. ⁊ Auer.
5° colliget. ⁊ oēs medici: ⁊ pz p expientiā. ❡ Pro dubio
est notādū q medicinā euāre ordine pdicto qn supfluit
est notū ⁊ ꝯcessu3 ab oib⁹: sz in cā mō quo faciat est dia
inter Gal. loco allegato ⁊ Auer. 5° colliget. Na3 Gal. vult
q medicina postq̄ euānit humores quē respicit de pro
prietate nō trahit aliu3 p ppietatē attrahendi: sed est cā
euātionis alioꝝ humoꝝ: q2 remanet virtus eius vt aliqd
adherens orificijs venaꝝ ⁊ sui mala q̄litate stimulat cō
tinue virtutē expulsiuam venaꝝ. 2° q2 aperit orificia illa
ita q remanent magis larga q̄ debēt esse: ⁊ fluit humor
ꝯtentus in eis sicut fluit ab aliquo vase liquor facto in eo
F foramine. Et 3° q2 pp multā expulsionē factā debilita
ta est cōtentiua venaꝝ. Et 4° q2 pharmacū ⁊ humor cur
rēs p orificiū vene ⁊ p venā alterat venā ad malā q̄lita
tē: ⁊ ois mala cōplo debilitat illud cui⁹ est mala cōplo: ⁊
iō seqt exit⁹ alioꝝ humoꝝ ab illo quē medicina attraxit:
quos tn̄ humores medicia nō attrahit nisi p accns: q2 est
cā q vene nō retinent ⁊ q expellunt humores. Et q hec
sit mens. G pz 3° de simplici. loco allega. cu3 dixit. Et cā
q̄re in euōne ei⁹ qd euāt dino ex hūorib⁹ g nō sunt ppri
medicine nec ꝯueniētes ei: ꝯsideratur in ea cōplo: est in tri
bus reb⁹: quaꝝ vna est debilitas venaꝝ: ⁊ alia est ampli
tudo orificioꝝ venaꝝ. 3° est mordicatio medicine soluti
ue. Et sic pz q. G. nō ponit medicinā p aliquā virtutē tra
here talē humorē p se: sz q est accidētalis cā illi⁹ euōnis
aliqn ēt sz ipsa3 sola mordicatio sufficeret ad hāc euōnē:
⁊ si vene sint fortes ⁊ orificia nō magis apta opportuno.
❡ Cā aūt ordinis in tali euōne fm Gal. maxime cōside
G randa sunt subtilitas ⁊ grossities ⁊ debita vel idebita hu
moꝝ habitudo ad corpus vel maioritas aut minoritas
cōuenientie cū virtute corporis. vn̄ in fine capli ita dicit.
Cā aūt ppter quā qn isti humores euānt est eoꝝ euātio
fm ordinē quos dicimus sunt tenuitas humoꝝ ⁊ grossi
tudo eoꝝ additio ⁊ diminutio in ppetate cuiuscūqz eoꝝ
in corpe ⁊ cōuenientia ipsoꝝ ad ipm. Et ego addidi mul
titudinē ⁊ paucitatē supra ad specificandū illū modū cō
ueniētie. Nā multotiēs qn excedit mensurā p h est discō
ueniens: ⁊ paucus lz nō sit ita ꝯueniēs sicut mediocris: tn̄
nā magis conat ad illū retinēdū pp ꝯuatione. Et Gal. h
cōprehendit sub cōuenientia. Addidi ēt ppinquitate3 ⁊
distantiam a loco a quo fieri dz euātio ex auctē Serap.
Et pōt hec positio pbari p rōnes ambas factas ad oppo
situ p quas ostēdit q hic motus sit non trahente pprie
H medicina. Et tūc statim sequit q ps que euacuat est ha
bilior ad motū pp subtilitatē: aut q2 minus a nā retinet.
❡ Auer. aūt 5° colliget. c. 14° dicit cām esse virtutē attra
ctiuā cōiter humoꝝ nō a ppietate. Dicit 2° q ppietas
grā exempli trahēdi cholerā nō est in scamonea p se quē
admodū ppietas trahēdi ferrū in magnete: imo opz q
hanc acquirat a calore nr̄o. 3° dicit q hanc ppietatē non
acquirit in quacūqz quātitate exhibita: sed in dosi debita
sub qua est expertū ipsa3 purgare cholerā. Et iō cū qrit
que sit cā euōnis alioru3 humoꝝ ab illo de cui⁹ ppieta
te est vt attrahat a medicina. Rn̄det q hoc est p pprie
tatē illā acqsita3 illi medicine dante in hac mensura grā
exēpli: que est ppietas respiciēs oēs humores. Cū enim
humores sint vni⁹ ppinquitatis nō est longinquū talem
ppietatē cōiter respicientē oēs humores inueniri in me
dicina. Et qn h mō dat in mēsura multa maiori q̄ sit de
bita nō acqrit illi medicine talis ppietas limitata respi
ciens cholerā: vn̄ loco allega. dixit. Rn̄deri dz q ille ca
lor quē hz medicia purgatiua p quē attrahit nō hz eū so
lū p se vel in se cū actu sic est adamas qd attrahit ferrū p

Et nō solū re quirunt ad ve ritatē canonis ea q ponunt hic: sz ēt q si sic medicia q̄ euāt duos hu mores appo piatos. Pri mo eni3 euāt venas: deinde alium.

B

Cā sic dubiū mouet Auer. 5° colliget tra ctatu p°. cap. 24. dicēs. Sz qrēdū est ⁊c.

I solā formā specificā: qꝛ acquirit ipm̄ calorē a corpe: calor
enī3 nō dat illū calorē nisi in q̄ntitate determinata in illa:
⁊ ꝓpterea q̄n recipit alia q̄ntitas idetermināta nō stabit
in tali ꝓprietate. Et sic pꝫ ex Auer. q̄ talis medicina q̄n
dat in q̄ntitate excedēte nō acqrit illā ꝓprietatē. Uñ poꝝ
post subdit. ergo attractio medicine non est ꝓpria alicui
humori nisi ꝑ viā cōparationis ⁊ ꝓportionis determinate
in illa medicina ⁊ non in oī accidente: qꝛ q̄n egredit ab
illa q̄ntitate: tūc trahit solū illō qō attrahit ꝑ attractionē3.
¶ Cōtra tñ hūc modū arguit sic: qꝛ ex h̄ seqt̄ q̄ medici
na attractiua melie si dat in supabūdāti dosi: ita q̄ hēat
superflue euacuare: dꝫ p̄mo euacuare cholerā. post flegma: post
melia3. ꝯñs tñ est falsū ⁊ ꝯ experientiā ⁊ ꝯ Gal. 3° de sim
plici medicina. ca. allegato. ⁊ 2° de elemētis: ⁊ cōtra Hip.
in libello de humana nā: ⁊ ꝯsequentia tñ ꝓbat: qꝛ medici
K na exhibita nimia nō acqrit illā ꝓprietatē attrahendi de
terminatū humorē3: vt dicit Auer. ergo euacuat ⁊ in p̄n°
sue euacuationis semper humorē aptiorē ad motū: talis aūt
nō est melancholia. ergo nō trahit in p̄mis melācholiā3:
sꝫ cholerā q̄ est mobilior. Et ꝓp hāc rōnē puto aut Auer.
nō ita intelligere vt vident sonare verba: aut Gal. meliꝰ
dixisse veritatē. Uidet etiam Auer. ex suo motiuo velle
ostēdere q̄ nō semꝑ ordo dictus saluet in superflua eua
cuatione: imo q̄ medicina melācholie euacuatiua euat cōue
niēter flegma. Et añ Auer. Halyabas 2° practice: ⁊ Haly
in cōmēto h̄ voluerūt q̄ ꝓprietas q̄ acqrit: q̄nq3 respicit
illū humorē p̄ncipalē ⁊ aliū sibi viciniorē: mō flegma est
vicinius melācholie q̄ cholera: qꝛ cōuenit in q̄litate acti
ua ⁊ illa in passiua. Et sequētes hāc viā de ordine fundā
tur super dicto Hip. in libello de humana nā: cum dixit
flegma cū sit frigidū ⁊ viscosū3 violētia pharmaci euata
melia ꝓpria seqt̄ flegma. Et ego h̄ 2m nō puto verū cū3
videamus in tali medicina q̄ p̄ trahit melia3 qō non fa
L ceret nisi ꝑ ꝓprietatē ipsiꝫ respiceret: nā per euacuationem
cōe3 prius alij fuissent euati. ¶ Preterea ꝯ hoc est Gal.
⁊ fere oēs medici. Et iō hanc auctoritatē intelligo nō q̄
vna medicina violēta euata melācholia eueit postea fleg
ma: sed q̄ regrat violētia pharmaci ꝓ melia euanda. 2°
requirit violētia ꝓ flegmate: qꝛ est in scdo loco resisten
tie humoꝝ q̄ pharmaco euant. ¶ Ex qbus cōprehēde
re potes q̄ ego ⁊ in cā euacuationis humorū ⁊ in ordine hu
moꝝ in euando sequor. H. sed mihi vi h̄ addendū in eiꝰ
explanatione q̄ in pharmacis solutiuis nō solū3 inuenit
virtus solutiua humoris ꝓprietatē: sed gnālr ꝓspiciens hu
morē oēm hora qua est actuata. Sed tñ due tales sunt in
medicina. Prio attrahit illum quē a ꝓprietate respiciet
postea cū effreniter ꝑ gnālē virtutē oium humorū attra
ctiuā trahit alios: cōcurrente tñ aut venaꝝ expulsiua ꝓꝑ
stimulū: aut in vltime debilitatis egredientibus humori
bus a venis sicut in corpe mortuo. Cā aūt q̄re pono hanc
virtutē attractiuā: est: qꝛ nō video quō data medicina so
M lū cholere a ꝓprietate eductiua: ⁊ data medicina solū a ꝓ
prietate flegmatis eductiua: ⁊ medicina solū melie edu
ctiua q̄ sint quelibet pars 3° pars dosis vnius euant isti
humores. Et si daret ꝑ se illa eductiua cholere nō opera
ret: nisi qꝛ attrahendo iunāt se nō solū in ferēdo vim nāe
stimulando venas: maxie cū vnū ab epate aliū3 a splene
aliū a capite euacuat: tunc enim in oī tali mēbro deberet
inferri vis a qualibet medicinaꝝ: ⁊ maxie cū mēbra sint
distantia ad que nō opꝫ ire aliqd de medicina nisi q̄lita
tem. ¶ Et ad argumēta ridео. Ad primū q̄ non est sile
de magnete ⁊ medicina: qꝛ in magnete nō est nisi virtus
respiciēs rē vnā: sed in medicina est vtus cōiter respiciēs
plures humores: acquisita tñ a nostro calore actuāte ea3:
ꝫ nō sit incōueniēs medicinā aliquā attractiuam esse in

actu talē sicut dicit Gal. tertio de simpli. c. penultimo. Et N
quare puto medicinā fuisse sanguinis attractiuā3: de qua
loquit Gal. in libello de pharmacijs: q̄ rusticus ꝯsiderās
porcellos sup herbā gescentes a qbus riuuli sanguinis ad
herbā dirigebant: ⁊ postea dando hoībꝰ iterficiebat eos:
de qua Cōciliator loquit differentia. 144a q̄ multū per
paduanū territoriū inuenit. ¶ Ad 2m argumentum con
cedit q̄ medicina cholere euacuatiua ꝯtinue dū3 euat alios
humores superfluēdo euaret cholerā nisi ad tantā eiꝰ pau
citatē veniret q̄ residuū nā nimio conatu retineret. Et ex
hoc pꝫ q̄ in certo casu nā plus conat ad choleram q̄ ad
certū sanguinē retinēdū: ⁊ pꝫ q̄ nō opꝫ totalr oēs alios
hūores eē euatos cū sanguis euat: ⁊ hec de q̄ōne sufficiāt

¶ Ampliꝰ cū timor affuerit ne nausea aut syn
copis alicui accidat postq̄ medicinā3 bibe- O
rit: oportebit fieri vt anteq̄ medicinā bibat
tribus diebus aut duobus cum aqua rafani
vomat ⁊ vt rafanum comedat.

¶ Docet p̄parare quedā corpa ad accipiēdū medicinas:
⁊ dicit q̄ cū timor fuerit ne accidat nausea aut syncopis
postq̄ biberit medicinā: opꝫ q̄ fiat vt añ assumptionem
medicine duobus vel tribꝰ vicibꝰ vomat cū aq̄ rafani ⁊
q̄ comedat rafanū. ¶ Ubi nota q̄ iste cañ. nō est seruā
dus i eo i q̄ timet vomitꝰ ꝓp supioris stōchi debilitatē ⁊
in q̄ timet cursus cholere ad stōchū: ꝓ hūc. n. visū vomitꝰ
plus timendus est ei q̄ de illis accidētibꝰ. Sꝫ sunt qdā3
hoīes robusti stōchi in q̄ꝝ stōcho adheret aliq̄ mala mā
viscosa ⁊ ꝓprie in ore: de q̄ timet q̄ assūpto pharmaco
agitet: ⁊ ide ꝓuocet ad vomitū: ⁊ inde accidat syncopis.
In istis g̃ verificat cañ. Aui. ⁊ rō: qꝛ ex h̄ vomitu remouet
cā illoꝝ accidētiū3. ¶ Et si dicat q̄ ex vomitu p̄parat vt
faciliꝰ vomat vt dictū est supꝰ: g̃ nō est talis p̄mitēdus
cū intēdimꝰ p̄parare ad fluxū vt hic: sꝫ cū itēdimꝰ p̄pare
ad vomitū. ¶ Di q̄ visus ad vomitū cū facili vomitiuo
de se p̄parat corpus ad magis vomēdū: q̄nq3 aūt ꝯtingit
ꝑ accidēs qō magis p̄parat ad eiꝰ ꝓhibitionē: puta q̄n ꝑ
ipsū3 euacuat humor in ore stōchi q̄ erit cā inclinationis
ad vomitū3. vnde vomitus vomitu curat: ⁊ in cholerica
passione precipit vomitus. Ad p̄mū istoꝝ intendit Aui.
supra cū dicit leues vomitꝰ p̄parare corpus ad mouēdū.
Sed in isto cañ. loquit Aui. de scdo mō in quo est ꝑ vo
mitū istū leuē remotio p̄parationis ad vomendum.

Et iō Aui. intendit de nausea ꝓuenientes ex humoribꝰ frigidis visco sis in stōcho existētibꝰ: vñ medicine cōmouet eos ⁊ fit nausea ⁊ aliq̄ syncopis ꝑ cōpassionē ad cor: mō de coctio rafani ꝯsumit ⁊ incidit tales hūo resequere eis.

P

¶ Oportet preterea ne multum salis sit in ci
bis eius qui medicinam vult bibere.

¶ In isto cañ. Aui. dicit q̄ in cibis illoꝝ qui debent sume
re medicinā nō dꝫ poni multū salis. ¶ Sꝫ tu dices ꝯtra.
Sal p̄parat ad opus pharmaci aliq̄n humores icidēdo
flegmata ad fluxū faciendo. Hic dicit q̄ multitudo salis
multū est exiccatiua ⁊ ꝓtertim stōchi ⁊ intestinoꝝ: ⁊ ideo
in h̄ stōchus fit paratꝰ ledi a pharmaco. Accidit ēt q̄ sal
est stipticū ⁊ q̄ resoluit ⁊ idurat subam stōchi ⁊ intestino Q
rum q̄ oia plus ipediunt q̄ iuuēt eliquatio incisio ⁊ inci
tatio ad expulsionē facte ab eo. Nō multū ergo salis de
bent capere in cibo illi q̄ sunt sumpturi pharmacum.

¶ Multotiēs quoq3 ex haustu medicie ꝓue
nit ad nauseā ⁊ angustiā ⁊ syncopim ⁊ tre
morē cordis ⁊ ventris mordicationē: ⁊ pro
prie cū nō solꝰonē fecerit aut sudorē: multo
tiens preterea est nobis necessarium vt cū fa
ciamꝰ vomere: ⁊ multotiēs excusat nos ab h̄
dare ei retētiua: ⁊ facere vt aquā ordei bibat

A

quaten⁹ vēter soluat᷑ ꝛ medicīe malitia remoueat᷑: ꝛ qꝺ in intestinis retentū fuerit lauet᷑.

℃ Hic docet Aui. succurrere qbusdā accidētib⁹ que supueniunt suppositioni pharmaci: dicens ꝙ multotiēs ex haustu medicine infirm⁹ puenit ad nauseā aut angustiā aut syncopim aut tremorē cordis aut mordicationē ventris: ꝛ sunt gnqꝫ accidētia. Succurrit᷑ aūt eis cū vomitu: qñqꝫ aūt cū potu rerū retentiuaꝝ desup medicinā: qñqꝫ cū potu aque ordei vt soluat᷑ malitia medicine ꝛ lauet᷑ illō qꝺ fuit retentū in intestinis. vbi ꝓ vides ꝙ hec gnqꝫ accidentia satis sunt nota nisi de angustia qd sitnō multuꝫ clare dictū est supra. Propter qꝺ nota ex Gal. ꝓ pnosticoꝝ ꝙ angustia est accidēs in quo infirmus nō inuenit situationē neqꝫ figurationē in lecto suo. ℃ Et tunc manifestū est ꝙ syncopis ꝛ tremoris cordis cā est nocumētū factū cordi aut p cōitatē aut p essentiā. Angustie aūt cā pōt eē ista eadē: ꝛ pōt eē ex mala qualitate humoꝝ in venis ꝛ viscerib⁹ existentiū: qꝛ sup quocūqꝫ latere qescat infirm⁹ cum ad illud ꝯcurrūt humores pꝛe nocumēto illi cōicato non pōt ampli⁹ sup illud qescere. Sed cā nausee est agitatio ptis supioris stomachi ꝛ mordicationis in vētre ꝛ intestinis aut sūt cā hūores acuti illuc attracti aut vētositas aut qlitas pharmaci. Cāe aūt vomit⁹ sunt oēs supradicte pp quas medicina vētris solutiua sit vomitiua vt feces sicce: angustia cannaliū: debilitas supioris partis stōchi ꝛ alia ibi dicta. ℃ Nota 2° ꝙ in istis facere vt vomāt est remediū manifestū. nā qꝛ nocumētū est in supioribus ꝛ est magnū qᷓto celeri⁹ fieri pōt dꝫ pharmacū emitti: ꝛ hoc fit celeri⁹ vomitu: ꝛ hoc vult Mes. in de cōsolatione medicinaꝝ ꝙ qñ alia nō sufficiunt meli⁹ est vt vomitu expellatur: ſꝫ tñ nisi accītia sint valde terribilia ꝑus sunt alia tētanda vt pharmacū aliqd opet᷑: qb⁹ nō ꝯferētib⁹ administret᷑ vomit⁹. Ad volēdū aūt artificialr occurrere opꝫ distinguere cās ꝛ accidētia q̄ sequunt᷑. Naꝫ qñ cā vomitus est fex sicca in intestinis ꝑmitti dꝫ clystere vnctuosum illā fecez euāns: ꝛ qñ cā est oppilatio det᷑ apiriua si patit᷑ infirm⁹ accītia mala tāto tpe: si est ex violētia pharmaci det᷑ aq̄ calida hora post horā aut aq̄ ordei. nā ista faciūt illa q̄ intēdim⁹ in isto casu. s. remittere malitiā pharmaci ꝛ ipsiuꝫ lauādo expellere. Si aūt fuerit ex vētositate dentur carminantia ventositatē. Si ꝟo sint ex debilitate superioris ptis stōchi det᷑ ꝯstrictiua ꝛ stiptica sicut cytonia ꝛ mastix ꝛ silia. Si ex cordis debilitate dentur odorifera ꝛ fiant fricationes excitantes. Et hoc bñ distinguit Mesue in loco allegato in distinctione tertia. c. ij.

Mobilis tñ sūt timorosi ꝛ ſpū les effect⁹ medicinaꝝ nām terrētes quos ponit Mesue in ꝑnci⁹ tertij capli. 2° intētionis. de rectificatione medicinaꝝ: ꝛ lege ibi.

B

Tria sūt mala accītia 2 genere que solēt contingere ex vsu medicinarū: vt vult idē Mes. in cā. 2° ꝑmi capli 3° intentionis de rectificatione medicinaꝝ ſ. illo. Sic & medicinaꝝ ſꝫ plurimuꝫ malis ꝛc.

C

℃ Ille ꝟo cui⁹ cōplō fuerit frida ꝛ sup alios humores fuerit flegma supabūdās dꝫ sumere post medicinā ꝛ ipsi⁹ opōnē nasturtiū aq̄ calida ablutū cū oleo. ℃ Et qui calide fuerit cōplexionis psiliū bibat cū aqua frida ꝛ oleo violaceo ꝛ zuccharꝫ tabarzet aut iulep. ℃ Et ille qdē qui tēperate est cōplōnis semē lini.

D

℃ In hac pte ponit quedā facientia ad tēperādū ꝛ remouendū residuū humoꝝ ꝛ pharmaci differētiā ſm diuersitatē humoꝝ ꝛ cōplōnū: ꝛ dicit tria. Primuꝫ ꝙ cōpleta operatione pharmaci si qs est frigide cōplōnis ꝛ superat in eo flegma ꝙ ipse post talē bibat semen nasturtij: ablutū tñ cū oleo ꝛ distēpatū cū aq̄ calida. Scđm est ꝙ si qs fuerit calide cōplōnis bibat psiliū cū aq̄ frida ꝛ cūꝫ oleo viol. aut ꝫucchaꝝ tabarzet. i. albū aut iulep. Si ꝟo fuerit tēperate cōplōnis bibat semen lini. ℃ Et tu nota ꝙ in oibus istis est abstersio ꝛ lubricatio p quas remouet᷑ medicine ꝛ hūoris residuū ꝛ in distēpatis opatio cū qualitate aut in tēperato similitudo: vñ nasturtiū calidū dat᷑ flegmatico: psiliū frigidū cholico: semen lini tēperamēto vicino.

E

℃ Ei aūt qui excoriationē timuerit itestinoꝝ bolū armenū cū succo granati detur. Sumere etiaꝫ debet qcqd diximus post fluxuꝫ vētris: ꝛ si nō: ipsum retinebit.

℃ Hic ponit qd faciēdū cū qs ex ope supfluo pharmaci timet itestinoꝝ excoriationē: dicēs ꝙ ei est dādus bolus armenus cū succo granatoꝝ. Et dꝫ sumere qcqd dixim⁹ post fluxū ventris: ꝛ si nō: ipm retinebit. ℃ Ubi nota ꝙ bolus armenus infrigidando ꝛ confortando intestina est cā ꝓhibitionis excoriationis: silr vinum granatoꝝ. Sed textus sequens est extraneus: ꝛ ideo intelligat᷑ ꝓnunc sic ꝙ q timuerit excoriationē facere dꝫ quicqd dixim⁹ post fluxū ventris. Et hoc intelligat᷑ si bolus armenus cūꝫ vino granatoꝝ ipsuꝫ fluxuꝫ nō retinebit. Aliqui tamen intelligunt sic. Et si nō sumat qcqd diximus tunc sumendo retinebit fluxum ventris: qꝛ nō remouebitur.

F

Scias etiā ꝙ bolus armen⁹ ꝓhibet excoriationē nō solū infrigidando ꝛc. sed cōsolidādo intestina: vñ succ⁹ granati remittit acuitatē medicine ꝛ stipticat ꝛ cōfortat intestina: vnde expellit hūores acutos: postea bolus armen⁹ consolidat. hec Gētilis.

℃ Omni ꝑterea pharmaciā bibēti cui postea aduenit febris melioꝛ est aqua ordei. Syrupus ꝟo acetosus est excoriatiuus: ꝛ iō tardādus est vsqꝫ ad duos dies aut tres donec in intestinis virtus sua redeat.

℃ Hic ponit aliuꝫ casū de faciendis qñ accidit febris post pharmacū dicēs ꝙ homini bibenti pharmaciā si febris supuenit melioꝛ res est potus aque ordei. Sꝫ syrup⁹ acetosus: qꝛ in eo timet᷑ excoriatio intestinoꝝ tardandus est vsqꝫ ad duos dies vel tres: donec redeat virtus sua in intestinis. ℃ Ubi nota ꝙ aq̄ ordei inq̄ātū frigida ꝛ humida oppo. febri ꝛ qualitati inducte in humoribus q̄ est caliditas ꝓpter pharmacū ꝛ ꝓpter motū ꝛ reprimit maliciā pharmaci ꝛ abstergit humores attractos ad itestina: ꝛ aperit ꝛ nutrit cū multis alijs ꝯditionib⁹ in febre: vt legit ꝑma quarti. ꝛ ꝓ regis acu. ꝛ iō nullus potus est melioꝛ in isto casu. Syrup⁹ ꝟo acetosus ꝑcipue mellin⁹ est plurime abstersionis ꝛ talis excoriat debilia intestina. silr est plurime acuitatis pp acetū: ꝛ istud mordet ꝛ excoriat: iō nō cōuenit dū intestina sunt debilitata a pharmaco: ꝛ iō opꝫ expectare donec intestina ad suuꝫ redeant vigorem.

G

Septē sūt cāe ſpāles ꝛ vna gnālis aduentus febris post assūptā medicinā q̄s ponit Mes. in suo de rectificatione medicinaꝝ intētiōe 4°. c. i. ꝫ. ꝑ°. Et° & cuetur⁹ est ꝛc. ꝛ plura alia q̄ ꝫ q̄ ibi legas.

℃ Ille quoqꝫ qui medicinā bibit scđa die est balneū itraturus. Et si ex hūorib⁹ ipsi⁹ aliqd fuerit relictū: balneū ipm mundare poterit. Nā si videris ꝙ balneū sit ei sapidū ꝛ in ipso delectet᷑: erit hꝫ signū ꝙ balneū ipm ab eo qꝺ relictū est mūdificat: ipꝫ quoqꝫ in eo dimitte. Qꝛ si inueneris ꝙ in ipso nō delectet᷑: imo in eo estuationē patiatur expelle eum.

℃ In ista parte ponit vsuꝫ balnei post medicinā: dicēs ꝙ ille q bibit medicinā die 2° est intraturus balneū: ꝛ poterit balneū ipm mūdare ab humorib⁹ si qd de illis est relictū. Nā si videris ꝙ balneū sit ei sapidū ꝛ delectetur in ipso: hꝫ erit sig⁹ ꝙ balneū mūdificat ipꝫ ab eo qꝺ ꝺrelictū est: ꝛ iō ipꝫ i eo dimitte. Sꝫ si inueneris ꝙ i eo nō delectetur: imo i ea patit᷑ estuationē expelle eū. s. a balneo. ℃ Et vt meli⁹ ꝟitas isti⁹ canonis videat᷑ dubitat᷑. Qō. VII.

H

Utrum sumpto pharmaco solutiuo balneū conueniat die 2° ꝛc. ℃ Negatiue arguitur aucte Aui. in hꝫ c. vbi supra dixit: post medicinā quoqꝫ qs non ingrediat᷑ balneū: qm̄ trahit mām ad exterioꝛa: nec est bonū nisi ad ventrē stringēdū. ℃ 2° arguit᷑ aucte Mesue de consolatione medicinaꝝ intentione 3°. ca. 3°. cā. 3°. Et

Mō etiā breuiori modo ꝫ Gentilis.

I sunt ibi sue rōnes tres. Prima est ista. Balneū trahit ad
exteriora ⁊ in humorib⁹ residuis post medicinā remāsit
ex medicina inclinatio motus ad iteriora versus vias ex-
pulsionis. ergo hic motus ꝓhibeť per balneū: sed incōue
niens est talez motū ꝓhibere: q aūt sit incōueniēs talem
motū ꝓhibere ꝓbať eisdē rōnib⁹: qbus ꝓbať q hora q̄
pharmacū actualr eūat nō cōuenit balneū: q2 p hoc fiūt
motus agitatiui ⁊ debilitatiui. Et cōfirmať q2 mām eua-
cuare debemus mō faciliori: sed dū mā repit ad itestina
virtute precedentis pharmaci facile est adiuuare motuz
suū: quē hz. g̊ facile p itestina eūabiť: sz cū balneo nō: nisi
cū difficultate traheť ad interiora: g̊ ⁊c̄. Scd̄a rō est ista.
Illa eūatio est incōueniens per quā trahiť mā de mem-
bro ignobili ad ignobile p mēbra nobilia trāseundo: sz h̄
est hoc vt dictū est sepe supra: ergo ⁊c̄. Minor pz: q2 trahi
K tur mā de intestinis ad cutem a balneo ⁊ nō nisi p venas
⁊ epar: que sunt mēbra nobilia. ℂ Tertia rō est. Ipsa nā
eūat ex vijs ꝓpinquioribus: ergo ita dz facere medicus
maxime cū vie sunt ꝯueniētes eūationi. Sed vie ꝓpin-
quiores ad eūandū talē mām a pharmaco derelictaz sūt
intestina ⁊ sunt mēbra cōuenientia eductioni. ergo nō dz
cōuerti ad cutim p balneū. Itē inducit duo nocumenta q̄
fiunt p vsuz balnei post assumptionē pharmaci. Primū
est q facit oppilationes: eo q mās trahit in venas ab ite
stinis. Scd̄m est q facit possidere egritudines cutis q̄re
malam mām trahit ad cutim. ℂ Tertio arguiť sic. Per
pharmacū isti g ipsuz sūpserūt remanēt inflāmati exic-
cati ⁊ inaniti: sz post has dispōnes ꝑseuerātes nō cōuenit
balneū: ꝑsertim ad intētionē q̄ hic administrať. ergo ⁊c̄.
ℂ In oppo^m est Aui. in lr̄a: ⁊ ꝓbať duab⁹ rōnib⁹. Prīo
sic. Illud qđ purgat humores remanētes in locis cuti vi-
cinis ⁊ tollit inflāmationē mēbroꝝ ⁊ eoꝝ ꝯsumptionem
⁊ lassitudinē est ꝯueniēs 2ª die post pharmacū: sz balneū
L est h̄: ergo ⁊c̄. Minor pz 4° Almansoris. c. de iuuamen
tis balnei: ⁊ p pte 2ª p̄mi. Et maior pz: q2 pharmacati sal
tē pro eradicatiōe vtplurimū sunt exiccati: ⁊ hn̄t paucos
humores superfluos: ⁊ ipsos hn̄t circa cutim. g̊ ꝯuenit eis
illud per qđ hec remoueňť. Et pz assumptū: q2 pharma-
co debite administrato p eūatione: vtplurimū pars hu-
moris dimittiť supflui. cū meli⁹ sit infra subsistere q̄ꝫ ex-
quisitissime eūare: ⁊ illō parū relinqť circa cutim: q2 in lo
cis a qb⁹ pharmacū fuit lōginquū: ⁊ minime potēs attra-
here. ℂ Scd̄o sic. Illud qđ aperit poros ⁊ euaporare fa
cit cōtēperādo caliditatē ⁊ siccitatē ꝯuenit frequenti die
post pharmacū: q2 timor est ne aliq hūores agitati ⁊ sub-
tiliati: ⁊ aliq vapores pharmaci remāserint in toti⁹ ambi
tu: q̄s remouere opz: ⁊ remoueňť p apitiuū ⁊ vaporatiuū.
ℂ In dubio isto p̄mo dicā de balneo ⁊ ei⁹ effectib⁹ q̄tū
attinet ꝓposito. 2° rn̄debo iuxta viā Aui. ℂ Quantū ad
p̄mū nota q balneū cōiter ita describiť. Balneū est cor-
M pus liquidū fluidū qđ corpori nostro circūferentialr oc-
currens ipsuz accidentalr imutat. Et videnť g ita descri-
bunt velle q balneū qnq3 est aqua: qnq3 est aer: qnq3 va
por: siue cū istis sit aliqua cōmixtio v̄tutis mineralis vel
herbarū vel talium: siue non sit: siue circa tale corpus sit
structura terrea artificialis ipsuz claudens aut nālis: siue
nō sit. Et h̄ mō therme ⁊ stuphe ⁊ aq̄ i semicupio ⁊ aer a
sole calefactus vel a vento infrigidat⁹ vel humectat⁹: ⁊ ta
lia oīa essent balnea. Et vr̄ mihi q doctores medicine au
ctentici nō loquunť isto modo. Naz Aui. 3° p̄mi. c. de bal
neo nolando balnea vult q g indiget balneo nō indiget
eo nisi vt ab ipso habeat caliditatem subtilē ⁊ humidita-
tē tēperatā. Ex quo vr̄ q oē balneū est inductiuū humi-
ditatis tēpate ⁊ subtilis caliditatis: qđ nō facit aq̄ frigida
nec aer fridus exteri⁹ occurrēs: ⁊ iō puto q limitanda sit
dicta descriptio dicēdo q balneū est corpus subtile nālr N
humidū: ⁊ ita accidentalr calidū: vt corpi circūferentialr
occurrens sit ipm actualr calefactiuū. Or si dicať q casa
balnei est infrigidatiua: puta p̄ma vt dicit Aui. 2° p̄mi. dr̄
q illa casa nō est balneū: sz sibi deseruiēs. Et dr̄ de aqua
actu frigida q nō ꝓprie dr̄ balneuz. ℂ Nota 2° q cum
multiplicia sint balnea: hic loquiť de balneo qđ est in cōi
vsu: ⁊ est balneū aeris calidi cū p̄ntia aque calide dulcis.
hoc n. est illud qđ absolute dr̄ balneū: ⁊ in quo dicunť cor
pora balneari: lz iproprie p quādā silitudinē dicanť bal-
neari in aq̄ frigida. vn̄ Aui. post ca^m de vsu balnei: ponit
cap^m de balneatione in aq̄ frida. ℂ Tertio nota q bal-
neū q̄sdā hz effect⁹ imediatos ⁊ p se: q̄sdaz aūt mediatos
ſm modū loquēdi medicoꝝ: quosdā p accidens siue sint
mediati siue imediati: ⁊ pōt ſm varios modos sue appli
cationis ⁊ ſz varietatē dispōnis corpis qđ balneať: qnq3
calefacere vltimate: qnq3 infrigidare: qnq3 humectare:
qnq3 exiccare: qnq3 ipinguare: qnq3 macrefacere: qnq3
aperire: qnq3 oppilare. Et iō diuersis corpib⁹ ⁊ eidē cor-
pori in diuersis dispōnib⁹ est alr ⁊ aliter administrādū: O
ita q nullū vr̄ corpus: cui nō possit in aliqua dispositione
⁊ aliquo modo discōueniēter approximari. Et ideo cum
queriť vtrum tali corpori vel tali dispōni ꝯueniret bal-
neū: nō est sensus: vtrū qualitercūq3 applicatum vel cuz
quacūq3 circūstantia alia ꝯueniat: tunc enim nulli corpi
ꝯueniret. Sufficit ergo q cū aliqua dispōne sit ꝯueniēs.
Vbi grā. si dicať vtrū balneū ꝯuenit homini scd̄a die post
assumptionē pharmaci. Sensus est vtrū in aliq̄ dispōne
corpus inueniať scd̄a die post assumptionē pharmaci in
qua sibi cōueniat. Et si quis magis realr intelligat potest
addi q qn̄ pharmacū precedēti die sumpsit vel idicatio
ne sumpta ab hoc q pharmacū sumpsit. Naz nemo du-
bitat q corpe statiz cibato aut intestinis plenis malis hu- P
morib⁹ aut supfluitatib⁹ aut hora vehemētis famis non
cōueniret: ⁊ si p̄cedēti die pharmacū sumpsisset: ⁊ hec p
nunc de balneo. ℂ Sed p rn̄sione ad quesitū nota p̄mo
q corporū purgatoꝝ per pharmacū quedā eūanť euone
eradicatiua merito dicta: q2 totalr eūant humorem era-
dicatiue supfluū aut quasi: quedā tn̄ minoratiue: q2 mul
tū adhuc de supfluo ⁊ peccante humore remāsit. ℂ Se-
cundo nota q corpora eradicatiue hn̄ ⁊ artificialr purga
ta per operationem pharmaci vtplurimū non remanēt
oīno hn̄ munda a malis humorib⁹. Istud pz: q2 meli⁹ est
ifra subsistere q̄ꝫ exq̄sitissime eūare. g̊ in rōnabili eūone
cum vtplurimū ex arte dz fieri id qđ est melius: euacuať
pro eradicatione nō exquisitissime: ⁊ per ꝯñs aliquid de
humore superfluo remanet. Ex quo cuz descriptione era Q
dicatiue euacuationis: pz q id qđ remanet est paucum.
ℂ Nota 3° q tale paucū qđ remanet dz vtplurimuz re-
manere in locis a qb⁹ minime potuit pharmacū trahere:
q2 vn̄ potuit magis trahere magis eūauit: ergo alijs parti
bus magis remanet in locis dictis. Ex quo sequiť q vt-
plurimū tale paucū remanet in ambitu totius ꝓpe cutiz
extra venas: ab his eniz locis ꝓpter distantiā ⁊ grossitiez
⁊ frigiditatē ⁊ viaꝝ stricturā minime pōt pharmacū at-
trahere. ℂ Quarto nota q q̄uis nō oēs humores g agi
tantur a medicina trahanť ad intestina: ⁊ nec statim post
ꝯsuetā operationē pharmaci sistať motus humoꝝ v̄sus
intestina: ⁊ cū hoc vtplurimū aliqd de humoribus g re-
manent hoc mō agitati in sequenti die inueniať in intesti
nis: experientia tn̄ pz hos mot⁹ aliqn̄ quietari. Et Auic. vr̄
innuere q aliqn̄ sunt quietati in 2° die. Silr ēt humores
qui ad intestina cucurrerūt 2° die cū clysteri debēt eūari:
⁊ ideo in sequenti die per magnā partē sui nec humores
motu pharmaci tēdūt ad itestina nec i itestinis sūt humo

A res mali. ¶ Ex his rñdet ad questiõ p ꝯclones: quaꝝ pª est ista. Stante humoꝝ motu a pharmaco vlus intestina nõ ꝯuenit balneũ nisi medicina supflueret aut de supfluitate timeret. Hic vult Mes. loco allegato: et ipsaꝫ vult Aui. in isto caº. et pꝫ per rõnes quasdã positas ante oppositũ. ¶ Scda ꝯclo: humorib' malis exñtibus notabilis quãtitatis in intestinis nõ cõuenit introitus balnei cum mora diu. Pꝫ qꝛ mãe mouent de loco ignobili ad ignobilẽ per locũ nobilẽ: qđ est incõueniens. Ex quo pꝫ q añq̃ in balneũ ingrediat 2º die: ille qui sumpsit pharmacum dꝫ sumpsisse clystere si aliter hec supflua nõ emittantur. ¶ Tertia ꝯclo: si pharmacũ supflue opat merito huius

B nõ opꝫ sequenti die ingredi balneũ resolutioneꝫ faciens. Pꝫ qꝛ augeret dispositio illa preter nãꝫ que est inanitio. ¶ Quarta ꝯclo: post euãtionis minoratiuas nõ opꝫ scḋ'n ti die grã resolutionis igredi balneũ. Pꝫ qꝛ remanet mã multa et maius eẽt nocumentũ agitationis et periculũ motus humoris q̃ iuuamentũ resolutionis: vt pꝫ intelligenti in hac mã. ¶ Quinta ꝯclo: vtplurimũ post pharmaci eradicatiui exhibitionẽ: alus deductis causis sequẽti die opꝫ ingredi balneũ: probat: qꝛ vtplurimũ in talibus ppe cutim remãsit mã supflua q̃ est apta per balneũ resolui et nocumenta sunt apta sequi si rõnabilr pcedat: qꝛ mot' pharmaci est getatus et in intestinis non erunt mãe male trahende ad cutim. Et hoc est pro mente Aui. et qꝛ rões quas fecit Mesue nõ sunt cõtra istum intellectũ: iõ puto q nõ ꝯtradicũt Mes. nec Aui. queadmodũ dicit Conciliator in differentia 145ª. Rões enim nõ pbant nisi de

C illo in quo humores inclinant ex motu pharmaci ad interiora: aut in quo sunt humores qui in interioribus peccantes trahent ad extra: quoꝝ nullũ cõtingit in his: de qbus Aui. loquit. Et qꝛ qui sumpserunt pharmacũ possunt esse ex alia cã q̃ ex opere pharmaci in dispõne ad standum in balneo: ideo dixi in ꝯclone alia cã deducta. Aui. autem qꝛ vidit q qñq3 medicus põt errare in ponendo in balneo pharmacatũ ad ostendẽdũ q hic error est paru': cũ de facili vitari possit: dedit modũ quõ illõ percipere possumus: et per hec diligens faciliter soluit.

¶ Scias pterea q ei q itestinoꝝ patit debilitatẽ plerũq3 ex medicis vẽtrẽ soluẽtib' aduenit vẽtris solutio fortis et plongabitur ei res

D et multis idigebit medicinis donec retineat.

¶ Hic ponit casũ aliũ dicens q tu debes scire q in illo qui patit intestinoꝝ debilitateꝫ timet plerũq3 ex medicinis solutiuis supfluitas fluxus ventris qua plongat ei res: et indigebit multis medicinis .s. adiuuantib' ad ꝯstringẽdũ donec retineat. Istius casũ cã pꝫ: qꝛ debilitat contentiua intestinoꝝ magis in istis q̃ in alijs: et debilitas acquirit magna pp̄ter paucitatẽ resistentie: et ideo multo adiutorio et tempore longo indigent ad reductionem.

¶ In senibus etiaꝫ similiter timetur ex vẽtris solutione ipsius nocumentum.

¶ Hic ponit alius casũ in quo dicit q silr in senib' timẽtur nocumẽta solonis ex ipsa. Et cã est: qꝛ cũ nocumẽtaꝫ sit virtutis debilitatio et corporis exiccatio casus i fluxũ alicuius modi et dolores et accidentia reliqua: et senes pp paucitatẽ innati caloris et accidentalem humiditatem habeant virtutes oẽs debilitatas: et cum hoc ex equali debilitatione et resolutione et exiccatione magis nocẽantur: iõ hec nocumenta in eis timentur.

¶ Et scito q ex potu nabit post medicias vẽtris solutiuas ad febres pueñit et ad estuatiões

¶ Hic phibet vnũ potum post medicinam: et dicit q ex potu nabit post medicinã ꝯuenit ad febrẽ et estuationeꝫ. Ex quo datur intelligi q nõ sumatur. Et est nabit succus fructuũ .s. nõ depuratus qui paratus est bullire: maxime cũ ab accidentali calore a pharmaco derelicto alteratur. Et qꝛ facit possidere oppilatiões: vnde retinent vapores medicine et humorũ: et de se est alterabile ad caliditatem putredinalem: ideo facit in febrem cadere.

¶ Post solutionẽ quoq3 ventris et minutionẽ multotiẽs in epate aduenit dolor quẽ aq̃ calide potus remouet.

¶ Ponit casũ de remouendo quoddam accidẽs: et dicit q multotiens post flebothomiã et potuꝫ pharmaci accidit dolor in epate: et illum remouet potus aque calide: et pũtã dum est: qꝛ epar nõ sentit nisi per panniculũ: et q hic dolor in hoc casu accidens sit vtplurimũ a ventositate: qua resoluta per potũ aque calide remouet dolor.

¶ Et scito q tp̃s quo maior canis ascendit: et frigoris fortis: nõ est tp̃s sumẽdi medicinaꝫ. Medicina .n. in vere aut autũno est bibẽda. Et ver qdẽ est cũ niues de mõtib' cadũt. Et post ver qdẽ venit estas in q̃ nõ est sumẽda nisi res subtilis. Autũn' võ est veri ꝯrius.

¶ Repetit casũ supra dictũ: dicens q tp̃s in quo ascendit maior caliditas: et silr in tp̃e magni frigoris nõ est tẽpus sumendi medicinã: sed dꝫ sumi in vere et in autũno: et ver est tp̃s in quo niues de montibus cadunt: et post ver seqt estas in qua nõ est dandũ solutiuũ aliqđ nisi subtile .i. debile: et autũnus aũt est tp̃s declaratũ supra in fen 2ª et cãe istius casũ sunt declarate sup illo afo. Sub cane et ante canẽ et cẽ. Nã in estate virtus est debilis et motus humorum est ꝯrius motui medicine: et corpora sunt nimis calida: et estas pcipue q̃ ad calidiorẽ ptẽ est illa in qua canis ascendit. In hyeme aũt hũores sũt cõgelati et pori ac vie clausi valde phibentes resolutionẽ et exitũ vaporis pharmaci: et qꝛ in tp̃e illo ad residuũ frigori indigem' forti vĩute est incõueniens. In vere aũt et autũno: qꝛ sunt tẽpora tẽperamẽto vicina: iꝫ magis ver ꝯueniat medicine. Nam nõ est corpus paratũ calefactioni plurime: et humores et vie nõ sunt plurimũ indispositi p euãtione. De vere autẽ dictũ est supra: et dicta hec intelligant quo ad euãtionẽ grã generalis preseruationis non gratia cure.

¶ Ampli': nãc nõ est faciẽda ꝯsuetudo bibẽdi medicinã cũ qua necesse sit mollificare vẽtrem: qꝛ fiet consuetudinaria: et hoc hñs ad impedimentum male finis perueniet.

¶ Hic ponit casũ aliũ dicens q nature nõ est facienda cõsuetudo bibẽdi medicinã cũ q̃ sit necesse mollificare vẽtreꝫ q̃re fiet ꝯsuetudinaria: et habẽs hoc .s. q medicina sit ꝯsuetudinaria pueniet ad ipedimẽtũ mali finis. Cã casũ est qꝛ nã nõ assuefiet expellere nisi cũ pharmaco stimulãte magis q̃ faciat supfluitates p se. Et iõ pua stimulatio nõ irritabit ad expellẽdũ: et erit opportunũ p oĩ supfluitate expellẽda sumere solutiuũ: et h̃ deducit ad malũ finẽ corpa nimiũ exiccãdo: pcipue pp epatis nocumentũ.

¶ Vnũquẽq3 etiam qui fuerit sicce complexionis deijcit fortis medicina.

¶ Hic est alius casũ: et est q fortis medicina deijcit illum qui est sicce cõplexionis: et cã est clara.

¶ Oportet pterea vt sup debilẽ medicinã ex motu minuatur ne eius virtus resoluatur.

¶ Alius casũ est: et est. Super debili medicina non dꝫ fieri

B hec vĩ loq̃ h̃ Aui. Cã aũt durabilitatis h' flux' põt puenire a forti ipressiõe quaꝫ facit medicina in debilib' intestinis ac ab attractiõe forti humoꝝ ad ea cũ vehemẽti dispõne ad talẽ fluxum.

F

Scias q canis maior est stella fixa here signũ geminorũ et signũ cãcri: q canis dicit: vĩ q: appꝫ sub figura canis: vel qꝛ sub dñio canis calor mordicatiui qꝫ et adustiu' humoꝝ: et hec stellat eẽ maior q̃cũq3 alia stella fixa: imo vĩ appropinquare ad magnitudinẽ veneris posite in auge sui epicicli: et est de .15. maiori bus stellis ab alfagrano numeratis: et sub dñio illi' stelle sl'p. 4. particula afo. afor. 5º venire pharmacias cũ dixit. Sub cane et añ canẽ molesti sũt pharmacie. Tu di p causis h' recurre sup ad illõ .§. circa finẽ pmi capli. Ex regulis p terea quas tu obseruare debes et cẽ.

G

H

Quincuplex tunent debilitas intestinoꝝ. Vna est sicut obtusio sensus eoꝝ: alia est sue attractiue: alia expulsiue: alia digestiue: et 5ª sic q̃tuor debilitates: vtplurim trouãt in colicis et aliacis passionib': cũ eas phibẽt de exhibitiõe medicinaꝝ fortiũ. Alia est debilitas retẽtiue semis intestinoꝝ pp quaꝫ leuiter a q̃cũq3 cã oriri fluxus vẽtris vt a pcdẽ frigore vel medico recumbe: vel dissueto cibo et humõꝝ et de

I fortis motus ne virtus resoluaт. Cā hui° est: q2 fortis motus cū corpus multū calefacit resoluit medicinam: t hoc mouet humorē ad cōtrarium motus medicine: t superat virtutez medicine si sit debilis. In forti aūt medicina si fiat motus agitabuntur humores: t ideo a medicina que superat attractione sua motus humoruз ad exteriora trahentur t magis operabitur.

C Ex medicinis quoqз debilibus benedictis sunt viole cum zucchаro.

C In ista parte dicit q viole cū zucchаro sunt medicina debilis t benedicta. Dicit aūt benedicta q2 nec accidētia difficilia facit nec nocumentuз notabile infert operando sicut manna cassiafistula t viole tc.

C Et ille cui i hyeme neciuз fuerit medicinā bibē vētū obseruet meridionalē: t i estate dixerūt qdā coꝝ ecōuerso. H qdē diuisionē hз.

K

Pōt assignari 3ª cā q̄re tēpore hyemis p medicia sumēda sit obsuāidus vētus meridionalis h° q2 auster calidus est t humid° iuxta illud Gal. 3° afo. cōmento illi° afo. Quo ridione vo cōstitutiones: dicens. qc qd.n. facit sola hūc euatione t calore agit. z° est q2 auster dissoluit hūores t hūectat corpora vt dicit Hip. in afor. 18. nūc allegatore Gal. in cōmē. 3° cā ē: q2 vēt° iste de se laxat vētrē: vt dicit Hip. t Gal. afor. t cōmē. eodez. Scito tñ q in quibusdā medicinis phibet auster sicut in assūptiōe turbith: vt vult Mes. in suo de simplicib° in fine capli d turbith. §. p° Jo aūt q sum psit turbit tc.

C Ponit casū de obseruantia t equalitatē dieꝝ: in quibus sumit medicina: dicēs q in hyeme ille cui est necessariū sumere medicinā obseruet ventū meridionalē. i. sumat in die flatus venti illius. Et qdaз dixerūt q in estate est ecōtrario: q2 dз obseruari ventus ꝯtrarius: sed hoc z^m hз dubiū. Et nō obstante q qdā aliter exponāt: tñ ego puto q Aui. pmā ptē dicat absolute q sumēs medicinā i hyeme obseruet vētū meridionalē ad eliquādū humores t mollificandū viscera t vias: nō tñ q sic exponat flatū venti: sed stet in aere quē ventus alterauit. Sed scdam partē. s. q sit ecōtrario faciendū in estate hoc nō dicit Aui. absolute: sed auctoritate aliquoꝝ. Et cū dicit q hoc diuisionē hз: pōt intelligi tribus modis. Prīo q non oēs medici in hoc cōcordant. Scdo q habeat dubitationē: ita q p diuisionē intelligat dubitationē. Uel 3° q habeat diuisionē q2 non est verū de oībus sed de aliqbus. Qui enim hñt fortē retentiuā intestinoꝝ nō debent nec estate nec hyeme sumere pharmacū in flatu septētrionis ne hoc ꝯstringat ventreз: sз q multū debilē t fluxibilē hñt debēt expectare talē dieꝫ: t nō debent morari in flatu venti.

C Eger cū debili idiguerit solōne t nō opabitur: nō magis moueatur sз dimittatur.

C Ponit aliū casū dicēs q qñ eger indiguerit debili solutiōe: t supple sūpserit debilē medicinā t nō opata fuerit sic dimittaт t nō magis moueaт: t hoc q2 ille plus noceret ex debilitate que sequereт datione alterius medicine q̄ iuuareт eius assumptione. Jō dimittendus est magis: q2 nō multū indiget solutione. In sano aūt pp fortitudinem virtutis nō est ita necessariuз. Et in egro qñ forti indiget solutiuo qñ debile nō operaт: non opз q dimittatur. pmo q2 timetur ne pharmacum forte aliquod faciat nocumentum. scdo quia sunt ibi humores mali multum nocentes quos oportet euacuare.

C Egritudo quoqз mltotiēs ebullire fac vētris solōnē t accit febris t ē cū miutio suffic.

L C Ponit vltimū casū quē Dy. exponit hoc mō q multotiens egritudo facit ebullire. i. facit nocumentū circa ventris solutionē: t accidit febris. i. talis egritudo est sicut febris. Et est cū minutio sufficit. i. qñ flebothomia excusat te ab illa solutione ventris. Et ita intelligas q pōt solutio ventris excusare a flebothomia: vt di 10° tertij. c. de cura doloꝝ t partiū pectoris: q multotiens excusat solutio of die semel aut bis a flebothomia. Ego aūt t si nō putem hanc salam falsaз: tñ puto q Auic. voluit q multotiens ꝯtingat q egritudo est cā quare ventris solutio ebullit. i.

M multū calefit: ac si esset egritudo a cholera cum agitatio faceret magnū caloreз: t ad talem oblationem sequiт febris que est forte synocha sine putredine: t ideo forte in aliqua tali sufficit ad febrem remouendam diminutio: sз tu elige expositionem que tibi placet.

N

C De superfluitate medicine ventrem soluentis t de hora constringendi eam. CAP. VI.

Ex significationib° qb° cognoscit hora q̄ est catarticū ꝯstrigēdū ē sitis. Cū ḡ vētris solō pseuerauit t sitis non acciderit nō erit timendū q supfluitas puenerit.

C Istud caplm cū precedēti ꝯtinuaт hoc mō: cū Auic. supra determinauerit de regulis solutionis ventris. hic docet cognoscere qualcunqз dispōnes t eis succurrere que vtplurimū solēt sequi euōnez taleз. Et q2 iste dispositiones sunt due. s. superfluitas fluxus t defectus: ideo docet pmo succurrere supfluitati fluxus. z° defectui. z° ibi [Cū pharmacia.] Prima in duas. nam pmo docet cognoscere sufficienteз t superfluaз euātionē. z° docet succurrere superflue. z° ibi [Imitatio.] Presens caplm diuidiт in tres partes. Nam pmo ponit vnū signū superflue euacuationis. z° aliud. 3° ponit casū nō de superfluitate: sed de vno alio accidente. z° ibi [Qñqз est extimo.] 3° ibi [Et si casi.] Prima in duas. pmo ponit signū. z° determinationeз signi. scda ibi [Uerūtñ.] C Dicit pmo Aui. q de signis de quibus cognosciт hora qua restringenda est operatio catartici est sitis: t qñ solutio ventris perseuerat aduenit sitis: t si nō aduenit nō est timēdū de superfluitate fluxus.

O

Ex quo datur intelligi q sitis est conuertibile signū cum superfluitate fluxus cum conditionibus infra dicendis. Nam est signū superfluitatis: t si nō adest sitis nō est timenda superfluitas operationis medicine. Sed hec quō limitanda sint videbitur infra in dubio.

P

C Uerūtñ sitis qñз accidit t nō pp mltitudinē solōnis vētris nз pp ei° supfluitateз: imo pp cāз dispōnis stōchi: qm̄ si fuerit calīs aut siccus aut vtrūqз faciet cito sitiз. C Aut pp cām dispōnis medicine cū fuerit calīa pūgitiua. C Aut pp cām mãe in seipsa: qm̄ cū fuerit calīa sic̄ cholīa. C Aut in talib° q̄les sūt cāe hз nō erit lōge qn festina veniat sitis: t si cuз hoc harū rerū accidit ꝯtrariū non erit longe qn penitus sitis cum tarditate veniat.

Q

C Hic determinat hoc signū: t diuidiт in duas ptes. Naз pmo ostendit quibus causis cōtingit errare in indicādo per hoc signū. z° infert rectū modū indicandi. z° ibi [Cū ergo.] C Dicit pmo q sitis qñqз accidit nō pp superfluitatē fluxus ventris: imo pp cām dispōnis stōchi: qm̄ si fuerit calidus aut siccus cito faciet sitim cum superfluitate euōnis. Aut erit hoc pp cām dispōnis medicine vt cum medicina purgatiua fuerit calida t sicca. Aut tertio pp cām in humore qui euacuaт t agitatur t ad stomachū ducitur: vt si ille humor sit calidus t siccus sicut in cholera aut in talibus quales sunt iste cause: vt aer calidior: t abstinere prius a potu t multa talia: vt humor salsus tc. tunc nō longe erit quin accidet sitis festina. s. an superfluitatem: imo ante complementuз euātionis: t hec sunt dicta Gal. in cōmento illius afo. Quicunqз in pharmacijs: t sunt dicta supra. c. 4°. t similiter non est longe q cum est contrarium harū reruз tardeт aduentus sitis post initiuз superfluitatis euacuationis.

C Cū ergo videris q sitis iaз supfluit t q vē

tris solutio

A

tris solutio nō sit pauca ꝯstrige ⁊ ꝑcipue cū cāe festinationis sitis ⁊ velocitatis ipsi⁹ non fuerint in vētre: qm̄ in huiusmodi nō debes tardare cōstrictionē cum sitis apparuerit.

¶ Cōcludit ⁊ infert hic rectū modū significādi ex siti: dicens q si vides q sitis supfluit: ⁊ q vētris solutio nō est pauca cōstringe ⁊ pcipue cū cā festinationis ⁊ velocitatis sitis nō fuerit in vētre: qm̄ in hoc casu nō dz medicus tardare cōstrictionē cū apparuerit sitis: imo statim cū incipit dz ꝯstringere vel nō dz tardare vsqz ad aduētū sitis: ergo nec post: sz pōt esse melior. ¶ Circa pñē solet dubitari vtrū sitis sit signū sufficiētis euonis medicine: Negatiue arguit: qz sitis pōt accidere post supfluitatē ⁊ pōt accidere añ sufficiētiā euonis. g̃ nō est signū sufficiēs. Assumptum pz ex Gal. 4ª particula afo. cōmēto illius afo. Qui cūqz in pharmacijs: ⁊ Mesue in de cōsolatione medicinarū. intētione tertia. c. de supfluitate sitis. ¶ In hoc dubio rñdet Dy. q sitis vt pōt colligi ex Mesue loco allegato accidēs post assumptionē pharmaci ē triū modoꝝ. Quedā eni est ꝑoccupās: ⁊ q̃dā subsequēs supfluitatē: ⁊ q̃daz sequēs sufficiētiā euonis. Preoccupans est aut pp qualitatē corporis: qz calidū aut siccū aut vtrūqz aut pp q̃litatē medicine qz acuta a mā salsa: ⁊ quomodolibet calida ⁊ sicca: aut pp qualitatē humoris q euatur: qa calidus ⁊ siccus: aut amarus aut salsus. Et ista sitis preoccupās est añ euonē huoris: ⁊ cū anxietate ⁊ angustia. Subsequēs aūt supfluitatē euonis est cum ariditate vel extenuatione ⁊ debilitate ⁊ tristitia: ⁊ post multā euonem. Sitis aūt succedēs debitā euonē est illa que est post notabilē euonē cū lenitate ⁊ qete ⁊ iocūditate. Ad ppositū Aui. nō loqꝛ nisi de hac tertia q̃ procul dubio significat super sufficiētē euonem. ¶ Quid si queraꝛ quare sitis accidit post purgationē: Dicit pmo q qdā dicūt membra post purgationē multū inanita eē: ⁊ iō petere a stōcho ⁊ trahere ab eo humidū roridū qd in stōcho existēs est sitis pñatiuū. Et hic modus nō placet ei qa si mēbra hoc traherēt: hoc esset: qa humiditas mēbroꝝ innatiua eēt euacuata. Modo hoc est falsū: qz tūc eēt supflua euatio. Mō nos loqmur de siti sequēte sufficientē ⁊ nō supfluā. ¶ Dicit 2º q cā est caliditas ⁊ acuitas pharmaci: ⁊ qz pharmacū nō erat multū forte nō potuit i pauco tpe nec dū i stōcho eēt humiditas facere sitim: sz hn̄ eo purgato potuit paucā humiditatē remanētē accendere. ¶ Queriꝛ ēt quō sitis significat sup sufficiētē euonem: Videꝛ eniz q in pluribꝰ non significat illud: nā in frigidis ⁊ euone frigidorum humorū nō accidit nisi post superfluā euonē: in calidis autē ⁊ euacuatione calidoꝝ humoꝝ accidit ante vt dictuz est. g̃ solum significabit in tēperatis q̃ qa sunt valde pauca: vt in paucioribꝰ erit veꝝ signū. ¶ Et rñdet q hec sitis significat in his q sūt tpamēto vicini: qz isti sunt multi: ⁊ plures aliorū in multis significat ⁊ verificaꝛ. Et secūdo dat aliā rñsionē q signū maxime verificaꝛ in cōplone frigida ⁊ huida ⁊ talibꝰ humoribꝰ: ⁊ nō sic in ꝯtra. Et tertio qa in illis maxie verificaꝛ hoc signū in qbꝰ nō ē apta fieri sitis ꝑoccupās: sz succedēs: aut talia sunt: aut frigida tm̄: aut humida tm̄: aut frigida ⁊ huida que maxime sunt talia. Et hoc vult Mesue loco supra allegato q cum stomachus fuerit positꝰ in ostio humorū pinguium viscosorū: tunc sitis maximam bonitatez purgationis significat. ¶ Ego aūt quo ad h oīa puto q sitis absolute nō sit sufficiēs signū sufficiētis purgationis: nec supflue nec diminute: sz cū qbusdā ꝯditionibꝰ. Nam in corpe qd aliunde nō sitiret siue sit vniꝰ cōplonis siue alterius qñ facta euone mediocriter fm̄ indiciū estimatiuū medici supuenit sitis q̃ nō est nisi cū qete ⁊ lenitate ⁊ iocūditate significat bonitatē ⁊ sufficiētiā purgationis. Et rō qa si eēt pp caliditatē pharmaci aut huoris acuti stimulātis nō eēt cum ista qete: qa ista duo hñt stōchū ingetare: ⁊ qa vxplm qñ est facta purgatio debite quātitatis fm̄ iudiciū artificiale medici euatus est huore cholericus ⁊ cū h pharmacū: ⁊ iō ēt i cholerico sitis hoc mō eueniēs significat sufficiētē purgationē: in flegmaticis aūt ⁊ frigidis qñ accidit sitis significat sufficiētiā manifeste purgationis ⁊ significat ipsam nō fuisse supfluā si est cum lenitate ⁊ iocunditate. Nā cū medicia euat qd euandū nō est: euat cū angustia ⁊ ingetudine vt dictū est supra. In his aūt q ppinqui sūt tēpamēto: res est manifesta. ¶ Aut aliter dicēdū q sitis post euonē cū pharmaco nō paucā significat sufficientiā aut supfluitatē euonis: in diuersis tñ corpibꝰ cū diuersis circūstātijs. Nam in calo ⁊ sicco opz eē sitim validā ad euonē nō paucā: in flegmatico pncipiū sitis significat sufficiētiā. Nā Aui. innuit in litera in medijs medio mō fm̄ existimationē iudicij medici: ⁊ sitr in alijs causis tarditatis ⁊ velocitatis casus in sitim. Et p hoc pz rñsio pmi ⁊ secūdi. ¶ In 2ª aūt difficultate vī mihi q qñ pharmacuz euauit huidū roridū ⁊ illud qd locū eius tenet: nec aliud trāsmittiꝛ a capite ⁊ vicinis locis: significet sufficientiaz. Nec valet argumētū: euatur humiditas innatiua. g̃ euo est supflua vel mala: nā nō est aliqd hñs iuuamentuz in quo nō sit aliqd nocumēti 11º terapētice. Pz ēt ex dictis q in vomitu facto a solutiuo ēt sitis h mō accñs significat sufficiētiā euonis. Et pz cā quare fames nō poniꝛ ita signū: qa inanitionē stomachi nō seqꝛ fames nisi trahant vene: ⁊ vene a pharmaco debilitate qñqz nō ita trahunt. Alij tñ dicūt cāz eē: qa fames seqꝛ cōsumptionē substantifici huidi: qd nō hz pharmacū euare nisi cū supfluit. Et p h pz solō ad argumēta añ oppo. Pz ēt quō pnatio sitis significat q nō est supflua euo timēda quo ad multitudinē pueniētis huoris ⁊ hōi curatiui p pharmacū: sz forte cū pnatiōe sitis sit qñqz euo supflua quo ad virtutem.

B

[Margin, B:] Gētilis in h dubio adducit eius argumēta ⁊ in rñsiōe ponit vnā distinctionē q̃ fuit: ⁊ tu ibi lege eā.

[Margin, C:] Scias q uñ sitis eū eā: ꝯ pharmaci eū sit calidū ⁊ sic eā ꝯsūpsit humiditates roridas oēs stōchū: vñ pharmacū fuerit hic bñ cerea lege ⁊ postea appinquo: dē ꝯ tē. h gēnāl.

C

D

E

F

G

¶ Qñqz ēt exitꝰ eiꝰ qd egrediꝛ est demōstratiuꝰ hore ꝯstringēdi. Qui eni cholerā expellit rubeā cū viderit q iā pueniꝛ ad flegma sciat q iā medicina supflue opaꝛ: ⁊ quāto magis si ad cholerā peruenit nigrā. Sāguis vo maioris est timoris ⁊ deterioris piculi.

¶ Hic ponit 2m signū supflue aut sufficiētis euonis ad cognoscēdū qñ catarticū est ꝯstringēdū: dicēs q qñqz hec hora cognosciꝛ p mutationē egestionū h mō: qz ille qui sumpsit medicinā purgatiuā cholere rubee: si post purgetur flegma significat q euo supfluit: ⁊ multomagis si pueniaꝛ ad euonē cholere nigre. Sz sanguis qñ egrediꝛ est res maioris timoris ⁊ deterioris periculi: ⁊ tu hoc totū intellige iuxta dicta supra in ca. de regulis cōibus soloni vētris ⁊ vomitui. Et vides q expō Dy. ibi posita ⁊ iprobata nō fuit ad mētē Aui. de pmutatione egonū: sed intelligit de pmutatione de vno humore vnius speciei ad humorē spēi alterius. Rō aūt q̃re exitus cholere nigre post purgationē cholere sit magis significās supfluitatē q̃z exitus flegmatis: colligiꝛ in pcedēti. c. de ordine exitus humoꝝ qñ medicīe supflue euant. Nā qz melia est grossior flegmate qñ pharmacū eā nō respicit de pprietate nō egrediꝛ nisi qñ plus supfluit q̃z illa q̃ euat flegma: ⁊ qz sāguis teneꝛ vltimo tāq̃z thesaurus: iō est maioris timoris ⁊ periculi: qz nō exit nisi pp vltimā violētiā illatā virtuti.

H

[Margin, H:] De hoc ordine euonis meminit Mesue in suo de ꝯsolatione medicinarū intētione pma. c. 2. § j. Dicimꝰ aūt q medicina oīs. Et ēt pº. Distinguēdū est aūt: in posse medicinarū eē, ⁊ tm̄ vlecīꝰ videbis q̃ dicit Dy. i expositione huius, quare tē.

¶ Et sicut pp medicinā mordicatio supuenerit considerandum erit illud quod in caplō

I

de mordicatione diximus.

¶ Hic ponit cañ. incidētalē: dicēs φ si ani pp opationem medicine accidit mordicatio dʒ ɔsiderare illud qᵭ dcm̄ ē i.c. de mordicatiōe. f. 16ª tertij. c. ð pūctiōe: aut qᵭ dcm̄ est supra de mordicatiōe accidēte in stōcho ꝛ intestinis.

¶ De modo succurrendi dispositioni eius in quo superfluit ventris purgatio. Capitulum. VII.

Inanitio supfluit aut pp venaꝝ debilitatē: aut pp orificioꝝ ipsaꝝ āplitudinē: aut ꝑpterea φ pharmacia eaꝝ pūgit orificia: aut propterea φ ex ea cōplōnis malicia corpi acqsita fuerit: aut ex ea q̄ est sicut ipsa.

¶ Positis signis supfluitatis fluxus vētris: aut existētis aut incipiētis: si vlterius flueret docet in isto ca. succurrere. Et pmo facit hoc. 2º admonet medicū de prouisione. 2º in fine capli: ibi. [Medici xo.] Prima in duas. Nā pᵒ narrat cās qbus supfluit opatio medicine. 2º ponunt remedia. 2ª ibi. [Cū ergo vētris.] Dicit pmo φ eūatio per pharmacū facta supfluit pp aliquā qnqꝫ cārū. Prima est debilitas venaꝝ. 2ª amplitudo orificioꝝ eaꝝ. 3ª pūctura aut mordicatio: quā facit cōiter pharmacū. 4ª qa pharmacū relinqt malitiā cōplōnis. 5º si cēt aliqd isti simile: vt verbi grā. mala cōplō: aut mala excoriatio: aut vlcus: aut texture raritas: aut pūctura intestinoꝝ vel stōchi vel venaꝝ: ꝛ silia. ¶ Sed vt res sit clarior nota ex Mesue de ɔsolatione medicinaꝝ. c. de supfluitate fluxus vētris: φ fluxus supfluit fm tres cās in gñe. Aut enim cā est ex pte corpis: aut ex pte medicine: aut ex parte accidentium vtriqꝫ istaꝝ: aut vni earū supueniētiū. Si est ex pte corporis: aut ex pte viarū vt venaꝝ: aut mēbroꝝ expulsionis: aut ex pte humoꝝ: aut oīuꝫ simul. Si ex pte venaꝝ: aut qa sunt debiles: aut qa lata hñt ꝛ debilia orificia. Ex pte mēbroꝝ expulsionis. s. itestinoꝝ ꝛ stōchi: qa hec hñt debilia: aut nimiū mollificata: aut qꝛ est de gñe hoīum in qbus ꝓhibeꝫ pharmacia pp aptitudinē ad colicā passionē vel siccitatē intestinoꝝ. Ex pte hūoꝝ vt si corpus sit positū in ordio hūorū paratoꝝ ad fluxū. Ex pte autē medicine vt si ē venenosa: si apta ē itestinoꝝ villis adherere: aut sit nimie q̄titatis: aut sit nō bn̄ corercta vel multā hēat maliciā. Ex pte aūt accidētiū cōium sunt multa: ꝛ oīa q̄ psūt facere fluxum de nouo: pcipue cū exponeret se aeri frigido: aut vēto septētrionali. Et Auic. duas causas ex parte corporis posuit: ꝛ duas ex pte medicīe: reliquas dedit intelligi per vltimum dictum.

¶ Cū ḡ vētris purgatio supfluit liga extrema superius ꝛ inferius incipiens ab ascellis ꝛ inguinibus descendendo ab eis.

¶ Hic Aui. exeqꝫ ponendo remediū in fluxu supfluo. Et pmo ponit medicinā q̄ est sine timore. 2º illā in q̄ est aliqs timor. 2º ibi. [Et si hoc totum.] In pᵒ facit tot quot sunt remedia. Primū remediū est φ ligeꝫ extremitates scꝫ manus ꝛ pedes incipiēdo ab ascellis ꝛ inguinibᵒ descēdēdo deorsum. ¶ Ubi nota φ intētio in fluxu ɔstringēdo est in isto casu: aut remotio malitie medicine. s. subē sue: aut mali effectᵒ relicti puta male cōplōnis vel ptis mordicātis. Aut scdo ɔstrictio vel ɔfortatio mēbroꝝ siue sint orificia venaꝝ dilatata siue vie ductuum rarificate. Aut tertio humoꝝ ɔstrictio ꝛ ɔdēsatio vel alia alteratio. Aut quarto diuersio ad aliū locū q̄ ad itestina. Aut qnto sedare agitationē laboriosam: aut sexto cōfortare animā ꝛ viuificare virtutem: ꝛ Auicen. ad has intentiones ponit remedia. Hic āt nō posuit remedia p eūonē hūoris peccātis: qꝛ supponiꝫ supfluā eūonē cēꝫ aliqñ ēt hoc sit necessariū. ¶ Primū ḡ remediū est diuersiuū: ꝛ debēt esse iste ligature dolorose: ꝛ tñ ɔiūcte aut ɔstricte. Et cōstat qꝛ ita ab ascellis vsqꝫ ad digitos manuū ligādo: ꝛ sic pportionaliter in pedibus fiat maior diuersio q̄ si solū i vno loco vel duobᵒ fieret ligatio. Et tu nō attēdas ad illos q noluūt ligare crura ne mā trahaꝫ a supioribᵒ ad inferiora: nā nō trahiꝫ ad intestina: sꝫ ab ascellis. ¶ Sꝫ q̄riꝫ q̄re opꝫ ꝑcedere descēdēdo. Scdo q̄re opꝫ icipe ab ascellis ꝛ inguinibᵒ. Tertio vbi dꝫ fieri fortior ꝛ strictior ligatio.

N

¶ Pro pmo nō φ duobᵒ modis solēt iste ligature administrari. Unᵒ est: qꝛ pᵒ fiat ligatio iuxta inguina: post dissoluaꝫ ꝛ fiat alia p mediū coxarū: ꝛ dissoluta scda fiat tertia vsqꝫ ad pedes. Scds modus est incipe ab inguine: ꝛ ibi stāte pma ligatura ꝑcedere inferius ɔtinue ligādo: ꝛ oibus simul stātibᵒ ligaturis: ꝛ vterqꝫ modus pōt seruari ꝛ est vtilis: ꝛ tūc pꝫ cā pmi. Qꝛ eni corpᵒ est inanitū ꝛ mēbra intrinseca nō facile trāsmittūt ad extrinseca: ꝛ ēt quia motᵒ humoꝝ est ad itestina: opꝫ fortē cē motū ad trahēdū humorē illū ad ɔtrariū: ꝛ iō opꝫ φ incipiat a locis saltim vicinis venis magnis: vn̄ hūores fluūt ad intestina ꝛ sic ab ascellis ꝛ inguinibᵒ ꝛ post descēdat. Si aūt a nimis lōge iciperet forte de hūore currēte nō traheret aliqd. Ex q̄ pꝫ φ iuxta inguina ꝛ iuxta ascellas opꝫ fieri ligaturas dolorosas: qꝛ habent fortius attrahere q̄ sequētes ꝛ a loco sibi longinquori. Sequētes eni trahunt a vicino: vt vicinū trahatur ab interioribus venis magnis.

O

¶ Et in potu parū tyriace aut filonij tribue.

¶ Scdm remediū est φ deꝫ in potu paꝝ tyriace aut filonij. Et hic nō φ si daꝫ ad qetādū motū ꝛ inducēdū somnū ꝛ ꝓhibēdū sensationē ꝛ igrossādū hūorē: opꝫ φ tyriaca sit noua i q̄ ē vīrᵒ opij. Si āt daꝫ ad resistēdū venenositati pharmaci: tūc tyriaca dꝫ cē antiqua ꝛ non noua. Filonium aūt non datur ita ad venenositatē remouendā: sed ad quietandum ꝛ somnum inducendum.

¶ Et si poteris fac ipꝫ sudare i balneo aut vapor aq̄ cal'e sb pānis suis capite exteriᵒ tracto

¶ Ponit 3ᵐ remediū dicēs φ si potes fac eū sudare i balneo: aut p vapores aq̄ calie in lecto suo: ꝛ sub pānis sic cū vesicis plenis aq̄ cala ꝛ vasis strictis ꝛ silibᵒ positis iuxta patiētē: capite tñ extracto ne aer calidus tractᵒ ad iteriora nimiū debilitet calorē in exterioribᵒ: ɔuenit tñ in illo casu vt mā illa trahaꝫ. Et dič notāter si potes qꝛ ex alijs cāis qnqꝫ ista ꝓhibenꝫ: vt si eēt nimiū iflāmatᵒ aut debilitatᵒ.

¶ Cūqꝫ multū sudauerit constrictiua ad potandum da ei ꝛ fricetur.

¶ Ponit 4ᵐ remediū dicēs φ qñ multū sudauerit i balneo: aut i vapore aq̄ calie: da ei ad potādū ɔstrictiua ꝛ frica ipꝫ. ¶ Et nō φ fricatio fit vt abstergaꝫ sudor: ꝛ possit meliᵒ fluere: ꝛ ɔstrictiua daꝫ vt ɔfortēꝫ itestia ꝛ stōchus.

¶ Et fiāt ei epithimata ex rebᵒ bene redolentibᵒ ex aqua myrthorū ꝛ sandalis ꝛ cāphora ꝛ succo fructuum.

¶ Ponit 5ᵐ remediū: ꝛ ē vt faciāt ei epithimata ex rebus redolētibᵒ sič ex aq̄ myrtiloꝝ ꝛ sandaloꝝ ꝛ cāphore: ꝛ cū succo fructuū. s. stipticoꝝ. ¶ Et nō φ ista epithimata sūt approximāda stōcho ꝛ itestiis: nō aūt alijs ptibᵒ ad ɔfortādū ea ne recipiāt māꝫ: sꝫ ɔstrictiua alijs ptibᵒ approximata nocerēt: qꝛ ab illis exprimerēt māꝫ ad stōchū: ꝛ iō isti emperici q i fluxibᵒ vētris faciūt lauādas ad pedes ꝛ manus cū decoctiōe reꝝ stipticaꝝ errāt vehemēter: vn̄ Mesue: i suo ð ɔsolatiōe medicinaꝝ. c. de supfluitate fluxᵒ vētris vitupat

Marginal notes, left:

Accidās φ ex altera triū cārū mōdicatio stōchi vel intestinoꝝ pᵒ sumpta medicinā solet ɔtingere. Prima ē: qꝛ medicina ex se ē mordax ꝛ acuta sic eufforbiū ꝛ semē vrtice. Scda ē acuitē illoꝝ hūorum quos medicina trahit vt si fuerit cholericꝰ adusti. tertia ē acuties seu vehemētia sēsus stōchi aut intestinoꝝ: qꝛ corpa nerui sūt tenera ꝛ mollia ꝛ in supficie posita: hac libere expositā medicinis q̄ hūoribᵒ pcedētibᵒ sēsum: vn̄ aliqui cū mordicationē ꝛ dolorē sentiunt. quare ꝛc.

K

L

M

Marginal notes, right:

P

Modū autē quē discernit noua ab āntiqua ponit ab aui. 5º cañ. tractatu. pᵒ. c. 1. §. illo. Ex eo qᵭ dᵒ distinguitur ꝛc. Prodest autē tyriaca pᵒ: qꝛ reperimus venenositatē medicine ꝛ hūorum cōmotoꝝ p cā 2º qꝛ prouocat somnum rōne opij. 3º fortificat calorē innatū iuxta illud Auer. c. 4. sui tractatus de tyriacā ꝛc.

Q

A

tris vitupat administratões balnei ē ɔstrictiui i hac itētiõe.

¶ Mēbra pterea ipsi⁹ extrinseca fricare debes et calefacere vētosis cū igne sub hypocū driis prius positis et inter spatulas ipsius.

¶ Ponit 6ᵐ remediū dicēs q tu debes calefacere mēbra sua. s. a stōcho distātia: et ēt fricare: pus tñ appositis vento sis cū igne super hypocūdriis et inter spatulas. Et vides tu q calefactio et fricatio est ad trahēdū ad exteriora et vētose ponunt in hypocūdriis et inter spatulas: vt ad epar et splenē trahat mā a stōcho: vel saltem vt sigatur cursus humorū per hec membra transeuntium.

Vētose i hoc casu debēt administrari sine scarificatione et sanguis a dustio: p hec. n. nō ɔuenit ēa nō ʒ euersio sine retentio hūor infer⁹ decurrētiū: et q̄ ponūt sub hypocūdriis retinent hūores ab epate fluentes: et q̄ inter spatulas retināt fluentes a capite ab⁹ ad inferiora et c.

¶ Et si tibi nccē fuerit stōcho ipsius et intestinis supponere emplastra ex ordeo fracto et aqs stipticis: fac similiter ex oleis: oleo d cytoniis et oleo de mastice.

¶ Ponit aliū cañ. dicēs q si fuerit necesse ponere emplastrū sup stōcho cū ordeo fracto et aqs stipticis sic de decoctione gallaꝝ et aq̄ plātaginis aut aq̄ rosaꝝ: tūc fac illōs: et silr iūge si tibi placet cū oleo de cytoniis et oleo mastici

B

no. Et nō q itelligēdū est de ordeo qd torrefiat aut fricat multū cū pāno aspo: vt ei⁹ abstersiua remoueat virtus.

¶ Ipse pterea ab aere frigido est separādus: qm̄ pmit eū et ipsi⁹ resoluit ventrē: et ab aere calido qm̄ ipsius laxat virtutem.

¶ Ponit aliū cañ. dicēs q remouēdus est ab aere frido qr premit membra extrinseca et auget fluxum: et a calido excessiuo qr dissoluit virtutem: et hoc intelligatur nisi sit aptus ingredi balneum aut sudare.

¶ Cōfortari quoqz dz ex reb⁹ bñ rdolētib⁹ et ex stipticis ad traiiciēdū ei dādū: et ex tortellis i vio suauiter redolēte: dz tñ vt sint cale et

C

vt panis cū succo granati iā pcesserit: et silr a sanguicha et cortices papaueris albi triti.

¶ Ponit aliud remediū p ɔfortationē virtutis ɔiunctam stipticitati: dicēs q cōfortari dz cū bñ redolētib⁹ et debet trahere de stipticis sicut tortellas. i. panē bis coctū i vino odorifero: et vinū dz eē calidū: et ante ipsuz dz sumpsisse panē infusum in succo granati aut assaiaret. i. ptisana cuz succo granati et cortices papa. al. triti sup. sunt cōueniētes ante illū panē. Et tu nota q panis infusus in succo granati precedit ad cōstringēdū: et silr ptisana cuz succo granati et cortices papa. al. ad ɔstringēdū oēs istas res. Sz tortelle in vino ad cōfortandū virtutē nutriendo et sua aromaticitate: et dant cū vino calido ob facultatem penetrationis: et vt melius et citius digeratur.

D

¶ Ex eo quoqz expertū est vt grana nasturtii ponderis trium. ʒ. fumant et torrefiāt: deinde i adog coquant donec coagulēt: et ad bibēdū tribuatur: est nāqz vltimū in bonitate.

¶ Dicit ponēdo aliud remediū qd expertū ē in isto casu q expere. ʒ. iii. granorū nasturtii torrefactoꝝ in adog. i. in lacte acetoso in quo coquant donec coagulent est ɔferens: imo est vltimū i bonitate in ista dispōne. ¶ Nō ḡ q nasturtii semē nō torrefactū soluit vētrē: vt dicit Auic. scdo cañ. Sz p torrefactionē resoluit ab eo pars subtilis que est solutiua et remanet ps grossa q̄ nō est solutiua: imo stiptica et glutinosa. ¶ Nota zᵒ q melius est vt nō terant illa grana imo fumant integra: vt dicit Mesue de ɔsolatione medicinaꝝ: qr cū terunt tollit virtus sua impinguatiua siue viscositas. Ex quo pz q dz esse torrefactū et non adustū. ¶ Nō zᵒ q Mesue nō dat ipm cū lacte acetoso: sz cū succo cytōioꝝ aut myrtilloꝝ. Utroqz ḡ mō dari pt. Cā aūt q̄re est vltimū qr vz habere proportionem optimam ad tales humores impingnandos.

E

¶ Opz pterea vt eius nutriēs sit stipticū infrigidatū cū niue quale ē qd fit ex succo vue acerbe et sibi similibus.

¶ Ponit aliud remediū p q̄litatē cibi: et dicit q dz eē cib⁹ eoꝝ stipticus: et h ad ɔstringēdū villos neruorū: stōchi. s. et intestinoꝝ: et ad claudēdū ora venarū: et fridus ad eādē itētionē. Et h si nō sit multa debilitas pp quā nō sit optimū dare calidū: vt supra dictū est de vino: vel dicit q illōd est ppriū vino ne trahat ad venas: fridū ne faciat nocumētū: et tales cibi sūt ḡ fiūt cū agresta et silib⁹. Et si dicat ex Hippo. zᵒ reg. acuto. q cauēdū est tāgere mēbra debilia cū vehemēti frido. Dicit q h est verū: et nos h non facim⁹ qñ tale mēbrū ē multū debile. Preterea qñqz tale nocumētū toleramus pp iuuamentum maius.

F

¶ Ex eo ēt qd in retinēdo solutione iuuat: est vt vomit⁹ ꝓuocet cū aqua calida: et eius ēt extrema in ea mittant et nō infrigides ea.

¶ Ponit remediū aliud: et ē: vomit⁹ cū aq̄ cala ɔfert diuertēdo hūores ad ɔriū sui mot⁹ et euando subaz medicine et ei⁹ malitiā tēperādo: et cōfert etiā extrema ponere in ea trahendo ad cōtrariū: et non sunt infrigidanda vt non augeatur fluxus per eorum compressionem.

¶ Cū aūt alicui eorū syncopis superuenerit: da ei vinum ad potandum.

G

¶ Ponit aliū cañ. accidētis. dicens q cū alicui superuenit syncopis det ei vinū: qr citissime virtutē cōfortat: et plurimū in istis sit syncopis per resolutionem virtutis.

Hoc ēt precepit Gal. 12. 6 igenio sanita. ca. 5. cū dixit q in oi syncopi dādū ē vinū cale nāe et penetrabilius q tenue cib⁹ cito penetret et c. Curā aūt h⁹ flux⁹ supfluē tis ex pharmaco ordinatissime cū seruitio cōplecti Mesue i suo de rectificatiōe medicinarū intētiōe tertia c. 3. §. illo. auxiliabimur ergo his et c. lege ibi. q̄re et c.

¶ Et si h totū nō ɔtulerit tribue ei in fine rei narcotica et medicamēta fortia: nota que sūt in caplo de prohibitione fluxus ventris.

¶ Hec ē zᵃ ps capli de remediis timorosis. Et dicit q si ista nō sufficiūt et supple virtus cōstet tribue narcotica et medicinas fortes ad ɔstringēdū fluxū vētris scriptas in suo. c. cañ. zᵒ fen. 16ᵉ. ¶ Ubi nō q narcotica dicunt medicine stupefactiue: et somnū iducētes q̄ sunt vtplurimū valde infrigidātes q̄si in vltio: et qr talia nō administrāt sine magno nocumēto: idō nō debēt administrari nisi qñ alia nō ɔferūt: et idō i vltio. ¶ Scdo nō q h dcm̄ solet exponi q narcotica nō sunt administrāda i pn̄ supfluitatis fluxus: imo p sūt alia pbāda: et cū pcipit q alia nō cōferūt debēt administrari: et ista vz intētio Mesue de ɔsolatione medicinaꝝ cañ. 8. c. allegato: vbi dixit: compingere aūt et stupefacere est illud vltimū ad qd intēdere debes: et ꝓprie tūc cū iā oīa nō ɔtulerint et res posita est sicut ad desperationē. ¶ Adducit aūt Mesue ad h pbādū duas rōnes. Pria est ista: q exhibēt ista narcotica in pn̄ supfluitatis fluxus faciūt rē magni timoris. ḡ nō dēbēt h facere. Et assumptū pz: qr narcotica in pn̄ supfluitatis fluxus sz cōplonē ɔtiant cōploni vite: qr sunt frigida excessiue et sicca: vt pz de opio. ¶ Scda rō: illa nō sūt administrāda ad restringēdū: post q̄ venit fluxus disruptior et fortior q̄ pōr: sed ita est de narcoticis. ḡ et c. Maior est clara qr secūdus adductus cū sit cū virtute debilitata a narcotico ē cū maiori pculo q̄ pm⁹. Etiā minor pbat: qr narcotica nō ɔstringūt nisi p q̄to stupefaciūt et ɔgelāt: et nō qr cām fluxus abscindāt: et cū h vtutē debilitāt. ḡ deficiēte eoꝛz vtute māe currēt vt aīt et iuenient mēbra debilitata ꝓpter vestigia cōgelationis et mortis. ḡ faciēt fluxū maiorem q̄

H

M

I prius. ¶ Quidā aūt alij de quoꝝ numero sū ego nō intelligūt ꝙ sint administrāda narcotica in fine ꝛ post administrationē alioꝝ: qñ nō cōferūt: imo si in pn̄º medicus videt rē tātā: ꝛ tale cū suo arbitrio iudicio ꝙ alia nō sufficient: si nō sit intētio alia ꝓhibēs ea: melius est ea administrare in pncipio ꝙ̄ post experiētiā aliaꝝ rerū. Qd̄ ꝓbaī: qꝛ virtus in fine erit debilioꝛ: ꝫ tūc maxīe nocēt narcotica qñ virtus est debilis. ḡ tūc erit maxīmꝰ error l vsu eoꝝ: ergo tūc nō sūt administrāda l fine. Aut si medicus sciret ad illa oportere deuenire dꝫ administrare ea in pn̄cipio. Qd̄ aūt arguit ꝓ Mesue nō ꝓbat nisi ꝙ nō sunt regulariter administrāda: qꝛ hoc fit cū magno periculo: ꝛ ħ nō negaī. Ad 2ᵐ dicēdū est ꝙ si pp illud dimittēdus est vsus narcoticoꝝ in principio: multo magis dimittendus erit in fine. Nam si fluxus redit minus poterit tolerari l fine qñ virtus est debilitata: ꝛ iō dico ꝙ nō semꝑ redit:

K ꝫ possibile est: ꝛ ista positas est maioris timoris in fine: cū virtus est debilioꝛ ꝙ̄ in pn̄º. Dico ḡ ꝙ Auic. ꝑ finē rei intellexit intētionē dispōnis in qua verisilr alia nō sufficerēt: tūc enī ab ipso rei initio opꝫ ꝙ ista attribuantur. ¶ Tertio nō ꝙ in narcoticoꝝ administratiōe ꝑ cōsideranda est maneries eoꝝ: qꝛ q̄dā sunt ex toto fugienda: sicut iusquiamus niger ꝛ solatrū fluuiale. 2º est cōsideranda quātitas ne nimiū supabūdet: ꝛ in hoc est melius paulatim dare ꝙ̄ multū dare subito. 3º debemus cōsiderare eoꝝ mixtionē ꝛ correctionē: qꝛ nō debent dari pura ꝑ se: cum fortiasmo cū corrigētibꝰ mixta: ꝛ sūt correcta in filonio. Nā q̄dā ponunī ad resoluēdū subaꝫ narcotici ne lōgam moram faciat: ꝛ huius respectu est castoreū ꝛ piper optimū correctiuū opij. Alia pmiscenī ad maturādū humorē q cōgelaī vt crocus. Alia ad cōfortāda pn̄º vite ꝛ mēbra nālia vt ē ꝫedoaria ꝛ alie medicine cordiales stomachales ꝛ epatice ꝛ alie ad sistēdū motū materieꝛ ꝙ̄ cōgelanī de parte in partē sicut myrra sandaraca ꝛ olibanū ꝛ siles. Opꝫ preterea ꝯsiderare tp̄s exhibitionis. s. ꝙ corpus non sit in dispōne plenitudinis cibi aut multe

L debilitatis: ꝛ ꝙ sit tp̄s aptū ad somnū sicut est sero: aut ē nocꝫ pp necessitatē fortiū doloꝝ denī in omni hora: nec dantur in corpore in quo sint adhuc mali humores: ꝫ in corpore mūdificato. His enim ꝯsideratis narcotica ministrari pnt. Et tu ꝑ hoc vide can. Mesue capi. allegato: in quo ēt caplo ponunī quedam narcotica saltem visualia ꝛ precipue vltimi trocisci scripti ab eo ꝛc.

¶ Medico ħo est vtilius vt ꝓuisor existat in preparādo trociscos ꝛ pulueres ponticos anteq̄ꝫ sit hora: ꝛ vt ēt sit preuisor ꝛ in enematibus ꝛ ipsorum instrumentis.

¶ Ista est vltima pars in qua docet ꝛ admonet medicus dicēs ꝙ dēbeat ꝓuidere ꝛ hēre pulueres ꝯstrictiuos ꝛ trociscos apud se preparatos: ꝛ etiam prouideat de suis enematibus ꝛ suis instrumentis.

M ¶ De eo q bibit medicinā ꝛ nō solutꝰ fuerit. Ca. VIIIᵐ

Cuꝫ pharmacia solonē n̄ fecerit ꝛ fecerit mordicationē vētris ꝛ angustiā i ipso: ꝛ q sīpsir ipsaꝫ estuauerit ꝛ scotomabiī ꝛ dolebit caput ꝛ patieī alices ꝛ oscitatiōes: succurrere dēbes cū enēate ꝛ colirijs siccis. ¶ Et ip̄e qdē bibat masticis. ʒ. iij. i aq̄ tepida. ¶ Medicina quoqꝫ qn̄qꝫ opaī pp stiptico ꝑ bibitionē ꝛ cōctionē taliū q̄lia sūt cydōia ꝛ maciana: ppea ꝙ os stōchi cōprimūt ꝛ qd̄ sub eo existit: ꝛ pp qd̄ nauseā sedant ꝛ medicinā a suo motu q ē ad supiora violēter ad ptē mouēt iferiorē: ꝛ ppea ꝙ nāe viꝫ inserūt. ¶ Or si enēa nō iuuerit ꝛ mala supuenerit accn̄tia extēsiōis corꝑis ꝛ oclī exierint ex̄ ꝛ fuerit morꝰ ad supiora: necīa erit minutio.

¶ Aui. in isto c. docet succurrere defectui solutionis medicine. s. qd fit faciēdū qñ medicina nō operatur. Et diuidiī tur caplꝫ in duas partes. Nā p̄mo facit hoc respectu medicine q̄ fortia ꝛ mala infert accidētia. 2º respectu illius q̄ timorosa accidētia nō iducit. 2ª ibi. [Et cū medicina.] In p̄ma parte ponit quattuor remedia. ¶ Primū est ꝙ si medicina nō soluit ꝛ mala facit accidētia: qꝛ facit mordicationē in vētre: ꝛ angustiā: ꝛ estuationē: ꝛ scotomiam: ꝛ dolores capitis: ꝛ alices: ꝛ oscitatiōes: tūc succurrere cū clysteribꝰ ꝛ collyrijs siccis ꝛ suppositorijs. ¶ Scd̄m est ꝙ sumat l potu tres. ʒ. masticis l aq̄ tepida. i. remissi caloris: nō tn̄ deī tepida: qꝛ sic eēt vomitiua. ¶ 3ᵐ ē ꝙ sumat cōstrictiua desuꝑ vt cydonia ꝛ poma ꝛ siliā: ꝛ ista ꝯferūt q̄ttuor modis: qꝛ cōprimūt stōchū ad iferiora ꝛ illd̄ qd̄ ē sub eo. s. itestina. 2ᵐ ē ꝙ sedāt nauseā. 3ᵐ ē ꝙ repmūt motus māe: ꝛ medicine q̄ erat ad supiora ēt violenter illd̄ iferiora moueī. 4ᵐ est ꝙ inferūt vim nāe fm quosdā: qꝛ dant vigorē nāe ꝛ virtutē cōstringēdo ꝛ cōiūgēdo villos vel gn̄ando spūm vt panis in vino isusus: de q̄ dctū ē supra: vel inferūt vim nāe. i. cogūt ad expellendū inferiꝰ ad qd̄ in eis ꝯtineī. ¶ 4ᵐ aūt remediū ē ꝙ si enema nō sufficeret: ꝛ sint accidētia mala extēsionis corꝑis ꝛ exitꝰ oculoꝝ ad ex: ꝛ fuerit morꝰ māerū ad supiora: tūc opꝫ ꝙ fiat flōmia. ¶ Ubi p̄mo notādū ꝙ sicut in ꝓcedēti ca. diciī ꝙ supflua solutio hꝫ tria cāꝝ genera fm modū loquēdi medicoꝝ: ita dicimꝰ hic de solonis defectu. Nam aut est pp corꝑis sumētis dispōnē: aut pp medicine dispōnem: aut pp accidētia supuenientia istis. Ex parte corporis sunt plures cāe. Nā aut est pp hūoꝝ ineptitudinē: aut pp viarū stricturā: aut pp oppilationes ex fecibꝰ: aut humoribꝰ viscosis: aut pp plurimā vētositatē factā ex mā ꝓparata inuēta q̄ cū agitaī sublenat medicinā: aut māam vel humorem includit in anfractibꝰ ꝛ foraminibꝰ: aut pp debilitatē expulsiue: sicut accidit in paralysi aut apoplexia: aut pp debilitatē virtutis imutatiue: qꝛ virtus nō agit debite imutādo medicinā: ꝛ iō medicina nō agit in corpꝰ actionē debitā. Ex pte aūt medicine pōt eē: aut qꝛ est de medicinis malignis q̄ cū difficultate corrigunī a calore nāli: ꝛ participant venenositate: aut qꝛ est debilis: aut qꝛ multū turbido motu agitatiua: q̄re seqī clausio māe in anfractibus: aut qꝛ est debilis virtutis: aut qꝛ pauce quātitatis: aut qꝛ nō fuit cōiuncta suo vigoratiuo. Ex pte aūt accidētiū sicut indebita administratio occurrētiū vt cogitationis ire doloris aeris cibi ꝛ similium: ꝛ tunc opꝫ ꝙ ad debite succurrēdū remoueamꝰ cām taliū dispōnum: ꝫ qñqꝫ ab ipsis effectibꝰ sit inchoādū pp necessitatē festinationis: sicut sepe incepimus ab accidēte dimisso morbo ꝛ eā pꝫ. ¶ Nō 2º ꝙ lꝫ fiāt pp corꝑis dispōnē: nō dꝫ eodē mō succurreī i medicia cōpressiua ꝛ lenitiua ꝛ lubricatiua ꝛ solutiua: nec l oībꝰ solutiuis eodē mō: qꝛ aliter qñ est venenose nāe: ꝛ aliter qñ nō: ꝛ hec oia distincte ponit Mesue l de ꝯsolatione medicinaꝝ ītētione 3º c. ꝑ. Et qꝛ hic Auic. nō oia remedia: nec oiuꝫ casuꝫ: ꝫ capitalia ꝛ principalia ponit vt ꝑ ħ alia itelligamꝰ: dimisso lōgiori fmone exponā modū q̄ remedia Aui. iuuāt. Et ꝑ de enemate. Nam enema si sūt feces i itestinis eas educit: itestina mollificat

N

O Hoc idē ꝯsolatur Mesue i suo de ꝯsolatione medicinaꝝ intētiōe ꝛ caꝰ hic a magistro Iteruo allegatio. §. illo at si est medicina eaꝝ q̄ ꝓcedunt ꝛc. ipse tn̄ ꝓuis hec exhiberi ꝑ os cōpressiua supra: post ea clysteria siue suppositoria: ꝛ ꝛ cetera huiusmodi. Et tu scias ħ ꝙ ħ remedia vꝫ clystēia ꝛc. nīc maxīe ꝯueniūt qñ medicina nō soluit pp grossaꝫ vētositatē q̄ sublenat eā ad superiora descēdere ꝓhibens vel pp debilitatē virtutis expulsiue: vl pp oppilationem in vijs expulsiōis: vt in colica: vl pp inobedientiā materie ad expulsionē. Iuuamēta aūt clysterioꝝ ꝛc. cape hic iferiꝰ a magrō. Tamē tn̄ est i isto casu ſcripe a suppositorio aca toiculꝰ ar̄iuico sit cū medicia approꝑiata huiori educendo: ꝛ isto non īuādo: ꝛ vtere nīc clysteri acetractiuo ꝛ laxatiuo: q̄re ꝛc.

P

A poros aperit:mām adaptat:vẽtositatẽ dissoluit: virtutem expulsiuā irritat:si fuerit factū:vt dr̄:iō multis intētioni bus cōfert:trahēdo ēt ad iferiora nō paꝝ ɔfert iuuamen tū:ɔfert ēt i remotiōe nausee ⁊ agitationū in supiorib9. Vn̄ Mesue loco allegato dixit:verū ex his oib9 cōfide ⁊ expecta mai9 iuuamētū ex clysterib9.Et i fine caplī:⁊ ne ɔdēnes clysteria:sꝫ fiducialr̄ in eis ɔfide.Coliria aūt siue suppositoria siue dicanẽ a colon itestino siue a colādo nō est cura:cōferūt stimulādo expulsiuā:⁊ irritādo ad motū v9sus iferiora:sꝫ i alȷs deficiūt a bōitate clysteris. Scdo pꝫ q coliria sicca.i.suppositoria ɔferūt incisādo expulsi uā.Sꝫ remediū scdꝫ puta masticis.ʒ.iiȷ.in aq̄ tepida cō fert q2 mastix aromaticitate ɔfortat:⁊ stipticitate cōpri mit ptes supiores v9sus iferiores:⁊ pp alia q̄ dicentur sta tim de stipticis.Sed de tertio remedio nō q stiptica co mesta faciūt ṗ cōpressionē priū superioꝝ ⁊ post iferioꝝ: q2 cōprimūt ptes qb9 occurrūt:⁊ iō sunt cā vt exprimen do pellanẽ medicina ⁊ hūor iferi9.2° pħibēt nauseam p modū dcm̄:q2 sua grauitate ꝓpellūt medicinā ad iferi9: ⁊ pħibent motū suum agitatiuū ad supius.3° q2 inferunt vim nãe.i.faciūt mēbra fortia:vl̄ q2 cōprimūt ita mēbra

B vt coganẽ exprimere illud qȯ in foraminib9 ɔtineẽ:esto q nā tentaret retinere.℄ Sꝫ tu dicis quō qn̄ medicina mouet ⁊ nō euāt fiūt illa accidentia dicta.s.mordicatio ⁊ estuatio ⁊ angustia ⁊ scotomia ⁊ dolor capitis:Di q hoc declaratū fuit supra in.c.de regulis cōib9 solōni vētris ⁊ vomitui:⁊ fiūt aut pp humorē:aut pp vẽtositatē:aut pp vaporē:aut pp medicine subaꝫ.Sꝫ flōmia ē necessaria qn̄ multa fiūt mala accidētia:⁊ p̄sertim cū oculi eminent ex:⁊ facies tumet.Significaẽ eni q tūc mãe mouenẽ ad supiora ⁊ p venas:⁊ iō flōmia euando mās agitatas ⁊ di uertēdo cōfert.Et vult Mesue q ṗ fiat euatio de basili

C ca ⁊ post illā de saphena:q2 euō de saphena est virtuosa ad diuertēdū.Incipiēdū ē aūt a basilica:q2 illa euat mul titudinē:⁊ pp ꝓpinquitatē cit9 diuertit ⁊ indigem9 h̄ prin cipalib9 remedȷs.Et cū inceperit p flōmiā basilice decli nare mā ad iferiora facili9 traheẽ ad distātiā longaꝫ per flōmiam saphene.Si aūt a saphena incepisset q2 multa erat repletio nō attigisset eius diuersio vsqꝫ ad caput.

℄ Et cū medicia vẽtrē nō soluerit ⁊ mala cā nō secuta fuerint accn̄tia:meli9 ēt erit vt ipaꝫ ɔsequaẽ minutio saltē p9 duos dies:aut tres: nā si h̄ fcm̄ fuerit timēdū ē in ipso ne hūores ad vnū principaliū mēbroꝝ moueantur.

D ℄ Hic ponit qd faciēdum qn̄ medicina nō euāt ⁊ non se quunẽ mala accidētia:dicēs q etiā i isto casu faciēda est flōmia saltē post duos dies aut tres:q2 nisi h̄ fieret timē dū est ne hūores currāt ad aliquod mēbrum principale. ℄ Ubi nō ṗ q q2 hūor ē alterat9 a medicina: iō mēbra respuūt ipm:⁊ periculū ē ne ɔtinue magis malignetur:⁊ tūc post multā maliciā timor est ne pulsus a mēbris in q bus genit moueaẽ ad aliqȯ mēbꝝ ṗncipale.℄ Sꝫ q̄res q̄re dicit q isto casu fiat flōmia post duos dies aut tres: Vr̄ eni q sit statiꝫ faciēda.Nā si timeẽ cursus hūoꝝ ad ṗncipale q ꝓhibeẽ p flōmiā quāto citius tāto melius cū virt9 cōstet.Di hic cōiter q verū ē vbi nos essem9 securi q medicina nō opareẽ:mō aliqn̄ ɔtingit q medicina nō ducit vsqꝫ ad tres dies vt dī de hiera a dolorib9:pp hunc igiẽ timorē expectam9.Aut meli9 q2 medicina quamuis nō euet ⁊ nō faciat grauia accidētia:tn̄ agitat humores ⁊ virtutē quodāmō deȷcit.Et iō ne due cāe cōcurrentes sil ɔiunganẽ:bonū ē differre maxie cū nō sūt accidētia indi gētia:nā si appet decursus hūorū aut aliud tale est statiꝫ faciēda.℄ Et si q̄raẽ q̄re pharmacia nō dāda est:Di q

Et hoc intelligas de medicina forti laxante attrahendo ⁊ nō de benedi cta perata sie ri cibus. Nā talis fortis me dicina cōmo uet hūores et disponit eos ad putredinē ca lore extraneo quē inducit in eis q̄re flōmia q̄dāmō euat: ⁊ temperat:q̄ re ⁊c.

E in isto casu hūores sūt pp agitationē plm̄ sanguini mixti. Et q2 stōchus debilitat9 ē nō ē forte apt9 ita ad recipiēdū aliā medicinā.Et iō volētes curare faciam9 cū vtli cura tiōe:⁊ q2 sanguis agitat9 nō euatur pharmacia.ergo ⁊c.

℄ De dispōnib9 medicinaꝝ vẽtrē soluētiū. Caplꝫ.IX.

MEdicinaꝝ vẽtrē soluētiū q̄dam sūt q̄rū malignitas magna ē sic elleboꝝ9 niger:⁊ turbith cū nō fuerit bonum:imo fuerit ex gn̄e ipsi9 qȯ ē cytrinū:⁊ agaricū qȯ nō fuerit albū ⁊ puꝝ imo nigredini attinue rit:⁊ sic laureola.℄ Et q2 res iste male sūt: tūc si bibite fuerit ⁊ mala ide accn̄tia ꝓuene

F rīt meli9 erit vt medicina a corpe expellaẽ q̄n to plus pōl'e fuerit vomitu aut purgatiōe ⁊ mediceẽ cū tyriaca.℄ Multaꝝ p̄terea earū remoueẽ malicia ⁊ ɔturbatio quā faciūt aie dādo in potu aquā vehemēter fridā ⁊ sedē do i ipa sic turbith citrini putridi. Ois q̄qꝫ res q̄ acuitatē frāgit glutinatiōe ⁊ lenificatiōe ⁊ vnctuositate in q̄ sit dulcedo ad hoc ɔfert.

℄ Sicut dī supra in diuisione:in isto caplo Aui.determi nauit de dispōne medicinaꝝ vẽtrē soluētium:docēs p h̄ rectificare opōnē medicine in euando.Nā cū optimum sit in h̄ opōnes rectificādo cognoscere:qd faciēdū sit me rito dispōnis corporū sumētiū ⁊ merito regiminis eoruꝫ in quo sūt accidētaliter occurrētia variātia corp9 ⁊ medi

G cinā:erat etiā necessariū cōsiderare 3m.s.dispōnes medi cinarū ⁊ varietates opationū earū q̄ debenẽ merito isti9 diuersitatis q̄ inuenit in medicinis soluētib9 vẽtrē. Et q2 medicinaꝝ taliū diuersitas maxie ē quo ad gn̄alia in tri bus:quoꝝ ṗm ē malignitas ⁊ icolumitas.2m est fortitudo ⁊ debilitas.3m est in mō opandi vl̄ soluēdi aut lubricādi aut cōprimēdi:⁊ sic de alȷs:iō maxie Aui.fm has res di uersitates posuit cān̄.in isto.c.lꝫ aliqd dixerit de diuersi tate q̄ est respectu humoꝝ euandoꝝ:⁊ respectu mēbroꝝ a qbus euāt.Visuꝫ fuit sibi q ṗmū satis eliciẽ cū dictum sit supra q debes purgare humorē peccātē nō aliū ⁊ de 2° dcm̄ sit in libro 3°:⁊ iō illas dereliqt:⁊ sic p̄ns capitulū diuidiẽ i tres ptes:q2 ṗmo docet rectificare operationes in soluēdo p cōsiderationē diuersitatis ṗme.2° per consi derationē secūde:⁊ 3° tertie.2° ibi.[Quedā ēt medicina rū.]3° ibi.[Medicina p̄terea.]℄ In pte ṗma dicit Aui. q medicinaꝝ soluētiū ventrē quedā sunt quarū maligni

H tas est magna sicut:elleborus niger ⁊ turbith citrinum ⁊ agaricus qn̄ nō est albus sꝫ declinat ad nigredinē restat nō purus:⁊ sicut laureola.Et iō si fuerint bibite ⁊ inde se quanẽ mala accidētia meli9 qȯ fieri pōt est vt expellanẽ a corpe quāto citius pōt fieri:aut cū vomitu:aut cū solu tione vẽtris:⁊ deẽ tyriaca:⁊ multarū taliū remoueẽ mali tia dādo in potu aquā frigidam:⁊ sedendo in ea sicut tur bith citrini ⁊ putridi.Et iterū ois res que frangit acuitatē glutinatione sua:aut vẽtositate:aut lenitate in qua sit dul cedo cōfert ad hoc.℄ Nota ergo ṗmo in oi medicina so lutiua cē quādā malignitatē:imo p q̄to abȷciūt a sub a ꝓprietatē in eis inuētā:vt dī 2° regiminis acutorum cō mento illius partis:porro si passio ⁊c.⁊ q iste sunt multe ⁊ plures alȷe venenose:verūtamē quarūdam venenosi tas ⁊ malignitas est parua:aliarū v9o est magna:⁊ de istis loquitur Aui.℄ Nota 2° q medicine habētes maligni tatē:quedā habent illā dispōnem ⁊ nām sue speciei sicut

Scias tn̄ q̄ cō tra hec q̄tuor gn̄alia reme dia ɔ malignı tatē medicina rū violētaꝝ. vnaqueq3 ea rū habꝫ reme dia sibi ꝓpria ⁊ spēlia a q

I

b⁹ pertractat Auic.6° q̄rti fū tertia tra/ ctatus hui q̄ est de veneno sūptis ex plan tis calidis ꝛ curis comm.

mezereon qḋ ē lacticiniū magnū ꝛ sicut laureola ꝛ silec medicine que dicunť laboriose eūantes. Quedam aūt ha bent pp singularē dispōnē: ꝛ iste sunt duoꝝ modorum. Nā quedā habēt talē malignitatē a natura: q̄daȝ ab acci dente superueniente eis. Exemplū primi sicut colloquin tida que nascitur sola in plāta vna: ꝛ agaricus niger. Exē plū secūdi sicut turbith putridū: ꝛ Aui. loquitur hic de oī tali vehementi malignitate. ℭ Nota 3° ꝙ cognitio ista/ rū malignitatū ꝛ sn̄ rōne quorūdā accidentium possit cō prehendi vt tactu ꝛ gustu ꝛ odoratu ſm modū quem do cet Mesue in de cōsolatōe medicinarū. c. p̄. tñ vera ꝛ cer ta via est experiētia: ꝛ medicus dȝ eē doctus in particula ribus ꝛ vniuersalibus regulis cognoscendi incolumes a malignis: ꝛ pertinet hec doctrina ad 2ᵐ can. ꝛ ad libros de simplici medicina: ꝛ iō Aui. nō curauit docere hic: sȝ va de si vis ad loca illa ꝛ tene memorie. ℭ Quarto nota ꝙ ille medicine q̄ multū maligne sunt difficulter perdant suā malignitatē: ꝛ cū hoc velociter iprimūt malas dispo sitiones. Et iō si vacabim⁹ ad faciēdum ꝙ corrigant in corpore nocumēta in tp̄e harum operationū augmenta/ bunť multū. Sȝ cū ipse sint in vus ductuū eductio p̄ vo mitū aut p̄ fluxū fit in pauco tp̄e. Et iō secūr⁹ remediuȝ q̄ñ nocumēta faciūt magna est illaꝝ expulsio a corpe vo mitu vel fluxu. s. cū clysteri aut potu aq̄ tepide aut cuȝ re lubricante. ℭ Quinto nota ꝙ q̄ñqȝ hee medicine sumun/ tur in corporib⁹ bñ preparatis ꝛ bñ ꝯsolatis: ꝛ faciūt ope rationē cū difficultate: sȝ nō cū accidētib⁹ malis timoro/ sissimo sine timore: ꝛ tūc nō opȝ ꝙ expellāť: aut aliqd cō trariū soe opōni fiat. Et iō Aui. nō dixit absolute expellā tur a corpe q̄ñ sunt bibite: sȝ q̄ñ sūt bibite ꝛ mala supue/ niunt accidentia. ℭ Sexto nota ꝙ tyriaca dať ad vene/ nositatē remouēdam. ℭ Septimo nota ꝙ aqua frigida multū cōfert administrata ꝯtra medicinas que sui acuita te imprimūt multū sicut turbith citrinū: ꝛ iō in potu ꝛ in balneo ita vt frigus penetret: in potu taliū inflāmantiuȝ medicinarū est vtilis. Sed pauca balneatio in aqua frigi da per quā sola fieret caloris alteratio nō cōfert ꝛ debet eē aqua fortissimi frigoris: vt habeat in tales medicinas iprimere. ℭ Octauo nota ꝙ glutinosa ꝛ vnctuosa ꝛ leni tiua multū deprimūt de acuitate medicine violente: ꝛ iō videbis notabiles medicos dare cōiter tales medicinas acutas cū māna: aut cū pulpa cassie: aut cū aliquo tali: q2 frangit maliciā: ꝛ cū hoc facit cito lubricare. Opponuntur enim ista sui humiditate ꝛ grossitie ptib⁹ subtilibus taliū medicinarū in qualitatib⁹ ꝛ nō substātie. Et q2 dulcedo fundať in substātia grossa: ꝛ est abstersiua res dulcis: iō in istis adiuuat dulcedo. Dulcis ergo ꝛ vnctuosa ꝛ insipi da medicina data in tali casu cōfert cito expellendo me/ dicinā a corpore ꝛ frāgēdo malas q̄litates medicine. Sȝ si queratur vtrū stiptica cōueniāt: dicitur ꝙ vbi nō intē/ deremus prouocare vomitū cōfert: vt patuit in p̄cedenti ca. Nam res stiptica est de ꝯueniētiorib⁹ rebus que mi/ sceńť cū medicinis acutis: vt dicit Mesue intētione 2ᵃ c. 3° sume p̄me. Sed dubiū restat quare non prestat iuua/ mētū medicine salse. Nā dicit Mesue eodem loco de re stipticare vniuersaliter quidem medicinis omnibus p̄ter q̄ salse iuuamentū prestant: ꝛ tu considera causam.

K

L

Et scias ꝙ ty riaca in isto ca su dȝ eē antiq̄ sine fermēta/ tatalis: cuiȝ a sota specifica hȝ reprimere venenositateȝ dictarū medi/ cinarū. Tyria ca eni est sub/ limior medici narū cōposita rū pp multitu dinē sui iuua/ mēti ꝛc. vt di/ cit aui. 5. can. ca. de tyriaca: ꝛ Auer. ca. 3. sui libelli d̄ ty riaca dicit. Et p⁹ cāp pp quā fuit inuēta tyria ca fuit vt ca/ rent p̄sitil no cumēta vene/ nosorū q̄ sunt in aialib⁹ ꝛc.

M

Et ego ꝯside ro cām eē pp verāqȝ habet subam sine cō plones terre/ strēam tali n. cōmixtiōe rei stiptice cū sal sa resolutare terrestrib⁹...

ℭ Quedā ēt medicinaꝝ q̄ñqȝ aliqbus ꝓpor tiōales existūt cōplexionib⁹ ꝛ alijs nō cōue/ niūt. Scamonea nāqȝ i eos q̄ i frigidis mo/ ranť regionib⁹ nō operať nisi debilr: nisi ma gna inde detur q̄ntitas: sicut est mos ei⁹ i ter ra turcoꝝ. ℭ Et q̄ñqȝ est necessariū q̄busdā corporib⁹ in aliqbus regionibus ne medici/ narū corpora dentur sed virtutes eaꝝ tm̄.

ℭ In hac p̄te ponunť can. rectificātes modū eūandi pe/ nes ꝯsiderationē virtutis siue fortitudinis medicine: ꝛ di uidiť in duas p̄tes: q̄re p̄ ponit istos can. sumptos ex ꝯsi/ deratiōe ꝓportionis medicinarū ad corpa rōne nāe cor/ poꝝ. 2° ponit can. rōne modi applicādi tales medicinas. 2ᵃ ibi. [Et necesse est.] ℭ In p̄ᵃ p̄te dicit duo. Primū est ꝙ q̄dā sūt medicine q̄ q̄busdā corporib⁹ sunt ꝓportiona les siue suis cōplexionib⁹: ꝛ nō ꝯueniūt alijs: sicut verbi grā scamonea q̄ in corporibus habitātib⁹ in frigidis re/ gionib⁹ nō opať nisi debiliter nisi deť de ea magna q̄nti/ tas sicut est mos in terra turcoꝝ: ꝛ iō supple i talib⁹ sunt medicine dāde in maiori dosi. Et supple q̄dā sunt corpa in q̄b⁹ fortes medicīe opanť nimiū excessiue. Et iō q̄ñqȝ in q̄busdā corpib⁹ ꝛ q̄busdā regionib⁹ nō opȝ ꝙ dentur corpa medicinaꝝ: sȝ v̄tutes tm̄ sicut in regionib⁹ vehemē ter calidis: ℭ Circa quā p̄tē nota ꝙ medicinā eē ꝓpor/ tionalē corpi est talē eē eius habitudineȝ ad corpus: vt ex cōi vsu medicine illi⁹ in debita dosi ꝛ mō administra tiōis sufficiēter ꝛ nō superflue opeť: ꝛ iō illis dī iproportio nalis in q̄bus hoc nō cōtingit. ℭ Nota 2° medicinā non opari ꝯuenienter in corpibus pōt tribus de causis in gn̄e ꝯtingere. Uno mō q2 nō currit cōueniens ꝓprietas inter corpus ꝛ medicinā: ꝛ pōt hoc eē in vno indiuiduo ꝛ nō in alio: sicut 3° can. c. de asmate vult Aui. ꝛ ita in. c. de lacte ꝛ supra in. c. p̄ hui⁹ sermo in vno indiuiduo in vna hora: ꝛ nō in alia. Et hoc nō solū hȝ verū in alteratiuis: sȝ eūa/ tiuis exoluēdo: de hac nō loqť hic. Scd̄o mō dī corpus iproportionale medicine solutiue rōne dispōnis hūoris peccātis quē hȝ medicina eūare. Aut si est nō est dignus nec bñ p̄parat⁹: vt opȝ in corpe illo: ꝛ ēt de ista nō loquiť hic. Tertio mō dī iproportionalis rōne resistētie corpo/ ris. Nā q2 medicina nō eūat hūorē nisi aliquo mō inferē do vim mēbris ꝛ relaxādo coꝝ v̄tutē retētiuā: q2 ꝛ q̄daȝ sunt corpa talis virtutis fortis: quedā aūt debilis: quedaȝ aūt mediocriter se habentia: ꝛ iō medicine q̄busdā dicunť ꝓportionales: q2 date in mediocri dosi operanť cōueniē ter: ꝛ de hac ꝓportionalitate ꝛ iproportionalitate loquiť Aui. hic: ꝛ q2 pōt medicina incōueniēter operari merito istorū modoꝝ duoꝝ: aut superflue q̄ñ v̄tus est debilis: aut diminute q̄ñ virtus est fortis. Iō Aui. de vtroqȝ mō fecit mētionē volēs ꝙ corpib⁹ fortiter opatiōi pharmaci resi stētib⁹ denť medicine in suba: ꝛ cū h̄ in maiori q̄ntitate q̄ in cōi dosi. Debilib⁹ aūt nō deť medicina cū suba sua: sȝ solū v̄tus. ℭ 3° nō ꝙ medicina tūc dī exhiberi in suba q̄ñ corpulētia tota medicine dať ſm totū medicine. Dī ꝙ so lū exhibeť v̄tus q̄ñ dať aut infusio aut decoctio. Modo ꝯstat ꝙ medicina si eq̄lis quātitatis sumať in suba sicut poniť in decoctione erit fortior: ꝛ iō debilib⁹ dať sola īfu sio aut decoctio. ℭ Nota tñ hic ꝙ medicinarū quedā sūt q̄ in suba sua hñt correctiuū sue partis solutiue sicut reu/ barbarū agaricus mirabolani ꝛ silles que hñt p̄teȝ stipti cā cōiūctā cū solutiua: ꝛ iō in talibus medicinis q̄ñ danť corporibus debilib⁹ melius est dare subam: sed in mino ri dosi. Et cā est q2 in suba medicine est pars cōfortatiua vñ in dissinteria exhibeť reubarbarū i suba ꝛ nō in infu sione nisi forte timerem⁹ de oppilatiōib⁹: aut crēderem⁹ cū solōne vias apire: tūc eni est ꝯueniētior infusio ꝛc.

N

cara corp⁹ ꝛ maris macilē tā ꝛ parumm faciliter i suaȝ incurrere: q̄re nō p̄stat iuua/ mēti, ergo ꝛc.

O

Scito eē q̄dā corpa sic sūt illa de regno Francie ꝛ sibi vicina q̄ bene sustinēt corp⁹ scamonee: nō tñ sustinēt mi tā ipsi⁹ q̄ntita tē: imo. ʒ. 5. magna est do sis vt in plib⁹ Et mesue i ca. de scamonea dicit ꝙ dosis ei⁹ est a ǵ. v. vsqȝ. xij. ꝛ de ea dixit demo crit⁹ q̄ c sola tunc antidoto mancē: ꝛ soc tius super oia solutiua: q̄ua/ re ꝛc.

P

Q

ℭ Et est necesse ēt vt medicinis soluētib⁹ vē trē bñ redolētes medicine misceātur: ꝓpte/ rea vt mēbrorum virtutes eis conseruentur. ℭ Medicine quoqȝ cordis ad hoc iuuamē tū cōferūt

A tum conferunt: propterea ꝙ spiritum aialez in vnoquoqz membro confortant: plurime quoqz caꝝ subtilitate sua ⁊ facilitate iuuant.

¶ Hic ponit cañ. rectificatiuos opis intẽtione habita de mõ administratiõis medicinarũ. Et diuidit i duas. Prio facit h. 2° nos remittit p cõplemento alibi. 2ª ibi. [Am- pli⁹ ꝯsiderare.] Pria in duas. p̊ ponit cañ. de medicina solutiua ẽt si fit solũ administrãda vna solutiua. 2° q̃n plu- res. 2ª ibi. [Due pterea.] De p̊° dicit ꝙ medicinis soluti- uis opꝫ ꝙ misceant̃ medicine odorifere ⁊ medicine cor- diales. p̊ q: medicine odorifere ꝯfortãt mẽbra q̃ hñt debi- litare medicine solutiue. Et 2° q: medicine cordiales con seruãt ⁊ ꝯfortãt spũm nãlẽ .i. vitalẽ. Sepe eñi Aui. vocat vitalẽ nãlẽ vt p̊° pmi. 3° q: sui subtilitate ⁊ facilitate ad- iuuãt ad opandũ. ¶ Et ad hui⁹ cañ. intellectũ est notãdũ

B q: vtplurimũ medicine solutiue sũt 3ie nãe cõplexideo sũt factiue nocumẽtoꝝ: ⁊ iõ medicus cũ idiget eaꝝ adiu- torio dꝫ eas corrigere anteq̃ eas exhibeat. Correctio aũt earũ vt dicit Mesue intẽtione 2ª ⁊c. fit aut faciẽdo illud qõ supplet defectui eaꝝ: aut illõ qõ corrigit nocumẽtũ eaꝝ. Hec aũt suppletio ⁊ correctio fiũt aut pmutãdo subaꝫ me dicine: ⁊ h erit lauãdo: aut isundẽdo: aut triturãdo: aut co quẽdo. Et h duob⁹ modis: aut elixãdo aut assando. Quid aũt dꝫ facere lauatura ⁊ q̃ sint medicine q̃ ipsa indigent: ⁊ q̃ sit modus in vnaquaqz medicina: p pte habetur a Mesue de ꝯsolatiõe medicinarũ: ⁊ p pte ab Azaratio i libro q seruitor vocat̃: ⁊ p pte in libris simpliciũ medici narũ: q̃re supfluũ eẽt hic ponere: ⁊ silr intelligas de infu- sione ⁊ trituratione ⁊ torrefactione. Sꝫ rectificatio medi cine q̃ fit p cõmixtionẽ: q̃nqz fit p ea q̃ respiciũt sua pro- prietate venenositatẽ: q̃nqz p ea que opponunt̃ cõplõni: q̃nqz p ea q̃ suos effect⁹ malos merito secũdaꝝ virtutũ ⁊

C tertiarũ corrigũt. ¶ Primũ aũt cõiter est ad supplẽduꝫ id qõ deficit: q: si medicina ẽ tarde: aut debilis: aut ꝺ ppe: aut solũ hũorẽ subtilẽ attractiua: aut nõ a pprietate respi cit mẽbrũ a quo euãre volum⁹: pmiscemus illud qõ acce lerat ⁊ vigorat opationẽ: aut qõ facit virtutẽ in extrema corpis penetrare: aut q: dirigit ad mẽbrũ a quo euãre i- tẽdim⁹: aut q: adiuuat ad hũorẽ grossum attrahẽdũ: ⁊ ho rũ spãlia legẽda sũt alibi. Exẽplũ tñ p̊mi est sicut pmix- tio spẽrũ elcfanginarũ cũ aloe. Exẽplũ secũdi: sicut cõmi xtio dicta ⁊ ꝯiunctio seminis rafani cũ hermodactylis ⁊ vini ⁊ spice cũ reubarbaro. Exẽplũ tertij: sicut squilla cũ hermodactylis. Exẽplũ quarti sicut nux muscata cũ intẽ dimus a capite euãre pmiscet̃ cũ solutiuo. Exẽplũ q̃nti sicut ꝣinꝣiber cũ turbith. Si aũt volum⁹ ibibere maliciã

D pprietatis venenose: h fit cũ his q̃ cõfortãt mẽbra que re spicit venenositas: ⁊ h sũt aromatica: ⁊ cordialia: ⁊ a pro- prietate talia sũt beꝣoar illaꝝ medicinarũ. Si vo intẽdi- mus obuiare malitie cõplõnis apponim⁹ medicinã q̃ ꝯ- riã hẽat cõplõnẽ: vt Aui. p̊° q̃rti docet pmiscere cãphorã cũ scamonea. Si aũt intẽdim⁹ occurrere malis opõnib⁹ secũdarũ ⁊ tertiaꝝ opõnũ virtutũ: opꝫ ꝙ hoc fiat cũ eo qõ defectui illi opponit̃: verbi grã: generationi vẽtosita- tis carminatio opponit̃: excoriationi opponit̃ vnctuosi- tas: viscositati glutinatio ⁊ cõstipatio: nausee stõchi ꝯfor- tatio: aptiõi venaꝝ illud qõ phibet eas apiri. Et remini- scaris dictoꝝ supra ꝙ ad rectã cõmixtionẽ nõ sufficit so- lũ oppositio in q̃litate ⁊ opõne: sꝫ reqrit̃ ꝙ sigillẽt sibiin- uicẽ pprietatẽ: ⁊ 2° reqrit̃ ꝙ dent̃ in mẽsura debite ppor tionis: ⁊ oia ista pticulariter sũt legẽda in locis dictis: ⁊ re qrunt nõ solũ vni⁹ lectiõis expositionẽ sꝫ pluriũ: ⁊ iõ hic Aui. noluit hec oia dicere: sꝫ q̃dã sicut capita tãgere: ⁊ nos ad alia loca remittere. ¶ His habitis descendo specialr ad cañ. Pꝫ p̊mo q: fere oib⁹ imo oibus solutiuis ꝯuenie ter admiscent̃ medicine odorifere ⁊ medicine cordis con

E fortatiue pp resistere malicie dispositionis occulte p quã he medicine mẽbra debilitãt. Et pꝫ qũo cordiales medi- cine ꝯfortãt spũm aialẽ in oi mẽbro p plura dicta supra in ca. p̊mo. Sꝫ id qõ di medicinas iuuare sua subtilitate: ⁊ p tãto di q: operiũt p ptẽ subtilẽ: ⁊ hũores ad fluxũ ha- bilitãt: ⁊ h est illud qõ Aui. intelligit cũ dixit facultate. Et cõsidera ꝙ medicine aromatice q̃dã sunt cordiales: que- dã epatice: q̃dã stomatice: q̃dã cerebrales: ⁊ oẽs ꝯferunt: maxie tñ cordiales ⁊ stomatice: q: in his duob⁹ mẽbris maxie ꝯuenit nocumẽtũ medicinarũ. Cordialiũ aũt me- dicinarũ q̃dã sũt tyriacales: ⁊ sũt q̃ remouẽt ⁊ resistũt ve nenositati: ⁊ q̃dã tẽperãt cõplõnẽ calidã sicut rose ⁊ cãpho ra: aut frigidã sicut mastix: ⁊ q̃dã excessũ accidẽtis sicut spodiũ: ⁊ karabe: ⁊ quedã cõfortant generando spiritum sicut poma dulcia doronigi ⁊ similia. Medicinis autem solutiuis pmiscent̃ iste medicine cordiales fm exigẽtiaꝫ medicine. Et ille que pluribus modis de istis adiuuãt di cunt̃ maxime cordiales: que autẽ vno dicunt̃ debilis vir tutis: que autem duobus aut tribus sunt medie.

Scias ꝙ medicinarũ cordialiũ cõferẽtiũ i hoc casu q̃das cõfortãt tñ: alie cõfortãt ⁊ alterãt: alie cõfortant ⁊ addũt i solutionẽ: alie cõfortãt ⁊ diminuunt de solutiõe. Sed hec latius vide a Mesue i suo de rectificatione medicinaꝝ intẽtiõe 2ª c. i canone scdo ꝗ illo. Medicinaꝝ aũt cordialiũ quattuor modis digẽde st ⁊c.

¶ Due pterea medicine q̃nqz cõiũgunt̃: qua rũ vna suũ humorẽ cito expellit ⁊ altera tar de. Una ergo suã opationem efficiet postq̃ ipsa iã alterã in suo ẽt hũore cõpressit ⁊ opa- bit̃ i ipaꝫ ⁊ ei⁹ debilitabit v̄tutẽ. Cũqz scḋa post opari cepit erit ꝺbilis v̄tutis mouẽs: ⁊

F nõ pficiẽs: q̃re erit aliq̃ꝺ ei admiscẽdũ quod ipaꝫ facilẽ reddat ⁊ festinare faciat sic ꝣinꝣi- ber turbit: q̃m ipsuꝫ stupefieri nõ permittit: ⁊ similiter fiet si eas bene sciueris pmiscere.

¶ Hic ponit 2ᵐ cañ. dicens ꝙ q̃nqz pmiscentur due me- dicine quaꝝ vna ẽ tarde opatiua ⁊ alia cito in suũ humo rẽ. Et iõ altera caꝝ .i. illa q̃ cito opat̃ pficit suã opationẽ postq̃ cõpressit alterã in suo hũore .i. postq̃ fuit cã ꝙ hu mor suus q attract⁹ est circũdat medicinã tarde operan tẽ. Et iõ dicit ꝙ ea in suo humore cõpressit ⁊ pficiet suaꝫ

G opationẽ postq̃ alterã .i. tardã debilitauerit in sua virtu- te: ⁊ cũ 2ª icepit opari erit debilis ⁊ mouebit humoreꝫ ⁊ nõ pficiet opationẽ. Ut ergo fugiamus h nocumentũ cũ tarde opatiua est aliqd admiscẽdũ qõ duplr iuuet. Uno mõ q: suã acceleret opationẽ. Scḋo q: nõ pmittat ipam stupefieri .i. debilitari sicut est ꝣinꝣiber respectu turbit: ⁊ cũ fiet opatio vnius silr fiet opatio alterius si bñ sciueris eas pmiscere adinuicẽ. ¶ Ubi considera ꝙ Aui. volens dicere qũo cõmiscẽda sunt aliq̃ ad cõfortationẽ virtutis medicine itroduxit exẽplũ cõpositionis quã p̊us dixerat incõueniẽtissimã .c. de regulis cõib⁹ solõni ventris ⁊ vo- mitui .i. medicine cito opatiue cũ medicina tarde opati- ua: ⁊ hoc vt remoueret dubiũ: q: q̃s ex illo dicto credere posset ꝙ nunq̃ tales medicine pmiscẽde sũt: qõ est fal- suꝫ. Nã multotiẽs idigem⁹ euãre diuersos hũores ⁊ me- dicina vni⁹ euãtiua ẽ tarda i opeꝫ: alteri⁹ aũt euãtiua velox.

H Ueꝝ ẽ tñ qõ nõ debẽt absolute pmisceri nisi cuꝫ debito mõ q: absolute sine alia pꝺpõne istas cõmiscẽdo seqtur nocumẽtũ .s. ꝙ 2ª q̃ est tarda mouet ⁊ nõ euãt: ⁊ pt ẽt seq euãtio cõturbatiua ⁊ laboriosa. Nã ex dictis supra vidi- stis ꝙ q̃n volum⁹ dare vnã medicinã cõpositã solutiuaꝫ in dosi integra tollim⁹ de vtraqz medicinaꝝ cõponẽtium ptẽ pportiõalẽ: ita vt ex oib⁹ cõsurgat vna dosis: ⁊ vbi grã si volum⁹ euãre colãꝫ ⁊ fla eq̃lr recipiem⁹ medietatem dosis de turbit .s. ꝫ.5. ⁊ medietatẽ dosis ꝺ scamonea .g̃. iij.

ꝛ ꝑmiscebim⁹. Modo cōstat ꝙ scamonea egrediēte corpus remanebit turbit in tanta modica q̄titate ꝙ nō poterit opari nisi agitādo ꝙ si ꝯtigit ꝙ possit opari icipiet manifeste qn̄ corpus est iā agitatū a p̄ria pluries: ꝛ h̄ erit laboriosuꝫ v̄tuti. Et iō Auic. 7°. colliget vitupat illos qui ꝑmiscent scamoneā cū turbit: ꝛ est verisile ꝙ h̄ facit intelligēdo ꝙ ꝑmisceant̄ nō debite. Et ꝯsidera ꝙ Auicē. dicit ꝙ p̄ria dupl'r ipedit secūdā in opatione sua. P̄ūo qꝛ ipaꝫ cōprimit in suo humore. s. i humore quē trahit p̄ᵒ: qꝛ trahit̄ illa ad locū vbi est tarda: cū ambe medicine sunt in eodē loco: ꝛ iō cōprimit ꝛ circūdat̄ ab humore p̄ie medicine secūda ꝛ tegit̄. Sc̄do ipedit qꝛ operat̄ in ipsa aliquid. s. de eo educēdo ꝛ debilitat ipsam. ¶ Nota 2° ꝙ ad ꝓhibendū hoc nocumētū Aui. docet ꝙ ꝑmisceat̄ cū medicina tarde opatiua medicina q̄ accelerat ipsam in ope suo sicut ꝫinꝫiber facit accelerare operationē turbit: ꝛ etiā medicina q̄ nō ꝑmittit stupefieri virtutē tarde: ꝛ pōt itelligi ꝙ p suā p̄sentiā ꝓhibeat debilitatē talis medicine: ꝛ pōt itelligi ꝙ ita iuuet vt nō dimittat eā pigritari in ope: ꝛ tu de hac cōpōne q̄ūo sit faciēda sciuisti supra. ¶ 3° nō ꝙ ista p̄cula. ꝛ sil'r fiet si eas scivieris bn̄ ꝑmiscer. duob⁹ modis pōt exponi. Unus est Dy. ꝙ nō solū per ꝯiūctionē rei accelerātis opus farmaci: sed ex bona cōmixtione pōt vitari hoc nocumētū: qꝛ bn̄ ꝑmiscēdo eas iuuent̄ ita ꝙ nō citius opabit̄ vna q̄ alia. ¶ Et si q̄rat̄ q̄s est bon⁹ ꝛ debit⁹ modus ꝑmixtionis: R̄ndet̄ ꝙ medicine ꝯiūgunt̄ inuicē: aut per decoctionē: aut per ifusionē: aut p malaxationē vt in puluerib⁹ electuarijs ꝛ trociscis: aut p silitudinē: sꝫ melius cōmiscent̄ per decoctionē: aut per infusionē qn̄ ambe medicine in vno: ꝛ in eodē corpe liq̄do infundunt̄ aut coquunt̄ ꝙ vtrarūqꝫ recipit virtutē. Adiuuat ēt tp̄s: nā q̄dā sunt que fermētant̄: ꝛ iste sunt mltō melius vnite post fermētationē: qꝛ sunt ad vnā formā redacte: q̄dā āt cōmiscent̄ cū coquunt̄ aut īfūdunt̄ aut pistant̄: ꝛ istas p̄cipue in decoctiōe nō opꝫ sp eq̄li tempe coq: qꝛ q̄dā sunt q̄ v̄tutē amittūt in longa decoctione: vt viole etiā epithim⁹ ꝛ sil'es. Ad ꝓpositū si sciueris bn̄ ꝑmiscere: ita ꝙ vniant̄ virtutes medicinaꝝ operabunt̄: sil'r sicut si posuisses cū tarda aliq̄d accelerās. ¶ Alius itellect⁹ ē ꝙ si sciueris bn̄ ꝑmiscere medicinas dictas inuicē cū adiutorio alioꝝ sicut ꝫinꝫiber cū turbit fiet sil'is supple operatio que de se esset tarda ꝛ medicina que de se eēt velox: qꝛ in eodē tp̄e ꝛ nō vn⁹ operatio ab alia impeditur ꝛc̄.

K

Dicit Mesue i caplo d̄ turbith ꝙ ipsum cōfortatū cū ꝫinꝫibere educit humores flegmaticos grossos ꝛ eos remouet ꝛ stricturis ꝑpe ꝛ mundificat stōchū ꝛ expellit ab eo superfluitates adherētes villis ei⁹. Mūdificat ēt pect⁹ a flate grosso ꝛ putrido: quare ꝛc̄.

L

¶ Ampli⁹ cōsiderare debes principia que in virtutib⁹ medicinaꝝ vētris solutiuarū declarauimus cū locuti fuim⁹ de principijs vniuersalibus medicinarum simplicium.

¶ Remittit nos ad librū de simplicib⁹. s. ad canl. vl'es secundi: dicens ꝙ tu debes cōsiderare p̄ncipia declarata d̄ virtutibus medicinaꝝ solutiuaꝝ vētris in loco vbi dicūtur generaliter principia medicinarum simplicium.

M

Aduerte ꝙ p̄ncipioꝝ ꝯsiderādorū in cōpōne medicinaꝝ q̄dā cōsistūt i electione bonoꝝ simplicium ñ adulteratoꝝ: q̄dā aliꝰ i artificiali ꝑparatione decētī p decoctionē vel locionē vel infusionē vel triturationē: alia i festinatiō tarde opantuꝫ: alia in correctiōe maligna rū: alia in ꝯue niēti sigilla tione bone ꝑparationis qua felicitatur eī⁹ opatio ꝛc̄.

¶ Medicina p̄terea solonē faciēs plurimuꝫ opabit̄ illō soluēdo ꝓprietate sui sic turbith: ꝛ plerūqꝫ efficit illud exprimēdo sui ꝓprietate sicut mirabol'. ꝛ q̄nqꝫ opat̄ illō lenificādo ꝓprietate sui sicut siracost: ꝛ q̄nqꝫ opat̄ id labificādo sicut mucilago psillij ꝛ pruna.

¶ In ista p̄te 3° capli vt dc̄m est supra ponit canl. de eūatione idicatione sumpta a varietate modi operādi medicinaꝝ. Et diuidit̄ in duas p̄tes. P̄rimo ponit distinctionē in varietate modi operādi. 2° ponit canl. 2ᵐ ibi. ¶ In pluribus.] Dicit p̄ ꝙ medicina faciens solonē: q̄nqꝫ fac̄ illud soluēdo ꝓprietate sui sicut. verbi gr̄a. scamōea: ꝛ q̄nqꝫ facit illud lenificādo sicut siracost ꝛ est sp̄es māne: ꝛ q̄nqꝫ opat̄ labificando sicut mucilago psilij ꝛ pruna. ¶ Nō g̃ p̄ ꝙ h̄ nomē medicina solutiua q̄nqꝫ dī large de oī medicina quocūqꝫ mō euātiua siue p vrinā: siue p sudoreꝫ: siue per vētrē: siue alio mō. q̄nqꝫ stricte ꝓ medicina eductiua eūante p vētrē: siue labificādo: siue alio mō. strictissime pro medicina eūante eligēdo determinatū humorē ꝛ ip̄m attrahēte per ꝓprietatē suā. Mō Aui. hic cū i principio dixit solonē faciēs sumpsit solonē mō 2°. Sed postea qn̄ in vno mēbro diuisionis dixit: aut soluēdo a ꝓprietate ꝛc̄. itellexit soluere mō 3°. ¶ Nō 2° ꝙ medicina cōpressiua est illa q̄ sua ꝓpria virtute q̄nqꝫ obuiat mēbro ꝛ cōstringit ip̄m ita vt cōprimat̄ ab eo huīditas cōtēta i suis foraminib⁹. Medicina aūt dī eūare leniēdo q̄ p suum modū opatiōis occurrens mēbro est apta ponere se iter humorē adherētē mēbro ꝛ supficiē mēbri: ita vt p h̄ humor separet̄ ꝛ descēdat. Medicina aūt labificatiua ē illa q̄ p suū ꝓpriū modū remouēdo a mēbro dispōnē per quā ē aptū retinē facit humorē labilē ꝛ p ꝯñs descēdere: qꝛ remouēdo a mēbro suaꝝ ptiū asperitatem. Solutiua aūt medicina est illa q̄ virtute attractiua attrahit humorē determinatū qui postea stimulās mēbrū ad qd̄ trahit̄ expellit̄ a virtute mēbri expulsiua: ꝛ est i istis medicinis solutiuis virtus debilitādi mēbrū ꝛ violētādi ipsūꝫ ita ꝙ humores q̄nqꝫ retinent: ꝛ q̄nqꝫ ꝓhibent rectificare vl' retinere. Ut dī Dy. inuere ꝙ medicine solutiue iferūt nocumētū mēbris in q̄b⁹ sūt huōres: ꝛ mēbra ex tali nocumēto inclinant̄ expellere huōrē in eis ꝯtētū: ꝛ tūc medicina trahēte ille humor mouet̄ pulsu mēbri ꝛ attractione medicine. ¶ 2° p̄ncipal'r nota ꝙ eūō q̄ fit p medicinas solutiuas nō fit ab eis imediate p cōplōnē suā vel p suū modū subē: qꝛ inueniunt̄ medicine calide ꝛ medicine frigide ꝛ humide ꝛ sicce: quarū quelibet est cholere attractiua: ꝛ ita de attractiuis flegmatis: ꝛ sil'r inueniunt̄ dure: molles: ꝛ viscose: ꝛ lubrice: ꝛ incisiue q̄ trahūt vnū ꝛ eūdē humorē: ꝛ tales q̄ nō trahūt. Et iō Mesue dixit in suo de ꝯsolatione medicinaꝝ: ꝙ medicina solutiua q̄ determinatum humorē euacuat: nō eūat qꝛ calida vel frigida vel humida vel sicca: sꝫ qꝛ talis hn̄s ꝓprietatē hoc faciendi: q̄ proprietas vocat̄ a medicis forma specifica vel q̄litas occulta. Et de hac q̄ūo se hꝫ ad formā substātialē talis medicine ꝛ ad cōplōnē: vide 2° ꝑmi. ca. de eo qd̄ cōedit̄ ꝛ bibit̄. Sed medicinaꝝ cōpressiuaꝝ: ꝛ lenificatiuarū: ꝛ labificatiuarū virtus p quā operant̄ vī eē cōplexio cū mō subē: ꝛ iō iste opatiōes ponunt̄ in numero opationū cōplōnis humide aut cōplexionis sicce. Et iō medici dicūt ꝙ iste nō opant̄ his modis p ꝓprietatē occultā q̄ sit forma specifica: vel ꝓprietas occulta: sꝫ p cōplōnē vel modū subē. Et hec est cā ꝙ iste medicine: p hos modos eūonum nō euacuāt determinatū humorē sꝫ illum quē inueniunt: vn̄ quēadmodū man⁹ cōprimēs spōgiā nō eligit humiditatē quā determinate ab illa exprimat: sꝫ si fuerit infusa vino ꝛ aqua vtrūqꝫ exprimet: ita facit medicina cōpressiua ꝛ lenitiua ꝛ labificatiua. ¶ Tertio nota ꝙ nō est incōueniēs in medicinis q̄ leniēdo ꝛ cōprimēdo aut labificādo euacuant inueniri virtutē solutiuā: loquēdo ꝓprie de virtute solutiua: qꝛ stat in his eē proprietatē trahendi determinatū huōrē a longinquo: sꝫ nō p virtutem lenitiuā: aut cōpressiuā: aut labificatiuā. Uñ cassia ꝛ māna que sunt lenitiue soluūt cholerā pruna: ꝛ mucilago psilij que sunt labificatiue soluūt choleram: mirabolani citrini qui sūt cōpressiui soluūt cholerā: ꝛ kebuli flegma. Et ex his p3 ꝙ Aui. qn̄ dicit ꝙ lenitiua eūant leniēdo ꝓprietate sui: nō intellexit hic per ꝓprietatē formā specificā: sed ꝓprios modos opōnis:

N

Quidā addiderūt his quatuor mōis modū quintū laxationis: videlicet eligendo humores ꝯtētos vel coagulatos: ꝛ h̄ mō dicunt cassiā laxare ꝛc̄.

O

P

Q

Nihil ē ꝓhibet eādē medicinā eūare lenificando ꝛ labificādo sꝫ lēificatiua. n. vel cōpressione ad superficiem festinorū q̄d lenificat: ꝛ labificatiua cō

A

paratione ad mām expellē dā: quā lubri ci reddit ⁊ fa cit lubricā vt cassiaf⁹ man na: prunā: ta marindi: lenificat ⁊ lambificat: Medici ne aūt que sol uunt lauando ⁊ abstergēdo sicut sīz ⁊ ab sinthiū reducunt ad leniti uas: qꝛ soluūt opōnē quā faciunt in supfi cie mēbrorū.

dos opōnis: vt cōtra alios hic dictos distinguantur: ⁊ est sensus ꝙ quedā medicine eūant leniendo q est modus ꝑ prius eis ⁊ distinctus ab aliꝫ modis eūandi ꝑ ventrē hic positis. Sequit vlteri⁹ ꝙ medicine inquātuꝫ leniant: aut labificant: aut cōprimunt: nō eūant nisi a mēbris quibus obuiant: ⁊ nō eūant determinatū humorē: sꝫ per virtutez aliam. s. proprietatez occultam possint a longinquo ⁊ determinatum humorem trahere.

¶ In pluribus quoꝝ violētaꝝ mediciaꝝ existit aliq̄ venenositas ⁊ solōnē vētris efficiūt ſm modū quo nāe violētia inferē. Ipse igit sunt aptande medicinis: in qb⁹ existūt bezariati.

¶ Hic ponit can. ⁊ diuidit in duas. In prima parte ponit can. in qbus docet cōuenientē administrationem talium medicinaꝝ. 2° docet fugere incōuenientē modum permixtionis eaꝝ. 2° ibi [Ampli⁹.] Pria in duas ſm can. duos. 2° ibi [Plerūqꝫ.] In prima dicit q medicinaꝝ violentarū alique exoluunt venenositate: ⁊ faciunt solonē ventris ꝓpterea ꝙ inferūt nāe vim. i. violentiā. Et iō qñ dantur dꝫ ꝑmisceri aliqd qd hēat virtutē beçaarticaꝫ. ¶ Circa quā pñt nota ꝙ medicine dicunē violēte: qꝛ multū fortiter eūant: ⁊ cuꝫ fortib⁹ accidētib⁹. Et qꝛ ille q̄ sunt note fere oēs hñt venenositatē: ⁊ de aliꝭ nescit. Iō Aui. dixit in pluribus: nō ꝙ vellet ꝑ h̄ ꝯcessiꝫ eē ꝙ aliq̄ talis q̄ sit non venenosa: sꝫ vt nō plus affirmaret q̄ꝫ scit esse certū dixit in pluribus. Aliq aūt exponūt hūc locuꝫ ꝙ oēs medicine solutiue dicūtur violente respectu medicinaꝝ lenitiuaꝝ ⁊ cōpressiuaꝝ ⁊ labificatiuaꝝ: qꝛ oēs medicine solutiue eūant inferendo vim nāe ⁊ alie nō. Et qꝛ non oēs solutiue sunt venenose vt reubarbarū: rose: ⁊ multe tales: ideo Aui. dicit in pluribus. Ego aūt accepto pmū modū: quia nō video q̄re dicat ꝙ solutiue inferant vim nāe ⁊ nō cōpressiue ex mō sue opōnis: ⁊ qꝛ nō scio an plures sint medicine eūatiue exoluēdo q̄ hēant venenū q̄ꝫ ille q̄ nō habeant: nā multe sunt lenes ⁊ bñdicte sicut reubarbarum. ¶ Nota 2° ꝙ beçoartini idē est qd beçoar: sꝫ beçoar est nomē psicū: ⁊ signat large sumēdo oēm rē q̄ est remotiua aut ꝓhibitiua dispōnis venenose siue illa res sit fcā ꝑ artez siue nālis vt tyriaca. Sumit qñqꝫ stricte ꝓut ꝫ tyriacā distinguit: ⁊ tūc dr de medicina nāli ⁊ nō artificiali opposita veneno. Qñqꝫ aūt strictius sumit pro vno lapide qui dicit beçoar: de quo Aui. loquit in 2° ⁊ est contra oīa venena. Hic sumitur large: ⁊ hoc modo intelligendo patet causa can. Nam permiscetur ad prohibendūꝫ malam complexionem venenositatis.

C

D

Bezoar siue be-ard vł bezaher accipit aliqñ ꝑ qualibet no pp excellē tē virtutē ei⁹ ꝫ venenū: vt pꝫ ꝑ Aui. 5° canonis in. c. de tyriaca i 3° describit ipsū. Mes. tñ i suo de ꝯsolatione medicinaꝝ. c. 4. sūme p°. in tentionis scribe q̄ illo. Adhuc aūt ois res q̄ est ⁊c. accepit hꝫ cñer gnāliter ꝑ oī res sit rai medicina lis q̄ pharmaco admixta malignitatem eius corrigit: ponit ēt gradus iuuamēti ipsi⁹: ⁊ ibi lege: quare ⁊c.

¶ Plerūqꝫ ēt adiuuāt amaritudo ⁊ acuitas ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas ⁊ accetositas in opōnib⁹ medicine cū ei⁹ ꝓprietas ei pñs affuerit: amaritudo nāqꝫ ⁊ acuitas i resoluēdo iuuāt: ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas i premēdo: ⁊ accetositas i icisionē faciēdo q̄ ad labēdū preparat.

¶ Hic ponit 2m can. dicēs ꝙ plerūqꝫ adiuuat medicinaꝫ amaritudo: aut acuitas: aut ponticitas: aut stipticitas: aut acetositas: cum ꝓprietas ei psens fuerit: qꝛ amaritudo ⁊ acuitas iuuant resoluendo: ponticitas ⁊ stipticitas cōprimendo: acetositas icidēdo preparat ad labendū. ¶ Ubi nota ꝙ istos sapores iuuare pōt esse duob⁹ modis. Uno mō ꝙ iuuēt remouēdo opōnē excessiue mali. Alio modo ꝙ iuuent opōnē vbi eēt defectus operationis pharmaci. Mō Aui. loquit cōiter de vtroqꝫ iuuamēto: maxie tñ de 2°. ⁊ tñ acuitas resoluendo subtiliat: ⁊ ita adiuuat in eūando: ⁊ sic amaritudo pōticitas ⁊ stipticitas dicit h̄ adiuua-re ꝯpssiuas medicias ⁊ accetositas labificatiuas. Sꝫ si loquamur de p̄ mō iuuamēti acuitas nō vꝫ iuuare: imo in excessib⁹ opōnū addere ꝑieriꝫ leūando ⁊ exoluēdo nisi forte ꝑ accñs eēt cā cite dissolonis sube pharmaci ꝑꝑ qd min⁹ opareē nisi dissolueretē: vt dixim⁹ supra de cā: quia nō opaē nisi vtus ei⁹ in corpib⁹: ⁊ de hac mā vide Mes. in suo de cōsolatione medicinarum. intentione 2°.

E

Accipit ēt bezaber ꝑ lapide q̄dam q est multū car⁹ regib⁹: dicit⁹ vulgariter lapis serpētin⁹ ⁊ alii qui putāt hūc lapidē eē qui gñat in oculis ceruoꝝ i orientis: cū serpētes comedunt post vt depo nāt venenum intrāt flumētotaqꝫ morantur: ⁊ immersi vsqꝫ ad caput tādiu quousqꝫ sentiūt venenī vtutē superatā: lacrimasqꝫ lachrymaꝫ emittūt: q̄ coagulata in oculis interdū vsqꝫ ad magnitudinēꝫ nucis dēcerat ⁊ cadit ⁊ inuenit. ⁊ hic dr oīum venenoꝫ tyriaca ⁊c.

¶ Ampli⁹ qd labere fac nō ē ꝯiūgēdū ei qd in ꝑmendo iuuat talr vt sint coꝝ eq̄les vtutes: imo meli⁹ est in hꝭ vt vnū post aliud tardeē: vt sit vbi gr̄a vna duaꝝ mediciaꝝ q̄ lenificat pri⁹ suā ꝑficiens opōnē q̄ꝫ ea q̄ ꝑmit: deinde adueniat expressiua ⁊ expellat qd lenificatū fuit: ⁊ in reliquis ſm hāc ꝯsiderationē.

¶ Hic ponit can. in ꝓhibēdo indebitū modū ꝑmixtiōis: ⁊ dicit breuiter ꝙ illud qd facit labere. s. medicina labificatiua nō est ꝑmiscenda cuꝫ eo qd iuuat cōprimendo: ita vt sint eoꝝ vtutes eq̄les: imo in huiꝰ. s. in casu indigentie amboꝝ dꝫ ꝑmitti labificatiua: ⁊ post ꝯuenienter exhiberi ꝯpressiua q̄ cōprimendo expellat id qd lenificatū fuit: ⁊ in reliqs medicinis ꝯtrariaꝝ opōnuꝫ: ⁊ hoc mō faciendū. s. ꝙ qñ equalr indigem⁹ opōne eaꝝ vna ꝑmittaē alteri. s. illa ex qua corp⁹ remanet magis paratū ad alterius impressionē recipiendā si alia sint paria. ¶ Et nota hic ꝙ medicina labificatiua opaē mēbrū faciēdo languidū: ita ꝙ per illud ꝓhibeaē in ea excoriatio: ⁊ cōpressiua corrugādo opaē. Et iō ꝯtias hñt facere opōnes. Et ideo si ꝑmisceneē ita ꝙ virtutes essent eq̄les: constat ꝙ esset inutilis permixtio vna alterius opationē ipediēte: nec Auicē. hic vult plus. Sed tñ pōt esse qñqꝫ medicina nimiū cōpressiua: ita vt merito istius sit apta dimittere post operationē suā nimiā cōstipationē. Et aliq̄ est qñqꝫ nimiū lubricatiua: ita vt sit apta dimittere nimiam lubricitatē: vt dr de pulpa cassie ꝙ nocet hñtibus debilia intestina: ⁊ in istis casib⁹ pōt cōuenienter cōmisceri cōpressiuū cū lenitiuo ⁊ labificatiuo: ⁊ ecōtra qñqꝫ superante vno: qñqꝫ superāte alio. Et illud est ꝙ dicit Mesue in suo de simplicibus. c. de mirabolanis. Nā ad remouēdā nimiā eorum adherētiā debent ꝑmisceri cū pulpa cassie. Sed qñqꝫ intendim⁹ multā lenificationē vt bona fiat eūatio eius qd est in ꝯcauo stomachi: ⁊ multā cōpressionē vt cōfortatū remaneat membrū: ⁊ in h̄ casu nō debēt simul dari: qꝛ se ipedirēt: neqꝫ sequeremur intentum: sed successiue: ita ꝙ cōpleta operatione pmi sequaē 2°. Et in ista itētione dcā dꝫ ꝑcedere lenitiuū: qꝛ ꝑparat ad opus compressiuū: vt dr supra in lra. Possent ēt aliꝭ modis cōuenieter admisceri: sed ista sūt satis ad expōnē ⁊ cōcordiam dictoꝝ.

F

G

¶ De eo quod ex hoc capitulo in aliꝭ locis inquirendū est. CAP. X.

H

MEdicie vētris solutiue ⁊ lenificātes q̄ bibunē ⁊ epithianē ⁊ reliq̄ ab eis i nr̄o āntidotario sūt reliquē de ⁊ hꝫ etates vniuscuiusqꝫ etiā mediciaꝝ simpliciuꝫ melioratio ⁊ q̄lr sit ei succurrēdū ⁊ qūo sit ei tribuēda in potu i medicis reqraē simplicib⁹. ¶ Pillule ꝑterea ad bibēdū dāde nō sūt postq̄ꝫ desiccate sūt ⁊ facte fuerint vt lapides: neqꝫ ēt cū sūt molles ne penetrēt ⁊ retineāē: sꝫ sint sic qñ siccari cepint ⁊ a digitis cedāt si cōpmāē.

I ¶ In isto caplo vt predicit in divisione Avi. remittit nos p quibusdã determinationibus ad alia loca. Et incidenter ponit vnã regulã. ¶ Primo q dicit q siqs vult cognoscere medicias solutivas τ lenificativas tã illas que bibunt q̃ illas que epithimant: τ supple sint artificiales: requiratur in antidotario. s. in 5° can. ¶ Dicit 2° q modus meliorandi medicinas simplices: τ qualr sit succurrendũ nocumento eaꝝ: τ q̃ño sint administrãde: requirat in libris de simplicib⁹ medicinis quo ad regulas in canonib⁹ vltibus. 2° quo ad spẽs medicinaꝝ in capitulis ppriis. Addit vlterius q pillule nõ sunt dande qñ sunt antiquate τ facte dure sicut lapis: nec nimis molles: qꝛ penetrãt τ adherent in ore τ meri: qḋ penitus nõ intendit medicus: sed debent esse sicut ille que modo incipiunt exiccari: τ que possunt premi digitis τc̃.

K ¶ De vomitu. CAP. XI

Homines q sunt remotiores ab h vt medic⁹ eos vomere faciat leuiter: aut pp nãm sunt hoies q pect⁹ hñt strictũ: τ q male anhelant: τ q ad sanguinẽ spuendum sunt apti: τ hoies colla habentes gracilia: τ apatibus q̃ in ipsoꝝ nascunt gulis apti: τ stomachos hñtes debiles: τ multũ pigues: qm̃ istis pueniẽti⁹ est vt vẽter soluat. Et macris melior est vomit⁹ cholere ipsoꝝ apt⁹: aut pp vsuȝ hoies qb⁹ difficile est vomere neqȝ vomendi hñt ꝯsuetudinẽ: qm̃ si istis vomit⁹ ꝓuocat⁹ fuerit fortib⁹ vomitib⁹ nõ remanebit qn ipsoꝝ vene in mẽbris anhelit⁹ scindant τ

L pueniãt ad ptisim. ¶ Cũ aũt alicui⁹ res q̃lis sit ignorabit: vomitib⁹ leuib⁹ pri⁹ erit expiendus: q si ei fuerit faciles: erim⁹ ei fortes ausi dare: sicut illũ q fit ex ellebozo τ sibi siles.

¶ Positis canonib⁹ de solone ventris τ reb⁹ annexis ponunt hic can. de vomitu cum annexis: τ diuidit in duas. Pzio ponit can. in vsu vomitus. 2° in annexis. 2° ibi [Cũ ille q τc̃.] Pzia in duas. p̃ ponit corpa inepta τ corpa apta ad vomitũ. 2° ponit can. in vsu ei⁹. 2° ibi [Si opoztuerit.] In pma pte dicit q̃tuoz. Primũ est q hoies q sunt remotiores ad h vt medicus faciat eos leuiter vomere pp naturã. i. pp dispõnẽ eis nãlẽ sunt illi: in qb⁹ aliq̃ aut plures de septẽ cõditionibus inueniunt. Pzia est: q pect⁹ hẽant strictũ. 2° est q male anhelãt. i. cũ difficultate. 3° est q sint parati ad fluxũ seu ad sputũ sanguis. 4° q habeant colla

M gracilia. 5° q sint apti ad hoc vt nascant eis faciliter apata in gula. i. in capite. 6° q habeãt stomachos debiles. 7° q sint multũ pingues. Nã oib⁹ istis meli⁹ est facere fluxũ ventris q̃ vomitũ. ¶ Dicit 2° q macris melior est vomitus apt⁹ cholere coꝝ. ¶ Tertiũ dictũ est q qñqȝ sunt inepti pp vsum sicut sunt illi qbus difficile est vomere τ nõ sunt ꝯsueti. Nã in oibus istis ineptis si vomit⁹ sit ꝓuocandus cũ fortib⁹ vomitiuis nõ remanebit qn ipsoꝝ vene in mẽbris anhelit⁹ scindant τ fiant ptisici. ¶ 4° dicit q si est aliqs de quo dubitas: vtrũ sit apt⁹ ad vomẽduȝ leuiter vel nõ. p̃ debes experiri illũ cũ leuib⁹ vomitiuis: τ si ei fuerit facile tu poteris addere τ dare ei fortez sicut illũ q fit ex ellebozo τ silibus. ¶ Et p̃me ꝯditiones excepta illa de stõcho oẽs ponũt τ declarant a Gal. in cõmẽto illi⁹ afo. q̃rte pticule. Ptisicos τc̃. Nã cuȝ ex oibus

Sciãs tñ q vomitui icpti qñqȝ vomitu indigẽt: vl q replẽti sũt malis humoribus q̃s nõ lȝ p inferiora educere: vel q hñt aliquã egritudinẽ in intestinis: vel quia adest mã venenosa τ corrosiua vt cholera prassina vel eruginosa q̃ si educeret p inferiora vulneraret intestina: q̃re τc̃.

istis disposõnib⁹ significat debilitas mẽbroꝝ pectoris: aut nimia ipressio: vel cõpressio sicut in pinguibus: cõstat q qñ p vomitũ mãe ad supiora mouebunt τ sanguis multus cũ violentia iplebit venas pectoris τ pulmonis τ fortis fiet extensio partiũ illarũ: periculũ est ne vene ille scindant: τ maxie si vomit⁹ fuerit cũ re multũ violentante τ cogente ad vomitũ. Et nõ intẽdo hic laborare ad declarandũ q̃ño collũ gracile significat stricturã τ debilitatẽ venaꝝ pectoris: τ q̃ño multa pinguedo significat cõpressionẽ venaꝝ in pectore a carne τ pinguedine: satis. n. dcã sunt in cõmẽto illius afo. allegati. ¶ Sȝ de his q hñt stomachũ debilẽ vĩ du⁰. Nã supra in ca° de regulis cõibus soloni vẽtris τ vomitui: dictu est q pp debilitatẽ stõchi medicina secessiua sit vomitiua: g hñtes stõchos debiles facilr vomũt. g nõ sunt inepti ad h vt medic⁹ faciat eos

O vomere. ¶ Dic r̃ndet cõiter tribus modis. Unus est q hic p hñtes stomachos debiles intelligimus illos: quorũ stomachi sũt debiles p totũ tã quo ad ptẽ supiorẽ q̃ quo ad ptẽ inferiorẽ. Sed in ca° allegato itelligit de debilitate ptis supioris. Nã cũ inferior pars stomachi est debilis nõ põt pellere mãȝ ad supiora: qḋ tñ ad vomitũ ẽ opportunũ. Uel 2° dĩ q duob⁹ modis possumus itelligere stomachũ debilẽ. Uno mõ quo ad virtutẽ expulsiuã τ imitatiuã: τ ista est q̃ reddit stõchũ ineptũ ad vomitũ: τ ista est de q̃ loqt Avi. hic. 2° dĩ debilis qꝛ facile recipiẽs nocumẽtum a sensibili: τ isto mõ dĩ multe sensibilitatis: τ ista debilitas facilitat ad vomitũ: τ de hac dictum est supra. Uel 3° dĩ q vomere facilr includit duo vt sumit hic: vt ab Avi. vnũ est q a leui cã vomat. 2ᵐ est q nõ ledant a vomitu. Mõ multa sunt dictoꝝ corporũ q̃ a leui cã vomerent: sed qñlȝ ledit a vomitu: τ iõ illi q hñt stõchũ de-

P bilẽ nõ pñt vomere leuiter: qꝛ nõ pñt vomere sine notabili lesione. Sȝ nõ valet argumẽtũ: in eo medicina secessiua sit vomitiua: g vomit sine lesione: aut leuiter: τ sic pȝ solutio. ¶ Ulteri⁹ nota q Avi. hic colligit dispõnes facientes ad ineptitudinẽ vomendi tam nãles q̃ accidentales ex consuetudine: τ ideo in pncipio posuit aut ppter nãm sub distinctione: τ in fine dedit aliã partem distinctionis cũ dicit: aut ppter vsum: τ cã assignata: lȝ posset in pluribus istoꝝ: tñ maxie verificat de alus ab illis q sunt parati ad apostemata gutturis: τ q hñt stomachos debiles. in his eniȝ ppter alia nocumenta manifesta phibetur vomitus: τ reliqua sunt satis manifesta.

¶ Et si nõ opoztuerit vt fiat quaten⁹ vomãt: aut fuerit vnus cui necessariuȝ erit dare vomitum prepara ipsum ante τ fac ei consuetu

Q dinem τ mollifica ipsius nutrientia: τ fac ea vnctuosa τ soluta: τ fac euȝ qescere ab exercitijs: τ postea da ipsum ei.

¶ Dic Avi. ponit can. τ p̃ cões: deinde pprios. 2° ibi [Et da in potu ei.] Dicit p̃ q siqs vomit difficulter: τ sit necessariũ q vomat: prepara ipm ante τ fac ei ꝯsuetudinẽ vomendi dando ei nutrimẽta multa humida vnctuosa τ solutiua: τ fac euȝ qescere: τ phibe ab exercitio: τ postea da ei vomitiuũ. ¶ Ubi nota q ista lr̃a multotiẽs inuenit affirmatiua: τ sensus est quẽ h dixi τ verificat rõne sicut dĩ in quarta pticula afo. illo afo. Ad elleboros his q τc̃. Nã per ꝯsuetudinẽ vomendi τ p nutrimẽta multa τ humida τ vnctuosa τ quietez fit stomachus mollis τ obedientior motui illi sibi violento. s. vomitui. Qñqȝ autem additur negatiua que dicit: τ si nõ opoztuerit vt fiat quatenus vomat: τ tũc esset sensus q siquis est de illis in quibus non opoztueret prouocare vomitum: quia esset indispositus: sȝ

Multos. n. cõseruat superflui tates: τ iõ vt fiat eaꝝ gnõ q̃ hẽant inducẽ humores ad vomitũ qescũt τ hoc añ vomitũ τ nõ p⁹: q̃re τc̃.

A tamen est necessariū ꝓpter aliquē causā facere ꝙ vomat: tūc est pparandus vt dictū est. ¶ Nota 2° ꝙ lz in talib⁹ corporib⁹ vt vomāt vtile sit facere ꝯsuetudinē: nō tn̄ semper oꝫ fieri. Nā qñqꝫ est tanta necessitas accelerandi ꝙ nō daṫ spatiū faciēdi ꝯsuetudinē: vt si bibisset venenum mortiferū qd̓ est in stōcho: ꝯstat ꝙ quāto citi⁹ pōt expellendū est. ¶ Nota 3° ꝙ hec tota pparatio est in mēbris expulsiōis: lz quodāmō humorē respiciat. Nā ꝑparatur stomachus pncipalr. Quo autē humores sunt pparandi: aut vie nō est ꝓpriū huic loco: lz cōe euātionib⁹. Et iō de illo dictū est. c. 3° qd̓ est gnāle de euōne. ¶ Nota 4° ꝙ cibaria soluta pñt intelligi cibaria apta ad dissoluendum robur stōchi: vt tepida ⁊ dulcia ⁊ oīa q̄ hoc faciūt. Aut 2° qꝛ nō sunt delectabilia: qꝛ dissoluūt appetitū. Aut 3° soluta: qꝛ diuersa ⁊ nō cōiuncta: ita ꝙ imutent tanq̄ cib⁹ vn⁹. Ex tali enīꝫ stomachus fieret potius auarus: lz ex diuersis nō: vt dictū supra in. c. de regulis cōibus solutioni ventris ⁊ vomitui. Aliqui intelligunt soluta .i. absqꝫ sale: quia insipida: ⁊ ista verba sunt insipida.

Et ex hoc no- tato soluit du- biū motum a Gentili i hoc loco si dā ꝯsi derari: ⁊ vide- ri ad eo dissō- nē ō pparatio- ne ⁊ dubitans de sale ⁊c̄.

O

¶ Et da in potu vnctuosa ⁊ olera cū vino: ⁊ ad comedendū da ei anteq̄ꝫ vomat nutriētia bona: ⁊ ꝓprie si vomit⁹ fuerit difficilis: qm̄ fortasse nō vomet ipm̄: imo nā ip̄ꝫ retinebit: ⁊ melius est vt bonū retineat q̄ꝫ malum. B

¶ Hic ponit cañ. speciales: ⁊ p̄mo in vomitu facili conuenientes. 2° in vomitu laborioso. 2° ibi [Cū aliqs.] Prima in tot quot sunt cañ. Prim⁹ est ꝙ illi quē volum⁹ facere vt leui vomitu vomat debēt dari olera cū vino ad comedendū: ⁊ dꝫ dari an̄ vomitū cib⁹ boni nutrimēti: ⁊ ꝓprie si difficiliter vomat: qꝛ forte nō vomet: imo forte retinebit illud qd̓ daṫ ei: ⁊ melius est vt teneat bonum q̄ꝫ malum. ¶ Ubi nota ꝙ Aui. insinuat duo. Primū est ꝙ talis vomit⁹ fiat dū cib⁹ est i stōcho. Scd̓ꝫ ꝙ tales cibi debēt eē̄ vnctuosi faciētes nauseā ⁊ cū h̓ boni nutrimēti: vn̄ olera cū vino p̄cipue dulci mollificāt stōchū ⁊ pparāt ad nauseā: lz cū istis debēt dari illa q̄ boni nutrimēti sunt: aut qꝛ ista olera debēt eē̄ boni nutrimēti ⁊ nō mali: sicut spinachia ⁊ lactuca: aut qꝛ illd̓ qd̓ cū eis daṫ: puta carnes dꝫ eē̄ boni nutrimēti: ⁊ nō mali. Ego nō itelligo istū cañ. ꝙ facile vomentib⁹ denṫ solū olera cū vino: ⁊ difficulter vomētibus deṫ cib⁹ boni nutrimēti: lz ꝙ in oīb⁹ conuenit dare olera ad mollificādū: ⁊ vinū dulce: nisi ꝑ aliud ꝓhibēs: ⁊ ēt in oibus cōuenit nutrimentū eē̄ bonū: maxie tn̄ cōuenit hoc ẜm difficulter vomentibus ꝓpter cām dictaꝫ in lr̄a. Sed cā ꝓpter quā vomitiuū leue dꝫ dari post cibuꝫ est: qꝛ vomitus est motus laboriosus: ⁊ iō leuia vomitiua que leuiter agitant: ⁊ qꝛ ad fundum stomachi facile descēdant nisi cib⁹ esset in stōcho nō sufficiēter agitarēt: ⁊ nisi cū eis eēt cibi agitatio nō sufficerēt vomitū iducere: lz cū adiutorio motus cibi inducūt ad vomitū. Accidit 2° ꝙ cibus ꝑmisceṫ cū suba humoris: vn̄ cū cibo facile pellitur humor q in stōcho ꝯtinebaṫ. Et 3° qꝛ cū istis cibis absqꝫ hoc ꝙ habeant multū extrancare stōchū multotiens est virtus incidēdi humorē viscosuꝫ: aut subtiliādi grossum: aut ingrossandi subtileꝫ: vn̄ postea leuius expelliṫ. Et primā istarū expressit Rasis 4° Almansoris. c. de iuuamētis vomitus. Attende tn̄ ꝙ nō semꝑ hoc est necessariuꝫ: sed vtplurimū: qñqꝫ enīꝫ humor in stōcho existēs sufficienter repit ad os stōchi ⁊ est abominabilis: ⁊ nō nimis grossus nec subtilis. vt accidit illis qb⁹ cholera ieiuno stomacho pelliṫ ad stōchuꝫ eoꝝ: de qbus facit mentionem Gal. 6° regis sanita. ⁊ 2° regis acu. in qbus ꝯueniēter vomitus administraṫ an̄ cibū cū humore sit paratus facilr̄ egredi. Sed vtplm̄ melius est vt cibus p̄cedat non ad h̓

q

C.

D

vt digeraṫ: sed ad vomitum facilitandum. E

¶ Cūqꝫ post cibū quē comedit cā vomendi vomuerit: tardet comestioneꝫ donec fames sit fortis: ⁊ sedet sitim ei⁹ cū aliquo qd̓ sit sicut syrup⁹ macianoꝝ sine aq̄ ⁊ nō cū iulep neqꝫ syrupo acetoso: qm̄ vomere faciunt.

¶ Ponit cañ. 2m̄ de faciendis post vomitum: ⁊ dicit duo. Primū est: ꝙ post talē vomitū nō cibeṫ donec fames sit fortis. Scd̓m est ꝙ si sitiūt dꝫ sedari sitis eoꝝ cū syrupo pomoꝝ macianoꝝ sine aq̄ ⁊ nō cū iulep siue syrupo acetoso: qm̄ ista vomere faciūt. Cā aūt p̄mi est: qꝛ fames fortis signat ꝙ ꝯsumpti sunt humores mali si q post vomitū in stōcho remāserūt: ⁊ ꝙ sedat⁹ est mot⁹ agitatiu⁹ ad expellendū: ⁊ iō cib⁹ q sumeṫ a stōcho cōstringiṫ ⁊ bn̄ digeriṫ. Cā aūt scd̓i est: qꝛ in syrupo macianoꝝ cuꝫ est fact⁹ ex succo macianoꝝ odoriferoꝝ habētiū aliquā stipticitatē est cōfortatio stōchi cū stipticitate ⁊ aromaticitate: ⁊ sedat nauseā ⁊ agitationē. Di aūt sine aq̄ aut qꝛ fiat ex macianis in qbus nō est cruda humiditas q̄ pōt vocari aq̄: sed fiat ex his q̄ sunt vetera: aut qꝛ non misceaṫ aq̄ in tali potu ne mollificet. Cā autēꝫ tertij est: qꝛ iulep mollificat stomachum ⁊ syrupus acetosus cum sit hn̄s saporem ex acetoso ⁊ dulci mixtuꝫ est nauseatiuus: vt dī 2° cañ. c. 3°. Et iō tu menti tene ꝙ in his q vomūt ⁊ intendis vomitū restringere non des istos potus.

F

Nota ꝙ maciana sūt poma syluestria q̄ nō hēm⁹: ex qb⁹ pñt fieri syrupi: ⁊ iō loco ei⁹ ham⁹ mīuꝫ cydonioꝝ sine spēbus si corpa sint colerica: lz si sint flegmatica da m⁹ cū spēb⁹: vn̄ talia nō damus cū aq̄: qꝛ opꝫ cōfortare stōchū qꝛ debile est: modo aq̄ remolliret ⁊ debilitaret eū magis: q̄re ⁊c̄. hec Gentilis.

¶ Cibus aūt qui est ei vtilis est pullus in carbeꝫ ⁊ .iij. phiale vini post ipsum.

¶ Hic ponit cañ. de spāli cibo: ⁊ dicit ꝙ cib⁹ q vomētib⁹ est vtilis est pullus gardeꝯtaut ẜm aliam lr̄am carbeꝫ: ⁊ tres fiale vini post ipsuꝫ. Istū cañ. qdā volūt debere intelligi de cibo sumēdo an̄ vomitū: ⁊ dicūt ꝙ carbeꝫ vt sumiṫ apud auctores de ferculis est cib⁹ factus in pastello cū oleo: ⁊ tūc cā erit clara: qꝛ ꝑ oleū mollificat: ⁊ ꝑ pullū est boni nutrimenti: ⁊ sic habem⁹ intētiones supradictas. Alij volunt ꝙ intelligaṫ de cibo post vomitū: ⁊ h̓ ego puto verū ꝑ cōtinuitatē textus: ⁊ dicunt ꝙ carbē est idem qd̓ salsamētū factū ex reb⁹ aromaticis ⁊ stipticis: ⁊ tūc ēt cā est clara. Sed quō sumat tres fialas vini: dī cōiter ꝙ nō vult hanc absolute mēsurā sumēdā eē̄: lz dat intelligi ꝙ augeaṫ parūꝑ potus respectu cibi: qꝛ indigent restauratione cita: ⁊ hoc fit cū vino odorifero. Sed nō inueni integre quāta mensura sit fiala: dicit tn̄ Dy. ꝙ idem est qd̓ baiala ⁊ baiala est. ℥. 6. ⁊ semis.

G

¶ Et ille qdē q acetosuꝫ vomuerit ⁊ nō consueuit ⁊ in pulsu aliqd̓ signū febris habuerit: comestionē vsqꝫ ad mediū diē tardet: ⁊ ante ipsam aquā calidam rosaceā bibat. H

¶ Est alius cañ. in quo Aui. vult ꝙ qui vomit acetosum: qꝛ incōsuetus vomitui ⁊ fatigatus in vomitu ⁊ in ei⁹ pulsu apparet signū aliqd̓ feb. dꝫ tardare comestioneꝫ vsqꝫ ad mediū diē: ⁊ anteq̄ꝫ comedat bibat aquā rosataꝫ calidā. Cā aūt canonis est: qꝛ q vomit acetosuꝫ vomit frigidū humorē: ⁊ iō nō est verisile ꝙ ꝑ humorē sit calefactus sed ꝑ agitationē: ⁊ iō verisile est ꝙ feb. illa sit effimera ⁊ ꝙ status ei⁹ trāsibit in sex horis: ⁊ ita media die artificiali de dieb⁹ equinoctialib⁹ q sunt .12. hore: ⁊ tunc cibari poterit. Aqua aūt rosarū daṫ ad ꝯfortādū stōchū sua stipticitate ⁊ aromaticitate. Sed daṫ calida actu ne currat frigida actu stomacho debilitato ⁊ resoluto ne extingueret ei⁹ caliditatē nālem ⁊ ne multum debilitetur.

Scias ꝙ res acetosa q̄ euomiṫ qñqꝫ ē cibus aut pot⁹ ex se acetosus aut acetosat⁹ in stōcho vt lac ⁊ vinū q̄ i stōcho frigido frequēter acetosant. Et aliqñ ē acetosuꝫ flegma vl̓ in se acetosari ex ebullitione sicut succi fructuū post ebullitionē acetosant vel ex ꝓmixtiōe malī

¶ Cui āt acciderit vt cholerā vomat nigram ipsi⁹ stōcho spōgia aceto cal'o ifusa suppōaṫ.

I

¶ Dicit i isto can. ꝙ si accidat ꝙ vomat cholerā nigrā3 d3 supponere stōcho spōgiā infusā3 in aceto calido: ꝛ administraꝛ fomētatio cū aceto calido ad īcidēdū melācholicū humorē si qua ps remansit: aut ībibita: aut adherens stomacho: ꝛ vt sui stipticitate ꝯfortet stomachū: ꝛ administraꝛ in spongia leuitate ipsiꝰ: ꝛ q2 spōgia adiuuat resolutionē quā facit actualis caliditas aceti.

acetose. Et aliqñ ē melia vꝛ nālis q̄ q̄dā3 acetositate remissa pricipat vel adusta generata ex nāli: q̄ si subalis sit ē acrioꝛ valde sic acetū: vt dicit Auic. pᵒ pmi doc. 4. c. 1. ꝛc.

¶ Et meliꝰ qdē ē vt cibꝰ q ad vomēdū sumiꝛ diuersus: qm̄ cū ē vnꝰ qñq3 ip3 āplectiꝛ stōchus ꝛ i dimittēdo ip3 fit auarꝰ. ¶ Post vomitū aūt ipsiꝰ supfluū ꝯferūt aues pue ꝛ pulli cu3 āmbulare īcipiūt: ossa tñ suaꝝ extrēitatū nō cōcedat: q2 sūt grauia ꝛ i stōcho tardanꝛ.

K

¶ Ponit can. de cibo: ꝛ dicit ꝙ cibꝰ q sumiꝛ vt vomat d3 eē diuersus. Et cā est: q2 qñ est vnꝰ stōchus fit auarꝰ i retinēdo vt dictū est supra. S3 cibꝰ q daꝛ post supfluū vomitū sint aues pue ꝛ pulli cū ambulare īcipiūt: supple si sūt de genere pulloꝝ q nō ambulēt cū nascunꝛ: sicut multe aues: ꝛ nō debent comedi ossa sua: q2 sunt grauia ꝛ tardanꝛ in stōcho. Nā cū isti indigeāt cibo facilr digestibili nō mollificāte: ꝛ multi ꝛ boni nutrimēti: ista ꝯueniūt. Ossa aūt sui duritie sūt īdigestibilia: ꝛ iō nō debēt sumi.

¶ Et fac cum ingredi balneum.

¶ Ponit can. ꝙ qui supflue vomit ingrediaꝛ balneum: ꝛ verificaꝛ: vt supra de supfluo fluxu ventris.

¶ In hora aūt vomendi currat ꝛ exerciteꝛ ꝛ fiat vt laboret post vomat.

L

¶ Ponit can. de faciēdis i tpe vomēdi ꝛ vult ꝙ illa hora exerciteꝛ ꝛ currat: ꝛ h nisi alr vomat: aut nisi vomat supflue: ꝛ hic motꝰ adiuuat ad agitādū cibū ꝛ hūores q sunt in stomacho ꝛ ad nauseā3 ꝑpter hoc: ꝛ iō ꝯfert nisi in supfluo: ꝛ est snia gso. Cum volueris elleboꝝ ꝛc.

¶ Sitq3 hoc in media die.

¶ Dat can. in hora vomēdi: ꝛ dicit ꝙ vomat i medio die. Et cā est: q2 illi humores sunt tunc cōmoti ꝛ virtus excitata: ꝛ iō facilius pellunꝛ. Aliq tñ volunt ꝙ fiat vomitus illa hora: q2 illa hora temperata est forte cum non sit frigida: vt matutina: nec calida vt vespertina.

¶ In hora ꝑterea vomēdi op3 vt oculi ligentur suppositis pilis duabꝰ: deinde venter leui fascia temperate fascietur.

M

Hoc idē ꝑdocuit nob Rasis 4ᵒ Almā. c. d vomitu dicēs: est ēt obseruādū vt cū aliqs voluerit vomere duos pāniculos hᵒ in rotūditatē circumuolant ꝛc. ꝛ rō hᵒ ē q2 in vomitu oculi laborāt: ita vt q̄si exire videanꝛ a suis foueis: ꝛ iō dixit Auicen. circa finē hᵒ capl̄i ꝙ vomitꝰ corpi cōferat sed visui nocumentum facit. ꝑseruantur aūt per dictas pilas ꝛ ligaturas ab hiꝰ

¶ Dicit hic ꝙ due pile ligenꝛ sup oculos ꝛ fascienꝛ oculi: ꝛ altr fascieꝛ vēter leui fascia. Primū horū fit ꝑ ꝑhibere cursu3 humoꝝ ad oculos. Scōm ad fortificandū musculos ventris ꝑpellendo: ꝛ nō d3 multū stricte ligari: q2 multotiens impedirent.

¶ Res quoq3 q̄ vomitꝰ sīt ꝑparatorie sūt eruca ꝛ rasanꝰ ꝛ carica ꝛ calamētū mōtanū ꝛ recēs: ꝛ cepe ꝛ pori ꝛ aq̄ ordei cū fece sua ꝛ melle ꝛ pultes fabaꝝ cū dulcedie ꝛ vinu3 dulce ꝛ nuces cū melle ꝛ q̄ sīt eis silia: ꝛ micla q̄ scā ē ex pane azimo ꝛ olō: ꝛ melōes ꝛ cucumeres ꝛ eaꝝ scia: aut aliqd ex eoꝝ radicibꝰ tritis ꝛ i aq̄ isuꝛ cū dulcedie ꝛ hermodactyli ꝛ rasanꝰ.

¶ Narrat hic res faciētes leuiter vomere. ¶ Ubi nō ꝙ reꝝ facientiū leuiter vomere q̄dā faciūt irritādo ad nauseā ꝛ vomitū sicut abominatio: q̄dā irritādo ꝛ disponendo mām sicut icidēdo aut subtiliādo: q̄dā disponēdo meri ꝛ os stōchi: q̄dā attrahēdo humorē ad stōchū. Et nō dicunꝛ fortia vomitiua nisi q̄ ad stōchū trahūt. Et oia ista q̄ trahunt ad stōchū: nō dicūr vomitiua fortia: imo q̄dā mediocria sicut hermodactyli. S3 q̄ nō trahūt mā3 nō dicūr fortia vomitiua: ꝛ iō in istis si bn̄ examinenꝛ nō inuenies fortia vomitiua: aut debilia: aut mediocria: q2 q̄uis attrahant mām ad stōchū nō opanꝛ cū violētia accidentiū.

N

nocumentis quare ꝛc.

¶ Qui aūt vinu3 biberit inebrians ad hoc vt euomat: non incipiat vomere: donec adhuc parū bibat: sed bibat multum.

¶ Hic ponit q̄titatē vini qd̄ sumiꝛ gr̄a vomendi. Dicit ꝙ q sumit vinū inebriās. i. aptū inebriare gr̄a vomēdi non incipiat vomere dū adhuc parū bibit: imo bibat multū. Et ꝯsidera ex h itellectu ꝙ Aui. nō vult ꝙ debeat iebriari: s3 loqꝛ de vino potēti qd̄ est aptū iebriare: maxie autē verificaꝛ si cū poᵒ sua sit dulce. Et cā est: q2 cū paꝝ bibit nō est adhuc stōchus relaxatꝰ: nec multū bn̄ pata mā ad vomitū: s3 qñ vinū ē multe q̄titatis: tūc mollificat ꝛ agitat sapiora: ꝛ sui q̄titate grāt ꝛ leuat mala3 mām stōcho adherētē. ¶ Dubitaꝛ tñ hic: vtrū sit meliꝰ ꝑuocare vomitū cū vino q̄3 cū aq̄. Ubi nota ꝙ ꝯsiderāda est dispō stōchi ꝛ humoꝝ q expellēdi sunt. Nā stōcho multū frigido ꝛ hūore flegmatico peccante faciendus est vomitꝰ cū vino: q2 nō obest stōcho sua caliditate ꝛ icidit flegma q̄dā acuitate ꝛ abstergit: vbi aūt stomachus sit cholericus: aut humor peccans sit cholera: stat: imo est ita ꝙ melius est euāre cū aq̄: vt vult Gal. zᵒ de regimine sanitatis.

O

¶ Suchaba quoq3 cū bibita fuerit cū melle post balneū faciet vomere ꝛ soluet vētrem.

¶ Ponit rem in vsu alterius vomitus. s. suchaba. Et dī ꝙ suchaba est potus factus ex ordeo ꝛ aqua. Et dī ꝙ cū bibiꝛ cū melle facit vomitū ꝛ soluit vētrē: ꝑcipue si sumaꝛ post balneū: q2 balneū relaxat os stomachi. Cā est: q2 sua vnctuositate ꝛ virtute abstersiua ꝛ abominatione q̄dam mouet stomachum ad expulsionem ꝛ preparat.

P

¶ Amplius qui vomere voluerit non fortiter masticare debet prope ipsum.

¶ Dicit ꝙ q vult vomere nō d3 fortiter masticare: ꝛ hoc fit ne stomachus bn̄ ꝛ auide retineat ꝛ appliceꝛ cibo sumpto: ꝛ itelligiꝛ de cibo qui sumiꝛ gr̄a vomendi.

¶ Cū aūt aliqs fortē vult vomitiuū sumē sicut q fit ex elleboro ipm bibē d3 nisi fuerit qd̄ ꝑbibeat ꝛ post duas horas diei ꝛ postq̄3 stercus ab itestinis exierit. Et si cū pēna vomuerit: bn̄ erit: ꝛ si nō: moueaꝛ parūp: ꝛ si nō: in balneū mittaꝛ. Pēna quoq3 q̄ fit vomitꝰ inungēda ē ex aliquo qd̄ sit sic̄ oleū sisaminū.

Q

¶ Hic Auic. ponit can. in vsu fortis vomitꝰ: ꝛ l3 ministret regulas cognoscēdi vomitū iuuatiuū a nociuo: tñ hoc facit absq3 ordine: ꝛ iō pars ista diuidiꝛ vt precedens in tot partes quot sunt canones in dicta lr̄a. In pma ergo parte enumerat q̄uo sumendū est vomitiuū forte ꝛ q̄uo vomendum est cu3 illo. Et ponit. 7. ꝯditiones in his seruandas. Prima ꝙ si sumaꝛ vomitiuū forte sicut elleborus d3 sumi stōcho ieiuno vbi nō fuerit aliud ꝑhibens. Scda ꝙ sumaꝛ post duas horas diei. Tertia ꝙ sumaꝛ post euōnē vētris a stercore. Quarta ꝙ vomat p ipositione3 pēne in gula cū q̄ si vomat bn̄ erit. Quinta ꝙ si nō vomat h mō moueaꝛ paꝝ. Sexta ꝙ si motꝰ nō suffic̄ mittaꝛ i balneū. Septia ꝙ pēna vngaꝛ cū aliq̄ qd̄ sit sic̄ oleū sisaminu3. ¶ Ubi p ꝯsidera ꝙ dixit bibere dans itelligere ꝙ talia medicamina: q2 sunt abominabilia trāsglutiunꝛ sine masticatione: ꝛ illō large dī bibere siue illō sit in solida substā siue molli: vñ supra dicit ꝙ bibantur pillule. Dy. tñ dicit

A q̄ laborat ad docendū q̄ in forma apoçimatis ꝛ potabi li ꝛ fluxibili melius administrant̄ vomitiua fortia:q2 vt dicit facilius descendant remanēte virtute in ore stoma chi.Sed ego nō puto verū q̄ in forma potabili q̄ facili⁹ descendant cum supradictū sit q̄ illud pharmacū vomi tiuū fit secessiuū si detur in subā solida:q2 facilius descen dit:ꝛ hic non intendo aliter arguere:nisi q2 facilius ad su periora agitant̄ in forma liquida q̄ solida.℄ Sed circa p̄mā cōditionem cuȝ dicit̄ q̄ dȝ sumere ieiunus tale vo mitiuū:attende q̄ vna cā est:q2 vomitiuū debile nō dat̄ nisi ad educendū humorē q̄ est in stōcho:ꝛ talis facilius cum cibo exit vt supra dī.Sed forte vomitiuū datur ad attrahenduȝ a longinquo ꝛ īpediret̄ operatio sua per cō mixtionē eius cū cibo.Scda cā est:q2 cum sit plurimum res maligna nō dȝ sumi:ita q̄ aliqd ex ea penetret in ve nas:mō si cū cibo sumeret̄ transumpta pte cibi attrahet aliqd de vomitiuo.Tertia cā:q2 facta agitatiōe cito a sto
B macho pelleret̄ cū supnataret cibo.ꝛ sic nō retineret̄ suf ficienti tpe ad attrahendū illud qḋ attrahēduȝ est:ꝛ ēt q2 talis medicina nō opat̄ nisi reducat̄ ad actū a calore cor poris humani vt supra dictū est:ꝛ cibus īpediret opōnē p quā ad actuȝ reduceret̄.Cā aūt quā assignat Dy.sup h̄ est:q2 vomitiua fortia nō euāt nisi cuȝ forti motu:ꝛ for tior motus requirit̄ ad vomendū stōcho vacuo a cibo q̄ stōcho pleno.Judicio meo nihil est:qm̄qȝ fortia vomitiua faciunt fortē motū per quē ēt stōchus plenus facili⁹ eua cuat̄ q̄ vacuus.℄ Nota vlterius:q2 Aui.hic dicit:detur stōcho ieiuno nisi fuerit qḋ p̄hibeat.Tale autē p̄hibens qm̄qȝ est dispō medicine q̄ pp q̄dā nocumēta q̄ facit indi get vt det̄ cuȝ re cibali:aut qn̄ aliqd cibi est in stōcho vt p̄cipue elleborus albus:qm̄qȝ est ex pte nāe suscipiētis vt si eēt valde sensibilis stōchi aut debilis:qm̄qȝ ex pte acci dentiū vt si sumeret̄ in hora famis.Jn his.n.casib⁹ opȝ q̄ sumat̄ supra cibuȝ vt maiora nocumēta vitent̄.℄ Circa
C 2ᵐ cōditionē nota q̄ due sunt cāe pp q̄s forte vomitiuū dȝ sumi post duas horas diei.Prima:q2 dȝ sumi hora qua hūores nō sunt a somno imobilitati vt citi⁹ egrediantur. Nā cū pharmacū vomitiuū stet in stōcho in supiori pte agitat ꝛ icitat ad sui expulsionē:iō nō tādiu tenetur sicut secessiuū:ꝛ opȝ q̄ citi⁹ a se trahat̄:ꝛ iō dȝ eē post excita tionē ꝛ subtiliationē humoꝝ a lumine diei:ꝛ ne sumat̄ in hora vehementis caloris:dī post horas duas:q2 in estate qm̄qȝ dȝ fieri:ꝛ si amplius staret̄ esset hora nimiū calida. Scda cā est:q2 sumēdo illa hora accidit q̄ sit act⁹ vomē di circa meridiē vt pōt patere ex supradictis:q2 in tēpo re q̄tuor horarū cōiter cōplet suā opōnē.℄ Tertia cōdi tio est q̄ sit post fecū emissionē ab intestinis.Et cā est p̄ ne fecū agitatio sit cā aut putredinis aut motus eius ꝛ sui va poris ad loca nobiliora.2° ne oppilatio meseraicaruȝ ex fecibus faciat attractionē difficilē.℄ 4ª cōditio est q̄ vo mat cū positione penne in gutture:hec eniȝ est minima agi tatio possis ad vomitū excitandū ꝛ minime corp⁹ cōmo
D uens post medicinā assūptā:ꝛ iō ab illa icipiēdū est.Et h̄ p pennā itelligim⁹ ꝛ digitos ꝛ res alias mobiles in gulaȝ imittēdas cū vomēdi.℄ 5ª cōditio ē q̄ si pēne imissio nō sufficit dȝ moueri paꝝ:ꝛ h̄ vt fiat agitatio paulatim mo uēs mām versus sursuȝ.Sepe.n.cū subito ꝛ fortiter mo uet̄ mā vīus sursuȝ vt ascēdat stōchi ptes supiores clau dunt̄ ꝛ p̄hibet̄ incitatio ad vomitū.Sȝ cū paulatiȝ h̄ fit accidit q̄ vsqȝ ad meri ꝛ os ꝛ supiores ptes paulatiȝ cōi cat̄ nocumentū:ꝛ vn̄ mouet̄ ad expellēdū p os:ꝛ p viā nā lis subordinationis mouent̄ iferiora ad trāsmittendū ad os.Et in vide modū q̄ mot⁹ ꝛ nauigatio agitāt ad vomi tū in cōmēto afo.Cū volueris elleborū ꝛc.℄ Cōditio 6ª est q̄ mittat̄ in balneū nō q̄dē tn̄ vt diuertat̄ mā ab in terioib⁹ ad exteriora:sȝ vt mollificet̄ stōchus ꝛ relaxet̄

Dicit Serap. in aggregato re in cap. de oleo sisamino

os ei⁹ ꝛ mā subtilliet̄ ꝛ cōmoueat̄.Hec.n.ꝑparāt ꝛ incitāt ad vomitū plus q̄ leuis mot⁹.℄ 7ª cōditio est q̄ penna cū q̄ fit vomit⁹ est vngēda cū oleo sisamino:q2 est oleum multū mollificatiuū:ꝛ cū nō hr̄:loco ei⁹ vtimur oleo dul ci cōi aut oleo anbetino.Tu tn̄ in istis vide q̄ Aui.innuit q̄ vbi pēna imissa gutturi nō suffic̄ ad icitādū ad vomē dū suffic̄ leuis mot⁹ corpis:q̄ vī innuere q̄ leuis mot⁹ cor poris plus fac̄ ad vomitū q̄ pēna imissa gutturi:nisi ge velit q̄ post talē motū regrat̄ itez agitatio cū pēna:q2 tc̄ posset sustineri q̄ agitatio cū pēna ē fortior leui motu.

℄ Q: si incensio acciderit ꝛ angustia stōchi: det̄ in potu aqua calida ei aut oleū:qm̄ aut vomitū faciet aut vētrē soluet.℄ Ex eo pre terea qḋ ad hoc iuuat est stōchi ꝛ extremoꝝ calefactio:qm̄ hoc nauseam facit.

℄ Hic docet succurrere qbusdā accidētibus malis in his qui forte vomitiuū sumpserūt.Et dicit q̄ si alicui tali ac ciderit incensio.i.ingetado:aut angustia.i.mordicatio:suc currēdū est dādo i potu aquā calidā.i.tepidi caloris:aut oleū supple tepidū:q2 hec aut faciēt vomere aut soluent ventrē:ꝛ calefaciat extrema ꝛ stōchū:q2 h̄ faciet nauseā.
℄ Ubi nota p̄ q̄ p incensionē Auic.intelligit mordicatio nē:ꝛ per angustiā intelligit inquietudinē:que sequunt̄ hȝ dolorem.Et ideo sequit̄ post assumptionez vomitiui pp humoꝝ attractoꝝ ad stōchū malitiaȝ:aut pp pharmaci malā q̄litatē:aut pp vētositates q̄ multiplicant̄ vtute nō potente tā cito expellere per vomitū ꝛ p secessuȝ vt opȝ
℄ Scdo nota q̄ aq̄ calida sui lubricitate mollificat:ꝛ ca liditate anodina mitigat mordicationē ꝛ suis q̄litatibus tēperat ꝛ p̄mit pharmaci acuitatē ꝛ lubricādo fac̄ vt sur suȝ aut deorsuȝ citius emittat̄:ꝛ ēt dolorē mitigat ꝛ reddit stōchū aptiorē ad faciendū conatū p expellendo mām. Oleū aūt qḋ nauseatiuū est:est aptū ad faciēdū vomituȝ ꝛ medicine acuitatē reprimit:q2 vnctuosa reprimūt acui tatē acute medicine.℄ Sȝ dubiū vī quō stōchi ꝛ extre moꝝ calefactio sit nauseatiua.Nā supra de regulis solo nis vētris fm vnā expōnē in eo q̄ timet ne vomat medi cinam debent calefieri stōchus ꝛ pedes frigidi.Ex hoc q̄ vī q̄ hec calefactio potius hȝ p̄hibere vomitū q̄ facere nauseaȝ.℄ Hic r̄ndet Dynus duob⁹ modis.Primus est q̄ h̄ referat̄ tm̄ ad stōchi calefactionē:q̄ ppterea q̄ agi tat humorē in stōcho nauseā faciet:ēt q2 rarificat ꝛ debili tat supiora stōchi:puocato q̄ vomitu remouent̄ incensio ꝛ angustia pp ablationez cāe:ꝛ intelligit̄ de calefactione debili.Superius aūt intelligebat̄ de forti:ꝛ illa cōstringit ꝛ nō relaxat partes stōchi.Calefactio aūt extremorū nō facit vomitū:sed cōuenit in nr̄o casu faciēdo fluxū vētris ꝛ nō nauseaȝ.Scda r̄nsio est q̄ qm̄qȝ ista accidētia hic di cta fiunt:q2 medicīa agitat mām:ꝛ ēt stōchus est debilis ꝛ nō pōt expellere:calefactio aūt stomachi ꝛ extremoruȝ cōfortat stōchū:ꝛ iō p accñs est cā nausee:q2 facit virtutē fortē ad mouendū sursuȝ mām.Sȝ supra qn̄ timebatur de vomitu in medicina secessiua nō erat stōchus debilis imo fortis:sȝ mā inobediens motui deorsum ꝛ p calefa ctionē eliquata fiebat obediens.Ego puto q̄ supra Aui. in.c.allega.nō posuit q̄ dȝ stōchus frigidus calefieri ad p̄hibēdū vomitū:sȝ posuit:q2 h̄ est cōueniēs in ope phar maci siue secessiui siue vomitiui q̄ non pmittat̄ stōchus esse frigidus nec pedes:vn̄ nō dicit ibi q̄ semp in tali ti more sint calefaciendi:ꝛ hoc itelligo siue timeatur q̄ fiat vomitiua siue nō:hic aūt vult q̄ ista calefactio potius hȝ facere nauseaȝ ꝛ p̄cipue tepida relaxando stomachū.

℄ Cūqȝ medicina vomere faciens ꝑperaue rit ꝛ suā inceperit opōnē:vomitor quiescere

B
q̄ tale oleū est malus stōcho ꝛ destruit eū. Et Aui.in 2° can.c.de sisamino:dicit ēt q̄ est malus stō cho faciēs nauseā pter nā desiderij. Juuat ēt in pro uocatione vo mitus ex forti pharmaco.p⁹ q̄dē ablutio ne saporis ꝛ odoris ei⁹.2° sua vehemēti lenificatione: q2 lenit:vt ita dicam garga reonē:ꝛ p̄hi bet ipsū ab ex coriatione ex decursu phar macie ꝛ hūo ris acuti sug cam ꝛc.
F

Scias etiā q̄ ex assūptione aq̄ calide ma gis fiet puoca tio flux⁹ ven tris ex eo q̄ lenit stōchuȝ ꝛ facit medici nā descēdere: sȝ ex sūptione olei magis p uocabit vomi tus:ꝛ ȝ possit fieri ēt fluxus ventris:qua re ꝛc.

G

H

I debet τ odores bonos olfacere: τ eius extrema cōprimēdo sūt fricanda: τ parū aceti est ei in potu tribuendū: τ comedat maciana τ cydonia cum pauco masticis. ℭ Et scito φ motus facit magis vomere τ quies minus.

ℭ Hic dat cañ. qñ medicina vomitiua accelerat in operādo. Et dicit φ medicina qñ citi⁹ incepit facere vomitū solito: opꝫ φ vomitor faciat ista qnqꝫ vel aliqđ eorū. Primū φ quiescat. 2ᵐ φ olfaciat odores bonos. 3ᵐ φ faciat fricare extrema sua cōprimēdo. 4ᵐ est φ sumat in potu parū aceti. 5ᵐ φ comedat stipticū boni saporis τ odoris sicut maciana aut cydonia aut aliqđ de mastice. Addit in fine ad dandū cām vnius dicti φ motus facit magis vomere τ quies minus. ℭ Notādū ğ φ cū pharmacū vomitiuū accelerat suā operationē in faciendo vomere simul cum aliis rebus τ humorib⁹: ipꝫ ēt euomit. Et qꝛ sumit forte vomitiuū ad attrahēdos humores a longinquo: iō verisimile est φ tūc eductū sit anteꝗ̄ fecerit operationē suā: τ ideo medicus dꝫ cito conari ne nimis cito vomat: vt tādiu teneat φ puteꝫ opatū esse attrahendo illud qđ intendebamus ipsuꝫ debere ex̄ attrahere. Et p hāc cāꝫ nitit ad phibendū vomitum per hec qnqꝫ. Quoniam aūt hec qnqꝫ phibent de quiete dedit causaꝫ Auic. τ dicit 4ᵃ particula aфo. Cū volueris elleboruꝫ magis ducere. Et causa est: qꝛ humores nimis stimulant: τ ita quies opposito modo facit min⁹ vomere. Olfacere aūt bonos odores facit stomacho silēꝫ motū localē in ptibus facere ac si sapida deglutiant vt dixi pᵒ aфo. τ ideo stōchus cōstringit quo ad partē supiorē. Fricatio aūt diuertit vt nō percipiatur ita in stōcho nocumentū: τ ideo nō ita stimulat. Et acetum ꝯstringit ptes qbus obuiat ꝑcipue parū vt solūꝫ tangant supiora τ nō stōchi fundū. Reliqua patent quō phibeāt vomitū. Qꝛ si ꝯtingat vomitiuū accelerare suā operationē nō solū euādi sꝫ attrahendi: qꝛ fuerit nimis forte: dꝫ potari aliqđ qđ accelerat exitū eius τ vigorē ei⁹ frangat. Sed hoc dedit intelligi supra in solutiuo.

De aceto dicit Auic. 2ᵃ cañ. c. φ phibet ei fumos cū mā ex ad interiora τ repāuit moli eiā pharmaci τ ꝯstringit stomachū calefa cū vomitiuo ꝯfortat τ̄nit.

K

L

ℭ Et estas est tps in quo magis est digni⁹ vt in ipso fiat vomit⁹: φ si alicui necessari⁹ fuerit τ nō fuerit figure ipsius conueniēs: estas erit dignior hora vt in ea concedatur.

ℭ Incidenter hic docet q̄ hora est ꝯuenientior ad vomitū de horis anni: dicēs φ estas est hora dignior ad vomitū. Et iō si aliq fuerint inepti ad vomitum estas erit dignior hora: vt in ea deducāt ad vomēdū. Et pᵐ hoꝝ colligit ab Hip. 4ᵃ pticula aфo. illo aфo. Purgare qdē estate superiora τc. Et 2ᵐ intelligit φ si aliqs fuerit carnosus iste erit figure incōuenientis ad vomitū: τ silr hñtes habitū strictū pñficis vt dī supra. In istis ğ nō est administrandus vomit⁹ ita ꝯueniēter sicut in tpe in q̄ tpe vomit⁹ est facilior: τ qꝛ illō est estas: iō in illis q sūt talis figure opꝫ p faciēdo eos vomē expectare estatē nisi magna ꝯcurrat necītas.

Et nō est qꝛ in estate multiplicat cholera que petit ptes superiores: ea quo sit vt ꝯuenientius p supiora educat: ēt qꝛ est⁹ cōmouet τ subtiliat hūores inde vomitus pariores reddit: quare τc.

M

ℭ Et finiū vomitus longinquior fm̄ modū purgationis pme est stōchi soli⁹: τ nō itestinorū τ ad modū quidē purgationis scde capitis τ totius corporis. Ipsius vō attractio τ eradicatio est ab inferioribus.

ℭ Hic docet Aui. vñ vomit⁹ euāt τ attrahit. Et dicit φ finis. i. longinquior locus vñ euāt vomit⁹ fm̄ locū purgationis pme est solus stōchus. i. nō dꝫ p euare nisi a stōcho τ nō itestinis: τ purgat 2ᵒ caput τ totū corp⁹. τ ipsi⁹ attractio τ eradicatio est ab iferiorib⁹. ℭ Ubi nota φ p motū pme purgationis itelligit Aui. illū q fit p vomitū soluꝫ τ imediate mō ꝯstat φ p vomitū dū vomit mā nō expellit nisi a stōcho: purgatio aūt 2ᵃ nō itelligit φ sit post pmā sꝫ φ nō imediate: τ qꝛ per vomitū expellit illud qđ fuit attractū a longinquo. s. a toto τ a capite: iō dixit φ est corp⁹ τ caput p modū purgationis scde. Et tu ex hoc intellige φ id qđ est in itestinis nisi alio motu ad stōchum traheret nullo mō p vomitū expelleret: sꝫ h̄ dictū est supra. c. 4ᵒ. ℭ Nota 2ᵒ φ eradicatio qñqꝫ sumit p euonē de ꝓpinquo: τ hoc mō dcm̄ est supra φ vomit⁹ trahit ab iferiorib⁹ τ eradicat a supiorib⁹. Qñqꝫ aūt dī eradicatio remotio a loco vbi mā fixa erat sicut in radice: τ hoc mō vomit⁹ τ alie euationes eradicant ab inde vñ trahunt: τ vomitus eradicat ab iferiorib⁹: τ qñqꝫ a supioribus. Hic dant alij modi respondendi: de quibus nō curo.

N

ℭ Et tu qdē cognosces vomitū ꝯferētē ab eo q nō fecit iuuamētū: ex eo φ ipm sequit alleuiationis τ desiderij boni τ anhelitus τ pulsus bonitas τ silr ex dispōnib⁹ aliaꝝ virtutū. Eius aūt iceptio est nausea. Et deteri⁹ qdeꝫ malū qđ efficit ē mordicatio fortis i stōcho τ adustio si medicina fuerit fortis sicut elleborus: τ qđ ex eo sit: qñ incipit a saliua q̄ fluit: deide seqt ipaꝫ vomit⁹ multi flegmatis multotiēs: post quē seqt vomitus rei liqde tenacis. Mordicatio quoqꝫ τ dolor erūt māsiui: ita φ ad alia accñtia nō mutēt nisi i nauseā τ āgustiā. Et qñꝫ soluit ēt vēter: postea i hora quarta incipit qescere τ ad requiē declinat.

O

ℭ Hic ponit signa p que cognoscit vomit⁹ esse cōueniēs τ ꝯferens: esto φ fiat cū qbusdā accidētib⁹ malis. Nam hunc vomitū fortē fere est ipoīe sumere τ operationem debitaꝫ sequi absqꝫ labore. Et pᵒ docet signa significatiua bonitatē q̄ signa apparēt post operationem τ sunt ꝓportionabilia signis q̄ significāt bonitatēꝫ opationis solonis vētris. Et sūt alleuiatio corpis: bonitas desiderij. i. appetitus cibi: bonitas anhelit⁹: bonitas pulsus: fortitudo reliquaꝝ vtutū. i. digestiue τ expulsiue τ alia. Et si hñ cōsideres: qđ in h̄ est eadē q̄ dicta est supra i medicina solutiua: τ cognosces φ ista nō opꝫ eē i actu vomēdi nec statiꝫ post vomitū: sꝫ post qetē τ agitationē vomit⁹. Scdo docet q̄ malitia vtplm accidit in vomitu forti precedēte vt dꝫ τ nō excedēte mēsurā nocumēti cōiter expectati i eo. Et dicit φ incipit opatio a nausea τ postea deteri⁹ maluꝫ qđ efficit est mordicatio fortis i stōcho τ adustio. i. dolor adustiuus sicut qñ medicīa est fortis sicut elleborus: τ incipit pᵒ educi vomitu saliua: post seqt vomitus flegmatis multi: post illud flegma seqt vomit⁹ rei tenacis liqde: τ in h̄ dolor τ mordicatio fiūt māsiui. i. stātes ita φ nō mutabunt ad alia accñtia nisi ad nauseā τ angustiā. Et p angustiam intelligit Hy. subuersionē aīe. Qñqꝫ ēt accidit in exhibitione taliū φ sequit fluxus vētris: τ post in hora 4ᵃ ab illa in q̄ fuit assūpt⁹ vomit⁹ icipit dclinare ad requieꝫ τ qescit mot⁹ ille pharmaci: τ h̄ totū itelligat vt in pluribus: τ vomitus pcedēti eo mō q expectat post assūptionē fortis vomitiui. ℭ Circa pᵐ nihil vr̄ addēdū nisi φ quēadmoᵐ ex exhibitiōe pharmaci ꝯtigit aliqñ φ alleuiatio statiꝫ post eius opōnē debitā nō sentit: ita pōt ēt aliis modis τ cāis accidere in vomitu. ℭ Sꝫ circa 2ᵐ puto φ q̄ agitatiōe stōchus expellit ad vomitū pcedit h̄ necītate inclinatio ad vomitū q̄ dī nausea: plurimū ēt pcedit motus stōchi absqꝫ expulsiōe que dī subuersio aīe. Sed de subuersione nō opꝫ. Nā possibile est φ primū motū sto-

P

Q

Circa pᵐ hoc est circa vomitū ꝯferētē: vñ dixit Hip. 2ᵒ pnosticoꝝ φ vomit⁹ laudabilis ē ille cui flegma admixtum fuerit

A machi ad vomẽdũ sequeꝛ expulsio corpulẽti:ꝛ sic sit vomit⁹ pm⁹. Sʒ mordicatio fortis ꝛ adustio accidit a qualitate pharmaci vtplm: ẽt põt esse a q̃litate humoris acuti attracti ad stõchũ. Rõ aũt q̃re incipit euãri salina est: q2 plurimũ talis humiditas cõtineꝛ in oꝛe stomachi ꝛ in capite ei⁹ ꝛ in radice gutturis nãliter:q̃ agitata p pharmacũ ꝛ aliqñ p agitationẽ man⁹ facile pelliꝛ cũ sit in via:ꝛ cum hoc ex mõ substãtie sit parata ad expulsionẽ. Plurimuʒ aũt talia vomitiua faciũt 2° loco vomere multũ flegma. Nã fortia vomitiua plurimũ respiciũt flegma:ꝛ cuʒ h̃ ẽt stomachus est ei⁹ lacuna. Sed ꝯtingit aliqñ pelli multã cholerã:ꝛ iõ dicit Auic. plurimũ:ꝛ nõ dicit semp. Et quia ista vomitiua danꝛ ad euandũ humores difficilis euacuationis q sunt tenaces:ꝛ iõ vtplurimũ p ea isti humores euacuanꝛ:ꝛ euanꝛ liquidi: q2 nõ pñt anteq̃ eliquenꝛ euãri: sʒ euanꝛ in vltimo: q2 sunt magis resistentes. Et posset hic ordo ex qbusdã accñtib⁹ variari varijs causis.

B ℭ Sed attende pmo ꝙ ipse dicit ꝙ mordicatio ꝛ doloꝛ sũt mãsiui:ꝛ nõ mutanꝛ ad alia mala accñtia nisi ad angustiaʒ. Sed tu posses dicere Aui. statim dicit ꝙ malũ est ꝙ magnificeꝛ angustia. Si ergo ad angustiã deducit erit vomitus malus ꝛ nõ ꝯferẽs. Ego puto ꝙ cogitatio hui⁹ difficultatis fecit Dy. per angustiã intelligere subuersionẽ aleꝛ: hoc mõ intelligendo nõ est angustia de accidẽtib⁹ malis: q2 est minoꝛ mot⁹ q̃ vomit⁹. Ego aũt puto ꝙ cũ mordicatione ꝛ adustione stõchi plurimũ est angustia ꝑprie accepta:ꝛ iõ Aui. dicit ꝙ nõ ꝑmutanꝛ in vomitu cõferẽte nisi ad angustiã. Cũ aũt ꝙ angustia est malũ ꝛ de accidẽtibus mali vomit⁹ dꝛ ꝙ qñ est multũ intensa ꝛ associata cum alijs q̃ statim dicet est de accidentib⁹ mali vomitus nõ semp:imo doloꝛẽ ꝛ adustionẽ plurimũ comitaꝛ. Nec puto ꝙ per angustiã intelligat Aui. abominationẽ. Qd ẽt dicꝛ ꝙ qñqʒ soluiꝛ venter: est: q2 cũ stomachus cõprimitur accidit aliqd emitti p iferi⁹ orificiũ: aut q2 pharmacũ vomitiuũ trahit ad intestina:ꝛ cũ pro pte magna est expulsiua: nõ est potens expulsiuã intestinoꝝ vincere: q2 iclinat p viã illã expellere:ꝛ iõ accidit in fine opõnis vomitiui.

C Circa vltimũ aũt qd dꝛ ꝙ hora 4ᵃ declinat ad quietẽ: intelligiꝛ vtplm fm varietatẽ vomitiui ꝛ nãe corpoꝝ.

Hic 2° pnosticoꝝ sic loquitur de malo vomitu. Uomitus sic incus porri vel viridis vl plũbe⁹: aut niger: malus est. Si oĩs⁹ istis infe(r)⁹ fuerit moꝛ (t)ifer... est. Hic ...maius ẽ in q̃cũqʒ vomitu: malum est ꝛc̃.

ℭ Malũ aũt est vt vomitus non ꝑueniat:ꝛ magnificeꝛ angustia ꝛ accidat tensio ꝛ egressio oculoꝝ ad exterioꝛa ꝛ fortis rubedo i eis vtrisqʒ ꝛ sudoꝛ mult⁹ ꝛ iterfectio vocis. Si g̃ alicui acciderit nisi ei subueniaꝛ ꝑueniet ad mortẽ inde. Illud aũt quo ei succurritur est enema ꝛ dosis mellis cum aqua calida:ꝛ in potu ei dare olea in qb⁹ tyriace virtus existit sicut oleuʒ de lilio. Et labora donec vomat: q2 si vomuerit nõ suffocabiꝛ:ꝛ adhibe etiaʒ enema qd sit apud te preparatum.

D ℭ Docet hic Aui. cognoscere vomitũ qui est malus:ꝛ cuʒ peioribus accidẽtib⁹ q̃ dꝫ. Et primo facit hoc dicens ꝙ est malum ꝙ sumpto vomitiuo nõ ꝑueniat vomit⁹: sʒ magnificeꝛ angustia ꝛ tensio accidat. s. faciei ꝛ gutturis ꝛ tot⁹ corpis ꝛ egressio oculoꝝ ad exterioꝛa ꝛ fortis rubedo in eis vtrisqʒ ꝛ sudoꝛ multus ꝛ iterfectio vocis. Et raro fit ꝙ si hec acciderint ꝛ non subueniaꝛ patiens moriatur. 2° dicit ꝙ qñ hec acciderint illud p qd succurritur est enema cũ exhibitiõe mellis cũ aq̃ calida in potu. Tertiũ est dare in potu olea lenificatiua: in qbus existat virt⁹ tyriace sicut oleũ de lilio:ꝛ laborare ad faciẽdũ ꝙ vomat: q2 si vomuerit nõ suffocabiꝛ. Et tandẽ repetit ꝙ administreꝛ enema qd dꝫ esse paratuʒ apud te ne qñ indiges sit oppoꝛtunũ ꝑparare ꝛ tps iterponere in eius ꝑparatione.

E ℭ Nõ ẽ ꝙ pharmacũ vomitiuũ ꝑmanet plurimũ in superiori pte ꝛ trahit ad supioꝛa:ꝛ conat⁹ est nãe ad expellẽdũ p supioꝛa:ꝛ iõ p suas q̃litates cũ stet in loco vicino cordi ꝛ spũalib⁹:ꝛ p modũ motus q est ad supioꝛa cõprimẽdo diaphragma ꝛ sua spiritualia mẽbra cõicanꝛ accidẽtia sua cordi ꝛ mẽbris spũalib⁹ ꝛ fiunt mala ꝛ piculosa ꝑsertim cũ diu moraꝛ ꝛ nõ euãꝛ nec ipʒ nec mãe ad stõchũ attracte. Ex qb⁹ reb⁹ pʒ cã accñtiũ q̃ hic ponunꝛ ꝛ cã periculositatis. Et si cũ istis adiungas ꝙ talia vomitiua sũt fortiũ q̃litatũ:ꝛ ꝙ os stomachi in quo maxie ipꝛimũt cũ sint ibi est plurime sensibilitatis ꝛ cõitatis cum corde ꝛ cerebro res erit clarioꝛ. Tensio enim accidit aut conatu forti oium neruoꝝ ad expellendũ nociuũ per cõitatẽ stomachi: aut musculoꝝ pectoris ꝛ ventris motiuoꝝ stõchi subordinatoꝝ. Egressio oculoꝝ accidit multis humorib⁹ motis pp fortẽ motũ ꝑtiuʒ pectoris versus supioꝛa ꝛ silr rubedo ꝛ silr interfectio vocis pp nocumentũ diaphragmatis: sudoꝛ aũt multus ex fortissima agitatione toti⁹. Et pʒ ꝙ q2 mot⁹ isti sũt iuxta cor: accidit inde mors nisi subueniaꝛ.

F ℭ Scdo nota ꝙ istis accidẽtib⁹ vere subuenitur remouendo cãm: q2 faciendo pharmacũ ꝛ malũ humorẽ educi p iferioꝛa cũ clysteri: aut p supioꝛa cuʒ ꝑuocatione vomitus. Aut 2° remoueꝛ ꝑmutãdo mãm ꝛ medicinã a loco nobili ꝛ multi sensus ad ignobile sicut ab oꝛe stõchi ad fũdũ:ꝛ fit cũ melle ꝛ aq̃ calida abstergẽdo ꝛ lubricare faciendo. Aut 3° malã q̃litatẽ remouẽdo pharmaci qd fit cũ oleis in qb⁹ est virtus tyriace. i. virtus resistẽdi male q̃litati pharmaci q̃cũqʒ sit illa: vt oleũ de lilio aromaticitate sua. Sʒ qñqʒ facim⁹ cũ eo i q̃ plures istoꝝ modoꝝ subueniendi ꝯiunganꝛ: vt est oleũ qd labificãdo medicinã ꝛ nauseã faciẽdo ꝑparat expulsioni ꝛ aromaticitate resistit male q̃litati:ꝛ ita disponẽdo mẽbra vt min⁹ ledanꝛ. Et in clysteri sunt intentio euandi: disponẽdi iferi⁹: resoluendi vẽtositates: mollificãdi mẽbra. Et põt ẽt eẽ intẽtio tyriacalis:ꝛ iõ Mesue intentione 3ᵃ. c. 11. verũ inquit in oibus his ꝯfide ꝛ expecta maius iuuamentũ ex clysteribus: tñ nõ est dimittenda ꝑuocatio vomitus: vt patebit per ea que dicenꝛ in vltima parte huius capituli.

G ℭ Et egritudines qdẽ q̃ sũt digniores eo vt in eis fiat vomit⁹ sũt chronice sic hydropisis ꝛ epilsia ꝛ melia ꝛ lepra ꝛ podagra ꝛ sciatica.

ℭ Hic enumerat egritudines in qbus dignũ est vt fiat vomitus. Et dicit ꝙ sunt egritudines chronice sicut hydropisis ꝛ melãcholia epilepsia lepra ꝛ podagra ꝛ sciatica.

Q.I. ℭ Circa quã põt cadũt aliqne difficultates. Pma: q2 nõ vꝫ ꝙ vomitus magis ꝯferat in chronicis q̃ in acutis egritudinib⁹: qd ꝑbaꝛ: q2 in illis egritudib⁹ magis ꝯfert vomitus: q̃rũ mã ꝯueniẽti⁹ euaꝛ vomitu: sʒ iste sunt pendẽtes a cholera ꝛ ille sũt acute: g̃ magis cõfert in acutis.

Q.II. H ℭ Scda difficultas: q2 nõ vꝫ ꝙ vomitus ꝯferat epilepsie ꝛ melãcholie cũ Halyabbas pmo sermone practice dicat nõ conuenire vomitũ partibus superioribus: item q2 mã manet ad tale membrum constat ꝙ non ꝯuenit.

Q.III. ℭ Tertia difficultas: q2 dicit vomitũ cõuenire leprosis: sʒ videꝛ ꝙ non: q2 purgatio cũ pharmaco nõ cõuenit vtentibus malo cibo: sed leprosoꝛuʒ corpoꝛa sunt huiusmodi vt pʒ tractatu 3°. c. vltimo. ergo ꝛc̃.

ℭ Ad primaʒ rñdeꝛ notãdo ꝙ in egritudinib⁹ acutis corpus est inflãmatũ ꝛ paratũ p motũ ledi:ꝛ iõ mot⁹ fortis nõ põt administrari sine notabili nocumẽto. Et q2 illaꝝ mã nõ multũ resistit pharmaco:ꝛ iõ põt euãri ꝯuenienter p fluxũ ventris. Et ob hãc cãm pertim q2 nocumẽta vo-

I mitus maiora sunt in eis:ptim qz nõ ita cogunt vel pharmacia nõ ita in eis cõperit eũo cũ vomitu. Sz in chronicis est ecõtrario:qz cũ nõ sint multe calitatis:idõ nõ timetur inflãmationis magnũ nocumentũ:ꝛ qz multaꝝ taliũ mã nõ euaẽ facile nisi pharmaco multũ violẽto:idõ cogit necessitas multotiens ꝛ ꝯsentit nã ꝛ egritudines ꝙ in eis fortis vomit⁹ administreẽ. Ex hoc pz:qz loquẽdo de vomitu forti:vt loqẽ Aui. ꝙ magis in chronicis ꝯuenit morbis. Nec valet argumẽtũ. Cõuenientius mã cholica euaẽ vomitu ꝗ̃ flegmatica vel melãcholica. ergo cõuenit qñ facit acutã egritudinẽ:qz iflãmat:ꝛ ꝑ nunc iflãmatio quã faceret vomitus est suspecta:sed in dispõne sanitatis mã cholica ꝯueniẽti⁹ ꝛ facilius euaẽ vomitu ꝗ̃ alia mã aliquã partibus. Aliter tñ posset dici ꝙ in aliq̃ egritudine magis cõuenire vomitũ põt intelligi duob⁹ modis. Uno mõ:qz vomit⁹ ꝑ mã illa euanda fit facili⁹ ꝛ cũ minori nocumento. 2⁹ mõ:qz minus secure põt vomitus dimitti. Primo mõ in multis egritudinibus de cholera nõ acutis ꝯueniẽtius fit vomit⁹:qz mã eaꝝ facili⁹ ꝛ cũ minori nocumẽto euaẽ. Nõ eniz est ipossibile mãm acutã facere egritudinez nõ acutã qz nõ difficilez. Preterea nõ est inconueniens esse egritudinẽ cholicã nõ acutã ꝛ nõ chronicã de dulci flegmate qđ vomitu educiẽ. Sed 2⁹ mõ ꝯueniẽtius administraẽ vomit⁹ in chronicis:qz nõ dimittiẽ nisi cũ maiori nocumento. Nã ille egritudines nõ acute in qb⁹ mã est facilis euationis possunt absqz vomitu cũ fluxu vẽtris curari:cuz mã obediat leui medicine. Sed ille chronice de qbus hic dicim⁹ nõ possunt aliter curari:aut cũ maxima difficultate aliter curanẽ:ꝛ sic pz argumẽti ad opp^m solo.

K Nõ tñ clariꝰ est cẽt dõz ꝙ cũ egritudies acute sublilã bũoꝝ sint vt in plurib⁹ febrilis:idõ non cõperit in eis ꝓuocatio vomitus cũ forti vomitu ne violẽtia motionis vomit⁹ ꝛ supercalefaciõe pharmaci vomitiui febris incendaẽ materie i cauſo mĩ ꝛ et ꝯtinuis ꝯ̃ in interpolatis põt simul ꝑ ꝓuocari vomitus cuz penna aut cuz digito ori iposito vl cũ aqua calida ꝛ oleo cõmixta ꝛc. L

Ad scđaz difficultatẽ dĩ ꝙ lz nõ fiat epilepsia aut melancholia nisi nocumẽto cõicato capiti:tamẽ radix male mãe a qua h nocumẽtũ fit qñqz est in ꝑtib⁹ stõchi ꝛ sibi vicinis:vt in epilepsia q̃ vocaẽ stomatica ꝛ in melia mirachia. Nõ dĩ ꝙ vomitus nõ ꝯfert istis nisi qñ sunt per cõitatẽ cũ ꝑtib⁹ inferiorib⁹ in qbus est radix mãe. Halyabas aũt intellexit de illis que nõ sunt ꝑ cõitatẽ. vñ etiam Aui. parũ infra dicit ꝙ vomitus nocet epilepsie capitis. Ad tertiam difficultatez dĩ ꝙ in lepra cõfirmata non cõfert vomitus nec alia fortis euatio:lz in non ꝯfirmata ꝯfert vt hz sumi tertia quarti. Sz quãdo dz purgari opz ꝙ vtatur bono cibo. Et si ẽt exolutaẽ:non tñ sequiẽ ꝙ nõ dz purgari ꝓpter iuuamentum maius.

Uomit⁹ p̃terea cũ suis iuuamẽtis plerũqz affert egritudines sicut qñqz gnãt surditatẽ.

Hic dicit in gnãli. Et si vomitus habeat facere iuuamẽtum tñ facit quasdam egritudines ꝛ precipue surditatem:ꝛ hoc qz mouet materias versus caput.

Amplius minutio nõ est cũ eo cõtinuanda sed tardanda tribus diebus ꝛ precipue si in ore stomachi fuerit humor.

M Ponit can. in cõiunctione vomit⁹ ꝛ flebothomie:dicẽs ꝙ minutio. i. flebothomia nõ est cõiungenda cũ vomitu: imo opz ꝙ tardeẽ duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹:ꝑcipue si humor fuerit in ore stõchi. Et cã est qz duos fortes mot⁹ inflammantes ꝛ virtutẽ ꝓsternentes nõ debemus inuicẽ ꝯiungere. Cuz aũt humor est in ore stomachi ne fiat attractio humoris illius in venas est cauenda minutio:ꝛ etiã ne os stomachi debiliteẽ nimiũ:cuz ex flebothomia ꝛ vomitu debilitanẽ:ꝛ ẽt ne accidat cõmotio fortis illius male materie in ore stomachi:quaz cõmotionẽ sepe sequitur syncopis:vt diceẽ in caplõ de flebothomia.

Uomit⁹ quoqz multotiens fit difficilis ꝑꝑ humoris subtilitatẽ. Ipse igiẽ est ingrossandus potu sauich ꝛ granis granati.

Docet can. quẽdã spãlem:dicens ꝙ multotiens est difficilis vomitus ꝑꝑ subtilitatẽ mãe:ꝛ tũc mã est ingrossanda cũ potu sauich. i. ptisane q̃ est facta cũ granis granatorũ:ꝛ h est eõe cum mã peccat subtilitate:ita vt sit inobediens euationi:ꝙ debet ingrossari vt diciẽ supra.

N Sauich ꝛ sausich noia sunt arabica synonyma gnãlia ad ordeũ fractũ siue triticum ꝛ ad oẽs fruct⁹ ꝯtritos cũ mixta aqua coctũ:ꝛ idõ aliqñ inueniunẽ i libris sauich ordei sauich tritici: sauich pomoꝝ:ꝛ sauich prunoꝝ sauich granatoꝝ ꝛc. hmõi. intellige ergo h ꝑ sauich ex granis granatoꝝ factũ:granatoꝝ enĩz grana cũ aq̃ ꝯtusa ꝛ i potu de ta cholerã sbtilez nimis ꝯspissant vel intellige per sauich ordeum fractũ ꝯtritũ bis granis aut succo coꝝ qđ inspissat ꝛ ingrossat cholerã:ꝑmo per substam ordei:scđo ꝑ qualitatẽ succi mali granati ꝛc. P

Et scito ꝙ exit⁹ male rei ꝑ iferiora post vomitũ est signũ ꝙ illud qđ faciebat fastidium descẽdit inferius. Et vomit⁹ post ascellationẽ est signũ ꝙ est ex accidẽtibus ascellandi.

O Hanc partẽ introducit Dy. ꝙ Auic. comparat vomitũ ad solonem vẽtris ꝛ ecõtrario ponẽdo duas ꝯclusiones. Quaꝝ ꝑma hec est. Solutio vẽtris ꝑ quã educiẽ mala res ꝑꝑ quã appebat vomitus necessarius excusat a vomitu. verbi gra. si propter fastidium aut morsum cordis aut oculoꝝ tenebrositatẽ sine febre apparet vomit⁹ necessarius:multotiens ꝑ fluxũ ventris per quez res mala egrediẽ:purgaẽ corpus a causa coꝝ accidentiũ ꝛ excusamur a vomitu:ꝛ id qđ Aui. post vomitũ dicit dz intelligi postq̃ vomitus apparuerit necessarius. Scđa cõclo: multotiens vomitus post necessitatez solutionis ventris excusat ab ea pz:qz per talẽ vomitũ multotiens euaẽ illđ qđ debuisset euari ꝑ solonẽ ventris. verbi gra lumborum dolor vel genuũ grauitas in qbus vniuersalr putaẽ iuxta dicta 4⁹ aforismoꝝ necessaria solutio ventris ꝛ vomit⁹ aliquãdo excusat ab ea. Ego autẽ puto ꝙ iste ꝯclones sint vere:sed Aui. nõ intendit eas:qz suus modus loquendi h nõ denotat cũ dicit est signũ ꝛ nõ dicit est cã remotionis vt intendunt ꝯclones Dy. Ideo dico ꝙ multotiens accidit fastidium ꝛ vomitus ꝛ parato multo vomitu siue artificialiter siue nãliter ꝯtingit ꝙ per secessum egreditur humor malus aut mali odoris aut male spẽi sicut cholera vitellina vel prassina:ꝛ significant tũc ꝙ mã q̃ erat ꝑ cã fastidii circa stõchũ descendit ad iferiora. Et nõ puto ꝙ sit necessariũ signũ:imo dupliciter est:ita ꝙ raro cõtingit ꝙ sint multe mãe:ita ꝙ oporteat post vomitũ cito euari a nã aliã mãm deorsuz. Sed sicut in cholica passione multotiens ꝛ infert⁹ ꝛ supius euatur mã que est cã fastidii:ita putandũ est duplicem mũ esse cũ post vomitũ sequaẽ solo ventris. Et ꝓportionali mõ intellige scđam ꝯclusionẽ.

Hora preterea vomendi in estate melior cã doloris in meridie est.

Q Hic docet meliorẽ horã vomẽdi in estate:ꝛ attende ꝙ hic inueniẽ duplex lra. Una dicit ꝙ cã doloris:alia ꝙ cã caloris:ꝛ vtraqz tolerari põt. Dicit ẽ ꝙ melior hora vomendi in estate est in meridie cã doloris ẽm vnaz lrãm: aut cã caloris ẽm aliaz lrãm. Sed vtroqz mõ cã est vna: qz in meridie ꝓpter caliditatẽ humores sunt magis mobiles:ꝛ ista hora qua humores sunt mobiles dz ꝓuocari vomitus:qz est euatio difficilior ꝗ̃ solo:ideo respectu caloris adiuuantis dz fieri in meridie. Sed si fiat vomitus ad sedandũ dolorẽ ꝛ ad diuertendũ:tũc etiaz in meridie magis iuuabit:ꝛ vtroqz modo verificatur.

Et vomitus corpori confert:sed visui nocumentum facit.

Hic cũ iuuamẽto vomit⁹ exprimit nocumentũ spãle:ꝛ dicit ꝙ q̃uis vomit⁹ ꝯfortet corpus totuz:tñ facit nocumentũ in visu. Et cã est qz circa oculũ ptes sũt lasse:ideo multũ recipiũt de humore q ad supiora moueẽ:vñ supra habitũ est ꝙ fascienẽ oculi in hora vomitus:ꝛ istoꝝ humoꝝ cursus ad oculũ nocet. Nota tñ ꝙ multotiẽs vomitus facit iuuamẽtũ mai⁹ nocumẽto:puta qñ visus esset lesus ꝑꝑ malã mãm in stõcho ꝛ ꝑtibus iferiorib⁹ cõtentã.

Amplius

A ℭ Ampli⁹ faciēdū nō est vt pregnās vomat: qm̄ sup̄fluitates corpis ipsi⁹ in ea nō egrediētur. ℭ Et vomitus ⁊ labor eā ad estuationē perducēt: faciendū est igit̄ vt qescat. ℭ Alij v̄o quibus accidit vomitus sunt iuuandi.

ℭ Hic docet in vltimo cañ. isti⁹ ca. ⁊ est itēno Aui. ꝙ lȝ in nō pregnantibus cū accidit eis vomitus sūt incitande ad vomitū: qr̄ p illud purgant̄ ⁊ euāt̄ cā vomitus ⁊ fastidy. Hoc tamē nō est faciēdū in pregnantibus. Et cā est: qr̄ p vomitū nō purgāt̄ ab humore q est cā fastidy: cū ille nō sit saltē s̄m multas partes: nisi in venis ⁊ nō euāt̄ nisi a pharmaco vomitiuo euāte fortiter: ⁊ nō p solā incitatione ad vomitū: nō faciēdū est ꝙ qescāt a vomitu: qr̄ ⁊ si p illud aliqd̄ habeat̄ iuuamētū: maius tñ h̄rit nocumētū: qr̄ p vomitū ⁊ laborē q ē in eo ducūt̄ ad estuationē. Et Hy. intelligit ꝙ p̄gnātes nō debēt vomere vomitu forti: qm̄ vomit⁹ debilis eis p̄cedit. Et vos p vomitū fortē intelligatis tā vomitū q fit cū pharmaco forti euāte expoluendo: ⁊ hūc oȝ phibere ex cañ. gn̄ali ꝙ p̄gnātes nō sūt purgāde cū forti pharmaco ꝙ̄ vōitu q fit cū magno conatu vt cū pēna vel cū alio mō laborioso sine pharmaco solutiuo. Et s̄m h̄ ego puto ꝙ Aui. itelligit ꝙ estuatio ⁊ labor superant in malitia iuuamētum euōnis. Sed qm̄ leuiter pōt fieri vomitus rei contēte in cōcauo stōchi cōfert. Et tu ex hoc intelligis causam quare Aui. 2i⁹ tertij. ca. de regimine pregnātium: ⁊ Rasis 4° Almāsoris proportionali capitulo non docent quomodo eas puocare ad vomitum: sed ꝯfortare cū stipticis ⁊c̄.

Scias tñ ꝙ si vomit⁹ ex aliq̄ sua cā fit p̄gnāti necessari⁹: puta qr̄ sēpit aliqd̄ venenū: vel qr̄ sursum ebulliāt furiosi humorib⁹: tūc⁹ sibi fit in medijs mēsibus p̄gnationis scȝ 4° 5° ⁊ 6° ꝙ̄ in trib⁹ p̄mis vl' vltimis ꝯsidōes. n. seu ligamēta qb⁹ appēdūt pānicul' fetus p̄ficientur ēnarū inficis sūt fortiores ī medijs mēsib⁹: iuxta illō hip. 4° afo. afo. il lo. Pregnātes purgare si ꝯueniēt a q̄rto vsqȝ ad septimum ⁊c̄. Et p videas q̄ dicit Gal. i cōmēto: quare ⁊c̄.

ℭ De eo qd̄ agere dȝ ille q vomit. Capl. XII.

Cum ille q vomuerit a suo vomitu euaserit os suū ⁊ faciē p⁹ vomitū abluere dȝ ex aceto aq̄ pato: vt grauitas q̄ q̄nqȝ capiti

B accidit remoueat̄. ℭ Et parum masticis cū aqua macianorū bibat. ℭ Et caueat sibi a comestione ⁊ potu aque ⁊ diu qe

C scat. ℭ Et ipsi⁹ inūgāt̄ hypocūdria. ℭ Et igrediat̄ balneū ⁊ abluat se velociter ⁊ egrediat̄. ℭ Et si necessariū ei fuerit dare ad comedēdū sit res boni saporis ⁊ bone substantie ⁊ velocis digestionis.

ℭ In p̄cedēti caplo habuimus cañ. de vsu vomitus. Hic habemus cañ. in vsu annexorū vel regulā seruādā in annexis vomitui. Et sunt q̄nqȝ. Primū est qd̄ dȝ facere ille q vomit sine alio nocumēto. 2ᵐ est de iuuamentis vomitus. 3ᵐ est de impedimētis ⁊ nocumētis vomit⁹. 4ᵐ de

D succurrēdo dispōnib⁹ accidentiū vomētis dū vomit vel est in ppinqua dispōne vomendi. 5ᵐ de succurrēdo ei in q̄ sup̄fluit vomit⁹. 2° ibi. ⌊Hip. p̄cepit.⌋ 3° ibi. ⌊Sup̄flu⁹ vomit⁹.⌋ 4° ibi. ⌊De phibitiōe.⌋ 5° ibi. ⌊Fiat vt.⌋ In presenti ca. Aui. p̄cepit sex. ℭ Primū ꝙ qm̄ ē cōplet⁹ vomitus dȝ ablui facies cum aceto ⁊ aq̄ rosata: vt remoueatur grauitas capitis: ⁊ remouet illā grauitatē ista ablutio tēperādo calorē ⁊ repercutiēdo. ℭ Scd̄ȝ est ꝙ statiȝ bibat parū masticis cū aq̄ macianorū habētiū stipticitatē: infra tñ cytoniorū stipticitatē. Et aqua eor̄ est succus eor̄ depuratus: ista eñ sui stipticitate ⁊ aromaticitate ꝯfortant stōchū relaxatum in vomēdo. ℭ 3ᵐ est ꝙ caueat a potu aq̄ ⁊ a comestione: qr̄ stōchus debilitat⁹ nō bn̄ digereret ⁊ grauaret̄ ⁊ relaxaret̄ p aquā. Et h̄ intelligat̄ tpe ppinquo actui vomēdi: ⁊ totū ē dcm̄ in p̄cedēti cap. ℭ 4ᵐ tñ vt qescat ⁊ pauset a labore: ⁊ vngāt̄ hypocūdria cū oleo tepido ⁊ musculi vētris q laborauerūt in vomitu lassitudine diminuant̄. ℭ 5ᵐ est ꝙ ingrediat̄ balneū ⁊ lauet se velociter ⁊ cito egrediat̄: ⁊ hoc totū vt humiditates ⁊ vapores moti ad cutim resoluant̄ absqȝ aliorum attractione. ℭ 6ᵐ est ꝙ hora qua vī cib⁹ necessari⁹: det̄ ei cibus boni saporis vt ip̄m bn̄ amplectat̄ stōchus ⁊ bone substantie genitū ex eo sit paratū putredini: ⁊ facilis digōnis digeratur a stomacho debilitato in vomitu.

ℭ De iuuamētis que affert vomitus. Capl. XIII.

E Hippocrates p̄cepit vomitū fieri in vnoquoqȝ mēse duob⁹ diebus cōtinuis vt in scd̄o emēdet id qd̄ in p̄io die fuit difficile: ⁊ vt expellat̄ id qd̄ aducit stoma-

F cho. Hip. nāqȝ securitatē facit ꝙ cū eo cōseruatur sanitas: hoc autem plus est malum.

ℭ Hoc caplm vt dcm̄ fuit supra ē de iuuamētis vomit⁹. Et diuidit̄ in quattuor ptes. Primo docet qualis est vsus vomit⁹ cōferētis in regimine sanitatis. 2° narrat sua iuuamenta. 3° addit cōditiones obseruādas in vsu talis vomitus. 4° qbus corporib⁹ ꝯfert. 2° ibi ppe. ⌊Et vomit⁹.⌋ 3° ibi. ppe finē capituli. ⌊Ipse quoqȝ dȝ fieri. 4° ibi. ⌊Et ille quidem.⌋ ℭ Dicit p̄mo auctoritate Hippo. ꝙ vomitus dȝ fieri in oī mēse duob⁹ diebus ꝯtinuis: ⁊ fit duobus diebus pp duas cās. Una est vt in 2° die expellat̄ illud qd̄ fuit difficilis expulsiōis in p̄. Et cā scd̄a est vt expellātur humores q ad stōchū a vicinis mēbris cucurrerūt ī actu vomitus. De tali eniȝ vomitu testat̄ Hip. ꝙ afferat securitatē: ⁊ cū eo seruat̄ sanitas. Sȝ illud qd̄ est plus: qr̄ plurib⁹ dieb⁹ est malū in ꝯseruatiōe sanitatis: lȝ forte in p̄seruatiōe vel cura q̄nqȝ sit ampli⁹ vtēdū q̄nqȝ min⁹. Q. I.

G Et ex hoc p̄ soluit̄ vnū dubiū hic moueri solitū: vtrū ī alicui⁹ corpis ꝯseruatiōe sit vtēdū vomitu duobus dieb⁹ vno post aliū: Rñdet̄ ꝙ sumēdo ꝯseruationē large p p̄seruatiōe ⁊ cōseruatiōe ī multis corpib⁹ ē plus vtēdū vomitu: vt exp̄sse vult Gal. in 6° de regimine sanitatis: in hoīe q h̄ȝ latū porū trāseūtē a felle ad stōchū versus itestina: ⁊ silr ī multorū morborū cura: sȝ in pura ꝯseruatiōe nō opȝ plus. ℭ Nō tñ ꝙ nō oīa corpa ꝯseruāda indigēt p̄cise eq̄li mēsura vomit⁹: qr̄ q̄dā plus quedā minus vomere debent: aut vomitu indigent. Omnia tamē que vomere debent aut vomitu indigent melius est ⁊ securi⁹ vt in oī mēse duob⁹ dieb⁹ vomant vt precipit̄: sed quedam plus: ⁊ quedam minus: ⁊ quedam cū maiori conatu: ⁊ quedam cum minori. Questio. II.

H Solet etiā moueri scd̄m dubiū: vtrū in conseruatiōe tēperati ꝯueniat vomit⁹: ⁊ vī ꝙ sic. qr̄ Auicen. loq̄t̄ vl'r. Et nō arguit̄: qr̄ tēperatus tātū appetit quantū digerere pōt: ergo nō indiget euōne sup̄fluitatū p vomitū. ℭ Hic rñdet̄ ꝙ tēperatus aut regit̄ regimine sibi proportionato aut nō. Si p̄mo mō: tātū appetit quātū bn̄ digerere pōt: ⁊ iō nō multiplicat̄ sup̄fluitas vomēda: iō sufficit ei exercitiū ⁊ balneū. Si scd̄o mō: tūc indiget vomitu: nā hoīes tēperati q̄nqȝ nō sequunt̄ regulā sue nāe: sed pp voluptatē nimis comedētes: aut ppter occupationeȝ: nō comedētes horis debitis: aut comedentes res non bonas cōgregāt sup̄fluitatē expellēdā ī vomitu. Et ꝯfert eis vomitus mō dicto. Uñ tñ ꝙ si optima nā que vere est in medio tēpamēti tātū appetit q̄tū digerere pōt: ꝙ tēperat⁹ ꝯsus frigidū in extremo tēpamēti appetit plus q̄ȝ pōt digerere: ⁊ tēperat⁹ in extremo tēperamēti ꝯsus calm̄ minus appetit q̄ȝ possit digerere. Questio. III.

I Tertium dubiū ē vtrū debeat ꝯseruādus vomere duob⁹ dieb⁹ īmediatis: Et vī ꝙ nō: q꞉ melius est interponere aliquē vel aliquos dies inter pri-mū ⁊ secūdū vomitū vt virtus restaureꝛ ꝑ geēt: ⁊ melius possit scōm vomituꝫ perficere. ❡ Dic rideꝛ ꝙ regula Aui. est melior: ⁊ rō q꞉ si plus starent hūores magis gene-reñ in stōcho ⁊ difficili⁹ educerenꝛ: ⁊ aliq̄ facerent nocu-menta: ⁊ in peiores dispōnes mutarenꝛ. Et ad rōnē diciꝛ ꝙ in sanis ꝯseruādis hic vomit⁹ nō ducit ad tātū laborē quin in crastinū posset ꝯueniēter vomere: in alijs aūt ali-quādo oportet spectare subleuationem virtutis.

Et iō tale vomitum dꝫ esse debile ⁊ non forte ne ꝟtus nōbilr debilitet: quare ⁊c̄.

❡ Et vōit⁹ qdē q ē hmōi eūat flegma ⁊ cho-lerā ⁊ mūdificat stōchū. Ipse nāqꝫ nō hꝫ ꝙ ipsum mūdet sicut intestina habēt cholerā rubeā que ad ea descendit ⁊ mūdat ea.

K

Educitur eīā qn̄qꝫ vomitu melia vt nāe ⁊ valr cū porus plen⁹ ad orificiū stōchi trāsiēs effun-dit illic super fluā meliam. De mūdifica tiōe de stōchi lege Gale. in 4° de iuuamē tis mēbroꝝ. c. 4. ⁊ 10. ⁊ ibi multa alia ad ꝓposituꝫ inue niꝛ rāre ⁊c̄.

❡ Hic ostēdit iuuamēta vomitus: ⁊ p̊ magis in gn̄ali. z° magis in spāli. z° ibi. [Et remouet.] In p̊° pte dic ꝙ vo-mit⁹ fact⁹ mō dicto eūat cholerā ⁊ flegma ⁊ mundificat stōchū ab illis hūoꝛib⁹: q stōchus indiget mūdificatione artificiali: q꞉ nō hꝫ a nā id qd̄ ipꝫ mūdificaret: sꝫ hn̄ inte-stina hn̄t mūdificatoriū nāle cholerā rubeā q̄ trāsmittiꝛ ad ea ꝑ poꝛū a chisti fellis: vt dcm̄ est p̊° sen. huius can. ❡ Nota ergo p̊ ꝙ ꝑ anathomiā vī poꝛusfellus vadens ad ꝯcauū intestinoꝝ ꝑ quē trāsmittiꝛ cholera ad ea ⁊ sti-mulat ad egestionē: ⁊ cū hoc lauat intestina a flegmatib⁹ q̄ in eis ꝯgreganꝛ: ad stōchū ꝟo vadit paru⁹ poꝛus q nō hꝫ aptā viā ad trāscēdū ad ꝯcauitatē stōchi: imo tm̄ de-fert aliquā pte ad calefaciēdū fūdū stōchi. ❡ Querit āt Gal. 4° d̄ vtilitate pticulaꝝ: q̄re ad stōchū nobiliorē ⁊ i-digētē nā nō misit talē purgationē: Et rideꝛ ꝙ deyce-ret appetitū si in ꝯcauitatē trāsiret. Vn̄ experientia no-tat ꝙ multa cholera currēte ad stōchū sic fit multotiens in icteritia aut in alijs casib⁹ statī deyciꝛ appetit⁹. Et in illis in qb⁹ poꝛusfellus ad stōchū veniēs ē lat⁹ de qbus Gal. loqꝛ z° techni ⁊ multotiēs alibi. Ad h̄ q̄ nocumētuꝫ

L

vitādū nā nō misit talē rē pūgitiuā ī stōcho: ⁊ idiget adiu-torio artificiali: ⁊ hoc ꝑcipue in hoīe. Nec ꝓpterea dī nā deficiēs in necessarijs: q꞉ dedit homini intellectū ꝑ quē pōt sibi artificialr ꝓuidere de mūdificādo stōchū cum vomitu. ❡ Nota z° ꝙ cā q̄re indiget vomitu in regimi-ne sanitatis est q꞉ erraꝛ vtplurimū in regimine vite: ⁊ er-roꝛ ille vtplurimū est ad grossiorē dietā: vt dī p̊° pticula afo. ⁊ p̄ma pticula pblematū. Augmētū aūt cibi est cā in-digestionis ⁊ ꝑ idigestionē in stōcho mltiplicaꝛ flegma. Addiꝛ ēt ꝙ qn̄qꝫ erraꝛ in pancitate: ⁊ tūc vtplurimū stō-chus trahit cū violētia a vicinis mēbris: ⁊ tūc multiplica-tur in eo flegma: ⁊ iō oīs fere stōchus idiget vomitu mū-dificāte ipꝫ a flate vel a cholā vel ab ābob⁹. Qō. IIII.

M Sed tūc cadit dubiū q꞉ vī ꝙ melius sit mūdificare stōchū ꝑ secessuꝫ q̄ꝫ ꝑ vōitū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝙ vo-mit⁹ nō sit opportun⁹. Et assumptū ꝓbaꝛ q꞉ eūatio ꝑ se-cessum est magis nālis ⁊ magis facilis: ⁊ habeꝛ p̄ma afo. illo afo. Que ducere opꝫ. Et ꝙ sit facilioꝛ dī z° afoꝛismo tūillo afo. In oibus morbis ea q̄ circa vmbilicū. ❡ Foꝛ-te dicereꝛ ꝙ lꝫ absolute faciliꝛ sit eūo ꝑ secessum q̄ꝫ per vomitū tn̄ eūatio mācrū in stōcho exn̄tiū est facilioꝛ per vomitū q̄ꝫ ꝑ secessuꝫ. ❡ Cōtra: sī mā repit ad stōchū de-cēti⁹ ē ipsaꝫ ad itestina expellere q̄ꝫ ad meri: q꞉ ꝟtus nā-lis ꝯputauit portā stōchi īferiorē expulsiōi ⁊ portā supio-rē attractiōi. Et ꝓp hoc magis moueꝛ ꝑ secessuꝫ mā at-tracta ad stōchū a medicina q̄ꝫ ad vomitū. Et ideo etiāꝫ mācrū q̄ sūt ī stōcho facilioꝛ ē eūatio ꝑ secessuꝫ ⁊ nālioꝛ: ⁊ argumētū totū ē Mesue de ꝯsolatiōe medicinarū. c. p̊ post ꝓemiū cū dixit. Sexta cā est qm̄ sī ad stōchū repit

N mā decētius est ipsaꝫ ad intestina expellere q̄ꝫ ad meri. Virtus enī nālis inferiorē stōchi portā expulsiōi: attra-ctione ꝟo meri deseruit. ❡ In oppositū est Aui. hic ⁊ au-ctoritas Hip. q voluit ꝙ vomit⁹ iste est necessarius ⁊ vti-lis in cōseruatiōe sanitatis. De secessu aūt artificiali h̄ nō dicaꝫ: iō z° p̄mi. c. de exercitio: ꝓhibet vsuꝫ pharmacoꝝ: q꞉ pharmacia purgat ⁊ inueterat. Et Gal. z° de regimine sa-nitatis vult ꝙ sanatiue artis nō est cognoscere virtutem pharmacoꝝ. ❡ Ad dubiū respōdet Hy. q vniuersaliter in regimine sanitatis meli⁹ est vti vomitu q̄ꝫ pharmaco solutiuo: nisi dispō corpis sit multū extranea. verbi grā. ꝙ stōchus eēt valde debilis: aut hō paratus ad ptisim: aut valde difficulter vomēs ꝓp alias dispōnes ꝓhiben-tes a vomitu. Et hec ꝓp tres cās. Pria q꞉ pharmaca solu-tiua oīa sūt alteratiua corpis: ⁊ in conseruatione sanitatis nō indigem⁹ alteratione. z° q꞉ pharmaca solutiua opanꝛ inferēdo violētiā nāe: ⁊ iō debilitāt mēbra: ⁊ cū h̄ faciūt

O pigritiā in mēbris expulsiōis ꝙ nō expellāt absqꝫ stimu-lo: ⁊ hoc est magnū nocumētū in eūone nāli ⁊ necessaria sicut est secessus. Fieri aūt talē pigritiā a vomitu non est inconueniens. Sed tertia causa est q꞉ stomachus nō hꝫ qd̄ ipsum mūdet sicut itestina. Et iō rideꝛ ꝙ lꝫ eūatio in se ꝑ actū eūationis ꝑ secessuꝫ sit nālioꝛ ⁊ facilioꝛ: tn̄ meri-to illoꝝ cū qbus fit est difficilioꝛ: q꞉ fit cum pharmacis faciētib⁹ nocumenta dicta: sꝫ vomit⁹ fit solū cum cibali-bus rebus sūptis ⁊ cū stimulatiōe tn̄ pēna vl̄ digito vel re alia in ore posita. ❡ Mihi vī ꝙ hec rn̄sio nō sit gene-ralis: ⁊ nā eūo ꝑ fluxū vētris nō fit solū cū pharmaco solu-tiuo: sed cū lenitiuis ⁊ abstersiuis ⁊ lubificatiuis ⁊ lubri-catiuis: ⁊ cū reb⁹ eque hn̄ cibalibus sicut ille cum quibus preparanꝛ ad vomitū: de quo hic est sermo. Et iō vī mi-hi ꝙ tertia cā Hy. nō est ad ꝓpositū: q꞉ q̄stio est de eūa-tione ei⁹ qd̄ in stōcho cōtineꝛ: q꞉ stomachus nō hꝫ rē ipm mūdātē sicut intestina: vtrū sit meli⁹ ꝑ vomitū q̄ꝫ ꝑ se-cessum eūare: Et iō vī mihi ꝙ Hy. tn̄ nō ex toto rē de-

P clarauit: tn̄ fuit vicinus veritati. Diciꝛ enī ꝙ illud qd̄ est in stomacho a nā plurimū expelliꝛ ꝑ inferiora: q꞉ illa via est nālioꝛ ⁊ ille mo⁹ facilioꝛ: ⁊ vtplurimū meli⁹ est con-tētus in stōcho ꝙ dꝫ expelli ⁊ trāsmitti ꝑ inferiora: q꞉ plu-rimū ē chilus aut supfluitas p̊ᶜ digōnis q̄ chilo ē admix-ta: vt ergo res bona ⁊ vtilis fugaꝛ a venis meseraicis que terminaꝛ ad intestina: bonū fuit ꝙ nā hoc mō inclinetur facere. Sꝫ qn̄ nō intēdim⁹ ꝙ tale qd trāseat in nutrimē-tū: melius est nisi fuerit cā ipediēs ꝓuocare vomitū: vn̄ Aui. p̊ᵃ q̄rti in febrib⁹ in qb⁹ minime cōpetit vomit⁹ pre-cipit qn̄ mā inclinat ad stōchū. Et rō h⁹ est illa quā dicit Hy. q꞉ id qd̄ in stōcho cōtineꝛ ꝑcipue in cōcauo cum re modicū ꝑticipāte nā extranea: aut cibi aut cuꝫ solis ciba-libus ꝑ incitationē pōt expelli. Si ēt res aliq̄ medicina-lis deꝛ: tn̄ paucū moraꝛ ꝑ incitationē ad vomituꝫ simul cū hūore ꝯtēto in stōcho expelliꝛ: vn̄ viscosos hūores nō

Q facile puro lenitiuo possum⁹ eūare: ⁊ illud opꝫ multo tpe morari ⁊ ꝑ itestina trāsire ⁊ ea ledere: ⁊ cū hoc aliqd̄ trans-sit de eo ad epar ꝑ venas meseraicas qd̄ nō opꝫ in ꝓuo-catiōe vomitus: ⁊ iō melius est istas tales supfluitates in regimine sanitatis ꝑ vomitū expelli. Secus aūt est ī sup-fluitatib⁹ q̄ cōtinenꝛ: aut in venis: aut in ambitu totius: aut in intestinis: ⁊ hec solutio plus satisfacit videre meo.

❡ Et remouet grauitatē q̄ accidit capiti ⁊ cla-rificat visum: ⁊ aufert fastidiū: ⁊ ꝯfert ei ad cui⁹ stōchū descēdit cholera q̄ ipsi⁹ corrūpit cibū qm̄ cū ꝑcesserit vomitus eius cib⁹ sem-per mūdus veniet: ⁊ remouet abominatio-

nē que fit

A ne͂ que fit pp vnctuositatez τ casum deside-rij ipsius meri τ qd facit desiderare acutū τ accetosum τ pōticum: τ ɔfert lassitati corpo-ris: τ vlceribus q̄ sūt in renibus τ vesica: τ est lepre forte medicamentū: τ malitie colo-ris: τ epilepsie stōatice: τ icteritie: τ asma-ti: τ tremori: τ paralysi: τ est ex curationib⁹ que conferūt hn̄tibus vlcera nigra magna.

B ℭ Hic narrat specialia iuuamenta vomitus: τ sunt .xvj. ℭ Primū est qꝛ remouet grauitatē capitis.s.q̄n ē p cōi-tatē stōchi τ mēbrorū inferiorꝝ: sed si eēt p ꝓprietatem in capite non ɔfert. ℭ 2m est ꝙ clarificat visum τ intelli-gas q̄n est turbatus p cōitatē stomachi. Sed si fit p pro-prietatē in oculo nocumētū potius nocet multum vt pꝫ in pcedēti caplo. Sed cū tertiū quarti qnti τ sexti simul dicet in sequētib⁹. ℭ 7m in remouēdo fastidiū τ cōferen-do illi ad cuius stomachū descēdit cholera que corrūpit suū cibū: τ remouet abbominationē que fit pp vnctuosi-tatē. Et remouet casuz veri τ naturalis desiderij: τ remo-uet illud qd facit desiderare acetosum τ acutum τ ponti-cū: τ supple alia magis ex̄nea: sicut gipsum τ carbones. Oia enim hec remouent̄ p euōnē humoris in stomacho ɔtēti: τ p stomachi mūdificationē: qꝛ talis humor erat cā illorꝝ. ℭ 8m aūt est ꝙ ɔfert lassitudi corporis: qꝛ illa pue-nit ex multitudine flegmatis in toto que remouet̄ euato flegmate a stōcho: qꝛ postea residuum facile resoluitur. ℭ 9m est ꝙ ɔfert vlcerib⁹ renū τ vesice: qꝛ euat mām so-uētē vlcera: τ diuertit̄ vt dī 16ᵒ tertij de hoc. ℭ 10m est ꝙ est optimū medicamē lepre τ intelligit̄ ꝙ remouetur mā q̄ est cā eius p hūc leuē vomitū. Sed vomit⁹ cū hel-leboro magis ēt confert tpe suo in lepra. Eradicat enim mās quarū difficilis est euacuatio a qbus lepra pendet. ℭ 11m est ꝙ ɔfert habētibus malitiam coloris euacuādo flegma ꝙ ꝓhibet bonā digestionē que bonū colorem fa-cit. ℭ 12m est ꝙ cōfert epilepsie stōice: τ nō pp ꝓprie-tatē capitis. ℭ 13m est ꝙ cōfert ictericie oppilatiue. Nō enī est putādū in ea solū eē flegma qd est in porosellico: sed ēt eē flegma multū in ptib⁹ circūstātib⁹: quo euato cū vomitu facili residuū pellit̄. Aut forte vult ꝙ confert euāendo cholerā currētē ad stōchū preternaturaliter pp regurgitationē a felle: qꝛ parū aut nihil vadit ad intesti-na. Et forte ista expositio est melior: qꝛ vult ꝙ illud qd vadit ad intestina nō pōt vomitu aut cū difficultate eua-ci vt supra patuit. Aut tertio pōt dici ꝙ confert ictericie in via puisionis aut preseruationis ab ea: qꝛ euat flegma qd est in stōcho qd futurū est cā oppilatiōis. Dō.V.

C Sicut ē in ca-cehia in qua in primis pmu-tat̄ color cor-poris τ facit ad albedinē τ citrinitatem τ est dispō an-tecedēs hydro-pisim: vt vult Aui.4.14. tertij tracta.4.c.3. cui cōpetit vo-mitus: qꝛ pro-mitū purgāt̄ hōies: qꝛ si ad cutē sparge-rent̄ feda-rent colorē: sic̄ in-na. ergo vo-mitus dnerē-do humōi hōo-ris peccantes a supficie cor-poris τ eos educēdo: qua-re τc.

D Dicit 14m ꝙ cōfert asmati. Sed ɔ in asmate mā du-cit̄ Ꝟsus mēbrū patiēs p vomitū. ḡ nō confert imo nocet. Hic rn̄det Dy. τ concordat cū Halyabate ꝙ quibusdā mēbris cōfert vomitus magis vt sunt inferio-ra τ multū distantia a stomacho qꝛ euat τ diuertit: τ qui-busdā minus sicut capiti collo τ pulmoni. Et iō dicit Dy. ꝙ vomitus nō ɔfert asmati dū mā est in fluxu: sꝫ postq̄ iam fluxit. Et hoc pp tres cāsquarꝝ vna est euādo fleg-ma qd est in stōcho euat illud qd fouet mām asmatis: sꝫ nō fit cū cōiunctā. Scdo qꝛ vomitus cum forti vomitiuo euat mās difficilis euonis q̄ sunt in pectore. Tertio quia in vomitu fortiter cōmouētur membra anhelitus: τ iō ca-lefiūt τ iuuant ad subtiliādum humorē peccantē. Ego tn̄ video Rasim precipere vomitū.9. Almā sortis in prima septimana: τ Auic. precipere. 10ᵒ tertij vomitū cōtinuū: τ ꝓprie post cibū. Et vī ꝙ hoc sit: qꝛ p ipm fit maius iuua-mētū euando mām: que est sub forma cāe antecedentis

E q̄ nocumentum ex motu versus pulmonē: τ qꝛ in trāsitu incisiuorꝝ τ acutorū p meri subtiles eorꝝ ptes facili⁹ cōi-cant̄ pulmoni: hn̄ ēt mā que est in eo fit facilior ad exi-tū. Qñqꝫ eniꝫ precipit̄ vomitus cuꝫ helleboro precipue nigro: τ tunc euantur materie difficilis euonis sicut fleg-ma iam fixum in pulmone. ℭ Dicit vlterius ꝙ ɔfert tre-mori τ paralysi: qꝛ euat materias eorū que sunt difficilis euationis: τ hoc est maxime de vomitu qui fit cū forti vo-mitiuo. Etiam vomitus post cibū euando mās cause an-tecedētis est vtilis. Et qꝛ Aui. vī hic loqui de vomitu qui est ɔseruatiuus sanitatis: ego puto ꝙ nō intelligat in isto caplo nisi de iuuamēto qd fit euacuādo mām que est in stomacho: τ illud iuuamētū est euando cām anteceden-tē in oīb⁹ alijs morbis exceptis morbis stomachi. ℭ Ul-timo dicit ꝙ ɔfert habētib⁹ vlcera nigra mala: qd si intel-ligatur de forti euante melācholicū humorē res est cla-ra: τ iste euant a loginquo. Si Ꝟo loquatur de vomitu fa-cto ad cōseruationē: erit qꝛ ista mūdificatio est cā melio-ris digōnis in epate: τ ipso minus de humore melancho-lico puto putrefieri τ ad cutem moueri.

Sciās ꝙ Ra-sis.4. alman-soris.c. de vo-mitu sic dicit de iuuamētis eī⁹. Uomitus si vt opꝫ tēpe-re fiat: stōchū purgat τ dige-stiuā meliorē efficit τ corp⁹ renouat τ nit-dat: caput purgat τ sensum alle-uiat τ visum acuit τc.

ℭ Ipse quoqꝫ debet fieri in mense semel aut bis post repletionē ita ꝙ nō obseruet̄ reuolu-tio scita neqꝫ numerus dierum notus.

F ℭ Hic vt predicit̄ addit quasdā cōditiones obseruādas in visu vomitus. Et dicit ꝙ iste vomitus dꝫ fieri in mēse semel aut bis modo dicto vno post aliū τ post repletio-nē ex cibo: τ hoc propter causas dictas. Sed addit hic ꝙ in eo nō debet obseruari reuolutio scita τ numerus dierꝝ qꝛ nō debet semꝑ i capite triū dierū fieri: qꝛ q̄n ita obser-uaret̄ fieret necessitas cōtinuādi. Et hoc mō pp assuefa-ctionē τ dimissionē ordinis esset nocumentum: vt ergo nō faciamus hanc consuetudinē: bonū est non obseruare numerū dierū inter vnum vomitum τ aliud.

Scito tn̄ ꝙ vomit⁹ nō est macris vtilis gn̄alr ex pte macieiꝫ: qꝛ ma-cris melācho-licis nō multū ɔuenit: sꝫ in q̄ cū replectioni cholerice con-iungit̄ aut ei anchtamtr: qua-re τc.

ℭ Et ille qdē cui mai⁹ iuuamētū affert vomi-tus: ē cui⁹ cōplo pria ē cholerica τ ē macer.

G ℭ Hic docet qbus corporib⁹ magis cōfert vomit⁹: τ dicit ꝙ ɔfert cholericis τ macris: τ hoc dictum ē supra satis: τ est talis snia 4ᵒ afo. illo afo. Graciles τ facile τc.

ℭ De malitijs q̄ ꝓueniūt ex supfluo vōitu. Ca.XIIII.

Supfluus vomit⁹ stōcho nocet τ ipsuꝫ debilitat τ resoluit ipꝫ τ facit eū aptū ita vt māe ad eū peruenfiant: τ obstet pectori: τ visui: τ dētibus: τ antiquis ca-pitis doloribus nisi eis qui sūt propter satie-tatē stōchi: τ facit nocumētum epilepsie ca-pitis q̄ nō est cā inferiorū mēbrorꝝ. Supflui-tas quoqꝫ q̄ est i ipō nocet epati τ pulmōi τ oculo τ aliquā venarum qn̄qꝫ scindit.

H ℭ Hic narrat impedimēta vomit⁹ supflui. Et diuidit̄ in duas partes. Nā pmo facit hoc. Scdo ondit vnā spālem corporis dispōnez in vomendo: τ ponit illius regimen in gnāli. 2ᵃ ibi. [Ex omnib⁹.] Primo ponit nocumēta τ sūt decē: quorū pmū est ꝙ nocet stomacho ipm debilitando in opatione sua digōnis τ appetit⁹ τ resoluēdo subaꝫ suā pp magnā agitationē: τ pp hoc reddit ipsuꝫ aptū vt ma-terie extranee declinēt ad ipsum: qꝛ mēbra fortia trans-mittūt ad debilia: τ hoc pmū est verū nō i oī stomacho: sꝫ in debili cui nocet. Nā Aui. pcipit ꝙ illū qui debilē hꝫ stōchū in nulla egritudine vomere facias. Scdm est ꝙ nocet pectori. Tertiū ꝙ nocet visui. Quartum ꝙ nocet

I dentibus. Quintum est q̄ nocet antiq̄s dolorib⁹ capitis nisi fuerit cā stōchi. Et h̄ est verū de moderato: q̄ mouet mās ⁊sus caput. Tn̄ supfluus nocet in oibus: q̄ mouet mām tā ⁊sus ista mēbra q̄ supascripta: ⁊ maxie in his q̄ hn̄t h̄ mēbra debilia: vt p₃ de pectore in afor. 4ᵉ parti/cule. Ptisicos ⁊o ⁊c. Dixit aūt antiq̄s: q̄ vt plurimum in illis ꝯfirmatū est nocumētū: s₃ tn̄ ēt in recētib⁹ q̄ nō sunt cā inferiorū mēbroꝝ nocet. Sextū nocumētū est in epi/lepsia que est p̄ ꝓpricetatē in capite: ⁊ hoc pp̄ cām candē. S₃ in illa q̄ est p̄ cōitatē stōchi dictū est q̄ ꝯfert. Ista so/la vocat̄ hic epilepsia capitis nō obstāte q̄ omnis epile/psia sit in capite: ⁊ in ista ēt vomitus supascriptis nocet. Septimo nocet epati: ⁊ octauo pulmoni: nono oculis: ⁊ ista tria sunt vera de superfluo solū: q̄ pp̄ solā agitationē debilitāt ēt epar ⁊ pulmonē: verūtamen vī q̄ oculis no/ceat temperatus. Decimū est nocumentū q̄ aliqū est cā fracture vene: aut in pulmone: aut in epate ex forti agita/tione ⁊ tēsione que fiūt in ipsis: ⁊ hoc est verū de supfluo. vt plurimū: s₃ in multis ꝑparatis q̄nq₃ moderatus hoc fa/cit: ⁊ hic ideo est cauēdus ⁊ preparādus in preparatis.

K Idem Rasis libro ⁊ caplo̅ antea allega/tis sic comme/morat: noc̄u/mēta vomit⁹ dicēs: q̄ si mī/nus fuerit vo/mit⁹: corpus ꝯficcabit: atq₃ epati ⁊ corpi nocēt oculis ⁊ pulmōi no/cebit: ⁊ venas quoq₃ scindit q̄nq₃ ⁊ rūpit ⁊ passio acci/dit apoplecti/ca ⁊c.

Ex hoib⁹ ꝑterea ē q̄ vult cito ipleri: deinde nō tolerat imo preparat ad vomendum. Et actio hui⁹ ex eis est q̄ ꝑducunt eū ad malas egritudines mālinas: ipse ḡ a repletione ꝓhi/bēdus est: ⁊ tu ipsi⁹ cibum ⁊ potū mēsura.

Hic facit hoc qd̄ dictū est: dicēs q̄ sūt qdā hoīes qui vo/lūt cito impleri. i. qui comedūt multū in vice vna: q̄ mul/tum appetunt pp̄ voluptatē: s₃ post stomachus nō tole/rat: ⁊ op₃ q̄ vomāt: ⁊ illud est ex rebus que ipsos ducūt ad mālinas egritudines: q̄ debilitādo stomachū est cā corruptiōis digōnis que est mater fere oīum egritudinū:

L vt dī 3ª tertij: ⁊ iō ꝓhibēdus est hic talis a repletione: ⁊ tu debes mensurare cibum suum ⁊ potum ⁊c.

De modo succurrendi dispositionibus que accidant vomenti. Cap. XV.

De ꝓhibitione aūt vomēdi dixi/mus iā qd̄ oportebat. Tēsio/ni ⁊o ⁊ dolori qui sub hypocū/drijs fiunt cōferūt pāni aqua ca/lida īfusi ⁊ suppositi ⁊ oleis le/nificantibus ⁊ ventose cum igne.

In isto caplo̅ vt supra dixi docet Aui. succurrere q̄bus/dam dispōnibus que veniūt in actu vomendi: aut cū hō est in propinqua dispōne ad vomitū. Et diuidit̄ in duas.

M Primo exeq̄tur se: q̄ hic non dicit in q̄b⁹ d₃ ꝓhiberi vo/mitus. 2° exeq̄t ꝓpositū ibi. [Tēsioni ⁊o.] Hic exeq̄t ꝓpositū: ⁊ diuidit̄ in tot ptes quot sūt accidētia. Pri/mo ḡ docet succurrere dolori ⁊ tēsioni que fiūt sub hypo/cūdrijs: ⁊ dicit q̄ cōfert supponere pānos īfusos in aq̄ ca/

H lida actu calidos: q̄ cū dolor ille sit vētosus ⁊ tensio per mollificatiua mitigat̄: iō pāni in aq̄ calida resoluēdo sui ca/liditate vētositatē: ⁊ mollificando locū mitigant dolorem ⁊ tensionem. Silr̄ ꝯferūt olea lenificātia sicut anhetin⁹ ⁊ camomillin⁹. Et silr̄ pp̄ eādē cām ⁊ ventose cū igne posi/te absq₃ scarificationē multū dissoluūt ventositatem.

Forte aūt mordicationē in stōcho remanē/tē remouet bibere iura vnctuosa q̄ cito dige/rant̄ ⁊ inūgere locū ex aliquo qd̄ sit sic oleū violaceū mixtū cū oleo cheiri ⁊ pauca cera.

Hic docet succurrere dolori mordicatiuo q̄ fit i stoma/cho: ⁊ iste aut fit ꝓpter acuitatē pharmacis: aut pp̄ acuita/tē humoris attracti ad stōchū. Et dicit remanētē: ⁊ videt̄ intelligere de mordicatione q̄ remanet fixa aut remanet post actū vomēdi: ⁊ h̄ puto verius. Cōueniūt enī iura pin/guia facile digestibilia: q̄ stōchus est debilis: ⁊ cōfert in/unctio cū oleo violato ad reprimēdā acuitatē: ⁊ cū oleo de cheiri i quo est virtus mollificatiua caloris ⁊ doloris se/datiua: l₃ hēat aliq̄d caliditatis: s₃ sui aromaticitate videt̄ ꝯfortare stōchū debilitatū. Est aūt cheiri viola saracena cui⁹ alia ē citrina: ⁊ nascit̄ in antiq̄s muris in tuscia: ⁊ alia est rubea: ⁊ alia est alba: ⁊ sunt placidissimi odoris: ⁊ ha/bentur bononie ⁊ tuscie in hortis presertim puellarum.

N

Singultu₃ ⁊o si cu₃ eo acciderit ⁊ ꝑmāse/rit: retinebit sternutatio ⁊ dare ei ex aqua ca/lida ad traijciēdum paulatim.

O Docet succurrere singultui. Et nota q̄ aliq̄s ē singultus ꝑcedēs euōnē: aliq̄s accīs dū fit euatio: aliquis accidens cōpleta euone. Ille qui est ante euōnē aut in actu eius est vt plurimū aut ꝓpter mordicationē medicine: aut humo/ris ad stōchū tractiꝫ aut pp̄ vētositatē grossam imbibitā in stomacho: aut pp̄ corrugationē factā a medicina vel hu/more. Et isti mouent̄ cū sternutatione vt dī 6ª particula afoꝛis. A singultu habito sternutatio superueniēs soluit egri/tudinē: ⁊ remouet̄ ēt cū paulatino ⁊ frequenti potu aque calide: quoniā sternutatio excutit tunicas stomachi forti/ter: ita vt ab eis separari faciat illud qd̄ adherēdo facie/bat singultū. Et aqua calida iuuat abstergēdo ⁊ acuitatē remouēdo: que ideo paulatim datur vt pluries sup locū trāseat. Q̄nq₃ aūt singult⁹ ē post euōnē: ⁊ iste l₃ posset eē ex eisdem causis remanētibus ⁊ curari hoc mō: tn̄ pluri/mū est propter siccitatē: vt dicit̄ in aforismo 5ᵉ particule. Spasmus ⁊ singultus post nimiā inanitionē est malum: ⁊ de isto nō loquit̄ Auicē. hic q̄ si remedia hic posita ti/bi non sufficiunt: vade ad decimātertiā tertij: vbi etiam videbis quid est singultus.

P Hoc ēt remē/diū cōmemo/rauit Aui. 13. tertij. tracta. 5 ca. 21. de cura singultus cir/ca principiū capli̅. 6 illo. Et sternuta/tiōi q̄dē in fu/periēdo mate/riā ⁊c. Quid aūt sit singul/tus: vide ab eo eodem tra/ctatu capl̅ 17. Gal. in q̄nta paicula afor. cōmēto illius afo. In immo/derata purga/tione spasm⁹ aut singultus malū dicit sin/gultū eē spas/mū stomachi in inanito pleni aut desiccati ⁊ aut mordica/tione aliqua incitati ⁊c. Sed dubito nā idē Gal. 6 de accidēti ⁊ morbo ꝓbat singultum nō esse spasmū: q̄ ex eo q̄ spas/m⁹ est passio mēbri lacerto/si: s₃ stōchus nō est mēbrū lacertosum: er/go ⁊c. hoc re/linquo ꝓ ere/ctiōibus: quia re ⁊c.

Et de sanguine quidem iam diximus in ca/pitulo de impedimentis vomitus.

Pro vomitu sanguis q̄ fuerit ex potu pharmaci remit/tit nos ad decimātertiā tertij statim allegatā. S₃ scitote q̄ vomit⁹ sanguinis q̄nq₃ est pp̄ vltimā euōnem in qua pharmaca supfluētia vltimo trahunt sanguinē ⁊ huic suc/curris vt dī sequēti caplo̅: q̄nq₃ aūt est pp̄ impetuosū mo/tū ⁊ fracturā alicui⁹ vene: ⁊ de hoc loquit̄ hic.

Alcuzez ⁊o ⁊ egritudib⁹ frigidis ⁊ interse/ctiōi vocis q̄ accidit post ip₃ ꝯfert ligare ex/trema ⁊ stringere ea ⁊ supponere stōcho pā/nū infusum oleo in quo cocta fuerit ruta ⁊ sicidis ⁊ dare ei ad bibendū mel cū aq̄ cal̄a.

Quid in hac p̄te dicat p₃. Ubi nota alcuzez q̄n sumitur ꝓprie vt est thetanus a vētosa mā: ⁊ illud nos vocamus ransum: ⁊ est ex vētositate ita tēdente lacertū vt nō pos/sit flecti: ⁊ q̄nq₃ sumit̄ vt cōuenit̄ cū spasmo de tali mā vel thetano: ⁊ q̄nq₃ cōtrahunt̄ musculi pp̄ vētositatē. S₃ videt̄ hic Auicē. sumere absolute p̄ spasmo vel thetano. Nota 2° q̄ isti spasmi aut fiūt in actu euōnis aut ante aut post. Cū aūt fiūt post multā euacuationē plurimum sunt de inanitione ⁊ sunt multū mali: vt dicitur in cōmē/to illi⁹ afor. Spasmus ex helleboro. Et nota vlterius q̄ spasmus ⁊ singultus post talē euōnē nimiā sunt mali: ⁊ de istis nō loquit̄ hic Aui. Aut enim non sunt curabiles aut vix: ⁊ p̄ eorū cura vide secūda tertij. S₃ in ipso actu eua/cuationis sunt spasmi q̄nq₃. Et f̄m Mesue ꝯtingit a q̄/tuor cāis. Una est motus multe mātie simul q̄ nō euatur

A sed ſpergit ad lacertos ⁊ neruos: ⁊ facit eos ſm latū creſcere ⁊ breuiari ſm lōgū: vñ accidit mēbris incuruatio: ſicut arcui: cui⁹ corda breuiat. Scđa cā eſt alleuiatio multi vaporis turbidi cū vētoſitate groſſa ad neruos: ⁊ fit ſicut dictū eſt ſtatī. Tertia cā ē: qꝛ tpe quo ſumit medicina pori apiunt: ⁊ multe ptes medicine ꝯuertuntur in vapores ſubtiles. Cū ergo ille q medicinā ſūpſit ſe expōit frigori: iſti vapores ingroſſant: ⁊ nerui pp frigus penetratū apertos poris incuruant ⁊ fit ſpaſmus pp ꝯtractionē ad eorū pncipia. Quarta cā eſt mala qlitas cōicata neruis ⁊ lacertis: vñ refugiētes ab ea ꝯtrahunt. Et vt mihi vr dixi ſup alio. pmo gnte pticule: q nō ſolū ex multitudine humoꝝ

B aut vētoſitate: ſed ex acuitate pōt fieri ſpaſmus qui dicit nō proportionatus ad materiā. ¶ Sed nota q cum fit ſpaſmus ex iſtis cāis hoc mō cōicatis muſculis toti⁹ non curat vt dicit Aui. hic. ſ. p ligaturā extremitatū et poſitionē pāni ſup ſtōchū in quo coctū fuerit ō ruta ⁊ ſicidia. ſ. cucumere aſinino: aut p potū mellis cū aqua calida: imo vt pꝫ p Meſue qñ eſt ex pᵃ cā curat cū euantib⁹ cito materiā: aut cliſterijs: aut pharmacijs ebibitis: ⁊ poſt euonē cū rectificatione ꝯtractionis neruorū ⁊ cōfortatiōe cerebri ⁊ nuche: vñ nec vult febrē i tali ſpaſmo ꝯferre: qꝛ iſlāmat pharmacū ⁊ mouet mām verſus lacertos: qꝛ ḡ magis nō cōfert ligatura extremorū per quā de directo trahit mā ad lacertos ⁊ poſitio olei ſupraſcripti cum calefaciat pharmacū. Sꝫ qñ eſt a 2ᵃ cā opꝫ facere qđ dcm̄ ē de pma. ſ. facere euonē ⁊ poſtea ꝯuertere vapores ad diuerſuꝫ fortiter cū fricatiōib⁹: ⁊ cū hoc forte nō nocet ligatura. Cū aūt ē pp frigus cōfert vaporatio ⁊ calefactio. Et cum

C eſt pp malā qlitatē pharmaci: cura ē cū remouētib⁹ pharmaci audaciā. ſ. potu aq̄ calide. ſ. tepide ⁊ ſiliūꝫ ⁊ cum cōfortātib⁹ neruos. Et iō pꝫ q expoſitores volentes q hic Aui. ponat curā illorū modoꝝ ſpaſmi de qb⁹ dicit Meſue nō ſufficiēter dixerūt. ¶ Pro cōcordia Aui. cū Meſue ⁊ p expoſitione Aui. nota q iſte qtuor cāe ſcripte a Meſue qñqꝫ inueniunt in neruis ſtōchi: ſꝫ p cōpaſſionē reliqui corporis nerui ꝯtrahūt ⁊ ſpaſmant. Et p mēte Aui. tene q in opōne pharmaci plurimū cōtingit ſpaſmus p cōpaſſionē ad ſtōchū: ⁊ iō diuertēdo māꝫ ⁊ vētoſitatē p ligaturā doloroſaꝫ extremitatū ⁊ reſoluēdo cū oleo dicte decoctionis ⁊ abſtergendo illud qđ adheret villis ſtōchi cū potu mellis in aqua fit cura taliū ſpaſmoꝝ. Sꝫ Meſue ponit curā qñ tā in alijs mēbris ⁊ lacertis eſſet nocumētū p euonē. Et tu hanc expoſitionē ⁊ diuerſitatē nota: nam ēt vocis abſciſſio fit ex ſimili cā laborantibus lacertis pectoris ⁊ epigloti per viam compaſſionis.

¶ Et habenti quidē al ſubeth fiat hoc ⁊ in aurem eius mittatur.

¶ Hic docet ſuccurrere ſubeth. ſ. ſomno pfundo. Nā hoc accidit pp multos vapores frigidos eleuatos ad caput.

D Et iō ligare extrema ē valde bonū remediū diuertendo ad ꝯtrū capitis: ⁊ ēt cōfert pot⁹ mellis cū aq̄ cala vt depo nat mā a ſtōcho q̄ euaporādo fac ſubeth. Olea āt illa meli⁹ ponunt in aure vt meli⁹ diſſoluat vapor ex poſitione medicine ſolutiue in loco propinquori cāe ſubeth: ⁊ tu ex iſto ponere potes alia remedia ſcripta pma tertij cap. de ſubeth: vt cū cliſterijs ⁊ ſuppoſitorijs ⁊ vomitū ꝓuocātib⁹ ⁊ diuerſionib⁹ ⁊ embrocis ⁊ euaporationib⁹ vt opꝫ.

¶ De eo in quo ſupfluit vomitus. Caplm.XVI.

Fiat vt ipſe dormiat ⁊ igeniet qꝫto plus poſſe fuerit qūo dormiat ⁊ ligent ipſi⁹ extrema taliter qꝛ ligēt cū fluxū vētris retinere volum⁹. Et ipſi⁹ medicet ſtōchus cū emplīs pōticis fortitudinē facientib⁹.

E ¶ In iſto caᵒ Aui. docet ſuccurrere vomitui ſupfluēti ex pharmaco. Et diuidit i tres ptes. Prio docet ſuccurrere ſupfluo vomitui. 2ᵒ docet ꝓuidere ne ſupfluat. 3ᵒ remittit nos ad aliū locū p quibuſdā cognoſcēdis. 2ᵃ ibi. [Cum aūt.] 3ᵃ ibi. [Et opꝫ qdē.] Pria in duas. Primo docet qñ vomit⁹ eſt ſupfluus: ſꝫ nō adhuc vomat vt ſanguis fluat vomitu. 2ᵒ qñ ex ſupfluitate euonis vomit ſanguis. ibi 2ᵃ. [Or ſi vomit⁹.] Prima pars pꝫ: qꝛ ꝓuocatio ſomni ⁊ ligatura extremitatū ⁊ appoſitio emplaſtroꝝ cōſtringentiū ⁊ ꝯfortantiū ſtōchū ex eodē capite ſiunt ex quo facte ſunt ſuperius in ſuperfluo fluxu ventris.

Et ſomn⁹ fortes eleuces retinet ⁊ ſtiptica fortificāt ſtōchū: vñ nō recipit hūores qre ⁊c. gētil.

¶ Or ſi vomit⁹ ſupfluerit ⁊ inceſſanter egrediat humores donec ſanguis exeat: da ei ad

F bibendū lactis vino mixti qtuor cotilas: qm̄ medicine vomitiue maliciā reprimit ⁊ ſāguinē ꝓhibet ⁊ nām lenit. ¶ Or ſi pte pectoris ⁊ ſtōchi a ſanguine cū hoc mūdificare volueris ne ex eo aliqđ coaguleſ: da ei ad bibēduꝫ ſyrupū acetoſū ſiue ſit ex melle ſiue ex zuccaro cū niue ifridatū paulati: cū h quoqꝫ qñqꝫ ꝯfert bibere ſuccū portulace cū bolo armeō.

¶ Facit qđ dcm̄ ē miſcēdo modū quo cauēda ē coagulatio ſanguis i ſtōcho. Nā iſta coagulatio ē piculoſa: qꝛ ſanguis in ſtōcho coagulat⁹ eſt venenū ⁊ interficit aliquando. ¶ Sꝫ ad ꝓhibēdū ſanguinis vomitū docet offerre lac vino mixtū: qꝛ ſui aquoſitate lenit ventreꝫ ⁊ deponit medicinā ⁊ ſanguinē q eſt i ſtōcho p iferiora: qꝛ ſui caſeitate oppilat ⁊ claudit orificia venaꝝ p q̄ currit ſanguis ⁊ ſuis qlitatib⁹ ⁊ mō ſube reprimit acuitatē pharmaci. Sꝫ vinū iō miſceſ vt ꝯfortet ſtōchū ſui aromaticitate ⁊ ꝓhibeat lactis coagulationē i ſtōcho. ¶ Aliō remediū ē ſuccus portulace cū bolo armeno. Nā ſuccus portulace eſt repreſſiuus acuitatis pharmaci: ⁊ cū h ſtringit ⁊ claudit vias p quas mā currit ad ſtōchū: ⁊ multo magis qñ cum bolo armeno miſceſ. ¶ Immiſcet aūt modū q̄ ꝓhibeſ coagulatio ſāguis i ſtōcho p potū ſyrupi acetoſi q abſtergit ⁊ icidit ſiue fuerit ō melle ſiue de zuccharo: ⁊ dꝫ offerri ifridat⁹ i niue vt ꝓhibeat apertionē venaꝝ. Coagulatio aūt ſanguis iō fugiēda ē: qꝛ facit accidētia veneni terribilia: vt 6ᵃ qrti: ⁊ 8ᵒ interiorum: ⁊ 13ᵒ tertij. Or ſi hec remedia: nō ſufficiūt: recurre ad loca propria ſtatiꝫ allegata.

Dicit Gētilis q cū exit ſanguis ſtat 3ᵃ intētio. Prima eſt remittere acuitatē pharmaci. 2ᵃ eſt ſiſtcare orificia venarū ne apiant: tertia ē educere medicinā ō ſtōcho mō lac facit h ⁊ tu lege ibi qđo: quare.

G

¶ Cū ergo terrefactus fueris p aliquo i quo ſuperfluit medicina fac ipſum vomere.

¶ Docet ſuccurreſ ei i q̄ timem⁹ ō ſupfluitate vomit⁹: dicēs: q facias eū vomere vt medicia cito a corpe expellaſ facias āt h icitādū ad vōitū cū potu aq̄ tepide aut olei.

¶ Et opꝫ qdē te querere medicinas vomitiuas ſm ſuos gradus: ⁊ qūo queqꝫ earū ad

H bibēdū ſint dāde ⁊ pcipue helleboꝝ a ntidotario ⁊ medicinis ſimplicibus.

¶ De hac parte patet quid dicat.

¶ De enemate. Caplm.XVII.

Enema ē medicamē nobile i expellēdo ſupfluitates q̄ ſūt i inteſtis: ⁊ i ſedādo dolores renū: ⁊ veſice: ⁊ apata ipoꝝ: ⁊ egritudines colice: ⁊ in attrahēdo ſupfluitates a mēbris pcipalib⁹ ⁊ ſupioribus.

I ❡Que vo ex eis sūt acuta debilitāt epar ꝛ
ꝑducūt ad febrē. Ex enēatib⁹ ꝑterea fit iuua
mē i expellēdo reliqas q̄s ianiētia reliquūt.
❡Superi⁹ Aui. docuit modos administrādi euōnes que
fiūt p exhibita per os. Hic docet regulas obseruādas in
euōnib⁹ q̄ fiūt p imissa iferi⁹. s. p clysteria. Et diuidit in
duas ptes. Pmo ponit iuuamēta ꝛ nocumēta in generali
enematis. Scdo ponit regulas de mō obseruādo in ad-
ministratione ei⁹. 2ª ibi. [Forma aūt.] Dicit p̄ ꝙ enema
ē nobile medicamē in qnqȝ reb⁹. p̄ in expellēdo supflui
tates q̄ sūt in itestinis. 2° in sedādo dolores renū ꝛ vesice.
3° in apatib⁹ coꝝ. s. renū ꝛ vesice. 4° in egritudinib⁹ coli
ce. 5° in attrahēdo mās a mēbris pncipalib⁹ supioribus.
Scdo dicit ꝙ enemata acuta ꝑducūt ad febres ꝛ debili
K tāt epar. Ultimo dicit q̄ ad hāc ptē: ꝙ ex ipsis habetur
iuuamētū in expellēdo reliqas q̄s reliqrunt inaniētia. s.
pharmaca solutiua bibita. ❡Ubi p̄ nota ꝙ enema ppe
ē decoctio q̄ iniicit aut iniecta ē p anū. Clystere aūt ē i q̄
fit talis iniectio. ❡Scdo nō ꝙ eedē medicine pñt p infe
rius iniici ꝛ dari ad potādū: sȝ in h ꝙ iniiciunt p inferi⁹
sūt meli⁹ opatiue p qbusdā finib⁹. Et iō Aui. non dixit
absolute ꝙ enema est nobile medicamē: sȝ ē nobile i illis
qnqȝ q̄ narrauit. Cōstat aūt nobilitas medicine ex duo-
bus: quoꝝ vnū ē efficacia i ɔsequēdo finē. 2ᵐ ē securitas
ꝛ lenitas sup nām. Et in his qnqȝ dictis ab Aui. enema ē
efficax: ꝛ cū h ē valde securū. Efficax qꝛ p ipȝ ponūt me
dicine in ipsomet loco patiēte: aut i valde ppinquo. Se-
curū āt qꝛ ponit i mēbro ignobili ḋputato ad expulsionē
vn̄ si i illō mēbrū iprimit aliquā dispōnē nō ē tātū nocu
mētū sicut in medicinis imissis i stōcho: qd ē mēbrū nobile.
Sȝ lȝ Aui. dicat ei⁹ nobilitatē tm̄ in supradictis: ē tn̄ etiā
L nobile in ɔstringēdo qn̄ flux⁹ est cā itestinoꝝ: ꝛ nobile i
ɔsolidādo vlcera intestinoꝝ. Sȝ ista non ita ptinent ad
euōnē sicut qnqȝ p̄dicta. Cū ergo Aui. hic de euōne inten
deret: nō curauit ponere ista iuuamēta. ❡3° nō ꝙ lȝ tn̄
sit vn⁹ modus imissiōis enematis: tn̄ enemata variant
in v̄tute ꝛ s̄m varietatē coꝝ ex qb⁹ fiūt. Silr̄ ēt variant
res ex qb⁹ fiūt s̄m varietatē mãeꝝ q̄s intēdimus euare.
Nā qn̄ intēdim⁹ euare rē q̄ nō indiget nisi mollificatiōe
sicut fecea dure: tūc fit ex vnctuosis pinguib⁹ subtilibus
aptis ad se ibibēdū: sicut cū oleo puro: aut cū re pingui
vt cū iure galli: aut cū sili re. Qñqȝ aūt intēdim⁹ ad sub-
tiliationē sicut in flegmate: ꝛ tūc fit cū subtilitate: qñqȝ i-
tēdim⁹ abstersionē: ꝛ tūc fit cū aqua mellis vel ordei in
q̄ mel vel aliqd abstersiuū dissolutū sit: qñqȝ aūt intēdi-
mus vt irritet v̄tus expulsiua: ꝛ tūc apponunt modicati
ua sicut sal: qñqȝ ēt intēdim⁹ vētositatis dissolutionē: ꝛ tūc
M apponim⁹ carminātia: qñqȝ aūt intēdim⁹ attractionē a
lōginquo: ꝛ tūc apponūt attrahētia: q̄ sūt duoꝝ modoꝝ.
Quedā eni trahūt cū v̄tute attractiōis ppria. La pprieta
te respiciēte determinatū hūorē: nā q̄ multū stimulāt ex-
pulsiuā faciēdo mordicationē in intestinis sunt cā attra-
ctionis hūoꝝ faciēdo quēdā dolorē: sȝ ista attractio nō re
spicit determinatū hūorē. Sȝ turbith ꝛ collognitida cucu
mer asininus ꝛ scamonea nō solū trahūt: qꝛ irritant: sed
actuant si pmāserint sufficiēti tpe: ꝛ euāt determinatū
hūorē. ❡4° nō ꝙ cū clystere fit gr̄a euōnis ei⁹ qd in ite
stinis ɔtinet alys p̄ib⁹ dȝ eē leni⁹ q̄ si itēdat ad euōnē
a lōginquo: qꝛ clystere vadit sup loco a quo facienda est
euō. ❡5° nō ꝙ clystere vt pȝ ex textu nō fit solū ad intē
tionē euādi: imo qñqȝ alterādi: qñqȝ abstergēdi: qñqȝ
ɔsolidādi: qñqȝ ad dolorē mitigādum. Et s̄m h oia fiūt ex
diuersis reb⁹: vt pȝ i libris pticularib⁹. ❡6° nō ꝙ quāuis
enema nō trāseat ad vesicā nec i venas: tn̄ qꝛ itestina cir
cūdāt h mēbra: iō enema vadēs ad itestina pōt suis q̄li-

Clysteria acu[ta] sunt enemata q̄ sunt apta vētri ɔstipato si de alio morbo: scias ex gale. in suo ó clysteris⁹. c. 5. eē

tatib⁹ h mēbra alterare ꝛ sedare dolorē: maxie qꝛ cū mē N
bra iteriora sint rara euaporat ab itestinis aliqd subtile
de subā clysteris qd attigit vtrūqȝ istoꝝ mēbroꝝ dictoꝝ:
ꝛ p hūc modū ɔfert i coꝝ apatib⁹ siue fuerit ītētio reper
cutere siue resoluere siue alterare. Uerȝ qꝛ supiora inte-
stina sūt renib⁹ viciniora ꝛ iferiora vesice: iō opȝ in dolo
re vel cura renū p clystere conari ꝙ clystere magis pene
tret q̄ in cura vesice. Et pariter itelligatis de cura matri-
cis in mulierib⁹ ꝛ lacertoꝝ qb⁹ renes colligant: qꝛ inte-
stina adiacēt istis locis. ❡Et si q̄rat quō enema sedat si
ue clystere: di ꝙ d̄a sedatiōe: sicut clystere cū mollifica-
tiuis ꝛ lenitiuis anodinis: ꝛ sedatione p remotionē cāe si-
ue sit hūor q euāt: siue mala cōplō q̄ remouet: siue solo
ɔtinuitatis q̄ solidat: ēt p stupefactionē sicut multotiens
fit in dissinteria: sȝ h vltimū faciēdū ē raro ꝛ cū timore ꝛ
cautela. ❡7° nō ꝙ enema sedat egritudines colice. i. op-
pilatiōes vel alios morbos q sūt de genere colice. Est aūt
colica egritudo intestinalis dolorosa: cū qua fit difficilis O
exit⁹ ei⁹ qd dȝ egredi s̄m nāȝ: siue q̄ fiat oppilatio a fece
vel hūore vel mala cōplōne cū mā vel ab apate vel ab
alio sedat enemate s̄m tn̄ variū modū facta iuxta diuer
sitatē cāꝝ: vt hȝ videri i 6° tertij: ꝛ pōt ēt dolorē i ea exi-
tē trib⁹ modis supradictis remouere: sȝ tn̄ intestinoꝝ q̄-
dā sūt quoꝝ egritudines magis iuuant clysteri q̄ medi-
cina sūpta p os: q̄dā ecōtra: ꝛ q̄dā medio mō: sȝ h dcm̄ ē
supra c. p̄ hui⁹ sen: qꝛ supiora ꝛ gracilia melius iuuant bi
bitis: iferiora clysteri: sicut colon d̄ius supiora ꝛ monocu
lū medio mō. Et s̄m h ēt quātitas clysteris est varianda:
nā maioris q̄ntitatis fit clystere qn̄ intēdim⁹ ꝙ vadat ad
supiora intestina: ꝛ minoris qn̄ itēdim⁹ ad monoculum
ꝛ medio mō qn̄ ad media. ❡8° nō ꝙ clysteria dicuntur
acuta in qb⁹ ponunt medicine multū calē ꝛ acute iprimē
tes sicut collognitida euforbiū ꝛ silea. Et qꝛ medicine iste
pcipue i multa q̄ntitate posite resoluūt ꝛ calefaciūt: talia
clysteria sūt dissolutiua spūū ꝛ ptūs epatis ꝛ ipm debili P
tāt. Nā tales medicine multū accedūt ppe epar ꝛ pluri-
mū coꝝ vapores p organa vadūt ad epar: ꝛ p eādē fere
cām ꝑducunt ad febrē calefaciēdo sāguinē: q est in vena
magna chilis descēdētis ad ipm epar: ex q̄ dat itelligi ꝙ
sūt magis cauēda in febribus. ❡Ultimo nō ꝙ inanien-
tia sunt medicine solutiue q̄ in intestinis relinquūt aliqd
de hūorib⁹ quos attraxerūt: ꝛ ista h mō relicta euantur
clysteri cōiter lauatiuo nisi multā viscositatē habuerint
ꝛ grossitiē: quo casu addim⁹ aliqd icisiuū ꝛ subtiliatiuū.
❡Usqȝ huc fuit expositio. d. m. Ugonis de senis:
❡Nunc incipit expositio marsilij.

❡Formā vo clysteris ꝛ quō clysterizetur
iam retulimus in capitulo de colica.

❡Nūc Aui. ponit q̄sdā ɔditiōes in clysterib⁹ attēdēdas:
ꝛ duo facit. Pmo facit qd dcm̄ ē. 2° docet succurrere cui-
dā defectui. ibi 2°. [Et si qo.] Prima ps ɔtinet tres ptes.
In p̄° remittit nos p sufficiētiori declaratiōe forme cly- Q
steris ad aliū locū. 2° exeqt modū clysterizādi exēplifi-
cādo sīm̄. 3° tāgit ɔueniētē horā applicādi clystere. ibi 2°.
[Uidet quoqȝ.] ibi 3°. [Et clysterizādi.] ❡De p̄° dic ꝙ
ipse iā retulit formā clysteris: ꝛ quō clysterizet corp⁹ ca.
de colica qꝛ 16° tertij: forma tn̄ satis est nō. Nā p̄ dȝ hic
cānā oblōgā ad formā palmi cōis: vt igrediat sufficien-
ter itestinū rectū i cui⁹ extremitate debēt eē multa fora-
mina ne subito exiēte vno magno foramine liquor tran-
seat ad intestina: ne ēt ad vnā ptē sȝ per multa foramina
dispsus multas ptes attigat. Et dȝ eē tersum ꝛ politū in
pmptu est cā: imo dȝ eē cāna vncta oleo q̄ iponit. Dȝ ēt
cāna eē ligata corio aut vesica i sua pte latiori: i q̄ vesica
aut corio liquor teneat: ꝛ cōprimēdo corium ingrediatur
cānā qd

A cānā qḋ in corio ɔtinet. Dz ēt eē strictū ppe cānā: ⁊ ince dere se ampliādo ꝟsus aliā ptē: ⁊ hoc vt cōpresso corio ⁊ exñte stricto versus cānā melius liquor valeat ingredi.

¶ Utr̄ quoqȝ ꝙ clysterizati sit⁹ melior sit vt supin⁹ iaceat: deide reuoluat se ad lat⁹ dolēs.

¶ Nūc tāgit sitū clysterizādi: dicēs ꝙ vt melius vt clysterizatus stet supinus: deinde voluat se de latere in latus. ¶ Pro pte nō ꝙ alter ē sit⁹ clysterizādi: ⁊ alter sit⁹ clysterizati. Nā clysterizādus dz stare cū posteriorib⁹ eleuatis ⁊ anteriorib⁹ depressis: ⁊ dz stare sup genua sua ⁊ sup manus a pte anteriori: cui⁹ cā est vt liquor meli⁹ igrediat a sursuȝ in deorsuȝ: si tñ infirm⁹ eēt debilis ipso iacēte nos oporteret ponere enema. ¶ Si:⁹ ꝟo clysterizati duplex ē: qdā imediate post acceptionē clysteris: ⁊ tūc deberet ille stare supinus: qꝛ liquor meli⁹ poterit detineri cū sit gerior situs p retētione liquoris: ⁊ ille appellat situs cōis: qꝛ corpa sic clysterizāda debēt sic situari. Alter ꝟo est situs magis mediat⁹ vt postꝗ̄ liquor iā getat⁹ ē ⁊ iā sufficienter retētus: tūc moueat infirm⁹ de latere in lat⁹: vt liquor hñ vndiqȝ attingat intestina. Alter est sit⁹ magis ꝓprius q fit rōne ꝓpria casus: qꝛ rōne doloris aut morbi in determinata pte sic assumpt⁹: ⁊ postꝗ̄ infirm⁹ stetit supinus dz se voluere ad latus dolēs: vt enema plus attingat ad alterā ptē. Ad ꝓpositū Aui. nō posuit sitū ꝓpriū huic: dans eū intelligere tāꝗ̄ notū. Posuit autē clysterizati sitū cōem: deinde ꝓpriū dum dixit: deinde voluat se.

Gal. in libro de clysteribus ⁊ colica caplo 4⁹ docet situ clysterizādi ol ... ⁊ tñ q̄ dē necessariū ē qñ voluerit iniicere clystere ⁊c. Moderni autē hodiern⁹ ē ad placitū: ⁊ pꝫ obedit ꝓceptis medicorum. ⁊c.

B

¶ Et clysterizādi hora melior ē cū ē aeris frigiditas: qm̄ sequet̄ ideo vt augmētet̄ grauitas ⁊ dolor ⁊ estuatio ⁊ nausea. ¶ Balneū pterea solet facere vt ebulliāt hūores ⁊ spargātur. Clysteris quoqȝ ɔditio ē vt aerē ⁊ hūores retētos attrahat. Et pp hoc ſm plurimū nō est bonū vt balneū enemati ꝑmittas.

C

¶ Nūc tāgit horā ɔueniētē p clysteri exhibēdo: dicēs ꝙ melior hora clysterizandi est aere exñte frigido ne grauitas dolor nausea ⁊ supcalefactio consequātur. 2⁹ ponit aliā ɔditionē dicēs ꝙ balneum dispergit ⁊ facit ebullire hūores: ⁊ iō nō est bonū vt ꝑponas balneū enemati: ⁊ hoc ſm plurimū. Dicit vltio ꝙ ɔditio clysteris ē vt attrahat vētositates: ⁊ hūores. ¶ Ad intellectū ptis notādū ꝙ hora clysteris pōt sumi ex multis. Pria ex dispōne corpoꝝ aut mēbroꝝ. 2⁹ ex pte stōchi: qꝛ stōcho exñte repleto nō ē regulr enema faciēdū: ne agitet̄ cib⁹ in stōcho: ⁊ indigestus attrahat̄ ad intestina nisi in casu pp debilitatē virtutis nō oporteret aliqñ exhibere cibū. Itē ex pte corpoꝝ: qꝛ clystere nō ē exhibēdū corpe exñte valde debilissimo loco ei⁹ ponēdū est suppositoriū. Itē sumit̄ hora ex pte aeris: qꝛ clystere saltē acutū est exhibendū hora superiori: ⁊ maxime tpe multū calido. Cā tangitur in litera sicut sapius ēt tpe exñte multū frigido dū est aeris friditas minus exhibēdū ē: qꝛ tūc hūores sūt idispositiores ad exitū: sumit̄ ēt hora ex pte alteri⁹: qꝛ clystere nō ē faciēdū post balneū imediate: qꝛ cū balneū hūores facit ebullire: eos ēt dispgit ⁊ trahit ad exteriora. Clystere sequēs amplius nocebit calefaciēdo: ⁊ nō hñ educere cū hūores ad interiora vel exteriora sint dispersi. In casu tñ quo eēt doloris vehemētia posset imediate sequi enema. Multotiēs bonū est ꝑmitti balneū p tps multū: qꝛ ꝑparabit ad enema aliqñ ⁊ dissoluēdo hūores ⁊ mās. ¶ Ultio nota ꝙ clystere attrahit vētositatē. i. ē cā attractiōis ⁊ expulsiōis vētositatis ad exteriora incitādo v̄tutē expulsiuā: aut ēt attrahit vētositatē. i. remouet dissoluēdo sicut clystere factū ex reb⁹ carminantibus ⁊ dissoluentibus ventositatem.

D

¶ Or si qs in intestinis pustulas habens ipso indiguerit cā febris aut alicui⁹ egritudis ⁊ timuerit ne enema retineatur: supponere dbȝ ano suo ⁊ femori ⁊ locis que sūt in circuitu speltam calefactam cum panno. E

¶ Docet nunc succurrere cuidā defectui: dicens ꝙ si quis patiēs pustulas in intestinis pp febrē indiguerit clysteris aut pp aliū morbū: ⁊ timeat̄ ne retineat̄ enema: debȝ suo ano supponere ⁊ ēt femori ⁊ alijs locis q sunt in circuitu speltā calefactā cū pāno. ¶ Pro pte nō ꝙ exñte pustula vel hemorroide sopit̄ ⁊ hebetat̄ virt⁹ ad expellēdū: qꝛ cū expellēdo extēdat̄ pars hñs pustulas: aut trāseat liquor aut supfluitas circa illā ptē: tūc dolet illa ps. Pigritatur ergo virtus ad expellēdū ne doleat. Et iō p remediū qḋ in hac pte ponit̄ ɔtingit ꝑmo ꝙ pp caliditatē tēperatam ɔfortat̄ virtus sensitiua. Itē pp speltā habentē aliquam abstersiuā v̄tutē ꝑparat̄ enema extensioni ⁊ expulsioni: ⁊ breuiter incitat̄ virtus ad expellēdū aliqualiter. igit̄ ⁊c. F

¶ De epithimatibus. Caplm. XVIIII.

Sciās ꝙ spelta ē gen⁹ frumēti quā qdā dicūt aliqdā ... ⁊ ipsa calefacta adhibita ano femori ⁊ locis q sunt in circuitu trahit inferi⁹ enema retētū taȝ suo calore ꝗ̄ sibi insita ē virtute attractiua: ⁊ cui⁹ signū est: qꝛ ea reposita in loco humido cito tumescit ⁊ germē emittit trahēs sibi humorē ⁊c.

Epithimata sūt ex medicis bōis q̄ ad ipsaȝ ɔueniūt egritudineȝ.

¶ In prīū ca⁹. Aui. determinat de qbusdā medicinis q̄ exteri⁹ applicāt̄. Et duo fac. Pmo determinat d̄ epithimatib⁹. 2⁹ de embrocis ibi 2⁹. [Embroce sūt.] Prima ps ɔtinet duas. Prio explicat epithimata bonas esse medicinas. 2⁹ ponit q̄dā iuuamēta ⁊ modos epithimatū ibi. [Et medicina.] De p⁹ pte dicit ꝙ epithimata sunt medicine bone ɔueniētes ad morbū. ¶ Pro pte nota ꝙ reperiunt̄ ista noīa fomētatio: vaporatoriū: seu calefactoriū: suffumigatio: emplratio: epithimatio: vnctio ⁊ embrocatio: vñ fomētū nō est nisi qñ medicamē sic applicat̄ vt p ipm q̄rum⁹ vaporatione seu resolutionē in vaporē sicut qñ applicat̄ malū cū camomilla vt fiat resolutio. Suffumigatio nō est aliō nisi qḋdā medicamē qḋ trāsmutat̄ in fumū: ⁊ iste fum⁹ a mēbro capit̄ aut pāno ⁊ corpi applicat̄ sicut qñ thus aut mastix iponit̄ prunis. Epithimatio ꝟo ē applicatio liquoris ad corp⁹ aut ad mēbrum vt qñ balneat̄ pānus in liquore ⁊ applicat̄ corpi. Emplȝ āt idē est qḋ dura ɔfectio medicinaꝝ: vñ vt i prīū caplo dī vel ponit̄: ex eisdē pōt cōfici emplȝ ⁊ epithima: ſȝ epithima ē liqdū: emplm ꝟo durū. Embroca ꝓpie est liquor cū motu a sursuȝ i deorsuȝ applicat⁹ mēbro sicut spōgia madefacta in aq̄ camomille ⁊ expssa a sursuȝ i deorsum: ꝟ vocat̄ embroca. Unguētū ꝟo ꝓpe est medicamē cōpositū ex re vnctuosa ⁊ cera: ⁊ ē aliqliter ɔstās. Dī aūt vnguētū ab vngendo. Et differūt ista medicamina ſcḋm ad intētiōes q̄s vult medicus exigi. Nā si vult medicamen multo tpe opari: tūc facit ipȝ in foīa duriori ⁊ fortiori vel ɔstātiori vel i foīa empli: deinde in forma vnguēti: deinde in forma epithimatis: vltio in forma embroce. Si ꝟo q̄rat citā ⁊ ꝓfundā medicamis penetrationē: applicabit in forma embroce tāꝗ̄ in forma medicaminis magis penetrātis. ¶ 2⁹ nō ꝙ epithima dī bonū medicamē: qꝛ secūdū cū exteriorib⁹ applicat̄: bonū ēt qꝛ penetrando suam perficit operationem cum peruenit ad morbum.

G

H

¶ Et medicina fortasse duas hȝ v̄tutes: vnā sbtiliatiuā ⁊ alterā igrossatiuā: ⁊ erit maior necessitas sbtiliatiue ꝗ̄ ispissatiue. Cūqȝ ei⁹ ispissatio fuerit tēperās sbtiliationē cū ex ea fiet emplm penetrabit subtilitas ⁊ remanebit spissitudo: ⁊ illa quideȝ q̄ penetrat ɔfert

I ℂ In isto caplo vt predicit in diuisione Aui. remittit nos p qbusdã determinationibus ad alia loca. Et incidenter ponit vnã regulã. ℂ Primo g dicit q sigs vult cognoscere medicias solutiuas ⁊ lenificatiuas tã illas que bibunt q̃ illas que epithimant: ⁊ supple sint artificiales: requiratur in antidotario. s. in 5° can. ℂ Dicit 2° q modus meliorandi medicinas simplices: ⁊ qualr sit succurrendũ nocumento eaꝝ: ⁊ qũo sint administrãde: requirat in libris de simplicib⁹ medicinis quo ad regulas in canonib⁹ vlibus. 2° quo ad spẽs medicinaꝝ in capitulis ppꝛijs. Addit vlterius q pillule nõ sunt dande qñ sunt antiquate ⁊ facte dure sicut lapis: nec nimis molles: qꝛ penetrãt ⁊ adherent in ore ⁊ meri: qð penitus nõ intendit medicus: sed debent esse sicut ille que modo incipiunt exiccari: ⁊ que possunt premi digitis ⁊c.

K ℂ De vomitu. CAP. XI

HOmines q sunt remotiores ab h vt medic⁹ eos vomere faciat leuiter: aut pp nãm sunt hoies q pect⁹ hñt strictũ: ⁊ q male anhelant: ⁊ q ad sanguinẽ spuendum sunt apti: ⁊ hoies colla habentes gracilia: ⁊ apãtibus q̃ in ipsoꝝ nascunt gulis apti: ⁊ stomachos hñtes debiles: ⁊ multũ pigues: qm̃ istis ꝯueniẽti⁹ est vt vẽter soluat. Et macris melior est vomit⁹ cholere ipsoꝝ apt⁹: aut pp vsuz hoies qb⁹ difficile est vomere neqꝫ vomendi hñt ꝯsuetudinẽ: qm̃ si istis vomit⁹ ꝓuocat⁹ fuerit fortib⁹ vomitib⁹ nõ remanebit qn ipsoꝝ vene in mẽbris anhelit⁹ scindant ⁊ ꝑueniãt ad ptisim. ℂ Cũ aũt alicui⁹ res q̃lis sit ignorabit: vomitib⁹ leuib⁹ pri⁹ erit expiendus: q si ei fuerit faciles: erim⁹ ei fortes ausi dare: sicut illũ q fit ex elleboro ⁊ sibi siles.

L ℂ Positis canonib⁹ de solone ventris ⁊ reb⁹ annexis ponunt hic can. de vomitu cum annexis: ⁊ diuidit in duas. Pͦ ponit can. in vsu vomitus. 2° in annexis. 2° ibi [Cũ ille q ⁊c.] Pͦa in duas. pͦ ponit corpa inepta ⁊ corpa apta ad vomitũ. 2° ponit can. in vsu ei⁹. 2° ibi [Si oportuerit.] In pͣma pte dicit q̃tuor. Primũ est q hoies q sunt remotiores ad h vt medicus faciat eos leuiter vomere pp naturã. i. pp dispõnẽ eis nãlẽ sunt illi: in qb⁹ aliq̃ aut plures de septẽ cõditionibus inueniunt. Pͦa est q pect⁹ hẽant strictũ. 2° est q male anhelãt. i. cũ difficultate. 3° est q sũt parati ad fluxũ seu ad sputũ sanguis. 4° q habeant colla gracilia. 5° q sint apti ad hoc vt nascant eis faciliter apata in gula. i. in capite. 6° q habeãt stomachos debiles. 7° q sint multũ pingues. Nã oĩb⁹ istis meli⁹ est facere fluxũ ventris q̃ vomitũ. ℂ Dicit 2° q macris melior est vomitus apt⁹ cholere eoꝝ. ℂ Tertiũ dictũ est q qñqꝫ sunt inepti pp vsum sicut sunt illi qbus difficile est vomere ⁊ nõ sunt ꝯsueti. Nã in oibus istis ineptis si vomit⁹ sit ꝓuocandus cũ fortib⁹ vomitiuis nõ remanebit qn ipsoꝝ vene in mẽbris anhelit⁹ scindant ⁊ fiant ptisici. ℂ 4° dicit q si est aliqs de quo dubitas: vtrũ sit apt⁹ ad vomẽdũ leuiter vel nõ. pͦ debes experiri illũ cũ leuib⁹ vomitiuis: ⁊ si ei fuerit facile tu poteris addere ⁊ dare ei fortez sicut illũ q fit ex elleboro ⁊ silibus. ℂ Et pͣme ꝯditiones excepta illa de stõcho oẽs ponũt ⁊ declarant a Gal. in cõmento illi⁹ afo. q̃re ꝑicule. Ptisicos ⁊ho ⁊c. Nã cũ ex oibus istis q̃ dispõnib⁹ significat debilitas mẽbroꝝ pectoris: aut nimia ipressio: vel cõpressio sicut in pinguibus: cõstat q qñ p vomitũ mãe ad supiora mouebunt ⁊ sanguis multus cũ violentia iplebit venas pectoris ⁊ pulmonis ⁊ fortis fiet extensio partiũ illarũ: periculũ est ne vene ille scindant: ⁊ maxie si vomit⁹ fuerit cũ re multũ violentante ⁊ cogente ad vomitũ. Et nõ intẽdo hic laborare ad declarandũ qũo collũ gracile significat stricturã ⁊ debilitatez venaꝝ pectoris: ⁊ qũo multa pinguedo significat cõpressionẽ venaꝝ in pectore a carne ⁊ pinguedine: satis. n. dcã sunt in cõmẽto illius afo. allegati. ℂ Sꝫ de his q hñt stomachũ debilẽ vi du᷑. Nã supra in ca° de regulis cõibus soloni vẽtris ⁊ vomitui: dictũ est q pp debilitatez stõchi medicina secessiua fit vomitiua: g hñtes stõchos debiles facilr vomũt. g nõ sunt inepti ad h vt medic⁹ faciat eos vomere. ℂ Hic rñdet cõiter tribus modis. Unus est q hic p hñtes stomachos debiles intelligimus illos: quorũ stomachi sũt debiles p totũ tã quo ad ptẽ supiorẽ q̃ quo ad ptẽ inferiorẽ. Sed in ca° allegato itelligit de debilitate ptis supioris. Nã cũ inferior pars stomachi est debilis nõ põt pellere mãz ad supiora: qð tñ ad vomitũ ẽ opportunũ. Uel 2° di q duob⁹ modis possumus itelligere stomachũ debilẽ. Uno mõ quo ad virtutẽ expulsiuã ⁊ imutatiuã: ⁊ ista est q̃ reddit stõchũ ineptũ ad vomitũ: ⁊ ista est de q̃ loq̃t Aui. hic. 2° di debilis qꝛ facile recipiẽs nocumẽtum a sensibili: ⁊ isto mõ di multe sensibilitatis: ⁊ ista debilitas facilitat ad vomitũ: ⁊ de hac dictum est supra. Uel 3° di q vomere facilr includit duo vt sumit hic: vt ab Aui. vnũ est q a leui cã vomat. 2ᵐ est q nõ ledant a vomitu. Mõ multa sunt dictoꝝ corporũ q̃ a leui cã vomerent: sed qõlꝫ ledit a vomitu: ⁊ iõ illi q hñt stõchũ debilẽ nõ psit vomere leuiter: qꝛ nõ psit vomere sine notabili lesione. Sꝫ nõ valet argumẽtũ: in eo medicina secessiua fit vomitiua: g vomit sine lesione: aut leuiter: ⁊ sic pꝫ solutio. ℂ Ulteri⁹ nota q Aui. hic colligit dispõnes facientes ad ineptitudinẽ vomendi tam nãles q̃ accidentales ex consuetudine: ⁊ ideo in pͥncipio posuit aut ppter nãm sub distinctione: ⁊ in fine dedit aliã partem distinctionis cũ dicit: aut ppter vsum: ⁊ cã assignata: lꝫ posset in pluribus istoꝝ: tñ maxie verificat de alijs ab illis q sunt parati ad apostemata gutturis: ⁊ q hñt stomachos debiles. in his enĩ ppter alia nocumenta manifesta ꝓhibetur vomitus: ⁊ reliqua sunt satis manifesta.

M Sciẽs tñ q vomitui iepti qñqꝫ vomitu indigẽt: vl qꝛ repleti sũt malis humoribus q̃s nõ lꝫ p iferiora educere: vel qꝛ hñt aliquã egritudinẽ in intestinis: vel quia adest mã venenosa ⁊ corrosiua vt chol'ra prasina vel erugiosa q̃ si educeret p iferiora vulneraret intestina: q̃re ⁊c.

ℂ Et si nõ oportuerit vt fiat quaten⁹ vomãt: aut fuerit vnus cui necessarium erit dare vomitum prepara ipsum ante ⁊ fac ei consuetudinem ⁊ mollifica ipsius nutrientia: ⁊ fac ea vnctuosa ⁊ soluta: ⁊ fac euz qescere ab exercitijs: ⁊ postea da ipsum ei. Q

ℂ Hic Aui. ponit can. ⁊ pͦ cões: deinde ꝓprios. 2° ibi [Et da in potu ei.] Dicit pͦ q sigs vomit difficulter: ⁊ sit necessariũ q vomat: prepara ipm ante ⁊ fac ei ꝯsuetudinẽ vomendi dando ei nutrimẽta multa humida vnctuosa ⁊ solutiua: ⁊ fac euz qescere: ⁊ ꝓhibe ab exercitio: ⁊ postea da ei vomitiuũ. ℂ Ubi nota q ista lr̃a multotiẽs inuenit affirmatiua: ⁊ sensus est quẽ h dixi ⁊ verificat rõne sicut di in quarta ꝑicula afo. illo afo. Ad elleboros his q ⁊c. Nã per ꝯsuetudinẽ vomendi ⁊ p nutrimẽta multa ⁊ humida ⁊ vnctuosa ⁊ quietez fit stomachus mollis ⁊ obedientior motui illi sibi violento. s. vomitui. Qñqꝫ autem additur negatiua que dicit: ⁊ si nõ oportuerit vt fiat quatenus vomat: ⁊ tũc esset sensus q siquis est de illis in quibus non oporteret prouocare vomitum: quia esset indispositus: sꝫ

Humores. n. conseruat superfluitatẽ: ⁊ iõ vt fiat eaꝝ gnõ q̃ hẽant inducẽ humores ad vomitũ qescãt ⁊ hoc an̄ vomitũ ⁊ nõ p⁹: q̃re ⁊c.

A

Et ex hoc no tato soluitur du bium motum a Gentili i hoc loco si hn̄ pō derau: et vide ēt eo co dissō nē ō pparatio ne et dubium de sale tē.

tamen est necessariū ppter aliquē casuz facere q̄ vomat: tūc est pparandus vt dictū est. ¶ Nota 2° q̄ lz in talib⁹ corporib⁹ vt vomāt vtile sit facere ꝯsuetudinē:nō tñ sem per dz fieri. Nā qñqz est tanta necessitas accelerandi q̄ nō daf spatiū faciēdi ꝯsuetudinē: vt si bibisset venenum mortiferū qđ est in stōcho: ꝯstat q̄ quāto citi⁹ pōt expellendū est. ¶ Nota 3° q̄ hec tota pparatio est in mēbris expulsiōis: lz quodāmō humorē respiciat. Nā pparatur stomachus pncipalr. Quō autē humores sunt pparandi: aut vie nō est pprīū huic loco: sz cōe euātionib⁹. Et iō de illo dictū est. c. 3° qđ est gnāle de euōne. ¶ Nota 4° q̄ cibaria soluta pñt intelligi cibaria apta ad dissoluendum robur stōchi: vt tepida et dulcia et oīa q̄ hoc faciūt. Aut 2° qz nō sunt delectabilia: qz dissoluūt appetitū. Aut 3° solutaqz diuersa et nō cōiuncta: ita q̄ imutent tanq̄ cib⁹ vn⁹. Ex tali eniz stomachus fieret potius auarus: sz ex diuersis nō: vt dicif supra in. c. de regulis cōibus solutioni ventris et vomitui. Aliqui intelligunt soluta. i. absqz sale: quia insipida: et ista verba sunt insipida.

B ¶ Et da in potu vnctuosa et olera cū vino: et ad comedendū da ei anteq̄ vomat nutriētia bona: et pprie si vomit⁹ fuerit difficilis: qm̄ fortasse nō vomet ipm̄: imo nā ipz retinebit: et melius est vt bonū retineat q̄ malum.

¶ Hic ponit cañ. speciales: et pmo in vomitu facili conuenientes. 2° in vomitu laborioso. 2° ibi [Cū aliqs.] Prima in tot quot sunt cañ. Prim⁹ est q̄ illi quē volum⁹ facere vt leui vomitu vomat debēt dari olera cū vino ad comedendū: et dz dari añ vomitū cib⁹ boni nutrimēti: et pprie si difficiliter vomat: qz forte nō vomet: imo forte retinebit illud qđ daf ei: et melius est vt teneat bonum q̄ malum. ¶ Ubi nota q̄ Aui. insinuat duo. Primū est q̄ talis vomit⁹ fiat dū cib⁹ est i stōcho. Scđz q̄ tales cibi debēt eē vnctuosi faciētes nauseā et cū h boni nutrimēti: vñ olera cū vino pcipue dulci mollificāt stōchū et pparāt ad nauseā: sz cū istis debēt dari illa q̄ boni nutrimēti sunt: aut qz ista olera debēt eē boni nutrimēti et nō mali: sicut spinachia et lactuce: aut qz illō qđ cū eis daf: puta carnes dz eē boni nutrimēti: et nō mali. Ego nō itelligo istū cañ. q̄ facile vomentib⁹ denf solū olera cū vino: et difficulter vomētibus def cib⁹ boni nutrimēti: sz q̄ in oīb⁹ conuenit dare olera ad mollificādū: et vinū dulce: nisi pp aliud phibeāt: et ēt in oībus cōuenit nutrimentū eē bonū: maxie tñ cōuenit hoc fm difficulter vomentibus ppter cām dictaz in lr̄a. Sed cā ppter quā vomitiuū leue dz dari post cibuz est: qz vomitus est motus laboriosus: et iō leuia vomitiua que leuiter agitant: et qz ad fundum stomachi facile descēdunt nisi cib⁹ esset in stōcho nō sufficiēter agitarēt: et nisi cū eis eēt cibi agitatio nō sufficerēt vomitū iducere: sz cū adiutorio motus cibi inducūt ad vomitū. Accidit 2° q̄ cibus ꝯmiscef cū suba humoris: vñ cū cibo facile pellitur humor q in stōcho ꝯtinebaf. Et 3° qz cū istis cibis absqz hoc q̄ habeant multū extraneare stōchū multotiens est virtus incidēdi humorē viscosuz: aut subtiliādi grossum: aut ingrossandi subtilez: vñ postea leuius expellif. Et pmā istarū expressit Rasis 4° Almansoris. c. de iuuamētis vomitus. Attende tñ q̄ nō semp hoc est necessariuz: sed vtplurimū: qñqz eniz humor in stōcho existēs sufficienter repit ad os stōchi et est abominabilis: et nō nimis grossus nec subtilis. vt accidit illis qb⁹ cholera ieiuno stomacho pellif ad stōchuz eoꝝ: de qbus facit mentionem Gal. 6° regis sanita. et 2° regis acu. in qbus ꝯueniēter vomitus administraf añ cibū cū humore sit paratus facilr egredi. Sed vtplm melius est vt cibus pcedat non ad h

C

D

vt digeraf: sed ad vomitum facilitandum.

B

¶ Cūqz post cibū quē comedit cā vomendi vomuerit: tardet comestionez donec fames sit fortis: et sedet sitim ei⁹ cū aliquo qđ sit sicut syrup⁹ macianoꝝ sine aq̄ et nō cū iulep neqz syrupo acetoso: qm̄ vomere faciunt.

¶ Ponit cañ. 2m de faciendis post vomitum: et dicit duo. Primū est: q̄ post talē vomitū nō cibef donec fames sit fortis. Scđm est q̄ si sitiūt dz sedari sitis eoꝝ cū syrupo pomoꝝ macianoꝝ sine aq̄ et nō cū iulep siue syrupo acetoso: qm̄ ista vomere faciūt. Cā aūt pmi est: qz fames fortis signat q̄ ꝯsumpti sunt humores mali si q post vomitū in stōcho remāserūt: et q̄ sedat⁹ est mot⁹ agitatiu⁹ ad expellendū: et iō cib⁹ q sumef a stōcho cōstringif et bñ digerif. Cā aūt scđi est: qz in syrupo macianoꝝ cuz est fact⁹ ex succo macianoꝝ odoriferoꝝ habētiū aliquā stipticitatē est cōfortatio stōchi cū stipticitate et aromaticitate: et sedat nauseā et agitationē. Di aūt sine aq̄ aut qz fiat ex macianis in qbus nō est cruda humiditas q̄ pōt vocari aq̄: sed fiat ex his q̄ sunt vetera: aut qz non misceaf aq̄ in tali potu ne mollificet. Cā autez tertij est: qz iulep mollificat stomachum et syrupus acetosus cum sit hñs saporem ex acetoso et dulci mixtuz est nauseatiuus: vt dī 2° cañ. c. 3°. Et iō tu menti tene q̄ in his q vomūt et intendis vomitū restringere non des istos potus.

F

Nota q̄ maciana sūt poma syluestria q̄ nō hēm⁹: ex qb⁹ pñt fieri syrupi: nō loco ei⁹ ham⁹ mīnā cydonioꝝ sine spēbus si corpa sint colerica sz si sint flegmatica da m⁹ cū spēb⁹: et vñ talia nō da mus cū aq̄: qz opz cōfortare stōchū qz debile est: modo aq̄ remolliret et debilitaret eū magis: q̄re tē. hec Gentilis.

¶ Cibus aūt qui est ei vtilis est pullus in carbez et. iij. phiale vini post ipsum.

G

¶ Hic ponit cañ. de spāli cibo: et dicit q̄ cib⁹ q vomētib⁹ est vtilis est pullus gardeſcaut fm aliam lr̄am carbez: et tres fiale vini post ipsuz. Istū cañ. qdā volūt debere intelligi de cibo sumēdo añ vomitū: et dicūt q̄ carbez vt sumif apud auctores de fercalis est cib⁹ factus in pastello cū oleo: et tūc cā erit clara: qz p oleū mollificat: et pp pullū est boni nutrimenti: et sic habem⁹ intētiones supradictas. Alij volunt q̄ itelligaf de cibo post vomitū: et h ego puto verū pp cōtinuitatē textus: et dicunt q̄ carbē est idem qđ salsamētū factū ex reb⁹ aromaticis et stipticis: et tūc ēt cā est clara. Sed quō sumat tres fialas vini: dī cōiter q̄ nō vult hanc absolute mēsurā sumēdā eē: sz dat intelligi q̄ augeaf parūp potus respectu cibi: qz indigent restauratione cita: et hoc fit cū vino odorifero. Sed nō inueni integre quāta mensura sit fiala: dicit tñ Dy. q̄ idem est qđ hiala et hiala est. ℥. 6. et semis.

¶ Et ille qdē q acetosuz vomuerit et nō consueuit et in pulsu aliqđ signū febris habuerit: comestionē vsqz ad mediū diē tardet: et ante ipsam aquā calidam rosaceā bibat.

H

¶ Est alius cañ. in quo Aui. vult q̄ qui vomit acetosum: qz incōsuetus vomitui et fatigatus in vomitu et in ei⁹ pulsu apparet signū aliqđ feb. dz tardare comestionez vsqz ad mediū diē: et anteq̄ comedat bibat aquā rosataz calidā. Cā aūt canonis est: qz q vomit acetosuz vomit frigidū humorē: et iō nō est verisile q̄ pp humorē sit calefactus sed pp agitationē: et iō verisile est q̄ feb. illa sit effimera et q̄ status ei⁹ trāsibit in sex horis: et ita media die artificiali de dieb⁹ equinoctialib⁹ q sunt. 12. hore: et tunc cibari poterit. Aqua aūt rosarū daf ad ꝯfortādū stōchū sua stipticitate et aromaticitate. Sed daf calida actu ne currat frigida actu stomacho debilitato et resoluto ne extingueret ei⁹ caliditatē nālem et ne multum debilitetur.

Scias q̄ res acetosa q̄ euomif qñqz ē ei bus aut por⁹ ex se acetosus aut acetosat⁹ in stōcho vt lac et vinū q̄ i stōcho frigido frequēter acetosant. Et aliqñ ē acetosuz flegma vl' in se acetosatū ex ebullitione sicut succi fructuū post ebullitionē acetosant vel ex pmixtiōe melē

¶ Cui āt acciderit vt cholerā vomat nigram ipsi⁹ stōcho spōgia aceto calō ifusa suppōaf.

I ¶ Dicit i isto canō. ꝙ si accidat ꝙ vomat cholerā nigrā; dꝫ supponere stōcho spōgiā infusā in aceto calido: ⁊ administraᵗ fomētatio cū aceto calido ad īcidēdū melācho licū humorē si qua ps remansit: aut ibibita: aut adherens stomacho: ⁊ vt sui stipticitate ꝯfortet stomachū: ⁊ administraᵗ in spongia leuitate ipsi⁹: ⁊ qꝛ spōgia adiuuat resolutionē quā facit actualis caliditas aceti.

acetose. Et ali qn̄ ē melius vᵗ nālio ꝙ q̄dā acetositate remissa pricipat vel adusta generata ex nālī: ꝙ si subtilis sit ē acrior valde sic acetū: vt dicit Auic. pᵒ pmi doc. 4. c. 1. ⁊c.

¶ Et meli⁹ qdē ē vt cib⁹ q ad vomēdū sumiᵗ diuersus: qm̄ cū ē vn⁹ qn̄qꝫ ipꝫ āplectiᵗ stōchus ⁊ i dimittēdo ipꝫ fit auar⁹. ¶ Post vomitū aūt ipsi⁹ supfluū ꝯferūt aues pue ⁊ pulli cuꝫ ābulare icipiūt: ossa tn̄ suaꝝ extrēitatū nō cōedat: qꝛ sūt grauia ⁊ i stōcho tardanᵗ.

K ¶ Ponit canō. de cibo: ⁊ dicit ꝙ cib⁹ q sumiᵗ vt vomat dꝫ esse diuersus. Et cā est: qꝛ qn̄ est vn⁹ stōchus fit auar⁹ i retinēdo vt dictū est supra. Sꝫ cib⁹ q daᵗ post supfluū vomitū sint aues pue ⁊ pulli cū ambulare icipiūt: supple si sūt de genere pulloꝝ q nō ambulāt cū nascunᵗ: sicut multe aues: ⁊ nō debent comedi ossa sua: qꝛ sunt grauia ⁊ tardanᵗ in stōcho. Nā cū isti indigeāt cibo facilr digestibili nō mollificāte: ⁊ multi ⁊ boni nutrimēti: ista ꝯueniūt. Ossa aūt sui duritie sūt idigestibilia: ⁊ iō nō debēt sumi.

¶ Et fac cum ingredi balneum.

¶ Ponit canō. ꝙ qui supflue vomit ingrediaᵗ balneum: ⁊ verificaᵗ: vt supra de supfluo fluxu ventris.

¶ In hora aūt vomendi currat ⁊ exerciteᵗ ⁊ fiat vt laboret post vomat.

L ¶ Ponit canō. de faciēdis i tpe vomēdi ⁊ vult ꝙ illa hora exerciteᵗ ⁊ currat: ⁊ hoc nisi alr vomat: aut nisi vomat supflue: ⁊ hic mot⁹ adiuuat ad agitādū cibū ⁊ hūores q sunt in stomacho ⁊ ad nauseā ꝓpter hoc: ⁊ iō ꝯfert nisi in supfluo: ⁊ est snia afo. Cum volueris elleboꝝ ⁊c.

¶ Sitqꝫ hoc in media die.

¶ Dat canō. in hora vomēdi: ⁊ dicit ꝙ vomat i medio die. Et cā est: qꝛ illi humores sunt tunc cōmoti ⁊ virtus excitata: ⁊ iō faciliꝰ pellunᵗ. Alig tn̄ volunt ꝙ fiat vomitus illa hora: qꝛ illa hora temperata est forte cum non sit frigida: vt matutina: nec calida vt vespertina.

¶ In hora pterea vomēdi opꝫ vt oculi ligentur suppositis pilis duab⁹: deinde venter leui fascia temperate fascietur.

M ¶ Dicit hic ꝙ due pile ligenᵗ sup ocul os ⁊ fascienᵗ oculi: ⁊ silr fascieᵗ vēter leui fascia. Primū horū fit pp ꝓhibere cursuꝫ humoꝝ ad oculos. Scōm ad fortificandū musculos ventris ꝓpellendo: ⁊ nō dꝫ multū stricte ligari: qꝛ multotiens impedirent.

Hoc idē ꝓdo cuit nob Rasis 4ᵒ Almā. c. de vomitu di cēs: ⁊ est cā observādū vt cū aliqs voluerit vomere duos pāniculos hꝰ in rotūditatē circumuolutat ⁊c. ⁊ rō hꝰ est: qꝛ in vomitu oculi laborātes vt qsi exire videanᵗ a suis foueis: ⁊ iō dixit Auicen. circa finē hꝰ capli ꝙ vomitꝰ corpi cō ferꝛ: sed visui nocumentum facit. Pseruantur aūt per diceꝛ pilas ⁊ ligaturā ab his

¶ Res quoqꝫ q̄ vomit⁹ sūt ꝑparatorie sūt eruca ⁊ rafan⁹ ⁊ carica ⁊ calamētū mōtanū ⁊ recēs: ⁊ cepe ⁊ pori ⁊ aq̄ ordei cū fece sua ⁊ melle ⁊ pultes fabaꝝ cū dulcedie ⁊ vinuꝫ dulce ⁊ nuces cū melle ⁊ q̄ sūt eis silia: ⁊ micla q̄ fcā ē ex pane azimo ⁊ olō: ⁊ melōes ⁊ cucumeres ⁊ caꝝ scia: aut aliqd ex coꝝ radicib⁹ tritis ⁊ i aq̄ ifuᵗ cū dulcedie ⁊ hermodactyli ⁊ rafan⁹.

¶ Narrat hic res faciētes leuiter vomere. ¶ Ubi nō ꝙ reꝝ facientiū leuiter vomere q̄dā faciūt irritādo ad nauseā ⁊ vomitū sicut abominatio: q̄dā irritādo ⁊ disponendo mām sicut icidēdo aut subtiliādo: q̄dā disponēdo meri ⁊ os stōchi: q̄dā attrahēdo humorē ad stōchū. Et nō dicunᵗ fortia vomitiua nisi q̄ ad stōchū trahūt. Et oia ista q̄ trahunt ad stōchū: nō dicūr vomitiua fortia: imo q̄dā mediocria sicut hermodactyli. Sꝫ q̄ nō trahūt māꝫ nō dicūr fortia vomitiua: ⁊ iō in istis si bn̄ examinenᵗ nō inuenies fortia vomitiua: aut debilia: aut mediocria: qꝛ q̄uis attrahant mām ad stōchū nō opanᵗ cū violētia accidentiū.

N nocumentū quare ⁊c.

¶ Qui aūt vinuꝫ biberit inebrians ad hoc vt euomat: non incipiat vomere: donec adhuc parū bibat: sed bibat multum.

¶ Hic ponit q̄ntitatē vini qđ sumiᵗ grā vomendi. Dicit ꝙ q sumit vinū inebriās. i. aptū inebriare grā vomēdi non incipiat vomere dū adhuc parū bibit: imo bibat multū. Et ꝯsidera ex hoc itellectu ꝙ Aui. nō vult ꝙ debeat iebriari: sꝫ loqᵗ de vino potēti qđ est aptū iebriare: maxie autē verificaᵗ si cū po⁹ sua sit dulce. Et cā est: qꝛ cū paꝝ bibit nō est adhuc stōchus relaxat⁹: nec multū bn̄ pata mā ad vomitū: sꝫ qn̄ vinū ē multe q̄ntitatis: tūc mollificat ⁊ agitat supiora: ⁊ sui q̄ntitate grāt ⁊ leuat malaꝫ mām stōcho adherētē. ¶ Dubitaᵗ tn̄ hic: vtrū sit meli⁹ ꝓuocare vomitū cū vino q̄ꝫ cū aq̄. Ubi nota ꝙ ꝯsiderāda est dispō stōchi ⁊ humoꝝ q expellēdi sunt. Nā stōcho multū frigido ⁊ hūore flegmatico peccante faciendus est vomit⁹ cū vino: qꝛ nō obest stōcho sua calitate ⁊ icidit flegma q̄dā acuitate ⁊ abstergit: vbi aūt stomachus sit cholericus: aut humor peccans sit cholera: statim o est ita ꝙ melius est euāre cū aq̄: vt vult Gal. 2ᵒ de regimine sanitatis.

O

¶ Suchaba quoqꝫ cū bibita fuerit cū melle post balneū faciet vomere ⁊ soluet vētrem.

¶ Ponit rem in vsu alterius vomitus. s. suchaba. Et dī ꝙ suchaba est potus factus ex ordeo ⁊ aqua. Et dī ꝙ cū bibiᵗ cū melle facit vomitū ⁊ soluit vētrē: pcipue si sumaᵗ post balneū: qꝛ balneū relaxat os stomachi. Cā est: qꝛ sua vnctuositate ⁊ virtute abstersiua ⁊ abominatione q̄dam mouet stomachum ad expulsionem ⁊ preparat.

P

¶ Amplius qui vomere voluerit non fortiter masticare debet prope ipsum.

¶ Dicit ꝙ q vult vomere nō dꝫ fortiter masticare: ⁊ hoc fit ne stomachus bn̄ ⁊ auide retineat ⁊ applicetᵗ cibo sumpto: ⁊ itelligiᵗ de cibo qui sumiᵗ grā vomendi.

¶ Cū aūt aliqs fortē vult vomitiuū sumē sicꝫ q sit ex elleboro ipm bibē dꝫ nisi fuerit qđ ꝓhibeat ⁊ post duas horas diei ⁊ postq̄ꝫ stercus ab itestinis exierit. Et si cū pēna vomuerit: bn̄ erit: ⁊ si nō: moueaᵗ parūp: ⁊ si nō: in balneū mittaᵗ. Pēna quoqꝫ q̄ fit vomit⁹ inungēda ē ex aliquo qđ sit sicē oleū sisaminū.

Q ¶ Hic Auic. ponit canō. in vsu fortis vomit⁹: ⁊ lꝫ ministret regulas cognoscēdi vomitū innatiuū a nocituo: tn̄ hoc facit absqꝫ ordine: ⁊ iō pars ista diuidiᵗ vt precedens in tot partes quot sunt canones in dicta lr̄a. In pⁱma ergo parte enumerat quō sumendū est vomitiuū forte ⁊ quō vomēdum est cuꝫ illo. Et ponit. 7. ꝯditiones in his seruandas. Prima ꝙ si sumaᵗ vomitiuū forte sicut elleborus dꝫ sumi stōcho ieiuno vbi nō fuerit aliud ꝓhibens. Scōa ꝙ sumaᵗ post duas horas diei. Tertia ꝙ sumaᵗ post euōnē vētris a stercore. Quarta ꝙ vomat p ipositionē pēne in gula cū q̄ si vomat bn̄ erit. Quinta ꝙ si nō vomat hoc mō moueaᵗ paꝝ. Sexta ꝙ si mot⁹ nō suffic̄ mittaᵗ i balneū. Septia ꝙ pēna vngaᵗ cū aliq̄ qđ sit sicē oleū sisaminuꝫ. ¶ Ubi pⁱ ꝯsidera ꝙ dixit bibere dans itelligere ꝙ talia medicamina: qꝛ sunt abominabilia trāsglutiunᵗ sine masticatione: ⁊ illō large dī bibere siue illō sit in solida substa siue molli: vñ supra dicit ꝙ bibuntur pillule. Hy. tn̄ dicit

A q laborat ad docendū q in forma apozimatis ⁊ potabi-
li ⁊ fluxibili melius administrant vomitiua fortia: qz vt
dicit facilius descendant remanēte virtute in ore stoma-
chi. Sed ego nō puto verū q in forma potabili q facili⁹
descendant cum supradictū sit q illud pharmacū vomi-
tiuū sit secessiuū si detur in sba solida: qz facilius descen
dit: ⁊ hic non intendo aliter arguere: nisi qz facilius ad su
periora agitant in forma liquida q̄ solida. ¶ Sed circa
pmā cōditionem cuz dicit q dz sumere ieiunus tale vo-
mitiuū: attende q vna cā est: qz vomitiuū debile nō dat
nisi ad educendū humorē q est in stōcho: ⁊ talis facilius
cum cibo exit vt supra dī. Sed forte vomitiuū datur ad
attrahendū a longinquo ⁊ ipediret operatio sua per cō-
mixtionē eius cū cibo. Scda cā est: qz cum sit plurimum
rei maligna nō dz sumi: ita q aliqd ex ea penetret in ve-
nas: mō si cū cibo sumeret transumpta pte cibi attrahet
aliqd de vomitiuo. Tertia cā: qz facta agitatiōe cito a sto
B macho pelleret cū supnataret cibo. ⁊ sic nō retineret suf-
ficienti tpe ad attrahendū illud qd attrahēdū est: ⁊ ēt qz
talis medicina nō opat nisi reducat ad actū a calore cor-
poris humani vt supra dictū est: ⁊ cibus ipediret opōnē
p quā ad actū reduceret. Cā aūt quā assignat Dy. sup h
est: qz vomitiua fortia nō euāt nisi cū forti motu: ⁊ for-
tior motus requirit ad vomendū stōcho vacuo a cibo q̄
stōcho pleno. Judicio meo nihil est: qñqz fortia vomitiua
faciunt fortē motū per quē ēt stōchus plenus facili⁹ eua-
cuat q̄ vacuus. ¶ Nota vlterius: qz Aui. hic dicit: detur
stōcho ieiuno nisi fuerit qd ꝓhibeat. Tale autē ꝓhibens
qñqz est dispō medicine q pp qdā nocumēta q facit indi
get vt dēt cuz re cibali: aut qñ aliqd cibi est in stōcho vt
ꝓcipue elleborus albus: qñqz est ex pte nāe suscipiētis vt
si eēt valde sensibilis stōchi aut debilis: qñqz ex pte acci-
dentiū vt si sumeret in hora famis. In his. n. casib⁹ opz q
sumat supra cibuz vt maiora nocumēta vitent. ¶ Circa
C 2m cōditionē nota q due sunt cāe pp q̄s forte vomitiuū
dz sumi post duas horas diei. Pria: qz dz sumi hora qua
hūores nō sunt a somno imobilitati vt citi⁹ egrediantur.
Nā cū pharmacū vomitiuū stet in stōcho in supiori pte
agitat ⁊ icitat ad sui expulsionē: iō nō tādiu tenetur sicut
secessiuū: ⁊ opz q citi⁹ a se trahat: ⁊ iō dz eē post excita-
tionē ⁊ subtiliationē humoꝝ a lumine diei: ⁊ ne sumat in
hora vehementis caloris: dī post horas duas: qz in estate
qñqz dz fieri: ⁊ si amplius staret esset hora nimiū calida.
Scda cā est: qz sumēdo illa hora accidit q sit act⁹ vomē
di circa meridiē vt pōt patere ex supradictis: qz in tēpo-
re q̄tuor horarū cōiter cōplet suā opōnē. ¶ Tertia ꝯdi-
tio est q sit post fecū emissionē ab itestinis. Et cā est p ne
fecū agitatio sit cā aut putredinis aut motus eius ⁊ sui va
poris ad loca nobiliora. 2° ne oppilatio meseraicarū ex
fecibus faciat attractionē difficilē. ¶ 4a ꝯditio est q vo
mat cū positione penne in gutture: hec eniz est minima agi
tatio possis ad vomitū excitandū ⁊ minime corp⁹ cōmo-
D uens post medicinā assūptā: ⁊ iō ab illa icipiēdū est. Et h
p pennā itelligim⁹ ⁊ digitos ⁊ res alias mobiles in gulaz
imittēdas qñ vomēdi. ¶ 5a ꝯditio ē q si pēne imissio nō
sufficit dz moueri paꝝ: ⁊ h vt fiat agitatio paulatim mo-
uēs māᷓm versus sursuz. Sepe. n. cū subito ⁊ fortiter mo-
uet mā v̄sus sursuz vt ascēdat stōchi ptes supiores clau-
dunt ⁊ ꝓhibet incitatio ad vomitū. Sz cū paulatī h sit
accidit q vsqz ad meri ⁊ os ⁊ supiores ptes paulatī cōi-
cat nocumentū: vñ mouet ad expellēdū p os: ⁊ p viā nā-
lis subordinationis mouent iferiora ad trāsmittendū ad
os. Et tu vide modū q mot⁹ ⁊ nauigatio agitāt ad vomi-
tū in cōmēto alō. Cū volueris elleborū ⁊c. ¶ Cōditio 6a
est q mittat in balneū nō qdē tm̄ vt diuertat mā ab in-
terioꝛib⁹ ad exteriora: sz vt mollificet stōchus ⁊ relaxet

Dicit Serap. in aggregatore in ca° de oleo sisamino

os ei⁹ ⁊ mā subtilliet ⁊ cōmoueat. Hec. n. ꝑparāt ⁊ incitāt E
ad vomitū plus q̄ leuis mot⁹. ¶ 7a ꝯditio est q penna
cū q fit vomit⁹ est vngēda cū oleo sisamino: qz est oleum
multū mollificatiuū: ⁊ cū nō hī: loco ei⁹ vtimur oleo dul-
ci cōi aut oleo anhetino. Tu tñ in istis vide q Aui. innuit
q vbi pēna imissa gutturi nō suffic ad icitādū ad vomē-
dū suffic leuis mot⁹ corpis: q vī innuere q leuis mot⁹ cor-
poris plus fac ad vomitū q̄ pēna imissa gutturi: nisi ge
velit q post talē motū reqrat iterū agitatio cū pēna: qz tē
posset sustineri q agitatio cū pēna ē fortior leui motu.

q tale oleū est malū stōcho ⁊ destruit eū. Et Aui. in 2° can. c. de sisamo: dixit ēt q est malū stōcho faciēs nauseā ꝓhibēs desideriū. Juuat aūt in prouocatione vomitus ex forti pharmaco: p° qdē ablutione saporis ⁊ odoris ei⁹. 2° sua vehemēti lenificatione qz lenit: vt ita dicam gargareonē ꝓhibet ipsū ab excoriatione ex decursu pharmacie ⁊ humoris acuti sug eam ⁊c.

¶ Et si incensio acciderit ⁊ angustia stōchi:
det in potu aqua calida ei aut oleuz: qm̄ aut
vomitū faciet aut vētrē soluet. ¶ Ex eo pre
terea qd ad hoc iuuat est stōchi ⁊ extremoꝝ
calefactio: qm̄ hoc nauseam facit.

¶ Hic docet succurrere qbusdā accidētibus malis in his
qui forte vomitiuū sumpserūt. Et dicit q si alicui tali ac-
ciderit incensio. i. ingestado: aut angustia. i. mordicatio: suc
currēdū est dādo i potu aquā calidā. i. tepidā calorisāt aut
oleū supple tepidū: qz hec aut faciēt vomere aut soluent
ventrē: ⁊ calefaciat extrema ⁊ stōchū: qz h faciet nauseā.
¶ Ubi nota p q p incensionē Auic. intelligit mordicatio-
nē: ⁊ per angustiā intelligit inquietudinē: que sequunt ho
dolorem. Et ideo sequit post assumptionez vomitiui pp
humoꝝ attractoꝝ ad stōchū malitiā: aut pp pharmaci
malā q̄litatē: aut pp vētositates q multiplicant: v̄tute nō
potente tā cito expellere per vomitū ⁊ p secessuz vt opz
¶ Scdo nota q aq̄ calida sui lubricitate mollificat: ⁊ ca
liditate anodina mitigat mordicationē ⁊ suis q̄litatibus
tēperat ⁊ frangit pharmaci acuitatē ⁊ lubricādo fac vt sur-
suz aut deorsuz citius emittat: ⁊ ēt dolorē mitigat ⁊ reddit
stōchū aptiorē ad faciendū conatū p expellendo māᷓm.
Oleū aūt qd nauseatiuū est: est aptū ad faciēdū vomituz
⁊ medicine acuitatē reprimit: qz vnctuosa reprimūt acui-
tatē acute medicine. ¶ Sz dubiū vī quō stōchi ⁊ extre-
moꝝ calefactio sit nauseatiua. Nā supra de regulis solo-
nis vētris fm vnā expōnē in eo q timet ne vomat medi
cinem debent calefieri stōchus ⁊ pedes frigidi. Ex hoc q
vī q hec calefactio potius hz ꝓhibere vomitū q̄ facere
nauseaz. ¶ Hic rñdet Dynus duob⁹ modis. Primus est
q h referat tm̄ ad stōchi calefactionē: q ꝓpterea q agi-
tat humorē in stōcho nauseā facit: ⁊ ēt qz rarificat ⁊ debili-
tat supiora stōchi: ꝓuocato q vomitu remouent incensio
⁊ angustia pp ablationez cāe: ⁊ intelligit de calefactione
debili. Superius aūt intelligebat de forti: ⁊ illa ꝯstringit
⁊ nō relaxat partes stōchi. Calefactio aūt extremoꝝ nō
facit vomitū: sed ꝯuenit in nr̄o casu faciēdo fluxū vētris
⁊ nō nauseaz. Scda rñsio est q qñqz ista accidētia hic dī
cta fiunt: qz medicina agitat māᷓm: ⁊ ēt stōchus est debilis ⁊
nō pōt expellere: calefactio aūt stomachi ⁊ extremoꝝ
ꝯfortat stōchū: ⁊ iō p accñs est cā nausee: qz facit virtutē
fortē ad mouendū sursuz māᷓm. Sz supra qñ timebatur
de vomitu in medicina secessiua nō erat stōchus debilis
imo fortis: sz mā inobediens motui deorsum ⁊ p calefa-
ctionē eliquata fiebat obediens. Ego puto q supra Aui.
in. c. allega. nō posuit q dz stōchus frigidus calefieri ad
ꝓhibēdū vomitū: sz posuit: qz h est ꝯueniēs in ope phar
maci siue secessiui siue vomitiui q non pmittat stōchus
esse frigidus nec pedes: vñ nō dicit ibi q semp in tali ti-
more sint calefaciendi: ⁊ hoc itelligo siue timeatur q fiat
vomitiua siue nō: hic aūt vult q ista calefactio potius hz
facere nauseaz ⁊ ꝓcipue tepida relaxando stomachū.

Scias etiā q ex assūptione aq calide magis fiet ꝓuocatio flux⁹ ventris ex eo q lauat stōchus ⁊ facit medicinā descēdere: sz ex sūptione olei magis ꝓuocabit vomitū: lz possit fieri ēt fluxus ventris: quare ⁊c.

F

G

H

¶ Cūqz medicina vomere faciens ꝓperaue-
rit ⁊ suā inceperit opōnē: vomitoꝛ quiescere

I debet τ odores bonos olfacere: τ eius extrema cōprimēdo sūt fricanda: τ parū aceti est ei in potu tribuendū: τ comedat maciana τ cydonia cum pauco masticis. ¶ Et scito q motus facit magis vomere τ quies minus.

¶ Hic dat canō. qñ medicina vomitiua accelerat in operādo. Et dicit q medicina qñ citius incepit facere vomitū solito: opz q vomitor faciat ista quinqz vel aliq̄ eorū. Primū q quiescat. 2m q olfaciat odores bonos. 3m q faciat fricare extrema sua cōprimēdo. 4m est q sumat in potu parū aceti. 5m q comedat stipticū boni saporis τ odoris sicut maciana aut cydonia aut aliqd de mastice. Addit in fine ad dandū cām vnius dicti q motus facit magis vomere τ quies minus. ¶ Notādū ḡ q cū pharmacū vomitiuū accelerat suā operationē in faciendo vomere simul cum aliqs rebus τ humorib⁹: ipz ēt euomit. Et qz sumit forte vomitiuū ad attrahēdos humores a longinquo: iō verisimile est q tūc eductū sit anteq̄ fecerit opationē suā: τ ideo medicus dz cito conari ne nimis cito vomat: vt tādiu teneat q putet opatū esse attrahendo illud qd intendebamus ipsuz debere ext attrahere. Et p hāc cāz nitit ad phibendū vomitum per hec quinqz. Quoniam aūt hec quinqz phibent de quiete dedit causaz Auic. τ dicit 4a particula afo. Cū volueris elleboruz magis ducere. Et causa est: qz humores nimis stimulant: τ ita quies opposito modo facit min⁹ vomere. Olfacere aūt bonos odores facit stomacho siles motū localē in ptibus facere ac si sapida deglutiant vt dixi pª afo. τ ideo stōchus cōstringit quo ad partē supiorē. Fricatio aūt diuertit vt nō percipiatur ita in stōcho nocumentū: τ ideo nō ita stimulat. Et acetum cōstringit ptes qbus obuiat pcipue parū vt solūz tangant supiora τ nō stōchi fundū. Reliqua patent quō phibeāt vomitū. Et si cōtingat vomitiuū accelerare suā operationē nō solū euādi sz attrahendi: qz fuerit nimis forte: dz potari aliqd qd acceleret exitū eius τ vigorē ei⁹ frangat. Sed hoc dedit intelligi supra in solutiuo.

[margin: De aceto dicit Auic. 2a can. c. q phibet et suñdes mā ex ad interiora τ reparant mali eid pharmaci τ cōstringit stomachū calefā cū vomitiuo. cōfortat τc.]

K

L

¶ Et estas est tps in quo magis est digni⁹ vt in ipso fiat vomit⁹: q si alicui necessari⁹ fuerit τ nō fuerit figure ipsius conueniēs: estas erit dignior hora vt in ea concedatur.

¶ Incidenter hic docet q̄ hora est cōuenientior ad vomitū de horis anni: dicēs q estas est hora dignior ad vomitū. Et iō si aliq fuerint inepti ad vomitum estas erit dignior hora: vt in ea deducat ad vomēdū. Et pm hor colligit ad Hip. 4a pticula afo. illo afo. Purgare qdē estate superiora τc. Et 2m intelligit q si aliqs fuerit carnosus iste erit figure incōuenientis ad vomitū: τ silr hntes habitū silez pisscis vt dz supra. In istis ḡ nō est administrandus vomit⁹ ita cōueniēter sicut in tpe in q̄ tpe vomit⁹ est facilior: τ qz illō est estas: iō in illis q sūt talis figure opz p faciēdo eos vomē expectare estatē nisi magna cōcurrat necītas.

[margin: Et rō est qz in estate multiplicat chola que petit ptes superiores: quo fit vt cōuenientius p superius educat: et qz est⁹ cōmouet τ subtiliat hūores inde vomitus paratiores reddūt: quare τc.]

M

¶ Et finiū vomitus longinquior fm modū purgationis pme est stōchi soli⁹ τ nō itestinor τ ad modū quidē purgationis scde capitis τ totius corporis. Ipsius vō attractio τ eradicatio est ab inferioribus.

¶ Hic docet Aui. vñ vomit⁹ euāt τ attrahit. Et dicit q finis. i. longinquior locus vñ euāt vomit⁹ fm locū purgationis pme est solus stōchus. i. nō hz p euāre nisi a stōcho τ nō itestinis: τ purgat 2o caput τ totū corp⁹: τ ipsi⁹ attractio τ eradicatio est ab iferiorib⁹. ¶ Ubi nota q p motū pme purgationis itelligit Aui. illū q fit p vomitū soluz τ imediate mō cōstat q p vomitū dū vomit mā nō expellit nisi a stōcho: purgatio aūt 2o nō itelligit q sit post pmā sz q nō imediate: τ qz per vomitū expellit illud qd fuit attractū a longinquo. s. a toto τ a capite: iō dixit q est corp⁹ τ caput p modū purgationis scde. Et tu ex hoc intellige q id qd est in itestinis nisi alio motu ad stōchum traheret nullo mō p vomitū expelleret: sz h dictū est in pa. c. 4o. ¶ Nota 2o q eradicatio qñqz sumit p euōnē de ppinquo: τ hoc mō verū est supra q vomit⁹ trahit ab iferiorib⁹ τ eradicat a supiorib⁹. Qñqz aūt dī eradicatio remotio a loco vbi mā fixa erat sicut in radice: τ hoc mō vomit⁹ τ alie euationes eradicant ab inde vñ trahunt: τ vomitus eradicat ab iferiorib⁹: τ qñqz a supioribus. Hic dant alij modi respondendi: de quibus nō curo. N

¶ Et tu qdē cognosces vomitū cōferētē ab eo q nō fecit iuuamētū: ex eo q ipm sequit alleuiationis τ desiderij boni τ anhelitus τ pulsus bonitas τ silr ex dispōnib⁹ aliaz virtutū. Eius aūt iceptio est nausea. Et deteri⁹ qdez malū qd efficit ē mordicatio fortis i stōcho τ adustio si medicina fuerit fortis sicē elleborus: τ qd ex eo fit: qñ incipit a saliua q̄ fluit: deide seqt ipaz vomit⁹ multi flegmatis multotiēs: post quē seqt vomitus rei liqde tenacis. Mordicatio quoqz τ dolor erūt māsini: ita q ad alia accñtia nō mutēt nisi i nauseā τ āgustiā. Et qñz soluit ēt vēter: postea i hora quarta incipit qescere τ ad requiē declinat. O

P

¶ Hic ponit signa p que cognoscit vomit⁹ esse cōueniēs τ cōferens: esto q fiat cū qbusdā accidētib⁹ malis. Nam hunc vomitū fortē fere est ipossie sumere τ operationem debitaz sequi absqz labore. Et pº docet signa significatiua bonitatē q̄ signa apparēt post operationem τ sunt pportionabilia signis q̄ significāt bonitatez opationis solonis vētris. Et sūt alleuiatio corpis: bonitas desiderij. s. appetitus cibi: bonitas anhelit⁹: bonitas pulsus: fortitudo reliquaz vtutū. s. digestiue τ expulsiue τ alaliū. Et si hñ cōsideres: q̄ in h est eadē q̄ dicta est supra i medicina solutiua: τ cognosces q ista nō opz eē i actu vomēdi nec statiz post vomitū: sz post qetē τ agitationē vomit⁹. Scdo docet q̄ malitia vtplm accidit in vomitu forti pcedēte vt dz τ nō excedēte mēsurā nocumēti cōiter expectati i eo. Et dicit q incipit opatio a nausea τ postea deteri⁹ maluz qd efficit est mordicatio fortis i stōcho τ adustio. i. dolor adustiuus sicut qñ medicina est fortis sicut elleborus: τ incipit p educi vomitu saliua: post seqt vomitus flegmatis multi: post illud flegma seqt vomit⁹ rei tenacis liqde: τ tñ in h dolor τ mordicatio fiūt māsini. i. stātes ita q nō mutabunt ad alia accñtia nisi ad nauseā τ angustiā. Et p angustiam intelligit Hy. subuersionē aie. Qñqz ēt accidit in exhibitione taliū q sequit fluxus vētris: τ post in hora 4a ab illa in q̄ fuit assūpt⁹ vomit⁹ icipit declinare ad requiē τ qescit mot⁹ ille pharmaci: τ h totū itelligat vt in pluribus: τ vomitus pcedēti eo mō q expectat post assūptionē fortis vomitiui. ¶ Circa pm nihil vr addēdū nisi q quēadmo̅ ex exhibitiōe pharmaci cōtigit aliqñ q alleuiatio statiz post eius opōnē debitā nō sentit: ita pōt ēt silibus modis τ cāis accidere in vomitu. ¶ Sz circa 2m puto q q̄ agitatiōe stōchus expellit ad vomitū pcedit ō necītate inclinatio ad vomitū q̄ dī nausea: plurimū ēt pcedit motus stōchi absqz expulsiōe que dī subuersio aie. Sed de subuersione nō opz. Nā possibile est q primū motū sto-

Q

[margin: Circa pm hoc est circa vomitū cōferēte: vñ dicit Hip. 2o pnosticor q vomit⁹ laudabilis ē ille cui flegma admixtum fuerit]

A

costibus neq; nimis ē visco sum: ꝗ̄o ꝺo a simplicitate re motor: tanto suspectior ꝛc.

machi ad vomēdū sequeť expulsio copulētie: ꝛ sic fit vomit⁹ pm⁹. Sȝ mordicatio fortis ꝛ adustio accidit a qualitate pharmaci vtplm: ēt pōt esse a q̄litate humoris acuti attracti ad stōchū. Rō aūt q̄re incipit eūari saliua est: q2 plurimū talis humiditas cōtineť in ore stomachi ꝛ in capite ei⁹ ꝛ in radice gutturis nāliter: q̄ agitata p pharmacū ꝛ aliq̄n p agitationē man⁹ facile pelliť cū sit in via: ꝛ cum hoc ex mō substātie sit parata ad expulsionē. Plurimuȝ aūt talia vomitiua faciūt 2° loco vomere multū flegma. Nā fortia vomitiua plurimū respiciūt flegma: ꝛ cuȝ B ē stomachus est ei⁹ lacuna. Sed ꝯtingit aliq̄n pelli multā cholerā: ꝛ iō dicit Auic. plurimū: ꝛ nō dicit semp. Et quia ista vomitiua danť ad eūandū humores difficilis euacuationis q̄ sunt tenaces: iō vtplurimū p ea isti humores euacuanť: ꝛ eūanť liquidi: q2 nō p̄nt anteq̄ʒ eliq̄enť eūari: sȝ eūanť in vltimo: q2 sunt magis resistentes. Et posset hic ordo ex q̄busdā accn̄tib⁹ variari varijs causis.

B

¶ Sed attende pmo q̄ ipse dicit q̄ mordicatio ꝛ dolor fiūt manifesti: ꝛ nō mutanť ad alia mala accn̄tia nisi ad angustias. Sed tu posses dicere Aui. statim dicit q̄ malū est q̄ magnificeť angustia. Si ergo ad angustiā deducit erit vomitus malus ꝛ nō ꝯferēs. Ego puto q̄ cogitatio hui⁹ difficultatis fecit Dy. per angustiā intelligere subuersionē aie: ꝛ hoc mō intelligendo nō est angustia de accidētib⁹ malis: q2 est minor mot⁹ q̄ȝ vomit⁹. Ego aūt puto q̄ cū mordicatione ꝛ adustione stōchi plurimū est angustia ꝓprie accepta: ꝛ iō Aui. dicit q̄ nō ꝑmutanť in vomitu cōferēte nisi ad angustiā. Cū aūt q̄ angustia est malū ꝛ de accidētibus mali vomit⁹ dī q̄ q̄n est multū intensa ꝛ associata cum aliis q̄ statim dicet est de accidentib⁹ mali vomitus nō semp: imo dolorē ꝛ adustionē plurimū comitať. Nec puto q̄ per angustiā intelligat Aui. abominationē. Qđ ēt diciť q̄ q̄nq; soluiť venter: est: q2 cū stomachus cōprimitur accidit aliq̄d emitti p iferi⁹ orificiū: aut q2 pharmacū vomitiuū trahit ad intestina: ꝛ cū pro pte magna est expulsiuū: nō est potens expulsiuā intestinoꝝ vincere: q2 iclinat p viā illā expellere: ꝛ iō accidit in fine opōnis vomitiui.

C

Circa vltimū aūt qđ dī q̄ hora 4ª declinat ad quietē: intelligiť vtplm fm varietatē vomitiui ꝛ nāe corpoꝝ.

Dip. 2° pno sticoꝝ sic loqtur de malo vomitu. Uomitus siē succus porri vel viridis vl plūbe⁹: aut niger: malus est. Si oīs⁹ istis infecti⁹ fuerit mortis nūtius est ꝯtinuus. Dis odor malus ē in q̄ctisq; vomitu: malum est ꝛc.

¶ Malū aūt est vt vomitus non ꝑueniat: ꝛ magnificeť angustia ꝛ accidat tensio ꝛ egressio oculoꝝ ad exteriora ꝛ fortis rubedo i eis vtrisq; ꝛ sudor mult⁹ ꝛ itersectio vocis. Si q̄ alicui acciderit nisi ei subueniať ꝑueniet ad mortē inde. Illud aūt quo ei succurritur est enema ꝛ dosis mellis cum aqua calida: ꝛ in potu ei dare olea in q̄b⁹ tyriace virtus existit sicut oleuȝ de lilio. Et labora donec vomat: q2 si vomuerit nō suffocabiť: ꝛ adhibe etiaȝ enema qđ sit apud te preparatum.

D

¶ Docet hic Aui. cognoscere vomitū qui est malus: ꝛ cuȝ peioribus accidētib⁹ q̄ȝ dȝ. Et primo facit hoc dicens q̄ est malum q̄ sumpto vomitiuo nō perueniat vomit⁹: sȝ magnificeť angustia ꝛ tensio accidat. s. faciei ꝛ gutturis ꝛ toti⁹ corpis ꝛ egressio oculoꝝ ad exteriora ꝛ fortis rubedo in eis vtrisq; ꝛ sudor multus ꝛ itersectio vocis. Et ratio sit q̄ si hec acciderint ꝛ non subueniať patiens morietur. 2° dicit q̄ q̄n hec acciderint illud p qđ succurritur est enema cū exhibitiōe mellis cū aq̄ calida in potu. Tertiū est dare in potu olea lenificatiua in q̄bus existat virt⁹ tyriace sicut oleū de lilio: ꝛ laborare ad faciēdū q̄ vomat: q2 si vomuerit nō suffocabiť. Et tandē repetit q̄ administreť enema qđ dȝ esse paratuȝ apud te ut q̄n indiges sit oppoꝛtunū ꝑparare ꝛ tps iterponere in eius ꝑparatione.

E

¶ Nō ṗ q̄ pharmacū vomitiuū ꝑmanet plurimū in superiori pte ꝛ trahit ad supiora: ꝛ conat⁹ est nāe ad expellēdū p supiora: ꝛ iō p suas q̄litates cū stet in loco vicino cordi ꝛ spūalib⁹: ꝛ p modū motus q̄ est ad supiora cōprimēdo diaphragma vias spiritualia mēbra cōicanť accidētia sua cordi ꝛ mēbris spūalib⁹ ꝛ fiunt mala ꝛ piculosa ꝑsertim cū diu morať ꝛ nō eūať nec sp̄ȝ nec māe ad stōchū attracte. Ex q̄b⁹ reb⁹ pȝ cā accn̄tiū q̄ hic ponunť ꝛ cā periculositatis. Et si cū istis adiungas q̄ talia vomitiua sūt fortiū q̄litatū: ꝛ q̄ os stomachi in quo mox sic ipsimūt cū stat ibi est plurime sensibilitatis ꝛ cōitatis cum corde ꝛ cerebro res erit clarior. Tensio enim accidit aut conatu forti oium neruoꝝ ad expellendū nociuū per cōitatē stomachi: aut musculoꝝ pectoris ꝛ ventris motiuoꝝ stōchi subordinatoꝝ. Egressio oculoꝝ accidit multis humorib⁹ motis pp fortē motū ꝑtiuȝ pectoris versus supiora ꝛ silr rubedo ꝛ silr intersectio vocis pp nocumentū diaphragmatis: sudor aūt malus ex fortissima agitatione toti⁹. Et pȝ q̄ q2 mot⁹ isti sūt iuxta cor accidit inde mors nisi subueniať.

F

¶ Scđo nota q̄ istis accidētib⁹ vere subuenitur remouendo cām: q2 faciendo pharmacū ꝛ malū humorē educi p īferiora cū clysteri: aut p supiora cuȝ ꝑuocatione vomitus. Aut 2° remoueť ꝑmutādo māꝫ ꝛ medicinā a loco nobili ꝛ multi sensus ad ignobile sicut ab ore stōchi ad fūdū: ꝛ fit cū melle ꝛ aq̄ calida abstergēdo ꝛ lubricare faciendo. Aut 3° malā q̄litatē remouēdo pharmaci qđ fit cū oleis in q̄b⁹ est v̄tus tyriace. i. virtus resistēdi male q̄litati pharmaci q̄cūq; sit illa: vt oleū de lilio aromaticitate sua. Sȝ q̄nq; facim⁹ cū eo ī q̄ plures istoꝝ modoꝝ subueniendi ꝯtingunť: vt est oleū qđ lubificādo medicinā ꝛ nauseā faciēdo ꝑparat expulsioni ꝛ aromaticitate resistit male q̄litati: ꝛ ita disponēdo mēbra vt min⁹ ledanť. Et in clysteri sunt intentio eūandi: disponēdi iferi⁹: resoluendi vētositates: mollificādi mēbra. Et pōt ēt eē intētio tyriacalis: ꝛ iō Mesue intentione 3ª. c. u. veruȝ inquit in oibus his ꝯfide ꝛ expecta maius iuuamentū ex clysteri

G

buatū nō est dimittenda ꝑuocatio vomitus: vt patebit per ea que diceť in vltima parte huius capituli.

¶ Et egritudīes q̄de q̄ sūt digniores eo vt in eis fiat vomit⁹ sūt chronice sic̄ hydropisis ꝛ epilsia ꝛ melia ꝛ lepra ꝛ podagra ꝛ sciatica.

¶ Hic enumerat egritudines in q̄bus dignū est vt fiat vomitus. Et dicit q̄ sunt egritudines chronice sicut hydropisis ꝛ melācholia epilepsia lepra ꝛ podagra ꝛ sciatica.

Q.I. ¶ Circa quā pñe cadūt alique difficultates. Pria: q2 nō vī q̄ vomitus magis ꝯferat in chronicis q̄ȝ in acutis egritudinib⁹: qđ ꝓbať: q2 in illis egritudib⁹ magis ꝯfert vomitus: q̄rū mā ꝯueniēti⁹ eūať vomitu: sȝ iste sunt pendētes a cholera ꝛ ille sūt acute: ḡ magis cōfert in acutis.

Q.II. ¶ Scđa difficultas: q2 nō vī q̄ vomitus ꝯferat epilepsie ꝛ melācholie cū Halyabas pmo sermone practice dicat nō conuenire vomitū partibus superioribus: item q2 mā manet ad tale membrum constat q̄ non ꝯuenit.

H

Q.III. ¶ Tertia difficultas: q2 dicit vomitū cōuenire leprosis: sȝ videť q̄ non: q2 purgatio cū pharmaco nō cōuenit vtentibus malo cibo: sed leprosoꝛuȝ corpora sunt huiusmodi: vt pȝ tractatu 3°. c. vltimo. ergo ꝛc.

¶ Ad primaȝ rīdeť notādo q̄ in egritudinib⁹ acutis corpus est inflāmatū ꝛ paratū p motū ledi: ꝛ iō mot⁹ fortis nō pōt administrari sine notabili nocumēto. Et q2 illaꝝ mā nō multū resistit pharmaco: ꝛ iō pōt eūari ꝯuenienter p fluxū ventris. Et ob hāc cām partim q2 nocumēta vo-

I mitus maiora sunt in eis: ꝓtim q2 nõ ita coguntur vti pharmacia nõ ita in eis cõperit eũo cũ vomitu. Sz in chronicis est ecõtrario: q2 cũ nõ sint multe caliditatis: iõ nõ timetur inflãmationis magnũ nocumentũ: ꝛ q2 multarũ talium mã nõ euacuatur facile nisi pharmaco multũ violẽto: iõ cogit necessitas multotiens ꝛ ꝯsentit nã ꝛ egritudines ꝙ in eis fortis vomit⁹ administretur. Ex hoc pz: q2 loquẽdo de vomitu forti: vt loquitur Aui. ꝙ magis in chronicis ꝯuenit morbis. Nec valet argumẽtũ. Cõuenientius mã cholica euacuatur vomitu q̃ flegmatica vel melãcholica, ergo cõuenit qñ facit acutã egritudinẽ: q2 inflãmat: ꝛ ꝓ nunc inflãmatio quã faceret vomitus est suspecta: sed in dispõne sanitatis mã cholica ꝯueniẽti⁹ ꝛ facilius euacuatur vomitu q̃ alia mã alijs paribus. Aliter tñ posset dici ꝙ in aliq̃ egritudine magis cõuenire vomitũ põt intelligi duob⁹ modis. Uno mõ: q2 vomit⁹ ꝓ mã illa euanda sit facili⁹ ꝛ cũ minori nocumẽto. 2° mõ: q2 minus secure põt vomitus dimitti. Prio mõ in multis egritudinibus de cholera nõ acutis ꝯueniẽtius fit vomit⁹: q2 mã earũ facili⁹ ꝛ cũ minori nocumẽto euacuatur. Nõ eniz est ipossibile mãm acutã facere egritudinez nõ acutã q2 nõ difficilez. Preterea nõ est inconueniens esse egritudinẽ cholicã nõ acutã ꝛ nõ chronicã de dulci flegmate qd vomitu educitur. Sed 2° mõ ꝯueniẽtius administratur vomit⁹ in chronicis: q2 nõ dimittitur nisi cũ maiori nocumento. Nã ille egritudines nõ acute in qb⁹ mã est facilis euacuationis possunt absq3 vomitu cũ fluxu vẽtris curari: cũ earũ mã obediat leui medicine. Sed ille chronice de qbus hic dicim⁹ nõ possunt aliter curari: aut cũ maxima difficultate aliter curantur: ꝛ sic pz argumẽti ad opp^m solũ.

K

Nõ tñ clarioz eẽt dõz ꝙ cũ egritudice acute sabellã dolor sint vt in plurib⁹ febrile: iõ non cõpetit in eis ꝓuocatio vomitus cũ forti vomitiuo ne violẽtia motionis vomit⁹ ꝛ supercalefaciõe pharmaci vomitiui febris incendatur ꝛ crescat; certamẽ ꝯtinentis in interpolatione põt similiter ꝓuocari vomitus cũ penne aut cũ digito ori iposito vel cũ aqua calida ꝛ oleo cõiũcta ꝛc.

L

℄ Ad scdaz difficultatẽ dĩ ꝙ lz nõ fiat epilepsia aut melancholia nisi nocumẽto cõicato capiti: tamẽ radix male mãe a qua h nocumẽtũ fit qñq3 est in ptib⁹ stõchi ꝛ sibi vicinis: vt in epilepsia q̃ vocatur stomatica ꝛ in melia mirachia. Mõ dĩ ꝙ vomitus nõ ꝯfert istis nisi qñ sunt per cõitatẽ cũ ptib⁹ inferiorib⁹ in qbus est radix mãe. Dalybas aũt intellexit de illis que nõ sunt ꝑ cõitatẽ. vñ etiam Aui paruũ infra dicit ꝙ vomitus nocet epilepsie capitis.

℄ Ad tertiam difficultatez dĩ ꝙ in lepra cõfirmata non cõfert vomitus nec alia fortis euatio: sz in non ꝯfirmata ꝯfert vt hz sumi tertio quarti. Sz quãdo dr purgari opz ꝙ vtatur bono cibo. Et si eẽt exoluatur: non tñ sequitur ꝙ nõ dz purgari ꝓpter iuuamentum maius.

℄ Uomit⁹ p̃terea cũ suis iuuamẽtis plerũq3 affert egritudines sicut qñq3 gnãt surditatẽ.

℄ Hic dicit in gnãli. Et si vomitus habeat facere iuuamẽta: tñ facit quasdam egritudines ꝛ precipue surditatem: ꝛ hoc q2 mouet materias versus capus.

℄ Amplius minutio nõ est cũ eo cõtinuanda sed tardanda tribus diebus ꝛ precipue si in ore stomachi fuerit humor.

M

℄ Ponit cañ. in cõiunctione vomit⁹ ꝛ flebothomie: dicẽs ꝙ minutio. i. flebothomia nõ est cõiungenda cũ vomitu: imo opz ꝙ tardetur duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: ꝑcipue si humor fuerit in ore stõchi. Et cã est q2 duos fortes mot⁹ inflammantes ꝛ virtutẽ ꝓsternentes nõ debemus inuicẽ ꝯiungere. Cũ aũt humor est in ore stomachi ne fiat attractio humoris illius in venas est cauenda minutio: ꝛ etiã ne os stomachi debilitetur nimiũ: cũ ex flebothomia ꝛ vomitu debilitantur: ꝛ ẽt ne accidat cõmotio fortis illius male materie in ore stomachi: quaz cõmotionẽ sepe sequitur syncopis: vt dicetur in caplo de flebothomia.

℄ Uomit⁹ quoq3 multotiens fit difficilis ꝓꝑ humoris subtilitatẽ. Ipse igitur est ingrossandus potu sauich ꝛ granis granati.

N

Sauich ꝛ fusich noia sunt arabica synonyma gnãlia ad ordeũ frumentũ siue triticum ꝛ ad oẽs fruct⁹ ꝯtritos cũ mixta aqua coctã: ꝛ iõ aliqñ inueniuntur i libris sauich ordei sauich tritici: sauich pomorũ: sauich prunorũ sauich granatorũ ꝛc. hmõi. Intellige ergo h ꝑ sauich ex granis granatorũ factũ: grana enim granatorũ cũ aq̃ ꝯtusa ꝛ i potu de mã cholerã subtilez nimis inspissant vel intellige per sauich ordeum frumentũ ꝯtritũ hic granis aut succo eorũ qd inspissat ꝛ ingrossat cholerã: ꝑmo per sub̃am ordei: scdõ ꝑ qualitatẽ succi mali granati ꝛc.

℄ Docet cañ. quẽdã spãlem: dicens ꝙ multotiens est difficilis vomitus ꝓꝑ subtilitatẽ mãe: ꝛ tũc mã est ingrossanda cũ potu sauich. i. ptisane q̃ est facta cũ granis granatorũ: ꝛ h est cõe cum mã peccat subtilitate: ita vt sit inobediens euationi: ꝙ debet ingrossari vt dicitur supra.

℄ Et scito ꝙ exit⁹ male rei ꝑ iferiora post vomitũ est signũ ꝙ illud qd faciebat fastidium descẽdit inferius. Et vomit⁹ post ascellationẽ est signũ ꝙ est ex accidẽtibus ascellandi.

℄ Hanc partẽ introducit Dr. ꝙ Auic. comparat vomitũ ad solonem vẽtris ꝛ ecõtrario ponẽdo duas ꝯclusiones. ℄ Quarũ ꝑma hec est. Solutio vẽtris ꝑ quã educitur mala res ꝓꝑ quã appetebat vomitus necessarius excusat a vomitu. verbi grã. si propter fastidium aut morsum cordis aut oculorũ tenebrositatẽ sine febre apparet vomit⁹ necessarius: multotiens ꝑ fluxũ ventris per quez res mala egreditur: purgatur corpus a causa eorũ accidentiũ ꝛ excusamur a vomitu: ꝛ id qd Aui. post vomitũ dicit dz intelligi postq̃ vomitus apparuerit necessarius. ℄ Scda cõclo: multotiens vomitus post necessitatez solutionis ventris excusat ab ea pz: q2 per talẽ vomitũ multotiens euacuatur illud qd debuisset euari ꝑ solonẽ ventris. verbi grã lumborũ dolor vel genuũ grauitas in qbus vniuersalr putatur iuxta dicta 4° aforismorũ necessaria solutio ventris ꝛ vomit⁹ aliquãdo excusat ab ea. ℄ Ego autẽ puto ꝙ iste ꝯclones sint vere: sed Aui. nõ intendit eas: q2 suus modus loquendi h nõ denotat cũ dicit: est signũ ꝛ nõ dicit: est cã remotionis vt intendũt ꝯclones Dr. Ideo dico ꝙ multotiens accidit fastidiuz ꝛ vomitus ꝛ parato multo vomitu siue artificialiter siue nãliter ꝯtingit ꝙ per secessũz egreditur humor malus aut mali odoris aut male spẽi sicut cholera vitellina vel prassina: ꝛ significant tũc ꝙ mã q̃ erat ꝑ cã fastidij circa stõchũ descendit ad iferiora. Et nõ puto ꝙ sit necessariũ signũ: imo vtplm est: ita ꝙ raro cõtingit ꝙ sint multe mãe: ita ꝙ oporteat post vomitũ cito euari a nã aliã mãm deorsuz. Sed sicut in cholica passione multotiens ꝛ infert⁹ ꝛ sup⁹ euatur mã que est cã fastidij: ita putandũ est vtplm nisi esse cũ post vomitũ sequatur solo ventris. Et ꝓportionali mõ intellige scdam ꝯclusionẽ.

O

℄ Hora preterea vomendi in estate melior cã doloris in meridie est.

℄ Hic docet meliorẽ horã vomẽdi in estate: ꝛ attende ꝙ hic inueniuntur duplex lrã. Una dicit ꝙ cã doloris: alia ꝙ cã caloris: ꝛ vtroq3 tolerari põt. Dicit ergo ꝙ melior hora vomendi in estate est in meridie cã doloris fm vnaz lrãm: aut cã caloris fm aliaz lrãm. Sed vtroq3 mõ cã est vna: q2 in meridie ꝓpter caliditatẽ humores sunt magis mobiles: ꝛ ista hora qua humores sunt mobiles dz ꝓuocari vomitus: q2 est euatio difficilior q̃ solo: ideo respectu caloris adiuuantis dz fieri in meridie. Sed si fiat vomitus ad sedandũ dolorẽ ꝛ ad diuertendũ: tũc etiaz in meridie magis iuuabit: ꝛ vtroq3 modo verificatur.

℄ Et vomitus corpori confert: sed visui nocumentum facit.

℄ Hic cũ iuuamẽto vomit⁹ exprimit nocumentũ spãle: ꝛ dicit ꝙ q̃uis vomit⁹ ꝯfortet corpus totũ: tñ facit nocumentũ in visu. Et cã est q2 circa oculũ ptes sũt laxe: ideo multũ recipiũt de humore q ad superiora mouetur: vñ supra habitũ est ꝙ lasciuntur oculi in hora vomitus: ꝛ istorũ humorũ cursus ad oculũ nocet. Nota tñ ꝙ multotiẽs vomitus facit iuuamẽtũ mai⁹ nocumẽto: puta qñ visus esset lesus ꝓꝑ malã mãm in stõcho ꝛ ptibus iferiorib⁹ cõtentã.

P

Q

℄ Amplius

A ¶ Amplius faciēdū nō est vt pregnās vomat: qm̄ superfluitates corporis ipsius in ea nō egrediētur. ¶ Et vomitus ⁊ labor eā ad estuationē perducēt: faciendū est igitur vt qescat. ¶ Alij ꝟo quibus accidit vomitus sunt iuuandi.

¶ Hic docet in vltimo cano. istius ca. ⁊ est intētio Aui. q̄ licet in nō pregnantibus cū accidit eis vomitus sūt incitande ad vomitū: qr p illud purgant̄ ⁊ euāt̄ cā vomitus ⁊ fastidij. Hoc tamē nō est faciēdū in pregnantibus. Et cā est: qr p vomitū nō purgat̄ ab humore q est cā fastidij: cū ille nō sit saltē fm multas partes: nisi in venis ⁊ nō euāt̄ nisi a pharmaco vomitiuo euāte fortiter: ⁊ nō p solā incitatiōnē ad vomitū: id faciēdū est q̄ qescāt a vomitu: qr ⁊si p illud aliqd habeat̄ iuuamētū: maius tn̄ hrit nocumētū: qr p vomitū ⁊ laborē q ē in eo ducūt̄ ad estuationē. Et Hy. intelligit q̄ pgnātes nō debēt vomere vomitu forti: qm̄ vomitus debilis eis pcedit̄. Et vos p vomitū fortē intelligatis tā vomitū q fit cū pharmaco forti euāte expulsando: ⁊ hūc oz phibere ex cano. gñali q̄ pgnātes nō sūt purgāde tā forti pharmaco q̄ vōitu q fit cū magno conatu vt cū pēna vel cū alio mō laborioso sine pharmaco solutiuo. Et fm h ego puto q̄ Aui. itelligit q̄ estuatio ⁊ labor superant in molitia iuuamētum euōnis. Sed qm̄ leuiter pōt fieri vomitus vel contētē in ɔcauo stōchi cōfert. Et tu ex hoc intelligis causam quare Aui. 21° tertij. ca. de regimine pregnātium: ⁊ Rasis 4° Almāsoris proportionali capitulo non docent quomodo eas ꝓuocare ad vomitum: sed ɔfortare cū stipticis ⁊c̄.

Sciatis tn̄ q̄ si vomitus ex aliqua cā sit pregnātibus necessarius: puta qr superflue aliqd venenū: vel qr sursum abundat i furiosis humoribus: tunc sibi sit in medijs mēsibus ipregnationis scz 4° 5° ⁊ 6° q̄ in tribus primis vl vltimis ɔsiliddes .n. seu ligamēta quibus appēdūt pāniculi fetus officijs vacarū insicia sūt fortiores i medijs mēsibus: iuxta illd hip. 4° afo. afo. ill. Pregnantes purgare si ɔuenit a q̄rto vsqz ad septimum ⁊c̄. Et p videas q dicit Gal. i cōmēto: quare ⁊c̄.

¶ De eo qd agere dz ille q vomit. Capi. XII.

Cum ille q vomuerit a suo vomitu euaserit os suū ⁊ faciē post vomitū abluere dz ex aceto aq̄ pato: vt grauitas q̄ qn̄qz capiti

B accidit remoueat̄. ¶ Et parum masticis cū aqua macianorū bibat. ¶ Et caueat sibi a comestione ⁊ potu aque ⁊ diu qescat. ¶ Et ipsius inūgat̄ hypocūdria. ¶ Et i-

C grediat̄ balneū ⁊ abluat se velociter ⁊ egrediat̄. ¶ Et si necessariū ei fuerit dare ad comedēdū sit res boni saporis ⁊ bone substantie ⁊ velocis digestionis.

¶ In pcedēti caplo habuimus cano. de vsu vomitus. Hic habemus cano. in vsu annexorū vel regulā seruādā in annexis vomitui. Et sunt qnqz. Primū est qd dz facere ille q vomit sine alio nocumēto. 2m est de iuuamentis vomi-

D tus. 3m est de impedimētis ⁊ nocumētis vomitus. 4m de succurrēdo dispōnibus accidentiū vomētis dū vomit vel est in ꝓpinqua dispōne vomendi. 5m de succurrēdo ei in q superfluit vomitus. 2a ibi. [Hip. pcepit.] 2a ibi. [Superfluus vomitus.] 4a ibi. [De phibitiōe.] 5a ibi. [Fiat vt.] In presenti ca. Aui. pcepit sex. ¶ Primū q̄ qm̄ ē cōpletus vomitus dz ablui facies cum aceto ⁊ aq̄ rosata: vt remoueatur grauitas capitis: ⁊ remouet illā grauitatē ista ablutio tēperādo calorē ⁊ repcutiēdo. ¶ Scdz est q̄ statiz bibat parū masticis cū aq̄ macianorū habētiū stipticitatē: infra tn̄ cytoniorū stipticitatē. Et aqua eorum est succus eorum depuratus: ista enī sui stipticitate ⁊ aromaticitate ɔfortant stōchū relaxatum in vomēdo. ¶ 3m est q̄ caueat a potu aq̄ ⁊ a comestione: qr stōchus debilitatus nō bn̄ digereret ⁊ grauaret̄ ⁊ relaxaret̄ p aquā. Et h intelligat̄ tpe ꝓpinquo actui vomēdi: ⁊ totū ē dcm̄ in pcedēti cap. ¶ 4m tn̄ vt qescat ⁊ pauset a labore: ⁊ vngat̄ hypocūdria cū oleo tepido ⁊ musculi vētris q laborauerūt in vomitu lassitudine dimittant̄. ¶ 5m est q̄ ingrediat̄ balneū ⁊ lauet se velociter ⁊ cito egrediat̄: ⁊ hoc totū vt humiditates ⁊ vapores moti ad cutim resoluant̄ absqz aliorum attractione. ¶ 6m est q̄ hora qua vr̄ cibus necessarius: det̄ ei cibus boni saporis vt ipm bn̄ amplectat̄ stōchus ⁊ bone substantie genitū ex eo sit paratū putredini: ⁊ facilis digōnis digeratur a stomacho debilitato in vomitu.

E

¶ De iuuamētis que affert vomitus. Capi. XIII.

Hippocrates pcepit vomitū fieri in vnoquoqz mēse duobus diebus cōtinuis vt in scdo emēdet̄ id qd in primo die fuit difficile: ⁊ vt expellat̄ id qd aduēit stoma-

F cho. Hip. nāqz securitatē facit q̄ cū eo cōseruatur sanitas: hoc autem plus est malum.

¶ Hoc caplm vt dcm̄ fuit supra ē de iuuamētis vomitus. Et diuidit̄ in quattuor ptes. Primo docet qualis est vsus vomitus cōferētis in regimine sanitatis. 2° narrat sua iuuamenta. 3° addit cōditiones obseruādas in vsu talis vomitus. 4° qbus corporibus ɔfert. 2a ibi ꝓpe. [Et vomitus.] 3a ibi ꝓpe finē capituli. [Ipse quoqz dz fieri. 4a ibi. [Et ille quidem.] ¶ Dicit pmo auctoritate Hippo. q̄ vomitus dz fieri in oī mēse duobus diebus ɔtinuis: ⁊ fit duobus diebus pp duas cās. Una est vt in 2° die expellat̄ illud qd fuit difficilis expulsiōis in p°. Et cā scda est vt expellātur humores q ad stōchū a vicinis mēbris cucurrerūt i actu vomitus. De tali enī vomitu testat̄ Hip. q̄ afferat securitatē: ⁊ cū eo seruat̄ sanitas. Sz illud qd est plus: qr pluribus diebus est malū in ɔseruatiōe sanitatis: lz forte in pseruatiōe vel cura qn̄qz sit amplius vtēdū qn̄qz minus. Q. I.

Et ex hoc p° soluit̄ vnū dubiū hic moueri solitū: vtrū i aliquo corpis ɔseruatiōe sit vtēdū vomitu duobus diebus vno post aliū. Rndet̄ q̄ sumēdo ɔseruationē large ꝓ pseruatiōe ⁊ cōseruatiōe i multis corpibus ē plus vtēdū vomitu: vt expsse vult Gal. in 6° de regimine sanitatis: in hoīe q hz latū porū trāseūtē a felle ad stōchū versus itestina: ⁊ sic i multorū morborū cura: sz in pura ɔseruatiōe nō opz plus. ¶ Nō tn̄ q̄ nō oīa corpa ɔseruāda indigēt pcise eq̄li mēsura vomitus: qr q̄dā plus quedā minus vomere debent aut vomitu indigent. Omnia tamē que vomere debent aut vomitu indigent melius est ⁊ securius vt in oī mēse duobus diebus vomant vt precipit̄: sed quedam plus: ⁊ quedam minus: ⁊ quedam cū maiori conatu: ⁊ quedam cum minori. Questio. II.

G

Solet etiā moueri scdm dubiū: vtrū in conseruatiōe tēperati ɔueniat vomitus: ⁊ vr̄ q̄ sic. qr Auicen. loqt̄ vlr. Et nō arguit̄: qr tēperatus tātū appetit quantū digerere pōt: ergo nō indiget euōne superfluitatū p vomitū. ¶ Hic rndet̄ q̄ tēperatus aut regit̄ regimine sibi ꝓportionato aut nō. Si pmo mō: tātū appetit quātū bn̄ digerere pōt: ⁊ iō nō multiplicat̄ superfluitas vomēda: iō sufficit ei exercitiū ⁊ balneū. Si scdo mō: tūc indiget vomitu nā hoies tēperati qn̄qz nō sequunt̄ regulā sue nāe: sed pp voluptatē nimis comedētes: aut ꝓpter occupationes: nō comedētes horis debitis: aut comedentes res non bonas cōgregāt superfluitatē expellēdā vomitu. Et ɔfert eis vomitus mō dicto. Ur̄ tn̄ q̄ si optima nā que vere est in medio tēpamēti tātū appetit q̄tū digerere pōt: q̄ tēperatus ɔplus frigidū in extremo tēpamēti appetit plus q̄ pōt digerere: ⁊ tēperatus in extremo tēpamēti ɔplus calm minus appetit q̄ possit digerere. Questio. III.

H

I. Tertium dubiū ē vtrū debeat ꝯseruādus vomere duob⁹ dieb⁹ īmediatis: Et vi ꝙ nō: qꝛ melius est interponere aliquē vel aliquos dies inter pri/mū ⁊ secūdū vomitū vt virtus restaurec̄ ꝑ getē: ⁊ melius possit scōm vomitū perficere. ℂ Dic rñdeč ꝙ regula Aui. est melior: ⁊ rō qꝛ si plus starent hūores magis geta renč in stōcho ⁊ difficili⁹ educerenč: ⁊ aliq̄ facerent nocu menta: ⁊ in peiores dispōnes mutarenč. Et ad rōnē dicič ꝙ in sanis ꝯseruādis hic vomit⁹ nō ducit ad tātū laborē quin in crastinū possec ꝯueniēter vomere: in alijs aūt ali/quādo oportet spectare subleuationem virtutis.

Et iō tale vomitū dꝫ esse debile ⁊ non forte ne etiā nōbilr debilitet: quare ⁊c̄.

ℂ Et vōit⁹ q̄dē q ē hmōi eūat flegma ⁊ cho/lerā ⁊ mūdificat stōcbū. Ipse nāqꝫ nō bꝫ q ipsum mūdet sicut intestina habēt cholerā rubeā que ad ea descendit ⁊ mūdat ea.

K

Educitur etiā q̄nqꝫ vomitu melia vt nāc ⁊ valr cū po rus plen⁹ ad orificiū stōchi trāsiēs effundit illic super fluā meliam. De mūdificatiōe ꝺe stōchi lege Gale. in 4° de iuuamē tis mēbroꝝ. c. 4. ⁊. 10. ⁊ ibi multa alia ad ꝓpositū inuenies ⁊c̄.

ℂ Dic ostēdit iuuamēta vomitus: ⁊ ṗ magis in gñali. z° magis in spāli. z° ibi. [Et remouet.] In ṗª pte dič ꝙ vo/mit⁹ fact⁹ mō dicto eūat cholerā ⁊ flegma ⁊ mundificat stōchū ab illis hūorib⁹: q stōchus indiget mūdificatione artificiali: qꝛ nō bꝫ a nā id qð ipꝫ mūdificaret: sꝫ bñt inte/stina hñt mūdificatoriū nāle cholerā rubeā q̄ trāsmittič ad ea ꝑ porū a chisti fellis: vt dcm̄ est ṗª fen. huius can. ℂ Nota ergo ṗ ꝙ ꝑ anathomiā vī porusfellus vadens ad ꝯcauū intestinoꝝ ꝑ quē trāsmittič cholera ad ea ⁊ sti/mulat ad egestionē: ⁊ cū hoc lauat intestina a flegmatib⁹ q̄ in eis ꝯgregant: ad stōchū ꝰo vadit parū⁹ porus q nō bꝫ aptā viā ad trāscēdū ad ꝯcauitatē stōchi: imo tm̄ de/fert aliquā ptē ad calefaciēdū fūdū stōchi. ℂ Querit āt Gal. 4° ð vtilitate pticulaꝝ: q̄re ad stōchū nobiliorē ⁊ i/digētē nā nō misit talē purgationē: Et rñdeč ꝙ deijce/ret appetitū si in cōcauitatē trāsiret. Un̄ experientia no/tat ꝙ multa cholera currēte ad stōchū sic fit multotiens

L

in icteritia aut in alijs casib⁹ statī deijcič appetit⁹. Et in illis in qb⁹ porusfellus ad stōchū veniēs ē lat⁹ de qbus Gal. loqč z° techni ⁊ multotiēs alibi. Ad h̄ q̄ nocumētū vitādū nā nō misit talē rē pūgitiuā i stōchoꝛ ⁊ idiget adiu torio artificiali: ⁊ hoc ṗcipue in hoīe. Nec ꝓpterea dī nā deficiēs in necessarijs: qꝛ dedit homini intellectū ꝑ quē pōt sibi artificialr ꝓuidere de mūdificādo stōchū cum vomitu. ℂ Nota z° ꝙ cā q̄re indiget vomitu in regimi/ne sanitatis: est qꝛ errač vtplurimū in regimine vite: ⁊ er ror ille vtplurimū est ad grossiorē dietā: vt dī ṗª pticula afo. ⁊ ṗma pticula ꝓblematū. Augmētū aūt cibi est cā in/digestionis ⁊ ꝑ idigestionē in stōcho mltiplicač flegma. Addič ēt ꝙ q̄nqꝫ errač in paucitate: ⁊ tūc vtplurimū stō chus trahit cū violētia a vicinis mēbris: ⁊ tūc multiplica tur in eo flegma: ⁊ iō ois fere stōchus idiget vomitu mū/dificāte ipꝫ a fleate vel a chol'a vel ab ābob⁹. Qō. IIII.

M

Sed tūc cadit dubiū: qꝛ vī ꝙ melius sit mūdificare stōchū ꝑ secessū q̄ꝫ ꝑ vōitū: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ vo mit⁹ nō sit oppotun⁹. Et assumptū ꝓbač qꝛ eūatio ꝑ se/cessum est magis nālis ⁊ magis facilis: ⁊ habeč ṗma afo. illo afo. Que ducere opꝫ. Et ꝙ sit facilior dī z° aforismo rūillo afo. In oibus morbis ea q̄ circa vmbilicū. ℂ Forte diceret ꝙ lꝫ absolute facilior sit eūo ꝑ secessum q̄ꝫ per vomitū: tn̄ eūatio mācrū in stōcho existiū est facilior per vomitū q̄ꝫ ꝑ secessū. ℂ Cōtra: si mā repit ad stōchū de/cēti⁹ ē ipsaꝫ ad itestina expellere q̄ꝫ ad meri: qꝛ vtus nā/lis ꝯputauit portā stōchi īferiorē expulsiōi ⁊ portā supio rē attractiōi. Et ꝑꝑ hoc magis moueč ꝑ secessū mā at/tracta ad stōchū a medicina q̄ꝫ ad vomitū. Et ideo etiā mācrū q̄ sūt i stōcho facilior ē eūatio ꝑ secessū ⁊ nālior: ⁊ argumētū totū ē Mesue de ꝯsolatiōe medicinarū. c. ṗ post ꝓemiū cū dixit. Sexta cā est qm̄ si ad stōchū repit mā decētius est ipsaꝫ ad intestina expellere q̄ꝫ ad meri. N

Uirtus eni nālis inferiorē stōchi portā expulsiōi: attra/ctione ꝰo meri deseruit. ℂ In oppositū est Aui. hic ⁊ au ctoritas Dip. q voluit ꝙ vomit⁹ iste est necessarius ⁊ vti/lis in cōseruatiōe sanitatis. De secessu aūt artificiali h̄ nō dicūt: iō z° ṗmi. c. de exercitio: ꝓhibet vsū pharmacoꝝ: qꝛ pharmacia purgat ⁊ lacerat. Et Gal. 3° de regimine sa nitatis vult ꝙ sanatiue artis nō est cognoscere virtutem pharmacoꝝ. ℂ Ad dubiū respōdet Dy. ꝙ vniuersaliter in regimine sanitatis meli⁹ est vti vomitu q̄ꝫ pharmaco solutiuo: nisi dispō corpis sit multū extranea. verbi grā. ꝙ stōchus eēt valde debilis: aut hō paratus ad ptisim: aut valde difficulter vomēs ꝑꝑ alias dispōnes ꝓhiben/tes a vomitu. Et hec ꝑꝑ tres cās. Pria qꝛ pharmaca solu tiua oia sūt alteratiua corpis: ⁊ in conseruatione sanitatis nō indigem⁹ alteratione. z° qꝛ pharmaca solutiua opanč inferēdo violētiā nāe: ⁊ iō debilitāt mēbra: ⁊ cū h̄ faciūt pigritiā in mēbris expulsiōis ꝙ nō expellāt absqꝫ stimu O lo: ⁊ hoc est magnū nocumētū in eūone nāli ⁊ necessaria sicut est secessus. Fieri aūt talē pigritiā a vomitu non est inconueniens. Sed tertia causa est qꝛ stomachus nō bꝫ qð ipsum mūdet sicut itestina. Et iō rñdet ꝙ lꝫ eūatio in se ꝑ actū eūationis ꝑ secessū sit nālior ⁊ facilior: tn̄ meri/to illoꝝ cū qbus fit est difficilior: qꝛ fit cum pharmacis faciētib⁹ nocumenta dicta: sꝫ vomit⁹ fit solū cum cibali/bus rebus sūptis ⁊ cū stimulatiōe tū pēna vł digito vel re alia in ore posita. ℂ Mihi vī ꝙ hec rñsio nō sit gene ralis: qꝛ nā eūo ꝑ fluxū vētris nō fit solū cū pharmaco solu tiuo: sed cū lenitiuis ⁊ abstersiuis ⁊ lubrificatiuis ⁊ lubri/catiuis: ⁊ cū reb⁹ eque bñ cibalibus sicut ille cum quibus preparanč ad vomitū: de quo hic est sermo. Et iō vī mi/hi ꝙ tertia cā Dy. nō est ad ꝓpositū: qꝛ q̄stio est de eūa/tione ei⁹ qð in stōcho cōtineč: qꝛ stomachus nō bꝫ rē ipm mūdātē sicut intestina: vtrū sit meli⁹ ꝑ vomitū q̄ꝫ ꝑ se/cessum eūare: Et iō vī mihi ꝙ Dy. tn̄ nō ex toto rē de/ P clarauit: tn̄ fuit vicinus veritati. Dicič eni ꝙ illud qð est in stomacho a nā plurimū expellič ꝑ inferiora: qꝛ illa via est nālior ⁊ ille mot⁹ facilior: ⁊ vtplurimū meli⁹ est con/tētus in stōcho ꝙ dꝫ expelli ⁊ trāsmitti ꝑ inferiora: qꝛ plu rimū ē chilus aut supfluitas ṗ° digōnis q̄ chilo ē admix/ta: vt ergo res bona ⁊ vtilis sugač a venis meseraicis que terminānč ad intestina: bonū fuit ꝙ nā hoc mō inclinetur facere. Sꝫ qm̄ nō intēdim⁹ ꝙ tale qd trāseat in nutrimē tū: melius est nisi fuerit cā īpediēs ꝓuocare vomitū: vn̄ Aui. ṗª q̄rti in febrib⁹ in qb⁹ minime cōpetit vomit⁹ pre cipit qm̄ mā inclinat ad stōchū. Et rō h⁹ est illa quā dicit Dy. qꝛ id qð in stōcho cōtineč ṗcipue in cōcauo cum re modicū pticipāte nā extranea: aut cibi aut cū solis ciba libus ꝑ incitationē pōt expelli. Si ēt res aliq̄ medicina/lis deč: tn̄ paucū morač ꝑ incitationē ad vomitū simul cū hūore ꝯtēto in stōcho expellič: vn̄ viscosos hūores nō Q facile puro lenitiuo possum⁹ eūare: ⁊ illud opꝫ multo tpe morari ⁊ ꝑ itestina trāsire ⁊ ea ledere: ⁊ cū hoc aliqd tran sit de eo ad epar ꝑ venas meseraicas qð nō opꝫ in ꝓuo/catiōe vomitus: ⁊ iō melius est istas tales supfluitates in regimine sanitatis ꝑ vomitū expelli. Secus aūt est i sup/fluitatib⁹ q̄ cōtinenč: aut in venis: aut in ambitu totius: aut in intestinis: ⁊ hec solutio plus satisfacit videre meo.

ℂ Et remouet grauitatē q̄ accidit capiti ⁊ cla rificat visum: ⁊ aufert fastidiū: ⁊ ꝯfert ei ad cui⁹ stōchū descēdit cholera q̄ ipsi⁹ corrūpit cibū qm̄ cū ṗcesserit vomitus eius cib⁹ sem per mūdus veniet: ⁊ remouet abominatio/

nē que fit

A nē que fit pp vnctuositatē ꝛ casum deside-
rij ipsius meri ꝛ qđ facit desiderare acutū ꝛ
acetosum ꝛ pōticum: ꝛ ꝯfert lassitati corpo-
ris: ꝛ vlceribus q̄ sūt in renibus ꝛ vesica: ꝛ
est lepre forte medicamentū: ꝛ malitie colo-
ris: ꝛ epilepsie stōatice: ꝛ icteritie: ꝛ asma-
ti: ꝛ tremori: ꝛ paralysi: ꝛ est ex curationib⁹
que conferūt hñtibus vlcera nigra magna.

B ¶ Hic narrat specialia iuuamenta vomitus: ꝛ sunt .xvj. ¶ Primū est q: remouet grauitatē capitis .s. qñ ē p cōitatē stōchi ꝛ mēbrorū inferiorꝫ: sed si ēēt p ꝓprietatem in capite non ꝯfert. ¶ 2ᵐ est ꝙ clarificat visum ꝛ intelligas qñ est turbatus p cōitatē stomachi. Sed si fit p proprietatē in oculo nocumētū potius nocet multum vt pꝫ in pcedēti caplo. Sed cā tertij quarti qnti ꝛ sexti simul dicet in sequētib⁹. ¶ 7ᵐ in remouēdo fastidiū ꝛ cōferendo illi ad cuius stomachū descēdit cholera que corrūpit suū cibū: ꝛ remouet abbominationē que fit pp vnctuositatē. Et remouet casuꝫ veri ꝛ naturalis desiderij: ꝛ remouet illud qđ facit desiderare acetosum ꝛ acutum ꝛ ponticū: ꝛ supple alia magis extranea: sicut gipsum ꝛ carbones. Oia enim hec remouent p eūonē humoris in stomacho ɔtēti: ꝛ p stomachi mūdificationē: q: talis humor erat cā illorꝫ. ¶ 8ᵐ aūt est ꝙ ꝯfert lassitati corporis: q: illa puenit ex multitudine flegmatis in toto que remouet eūato flegmate a stōcho: q: postea residuum facile resoluitur. ¶ 9ᵐ est ꝙ ꝯfert vlcerib⁹ renū ꝛ vesice: q: eūat mām fouētē vlcera: ꝛ diuertit vt dī 16° tertij de hoc. ¶ 10ᵐ est ꝙ est optimū medicamē lepre ꝛ intelligit ꝙ remouetur mā q̄ est cā eius p hūc leuē vomitū. Sed vomit⁹ cū helleboro magis ēt confert tpe suo in lepra. Eradicat enim mās quarū difficilis est euacuatio a qbus lepra pendet. ¶ 11ᵐ est ꝙ ꝯfert habētibus malitiam coloris euacuādo flegma ꝙ ꝓhibet bonā digestionē que bonū colorem facit. ¶ 12ᵐ est ꝙ cōfert epilepsie stōtice: ꝛ nō pp ꝓprietatē capitis. ¶ 13ᵐ est ꝙ cōfert ictericie oppilatiue. Nō eni est putādū in ea solū eē flegma qđ est in porosellorꝫ sed ēt eē flegma multū in pib⁹ circūstātib⁹: quo eūato cū vomitu facili residuū pellit. Aut forte vult ꝙ confert eūendo cholerā currētē ad stōchū preternaturaliter pp regurgitationē a felle: q: parū aut nihil vadit ad intestina. Et forte ista expositio est melior: q: vult ꝙ illud qđ vadit ad intestina nō pōt vomitu aut cū difficultate educi vt supra patuit. Aut tertio pōt dici ꝙ confert ictericie in via puisionis aut preseruationis ab ea: q: eūat flegma qđ est in stōcho qđ futurū est cā oppilatiōis.

C — margin note: Sicut ē in cu-
cha in qua in
primis genera-
tur color cor-
poris ꝛ faciei
ad albedinē
ꝛ citrinitatem
ꝛ est dispō ān
cedēs hydro
pisim: vt vult
Aui.14.tertij
tracta.4.c.3.
cui cōpetit vo
mitus: q: pro
micā purgāt
hūores: q: si
ad cutē spar-
gerent fedarent colorē: ꝛ in
tur. ergo vo-
mitus diuertē
do hmōi hūo
res peccantes
a supficie cor-
poris ꝛ eos
educēdo: qua
re ꝛc.

D Qō.V.

Dicit 14ᵐ ꝙ cōfert asmati. Sed ɔ in asmate mā ducit ꝯ aliud mēbrū patiēs p vomitū. ḡ nō confert imo nocet. Hic rñdet Dy. ꝛ concordat cū Halyabate ꝙ quibusdā mēbris cōfert vomitus magis vt sunt inferiora ꝛ multā distantia a stomacho q: eūat ꝛ diuertit: ꝛ quibusdā minus sicut capiti collo ꝛ pulmoni. Et iō dicit Dy. ꝙ vomitus nō ꝯfert asmati dū mā est in fluxu: sꝫ postq̄ iam fluxit. Et hoc pp tres cās: quarꝫ vna est eūando flegma qđ est in stōcho eūat illud qđ fouet mām asmatis: sꝫ nō fit cā cōiuncta. Scđo q: vomitus cum forti vomitiuo eūat mās difficilis eūonis: q̄ sunt in pectore. Tertio quia in vomitu fortiter cōmouētur membra anhelitus: ꝛ iō calefiūt ꝛ iuuant ad subtiliādum humorē peccantē. Ego tñ video Rasim precipere vomitū .9. Almāsoris in prima septimana: ꝛ Auic. precipere .10° tertij vomitū cōtinuū: ꝛ ꝓprie post cibū. Et vī ꝙ hoc sit: q: p ipm fit maius iuuamētū eūando mām: que est sub forma cāe antecedentis q̄ nocumentum ex motu versus pulmonē: ꝛ q: in trāsitu incisiuorꝫ ꝛ acutorū p meri subtiles eorꝫ ptes facili⁹ cōicant pulmoni: hīt ēt mā que est in eo fit facilior ad exitū. Qñqꝫ eniꝫ precipit vomitus cuꝫ helleboro precipue nigro: ꝛ tunc eūantur materie difficilis eūonis sicut flegma iam fixum in pulmone. ¶ Dicit vlterius ꝙ ꝯfert tremori ꝛ paralysi: q: eūat materias eorū que sunt difficilis eūationis: ꝛ hoc est maxime de vomitu qui fit cū forti vomitiuo. Etiam vomitus post cibū eūando mās cause antecedētis est vtilis. Et q: Aui. vī hic loqui de vomitu qui est ɔseruatiuus sanitatis: ego puto ꝙ nō intelligat in isto caplo nisi de iuuamēto qđ fit euacuādo mām que est in stomacho: ꝛ illud iuuamētū est eūando cām antecedentē in oib⁹ alijs morbis exceptis morbis stomachi. ¶ Ultimo dicit ꝙ ꝯfert habētib⁹ vlcera nigra mala: qđ si intelligatur de forti eūante melācholicū humorē res est clara: ꝛ iste eūant a longinquo. Si ꝯo loquatur de vomitu facto ad cōseruationē: erit q: ista mūdificatio est cā melioris digōnis in epate: ꝛ ipso minus de humore melancholico puto putrefieri ꝛ ad cutem moueri.

E — margin note: Scias ꝙ Rasis .4. almansoris .c. de vomitu sic dixit de iuuamētis ei⁹. Uomitus si vt opꝫ tēpore fiat: stōchū purgat ꝛ digestiuā meliorē efficit ꝛ corp⁹ renouat ꝛ mūdat: caput: ꝛ sensum aliēuat ꝛ visum acuit ꝛc.

¶ Ipse quoqꝫ debet fieri in mense semel aut bis post repletionē ita ꝙ nō obseruet reuolutio scita neqꝫ numerus dierum notus.

F ¶ Hic vt predicit addit quasdā cōditiones obseruādas in vsu vomitus. Et dicit ꝙ iste vomitus dꝫ fieri in mēse semel aut bis modo dicto vno post aliū ꝛ post repletionē ex cibo: ꝛ hoc propter causas dictas. Sed addit hic ꝙ in eo nō debet obseruari reuolutio scita ꝛ numerus dierꝫ q: nō debet semp i caplte triū dierū fieri: q: qñ ita obseruaret fieret necessitas cōtinuādi. Et hoc mō pp assuefactionē ꝛ dimissionē ordinis esset nocumentum: vt ergo nō faciamus hanc consuetudinē: bonū est non obseruare numerū dierū inter vnum vomitum ꝛ aliud.

Margin note: Scias tñ ꝙ vomit⁹ nō est macris vtilis gñalr ex pte macieis: q: macris melācholicis nō multū ꝯuenit: sꝫ nisi qñ repletioni cholerice coniungit aut ei anchetur: quare ꝛc.

¶ Et ille qdē cui mai⁹ iuuamētū affert vomitus: ē cui⁹ cōplo pria ē cholerica ꝛ ē macer.

G ¶ Hic docet qbus corporib⁹ magis cōfert vomit⁹: ꝛ dicit ꝙ ꝯfert cholericis ꝛ macris: ꝛ hoc dictum ē supra satis: ꝛ est talis snia 4° afo. illo afo. Graciles ꝛ facile ꝛc.

¶ De malitijs q̄ ꝓueniūt ex supfluo vōitu. Ca.XIIII.

Supfluus vomit⁹ stōcho nocet ꝛ ipsuꝫ debilitat ꝛ resoluit ipꝫ ꝛ facit eū aptū ita vt māe ad eū perueniant: ꝛ obstet pectori: ꝛ visui: ꝛ dētibus: ꝛ antiquis capitis doloribus nisi eis qui sūt propter satietatē stōchi: ꝛ facit nocumētum epilepsie capitis q̄ nō est cā inferiorū mēbrorꝫ. Supfluitas quoqꝫ q̄ est i ipo nocet epati ꝛ pulmōi ꝛ oculo ꝛ aliquā venarum qñqꝫ scindit.

H ¶ Hic narrat impedimēta vomit⁹ supflui. Et diuidit in duas partes. Nā pmo facit hoc. Scđo oñdit vnā spālem corporis dispōnēꝫ in vomendo: ꝛ ponit illius regimen in gnāli. 2ª ibi. [Ex omnib⁹.] Primo ponit nocumēta ꝛ sūt decē: quorū pmū est ꝙ nocet stomacho ipm debilitando in opatione sua digōnis ꝛ appetit⁹ ꝛ resoluēdo subaꝫ suā pp magnā agitationē: ꝛ pp hoc reddit ipsuꝫ aptū vt materie extranee declinēt ad ipsum: qñ mēbra fortia transmittūt ad debilia: ꝛ hoc pmū est verū nō i oī stomacho: sꝫ in debili cui nocet. Nā Aui. pcipit ꝙ illū qui debilē hꝫ stōchū in nulla egritudine vomere facias. Scđm est ꝙ nocet pectori. Tertiū ꝙ nocet visui. Quartum ꝙ nocet

I dentibus. Quintum est q̄ nocet antiq̄s doloꝛib⁹ capitis nisi fuerit cā stōchi. Et h̄ est verū de moderato: q2 mouet mās ꝯ̄sus caput. Tn̄ supfluus nocet in oībus: q2 mouet mām cū ꝯ̄sus ista mēbra q̄ suprascripta: ⁊ maxīe in his q̄ hn̄t h̄ mēbra debilia: vt pz de pectore in afor. 4ᵉ particule. Ptisicos ꝯ̄o ⁊c̄. Dixit aūt antiq̄s: q2 vtplurimum in illis ꝯfirmatū est nocumētū: sz tn̄ ēt in recētib⁹ q̄ nō sunt cā inferioꝝ mēbroꝝ nocet. Sextū nocumētū est in epilepsia que est p̄ ꝓprietatē in capite: ⁊ hoc pp̄ cām eandē. Sz in illa q̄ est p̄ cōitatē stōchi dictū est q̄ ꝯfert. Ista sola vocat̄ hic epilepsia capitis nō obstāte q̄ omnis epilepsia sit in capite: ⁊ in ista ēt vomitus suprascriptis nocet. Septimo nocet epati: ⁊ octauo pulmoni: nono oculis: ⁊ ista tria sunt vera de superfluo solū: q2 pp̄ solā agitationē debilitāt ēt epar ⁊ pulmonē: verūtamen vī q̄ oculis noceat temperatus. Decimū est nocumentū q̄ aliqñ est cā fracture vene: aut in pulmone: aut in epate ex forti agitatione ⁊ tēsione que fiūt in ipsis: ⁊ hoc est verū de supfluo vtplurimū: lz in multis pparatis qñq3 moderatus hoc faciat: ⁊ hic ideo est cauēdus ⁊ preparādus in preparatis.

K Idem Rasis libro ⁊ capi͡lo ante allegatio sic commemorat nocumēta vomit⁹ dicēs: q̄ si mlt̄ius fuerit vomit⁹: corpus dissiccabit: atq3 epati ⁊ corpi nocuō oculis ⁊ pulmōi nocebit: ⁊ venas quoq3 scindit qñq3 ⁊ stipsis ⁊ passio accidit emoptoicā.

¶ Ex hoib⁹ p̄terea ē q̄ vult cito ipleri: deinde nō tolerat imo p̄parat ad vomendum. Et actio hui⁹ ex eis est q̄ p̄ducunt eū ad malas egritudines māsiuas: ipse ḡ a repletione p̄hibēdus est: ⁊ tu ipsi⁹ cibum ⁊ potū mēsura.

¶ Hic facit hoc qd̄ dictū est: dicēs q̄ sūt qdā hoies qui volūt cito impleri. i. qui comedūt multū in vice vna: q2 multum appetunt pp̄ voluptatē: sz post stomachus nō tolerat: ⁊ opz q̄ vomāt: ⁊ illud est ex rebus que ipsos ducūt ad māsiuas egritudines: q2 debilitādo stomachus est cā corruptiōis digōnis que est mater fere oīum egritudinū: vt dī 3ᵃ tertij: ⁊ iō p̄hibēdus est hic talis a repletione: ⁊ tu debes mensurare cibum suum ⁊ potum ⁊c̄.

L

¶ De modo succurrendi dispositionibus que accidunt vomenti. Cap. XV.

DE p̄hibitione aūt vomēdi diximus iā qd̄ opoꝛtebat. ¶ Tēsioni ꝯ̄o ⁊ dolori qui sub hypocūdrijs fiunt cōferūt pāni aqua calida isusi ⁊ suppositi ⁊ oleis lenificantibus ⁊ ventose cum igne.

¶ In isto capl̄o vt supra dixi docet Aui. succurrere qbusdam dispōnibus que veniūt in actu vomendi: aut cū hō est in propinqua dispōne ad vomitū. Et diuidit̄ in duas.

M Primo excusat se: q2 hic non dicit in qb⁹ dz p̄hiberi vomitus. 2ᵒ exeq̄t̄ ꝓpositū ibi. [Tēsioni ꝯ̄o.] Hic exeq̄t̄ ꝓpositū: ⁊ diuidit̄ in tot p̄tes quot sūt accidētia. ¶ Primo ḡ docet succurrere dolori ⁊ tēsioni que fiūt sub hypocūdrijs: ⁊ dicit q̄ cōfert supponere pānos isusos in aq̄ calida actu calidos: q2 cū dolor ille sit vētosus ⁊ tensio per

H mollificatiua mitigat̄: iō pāni in aq̄ cal̄a resoluēdo sui caliditate vētositatē: ⁊ mollificando locū mitigant dolorem ⁊ tensionem. Silr̄ ꝯferūt olea lenificātia sicut anhetin⁹ ⁊ camomellin⁹. Et silr̄ pp̄ eādē cām ⁊ ventose cū igne posite absq3 scarificatione multū dissoluūt ventositatem.

¶ Forte aūt mordicationē in stōcho remanētē remouet bibere iura vnctuosa q̄ cito digerant̄ ⁊ inūgere locū ex aliquo qd̄ sit sic oleū violaceū mixtū cū oleo cheiri ⁊ pauca cera.

¶ Hic docet succurrere dolori mordicatiuo q̄ fit i stomacho: ⁊ iste aut fit ꝓpter acuitatē pharmaci: aut pp̄ acuitatē humoris attracti ad stōchū. Et dicit remanētē: ⁊ videt̄ intelligere de mordicatione q̄ remanet fixa aut remanet post actū vomēdi: ⁊ h̄ puto verius. Cōueniūt enī iura pinguia facile digestibilia: q2 stōchus est debilis: ⁊ cōfert inunctio cū oleo violato ad reprimēdā acuitatē: ⁊ cū oleo de cheiri i quo est ꝟtus mollificatiua caloris ⁊ doloris sedatiua: lz hēat aliqd̄ caliditatis: sz sui aromaticitate videt̄ ꝯfortare stōchū debilitatū. Est aūt cheiri viola saracenica cui⁹ alia ē citrina: ⁊ nascit̄ in antiq̄s muris in tuscia: ⁊ alia est rubea: ⁊ alia est alba: ⁊ sunt placidissimi odoris: ⁊ habentur bononie ⁊ tuscie in hortis presertim puellarum.

N

¶ Singultus ꝯ̄o si cū eo acciderit ⁊ p̄māserit: retinebit sternutatio ⁊ dare ei ex aqua calida ad traijciēdum paulatim.

O

¶ Docet succurrere singultui. Et nota q̄ aliq̄s ē singultus p̄cedēs eūonē: aliq̄s accñs dū fit eūatio: aliquis accidens cōpleta eūone. Ille qui est ante eūonē aut in actu eius est vtplurimū aut ꝓpter mordicationē medicine: aut humoris ad stōchū tracti: aut pp̄ vētositatē grossam imbibitā in stomacho: aut pp̄ corrugationē factā a medicia vel humore. Et isti mouent̄ cū sternutatione vt dī 6ᵃ particula afori. A singultu habito sternutatio supueniēs soluit egritudinē: ⁊ remouet̄ ēt cū paulatino ⁊ frequenti potu aque calide: quoniā sternutatio excutit tunicas stomachi fortiter: ita vt ab eis separari faciat illud qd̄ adherēdo faciebat singultū. Et aqua calida iuuat abstergēdo ⁊ acuitatē remouēdo: que ideo paulatim datur vt plurīes sup locū trāseat. Qñq3 aūt singult⁹ ē post eūonē: ⁊ iste lz posset eē ex eisdem causis remanētibus ⁊ curari hoc mō: tn̄ plurimū est propter siccitatē: vt dicit̄ in afoꝛismo 5ᵉ particule. Spasmus ⁊ singultus post nimiā inanitionē est malum: ⁊ de isto nō loquit̄ Auicē. hic q̄ si remedia hic posita tibi non sufficiunt: vade ad decimātertiā tertij: vbi etiam videbis quid est singultus.

P Hoc ēt rememorauit Aui. 13. tertij. tracta. 5 ca. 21. de cura singultus circa principiū capi͡li. 6 ille. Et sternutationi qdē in superādo materiā ⁊c̄. Quid aūt sit singultus: vide ab eo eodem tractatu capi͡l 19. Gal. tn̄ q̄nta pticula afor. cōmēto illius aforismi. In imoderata purgatione spasm⁹ aut singultus malū dixit singultū eē spasmū stomachi in inicio plenitudinis aut desiccationis: ⁊ aut imordicatione aliqua incitati ⁊c̄. Sed dubito nā idē Gal. 6 de accidēti ⁊ morbo p̄hibet singultum nō esse spasmū: ex eo q̄ spasm⁹ est passio mēbri lacerto si: sz stōchus nō est mēbrū lacertosū. ergo ⁊c̄. hoc relinquo p̄ote cōtentionibusque re ⁊c̄.

¶ Et de sanguine quidem iam diximus in capitulo de impedimentis vomitus.

¶ Pro vomitu sanguis q̄ fuerit ex potu pharmaci remittit nos ad decimātertiā tertij statim allegatā. Sz scitote q̄ vomit⁹ sanguinis qñq3 est pp̄ vltimā eūonem in qua pharmaca supfluētia vltimo trahunt sanguinē ⁊ huic succurris vt dī sequēti capl̄o: qñq3 aūt est pp̄ impetuositā motū ⁊ fracturā alicui⁹ vene: ⁊ de hoc loquit̄ hic.

¶ Alcuzez ꝯ̄o ⁊ egritudib⁹ frigidis ⁊ itersectiōi vocis q̄ accidit post ipz ꝯfert ligare extrema ⁊ stringere ea ⁊ supponere stōcho pānū infusum oleo in quo cocta fuerit rutha ⁊ sicidis ⁊ dare ei ad bibendū mel cū aq̄ cal̄a.

¶ Quid in hac p̄te dicat pz. Ubi nota alcuzez qn̄ sumit̄ ꝓprie vt est thetanus a vētosa mā: ⁊ illud nos vocamus ranfum: ⁊ est ex vētositate ita tēdente lacertū vt nō possit flecti: ⁊ qñq3 sumit̄ vt cōuertit̄ cū spasmo de tali mā vel thetano: ⁊ qñq3 cōtrahunt̄ musculi pp̄ vētositatē. Sz videt̄ hic Auicē. sumere absolute p̄ spasmo vel thetano. ¶ Nota 2ᵒ q̄ isti spasmi aut fiūt in actu eūonis aut ante aut post. Cū aūt fiūt post multā euacuationē plurimum sunt de inanitione ⁊ sunt multū mali: vt dicitur in cōmēto illi⁹ afor. Spasmus ex helleboro. Et nota vlterius q̄ spasmus ⁊ singultus post talē eūonē nimiā sunt mali: ⁊ de istis nō loquit̄ hic Aui. Aut enim non sunt curabiles aut vix: ⁊ p̄ eorū cura vide secūda tertij. Sz in ipso actu euacuationis sunt spasmi qñq3. Et f̄m Mesue ꝯtingit a q̄tuor cāis. Una est motus multe mā̄e simul q̄ nō cāatur

sed spargiť ad lacertos τ neruos: τ facit eos ſm latū cre/ſcere τ breuiari ſm lōgū: vñ accidit mēbris incuruatio: ſic arcuľ: auꝰ corda breuiať. Scđa cā eſt alleuiatio multi vaporis turbidi cū vētoſitate groſſa ad neruos: τ fit ſicut dictū eſt ſtatī. Tertia cā ē q2 tpe quo ſumiť medicina po ri apiunť: τ multe ptes medicine ɔuertuntur in vapores ſubtiles. Cū ergo ille q medicinā ſūpſit ſe expōit frigori: iſti vapores ingroſſanť: τ nerui pp frigus penetratū aper tis poris incuruanť τ fit ſpaſmus pp ɔtractionē ad eorū pncipia. Quarta cā eſt mala q̄litas cōicata neruis τ lacer tis: vñ refugiētes ab ea ɔtrahunť. Et vi mihi vt dixi ſup aſo. pmo qnte pticule: q nō ſolū ex multitudine humoꝝ
B aut vētoſitate: ſed ex acuitate pōt fieri ſpaſmus qui diciť nō proportionatus ad materiā. ℂ Sed nota q cum fit ſpaſmus ex iſtis cāis hoc mō cōicatis muſculis totꝰ non curať vt dicit Aui. hic. ſ. p ligaturā extremitatū et poſitio nē pāni ſup ſtōchū in quo coctū fuerit ō ruta τ ſicidis. ſ. cucumere aſinino: aut p potū mellis cū aqua calida: imo vt pꝫ p Meſue qñ eſt ex pꝰ cā curať cū euantibꝰ cito ma teriā: aut cliſteriꝫ: aut pharmacus ebibitis: τ poſt euonē cū rectificatione ɔtractionis neruorū τ cōfortatiōe cere bri τ nuche: vñ nec vult febrē i tali ſpaſmo ɔferre: q2 iſtā mat pharmacū τ mouet māꝫ verſus lacertos: q̄to ḡ ma gis nō cōfert ligatura extremorū per quā de directo tra hiť mā ad lacertos τ poſitio olei ſuprascripti cum calefa ciat pharmacū. Sꝫ qñ eſt a 2° cā opꝫ facere qđ dcm̄ ē de pma. ſ. facere euonē τ poſtea ɔuertere vapores ad diuer ſuꝫ fortiter cū fricatiōibꝰ: cū hoc forte nō nocet ligatura. Cū aūt ē pp frigus cōfert vaporatio τ calefactio. Et cum
C eſt pp malā q̄litatē pharmaci: cura ē cū remouētibꝰ phar maci audaciā. ſ. potu aq̄ calide. ſ. tepide τ ſiliuꝫ τ cum cō fortātibꝰ neruos. Et iō pꝫ q expoſitores volentes q hic Aui. ponat curā illorū modoꝝ ſpaſmi de qbꝰ dicit Me ſue nō ſufficiēter dixerūt. ℂ Pro cōcordia Aui. cū Me ſue τ p expoſitione Aui. nota q iſte q̄tuor cāe ſcripte a Meſue qñqꝫ inueniunť in neruis ſtōchi: ſꝫ p cōpaſſionē reliqui corporis nerui ɔbāť τ ſpaſmanť. Et p mēte Aui. tene q in opōne pharmaci plurimū cōtingit ſpaſmus p cōpaſſionē ad ſtōchū: τ iō diuertēdo māꝫ τ vētoſitatē p ligaturā doloroſaꝫ extremitatū τ reſoluēdo cū oleo dicte decoctionis τ abſtergendo illud qđ adheret villis ſtōchi cū potu mellis in aqua fit cura taliū ſpaſmoꝝ. Sꝫ Me ſue ponit curā qñ iā in alijs mēbris τ lacertis eſſet nocu mētū p euonē. Et in hanc expoſitionē τ diuerſitatē nota: nam ēt vocis abſciſio fit ex ſimili cā laborantibus lacer tis pectoris τ epigloti per viam compaſſionis.

ℂ Et habenti quidē alſubeth fiat hoc τ in au rem eius mittatur.

ℂ Hic docet ſuccurrere ſubeth. ſ. ſomno ꝓfundo. Nā hoc accidit pp multos vapores frigidos eleuatos ad caput.
D Et iō ligare extrema ē valde bonū remediū diuertendo ad ɔtriū capitis: τ ēt cōfert potꝰ mellis cū aq̄ cala vt dpo nať mā a ſtōcho q̄ euaporādo facť ſubeth. Olea āt illa me liꝰ ponanť in aure vt meliꝰ diſſoluať vapor ex poſitione medicine ſolutiue in loco propinquori cāe ſubeth: τ tu ex iſto ponere potes alia remedia ſcripta pma tertij cap. de ſubeth: vt cū cliſterijs τ ſuppoſitorijs τ vomitū ꝓuocā tibꝰ τ diuerſionibꝰ τ embrocis τ euaporationibꝰ vt opꝫ.

ℂ De eo in quo ſupfluit vomitus. Caplm.XVI.

Fiat vt ipē dormiat τ igeniať q̄ꝫ to plus poſſe fuerit qūo dormi at τ ligenť ipſiꝰ extrema taliter q̄lr ligāť cū fluxū vētris retine revolumꝰ. Et ipſiꝰ mediceť ſtō chus cū emplis pōticis fōtitudinē faciētibꝰ.

ℂ In iſto ca° Aui. docet ſuccurrere vomitui ſupfluēti ex pharmaco. Et diuidiť i tres ptes. Prio docet ſuccurrere ſupfluo vomitui. 2° docet ꝓuidere ne ſupfluat. 3° remit tit nos ad aliū locū p qbuſdā cognoſcēdis. 2ª ibi. [Cum aūt.] 3ª ibi. [Et opꝫ qdē.] Pria in duas. Primo docet qñ vomitꝰ eſt ſupfluus: ſꝫ nō adhuc vomat vt ſanguis fluat vomitu. 2° qñ ex ſupfluitate euonis vomiť ſanguis. ibi 2ª. [Qꝫ ſi vomitꝰ.] Prima pars pꝫ: q2 ꝓuocatio ſomni τ ligatura extremitatū τ appoſitio emplaſtroꝝ cōſtringen tiū τ ɔfortantiū ſtōchū ex eodē capite fiunt ex quo facte ſunt ſuperius in ſuperfluo fluxu ventris.

E — Qꝫ ſomnꝰ for tes euones re tinet τ ſupfica ſortificat ſtō chū: vñ nō re cipit dolores: q̄re et. gāil.

ℂ Qꝫ ſi vomitꝰ ſupfluerit τ inceſſanter egre diāť humores donec ſanguis exeat: da ei ad bibendū lactis vino mixti q̄tuor cotilas: qñ medicine vomitiue maliciā reprimit τ ſāgui nē ꝓhibet τ nām lenit. ℂ Qꝫ ſi ptē pectoris τ ſtōchi a ſanguie cū hoc mūdificare volue ris ne ex eo aliqđ coaguleť: da ei ad bibēduꝫ ſyrupū acetoſū ſiue ſit ex melle ſiue ex zucca ro cū niue ifridatū paulati: cū h quoqꝫ qñqꝫ ɔfert bibere ſuccū portulace cū bolo armēo. F

ℂ Facit qđ dcm̄ ē miſcēdo modū quo cauēda ē coagula tio ſanguis i ſtōcho. Nā iſta coagulatio ē piculoſa: q2 ſan guis in ſtōcho coagulatꝰ eſt venenū τ interficit aliquan do. ℂ Sꝫ ad ꝓhibēdū ſanguinis vomitū docet offerre lac vino mixtū: q2 ſui aquoſitate lenit ventreꝫ τ deponit medicinā τ ſanguinē q eſt i ſtōcho p iferiora: q2 ſui caſei tate oppilat τ claudit orificia venaꝝ p q̄ currit ſanguis τ ſuis q̄litatibꝰ τ mō ſube reprimit acuitatē pharmaci. Sꝫ vinū iō miſceť vt ɔfortet ſtōchū ſui aromaticitate τ ꝓhi beat lactis coagulationē i ſtōcho. ℂ Aliō remediū ē ſuc cus portulace cū bolo armeno. Nā ſuccus portulace eſt repreſſiuus acuitatis pharmaci: τ cū h ſtringit τ claudit vias p quas mā currit ad ſtōchū: τ multo magis qñ cum bolo armeno miſceť. ℂ Immiſcet aūt modū q̄ ꝓhibeť coagulatio ſāgnis i ſtōcho p potū ſyrupi acetoſi q abſter git τ icidit ſiue fuerit ō melle ſiue de zuccharo: τ dꝫ offer ri ifridatꝰ i niue vt ꝓhibeat apṫionē venaꝝ. Coagulatio aūt ſanguis iō fugiēda ē q2 facit accidētia veneni terribi lia: vt 6ª q̄rti: τ 8ª interiorum: τ 13ª tertij. Qꝫ ſi hec reme dia: nō ſufficiūt: recurre ad loca propria ſtatiꝫ allegata.

Dicit Gētilis q cū erit ſan guis ſtat 3ª in tētio. Prima eſt remouere i acuitatē phar maci. 2ª eſt ſtri ngere orifi cia venarū ne apianť: tertia ē educere medi cinā ō ſtōcho mō lac facit h τ tu lege ibi quo: quare.

G

ℂ Cū ergo terrefactus fueris p aliquo i quo ſuperfluit medicina fac ipſum vomere.

ℂ Docet ſuccurrerē ei i q̄ timemꝰ ō ſupfluitate vomitꝰ: di cēs: q facias eū vomere vt medicia cito a corpe expellať facias āt h icitādū ad vōitū cū potu aq̄ tepide aut olei.

ℂ Et opꝫ qdē te querere medicinas vomiti uas ſm ſuos gradus: τ qūo queqꝫ earū ad bibēdū ſint dāde τ p̄cipue helleboꝝ antido tario τ medicinis ſimplicibus. H

ℂ De hac parte patet quid dicat.

ℂ De enemate. Caplm.XVII.

Enema ē medicamē nobile i ex pellēdo ſupfluitates q̄ ſūt i ite ſtis: τ i ſedādo dolores renū: τ veſice: τ apata ipoꝝ: τ egritudi nes colice: τ in attrahēdo ſup fluitates a mēbris pricipalibꝰ τ ſupioribus.

I ¶ Que vo ex eis sūt acuta debilitāt epar z pducūt ad febrē. Ex enēatib⁹ ꝑterea fit iuua mē i expellēdo reliqas q̄s ianiētia reliquūt.

¶ Superi⁹ Aui. docuit modos administrādi euōnes que fiūt p exhibita per os. Hic docet regulas obseruādas in euōnib⁹ q̄ fiūt p imissa iferi⁹. s. p clysteria. Et diuidit̄ in duas ptes. Pāo ponit iuuamēta z nocumēta in generali enematis. Scdō ponit regulas de mō obseruādo in administratione ei⁹. 2° ibi. [Forma aūt.] Dicit p̊ ꝙ enema ē nobile medicamē in qnqz reb⁹. p̊ in expellēdo supfluitates q̄ sūt in itestinis. 2° in sedādo dolores renū z vesice. 3° in apatib⁹ cor̄. s. renū z vesice. 4° in egritudinib⁹ colice. 5° in attrahēdo mās a mēbris pncipalib⁹ suprioribus. Scdō dicit ꝙ enemata acuta pducūt ad febres z debilitāt epar. Ultimo dicit q̄ ad hāc ptē: ꝙ ex ipsis habetur

K iuuamētū in expellēdo reliqas q̄s reliq̄runt inaniētia. s. pharmaca solutiua bibita. ¶ Ubi p̊ nota ꝙ enema ppe ē decoctio q̄ inycit̄ aut iniecta ē p anū. Clystere aūt ē i q̄ fit talis iniectio. ¶ Scdō nō ꝙ eedē medicine pñt p inferius inyci z dari ad potādū: sz in h ꝙ inyciunt̄ p inferi⁹ sūt meli⁹ opatiue p qbusdā finib⁹. Et iō Aui. non dixit absolute ꝙ enema est nobile medicamē: sz ē nobile i illis qnqz q̄ narrauit. Cōstat aūt nobilitas medicine ex duobus: quor̄ vnū ē efficacia i ꝯsequēdo finē. 2m ē securitas z lenitas sup nām. Et in his qnqz dictis ab Aui. enema ē efficax: z cū h ē valde securū. Efficax qz p ipz ponūt̄ medicine in ipsomet loco patiēte: aut i valde ppinquo. Securū āt qz ponit̄ i mēbro ignobili ꝯputato ad expulsionē vñ si i illō mēbrō iprimit aliquā dispōnē nō ē tātū nocumētū sicut in medicinis imissis stōcho: qō ē mēbrū nobile. Sz lz Aui. dicat ei⁹ nobilitatē tm̄ in supradictis: ē tñ etiā

L nobile in ꝯstringēdo qñ flux⁹ est cā itestinorū: z nobile i ꝯsolidādo vlcera intestinor̄. Sz ista non ita ptinent ad euōnē sicut qnqz ꝑdicta. Cū ergo Aui. hic de euōne intenderet: nō curauit ponere ista iuuamēta. ¶ 3° nō ꝙ lz tm̄ sit vn⁹ modus imissiōis enematis: tñ enemata variant̄ in vtute z f̄m varietatē cor̄ ex qb⁹ fiūt. Silr ēt variant̄ res ex qb⁹ fiūt f̄m varietatē māer̄ q̄s intēdimus euare. Nā qñ intēdim⁹ euare rē q̄ nō indiget nisi mollificatiōe sicut feces dure: tūc fit ex vnctuosis pinguib⁹ subtilibus aptis ad se ibibēdū: sicut cū oleo puro: aut cū re pingui vt cū iure galli: aut cū sili re. Qñqz aūt intēdim⁹ ad subtiliationē sicut in flegmate: z tūc fit cū subtiliatiue: qñqz intēdim⁹ abstersionē: z tūc fit cū aqua mellis vel ordei in q̄ mel vel aliqd abstersiuū dissolutū sit: qñqz aūt intēdimus vt irritet̄ vtus expulsiua: z tūc apponunt̄ modicati na sicut sal: qñqz āt intēdim⁹ vētositatis dissolutionē: z tūc

M apponim⁹ carminātia: qñqz aūt intēdim⁹ attractionē a lōginquo: z tūc apponūt̄ attrahētia: q̄ sūt duor̄ modor̄. Quedā enī trahūt cū vtute attractiōis ppria. La ppriete respiciēte determinatū hūorē: nā q̄ multū stimulāt expulsiuā faciēdo mordicationē in intestinis sunt cā attractionis hūor̄ faciēdo quēdā dolorē: sz ista attractio nō respicit determinatū hūorē. Sz turbith z collognitida cucumer asininus z scamonea nō solū trahūt: qz irritant: sed

Clysteria aūt siue enemata q̄ fiunt apta vē tri ꝯstipato si re alio morbo: scias ex gu le. in suo ō clysterib⁹. c. 5. tē

actuant̄ si pmāserint sufficiēti tpe: z euant determinatū hūorē. ¶ 4° nō ꝙ cū clystere fit ḡra euōnis ei⁹ qō in intestinis ꝯtinet̄ alys plb⁹ dz eē leui⁹ q̄ si itēdat̄ ad euōnez a lōginquo: qz clystere vadit sup loco a quo facienda est euō. ¶ 5° nō ꝙ clystere vt pz ex textu nō fit solū ad intētionē euandi: imo qñqz alterādi: qñqz abstergēdi: qñqz ꝯsolidādi: qñqz ad dolorē mitigādum. Et sz h oia fiūt ex diuersis reb⁹: vt pz i libris pticularib⁹. ¶ 6° nō ꝙ quāuis enema nō trāseat ad vesicā nec i venas: tñ qz intestina circūdāt h mēbra: iō enema vadēs ad intestina pōt hiis q̄lita

tatib⁹ h mēbra alterare z sedare dolorē: maxie qz cū mēbra iteriora sint rara euaporat ab itestinis aliqd subtile de subā clysteris qō attigit vtrūqz istor̄ mēbror̄ dictor̄: z p hūc modū ꝯfert i cor̄ apatib⁹ siue fuerit intētio reprcutere siue resoluere siue alterare. Uez qz supiora intestina sūt renib⁹ viciniora z iferiora vesice: iō opz in dolore vel cura renū p clystere conari ꝙ clystere magis penetret q̄ in cura vesice. Et pariter itelligatis de cura matricū in mulierib⁹ z lacertor̄ qb⁹ renes colligant̄: qm̄ intestina adiacēt istis locis. ¶ Or si q̄rat̄ quō enema sedat siue clystere: di ꝙ ꝯa sedatiōe: sicut clystere cū mollificatiuis z lenitiuis anodinis: z sedatione p remotionē cāe siue sit hūor q euat̄: siue mala cōplō q̄ remouet̄: siue solo ꝯtinuitatis q̄ solidat̄: ēt p stupefactionē sicut multotiens fit in dissinteria: sz h vltimū faciēdū ē raro z cū timore z cautela. ¶ 7° nō ꝙ enema sedat egritudines colice. i. oppilatiōes vel alios morbos q sūt de genere colice. Est aūt

O colica egritudo intestinalis dolorosa: cū qua fit difficilis exit⁹ ei⁹ qō dz egredi f̄m nāz: siue q̄ fiat oppilatio a fece vel hūore vel mala cōplōne cū mā vel ab apate vel ab alio sedat̄ enemate f̄m tñ variū modū facta iuxta diuersitatē cāru: vt hz videri 16° tertij: z pōt ēt dolorē i ea existē trib⁹ modis supradictis remouere: sz tñ intestinorū q̄dā sūt quor̄ egritudines magis iuuant̄ clysteri q̄ medicina sūpta p os: q̄dā ecōtra: z q̄dā medio mō: sz h dcm̄ ē supra c. p̊ hui⁹ fen: qz supiora z gracilia melius iuuant̄ bibitis: iferiora clysteri: finis colon ꝯtins supiora z monoculū medio mō. Et f̄m h ēt quātitas clysteris est varianda: nā maioris q̄titatis fit clystere qñ intēdim⁹ ꝙ vadat ad supiora intestina: z minoris qñ itēdim⁹ ad monoculum z medio mō qñ ad media. ¶ 8° nō ꝙ clysteria dicuntur acuta in qb⁹ ponunt̄ medicine multū cale z acute ipumētes sicut collognitida euforbiuz z silex. Et qz medicine iste

P pcipue i multa q̄titate posite resoluūt z calefaciūt: talia clysteria sūt dissolutiua spūuz z ptiū epatis z ipm debilitāt. Nā tales medicine multū accedūt ppe epar z plurimū cor̄ vapores p organa vadūt ad epar: z p eādē fere cām pducunt ad febrē calefaciēdo sāguinē: q est in vena magna chilis descēdētis ad ipm eparex q̄ dat̄ itelligi ꝙ sūt magis cauēda in febribus. ¶ Ultimo nō ꝙ inanientia sunt medicine solutiue q̄ in intestinis relinquūt aliqd de hūorib⁹ quos attraxerūt: z ista h mō relicta euantur clysteri cōiter lauatiuo nisi multā viscositatē habuerint z grossitiē: quo casu addim⁹ aliqd icisiuū z subtiliatiuuz.

¶ Usqz huc fuit expositio. d. m. Ugonis de senis.

¶ Nunc incipit expositio marsilij.

¶ Formā vo clysteris z quō clysterizetur iam retulimus in capitulo de colica.

¶ Nūc Aui. ponit q̄sdā ꝯditiōes in clysterib⁹ attēdēdas: z duo facit. Pāo facit qō dcm̄ ē. 2° docet succurrere cuidā defectui. ibi 2°. [Or si qo.] Prima ps ꝯtinet tres ptes.

Q In p̊° remittit nos p sufficiētiori declaratiōe forme clysteris ad aliū locū. 2° exeq̄t modū clysterizādi exēplificādo sim̄. 3° tāgit ꝯueniētē horā applicādi clystere. ibi 2°. [Uidet̄ quoqz.] ibi 3°. [Et clysterizādi.] ¶ De p̊° dic̄ ꝙ ipse iā retulit formā clysteris: z quō clysterizet̄ corp⁹. ca. de colica qz 16° tertij: forma tñ satis est nō. Nā p̊ dz hēe cānā oblōgā ad formā palmi cōis: vt igrediat̄ sufficienter itestinū rectū i cui⁹ extremitate debēt eē multa foramina ne subito exīte vno magno foramine liquor transeat ad intestina: ne ēt ad vnā ptē sz per multa foramina dispsus multas ptes attigat. Et dz eē tersum z politū: ppm est cā: imo dz eē cāna vncta oleo q̄ iponit̄. Dz. ēt cāna eē ligata corio aut vesica i sua pte latiori: q̄ vesica aut corio liquor teneat̄: z cōprimēdo corium ingrediatur cānā qō

A cãnã qđ in corio ꝯtinet. Dʒ ēt eē strictũ ꝓpe cãnã: ⁊ ince dere se amplĩãdo vsus aliã ptẽ: ⁊ hoc vt cõpresso corio ⁊ exñte stricto versus cãnã melius liquor valeat ingredi.

¶ Vtr̃ quoqʒ ꝙ clysterizati sit⁹ melior sit vt supin⁹ iaceat: deĩde reuoluat se ad lat⁹ dolẽs.

Gal. in libro de clysteribus ⁊ colica caplo 4° docet situ clysterizãdi dicẽs. Et nõ q̃ dẽ necessariũ ē qñ voluerĩs inijcere clystere ⁊c. Nos aũt hodiern⁹ ē ad placitũ: ⁊ pꝫ obedit ꝯceptis medi corũ. Qre ⁊c.

B

¶ Nũc tãgit sitũ clysterizãdi: dicẽs ꝙ vĩ melius vt clysterizatus stet supinus: deinde voluat se de latere in latus. ¶ Pro pte nõ ꝙ alter ē sit⁹ clysterizãdi: ⁊ alter sit⁹ clysterizati. Nã clysterizãdus dʒ stare cũ posteriorib⁹ eleuatis ⁊ anteriorib⁹ depressis: ⁊ dʒ stare sup genua sua ⁊ sup manus a pte anteriori: cui⁹ cã est vt liquor meli⁹ igrediat̃ a sursũ in deorsũ: ꝗ̃ nĩ infirm⁹ eēt debilis ipso iacẽte nos oporteret ponere enema. ¶ Sit⁹ vero clysterizati duplex ē: qdã imediate post acceptionẽ clysteris: ⁊ tũc deberet ille stare supinus: qꝛ liquor meli⁹ poterit deliniri cũ sic gentior situs p retẽtione liquoris: ⁊ ille appellat̃ situs cõis: qꝛ corpꝯ sic clysterizãda debẽt sic situari. Alter vero est situs magis mediat⁹ vt postq̃ liquor iã getat⁹ ē ⁊ iã sufficienter retẽtus: ⁊ tũc moueat̃ ĩfirm⁹ de latere in lat⁹: vt liquor bñ vndiqʒ attingat intestina. Alter est sit⁹ magis ꝓprius q fit rõne ꝓpꝛij casus: qꝛ rõne doloris aut morbi in determinata pte sic assumpt⁹: ⁊ postq̃ infirm⁹ stetit supinus dʒ se voluere ad latus dolẽs: vt enema plus attingat ad alterã ptẽ. Ad ꝓpositũ Aui. nõ posuit sitũ ꝓpꝛiũ hũc: dans eũ intelligere tãq̃ notũ. Posuit autẽ clysterizati situ cõem: deinde ꝓpꝛiũ dum dixit: deinde voluat se.

¶ Et clysterizãdi hora melior ē cũ ē aeris frigiditas: qm̃ sequet̃ idevt augmẽtet̃ grauitas ⁊ dolor ⁊ estuatio ⁊ nausea. ¶ Balneũ pterea solet facere vt ebulliãt hũores ⁊ spargãtur. Clysteris quoqʒ ꝯditio ē vt aerẽ ⁊ hũores retẽtos attrahat. Et pp hoc fm plurimũ nõ est bonũ vt balneũ enemati p̄mittas.

C

¶ Nũc tãgit horã ꝯuenientẽ p clysteri exhibẽdo: dicẽs ꝙ melior hora clysterizandi est aere exñte frigido ne grauitas dolor nausea ⁊ supcalefactio consequãtur. 2° ponit aliã ꝯditionẽ dicẽs ꝙ balneum dispergit ⁊ facit ebullire hũores: ideo nõ est bonũ vt ꝑponas balneũ enemati: ⁊ hoc fm plurimũ. Dicit vltio ꝙ ꝯditio clysteris ē vt attrahat vẽtositates: ⁊ hũores. ¶ Ad itellectũ ptis notãdũ ꝙ hora clysteris põt sumi ex multis. Pꝛio ex dispõne corpoꝝ aut mẽbroꝝ. 2° ex pte stõchi: qꝛ stõcho exñte repleto nõ ē regulr enema faciẽdũ: ne agitet̃ cib⁹ in stõcho: ⁊ indigestus attrahat̃ ad intestina nisi in casu pp debilitatẽ virtutis nõ oporteret aliqñ exhibere cibũ. Itẽ ex pte corpoꝝ: qꝛ clystere nõ ē exhibẽdũ corpe exñte valde debilitũ: imo loco ei⁹ ponẽdũ est suppositoriũ. Itẽ sumit̃ hora ex pte aeris: qꝛ clystere saltẽ acutũ est exhibendũ hora superiori: ⁊ maxime tpe multũ calido. Cã tangitur in litera sicut supius ēt tpe exñte mltũ frigido dũ est aeris friditas minꝰ exhibẽdũ ē: qꝛ tũc hũores sũt idispositiores ad exitũ: sumit̃ ēt hora ex pte alteri⁹: qꝛ clystere nõ ē faciẽdũ post balneũ imediate: qꝛ cũ balneũ hũores facit ebullire: eos ēt dispgit ⁊ trahit ad exteriora. Clystere sequẽs amplius nocebit calefaciẽdo: ⁊ nõ bñ educet: cũ hũores ad interiora vel exteriora sint dispersi. In casu tñ quo eēt doloris vehemẽtia posset imediate sequi enema. Multotiẽs bonũ est p̄mitti balneũ p tps multũ: qꝛ ꝑparabit ad enema aliqñ ⁊ dissoluẽdo hũores ⁊ mãs. ¶ Vltio nota ꝙ clystere attrahit vẽtositatẽ. i. ē cã attractiõis ⁊ expulsiõis vẽtositatis ad exteriora incitãdo vĩutẽ expulsiuã: aut ēt attrahit vẽtositatẽ. i. remouet dissoluẽdo sicut clystere factũ ex reb⁹ carminantibus ⁊ dissoluentibus ventositatem.

D

E

¶ Et si qs in intestinis pustulas habens ipso indiguerit cã febris aut alicui⁹ egritudis ⁊ timuerit ne enema retineatur: supponere dʒ ano suo ⁊ femori ⁊ locis que sũt in circuitu spõgiam calefactam cum panno.

¶ Docet nunc succurrere cuidã defectui: dicens: ꝙ si quis patiẽs pustulas in intestinis pp febrẽ indiguerit clysteris aut pp aliũ morbũ: ⁊ timeat̃ ne retineat̃ enema: debʒ suo ano supponere ⁊ ēt femori ⁊ alijs locis q sunt in circuitu spõgiã calefactã cũ pãno. ¶ Pro pte nõ ꝙ exñte pustula vel hemorroide sopit̃ ⁊ hebetat̃ virt⁹ ad expellẽdũ: qꝛ cũ expellẽdo extẽdat̃ pars hñs pustulas: aut trãseat liquor aut supfluitas circa illã ptẽ: tũc dolet illa ps. Pigritatur ergo virtus ad expellẽdũ ne doleat. Et iõ p remediũ qđ in hac pte ponit̃ ꝯtingit pꝛimo ꝙ pp caliditatẽ tẽperatam ꝯfortat̃ virtus sensitiua. Itẽ pp spõgiã habentẽ aliquam abstersiuã vĩutẽ ꝑparat̃ enema extensioni ⁊ expulsioni: ⁊ hũuiter incitat̃ virtus ad expellẽdũ aliqualiter. Igit̃ ⁊c.

F

Scias ꝙ spõgia ē gen⁹ frumẽti quẽ qđdã dicũt aliciãgadã vel cãdarũ sursũ: ⁊ ipsa calefacta adhibita ano femori ⁊ locis q sunt in circuitu trahit infirm⁹ enema retẽtũ tũ suo calore ꝙ sibi insita vĩtute attractiua ⁊ cui⁹ signũ est: qꝛ ea reposita in loco hũido cito tumescit ⁊ germẽ emittit trahẽs sibi humorẽ ⁊c.

¶ De epithimatibus. Caplm. XVIII.

E Pithimata sũt ex medicis hõis q̃ ad ipsaʒ ꝯueniũt egritudineʒ.

¶ In pꝛĩo ca°. Aui. determinat de qbusdã medicinis q̃ exteri⁹ applicãt̃. Et duo fac. Pꝛio determinat đ epithimatib⁹. 2° de embrocis. ibi 2°. [Embroce sũt.] Pꝛima ps ꝯtinet duas. Pꝛio explicat epithimata bonas esse medicinas. 2° ponit q̃dã iuuamẽta ⁊ modos epithimatũ ibi. [Et medicina.] De p° pte dicit ꝙ epithimata sunt medicine bone ꝯuenientes ad morbũ. ¶ Pro pte nota ꝙ reperiunt̃ ista noĩa somẽtatio: vaporatoriũ: seu calefactoriũ: suffumigatio: emplĩatio: epithimatio: vnctio ⁊ embrocatio: vñ somẽtũ nõ est nisi qñ medicamẽ sic applicat̃ vt p ipsm q̃rum⁹ vaporationẽ seu resolutionẽ in vaporẽ sic qñ applicat̃ multũ cũ camomilla vt fiat resolutio. Suffumigatio nõ est aliđ nisi qđdã medicamẽ qđ trãsmutat̃ in fumũ: ⁊ iste fum⁹ a mẽbro capit̃ aut pãno ⁊ corpi applicat̃ sicut qñ thus aut mastix iponit̃ pꝛunis. Epithimatio vero ē applicatio liquoris ad corp⁹ aut ad mẽbrum vt qñ balneat̃ pãnus in liquore ⁊ applicat̃ corpi. Emplꝫ aũt idẽ est qđ dura ꝯfectio medicinaꝝ: vñ vt i pꝛĩo caplo dĩ vel ponit̃: ex eisdẽ põt cõfici emplꝫ ⁊ epithima: sʒ epithima ē liqdũ: ⁊ emplm vero durũ. Embroca ꝓpꝛie est liquor cũ motu a sursũ i deorsũ applicat⁹ mẽbro sicut spõgia madefacta in aq̃ camomille ⁊ expꝛessa a sursũ i deorsum: ⁊ h vocat̃ embroca. Vnguẽtũ vero ꝓpꝛie est medicamẽ cõpositũ ex re vnctuosa ⁊ cera: ⁊ ē aliqliter ꝯstãs. Dĩ aũt vnguẽtũ ab vngendo. Et differũt ista medicamina q̃tũ ad intẽtiões q̃s vult medicus exigi. Nã si vult medicamen multo tpe opari: tũc facit ipʒ in foĩa duriori ⁊ fortiori vel ꝯstãtiori vel i foĩa emplĩ: deinde in forma vnguẽti: deinde in forma epithimatis: vltio in forma embroce. Si vero q̃rat citã ⁊ ꝓfundã medicamĩs penetrationẽ: applicabit in forma embroce tãq̃ in forma medicaminis magis penetrãtis. ¶ 2° nõ ꝙ epithima dĩ bonũ medicamẽ: qꝛ fẽcũ rã cũ exteriorib⁹ applicat̃: bonũ ēt qꝛ penetrando suam perficit operationem cum peruenit ad morbum.

G

H

¶ Et medicina fortasse duas hʒ ꝟtutes: vnã sbtiliatiuã ⁊ alterã igrossatiuã: ⁊ erit maior necessitas sbtiliatiue q̃ ispissatiue. Cũqʒ ei⁹ ispissatio fuerit tẽperãs sbtiliationẽ cũ ex ea fiet emplm penetrabit subtilitas ⁊ remanebit spissitudo: ⁊ illa quideʒ q̃ penetrat ꝯfert

I sicut facit coriādrū cū ordeo fracto cū ex eis fit empl'z sup scrophulas. ¶ Empla preterea sūt talia qualia epithimata: sz empla sūt dura z epithimata currētia. ¶ Est quoqz cum epithimata fiūt cū pānis: cūqz mēbris principalib⁹ supponunt sicut epati z cordi z nō fuerit ibi qd̄ ꝓhibeat ꝯferūt pāni suffumigati ex xyloaloe crudo z virtutib⁹ epithimatuz bonū tribuūt odorē quē principalia diligūt.

¶ Nūc Aui. exeq̄t ponēdo iuuamēta z operationes epithimatū: z p̄ tāgit vnā operationē. 2° ponit cōparationem inter epithimata z emplastra. 3° tāgit spālē cōditionē quorūdā epithimatū. ibi 2°. [Empla preterea.] ibi 3°. [Cumqz mēbris.] ¶ De p̄ª pte dicit q̄ forte medicina duas habz virtutes: supple ꝯtrarias. s. subtiliādi z ingrossandi: z maior est necessitas subtiliādi q̄ ingrossandi. Inspissatione ergo tēperāte subtiliationē in hac medicina facta emplo penetrabit subtilitas nō penetrāte spissitudine hac subtilitate penetrāte ꝯferēte: sicut facit emplastrū factū ex coriādro z ordeo fracto posito supra scrophulas. Dicit 2° q̄ emplastra sūt talia q̄lia epithimata: sz epithimata sūt fluida currētia: empla vero dura. Dicit vlterius q̄ cōtingit epithimata fieri cū pānis. Ultio dicit q̄ cū epithimata superponunt mēbris principalibus vt epati z cordi non existēte ipedimēto: ꝯferūt pāni suffumigati ex ligno aloes crudo: z virtute epithimatū tribuentiū bonū odorē quez diligūt mēbra p̄ncipalia. ¶ Pro intellectu partis nota q̄ vna medicina pōt habere virtutes ꝯtrarias: vt pz experiētia: vt q̄ ptes exteriores sint frigide z interiores calide: vt pz de psillio: cui⁹ cortex multa frigiditate participat: z medulla multo calore: z in tali casu nō est inconueniēs frigide ptis ꝓuenire operationē: vt circūdata pte calida frigida nō inchoet aut expleat suā operationē. Aliquando aūt est eꝯ: q2 ps corticalis est calida: cētralis vo z interior frigida vt in endiuia caule z mltis alijs. Pz ēt i p̄nti ꝓposito q̄ coriādrū: qd̄ est granū apd̄ Mūdinū frigidū habēs virtutē subtiliādi z resoluēdi p ptē calidā: z inspissandi z ingrossandi p ptē frigidā. Fit ergo vt pars vna cōtraria p accidēs iuuet ad operationē alterius vt pte subtili eius penetrāte subseq̄ēte grossa cōstipāte z postponēte subtilior magis ꝓfunda z fortius opat. Preuenit autem subtilis ps tanq̄ actiuioris operationis: z ēt eius pars subtilis calida facili⁹ actuat q̄ frigida: cuius cōsimilē opōnē tetigit Gal. 2° de simplici medicina: vbi vult oleum ro. plus humectare q̄ oleū nō rosatum vel cōe: cū tn̄ hoc respectu cōis sit siccū: nō pp aliā cām: nisi q2 ꝓueniēte operatione olei z subseq̄ēte pressione pp stipticitatē rosaꝝ maior z profundior sequit humectatio. ¶ Ulterius nota q̄ q̄uis coriādrū cū ordeo fracto qd̄ hz virtutē abstersiuā z resolutiuā valet ad scrophulas resoluēdas approximatū exteri⁹.

M Assumptū tn̄ interius actualiter z ptibus subtilib⁹ resolutis cōsequit coriādrū infrigidatio z nō calefactio. Jō exhibitū post cibū p suā virtutē infrigidatiuā ꝓhibet ad caput euaporationē: in quo coriādro vtus ingrossatiua tēperat resolutiuā: q2 facit ipz tēperate subtiliare. Ex quo pz liquorē appositū mēbro quo mēbrū est madefactū dici posse epithima: sicut si fit pānus positus in liquore z supposit⁹ mēbro siue nō: pz q2 dicit epithimata q̄nqz sunt cū pānis q̄nqz nō. ¶ Ulteri⁹ nota q2 dicit: z nō fuerit ibi qd̄ ꝓhibeat. q̄ suffumigiū ligni aloes nō ponat cordi: pōt eē cōplo valde calida. ¶ Nota vlterius q̄ lignū aloes hz odorē valde aromaticū. Etiam est vt puto a sua forma cordiale. Si ergo cordi vel epati applicemus epithima qd̄ sit resolutiuū aut alteratiuū intentione eoꝝ ꝯseruare aut resocillare virtutē: epithimatib⁹ odorifera sunt admiscēda: aut epithimata mēbris applicāda sicut suffumigiū ligni aloes. Et notāter applicat in fumo vt si euaporās forte faciat operationē euaporantib⁹ ēt ptibus odoriferis z cordialib⁹. Et notanter dicit ē crudi: ne forte pp decoctionē subtiles partes abijciantur. ¶ Ultimo nota q̄ mēbra p̄ncipalia diligūt bonū odorē vt sic dicā dilectiōe nālī: nō q2 habeāt potētiā odorātē: sed q2 cū odor fundet in suba vaporosa cōsimili spiritui: aut ēt sit 2° q̄litas ꝓportionata cōplōni spiritui: iō naturaliter mēbra appetunt hunc odorem bonum zc̄.

¶ De embrocis. Caplm. XIX.

EMbroce sūt medicamīta ꝯgrua ei qd̄ ex capite z alijs mēbris oꝫ resolui z illi cui cōplexionē necessarium est permutare.

¶ In pte p̄nti Aui. ꝓseq̄t de allo medicamine exteri⁹ applicādo qd̄ dr̄ ēbroca. Et diuidit in duas. Primo Aui. tāgit operationes z iuuamēta embrocaꝝ. 2° tāgit ordinē applicādi ꝯtrias embrocas. ibi 2°. [In mēbris aūt.] In p̄ª pte dicit q̄ embroce sunt ꝯueniētes medicine ad resoluēdū qd̄ opꝫ resolui ex capite z mēbris alijs: ac ēt ꝯueniūt illi cui⁹ necessariū est permutare cōplōnē. ¶ Pro pte nota q̄ in p̄nti pte ꝯcipitur iuuamētū z operatio embrocaꝝ: nā hnt alterare sz diuersitatē eoꝝ q̄ ingrediunt embrocas: pz ēt 2° q̄ sūt magni vigoris cū hēant resoluere mās capitis z alioꝝ mēbroꝝ z ꝓfundas eradicare mās. Propter qd̄ dubitat vtrū embroce sint forte remediū: Et vr̄ p̄ q̄ sic ex Aui. loco p̄nti. Oz nō ex auctoritate Aui. 13° tertij. caplo gn̄ali de curatione mēbroꝝ stōchi: ad p̄nª: vbi vult embrocas eē debile medicamē liq̄dū ab alto ꝓiectū supra mēbrū. ¶ 2° ex heri dictis nō q̄ medicamē q̄ntū ꝑtinet ad ꝓpositū pōt dici forte: q2 fortis z cite operationis z impressionis. scd̄o forte: q2 ꝯstās z ꝑmanēs in operando. Penes hāc distinctionē sūt ponēde due ꝯclones. Prima: embroca est forte medicamē mō p̄. hec sit p mēte Aui. loco p̄nti. 2ª: embroca est debile medicamē mō 2°: q2 ei⁹ suba fluida z liq̄da ē modice permanētie: hec sit pro mente Aui. 13° tertij.

¶ In mēbris aūt q̄ embrocare opꝫ ex calo z frido si nō in eis fuerint supfluitates q̄ descēdāt fiat prius embroca ex calefacto: deinde fiat ex aqua frigida z cōstringantur: q̄ si res diuersa fuerit a frigida incipiatur.

¶ Nūc ponit ordinē applicationis embrocaꝝ ꝯtrariaꝝ: dicens q̄ in mēbris egētibus embrocatione calida z frigida supfluitatibus nō fluētibus: sz defluxis primo fiat embrocatio ex calida: deinde ex frigida ꝯstringēte membra. Si tn̄ res sit diuersa ab hoc: q2 humores descendant z sint in fluxu: primo a frigida embrocatione inchoandū est. ¶ Pro parte primo nota q̄ materia existente fluxa mēbra egent calefactione vt apiant pori: subtiliet mā: z resoluat. Embroca igit calida debz p̄cedere frigidā: cum frigida nō iuuet: imo noceat huic operationi. Uerū q2 mēbrū est debilitatū pp aptionē a calido factā vt mēbrum iuuet z fortificet eget embroca ꝯstipāte iuuāte z infrigidāte. Si vo mā sit in fluxu: cū intētio sit repcutere z ꝓhibere fluxū p̄ frida embroca ē mēbrū embrocādū z nō calida: q2 fluxus materie esset maior: hanc scd̄am sniam ponit Aui. 22° tertij. c. de curatione doloris iuncturarum sane ad p̄ncipiū per colūnam: z hoc quidem vt plurimū: q2 materia existe valde frigida z existēte in fluxu nō est inconueniēs

Marginal notes:

K Scias q̄ i coriādro ē suba subtilis ꝓfundēs z suba frigida q̄ nō ꝓfundat iuxta illud Aui. 2° h°. c. de coriādro. In ordeo vo ē vir⁹ subtiliatiua abstersiua z reliqua: q̄ vide a Gal. i p̄mo simplicis. c. 6. cū dicit. Uidens aūt subtilez z abstersiuam z aliqd̄ huic generans [illegible] z h ex ptibus ei⁹ subtilibus zc̄. z a Serapiōe in aggregatore ca° de ordeo z reliq̄

L

N

O

P

Q Scias q̄ sūt i eadē egritudine sup eodem mēbrū ꝯuenire diuersas embrocas. p̄° qdem fridam post tēperatā deide calidā sicut in frenesi iuxta illā Aui. p̄° tertij. trac. 3° ca° de curatione.

A incõueniens calidam ⁊ stipticam applicare medicinã: vt colligitur 3ª fen quarti cañ.12.

¶ De flebotbomia. CAP. XX.

F Lebotbomia est euacuatio vniuersalis q̃ multitudinẽ euacuat. ¶ In precedentibus Auic. determinauit de solutione ventris ⁊ vomitu curã intendens male cõplexionis cũ mã existentis que curatur vel euãdo mãm vomitu vel solutione vẽtris. In p̄sẽti parte determinat de flebotbomia cũone sibi anneya. Et p̄mo continet hec pars partes duas. Nam p̄mo determinat de euãtione per flebotbomiaz. 2° de euãtione p ventosas ⁊ sanguisugas tanq̃ de annexis euãtionibus flebotbomie. ibi 2ª [Uentose partẽ cutis.] Capitulũ p̄m̄ ꝯtinet tres ptes p̄ncipales. In p̄ma tãgit iuuamenta ⁊ operationes flebotbomie: ⁊ ponit cañ. attendendos rõne eius qđ euãtur. 2ª tangit cañ. attẽdẽdos rõne partiũ que flebotbomanẽ: aut a qbus euãẽ. 3° ponit cañ. attendẽdos rõne instrumenti cuz quo fit flõmia. ibi 2ª [Et debes scire.] ibi 3ª [Scias etiaz q̄ flebotbomus.] p̄ma in duas. In p̄ facit qđ dcm̃ est cũ hoc ponẽdo casus in qb' cõpetit flõmia. 2° ponit cañ. attendendos rõne ei' qđ euãẽ. ibi 2ª [Flebotbomia quoqz ⁊ euãtio.] p̄ma in duas. P̄rio ponit iuuamẽta magis gñalia. 2° in sp̄ali magis. ibi 2ª [Et nemo quidẽ.] p̄ma in duas. Nã p̄ ponit operationes flõmie. 2° exponit quoddã vocabulũ positũ in diffõne. ibi 2ª [Multitudo vero est augmẽtuz. ¶ Dicit p̄ q̄ flõmia est vniuersalis ⁊ gñalis euacuatio euacuans multitudinẽ bumoꝝ. Ad intellectũ partis nota q̄ flebotbomia dr̃ vniuersalis euãtio: q2 multos euãns a mẽbris corporis siue toto: vt 5° afo. cõmento 2° satis ad pn̄m. ⁊ 2° regiminis acutoꝝ. cõmento 11ª satis ad finẽ. Et est causa partis: q2 oẽs vene cõtinuitatẽ hñt adinuicẽ: sanguis ẽt cõtentus in venis hz quãdã ꝯtinuitatẽ cũ partiali sanguine: iõ aliqualr̃ ptes fluentes sanguinẽ trahũt ⁊ faciunt aliuz fluere: ⁊ in illo partialr̃ ꝯuenit flõmia cũ pharmacia. naz pharmacia ẽt põt euãre a toto. Dicit etiaz 2° vniuersalis euãtio: q2 generalr̃ oẽs educit bũores ⁊ nõ eligit aliquez: ex quo differt a pharmacia: que euãt a forma specifica determinatuz bumorem: flõmia aũt euãns a venis multos educit bumores. ¶ Hic tñ nota q̄ flõmia lz posset dici a toto euãre: plus tñ ⁊ imediate euãt a pte p̄pinquiori eradicando mãm ptis p̄pinquioris: ⁊ istud colligit pro parte 2° regiminis acutoꝝ cõmento 11° circa finẽ. ¶ Tertio nota q̄ lz flõ' bumoꝝ euãet multitudinẽ: cõuenit ẽt peccato qualis. p̄ p quale intelligendo quale gñale. nã flõ' non euãt nisi nocentẽ bumorẽ aut nocitiuũ. Cõuenit ergo generali peccato qualis. Itẽ cõuenit peccato q̃lis sp̄ali. Fit eniz flõmia sanguine ebulliente: vt sanguis euenteẽ ⁊ nõ putrefiat: sicut pharmacia debeẽ peccato quãti ⁊ peccato qualis. Nã p̄ pctõ quãti gñalis: q2 oẽ nocitiuũ ⁊ peccans in quali sicut supfluũ quãtũ est a corpe euciendũ: vñ medicina nõ est aliud q̃ attractio vel eductio: vt 11° terapẽ. Itẽ ꝯuenit pctõ quãti sp̄alis. nã pharmacũ cõpetit bumore peccãte p quãtitatẽ suã: q2 tñ nullũ vr̃ pharmacum ad oiuz bumoꝝ multitudinẽ educendã debitũ ⁊ ꝯueniẽs: sz hoc debite facit flebotbomia: iõ dictũ est flõmiã multitudinem bumoꝝ euãre. ¶ Itẽ nota q̄ p multitudinez bumoꝝ nõ solũ babemus intelligere multitudinem omniũ bumoꝝ simul: vt hic intelligit Aui. sed ẽt augmentuz bumorum maius q̃ in corpe conuenit esse vt sanguis: hõ.n. augmento conuenit flebotbomia.

B

C

D

¶ Multitudo aũt est augmentũ bumorũ super equalitatem ipsorum in venis.

¶ Nũc notificat vnũ vocabulũ in descriptione positũ: dicens q̄ multitudo est bumoꝝ augmentũ sup eq̃litatẽ in venis. ¶ Pro pte nota q̄ augmentũ supra equalitatem põt intelligi dupl'r. Uno mõ sup eq̃litatẽ. i. super equam quãtitatẽ bumoꝝ cõsimili p̄portione seruata: vt quantũ augetur flegma tantũ augeẽ sanguis p̄portionalr: ⁊ sic de aliqs: ⁊ tale augmentũ dr̃ vera plectoria: cui vere cõuenit flebotbomia: cũ pharmacia nõ possit bas q̃tuor supfluitates euãre vel bumores. 2° per tale augmentuz intelligere possumus augmẽtũ supra equalitatẽ. s. debite p̄portionis adinuicẽ bumorũ: ⁊ huic multitudini aliqñ cõpetit flebotbomia: aliqñ pharmacia. Sanguie eniz solo augmentato p amplius non est sibi appropriata pharmacia: sz ꝯuenit flõ'. Aliis aũt bũorib' exuũctis nõ peccãte sanguine solũ ꝯuenit pharmacia. Flebotbomia eniz nõ ꝯuenit: q2 ⁊ si peccantẽ educat bumorẽ nimiũ euãbit de sanguine. P̄rio g̃ intelligit Aui. multitudinẽ tanq̃ illam cui appropriaẽ flõmia. ¶ Scdõ diceret q̄s: cũ bumores sũt extra venas: quare Aui. dixit multitudinẽ bumoꝝ in venis: Est breuiter dicẽm primo q̄ hic locutus est de multitudine cui ꝯuenit flõmia: talis autez est multitudo bumorũ in venis: cũ euãet a venis: iõ tñ de bumoribus venarũ locutus est: qr̃ bumores existẽtes extra venas cum sint preter nãz facti sunt potius educẽdi pharmacia. Qđ vero mutenẽ preter nãm saltẽ sanguinis: ptz 6° afo. cõmẽto illius afo. Si in ventrẽ sanguis effundaẽ preter nãm necesse est in saniem cõuerti. ¶ Hic tñ nota q̄ lz flõmia imediate euãet a venis vt dictum est ex cõsequenti tñ inanitis venis põt euacuare materiam extra venas ipsa intrante venas: vt colligitur tertia quarti de cura herisipile: ⁊ 4° de regimine sanitatis ad finem.

E Scias tñ hic vltra dicta magistri q̄ declaratio flõ' posita ab Aui. nõ est p̄pria ipsi' diffõ: q2 cõuenit aliis a declarato vt fluxibus sanguis per nares: per menstrua: per hemorroidas ⁊c. sz est q̃dã superficialis notificatio: quaz sic potes sic quodã modo adequare diffinito. Flõ' ẽ euãtio vniuersalis multitudinẽ bumorũ euãns p aperitionẽ vene cũ lanceola certa intentione aperiẽdi eã q̃ multitudinez bumorũ euacuat ⁊c. F

¶ Et nemo quidez est flebotbomandus nisi vn' duoꝝ. Unus coꝝ est egritudib' p̄paratus: q cuz ipsius sanguis multiplicat' fuerit cadet in eas: ⁊ alter est cadẽs in eas. Unusqsqz autem eorum aut flebotbomatur p̄pter sanguinis multitudinem: aut propter ipsius malitiã: aut propter vtrũqz.

G ¶ Nunc ponit sp̄alia iuuamenta tangendo cãs in qb' ꝯuenit flebotbomia. Et diuidiẽ in duas. P̄rimo Auic. tangit duos gñales casus: in qbus cõuenit flebotbomia. 2° specificat dicta sua. ibi [Et bis quidẽ.] p̄ma in duas. Naz p̄ facit qđ dictũ est. 2° tangit causas quare illa corpora sunt flebotbomanda. ibi 2ª [Unusqsqz autẽ.] ¶ De p̄ma dicit q̄ nullus flebotbomaẽ nisi q est aptus cadere in morbos sanguine eius multiplicato: aut q2 actualr̃ habet morbum: pro cuius cura egemus flõmia: ⁊ cuilibet illoꝝ ꝯuenit flõmia: aut propter sanguinem multum: aut propter malitiam eius supple qualitatiuam: aut p̄pter vtrunqz. ¶ Pro pte nota q̄ cũ flebotbomia sit quedã euãtio: ipa respicit repletionẽ. Cũ vero oĩs repletio sit aut quo ad vasa aut quo ad virtutẽ: vt sumiẽ 2ª p̄mi ca° de his que proueniunt ex repletione: ⁊ 2° afoꝛis. cõmento 17°: iõ flõmia aut fit pp sanguinẽ multũ: ⁊ fit p̄pter repletionẽ quo ad vasa: aut p̄pter malũ sanguinẽ: ⁊ fit pp repletionẽ quo ad virtutem: aut p̄pter vtrũqz vtraqz ꝯcurrente repletiõe. ¶ Scdõ nota q̄ cũ repletio sit remouenda: aut q2 ledit lesione sensibili vel insensibili preter nãm: vel ẽt q2 sit lesura: iõ flõmia fit vel p̄pter corpora actualr̃ egra: vel parata cadere in morbos: siue sint neutra decidentia: siue sana nũc: siue multũ lapsa. Uere aũt ⁊ perfecte sanis vtentibus p̄fecto regimine nõ conuenit flõmia: imo exercitiũ ⁊ fricationes: vt colligiẽ 3° p̄mi. caplõ de exercitio.

H

I **Dubitatur** an q̄s ſit flōmandus q̄ nō ſit flebo-
thomādus ꝑꝑ multū ſanguinē ⁊ ma-
lū: ¶ Affirmatiue arguit̄ auctoritate Aui. 3° q̄rti. c. de cu-
ra flegmonis: ⁊ auctē Gal. 13° de ingenio ſanitatis. c. q. vbi
vult ꝙ cū moderatione exrite cōuenit flōmia. ¶ Scdo
ſic: alicui nō egenti flō° cōpetit flōmia. ḡ ⁊c̄. Cōſequentia
nota: q̄ ois q̄ flōmat̄: nō flōmat̄ ꝑꝑ ſanguinez multuz ⁊
malū: tñ eget flōmia. Añs pȝ ꝑ dicta inferi° illo ca° vt q̄
bȝ apa. Ad opp^m eſt Aui. ¶ Rñdēdū ꝙ ois q̄ flebotbo-
mat̄: flōmat̄ ꝑꝑ ſanguinē multū ⁊ malū ꝑ̄ncipalr̄ exñtez
in ꝑte aut futurū eſſe. Ex quo ſoluunt̄ obiecta: q̄ ꝑcuſſio-
ne aut caſu corꝑe exñte tēꝑato: lȝ non ſit repletio in toto:
q̄ tñ futura eſt in ꝑte ꝑꝑ mām fluentē: iō ꝯuenit flōmia.
Sic ēt dicendū ꝙ aliq̄s nō egēs flōmia. ſ. ꝑꝑ ſanguis re-
pletionē: eget tñ flōmia ꝓpter futurā repletionē aut apa
tionē maiorē in ꝑte. Uel ſcdo dōȝ ꝙ ois flōmia per quā
K intendit̄ euātio ⁊ abſolute humoꝝ remotio fit ꝑꝑ alterā
cauſaꝝ. Jlla tñ q̄ fit cā diuerſionis non neceſſario fit ꝑꝑ
aliqḋ iſtoꝝ exiſtens ꝑ̄ncipalr̄. ḡ dōm Auicē. hic loqui de
ꝑ̄ma: de ſcda ꝟo cōcludunt argumenta.

¶ Et his quidē egritudinib⁹ ꝑ̄paratus eſt ſic
qui eſt expoſit⁹ ſciatice ⁊ podagre fortib⁹ ⁊
artetice ſanguineis: aut ille cui accidit ſputū
ſanguineū ex fixura vene q̄ in pulmōe ei⁹ exi
ſtit tenuiter ꝯſolidata: qm̄ cū ipſius multipli
cabit̄ ſanguis fundet̄: ⁊ apti epilepſie ⁊ apo
plexie ⁊ melie cū ſanguis multitudie: ⁊ ſqui
nārie ⁊ apāib⁹ iterioꝝ ⁊ ophthalmie calide:
⁊ ex qb⁹ hemorroidaꝝ ſanguis q̄ fluere ſole
bat eſt retēt⁹: ⁊ mulierib⁹ qb⁹ mēſtruus ſan-
guis reſtrict⁹: hoꝝ tñ colores nō demrant ꝙ
L flōmari debeāt ꝑꝑ ipſoꝝ obſcuritatē aut al-
bedinē aut viriditatē: ⁊ illi qui in interiorib⁹
mēbris cū cōplone calida debilitatē patiun-
tur. nā iſtis melius eſt vt in vere minuantur:
lȝ in has nondū inciderint egritudines.

¶ Superius numerauit Aui. corpora q̄bus flōmia eſt cō
ueniens in gn̄ali explicādo cās ꝓpter quas flōmant̄: nūc
determinat magis in ſpāli alioꝝ corpoꝝ tangēdo diſpō-
nes: ꝓpter quoꝝ ꝑ̄uiſionē opȝ nos facere flōmiā. Et cōti
net hec ps ꝑtes duas. Primo facit qḋ dictū eſt. 2° ꝑ̄ueꝰ
flōmiam comparat corpora adinuicē actualr̄ egrotantia
⁊ egrotatura. 2° ibi [Et debes ſcire.] Prima in duas. Pri
mo tangit corpora q̄bus debet̄ flōmia ꝑ̄cuiſiua ꝑ quaȝ
magis intendimus remouere repletionē. 2° q̄bus magis
ꝯuenit flebotbomia diuerſiua. ibi 2° [Et illis.] Prima in
M duo. ꝑ̄mo facit qḋ dictū eſt. 2° tangit cōuenientē horā flō
mie. 2° ibi [Nā iſtis melius eſt.] Prima in tot quot caſus
⁊ morbos explicat: ꝑꝑ quos ꝑ̄mittere debem⁹ flebotbo-
miā. Sine partiū aſſignatione dicit de toto ſic: ꝙ parat⁹
his morbis. ſ. ꝓpter quos opȝ ꝑ̄mittere flōmiā ne accidat
in morbo: ⁊ eſt ille q̄ eſt paratus ſciatice podagre ⁊ arteti-
ce. Et caſus ſcds eſt ille cui accidit ſputū ſanguinis ꝓpter
rupturā vene debiliter cōſolidate in pulmone: cius enim
multiplicato ſanguine vena ſcindit̄. Jtem flōmandi ſunt
illi q̄ ſunt apti apoplexie: epilepſie: melācbolie cū ſangui
ne multo. Jtē apti ſquināncie: apāib⁹ iterioꝝ⁹ ⁊ ophthal-
mie calide. Jtē cōuenit flōmia his q̄bus ſanguis hemor-
roidalis ſolitus fluere reſtrictus eſt. Jtē mulieribus qb⁹
ſanguis menſtruus eſt reſtrictus cōuenit flōmia: q̄uis co
lores hoꝝ corpoꝝ in q̄bus ſanguis eſt reſtrict⁹ nō oſten-
dant hō corpora flōmanda eſſe ꝓpter coꝝ obſcuritatem
albedinē aut viriditatē. Jtē habentes debilitatē in mem-
bris interiorib⁹ cū calida cōplone egent flōmia. Dicit vl
timo ꝙ melius eſt flebotbomare illa corpora in vere: da N
to ꝙ nō ſint egra his morbis. ¶ Ad intellectū partis no-
ta ꝙ flō° ꝯuenit aut ſolo peccante ſanguine ex ꝑte quātit:
aut aliq̄s peccātibus humorib⁹: ſed ſanguie ꝑ̄ncipali⁹ vel
aliq̄s peccantibus humorib⁹ ꝑ̄ncipalr̄ ⁊ peccante ſan-
guine. Primo ꝙ in his oib⁹ ꝯuenit flōmia notatū eſt: vñ
ſtante peccato ſanguinis ſm vnāquāq; febrem conuenit
flōmia vt ſumit̄ 11° terapētice. Ad ꝓpoſitū flōmia que
ꝯuenit ꝑ̄uiſione morboꝝ in parte dictoꝝ eſt aut rōne p̄ſ
mi: aut ſcdi: aut tertij: ſm ꝙ ſtatim dicet̄ in ꝑte. ¶ Pro- O
pterea ⁊ ſcdo notandū ꝙ artetica eſt nomen gn̄ale ad po
dagrā ⁊ ſciaticā. Nā artetica q̄ſi articuloꝝ paſſio. Jn ſcia
aūt ⁊ in pede ſunt articuli. Paſſio tñ podagrica ⁊ ſciatica
dici pñt artetice. Arteticas tñ ab aliis articulis pedum ⁊
ſcie dearticulauit Aui. paſſiones. ¶ 3° nota ꝙ duplici in-
tentione ꝯuenit flōmia. Nam ꝑ̄mo ex quo paſſiones ven
ture ſunt aut debēt eſſe ſanguinee cōuenit flōmia: vt eua-
cuet̄ ſanguis q̄ aptus erat facere hos morbos. Jteȝ q̄ hi
morbi erant futuri fortes cōuenit flōmia ne ꝓpter forti-
tudinē morboꝝ trahat̄ multa mā ſanguinea: fortaſſe apa-
tura illa mēbra. Et notāter dictū eſt ſanguineis: q̄ ſi ſint
ex mā alia nō ſanguinea vel nō peccante ſanguine nō cō
uenit qḋ ponit̄ in ſcdo caſu. vt notatū eſt. ¶ Sed ꝓpter
3^m nota ꝙ flōmia nō cōuenit: q̄ ꝑ̄ncipalr̄ peccet ſanguis
vt colligit̄ ex parte: ſed q̄ cū peccato ſanguinis: eſt etiam
peccatū alioꝝ humoꝝ. Hic tñ iungendū eſt ꝙ ſi aliȷ pec-
cent humores cū ſanguine ⁊ nō recedūt multū a nā ſan- P
guinis cum ſint educibiles ꝑ flōmiā cōuenit flō°. Si ꝟo
multū recederent a nā ſanguinis: ⁊ cū hoc eſſet peccatū
ſanguinis nō cōpeteret flō° niſi rōne ſanguis peccantis.
¶ Ulterius notandū ꝙ in patiētib⁹ reſtrictionē hemor
roidaꝝ: aut ēt menſtruoꝝ color nō indicat de flō° ſupple
neceſſario: imo pallent aliq̄ ꝓpter ebetationē calidi nā-
lis: aut ēt humorib⁹ exiſtentib⁹ difformibus in mulierib⁹
vt aliq̄ ſint ad exteriora ⁊ aliq̄ ad interiora: Nā color
corporis humorū dñiuȝ oſtēdit ſi nō intus accubuerūt. ſ.
diuerſi: vt pȝ ꝑ̄ afo. cōmento 2° auctē Hippo. Ex quo in-
fert̄ dum volumus facere flebotbomiā nō eſſe tñ atten
dendum ad colorem corporis ⁊c̄. Qō. II.

Dubitatur an habentes debilitantez in mēbris
interioribus cū complexione calida
ſint flebotbomandi. ¶ Negatiue arguit̄. Debilitas ꝓhi
bet a flebotbomia. ergo ⁊c̄. Cōſequentia nota cuȝ añte: ⁊
colligit̄ añs ꝑ̄ma afor. cōmento 3°. Propterea querit̄ ꝙ
faciat cōplexio calida: ad hoc vt fiat flō° aut nō. Nā ſi ſit
ſine mā nō indicaret vt fiat flōmia. ¶ Ad oppoſituz eſt
Q Aui. ¶ Et breuiter dōm ꝙ per debilitatē intelligit debi
litatē ꝑ viaȝ aggrauationis ⁊ nō reſolonis que ꝓueniens
a cōplexione calida ꝓbabiliter oſtendit mām eſſe ſan-
guineā: eo ꝙ talis debilitas cū calida cōplexione nō ꝓue
nit ꝓbabilr̄ a cholerica mā: cū ꝑꝑ ſui ſubtilitatē ſm plu-
rimū nō faciat hāc aggrauationem. ¶ Aut ēt 2° dōm ꝙ
ꝑ debilitatē in interioribus intelligit aliquē morbū debi-
litantem interiora: aut debilitatē ſequentē illū morbū cō
iuncta male cōplexioni calide tanq̄ʒ fouenti illā debilita-
tē: in illo caſu ꝯuenit flōmia vt euācuet ſanguis ⁊ ꝓhibea
tur fomentuȝ talis debilitatis. Pria ſolo: q̄ clarior ⁊ tu-
tior teneat̄: ex qua pȝ ſolo ad obiecta. ¶ Ulteri⁹ nota ꝙ
he flōmie poti⁹ debēt fieri in vere: q̄ tūc eliquari ⁊ extē-
di incipiūt humores: q̄ ēt iſtud tꝑ̄s eſt temperatū in quo
corpus ſuſtinere pōt euācuatiōe: tñ curatiōis coacte ⁊ nō
ſic electiue: in aliȷs pōt flōmia celebrari temporibus.

A ¶ Et illis qbus pcussio accidit aut casus: qm̄ qn̄qз minuūt timēdo ne eis accidat apā: τ q bз apā minuēdꝰ ē: qm̄ timet ne apiat anq̄ᵹ maturet lз nō idiguerit τ nō fuerit ibi mltitudo.

¶ Nunc Aui. tāgit casus τ corpora qbꝰ magis flōmia cōuenit gr̄a distractiōis aut diuersionis. Et duo facit fm q duas tāgit cās. ibi zᵃ [Et q h̄nt apā.] De pma dicit q flōᵃ cōuenit his qbus cōtingit percussio aut casus timendo ne apostemet corpus fm aliquā partem. Dicit zᵒ q habēs apā qn̄qз est minuendus ne aperiat apā anq̄ᵹ maturetur lз nō egeat flōmia τ nō fit multitudo sanguinis. ¶ Pro parte nota q q̄uis percussus aut qui cecidit actualr̄ non egrotet: tn̄ flōmia cōuenit in isto casu puidendo corpus a morbo quo egrotaret: tn̄ nō pōt dici flōmia fieri in corpore nō actualr̄ egrotante ꝑpter morbū q fit si nō flōmabit. Scdo nota q illa flōmia nō fit gr̄a euōnis: qr̄ suppe sit repletio sanguinis in toto aut in pximo in tēperato vt allegatū est 10ᵒ terapētice. zᵒ caᵒ. Fit aūt gr̄a diuersionis: qr̄ diuertendo mām ne currat ad locū percussionis.

B ¶ Ulteriꝰ nota q q̄uis h̄ns apā actualr̄ egrotet: nō tn̄ fit flōᵃ gr̄a pn̄tis morbi: sз puidēdo ne mā multa fluat: ita q mā multa extendente mēbrū: aut mā multū opprimēte virtutē vt ipsa nō valeat digerere mām: imo oportebit aperire apā. ¶ Ulteriꝰ nota q lз corpꝰ nō egeat flōᵃ ꝑpter replōnē actualr̄ exńtē: cōuenit tn̄ flōmia nō gr̄a euōnis ꝑ pn̄tis: sз gr̄a diuersionis māe ne ad locū apātū fluat.

¶ Et debes scire q dū iste egritudies timent τ nōdū i eas ceciderit plus secure eis ꝯcedit minutio: τ cū in eis ceciderit in eaꝝ pncipio: penitꝰ flōmia dimittat: qr̄ hūores subtiliat τ eos ꝑ corpꝰ fluere facit τ eos sano sanguine admiscet. Et est ēt cū nihil euāt ex eo qd̄ oз: τ facit q nec̄ia sint medicamēta alleuiantia.

C Cūqз maturatio appuerit τ egritudo pncipiū aut statū pterierit: tūc si oportuerit vt minutio fiat si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat fiat flōmia.

¶ Nūc ponit cōparationē inter corpa parata ad morbos τ que inciderūt in morbos penes flōmationē: dicens q tu debes scire q dum enumerati morbi timent: q tn̄ nōdūз aduenerunt securius ꝯcedit flōmia: qn̄ ꝟo venerūt in pncipio hoꝝ flōᵒ dimittat penitꝰ: qr̄ subtiliat humores: τ facit eos fluere ꝑ corpꝰ: τ cōmiscet eos sano sanguini: τ ꝯtingit ēt ꝑ ipsam nō euāri illud qd̄ nec̄iuз erat euāre: τ facit necessaria eē medicamēta alleuiātia. Si ꝟo apparuerit digestio τ morbi pterierit pnᵐ τ statū: tūc si flōmia sit necessaria fiat si nō est ꝓhibens. Qō. III.

D **Sed dubitatur** vtrū flōmia sit magis fienda ante aduētū morbi q̄ᵹ qn̄ aduenerūt morbi. ¶ Arguit q sic. Necessitas est tūc flōᵉ. q̄ τc̄. Cōsequētia nota: qr̄ maiore exńte necessitate remedꝫ: remediū plus est applicandū. pз añs cū morbꝰ actualiter necessitet ad ipsaз exequēdā. ¶ zᵒ sic arguit: añ aduentū morbi fit flōᵒ ꝑꝑ morbū euitādū. q̄ tpe morbi deberet fieri ad remouendū: τ sic dз magis fieri cū ipse aduenit: cū maior sit necessitas remouere morbū q̄ᵹ puidere ne eueniat. ¶ Ad ptē oppositā est Aui. ¶ Pro dubio. p nōnᵐ q corpa anq̄ᵹ incurrāt dictos morbos h̄nt ꝟtutez ꝯstantiorē cū debilitent postea ex morbis. ¶ zᵒ nota q ēt añ incursus morboꝝ hec corpa h̄nt sanguinē minꝰ malignatū: dū ēt icurrūt hos morbos eoꝝ sanguis plus malignat τ corrūpit. ¶ 3ᵒ nō q hec lr̄a: plus secure: pōt exponi dupl̄r. Uno mō ꝯponēdo ly plus cū ly secure vt sit sensus plus secure. i. securiꝰ. Alio mō apponit isti dictiōi ꝯcedit flōᵃ vt sit sensus: cōcedit plus secure flōmia. i. flōmia amplior. ¶ Isto posito pᵃ ꝯ est hec. Securius cōcedit flōᵃ anq̄ᵹ hec corpa icurrāt morbos q̄ᵹ post. Cōclo ꝓbat sic. nā tūc ꝟtus est ꝯstātior τ vtꝰ amplior: q̄ tunc plus secure ꝯcedit flōᵃ. Añs cū ꝯn̄a ꝯtinet euidētiā.

E ¶ Ex pᵃ infert zᵃ ꝯclo. Qz amplior flōmia cōcedit istis: pз ꝑ primā τ scdaз ꝓbationes. ¶ Ad pmū obiectū dicenduз q q̄uis tpe morbi sit maior necessitas: qr̄ tn̄ non sic ꝯsentit virtus nō ita secure possumus facere flōmiaз: vel possumus dicere q dū sanguis est malignatꝰ τ corruptus nō est tanta necessitas flōmie sicut ante.

F Qō. IIII.

Dubitatur an in pncipio morbi cōueniat flebothomia. Primo q sic arguitur auc̄te Hippo. zᵃ afo. afo. z9. Incohoantibus morbis τc̄. Scdo auc̄te Aui. i prīi. c. vbi vult q ꝑparare est meliꝰ. Tertio auc̄te Aui. in pᵃ q̄rti. c. de cura putridaꝝ in gnāli cū dicit. Et cū postponit flōmia nō est ei ampliꝰ intētio: q̄si velit q a pncipio est fienda. ¶ zᵒ arguit rōne sic: in pnᵒ hoꝝ morboꝝ mā pōt eē multa τ furiosa: sз tūc faciēda est flebothomia: vt pᵃ q̄rti. de cura putridarū in gnāli. ¶ 3ᵒ sic flōmia cōuenit his corporibꝰ anq̄ᵹ incurrāt egritudines: igit τ in pncipio. Añs in lr̄a ponit. ꝯn̄a tenet: qr̄ sicut mā nō est digesta in pncipys morboꝝ: ita nec ante.

G ¶ In oppositū est Aui. ¶ Pro dubio nota hic sumi pnᵐ put est vnū de quatuor tēporibꝰ morbi: in quo nō apparēt signa manifeste digōnis sed occulte: quō sumit Gal. pᵃ afor. cōmento. 12. illius afori. Paroxismos τ cōsistentias declarant τc̄. ¶ zᵒ est pmittendū flōmiā eē duplicē: quandaз mām peccantē euantē q dr̄ eradicatiua: quādā autē minorantē: q dr̄ minoratiua. ¶ Isto posito pma ꝯclusio est hec. In pncipys hoꝝ morboꝝ nō cōuenit flōmia saltem eradicās regulr̄. Conclusio arguit sic: in pncipys horum morboꝝ mā sanguīea est corrupta τ malignata: τ humores nō sunt digesti. q̄ ꝯn̄a colligit pma afori. cōmento zᵒ τ pma q̄rti. c. de cura putridarū in generali. Añs ex dictis ꝯtinet veꝝ. ¶ Scda ꝯclo. si mā sit furiosa nō est inconueniēs in pnᵒ euāre. Colligit ꝯclo ex locis allegatis. pᵒ igitur ꝯclo sit pro textu. ¶ Et pma ꝯclone pз differentia inter flōmiā exhibendā anteq̄ᵹ incurrant morbos τ post q̄ᵹ incurrūt: qr̄ anteq̄ᵹ incurrūt morbos ꝑꝑ predictas cās amplior cōpetit flōmia.

H ¶ Ista sit 3ᵃ cōclo. In pncipio hoꝝ morboꝝ pōt minoratiua cōpetere flōmia. pз cōclo per vnū obiectū: qr̄ multā mām contingit esse sanguineā. ¶ Istis ꝯclusis pōt patere solo ad obiecta. Nā pmo ad afo. respondendū est q in pnᵒ nō est minorandū: τ h̄ nō est ꝯtra lr̄aз. ¶ Ad zᵐ τ 3ᵐ dicit q in morbis sanguineis in qbus nō est malignatio sanguinis: sed solum ex parte q̄ntitatis peccatū: a pncipio conuenit copiosior flōmia: in ꝑcessu ꝑpter sanguinis maiorē malignationē τ maiorē debilitatē virtutis cōuenit minor flōmia: id cū postponitur flōmia nō amplius est ad eā itētio q supple erat a pncipio. Intendebas enim τ poteras eradicare: nunc malignato sanguine virtutem ēt debilitata nō pōt eradicari. Alia rō ꝓbat ꝯclonē scdaз. ¶ Ad vltimū dicendū q anteq̄ᵹ incurrāt morbos sanguis est digestus: sed nō est malignatus τ corruptus sicut in morboꝝ pncipys. ¶ Tertio nota q hec pars penitus: dupl̄r pōt exponi aut cōponi. pᵒ cū hac lr̄a dimittat vt sic dicat penitus. i. ex toto dimittat flōmia eradicatiua. zᵒ pōt cōponi cum flebothomia τ est sensus: dimittat flebothomia totalis τ eradicatiua. ¶ Quarto nota q cum flōmia agitet τ cōmoueat hūores eos cōmouēdo τ extēdendo subtiliat τ eos agitādo facit fluere ꝑ corpus: τ iō cōmiscet eos sano sanguini cū

Clarior ac ꝟarior esset ꝯclo ista zᵃ si diceret sic. s. q in pnᵒ egritudinū sanguineaꝝ vel q̄rū mā e sanguini sunt admixte non dūm idueias medico docet nā frēpleз recolligat mām digerat τ malū a bono separet: flōᵃ cōpetit nō soluз minoratiua: sз ēt interdū eradicatiua: τ hu ic ꝯsētit Hip. in q̄rta pticla afor. afo. illo. Medicari in valde acutis cōuenit eadeз die: τ differre eniз in talibꝰ malū. Et etiā Gal. in cōmēto huꝰ τ in pma pticula in cōmēto illius afo. Que egerunt τc̄.

I etiaꝫ a p̃ncipio sint indigesti ⁊ recedentes a nã sanguinis
cõtingit euacuare bonos malis remanẽtibus. Qõ. V.

Dubitatur an flõ° sit fienda post statũ. ℂ Ne-
gatiue arguit̃ sic. nã cũat in statu: g̃
medicus dꝫ in statu euare. ɔ̃ñtia tꝫ p Auic. in p̃ma q̃rti. c.
de cura putridaꝝ in gñali. Et si nã nõ mouet moue tu in
hora motus ei°. pꝫ añs q̃ nã facit crisim in statu vt colli-
git̃ scda q̃rti. ℂ Scdo in declinatione nã supat morbuꝫ.
g̃ ⁊c. añs notũ ⁊ ɔ̃ñtia tꝫ: q̃z tũc nã ĩpediret̃ in tali supera-
tione. ℂ Ad oppo^m est Aui. ℂ Pro dubio nota q̃ p sta-
tuꝫ possumus intelligere statũ quo ad accidentia ⁊ statuꝫ
quo ad digõnẽ mãe. Tũc dõm q̃ post statũ quo ad acci-
dentia ɔuenit flõ° cũ nõ sint intensa: ⁊ mã põt eẽ digesta.
Scdo dõꝫ q̃ in augmẽto quo ad digõnẽ mãe humorib°
nõ multũ recedẽtib° a nã sanguis põt cõpetere flõmia:
cũ tũc sit peccatũ sanguis ⁊ sint humores educibiles per
K flõmiã. ℂ Nota vlterius q̃ in declinatione si nã nõ bñ
euacuauit põt fieri flõmia vt eũetur residuũ mãe. In sta-
tu aũt melius est nãm dimittere opari si appet q̃ posset
eũare. ℂ Et nota q̃ p̃hibẽs a tali flõmia põt esse debili-
tas virtutis aut etas decrepita: aut etiã etas valde parua
aut aliquod accidens prosternens virtutem ⁊c.

ℂ Flebothomia quoqꝫ neqꝫ eũatio vẽtris ẽ
faciẽda in die mot° egritudis: q̃z est dies re-
quiescendi ⁊ inquirendi somnũ ⁊ dies ebul-
litionis egritudis. ℂ Et cũ egritudo est hñs
crisim in cui° tp̃e est lõgitudo: nullo mõ san-
guis multus est minuẽdus: sꝫ si possibile fue-
rit quies est facienda: q̃ si nõ fuerit possibile
vt quies fiat: ex eo parũ minuat̃: ⁊ in corpo-
re sanguis vt thesaurus recõdatur ad flebo-
thomiam faciendam si apparuerit ⁊ virtus
L ɔseruetur ad resistendum in crisibus.

ℂ Nũc ponit can̄. attendendos in flõmia rõne ei° qõ eua-
cuat̃: ⁊ tot facit quot can̄. ponit. ℂ Dicit p̃mo q̃ flõ° nec
eũatio alia est facienda in die motus morbi qui est dies
quiescendi ⁊ querendi somnũ ⁊ dies ebullitionis morbi.
ℂ Secũdus can̄. est q̃ cũ egritudo est hñs crisim ⁊ est
longi tp̃is nullo mõ est sanguis multus eũandus: imo si
est possibile dimittatur flõmia: ⁊ si non: paruꝫ sanguinis
eũetur ⁊ recondatur sanguis vt thesaurus ad faciendum
flebothomiam cũ fuerit necessaria: ⁊ reseruet̃ virtus ad
resistendum ipsis morbis in crisibus. Qõ. VI.

Circa primũ dubitat̃ an in die motus egritu-
dinis sit eũandũ. ℂ Affirmatiue
arguit̃ auc̃te Aui. p̃° q̃rti. c. de cura quartane: vbi cõcedit
fieri vomitũ in die paroxismi. Etiaꝫ medici hoc volunt.
M ℂ 2° in die parox. nã eũat: g̃ ⁊ medicus dꝫ eũare. tꝫ ɔ̃ñtia:
q̃z ars imitat̃ nãm. pꝫ añs q̃rta particula afo. illo afo. 36°. s.
sudores febricitanti ⁊c. ℂ 3° sic: in die parox. mã est habi-
lior expulsioni. igit̃ ⁊c. ɔ̃ñtia nota de se. pꝫ añs cũ sit agi-
tata mã ⁊ cõmota per instãtiã morbi. ℂ 4° in die parox.
põt eũari mã ɔiuncta morbi: ⁊ nõ ita in die quietis. g̃ ⁊c.
Tenet ɔ̃ñtia: q̃z cũ mã sit res p̃ter nãm valde indicat de
sui remotione. añs pꝫ: q̃z tũc est valde agitata ⁊ cõmota.
ℂ Ultimo sic: in febre ɔtinua ɔclusa vel nõ ɔclusa in fe-
bre etiã quotidiana ⁊ in pluriũ febriũ cõplicationibus oĩ
die fit paroxismatio ⁊ afflictio: ⁊ tñ cõuenit eũatio vt notuꝫ
est. igit̃ ⁊c. añs est notũ cũ tota ɔ̃ñtia. ℂ Ad oppositũ est
hic can̄. ⁊ Auic. p̃° quarti. c. de cura putridaꝝ in generali.
ℂ Pro risione nota q̃ p diem motus egritudinis duo
possumus intelligere. Primo diẽ crisis qui est velox ⁊ ve-
hemens mot° morbi cũ ĩfirm° ad salutẽ aut mortẽ pdu- N
cit̃: vt colligit̃ 2° afo. cõmẽto 13°. Itẽ 2° possum° ĩtelligẽ
diẽ exacerbationis. In hoc eniꝫ die morb° est ĩtẽsior. hec
g̃ dies põt dici dies motus egritudinis. ℂ Itẽ nota q̃ fe-
briũ quedã dicunt̃ interpolate ⁊ q̃dã cõtinue. Et ɔtinuaꝝ
quedã dicuntur p̃portionales ɔtinue: que q̃uis continue
affligant: in affligendo tñ p̃portionẽ seruant magis affli-
gendo de die 3° in 3^m. Quedã ṽo dicunt̃ ɔcluse ⁊ vnifor-
miter affligentes corp̃: ita vt non notabilis excrescentia
appeat aut diuersitas. Itẽ nota q̃ flõmie hora est duplex
quedã electiua: ⁊ quedã coacta. Electiua est qua q̃s eligit
flõmiã eẽ fiendã cũ apparentib° iuuamentis ⁊ notabili
nocumento secluso. Illa dĩ coacta q̃ cogimur facere fle-
bothomiã lꝫ grande sequat̃ nocumentũ: ħ tñ facim° pelli-
gendo iuuamẽtũ ⁊ p̃uidẽdo grandi° nocumẽtũ. ℂ Istis O
notatis ponit̃ p̃ª ɔclõ. In die crisis medico cõprehẽdẽte
nãm facturã crisim: nõ dꝫ medicus eũare aut flebotho-
mare. Probat̃ sic ɔclõ: q̃z hec est dies quiescendi ⁊ querẽ-
di somnũ ⁊ ebullitionis morbi vitande. g̃ nõ est mouen-
dũ. Tenet ɔ̃ñtia quãtũ ad añs p̃mũ ⁊ 2^m: quãtũ ad 3^m tꝫ
ɔ̃ñtia: q̃z flõmia aut alia eũatio est cã maioris ebullitiõis.
Añs pꝫ p̃ quo ad p̃mã partẽ. Nã dies crisis est dies ma-
ioris quietis: q̃ñ eniꝫ nã intendit expellere mãm morbĩ
opꝫ ĩfirmũ q̃escere ne ĩpediat̃ nã: opꝫ ẽt querere somnũ
vt calor nãlis fortificet̃ quo vt instro possit nã depellere
morbũ. Et crisis est ẽt dies ebullitionis. Añs pꝫ p diffini-
tionẽ crisis. ℂ Scda ɔclõ: in die crisis nã nõ nãliter ope-
rante: nõ ẽt p ɔuenientẽ regionẽ eũante nõ est icõueniẽs
flõmare aut aliter eũare. Cõclõ p̃bat̃ sic: ex tali operatio-
ne nocumentũ grande euitat̃. g̃ ⁊c. Cõsequẽtia nota ⁊ pꝫ
añs. Nã p̃mo si expellat̃ sanguis supflu° p os aut fiat flu- P
xus sanguinis nariũ nimius nõ est incõueniens flõmare
venam inferi° vt diuertat̃ sanguis ⁊ nõ supfluat eũatio.
ℂ Tertia ɔclõ: in die paroxismationis aut exacerbationis
regulr̃ nõ est flõmãdũ aut eũandũ pharmaco satis forti.
Probat̃: q̃z in tali die virtus debilitat̃ a morbo ⁊ ebullit
mã morbi ⁊ agitat̃. g̃ ⁊ tales eũones nõ sunt fiende. Cõ-
sequentiã nota: q̃z adderet̃ debilitas debilitati: ⁊ tunc ni-
mis ebulliret mã. ℂ Quarta ɔclõ: aliq̃ñ coacte in die pa-
roxismi est flõmãdũ aut eũandũ. Pꝫ ɔclõ: q̃z ex ħ aliq̃ñ
euitat̃ mors potens ɔtingere ex suffocatione ⁊ consimili.
ℂ Quinta ɔclõ: aliq̃ñ tp̃e afflictionũ coacte opꝫ nos eua-
cuare aut flõmare. Pꝫ per rõnes añ oppositũ vt in con-
tinua ɔclusa aut in cõtinuis p̃portionalib° aut in febrib°
cõplicatis: ita vt nunq̃ꝫ in febriẽs maneat corpus. ℂ No-
ta tñ q̃ faciendo flõmiã aut aliam eũonẽ in his febribus
debemus seruare horã. nã in cõtinua p̃portionali flõma-
re debemus in die minoris afflictionis. Et q̃ñ est febriuꝫ
cõplicatio: tũc flõmãdũ aut eũandũ est in hora remissio-
Q ris afflictionis. Qñ ẽt est febris ɔclusa: tũc in hora mino-
ris caloris flõmandũ est. ℂ Ad rõnes añ opp^m pꝫ solo.
Pꝫ p̃ de quotidiana ⁊ cõplicatione pluriũ febriũ. De vo-
mitu in quartana dõm q̃ ħ fit coacte: nã q̃z tũc mã meli-
ca est mobilior ⁊ aptior expulsiõ tũc illo tp̃e est expellen-
da vomitu. ℂ Ad aliã rõnẽ cũ dĩ mãm esse mobiliorẽ:
dico q̃ cũ hoc stat ipsaꝫ nõ esse aptã motui ad exteriora:
vel dĩ q̃ q̃uis sit mobilis nocumenta sequerent̃ si eũa-
ret̃ rõne dbilitatis nãe. Silr̃ nocumẽta sequerent̃ si eũa-
ret̃ cã ɔiũcta. ℂ Ad aliã dũ dĩ nã eũat. g̃ ⁊ medicus. Ne-
gat̃ ɔ̃ñtia. naꝫ nã melius regulat eũonẽ ne ħ corpus du-
cat̃ ad malã ebullitionẽ vbi duceret̃ p flõmiã aut phar-
maciã. Ad p̃bationẽ ɔ̃ñtie medicus dꝫ imitari nãm. Di-
co q̃ dꝫ in ħ imitari: q̃z eũare talem mãm ⁊ talr̃ qualem
⁊ qualr̃ eũaret nã operans nãliter: non tñ in quocunqꝫ in
quo eũat nã dꝫ medicus eũare. igit̃ ⁊c. Qõ. VII.

A

Dubitatur an dies crisis sit dies querendi somnu: Ad affirmationem est Aui. ad negationem est Gal. 2° particula afo. cōmēto p°. ℂ Pro dubio nota q p somnū intelligit hic Aui. quietē quo ad accidentia aie: & est sensus lre q in die paroxismi dz corp° quiescere: q non mouendū motib° corporeis: dz et dormire: q stare quiet° & sedari ab oibus accidētib° aie ac si dormiat ne per accidentia aie debilitet̄ & inflāmet̄. Aui. dōm q talis est dies quērendi somnū nō in q̄cūqz tpe s; tpe declinatiōis vt velit q illa nō est dies agitatiōis in q̄ dz fieri restauratio per somnū & nō debilitas p euatione. Qd vō in declinatione conueniat somnus: pz in cōmento allegato. Ad Gal. dōm q nō ꝯuenit somnus in pncipio paroxismi: imo nō cōuenit nisi in declinatione. ℂ Ulteri° nota q morbus bz crisiz longi tpis: nō q2 eius crisis lōgo tpe duret: s; q2 lōgū tps est an ei° euentū. ℂ Ulteri° nota q talis morbus habēs crisim lōgi tpis est morb° de mā grossa frigida: q2 iō in ei° pn° nō est minuēdus multus sanguis ne debilitet̄ valde virt°: imo ꝯseruet̄ sanguis vt qn̄ mā fuerit digesta & obediēs expulsioni possit fieri flōmia copiosa. Etiā reseruet̄ sanguis vt virtus maneat & crisi lōgo tpe resistere possit. In morbo vō acuto q2 mā est habilior euōni & crisis est breuis: nō curādo tn̄ de vtute flōmiā facere possumus.

ℂ Q2 si multū preterierit tpis exquo quis minutus fuerit & in hyeme fuerit conquestus q se quasi fractum sentiat minuat̄ & sanguis pro thesauro recondatur.

C

Sciendu3 est q contractiones spōtanee mēbrez non prouenientes ab exercitijs morbos denūtiant et venturos fakta illō Hip. 2° afor. afo. illo. Labores spontanei narrant morbos: q labores si sentiūt fuerit significant multitudinez humorum: vt vult Gal. 4° de regi. sani. c. 24. §. illo. Lassitudo labor cuz sine exercitio cōsistat &c. Sed si illi labores in sanitati sine frigore apostemosi necessario indigēt flō° : vt et vult ibidez Gal. c. 15. §. illo. Insani vno spōtane° labor &c.

D

ℂ Nūc Aui. ponit cañ. ostēdēdo necessitatez flōmie & eius quātitatē: & dicit q multo tpe elapso ex quo qs flōmatus est si ꝯquestus ē q ꝗsi hyeme se sentiat fractū tūc fiat flebotomia sanguine p thesauro recōdito. ℂ Nota q ex pte pnti ꝯcipit necessitas flōmie: ex q̄ eniz multū tps est q nō est facta flō°. Corpore et vio regimine multiplicante sanguinē: aut cōsueto vti bono regimine imaginamur eē multū sanguinē euandū flōmia. Scdo cōcipit quāta flebotomia est fienda dū vult sanguinē esse recōdēduz tanq̄ thesaurū. nā in hyeme cū humores sunt ꝯgelati nō multū de: sanguie auferēdū est. Tertio colligit signū aliō ex pte p qd cōprehēdere possumus sanguinis abūdātiā. nam ꝯfractio apparēs post dimissionē flōmie notat sanguinem abundantē & corpus frangentem.

ℂ Amplius q2 flebotomia ppterea q ad diuersuz trahit mām sm plurimuz retinet.

ℂ Nūc ponit alium cañ. dicens: q q2 flebotomia trahit ad diuersam partē: supple parti per quaz fit solutio: ideo constringit ventrem aut fluxum ventris sm plurimum. Sed circa hoc est dubium. Qō. VIII.

Dubitatur an flebotomia constringat vētrez. ℂ Q2 nō arguit̄ aucte Gal. p° afor. cōmēto 23° in fi. cōmenti: vbi vult q pluries post flō° solūit̄ vēter & accidit sudor. ℂ Ad pte oppositā est Aui. hic. ℂ Pro dubio sunt tenenda duo. Primuz flōmia bz de p se ꝯstringere vētrē. pz ꝯclo ex textu p quāto solo vētris ꝯtingit mā tracta vlus intestina & interius. Flebotomia aūt euāt trahēdo mām magis versus circūferentias. Quia ergo trahit & diuertit ad pte ꝯtrariā: ideo de p se bz ꝯstringere ventrem. ℂ Scda ꝯclo: flebotomia p accidens bz soluere ventrez. pbatur: q2 pōt ad flebotomiā sequi aliqd accns ad qd sequit̄ solo ventris. igit̄ &c. pntia nota ꝗtum ad modū loquēdi medicoꝝ: & pz afo: nā facta flōmia & exonerata virtute aliquātulu3 pōt virtus ꝯfortata superare mām & expellere ipsaz p fluxū ventris. Itē possibile est q p flōmiā debilitet̄ virtus & contingat ppter istā debilitatē fluere ventrem. ℂ Ex predictis pmo infert̄ q constrictio ventris pbibet a flōmia. pz exquo flōmia bz ꝯstringere ventrem. ℂ 2° infert̄ q fluxus ventris qñqz pbibet a flebotomia: q2 cū natura euacuatur p fluxū ventris: flōmia nō ꝯuenit ne pdicat̄ solo vētris: Et hoc 2m illatū tangit Aui. 10° tertij tractatu 5° c. de cura pleuresis ad finem: dum dixit q assellatio oi die bis vel semel excusat a flōmia. Isto posito pz intellect° Gal. per ꝯclusionem secundam quō flebotomia retinet fluxum ventris nālē sm plurimu: pz per textū.

E

ℂ Cūqz ex multa minutione debilitabit̄ virtus multi generabuntur humores.

ℂ Nūc ponit aliū cañ. dicens q virtute debilitata ex flebotomia multi generabuntur humores. ℂ Pro pte nota q virtute debilitata ex multa minutione virtute digestiua non potente debite digerere nutrimentum generabuntur multi humores superfluentes.

F

ℂ Sincopis preterea accidit in pma minutiōe cuz subito euenerit ei q nō ꝯsueuit: s; vomitu3 pmittere est ex eo qd eam pbibet: & fit vomere hora qua accidit. ℂ Et debes scire q minutio est perturbans donec quiescat.

ℂ Nūc ponit alium cañ. dicēs q sincopis ex subito facta flōmia accidit corpori nō cōsueto: sed facere vomitū añ flōmiā preseruat ab hoc accidēte. Facere et vomitū hora qua accidit syncopis curat ipsam syncopim. Dicit vlterius q tu debes scire flōmiā pturbare donec quiescat. ℂ Nota tn̄ p pte syncopim qñqz cōtingere icipiēte flōmia ppter debilitatē stomachi. Nā ppter flōmiā facta ampliori debilitate causat̄ syncopis. Itē defluente cholera ad os stōchi agitata p flōmiā cōtingit syncopis. Itē si fuerit aliqs humor in ore stōchi: vt cholericus aut cōsimilis: ille cōmotus & agitatus p flōmiā erit cā syncopis. Itē pōt fieri syncopis pp supfluitatē flō° vt est euidens. Ad ppositū in corpe nō cōsueto pp timorē & terrorem & cōmotionē circa stomachū pōt ꝯpetere vomitus. Itē in syncopi ppter debilitatez stomachi melius est exhibere bucellam panis infusam in vino granatoruz aut agresta. In syncopi vō ppter cōmotionem humoꝝ cōuenit vomitus. ℂ Nota vlterius q illa turbatio cōtingēs ex flō° durat donec quiescat corp°: quiescāt et humores agitati p flōmiaz. ℂ Itē nota q q2 in fluxu sanguinis ex vulnere magno est dolor vehemēs: sanguis et a parte fluit: nec agitatio fit circa interiora: iō nō ita ꝯtingit ex fluxu sanguinis ex vulnere magno syncopis sicut ex flō°. Si queratur quare stricto foramine fit syncopis & non ante: Cā est: q2 qn̄ sanguis fluebat: tunc humores & mā euacuabātur. Stricto aūt foramine nō diuertit̄ amplius &c.

G

ℂ Flōmia quoqz & colica raro sil̄ eueniunt.

ℂ Nūc Aui. ponit alium cañ. dicens q flōmia & colica raro simul eueniunt. ℂ Pro pte nota q hic duplex lra reperit̄. Una dicit colica: alia dicit cholerica. Si dicit colica verificat̄ p isto mō. Nā passio colica ꝯtigit plurimū ex flegmate aut ventositate grossa: iō sm plurimū flebotomia nō est necīa. Pōt tn̄ qñqz ꝯtingē ex calido apa/te: iō flōmia p diuersione mãe a fluxu est ꝯueniens maxime sanguinea existe mā. Itē raro et cōuenit flō° existe fluxu ventris cū nā euās sufficiēter p fluxū vētris mām; aliqn̄ tn̄ vbi vellemus diuertere ipsaz a fluxu vētris cōtingit flebotomia. Litera q̄ dicit colica est melior &c.

H

Et dixit raro ex eo q flebotomia qñqz cōferet in cura colice facta ab apate: vt vult Aui. 16° tertij trac. 4. c. 19. de cura colice apofe in pn°. Ipsa facta quidē ab apate op3 vt euacuet sanguis p flō° basilice: & reliqua.

ℂ Pregnās preterea & menstruata non minuant̄ nisi ppter magnā necessitatez sicut est

I necessitas retinẽdi fortem sanguinis sputuz cum virtus fuerit conueniens.

Auerrois in sexto collig. ca. 4. contrariũ huius videtur asserere dicens. Dicit Hipp. mulier pregnans flobomari non debet etc. Ego autẽ dico φ flõmia quando embrio nõ indiget non est mala etc. et in vlterius lege ĩ via.

K

℄ Nũc Aui. ponit aliũ can. dicẽs φ pgnãs et menstruata nõ flebotbomenẽ nisi pp necessitatẽ multã: sicut cõstãte virtute ↄuenit flõmia pp retinere fluxũ seu fortez sputũ sanguis. ℄ Nota φ flõmia nõ cõpetit reglr in pgnãte timendo aborsuz: aut pp diminutionẽ sanguinis: aut agitationẽ et cõmotionẽ quam facit flõmia. Cã vo sumitur 5° afor. cõmẽto 24°. Propter necessitatẽ tñ pregnãs aliqñ minuẽda est vt euitem⁹ aborsuz et mortẽ matris: vt si mulier fuerit multũ repleta sanguĩe et valde carnosa cui⁹ vene late sunt in h casu seqẽ aborsus p viã suffocatiõis aut p viã fractiõis ligamẽti pp replõnẽ mẽbri. Itẽ si mulier habuerit sputũ sanguis intẽsuz facerem⁹ flebotbomiã euitando maius nocumentũ: pp quã ẽt necessitatem mulier menstruata est flõmanda. Regulr tñ mulier sufficiẽter mẽstruata nõ est flõmãda ne addat debilitati debilitas. Et vt nõ diuertaẽ mã a loco expulsiõis qñ mã nõ debite euãẽ volẽdo puocare amplius mẽstrua debem⁹ flebotbomare ex saphena vt sanguis trahaẽ versus mricẽ et sequanẽ menstrua: aut ẽt p superfluitatibus ↄuenit flebotbomia gratia diuersionis ex basilica facta.

℄ Et debes scire φ nõ quotiẽs nominata signa replõnis apparuerint opz vt minuas: iõ qñqz est replõ ex humorib⁹ crudis: et est tũc flõmia multũ ipediẽs: qm̃ si miueris nõ maturabis eos et timebiẽ ne eger perdatur.

℄ Nũc ponit aliũ can. dicens φ nõ qñcũqz signa appent replõnis opz flõmare. Existẽtib⁹ eniz hũorib⁹ crudis flõ ipediret multũ: vñ si facis flõmiã nõ maturabunẽ humores et erit timor de pditione egri. ℄ Pro pte nõ φ qñuis replõ absolute dicat plectoricã dispõnẽ aut abũdantiaz sanguis q pre ceteris plus repleẽ: sumiẽ tñ repletio tã p replõne humoris alteri⁹ a sanguĩe: φ ẽt sanguis sic sumiẽ hic. Vult ğ Aui. φ nõ sp qñ est replõ dz fieri flõmia: q: qñ est ex hũore crudo nõ dz fieri. Eodem mõ si repletio fuerit ex hũore colico multũ recedẽte a nã sanguis. Põt tñ itelligi p h mõ φ existe replõne et stãte peccato sanguinis nõ ↄuenit flõmia copiosa pp ter cãm assignatam.

℄ Nõ aũt est incõueniẽs vt ille in quo melã supabũdat minuaẽ postea medicia solutiua euãẽ. Sz solicit⁹ eẽ dbes ex dispõne coloris fm ↄditionẽ quã nũc dicem⁹ et ↄsiderare tẽsionẽ: qm̃ pp ter tensionẽ p totũ corp⁹ icidẽtẽ magis eris ↄsidẽs φ flebotbomare dbes.

℄ Cũ vo sanguis alicui⁹ fuerit bon⁹ pauc⁹. et fuerint i ipsi⁹ corpe multi mali hũores flebotbomia bonũ rapiet et malum relinquet.

M ℄ Et cũ alicui⁹ malus sãguis fuerit pauc⁹ et decliauerit ad mẽbrũ aliqđ qđ ei⁹ decliatio vehemẽter ipedit: et fuerit necessariũ vt ipse minuaẽ ex ei⁹ sãguĩe pax erit assumẽdũ et cibo bono erit alẽdus: deinde erit minuẽdus iterũ post dies pp terea vt malus sanguis ab eo extrahaẽ et bon⁹ restaureẽ. Qz si mali humores cholerici in eo fuerint ingenieẽ qten⁹ subtili pharmacia euãnẽ aut vomitu aut vt sedenẽ: et stude in hoc vt eger qescat et digeratur et ocieẽ. Et si grossi fuerint: antiq pceperũt vt balneeẽ et in suis ministerijs moueatur. Et dabãt ei ad bibẽdũ añ flõmiã et post ipsam anteφ alia fieret minutio syrupũ acetosũz subtiliatiuũ coctũ cũ hyssopo et basce.

N

℄ Nũc ponit can. dicẽs φ nõ est icõueniẽs vt ille in quo abũdat melã flõmeẽ: deide euãẽ p medicinã solutiuaz: attento tñ colore corpis: attenta ẽt corpis tensione: q: pp ipsam p totũ corpus poteris magis ↄsidere in faciendo flõmiã. Deinde ponit aliũ can. dicẽs φ sanguĩe alicuius existe pauco: multis vo existibus malis humorib⁹ flõ rapiet bonũ et dimittet malum. Dicit vlteri⁹. Si sanguis alicuius paucus et malus declinet ad aliqđ mẽbz vehemẽter ipediẽs et necãa fuerit flõmia: modicũ extrahaẽ de sanguine et nutriaẽ bono cibo: deinde minuaẽ aliquãtulũ post aliqs dies: vt malus sanguis exhaurr et gñeẽ bonus. Si vo hũores mali fuerint cholici: dbes igeniari vt educanẽ leui pharmacia p iferiora aut vomitu aut vt sedenẽ in sua malitia. Stude ẽt vt eger qescat et ocieẽ vt talis humor digeraẽ. Dicit vltio φ si hũores fuerint grossi: antiq pceperũt istũ balneari et istũ moueri ad faciẽdũ sibi necessaria: dabãt. n. añ flõmiã et post syrupũ subtiliatiuũ factũ de hyssopo et basce p pte. ℄ Nota pñqz dicit φ abundãte melã et stãte pctõ sanguis minuẽdũ est pp pctm sãguinis: flõmia saltẽ minoratiua: postea vo vt complete euãẽ melã supabũdãs faciẽda est solõ vẽtris. ℄ Nõ z° qb⁹ signis cõprehẽdim⁹ melãz cũ sanguĩe siĩ peccare. Hoc eniz cõprehendimus colore corpis et sanguis: et corporis apparẽte tẽsione. p̊ ex cholere sanguis si rube⁹ fuerit ad nigredinẽ tẽdẽs: ex quo pdictoz humorũ cõprehẽdamus abundantiã. Ex colore ẽt corpis si talis extiterit. Itẽ ex quadã tẽsiõe apparẽte in cute corpis: et maxie humoris plurimũ excẽdẽtis: q: sanguis denotaẽ. ℄ Tertio nota φ sanguĩne existe bono et pauco: plurimis vo existibus malis humorib⁹ flõmia rapiet bonũ et dimittet malũ. Bonũ qdẽ rapiet tanφ habilẽ expulsioni: nõ qdẽ q: euãt eligẽdo bonos. Malos vo dimittet tanφ ineptos expulsioni. Ex quo iferẽ φ in tali nõ dz fieri flõmia: imo potius pharmaciã eẽ exhibendã. Et notanter dictuz est paucus: q: si sanguis esset supabũdans: flõmia eẽt conueniens: aut si sanguis eẽt qlitatis tẽperate: nõ tñ nocumẽtuz sequereẽ ex flõmia ex pte icrudationis humoz crudoz: aut ebullitionis humoz cholericoz: quãtũcũqz sanguĩne pauco existe et malo ad aliqđ mẽbrũz tñ fluẽte necessaria est flõmia saltem phibendo fluxũ. Et q: sanguis paucus est et malus rõne paucitatis parũ extrahẽdũ est: et rõne malitie ille nutriendus est cibo gñãte bonuz sanguinẽ: deide minutio fiẽda est vt paulatine malus educatur sanguis et cõtinue bono cibo nutriendus est: vt in isto bonus sanguis restaureẽ. ℄ Vlteri⁹ nota φ si humores peccantes fuerint cholerici: et supple si nõ fuerit peccatũ sanguinis et fuerint educendi p flõmiã: p̊ educanẽ p pharmaciã leuẽ: q: sũt obediẽtes motui et euãtioni: p qñto ẽt sunt calidi: timor eẽt de nimia euõne et inflãmatiõe et vomitu ẽt sunt educendi: maxie si circa os stomachi extiterint: aut sedandi sunt in sua cholericitate et caliditate alterando ipsos. Itẽ studendum est vt qescat eger et ocieẽ: vt talis humor choleric⁹ digeraẽ: in pmptu est cã. Dia eni ista sũt cã rehumectationis cholere. ℄ Itẽ nõ φ balneũ grossis hũorib⁹ existib⁹ est ↄueniens: in q nõ ↄbaẽ multa mora sz modica: vt fiat aliq humoz grossoz subtiliatio. Idẽ de syrupo acetoso dicẽdũ. Balneũ aque multũ calide: in qua magna ↄbiẽ mora nimiũ agitando mãs inconueniens est. Idem de motu forti dicendum est.

Idem Gal. nos pdocuit 4° de regimĩe sanitatis c. vij. §. illo. Si alia qdẽ eadẽ fuerit et relĩqz etc. in lege ibi quare etc.

O

P

Q

A ¶ Cum aũt flebotbomia necessaria fuerit cũ debilitate virtutis cã febris aut alioꝝ bumorum partire flebotbomiã sicut diximus.

Boc & vl fuerit Gal. in libro de flõ°. c.13. cũ dicit. In qbus igitur euacuatio est opus malet: nõ fortis autẽ virtus: in bis opꝫ repetere euacuationẽ ꝛc.

¶ Nunc in parte ista Aui. ponit aliũ canõ. dicens ꝙ flebotbomia existẽ necessaria cũ debilitate ṽtutis pp febres aut pp bumores aliorum debes partire flebotbomiaꝫ vt dictũ est. ¶ Pro parte nota ꝓ flebotbomiaꝫ vt apparet in pñ. capli eẽ necessariaꝫ pp maliciã sanguis: aut eius nimiã quãtitatẽ: aut pp vtruqꝫ ad quoꝝ qãlibet sequit̃ debilitas virtutis. ¶ Dic tñ notãdũ ꝙ debilitas ṽtutis põt intelligi tripliciter: aut debilitas valde intensa oĩno phibens flebotbomiaꝫ: aut debilitas cõparatiua respectu vigoris q cõiter dꝫ eẽ in euacuationibus obseruandis: aut põt eẽ debilitas cõpando ipsaꝫ ad vigorẽ tpe sanitatis existẽte. Banc distinctionẽ ad presens deduco ad ppositũ: qꝛ de 2ª debilitate intelligit Aui. ¶ Scdo nota ꝙ bec lr̃a cã

B febris aut alioꝝ bumoꝝ põt dupl'r intelligi. Uno mõ ꝙ bec debilitas virtutis ꝯtingeret cã feb. aut alioꝝ bumoꝝ a sanguine. 2° põt exponi cũ flebotbomia fuerit necessaria causa febris: qꝛ feb. fuerit de sanguine: aut cã alioꝝ bumorũ supple cũ sanguine peccantiũ. ¶ Tertio nota ꝙ merito flebotbomia est partienda vt non ꝓsternat̃ virtus: ꝛ vt etiã partita bumor peccans educantur.

¶ Amplius flebotbomia stricta magis est cõseruatiua ṽtutis: sed tñ subtilẽ ꝛ clarũ interdũ sanguinẽ fluere facit: ꝛ spissũ ꝛ turbidũ tꝫ. ¶ Ampla ṽo velociter est ad syncopim ꝛ magis opatiua i mũdificãdo ꝛ tardior ad cõsolidãdũ: sꝫ tñ est dignior ei q ꝓm ꝓseruationem flebotbomat̃ ꝛ in grossis. ¶ Et amplam quidem efficere in byeme est dignius ne cõgeletur sanguis: ꝛ angustam efficere in

C estate est dignius si necessarium fuerit.

¶ Nunc Auic. aliũ canõ. explicat: ꝛ dicit ꝙ flebotbomia stricta est magis cõseruatiua virtutis: interdum tñ subtilem ꝛ clarũ sanguinẽ fluere facit: spissum ꝛ turbidũ retinendo. Ampla ṽo flebotbomia citius facit syncopiꝫ magis opatiua in mũdificãdo corpa ꝛ tardioris ꝯsolidationis: dignior tñ corpi ꝓseruando: dignior ẽt in bumoribus grossis. Dicit ẽt meli° est facere flõ^{m} amplã in byeme ne sãguis ꝯgelet̃ pp stricturã: ꝛ strictã in estate ꝛc. Qõ. IX.

Dubitatur vtruꝫ stricta flebotbomia sit magis ꝯseruatiua ampla: Negatiue arguit̃ sic. Per strictã euant̃ bũores subtiles ꝛ spũs. igit̃ ꝛc. Cõsequẽtia nota: qꝛ bis ꝯseruat̃ virtus. añs tangit̃ in litera. ¶ Scdo sic euãatio bumoꝝ subtiliũ plus ðbilitat ṽtutẽ. igit̃ ꝛc. Cõsequentia nota pro tãto qꝛ per ipsam subtiles educant̃ bumores. Añs aut sumit̃. c. de bumorib°. igr̃ ꝛc. ¶ Ad oppositũ est Aui. ¶ Pro dubio sit bec pma ꝯclo

D Ceteris pibus p flõmiã amplaꝫ plus de subtili bumore euat̃ ꝙ̃ per strictã. Cõclo est euidẽs. naꝫ subtilis bumor aut alius qlisc̄uqꝫ facilius educit̃ p locũ amplũ ꝙ̃ p strictum. ¶ Scda ꝯclo: stricta flõmia appropriat̃ bumori subtili sicqꝛ euat bumorẽ subtilẽ ꝛ nõ grossũ in qñtitate notabili. Bec ꝯclo nota est. ¶ Tertia ꝯclo: ampla flebotbomia: qꝛ euat grossũ bumorẽ ꝛ subtilẽ: ita ꝙ alia non euat nisi subtilẽ ipsa grossa bumori dꝫ appropriari. Bec ꝯclo euidẽs est. ¶ Ex istis ꝯclonib° infert̃ ꝯclo rñsalis. Flebotbomia stricta est magis ꝯseruatiua ṽtutis. Cõclo pbat̃: qꝛ per ipsaꝫ min° de spiritu ꝛ alijs vigorãtib° ṽtutẽ euat̃: vt pꝫ ex pbabitis. ¶ Istis positis pꝫ ad obiecta rñsio. Probãt eniꝫ strictã subtiles bumores plus euare:

cicius oppo^{m} dictũ est. ¶ Scdo nota ꝙ notãter dixit est interdũ. nã talis euat sanguinẽ subtileꝫ dupl'r. ꝓ cõmixto subtili ꝛ grosso p foramen strictũ educet̃ subtile p qd nõ educit̃ grossum. Item subtili existe ppinquiori foramini citius subtile educet̃: vbi aũt eẽt oppositũ ꝙ grossus eẽt ppinquior foramini prialiter ꝓ grossus educeretur. ¶ 3° nota ꝙ ampla flebotbomia cito euans de spũ ꝛ sanguine cito ẽt perducit ad syncopiꝫ. ¶ Ulterius nota ꝙ ẽt ipsa magis opat̃ in mũdificãdo cũ ipsa euat grossũ ꝛ subtile. Tardioris tñ est ꝯsolidationis vt notũ est. ¶ Ulterius nota ꝙ corpi ꝓseruãdo ipsa melior est: qꝛ multi bumoris magis eductiua: ꝛ qꝛ sibi vt fortior ãplior ꝯuenit. ¶ Ulterius nota ꝙ bec lr̃a in grossis tripl'r exponi põt. Uno mõ in grossis. s. bũoribus vt sit sensus ꝙ ad euacuandũ grossos bumores melior est ampla eoꝝ eductiua. 2° mõ in grossis: qꝛ densis ꝛ grossis corpib° in qb° opꝫ magnificare foramen ne mã carnositate obturet̃. 3° mõ in grossis. s. venis aut arterijs: ne etiã ppter grossitudinem sue

E

F substantie foramẽ obturet̃. p° expõ est melior. ¶ Ulterius nõn^{m} ꝙ in byeme melius est facere flõmiã amplaꝫ vt sanguis grossus ꝛ subtilis meli° educat̃: ne ẽt sanguis grossus ꝛ spissus exis ppe foramen ꝯgelet̃ a frigore byemis. In estate aũt melius est strictaꝫ facere ppter debilitatẽ virtutis: ꝛ qꝛ bumores sunt apti eductioni.

Cõuenit etiaꝫ flõ° lati foraminis in byeme ne sãguis subtilis exiẽs p foramen angustũ ad similitudinẽ linee gracilis frigore denier° cord foramis statiꝫ ꝯgeletur ꝛ exire non possit: nõ sic autẽ vincit sãguis q defluit p latũ foramẽ: ẽt qꝛ massa bdoralis i byeme nõ est apta ei fluere per strictũ foramẽ: ꝛ dico boc iuxta sniaꝫ Aui. 2° pmi doctrina 2° sũma pma cap. 6 § illo. Ex byeme est magis cõstringẽs mãs ꝛc. Et si viterius legeris colligis cãꝫ stricti foraminis in estate: qre ꝛc.

¶ Flebotbomãdus preterea supinus iaceat quãdo flebotbomat̃: quoniam boc est cõuenientius ad boc vt ipsius conseruetur ṽtus ꝛ ne ei superueniat syncopis.

¶ Ponit aliuꝫ canõ. dicens ꝙ flebotbomandus dꝫ iacere supinus. Nã iste situs ꝯueniẽtior est vt ꝯseruet̃ ṽt° ꝛ nõ ꝯtingat syncopis. ¶ Pro pte nota ꝙ ille situs querẽdus est in corpe sano egro vel neutro. In corpe aũt robusto nõ est querẽdus bic sit°. ¶ Scdo reddẽda est cã partis duas dimittẽdo q̃s tetigit expositor. Nã si corp° stat supinũ stat supra spinã ꝛ corpis fundamẽtũ: vñ ex B corp° nõ fatigat̃ sicut si sederet. Si aũt staret cũ corpe deorsũ. ꝓ nõ posset afferre brachiũ: stantib° ẽt intestinis pensis ꝛ dorso intestina premente nõ tanta staret virtutis ꝯstãtia.

¶ In febribus aũt a minutione cauẽdũ est. s. in bis q̃ vebemẽtis sũt calefactionis ꝛ inflãmationis ꝛ in omnibus non acutis febribus in sui principio in die periodica.

¶ Nunc ponit Aui. quosdã canõ. in flebotbomia obseruãdos existe se. Et duo facit. Primo ponit quosdã canõ. non dearticulãdo se multũ ad febres spãles. 2° canõ. ponit specialẽ in febre synocba. ibi 2°[In febre aũt.] Item duo facit. ꝓ facit boc. 2° quoddã spãle flebotbomie explicat iuuamentũ. ibi 2°[Multotiens preterea.] Prima in duas. Primo facit boc. 2° ponit quosdã canõ. erroris correctiuos. ibi 2°[Et sũmopere.] Prima adbuc in duas. Naꝫ ꝓ tangit quedã signa qbus cõprebendimus ꝛ scim° regulare flebotbomiã. 2° quedã signa ponit ex parte sanguinis. ibi 2°[Amplius sanguis.] Iteꝫ quatuor facit. Primo ponit signa ex q̃litate morbi. 2° docet modificare flõmiam ex quodam accidente in febre cõplicato. 3° ponit significationes ostendẽtes flebotbomiã esse fiendaꝫ aut nõ sũptas ex pte cãe morbi. 4° docet regulare flõmiã ex pte accitis. ibi 2°[In febribus.] ibi 3°[Et sil'r opꝫ.] ibi 4°[Dispositionẽ.] ¶ De pma dicit ꝙ in febribus vebemẽtis calefactionis ꝛ inflãmationis ꝛ in oĩb° febrib° nõ acutis cauẽdũ est a minutiõe a pñ° ꝛ in die piodica. Qõ. X.

G

H

Dubitatur an bec ps ꝯtineat veritatẽ. ¶ Negatiue ar̃ sic. In synocba ꝛ causone cõ

I uenit flebothomia.ergo ec.Cōsequētia nō:qr sunt vehemē-tis calefactionis.Ans pz prima quarti de cura putridar. ¶ Scdo in talibus ouenit infrigidatio.ergo flebothomia. Cōsequentia tz:qr flebothomia infrigidat. Ans pz pma afori.afo.23° ꝛ nono terapentice. ¶ Tertio auctoritate Dippo.4° regiminis acutoꝛ:cum dicit acutas egritudi-nes flebothomabis.¶ 4° in tertiana pura ouenit flebo thomia:ergo in febre acuta.Cōsequētia tz:qr est morbus acutus.¶ Ad oppositū est Aui.in lra.¶ Pro dubio no-ta ꝙ per febres vehemētis calefactionis itelligere possu mus febres pendentes a mā calida multa ꝙ plus multa quātitate calefacit ꝙ humore multū calido:sicut sunt fe-bres sanguinee.Scdo p febres magne calefactionis itel-ligere possumus febres pendentes a mā multū calida:sl cut pendētes a multa cholera.¶ Scdo nota ꝙ p febres nō acutas possumus intelligere morbos longos chroni-

K cos q sunt de mā grossa:possumus ēt intelligere morbos q nec sūt acuti nec chronici:sicut tertiana pura ꝛ effimera ¶ Penes hō sit hec pma ᵓᶜlo:in febre multe inflāmationis. mō pmo ouenit flebothomia.hec ᵓclo patet ex 9° terap. ¶ 2° ᵓclo.in febre multe inflāmatiōis mō 2° nō ouenit flebothomia:hec fit p mente Auicē.ꝛ pz:qr he febres sūt tante inflamationis vt consequatur vehemens siccitas ꝛ ariditas corporū:ideo si fiat flebothomia copiosa nimia sequit inflāmatio ꝛ exiccatio. ¶ 3° ᵓclo:in febre multe inflāmationis stante peccato sanguinis ouenit flebotho-mia:hec ᵓclo pz in causone ex Aui.loco allegato. ¶ 4° ᵓclo:in febribus nō acutis:qr chronicis nō ouenit flebo-thomia saltē multa:pz cā ne psternat virtus:ꝛ pp māz grossaz nō bn educibilē:ꝛ pp morbi longitudinē.¶ 5° ᵓclo in morbis nō acutis ꝙuis nō chronicis de per se ꝛ meri-to materiex flebothomia nō ouenit. pz ᵓclo cū mãe ta-liū morboꝝ sūt alie a sanguie. ¶ 6° ᵓclo:in his morbis rōne augmenti pōt flebothomia competere.pz ᵓclusio

L si peccent alij humores cum sanguine. ¶ 7° ᵓclo:nec in chronicis nec in acutis ouenit flebothomia in die piodi-cationis eius paroxismali. ¶ Ex his pz soluad obiecta per ᵓclonē primā.Ad primā partē obiecti pz per tertiaz ꝛ scdam ᵓclusionē. ¶ Ad scdam rationē dico ꝙ flebo-thomia facta fm sensuz pme ᵓclonis refrigerat:facta ꝯo fm sensum pritis cañ.inflāmationē causat ꝛ ebullitionē. ¶ Ad aliā rōnem dicendū ꝙ in acutis morbis cum pec cato sanguinis conuenit flebothomia vt vult 3° cōclusio. ¶ Ad alias rōnes pz per penultimas ᵓclusiones.

¶ In febribus pterea cū qbus aduenit spas-mus est a minutione cauendū lz fuerit neces saria:qm̄ cū spasmus accidit vigilare facit ꝛ sudare multū ꝛ deijcit virtutez:quapropter

M sanguinis thesaurus est dimittendus.

¶ Nunc ponit cañ.istum dicēs.Dato ꝙ flebothomia sit necessaria:vitanda est tñ in febribus:cum qbus cōiungi-tur spasmus.Nam facit vigilare ꝛ sudare ꝛ debilitat vir tutez:ideo dimittēdus est sanguis vt thesaurus. ¶ Pro pte nota vt colligit 2° terap spasmū esse triplicē.s.de ina nitione ꝛ repletione ꝛ nō pportionatū ad mãm.In spas-mo de inanitione notū est ꝙ nō ouenit flebothomia am plius inaniēs ꝛ exiccans corpus:in alijs aūt spasmis non cōuenit flebothomia:ꝙuis forte esset necessaria pp san-guinis abundantiā:eo ꝙ pter motū cōtinuū spasmi se quitur dolor:sudor:vigilatio:ad que oia sequitur magna vrtutis debilitatio. Ne ergo addat debilitas debilitati vitan da est flebothomia regulr:ꝙuis coacte qñqz opz nos fa-cere timendo suffocationē.Ideo regulr teneatur sanguis vt thesaurus ꝛ fortificans virtutem.igitur ec.

Scias ꝙ spas mus facit vigi lare:qr cōmo-uet vehemen-ter cerebrum vna cū febre: prouocat su-dorē ex vehe-mētia doloris ꝛ angustie in ꝯtractiōe ner-uoꝝ cū febrili calore poros apiēte: deijcit ēt virtutē ex vi gilijs sudori-bus ꝛ dolori-bus intensissi-mis ꝙs īfert.

N ¶ Et silr opz vt ex minutiōe febricitātis cui9 febris nō est ex putrefactione minoratio fiat ppca vt ad resoluēdū febrē thesaurus relinq tur. ¶ Et si fortis inflāmationis nō fuerit ꝛ fuerit febris putrida attende decē regulas ꝛ postea itucre in vriali.Et si vrina fuerit gros sa ꝛ rubedini attinēs:ꝛ pulsus ēt fuerit ma-gn9 ꝛ facies tumida ꝛ febris in suo motu nō ppperet:flebothoma i hora q stōchus a cibo est vacu9.Et si vria fuerit subtilis aut ignea aut facies a principio egritudinis fuerit tor-natilis caue tibi a flōmia.Qz si iterpolatio in ea fuerit ꝛ qes febris:in ipsa fiat minutio.

Scito vterī9 ꝙ si I spētmo de replet one sine febre sig9 orij sanguis apparuerit cō-uenit flō9:sed minor. Et in egritudinib9 alijs a fine re-pletionis:ꝛ ve vult Aui.c.3° tertij.tract.2 p°.c.7.§.ille Et si in vide-rio signa san-guinis do-mi-nātia manife-ste valde flō-ma ec.

O ¶ In parte pcedenti Aui.docuit cuitare flebothomiā rō-ne cuiusdā accidētis cōplicati febri:nunc docet regulare flebothomiaz ratione modi febris.Et duo facit. Primo facit qd dictū est.2° explicat quasdā ᵓditiones.ibi 2° [Et si fortis.] De prima parte dicit ꝙ similiter opz minorare flebothomiaz in febricitante febre putrida vt thesaurus sup.sang.dimittat ad resoluendū febrem:in qua putrida febre si nō fuerit fortis inflāmationis vt supple ouenies fiat flebothomia decē regule sunt attendende:que supra tacte sunt caplo 3°.s.qñ ꝛ qualr euāre opz.Quibus atten tis vide vrinaz que fuerit grossa attinens rubedini:ꝛ fue rit pulsus magnus:ꝛ facies tumida:ꝛ febris non pperet in suo motu:huc flebothom a hora qua stomachus est va cuus a cibo.Et si vrina fuerit subtilis aut ignea ꝛ facies a pncipio fuerit tornatilis tibi caue a flebothomia. Si aūt febris fuerit interpolata hns quietem tunc flebothoma.

P ¶ Pro parte nota p° ꝙ hic duplex lra reperit. Una af-firmatiua dicens:ꝛ ex putrefactione:ꝛ hec lra nota est:qr in pn° feb.pu.maxie de mā alia a sanguie paucior cōpe-tit flōmia ꝙ supple in feb.hu.sine putrefactione:eo p° ꝙ cū putrefactiōe vtus est dbilior:ꝛ p ᵓñs minorē sustinēs flōtom:ppter putrefactionē ꝛ indispositionē mãe eductio ni per flebothomiā.Iō attendendū est ne virtus debili-tetur:imo cōseruet sanguis vt nā sit potens ad resoluen-dum.i.remouendū febrez digerendo ꝛ eius mãm remo-uendo.2° reperit litera negatiua dicens:ꝛ febris non est ex putrefactione.Et est sensus ꝙ febre existente humo-rali ꝛ nō ex putrefactōe fiat paucior flōmia ꝙ appareat fienda vt virtus nō debilitet fortiter:imo dimittat san-guis vt febris abyciatur. Prima lra melior est.de 2° est dubiū.¶ Scdo notanter dictuz est si nō fuerit vehemē-tis inflāmationis:qr ex canone dicto supra pz nō conue-nire flebothomiā in febre vehementis iflāmationis pp cām dictā.¶ Tertio nota ꝙ vrina grossa tendens ad ru bedinē significat supabundantiā sanguinis:ꝛ pulsus etiā magnus significat supra fortē virtute:ꝛ facies ēt tumens significat virtutis fortitudinē.His igit apparentibus fle bothomia facienda est cuz denotet sanguis abundantia. ¶ Quarto nota ꝙ hic adhuc duplex reperit lra.vna dic ꝛ non pperet.Alia aūt est affirmatiua.Negatiua melior est.Et intelligit illo mō ꝙ si febris nō pperet in suo mo tu.s.creticos:qr nō fit.s.actualr crisis nec de ppinquo futu ra est fieri:tūc flōmia nō ouenirent ne impediat virt9:aut ēt nō pperet in suo motu paroxismali.Properāte eniz fe. in paroxismo nō est minuēdum.Ex dictis pz cā.Si aūt lra sit affirmatiua pōt exponi isto mō:qr sit citi motus:quia acuta febris ꝛ cōtinua:tūc illis obseruatis ᵓditionib9 oue nit flebothomia.¶ Ulterius nota ꝙ p faciē tornatilem intelligit A.macrā faciē ꝛ excarnatā cuius color tendit ad

Et iuxta hanc lraz negatiuā intellige ec 2° gen9 febrium nō putridaꝝ: in qb9 cōpetit flō9: Primū est effi9 ex op pilatione ꝛ p hoc vid Gal. 8° de ingenio sanitatis.c.4. §.illo.Necesse est vt adiu ueni9 nāz ec. Scdz est sine cha iflatiua si ne putredine qd i genere effimere repu tat Ga.9.cui dē.c.5.§.illo. Reuertor igit ad pmā intentionem synoche ec.

Q

cineritium

A De h' ēt menciō Auicē. pma s'ti tract. 2. c. 7. ū illo. Cuz ē exercere euōnē: tūc ɔsidera hora īterpolatiōnis vel. Et subditur nō euā p flerē vēnis in die pxismi neqz flōmare. 7 cā vel ent pōt eē ḡdrupler. prīa qz hora gētis virtus fortior ē ad tolerandā flōmie. Scda qz scā tali hora gētio non sic pducit ad eruatōez 7 ebullitiōnē sic si fieret hora parofismi tertia qz piculosiz ē sit fatīnē debilitat ē q a parofismo ē 7 q a flōmia. Quarta qz i parofismo interpolate

cineritiū 7 assimilaṫ faciei mortue: tūc denotaṫ debilitas virtutis: qz illic nō sit spūs neqz sanguis. Cū ḡ vrina apparēte subtili aut ignea: facie ēt a pn° morbi apparente tornatili: cholerica mā denoteṫ: 7 debilitas virtutis: a flōmia cauēdū est. Quare aūt in die gētis interpolate febris sit fienda minutio 7 nō in die parorismi: nō est cā ex dictis.

C Dispōnez quoqz tremoris ɔsidera: qm̄ cū tremor fuerit fortis: a minutiōe tibi cauēdū erit. C Amplius sanguinis q egrediṫ colorē attende: 7 si fuerit subtilis albedini attinens ipsum ilico retine. C Et sūmopere tibi caue ne egrū ad vnā duaꝝ pducas reꝝ. s. humoꝝ cholericoꝝ ebullitionez 7 fridoꝝ cruditatē.

C Nūc ponit aliū cañ. docentē vitare flōmiā rōne alterius accidētis: dicēs qp ɔsiderare debes tremorē: qz tremore existe forti cauēdū ē a flōmia. Cōsideres ēt colorē sanguis egrediētis p flōmiā. Nā si fuerit subtilis attinēs albedini statiz retine ipm ne fluat: vñ sūmope caueas tibi ne egrū pducas ad alterū duaꝝ reꝝ. s. humorū flegmaticoꝝ cruditatē aut cholericoꝝ ebullitionez. C Pro pte nota qp tremor pōt dici fortis: aut qz valde itēsus: aut qz valde lōgus. Si sit itēsus tūc causaṫ a mā cholerica acuta mordaci dispersa supra sensibile mēbꝝ in quo nō ɔuenit flōmia cū mā sit cholerica a sanguine separata. Si aūt sit tremor fortis qz valde lōgus: qz pp talē tremorē fortē debilitaṫ virt° ne debilitas iungatur debilitati opꝫ cauere a flōmia. C Vlteri° nō. qp si sanguis sit subtilis attinens albedini: denotaṫ ipm attestari flegmati: 7 sic est a minutiōe cauēdū. Si etiā sit subtilis 7 citrinitati attinēs: tūc ēt nō ɔuenit flōmia. C Vlteri° nota qp sicut cholericus humor nō tēperat° cū sanguine vel per sanguinē tanq̄ p frenū ducēdo se ad calorē itēsiorē ebullit: sic ēt flegmatic° hūor nō tēperat° a calido p partes fridas 7 terreas veniendo ad āpliorē fridītatē icrudaṫ. C Vlterius nota qp stāte pctō illoꝝ humoꝝ 7 nō sanguis a minutiōe sive flōmia cauenda est.

B

C Cūqz in febre te oportebit flōmare nō attendas qd̄ qdā dicūt. s. qp nō ē bonū vt post q̄rtū diē fiat: qm̄ bonū est vt fiat ēt si sit post quadraginta dies: 7 h̄ꝫ sniaz Gal. lꝫ pmittere 7 pperare sit meli° cū significatiōes certe fuerint. Or si in hoc erratū fuerit q̄cunqz hora inueneris egrū 7 oportuerit flōma ipm postq̄ docez rerum solicitudinē habueris.

C C Multotiēs p̄terea flōmia in febrib° lꝫ necessaria nō sit efficit vt natura fortis fiat sup materiā ppterea qp eā efficit paucaz: 7 hoc quidem cuz fuerit figura 7 etas 7 virtus 7 reliqua talia vt permittant.

D C Nunc ponit aliū cañ. dicēs qp cū in febre eges flōmia nō attēdas dcīs quorūdā dicentiū flōmiā nō eē fiendā post diē quartā. Nā bonū est eā ēt facere post diē q̄dragesimā h̄m sniaz Gal. lꝫ pmittere flōmiā aut ipsaz pperare ad faciēdū sit meli° apparētib° certis significatiōibus: si tñ erraṫ sic qp non sit facta flōmia 7 debeat fieri q̄cūqz hora videris ipsam necessariaz factā sollicitudinē hēas docē rerū de qb° facta est mētio tanq̄ de significātib° euōnē. c. 3. de qñ 7 qualr euare opꝫ. C Dicit 2° qp lꝫ flōmia multotiēs nō sit necessaria in febre: facit tñ nām potētē esse supra mām pacificādo mām habitu-

dine toti° etate vtute 7 alijs ɔueniētib° flōmie. C Pro pte nota qp stāte peccato sanguis q̄to citi° fit flōmia: tāto meli° est: qz sanguis in pcessu magis malignaṫ 7 inceptior reddiṫ expulsioni: 7 ēt qp virt° reddiṫ debilior. C Scdo nota qp stante peccato sanguis ceteris parib° nō solū post quartū diē est flōmandū: imo multotiens post 40m cū iuuamētū sequaṫ. Jmmo multotiēs in pncipio nō ɔuenit flōmia: sed in pcessu sic: qz aliqñ in pncipio hūores nō sūt apti educi p flōmiā. Jn pcessu aūt pñt esse habiliores: qz sanguis apt° educi per flōmiam. C Vlterius nō qp lꝫ flōmia multotiēs nō sit necessaria rōne febris vl rōne mãe febris nō ɔueniret flōmia: qz tñ sanguis est multū grauās virtutē: vt virtus reddatur potētior supra mãz digerendā ɔuenit flōmia. Exemplū cā. vt siquis patiṫ tertianā cū dñio sanguis: tūc lꝫ in tertiana rōne ppie mãe nō ɔueniret flōmia: rōne tñ sanguinis peccātis vt nã reddaṫ potentior supra cholericā flōmia cōpetit. Jtez supposito adhuc qp mã sanguinea nō sit multa: timore tñ ɔuersionis sanguinis ad nãz cholere vt sanguis euētur ɔuenit flōmia.

F

C Jn febre aūt sanguīca necesse est vt euātio fiat minutiōe nō supflua i pricipio 7 supflua cū affuerit maturatio febris q̄ multotiēs remoueṫ in hora flōmie. C Tibi quoqz cauere debes a minutiōe in cōplexione vehemētis friditatis: 7 in regionib° fortis friditatis: 7 in hora fortis doloris: post balneū resolutiuū: 7 post coitum: 7 in etate que est minor xiiij. ānis q̄to plus poteris: 7 in etate senum q̄to magis poteris nisi i figura ɔfisus fueris 7 in soliditate musculoꝝ 7 venarū amplitudine 7 carū repletione 7 coloꝝ rubedine. hos naqꝫ ex adolescentib° 7 senib° flōmare audebis. Adolescētes tñ h̄m ordinē ad flōmādū paulatim pduce debes cū pauca minutiōe.

G

C Jn corporib° quoqz fortis macici 7 fortis grossitiei 7 raris 7 albis 7 lassis 7 citrinis sanguinē nō habētibus a minutione tibi quātum plus poteris cauere debes.

C Jn pte prīa Avi. ponit aliū cañ. spālez: dicens qp in febre sanguinis necessaria est euātio nō superflua in pn° 7 supflua cū apparet maturatio mãe febris q̄ multotiens remoueṫ in hora flōmie. Dicit vlteri° qp cauendū est a flōmia in cōplexione multū frida 7 in regionib° fridis 7 in hora fortis doloris 7 post balneuz resolutiuū 7 post coitū 7 q̄to plus potes in etate minori. 14. ānis 7 i etate senili nisi ɔfisus fueris de figura 7 soliditate musculoꝝ 7 venaꝝ amplitudine 7 multitudine 7 eaꝝ repletiōe 7 coloris rubedine: tales enī audebis flōmare. Adolescētes aūt debēt paulatine ad minutionē pmoueri: p minutionē faciēdo paucā. Dicit ēt qp q̄to plus potes debes vitare flōmiā in corpib° macris 7 crassis raris 7 albis 7 lassis 7 in citrinis nō habentib° sanguinē.

H

Qō. XI.

Dubitatur circa pte an in pncipio febris sanguinis fiēda sit maior euātio q̄ i pcessu. Affirmatiue arguiṫ sic. Jn sanguine nō expectaṫ digestio, ergo 7c. Cōsequētia nō. 7 ans pꝫ p° quarti. cap. de cura putridarū in gnāli. vbi dicit. Et scias qp flōmia qñ est intētio sanguis nō ē de genere ei° in q̄ expectaṫ digō. C Scdo arguiṫ sic. Anteq̄ corpa cadāt i morbos am-

I plior ꝯuenit flõmia ꝙ postꝙ actualiter egra sũtꝗ ẽt in fe. sanguinea in ꝑncipio amplioꝛ cõpetit flõmia ꝙ post in ꝓcessu. Antecedẽs supius est tactũ. tenet ꝯña. Nam anteꝙ corpa sint actualr̃ egra copiosioꝛ cõpetit flõmia eo ꝙ nõdũ sanguis malignat᷑ est. Dũ aũt actualr̃ egra sunt cũ sanguis malignat᷑ est: tũc nõ tãta ꝯuenit flõmia sicut ante. Silr̃ cũ in ꝑn° febris sanguinis ꝯtingat sanguinẽ malignari plusꝙ in ꝓcessu: ⁊ in ꝓcessu magis intẽsa putrefactiõe putrescit: ꝗ̃ in ꝑn° intẽsioꝛ cõpetit flõmia. ℭ Tertio arguit̃ sic. In febre sanguinea in ꝑn° cõuenit flõmia vsqꝫ ad syncopim: ꝗ̃ in ꝑn° supflua flõmia fienda est. Cõsequentia nõ est: ⁊ añs est Gal. 9° terapen. ℭ Quarto arguit̃ sic. Sãguis sub ꝓpria forma manẽs est paratioꝛ expulsioni cholera ꝗ̃tũcũqꝫ digesta. igit̃ in ꝓposito isto nõ est expectãda digõ. Añs ꝓ tãto tꝫ: qꝛ iste hũoꝛ tẽperat᷑ respcũ illi᷑ cholere. Tenet ꝯña: qꝛ in cholera sic digesta nõ ãpli᷑ expectat̃ digõ. ℭ Ad pr̃e oppositũ est Aui. in tex. ℭ Pro dubio nõ ꝙ sanguis põt peccare in ꝗ̃to: põt ẽt peccare i ꝗ̃li. Si ãt peccet i ꝗ̃li aut ẽ

K ꝑ admixtionẽ alicui᷑ hũoꝝ aut ꝑ extractionẽ in seipso factã nullo sibi alio cõmixto. Si ꝑ mõ: aut hic hũoꝛ extrancat ſpm ꝗ̃litatẽ: qꝛ calefacit aut ifridat: aut ex pte modi sube qꝛ subtiliat vl̃ igrossat. Scdo vo mõ exneat sanguis vel ꝓp intrinsecã cãꝫ vel extrĩsecã: si ꝑ cãs ꝑdictas alterat̃ aut in mõ sube mutat̃ aut i ꝗ̃litatib᷑ manifestis. vl̃ 3° qꝛ putresit ⁊ disponit̃ ad sue forme corruptionẽ. Qui modi exneationũ colligunt̃ ꝑ° ꝑmi. capi. de hũorib᷑ ad ꝑn᷑. Aliud est pctm̃ sanguis in ꝗ̃to dato ꝙ nõ peccet i ꝗ̃li saltẽ pctõ notabili. Ex isto vt ẽt elgit expositoꝛ pꝫ dña inter sanguinẽ ⁊ alios hũores. nã cũ sanguis sit hũoꝛ tẽpat᷑ ⁊ a nã dilect᷑ ipso aucto ſm ꝗ̃titatẽ nõ fit ex᷑ ꝗ̃litatiua exneatio necio: ſꝫ aliqs hũorib᷑ auctis cũ sint distẽperate cõplonis ẽt ꝗ̃litatiue mutant̃. Nõ ꝗ̃ fit ipsoꝝ pctm̃ ſm ꝗ̃titatẽ ꝗn fiat ſm ꝗ̃le nisi forte

L sanguine eos refrenãte: sicut pꝫ in plectorica dispõne in ꝗ̃ ẽ pctm̃ ꝗ̃ti oĩuꝫ hũoꝝ nõ existẽte pctõ ꝗ̃lis vt sanguis moderãte dictos hũores ne ad malã ꝯueniãt ꝗ̃litatẽ. ℭ 2° ꝑmitto febrẽ sanguineã duplicẽ eẽ. s. sine putrefactiõe ⁊ cũ putrefactiõe: vt pꝫ ꝑ° ꝗ̃rti. c. de febre sanguinea. In febre aũt sanguinea sine putrefactiõe que synocha inflatiua appellat̃ est pccãtũ quãti. ⁊ nõ talis notabilr̃. In febre vo cũ putrefactiõe que synochus appellat̃ est pctm̃ ꝗ̃lis dato ꝙ quãti. ⁊ ꝗ̃lis possit ꝯtingere pctm̃. ℭ 3° nõ digõnẽ eẽ duplicẽ. s. in nocitiuo ⁊ iuuatiuo. Digestio in iuuatiuo nõ est nisi ꝑparatio mãe iuuãtis: vt tãdẽ in nutrimẽtũ nãm ducat̃. Digestio in nocitiuo nõ est aliud ꝙ ꝑparatio mãe nocitiue siue hec sit ꝑparatio ꝗ̃ nociua mã

M ducat̃ ad benignũ: siue h̃ sit ꝑparatio mãe ad expulsionẽ. ℭ Istis notatis sit hec ꝑ° ꝯ. In febre sanguinea sanguine solo quãto peccãte nõ est expectãda digõ. Hec ꝯ sit ꝑ mẽte Aui. ꝑ° ꝑmi. allegato ca. Propterea ꝑsuadet̃ ꝓpositio sic. Stãte tali pctõ ẽ sufficiẽter apt᷑ educi. ꝗ̃ ⁊c̃. Antecedẽs notũ est: ex quo est pctm̃ solũ ꝗ̃titatis. ꝯña nota est. ℭ Scda ꝯ. stãte solũ pctõ sanguis in ꝗ̃li nõ est minuẽdũ: sed est expectãda maturatio. Probat̃. qꝛ tali stãte pctõ sanguis: sanguis ẽ inept᷑ eductiõi. igĩ ⁊c̃. Añs tꝫ ꝓ tãto: qꝛ h̃ de pctõ loqmur ꝗ̃litatiuo quo sanguis indisponit̃ euõni. ℭ 3° ꝯ. stante pctõ sanguis ꝗ̃titatiuo ⁊ ꝗ̃litatiuo minorãdũ est a ꝑn°. ⁊ in ꝓcessu eradicandum. Pꝫ ꝯ quo ad partẽ ꝑmã: qꝛ cũ sanguis sit mult᷑ vt ẽt᷑ sit potẽtioꝛ supra mãꝫ: mã est minorãda. Nõ ꝗ̃ est eradicãda nisi cũ debite sanguis sit disposit᷑ eductiõi. In ꝓcessu vo maturatiõe facta ꝯuenit flõmia copiosa totã eradicãs mãꝫ tãꝙ eductiõi ꝑaratã. Et ista 3° ꝯ sit ꝓ intellectu gr̃a pñtis. Loqt̃ ꝗ̃ Aui. de febre sanguinea cũ putre-

N factiõe sanguis ⁊ pctõ quãti. ℭ Istis ꝯclusis omittẽdo multa pꝫ ꝯisio ad obiecta oĩa. Ad ꝑmũ enĩ ꝯisum est ꝑ vnã ex ꝯnib᷑. Ad aliud ẽt per ꝑbabita pꝫ ꝯisio. pꝫ ẽt ꝗ̃ digestio ꝯuenit sanguini ⁊ que nõ. ℭ 2° notãdũ ꝙ aliq̃ euõ põt dici supflua: ꝑ° qꝛ plus euat ꝗ̃ mã ꝙ sit euãndũ: ⁊ h̃ mõ sumit̃ supfluũ i pñti. 2° mõ põt dici supflua: qꝛ euãns totũ hũorẽ: ⁊ ꝑ ꝯñs supflua respcũ euõnis minoratiue saltẽ ſꝫ plurimũ: qꝛ ꝯtingit aliqñ euõnẽ eradicantẽ minorẽ eẽ euõne minoratiua. 3° ꝑ euõnẽ supfluã possumus itelligere euõnẽ ad quã sequit̃ vltima debilitas virtutis: de qua ẽt nõ itelligit̃ in pñti. 4° ꝑ euõnẽ supfluã possum᷑ itelligere euõnẽ ꝗ̃ fit vltra aliq̃le posse virtutis: qꝛ ad ipsaꝫ sequĩ aliq̃lis debilitas cũ sufficiẽter euat materiã peccãtẽ: de qua itelligit̃ in pñti. Per euõnẽ ẽt supfluã possumus itelligere euõnẽ multã ꝗ̃ supfluit respcũ pauce euõnis: ⁊ hec expositio teneat̃. ℭ 3° nõ ꝙ ex pte cõcipit̃ hãc euõnẽ esse fiendã in statu: in quo mã est sũme digesta: vt colligit̃ ꝑ° ꝗ̃rti. c. 3. Et h̃ ꝯtinet veritatẽ

O cũ nã nõ tentet ꝑ tũc euare ꝑ nares: aut aliã regionem. ℭ Ulteri᷑ nõ ꝙ h̃ dictio: ꝗ̃ põt ad duo referri. ꝑmo ad febrẽ vt dicat̃: que. s. febris multotiẽs remouet̃ in hora flõmie. s. in ꝓcessu ⁊ copiose ⁊ post digõnẽ mãe. Et notãter dcm̃ est multotiẽs: qꝛ quotiens sanguis ꝓpriã seruauerit nãꝫ: ⁊ bene digest᷑ est. Quãdo vo ſm pr̃e sit mutatus ad nãm alteri᷑ hũoris ꝯtingens est febrẽ nõ cessare flõmia: aut remanente mã solõne ventris educenda: aut alia regiõe ꝑ pharmacũ. 2° pt̃ referri ad ly maturatio: ⁊ est sensus ꝙ maturatio multotiẽs remouet̃ in hora flõmie. Nã facta ista flõmia stante isto pctõ cholere aut flegmatis ꝯtingit fieri icrudationẽ aut cholere ebullitionẽ. ꝑma relatio tãꝙ verioꝛ teneat̃. ℭ Ulteri᷑ notãdũ ꝙ a minutione saltem copiosa in cõplone calida aut frigida cauẽdũ est. In frigida tãꝙ debilioꝛi ⁊ apta magis ledi cũ flõmie sit per se ifrigidare sanguinẽ paucifi-

P cãdo spũs. In cõplone calĩ timẽtes ebulitionẽ: flõmiãꝫ ergo vitare debem᷑: per calidã cholericã itelligẽdo ⁊ calidã in quãto ⁊ quali: qualis est sanguinea. ℭ Nota vlterius ꝙ in regione multũ frida cõiter a flõmia est cauendũ ne paucificato caloꝛe ⁊ spũ vehemẽtis aeris frigiditas illa corpa debilitet ⁊ mortificet. Et notanter di-

Q cũ est cõiter: qꝛ ꝗ̃dã sunt corpora illarũ regionũ ꝗ̃ multiplicãt sanguinẽ multo existẽte frigore aeris: ꝗ̃ etiaꝫ copiosaꝫ pñt sustinere flõmiã. In regionib᷑ ergo frigidis corpoꝝ paritate posita a flõmia cauẽdũ est ꝓp cãꝫ assignatã. Cõsimiliter etiã in regionib᷑ valde calidis ꝓpter paucitatẽ sanguinis ⁊ spũũꝫ ⁊ ꝓp ebulitionis timorem. Et de ꝑ se plus est vitãda flõmia in regione frida ꝙ calida. In ꝗbusdã tñ corporib᷑ rõne effect᷑ ꝑ accidẽs contingẽtis vt tactũ est: põt fieri flõmia sanguine multũ expãso. ℭ Ulterius nota ꝙ in pñti pte reperit̃ triplex lr̃a. Una dicens: ⁊ hora fortis coloris: cui᷑ cã est sola habitudo pñs. Alia vo dicẽs doloris: que põt exponi triplr̃. Uno mõ doloris. s. virtutis aie valde ꝓstratum ne debilitas iũgat̃ debilitati: ⁊ sic a minutiõe saltẽ copiosa cauẽdũ est. 2° per dolorẽ itelligere possum᷑ dolorẽ a mã flegmatica ⁊ viscosa ꝓcedẽtẽ ꝗ̃lis est colica passio ꝓcedẽs a flegmate viscoso ⁊ vitreo: in quo vt notũ est nõ ꝯuenit flõmia. Sed dñ Gal. ꝑma afoꝛ. cõmẽto. 23. vult ꝙ in forti dolore nulla est melioꝛ medicina ꝙ flõmia: istud cõtinet verũ mã existẽte sanguinea in fluxu ad dolentẽ pr̃e de qua nõ loquit̃ pñs expositio. Per fortẽ dolorẽ 3° intelligere possumus nõ solũ fortẽ ex pte icẽsionis tristis sensatiõis: ſꝫ fortẽ respcũ ꝓstrationis virtutis: qꝛ ꝓsternit virtutẽ: ⁊ de hoc loquit̃ Auic. Cuius cã est: qꝛ vel in tali cõpeteret flõmia copiosa de qua hic loqt̃: ⁊ hoc nõ:

qꝛ virtutẽ

Hic vl̃ aduersari Gal. 9. de ingenio sani. c. 7. vbi dicit ꝙ frigiditas ⁊ humiditas aeris est suffocatio ꝙ flõmia conuenias. Etiam scribit Aui. scda ꝑmi. doc. scda. ca. 12. ꝙ i locis habitationis fridis motꝫ sũt fortiores et audacie maiores et meli᷑ digerentes. igit̃ merito i sanguis abundare debẽt ⁊ flõmia ꝗ̃ꝙ indigere et eas habere ⁊c̃. Sꝫ tu dic ꝙ isti intelligũt ꝙ aere sine regiõe cui᷑ frigus nõ sit penetratio sed circumstãs corpi forti facies tñ᷑ calorẽ innatũ: ⁊ in h̃ casu ꝯuenit frequenter flebotomia. In aere aũt sine regiõe

A

qr virtutē ꝯſternendo ꝑduceret ad mortē. Nec etiā de nō copioſa ꝯtiet veꝫ:eo ꝙ iſta nō ſufficeret ad diuertē dū māꝫ a mēbro dolēte:imo in illo caſu applicāda ſunt mitigātia dolorē ⁊ refouētia vītē. ❡ Ulterius nō. ꝙ ꝑ balneū reſolutiuū Aui. itelligit balneū aq̄ notabilr calē in quo magna mora ſcta eſt:ꝙ qr calefaciēdo ⁊ potenter agēdo reſoluēdo ſpūs ⁊ ſanguinē in vaporem valde debilitat vītē id nō ſtati ſeq dꝫ flōmia ne debilitas iūgaf debilitati:ne ēt corp⁹ ad nimiā ebullitionē ꝑducaf. Poſt vō balneū mollificatiuū in quo paruā moraꝫ ſcit ſtim⁹ tn̄ poſt rē liquētē ⁊ diſponētē hūores exitui cōuenit flōmia. ❡ Ulteri⁹ nota. ꝙ poſt coitū ſaltē ſuperfluū nō eſt faciēda minutio ꝑ debilitatē ꝯtingētem ex coitu ⁊ ꝑcuſſione ex eodē ꝑueniēte ne fiat ebullitio:etiā in die coitus nō dꝫ fieri flōmia ſaltem ꝑ cōmotioneꝫ ⁊ agitationeꝫ factā:⁊ hoc regulariter operādo. ❡ Ulteri⁹ nota. ꝙ in etate ſenili potiſſime debem⁹ vitare flōmiaꝫ quātū poſſumus ꝑ paucitatem ſanguinis ⁊ ſpūum. In etate vero puerili vitāda eſt flōmia eo ꝙ primū calidū

B

illius etatis agit ꝯſumēdo multū de humido apto reſolutioni tāq̄ aereo:eo ēt ꝙ illa corpa egent multo ſanguine vt nutriant. In etate vō media ⁊ magis in etate iuuētutis ſanguine exiſtente multū calido ⁊ corpore nō parato reſolutioni pōt fieri flōmia multa. ❡ Ulterius nota. ꝙ ſi expedit fieri flōmiā in his ꝓhibitis etatib⁹ quedaꝫ ꝯſideranda ſunt. Primo figurā:intelligēdo per figuram corporis maciē aut carnoſitatē:per ſoliditatē muſculoꝝ itelligendo quādā duritiē ex multo ſpū ⁊ humorib⁹ ꝯtingentē:per amplitudinē venarū itelligendo amplitudinem denotātē calorē:⁊ denotātē māꝫ multā extēdēteꝫ:

C

per rubeū colorē itelligēdo rubeū colorē in facie ⁊ ambitu totius apparētē. Que oīa cū ſignificēt virtutis conſtantiā ⁊ ſanguinē abūdare:ſignificāt ſanguinē ꝯſentire flōmie. ❡ Ulterius notādū ꝙ adoleſcentes ordinate ꝓmouēdi ſunt ad flōmiā:vt ꝑ fiat pauca:deinde maior ne ex multa flōmia ꝯſternaf virt⁹ que pōt āplior fieri in ꝓceſſu:itā corpe aſſueto flōmie ampli⁹ ꝯſolidato ⁊ fortificato. ❡ Ulteri⁹ nō. ꝙ corpa valde macra nō ſūt flō-

D

mādā ꝑ paucitatē ſanguīs ⁊ ſpūum:eo ēt qr ea vtplīm ſūt cholerica:in qbus ex flōmia iuxta ꝓbabiliꝫ cholere timemus ebullitionē fortē. Fortiter ēt craſſa nō ſūt flōmanda:qr vtplīn ſunt frida:ne ēt inanitis venis ꝑ flōmiā ſuffocatio ⁊ caloris oppreſſio ꝯſequaf. Alba etiaꝫ ⁊ laſſa ⁊ habētes carnes laſſas nō denſas nec ꝯſpectas:vt paucificato calore ⁊ ſpū non ſunt flōmanda:in ꝓmptu eſt cā. Citrina etiā corpora ⁊ abūdātia cholera ⁊ in ſanguine paucificata quātū poſſe eſt debēt euitare flōmiā. Et hic per nō habentia ſanguineꝫ intelligere poſſumus macra:craſſa:rara:alba:laſſa:⁊ citrina.

❡ Ampli⁹ in corpib⁹ que ꝓlixas ꝑpeſſa ſunt egritudines caue tibi a flōmia niſi ſanguinis affuerit corruptio q̄ te ad hoc perducat:qm̄ tunc flōmabis ea. Et cōſidera ſanguinē:⁊ ſi ipm videris nigrū ⁊ ſpiſſuꝫ extrahe eū:⁊ ſi ipm videris albuꝫ ⁊ ſubtilē eū ilico cōſtringe:qm̄ in ipſo exiſtit vehemēs timor.

❡ Nūc Aui. ponit aliū caſū. dicēs ꝙ in corporib⁹ ꝑſtib⁹ valde lōgas egritudiēs caue a flōmia niſi ad hāc faciendā ꝑducat corruptio ſanguīs. nā tunc facies flōmiā viſo ſanguine nigro ſpiſſo:viſo aūt albo ſubtili ſtatim ꝯſtringe. nā in euāndo talē timor eſt. ❡ Pro ꝑte nota ꝙ corpora paſſa valde lōgos morbos:aut ēt infeſtata a lōgis morbis:qr valde debilitata nō ſunt flōmanda ꝑ debilitatē vītis:aut ꝑ māꝫ groſſaꝫ flōmie lepta niſi adſit corruptio ſanguinis ꝑ euōnē ſolitā retētā:vt mēſtruorū hemorroidarū ⁊ ſimiliū. In his eni caſib⁹ ꝯuenit flōmia:vt hec corruptio remoueaf apparente ſanguine nigro aut ſpiſſo. Nā cū ſanguis declinat ad quādā rubedinem obſcurā:ſi appareat niger ⁊ ſpiſſus denotaf corp⁹ ex ſpiſſitudine nō aptū reſoloni. Denotaf etiā humoreꝫ nō multū recedere a nā ſanguinis:cū ſanguis tendat ad nigriciē:iō ſecure pōt flōmia fieri. Sanguine vō exiſtente albo ⁊ ſubtili cū denotef paucitas ſanguinis ⁊ ſpūum ⁊ corpus aptū reſolutioni:timor eſt in euādo ipm ne debilitas nimia corpori cōiungatur.

B

❡ A minutione ꝑterea tibi cauere debes ſuꝑ cibi repletionē ne māꝫ nō maturā ad venas trahas loco ei⁹ qd̄ ab eis euacuaſti.

❡ Nūc Aui. ponit aliū caſū. dicēs ꝙ tu debes tibi cauere ne fiat flōmia ſtō exiſte repleto cibo ne māam indigeſtā trahas ad venas. Ad itellectū ꝑtis dubitaf. Qō. XII.

F

Utrum ſtomacho repleto cibo flōmia facta mā indigeſta trahaf ad venas. ❡ Qr non vr. qr nulla eſt cā talis attractionis. g̃ ⁊c. Conſequentia nota ⁊ antecedens pꝫ. Nā primo inanitio venarū nō eſt cā attractionis:cū vene eſſent ante hoc magis plene debito. Nō eni virtus eſt talis attractiōis cā:cū virtus nō indigeat recōpenſa:ſanguine exiſtente ampliori debito non etiā rōne vacui cū adhuc ſtet repletio debita venaruꝫ. ❡ Scdo arguif ſic. Corpore habēte taleꝫ repletionem ſanguinis quāta eſt cū fit flōmia ſi repleaf cibo nō trahitur mā indigeſta. g̃ ⁊c. Ans eſt ꝯceſſum cōiter. Tenet ꝯña cū ſtet vtrobiqꝫ repletio cōſimilis. ❡ Tertio ſic. in famelico cibo repleto nō trahif mā indigeſta. g̃ ⁊c. Antecedens videf notū ſatis:⁊ tenet ꝯſequentia:qr cum ſit inanitio maior dꝫ etiā fieri attractio. ❡ Ultimo arguif

G

ſic. Si dictū Aui. eſſet verū ſequeref ꝙ nullū corp⁹ poſſet vere reſumi:ꝯſequēs eſt ꝯtra dicta auctoꝝ. Et arguif ꝯſequentia:qr aſſumpto cibo virtus membroꝝ inanita partem indigeſtā attraheret. ❡ Ad oppoſitā parteꝫ eſt Auic. in caſū. ꝑſenti. ❡ Pro dubio primo ꝑmitto ꝙ notanter dictuꝫ eſt ſuper repletionem cibi ⁊ nō aſſumpto cibo:qr ſtōcho repleto cibo:ſtōcho q̄ſi poſt repletioneꝫ faſtidito. mēbra meli⁹ ꝯſūt idigeſtā attrahere māam:ſed exiſte cibo pauco in ſtōcho aut tpe pauce q̄titatis reddif ſtōchus auarus in detinendo cibū:iō mēbra nō ꝯſūt ſic attrahere māam idigeſtā. Itē ꝯceſſuꝫ eſt fieri flōmiā cibo exiſte in ſtōcho:vt ſteri⁹ dicef. 2⁹ ꝑmitto attractioneꝫ fieri a virtute a calido ⁊ a vacuo. 3⁹ ꝑmitto ꝙ q̄titūcūqꝫ peccās educaf mā ēt inuās educif:⁊ ꝯueniens ſiue

H

peccet ſm q̄titateꝫ ſiue ſm quale. ❡ Eſt etiā ſupponendū ꝙ ſi in aliq̄ ꝯcauo teneaf aliqd liqdū q̄titūcūqꝫ ſit plenū euāta aliqua parte extrema quaſi totus liquor ponitur in motu vt notū eſt. ❡ Quib⁹ ſuppoſitis ponaf concluſio reſpōſalis. Qr ſtante repletiōe ſtōchi nō eſt fienda flōmia ne agitef mā exñs in ſtōcho ⁊ corrumpaf ne etiā rōne vacui ꝑ exitū ſanguinis attrahaf mā cibalis indigeſta. Iſto ꝯcluſo pꝫ rñſio ad p^m obm. ❡ Ad ſcdm de famelico dōmꝙ cibo aſſumpto tpe famis:qr ſtōch⁹ eſt valde auarus in detinendo:membra nō attrahūt cibū indigeſtū. Et ſi ponaf ſtōchi repletio:nō eſt incōueniens ad membra indigeſtā duci māam. ❡ Ad vltimuꝫ negaf cōſequentia. Ad pānctū dico ꝙ corpora cōualeſcentia ſi ſumant debite cibuꝫ ſtomacho exiſtente cupido in detinendo ipſam membrū nō attraheret materiā indigeſtam. ſi vō fiat repletio ſtomachi:nō eſt inconueniens tunc trahi materiam indigeſtam.

[Marginal note at A:] au⁹ frig⁹ corpa ꝑturbāt:ianti foiaſ penetrat reſolutiōe vīm ſua ſi caloris vias ꝯſtrigēs ⁊ hūores comprimēs regulr nō cōpetit flōmia:quare ⁊c.

[Marginal note at D:] Dicitur ꝙ in venis nōnulr macroꝝ ſepe ſanguis ſuperabundat:⁊ eſt copioſior q̄ in venis pinguiū vt experiētia notat in porco macro et aliis qñ accidit ⁊ huī⁹ cā pōt eē vl qr fortitudo caloris innati ſufficit digerere magnā cibi q̄titateꝫ: ⁊ ſi macritas⁹ ⁊ humiditas fuerit a leui cā nō cholerica:hīs ſāguis ī venis multiplicabit:vl qr defēdo membroꝝ ſiccitas ꝓhibet ex ſāguine ꝯſum vaiſi ⁊ ſubſcari membris macris. manet ꝙ in venis:⁊ vl occultaf vl ſuꝑ abūdat vl vias oppilat ꝑ duritudinē ꝑ flōmiā:nō obſtante macie mani me vō hā tendunt ⁊ ſgroſſantur. quare ⁊c.

I ❡ Et oꝫ ēt vt tibi caueas ab ea ĩ repletiõe sto
machi ꝛ ĩtestinoꝝ facta ex fece iā ꝯsecuta ꝛ
ꝓpiqua: imo in eā euāndo stude. ꝛ illō qdē
qō est ĩ stō aut corā eo vomitu: ꝛ qō ĩ ĩtesti
nis ĩferioribus quo poteris ꝛ si nō alio saltē
clysteri. ❡ Caue ꝑterea tibi ne fastidiū flō
mes: sꝫ ꝓlōga ipꝫ ad h̄ vt eiꝰ fastidiū digera
tur. ❡ Et tibi ēt caue ne subtilitatē sensus o
ris stōchi hn̄tē aut ipsiꝰ debilitatē flōmes ꝛ
ĩfelicē ex gn̄one cholere rubee ĩ ipō: hꝰ nāqꝫ
sibi cauere dꝫ: a nimia quoqꝫ audacia in mi
nuēdo sibi cauere dꝫ ꝛ ꝓprie cū est ieiunus.
❡ Sēsus v̄o subtilitatē oris stōchi hn̄tē di
K gnosces ꝓpterea ꝙ mordicatiua traĳcere ei
nocet. ❡ Et hn̄tē oris stōchi debilitatē cog
sces ex desiderĳ ipsiꝰ debilitate ꝛ doloribus
oris stōchi. ❡ Et hn̄tē os stōchi aptū rece
ptiõi cholere rubee in quo ipsa multū gn̄atᷣ
dignosces ex ꝑseuerātia nausee ipsiꝰ ꝛ ꝓpte
rea ꝙ cholerā q̄qꝫ hora vomit ꝛ ex oris ipsi
us amaritudine. Istis nāqꝫ cuꝫ flōmati fue
rint oris stōchi ꝯseruatiõe nō ꝑmissa accidet
inde timor magnus: ꝛ q̄nqꝫ moriunᷣ inde.

❡ Nūc Aui. pōst can̄. aliū repetendo ꝑtactū dicēs ꝙ stā
te repletiõe stōchi ex cibo. ēt stāte fece ꝯsueta. l. antiq̄: aut
ēt de nouo facta ex cibo tibi caue a flōmia: imo remoue
prīo fecē ꝛ repletionē stōchi. Repletionē stōchi vomi
tu: aut qō est corā ipō. Cōtētū aūt in ĩtestinis ĩferioribꝰ si
nō cū alio poteris euare eūa saltē cū clysteri. Dicᷣ zᵒ ꝙ
cauere debes ne eĳces habentē fastidiū: sꝫ expecta ad fa
ciēdū flōmiā vsquequo mā faciēs fastidiū digeratᷣ. Ca
ue ēt ne flōmes habētē os stōchi sensibile aut dbile. Et
ēt nō flōmes ĩfelicē ꝛ ꝓprie ieiunū ꝓp gn̄onē cholere:
aut ꝓp p̄ntiā cholere rubee in stō: quā sensibilitatē oris
stōi cognosces: qꝛ si ille comedit aut bibit mordicatiua
nocēt sibi. Debilitatē v̄o stōi cōprehēdes ex dolore oris
stōi: ꝛ deiectiõe appetitꝰ supple frequēter ꝯtīgētibꝰ. Itē
aptos receptiõi cholere: aut multiplicatiõi cogsces ex ꝑ
seuerāte nausea: ꝛ qꝛ q̄lꝫ hora vomit cholerā: ꝛ qꝛ hꝫ os
amax. In qbꝰ corpibꝰ hn̄tibꝰ tale os stōi nō ꝑmissa pre
seruatione si fiat flōmia accidit ex ipsa timor magnus: ꝛ
q̄nqꝫ moriunᷣ īde. ❡ Pro intellectu partiū nota ꝙ fece
existēte noua vel antiq̄ in ĩtestinis euandū est an̄ flōmiā:
ne mēbra inanita trahātᷣ māꝫ fecalem vsus se. ❡ Scd̄o
nota ꝙ hec lr̄a aut corā eo pōt dupl̄r exponi notādo ꝙ
per repletionē ĩtelligere possumꝰ repletionē aut a cibo
factā aut ex hūoribꝰ: quocūqꝫ sit p̄ est euandū ne mā in
digesta trahatᷣ ad venas. Intelligit ḡ per id qō est in stō
humores in poris stōi existētes: ꝑ illud aūt qō est corā eo
ĩtelligit cibū q nō ĩgressus est sūbam stōi: sꝫ adheret stōi:
iō dr̄ corā eo: aut ꝑ illud qō est in stō ĩtelligit illō qō est
in fundo stōchi: ꝛ ꝑ illud qō est corā eo ĩtelligit exn̄s in
ore stōi. ❡ Tertio nō ꝙ illō qō ē in stō ē vomitu euan
dū tāq̄ citiori ꝛ faciliori euōne. Illud .n. qō est in intesti
nis ĩferioribꝰ de fece antiq̄ aut noua: est saltē euandum
clysteri aut laxatiuo. Et vbi mā existe in superioribꝰ nō
ꝯferēt clystere: est pharmacū sumēdū ꝑ os. Qō. XIII.

Dubitatur an in hn̄te fastidiū: sit expectādum quousqꝫ digeratᷣ fastidiū: ❡ Ad ꝑtē

L Hic egritudi
nē seu hic cho
lere effusionē
stō cōmemora
uit nob̄ Auer.
tertio colliget
capl̄o. 22. eā di
xit. Mala com
plexio cala mā
lis sit ab hūoribꝰ
hꝰ chollicis ꝛc.
Chola aūt ge
nita ĩ stō ab il
la q̄ sibi ĩfūditᷣ
discernitᷣ ex ip
siꝰ colore: vt vult
Gal. 2. de cōple
xionibꝰ. c. 18. ꝭ
illo. Cū ĩ alica
sua stō gn̄atᷣ
cholera ꝛc. le
ge ibi.

M

negatiuā arguitᷣ sic. Flōmia remouet fastidiū: ḡ non est
expectādū. ꝯn̄a nō ꝛ an̄s colligitᷣ 12ᵒ tertĳ. c. de cura vo
mitꝰ. Colligitᷣ ēt zᵒ p̄mi. ca. de signis replōnis. ❡ Scd̄o
N arguitᷣ sic. Fastidiū pōt eē ex mā sanguinea replēte in q̄
nō expectatᷣ digōe: igitᷣ ꝛc. Cōsequētia nota: ꝛ an̄s decla
tū est. ❡ Tertio sic. Existēte fastidio necīa est flōmia: ḡ
ipsaꝫ ꝓlōgare est malū. An̄s sumitᷣ ex can̄. Cōsequentia
tꝫ: qꝛ si dimittatᷣ flōmia grāde sequitᷣ nocumētū: vt pu
trefactio. ❡ Ad partem opposita est Auic. in can̄. p̄n̄ti.
❡ Pro dubio omittendo multa v̄ba expositoꝝ nota p̄
ꝙ ꝑ fastidiū intelligit Aui. abolitionē ꝛ ꝓstrationē ap
petitꝰ ꝯtingētē ex hūoribꝰ crudis flegmaticis reducibi
libꝰ ad benignū: aut ĩtelligit repletionē ex cibo ꝯtingētē
q est aptus digeri ꝛ in bonū ꝯuerti chilū. Nō aūt intelli
git repletionē venaꝝ ꝛ stōchi ex quocūqꝫ hūore ꝯtingē
teꝫ. ❡ Pro hoc dubio sit p̄ria ꝓ. Qꝛ nunq̄ flōmetᷣ fasti
diēs corpꝰ: imo flōmia dimittatᷣ donec fastidiū digera
tur: qꝛ si fiat flōmia mā cruda ꝛ indigesta trahetᷣ ad ve
nas ꝛ ad inanita mēbra: ꝛ vn̄ grāde sequitᷣ nocumentum.
O ❡ Scd̄a ꝓ. Aliq̄n coacte opꝫ nos fastidiētū euare. Pꝫ ꝓ:
vt euitetᷣ magnū nocumētū: vt in ꝑcussionibꝰ aut casu ꝛ
silibꝰ. ❡ Istis ꝯclusis pꝫ r̄nsio ad obiecta: qꝛ fastidium
illud est ꝓueniēs ex repletiõe sanguinea. de qua nō intē
dit in p̄nti remouere ꝑ flōmiā. ❡ Scd̄o notādū ꝙ per
subtilitatē oris stōchi habemus intelligere acuitatē sen
sus stōchi ꝯtingētē eo ꝙ os stōchi est valde discoopertū:
vn̄ ex q̄lꝫ leui cā sentit: aut ꝯtingentē ex calida cōplōne
spūuꝫ. Est eni notū sensatiorē a frido fieri magis hebe
tē: a calido v̄o fieri acutiorē: vn̄ os stōchi appellatᷣ val
de sensibile nō ꝙ optimū habeat iudicium in sentiēdo:
seu qꝛ optime mediante ipso iudicetᷣ de q̄litate tāgibili:
sed qꝛ a q̄libet leui cā patiᷣ ꝛ tristatᷣ. ❡ Ulterius notan
dū ꝙ ꝑ debilitatē stōchi ĩtelligere debemꝰ debilitatem
appetitiue v̄tutis ꝯtingentē ex lassitate aut raritate tex
P ture. ❡ Ulteriꝰ nō ꝙ ille appellatᷣ ĩfelix ad cuiꝰ stōchū
ꝯtinuo multa est apta cholera fluere: qꝛ talis est in dolo
re ꝯtinuo: ꝛ cōtinua afflictione. ❡ Nota ēt ꝙ subtilitas
sensus oris stōchi cōprehēditᷣ ex assūptiõe mordicātiū
leuiū q̄ alteri stō nō ĩferūt nocumētū. Item cōprehēditᷣ
debilitas stōchi ex doloribꝰ ꝛ debilitate appetitus circa
ipꝫ. Hec eni oīa denotāt debilitatē v̄tutis ꝛ impotentiā.
Itē aptꝰ ad recipiēdū cholaꝫ cōprehēditᷣ: qꝛ ꝓp fastidiē
tē cholerā nausea ꝑseuerat: ꝛ qꝛ etiā appeat os amarū: ꝛ
q̄si oī hora pellit cholerā. ❡ Ulterius notādū ꝙ nisi ꝑ
mittatᷣ hoꝝ corpoꝝ ꝑseruatio magnus timor est: qꝛ nisi
debilitantᷣ ꝙ īde aliq̄n mors seqᷣ ꝛ magnū nocumētū.
❡ Subtilitatē v̄o sensus hn̄ti ꝛ dbilitatē hu
celle mīdi panis ĩ rob acetoso bonū habēte
odorē ĩfuse sunt dāde. Et si fuerit debilitas
Q cōplōnis fride sint ĩicte ĩ aliquo qō sit sicut
aq̄ cū zuccharo cum alcfeniati aut in syrupo
mente muscato aut in mīua muscata: postea
miuatᷣ. ❡ Aptitudinē v̄o gn̄onis chole hn̄s
ē mūdādus dādo ĩ potu ei mltitudinē aq̄ ca
lidē cū syrupo acetoso: postea dātᷣ ei huccelle
pāis ad māducādū: deīde fiat vt parūꝑ qe
scat: postea miuatᷣ. ❡ Prepādū ꝑterea ē vt
qō ex bono sāguie resolutū fuerit restauretᷣ
si fuerit forē cū assatura carnis q̄ sit sup pru
nas: qm̄ si digeritᷣ nutrit multū ꝛ bn̄: verūtn̄
oꝫ vt sit pauca: qm̄ stōus ꝓp flōmiā ē debilᷣ.
❡ Nūc Auic.

O De hac subtili
tate siue sensi
bilitate nimia
oris stōi meminit
Gal. 4. de
accīdi ꝛ morbo
c. 12. ꝭ illo. Ex
mēbris nullūqꝫ
sūt hꝫ sensū ꝛc.
De debilitate
dīt Aui. 13. ter
tĳ. tract. 1. c. 4.
& dbilitate sto
machi qō inci
pit. debilitas
stō ē nō despō
sio ꝛc.

A ¶ Nūc Auic. docet succurrere nocumētis istoꝝ. Et ꝑmo docet succurrere subtilitati sensus oris stōi. 2° docet suc currere aptitudini gnōnis cholere. 3° pōit can. obstādū post flōmiā ibi 2° [Aptitudinē vō.]ibi 3° [Preparādū ꝑterea.] ¶ De ꝑma dicit ꝙ būi subtilitatez sensus oris stōi ꝛ ei' debilitatē ꝯferūt bucelle panis mūdi infuse in rob hūte saporē acetosum ꝛ bonū odorē. Et si debilitas sit pp cōplonē frigidā sint ille bucelle itincte in aq̄ cum zucchero ꝛ alcfeniati: aut in syrupo de mētba muscato: aut in miua muscata: postea vō minuat. ¶ Dicit 2° ꝙ hūs aptitudinē ad gnāndū ꝛ recipiēdū cholerā mūdan dus est potādo multā aquā calidā cum syrupo acetoso: deinde denī sibi bucelle panis ad comedēdū: postea ge scat ꝛ minuat. ¶ Dicit 3° ꝙ ꝑparādū est vt illō qd per flōmiā resolutū est bono sangule restaurerī si flōmat' sit fortis cuz carne assata supra prunas. nā si digerif nutrit būi ꝛ multū. sit tñ q̄ntitas pauca: qꝛ stōch' est fact' debi lis pp flōmiā. ¶ Circa ptē aliq̄ sūt notāda. ꝑ ꝙ p bucel

B las itelligit pua frusta panis. Per panē vō mūdū: itelli git panē factū ex bona ꝛ mūda farina nō furfuratuz. Et p in h casu ꝯuenit bucella ꝛ nō magna q̄ntitas panis ne stōch' ipleat ꝛ cib' trāseat ad mēbra idigest'. Opz ēt ꝙ panis sit mūdus: qꝛ stōchus magis in isto delectat ꝛ ci bus in stō maiorē ħbet morā. nam furfur abstergēdo ꝛ mordēdo aliq̄lē hz virtutez secessiuā. Per rob vō hēmus itelligere succū talr inspissatū vt valeat ꝯseruari: ꝙ rob est acetosūz ex q est factū ex re acetosa: vt agresta ama rilis ꝛ silib'. Sit tñ acetosūz nō ꝯiūctū acuitati pungiti ue q̄le ē acetū vini: sz sit acetosūz ꝯiunctū stipticitati aut

C ponticitati q̄le est agresta ꝛ nespula ꝛ silia: ꝛ ꝯfert h rob corrugādo os stōi ꝛ ꝯfortādo. Notāter ēt dz eē factū ex re boni odoris: qꝛ factū ex re de seipsa odorifera sic sunt poma sylucstria ꝛ similia: aut qꝛ i tali rob sit posita res odorifera vt aq̄ rof. ¶ Ulteri' nō ꝙ cōplone existēte fri gida notāter ꝯuenit aq̄ in q sit positū zuccharū aut in q ponanī alcfeniati. i. aliq̄ odorifera calia ꝯfortatiua dige stionis que di a Mes. alefanginariō aliq̄ pille dicunt a Mes. alefangie. Das aūt spēs possum' videre a Mes. in descriptiōe pillaꝝ. Et syrup' de mētba muscat' ꝯueit. nā ꝑmo p mētbā hz ꝯfortare stōm: p muscū ēt calīn aro maticū idē opat. Miua vō nō ē aliō q̄ syrupus fact' ex aq̄ ꝛ zuccharo ꝛ succo alicui' fruct'. vn̄ miua cydonioꝝ nō est aliud q̄ syrup' cydonioꝝ. Miua aūt cydonioꝝ ē duplex. nā q̄dā est simplex in q nō sūt posite aliq̄ spēs que di miua sine spēb'. Alia aūt est cōposita cū spēb' ꝛ di miua cū spēb'. Per miuā aūt muscatā intelligim' sy rupū cydonioꝝ cū spēb' q miua calefaciēdo stōm p aro matica ꝯfortatiua iuuat. ¶ Ulterius pz ꝙ multa aqua

D calida cū syrupo acetoso potata ꝯfert i apto gnōni cho lere. Nā ꝑ lauat ꝛ ducit iferius cholerā a stō: ꝛ p syrupū ifrīdātē. f. acetosūz corrigit maliciā cholere ꝛ inspissat ꝛ ipsaz exitui ꝑparat. Itē vigorat aliqualr stōm. Mūdi ficato vō stō denī bucelle panis ad comedendū: supple ēt isuse in aliquo acetoso hūte bonū odorē vt magis vi goret stōm: vt nō recipiat nouā cholerā: deide gescat vt cib' meli' tāgat a stō. ¶ Ulteri' nota ꝙ cū flōmia non eūet eligēdo: cum ēt in sanguie ꝯtineat multa spumosa subāt q̄lz flōmia bonū sāguinē ꝛ subaz spumosaz eua cuās hz debilitare virtutē: q̄nā debilitatē possum' remo uere exhibēdo bonū cibū: ꝛ sic restaurando deperditū. ¶ Ulteri' notādū ꝙ p assaturā carnis nō itelligit assa tura q di carbonella: qꝛ carnes illo mō assate nō debite ꝛ temperate assant: qꝛ cū prune attingant valde partes carnis: ille ptes multū assant nō coctis itermedijs. Sz itelligit assaturaz que fit carnib' positis in veru: ꝛ moto

[Margin note:] Rasa ei sto al mā fcēo capi tulo q dicit carnis ex ani fi cte itelligit assatura q fit i- mediate super prunas ꝛ nō in

E veru circūquaq. Talis enī est ꝯueniēs modus assandi. nā applicato igne debite: ꝯueniēter coquunī partes inte riores ꝛ extreme. idē talis modus assandi dz eē paulati mus ꝛ nō cito. Et talis caro ꝯuenit rōne multoꝝ. Pꝛio. qꝛ ipsa est būida multa būiditate nāli iclusa būiditate i medio pp caliditatē circūstātē: ꝛ p ꝯñs būiditatē intrin sec' claudētē. Itē gr̄a assatiōis ipsa pticipat virtute stipti ca corrugāte ꝛ ꝯfortāte stōm. Itē si būi digerat multūz nutrit cū sit expurgata a supfluitatib' per assationē. Et cū multū hēat de būido substātifico multū pōt nutrire. Item bonū exhibet nutrimentū tanq̄ bene purgata a superfluitatib'. ꝛ notāter est dictū si bene digerat. quia ipsa per assationē fit vt sit inobediēs digestioni. Et per ꝯñs vt in lr̄a ponif solūz forti exhibenda sunt corpori. que debent exhiberi in pauca quātitate: qꝛ stomachus debilitatus est per flebotbomiam.

[Margin note:] veru. Nā dicit ibi caro si pu nas assata mul tū nutrit corp' nāqz corrobo rat: neqz velo cit nutrit h ēt cis g multū san guis flueri per pessā sit ꝯferti ꝛ in lege vite rius ꝯcorda. ꝙ facilius ꝛc.

¶ Amplius vene q̄nqz flōmanī ꝑpterea vt fluxus sanguis ex narib' ꝛ matrice ꝛ ano ꝛ

F pectore ꝓhibeatur: aut ex alijs exituris: iō vt sanguis ad id qd a pte illa est diuersuz ꝑtra bat: ꝛ hoc qdē medicamē ē forte i inuādo. Opz vō vt flōm' sit vebemēter strictus ꝛ sint vices multe q nō sint in vna die nisi ma gne necessitatis cā fuerit: sz in die post diē: ꝛ qcūqz vice minoratio fiat q̄ntū pōle fuerit: ꝛ ad sūmū melius est vt flōmie vices sint mul te q̄ vt ipsius q̄ntitas sit multa. ¶ Et flōmia

I qdē cū nō est necessaria cholerā rubeā ebul lire facit: ꝛ postea aduenit lingue siccitas ꝛ

G que sibi sunt similia: est igit ei succurrenduz cum aqua ordei ꝛ zucchero.

¶ Nūc ponit can. aliū dicens ꝙ q̄nqz flōmanī vene vt ꝓhibeaī ꝛ remoueaī fluxus ex narib' aut matrice aut ano: vel ēt pectore aut pulmone: vl' vt retineaī ex alijs exituris. i. ex alijs ptib' p q̄s exit ad h vt sanguis diuer tat a pte: supple p quā exit ad aliā ptē diuersaz. Subdit ꝙ talis flōmia diuersa est forte medicamen in inuādo. Subdit vlteri' ꝙ necesse ē flōmū eē valde strictuz: ꝛ ꝙ vices flōmie sint multe q nō fiāt in vno die: imo die p' diē nisi sit magna necessitas minorādo q̄lz vice flōmiā ſm qd pōle est. Et in sūma melius est vices flōmie esse multas q̄ supple ei' q̄ntitatē supple in vna vice eē mul tā. ¶ Ultio ponit can. 2m dicēs ꝙ cū flōmia fit q̄n non

H est nec̄ia facit ebullire cholerā. vn̄ ꝯseqī siccitas lingue ꝛ alia ꝯsilia: cui succurrēdū est cū aq̄ ordei ꝛ zucchero. ¶ Pro pte ꝑ notādū ꝙ ex pte ꝯcipiī pꝛio flōmiā non fieri gr̄a euōnis sz gr̄a diuersionis. vt pz in casib' nume ratis i pte. in qb' opz foramē eē strictū vt modicū euācī de sanguine. q̄uis oporteat aliq̄n vices esse multas. vt faciam' sufficiētē diuersionē ꝛ nō subito mltā diuersio nē. Hoc aūt foramē sit strictū cū intēdim' facere scdam aptionē ꝛ poterim' tenere foramē aptū ponendo supra foramē aliqd salis aut aliqd olei. ¶ Ulterius nō ꝙ me lius est vices eē multas q̄ q̄ntitatē eē multā: qꝛ tpe inter medio virt' pt ꝯfortari p cibū aut aliā rē. Que vices nō sunt fiende in vno die nisi pp magnā nec̄citatē: qꝛ iminet magnū piculū de nimio fluxu. q̄re ꝛc.

Qō. XIIII.

Dubitatur vtrū flōmia cū nō ē nec̄ia faciat ꝛc. ¶ Negatiue arguiī sic. Flōmia cū nō est nec̄ia aliq̄n ꝯfert. igiī ꝛc. Cōsequentia nota. An tecedens patuit superius. ¶ Secūdo flōmia nō neces

I fa͂ria pōt pducere ad eradicationem humoꝝ frigidoꝝ. ergo ⁊c. Cōſequētia nota ⁊ añs patuit ſupra. ¶ Ad oppoᵐ eſt. A. in lr̃a. ¶ Pro dubio nō q hic p flōmiā nō necīā ītelligi pōt nullaten⁹ iuuatiua īmo dānoſaz. ſuperi⁹ aūt intellexit p nō necīaz eā q̄ nō fuit necīa ex pte morbi pn̄cipalr̄ in q̄ fit. ¶ 2° pmittēdū q p corp⁹ in q̄ fit flōmia nō necīa itelligit. A. corp⁹ pfecte ſanū. De corpe aūt alio lapſo nō itelligit Aui. q̄uis in aliquo ps ɔtineat veritatez. ¶ Sit igit pma ɔclo hec: flōmia nō neceſſaria fcā in corpe pfecte ſano facit ebullire cholerā. Hec ɔclo fit p lr̃a: ⁊ pz p tanto: qꝛ euāatur ſanguis ⁊ bonū hūidū: vn̄ calidū per agitationē ⁊ motū: ⁊ pp exiccationē fit potentius ſupra humidū: vn̄ cholerā tanq̄ humorē calidiorē ebullire ɔtingit. Calidū eni vt itenſuz ⁊ igniū ducit ſanguinē ad nām cholere. ¶ Scða ɔ flōmia nō neceſſaria facta in corpe cholerico facit ebullire ſanguinez. Patet ex dictis in notatis: pz ſolo ad obta. ¶ Nota ēt q notāter aduenit ſiccitas lingue: qꝛ lingua eſt membrū molle

K ad qđ determinant actiōes ⁊ ipreſſiōes ſpūaliū: ſpūalia aūt ſunt calefacta ⁊ ſtōchus: q̄re exiccat lingua. Itez notat ſiccitas cū ſit organū guſtus: ſicut etiā notamus ⁊ attendimus multū ad ſtōm tanq̄ ad lebetē toti⁹: pp cui⁹ leſionem ɔtingit totum valde ledi. Qō. XV.

Dubitatur vtꝝ poſt flōmiā cōpetat caro aſſata aut elixata. ¶ Argnit q elixata. nā caro elixata eſt facilioris digōnis q̄ caro aſſata. ergo ⁊c. Cōſequentia nō p tāto qꝛ cū vtus digeſtiua ſtōi ſit debilitata p flō mīā: id qđ eſt facilioris digōnis cōuenire vr̄. Añs vr̄ eſſe notū qꝛ hūidiora ⁊ molliora facili⁹ nutriūt. ¶ Scðo argnit ſic: caro elixata eſt humidior ⁊ mollioꝝ aſſata. ergo ⁊c. Cōſequentia nō vt ſupra: ⁊ añs. f. q ſit mollior ⁊ hūidior: pz p expiētiā ⁊c. ¶ Ad oppoſitū eſt Aui.

L ¶ Pro miſſione ad dubiū pmittēdū q aſſata ſunt humidiora elixatis hūiditate nāli ⁊ ſubſtātifica calido aſſante corrugāte ⁊ ɔſtringente poros exteriores vt humidū nāle ad exteriora nō trāſeat ſed recludat. Elixa aūt p caliditatē elixātem: q̄uis eaꝝ humidū aqueū magis penetret: diſſoluta tñ in brodio humido nāli aſſatis remanēt ſicciora ſiccitate vt ſic dicā nāli: aūt meli⁹ p ſuatione hūidi nālis. Unde ſi elixū nōbili tpe retineat vt humidū aqueū ab eo recedat: apparebit ſatis notabilr̄ ſiccū. ¶ Iſto pmiſſo omittēdo multa expoſitoꝝ verba ponā iſtā ɔnē. Elixata ſūt facilioris digōnis aſſatis ceteris paribus. Pz ɔ qꝛ per caliditatē aſſantē aſſata reddunt dura ad digerendū: vbi elixata per caliditatē elixantē reddunt molliora ⁊ digeſtibiliora. ¶ Ex iſta infert ſcða q vbi ſit notabilr̄ debilitas digeſtiua cōpetūt elixata ⁊ nō

M aſſata. Pz ɔ p ſuppoſitionē. ¶ 3ᵃ ɔ eſt: aſſatū digeſtuz ɔuenięter eſt amplioris nutrimēti ⁊ melioris elixo. Cōcluſio hec pt colligi ex textu. ¶ Et pſuadet qꝛ plus de hūido nutrimētali ⁊ ſubſtātifico hz aſſatū q̄ elixū. ergo ⁊c. Itē cū hūidū ſit nālius eſt meli⁹ l digerēdo. ¶ Ex dcis ſſero ɔnez p Aui. q aſſatura carnis vtute extāte forti p recuperādo ſanguinē bonū ɔueniēs eſt. Pz ex dictis cū multū nutriat ſi ſit bene digeſta. ¶ Iſtis cōcluſis dōm ad obm negādo ɔñā. Nā in caſu illo nō ſunt eligenda ea que ſunt citioris digōnis ⁊ melioris: ſed que ſunt cite ſatis digōnis ⁊ multū exhibēt nutrimētū ⁊ bonū.

¶ Qui aūt ſecūdare voluerit ⁊ nō acciderit ex pria minutione malitia paralyſis aut q ſit ſibi ſile: venā manus in lōgitudine flōmare dz: pptea vt iuncture motio ipſi⁹ phibeat cōſolidationē ⁊ vt amplificet. Qꝫ ſi cū h timor affuerit q cito ɔſolidet: ſupponat ipſi pān⁹ oleo cū pauco ſale infuſus ⁊ deſuper liget. N

¶ Et ſi flōmus ēt oleo inunct⁹ fuerit cū fiet flōmia: phibebit ɔſolidationis velocitatem ⁊ minuet dolor. Et h qdē ē vt ſup ipm oleū aut ſibi ſile leuiter inungat: aut ipſe in oleo mittat: poſtea cum panno exiccet. ¶ Inter flōmiā quoqz ⁊ ſecundationē dormire flōmie ɔſolidationem feſtinare facit.

¶ In pcedētib⁹ Aui. tetigit nocumēta flōmie incōuenienter facte: nūc ponit cāl. circa ſecūdationē flōmie dicens q volens ſecūdare. i. duas facere flōmias: ſi ex pᵃ facta nō ɔtingit paralyſis aut ſibi ſile dz facere ſcindendo venā manus ſm longū vt mot⁹ iuncture phibeat ɔſolidationē poſt amplificet vulnus. Et ſi hoc facto timeat cita ɔſolidatio: ſupponat foramini pān⁹ ifuſus oleo cuz pauco ſale ⁊ liget ſup foramē. Et ſi flōmus inūgat oleo dū ſit flōmia phibet citā ɔſolidationē ⁊ minor erit dolor: poſtea flōmus exiccet cū pāno. Dicit vlteri⁹ q dor-

O mire inter primā ⁊ ſcðam flōmiā facit ɔſolidationē eſſe citiorē. ¶ Pro pte. p nota q p paralyſim itelligere poſſumus q̄cūq corporis laſſitatē ⁊ ad motiones ipotentiā ⁊ ſyncopim: hoc mō paralyſim eſſe credim⁹: qꝛ tunc eſt corp⁹ ac ſi vere foret mollificatū. Si ergo qs vult facere ſcðam flōmiā ⁊ non ɔtigerit ex pma talis laſſitas aut debilitas virtutis: tūc ſiendum eſt vt in parte ponit. Si vo ɔtigiſſet debilitas virtutis: tūc debemus conari vt foramē cito ɔſolidet ne eius ſequat debilitas maior. 2° p paralyſim itelligere poſſum⁹ mollificationez totius: aut ptis ɔtingētē ex puncatura nerui ex pma flōmia aut ſibi ſilem: qꝛ leſionē neruoꝝ ex tali pūcatura ɔtingentē: qualis leſio eſt ſpaſm⁹ vel ɔſilē que ps verificat: vt dcm̄ eſt. ¶ Itē nō q notāter dcm̄ eſt de vena man⁹ q̄ſi ſcindat ſz lōgū pp vl ppe iūcturā maxie eſt apta aperiri: itelligēdo p manū illud qđ eſt a cubito vſq ad extrema digitoꝝ. Nā ſi ſcidat vena brachij ſm lōgū notū ē q in retractione brachij aperit foramē ⁊ phibet cita ɔſolidatio. ¶ Ulteri⁹ notādū q oleū cadēs iter extrema vene inciſe phibet cōſolidationē cū ps nō poſſit debite vniri parti. vn̄ cū querim⁹ citā ɔſolidationē: vidēdū eſt ne oli qd cadat iter labia vulneris: vt pz 3° techni. Uiſcoſa tñ ſumpta interi⁹ ⁊ trāſmutata in ſanguinē viſcoſum iuuāt ad ɔſolidationē. Sed applicata exteri⁹ ponēdo ea inter labia ɔſolidāda phibēt ɔſolidationē citā. Sed etiā pūgēdo exiccādo totales ptes labioꝝ que debēt ɔſolidari phibet ɔſolidationē. Et notāter dz eſſe pauce q̄ntitatis ne ſua quantitate multa nimis exiccaret ⁊ mordicaret.

Sciās q ſiendū l flōmia accidit palyſis ⁊ q̄ſꝗ ſpaſm⁹ ex pūctura chorde ſeu nerui p flōmiā: alīq accidit alia. ſi ɔtingat vt rumpat cuſpide flōmi ſcīſſura venꝭ arterie: ⁊ ex cōcurſu hūoꝝ ad locū leſūz ⁊ q̄ſꝗ accidit em̄poſima q mālignis ex uelī pcuſſiōe ſeu punctura arterie cum flōmo. Et quodcūqꝫ iſtoꝝ l pa flōmia ɔtigerit ſecūdationē phibebit ne ſi ſiat renouet errorē: q̄re ⁊c. P

¶ Ulterius nota q flōmus dz vngi duabus de cauſis. Nā citi⁹ penetrabit qꝛ factus mollior. ⁊ minorē dolorez inducet. Item dimittens aliqd in foramine de oleo phibet citā ɔſolidationē. Item poſtq̄ flōmus ſterit in oleo dz abſtergi aliqualr̄ ne lubricet pp ſuā magnā humiditatē ⁊ nō debite attingat venā. ¶ Nō q dormire facit ɔſolidationē citā: qꝛ in ſomno fortificant vtutes nāles ⁊ per ɔñs eius operationes: qꝛ ei⁹ ptes ɔſolidāde melius adinuicez applicant in ſomno vbi in vigilia nō pñt illa ɔiūgi inuicē. Etiā in ſomno hūores ⁊ ſpūs retrahunt verſus iteriora: ⁊ nō ita verſus foramē ipm extēdendo. Q

¶ Recordare pterea ei⁹ qđ diximꝰ de eūone in hyeme cū medicina q dies eſt eligēda auſtrina q̄m ſilr̄ in flōmia. ¶ Et ſcire debes q cuz minuūtur melici ⁊ epilepticí ⁊ illi quos minuere opz in nocte i hora dormiēdi: opz

vt ſit

A vt sit angustus.s.flömus iō ne sāguis exitus accidat: ⁊ silr in oib⁹ q secūdatiōe nō idigēt. ℂ Scire quoqȝ debes ꝙ secūdatio ꝭm debilitatis mēsurā ē tardāda. Et si debilitas qdē non affuerit: sit vltia ei⁹ tardatio vna hora. q voluerit eā facere vt sanguis ipsi⁹ trahat̄: sit dies vnus. ℂ Ampli⁹ flōmia transuersa melior est ei q secūdationē vult in eadē. Et illa que est ꝭm latitudinē: ei q vult secūdationeȝ in eadē hora. Et illa que est ꝭm lōgitudineȝ: ei q vult nō vna eē ꝯtent⁹ secūdatione: imo in corde tenet ꝙ eam per multas faciet dies quaqȝ die. ℂ Cūqȝ flōmie dolor maior fuerit: tāto erit eius ꝯsolidatio tardior.

B

ℂ Nūc ponit Aui. aliū can. dicēs ꝙ flo ꝑterea memor dicti de euōne fienda in hyeme ꝙ dies est eligenda australis. ℂ Scdo ponit aliū can. dicēs ꝙ cū flōmant̄ melancholici epileptici ⁊ alij quos flōmare vis in nocte tpe somni opȝ: flōmū esse strictuȝ ne accidat sanguinis exitus mult⁹. Et silr est fiendū in oib⁹ nō egētib⁹ secundatione. ℂ Dicit 3⁹ ꝙ debes scire ꝙ secūdatio est tardanda ꝭm debilitatē virtutis. Et si dbilitas nō affuerit: vltimū tps tardationis sit vna hora. Volēs tn̄ flōmiā facē vt diuertat̄ sanguis tardet secūdationē ad vnū dieȝ. ℂ Dicit penultimo ꝙ trāsuersa flōmia melior est volēti facere secūdationē in eadē hora: ⁊ facta ꝭm lōgū melior est illi q nō ꝯtētat̄ in vna secūdatiōe: imo dȝ mēti facere multas secūdationes multis diebus. ℂ Ultimo dicit ꝙ q̄to dolor est maior dū fit flōmia: tanto ꝯsolidatio erit tardior. ℂ Pro pte nō ꝙ regulr̄ ⁊ electiue flōmia fienda est de die ⁊ mane: qꝛ digō est melius celebrata q̄ȝ nocte vtentibus corporib⁹ cōi regimie. Itē nox est tps deputatū dormitionib⁹ ⁊ nō euōnib⁹ nec motionib⁹. Itē de die hūores sunt magis eliquati ⁊ magis mobiles. ⁊ sic ꝑ flōmiā magis educibiles. Itē minutor meli⁹ pōt cōprehēdere venā flōmādā. ℂ Coacte tn̄ opȝ nos nocte flōmare: ꝓ: mo dū nō hēmus iducias ad expectādū die: vt in synocha islatiua timēdo sanguis putrefactionē si nō fiat cito ꝭm ꝙ fecit Gal. 9⁰ terapē. sicut etiā in squinantia timentes suffocationē: sicut etiā in percussione aut casu timentes aꝑationē: aut etiā hoc facimus ꝓꝓ gētē infirmorum: aut ē ꝓꝓ quietē humoꝝ tpe noctis: sicut est in casu ꝓsenti. Nā ꝑ melācholici. i. hñtes passionē melicā aut maniā aut similia: qꝛ in nocte sunt magis quieti: magis etiam in nocte sūt flōmādi: qꝛ etiā corpora epileptica hñt humores magis cōmotos in die: ⁊ paroxism⁹ est magis apparens adueniēs: iō in nocte pūt meli⁹ flōmari. ℂ Ulterius nota ꝙ flōmus dȝ esse strictus in talib⁹ casib⁹: qꝛ q̄uis hēant grossum sanguinē ꝓꝓ quē opȝ foramē esse amplū tn̄ qꝛ timemus ne ex inordinatis motib⁹ exeat multū de sanguie facimus foramē strictū. ℂ Ulterius nō ꝙ corpora nō egētia secūdatione flōmie de qb⁹ itelligit Aui. sunt corpora debilia in qbus flōmus dȝ esse strictus ne debilitent̄ per exituȝ multi sanguinis. ℂ Ulterius nota ꝙ flōmia notāter est tardāda ꝭm debilitatem virtutis. Cū eni in oī euōne ꝑncipalr̄ intendim⁹ virtuti: nō existēte tn̄ debilitate dȝ tardari vna hora. i. modico tempore. ℂ Ulteri⁹ nō ꝙ volens facere flōmiā grā diuersionis dȝ tardare ꝑ vnū diē. Et hoc ꝯtinet verū maxie si intendimus diuertere ꝓꝓ sedare aliū fluxū sup̄fluentem. naȝ bonū est tardare flōmiā vno die. ℂ Etiā nō ꝙ flōmia

facta ꝭm latū est facilioris ꝯsolidationis iuuante plicatione iuncture ad plicationem ⁊ ꝯsolidationē. Facta vo ex transuerso capiens de lōgo ⁊ lato difficilior est ad cōsolidationem. Ea vo que est ꝭm lōgū difficilioris est cōsolidationis. Quāto vo dolor est maior: tanto difficilior ꝯsolidat̄. Nā quāto dolor est maior: tāto ad locū dolentem currunt humores impedientes ꝯsolidationem. Itē quāto dolor est maior: tāto plus debilitat̄ pars dolens: ⁊ per ꝯñs fit impotentior ad ꝯsolidandum. E

ℂ Multis ꝑterea in secūdatiōe euō syncopi afferet: nisi fuerit postq̄ȝ assature aquā sūpserit. ℂ Inter flōmiā quoqȝ ⁊ scdationē dormire ꝓhibȝ ne sup̄fluitates q̄ exhibunt̄ cū sanguine incedāt: ꝓpterea ꝙ sup̄fluitates in somno ad corꝑis ꝓfundū trahūt̄. ℂ Ex iuuamētis vo secūdatiōis ē ꝙ flōmati v̄tutē cū perfectiōe sue euōnis que est nccīa ꝯseruat. F ℂ Et melior qdē secūdatiōis terminus est vt duobus aut tribus tardetur diebus.

ℂ Nūc ponit aliū can. dicens ꝙ ꝑterea euō in secūdatōe affert syncopim multis nisi facta fuerit secundatio post potū aq̄ assature carnis. ℂ Dicit 2⁹ ꝙ dormire post flōmiā ꝓhibet ne sup̄fluitates euent̄: imo trahunt̄ ad fundū corꝑis. ℂ Dicit 3⁹ ꝙ ex iuuamētis secūdationis est ꝙ ꝯseruat virtuteȝ flōmati ꝑficiendo necessariā euonē: cui⁹ secundationis melior terminus est tardare duobus aut trib⁹ dieb⁹. ℂ Pro pte nō ꝑ notāter dictū esse multisqꝫ hñtibus os stōchi debile aut cholericū ⁊ breuiter flōmatis ꝑ flōmiā multā. ℂ 2⁹ nō ꝙ ꝑ aq̄ȝ carnis assate nō habem⁹ itelligere vnctuositatem q̄ liquat̄ in assatiōe. Illa. n. iducit fastidiū ⁊ ꝓuocat vomitū. Sȝ hēmus itelligere hūiditateȝ substātificā que emanat a carnib⁹ assatis cōpressis carnib⁹. Talis. n. aq̄ ē facilis digōnis ⁊ citissime resumptiōis. De qua aq̄ habem⁹ textū Aui. in de virib⁹ cordis. ℂ Ulterius nō ꝙ dormire iter primā flōmiā ⁊ secūdationeȝ facit vt sup̄fluitates ⁊ humores q erāt moti ꝑ ꝑmā flōmiā ad exteriora trahant̄ ad ꝓfundū corporis. Ex quo pȝ ꝙ ille q vult facere secundationē vt debite euet hūores dȝ cito facere anteq̄ȝ ille dormiat aut ꝑ duas horas aut q̄tuor. Si vo vult facere secūdationem grā diuersionis opȝ ipm plus tardare vt dictū est supra. ℂ Nō ꝙ secūdatio nālis est vt cōplete euet̄ mā v̄tute ꝯseruata. ℂ Nō ꝙ secūdatio dȝ tardari duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: vbi habem⁹ itentionē euare totā māiꝫ ⁊ multū ꝯfortare v̄tutē: vbi aūt vellem⁹ euare totā māiꝫ ⁊ v̄tus ꝯstaret: tūc in eadē die possimus secūdare flōmiā: ⁊ sic nō est ꝯtradictio in dictis Aui. ⁊c̄.

G

H

ℂ Ex dormitione vo flōmie ꝓpinq̄ plerūqȝ accidit ī mēbris ꝯfractio. ℂ Balneatio quoqȝ anteq̄ȝ minutio fiat: plerūqȝ aggrauat minutionē: ꝓpterea ꝙ cutē igrossat ⁊ eā lenificat ⁊ ad labenduȝ aptā efficit nisi flōmādus multā sanguis habuerit grossitiē. ℂ Et opȝ ne flōmat⁹ in se replēdo sit audax: sȝ ꝭm ordinē nutriat̄: ⁊ cibuȝ primitus subtiliet. ℂ Et silr opȝ ne post ipsam exerceret̄: sed declinet ad hoc vt supinus iaceat. ℂ Neqȝ post eam balneo vtatur resolutionē faciente.

ℂ Nunc ponit aliū can. dicens ꝙ ex somno ꝓpinquo flebotomie accidit ꝭm plurimū mēbroꝝ ꝯfractio. ℂ Di

Margin note (B–C): Idē ē vbi est sanguis de pharmacia iuxta sinem quinti ca. ꝙ. illo. Et ille cui in hyeme nocitum fuerit ⁊c̄. ⁊ legas ibi annotationes: ⁊ habebis cāȝ dicti. Cā ē h⁹ qꝛ hic vbi ꝑ etiā i hyeme vene ꝯstricte sūt ⁊ sanguis ꝯpactus a frigore hyemis: ꝓpter sanguis difficiliter effluit vel subtilis exit ⁊ grossus remanet: vētus autē australis sua caliditate et humiditate humores dissoluit et venas relaxat: ꝓpter ⁊c̄. Et scito vlteri⁹ dīē australem solū in hyeme eligendam esse eo ꝙ aliter nō est illicito melius in hyeme sicut ē in aliis tpib⁹: qꝛ hyeme suo vehementi frigore oīa cōstringit ⁊ coartat ⁊ oppꝑimit i que prius erant aufferenda vel diuersio nisi debilitare facit. Horā vo eligēdaȝ i aliis tpib⁹. s. dicit Auic. in isto ca. ꝙ. illo. Horā vo eius electa ē q̄ ē i tpe matutina diei ⁊c̄.

D

I cit z° q̄ balneū an̄ flōmiā s₃ plurimū facit flōmiā esse graue aut difficilē₃: q₂ īgrossat cutē ⁊ lenit ipsam: ⁊ facit ipsa₃ aptā ad labēdū aut lubricādū nisi flōmandus habuerit sanguinē grossu₃. ¶ Dicit penultimo q̄ flōmat⁹ nō sit ausus in replēdo se: imo ordinate nutriat̄ ⁊ nō ex toto subtiliet cibū. Et siłr op₃ ne post flōmiā exerceat̄: imo iaceat ⁊ stet supinus. Itē nō vtat̄ post flōmiā balneo resoluenti. ¶ Pro parte nō q̄ somnus post flōmiā facit ꝯfractionē: p̄ q₂ facta ē agitatio ⁊ sanguis cōmotio. si ḡ fiat somn⁹ ꝯtrahūt̄ hūores cōmoti v̄sus īteriora ⁊ ex tali cōmotiōe ꝯfractio seq̄t̄. Itē in somno spūs ⁊ hūores trahunt̄ ad īteriora: vn̄ exteriora remanent depaupata: vn̄ ex tali retractiōe apparēt mēbra laxata ⁊ fracta. Similr videm⁹ in fatigatis q nō pcipiūt ꝯfractionē ⁊ lassitudinē in die illa s₃ in die sequēti post somnū. Et notāter dictū est plurimū: q₂ maxie hoc ꝯtingit si corpa nō sint valde robusta ⁊ fortia: aut nō sint consueta dormitioni post flōmiā. Quedā eni sunt que nō ledunt̄. ¶ Ulteri⁹ nota q̄ balneū trahēdo supfluitates ad cutē ⁊ replendo poros cutis facit īgrossari cutē ⁊ facit flōmiā esse grauē: vt p₃. Balneū eni ꝯuenit si sāguis sit grossus: ⁊ in illo casu qn̄ fit flōmia est exiccanda cutis ne lubricet. ¶ Ulterius nota q̄ talis post minutionē₃ nō d₃ se replere: p̄ p̄mo q₂ virt⁹ debilitata p̄ flōmiā nō pōt digerere multū cibū. scd̄o q₂ cū mēbra sint inanita si caperet multū cibū stomachus nō eēt auarus in retinēdo ip₃ īō trāsiret indigestus ad mēbra. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ imediate post flōmiā₃ nō d₃ ille exercitari ne addat̄ debilitas debilitati: ne ēt per exercitiū ponant̄ humores in ampliori ebullitione ⁊ motu. Et maxime d₃ stare supinus q₂ stans supra dorsum stat quasi supra fundamentū totius corporis: ⁊ ille est melior situs pro fortificādo virtutē. ¶ Ulterius nō q̄ ille nō d₃ balneari balneo resoluēte quale est balneū aque calide multū in qua ꝯtrahat magnā moram. cā est ne addat̄ debilitas debilitati. Sed vtrū debeat balneari balneo nō resoluēte: est dubiū. Regulariter tn̄ nō est ꝯueniens nisi ꝓpter alia iuuamenta.

K Dicitur tn̄ q̄ si statī post flōmiā nō fit dormiendum: somn⁹ tn̄ cōpetit triduo aut quatuor horis p⁹ tpēs. s. dū sāguis flōmia mot⁹ p̄sentis recedit: nā solū p⁹ quattuor v̄l quatuor horas: s. imo post duas somn⁹ ꝯcedit: ⁊ p̄ h̄ vide gal. 9. de īgenio sa. ca. 1. vbi d̄ q̄dā paciente frenetica₃ dic̄. Cū ḡ misisset ei de sanguine v̄s₃ ad desectionē post duas āt horas misisset cibū aliquātulū ei dedit: iubēs vt q̄esceret ⁊ dormiret ⁊c̄. L

¶ Cu₃ aūt aliq̄s flōmat̄ ⁊ postea ipsius brachiu₃ apostemat̄: ex altero brachio minuat̄ s̄m q̄ tolerauerit: ⁊ sup̄ ip̄m emplm̄ de cerusa ponatur: ⁊ ex fortiter infrigidātibus in circuitu eius fiat cataplasma.

¶ In p̄cedēnib⁹ Aui. posuit can̄. obseruādū post flōmiā: nūc docet succurrere cuidā accidēti. s. apati ꝯtingenti ex flōmia. Dicit sic. q̄ cū brachiū alicuius flōmari apatur supple ꝓpter flōmiā: flōmet̄ ex alio brachio s̄m tolerā

M tiā virtutis. Item ponat̄ desuper emplastrū de cerusa: ⁊ fiat in circuitu loci apati cataplasma ex reb⁹ īfrigidantibus fortiter. ¶ Pro parte nota q̄ brachiu₃ pōt apari multis de causis. Aut ꝓpter dolorē ꝯtingentē ex puctura nerui ꝓpter quā currūt humores ⁊ apostemant neruu₃: ⁊ in illo casu nō cōpetūt emplm̄ de cerusa: nec ēt īfrigidantia fortia posita in circuitu: q₂ illa hāt claudere nerui pūcti foramē: imo in illo casu ꝯueniunt aperiētia. scd̄o pōt cāri apa facto ēporismate aut māe sāguis. s. qn̄ foramē cutis nō fuerit debite aptū s₃ remāserit sanguis īter venā ⁊ cutē: in illo casu ꝯuēit empl₃ dcm̄: imo ītētio est vlteri⁹ apiēdo dacere sanguinē aut resoluere sanguinē fluxū. 3° pōt h̄ apa ꝯtigere retēta vētositate l foramine vene: ⁊ ēt ibi retēto sanguie. ⁊ siłr ēt in isto casu nō cōpetit dcm̄ remediū: imo potius resoluētia. 4° ꝯtigē pōt h̄ apa pp̄ solutā ꝯtinuitatē vene: ⁊ cutis: ⁊ in isto casu loq̄t̄ Aui. ita q̄ pp̄ dolorē fluūt hūores ad locū dolentē: ⁊ īde apatio sequat̄. In isto casu ꝯuēit flōmia in alio bra-

N chio scd̄ā ad diuertēdū mā₃ fluētē q̄uis mā exite fluxa de brachio eodē debem⁹ facere flōmiā nō diuertendo: s₃ quā ītētionē loq̄t̄ Ras. 5° Almās. Itē i isto casu ꝯuenit emplm̄ de cerusa: qd̄ empl₃ h₃ repcutere ⁊ excitare. Cataplasma aūt q₂ decoctio facta ex fortiter īfridātib⁹ positis in circuitu vt mā debita repellat̄ ꝯuenit. Notāter dcm̄ est in circuitu q₂ cataplasma nō est ponēdū supra foramē: ne mām̄ fluxā ampl⁹ ꝯstringēdo incarnet.

¶ Cūq₃ aliq̄s eoꝝ flōmat̄ in quoꝝ corporib⁹ supabundātes existunt humores flōmia fit cā ebullitionis illoꝝ humoꝝ ⁊ eorū cursus ⁊ ipsoꝝ permixtionis: fit ergo frequens flobotbomia eis necessaria.

¶ Nūc Aui. pōit aliū can̄. dicens q̄ cū aliq̄s flōmat̄ de numō eoꝝ in q̄b⁹ hūores supabūdāt flōmia fit cā ebullitiōis illoꝝ hūoꝝ ⁊ fit cā flux⁹ ipsoꝝ ⁊ pmixtionis ipsorū: īō frequēs flōmia est sūme necessaria. Qō. XVI.

O Dubitatur an h̄nti supabūdātiā hūoꝝ a sāguine ꝯueniat frequens flōmia. ¶ Et arguit̄ q̄ nō. h̄nti supabūdātiā hūoꝝ flegmaticoꝝ frequēs flōmia nō ꝯuenit: igit̄ ⁊c̄. Cōsequentia nō ītelligenti ꝯnē Aui. vłr. Patet añs q₂ talis flōmia est cā talis incrudationis. ¶ Scd̄o sic: h̄nti supabundātiā hūoꝝ cholericoꝝ nō ꝯuenit flōmia. ḡ ⁊c̄. ꝯña tꝫ: ⁊ p₃ añs: q₂ ide corp⁹ incurrit ebullitionē. ¶ 3° sic: frequēs flōmia ducit multitudinē₃ humoꝝ ad cursum ⁊ bullitionem. igit̄ ⁊c̄. Añs ponit̄ in parte. ꝯña tenet: q₂ corp⁹ nō est ducendū ad ebullitionē. ¶ Ad oppositū est Auic̄. ¶ Pro dubio nota q̄ corpoꝝ quedā sunt cachochima quedā plectorica. ¶ Plectorica sunt duplicia: quedā sunt plectorica vera in q̄b⁹ est quattuor humoꝝ ꝓportionalis excrescē-

P tia: q̄dam sunt plectorica nō vera in q̄bus est peccatum sanguinis in quāto sanguinis. Corpora vō cachochima sunt multiplicātia hūores s̄m pctm̄ q̄lis. Ite₃ q̄dā sunt in q̄b⁹ est multitudo sanguis: q̄dā aūt in q̄bus est paucitas. ¶ Isto posito pono aliquas ꝯclusiones ad q̄situ. ¶ Pria est. Corpi vē plectorico ꝯuenit flōmia. Cōclusio p₃: q₂ in tali corpe est pctm̄ corrigibile per flōmiam copiosa₃: igit̄ ⁊c̄. ꝯña nota ⁊ añs p₃ cū sit hic ꝓportionalis humoꝝ excrescētia aut saltē sanguis. ¶ Scd̄a ꝯ. In habēte supabūdātiā hūoꝝ cholericoꝝ ⁊ cōmixtionem humoꝝ maloꝝ cū bonis agitāte flōmia: nō ꝯuenit flōmia copiosa. Hec ꝯ fit ad mētē Aui. ⁊ a̅r ex cā q₂ stāte illa superabūdātia ⁊ stāte paucitate sanguis si flōmia est copiosa: ⁊ si tūc euābit̄ multū de cholera: etiā euābit̄ de sanguie: vn̄ sequet̄ ebullitio ⁊ cursus humoꝝ cholericoꝝ ⁊ cōmixtio hūoꝝ maloꝝ cū bonis agitāte flōmia.

Q ¶ Tertia ꝯ. In tali casu ꝯuenit frequens flōmia. P₃ ꝯ ex eo: q₂ facta aliq̄ti flōmia euacuat̄ de hūore cholerico: ⁊ nō euacuat̄ etiā multū de sanguine bono: nec etia₃ sequet̄ ebullitio ⁊ accidētia mala nō euāto sanguie multo: deinde facta nā potēriori supra mām si fiat etiā scd̄o flōmia ꝯfert: nec nocumenta sequent̄. Frequēs igit̄ flōmia est vtilis ⁊ necessaria. ¶ Istis positis p₃ Aui. itelligere de humoribus cholericis. Ad scd̄am ⁊ tertiā rōnes dicentes q̄ talis flōmia multa perduceret ad humoꝝ cholericoꝝ ebullitione₃: sed pauca flōmia ⁊ frequenter facta nō: vbi cholera est ducibilis per flōmiā cum parua quātitate sanguinis.

¶ Sāguis quoq₃ melic⁹ facit vt frequēs minutio fit necia que in pn̄ti q̄dem alleuiat: sed in senio peruenit̄ ide ad malas egritudines ex quibus est apoplexia.

¶ Nūc Auic̄.

A ¶ Nūc Aui. ponit aliud can. dicēs q sanguis melicus facit flōmiā freqnter esse neciaz. Que si alleuiat in pñti: in senio tamē ducit ad malos morbos: sicut est apoplexia. ¶ Pro pte nota q per sanguinē melicū itelligimus talē de melia nāli/aut adusta. ¶ Nota pmo si sit melicus melia educibili per flōmiaz copiosam flōmia nō cōpetit non stante peccato sanguinis. Cōpetit tñ flōmia cum euāf humor melicus: ergo opz flōmiaz paucā esse ⁊ frequētez: vt totus sanguis melicus educaf. Si vo per sanguinem melicuz intelligimus meliaz adustā nō cōuenit flōmia copiosa ppter cām assignataz. Ut tñ sanguis remoueaf ⁊ adustio euetur puenit flōmia vt inde euacuef sanguis: tñ ipsa nō dz esse copiosa pro vice: imo oportet ipsam esse freqntez. ¶ Et nota vlterius q flōmia ⁊ maxime in corpibus frigidis aliqñ in pñti iuuat: vt. s. in tpe iuuētutis/aut pmi senij. In senio tñ quātuz ad magnum sui pcessum facit puenire ad malos morbos: sic est apoplexia. Naz euādo sanguinē ⁊ spūm debilitaf cerebrū multiplicādo maleā mām flaticā: que postea est cā apoplexie: aut epilepsie: aut silium morbo frigidoruz. Pōt tñ intelligi de flōmia facta freqnter in tpe iuuētutis: que ⁊ si in illo tpe: aut etate non faciat notabile nocumētum: est tñ causa futuri nocumēti in etate futura frigida.

Doc etiā cōmemorauit nobis Ras. 4. Alm. c. de iuuamentis ⁊ nocumētis flōmie: cum qrit. Et freqnter sanguis minuitur malignitas cō plexionis atq hydropisis ⁊c. ut lege tu vlterius ⁊c. Dur aūt nō pōt ergo in flōmia cum eductione malis sanguis mali de benigno solet educi: vz sub forma sanguis q sub forma spūs: vel cō sumptio radicalis humidi passiua acceleraf: ⁊ calor inatus clibano pit ⁊ digestibus vires minuūf: ⁊ flegma surrepit cadens sub suffocatio: quare ⁊c.

¶ Amplius flōmia multotiens cōmouet febres: ⁊ multotiens resoluit putrefactionez.

B ¶ Nūc Auic. ponit alium can. dicēs: q flōmia multotiēs cōmouet febrem: ⁊ multotiēs remouet putrefactionem. ¶ Pro pte nota q flōmia pōt esse cā feb. effimere putride ⁊ ethice. Nam p flōmia satis supfluens facit ebullire spūs: ⁊ sic pōt esse cā effimere: vt colligif pma quarti. c. de feb. effimera causata ex euone. Pōt etiam esse cā putride: cū enim cholerā ebullire facit/aut humorē aliū: tūc pōt esse cā putrefactionis cum ad ebullitionē humoris sequaf putrefactio. Itē pōt esse cā ethice. naz inaniendo multū corpora: facie̅do etiaz corpus ebullire pōt causari caliditas fixa in corde: ⁊ per ɔsequens febris ethica.

C ¶ Scdo nota q flōmia remouet putrefactionē: remouēdo pmo sanguinē oppilātez ⁊ phibētez debitā trāspirationē: naz phibita trāspiratio est cā putrefactionis: vt pmo de accñi. Itē cum per flōmiaz educanf fumi capinosi qui sua caliditate erāt cā putrefactionis: flōmia remouēdo illos remouet putrefactionē. Itē remouet putrefactionē euāndo rem putridaz. Itē remouet putrefactionez exonerādo vtutem. Nā sicut causaf putrefactio mā nō regulata: imo superāte vtutez: ita remouef putrefactio vtute exonerata ⁊ facta potētiori supra materiaz. ¶ Tertio nota q nō est incōueniēs idem agens fm distinctionē passoz distinctos pducere effectꝰ: vt si pmo flōmia fiat in cholerico corpe in quo abūdant cholerici humores ipsa pducit ipm ad eoz ebullitionē ⁊ putrefactionez. Si vo fiat flōmia debita sanguine exnte putre-

D facto ⁊ corrupto: ipsa remouet putrefactionez. ¶ Ultimo nota q flebotbomia resoluit putrefactionez: qr solutio quātuz est pro pñti nō sumif ppe pro cōuersione humoz in vaporez: vt 5ª afoz. cōmēto 49°. Sed sumif hic resoluit. i. phibet: aut remouet putrefactionem.

¶ Ois quoqz sanus qui flōmaf: illud qd in caplo de potu diximus accipere debet.

¶ Nūc Auic. ponit aliū can. dicēs: q ois sanus flebotbomatus dz accipe: qd dictuz est in. c. de potu. s. tertia pmi. ¶ Ad intellectū partis. pmo nota q notāter dictū est sanus: qr infirmus fm exigentiā morbi: nos oportet variare potuz: vt si febriat acute multus exhibēdus est potus eque cocte: aut vinuz granatoz: ⁊ silia. Quare aūt potus cōueniat post flōmiaz saltez tpe notabili est. nam cuz facta sit inanitio ⁊ exiccatio pro recōpensatione deperditi aliqs potus est dādus. Sano aūt corpori ex loco allegato cōuenit potus vini: vt restauref deperditū per flebotbomiam. Qd vinū opz esse aliud ⁊ aliud fm distinctionez corpoz. Oportet etiā eē amplioris ⁊ paucioris quātitatis fm hāc distinctionē. Nō tamē post flebotbomiā imediate potanduz est. Nam cum sit facta ebullitio humoz: timor esset de ebullitione potus ⁊ eius corruptione. Item etiam cōsiderāduz est in hoc ɔsuetudo potus. Sunt enim aliq plus ⁊ minus ɔsueti vino ⁊ potui.

¶ Et debes scire q venaz q̄ flōmanf: alie sūt q̄ sunt tm̄ vene: ⁊ alie sunt q̄ sunt tm̄ arterie.

¶ Nūc ponit Aui. can. obseruandū in flōmia rōne eius a quo fit euātio. Et quattuor facit. Nam p can. ponit circa flōmiā venaz ⁊ arteriaz manus. Scdo ponit can. circa flōmiā venaz pedis. Tertio ponit can. circa flōmiaz ve-

F naz capitis ⁊ colli. Quarto ponit can. circa flebotbomiā partiū magis mediaz. ibi 2ª [Etiā qdez accidit nobis.] ibi 3ª [In venis aūt.] ibi 4ª [Ex venis.] Prima in duas. Primo Aui. determinat de flōmia venaz manꝰ. Scdo de flōmia arteriarū manus. ibi 2ª [Arteria vo manus.] ¶ Prima pars ɔtinet partes duas. Primo Auic. ponit quasdā distinctiones quādaz notitiā gnalem: ⁊ ɔferentiā ponendo de flōmia venaz ⁊ arteriaz. In parte 2ª exequitur de flōmia venarū. ibi 2ª [Vene pterea manus.] Prima in duas. Primo Aui. ponit quādaz distinctionē gnalem. Scdo ponit notitiā flōmie arteriaz. ibi 2ª [Arterie vo minus.] ¶ De pma pte dicit q tu debes scire q venaz que flebotbomanf: qdaz sunt tm̄ vene: quedā sunt tm̄ arterie. Pro pte nota q vena est nomen cōe ad venā pulsantē que appellaf arteria: ⁊ nō pulsantez que appellaf absolute vena: tñ qr vene pulsans sibi appropriat hoc nomen arteria: ideo nomē cōius impositū est

G absolute vene nō pulsanti. Dum aūt dicimus venā absolute: itelligimus venā nō pulsantē. Ad ppositū dū di venaz: hic sumif vena pro noie cōi. ¶ Scdo nota q venarū: quedā dicunf tm̄ vene: qr nō nolanf arterie: nec arteriales: quedā vo sunt nō tm̄ vene: sed cū hoc dicunf arteriales: qr in aliquo cū arterijs cōicātes. vnde cum arteria sit hns duas tunicas: vena hns duas tunicas pōt dici vena arterialis: qualis est vena pulmonis per quā sanguis ⁊ nutrimentuz subtile vadit ad pulmonē: ⁊ ideo ne exeat ⁊ vaporet duas habet tunicas sic arteria. Arteriaruz vo quedā sunt tm̄ arterie: que dicunf tm̄ arteriales. Quedā vo dicunf venales: qr cōicāt in aliquo cum venis: qr hnt vnā tunicā sicut arteria venalis p quā fumus capinosus extra ferf. Ad ppositū: qr vena arterialis: aut arteria venalis nō flōmanf: sz ille que sunt: aut vene tm̄: aut arterie tm̄: ideo dixit venaz ⁊ arteriarum.

¶ Arterie vo minus flōmanf pp errorez eiꝰ: qd in eis existit de timore cursus sanguinis.

H ¶ Nūc ponit gnalem notitiā flōmie arteriaz. Et tria facit. Nā pmo Aui. pmittit raritatē flōmie arteriaz: ⁊ causam huius flōmie. Scdo pmittit vnū nocumentū: qd sequif ad hāc flōmiaz. Tertio tāgit casus in qbus flōmia arteriaz cōuenit. ibi 2ª [Et suaz qdez.] ibi 3ª [Cuz aūt.] ¶ De pma dicit q arterie minus flebotbomanf ppter timorez de cursus sanguinis. ¶ Pro pte nota q in arterijs ɔtinef multus spūs: ⁊ etiā sanguis valde subtilis calidus: qre magnus timor est in fluxu talis sanguis. Naz ex hoc timetur magis debilitas virtutis: ex quo iste sanguis est multū spumosus. Itē qr est valde subtilis timetur de nimio exitu. Itez quia arteria pulsat: timor est ne

I ppter motum exeat multus sanguis & difficile ꝯsolidet.
¶ Et suaꝝ qdem dispónuz minor est ꝙ ex ea
prouenit emporisma: & hoc qdem est cum
fleẋtura fuerit vehementer angusta.

Gal.5.de inge nio sani.c.vj.re citat opiniones quorūdā veterꝝ volētiuꝫ vulne ra arterie non posse cōsolida ri: & multa alia que p te videre quere rc.

¶ Nūc tāgit vnū nocumentū qd seqꝉ ad flōmiaꝫ hāc:di
cēs ꝙ minor dispōnū malaꝝ seqntiū ad hāc flōmiā est
emporisma: & tale emporisma seqꝉ certe cum fixura sit
valde stricta. ¶ Pro pte nota ꝙ nō semp mala accñtia
sequunꝉ ad flōmiā arterie si fiat ex arteria pua: & fm cō
ditiones dicēdas iferi9. Inter tñ accñtia mala q̄ sequun
tur ad flōmiā arterie magne emporisma vr ēe min9 ma
la dispositio: ex eo ꝙ pōt seq syncopis: imo & mors ꝯseq
tur aliqñ. ¶ Et nō ꝙ emporisma seu mr̄ sanguis nō est:
aliud q̄ꝫ repletio porositatū carnis & cutis sanguīe: ita ꝙ
pmēte digito ille sanguis igredit venā: & postea exit ad
huc venā cuꝫ foramen arterie nō sit clausuꝫ. Nō exit tñ
K cutim cuꝫ foramē cutis sit strictū. sanguine g̃ nō potente
exire p foramen remanet iter cutē & venā: siue arteriā.

¶ Cū aūt fuerit securitas ꝙ ex ea sanguis nō
fluet: maxime est iuuatiua in egritudibus p
prijs pp quas flōmanꝉ. Maius tñ iuuamen
tū qd ex minutione arterie pueniṫ nō est: nisi
cuꝫ in mēbro sibi vicino male sunt egritudi
nes: quarū cā est sanguis subtilis & calidus.
Cūqꝫ arteria flōmabiꝉ: que est ei vicina in q̄
nō erit timor: maximuꝫ affert iuuamentum.
¶ Nūc Aui. tāgit gñalez ꝯferētiā talis arterie dicēs: ꝙ cū
fuerit securitas: supple ꝙ nō fluat sanguis nimi9 p talem
flōmiā ipa maxie ꝯfert in morbis pprijs pp q̄s flōmaꝉ:
iuuamentū tñ nō est: nisi qñ in mēbro ppinq̄ flōmando
loco sunt morbi ex sanguine subtili calido: nā flōmia ar
L terie sibi vicine maximum facit iuuamentū. ¶ Pro pte
nota breuiter ꝙ qñ ad mēbruꝫ fluit sanguis subtilis per
porositates arterie: flōmia arterie euādo causaꝫ añtez
morbi: & euādo sanguinem maximū affert iuuamentū.
¶ Uene pterea man9 que flōmanꝉ: nō pulsati
les qdeꝫ sunt sex: cephalica nigra: & basilica:
& funis brachij: & sceylen: & illa que proprio
noie ascellaris vocaꝉ: & ipa qdeꝫ est ramus
basilice: eis xo sanior omnib9 est cephalica.
¶ Opꝫ aūt vt oēs tres sup iūcturā apianꝉ:
& non sub ea neqꝫ in ea: ideo vt egrediaꝉ san
guis bñ taliter vt saliat: & vt sit securitas a no
cumētis neruoꝝ & arteriaꝝ: & silr cephalica.
¶ Eaꝝ xo flōmia que fit fm lōgitudinē ad
M ꝯsolidādū est tardior: qm̄ ipe sunt ꝯiūctiona
les. In nō ꝯiūctionalib9 xo res est ad hoc di
uersa: & in sciatica qdem & sceylen: & in alijs
venis melius est: vt fm lōgitudinē flōmenꝉ.
¶ Nūc Aui. exeqꝉ enūando venas q̄ cōiter flōmanꝉ. Et
duo facit. p facit qd dcm̄ est tāgēdo modos flōmādi. In
2a pte tāgit nocumēta q̄ ꝯtigūt: aut ꝯtingꝉ pñt ex dictaꝝ
venaꝝ flōmijs. ibi 2a [Et cū h.] Pria in duas. p has ve
nas enumerat. 2a tāgit modū flōmādi. ibi 2a [Opꝫ aūt.]
¶ De pa pte dicit ꝙ vene man9 q̄ nō pulsant & flōmanꝉ
sunt sex. pa cephalica. 2a basilica. 3a nigra. 4a est funis bra
chij. 5a est noiata sceylē. 6a est ascellaris ramus extūs basi
lice. Ceteris xo sanior ad flōmādū est cephalica. ¶ Dicit

2o: q: opꝫ apire oēs tres. s. cephalicā nigrā & basilicā sup N
iūcturā: nō aūt sb iūctura: aut in iūctura vt sanguis saliē
do egrediaꝉ: & fit ex h securitas a nocumētis tactis: sup. s.
pūctura neruoꝝ & arteriaꝝ. Et silr h in cephalica obfuā
dū est. Istaꝝ āt venaꝝ flōmia fm lōgū facta est tardio
ris ꝯsolidatōis: q: iste vene sunt ꝯiūctionales. In nō ꝯiū
ctionalib9 xo ꝯsolidatio alr se hꝫ: q: flōmia facta fm lō
giꝫ in qbusdā nō est difficilioris ꝯsolidationis. ¶ Dicit
vltio: ꝙ in sciatica & sceylē & alijs venis meli9 est flōma O
re fm lōgū. ¶ Prio nō hic sumi manū pro tota distātia
ab humero vsqꝫ ad extrema digitoꝝ: vt ēt sumit Gal. in
lib. de malicia cōplonis diuse. ¶ 2o nō ꝙ istaꝝ sex vena
rūꝫ qdā sunt pn̄les: qdā sunt eaꝝ rami. Prin̄les sunt maxie
tres. s. cephalica euāns a capite supra iūcturā cubiti p̄tē
sa vel asaid. 2a est basilica seu vena epatis. 3a est nigra di
cta purpurea vel fusca: aut appellata cōis: q: cōiter a su
perioꝛib9 euāns & iferioꝛib9 que cāuṫ ex ꝯiūctiōe basili
ce cuꝫ cephalica. Funis xo brachij est ramus cephalice
pcedēs ifra iūcturas cubiti xsus digitos: & flexuose ince
dēs xsus ptē iferiorē domesticā brachij: pp qd flexuose
incedere funis appellaꝉ: q̄si flexuose incedēdo liget bra
chia. 5a vena est sceylen: cui9 si9 est iter policē & indicē ra
mus extūs cephalice: aut fm expositorez vene cōis. 6a &
vltia est ascellaris: cui9 si9 est iter annularē digitū & auri
cularem alio noie noiata saluatella: & est ramus basilice.
¶ 3o nō ꝙ cephalica dictis oib9 est sanior ad flōmandū:
q: min9 ppinq̄ arterijs & neruis minorez timorē inducit
de pūctura venaꝝ & arteriaꝝ sufficiēter diuītēs & euāns
a supioꝛib9 itelligēdo per eā oēs alias potissime pncipa
les: vt nigrā & basilicā. ¶ 4o nō ꝙ ille vene sunt apiēde
supra iūcturā. Nā ibi radicales existēs & maiores meli9
pñt flōmari: & saliēdo meli9 emitꝉ sanguinē. Itē cuꝫ ibi
paucioꝛib9 neruis & arterijs: aut minoribus cōmisceāṫur:
minꝰ timor est de nocumētis: que seq pñt. Itē facta liga
tione supra iūcturā: he vene pñt meli9 apparē: q̄re ibi po
tius sunt flōmāde. ¶ 5o nota Aui. specificasse cephalicā
ad denotādū: ꝙ q̄uis alijs sit sanior: tñ in ei9 flōmia pōt
accidꝉ nocumētuꝫ: ideo hāc regulā specificauit. ¶ 6o nō
ꝙ ille vene pñt dici ꝯiūctionales: que ita ꝯiūgunꝉ iūctu
ris q: ad ꝯiūctiōez & applicatōez eaꝝ sequaꝉ extēsio fm
latū: quales sunt noiate vene: vt expiētia notat. Que aūt
sunt nō ꝯiūctionales notū est. Flōmia g̃ facta fm lōgiꝫ
tardior est ad ꝯsolidādū in ꝯiūctionalib9 ppter cām as
signatā. In alijs aūt cū facta flōmia fm lōgiꝫ ptes me
lius applicenꝉ: ipsa est citior ad cōsolidādū. ¶ Ultimo
nota ꝙ in venis nō ꝯiūctionalib9 ppter quas: supple in
tēdimus modicū euare & nō secūdare flōmiā: melius est
ipam efficere fm lōgum ppter citiorem cōsolidationē.
Et q: sciatica vena pedis: quātum ad partez exterioꝛē in
hoc cum alijs venis manus cōuenire videꝉ: ideo de ipa
intra venas manuum fecit mentionem rc.

Breue ꝙ cepha lica dicꝉ q: pueni at a capite: quod grece ce phos vl sanguī nē educit. Basi lica vl a basio grece: qd latine vl fundamē tū: q: sit funda mentum supioꝛ cephalice & ni gre: vel q: educit a pectoꝛ & iferiori bus cospis que sunt velut fun damētum. Ni gra vl ētiā pur purea: et vena cōis: & vena cor dis: & mediana & vena nificia. Di aūt nigra & purpurea: quia plus alijs co loꝛ ei9 tegit ad istos colores. Cōis xo: quia educit sāguinē a supioribus et iferiorib9. Cor dis autez qa a corde et pecto ralibꝰ direxit eduit. Media na xo: qa inter cephalicā & ba silicā sita est: ex ꝯflata vl ramis amborū. Mfi cio aūt: quia a mfice sāguinē educere. Funis brachij vl: qa tortuose & ad li star funis ince dit. pro dualib9 religo lege Ra sim. j. Almen. ca. de venis. Et Aui. prima pri mi. doc. 5. sum. 5. c. 4. rc. P

¶ Et cū h opꝫ i cephalica: vt a capite muscu
li moueaꝉ ad locū leneꝫ: & dilateꝉ flōmus: &
flōmus flōmuꝫ non ꝯsequaꝉ: qm̄ faciet apa.
Plurimū aūt erroris qui euenit in minuen Q
do cephalicā nō puenit ex pcussione vna: lꝫ
sit magna: imo nō accidit nocumētū: nisi pp
iterationez pcussionū. Et que ex ipsi9 flōmia
plus tardaꝉ: est illa que fit in lōgitudine: cui9
qdeꝫ flōmi dilatādi sunt: si volūtas affuerit
vt scrūatio fiat. Cuꝫ aūt eā nō inueneris: q̄re
aliquē ramoꝝ ei9 qui sunt in sylue stri ascid.

A ¶ Et in vena qdē nigra est timor pp neruū q est sub ea: τ qñq3 ēt est inter duos neruos: tibi igit̃ cauere debes: vt ipa3 in lōgitudie flōmes τ ad iferiora: τ fortasse sup eā erit neru⁹ sbtilis tēsus sicᷓ chorda: τ tūc qdē oportebit vt h cogſcat̃: τ caueat̃ ne pcussio in eo cadat τ pueniat inde stupor pseuerās. In eo autē cui⁹ nerui sunt grossiores: ramus iste est magis manifestus. Et error qdē in ipo est deterioris nocumēti: qre cū error accidit τ neru⁹ ille pcussus fuerit nō psolides flōmiam: imo sup eā pone qd ipi⁹ phibeat psolidatōez. Et eius qdē medicamētū est: sicᷓ medicamentū

B vulneris neruoꝝ: τ nos ia3 locuti sumus de ipo in lib. iiij. Caue tibi pterea ne res infrigidans ad ipm perueniat: qd sit verbi gratia: sicut solatru3 τ sandalū: s3 ipm τ totū corpus oleo calefacto frica. ¶ Funis aūt brachij melius est: vt transuerse minuat̃ nisi vtrinq3 fuerint flexuosa: qm̄ tunc in lōgitudine flōmatur.

¶ Nūc ponit iuuamenta τ nocumēta que ptingūt pñt. Et ptinet hec pars ptes duas. Pmo ponit nocumēta docendo pseruare ab illis: docēdo ēt succurrē illis nocumētis. 2° tāgit ptes a qb⁹ he vene eueniūt: τ p pns iuuamēta ipsaru3. ibi 2° [Preterea scire debes.] Pria in 4ᵒʳ. p facit qd dictu3 est de cephalica. 2° de vena nigra. 3° de fune brachij. 4° de basilica. ibi 2° [Et in vena.] ibi 3° [Funis vo.] ibi 4° [Basilica q3.] ¶ De pma dicit q dictu3 h qd dictū

C est: supple flōmiā cephalice esse saniorē: etiā op3 dū vis flōmare cephalicā ipam mouere a capite musculi v̄sus locū lene3: supple carnosum in quo nō est pars musculi. Et breuiter cā ē: q2 si pūgeret̃ caput musculi q a chorda: grāde inde seqret̃ nocumētū ex dolore. ¶ Dicit vlteri⁹ q foramē supple factū per flōmiā d3 eē amplū: supple si intēdimus facere scbationē ne flōmus sequat̃ flōmus in vna vice: q2 duo psequant̃: τ fit aliud a p foramine: eo q pp plures pūctiones dolores inducētes ad locū dolēte3 currētib⁹ humorib⁹ fit apatio. Ideo dicit Aui. q plurimū erroris in minuēdo cephalicā ptingit ex multis pcussionibus: τ nō ex vna magna: cui⁹ flōmia facta sm lōgu3 est tardior ad psolidādū pp cām assignatā: cui⁹ etiā3 foramen sit dilatatū si intēdis scbare flōmia: vt iam dictum est. Quā s. cephalicā si repire non potes flōma aliquem ramū existe3 in aliqua pte exteriori cubiti. Cōiter tñ flebothomamus funem brachij existe3 in pte domestica. ¶ Scdo dicit q in flōmia vene nigre: aut cōis ti-

D mor est ppter neruū qui est sub ea: supple quē potes reperire per anathomiā: aut elixando brachiū: τ qñq3 est talis vena iter duos neruos. Dic tñ dicit pmo q corpora aliqua pñt plures hic neruos alijs. Aut q2 (vt notum est) ad experientiā corpa nō hñt venas vniformiter sitatas: imo vidit Magister: τ ego vidi etiam arteriā in summo brachij. Ideo dicit Auicē. q cauere debes tibi: ne tu ipm flebothomes sm lōgu3 trahēdo ad inferiora v̄sus etiā loca neruosa: q2 si soluat̃ neruus sm latum: siue sm trāsuersu3 peius est: q̄3 si solut⁹ sit sm lōgu3. ¶ Dicit vlterius: q forte ppter variam situationē neruoꝝ sup tali vena est neruus tensus vt chorda: quē debes cognoscē τ cauere ne pcutiat̃: ita q nō accidat pseuerās stupor solu to: supple neruo deferēte sensum: que3 vo neruū cogno-

Idē premonstrauit Ras. in Al mās. c. de flōmia dicta. Op3 ne pcussio fiat in initio musculi: s3 locus ing̃- vat mollior: et ibi pcussio fiat: q vuln⁹ in capite musculi valde dolorosum ē: τ h spasmo valde suspectū τ̃.

E scere poteris ex duritie τ resistētia tactus: q2 est neruus manifestior. In hñtib⁹ neruos grossiores h est notu3: in quo si errat̃ talis error pūctionis est peior cū ille sit maioris sensationis: cum etiā peius sit incidere neruū grossum q̄3 subtilē. ¶ Dicit vlterius cū est error ex pcussione nerui nō psolides flōmiā. i. foramen flōmie ne obturet̃ τ retineat̃ virus supra neruū: vnde appone phibētia psolidationē τ medicamē neruoꝝ: supple pūctoꝝ: de qbus 4° cañ. dictu3 est. ¶ Dicit etiā q cauere debes tibi ne in illo casu apponas īfrigidātia: vt solatrū qd est herba valde frigida: τ sandalū qd est lignū frigidū stipticū. In ppter est cā ne incurrat̃ mā τ cōsequat̃ apostema τ spasmus: imo dicit Aui. frica totū corpus oleo calefacto: q2 per caliditatē cōsequit̃ mollificatio τ phibitio ptractionis. ¶ Ultimo dicit Auic. q melius est flōmare funem brachij per trāsuersum. In ppter est cā: quia cum ipsa incedat flexuose: tunc talis flōmia capiet de lōgo τ

F lato vene: vnde bñ sic educetur sanguis. Si vo pcedat flexuose ex vtraq3 pte brachij ad modū funis: tunc melius est flōmare sm lōgu3: q2 cōmodio iūcture iuuat ad bonū exitum sanguinis: τ etiam sic flōmando bñ educetur sanguis ipsa: sic pcedente valde dilatata.

¶ Basilica quoq3 magni ē timoris: ppter q arteria cadit sub ea: τ q nerui τ musculi etiā sub ea cadūt: in ipa3 q̄ flōmiā tibi caue: qm̄ si pcussio fuerit in arteria sanguis nō restriget̃ aut restriget̃ difficult̃. ¶ Homiu3 quoq3 sunt qdā: quoꝝ basilice tunc associant̃ arterie: q̄ꝝ vna cū signata fuerit existimabit̃ q ia3 sit securitas τ fortasse pcutiet̃ altera: h. n. scire debes. ¶ Cūq3 ligaueris sm plimu3 rei accidet

G tibi iflatio: qñq3 ex arteria: qñq3 ex basilica: s3 q̄licūq3 fuerit ligaturā soluē debes τ iflatione3 molliter infūgē: deīde ad ligādū redi: τ si iflatio reuisa fuerit reitera: q si nō inueneris qd erit in h si basilicā dimiseris: τ ad ramu3 qui ascellaris vocat̃ redibis: q̄ qdē est q̄ sup domesticū ascēd existit ad iferiora: τ inflatio nāq3 errorē multotiēs efficit τ ligatura sepe arterie pulsu3 qescē facit: τ ipam eleuat τ ponit ipa3 supmā τ existimat̃ q sit vena τ flōmat̃. ¶ Cūq3 qualib3 ligaueris venā: τ ex ligatura sup eā pueneri: qd sit sile sicᷓ lēti: aut ciceri fac in ipa3 qd in basilica dixim⁹. ¶ In basilica quoq3 flōmāda: quāto plus ad brachiū

H descēderit erit sani⁹. ¶ Flōmus pterea in venā pcedē d3 ad diuisitate3 ptis arterie. ¶ In basilica quoq3 nō solū ptingit error ex pte arterie: sed etiā musculus sub ea est: τ neruus ppter quos etiā puenit error: h qdē iam tibi diximus. ¶ Signū vo erroris in basilica τ q arteria iam sit pcussa est q sanguis egreditur subtilis ruffus qui saliēdo manat τ lenificat̃ cum eo tactus: τ ipsa sit inferior.

¶ Nūc tāgit nocumēta que sequunt̃ ad flōmiā basilice. Et p facit hoc. 2° docet succurrē dictis nocumētis. ibi 2° [Tūc ergo succurre.] ¶ Itē p⁹ in duas. Primo facit qd

I dictū est. z° ponit signū p qd̄ cōprehēditur error. ibi z°
[Signū ḡ erroris.] Prīa posset diuidi: sʒ nō curo. ¶ Di
cit ḡ Aui. q basilica ē magni timoris: eo q arteria ⁊ ner
ui ⁊ musculi cadūt sub ea: iō caue tibi ne aliqd illoꝝ pcu
tias. Nā pcussa arteria nō ꝯstrīgeť sāguis: aut difficulter
ꝯstrigeť. ¶ Dicit z° Aui. q basilice q̄rundā hoīuʒ associā
tur due arterie pp distictū incessuʒ arteriaꝝ: ⁊ vna cogni
ta ⁊ signata forte alia pcutieť: ⁊ iō ꝯsidera an sint due: an
vna sola: qd̄ cōprehēdē potes ex pulsu. ¶ Dicit 3° Auic.
q cū tu ligaueris brachiū: qñq tumebit arteria: qñq ve
na. Debes ḡ remouē ligaturā ⁊ inūgē leuiter iflatiōeʒ: vt
supple iflatio debite remoueať: vt ꝯphēdas venā ab ar
teria: ⁊ iterato liga vt iteꝝ appeat iflatio. Arterie aut ve
ne ꝯueniēs: ⁊ tūc nō flōmes basilicā: sʒ ramū eius qui dī
ascellaris q tēdit ꝯsus ptē domesticā ꝯsus iferiora bra
chij: q̄uis non its fleuprose incedat: vt fumis brachij. Nā
ex q̄ ram⁹ basilice flōmať filr affert iuuamētū. ¶ Dicit
K vlteri⁹ q iflatio multotiēs faē te errare: qr facit gelidē ar
teriā ⁊ estimari ipaʒ eē venā. ¶ Dicit vlterius: q q̄cūq
vena ligata: si ex ligatura accidit aliqd̄ file ciceri vel lētis:
fac qd̄ dctū est de basilica: qr dissolue ligaturā ⁊ vnge in
flationē cū oleo: qr dispgeť mā fluxa. ¶ Dicit vlteri⁹: q
q̄to in flōmādo basilicā plus descēdes in brachiū: sup
ple mouēdo basilicā a loco arteriaꝝ ⁊ neruoꝝ: ħ erit sa
niusx: iō flōmms dʒ pcedē ad dnīsaʒ ptē arterie: vt supple
s. si arteria est ꝯsus dextrū: pgať ꝯsus sinistruʒ ⁊ ēꝯ. Po
stea Aui. reperit qdā dctā supi⁹ q in flōmādo basilicaʒ
nō solū errare ꝯtigit ex pte arterie: imo ex pte musculi ⁊
neruoꝝ: vt dctm̄ supi⁹. ¶ Ultio Aui. ponit signū erroris:
qr arteria sic pcussa egrediť sanguis subtilis. nā sanguis
arterialis sbtilior est venali. Est ēt ruffus: qr rubeus cla
rus tēdēs ad citrinuʒ pp multos spūs clarificātes ⁊ irra
diātes sanguinē. Est. n. spūs de nā lucis: vt in de viribus
cordis. c. z. Est. n. talis sanguis coloratior venali: iō plus
D tēdēs ad citrinū ⁊ clarū. Itē talis sāguis fluit saliēdo pp
calitatē ipi⁹ mobilē: ⁊ ebullire faciētē sāguinē. Itē appa
ret talis sanguis valde leuis q̄ ad actū pp vehemēteʒ ra
ritateʒ ⁊ acreitatē. Item pcussa arteria tali ipa fit iferior
cuʒ p̄ tumeret ⁊ altior esset pp sanguinis cuādi pnias.

¶ Tūc ḡ succurre ei: ⁊ ī vulneris orificio pa
rū de pilis leporis pone cuʒ pauco pulueris
thuris ⁊ sāguis dracōis: ⁊ aloes: ⁊ myrrhe:
⁊ pauco alcolcotar: ⁊ alzegi: ⁊ sup ipsam ex
aq̄ frida q̄tū poteris rora. Et sup locū ipm
flōmatuʒ ligaturā appone tenacē. Et si se te
nuerit vsqʒ ad tres dies nō soluas: ⁊ post ēt
tres dies: quāto plus poterit tibi cauere de
bes: ⁊ loco emplʒ ex stipticis suppone: mul
M ti p̄terea hoīuʒ arteriā illā incidūt penit⁹: vt
ipa ꝯbať: ⁊ caro desup eā coopiať ⁊ teneat.
¶ In pcedentib⁹ docuit Aui. errorē in flōmādo basilicā:
qr qñq pcutiť arteria: nūc docet succurrē illi pcussioni.
Et tria facit. p̄. n. facit qd̄ dctm̄ est. z° ponit quedā cari. er
roris correctiuū. 3° satisfacit cuidā dubio. ibi z° [Ampli⁹
p̄mū.] ibi 3° [Et scias q cursus.] Pri⁹ in tres: fm q po
nit tria gn̄alia remedia. ibi z° [Et sup locū ipsius.] ibi 3°
[Multi p̄terea hoīum.] ¶ De p̄⁹ pte dicit q sup pcussa
arteria: tu succurrē debes cū ipōne piloꝝ leporis in orifi
cio vulneris cū pauco pulueꝝ: thuris: sang. dra. myrrhe:
⁊ aloes: ēt ponēdo paucū de alcolcotar ⁊ alzegi: ⁊ rora il
lā ptē ex aq̄ frida q̄tū potueris: ⁊ loco pone emplm̄ sti
pticū. ¶ Dicit z° q ēt sup flōmatū locū apponas liga

Gal. 5. de ingē. c. 4. dictat medicamen ꝯ fluxum sanguinis de thure ⁊ aloe pulueꝝ ipatis: ⁊

turā tenacē quā nō remouere debes: si firma fuerit vsqʒ
ad dies tres: ⁊ ēt post tres tibi cauere debes q̄tū poteris:
⁊ loco pone emplm̄ stipticū. ¶ Dicit vl⁹: q multi inci
dūt totalr illā arteriā: ita vt ipa ꝯbať ⁊ caro teneat eaʒ ⁊
desup coopiat. Ista est snīa Aui. ¶ Pro pte nō q in phi
bēdo fluxū sanguis ab arteria multiplicē possumus hēe
itētionē. Una est inuiscare labiū incisuʒ cū labio: cū aliq̄
inuiscāte ⁊ ꝯglutināte: ex q̄ oppilabiť foramē ⁊ ꝯglutina
biť: ⁊ sic obturabiť ne sanguis exeat. z° itentio est exicca
re ⁊ ꝯsolidare. Est ēt itētio īfrigidare ⁊ stipticare: ex gb⁹
opationib⁹ refrenabiť sanguis in suo motu ne fluat. Etiā
intētio est repcutere ⁊ ingrossare sanguinē: ⁊ p ꝯñs a suo
fluxu phibē. 3ª itētio est tenere firmū medicamē: vt fir
miter adhereat loco ⁊ oppilet foramē. Item intētio est
aliqn̄ coopire foramē aliq̄ tenaci ⁊ forti medicamine: si
ue sit fm nāʒ: siue p̄ter nāʒ. Ad quas oēs itētiones respi
ciēs Aui. hec remedia multiplicauit in pte. ¶ Pro quo
O nota q pili leporis in ħ casu: ⁊ in alijs casib⁹ fluxus san
guinis retinendi ꝯueniūt: sicci sunt lepore mellico exñte.
Eo etiā q frigidi sunt aliq̄li stipticitate participātes. Eo
etiā q p ipos meli⁹ inuolui pñt medicamina inuiscātia
⁊ maxime pili iteriores ⁊ molliores ad modū lanuginis
exñtes: vt melius vulneri sint applicabiles. Si aūt hos
pilos nō possemus hēe: sumanť alij pili: aut sumať cotū
aut sumať tela aranea: maxime repta in vase farine: aut
repta in supiorib⁹ molēdini. Hec. n. participāt v̄tute exic
catiua: ⁊ in ꝯstringēdo sanguinē mirabilē hīt p̄prietatem
inuiscādo: etiā ꝯglutinādo p ptes farine volatilis. Loq̄n
do maxime de farina frumēticali⁹ est inuiscare ⁊ ingros
sare. Aut sumať charta bōbacina. i. papirus cōbusta: que
etiā pp ptes terreas obturare ⁊ exiccare hʒ foramen. 3°
poniť in pte thus: qd̄ hʒ v̄tutē ꝯglutinatiuā ⁊ inuiscatiuā
⁊ aliq̄lr exiccatiuā. Hic tñ notādū: q etiā thus est dup⁹:
scilʒ gumosuʒ: grossuʒ: ⁊ minutū: sbtile: ⁊ sicc⁹. Cū ḡ q̄ri
P mus maiorē exiccatiōeʒ ꝯglutinatione: thus minutū est
applicādū. Dū ꝯo ꝯglutinatiōeʒ maiorē exiccatōe: thus
gūmosuʒ est applicādū. Cadit hic etiā electiōis diuisitas
rōne cōplōnis: qr facta solone in corpe molliori ⁊ humi
diori cū sibi min⁹ sicca cōpetāt: vt colliť 3° de ingenio sa
nitatis: thus gūmosuʒ min⁹ siccū p̄eligēdū est. In senio
rib⁹ ꝯo corpib⁹ cū cōpetāt siccioꝝa: thus siccū magis mi
nutū est eligēdū. ¶ Ulteri⁹ nota q sanguis drac. est suc
cus exñs rubeus cuiusdaʒ herbe ⁊ friditate participat ⁊
stipticitate: ideo p ipm cōpleť itētio repcussionis per fri
gidū: ⁊ p idē itentio ingrossatiōis ⁊ imobilitatis. Per sti
pticitatē ꝯo fit ꝯstrictio ⁊ adunatio ptiū solutaꝝ. ¶ Ul
terius nota q aloe cōpetit pp ꝯsolidationeʒ ⁊ exiccatio
nē fiendas: tñ nota q solone exñte parua sufficit puluis
ex thure ⁊ aloe: vt colligiť 5° de ingenio sani. vbi mirifi
ce hūc pulueꝝ extollit Gal. cuʒ cōpleat debite itentio
neʒ ꝯsolidatiōis ⁊ inuiscationis. Ubi ꝯo q̄rimus ex pul
uere īfrigidatiōeʒ cū stipticatione sanguis drac. his etiā
Q est cōmiscēdus. Etiā nota q myrrha poniť pp inuiscatio
neʒ cōplēdā: cuʒ etiā aliq̄li participet exiccatiōe. ¶ Ul
terius nota q alcolcotar nō est aliud q̄ vitriolū citrinū:
vt pʒ z° can. c. de atramento ad p̄m̄. p alzegi ꝯo itelligiť
vitriolū alioꝝ coloꝝ: de qb⁹ in p̄habito c. tractauit Aui.
q̄re vitriola ponunť ad causticādū cū sint vehemēter ca
lida ⁊ causticādo gn̄ant vnāʒ corticē seu crustā supra lo
cū vulneratū obturātē foramē ⁊ phibētē exitū sanguis.
Et notāter debēt esse pauca: ne nimiū dolorē inducāt: ne
nimiuʒ etiā causticēt: quoꝝ. n. remedioꝝ talis pōt eē de
scriptio. ℞. pulueris thuris: myrrhe: sanguis dra. añ. ʒ. j.
aloes. ℈. ij. alcolcotar ⁊ alzegi. añ. ℈. j. terenda terantur
⁊ misceantur albumine oui: deinde sumantur pili lepo

N In corpa... cū albumine oui: ... vsqʒ ad mellis spissitudinē: ... b⁹ addiť pilos leporis in magna q̄titate: ⁊ sponiť vulneri circūligādo ... ter vel graga ī loco vulneris. Et de hac medicina fidē fecit. Et de hoc remedio: ... qn̄ meli⁹ ... potui rē.

A ris: cū isto medicamine extēdant supra foramē. Et notāter ponit albu. oui: q2 in ipo detinent hi pulueres τ inuiscant: q2 ēt hz virtutē īfridādi τ inuiscādi. Dosē tñ medicinaꝝ doses multis itēnōib⁹ τ cāis poterūt variari. Et iō pp casuū occurrētias: aliqñ attēdā magis causticatōi: τ aliqñ magis exiccatōi: τ aliqñ ꝯglutinatōi. Jdeo aloe: aliqñ opꝫ applicare τ āplificare supra thus: aliqñ eq̄re: aliqñ purificare. Jtē qñqꝫ egem⁹ oiuꝫ haꝝ medicinaꝝ cōmixtiōe fluxu exrite satis magno τ tedioso: aliqñ sufficit aloe: thus: τ san. drac. vt pꝫ 8° Almās. c. de flōmia: aliqñ aloe τ thus sufficiūt in casu quem dixi: vt tāgit Gal. 5° de inge. sani. ❡ Ulteri⁹ nō q irroratio: q̄ est aspsio ad modū roris repcutiēdo māꝫ: τ ingrossando: τ remittēdo calorē valde ꝯuenit. Et si eēt ex aq̄ ros. eēt ꝯueniētior: q2 ē aromatica ꝯfortatiua ptis τ ꝯstipādo iuuans: sic tñ q aq̄ nō ingrediat foramē: q2 fridū inimicū est vlcerib⁹. ❡ Ulteri⁹ nō q ligatura tenax. i. firma τ firmiter tenens mēbrū

B iō ꝯuenit: q2 ꝯstringendo p̄hibet fluxū sanguis: τ q2 facit medicamē adherē: q̄ nō est remouēda vsqꝫ ad dies tres: q2. s. vsqꝫ ad tp̄s quo sciat: aut ꝯiecaret cortice eē firmū: aut medicamē fortiter adherē. Fortiter aūt cortex: vl ex ligatura forti: vl caustico forti: q̄le est alcolcotar τ alsegi. ❡ Ulteri⁹ nō q cuꝫ post tres dies oporteat dissolue: q2 saltē medicamē ē fortiter exiccatū cauēduꝫ est: q̄to plus possum⁹ ne remoueam⁹ medicamē stipticū: sꝫ iūgamus empl'z qd actuali hūiditate humectet: p⁹ p q̄ duo debita vehemēs flux⁹ ꝯstrictio ꝯsequat: qd regimē ēt est obseruāduꝫ fluxu exrite multo. ❡ Ulteri⁹ nō q notāter dixit Aui. multi hoīuꝫ nō ex toto illō asserēdo: q2 talis opatio nō dꝫ fieri nisi in casu q̄si desperato: q2 ex tali opatiōe magna nocumēta sequunt. Nā cū arteria mēbris sanguinē p̄bēdo τ spūꝫ coꝝ nālē calorē ꝯseruet ipsa ex toto incisa

C mēbrū valde depaupat: τ īfridat: τ pducit ad mortificatiōeꝫ: q̄re cauēdū est q̄to plus possum⁹ ne vllaten⁹ ex toto incidam⁹ venā: sic cōiter faciūt lici medici mēbra tādē ad mortificatiōeꝫ pducētes. Jn casu tñ vbi vehemētissimū piculū euitaremus: q2 subitā mortē: h est fiēduꝫ. Cui⁹ cām ēt tāgit in pte Aui. Nā cū p ptītiā sanguis τ spirituū arteria sit extēsa ipa incisa ptes ei⁹ ꝯbent sub carne latētes: vnde per carnē fiet obturatio ne exeat sanguis.

❡ Ampli⁹ plerīqꝫ hoīuꝫ pp sāguis exitū moriunt. Et qdā coꝝ sunt: qui moriunt pp fortitudinē doloris ligature: quā voluerunt pp fortitudinē p̄hibitionis fluxus sanguis arterie: donec mēbruꝫ factū est ꝯm viaꝫ mortis.

❡ Nūc ponit qddā correctiuū dictoꝝ: q2 dictuꝫ est q dꝫ fieri ligatura tenax: h corrigēs dicit q plimi hoium moriunt pp exituꝫ sanguis: potissimū qñ est pcussa arteria.

D Multi ēt moriunt pp vehemētē dolorē ꝯtingēteꝫ ex ligatura: vt mēbrū sit factū q̄si mortuū. Ex quo iferēdum est q vehemētissima ligatura nō est fiēda. p q2 ipa vehemēteꝫ inducēdo dolorē valde ꝯsternit virtutē: aut etiā est cā vt hūores fluāt ad locū τ mēbrū apostemētur: aut ēt q2 p̄hibeat delationē sanguis τ spūuꝫ ad mēbra: vñ ea remanent q̄si mortificata: ideo videm⁹ pullos τ alia aīalia que ligata steterūt amittere pedes seu saltē ire nō posse.

❡ Et scias q cursus sanguinis: quandoqꝫ puenit etiam ex venis.

❡ Nunc satisfacit dubio. Et sic suppleat formatio dubij. Dictū est multos mori pp exitū sanguis ex arteria. Sed vtrū aliq moriant pp̄ter exitū sanguis ex vena: Rñdet dicēs te esse scituꝝ fluxū sanguis: supple magnū τ nocētem: qñqꝫ etiā ꝯuenire ex venis. ❡ Nota q fluxus sanguinis ex arteria plus nocet q̄ fluxus sanguinis ex vena multis ex causis. Prio: q2 ei⁹ pōt exire in magna quātitate: vt pꝫ satis ex dictis in illa pte. signuꝫ g̃ erroris euidēs est. Scdo: q2 cum talis sanguis sit spumosior τ plus ꝯseruatiuus caloris nālis mēbri ad ei⁹ euacuatiōnē: maior seqt debilitas τ nocumētū. ❡ 2° nota q vene que sunt piculose ad exitū sanguis sunt maxime magne: a qbus mult⁹ pōt fluere sanguis: situate ppe arterias magnas τ in mēbro calido. Daruꝫ. n. sanguis est exitui τ eductioni.

Hec est ēt ꝯm mēꝫ Gal. 1 li. de vtilitate pulsus. c. 2. cum dicit. Postq̄ venas incidimus

E

non pulsantes eliari p cāsoneꝫ pulsatilē: cōstat nōs finis illi⁹ qui videt vi. lege ca.

❡ Preterea scire debes q sāguis q plimuꝫ de cephalica euāt: est q ex collo τ eo qd est paꝝ supra ipm τ paꝝ sub ipo egredit: τ terminū ptis epatis nō ptrāsit τ hypocūdrioꝝ τ iferiora nō talr mūdificat: vt idē sit cura. ❡ Nigre vero iudiciū iter cephalicaꝫ τ basilicā est

F mediū. ❡ Et basilica qdeꝫ euāt: qd est a pte suminis τ vētris iferi⁹. ❡ Funis vero brachij filis ē cephalice. ❡ De sceylē vero dicūt: q q̄ dextra est dolorib⁹ epatis cōfert: τ q̄ sinistra dolorib⁹ splenis: τ q sanguis fluere dimittatur: donec p se stringat. Man⁹ quoqꝫ illi⁹ q flōmat: in calidā aquā est ponēda ne sāguis cito restringatur: τ vt facile egrediat si eius egressio debilis fuerit: sic est in plib⁹ coꝝ qui ex sceylē minuūtur. Et sceylē qdem flōmia melior est ea que fit in lōgitudine. ❡ Ascellaris aūt iudiciuꝫ est: sicut iudiciū basilice.

❡ Nūc tāgit ptes a qb⁹ flōmie dictaꝝ venaꝝ pn⁹ euāt. Et p̄ facit hic de cephalica. 2° de nigra. 3° de basilica. 4°

G de fune brachij. 5° de sceylen. 6° τ vltio de ascellari. ibi 2° [Nigra vero.] ibi 3° [Basilica qdeꝫ.] ibi 4° [Funis vero.] ibi 5° [Sceylen vero.] ibi 6° [Ascellaris vero.] ❡ De olb⁹ sit ponēdo dicit q debes scire q sanguis: vt plimū euāt⁹ ex flōmia cephalice est sanguis ex collo sumpt⁹: aut ex pte paꝝ supra collū exrite: vl paꝝ sub collo: ita tñ q nō trāsit ad euāndū a ptib⁹ epatis τ hypocūdrioꝝ: nec ēt talr mūdificat iferiora: vt ex tali mūdificatiōe aliq̄ cura habeat. ❡ 2° dicit: q iudiciuꝫ supple flōmie nigre vene: vt cōis est mediū iter cephalicā τ basilicā. ❡ 3° dicit: q certe basilica euāt: qd est a pte suminis vētris iferi⁹. ❡ 4° dicit: q funis brachij: supple in euāndo silat cephalice.

H ❡ 5° dicit: q qdā dixerūt de sceylen q dextra sceylē cōfert dolorib⁹ epatis: τ sinistra dolorib⁹ splenis. Sic tñ q sāguis ex flōmia istaꝝ venaꝝ dimittat fluere donec p se stringat: τ man⁹ illi⁹ qui flōmat ponat in aq̄ calida: ne cito restringat sanguis: sꝫ egrediat facile si egredit debiliter: sicut debiliter in multis flōmatis ex sceylen: cuius sceylen est melior flōmia ꝯm lōguꝫ. ❡ Ultimo dicit: q iudiciū flōmie ascellaris est: sicut iudiciū basilice τc.

Scias q Aui. hic p funē brachij intelligit vmbilicalē: τ q h cōsonat cōtinentur. vide ab eo decimoquarto tertij. trac. 4. c. 5. dicēs q flēbotomia venaꝝ que sunt in ventre minguunt ex fumine. De hac aūt cōsonat: q̄ fit ex basilica meminit Ras. 7. Almā. c. de flōmia. ꝯ. illo. Sꝫ ex basilice incisione τc. Et Gal. 8. de inge. sa. c. vi. vbi dicit de arteria qui in epate τc.

❡ Arteria vero man⁹: que flōmat est arteria q̄ iter pollicē existit τ indicē: τ ei⁹ qdē iuuamētū in antiqs dolorib⁹ epatis τ diafragmatis est mirabile. ❡ Et Gal. qdē iaꝫ vidit hoc in sōnis: p̄cipiebat. n. hoi hanc facere flōmiā cā doloris queꝫ in epate hēbat: q eā fecit τ san⁹ effect⁹ est. ❡ Plerūqꝫ ēt flōmat alia arteria q̄ ad iteriorē ptē palme decliuior hac existit: cui⁹ iuuamentū est ppinquū iuuamēto isti⁹.

I ¶ Nūc determiat de flōmia arteriaꝝ man⁹. Et pōt diuidi in duas ptes: qꝛ ꝑ facit qd dictū est. 2° iterato reuertit ad determinādū de flōmia venaꝝ manus. ibi 2ª ⌊ Qui aūt venā man⁹. ⌋ Pria in duas ẜm ꝙ tāgit duplicis arterie flōmiā. ibi 2ª ⌊ Plerūqꝫ aūt. ⌋ Pria in duas. ꝑ facit qd dictū est. 2° dicta sua auctē Gal. ꝯfirmat. ibi 2ª ⌊ Et Gal. gdē. ⌋ ¶ De ꝑ° dicit ꝙ arteria man⁹ que flōmat est inter pollicē digitū ꝛ indicem mirabile afferēs iuuamētū antiqs dolorib⁹ epatis ꝛ diafragmatis. ¶ 2° dicit ꝙ Gal. vidit h̄ in somnis. s. ꝙ flōmia talis arterie illa afferebat iuuamenta: vn̄ ꝑcipiebat hoi hāc facere flōmiā ꝑꝑ dolorez in epate habitū qua facta sanus est fact⁹. ¶ Ultimo dicit ꝙ pluries flōmat alia arteria īferior declinior existens ad partē īferiorez palme: cuius iuuamentū approꝑinquat flōmie arterie habite. Questio. XVII.

Dubitat circa ptē ꝑhabitā: an ptes ꝯtineāt vitatē. ¶ Et nō arguit. ꝑ de cephalica que

K euāt a capite: ẜ nō tm̄ a pte modicū exire supra collum. Cōseqntia ex eo tenet ꝙ caput est multū sup collū. Pꝫ añs ꝑ cōem experientiā. ¶ 2° sic: cephalica nō hꝫ originē a ptib⁹ colli: nec etiā vene colli originant ab ipa: ẜ ipa nō euat a collo. Añs pꝫ per anathomiā. ꝛ tenet ꝯñia: qꝛ nō euaret a dictis ptib⁹ nisi ꝑꝑ dictas cās. ¶ 3° sic: cephalica originat ab epate: ẜ ab epate ꝛ a suis ptib⁹ euat. Añs est medicoꝝ ponētiū oiuꝫ venaꝝ epar eē ꝑn^m. Et ꝯñia tenet: qꝛ vena maxime dꝫ euare a pte sibi mittēte sanguinē. ¶ 4° sic: oēs vene adinuicē hñt ꝯtinuitatē: vt ꝑ quālibet a toto sanguis possit euari: ẜ cephalica tam supiora ꝙ̄ īferiora mūdare pōt. Añs notū: eo ꝙ flōmia est euatio a toto euans 4ª afoꝛ. 2° cōme. ꝯñia est satis apparēs. ¶ In oppositū est Aui. in pte. ¶ Pro dubio nota ꝙ vena aliqua dī euare ab aliq̄ pte qñ de ꝑpinq̄ satis ꝛ imediate ab ea euat. ¶ 2° nota cephalicā venaꝫ ex vena ad furculā ascēdēte ortā colligari ramis venaꝝ vadētiū supra collū: ꝛ aliqualr īfra. ¶ Istis ꝑmissis sit hec ꝑª ꝯclo.

L Flōmia cephalice pōt a toto euare. Pꝫ ꝑ ꝑ multas rōnes ante oppo^m. ¶ 2ª ꝯclo. flōmia cephalice nō imediate euat a toto: hec est pro mente Aui. in tex. ¶ 3ª. flōmia cephalice imediatius ꝛ citius a ptib⁹ brachij seu humeri pōt euare ꝙ̄ ab alijs ptib⁹. Pꝫ ꝑꝑ maiorē ꝑpinqtatem. ¶ 4ª ꝯclo: flōmia cephalice euat a collo ꝛ a pte aliqualiter supiori: ꝛ aliqualr īferiori: vt in tex. colligit. Etiā ex vno ꝑmisso ꝑꝑ affinitatē ꝛ colligātiā quā habet cephalica cū ramis venaꝝ colli ꝛ ptiū sibi ꝑpinquaꝝ. Istis cōclusis: pro rn̄sali pꝫ solutio ad opposita. ¶ Ad ꝑ^m. cephalica euat a capite: pōt ꝯcedi dicēdo ꝙ caput nō est pars multū remota a collo. ¶ Ad aliā di: ꝙ cū cephalica nō imediate oriat ab epate: ideo non imediate euat ab epate: sed a ptibus ꝑdictis. ¶ Ad aliā etiā breuiter pꝫ solutio ex dictis: ꝛ per ꝯsequens quid sit respōdendū.

M ¶ Qui aūt venaꝫ manus flōmare voluerit ꝛ nō potuerit: nō erret in ligādo eā fortiter cuꝫ inuolutione ꝛ iteratione faciēdo: ẜ vna die: aut duabus dimittat. Uerūtn̄ si ꝑcussionem iterare necessariū fuerit a prima percussione se remoueat ꝛ non ab ea descendat.

¶ Nūc reuertit ad determinādū scōario de flōmia venaꝝ man⁹. Et q̄uis posset diuidi: qꝛ tn̄ ptes nō hñt adinuicē ꝯtinuitatē ꝛ ordinē: ideo posset diuidi in tot ptes quot ponit casū. Et ꝑ ponit casū. obfuādos an̄ flōmiā: ꝛ ex pte ligature. ¶ Primus casū. est volēs flōmare venā manus ꝛ nō potēs: supple qꝛ nō inuenit venaꝫ nō erit fortiter ligādū ꝛ inuoluēdū fortiter brachiū ꝛ faciēdo iteratā ligationē: ẜ dimittat vna die aut duabus. Et si necīuꝫ fuerit iteꝝ facere ꝑcussionē: remoueat. s. a ꝑª ꝑcussione non descendēdo. Iste est ꝑmus casū. ¶ Pro pte nō ꝙ vena manus: aliqñ ꝑꝑ submersionē: aut ꝑꝑ paruitatē inueniri nō pōt: pro qua inueniēda ligat brachiū. nā presso sanguine ꝑ ligaturā in venā: vena appet magis tumēs: ꝛ sit altior. ¶ Ponit igit casū. ne nos erremus in valde fortiter ligādo: qꝛ posset seq apa seu mortificatio mēbri. Si ẜ facta ligatura satis forti nō inueniat vena: remoueat ligatura ꝛ dimittat sic duob⁹ dieb⁹: aut trib⁹. nā ꝑꝑ ligatiōez ꝛ dolorē attrahet sanguis ad locū flōmādū: vnde ipsa tumēte vena poterit fieri flōmia. ¶ Ulteri⁹ dicit: ꝙ si est necesse facere nouā flōmiā: ꝛ ꝑcussionem: non dꝫ fieri in eodē foramine: ẜ remouēdū est paꝝ a ꝑ ne forte nimiuꝫ amplificemus foramē: aut cū doleat illa pars nimiū dolorē inducamus: ẜ nō discedēdo tn̄ multū a ꝑ foramine. Nā cū sanguis sit tract⁹ versus illud foramē: si foramē fieret multum distās: humores male euacuarent: igit ꝛc.

O ¶ Ligatura vero ꝑterea fortis apa affert ꝛ infrigidatio pāni: ꝛ ipi⁹ humectatio ex aqua roſ. aut aqua īfrigidata est bona: ꝛ ꝯueniens.

¶ Ponit aliū casū. dicēs: ꝙ ligatura fortis facit apa cui cōuenit humectatio ꝛ īfrigidatio cū pānis īfusis in aqua rosaꝝ: aut aqua frigida. ¶ Pro pte nota ꝙ fortis ligatura pōt facere apa ꝛ mēbri mortificationē. Duꝫ aūt fit apa: ita ꝙ mā est in fluxu: ꝯueniūt repcutiētia: quale est aqua roſ. frigida existēs: ꝛ supple stiptica: aut aqua frigida repercutiēs ꝑpter frigiditatē. Ubi vero timeremus mortificationeꝫ mēbri: debemus dare calida attractiua: vt sanguis ꝛ spūs attrahātur ad membrum.

> Hic infrigidationem pānoꝝ cū dissolutione ligature cōsuluit Ras. 7. Almā. in supercalefactione loci flōmie: vbo illo. Loc⁹ ꝗ̄ si calefact⁹ fuerit ꝛc.

¶ Opꝫ etiam ne ligatura cutem de suo loco ante flōmiam: aut post eam remoueat.

P ¶ Ponit aliū casū. dicēs: ꝙ opꝫ ēt ligaturā ante flōmiā et post nō remouere cutē a suo loco. Cā est ista: qꝛ remota cute a suo loco: ꝛ ipsa reuertente ad primū locum: ꝛ post flōmiā coopiente foramen vene: sanguis exire nō poterit: qui stans inter venā ꝛ cutem causabit empoꝛismata: cui⁹ generatio mala est: qꝛ putrefiet ꝛ corrūpet sanguis.

¶ Et corpib⁹ qdem macris ligature fortitudo est cā euandi venas ꝛ retinēdi sanguinez ex eis. In crassis aūt corpibus ꝑpter lassitudinem vene nō apparent: nisi ꝯstringantur.

¶ Nūc ponit aliuꝫ casū. dicēs: ꝙ fortis ligatura in macris corpib⁹ est cā euandi ex venis sanguinē ꝛ retinendi ipm in venis. Sed in grossis corpib⁹ ꝑpter grossitiē ꝛ lassitatez carnis nō apparēt vene nisi restringant. ¶ Pro pte nota ꝙ corpa macra hñt venas valde eminētes. Fortis ergo ligatio retinet sanguinez supra locū flōmandū: ita ꝙ vbi dꝫ fieri flōmia nō est sanguis: ꝛ sic nec exire poterit. Ex quo īfert in macris corpib⁹ nō fortiter est ligādū. In crassis aūt ꝑpter humiditatez vene sunt lasse: ꝑpter etiā pinguedinē: aut carnē vene sunt valde submerse: vt ergo appareat: est fortis ligatura necīa: que non poterit nocumentū inducere: cum vena sit submersa. Q

¶ Minutoꝝ ꝑterea sunt qdā q igeniant qliꝫ dolor regat stupefaciēdo manū ꝯstrictione brachij: ꝛ dimissiōe hore vni⁹. Et sunt qdā qui flōmū oleo inungūt: ẜ h̄ totū sicut iaꝫ diximus dolorez lenit ꝛ ꝯsolidatiōez retardat.

¶ Nūc ponit aliū casū. dicēs: ꝙ qdaꝫ minutoꝝ sūt igeniātes in regendo dolorez stupefaciēdo manū ꝑꝑ stricturā

A quā vna hora diminuāt. Quidā etiā3 eoꝝ sunt inungētes flōmū oleo. Hoc tñ vt dictū est mitigat dolorē ⁊ tardat ꝯsolidanōes. ℂ Pro pte nota ꝙ p̄mus modus opationis nō est ꝯueniens. nā facto mēbro stupido ꝑ ligationē nō trāseuntib⁹ debite spūs sensitiuis ledit valde mēbrū: ⁊ nō debite etiā vitalib⁹ trāseuntib⁹ mēbrū aliqualr mortificat. z^m aūt remediū vtile est satis. Nam quanto flōmus lenior est: tāto minorē inducit dolorē. Fit aūt lenior per oleū. Itē oleū autem facit leniorē ⁊ magis obediētē ꝑcussioni: vt nō tātus inde dolor ꝑcipiat. Oleum aūt stans inter labia foraminis tardat ꝯsolidationes.

ℂ Et si vene qdē q̄s in manu noiauim⁹ nō apparuerint: sed apparuerint ip̄aꝝ rami ꝑmat man⁹ digito ꝑtrahēdo īferi⁹. Et si sāguis cito ad seip̄m reuūsus fuerit cū digit⁹ remouet

B ⁊ itumuerit flōmetur: ⁊ si nō: nō minuatur.

ℂ Ponit aliū casū. dicēs: ꝙ si nō appareāt nolate vene: sꝫ appareant rami ip̄aꝝ: tūc rami ꝑmunt digito trahendo īferi⁹. Et si sanguis cito reuītet ad ramū digito remoto ⁊ tumeat ram⁹ flōmat tūc ram⁹: ⁊ si nō tumeat: nō flōmat. ℂ Pro pte nō: ꝙ lꝫ ſm plimū ram⁹ sit minor radice: q̄ tñ pōt radix submersior eē ⁊ ram⁹ eminētior: iō nō apparēte radice pōt ram⁹ apparē. Circa quā flōmiā respiciēdū est: vt no. Aui. Nā ꝑmat īferi⁹ cū digito: deīde remoueat digit⁹. Et si videat cito tumescē: signū est ꝙ repletio est in ramo: ⁊ ꝙ sāguis sue radicis optīe trāsit ad ramū. Si vo opp^m signū appet: B est ideo: q̄ repletio nō est in ramo: nec sanguis libere trāsit in ramū qui nō minuat.

ℂ Cūq3 lauādi affuerit volūtas cutis trabatur: ideo vt ꝑcussio cooperiat ⁊ fiat ablutio:

C deinde ip̄sa ad suū3 situm reducatur. pānus quoq3 eminentiam habens rectificetur: qui est melior cū3 pilam habet ⁊ desuꝑ ligetur.

ℂ Nūc pōit aliū casū. dicēs: ꝙ cū aliq̄s voluerit lauare. s. brachiū mūdādo ip̄m a sanguie trahat cutis vt ꝑcussus locus coopiat: ⁊ tūc deīde reducat cutis ad locū suū seu situ ꝑorē. Deinde rectificet pānus hīs eminētiā melior ꝯpis si habuerit pilā ⁊ liget desuꝑ. ℂ Pro pte nō cutē3 eē lauādā post flōmiā ne sanguis remanēs inficiat brachiū: vel ibi putrefiat. Fit aūt lotio cōiter cū vino exiccāte ⁊ ꝯfortāte brachiū. ℂ z^o nō ꝙ notāter cutis dꝫ remoueri a foramie ne viniū: aut ali⁹ liquor itret foramē: deīde ꝑꝑ cāꝫ assignatā reducat cutis ad locū ꝓꝓiū. ℂ 3° nō ꝙ nōnter pila. i. res rotūda ad modū pile seu ad modū plumaccoli poni dꝫ supra foramē: vt cū claudat ⁊ debite ꝑmat ꝑ ꝑcussionē hūores q̄ erāt tracti ad foramen dispgant ⁊ nō faciāt tumores: ⁊ notāter dꝫ pānus rectificari: q̄ dꝫ fieri plan⁹ ⁊ eq̄lis ne ꝑꝑ ineq̄litatē3 stringat: ita vt

D brachiū doleat: ⁊ ideo bindellū dꝫ eē de pāno antiquo: ⁊ nō dꝫ eē factū cōiter cum q̄busdā pūcturis de serico ⁊c̄.

ℂ Cū aūt in orificio ꝑcussiōis adeps egredit molliter iteri⁹ reducēda erit ⁊ nō erit incidēda. Et in hoꝝ qdē3 secūdatione nō est fiducia habenda sine ꝑcussione: ⁊ hoc qdē3 in fine capli vehementer perscrutabimur. nā sermo iste accidētaliter hic ingressus est.

ℂ Nūc ponit aliū casū. dicēs: ꝙ si egrediat ab orificio ꝑcussiōis adeps leuiter reducat iteri⁹ ⁊ nō incidat. Subdit ꝙ in faciēdo z^{as} flōmiā nō est ꝯfidēdū: nisi fiat noua ꝑcussio de qua dicet in fine capli: vel B est hic incidētalr positū. ℂ Pro pte nō ꝙ adeps pōt exire: aut ꝑꝑ alspitatē flōmi vt in egressiōe secū trahat adipē: aut ꝑꝑ amplitudinē ꝑcussiōis: aut cū adeps est pauce q̄ntitatis ⁊ modico tpe steterit ex⁹ reducat iteri⁹. Et cā est: q̄ si incideret remanēte vna vacuitate iter foramē vene ⁊ cutē3 posset cāri empostima. ℂ Nō vlteri⁹ ꝙ cū adeps nō pt totalr reduci ad suū locū: iō oppilādo foramē vene ꝓhibet ne sāguis exeat ꝑ ip̄m foramē: iō opꝫ nouū facere foramē ⁊c̄.

E

ℂ Ampli⁹ scire debes ꝙ sanguis retētio ⁊ ꝑcussionis ligatio terminatā hñt horā: lꝫ sit diuersa. nā qdā3 sunt qui tolerare pñt etiā si febricitātes eēnt: vt qnq3 aut sex sanguis libre auferātur: sunt ⁊ alij qui nō pñt tolerare ip̄is etiā3 sanis: vt vna sanguinis libra auferatur.

ℂ Nūc ponit aliū casū. in q̄ docet flōmiā debitā mēsurare. Et duo facit. p̄ facit qꝺ dcm̄ est. z^o ondit tria eē obseruāda in debite mēsurādo flōmiā. ibi z^o [Uerūtñ.] De p̄^o dicit ꝙ retētio sanguis ⁊ ligatio ꝑcussionis hñt horā determinatā: lꝫ ista hora in diuisis sit diuersa. Nā3 q̄dā sunt q̄ febricitātes tolerāt euationē. v. libraꝝ: aut. vj. sanguinis. Quidā aūt sunt: qui etsi sani sint non tolerāt euōnē vni⁹ libre. ℂ Pro pte isalr aduertēdū ꝙ cum sanitas ⁊ vita debitā regrāt q̄ntitatē humoꝝ: ideo notāter debita hora est eligēda qua sanguis restringatur ne nimia debilitas īferat vtuti. ℂ z^o nō ꝙ q̄dā sunt corpa valde plena sanguine valde robusta ⁊ spumosa: in q̄bus sīt a q̄b⁹ mult⁹ sanguis pōt auferri: lꝫ sint febricitātia. Ex q̄ ꝯcipit in febricitātib⁹ minus sanguinis eē euandū: p̄ q̄ vtus coꝝ est debilior facta: etiā q̄ sanguis coꝝ aliqualr est malignatus. In quibusdā etiā3 sanis modicū sanguinis: etiā auferēdum est ꝓpter paucitatē sanguinis ⁊ spirituum.

F

ℂ Uerūtñ tres in B cōsiderāde sūt dispōnes: quaꝝ vna est lenitas corpis ⁊ ip̄sius lassitas.

G

ℂ Et alia est color sanguis. nā in B etiā multotiēs accidit error: q̄m in principio sui egredit subtilis ⁊ albus: q̄re cum repletionis ibi affuerit signatio: ⁊ oportuerit te flōmiā3 facere nō decipiaris ꝓpter hoc. nam color sanguinis in eis qui repletiōis signa hñt ꝑmiscetur q̄nq3: sed tñ inde non est curādum: in eis qnoq3 qui apa hñt color sanguis errorē facit: q̄m apostema sanguinē ad seip̄m trahit.

ℂ Et tertia ē pulsus a quo recedē nō debes.

ℂ Nūc enumerat q̄da3 attēdēda pro mēsurāda flōmia. Et p̄ facit qꝺ dictū est. z^o docet modū mēsurādi ex illis.

H ibi z^o [Cū3 q̄ ꝑtrāsierit.] Primo dicit ꝙ in illo casu tres dispōnes sunt ꝯsiderāde. Una est lenitas ⁊ flexibilitas sanguinis. z^a est color. Nā etiā multotiens errat in B: q̄ sanguis in p̄n^o egredit subtilis ⁊ albus apparentib⁹ tñ signis replonis: si apparuerit neciā3 fore flōmiā nō differas ne decipiaris ꝑꝑ talē sanguinē. Nā color sanguinis aliq̄n mutat apparētibus signis replonis: sꝫ nō est inde curādū. In hñtib⁹ etiā apa color sanguis facit errare cū3 apostema trahat ad se sanguinē. 3ª est dispositio pulsus a quo pulsu nō debes recedere. ℂ Pro pte nota ꝙ sanguine exite subtili denotat sanguinē eē retinendū: q̄ ex B denotat aq̄sitas sanguinis ⁊ abūdātia flāis: aut abūdātia cholere: ideo sanguis est retinēdus. In hoc aūt casu errare cōtingit: q̄ possibile esset repletionē3 esse multā: ⁊ ꝙ sanguis ſm aliquā ptē sit albus subtilis ⁊ aquosus: ⁊ tñ ſm aliquā3 partē nō sit talis coloris. Non deci-

I piris ergo: qz si adsint signa repletionis potes vlterius euacuare. Item erratur in colore ex parte alterius: quia apa. exempli gratia. est in interioribus trahens ad se materiam vt ventositas: sicut colligitur 7° afor. commento primo: ideo sanguis apparet postea subtilis et boni coloris: cum tamen sit magna repletio sanguinis. ¶ Ultimo nota quod notanter est ad pulsum considerandum per quem comprehendimus tenorem virtutis vitalis. In omni enim euacuatione valde attendendum virtuti: vt colligitur primo afor. commento tertio.

¶ Cumque ergo pertransierit pulchritudo coloris: aut mutabitur color sanguinis: aut mutabitur pulsus: et propter ad debilitatem: retine. Et similiter si aduenerit oscitationis accessio: aut alicuz: aut singultus: aut nauseae: aut si cito mutabitur color: aut pulchritudo innitere pulsui. ¶ Qui vero magis preparati sunt ad hoc: vt syncopis eis velociter accidat sunt illi qui calidarum existunt complexionum macri laxa habentes corpora: et qui sunt preparati ad hoc vt istud eis eueniat tarde sunt corpora habentes temperata: et carnes duras.

K ¶ Nunc ponit modos signandi dicens quod cum sit mutata pulchritudo coloris: aut color sanguinis etiam supple mutetur in alium colorem: aut mutetur sanguis: aut pulsus: et propter pulsus fiat debilis: tunc retine. Subdit quod si adueniant accidentales alices: oscitationes: singultus: aut nausea: aut si cito mutetur color: aut pulchritudo. Conspicatur attende ad pulsum: et si tibi appareat debilis retine statim. Subdit etiam quod magis parati ad velocem incursum syncopis sunt calidas habentes complexiones: vt macri: et laxa habentes corpora. tardi vero ad syncopim sunt habentes complexiones temperatas et carnes duras. ¶ Pro parte nota quod color sanguinis potest dupliciter mutari. Primo vt color sanguinis pulchri mutetur in colorem turpis sanguinis. Exempli gratia. apate in parte interiori ad se trahente sanguinem pulchrum cum sanguine malo si fiat flebotomia apparebit sanguis pulcher cum sanguis malus existens circa partem apatam non exierit. Euacuato autem multum de sanguine pulchro contingit tandem euacuari turpem. Talis ergo mutatio pulchri in turpem significat euacuationem esse retinendam. Nam cum in tali casu fiat flebotomia vt diuertatur: aut euacuetur materia fluxura ad apatam: et propter materiam fluxuram talis mutatio sanguinis significat euacuationem abundantem esse. Secundo potest mutari color in colorem: vt quia prius apparebat sanguis rubeus grossus quem intendebas euacuare: nunc autem apparet albus subtilis: ideo signum est euacuationem esse abundantem: quia tamen signa sumpta ex colore fallere possunt vt patuit ex dictis Aui. Ideo dicit etiam pulsui esse attendendum. Nam si appareat ex pulsu virtutem constare: non propter hoc debemus desistere a flebotomia: similiter etiam si accidat oscitatio. et similiter si etiam alices accidant attendendum est pulsui. Nam hec accidentia possunt contingere vt alices et oscitationes eleuatis vaporibus seu ventositatibus ad partes oris seu etiam brachiorum: possunt etiam contingere propter quandam debilitatem et corporis lassitudinem. Possunt etiam singultus: nausea: et color mutatus contingere: aut propter humorem stomachi mordicantem: aut propter debilitatem virtutis: pro quibus etiam cognoscendis aspice pulsum.

De alicibus mentionem Auer. 3. coll. c. xli. ubi dicit Alices sunt propter morsi(?) humoris expulsiuae etc. Et Gal. ibi. 7. afor. comm. ult. afor. Brachiorum extensiones etc. ubi dicit Alices dicimus etc. De singultu dicit Hippo. 7 afor. Sanguine multo fluente spasmus aut singultus malum. Propter quod etiam accidat singultus pergite ab Auer. 3. colliget. c. xxv. ubi dicit Singultus quidem accidit propter que lodit etc.

L

M ¶ Ulterius nota quod corpora calidarum complexionum vt corpora macra: et quia cholerica sunt apta incurrere syncopim multis ex causis. Primo: quia in eis aptus est humor ad os stomachi currere: et sua mordicatione inducere syncopim. Item quia talia corpora sunt cite resolutionis propter paucitatem sanguinis et spirituum et eorum subtilitatem. ¶ Tertio nota quod per corpora laxa intelligere possumus primo corpora cholerica: quia habent carnes laxas et raras dispositas resolutioni. Secundo possumus intelligere flegmatica: que etiam propter multam humiditatem habent carnes laxas: que vulgariter appellantur carnes infuse. Ista etiam corpora sunt parata ad syncopim propter paucitatem sanguinis et spirituum: ideo prona ad debilitatem virtutis. Tertio per corpora laxa possumus intelligere omnia corpora habentia carnes N raras: et per consequens habentia spiritus aptos resolutioni. ¶ Nota 4° quod corpora temperata habentia humores debite quantitatis et spiritus: et habentes valde resistentia egris aliis tarde possunt incurrere syncopim. Item corpora habentia duras carnes: non dico duras propter potentiam multi nutrimenti grossi et melicici: aut terrestris: sed dico duras propter potentiam multi humidi substantifici extendentis cutim: et sic indurantis: qualia sunt corpora sanguinea robusta et lacertosa venarum. In his enim corporibus propter abundantiam sanguinis et spirituum tarde cadunt syncopis. Exemplum autem distincte duritiei est in promptu. Nam corpora iuuenum sunt dura modo secundo: vnde etiam quantumvis sit turpe dicere videmus mamillas iuuenum esse duras et carnes similiter. Senum autem carnes et mamillas non esse duras: immo laxas: cum tamen multam habeant terrestreitatem resistentem coctioni: vt notat experientia: vnde carnes iuuenum animalium duriores isto modo existentes citius coquuntur carnibus senum: et habentes multum de humido ex coctione non multum minuuntur: sed carnes senum habentes multum de humido antequam debite mollescant et coquantur per coctionem minuuntur.

O ¶ Oportet preterea vt minutor flebotomos habeat multos: quorum quidam sint pilum habentes: et quidam pilo carentes. Et pilum quidem habentes sunt conuenientiores venis labentibus sicut guidez.

¶ Nunc ponit cautelam obseruandam ex parte minutoris. Et primo facit hoc. secundo quia fecerat mentionem ex flebotomia accidere syncopim: ideo ostendit quo tempore magis accidat syncopis. ibi secundo [Syncopis vero.] ¶ De tota prima parte dicit sicut non vlterius diuidendo illam: quod oportet minutorem habere multos flebotomos: quorum quidam habeant pilum: et quidam non: quia habentes pilum sunt conuenientiores venis labentibus: vt guidez. ¶ Pro parte nota quod per habere pilum possumus duo intelligere. primo per pilum possumus intelligere punctam vt sit sensus: quod quidam flebomi sunt habentes pilum vltra punctam seu cuspidem consuetam. secundo intelligere possumus punctam transeuntem ex transuerso flebomi. Et nota exemplum: quia sit talis transuersatio circa punctam ne flebomus possit se multum fundare: sicut de sagittis que habent barbulam: quoniam habent in circuitu quasdam eminentias punctuales que prohibent ne sagitta multum penetret: nisi propter P magnum impetum. ¶ secundo nota quod per venas labentes possumus intelligere illas: que si tangantur non bene stant firme: sicut vene colli: que propter earum situationem: et quia non sunt bene inherentes carni si tangantur labiles fiunt. si ergo debent flebomari flebomus debet habere punctas secundum primam expositionem: vt si non tangat venam cum vna puncta: tangat tamen cum alia. vel flebomus debet habere barbulam: vt si minutor pungit et non perpungerit venam non profundet se in pungendo neruum vel carnem: aut partem aliam etc.

¶ Et vt habeat glomorez ex cuculo aut serico: et istrumentum vomitiuum ex ligno aut penna: et vt secum teneat pilos leporis: et medicamentum ex aloe et thure et folliculum musci et diamuscatum et trociscos de musco. Ideo vt si syncopis Q acciderit que est vna ex rebus que ex minutione timetur: et fortasse hominis hoc non vomuerit succurrat et glomorem in os eius mittat: et ipsum cum instrumento vomere faciat et folliculum ei ad olfaciendum tribuat: et faciat ipsum traijcere aliquid ex electuario diamuscato: et ex trociscis eius: propterea vt eius virtus viuificetur. Et si accidat vt ex arteria sanguis egrediatur: succurrat et repleat vulnus pilis leporis: et cum medicamine ex aloe ipsos retineat.

¶ Tangit aliud

A ¶ Tāgit aliū casū. dicēs ꝙ necesse est minutorē habere glomorē ex cotulo aut serico. Glomor aūt nō est aliō q̄ quoddā rotundū factū ex cotulo aut serico. Itē hēat et secū instr̄m vomitiuū factū ex ligno: aut factū ex pēna. Fit aūt ex pēna sumendo pēnā q̄tū ad suos pilos ꝛ ponendo pēnā interius p os: aut sumēdo lignū oblōgū sibi inuoluendo sericū aut cotū ꝛ īponēdo ori. Itē opꝫ ipm hēre pilos leporis. Itē medicamē factū ex aloe ꝛ thure. Itē solliculū musci. Itē diamuscatū ꝛ trociscos de musco: ad h vt si accidat syncopis que est vna rerū que timenē ex flōmia: succurrat. Si etiā iste nō vomuerit ponat in ore ei⁹ glomorē ꝛ faciat ipm vomē cū instr̄o. Itē faciat ipm olfacere solliculū musci: ꝛ det sibi modicū electuarij diamuscati aut trociscoꝝ de musco vt virt⁹ ꝯfortet. Et si ꝯtingat sanguinē fluere ex arteria succurrat replēdo vulnus pilis leporis: ꝛ retineat sanguinē cū medicina ex aloe. ¶ Ex parte colligiē ꝙ minutor dꝫ secū deferre ea qb⁹ qbusdā succurrat nocumētis possib⁹. Nam p̄mo expedit aliqñ vomitū ꝓuocare vt repleto stōcho

B vel ex cibo vel humorib⁹ alijs. iō opꝫ minutorē secum hēre glomorē ꝛc. 2° aliqñ opꝫ minutorē ꝓhibere vomitū. iō hēat secū rē odoriferā vt muscū gario. ꝛ silia. Itē opꝫ ipm aliqñ succurrere debilitati v̄tutis. iō diamuscatū secū hēre dꝫ ꝛ electuariū diamuscatū ꝛ ex trociscis ei⁹. Itē si accideret egressus sanguis ab arteria: repleaē vulnus de pilis leporis ꝛ cū aloe ꝛ thure ipsi retineanē.

¶ Syncopis v̄o raro accidit sanguine egrediente; imo s̄m plurimū nō accidit nisi post retētionē nisi sup̄fluus fuerit sanguis exit⁹: licꝫ in febribus synochis nō curemus si vsq̄ ad syncopiꝫ ꝑueniat ꝛ in pricipio apoplexie ꝛ in squinātijs ꝛ in magnis apostematibus

C perniciosis ꝛ fortib⁹ doloribus: hoc t̄n facere nō debemus nisi cū virtus fuerit fortis.

¶ Nūc ostēdit quo tp̄e maxime accidit syncopis ex flōmia: ꝛ dicit ꝙ ipa raro accidit sanguine egrediente: imo s̄m plurimū retēto sanguie: nisi sup̄fluat eūo sanguinis: q̄uis nō curemus i febre synocha īfirmū p̄ducere vsq̄ ad syncopim ꝛ in p̄ncipio apoplexie ꝛ in squinātijs ꝛ in magnis apāib⁹ ꝛ in dolorib⁹ fortibus: qō t̄n nō dꝫ fieri nisi virtute existe forti. ¶ Pro pte nō ꝙ sanguine egrediēte raro accidit syncopis: q2 sanguine egrediēte sp̄us ꝛ sanguis trahunē v̄sus exteriora. vn̄ exteriora nō remanēt depaupata calore: ꝛ p ꝯn̄s nō cāuē syncopis ꝑꝑ caloris reuocationē factā nisi ꝯtigat hūc eē sup̄fluentē. vn̄ regitiua v̄t⁹ caloris ꝛ sp̄us causet reuocationē: sanguine v̄o retēto vtplm̄ cāuē syncopis cū facta eūone ꝛ retētione facta hūorib⁹ agitatis ꝛ cōmotis ex dolore i istō gēito

D syncopis subseq̄ē. ¶ Ulteri⁹ nō ꝙ flōmiā vsq̄ ad syncopi. i. lipothomiā facim⁹ i syncopi: q2 i synocha inflatiua sine putredine tutius q̄ i synocha cū putredie timētes mortē ꝛ suffocationē ꝑꝑ multā mā3. Silr̄ in p̄n° apoplexie: ꝛ squātie ꝛ i magnis apatib⁹ multa existe replone ꝛ īcēdētes vltiate dimerē facim⁹ flōmiā vsq̄ ad syncopiꝫ: v̄tute t̄n ꝯstāte: q̄ snia ō dolorib⁹ hita ē p̄° a soī. cōmē. 23.

¶ Et iā qdē accidit nobis vt i venis manus sermonē amplificaremus s̄m alioꝝ snias ꝛ obliuisceremur venis pedis ꝛ alijs venis: nos ergo in eis s̄monē nostrū ꝯtinuare opꝫ.

¶ Nūc determinat de flōmia venaꝝ pedis. P̄rio ponit ītētionē. 2° exequiē. ibi [Dicem⁹ ḡ.] ¶ De p̄° pte dicit ꝙ iam accidit nobis si ampli⁹ determineē de venis manus. s. vt faciamus ampliorē sermonē s̄m sniam alioꝝ amplius dicentiū de hac flōmia: ꝛ ne obliuiscamur flōmiam venarū pedis: ꝛ aliarū nos v̄o resecātes sup̄flua opꝫ nostrum continuare sermonē determinando supple de flebotbomia venarum pedis. B

¶ Dicemus ḡ ꝙ ex venis pedis est sciatica q̄ flōmaē a pte syluestri alcabi aut sub eo aut supra ipm: ꝛ ligaē illō qō est supra ipꝫ a sūmitate coxe vsq̄ ad cabi ꝛ inoluiē fascia forti aut istita: ꝛ meli⁹ qdē ē vt añ balneeē i aq̄ calida ꝛ vt ipsa in longitudine flōmeē. Quo si ipa fuerit occulta: aliqs suoꝝ ramoꝝ flōmeē q iter minimū ꝛ scōꝫ digitū ab eo existit. Et iuuamētū qdē in flōmia sciatice est magnū in dolore scie ꝛ silr̄ in podagra ꝛ in varice ꝛ in elefantia: sed sciatice scōatio est difficilis. F

¶ Et ex eis ē saphena q̄ ē sup partē domesticaꝫ alcabi ꝛ ē māifestior sciatica: ꝛ ipsa qdē flōmaē ꝑꝑea vt euacueē sanguis ex mēbris q̄ sūt sub epe ꝛ vt sanguis a partib⁹ supiorībus ad īferiores declineē q̄re mēstrua vehemēter ꝓuocat ꝛ hemorroidaꝝ orificia apit.

¶ Et rō qdem facit oportere vt sciatica ꝛ saphena silis existāt iuuamēti sed experimētū facit vt opatio sciatice p̄lumū ꝯueniat dolori scie sic̄ si h esset debitū ꝛ saphene qdē flōmia meliō ē q̄ sit trāsuerse latitudini attinēs.

¶ Et ex eis est vena curuature q̄ flōmaē sub genu poplitis q̄ tātū efficit quātū ꝛ saphena: sꝫ est fortior saphena in ꝓuocatiōe menstruoꝝ ꝛ in dolorib⁹ ani ꝛ hemorroidibus. G

¶ Et ex eis ē vena q̄ ē post alaurcbob q̄ ē q̄si ramus saphene ꝛ opaē q̄tuꝫ ipsa. ¶ Et ad sūmū qdē venarū pedis flōmia ꝯfert egritudinib⁹ q̄ fiunt ex materijs ad caput declinātibus ꝛ egritudinib⁹ melie. ¶ Et ipa qdē magis debilitat v̄tutē q̄ flōmia venaꝝ manus.

¶ Nūc determiat de venis pedū. Et diuidiē i duas. Nā p̄ facit qō dcm̄ ē. 2° ponit in sūma iuuamēta flōmie venaꝝ pedis. ibi 2° [Et ad sūmū.] p̄° in q̄tuor s̄m ꝙ determinat de flōmia q̄tuor venaꝝ pedis. p̄ de flōmia sciatice. 2° saphene. 3° de vena que est sub genu. 4° de vena que est circa calcaneū. 2° ibi [Et ex eis.] 3° ibi [Et ex eis est vena.] 4° ibi [Et ex ea est vena que post.] H

¶ Primo dicit se dicturū sciaticā esse venā pedis q̄ flōmaē ex pte exteriori alcabi. i. caui caule aut supra aut īfra ligādo illō qō ē supra a sūmitate coxe vsq̄ ad calcaneū ꝛ inuoluēdo forti fascia. vn̄ melius est vt ide balneeē pes aut tibia: ꝛ fiat flōmia s̄m lōgū. Et si sit sciatica occulta flōmeē aliqs ramoꝝ suoꝝ exn̄s iter paruū ꝛ minimū digitū pedis ꝛ 2m ab alio. ¶ Ulteri⁹ dicit ꝙ iuuamentū flōmie sciatice magnū est i podagra ꝛ dolore sciatice in varice ꝛ elefantia cuius sciatice scōatio supple i flōmia est difficilis. ¶ Dicit etiā ꝛ est snia 2ᵉ partis ꝙ ex venis pedis ē saphena exn̄s in pte domestica seu in pte interiori caui caule: maior ē exn̄s sciatica: q̄ saphena flōmaē vt eūcē sanguis ex mēbris sub epate exn̄tibus vt diuertaē

I

Radicis vt ipse scribit.22.tertij tracta.2.ca. de cura eius.5.illo. Et si fuerit sanguis aut cum bdio sanguinis oportebit vt ad puiatistreo flomiā ex pte 3ra a paulopost flō ctrit:1 ei meli⁹ fit vt blāde trahet I ptciptoz nō fiat flōmia: flōmia.n. accre scere facit bdio nes z facit eos vrere I corp⁹ z non expit illud q̄ necesse est vt extrahat tē. Nō q̄ bndi ve ne debet flōmia ri transuerse q̄ q̄ fiēt:vñ nisi fiat sic flōmia cōsolidaret nimis cito. quare tē.

K

aut deriuet̄ sanguis a partib⁹ superiorib⁹ ad partes ife riores.z iō flōmia saphene vehemēter puocat mēstrua z aperit orificia hemorroidaꝝ. Et certe rō facit eē neces sariū vt flōmia sciatice z saphene vene silis existant iu/ namēti. Experiētia tñ ostēdente flōmiam sciatice dolori scie eē ɔueniētē magis. Saphene vero flōmia melior est que tēdit ad trāsuersuꝫ. ❡ Tertio dicit q̄ ex venis pe/ dis est vena que est in curuatura genu:que tātū operat̄ q̄tū saphena: fortior tñ ipsa I puocādo mēstrua z in do loribus ani ex hemorroidib⁹ seu in dolore hemorroida/ li. ❡ Ulteri⁹ dicit q̄ ex venis pedis est vena q̄ est post supple calcaneū q̄si ramus saphene operās tātū quātū saphena. ❡ Ultimo ostēdit q̄ certe supple sumēdo iuua mēta flōmia venaruꝫ pedis competit morbis factis ex mācb⁹ declinātibus ad caput z morbis de melia: z ipsa certe debilitat virtutē magis q̄ flōmia venarū manus. ❡ Pro pte itelligi dꝫ p̄ q̄ notāter fit ligatio q̄ in lr̄a po/ nit̄ atq̄ ēt balneatio vt magis tumeat vena:trahat̄ etiā magis ad eā cū ipsa nō sit multū manifesta. ❡ z⁹ nō q̄ notāter ipa dꝫ flōmari fm lōgū vt exeat ēt liberius san guis z stet aptū foramē lōgiori tpe. Jō ei⁹ secūdatio est difficilis z occulta:que si nō pōt inueniri querat̄ qdā ra/ mus extēs iter minimū digitū z zᵐ:q̄uis ab eo nō eūet sicut dicta venatñ plus facit ad diuertēdū cū ad lōgio/ ra faciat diuersionē. ❡ Ulteri⁹ nō q̄ flōmia sciatice cō fert in dolore scie ɔueniēte a mā sanguinea aut sibi cō/ mixta diuertēdo z ēt eūando. Jn podagra aūt maxime ɔuenit eūando dū podagra pcedat a cā sili. Jtē ɔfert ēt in varice que nō aliud ē q̄ venaꝝ eminētia siue tumor in tibijs:vt pꝫ in tibijs portatoꝝ z se fortiter fatigantiuꝫ pedib⁹. Hec eni flōmia eūat mām varicū aut fluxuraꝫ ad varices. Jtē ɔfert elefantie que nō est aliō q̄ preter nām magnificatio tibiarū. Cōfert.n.pacificādo mām

L

que est cā augmēti tibiarū. ❡ Ulterius nota q̄ flōmia saphene manifestior est sciatica z nō eget tali fasciatōe: q̄uis egeat balneatiōe pedis:q̄ flōmia.s.saphene ɔfert mēbris existētib⁹ sub epate eūando z diuertendo: vñ ēt cōfert vt māe deriuent̄ a superiorib⁹ ad inferiora. Et iō vt ipse tangit ɔfert in puocando menstrua z aperiendo hemorroidas:trahēdo.s.sanguinē versus matricē z ver/ sus venas hemorroidales. ❡ Ulterius nota q̄ rō sum/ pta.s.ex parte originis venaruꝫ facit apparere flōmias vene sciatice z saphene silis iuuamēti:cū vt docet ana/ thomia orianꝫ ab eodē trunco circa genu:saphena pce dēte ad partē domesticā pedis:sciatica vero ad syluestrē. Experientia vero facit apparere flōmiā sciatice esse maio ris iuuamēti in dolorib⁹ scie.rō tñ cōpleta z cōpleta co gnito iuuamētoꝝ haꝝ flōmiarū faciūt iuuamēta appa rere distincta. Nā q̄ sciatica est plus distincta z ptensa versus sciā seu vsus ptē scie:z saphena nō sic:iō plus ɔtingit māe scie fluxas aut fluxuras ad sciā eūari p flōmiaꝫ

M

sciatice q̄ saphene. ❡ Ulteri⁹ nō q̄ flōmia saphene est melior trāsuerse facta z latitudini attinens:cū ipa nō sit ɔiūctionalis. ❡ Ulterius nota q̄ flōmia ɔiuncture seu curuature poplitis fortior est in puocādo menstrua q̄ saphena:eo q̄ sit supra saphenā:cū sit ēt ppinquior ma trici:vt est notū:citius z forti⁹ poterit a supiorib⁹ ad ma tricē trahere sanguinē. Silr̄ dōm est de doloribus ani z hemorroidib⁹. ❡ Ulterius nota q̄ vena que est retro supra calcaneū est q̄si ramus saphene pp ppinquitateꝫ z affinitatē quā hꝫ ad ipsam. Jō operat̄ tātū q̄ tot ɔfert dispōnib⁹ quot saphena:q̄uis forte nō tātū eūet quātū saphena:cū nō sit tāta vena quāta saphena. ❡ Ulteri⁹ nō q̄ flōmia saphene diuertit mās a supiorib⁹ declinā/ do ad iferiora.iō ei⁹ flōmia ɔfert dū māe supple sangui

nee aut mixte sanguini ab iferiorib⁹ declināt ad superio ra. N
Jtē ɔfert morbis de sanguie melācbolico:trahēdo.s. sanguinē melācbolicū:q̄ grauē a supiorib⁹ ad iferiora. ❡ Ulterius nota q̄ q̄uis ex venis brachioꝝ z manus cōiter plus eūetur de sanguine q̄ ex venis pedum:tñ q̄ sunt cōiter latiores z pluris sanguinis ɔtentiue:tuꝫ ēt q̄ ebullitior sanguis est circa supiora q̄ circa inferiora:z p ɔñs ɔnior flōmie:tuꝫ ēt q̄ supiora saltē pectoralia:z q̄ sunt circa epar plus hn̄t de sanguine q̄ iferiora. Tñ sup posita pitate sanguis eūati plus dbilitat̄ virt⁹ ex flōmia venaꝝ pedū q̄ manus:vt dcm̄ est.p̄ q̄ cū iferiora min⁹ hēant de sanguie q̄ supiora:vt est dcm̄:tanto eūato san/ guie p iferiora q̄to p supiora:multū debilitat̄ vt⁹ z i ife riorib⁹ vt vt⁹ tota⁹ dicat̄ debilior q̄ tāto eūato p supio/ ra. z⁹ cā eē pōt quā tāgit expositor. Nā cū cor z cetera O
mēbra sanguine vigeāt z spū:cū ēt vtutis ɔstātia z debi litas maxime cordis tremorē ɔsequant̄.iō cū p flōmiaꝫ venarū pedū plus diuertat̄ sanguis a corde q̄ per flō/ miā venarū manus contingit plus debilitari cor. Et sic ex secūdo premisso plus debilitari totum.

❡ Jn venis aūt que flebotbomantur z sunt in parte capitis excepta guidez:melius est vt transuerse flebotbomentur.

❡ Nūc determiat de flōmia venarū capitis. Et diuidit̄ in duas. Primo pmitit vnū cōe flōmie venaꝝ capitis. z⁹ exeq̄t̄.ibi z⁹.[Et caꝝ qdē.] ❡ Prio dicit q̄ melius est vt vene pciū capitis flōment̄ trāsuerse:excepta gui/ deꝫ vena. ❡ Pro pte nota q̄ p caput itelligit caput ve/ rū cū collo. Nā guideꝫ vocant̄ vene pciū capitis cuꝫ tñ sint vene colli. ❡ Scdo nō q̄ iste vene debent flōmari trāsuerse:q̄ liberius exibit sanguis:z q̄ nō sunt ɔiūctio nales:ɔiunctionalib⁹ tñ simllant̄. Nā cū sint in collo ad motū colli flōmate fm longū apient̄.iō z liberius exi/ bit sanguis. Et possumus ēt si expediret secūdationē fa P
cere.iō bonū est flōmare eas fm longum.

❡ Et caꝝ qdē q̄dā sunt que sunt vene z q̄dā que sunt arterie. ❡ Uene ḡ sunt sicut vena frōtis q̄ iter duo existit supcilia: z ipsi⁹ qdeꝫ flōmia ɔfert grauitati capitis z ppue illi q̄ ē in posteriore pte capitis z grauitati oculoꝝ z stupori z dolori capitis pseuerāti ātiquo. ❡ Et vena q̄ sup caput flōmat̄ pp emigra/ neā z vlcera capitis. ❡ Et due vene tēpoꝝ q̄ flexuose icedunt. ❡ Et due vene q̄ sunt in āgulis oculoꝝ lacbrymalib⁹ z fm plurimū nō apparēt nisi p ɔstrictionē suffocātē. Et i ipsis qdē flōm⁹ nō est pfundādus:q̄ fortas Q
se fient fistule ex pcussione ossis: z ex eis nō egredic̄t sanguis nisi pauc⁹. Juuamētū vero flōmie ipsarū duarū existit in dolore capitis z in dolore emigraneo z ophtalmia antiq̄ z lacbrymis z pāno z scabiei palpebraꝝ z earum hothor z noctilopis.

❡ Nūc exeq̄t̄ de flōmijs caꝝ venaꝝ:z p̄ de flōmia illa/ rū venaꝝ ɔiunctaruꝫ. z⁹ arteriaꝝ.ibi z⁹.[Ex arterijs.] Prima in tot quot venarū capitis ponit flōmiā. ❡ De pma pte dicit q̄ istaꝝ venarū aliq̄ sunt vene absolute:z aliq̄ arterie. Pria ē vena frōtis que est iter duo sup/ cilia seu iter duo cilia cui⁹ vene flōmia ɔfert grauitati ca/ pitis:z maxime

A pitis ꝛ maxime in pte superiori: supple diuertēdo mām a posteriori pte v̄sus āteriorē: ꝛ silr euacuat̄. De q̄ flōmia bēmus 5ᵘ afori. posteriora capitis dolēcia ꝛc̄. Etiā cōfert grauitati oculoꝝ: etiā dolori pleuretici ꝛ antiq̄. ¶ Scḋa vena est ext̄is sup caput: q: ext̄is in sūmitate capitis: aut in sūmitate frōtis q̄ vt dicit Aui. flōmet̄ pp emigraneā que est dolor medie ptis cranei ab emi qḋ est medium: ꝛ craneū q̄si dolor medie ptis capitis. Itez ꝯfert vlcerib⁹ capitis ꝓuenientibus a mā sanguinea aut sibi cōmixta. ¶ Itez flōmanī due vene tēpoꝝ flexuose aut tortuose icedētes: q̄rū flōmie ꝯferūt i pdictis casib⁹ euacuando ꝛ diuertēdo. ¶ Itē flōmanī due vene q̄ sūt i āgulis lachrymalib⁹ oculoꝝ nō apparētes supple nisi apḋ ꝯstrictionē supple gutturis suffocātē. i. nō apparētes nisi stringat̄ guttur q̄si corp⁹ suffocet̄. Quare aūt ꝯstrictiōe gutturis appareāt notū ē cū tūc magis facies tumeat ꝛ oculi gutur ꝛ alie ptes faciei: ꝛ in ipsis nō est pfundādus flōm⁹: B nā forte fieret fistula. Cū. n. ibi sit caro mollis ꝛ spōgiosa facta flōmia seu pforatiōe ꝛ ꝯcurrētib⁹ supfluitatib⁹ cito poterit fistula cāri. a qb⁹ venis nō egredit̄ nisi sanguis pauc⁹: q: pue sūt. Addit vlterius ꝙ iuuamētū talis flōmie ꝯuenit in dolore toti⁹ capitis ꝛ in dolore medie ptis ꝛ in opthalmia antiq̄ ꝛ in lachrymis ꝛ in pāno bothor ꝛ scabie palpebrarū si ista cāns̄ a mā sanguinea aut ei⁹ supfluitate. Cōfert ēt pustulis puulis palpebrarū. s. euacuando mās ab istis cū iste vene sint ꝓpinq̄ palpebris. Cōuenit ēt nocticlopis: ꝛ sūt vt pz 3ᵒ tertij nocticlopi q de nocte meli⁹ vidēt: de die āt pp ḡssitudinē spūuz ꝛ huoꝝ nō valēt vidē: iō cū h passio possit ꝯtigē pp grossuz sanguinē flōmia haꝝ venaꝝ huc sāguinē euacuando ē ꝯueniēs.

¶ Et tres vene pue quaꝝ loc⁹ ē post illū vbi extremitas auris tāgit cū pueīt ad capillos. C Et vna qdē haꝝ triū est magis manifesta q̄ flōmat̄ in pricipio aque ꝛ cū caput stōi recipit fumū: ꝛ pp h ꝯferūt vlcerib⁹ auriū ꝛ colli ꝛ posterioꝝ capitis. Et Gal. qdem negat qḋ qdā dicūt ꝙ due vene q̄ sunt post aures flōmant̄: vt q filios gignūt ipsos nō gignāt.

¶ Et ex venis istis sūt guidez q̄ sūt due ꝛ minuunt̄ i pricipio lepre ꝛ fortis sqnātie ꝛ coangustatiōe anhelit⁹ ꝛ asmate acuto ꝛ raucedine vocis. Et i hn̄te apa in pulmone ꝛ dispnia q̄ ē ex multo sanguie calido ꝛ egritudinibus splenis ꝛ lateꝝ: ꝛ oz vt diximus añ vt flōmo pilū hn̄te minuant̄. ¶ Modus v̄o ligādi eas ē ꝙ opz trahere caput ad ꝯriū ptis flōmie vt vena extēdēdo fiat sic̄ chorda: D ꝛ ꝯsideret̄ q̄ ps sit magis ꝯclinās ꝛ fiat flōmia ex ꝯrio ptis illi⁹. ¶ Opz p̄terea vt ei⁹ flōmia fiat in latitudine ꝛ nō in lōgitudine: ꝛ sicut fit in saphena ꝛ sciatica: ꝛ cū hoc toto opz vt ipsius flōmia cadat in longitudine.

¶ Nūc determiat de flōmia aliarū venaꝝ dicēs ꝙ tres vene pue q̄ aliq̄l'r sūt post locū vbi auris tāgit capillos: quarū triū vna est manifestior flōmant̄ in pncipio aq̄ ꝛ in pncipio cataracte: nā anteq̄z fiāt cataracte apparēt p imagines ꝛ musce volare añ oculos: deide fit aq̄ sine cataracta ponēte se tali aq̄ iter albuginē ꝛ corneā: q̄ aquositas aliq̄l'r pōt eleuari a mā sanguinea. Si g̃ flōmant̄

iste vene minuēt sanguinē ꝛ ꝓhibebunt ipm euaporare sursum: iō ēt ꝯferūt dū caput recipit fumū stōi maxime pp caput eē calidū ꝛ fumoꝝ attractiuū. Ex hoc eni flōmia minuit̄ feruor sanguis capitis: iō ē ꝯueniēs. Itē cōfert vlcerib⁹ auriū ꝛ colli ꝛ posterioꝝ capitis diuertendo ꝛ euando mām ꝛ minuēdo ebullitionē. ¶ Ulterius dicit Gal. negare dcm̄ āntiquoꝝ dicētiū duas venas post aures flōmari vt hoīes fiāt steriles: ꝛ hoc dicebat Hip. aut videbat̄ dicere in libro de aq̄ ꝛ aere ꝛ regionib⁹: qḋ dcm̄ de p se est falsum. nā sperma nō venit p has venas nec ēt aliqs spūs. hoc tñ pōt ꝯtingē cōpatiēte ꝛ debilitato cerebro: q: nō debite spūm aialē transmittit p gnōne fiēda. ¶ Ulterius dicit ꝙ ex venis capitis sūt guidez. i. vene colli: q̄rū vna est ab vna pte colli ꝛ altera ab alia: ꝛ flōmant̄ i pncipio lepre diuertēdo sanguinē a spūalibus ꝛ nobiliorib⁹ mēbris ad exteriora diuertēdo ipm ēt a facie que pluries ꝛ pri⁹ solebat a lepra molestari: in lepra v̄o ꝯfirmata nō ꝯuenit talis euo cū iam sit fixa infectioni. In forti ēt sqnātia: in ꝯstrictione anhelit⁹: in acuto asmate q: fortis: ꝛ raucedie vocis supple pp mām sanguineā: ꝛ in habēte apa in pulmone. i. pipleumonio ꝛ in dispnia ꝛ difficultate anhelit⁹ ex multo sanguie pcedēte ꝯuenit flōmia haꝝ venaꝝ euando cām añcedētē ꝛ diuertēdo eā a fluxu: iō maxie i pncipijs hoꝝ morboꝝ cōpetit mā existē in fluxu. nā mā existe fluxa nō faceret notabile iuuamētū. Itē ꝯuenit in morbis splenis ꝛ lateruz vbi supple mā e sanguinee fluūt a supiorib⁹ ad iferiora. Nā si fiat flōmia haꝝ guidez ipsa euabit mās supioꝝ ꝛ diuertet eas a fluxu ad ptes inferiores. ¶ Ulterius dicit Auic. ꝙ sicut añ dcm̄ est necesse est flōmare has venas flōmo hn̄te pilū. p q: sūt vene labētes. 2ᵒ ne flōm⁹ penetret in gutture. ¶ Ultimo Aui. tāgit modū ligādi istas venas dicēs ꝙ oz trahē caput ad ꝯriū ptis flōmie vt vena extēsa fiat vt chorda. cā ē i prōptu. Nā facta tali extēsiōe vena ipa fit eminētior: nā tūc gibbosat̄ isto mō. Et dic̄ Aui. ꝙ debem⁹ ꝯsiderare ptes magis declinātes: q: magis depilāt: vt exēplū q: plicato sic collo notū est ꝙ ps versus caput ꝛ v̄sus extremitates colli est magis declinās. ps v̄o ꝯria istis partib⁹ est ps magis gibbosa i. q̄ vt māifestior fiat flōmia. ¶ Dicit vlteri⁹ ꝙ necesse ē vt fiat flōmia s̄m latū ꝛ nō s̄m lōgū: qḋ est ꝯ p vbi nō q̄rim⁹ scbationez ꝛ multi sanguis eductionē. Nā si h q̄rerem⁹ fiēda eēt s̄z lōgū: ad quā itētionē se retulit Aui. in illa pte i venis aūt. Itē ad hāc itētionē se refert i fine ptis: dū dicit ꝙ cū h toto opz vt fiat flōmia s̄m lōgū.

I

¶ Et ex eis ē vena q̄ ē i leporꝭ: cui⁹ flōmie locus est ipsi⁹ extremitas q̄ digito p̄ssa in duo ptit̄: vbi qdē fit flōmia: s̄z sāguis q ide egredit̄ est pauc⁹: ꝛ ipsi⁹ qdē flōmia ꝯfert calibo ꝛ turbatōi ocłoꝝ ꝛ hemorroidib⁹ ꝛ hothor q̄ i narib⁹ nascunt̄ ꝛ pruritui q fit i eis: verūtñ plerūq; accidit ex eo coloris rubedo pseuerās que simulant̄ safaf ꝛ corrūpit faciē: ꝛ est ipsius ipedimētuz maius suo iuuamēto.

H

¶ Et vene qdē q̄ sūt sub asese a pte nocre q̄ꝝ flōmia ꝯfert egritudini oculoꝝ āntique q̄ ē ex sanguine subtili ꝛ antiqs capitis doloribus.

¶ Et ex eis sūt vene q̄ sūt i labijs ꝛ sūt q̄tuor ꝛ sup vnūq̄dq; coꝝ existit par que ꝯferunt vlcerib⁹ oris ꝛ alcola ꝛ doloribus gingiuarum ꝛ carū apostematibus ꝛ ipsarū laxita-

I ti τ vlceribꝰ τ fistulis τ fixuris q̄ sunt in eis
¶ Et ex eis ē vena que est sub lingua sup oc-
cultum menti que minuitur in squinātijs τ
apostematibus duarum amigdalarum.
¶ Et ex eis sunt vene q̄ sūt sub ligua τ existē
tes sup ipaꝫ linguā τ minuunt̄ pp ligue gra
uitatē q̄ est ex sanguie: que qdē i lōgitudine
sūt minuēde q: sanguinē ꝯstringere q fluxit
ex flōmia in latitudine facta est difficile.
¶ Et ex eis ē vena alāfuta q̄ inter mētū τ la-
biū est iferius q̄ flōmat̄ ꝓpter oris fetorem.
¶ Et ex eis est vena furcule que flōmatur in
medicationibus oris stomachi.
¶ Nūc notificat flōmiā aliaꝶ venarū dicēs ꝙ ex venis
K capitis est vena exñs in lepore nasi: τ ē nasi extremitas
q̄ cōpressa digito diuidit̄ in duo: in q̄ loco fit flōmia san
guie idē egrediēte pauco: q̄ flōmia ꝯfert turbatiōi τ ca-
lefactiōi oculoꝶ τ hemorroidibꝰ τ pustulis nasi τ pruri
tui narium: tñ pluries ex tali flōmia accidit rubedo: sup-
ple in facie pseuerās: q̄ similat̄ corruptiōi coloris τ cor-
rūpit colorē. i. faciē: vel corrūpit faciē. i. colorē faciei: qḋ
nocumētū ē maiꝰ iuuamēto. ¶ Dic̄ vlteriꝰ ꝙ vene q̄ sūt
a posteriori a pte nuche: q̄rū flōmia ꝯfert antiq̄ morbo
oculoꝶ ex sanguie subtili ꝓcedēte: ꝯferūt ēt si flōment̄
dolorib' antiq̄s capitis supple ꝓcedētibꝰ a mā sāguinea.
¶ Ulteriꝰ dic̄ ꝙ ēt sūt vene q̄tuor labioꝶ: ita ꝙ in vno
quoq: labio sūt due vene: q̄ꝶ flōmia ꝯfert vlceribꝰ oris
τ gīgiuarū dolorībꝰ τ apatibꝰ τ lassitudini ipsarū ac vl-
ceribꝰ fistulis τ fixuris ipsaꝶ. ¶ Ulteriꝰ dicit ꝙ ex istis
venis est vna q̄ ē sub ligua supra occltū mēti q̄ flōmat̄
L i sqnātijs τ in apatibꝰ duaꝶ amigdalaꝶ. ¶ Ulteriꝰ dic̄
ꝙ sunt q̄dā vene existes sub lingua τ sup linguā flōmā-
de pp grauitatē lingue ex sanguie ꝓcedēte. Flōmāde ēt
p lōgū q: difficile est ꝯstringere sanguinē bis flōmādis
fm latū: hic tñ alia dñia repit̄ vt dicā in notādis. ¶ Dic̄
penultio ꝙ ex istis venis ē vena exñs iter labiū iferiꝰ τ
mētū q̄ flōmat̄ pp fetorē oris remouēdū. ¶ Ultio dic̄
ꝙ ex istis vēis ē vena furcule q̄ flōmat̄ pp mederi stō.
ↄ ¶ Nō ꝓ pmibꝰ plectis ꝙ q: vena exñs i lepore nasi est
parua: iō ab ipsa ēt paucꝰ exit sāguis cuiꝰ flōmia ꝯfert ca-
lefactiōi. i. isectiōi nasi euāndo cām ꝯiūctā: turbatiōi ēt
oculoꝶ ꝓueniēti ex sāguie aut suis vaporibꝰ diuertēdo
ab oculis τ euāndo. Cōfert ēt passiōibꝰ nariū ex sanguie
ꝓueniētibꝰ euando cām ꝯiūctā: aut dictaꝶ passionū an-
tecedētē cāꝫ. Ex ipsa tñ aliqñ ꝓuenit rubedo pseuerās si-
militata safaf seu safari. i. rubori pustuloso faciei: τ h̄ ē ꝙ
M corpꝰ plenū ē τ nō p̄cesserūt aliq̄ fortes diuersiue euo-
nes: h̄ aūt iferet nocumētū plus attrahēdo d̄ sāguie ad fa-
ciē q̄ꝫ diuertat aut euēt cū sit vena valde parua: τ nocumē
tū i isto casu ē maiꝰ iuuamēto. ¶ Nō vlteriꝰ ꝙ p venas
q̄ sūt sub alsafe: q̄ sūt vene a pte posteriori nuche itelligit
H venas q̄ sūt aliq̄lr itra locū vbi collū ꝯiūgit̄ capiti: q̄rū
flōmia ꝯfert morbo antiq̄ oculoꝶ ex sanguie subtili ꝓ-
cedēte diuertēdo sanguinē subtilē ne trāseat ad oculos
q sāguis subtilis pp ꝯtinuā renouationē τ fluxū āntiquū
pōt cāre morbū: silr dōm de antiquis dolorib' capitis.
¶ Ulteriꝰ nō: ꝙ flōmia venaꝶ labioꝶ dictis dispōni-
bꝰ ꝯuēit euando τ diuertēdo a ptibꝰ ꝓpinqs: silr exis
sub ligua supra occultū mēti itelligēdo p occultū mēti si
volumꝰ ptē itrinsecā aut ptē q̄ est itra guttur τ ptē exte-
riorē mēti: q̄ vena appet subleuata plicata ligua. Ualet
ē flōmia ciꝰ i sqnātijs diuertēdo τ euando sanguinē pec
cātē p̄cedēte sp flōmia vel de vena cephalica. Apatibꝰ N
ēt duaꝶ amigdalaꝶ magis ē cōpetēs tāq̄ꝫ potēs magis
τ citiꝰ euare a pte ꝓpiqori. ¶ Ulteriꝰ nō ꝙ vene supra
linguā existes faciūt iuuamēta q̄ ponunt̄ in lra ꝯiunctā
lingue educēdo mā: q̄ꝶ flōmia fm lōgū τ nō fm latū
ē fiēda: q: pp plicationē ligue facta fm latū multū apit̄
vena vt idē multꝰ exeat sanguis: vt vidit magr̄ Marsi.
in experiētia. ¶ Nō ꝙ flōmia illiꝰ vene q̄ ē iter labiū τ
mētū ꝯuenit fetori oris ꝯtingēti pp sanguinē corruptuꝫ
gingiuaꝶ: euando. s. sanguinē illū τ diuertēdo a ptibꝰ il-
lis: fetori vo ꝓueniēti a stō nō ꝯfert. ¶ Ulterius nō ꝙ
flōmia vene furcule ꝯfert ꝓ medicando os stōi supple
lesum pp defluxū sanguis ad ipm. Naꝫ flōmia talis pp
ꝓpinquitatē euacuat τ diuertit: q̄uis nō sit in vsu.
¶ Ex arterijs vo q̄ sūt in capite ē arteria tpis
q̄ qñq3 flōmat̄ τ qñq3 icidit̄ τ qñq3 exbit̄ τ O
qñq3 adurit̄. τ h̄ fit ppea vt acuti reumatis-
mi τ subtiles ꝯstrigant̄ q ad oculos descen
dūt τ pp amplificatiōis pricipiū. ¶ Et due
arterie que sunt post aures que flōmant̄ pp
spēs ophthalmie τ pricipiū aq̄ τ pānū τ no
ctilopas τ āntiquū dolorē capitis: i cap tñ flō
mia sp existit timor τ cū h̄ tardet̄ ꝯsolidatio.
¶ Gal. quoq3 dixit ꝙ cuiusdā i gula vulne-
rati arteriā pcussio parū p tetigit ex q̄ magna
sāguis ps manauit: h̄ Gal. ei subuēit cū me-
dicamēto thuris τ aloes τ sanguinis draco
nis τ mirrhe: τ restrictꝰ fuit sanguis: τ do-
lor antiquus quē in exteriore parte coxe po
sterius consueuerat habere recessit.
¶ Nūc Aui. exeqt̄ de flōmia arteriarū capitis: τ dicit ꝙ P
ex arterijs capitis ē arteria tēpoꝶ q̄ qñq3 flōmat̄: qñq3
icidit̄: qñq3 exbit̄: τ qñq3 adurit̄: τ h̄ fit iō vt ꝯstringant̄
reumatismi acuti τ subtiles defluentes ad oculū τ ēt pp
p̄ncipiū amplificatiōis pupille. ¶ Nō ꝓ pte ꝙ fm me
dici distinctas itētiones h̄ opatio q̄drupl̄r fit. Nā p vbi
q̄rimus euare τ diuertere satis sufficit flōmia. Ubi aūt
plus q̄rimꝰ ꝓhibere defluxū: icidimꝰ ex trāsuerso arte-
riā cū flōmo aut ipsaꝫ cū vncino subleuādo. Qñq3 ēt q̄-
rētes vt tēpora τ ptes ꝓpinque oculis minori pcipēt
sanguine τ calefactiōe exbimꝰ ptē arterie excarnādo ip
saꝫ ligādo i duobꝰ locis τ auferēdo ptē itermediā. Aut
4ᵒ adurimꝰ apponēdo aliqd causticū supra arteriā vt
ēt ꝓhibeat̄ defluxꝰ hūoꝶ ad locū: tutior tñ modus ē p
solā flōmiā. ¶ Ulteriꝰ nō ꝙ cū rōne icisiōis arteriarū
maxie sunt apti fluere hūores subtiles τ acuti: iō vocat̄
talis opō in arteria grāde iferēs nocumētū. Itē ꝯfert in
p̄ncipio amplificatiōis aut dilatatiōis pupille diuerten-
do mās dilatantes. ¶ Scdo dicit Aui. ꝙ due etiā arte Q
rie que sunt post aures flōmāt pp spēs ophthalmie p p
p̄nꝰ aq̄ pāni τ noctilope τ pp āntiquū dolorē capitis: qḋ
supple efficit hec flōmia diuertēdo τ euando mām q̄ꝶ
flōmia semp extat timor cū tardet̄ ꝯsolidatio τ timeat̄
de nimio fluxu sanguis. ¶ Dixit tñ Gal. ꝙ cuiusdā vul
nerati i gula vulneratio modicū tetigit arteriā ex q̄ flu-
xit magna ps sanguis: cui subuenit medicamē factū ex
aloe thure τ sāguie dracōis: τ dolor antiquꝰ quē ꝯsuene-
rat hēre in pte exteriori coxe sanatꝰ est: hoc aūt sumit̄ a
Gal. de flōmia noue trāslatiōis. Cā vo sanatiōis doloris
coxe fuit q: ꝯstrigēs erat a ptibꝰ superiorib' trāsire sangui-
nem ad coxam: vnde diuerso sanguine per percussionē
arterie gule

A arterie gule consecuta est remotio doloris.

¶ Et ex eis venis q̄ i corpe flōmāt̄ sūt due ve ne sup vētrē: q̄p vna sup epar ↄsistit: ⁊ altera sup splenē ē posita: ⁊ flōmat̄ dextra i hydropisi ⁊ sinistra in egritudinibus splenis.

¶ Nūc determinat de flōmia venarū vētris dicēs ꝙ ex venis q̄ i vētre seu corpore flōmant̄ sunt due vene. Una posita supra epar: alia posita supra splenē. Et sūt iste vene ēt supra musculos vētris. Una i directo eparis: alia in directo splenis. Et flōmat̄ dextra i hydropisi supple ↄtingēte pp multā retētionē sanguis supra epar: h̄ etiā ppinqua epati eūabit ab ipso. Alia vo flōmat̄ i morbis splenis: q2 i oppilationib⁹ ēt causatis pp retentum sanguinē.

¶ Scito p̄terea ꝙ flōmia duas h3 horas: horā electā ⁊ horā necessariā. Hora vo electa ē

B ei⁹ q̄ ē i lumine diei: ⁊ post digōnis cōplemētū ⁊ supfluitatū expulsionē: ⁊ hora necessaria ē hora que fieri o3 ⁊ que tardari nō pōt: ⁊ in qua res prohibitoria non attenditur.

¶ Nūc Aui. tāgit horas flōmie: dicēs flōmiā duas hēre horas: electiuā. s. ⁊ necessariā. Electiua est vt fiat flōmia in lumie diei ⁊ post cōpletā digōnē: ⁊ expulsis oib⁹ supfluitatib⁹. Hora vo necīa ē hora q̄ flōmia nō p̄t tardari: nec attēdim⁹ ad rē ꝓhibētē flōmiā. ¶ Nō p pte ꝙ illa hora vocat̄ electiua q̄ ē apta eligi cū iuuamētis ⁊ nō exit de nocumēto nōbili: q̄ ēt nō sūt ꝓhibētia saltē nōbilr: vt ꝙ fiat flōmia i die: alys ēt ↄditiōib⁹ obseruatis: limitata de qb⁹ supra est habitū. Illa aūt flōmia vocat̄ necīa ⁊

C coacta q̄ fit in alia hora necessario: q2 flōmia nō p̄t tardari pp eminēs periculū q̄uis multa sint ꝓhibētia: ⁊ nōbile inde sequat̄ nocumētū. Exēpli cā: imediate post cibū ⁊ ēt añ expulsionē supfluitatū si fiat flōmia nocte: corpori facta tamen percussione aut casu volentes euitare aduentum apostematū facimus flebotomiam.

¶ Scias ēt ꝙ flōm⁹ obtusus ē magno ipedimēto: qm̄ errat ⁊ nō ↄseqt̄. s. qđ d3 ⁊ apare fac̄ ⁊ dolere. Cū ḡ flōmo opaberis non manu p̄mēdo ipellas: s3 suauiter blādiēdo ⁊ ēt furtiū agas vt flōmi extremitas ad iteriora vene pueniat: qm̄ si illō duriter secceris sepe caput flōmi intus i vēa occulta rūpet̄ fractura: ⁊ fac̄ vt vēa refugiat ⁊ vlnerabit venā. Et si pfidiose isteterį vt cū eo flōmes augmētabis malitiā: quapp expiri d̄bes qualr flōm⁹ igre

D diat̄ cutē añq̄ cū eo flōmes ⁊ cū pcussionē secundare volueris si tibi necessariū fuerit.

¶ Nūc exeqt̄ cañ. attēdēdos circa instrū q̄ fit flōmia. Et p̄ facit hoc. 2° ex accidēti ponit duos. ibi 2°. [Et scito.] p̄a pars breuiter ↄtinet tot ptes q̄t cañ. ponit circa hāc opationē manualē. P̄rio ponit cañ. ex pte flōmi dicēs ꝙ flōmus obtusus. i. male acut⁹ ē magni ipedimēti siue pūgat venā siue nō: nā dolorē fac̄ ⁊ facit apare. ¶ Uñ nō si flōmus ē obtusus: nō ita p̄t penetrare venā sic acut⁹: ⁊ iō nō ita ↄtigit errare cū acuto sic cū obtuso: ⁊ si hō nō erret ad huc cū illo: q2 difficulter pūgit faciēdo magnū foramē facit dolere: ⁊ apare: currētib⁹ humorib⁹. ¶ Ulteri⁹ dicit ꝙ cū flōmas nō d̄bes ipellere flōmū ipmēdo: s3 suauiter blādiēdo: ⁊ furti agas sic ꝙ extremitas flōmi ad interiora pueniat vene: vt supple libere exeat sāguis. Nā si duriter ipmas sepe caput flōmi occulta fractura frāget̄:

E eo ꝙ caput flōmi ē mltū sbtile ⁊ mltū frāgibile cito. Itē ex tali ipressiōe fugit vena: vñ nō pcuties ipsā. i. malum sequit si volēs te ostēdere hīe bonū instrm̄ isteteris flōmie: ⁊ cū flōmo obtuso augebis malitiā. s. apatie dolorem ⁊c. Iō añq̄ flōmes debes expiri quō flōm⁹ igrediat̄ cutē. Et eodē mō debes fac̄ si vis facere scdā flōmiā si sit necessaria. Nā ex p̄⁹ flōmia p̄t caput flōmi eē plicatū aut factū obtusū: iō scđā p⁹ flōmia videas quō stat caput flōmi.

¶ Tibi p̄terea cauē d̄bes ne venā ipleas ⁊ sāguie isles: qm̄ tūc lapsus ⁊ rēotio min⁹ erūt.

¶ Nūc Aui. ponit aliū cañ. dicēs ꝙ tibi cauere debes ne ipleas venā sāguie ⁊ isles: nā tūc lapsus ⁊ remotio erit mi n⁹. Hec pōt p̄t duob⁹ modis expōi. Nā p̄ ē aliq̄ñ ꝙ vena mltū resistit ne flōm⁹ ipsā pūgat. Dic̄ ḡ ꝙ tu d̄bes tibi cauere ne isles valde venā: nā q̄uis aliqs tūor vene iuuet: mult⁹ tñ tūor ⁊ mlta islatio fac̄ venā eē labilē: ⁊ iō lapsus

F ⁊ remotio. i. p̄ssio vene eēt minor: q2 qñ pcutit̄ vena cū flōmo: vena labit̄ aliquātulū a supiori ad iferi⁹ ⁊ aliq̄tulū remouet̄: tūc iste lapsus ⁊ ista p̄ssio si vena moderate tumeret esset minor q̄ deberet. ¶ 2° sic exponit̄: si nō islet vena: tñ lapsus: q2 remotio vene supple a suo situ erit minor. prima expositio melior est.

¶ Cūq3 vena tibi rebellauerit ⁊ occultauerit ⁊ ipi⁹ repletio sub ligatura ñ appuerit solue ipā ⁊ mltotiēs liga ⁊ iunge eā: ⁊ ↄprimēdo descēde ⁊ ascēde donec eā manifestare ⁊ apparē facias. Et h̄ qdē expicis cū duob⁹ digitis vnūquēq3 locoꝝ tāgēs i qb⁹ scis venā extēdi ⁊ qñq3 tāgēs vtrisq3 ⁊ qñq3 vno ipoꝝ: ⁊ cū

G altero facies sāguinē d̄scēdē donec altero cadēte ipi⁹ sentias sāguis accessionē cū ad ip3 pducit̄ sanguis ⁊ ei⁹ recessionē cū dimittit̄.

¶ Ponit aliū cañ. dicēs ꝙ cū vena tibi rebellauerit. s. in pcutiēdo: q2 retropellat flōmū vl' se occultauerit dū pcutis: q2 labit̄: aut nō appuerit repletio sub ligatura multotiēs liga ⁊ iūge eā p̄mēdo ⁊ ascēdēdo ⁊ descēdendo donec facias eā apperere: q2 fricādo. Ex tali eni fricatiōe ⁊ vnctiōe ↄseqt̄ cōpulsio sāguis i venā: ⁊ q̄dā rarificatio ⁊ tumor vene. Et h̄ pōt expiri cū duob⁹ digitis tāgēdo sic. s. qñq3 cū vno faciēdo descēdere sanguinē cū altero: vt ēt vno digito percipias accessum ⁊ recessum sanguinis.

¶ Et scito ꝙ caput flōmi h3 spatiū i quo penetrat: qđ tñ nō ē lōgū ne ad arteriā aut neruū penetret: ⁊ ip3 qdē plūmū ipellere debes

H cū vena fuerit magis subtilis. ¶ Op3 aūt vt flōmi appħensio fiat pollice ⁊ ipudico ⁊ dimittat̄ index ad palpādū ⁊ vt in medio fieri fiat appħēsio pollice ⁊ nō appħēdat̄ superi⁹ qm̄ nō bene tenebit̄: imo erit vacillans.

¶ Ponit aliū cañ. dicens te sciturum caput flōmi habere spatiū q̄ penetret: qđ tñ nō d3 eē lōgū ne pcutiat arteriā. s. existē sub vēa: aut ne penetret neruū: vēa tñ existe subtili ⁊ magna d3 fieri magna penetratio. Op3 aūt vt flōmus appħēdat̄ digitis pollice ⁊ ipudico: ⁊ dimittat̄ index ad palpādū ⁊ appħēdat̄ flōm⁹ i medio ferri ⁊ nō appħēdat̄ supi⁹: q2 nō teneret̄ bñ firmiter ⁊ vacillaret i pcussione. Et p̄ d3 appħēdi istis duob⁹ digitis: vt p̄ iste index remaneat ad palpādū venā: si bene tumet bñ stat: ⁊ tenebitur ēt firmiter cū istis duob⁹ digitis quos tibi dixi:

I ℭ Cūq3 vena remouēdo se ad ptē vnā mutabit: oppões ei ligaturā ⁊ stricturā ↄ̄trario ptis illi⁹: ⁊ cū remouēdo se ad duas ptes eq̄lr mutabit nō debebis eā in lōgitudine flōmare.

ℭ Nūc ponit alios cañ. dicēs q̄ cum vena mouerit se ad vnā partē debes ponere ligaturā ⁊ stricturā ad aliā ptē3 ↄ̄riā: ⁊ si sit mobilis sm vtrāq3 partē flōma sm latum. Cā est: q2 tunc nō sequitur tanta lesio ex mobilitate.

ℭ Et scito q̄ o3 vt strictio ⁊ cōpressio sint s3 q̄titatē dispōnis cutis in duritie sui ⁊ grossitie: ⁊ i multitudine carnis ⁊ abūdātia: ⁊ o3 vt ēt ligatura sit ppinq̄. ℭ Cūq3 ligatura venā

K occultauerit fac signū sup eā ⁊ caue tibi ne a signi rectitudie remoueat cū ligaturā facies: ⁊ cū h toto ipelle flōmū. ℭ Cū āt vene dclinatio ⁊ ipi⁹ eleuatio tibi rebelles extiterint: finde locū q̄ ē sup eā i corpib⁹ macris pprie: ⁊ cū vncio opare. ℭ Casus pterea ligatiōis ⁊ ↄ̄strictionis in iūctura probibet venaru3 iplectionē. ℭ Cūq3 volueri lauare digito tuo tēde cutē vt a rectitudie remoueat foramis: deide lana ⁊ exicca ⁊ pone pānu3 eminētiā hñtē ⁊ dimitte cutē vt ad locum suū redeat. ℭ Et scito q̄ q multum sudat eā replōnis: ē flōmia idigēs: ⁊ multotiēs ⁊ hñti febrē ēt

L habēti dolorē capitis qui ex cōsilio flebotbomia esset medicādus superuenit fluxus ventris naturaliter qui flebotbomiā excusat.

ℭ Ponit modū ligature dicēs: q̄ ↄ̄strictio ⁊ ēt cōpressio .i. dū ligas sint sm q̄titatē cutis i duritie: grossitie: multitudine ⁊ abūdātia carnis: necē est ēt vt ligatura sit ppinqua loco flōmādo: q2 ex ligatura fit tumor in pte ppinq̄ ⁊ sic manifestatio vene. Et si ligatura occultet venā: q2 eā nimis submergat fac signū supra venā vt de incbaustro vel alio aut alio colore. Facta ligatura noli recedere in flōmādo a signo facto: imo i illo signo ipelle flōmū. Si xo depſſio ⁊ eleuatio vene fuerint tibi rebelles: q2 pp depressionē nimis occultet: ⁊ pp eleuationē fiat vena mobilis: scinde cutē supra venā extñtē ⁊ pprie in corpib⁹ macris i qb⁹ nō est timor de nimia scissura carnis: ⁊ cape tūc

M venā cū vncio deide flōma. ℭ Deide dicit q̄ casus ligationis ⁊ ↄ̄strictiōis in iūctura pbibet venaꝝ iplectionē: q2 cū ↄ̄stringat i loco depbēso pbibet ne sanguis trāseat ad venā. ℭ Penultio dic̄ q̄ cū volueris lauare .i. post flōmiā extēde cū digito cutē: vt cutis remoueat a foramine vene: vt supple liquor nō trāseat ad foramē: deide lana ⁊ exicca ⁊ post pone pānū hñtē eminētiā: ⁊ fac cutē reuerti ad suū locū vt supple ēt occurrat cutis foramini vene ne fiat empotisma. ℭ Ultio dic̄ q̄ q multū sudat eā subtilis replōnis ē egēs flōmia supposito q̄ nō sudet a cā extriori: q2 vel cursu aut pānis ⁊c̄. vl̄ q̄ nō sudet pp nimiā replōnē cibi aut pot⁹: vel 3° q̄ nō sudet pp debilitatē cōtētiue v̄tutis sic̄ hñtes sudorē diaforeticū .i. resolutiuū: sed sudet pp pñtiā multoꝝ hūoꝝ ⁊ maxie sanguis in venis. Etiā dic̄ Aui. q̄ multotiēs hñti febrē ⁊ dolorē capitis q ex ↄ̄silio supple recto eēt flōmandus si ei supuenit nālr flux⁹ vētris excusat a flōmia. Cōsile ponit vt allegatum est 10° tertij. tract. 1. 50. c. 2. de cura pleuresis. Hoc eē pōt q2 mās hūo: ales debitas cūari cū sanguine p flōmiā nā cūat p fluxū vētris. Et cūatis supfluitatib⁹ nām aggrauātibus nā fit potēs supra residuū ⁊ non indigem⁹ flōmia.

ℭ De flebotbomia sm expositionem Ugonis nuper inuentam. Caplm.

F Lebotbomia est cūo vl̄is que multitudinē cūat. Multitudo autē est augmētu3 humoꝝ sup equalitatē ipsorum in venis.

ℭ Cū pus Auic. posuerit regulas circa curā male cōplōnis cū mā p cūonē cum pharmaco qd rōe ppetatis ⁊ q̄litatis cūat ⁊ h ānexie: hic pōit ↄ̄līter reglās circa modos cūonū: q̄ nō fiūt rōne q̄litatis cūantis aut istr̄i i q̄ fit cūo nec cūat eligēdo. Et diuidit i duas ptes. Et q2 tales cūones q̄nq3 fiūt p aptionē venaꝝ: q̄nq3 aūt alio mō solutiuo solōne ↄ̄tinuitat: q̄ ē aut pp scarificationē cū vētosis: aut pp aialis mordētia sicut sanguisugas. Jō Aui. p̄ ponit cañ. obseruādos i cūone cū flōmia. 2° cū vētosis ⁊ sanguisugis. 2° ibi. [Uētose.] Tñ si dicat̄ q̄ cū flōmia sit cūo vl̄is magis q̄ cū pharmaco: q̄re nō determinat pus de flōmia q̄ de vsu pharmacorū. Dicit̄ a magr̄is q̄ nō ē icōuenićter q̄ h de modis cūonū determinat p quāto p illos curat̄ mala cōplō. Et q2 facili⁹ accidit mala cōplō a pctō in q̄li cui plurimū debetur cūo cū pharmaco: iō ab illo mō cūandi prius icepit. ℭ Diuidit̄ āt pñs caplm i q̄tuor ptes. In p̄° pte posita dscriptiōe flōmie pōit cañ. i vsu ei⁹ rōne dispōnis corporis ⁊ hūoꝝ q fūt cūandi. 2° ponit cañ. i vsu ei⁹ rōne loci a q̄ faciēda ē cūo ⁊ p quē locū. 3° pōit reglas i vsu flōmie rōne tpis. 4° rōne instr̄i cu3 q̄ fit flōmia. 2° ibi. [Debes scire] 3° ibi. [Et scito pterea.] 4° ibi. [Scias ēt.] Pria diuidit̄ in tres ptes. Prio ponit dscriptionē flōmie. 2° corpora pparata ⁊ qb⁹ flōmia ↄ̄ueniat enūcrat. 3° dat cañ. in vsu ei⁹. 2° ibi. [Et nemo] 3° ibi. [Et debes scire.] Pria in duas. Prio describit flōmiā. 2° exponit vnū mēbrū dscriptiōis suprascripte. 2° ibi. [Multitudo xo.] ℭ Dic̄ g̊ p̄ q̄ flōmia est cūo vl̄is q̄ cūat multitudinē: ⁊ in 2° pte dic̄ multitudo ē augmētū hūoꝝ i vēis sup eq̄litatē. ℭ Ubi nō p̄ q̄ qdā dicūt hāc eē descriptionē flōmie sm q̄ ipsa locat̄ sub orgāo medicinali. S3 cū describit̄ vt locat̄ in manuali opōne di q̄ est recte vene icisio: vt dic̄ Cōmēt. in lib. secretoꝝ. Ego aūt puto q̄ hec nō sit xa diffinitio: q2 nō ↄ̄uertit̄ cū diffinito. Cūo eni q̄ fit p exercitiū ⁊ balneū ⁊ abstinētiā sunt cūones vl̄es cūantes multitudine3: ⁊ nō sunt tñ flōmia: ⁊ silr scarificatiōes ⁊ fricationes i vt

Q sumit̄ ex Gal. 2ª pticula afo. cōmēto illius afo. Ubicūq3 cib⁹ pter nām intrat: ⁊ iō puto q̄ Aui hic nō posuit pro xa diffōne seu descriptiōe: s3 p q̄dā accñtali notificatione p q̄ sdā suos effect⁹ quos oprie facit respectu aliarum cūonū. Nā ⁊ si pharmacū posset vl̄r cūare multitudinē: nō tñ ita cōmode sic̄ flōmia: q2 nō cūat multitudinē sm modū loquēdi medicorū: nisi tñ supfluit ei⁹ opatio vsq3 ad sanguinē cūandū. Et iō Gal. p̄ᵐ adiutoriū cūans multitudinē posuit flōmiā. 2ᵐ scarificationē inter spatulas: ⁊ post alia q̄ vide loco illo. Cā aūt q̄re vl̄r ⁊ multitudine3 cūat ē cū mltitudo i venis ↄ̄tineat̄: iō p venaꝝ aptionem optime cūatur cū ibi null⁹ hūoris sit electio sed effluit sui liqditate. Et iō sm spēs cūant̄: qd est cūare multitudinē sm medicos: ⁊ q2 oēs sūt iuicē colligate: iō p vni⁹ flōmiā pōt ab oib⁹ fieri cūo: ⁊ illa pt dici vl̄is: q2 a vasis toti corpi seruiētib⁹ ⁊ a tot⁹ ambitu cūat. Dicūt tñ aliq q̄ ⁊ ab oib⁹ mēbris ⁊ a locis extra venas cūat: vt colligitur ab Aui. 3° q̄rti. c. de herisipilla: ⁊ p̄° q̄rti. c. de cura variolaꝝ: s3 ego puto q̄ hoc nō obstante mea expō sit nulla. ℭ Nō 2° q̄ q2 i flōmia nō ē aliqd eligēs pus vnū hūorē q̄ reliquū

N Pōt q̄s solutio vētris excusat a flōmia ex eo q̄ sanguis pōt conuerti seu corrūpi in humores melācbolicos ⁊ flegmaticos q cūant p fluxū vētris quare ⁊c̄.

O

P

A q̄ꝫ reliquū: ⁊ iō oēs hūores q̄ in venis ꝯtinent̄ mouentur ad exitū: ⁊ nō solū vnus sed duo aut tres: ⁊ iō ꝓprie di. ꝙ euāt multitudinē: ⁊ qḋ nō fit aliq̄n ꝑ ꝑcꝭ multitudinis nō est incōueniēs q̄a multotiēs fiat ꝑ ꝑcꝭ in q̄li: vt sta tꝫ debilitᵃ: ſꝫ q̄ꝛ pharmacū eligit iō nō dat̄ ꝓp̄e ad euandū multitudinē. ℂ 3ᵒ nō ꝙ lꝫ sit pos̄e i aliq̄ loco q̄ꝫ in venis augeri humores supra mēsurā nālē absq̄ꝫ pctō in q̄li spāli vt i ꝯcauo cordis: vbi sanguis nō mouet̄ ad putredinē: tn̄ medici nō vocāt multitudinē nisi augmētū ꝓportionale oīum hūorū in venis: q̄ꝛ tale pctū nō accidit alibi nisi in venis: vn̄ pᵒ aflo. cōmē. 3. nō magnificatis vltra modū hūoribus ad corpᵘ nutriēdū: ipos̄e ē corpᵘ vltra modū augeri: ⁊ ꝯstat ꝙ Gal. logt̄ de his q̄ sunt in venis.

ℂ Et nemo q̄dē est flōmādus nisi vnᵘ duorum. Unus coꝝ est egritudinibus preparatus: qui cum ipsius sanguis multiplicatᵘ fuerit cadet in eas: ⁊ alter est cadens in eas.

B ℂ Enūerat h̄ in gn̄le ꝑ pte ēt in spē corpa q̄bᵘ flōmia cōuenit. Et p̄ magis i gn̄ali. 2ᵒ magis i spāli. 2ᵃ ibi [Ex his.] ꝑrio ponit duo gn̄a corpoꝝ ꝑparatoꝝ q̄bᵘ flōmia ꝯuenit. 2ᵒ dat itētiōes ꝑ q̄s flōment̄. ibi 2ᵃ. [Unusquisq̄ꝫ.] ℂ De pᵒ dicit ꝙ nemo ē flōmādus nisi ꝯtineat̄ sub aliq̄ duoꝝ generū. Unū coꝝ est corpᵘ ꝑparatū cadere in egritudines: ita ꝙ cū ipsiᵘ sanguis multiplicatus fuerit cadet in eas. Aliud genus est corpus cadens in egritudines. ℂ Ubi nō ꝙ cōiter solet exponi ꝙ duo sūt modi corporū flōmādorū. s. actu egrū ⁊ neutrū decidētie: ⁊ rō vt dicūt ē ꝙ cū flōmia sit euatio nō ꝯuenit nisi respectu alicᵘ ꝑter nām existis: mō illa q̄ sūt inculpate sana sūt ſꝫ nāꝫ: sana eni oīa sunt ſm nām inquātū sūt sana. Mihi tn̄ vr̄ vt supra dixi ꝙ tēperata corpa ⁊ debite recta sunt q̄nq̄ꝫ flōmādanā ⁊ si oīa q̄ sūt in eis sunt ſm nāꝫ: tn̄ pos̄e ē ꝙ ex aeris dispōne fiāt ꝑter nām: qḋ in debito eorū regimine est ꝓuidēdū vt fiat: ⁊ iō ego ꝑ corpa ꝑparata cadere in egritudines nō itelligo solū neutra imo sana ⁊ aliqua tēperata in q̄bus ex mutatione aeris de hyeme ad estatē ⁊ ꝑcipue futurā vehemēter calidā pos̄e est vt sanguinē hēant q̄ cū multiplicat̄ ꝑ rarefactionem faciet cadere in morbū: nec ꝑ h̄ dōm distēpatū aut neutrū aliqḋ eoꝝ: ſꝫ de hoc dcm̄ est in capᵒ 4ᵒ. In oībᵘ q̄ corpibᵘ in q̄bᵘ fit flōmia: illa fit ad remouēdū morbū: aut fit ad remouendū dispōnē: ꝑ cuiᵘ augmētū aut ꝑmanētiā timet̄ morbᵘ. ℂ Nō tn̄ vlteriᵘ ꝙ nō solū flōmat̄ ex timore de euētu egritudinū ꝑ sanguis multitudinē i toto: ſꝫ q̄n̄ ēt timet̄ multiplicatio i pte vna vt i ꝑcussiōe ⁊ casu dicet̄ istā: nec solū itelligas de multitudie i q̄tō: ſꝫ ēt de multitudine in q̄li: itelligēdo ꝑ sanguinē tā 4ᵐ hūoꝝ q̄ꝫ massam.

ℂ Unusquisq̄ꝫ autē eorum aut flōmat̄ propter sanguinis multitudinem: aut propter ipsius malitiam: aut propter vtrunq̄ꝫ.

D ℂ Hic exeq̄t̄ ponēdo intētiones ꝑ q̄s flōmet̄ dicēs: ꝙ vnusq̄sq̄ꝫ eoꝝ q̄bᵘ ꝯuenit flōmia si flōmat̄: aut flōmat̄ ꝑ augmētū q̄ntitatis sanguis: aut ꝑ eiᵘ malitiā: aut ꝑ vtrūq̄ꝫ. ℂ Ubi p̄ vides Aui. velle ꝙ flōmia ꝯuenit peccato sanguis in q̄li: absq̄ꝫ pctō spāli in q̄tō: nā ꝑ malitiā vt distiguat̄ ꝯ multitudinē nō itelligit̄ nisi pctm̄ in quali spāli. ℂ Ur̄ tn̄ ꝙ h̄ nō sit verū. s. ꝙ q̄libet q̄ flōmat̄ ꝑ alterū dictoꝝ flōmet̄. Nā Gal. in. 13. de ingenio sanita. dixit ꝙ euāiᵘ corpᵘ totū nō solū in dispōne plectorica: verū ēt cū moderatione eoꝝ existe in toto. Et idem innuit Aui. ifra de his q̄ passi sūt ꝑcussionē aut casuꝫ. ℂ Ad h̄ dicet̄ p̄ ꝙ sanguinē eē multū pōt intelligi duobᵘ modis: aut eni est multᵘ respectu dispōnis debite i sanitate: aut ē multᵘ respectu dispōnis in corpe actu inuēte. Ubi gr̄a: ponō ꝙ fortes in dispōne sanitatis regrat lib. x. sanguinis ⁊ hēat. ix. ⁊ cadat: ita ꝙ caput offendat̄ fortiter: tūc lib. ix. sanguis nō sūt multᵘ sāguis respectu eiᵘ qḋ dꝫ eē in forte tpe sanitatis: ſꝫ paucus: ē tn̄ multᵘ respectu dispōnis nūc inuēte in eo: q̄ꝛ ꝑ dolorē tāto existe sanguine plus decurret ad locū q̄ꝫ opꝫ: ⁊ forte faceret apa. Uult ḡ Aui. ꝙ vnusq̄sq̄ꝫ cū flōmat̄ facit h̄: aut ꝑ malitiā: aut ꝑ multitudinē respectu eiᵘ qḋ i tali dispōne idiget corpᵘ. ℂ Aut 2ᵒ di. ꝙ flōmia q̄nq̄ꝫ fit gr̄a euōnis aut gr̄a diuersionis. Et di. ꝙ gr̄a euādi nō fit nisi aliq̄ triū cāꝝ dictaꝝ ab Aui. ſꝫ gr̄a diuertēdi hr̄ pōt fieri sine istis. Et hos duos modos ponit Dy. Ego tn̄ puto ꝙ q̄nq̄ꝫ minuit̄ sanguis nō ꝙ sanguis sit supfluus respectu alicuᵘ dispōnis ꝑntis: ſꝫ ꝑ futurā q̄ timet̄ vt in iter agere debētibus. Un̄ Rasis. 6. Almāso. caplo de hac mā, dicit: q̄ vult iter longū ꝑagere dꝫ añ ipsiᵘ inceptionē minui ⁊ medicinā ventris solutiuā sumere dꝫ. Sꝫ ꝯstat ꝙ h̄ nō fit ꝑ aliq̄ dispositionē ꝑternālē que nūc sit: ſꝫ q̄ timet̄: ⁊ est gr̄a euōnis ⁊ nō diuersionis. Et iō dico ꝙ quilibet q̄ flōmat̄ ꝑ multitudinē aut ꝑ malitiā: flōmat̄. s. q̄ est aut timet̄: ⁊ ꝑ ꝯsis dico inculpate sanū ⁊ temperatū quandoq̄ꝫ debere flebothomari vt supra dixi: ⁊ etiam innuit Gal.

F ℂ Et his q̄dē egritudibᵘ ꝑparatᵘ est sic q̄ est expositᵘ sciatice ⁊ podagre fortibᵘ ⁊ arterice sanguineis: aut ille cui accidit sputū sanguineū ex fixura vene q̄ in pulmōe eiᵘ extitit tenuiter ꝯsolidata: q̄m̄ cū ipsiᵘ multiplicat̄ sanguis findet̄: ⁊ apti epilepsie ⁊ apoplexie ⁊ melie cū sanguinis multitudine ex sq̄nātie ⁊ apatibᵘ iteriorū ⁊ opbthalmie cale: ⁊ ex eis q̄bᵘ hemorroidaꝝ sāguis q̄ fluē solebat ē restrictᵘ: ⁊ mulieribᵘ q̄bᵘ mēstruᵘ sāguis ē restrictᵘ: hoꝝ tn̄ colores nō ōndūt ꝙ flōmari debeāt ꝑ ipoꝝ obscuritatē aut albedinē aut viriditatē: ⁊ illi q̄ in interioribᵘ mēbris cū cōplexione calida debilitatē patiuntur.

G ℂ In ista pte spāli narrat corpa ⁊ dispōnes eoꝝ: rōne q̄rū ꝯuenit flōmia: q̄ꝛ cū dixerat de egris ⁊ illa dr̄r in capitulis de cura suaꝝ egritudinū: iō Auicen. hic nō narrauit spālr̄ egritudines in q̄bᵘ ꝯuenit flōmia: ſꝫ narrauit spālr̄ plura parata cadere i egritudines. Et solet diuidi pō ista in duo. Nā p̄mo narrant̄ corpora parata cadere in egritudinē i q̄bᵘ fit flōmia p̄ncipalr̄ cā euōnis. 2ᵒ illa i q̄bᵘ fit flōmia cā diuersiōis. 2ᵃ ibi. [Et illis q̄bᵘ ꝑcussio.] Pma in duas. Prio facit qḋ dcm̄ ē. 2ᵒ ondit tp̄s optimū ad flōmiā in istis. 2ᵃ ibi. [Nam istis.] ℂ In pᵃ narrat decē maneries ꝑparatorū. Prio sūt parati ad artericā ⁊ podagrā vel sciaticā fortē vl̄ sanguineā. 2ᵒ parati sputo sanguinis:

H maxie cū pᵒ illō passi sūt fracturā vene i pulmōe vel in pectore: ⁊ fuit tenuiter cōsolidata: q̄ꝛ m̄ltiplicato sāguie scidat̄ iteꝝ. 3ᵒ sūt parati epilepsie cū sāguis multitudine. 4ᵒ parati melie cū sil̄i multitudine. 5ᵒ sūt pati sq̄nācie. s. apatibᵘ capitis gutturis vel musculorū epiglotis ⁊ meri aut amigdal. 6ᵒ sūt pati apatibᵘ neruoꝝ. 7ᵒ sūt pati opbthalmie cale. 8ᵒ sūt illi q̄rū sāguis hemorroidaꝝ q̄ fluē solebat ē restrictᵘ. 9ᵒ sūt mulieres q̄bᵘ restrictus est fluxus mēstrualis: supple ꝑter nāꝫ. Et in istis docet ꝯsiderare ꝙ eoꝝ colores nō ondūt ꝙ debeāt flōmari ꝑ eoꝝ obscuritatē aut albedinē aut viriditatē. 10ᵒ sunt q̄ cuꝫ cōplexione cal̄a i iterioribᵘ patiunt̄ debilitatē. Et tu p̄ ꝯsidera ꝙ harū egritudinū i q̄bᵘ ista corpa sūt pata cadere: q̄dā sunt a sanguine: q̄dā ⁊ si nō sint a sāguine: tn̄ accidūt cū sanguis

I multitudine vt epilepsia τ melia:τ ꝯuenit flõmia ad exo
nerádũ nãz vt sit potẽtioꝛ supra mãm ꝓpriã illarũ egri
tudinũ:τ qꝛ cũ flõmia aliquid de mã earum euacuatur:
nõ tñ negat̃ has egritudines a sanguine posse pendere:
sꝫ est raro:τ iõ magis de directo cõuenit flõmia qñ sunt
egritudines a sanguine pẽdẽtes q̃ꝫ in alijs. ℂ Sꝫ spãli
ter descẽdendo. De pͥma manerie nota ꝙ artetica est no
men generale passionis iuncturaꝝ: sed podagra ẽ nomẽ
spãle doloꝝ iuncturarũ pedũ:τ sciatica est doloꝛ iunctu
raꝝ anche dicte a scia q̃ est concauitas ossis supioris cui
cõtinuat̃ vertebꝛũ coxe. Et cũ huiusmodi: doloꝛes sunt
foꝛtes qꝛ itolerabiles:tũc esto ꝙ nõ sint a sanguine:timet̃
tñ de sanguinis nimio cursu:τ iõ cõuenit flõmia. Cũ aũt
sunt cũ sanguine nõ cadit dubiũ ꝙ flõmia conueniat. De
K paralis sputo sanguinis cõstat ꝙ cũ sanguis multiplicat̃
magis extẽdit̃ vena τ facilꝰ scindit̃. De sgnãtia τ apati
bus mẽbroꝝ īterioꝝ:iterũ τ de ophthalmia nõ cadit dif
ficultas. Sꝫ notãter dixit de ophthalmia calã:qꝛ qñ fit
a flegmate magis opꝫ facere purgationem q̃ꝫ flõmiam.
ℂ Sed de illis qbꝰ cõstrictus est sanguis hemoꝛroida
rũ q fluere solebat:aut sanguis mẽstruus:sunt due diffi
cultates. ℂ Pꝛima:qꝛ si restrictus est sanguis hemoꝛroi
darũ est ex sanguinis paucitate:aut qꝛ nõ sit amplꝰ gros
sus ꝑpter mutatione regiminis:τ in istis nõ esse indigẽ
tiam flõmie:qꝛ nec timet̃ peccatũ in quãto nec in quali:
τ silr contingit in mulieribus:vñ τ ꝓpter febꝛes paucifi
cato sanguine in eis deficit fluxus:τ ꝓpter partum pluri
mũ retinet̃ pluribus mensibus τ ꝓpter lactationeꝫ:τ tñ
nõ conuenit in casibꝰ istis flõmia. ℂ Scd̃a difficultas:si
hoꝛum coloꝛes nõ ostẽdũt ꝙ flõmari debeãt:qꝛ sunt al
L bi aut virides vel obscuri:tũc sequit̃ ꝙ in istis nõ est san
guis abũdans:qꝛ vt dicit̃ cõmẽto scd̃e ꝑticule afo. Colo
rũ coꝛpoꝛis humoꝛũ abũdãtiã τc. τ iõ flõmia nõ ꝯuenit.
2° qꝛ tales coloꝛes nõ accidũt nisi ex abũdãtia aut fleg
matis aut melancholie vt obscurus aut amboꝛũ vt viri
dis qꝛ ex ambobus est permixtus:sed mixtis humoꝛibꝰ
dñantibus cauẽda est flõmia vt dicet̃. ergo nõ sũt flõmã
di. ℂ Ad pͥmũ hoꝛũ dicit̃ ꝙ verũ est qñ restringit̃ circa
fluxũ hemoꝛroidarũ aut menstruoꝛum q fluere solebat:
τ pro tũc nõ conueniunt flõmie. Quis enĩ dubitat ꝙ qñ
post nimiũ cursum hemoꝛroidarum τ plurimã virtutis
debilitatẽ ex eo restringat̃ aut nãliter aut accidentaliter:
ꝙ nõ statim post est faciẽda flõmia:cũ tunc sit sanguinis
defectus:sed Aui. intẽdit ꝙ vtplurimum ita est ꝙ qñ
post tps multũ aliquis est restrictus aliquis istoꝛum cur
suũ est flõmandus:τ hoc est vtplurimũ in his quibꝰ acci
M dit hemoꝛroidarũ cursus:τ sit consuetudinarius: sicut in
quibus multiplicat̃ sanguis grossus:τ in mulieribꝰ vsqꝫ
ad debitã etatẽ merito dispõnis sexus est aptꝰ multipli
cari sanguis quo non indigent dum non sunt pregnãtes:τ
iõ in istis cũ retinet̃ fluxus notabili tpe significat̃ ꝙ san
guis malus est multiplicatus vt plurimum:τ iõ indigẽt
flõmia vt pseruent̃ a moꝛbis q ex tali malo sanguine sũt
apti generari. ℂ Sed ꝓ 2° dubio nota ꝙ tã sanguis mẽ
struus q̃ꝫ sanguis q solet fluere per hemoꝛroidas vtpluri
mũ est sanguis aut aquositate multa ꝑticipãs aut grossi
tie:τ ideo qñ diu retinet̃ accidunt tria ꝓposito ꝑtinẽtia.
Pꝛimo qꝛ talis sanguis mitit̃ ꝑ ptem ad exterioꝛa:quia
mẽbꝛa intrinseca sunt multũ foꝛtioꝛa mẽbris exterioꝛi
bus:τ ꝑsertim emitit̃:qꝛ ille q iaꝫ est malignatꝰ τ magis
factus distãs a nã boni sanguis. 2ᵐ est ꝙ hic sanguis reci
pit alteratione ab exterioꝛibus:τ fit declinãs ad humo
ris dicti nãm. Et humoꝛes ẽt dicti q cũ ipso multiplicant̃
remanẽt in maioꝛi ꝓpoꝛtione:solito i exterioꝛibꝰ:τ iõ fit
coloꝛ aliqs de tribus dictis vtplurimũ. 3ᵐ aũt est ꝙ san
guis de nouo multiplicatus nõdũ malignatus est adhuc

in venis maioꝛibus:nã nõ tam cito eas egredit̃ τ in cute N
diffundit̃ nisi post malignationẽ:τ iõ remanet necessitas
euonis eius ne malignet̃:dꝫ tñ medicus cõsiderare vtrũ
prius sit pharmacãdũ aut nõ: per regulas positas supra
capi. 4. ℂ Et tũc ad argumẽtũ pꝫ solũ. Ad pͥmũ qꝛ co
loꝛ coꝛpoꝛis oñdit abũdantiam sanguinis si nõ aliqñ fue
rit in īterioꝛibꝰ:τ aliqñ i exterioꝛibꝰ. Sꝫ ad 2ᵐ pꝫ solutio
per vltima dicta. ℂ Sꝫ vlterius nota ꝙ Aui. dicit ꝙ idi
gent flõmia illi q in īterioꝛibꝰ mẽbris cũ cõplone calida
patiunt̃ debilitatẽ. ergo cũ ꝓhibeat a flõmia seqt̃ ꝙ nõ
sunt merito isti flõmãdi:pterea mala cõplo calida põt
ita bñ esse a dñio cholere sicut sanguinis. ergo nõ iuuat
flõmia cũ cholere dñio: vt ita dicetur:sequit ꝙ nõ indi
cat flõmiã qꝛ plurimũ est cũ siccitate:vt in ethica. Hic q̃
videt̃ ꝙ Auicẽ. inconuenienter hec coꝛpoꝛa numerauit. O
ℂ Ad hoc dubium cõiter respõdet Dy. duobus modis.
Pꝛimo q per debilitatẽ intelligamus hic nõ illam q̃ est
ꝓpter resolutionem sed illã que est cũ virtutis agitatio
ne:talis enĩ est a sanguine:qꝛ nullus alius huoꝛ est aptus
generare τ calefacere:nã cholera sui leuitate τ paucitate
nõ grauat:τ alij non sunt frigidi:τ ideo hec debilitas est
a sanguine superfluo τ in ea fit flõmia:debilitas aũt ar
guens non debere fieri flõmiã est de resolutione de qua
nõ loquit̃ hic Aui. ℂ Scd̃a rñsio est ꝙ ẽt verũ est ꝙ pa
tientes malã cõplonẽ calidã ꝑꝑ quã sũt debiles in inte
rioꝛibus sunt flõmandi:nõ ꝙ mala cõplo a sanguine pẽ
deat:sed qꝛ ab illa saltẽ est apta foueri sicut 7° terapeu.
Gal. patientes malã cõplonem frigidã stõcho factã cã ẽ
cũ ꝑñtia flegmatis euãt flegma tñq̃ꝫ fouens illam malã
cõplonẽ. Ego aũt puto ꝙ addere posset ꝙ mala cõplo
calida est cã attractiõis ad locũ:τ debilitas est cã ꝙ alia P
mẽbꝛa ad debile trãsmittant:vt pꝫ pͥmo pͥmi. c. de humo
ribus:vt ne ergo ad hec mẽbꝛa debilitata currat sanguis
faciẽda est flõmia. ℂ Et si dicat ꝙ sunt debiles: τ ideo
nõ ꝯuenit:dĩ ꝙ nõ opꝫ in istis debilitatã eẽ virtutẽ agita
tiuã totius:sꝫ ex vno mẽbꝛo particulari:τ talis nõ arguit
ꝙ dimittat̃ flõmia. Aut dicat̃ de qua loquit̃ est ꝑ aggra
uatione τ nõ ꝑ resolutionẽ:τ in hoc non ꝯfert flõmia. Et
si hec coniũgas cũ dictis Dy. erit responsio cõpletioꝛ.

ℂ Nam istis melius est vt in vere minuant̃
lꝫ in has nondum inciderit egritudines.

ℂ Hic oñdit tps aptius ad istoꝛũ flõmiã:τ dicit ꝙ istis ẽ
melius ꝙ flõment̃ in vere lꝫ nõ inciderint ad has egritu
dines:τ intelligit̃ de flõmia pseruatiua ꝙ tps magis aptũ
vlr ad hãc flõmiã est ver:lꝫ qbusdaꝫ ex ꝑticularibus dis Q
positionibꝰ cõtingeret aptius eẽ aliud tps:τ ꝑꝑ hoc vide
illud qđ dictũ est sup ca. 4. de aliarum euonũ ꝯueniẽtia
in vere:eedem sunt cause in illis τ in flõmia.

ℂ Et illis qbꝰ ꝑcussio accidit aut casus: qm̃
qñqꝫ minuunt̃ timẽdo ne eis accidat apã: τ
qui hꝫ apostema minuẽdus est: qm̃ timetur
ne apeꝛiatur añq̃ꝫ maturetur lꝫ nõ indigue
rit τ non fuerit ibi multitudo.

ℂ Hic oñdit q̃ sunt coꝛpa q̃ ꝑculdubio indigent flõmia
sꝫ pͥmã introductionẽ:τ ponit tres manerieS. Pꝛima sũt
coꝛpa qbꝰ accidit ꝑcussio. 2° sũt coꝛpa quibus accidit ca
sus ab alto. 3° est maneries illoꝛũ q patiunt̃ apata calida:
nam pͥme due minuunt̃ timẽdo ne ꝑꝑ doloꝛẽ aut mẽbꝛi
debilitatẽ accidat apã si sanguis dimittatur. 3° coꝛpoꝛa
minuunt̃ timẽdo ne apã rũpatur ante maturationẽ:τ sũt
isti minuendi lꝫ non indigeant τ nõ sit in eis multitudo.
Et hoc est quod inuenitur ex descriptione Ugonis supra
capi. de flebotbomia τc.

ℂ De ventosis. Caplm. XXI.

Uentose cutis

A Uentose cutis ptē magis mūdificāt q̄3 flōmia: ꝛ plus extrahūt sanguinē subtilē q̄3 grossū. Et ipsarū qdē iuuamētū i corpib⁹ cōpositis grossis ꝛ crassis grossuz habētib⁹ sāguinē ē puū: qm̄ ex istis nō extrahūt sāguinē neq3 extrahūt sicut op3: imo q ex eo vehemēter est subtilis ꝛ cū difficultate ꝛ in mēbro vētosato debilitatē efficiūt.

ℭ Capl'm p̄ñs sic ɔtinuaꝶ ad precedēs: q2 in p̄cedēti determinauit de eūone p flō^am: nunc determinat de quibusdam eūonibus annexis: vt fiendis p ventosas ꝛ sanguisugas q̄ B notabilr annectunꝶ flōmie. p̄o q2 sanguinez eūantes. 2° q2 nō eūantes eligēdo sicut nec flō^a. Et diuidiꝶ in duas. Nā p̄ determinat de eūone fiēda p vētosas. 2° de eūone per sanguisugas. 2° ibi. c. sequēti [Indi dixerunt.] Et merito p̄us de ventosis est determinatū vt de affiniorib⁹ flōmie: ventosatione facta cū ferro scarificādo sicut in flō^a: plus ēt ꝛ s pluribus partibus eūare ventosaz q̄3 sanguisugaz. C Et diuidiꝶ hoc. c. in duas. Nā p̄ determiāt de vētosis magis in gnāli. 2° magis in spāli. ibi 2ª [Plurimi āt hoiuz.] Pria in duas. Nā p facit qδ dictū est. 2° pōit quēdā canō. obseruādū in applicatiōe vētosaꝝ. ibi 2ª [Et op3 qdem] Pria i tres. Prio tāgit iuuamēta ꝛ nocumēta vētosaꝝ. 2° opinionē quorūdā tāgit circa tp̄s applicādi ventosas. 3° etiā p̄mittiꝶ q̄ hora illius tp̄is sit applicāda vētosa. ibi 2ª [Quidā aūt.] ibi 3ª [Ex suis vo horis.] ℭ De p̄° dicit C q ventose plus mūdificāt cutez ꝛ eius ptes q̄3 flō^a: plus ēt educūt sanguinē subtilē q̄3 grossuz: quarū iuuamētū in corpib⁹ duris grossuz hntib⁹ sanguinē est puū: qm̄ nō trahūt sanguinē grossuz s3 solū subtilē: ꝛ eūando difficulter efficiunt debilitatez mēbro vētosato. ℭ Nota pro parte Aui. log de vētosis factis cū scarificatione q̄ eūant sanguinē existētē circa cutē: eo q scarificādo vt pl'm soluunꝶ rami parui venaꝝ dispsi circa cutē. Cōiter vo p flōmiā soluiꝶ vena ꝓfundior nō ita annexa cuti. Itez plus eūat sanguinē subtilez q̄3 grossuz: eo q sanguis dispsus p illas venas subtiles cōiter est subtilis. Itē modicū ɔferūt corporib⁹ de qbus in lr̄a diciꝶ cū ex eis subtilis ꝛ nō grossus sāguis educaꝶ. Item cū difficultate eūaꝶ iste sanguis cū op3 scarificari ꝛ vētosa attrahere. Itē efficiunt vētose debilitatē in mēbro ventosato resoluente spūs illius mēbri: ꝛ sic calidū nāle debilitādo: resoluendo ēt de humido substāifico: ꝛ ēt eūando spālr sanguinē illi⁹ mēbri ꝛc̄.

D ℭ Quidā āt p̄cipiūt vt vētose i p̄ncipio mēsis nō apponāꝶ: qm̄ hūores nōdū amoti fuerūt neq3 ebullierūt: neq3 i fine mēsis: qm̄ hūores tūc sūt minuti: s3 i medio mēsis cū hūores sūt ebulliētes ꝛ i sui augm̄to luminis i corpe lune augm̄tū seq̄ntes ꝛ augm̄taꝶ cērbrū i craneis ꝛ aq̄ i flumib⁹ accessionē ꝛ recessiōez hn̄tib⁹.

Scias p mensem intelligere mensem lunarē: vñ in pn° talis mēsis lumē est paucū in luna: sic q3 hūiditates ꝛ hūores pauci sūt i tali pn°. In medio āt cū luna hēat multū lumen ꝛ sic augmētata: hūores ēt augmētati sūt: ꝛ sic de fine: q re ꝛc̄.

ℭ Nūc s̄m opinionē aliquoꝝ tāgit tp̄s ɔueniēs ad vētosandū: dicens aliquos p̄cipere nō apponi vētosas in pn° mensis nōdū motis ꝛ nō ebulliētib⁹ hūorib⁹: nec in fine mēsis in q̄ sunt minuti: s3 in medio mēsis in q̄ ebulliunt ꝛ sūt aucti luminis lune sequētes augmētū: quo ēt tp̄e in craneis cerebrū augeꝶ: ꝛ aq̄ augeꝶ etiā in flumib⁹ hn̄tib⁹ accessuz ꝛ recessuz. Et notanter diciꝶ qdā. Nam ꝛ si h̄ sit aliqualr experientia verificatū: hui⁹ tn̄ nō pōt afferri demōstratio. Sed ex pte supponiꝶ humores corpis regulari ꝛ dependere a lumine lune: q̄ cū sit in medio potētior B supra noctē augenꝶ humores ꝛ augeꝶ ēt ꝛ craneum: ꝛ hoc cōtinet veritatē de tp̄e electiuo. De coacto aūt nō sic: qz aliqñ coacte nos oporteat facere ēt in fine mensis.

ℭ Ex suis vo horis in die melior est hora secunda et tertia.

ℭ Nūc Aui. tangit horā magis cōuenientē p pte vētosationis dicēs q sit hora 2ª vel 3ª diei. ℭ Pro tp̄e nō q p̄ meli⁹ ē vētosare de die q̄3 de nocte cū hūores sint magis habiliores motui: ꝛ cū ēt loc⁹ applicandi meli⁹ possit eligi. Itē melior hora ē 2ª vel 3ª: cū tūc nec sit frig⁹ imobilitās hūores: nec ēt sit caliditas nimia nimiū resoluēs ꝛ dbilitās hūorē ꝛ v̄tutē. Et h̄ est veꝝ maxie tp̄e calo aut tp̄e tēpato in q̄ est electiue eūandū vl' flōmādū. in tp̄e vo valde frido nō est icōueniēs vt eligaꝶ hora tardior ꝛ calidior.

F ℭ Et op3 qdem vt a ventosis sibi ql3 caueat post balneū: nisi cui⁹ sanguis fuerit grossus: qm̄ ipse se prius balneare d3 et vna hora morari et postea ventosas apponere.

ℭ Aui. pōit aliū canō. dicēs q op3 quēl3 sibi cauere a vētosatiōe post balneationē nisi vētosandus hēat sanguinē grossum: q2 tūc p̄ d3 se balneare: postea morari vna hora: deinde vētosari. ℭ Pro pte nō q nōbilr post balneū non fiat vētosatio. p̄ ne dbilitas debilitati ɔiūgaꝶ: ne ēt ebullitio scā p balneū ɔiūgaꝶ ebullitiōi vētosaꝝ. ℭ In casu tn̄ mai⁹ eligēdo iuuamētū nocumēto vētosatiōi p̄mittēda est balneatio vt fiat p balneū sāguis ebullitio ꝛ subtiliatio disponēs sanguinē ad eūandū p vētosas: vna tn̄ hora p⁹: ꝛ breuiꝶ tāto tp̄e p⁹ q̄to hūoꝝ sint sedate ebullitiōes.

G ℭ Plurimi aūt hoīum abhorrent ventosas in anteriorib⁹ capitis apponere: et reperiunt in hoc sensum et intellectum impediri.

ℭ Nūc Aui. in spāli determinat de vētosis. Et diuidiꝶ in duas. Prio pōit aliq̄s canō. ꝛ aliq̄ iuuamēta vētosaꝝ non multū ipsas distinguēdo s3 q sūt cū scarificatiōe vl' sine. 2° exeqꝶ ponēdo plura iuuamēta. ibi 2ª [Uentose antē.] Pria in tot q̄t canō. ponit vētosaꝝ: ptes patebunt legēdo. ℭ Prio q̄ ponit talē canō. q multi hoīuz abhorrēt ptib⁹ anteriorib⁹ capitis apponere vētosas qb⁹ repiunꝶ sensū ꝛ itell'm debilitare. ℭ Pro pte nō q anteriora qb⁹ applicanꝶ vētose vt sic debilitēt possent esse frons ꝛ tp̄a. ℭ 2° nota q pp has vētosas sensuz ꝛ itellectū ɔtingit debilitari: q2 cū resoluūt spūs ab organis sensuz ꝛ motuū interiorū: v̄tutes iteriores in suis debilitanꝶ opōnib⁹. Ex ɔsequēti ēt cū itell's ex sensuū vigore dependeat in sua opatione H necesse est vnūquēq3 itelligētē phantasmata speculari: iō lediꝶ itellect⁹: itelligēdo aūt p itellectū v̄tutē cogitatiuaz: de qua 3° de aīa dictū est. Dic aūt intellectus corruptibilis est: ꝛ sine hoc nihil intelligit supple verus, s. intellect⁹. Per sensuz aūt aliuz interiorē intelligēdo spūm siue sensum in parte anteriori cerebri vigentem: quas omnes virtutes dicta de causa debilitari contingit.

ℭ Et vētose qdē sup nocrā q̄ ē i collo posite nigre vicarie existūt ꝛ ɔferūt supciliōꝝ grauitati ꝛ alleuiāt palpebras ꝛ ɔferūt scabiei oculorū et fetori oris. ℭ Et sup alchecel vicē tenēt basilice et ɔferūt dolorib⁹ humeroꝝ et gule. ℭ Et sup alchadā posteri⁹ sūt vicarie cephalice et ɔferūt tremori capitis et mēbris q̄ sūt in capite: sicut facies et dētes ꝛ mole ꝛ aures et oculi et gula ꝛ nasus. ℭ Uētose āt q̄ nocre su

I pponunt̃ obliuionẽ hẽditare faciũt veraciter
sic̃ qdã dixerũt: qm̃ posterior ps capitis ẽ lo
cus ꝯseruatiõis que vẽtose dbilitãt. ℂ Alcbee
lie x̃o dbilitãt os stõi. ℂ Et pp alchadã qdẽ
qñqȝ accidit capitis tremor parũp: ita ꝙ mu
tem⁹ nos a nocra ⁊ ab alcbeel parũp ascẽda
mus nisi cũ fuerit necẽe pp fluxũ sanguis ex
tussi: qm̃ tc̃ cũ eis ẽ descẽdẽdũ ⁊ nõ ascẽdẽdũ.
ℂ Et he qdẽ vẽtose q̃ alcbeel superponũt̃ ⁊
iter duas spatulas ꝯferũt egritudib⁹ sangui-
neis ⁊ spasmo sãguineo ⁊ asmati sãguineo: sȝ
stõȝ dbilitãt ⁊ cordis tremorẽȝ gñant. ℂ Et
K vẽtose qdẽ q̃ crurib⁹ supponũt̃ sũt minutiõi
ppique ⁊ mũdificãt sãguinẽ ⁊ ꝓuocãt mẽ-
strua. Et ei qdẽ q̃ ex mulierib⁹ alba existit et
laxa sãguinẽ hñs subtilẽ vẽtose ĩ crurib⁹ po-
site sunt meliores q̃ȝ flõmia q̃ sit in saphena.
ℂ Nũc ponit alios can̄. dicẽs: ꝙ vẽtose nodo colli suppo-
site vicẽ tenent vene nigre siue cõis ꝯferẽtes grauitati su
perciliorũ alleuiãtes palpebre grauitatẽ. Cõferũt et sca-
biei oculorũ ⁊ fetori oris. Posite x̃o sup alcbeel vicẽȝ te-
nent basilice: ⁊ ꝯferũt dolorib⁹ humerorũ ⁊ gule. Suppo
site x̃o sup alchadã posteri⁹ vicẽ tenẽt cephalice ꝯferen
tes tremori capitis ⁊ mẽbris q̃ sũt in capite: vt faciei: den
tib⁹: maxille: oculis: aurib⁹: gule: ⁊ naso. ℂ Alter can̄. quẽ
L ponit est ꝙ vẽtose supposite nocre faciũt hereditare obli
uionẽ: sicut et dixerũt qdã: q² p has dbilitat̃ ps posterior
capitis: locus ꝯseruationis memorie existẽs. Sȝ ventose
alcheyle debilitãt os stõchi. Et et p vẽtosas alchadã qñȝ
accidit tremor capitis. Et iõ nos parũ recedam⁹ a nucha:
⁊ parũ ascẽdam⁹ alcheyl nisi vẽtose sint necẽe pp restrin
gendũ sanguinẽ ex tussi. nã tũc debemus descẽdere ⁊ nõ
ascendere. Et certe he vẽtose q̃ ponunt̃ circa alcheyl iter
duas spatulas cõferunt morbis spatularũ ⁊ pectoris san
guineis ⁊ spasmo sanguineo ⁊ asmati: sȝ debilitãt stõchũ
⁊ faciũt tremorẽ cordis. ℂ Ultimo dicit ꝙ vẽtose suppo
site crurib⁹ sũt ꝓpique flõᵉ ⁊ mũdificãt sanguinẽ ⁊ ꝓuo
cant mẽstrua. Albe tñ mulieri ⁊ laxe sanguinẽ hñti subti
lẽ vẽtose in crurib⁹ posite meliores existũt flõᵉ saphene.
ℂ Pro priũ intellectu nõ ꝙ p nocrã itelligit mediã pt̃e
colli seu nuchã in medio existẽ. ℂ Scdo nota ꝙ euatio
alicui⁹ vene põt dici vicaria euoni alteri⁹ vene tripl'r. p̃:
q² et euata a sili pte tanq̃ȝ talis vene ram⁹: sic dicim⁹ ve
nã iter auricularẽ digitũ existẽ vicariã eẽ basilice. Scdo
mõ dr̃ aliq̃ euo vicaria: q² a sili pte euans alteri⁹ vicem
obtinet: dato ꝙ nõ sit ramificata ab altera: ⁊ isto mõ ven
tosa posita nocre obtinet vicẽ cephalice: q² euat a supio-
rib⁹ capitis vt cephalica. Tertio mõ dr̃ aliq̃ euatio alte-
rius eẽ vicaria: q² ꝯsil'r euans vt alia: aut a silib⁹ partib⁹
ipsaȝ ad aliã cõparando: ⁊ isto mõ vẽtosa posita supra nu-
chã nigre obtinet vicẽ. Sicut enim nigra seu cõis a supe-
riorib⁹ euat ⁊ iferiorib⁹: sic et hec vẽtosa respectu vento-
sarũ q̃ in collo ponunt̃ a supiorib⁹ euat ⁊ inferiorib⁹ me-
dia existis inter ventosaȝ q̃ colli supiorib⁹ partibus appli-
cat̃ ⁊ q̃ iferiorib⁹. ℂ Tertio nota ꝙ hec ventosa confert
grauitati supciliorũ: ⁊ et palpebrarũ a sanguine euenienti
aut grossis supfluitatib⁹ q̃ attrahunt̃ ⁊ diuertunt̃ ad locũ
ventosatũ: sil'r ꝯferũt scabiei oculorũ: ꝯfert etiã fetori oris
corruptũ sanguinẽ aut sanguineã mãm ab ore diuerten-
do. ℂ Quarto nota ꝙ vẽtose alcheyl. i. inferioris partis
colli vbi dorsũ furcule iungit̃ obtinet vicẽ basilice: hãc. s.

M
Sciãs ꝙ vẽto-
se posite in il-
lis locis vbi dic
dr̃ nõ sũt p se
ꝓuocãt a mẽ-
struorũ ⁊ matri
ce vbi retẽtio
mẽstruorũ fiat
pp grossitiem
sanguis a fle-
gmate vel co-
agulatione fri
gidi aut ab op
pilatõe pp hu
mores gros-
sos frigidos: sȝ
ipse ꝓuocãt q̃
si p accñs at-
trahẽdo mãȝ
possent et pro
uocare subti-
liãdo ⁊ aperien
do qd̃ euenire
possit pp illã
motum attra-
ctionis p se et
hoc mõ ꝓuo-
cãtia sũt aro-
mata sue me-
diante calefa
ctiõe: vt inuat

ad alias colli cõparando ventosas: sicut eniȝ basilica ab
epate ⁊ a ptib⁹ iferiorib⁹ plus euat: sic et ⁊ ventosa respe N
ctu aliarũ in collo positarũ plus a ptib⁹ vt iferior euat in-
feriorib⁹ pp qd̃ dolorib⁹ humerorũ et gule sanguineis aut
vẽtosis resoluẽdo aut diuertẽdo ⁊ attrahẽdo magnũ af-
fert iuuamẽtũ. ℂ Quinto nõ ꝙ vẽtose sup alchadã. i. ptẽ
posteriorẽ colli supiorẽ vt vbi caput ꝯiungit̃ collo aut eõ
vicem obtinent cephalice: ipsas et aliis colli cõparando
ventosis: sicut eniȝ cephalica plus a capite ⁊ supiorib⁹
euat sic h̃ reꝰ aliarũ in collo positarũ vt supiores plus eua
cuant a capite ⁊ supiorib⁹. ℂ Sexto nõ has cõferre tre-
mori ⁊ mẽbris narratis i pte cũ ab ipsis vt ptib⁹ ꝓpinqe
euet̃ ⁊ diuertat̃. ℂ Septio nõ ꝙ ventose apposite nocre
narrate i textu iferũt nocumẽta si supple freq̃nter ⁊ ide-
bite applicent̃. Idẽ dõȝ de positis in pte anteriori: cũ tñ
aliqñ iferãt iuuamẽta: ⁊ de positis in anteriori loqt̃ Gal.
in 10ᵒ terapẽ. ℂ Octauo nõ et ꝙ ventose apposite supra
alcheyl: supple frequẽter ⁊ idebite debilitãdo meritũ q²
virtus meri supfluẽtes attrahũt mãs: tũ et q² ei⁹ attrahunt
⁊ resoluunt subam spũosaȝ hñt os stõchi per colligantiaȝ
ac meri debilitare. ℂ Ulterius nõ ꝙ qñ vẽtose alchadã
dũ. s. sunt frequẽter applicate ad caput et pauco sanguie
euato resoluẽdo spũs ⁊ debilitãdo virtutẽ tremorẽ faciũt
accidere. ℂ Nono nõ ꝙ notãter vẽtose debẽt poni in lo
co satis tacto in lr̃a: q² dicta euitant̃ nocumenta tanq̃ȝ lo-
co satis medio ⁊ tẽpato vẽtosis applicatis. ℂ Ulterius
nõ ꝙ sanguie fluente ex ptisi pp venã fractã itẽdẽdo im
mediat⁹ diuertere ꝯueniẽti⁹ est vẽtosas alcheyl vt locis
ꝓpinqorib⁹: aut et aliqual'r locis inferioribus applicare.
ℂ Ulteri⁹ nota ꝙ ventose applicate alcheyl ⁊ inter duas
spatulas posite ꝯferũt dictis morbis a mã sanguinea ꝓ-
cedẽtib⁹ pp cãȝ pa'signatã. ℂ Nota et ꝙ hñt stõchum
debilitare pp cãm p̃assignatã: hñt et tremorẽ facere cor-
dis resoluẽdo ⁊ attrahẽdo multã subam spumosaȝ a cor
de cũ sint mẽbro apposite satis ꝓpinquo. ℂ Ulteri⁹ no-
ta ꝙ vẽtose supposite crurib⁹ appropinquãt flõmie. s. re-
spectu aliarũ vẽtosarũ eo ꝙ in crurib⁹ cũ sit sanguis mul
tus: cũ et ibi sit caro mollis ⁊ tenera põt multũ d sangui-
ne euari: vel et ꝓpinquat flõmie. s. facte ꝓuocando vias P
matricẽȝ menstrua ꝓuocant: ⁊ ex hoc mũdificant sangui
neȝ: ⁊ et corruptũ expellendo sanguinẽ sunt cã mundifi-
cationis eius. ℂ Ulteri⁹ nota ꝙ mulieri in lr̃a posite cõ-
uenientiores sunt vẽtose flõᵉ: q² sufficienter ꝓuocant mẽ
strua: ⁊ q² nõ tñ sanguis euant sicut flõᵃ: iõ hãc mulierẽ
in sanguine paucificatã nõ debilitant ita ⁊c̃.
ℂ Quidã p̃terea dixerũt ꝙ vẽtose sup occiput
posite ⁊ sũmitatẽ capitis ꝯferũt amẽtie ⁊ sco
thomie ⁊ tardãt canos queãdmodũ dixerũt
i h̃ ꝯsideratio ẽ hñda. nã istõ i his opant̃ cor
pib⁹ ⁊ nõ i aliis: qm̃ plimis corporũ festiare
faciũt canos ⁊ ipediũt itellm̃ ⁊ ꝯferũt egri-
tudib⁹ oclĩ: ⁊ h̃ qdẽ ẽ maior earũ vtilitas: qm̃ Q
ꝯferũt corũ scabiei ⁊ horbor ⁊ almuseragi ⁊
egressioni vuee: sȝ itellm̃ ipediũt ⁊ faciũt he
reditare stupiditatẽ ⁊ obliuionẽ ⁊ malitiam
cogitationũ ⁊ egritudies ꝑmanẽtes ⁊ nocẽt
aquã in oculo hñtib⁹: sȝ fortasse si hora se pre
sentauerit qua illud fieri dȝ nõ ipediunt.
ℂ Nũc Aui. tangit iuuamẽta aliquarũ vẽtosarũ auctorita-
te aliquorũ: eorũ tamẽ corrigendo dicta: dicẽs ꝙ qdaȝ di-
xerunt vẽtosas occipiti. i. cuppe capitis siue sũmitati ap-
positas ꝯferre amentie ⁊ scothomie q̃ supple veniũt ex

Gal. 5ᵒ pticᵘ
afo. cõmẽto su
pra afo. Albe
licenciã mẽ-
strua educit
ex aromatib⁹
calefactio ⁊c̃.
quere ⁊c̃.

Hoc et inuit
Aui. pma ter
tij. trac. 5. c. 3.
de cura ver-

A

vigiuis.§ illo. ventose q̄as posite ꝛc.ꝛ si plura cupis ẽ hec mã re uer re ad Rasim in p° ↄtinen tis.c.ij.ꝛ Ga. 3° de interiori bus.ca.8.ꝛc. obẽt ât hmõi vẽtose appli cari factus p° ↄtonib° suffi ciẽtib°ꝛ ꝓper vlib°:q̃re ꝛc.

mã sanguinea aut vapore sanguineo ꝛ ꝙ tardãt canos:vt dictũ est ꝑ eos. Hoc tñ dictũ quantũ ↄtineat veritatis est ↄsiderãdũ. Nã he vẽtose in his corporib° hec iuuamẽta operant̄ ꝛ nõ in alijs.nã in plurib° corpib° faciũt festinare canos ꝛ ĩpediũt intellectũ. Maior tñ vtilitas eaꝝ est:qꝛ cõferunt scabiei ꝛ pustulis oculoꝝ ꝛ almuseragi.i.extimi vu:ĩpediũt tñ ĩtellectũ faciẽdo hereditare obliuionem ꝛ malas cogitationes ꝛ morbos ꝑmanẽtes. Nocet ẽt aquã hñtib° in oculo ꝛ cataractã:q̃ tñ debite applicate corpib° nõ ĩferũt nocumẽta. ℂ Nota ꝓ pte ꝙ vbi he lesiões ꝓ ueniãt a sanguis repletione ꝛ ↄstante v̄tute sunt cõuenien tes:vñ canitiẽ tardãt euãdo mãm sanguineã q̃ suffoca bat caliditatẽ nãlẽ:applicate tamẽ frequẽter ꝛ stãte pau citate spũs ꝛ sanguinis siue caloris sic debilitando sto machũ ꝛ cerebrum dicta inferunt nocumenta.

B

ℂ Uẽtose aũt sub mẽto posite ꝓsunt dentib° repletis ꝛ faciei ꝛ gutturi ꝛ mũdãt caput ꝛ mãdibulas. ℂ Et vẽtose renib° supposite cõ ferũt apatib° coxarũ ꝛ eaꝝ scabiei ꝛ bothor ꝛ podagre ꝛ hemorroidib° ꝛ elefãtie ꝛ vẽtosi tatib° vesice ꝛ mñcie ꝛ pruritui dorsi. Cũq̃ vẽtose iste fuerit cũ igne siue sint cũ scalpella tiõe siue absq̃ ea iuuabũt:ẽt i h:s3 ille q̃dẽ q̄ sit cũ scalpellatõe sũt fortiores ꝓterq̃ i vẽtosi tate. Nã q̄ sine scalpellatõe sit i remouẽdo vẽ tositates fridas ꝛ vt radicit° euellãt h ꝛ vbi q3 sit fortiores. ℂ Uẽtose ꝓterea i ãteriori ꝑ

C

te coxaꝝ testicloꝝ apatib° ↄferũt ꝛ vlherib° coxaꝝ ꝛ cruriũ. ℂ Et ventose posteriori pti coxaꝝ supposite ꝓsũt apatib° ꝛ exituris q̄ in natibus fiũt. ℂ Et vẽtose posite sub poplite ↄferũt pulsatiõi poplitis q̄ ex callis gñat̄ hũo rib° ꝛ exituris malis ꝛ vlcerib° putridis i cru re ꝛ pede. ℂ Et vẽtose sup duas alcabi ↄfe rũt ꝓhibitõi mẽstruoꝝ ꝛ sciatice ꝛ podagre.

ℂ Nũc determiat de vẽtosis aliaꝝ partiũ dicẽs ꝙ vẽtose posite sub mento ꝓsunt dentib° faciei ꝛ gutturi mũdificã do caput ꝛ mãdibulas dũ supple hoꝝ mẽbroꝝ lesiones ꝓueniũt a mã sanguinea euãdo.s.aut diuertẽdo ℂ Ul terius dicit ꝙ vẽtose supposite renibus ↄferũt apatib° ꝛ scabiei ꝛ pustulis paruis coxaꝝ. Nã cũ sint posite in pti bus ꝓpinqs coxis diuertũt mãs ab illis. Conferũt ẽt po dagre ꝛ hemorroidib° ꝑ idẽ. Itẽ ↄferũt elefantie q̄ est ve

D

hemẽs cutis maioratio aut tibie euãdo mãm fluẽtẽ ad tibiã. Cõferũt ẽt vẽtositatib° vesice ꝛ matricis:ꝛ maxie sine scarificatione attrahẽdo ꝛ resoluẽdo vẽtositatẽ a lo cis ꝓpinqs. ℂ Tertio Aui.ponit vnã cõparationẽ iter vẽ tosas cũ scarificatione ꝛ sine:dicẽs ꝙ siue vẽtose cũ igne applicate fiant cũ scarificatiõe aut sine iuuabũt in h qd dictũ est. Facte tñ cũ scarificatiõe fortiores sũt in oĩb° ꝓ terq̃ i resoluẽdo vẽtositates. ℂ Nõn° est.n.ꝙ ꝑ scarifi cationẽ fit maior attractio ꝛ euãtio sanguis. S3 facte sine scarificatione fortiores sunt in remouẽdo vẽtositates fri gidas:ꝛ calido plus ↄseruato a q̄ fit fride vẽtositatis reso lutio. Ubi ℞o vẽtositas foret cal'a egẽs ĩfridatione ꝛ in grossatione cũ ꝑ vẽtosas cũ scarificatione nõ fiat tãta ca lefactio sanguie exeũte ꝛ debilitante calidũ:vẽtoso ẽt san guie euato ꝛ mẽbro aliq̃lr ĩfridato:tunc cũ scarificatione essent potẽtiores:s3 sine scarificatione potẽtes sũt vt radi citus fridas euẽnt supfluitates in quocũq̃ extiterint lo

co. ℂ Quarto dicit ꝙ vẽtose pti anteriori coxaꝝ applica te cõferũt apatib° testiculoꝝ diuertẽdo mãs fluentes ad testiculos:sic ẽt cõferũt ꝓuocãdo mẽstrua. S3 apposite pti posteriori coxaꝝ iuuant vulneribus coxaꝝ ꝛ cruriũ ꝛ apatib° ꝛ exituris natiũ:totũ est notũ. Posite ℞o sub po plite.i.genu ↄferũt pulsationi:qꝛ apati ad qd seqt̄ pulsa tio genito ex hũorib° calidis. Itẽ cõferũt malis exituris: qꝛ ꝓueniẽtib° ex sãguie malo adusto. Itẽ vlcerib° putri dis ꝓueniẽtib° a mã ↄsili i crure ꝛ pede ꝓp ꝓassignatas cãs. S3 posite supra duas alchaab.i.duas cauiculas cõfe rũt supple i ꝓuocãdo mẽstrua ꝛ remouẽdo ꝓhibitiones mẽstruoꝝ ad ĩferiora.i trahẽdo sanguinẽ. Cõferũt ẽt scia tice ꝛ podagre sanguineis seu vẽtosis ꝓp cãs assignatas.

B

ℂ Uẽtose aũt sine scarificatiõe qñq3 ponũt ꝓ pterea vt mã a pte sui mot° trahat̄ sic cũ ma millis supponunt̄:iõ vt cursus sãguis men

F

strui retineat̄. ℂ Et qñq3 reqrũt̄ vt apa ꝓfũ dũ ad exteriora trahat̄:iõ vt medicamẽtũ ad ip3 ꝓueniat. ℂ Et qñq3 reqrũt̄ ꝓpea vt apa ad aliũ mutet̄ mẽbrũ qd ignobili° in vicinita te existit. ℂ Et qñq3 reqrunt̄ ꝓpea vt mẽbꝝ calefiat ꝛ sãguis ad ip3 trahat̄ ꝛ ipĩ resoluã tur vẽtositates. ℂ Et qñq3 reqrunt ꝓpea vt mẽbꝝ ad suũ nãlẽ locũ reducat̄ a quo remo tũ fuit sicut fit in ruptura iguis. ℂ Et qñq3 re qrũt̄ iõ vt dolor sedet̄ sic cũ supponũt vm bilico i dolore colice vehemẽter cogẽte ꝛ in vẽtositatib° vẽtris ꝛ i dolorib° mñcis:q acci

G

dũt apõ motũ mẽstruoꝝ:ꝛ ꝓprie i adolescẽ tib°:ꝛ sup lassitatẽ ptis exterioris coxe:sic fit in sciatica:ꝛ cũ timet̄ ossis exit°a iũctura ꝛ i ter duas ãchas ꝓsũt duab° anchis ꝛ duab° ptib° iterioribus coxaꝝ ꝛ hemorroidib° ꝛ hñti rupturã iguis ꝛ podagricis. ℂ Uẽtose quo q3 sup nates posite a toto corpe trahunt vt a capite ꝛ cõferũt itestinis ꝛ mẽstruoꝝ sanant corruptionẽ ꝛ alleuiatur ꝑ eas corpus.

ℂ Nũc determinat de diuersitate vẽtosaꝝ fm ꝙ sũt cũ scarificatione aut sine. Et ꝑ facit h.2° docet succurrere q̄ busdã nocumẽtis.ibi 2°[Loc° ꝓterea.] Prima in duas. Nã ꝑ tangit operationes vẽtosaꝝ sine scarificatione.2° cũ scarificatione.2° ibi[Et dicem° q̄dẽ.] Pria in tot q̄t opa tiões ponit vẽtosaꝝ sine scarificatiõe. ℂ Pria est vt mã

H

diuertat̄ a pte ad quã mouet̄ sic cũ mamillis apponim°: vt flux° sanguis mẽstrualis retineat̄. ℂ Qñq3 ẽt ponũt̄ vt mã apostemãs in ꝓfũdo attrahat̄ ꝑ vẽtosas ad exte riora vt sibi meli° possit applicari medicamen. ℂ Qñq3 aũt vt mã apta apare trahat̄ ad mẽbrũ ignobili° sibi vi cinũ vt cũ supponim° emũctorio vẽtosas vt mã diuertat̄ a mẽbro ꝓncipali. ℂ Qñq3 ãt apponit̄ vẽtosa supra mẽ brũ vt ip3 calefaciat ꝛ trahat̄ ad ip3 sãguie:ꝛ resoluãt̄ vẽ tositates. ℂ Qñq3 ãt ponũt̄ vẽtose vt mẽbꝝ reducat̄ ad locũ nãlẽ:sic fit in ruptura iguis descẽdẽte itestino.nã ap ponit̄ vẽtosa circa nates vt itestinũ ꝑ attractionẽ supiora petat ꝛ sequat̄ q̄dã ↄtio ꝛ mot° ad supiora. ℂ Qñq3 ãt ponunt̄ vt sedet̄ dolor vt in colica sup.ventosa apponit̄ vmbilico:ꝛ silr in dolorib° vẽtris ꝓueniẽtib° a vẽtosita te:ꝛ hec vẽtosa illas attrahẽte ꝛ carminante vẽtositates: ꝛ cõsimilr in doloribus ꝓuenientibus a vẽtositate apud

Scias ꝙ vẽn tosaꝝ q̄dã sic ꝑte non potẽ tes multũ at trahere:q̄dã magne in qb° fit multa attra ctio ex eo ꝙ recipit maio rem quãtitatẽ flappe incẽdẽ de q̄ cũ accen sa fuerit ꝛ p° erecta fiet ma ior necessitas vacui:ꝛ ꝑ cõ sequens multo fort° attra hent:ꝛ de istis magis credo

I cōmotionē mēstruorū in iuuēculis. Dū.n. mēstruū augeř agitatis materys fit vētosatio τ dolor: vns ēt nō ita latis extrinsecis: apponunť circa ptē laxā .i. tenerā τ mollē in exte riorib⁹ corporis sicut in sciatica dū timeť exit⁹ a iūctura. Nā vētosa trahēdo τ exiccādo est cā illi⁹ exiccatiōis siue ɔsū ptiōis illi⁹ hūiditatis. ℂ Ulteri⁹ dič q̄ vētose posite iter duas anchas ɔfunt duab⁹ ācbis τ ptib⁹ duab⁹ iteriorib⁹ corporis: diuertēdo .s. ɔfunt ēt hemorroidib⁹ ꝓ diuertēdo mās fluētem. Jtē ɔferūt hñti rupturā iguinis. Cā est assi gnata vt .s. itestina supiora petāt. Cōferūt ēt podagre ma xime diuertēdo. ℂ Ulteri⁹ dicit q̄ ventose posite supra nates trahūt a toto corpe q̄ a diya toti⁹ corpis q̄ a supio rib⁹ τ iferiorib⁹: .s. loco tñ plus iferiori exñtes plus a supe riorib⁹ dñr attrahē τ diuertere. Jtē ɔferūt itestinis diuer tēdo vētositates ab eis: sanāt ēt corruptionē mēstruorū: supple ꝓuocādo mēstrua vt sanguis corruptus educať. Alleuiať ēt corp⁹ per eas ꝓpter cās assignatas τc.

[margin note:] q̄ intēdat hic Aui. Similē sniam posuit ēt Aui. 21. 4. trac. 3. c. 4. de cura flux⁹ mē struorū. § illo. Deinde ponā tur vētose τc. Hoc ēt cōme morat Hip po. 5ª ꝑti. afo. afo. illo. Mu lieri menstrua si retineantur τc. Et si via alia ad ꝓposi tū vide Gal. in cōmento quare τc.

K ℂ Et dicem⁹ qdē q̄ i vētosis cū scarificatiōe tria existūt iuuamēta. Primuz eorū ē euionis ex ipso mēbro: τ scōm est repositionis sube spūs ne euionē hūoris q̄ educiť scōndo euacť: τ tertiū est: qm̄ nō curať vt ex principalibus mēbris fiat euatio. Scarificatio ꝟo est pro funda vt ex profundo trahatur.

ℂ Supra posuit iuuamēta ventosarū sine scarificatione: hic facit h̄ idē cū scarificatiōe: dicēs q̄ ex vētosis cū sca rificatione tria sūt iuuamēta. Primū q̄ ex ipso membro vētosato euať mā: qđ ꝑ pōt absolute itelligi cū ipsa vēto sa mēbro appliceť: cū ēt scarificenť vene mēbro appro priate. Scđo pōt itelligi cōpando vētosas flō⁴: p q̄s vt in cōi vena flōmata nō sic ꝓpria euať mēbri mā. ℂ 2ᵐ iu uamentū est: q̄ reponiť substantia spūosa vt ipsa nō eua cueť humorē sequēdo euatūr: τ h̄ cōpando ipsaz flō⁴. Nā nō est dubiū q̄n ꝑ vētosaz cū scarificatione ēt educanť τ resoluanť spūs. Uerūtñ q̄ nō scarificāť vene ita magne

L vt sunt solute ꝑ flōmiaz: q̄b⁹ ēt nō magna quātitas spūuz ɔtineť: ideo sic cōparando ꝑ ipsiuz suba reponiť spūosa. ℂ Tertiū iuuamētū est: q̄ nō curam⁹ in applicando vē tosas timorē ne fiat euatio a ꝑncipalib⁹ membris supple eas cōparando flōmie cū nō euent a venis ita magnis: nec sic sint potētes in educēdo sanguinē aut substātiā spūo sam. ℂ Ultimo dicit Aui. q̄ scarificatio ꝓfunda fit vt a ꝓfundo trahať: nota est cā: vel supple ēt vt multus san guis τ cito educať: vel 3º mēbro existe duro τ multū car noso cuius venas ꝓfundādo repire possumus.

ℂ Loc⁹ p̄terea vbi vētosa adheret q̄nq̄ʒ apaŕ τ fit difficile ad ipaz remouēdā. Pannus q̄ aut spōgia i aq̄ tepida ifusa q̄ calitatē attineat sumaŕ τ cū ea in circuitu fiat embroca. Et h̄ qdē frequēter ɔtingit cū sup mamillarū ptes vētosas ponim⁹ vt sāguis mēstruorū flux⁹ τ

M ex narib⁹ arceaŕ: quāobrē sup ipas mamillas eas ponere nō debem⁹. ℂ Cūq̄ʒ loc⁹ vētose inūgeť ꝓpe ipaz suspēde τ nō tardes: sed ad scarificādū festina. Sitq̄ʒ pria positio leuis τ cito remoueaŕ ipa: deide fʒ ordinē tardeť ipsius remotio τ tolerantia. ℂ Et opʒ qdeʒ vt ventosatus post vnam horā cibetur.

ℂ Nūc docet succurrere aliq̄b⁹ nocumētis. Et duo facit. Nā ꝑ facit h̄ qđ dictū est. 2º quoddā annectit cano. ibi 2º

N [Infans p̄terea.] Pria in tres. Nā ꝑ facit qđ dictū est. 2º modū applicādi vētosas explicat. 3º tāgit horaz cibandi post vētosaz. ibi 2º [Cūq̄ʒ locus.] ibi 3º [Et opʒ quideʒ.] ℂ Prio dicit q̄ q̄nq̄ʒ loc⁹ vbi adheret vētosa apaŕ iquā vera apatiōe: hūore decurrēte τ attractio malaz causante cōplōnē cōpōnē τ solutā ɔtinuitatē. Aut ēt apaŕ q̄ tume scit ad modū apatis: q̄nocūq̄ʒ apeť difficile est remouere vētosaz carne tumēte replēte vētosaz vt fiat maior quā titas cōtente carnis q̄ʒ foraminis ꝑ qđ dʒ exire caro: ideo pannus infusus in aq̄ tepida est applicādus aut spōgia. Et nota hñ q̄ fiat i circuitu embroca qđ medicamē laxā do carnē extrinsecā cuti erit cā cite remotionis. Cōtingit aūt frequenter: supple tale ipedimentū cū mamillis ap poniť ventosa vt ɔstringaŕ fluxus mēstrualis: aut flux⁹ ex narib⁹. nā sup. cū mamillares carnes sint laxe τ mol les: iō vētosa illis maxie ē apta repleri ꝑꝑ qđ supra ipsas

O mamillas nō debem⁹ applicare vētosas sed sub mamil lis: vt vult Gal. 5º afo. cōmēto 5º illius afo. Mulieri men strua si retineanť. Scđo dicit q̄ cuʒ locus cui applicanda est vētosa vngeť suspēde vētosaz ꝓpe: τ nō tardes sʒ fe stina ad scarificādū. Fit aūt ista inunctio ad subtiliādū τ lenificādū cutē: τ ēt māʒ humoralē leniēdū: τ iō in habi bus cutē laxā τ rarā ista inūctio nō ɔuenit. Dʒ ēt festina re ad scarificanduz ex quo est facta dispō ꝑnis: τ ꝑ leniter appliceť vētosa τ cito remoueaŕ: vt nō fiat subita: sʒ pau latina attractio: deide tardeť ordinate remotio ventosarū τ sustentatio earū: vt supple cōpleaŕ totius hūoris attra hēdi euo. ℂ Ultimo dicit q̄ certe opʒ vētosatū cibare ꝑ vnā horā post vētositatē .i. tpe tāto vt mot⁹ q̄escat τ ebul litio post ventosaz τ corpus sit debite quietatum.

P ℂ Infans p̄terea in tertio āno vētoseť τ post trāsactis duob⁹ annis: qm̄ ꝓsus nō dʒ vēto sari cū est vni⁹ anni. ℂ In vētosis quoq̄ʒ fit securitas ne materie ad inferiora descēdant. ℂ Et choleric⁹ qdē vētosatus post vētosas comedere debet grana mali granati τ ipsorū succum τ succum scariolaruʒ cū zuccharo: aut lactucas cum aceto.

ℂ Nūc ponit aliquos cañ. Et diuidiť in tres fm numerū triū cañ. ibi 2º [In vētosis quoq̄ʒ.] ibi 3º [Et cholericus.] Primo dicit q̄ infans pōt vētosari in 3º anno: maxie sup ple sine scarificatione aut valde leniter scarificando. Jō laz ampli⁹ fortificata vtute nō nimiā spūuz timēdo reso lutionez: τ trāsactis ēt duob⁹ ānis post: q̄ v̄sus tertiū pōt vētosari ꝑꝑ cāz suprascriptā. Cū aūt est vni⁹ āni ꝓsus .i. oino nō dʒ vētosari ꝑꝑ dolorē timēdo nimiā vtutis pro strationez: nimia ēt humorū τ spūuz subtilitate timendo resolutionē. ℂ Cañ. scđs est q̄ ꝑ vētosas securaŕ ne māe descendāt ad iferiora .i. iteriora. Nā mēbra exteriora iu xta cōe vulgare supiora dicunť respectu interiorū. Cum igiť vētose ab iteriorib⁹ trahāt ad exteriora: iō ꝑ eas se curaŕ ne mā dscēdat ad ipsa. ℂ Terti⁹ cañ. vētosat⁹ cho lericus post vētosationē comedere dʒ grana pomi grana ti τ succū ipsorū granatorū: granati inquā acetosi aut mu sei vt ꝑ friditatē eorū cessent ebullitio τ calefactio ex vē tosatione genita: aut succū scariolarū: que scariola est spēs endiuie. Est .n. endiuia q̄ folia hʒ incisa q̄ frida est: τ refra ctiua ei⁹ qđ dictū est. Debet aūt comedi cuʒ zucchero ad dulcorādū ipsas zucchero aliqualr̄ refouēte vtutē: aut su mat lactucā cū aceto ꝑꝑ illud: cū hoc ēt cholericā habeat refrenare mām. Cū aūt quærim⁹ maiorē infrigidationez cruda comedanť τ nō cocta. Digerere tñ nō potēte virtu te potius cocta comedanť aut faciliora digōni: ꝑ hoc alia

Q *[margin note:]* Scias q̄ ven tose applicā tur corpi cuʒ scarificatione τ sine scarifi catiōe: τ cū sca rificatione ap plicanť vt apē vł mā apatio ad ꝓfundum existe trahatur ad exteriora aut a nobili ad ignobile mēbrū: applic canť ēt vt ali cui⁹ mear⁹ ꝓ maleat aptior sicut in ignan tia applicanť.

A

intelligẽdo ↄ̃silia vt syrupũ acetosũ oxyzaccarã ⁊ silia. Uẽtosato vo existẽte fride cõplonis qũis agitato p ventosatioñe ⁊ infrigidatoꝛ̃ıı pp paucificatoñe caloris cala ⁊ resolutiẽtia cõpetũt vt põt cõprehendi ⁊c̃.

ℂ De sanguisugis. Cap. XXII.

Indi dixerunt q̃ in q̃rũdã sãguisugaꝝ nã existit venenositas: ab eis igit̃ cauẽdũ est q̃ sunt ex gñe magna hñtiũ capita ⁊ q̃rũ colores sunt antimoniales: ⁊ nigre: aut q̃ꝝ coloꝛ ẽ viridis: aut q̃ sũt lanuginez hñtes ⁊ siles mezameiz: ⁊ sup q̃s erũt fila coloris azuli ⁊ q̃ꝝ coloꝛ similat̃ madion. In oib⁹.n. istis existit venẽositas ⁊ ꝓueniũt ex eis apata ⁊ syncopis ⁊ sãguis fluxus ⁊ febris lassitas ⁊ vlcera mala. ℂ Eas quoqꝫ nõ accipias ex aqs malis in qb⁹ lim⁹ aluei ẽ niger ⁊ cenosus ⁊ mot⁹ statiꝫ turbat aquã ⁊ fetet. ℂ Sꝫ illas elige q̃ in aqs colligunt̃ ocalib⁹ tobabiatu ⁊ in qb⁹ morant̃ rane. Neqꝫ attẽdas illõ qd̃ qdã dicũt q̃ si sint in aqs vbi morant̃ rane sũt male. Siteqꝫ eaꝝ coloꝛ silis rei sup quã existit viriditas ⁊ tẽdãt sup eas fila duo colorẽ arsenici hñtia ⁊ ruffe rotũde q̃ sunt coloris epatis. Et ille q̃ similant̃ pue locuste ⁊ q̃ caude muris siles erũt ⁊ minute pua hñtes capita oẽs iste eligẽde sunt. Et nullas magis eligas q̃ꝫ habentes vẽtres rubeos ⁊ doꝛsum viride. ⁊ precipue si ex aquis fuerint currentibus.

ℂ In ꝓcedẽti ca. Aui. determinauit de eũone fiẽda p vẽtosas: nũc in isto ca. determinat de eũone fiẽda p sanguisugas. Et p̈mo docet eligere bõas sanguisugas euitãdo malas. 2° exeqũit̃ de eũone earũ determinãdo. Ibi scda [Extractio p̃terea.] Prĩa in duas. Nã p̈mo nominat malas sanguisugas. 2° bonas. ibi 2ª [Sed illas.] De p̈ª pte dicit q̃ indi dixerũt quasdã sanguisugas eẽ nãe venenose a qbus est cauẽdũ hñtes. s. capita magna coloris antimonialis ⁊ nigri aut viridis coloris: ⁊ hñtes lanuginem silem mezamelsꝫ: q꜡ cuiusdã herbe hñtis colorẽ nigꝝ viridi cõmixtũ supra q̃s icedũt fila nigri coloris seu azuli: q̃rũ ẽt coloꝛ assimilat̃ madion. s. auib⁹ diuersoꝝ coloꝝ: aut breuiter aui viridi tẽdenti ad blauũ que vocat̃ plũbiola. nã i oib⁹ his ẽ venenositas: ⁊ faciũt apata: syncopi fluxũ sanguinis: febrẽ: ⁊ corpoꝝ lassitates: ⁊ mala vlcera. Sanguisugas ẽt nõ accipias ex aqs malis quarũ limus aluei est niger ⁊ cenosus que statiꝫ turbant̃ ⁊ fetẽt p motũ. Sed elige illas q̃ repiunt̃ i aqs ocalib⁹ supple ⁊ hñtibus tobabiatũ. i. vt puto hñtib⁹ tabiũ ⁊ in qb⁹ stant rane. Unde nõ attẽdas dictũ aliquoꝝ dicẽtiũ illas sanguisugas eẽ malas q̃ degũt in aquis ranarũ: q̃ꝝ sanguisugaꝝ coloꝛ assimilat̃ ⁊c. si supra eas tendant̃ duo fila habẽtia colorẽ arsenici: q̃ sunt ruffe rotũde coloratẽ colore epatis siles parue locuste: siles ẽt caude muriũ ⁊ minute parua capita hñtes. Nulle tñ magis eligãt̃ q̃ rubee s꜡ ventrẽ ⁊ virides s̃m doꝛsum: ⁊ p̈ncipalr̃ si inueniant̃ in aquis currẽtib⁹. ⁊ hoc sufficit ꝓ p̈sẽnti. ℂ Pro pcdb⁹ nota p̈mo q̃ sanguisugaꝝ in lr̃a positaꝝ bonitas ⁊ malitia plus p experientiã q̃ p rõnẽ cognoscunt̃. Aliq̃lis tñ rõ põt assignari. Nã hñtes capita magna eo q̃ fortiter soluẽdo ↄ̃tinuũ: se ẽt sugendo ꝓfundãt: ideo male sunt. nigrũ aũt aut viridẽ aut blauũ hñtes colorẽ p q̃ito cõprehendunt̃ eẽ genite ex mala aduista mãa: ideo tanq̃ꝫ male euitande sunt. ℂ 2° nõ eas eẽ venenosas cũ ex putridis ⁊ venenosis sũt genite nutrimẽtis faciẽtes apata. Primo p̃ earũ graues moꝛsuras ⁊ attractiões. Inferẽtes ẽt syncopim eaꝝ venenositate cõicata cordi: faciẽtes ẽt sanguinis fluxũ. s. supfluẽtẽ debilitãdo ↄ̃tẽtiuã virtutẽ partis moꝛse. p̈ ꝓ moꝛsũ. 2° ꝓ malã cõplonẽ manifestã: aut occultã illi pti cõicatã. faciũt ẽt febrẽ: aut p̈ agitãdo ⁊ inflãmãdo spũs: febrẽ effimerã cãndo aut putridos inde cõicando vapores vt putrida febris ide gñet̃ hui⁹ aut illius hũoris s̃m ei⁹ putredis dispõnẽ. Lassitatẽ ẽt corpis ⁊ debilitatẽ faciũt: q꜡ lassũ ⁊ effatigatũ faciũt aggrauãdo malã cõplonẽ cãndo: faciũt ẽt fluxũ sanguis fũã ẽt venenositatẽ cordi cõicãdo. cãnt ẽt mala vlcera ambulatiua cũ pp sanguisuge malitiã i pte moꝛsa fit sãguis malignat⁹. ℂ 3° nõ q̃ ex aqs malis de qb⁹ in lr̃a ponit̃ nõ sunt eligẽde sanguisuge cũ ↄ̃stet eas ex putridioꝛib⁹ ⁊ malignioꝛib⁹ esse genitas nutrimẽtis. ℂ 4° nõ p aq̃s ocales Aui. itelligit aq̃s aptas velocitati. Et dr̃ ocales ab ocis oca ocũ qd̃ idẽ ẽ qd̃ citus cita citũ: ide ocyus. i. citius. ℂ Ulterius nõ q̃ in aqs reperit̃ herba que dĩ lentigo aq̃ que supnatat aque q̃ nutriunt̃ anates seu paueri iuuenes in qua ẽt multũ delectant̃ rane. Reperit̃ ẽt vna alia q̃ vocat̃ tabiũ magis stãs circa ꝓfundũ: ex qua ẽt multũ delectant̃ anseres. Ad ꝓpositum q꜡ in istis aqs reperiunt̃ herbe ⁊ nutrimẽta cõia aĩalib⁹ ꝑfectis: ideo he aque nõ sũt ex toto male. ℂ Ulterius nõ q̃ per ranas Aui. itelligit ranas virides ⁊ nõ ranas diuersoꝝ coloꝝ buffonib⁹ similes: nec ẽt ranas magnas ⁊ grossas que buffonib⁹ similant̃: q̃rũ viridiũ vt bonaꝝ crura a tuscis cõiter cõedunt̃. Et nota q̃ he meliores faciũt sãguisugas eo q̃ rane nutriẽtes se supfluitatibus aq̃rũ illas aliq̃lr̃ mũdificãt. Scdo ẽt ⁊ melius ex quo ibi morant̃ ille rane q̃ nõ sunt venenose nec male: signũ est aq̃s illas nõ esse malas nec venenosas ex toto. Et notãter dĩ ex toto: q꜡ pro firmo habet̃ q̃ aq̃ in qua cõiter inueniunt̃ rane sanguisuga ẽt est mala: imo ⁊ illa in qua reperit̃ anguilla cũ illa oia gñant̃ ex satis notabili putrefactiõe. Bonitas ãt illaꝝ de qb⁹ i lr̃a ponit̃ cõprehẽdit̃ expiẽtia. Quare tñ ex aquis currẽtib⁹ sũt melioꝛes: cã est: q꜡ iste aq̃ sũt meliores ⁊ mũdiores. vt p꜡. 2ª p̈mi. ca. de aqua.

ℂ Extractio p̃terea sanguis a sãguisugis fcã ꝓfundioꝛ est extractiõe que fit cũ vẽtosis.

ℂ Nũc Aui. determiat i spãli de extractiõe sãguis cũ sãguisugis. ⁊ p̈ põit q̃dã cõpõnẽ iter eũonẽ sãguisugarũ ⁊ vẽtosarũ. 2° põit aliq̃ attẽdẽda circa q̃sdã sanguisugas. ibi 2ª [Et ipse qdẽ.] p̈ dicit q̃ sanguisuge ꝓfũdius extbũt sãguinẽ vẽtosis. ℂ Nõ ꝓ pte q̃ q̃uis vẽtose absolute trahãt a pte ꝓfũdiori sãguisugis: vt notat expiẽtia. Et cã ẽ nõ. p̈ q꜡ vẽtose ne dẽt vacuũ attrahẽtes foꝛtioꝛes sũt in attrahẽdo sãguisugis a sua attrahẽtib⁹ virtute: ẽt q꜡ scarificationeꝫ ꝓfundã ↄ̃tigit esse imediate: tñ sanguisuga se magis ꝓfundat in attrahẽdo q̃ꝫ vẽtosa: sanguisuga ãnectit se poꝛositatib⁹ iterioꝛib⁹ membꝛi soluẽdo venã due oꝛificiũ ei⁹: vẽtosa aũt imediate se applicat pti exterioꝛi.

ℂ Et ipse qdẽ anteq̃ꝫ ponant̃ q̃si p vnã diem colligẽde sũt ⁊ ↄ̃strictionẽ faciẽdũ ẽ vt euomãt donec qd̃ in eaꝝ existit vẽtrib⁹ egrediat̃ si h̃ fieri poterit. Et ipsis parũ sanguis agni

B C D E F G H

collo vt scribit Aui. nona ter- tii. c. 11. & cura etiam. §. illo. Et cũ vegitatio sit difficilis ⁊c. et ẽt ad alia infectiones. Sine scarificatiõe aũt applicant̃ pedo vt medici cui supponunt̃ calefiat pp attractionẽ sanguis et spũs ad ipsꝫ vẽtosi- tates resoluit̃ [illegible] applicant̃ vt sedet dolor vt p꜡ [illegible] collis: vt idẽ3 Aui. vicẽ. 16. tertii trac. 4. c. 2. §. illo. Et qñ q̃ sufficit ponẽ vẽtosas ⁊c. qñ- q̃ [illegible] [illegible]

I aut alterius rei ꝓijciat vt inde nutriant añq̄ ponant: deide sumant ⁊ eaꝝ viscositas ⁊ sordities cũ aliquo q̇d sit vt spõgia mũdẽt. Locus pterea vbi sũt apponẽde cũ baurach lauet ⁊ fricatiõe rubificet: postea q̄ voluntas apponẽdi sãguisugas affuerit i aquã ꝓijciantur dulcẽ ⁊ emundent: deide apponant.

¶ Ponit aliqua obseruanda circa sanguisugas. ⁊ p̊ facit hoc. 2° quidam docet succurrere nocumẽto. ibi 2° [Et si sanguis nõ ↄstringat.] Pria in duas. Nã p̊ ondit qd sit faciendũ añ applicationẽ earuꝫ. 2° qd post. ibi 2° [Cũq̄ he fuerint plene.] Pria in duas. Prio Aui. docet bonifacere sanguisugas. docet ẽt disponere locũ cui sunt applicande. 2° ponit q̄dã remediũ quo sanguisuge loco applicent. ibi 2° [Et eo aũt.] Prima in tres. Primo docet remouere nocuiũta ab eis remouẽdo aut abijciẽdo malas. 2° eas bonificat ex pte nutrimenti. 3° docet pparare locũ vbi sũt applicãde. ibi 2° [Et eis paꝝ.] 3° ibi [Loc⁹ pterea.] ¶ Primo dicit ꝙ sanguisuge anteq̄ apponant sunt colligẽde p vnũ diẽ ante: ⁊ eas ↄstringẽdo vomere faciam⁹ vt egrediat in eaꝝ ventrib⁹ ↄtentũ: notũ est totum deinde det̃ eis de sanguine agni aut arietis: aut de alia re bona vt nutriant ex illa anteq̄ ponant: deide sumant ⁊ eaꝝ viscositas remoueat cũ aliq̄ q̇d est vt spongia. Cã huius vltimi est. nã p̊ dꝫ viscositas remoueri ne nimis adhereãt ⁊ sint valde difficilis remotiõis. Sordities ẽt est abijcienda ne sordidet ⁊ inficiat partẽ cui apponit. Etiã locus cui apponit̃ dꝫ lauari cũ baurach. i. cũ quodã sale. nã baurach est spẽs salis: ⁊ fricando fiat illa pars rubea: deinde cũ volueris apponere sanguisugas proijce eas in aquã dulcẽ: supple clarã ⁊ mũdã: deinde pone eas supple mũdas ⁊ bene purgatas. Per dulcẽ illã intelligẽdo aquã in qua nõ est notabilis sapor: hic enĩ est cõis modus vocandi aquã dulcẽ. Cã autẽ talis lotionis ⁊ rubificatiõis est: q2 attrahat sanguis ad ptẽ vnde poterit melius sanguisuga attrahere.

Sciãs p̄ isto capl'o ꝙ medici i suo ope apponũt sanguisugas potissimũ ppter tria. Prio apponũt vbi flõmia fieri nõ pñt nec ventose pñt apponi. 2° q2 inueniunt aliq̄ qui abhorrent extractionẽ sanguis p flõmiã ⁊ vẽtosas. tertio quia aliq̄ volum⁹ educare a loco medio ñ nimis ꝓfũdo: ⁊ hõ sĩ.

L ¶ Et eo aũt q̇d eas efficit voluntarias ad se suspẽdendũ est vt loc⁹ luto liniat aut sanguie.

¶ Ponit aliũ cañ. dicens vt adhereãt sanguisuge ꝙ debes linire locũ cui debent suspendi sanguisuge luto aut sanguine: q2 hoc facit eas esse voluntarias ad suspẽsionẽ. ¶ Nota ꝙ aliq̄ñ sanguisuge respuũt se suspendere pti ppter fetorẽ aut malitiã ptis: aut q2 nõ pcipit obiectuꝫ ↄueniens resistentẽ cute. Linire ergo cutem aliquo obiecto ↄueniẽti vt luto. ⁊ sanguine facit vt adhereat sanguisuga vt obiectum cõueniens exequatur.

M ¶ Cũq̄ he fuerint plene ⁊ eas ꝓijcere volueris pluerisa sup eas paꝝ salis aut cineris aut baurach aut sete cõbuste aut lini aut spõgie cõbuste aut lane cõbuste ⁊ cadẽt. ¶ Et melius qdẽ est vt postq̄ cadũt loc⁹ ventosa sugat ⁊ ex sanguine loci parumper accipiat vt morsure ipsarũ malitia remoueat.

H ¶ Ostendit qd faciendũ sit post appositionẽ earũ: dicẽs ꝙ cũ iste fuerint plene supple: q2 ↄtraxerũt multũ d̄ sanguine ⁊ sufficiẽter ⁊ volueris remouere eas: tũc proijce sup eas paꝝ salis aut cineris aut determinati salis: q̄a baurach aut sete cõbuste aut lini aut spõgie ↄbuste aut lane cõbuste: nã tũc cadẽt. ¶ Scdo dicit ꝙ meli⁹ est vt post sanguisug 10 sugat locus cui apposite fuerũt cũ vẽtosa vt accipiat paꝝ de sanguie loci morsi vt remoueat malitia morsure sanguisuge. s. per remotionẽ hui⁹ euãti sanguis. N ¶ Nõ ꝓ pte ꝙ sanguisuga aliq̄ñ multũ adheret q2 est valde auida i attrahẽdo: ⁊ ide nocumẽtũ seq̄t: q2 euat ẽt de sanguine meliori. Sciãs g̊ ꝙ oĩa pũgitiua ⁊ dissoluẽtia sanguinẽ remouent eaꝫ a loco cui adheret. ¶ Nõ ẽt ꝙ locus merito est vẽtosa sugẽdus. nã sanguisuga malignat q̄ntũcũq̄ sit bona: vt ergo remoueat hec malitia parũ sanguinis sugendũ est cũ ventosa.

¶ Et si sanguis nõ ↄstriget: galle ↄbuste aut calx aut cinis aut tegl'a cõbusta ⁊ subtilr pulverizata supponat aut reliqua ab istis ex eis que sanguinẽ ↄstringũt. Et hec qdẽ opꝫ vt sint apud eũ pparata qui sanguisugas apponit cũ ipe se suspẽdũt. ¶ Appositio preterea sãguisugarũ ↄfert egritudinib⁹ subcutaneis sicut sabaf ⁊ alcuabe ⁊ eis similia. O

¶ Nũc Aui. docet vni succurrere nocumẽto dicẽs: ꝙ si sanguis post remotionẽ sãguisuge nõ ↄstrigat: tũc galle cõbuste subtilr trite aut calx aut cinis vel tegula cõbusta supponant: aut silia ex ↄstringẽtib⁹ sanguinẽ q̄ parata sũt apud ponẽtes sanguisugas cũ ipe se suspẽdũt. Ultimo isert vtilitatẽ sanguisugarũ: q̄rũ appositio morbis ↄfert subcutaneis sicut sabaf alcuabe ⁊ silibus. ¶ Pro pte nõ ꝙ post remotionẽ sanguisugarũ aliquotiens fluit mult⁹ sanguis: vt i vno socio vidi cui se balneãti in aqua adhesit sanguisuga circa testiculos a quo tãtus sanguis exiuit vt putaret amisisse testiculos. Cuius cã eẽ potuit apertio orificij vene satis magne vel malitia morsure aut venenositas: aut q2 vehemẽter sanguis ↄtẽtiua fuit debilitata vt mult⁹ inde flueret sanguis. Ex q̄ pꝫ cã q̄re fcã scarificatiõe nõ tãtus fluit sanguis quãtus fluit multotiẽs post appositionẽ sanguisugaꝝ: q2 cã ẽ malitia cõpłonis aut venenositas debilitãs ptẽ. ¶ 2° nõ ꝙ remedia q̄ i pte ponunt ↄferũt aut stipticãdo ⁊ sic claudẽdo viã p quã dꝫ venire sãguis: vt galle cõbuste ⁊ tegula cõbusta ⁊c. aut causticando ⁊ corticem gn̄ando vt calx ⁊c. P ¶ Ulteri⁹ nõ ꝙ he sãguisuge ↄferũt sabaf ⁊ morb subcutaneis cũ imediate educãt hãc mãm subcutaneã. Sabaf eni sunt rubores pustulosi. Alcuabe sunt loca nigra melãcholica ad sanãdũ difficilia: vt lr̃a notat exterior.

¶ De retentione eoꝝ que euant. Cap. XXIII.

Ea q̄ euant retinent aut pp mãe icliatione absq̄ alia euone: aut pp icliationẽ cũ alia euone: aut ppea ꝙ ipsamet euo innat: aut medicis ifrigidãtib⁹: aut stipticis: aut viscosis: aut adurẽtib⁹: aut strictura.

¶ Nũc Auic. exequit ponẽdo cañ. circa retẽtionẽ eoꝝ q̄ supflue euant: ⁊ maxie circa retẽtionẽ sanguis: sicut enĩ supius determinauit de euone p pharmaci: deide ẽt posuit cañ. circa retẽtionẽ euonis supfluẽtis: sic ⁊ hic determinato de euone sanguis habuit determiare d̄ retẽtiõe euonis supfluẽtis. Et diuidit p̄io caplꝫ i tres ptes pncipales. Prio Aui. pmittit modos retẽtõis euonis. 2° illos declarat. 3° ondit itẽtiões q̄ hntur i retẽtiõe euonis. ibi 2° [Et retẽtio qdẽ.] ibi 3° [Et dicem⁹.] ¶ Dicit p̊ ꝙ ea q̄ euant retinent: aut iclinãdo: aut deriuãdo mãꝫ supple a pte a q̄ declinat ad ptẽ aliã: ⁊ h̄ aut euãndo aut nõ euãndo. aut retinet euo angẽdo ⁊ iuuãdo euonẽ: aut retinet p medicinas infrigidãtes aut stipticas aut viscosos aut adurẽtes: aut vltimo p stricturã partis. ¶ Nota p pte

Sciãs ꝙ i retẽtiõe ⁊ maxie sanguinis 2° mõꝝ oĩuꝫ cõuenide iste intẽtiones. Prima ẽ diuersio sue

A

[Marginal note: euone q̄ fit p ventosas ꝛ frica tiões ꝛc. ꝓmõt: ꝛ cũ euone q̄ fit p ꝓuocatio nẽ vrie vl sudo ris vl vomit⁹ ꝛ ẽt p flõmiã vl ventosas cũ sca rificatione ꝛc. scḋa est eũo q̄ ꝑfigit fieri per pharmaciam. tertia ẽ igrossa tio ꝛ imobili tatio mãe q̄ cõ pleri põt p frĩ da ꝛ narcotica q̄rta ẽ stiptica tio q̄ fit p me dicinas stipti cas. quĩta ẽ inf scati. siue glu tiatio q̄ cõplet p sifos medici nas: ꝛ B ꝓpte ꝓsitis qñ ẽ solo ꝓtinuũ vel fra ctura. sexta est caustificatio: et adustio q̄ com plet ẽt cũ cau sticis ꝛ adurẽ tib⁹. septia ẽt esse clausura q̄ cõpleri põt alĩ qñ cũ ligatu ra: ꝛ cũ adherẽ tib⁹ ad foramẽ vie sine cũ pelli ꝑposito oppo nunt i foramĩ ne arterie ad refrigidãdũ flu xũ sãguis: ꝛ in fluxib⁹ vẽtris exhibent⁹ gña gũmi aut dra gagantũ gũmi arabicũ: mastĩ cẽ thus ꝛ alia ꝓmẽt q̄ hñt adherere cuti cis venaꝝ in testinoꝝ ꝛc.]

B

ꝙ cuñ. hic positi differũt ab aliq̃b⁹ superi⁹ positis: q: isti sunt cões ad quãcũq; euonẽ retinẽdã q̃uis maxime in- telligat̃ p sanguis retẽtione: ibi aũt maxie attendunt̃ p iñtiõe euonis p pharmacũ. ❡ Scḋo nõ ꝙ ꝛ si p aperi- tiua retineat̃ fluxus: reducit̃ tñ hec retẽtio ad aliquem modũ retẽtiõis dictoꝝ. Nã si fiat flux⁹ vẽtris ꝑp oppi- latione aperitiua aperiẽdo ꝛ deriuãdo mãs ad vias vel ne retinẽt fluxũ aut augẽdo euonẽ p partẽ eandẽ. Uel dõm ꝙ aperitiua nõ de p se remouẽt fluxũ sꝫ de p acci dẽs: nõ eni opponũt se fluxui. q: mãe opponãt se: sꝫ re- mouẽt aliqd vt oppilationẽ: ꝑp cui⁹ pñtiã sequebat̃ flu xus. ❡ Nota vlteri⁹ ꝙ hoꝝ retinẽtiũ euones talis põt dari sufficiẽtia. Nã existe fluxa aut mã ẽ i fluxu ad ptẽ p quã ẽ fluxus: aut mã ẽ i pte in q̄ vel p quã est flux⁹. Si mã est i fluxu ꝛc. aut fit retẽtio diuertẽdo mãꝫ ne fluat p illã ptẽ: euando. s. illã mãꝫ p ptẽ aliã: aut nõ euando: sꝫ ipsaꝫ p alias dispgẽdo ptes: ꝛ sic hẽm⁹ duos modos re- tẽtionis q ponunt̃ i pñ⁰. s. p iclinationẽ mãe ad ptẽ aliã a pte i q̄ seu p quã fit flux⁹. Et B aut absq; alia euone: ꝛ sic hẽm⁹ pmũ modũ. vel cũ euone alia: ꝛ sic hẽm⁹ scḋm modũ: quoꝝ modoꝝ exẽpla in sequẽtibus ponã. Si vo mã sit fluxa ꝛ nõ mobilis ad partẽ. tunc aut retinet̃ ista euatio euando illã mãm que est cã flux⁹: ꝛ sic retinet̃ in uãdo aut augẽdo fluxũ: ꝛ sic hẽm⁹ tertiũ modũ: q: retẽ- tio fit dũ ipsomet euatio iuuat̃. Flux⁹ eni retinet̃ fluxu: ꝛ vomit⁹ vomitu 16⁰ tertij. c. de cura flux⁹ oium modo- rũ. Aut fit retẽtio imobilitãdo mãm ipsaꝫ ꝛ igrossando siue fit mobilis ad ptẽ siue fit in pte ꝓtenta: ꝛ sic hẽmus quartũ modũ retẽtiõis p infrigidantia. Aut fit retentio ꝓstringẽdo vias p q̄s fluens debet trãsire mã: qḋ fit p p ꝓstipãtia ꝓstringẽtia vniẽdo vias: aut B fit ꝓiũgendo ptẽ solutã pti nõ solute: faciẽdo ẽt mãꝫ adherere: q̄ intẽ tiões cõplent̃ p viscosa. Aut fit ista retẽtio ex pte supra orificiũ apponẽdo ꝛ gñando aliqḋ: q̄ intẽtio cõplet̃ per adurẽtia ꝛ causticãtia corticẽ seu crustã generãtia in su- perficie mẽbri. Aut vltimo ꝓhibetur fluxus: artificialr materie transitũ ꝓhibendo aut cõstringendo.

❡ Et retẽtio qdẽ euonis ꝑp attractionꝫ sine alia euone est sicut appositio ventosarũ sup mamillas facta ad hoc vt sanguis fluxus ex matrice ꝓhibeat̃: sꝫ melior attractio est cũ q̄ existit sedatio doloris illi⁹ a quo trahit̃.

❡ Nũc Avi. exequit̃ de istis modis retentionũ. Et diui- dit̃ in tot quot modos ponit retentionũ. ibi 2ª ⌊ Euonis qdẽ. ⌋ ibi 3ª ⌊ Et medicine. ⌋ ibi 4ª ⌊ Et stiptice. ⌋ ibi 5ª ⌊ Et

C

adurentes. ⌋ ibi 6ª ⌊ Sed ei⁹ qdeꝫ. ⌋ Prima in duas. Pri- mo determinat de retentione per iclinationem sine alia euone. 2⁰ de retentione que fit cũ alia euone. ibi 2ª ⌊ Et ea qdem. ⌋ ❡ Primo dicit ꝙ retentio euonis ꝑp attra- ctionẽ. supple aut iclinationem ad ptẽꝫ aliã nõ alr euan do est sicut appositio vẽtosarũ sub mamillis ad hoc vt retineat̃ fluxus matricalis. Melior tñ iclinatio ꝛ diuer sio est que fit sedato dolore prius a q̄ trahit̃. ❡ Pro pte nota ꝙ appositio vẽtosaꝝ in B casu itelligi põt. s. ꝙ po- nant̃ ventose supra mamillas: q: in loco pectoris existe

D

supra radicẽ mamillaꝝ ꝛ nõ supra mamillas ꝓpt cãm dictã in caplo de vẽtosis. 2ª fit appositio ꝛ melior est ap ponẽdo vẽtosas sub mamillis: vt vult Gal. cõmẽto alle gato 5ª afor. cõmẽ. 51. ꝛ tũc exponit̃: supra mamillas. i. circa mamillas. ❡ Scḋo nõ ꝙ cũ vene sãguinẽ deferẽ tes ad mamillas colligate sint venis ad matricẽ sangui nẽ deferẽtib⁹ vt notat anathomia: ideõ ventose mamillis opposite aut sub mamillis p illas attrahẽdo venas icli- nãt mãꝫ ad ptẽ oppositã. ❡ Tertio nõ ꝙ inclinatio ad ptẽ oppositã sine alia euone in qbusdã casib⁹ fieri põt.

E

Prim⁹ casus est nõ existe repletione tot⁹: imo pot⁹ q̄si inanitiõe vt mã q̄ iclinat̃ seu diuertit̃ locũ hẽat ad quẽ scꝫ possit iclinari vt ẽt mẽbrũ ad qḋ iclinat̃ mã repellẽ- da nõ ex toto respuat hãc mãm declinãdã. Scḋs casus est mã declinãda existe pauca q̄ declinata ꝛ dispersa p mẽbra possit a mẽbris supari. Tertius casus est qñ hec mã nõ fuerit vehemẽter aut ipetuose fluẽs: q: mãꝫ ipe tuose fluẽtẽ nõ poterit alr q̄ȝ euando sufficiẽter declina- re. Quart⁹ casus est: mã nõ existe furiosa: ita vt ei⁹ reten tiõe nõ timeat̃ nocumẽtũ in toto. Quitus casus est: vir- tute existe debili nõ tolerãte aliã euonẽ. ❡ Ultio ex ꝓ- babilis memorãdũ ꝙ cũ dolor attrahat meli⁹ ẽ ipꝫ pri⁹ sedare tamq̄ rẽ ꝓhibẽtẽ vt fiat debita inclinatio.

❡ Et ea qdẽ q̄ fit ꝑp attractiõeꝫ q̄ ẽ cũ euone ẽ sicut flõmia basilice facta ꝑp B: aut retẽtio vomit⁹ fluxu vẽtris: aut flux⁹ vẽtris vomitu aut vtroꝝq; retẽtio/ ꝓuocatiõe sudoris.

F

❡ Nũc determinat de retentiõe p iclinationẽ que fit cũ alia euone: dicẽs ꝙ retẽtio fcã p iclinationẽ cũ alia euo- ne est sic flõmia basilice ꝑp B facta: aut sicut retẽtio vo mitus p fluxũ vẽtris aut ecõtra: aut sicut vtroꝝq; retẽ- tio ꝓuocãdo sudorem. ❡ Pro pte nõ ex dictis ꝙ existe repletione in toto. 2⁰ multa ꝛ furibũda fluẽte mã. 3⁰ mã existe furiosa. 4⁰ etiã ꝓstãte virtute diuertẽdũ est euan- do mãm. Dictoꝝ cã pꝫ ex dictis i pte ꝓbabita. ❡ 2⁰ nõ ꝙ flõmia basilice vt colligit̃ 10⁰ tertij: ꝛ a Mesue i suo de appropriatis. in ca. de cura fluxus sanguinis ꝓfert in sputo sanguinis euando a pectore ꝛ diuertendo sangui- nem a fluxu. Aliud qḋ ponit̃ in exemplis notũ est.

❡ Et euonis qdẽ iuuamentũ est sicut stõchi ꝛ itestinoꝝ mũdificatio ab hũorib⁹ viscosis malis labẽ faciẽtib⁹ cũ pigra ꝛ sicut studiũ qḋ adhibet̃ ad os stõchi mũdificãdũ vomi tu ꝑp icisionẽ materie vomitus mãsiue.

G

❡ Determinat de retẽtiõe que fit augẽdo siue vigorãdo euonem quã volumus retinere dicens ꝙ iuuamentum euonis. s. iuuãte ꝛ vigorãte in retinendo. s. euonẽ est sicut mũdificatio cũ pigra aut hyerapigra ab humorib⁹ vis- cosis facientib⁹ fluxũ: sicut ẽt studiũ adhibitũ ad mũdi- ficãdũ os stõchi p vomitũ quo euatur icisa mã mãsi- ua. ❡ Pro parte pmo nota ꝙ euatio vigorat̃ vel auget̃ ꝓ retinendo fluxũ in qbusdã casib⁹ vbi sit mã in mem bro ꝓtẽta ꝛ nõ fluẽs: q: in corpe manẽs que sit cã flux⁹. Exempli cã: ego hꝫ humores in stõ qui sui viscositate fa- ciũt cibũ lubricare: aut etiã hꝫ in intestinis cholerã com mixtã flegmati tenaci ꝛ viscoso que stimulãdo virtuteꝫ ꝛ excoriãdo est cã fluxus sanguinis: tunc cuꝫ remota cã remoueat̃ effectus: augendus est fluxus aut vigorãdus dictam educendo mãm. ❡ Hic tñ notãdũ est euonem augeri aut vigorari respectu eiusdem materie cũ inten- dis etiã fluxũ retinere aut respectu alteri⁹. exẽpli causa. aliquotiẽs euando cholerã aut flegma viscosum retine mus fluxũ lientericũ aut sanguineũ. Questio. I.

[Marginal note: Pro cãsis autẽ euonis auctẽ lege Auicẽ. in scḋa hui⁹ do- ctria scḋa. sũ- ma ꝓma. c. 17. ⁊. fi̇lo. Ẽdo dẽ: Et p iuuamen tis lege mesue i suo de ꝓsola- tiõe. iuẽtõe ter tia. c. 1. ⁊. fi̇lo. Auerhois tamẽ ergo ꝛc.]

H

Dubitat̃ sine argumentis: ꝛ est bonũ in practica. ❡ Utrũ talis euo debeat augeri aut vi gorari p medicinas attrahẽtes a specifica forma: an per medicias euantes cõprimẽdo. ❡ Et rñdẽdũ est: ꝛ sit pª ꝓpõ ꝙ si fluxus vẽtris sit oppilatiu⁹: exẽpli cã sit flux⁹ vẽtris chilosus fact⁹ ꝑp oppilationẽ veaꝝ meseraicaꝝ: tũc stiptica ꝛ euantia cõprimẽdo nõ ꝓueniũt. Cã ẽ hec q: hꝫ amplius oppilando ꝛ stipticãdo augerent fluxũ. ❡ 2ª ꝓpõ: mã oppilãte existe multa ꝛ grossa euantia at-

I trabendo ꝯueniũt: ꝑpõ pꝫ sic. Talis mã educẽda est ꝑ secessum: ğ ꝛc. Añs colligit 7° terapẽ. ad finẽ in illa pte: renes aũt ꝛ vesica. Cõsequentia tꝫ: qꝛ nõ vr̃ ista mã alio pharmaco educẽda. ¶ Tertia ꝑpõ: mã exñte pauca ꝛ in ꝯcauitate epatis aut meseraicarũ cõiter pharmaco a tota specie attractiuo talis mã est educẽda. ꝑpõ ꝓbaẽ: cũ h̃ educẽda sit ꝑ secessuꝫ: vt colligiẽ ocõ loco. ꝛ sen ꝑsenti p°. ca. ¶ 4° ꝑpõ. mã exñte modica ꝛ circa epatis gibbũ nõ est vigoranda eũatio ꝑ secessum. ꝑpõ arguiẽ sic. Alijs parib⁹ hec mã educenda est ꝑ vias vrine: ğ ꝛc. nõ est ꝯña. pꝫ ẽt assumptũ ex locis iaꝫ dictis. ¶ 5° ꝑpõ. mã exñte viscosa aut subtili valde imbibita talia cõprimẽtia nõ ꝯueniũt in ꝑposito: qꝛ ꝑ ampli⁹ inuiscãt ꝛ impingunt mãm. ¶ 6° ꝑpõ. in alijs mãeb⁹ būoralib⁹ ab istis: stipticãtia ꝛ ẽt eũantia cõprimẽdo ꝯueniũt. pꝫ ꝑpõ: ꝑ ꝑ auctes ꝛ ex cã: qꝛ postq̃ ista eũauerũt mãs cõstipant et

K ꝯfortãt ꝛ vniũt ductus ꝛ cãnales: vñ in fluxu cholerico seu dissinteria cholica ꝯuẽit reubarbaꝝ assatũ: qḋ ꝑ assatione sit magis stipticũ. Cõpetũt ẽt mirabolani assati: ꝛ exhibeẽ etiã medicina dicta mibeleta. Qõ. II.

Dubitatur vtrũ in q̃libet fluxu mãli seu ꝓueniẽte ꝑꝑ malã cõplõnẽ cũ mã sit necessariũ eũare. ¶ Qꝫ sic arguiẽ: mala cõplõ cuꝫ mã per eũonẽ cũaẽ: ğ ꝛc. Cõsequẽtia vr̃ satis nota: ꝛ assumptuꝫ est Aui. in hac sen. c. z. ¶ Oppositũ arguiẽ: mala cõplõ cũ mã q̃nq̃ curaẽ sola alteratiõe: ğ nõ sꝑ reqriẽ eũatio. Añs fuit tactũ supra: vt pꝫ l mã reducibili ad benignũ. ¶ Pro dubio sit hec ꝑma ꝯ. In fluxu ꝓueniẽte ꝑpter malã cõplexioneꝫ sine mã sola sufficit alteratio: h̃ ꝑpõ ĩdeterminate arguiẽ sic: in tali fluxu remotio cãe suffiẽ. ğ ꝛc. Añs est notũ ꝛ tꝫ ꝯña vbi mala cõplõ sine mã sit cã hui⁹ fluxus. ¶ Scḋa ꝯ. in fluxu ꝓueniẽte a mala cõplexiõe sine mã multotiẽs ꝯuenit eũare sine formatiõe

L rõnis. pꝫ ꝯ exẽplo sic. Sit eñ ꝙ stõchus hẽat malã cõplexionẽ humidã aut frigidã: sit vltra ꝙ flegma multiplicet in stõ ꝛ foueat malã cõplõnẽ fridã aut humidaꝫ in stõ: ita tñ ꝙ ad malã cõplexionẽ frigidã factã sequaẽ fluxus lienteriaus: in isto casu est eũandũ flegma vt illud sine cui⁹ eũone nõ curaẽ flux⁹. ¶ Tertia ꝯ: flux⁹ mãlis vtplurimũ curaẽ per eũonẽ mãe a q̃ depẽdet. pꝫ ꝯ. cũ plurimũ mã causans fluxũ sit ꝑter nãꝫ. ¶ Quarta ꝯ: in fluxu ꝓueniẽte ꝑpter malã cõplexionẽ cũ mã aliqñ sola sufficit alteratio. Patet ꝑer rõnem post oppositum. ¶ Istis habitis pꝫ solõ ad obm ꝑmum. Ad qḋ dicaẽ ꝙ mala cõplõ cũ mã nõ reducibili ad benignũ curaẽ per eũonẽ: mala aũt cõplõ cũ mã reducibili ad benignũ pt curari ꝑ sola alteratiua. ¶ Ulterius nõ ꝙ in lr̃a poniẽ pigra: qḋ idẽ est qḋ amara: hyera aũt idẽ est qḋ benedicta: inde hyerapigra q̃si bñdicta amara medicina. Que

M aũt sint opõnes hyerepigre videatis 5° can. c. de hyerapigra. ¶ Ulterius nota ꝙ mã exñte in stõ que vomitu curaẽ aliqñ est viscosa adherẽs que ob istã cãm vocaẽ mãsiua q̃si apta manere que mã purgaẽ per vomitum ꝑpter factã incisionẽ preparatã ad talẽ eũationẽ: qã incisio viscosi est eius preparatio ad expulsionem.

¶ Et medicine quidẽ ĩfrigidãtes liquide cõgelãt: ꝛ orificia cõstringũt ꝛ coangustant.

¶ Nũc notificat aliã rem retinẽtẽ eũonẽ: dicens ꝙ certe medicine infrigidantes ꝯgelant reꝫ liquidã ꝛ ꝯstringũt ꝛ coangustãt orificia ꝑ q̃ debẽt trãsire mãe. ¶ Pro pte notandũ hanc ptẽ itelligi tã de medicinis frigidis actu q̃ꝫ potẽtia: q̃uis ꝑncipalr̃ itelligaẽ de frigidis ĩ potẽtia. ¶ Scḋo nõ ꝙ cũ de nã frigidi sit ĩfrigidare cõgelare ꝛ imobilitare: iõ vbi fluẽs mã sit subtilis ꝛ liquida ꝛ supple calida acuta frigida ꝯueniũt ingrossando refrigerãdo ꝛ ꝯgelando mãm. In fluxu tñ mãe viscose fride frigida per ampli⁹ inuiscãtia nõ ꝯueniẽt. Cõferũt ẽt frigida ꝯstringendo meatus ꝛ vias per quas he medicine trãsire debẽt. ¶ Ulterius nota ꝙ nõ solũ stiptica ꝯueniunt in fluxu: imo multotiẽs stupefaciẽtia. ꝑ vbi mã sit subtilis acuta mordax. Hec. n. stupefaciẽtia ꝓuocãdo somnũ ꝯueniũt imobilitãdo mãm ꝛ ingrossando: somnũ ẽt ꝓuocãdo fluxũ ꝓhibẽt ꝛ ꝯstringunt: que tñ nõ sunt ministrãda nisi vbi alia remedia nõ ꝯtulerunt ꝛ magis exterius q̃ꝫ interius sunt approximanda cuꝫ nocendo notabiliter suum afferant iuuamentum.

N

¶ Et stiptice quidẽ medicine materiã coartant ꝛ cannales constringunt.

¶ Nũc Aui. tangit aliud ꝯstringẽs fluxũ. dicẽs ꝙ stiptice medicine ꝯstringunt mãm: ꝯstringũt etiaꝫ cannales. O
¶ Pro pte nota ꝙ cum stipticitas fundeẽ in substãtia terrea ꝛ sicca cui⁹ eẽ est ꝯdẽsum ꝛ vnitũ. iõ stiptice medicine hñt ꝯdẽsare ꝛ vnire ꝛ ingrossare mãm: hñt ẽt cãnales ꝯstrigere ꝛ adunare. sntius est ğ applicãda corporib⁹ frida medicĩa: vitãda tñ in fluxu oppilatiuo: vt ẽ tacũ ꝓueniẽte a mã subtili indebita: aut ẽt a mã viscosa.

¶ Et viscose quidem medicine oppilatiões in cãnalium orificijs efficiunt: que si fuerint acute exiccatiue plus opabunẽ illud.

¶ Tãgit aliud dicẽs ꝙ medicine viscose iõ ꝯstringũt: qꝛ in orificijs cãnaliũ efficiũt oppilatiões que hoc fortius operanẽ exiccatiue exñtes ꝛ acute. ¶ Nota ꝑ parte ꝙ de rõne viscosi est viscare ꝛ adherẽ: ꝛ iõ si ponaẽ in orificijs aut in vijs adheret parietibus vie ꝛ parietẽ trahit versus parietẽ: ꝛ talr̃ oppilãdo fluentẽ tenet mãm: ac ẽt positũ supra orificiũ ꝯtinuaꝫ exñs ꝛ tenax mãe ꝓhibet exitũ. ¶ Scḋo nota vt euiteẽ dubiũ ꝙ viscosuꝫ põt intelligi acutũ: qꝛ penetratiuũ ꝑ aliq̃s ptes acutas que penetrãdo magis ꝓfundanẽ ꝛ inuiscanẽ. Exiccatiuũ etiam exñs viscositate ẽt oppilationẽ causat tenaciorẽ: vt pꝫ ꝑ experiẽtia de viscosa aliqualr̃ exiccãte: vt de bitumine ꝛ similib⁹. i. de colla. z° per rẽ viscosaꝫ exiccatiuã itelligere possum⁹ rẽ viscosaꝫ sui acuitate ꝛ exiccatiõe causticã per quas medicinas causaẽ escara seu ẽt cortex durus ꝛ tenax: q̃uocũq̃ pars exponaẽ ꝯtinet veritatẽ.

Scias ꝙ medi clariscosa ĩ dupler. Q. nullã ẽ actu talis sicut visc⁹: qḋã ĩ potẽtia tal sic fungi porculaca et de ex q̃ sit humor viscosus. Hec di stõ colligiẽ dicẽ Aui. cẽ. scḋo canõis tracta. ꝑmo. c. 4. ꝯ. illo. Per viscosaꝫ ꝯo sigram⁹ ꝛc. ꝛ hẽ in lege Galieñ ꝛ sctes ei⁹ vtilitatem ꝛc.

P

¶ Et adurẽtes quidẽ cortices efficiũt vt sup cãnalis orificiũ maneãt ꝛ ipm claudãt ꝛ cõfirmẽt: sꝫ tñ eaꝝ ipedimẽtũ timeẽ: ꝛ h̃ẽ qñ possibile est vt cortex rumpaẽ ꝛ eradiceẽ ꝛ amplificatio foraminis augmẽteẽ. ¶ Et ex adurẽtib⁹ quidẽ sunt quedaꝫ in quib⁹ existit stipticitas sicut atramentuꝫ: ꝛ quedã in qb⁹ nõ: sicut calx nõ extincta. ¶ Et adurẽtes qdẽ stiptice sunt necessarie vbi voluntas est vt cortex sit firmis. Et alie sũt necessarie vbi voluntas est vt cortex cito cadat. Q

¶ Et ei⁹ qdẽ que sit strictura: alia est cũ clausura foraminis ꝛ coartatione ad h̃ vt ipsius ptes ĩ vnũ ꝯducanẽ: sicut ꝯstringiẽ illud qḋ ẽ supra cubitũ cũ flõmator in basilica errans ꝑcutit arteriã: ꝛ alia ẽ que sit oppilatiõe orificij vulneris ꝛ clausure vie eũati sicut pilos leporis in vuln⁹ ponimus. ¶ Dicem⁹ ergo

ꝙ si sanguis

A ꝙ si sanguinis cursus ex aptiōe orificioꝝ ve
naꝝ fuerit: stipticis medicabiť vt orificia ve
naꝝ ꝯstringanť. Et si ex ruptura fuerit stipti
cis glutiosis sicut terra sigillata. Et si ex cor
rosione fuerit: eo ꝙ carnē nasci facit cum eo
qđ corrosionem abstergit.

¶ Tāgit aliud restrictiuū flux⁹ p adurētia: dicēs ꝙ medi
cine adurētes faciūt cortices manētes supra orificia can
naliū: q̄rū tñ medicinarū adurētiū timeť ipetus: q2 pōt
rūpi corticē ꝛ radicari: vł augmētať foramē. Ex adurēti
bus tñ medicinis q̄dā sūt stipticitate participātes: sicut ē
atramētū: p atramētū intelligēdo vitriolū aut spēs ei⁹
q̄dā sunt nō stiptice sicut calx nō extincta: adurētes autē
stiptice sunt ne c̄ie vbi volumus corticē ꝛ fixā remanere:
alio ꝟo vbi volum⁹ corticē cito cadere. ¶ Dicit penulti
B mo ꝙ retentio supple fluxus q̄ fit p stricturā alia fit clau
dēdo ꝛ ꝯstringēdo foramē vt ptes foraminis reducātur
in vnū: sicut stringiť supra cubitū cū fune aut corrigia cū
flōmator errās flōmādo basilicā pcussit arteriā. Alia est
oppilādo orificiū vulneris: ꝛ ēt claudēdo viam: sicut cum
vulneri pilos leporis imponim⁹. ¶ Ulteri⁹ Auic. tangit
intentiones bīdas in fluxu sanguinis dicens. Si fluxus
fiat ex aptiōe orificioꝝ venaꝝ: debes medicari stipticis
medicis vt fiat applicatio stipticoꝝ orificys: ꝛ si fluxus
fiat ex ruptura cōpetūt glutinosa sicut terra sigil. ꝛ si fiat
pp excoriationē vel corrosionē curať p generātia carnē:
aut p ꝯstringētia rē corrodētē. ¶ Pro pte nota p̄mo ꝙ
līcet medicias adurētes causticas siue corrosiuas ꝛ putre
factiuas est diīs. Adurētes enī seu caustice dnr q̄ partem
C mēbri ꝯuertēdo in fumositatē terreū siccū cinereū relin
quūt siue sint tales actualr siue potētialr. Medicine aūt
putrefactiue dnr q̄ hūorē aut ptē mēbri ꝯuertūt in putre
dinē. Ille ꝟo dnr corrosiue q̄ corrodūt seu sepant partes
a pte: dato ꝙ nō putrefaciāt. Ad ppositū q̄rim⁹ aliqñ re
tinere sanguinē ptē cinereā terrestrē relinquēdo vt tanq̄
escara seu crusta claudat ꝛ oppilet orificiū cāna: alioō tūc
medicine adurētes ꝛ caustice ꝯueniūt. ¶ 2° nota ꝙ me
dicine adurentes seu caustice sunt cauende in mēbris p̄n
cipalibus ꝛ in mēbris neruosis ꝛ vehemētis sensus: cum
non faciant nocumēta ptē corrūpendo mēbri. ¶ Tertio
nota ꝙ in approximatione hoꝝ causticoꝝ multiplex est
timor. Prim⁹ q tāgiť in lr̄a ne rūpať cortex ꝛ remaneat
foramē ampli⁹ p̄ꝑtē. 2° timor est de nimia itēsiōe do
loris: ꝛ iō ista caustica non ꝯueniūt nisi vbi alia remedia
non iuuerint. ¶ Ulteri⁹ nō ꝙ approximādo causticum
aliqñ itēdim⁹ corticē gnare fixū vbi nimiū timem⁹ fluxū
ex amotiōe corticis: aliqñ ꝟo nō timem⁹ h: ꝛ tunc causti
D cū magis applicať gr̄a remotionis putrefactionis aut al
terius: q̄uis ēt itēdam⁹ p ipsum sedare fluxū. Ex dictis
ēt pꝫ ꝙ caustica securius applicanť exteriorib⁹ q̄ iterio
ribus: imo iteriorib⁹ nō pñt nisi cū magno applicari pe
riculo ꝛ pluriū partiū causticatione. Questio. III.

Dubitat q° an calx extīcta sit stiptica. Et sic arguiť
p modū loquēdi Aui. q dixit calx nō ex
tincta q̄si denotet talē calcē extinctā eē stipticā. ¶ Op
positū arguiť: q2 calx nō extincta nō ē stiptica. g̃ min⁹ exti
cta. Aūs in lr̄a poniť. ꝯña ꝫ: q2 p extinctionē retineť sicci
tas calcis. ¶ Pro pte dubÿ pbabilr teneri pōt calcem
extīctā nō extīcta eē stipticiorē. Probať: q2 apposita aq̄
calci acutatis ptib⁹ igneis fit subtiliū ptium calcis resolo
ꝛ euaporatio: iō ptib⁹ terrestrib⁹ remanētib⁹ calx pōt eē
siccior ꝛ ēt magis stiptica. ¶ 2° tenēdū calcē nō extinctā
forti⁹ exiccare: pꝫ ꝓpositio pp ptes igneas ꝛ acutas i ipa

plus abūdare: tunc pꝫ solō ad obiectū. ¶ Et nō p̄mo q̄si E
volum⁹ tenere viā oppositā: habem⁹ ridere ad Aui. ꝙ
notāter dixit calx nō extincta: nō q2 calx extīcta sit stipti
ca: sꝫ q2 extincta nō est causticū forte: p qđ itēdim⁹ gene
rare corticē. ¶ Pro 2ª pte nō ꝙ ex pte cōcipiť duplex
modus stricture. Un⁹ q fit stringēdo ptē supiorē vulne
ris: ne p ipsaꝫ mā̄ fluat ad vuln⁹: sicut ꝯstringiť supra cu
bitū cū flōmata est arteria itēdēdo flōmare basilicam.
¶ Scđs aūt modus ē ligādo aliqđ supra orificiū: ꝛ diffe
rūt isti duo modi: q2 p̄m⁹ nō est sine ipedimēto: nā cū per
p̄mā ligaturā ꝓhibeať trāsit⁹ spūū ꝛ hūorū p ipsoꝫ val
de debilitať mēbrū: p scđaꝫ nō fit tāta mēbri debilitas.
¶ Ulteri⁹ nota p pte 3ª ꝙ itētio Auic. est p̄ncipalr de
terminare de retētiōe flux⁹ sanguis explicādo q̄ directe
opponuť fluxui: iō dictas itētiōes solū explicauit in pte.
Nā sāguis fluit ex vena: aut q2 orificiū debilitatū ē ꝛ ap
F tū: ꝛ q̄tū ad h ꝯueniūt stiptica q̄ hñt ꝯstringere ꝛ aduna
re orificiū. Aut fit iste fluxus pp rupturā vene: ꝛ i isto ca
su ꝯueniūt stiptica cōglutinosa sicˀ terra sigil. q̄ ꝯstipādo
ꝯstringūt foramē ꝛ viā: glutinādo ēt ptes solutas applicāt
parti. Aut 3° causať iste fluxus sang. facta excoriatione ꝛ
remotione ptis: ꝛ tūc gnatiua carnis ꝛ recōpēsantia dep
ditū ꝯueniūt. Si tñ fit corrosio ꝓueniēs ex mā̄ putrida
corrūpēte seu corrodēte ꝯueniūt abstergentia ptē corro
sam ꝛ mā̄ꝫ corrodētē: in applicādo tñ talia medicamina
est talis ordo. Nā vbi corrosio est vehemēs p̄ est abster
sio fienda: deinde carnis generatio: vbi ꝟo corrosio esset
pauca sil poterit abstersio fieri ꝛ carnis generatio.

¶ De sanationibus oppilationum. Caplm. XXIIII.

Oppilatiōes aūt sūt ex hūorib⁹
G grossis aut viscosis aut multis.
¶ In hoc caplo ꝓsequiť determinando
de q̄dā morbo cōpōnali. s. de oppilatiōe.
Quare āt nō de alÿs: in fine c. diceť. Di
uidiť aūt ca^m i tres ptes p̄ncipales. Pri
mo ostēdit a qb⁹ cāniť cōiter oppilōnes qb⁹ ēt curāť. 2° i
ter oppilōnes rōe mēbroꝝ oppilatoꝝ q̄dā pōit diā̄. 3°
Aui. quēdā annectit cañ. ibi 2° [Et ex oppilōnib⁹] ibi 3°.
[Ergo cū.] Pria i duas. Nā p̄ tāgit cās oppilātes. 2° pōit
itētiōes curatiuas. ibi 2°. [Et mltoꝝ qdē hūoꝝ.] ¶ Pri
mo diť ꝙ oppilōnes cāniť ab hūoribus viscosis grossis
aut multis. ¶ Pro pte nō p̄ oppilōnē eē triplicē. s. atte
nuatoriam coartatoriā ꝛ carnosaꝫ. Pria ē q̄ cātur p ꝯstri
ctiōnē mēbri ꝛ applicationē ptis ad ptē sicˀ vena vehemē
ter exiccata aut arteria eoꝝ ꝯstringiť ꝯcauitas sicˀ fit etiā
ꝯstricta vena cū fune: q2 ei⁹ ꝯcauitatis fit ꝯstrictio seu pau
cificatio. Quedā vocať oppilatio carnosa qñ res carnea
oppilat ꝯcauitatē vt in polipo nariū fit: q2 auctis carnib⁹
H nares ꝯstringunť. 3° vocať coartatoria qñ res oppilans
ꝛ coartās meatū nō est caro: sꝫ hūor aut aliud p̄ter nām.
¶ Applicādo ad ꝓpositū Aui. hic ponit curā oppilōnuꝫ
ꝓcedētiū ex hūorib⁹. Ex dcā diuiōne q̄uis nō sit nimis
ad ꝓpositū poterit iuestigari an oppilō sit morb⁹ fiens
aut fact⁹. Nā ꝓbabilr p̄ teneri pōt ꝙ ōis oppilō ē mor
bus fiens. Nā ꝓbať ad modū medicoꝝ: q2 ōis talis pen
det a cā. g̃ ꝛc. Cōsequētia nota: ꝛ assūmptū pꝫ. Nā p̄ coar
tatoria ꝛ carnosa pendēt a carne aut alia re oppilante ꝛ
coartante. Itē attenuatoria pēdent a siccitate aut a re con
stringēte. 2° est ēt tenēdū nō q̄lꝫ oppilōnē eē māleꝫ: q2
nō q̄lꝫ pēdet a mā̄ hūorali. g̃ ꝛc. Cōsequētia nota: ꝛ aūs
pꝫ: cū aliq̄ pēdeat a lapide. ¶ Tertio nō ꝙ via oppilať
aut q2 aliqđ adheret vie: ꝛ sic hūorē hēmus viscosam sui
adherētia ꝛ corpulētia oppilātē. 2° via oppilať: q2 i ipsa
aliqđ incuniať sicut est hūor grossus q sua grossitie adhe

I ret. Aut 3° oppilat̃ via: qꝛ aliqḋ ↄculcat̃ in ipsis vt hũoꝛ multus: dato ꝙ subtilis ⁊ nõ viscosus. Tres g̃ cãs in lr̃a sufficienter tetigit Aui. ⁊c̃.

¶ Et multoꝝ qdē hũoꝝ qñ cũ eis alia nõ fuerit cã: malitia remouebit̃ extractiõe ipoꝝ flõmia aut vẽtris fluxu fcã. Et si grossi fuerint idigebũt eis q̃ resoluãt. Et si fuerit viscosi ⁊ maxie si fuerit subtiles erũt eis nec̃ia ea q̃ icidãt. ¶ Et tu qdē iã sciuisti dr̃iã iter grossũ ⁊ viscosũ: ⁊ ꝙ ē sicut dr̃ia iter glutẽ liqdũ ⁊ lutũ: ⁊ grosso qdē resolutiuũ ē nec̃iũ: iõ vt ipm̃ attenuet ⁊ ei᷒ expulsio fiat facilis: ⁊ visco

K so icisiuũ ē nec̃iũ: iõ vt iter ipm̃ ⁊ id cui adhesit penetret ⁊ iter ea sepatõez faciat ⁊ vt ipm̃ i pua secet frusta: qm̃ viscosũ oppilat ꝑpterea: qꝛ adheret ⁊ ꝑp suaꝝ ptiũ ↄtinnationẽ. ¶ Exeqt̃ Aui. tãgẽdo cãs baꝝ oppilõnũ. Et p̃ facit B. 2° tãgit cañ. erroꝛis correctiuũ ibi 2°. [Opꝫ aũt.] ¶ Dicit p̃ sine vlterioꝛi diuisiõe ꝙ malitia multoꝛũ hũoꝛũ remouet̃ p euõnẽ flõmie aut vẽtris. Si ṽo hũores sint grossi egẽt resoluẽtib᷒. Si ṽo sũt viscosi ⁊ maxie subtiles indigẽt incisiõe. Et certe tu iã sciuisti dr̃iã iter grossũ ⁊ viscosum. 2° p̃mi. dũ loq̄bat̃ de vrinis. Nã ē talis dr̃ia q̃lis est iter gluten ⁊ lutũ: nã gluten subtile ē ⁊ viscosũ: lutũ ṽo grossũ ⁊ nõ viscosũ. Grosso nec̃iũ ē resolutiuũ subtiliãs ipm̃ ⁊ faciẽs ei᷒ facilẽ expulsionẽ: viscoso aũt nec̃iũ ē icisiuũ vt penetrãdo iter viscosũ ⁊ mẽbri supficiẽ vnũ sepetur ab alio: ⁊ viscosũ diuidat̃ i ptes puas: eo ꝙ viscosũ oppilat ⁊ adheret: ⁊ ↄtinuũ ē in suis ptib᷒. ¶ Pro itellu pris vtitet̃ du^m. p̃ nõ ꝙ multitudo hũoꝝ q̃dã dr̃ absolute mltitudo q̃ nõ ē aliḋ q̄ʒ oĩum hũoꝝ ꝑpoꝛtional̃ excrescẽtia vl̃ hũoris absolute multi: sic̃ sanguis cui vt ē notũ debet̃ flõmia. Nã flõmia ē euõ vl̃is q̃ multitudinẽ hũorũ euãt: vt dcm̃ ē supra. c. de flõmia ad p̃n^m. Quedaꝫ ṽo vocat̃ mltitudo sꝫ qd dcã excrescẽtia talis vl̃ talis hũoris. Ad ꝑpo^m cũ dr̃ hic mltitudinẽ hũoꝝ itelligit multitudinẽ cõez ad p̃^m aut 2^m. ¶ 2° nõ ꝙ p fluxũ vẽtris itel

L ligit q̄cũqꝫ aliã euõnẽ a flõmia: vt sit sẽsus ꝙ hũoꝛ multus oppilãs aut euat̃ p flõmiã aut aliã euõnẽ: qꝛ tñ ↄtingit hũores multos euari vr̃plꝫ fluxu. s. vẽtris: iõ solũ de fluxu vẽtris i textu facit mẽtionẽ. ¶ 3° nõ ꝙ cũ multitudo sit qd p̃ter nãm: ↄuenit sibi euõ vt sibi opposita. Naꝫ res p̃ter nãm indicat p ↄriã ablationẽ sui vt colli 8° tera pẽ. q̃ euatio aliqñ fit ab arte. s. nõ potẽte nã: qꝛ aliqñ hec multitudo ab ipsa nã supat̃. ¶ Ulteri᷒ nõ ꝙ resolõ p̃t

N sumi dupl̃r q̄tũ est in ꝑposito. p̃ ꝑprie p ↄuersione humorũ in vaporẽ: mediãte caliditate multa: ⁊ isto mõ sumit Aui. medicinã resolutiuã cañ. 2. c. 4. ⁊ etiã Gal. 7° do. cõmẽ. 59. 2° capit̃ resolõ p dissolõne seu subtiliatione: que

M subtiliatio fit p caliditatẽ tpatã. s. respectu caliditatis resoluẽtis: vt coll̃r 2° cañ. allega. c. ad ꝑpositũ applicando: cũ intẽtio in grosso ē subtiliare: iõ Aui. p resolõnẽ itelligit dissolõnẽ seu subtiliationẽ. ¶ Ulteri᷒ nõ vt tãgit̃ in pte ꝙ viscosũ oppilat: aut qꝛ adheret: aut ẽt qꝛ valde ↄtinuũ ⁊ tenax ex suis ↄtinuitate ꝓhibeat trãsitũ p viã: iõ merito duplex intẽtio habet̃ in viscoso. Una est ad separãdũ inter ptẽ cui adheret ⁊ viscosũ qḋ facit medicina incisiua p suas ptes subtiles penetrãtes in medio viscosi ⁊ mẽbri se ponẽdo. Scḋaꝫ ẽt opõnem facit incisiuũ cũ cõstitit viscosum in paruas diuidẽdo ptes. Verũ tñ opõnũ vna est p̃ncipalioꝛ aliis: nã cũ viscosũ oppilet maxime qꝛ adheret: iõ p̃ncipalis opatio incisiui in remouendo oppilationẽ est se interponere iter ptẽ cui adheret ⁊ viscosum. Et iõ dato ꝙ incisiuũ nõ operet̃ scḋam opationẽ: adhuc remoueret oppilationẽ: sꝫ si operet̃ opõnẽ scḋaꝫ: adhuc adhereret ⁊ remaneret oppilatio: qꝛ dato ꝙ viscosũ separaret̃ i ptes: adhuc ille ptes adhererẽt mẽbro. ¶ Ulteri᷒ nõ ꝙ notãter est dcm̃ maxie si fuerint subtiles: qꝛ si hũores fuerint grossi viscosi: tũc nõ solũ sufficeret incisiuũ imo ẽt reqreret̃ subtiliatiuũ qḋ opponeret se grosso. Aut ẽt est hoc dcm̃: qꝛ viscosũ subtile maxime aptũ est imprimere ⁊ adherere: iõ maxime sibi ↄuenit icisiuũ: qꝛ maxie adheret ⁊c̃. ¶ Ulteri᷒ nota dr̃iam esse inter incisiuũ ⁊ subtiliatiuũ: qꝛ incisiuũ hꝫ variare ↄtinuitatẽ hũoris incisi: hꝫ eñ diuidere hũorẽ in ptes: sed subtiliatiuum hꝫ subtiliare: dato ꝙ remaneat cõtinuitas hũoris. Item

O incisiuũ nõ variat essentiã hũoris: sed solũ incidit ipsum in ptes: sed subtiliatiuũ subtiliãdo variat hũoris essentiã saltẽ hũoris pmutãdo modũ substãtie: ⁊ sic alia est opatio subtiliatio ⁊ alia incisio. Questio. I.

Dubitatur vtrũ ea q̃ ponunt̃ in parte hẽant remouere oppilõnẽ. ¶ Et nõ argt̃: qꝛ tñ apitiua hñt remouere oppilationẽ. g̃ ⁊c̃. Añs vr̃ ẽẽ notũ: cũ nihil vr̃ opponi oppilõni nisi apitio. Tenet ↄñs: qꝛ q̃ euãt nõ apiunt. ¶ Oppo^m argt̃ ex Aui. in lr̃a. ¶ Pro dub᷒ nõ ex Aui. 2° cañ. c. 4. ꝙ medicina dr̃ apitiua dupl̃r. ¶ Prio ꝑp̃e: ⁊ ei᷒ est mouere mãꝫ oppilãtẽ ad exteriora seu mãꝫ extitẽ itra ↄcauitatẽ remouere faciẽdo ↄcauitatẽ remanere aptã. Scḋo aũt ⁊ min᷒ ꝑprie ois medicina remotiua hũoris oppilãtis: aut remotiua dispõnis humoris q̄ oppilat dici p̃t apitiua: iõ medicina abstersiua vocat̃ apitiua. Medicina ẽt incisiua ⁊ ẽt mãe euatiua ⁊

P humoris p̃t dici apitiua. Ex hoc pꝫ solutio ad rõnẽ ante oppositũ. Naꝫ tñ apitiua p̃mo mõ: aut scḋo mõ conueniunt in cura oppilationũ. Questio. II.

Dubitatur vtrũ incisiua medicina sit dãda pro remotiõe oppilõnis ab hũore viscoso. ¶ Et nõ argt̃: qꝛ abstersiua medicia i h̃ casu cõpetit. ergo ⁊c̃. Cõsequẽtia nota: ⁊ assumptũ colligit̃ ex notitia medicine abstersiue. Nã ipsa hꝫ remouere hũores viscosos ⁊ cõgelatos a supficie mẽbri. ¶ In oppositũ ē Aui.

Q ¶ Et est tenẽdũ ꝙ in tali casu ↄueniũt incisiua: vt pꝫ ex dictis. Et ad ob^m dõm ꝙ in remotiõe oppilõnis ↄuenit abstersio ⁊ incisio ⁊ remotio ptis a pte cui adheret ⁊ diuisio viscosi seu ptis. Et qꝛ hec duo pñt cõpleri p incisionẽ tñ: ideo ipse de ipsa fecit mẽtionẽ ⁊ non de abstersiua. ¶ Uel dõm ꝙ de rõne medicie abstersiue est remouere hũores viscosos nõ a ↄcauitate: sed ab orificiis pororũ extitiũ in supficie mẽbri: qꝛ q̄ hũoꝛ viscosus oppilans est in ↄcauitate mẽbri: sibi poti᷒ debet̃ incisio q̄ʒ abstersio. ¶ Dubitat̃: cũ medicina lauatiua hẽat apire: vt colligit̃ 2° cañ. allega. c. q̄re ẽt p cura oppilõnis nõ fecit de ipsa mẽtionem. ¶ Dõm ꝙ istã dedit intelligere p euõnem: nam ista aperit lauando ⁊ remouendo humorem.

¶ Oꝫ ãt vt i resolõne grossi a duab᷒ ↄriis caueat̃ reb᷒: q̄ꝝ vna ē resolõ debilis q̃ in raritate mãei augmẽtũ effic̃ ⁊ ipsi᷒ locũ augmẽtat: ita ꝙ ad resolõnẽ ñ pueĩet q̄re oppilõnẽ augmẽtat: ⁊ altera ē resolõ fortissima q̃ ei᷒ sbtile fit vapoꝛ: ⁊ spissũ ipsi᷒ fit lapis. Cũ g̃ resolõ fortis ē nec̃ia iuuet̃ lenificante subtili cũ mã in qua nõ sit grossities: sꝫ sit in ea caloꝛ tpat᷒ q̄ iuuet i resoluẽdo totũ illḋ qḋ ē oppilatũ. ¶ Supra tetigit opõnes curatiuas oppilationũ: nũc vnũ cañ. explicat erroꝛis correctiuũ. dicẽs ꝙ nec̃e est: supple

Scias hic sm̃ Gẽtil. ꝙ si malitia humoꝝ sit in q̃tate ⁊ in q̃litate: pus vtimur subtiliatione ⁊ opatione: deinde euõne: non vt solũ oppilõ remoueat per euõnẽ: sed vt exoneret̃ ṽtus ⁊ fiat portio ⁊ supra residua vl̃ qꝛ possit dari medicina euacuatiua ex q̃ postea omnio oppilõ remoueat̃. Scḋo sit malitia i q̃tate solũ fieri potest euõ sm̃ illũ. hec ille ⁊c̃.

Scias tñ ꝙ medicine q̃ ↄueniũt a mã subtilia cõpmiẽdo siue expellẽdo vl̃ congregãdo vl̃ ẽt penetrãdo abstergũt ⁊ maxime huiusmodi subtile grosse aũt p̃t ↄcurrere cũ illo ipse magis apte sunt [illegible] ⁊ immobilitari q̄ʒ fluere: iõ subtiles mãe abstergũtur a supfico ⁊ nõ solũ existentes in supficie sꝫ in cõcauitate ex eo ꝙ facit illas repelli per poros nõ sic grosse: ⁊ h̃ patet ẽ de mẽte Gal. 11. 8 sm̃ pl̃ici medici. ⁊ Auer. i quto colli. ⁊c̃.

A medicū opantē in resolonem grossi cauere a duab⁹ reb⁹ ꝫeys. Una est resolutiua res debilis extendens ꝛ ápliās mām ꝛ supple extēdēdo augēs ꝑampli⁹ oppilonē. Alia est res resolutiua fortis subtile humoꝝ conuertens in vaporē: grossum aūt in lapidē. Et iō cum fortis extiterit resolutio necīa iuuāda est talis medicina cum medicina lenificante calore subtili tēperato ei⁹ iuuāte in resoluendo rez oppilātē. ¶ Pro pte pmo nō ꝙ res resolutiua debilis p^m tunc maxīe efficit nocumētum qñ mā est multa in toto ēt repleto sui multitudine inobediēs sue resoloni .i. per resolutiuū fortiter agitabilis rarefacta etiā per tale: aut maior facta. Itē ēt tunc maxīe seqꝛ scōz nocumentū seu impedimētū qñ materia est valde dura ꝛ grossa: tūc quidem applicato valde resolutiuo: cum ista mā sit valde apta indurari ꝛ ingrossari cito sequitur in lapidez trāsmutatio. Qō. III.

B **Dubitatur** vtrū māe min⁹ grosse cōueniat fortior resolutio ꝙ̄ grossiori. ¶ Et nō arguitur sic. Cura fit per ꝯria equata .ğ grossiori magis resolutiua ꝯuenit medicina. Aña colligitꝛ 3° tech. ꝛ ꝯñtia tz: qꝛ ex quo mā est grossior .ğ sibi ꝯtriū resolutiuum erit fortius. ¶ Scđo sic. māe minus grosse tāta cōpetit resolo quāta māe grossiori ꝛ ápliorꝛ .ğ ꝛc. ꝯñtia est nō. ꝛ ꝑbatꝛ assumptum. Nā gr̄a exēpli ponatꝛ ꝙ .a. mā sit i duplo grossior b. notū est primo ꝙ mā .a. anꝙ̄ sit resoluta primo erit eq̄ grossa sicut .b. tunc argꝛ sic .a. existēte eque grossa sicut .b. ꝯuenit equalꝛ resolo ꝛ ante hoc ꝯueniebat resolutio iam vsqꝫ quo .a. est .b. eq̄tuz .ğ tāta resolo cōuenit .a. quāta .b. ꝛ adhuc amplior. ¶ In opp^m vꝛ mens Auic. ꝛ arguitꝛ sic. Maior timor est de ꝯuersione in lapidē in mā grossiori ꝙ̄ in mā min⁹ grossa .ğ remissiora resolutiua cōpetunt māe grossiori ꝙ̄ māe min⁹ grosse. Aña notuz est. ꝛ ꝯñtia

C nota. ¶ Pro dubio sit hec p^a ꝯ. Quantū ad pmas approximationes fortiora resolutiua ꝯueniūt in mā min⁹ grossa ꝙ̄ in mā magis grossa. Cōclusio pz p rōnē post opp^m: ꝛ argꝛ sic ex Aui. Naz resoloni māei grossioris est lenificans ad miscēdū .ğ ꝛc. ¶ Scđa ꝯ. q̄tū ad totā approximationez effectiue fortiora resolutiua ꝯueniunt materie grossiori ꝙ̄ in mā min⁹ grossa. Probatꝛ ꝯclusio sic. Mā magis grossa plus resistit resoloni mā minus grossa .ğ si dz venire ad debitā resolonem eget resolutiuo effectiue grossiori seu fortiori. ¶ 3^a ꝯ resolutiuū vocatur effectiue fortius: nō qꝛ in egs applicatiōib⁹ fortiorez faciat resolonez: sꝫ qꝛ tādē faciet fortiorē: aut qꝛ in plurib⁹ applicatꝛ vicib⁹ vt tādē faciat opatione. ¶ 4^a ꝯ. nō est necesse grossius tātū resolutiuū q̄tū min⁹ grossuz ad tātam ꝯuenire subtilitatē quāta est subtilitas min⁹ grossi. Conclusio arguitꝛ sic. Possibile est grossum per ꝯtinuā resolonē fieri grossi⁹ .ğ ꝯclo vera. Cōsequentia nota est: assumptū pz.

D Applicato fortiter resoluente huic vehementer grosso: pꝫterea magis grossum pōt conuerti in vaporē grossiorez. igitꝛ ꝯclo vera. Assumptum est notū ꝛ tz ꝯña: qꝛ sicut vapor grossior existit: ita mā grossior: alijs parib⁹. ¶ Isto posito pz solo ad obiecta hincinde currentia. Primū .n. ꝑbat scđaz ꝯclonem. 2^m soluitꝛ per q̄rtā. Facta autē post oppo^m ꝑbāt pmā. ¶ Scđo nota aliud esse medicinam iuuari in sua opatione ꝛ aliud impedi. Nā aliqd ꝑparans māz in q̄ dz agere medicina iuuat medicinā opari: aliud aūt ꝑpe impedit opationē medicie qđ auget gradū virtutis medicine operātis in māz. Ad ꝑpo^m p medicinā lenificantē possumus itelligere medicinā leuiter faciētē resolutionem sua caliditate tēperata: cū q̄ ēt existit aliq̄ siccitas. hec .n. leuiter resoluendo ꝛ nō idurādo māz ipsaz habilitat ad fortē resolonez: ipsa ğ est forti ꝯmittēda resolutiuo. Scđo p medicinā lenificātē pōt intelligi medicina

lenificās seu mollificās tēpati caloris: cuius est habilitare māz durā: que resolo ēt pōr cōmisceri eius refrāgēdo acuitatē ex mollificatiōe habilitante mām. E

¶ Et ex oppilonib⁹ qdez peiores sꝛ oppilones venarū: ꝛ deteriores eis sūt ille q̄ sūt i arterijs: ꝛ adhuc peiores sunt ille q̄ i mēbris existunt pricipalib⁹: ğ cum i apitiuis stipticitas ꝛ subtilitas ꝯiungentꝛ erit meli⁹: qm̄ stipticitas rēouebit a mēbro subtiliatiui grauamē.

¶ Nūc ponit vnā ꝯparonē iter oppilatiōes rōne mēbrorū oppilatoꝝ: dicēs ꝙ peiores oppilones sūt ille venaꝝ: ꝛ adhuc peiores sunt arteriaꝝ: ꝛ adhuc peiores sūt ille mē- F

broꝝ pncipaliū. ¶ In vltima pte ponit casū qđ est melius vt subtilitas ꝛ stipticitas iungatꝛ medicinis aperitiuis: qꝛ stipticitas remouet a mēbro grauationem q̄ fit p subtiliationē seu apertionē. Qō. IIII.

Iuuamēta stiptice ꝛ vtilitates rei stiptice iuncte alijs solutiuis peractis mes. in suo de rectificatiōe medicinarū inuētione 2^a. c. 3. §. illo. Res do stiptica medicinarū oīuz virtutes ꝛ opōnes felicitat ꝛc.

Dubitatur circa ptem q̄ oppilones sūt peiores. ¶ Primo ꝙ ille neruorum arguitꝛ: qꝛ he sūt difficilioris cure ꝛ citiorē faciūt mortem saltem oppilonib⁹ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ .ğ ꝛc. Aña pz q̄tū ad pmā ptem pp stricturā meatuū neruoꝝ. Quātū ad aliā ptem pz assumptuz: qꝛ oppilatis neruis: aialez spūz ad spūalia deferentib⁹ mors statim sine dubio cōsequitꝛ. ¶ 2° argꝛ sic. oppilones testiculoꝝ sūt peiores vel maiores oppilatiōib⁹ arteriaꝝ aut venarū .ğ ꝛc. ¶ 3° argꝛ sic. oppilationes epatis sunt peiores oppilonib⁹ venaꝝ aut arteriaꝝ in corde existiuz .ğ ꝛc. ¶ In oppositū est Auic. in parte. ¶ Pro pte notandū ꝙ oppilationū peioritas q̄uis possit attēdi penes difficultatē remotionis earum: sicut morbuz dicim⁹ malū: qꝛ difficilē ad curādū: potissime tñ ei⁹ peioritas attēditꝛ penes nocumētuz illatū aut aptū inferri corpori. ¶ Scđo nota ꝙ cum de venis arterijs ꝛ neruis fit mentio: itelligitꝛ de his q̄ cōiter p corpis substātiaz sparguntꝛ. ¶ Tertio nota ꝙ hoc maxīe intelligitꝛ de mēbris pncipalib⁹ ad indiuidui eē faciētib⁹. ¶ Pro dubio

G ğ sit ista p^a ꝯclo: si neruoꝝ oppilatio alijs parib⁹ difficilioris sit cure oppilonib⁹ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ: cōiter tñ minus male existunt mō scđo. Pz ꝯclo sic. ex idebita delatione vitalis spūs ꝛ nālis: ac ēt sanguis ad membra grandius seqꝛ nocumētū ꝙ̄ cōiter sequatꝛ ex idebita delatiōe aialis spūs. igꝛ ꝛc. Cōsequētia nō cū autē q̄uis aliq̄ oppilatio neruoꝝ vt illa ad quā ꝯseqꝛ ablatio anhelitus aliq̄ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ oppilatiōe sit peior vt argutum est per vnā ptē assumpti añ oppositū. ¶ Scđa ꝯ. ceteris parib⁹ oppilatiōes venaꝝ ꝛ arteriaꝝ min⁹ male sūt oppilatiōibus pncipaliū mēbroꝝ ad eē idiuidui facientium. Cōclusio nota est: ex eo ꝙ illis mēbris lesis plus leditur totuz ꝙ̄ lesis venis ꝛ arterijs. ¶ Ultima ꝯ. oppilatio membri

H principalis faciētis ad ꝯseruationē spēi ceteris parib⁹ est min⁹ mala multis venaꝝ ꝛ arteriaꝝ oppilationib⁹. Conclusio pz: cuz vene ꝛ arterie multo plus sint toti nec̄ie ꝙ̄ testiculi. Istis cōclusis pz solo ad obiecta. ¶ Ulterius nō ꝙ stiptica sunt ꝯmiscenda apitiuis duplici de cā. Nā apitiua diuidunt ꝛ disꝑgūt subam mēbri: ꝛ sic laxādo debilitant mēbrū. Stiptica ğ vniendo mēbrū ꝛ refrāgēdo virtutem apitiui ꝯferūt ꝛ ꝯfortāt. Scđa cā: qꝛ stiptica sic vniēdo: imo ꝛ spūs vigorādo substantiā ꝑhibent spūum euaporationem ꝛ citā resolonez. Ex istis pz ꝙ in mēbris habētibus subam mollē q̄tū est ex hoc stiptica maxime sunt apitiuis ꝯmiscenda: ꝛ in mēbris quoꝝ magnā habemus custodiā: sicut sunt mēbra nobilia ꝛ principalia. In mēbris aūt vilibus de qb⁹ nō ē cura stiptica minime aut modicum sunt aperitiuis cōmiscēda. ¶ Ulteri⁹ nota ꝙ

I mēsura stipticoꝝ ꝓt ex mltis cōprehēdi. ꝑ ex re ꝑter nās vt morbo. Nā si oppilo ē fortis. pauca stiptica sunt commiscēda apitius. Itē mēsurat̄ ob accñte qḋ est debilitas virtutis. nā v̄tute exñte debili 7 laxata stiptica cōueniūt fortiora. Sȝ si iungant̄ 2ria vt fortis oppilo 7 debilitas virtutis: tūc ad ꝑporcē l iudicādo est attēdēdū nō neglecto alio: iuxta Gal. in ii3 8 terapē. ad finē. Sumit̄ ēt a dispositiōe nāli q̄ ē latitudo cānaliū aut coangustatio eoꝝ: q1 magis lato exñte cānali stipticiora 2uenūt: itē a nobilitate mēbꝛi: nā mēbꝛo nobiliori stiptica magis cōpetūt 7 magis aromatica. ℂ Circa ꝓbabitū cañ. omitēdo mlta verba Cōmētatoris notādū q̄ aliorū morboꝝ cōpositionaliū nō expssit hic Aui. curā ipsum plus seruans ad loca particularia: q2 tanq̄ ex aliorū morboꝝ particula

K ribus curis pendentem: magis v̄o posuit hic curā oppilationum vt plus contingentium 7c.

ℂ De medicationib⁹ apatum. Capitulum. XXV.

Apostematū q̄daȝ sunt calida: q̄dā sunt frigida fluxa: 7 quedā sūt frida dura: 7 ea iā diximus. ℂ Et ipoꝝ qdē cāe aut sūt primitiue aut añtes: 7 añtes qdeȝ sunt sicut repletio: 7 ꝑmitiue sūt sicut casus aut ꝑcussio aut morsus. Quedā v̄o q̄ sūt ex causis primitiuis qñq3 cū corꝑis repletione se reꝑiūtant 7 qñq3 eueniūt cū equalitate humorū. Et ea qdē q̄ sunt ꝑpter causas añcedētes aut primitiuas cū repletione corporis reꝑiūtata: aut sunt in mēbris q̄ principalibus

L sunt vicina sicut euacuantia aut non sunt.

ℂ In capl̄o ꝑcedēti determinauit de morbo cōpōnali vt de oppilōnib⁹: nūc morbi cōpositi curā ponit vt apatū. Et diuidit̄ in duas. Nā ꝑ facit qḋ dcm̄ ē. 2° quosdā cañ. ponit: 7 explicat circa spālē curā apatū. ibi 2ª. [Qui plagā secare.] Primū caplm diuidit̄ i duas ptes q̄tū est ꝑpriti ꝑposito: q2 ꝑ ponit aliq̄s diuisiōes cārū apatum. 2°: cañ. exeqt̄ ponēdo curatiōes. ibi 2ª. [Et si nō sunt.] Prima in duas. Nā ꝑmo ꝑmittit vnā diuisionē apatū. 2°: ponit quasdam diuisiones. ibi. [Et ipoꝝ qdē.] ℂ De prima dicit q̄ apatū q̄dā sunt calida: quedā sunt frigida. Et frigidorū q̄dā frigida fluxa: q̄dā v̄o frigida dura. Et iā ea. s. apata diximus. 2° ꝑmi. doc. ꝑ°. ca. de morbis cōpositis. De scda dicit q̄ cāe apatū: aut sunt ꝑmitiue: aut antecedētes: añtes aūt sunt sicut repletio corporis: ꝑmitiue v̄o vt casus ꝑcussio morsus 7 similia. ℂ Scda distinctio: cārū ꝑmitiuaꝝ alique qñq3 reꝑiūtāt se corꝑe repleto: qñq3 sūt stāte equalitate humorū. ℂ Tertia distinctio est hec q̄ apata exñtia ꝑꝑ cās añtes aut ꝑmitiuas cū repletione corporis: aut sunt in mēbris ꝑncipalib⁹: aut in eoꝝ emūctoriis aut simple non sunt in talibus membris. s. emunctoriis. ista est sententia totius lectionis. Questio. I.

Nō q̄ apata calia sunt duplicia s. p cōntiā vt q̄ sunt ō mā calia: 7 q̄dā sūt calia p accñs: vt quādo mā est frigida 7 putrefacit: 7 de vtrisq3 intelligitur hic. quare 7c.

M

Dubitatur vtrū ꝑus Auicē. habuit determinare ō mala cōplone 7 ō mala cōpōne q̄ȝ de apatib⁹. ℂ Pꝛio q̄ ꝑus fuerit de soluta 2tinuitate determinādū arguit̄: q2 soluta 2tinuitas est notior nobis: vt ꝑȝ. ꝗ 7c. 2ña nota: q2 a nobis notis ꝑmo est inchoandum. ꝑmo phꝛsicoꝝ. ℂ Scdo arguit ex mō Aui. 2° ꝑmi q̄ solute 2tinuitatis notitiā apatū notitie ꝓposuit. ℂ Tertio ad aliā ptē arguit̄ sic. Apata sūt cōiora respectu malarū cōplonū. ꝗ ab eis vt notiorib⁹ inchoandū. 2ña p3: q2 tota cōposita suis ptib⁹ nobis sunt notiora. ꝑ phꝛsicoꝝ. 7 añs ꝓbat: q2 in apate est mala cōplo: mala cōpōe solutā 2tinuitas: vt p3 2° ꝑmi. c. allega. 7 ꝑmo de accidenti 7 morbo. ℂ In oppositum est ordo in presenti Fen seruatus. N

ℂ Pro dubio ex dictis memorādū apud medicos ista nois inueniri: morb⁹ simplex: morb⁹ cōpositus: 7 morbus cōplicat⁹: ille dr̄ simplex q̄ ē lapsus vna simplici nā morbi: cui ēt debet vna simplex ītētio curatiua quo malam cōplonē calidā aut frigidā 7c. simplicē morbū dicimus: q2 vnā cōplonalē ledat nāȝ cui vna debet̄ intētio curatiua: hec aūt iō dicta sunt vn⁹ lapsus vni⁹ nāe cui debetur vna intētio curatiua: nā 7 si mala cōplo calida 7 frigida vnā ledat cōplonalē nām: nō tñ vno lapsu vt notuȝ est nec ēt vna ei debet̄ intētio curatiua seu curatio: p morbū aūt cōpositū quē medici vnū appellāt: intelligo morbuȝ in quo triplex nā ledit̄: sic tñ q̄ vn⁹ act⁹ curatiu⁹ ad oēȝ talē sufficit lesionē resoluēdā seu remouēdā. In hac etiā notificatione notanter ponit̄ triū nārū lesio. Nā nō credo esse necessariū q̄ṫuis sit ſm plurimū in apate cōiungi morbū cōplonis vnitatis 7 cōpōnis: imo credo esse ꝓbabile vt alr̄ tenui fore apa: 7 tñ in apate nullū esse particularem morbū. Hoc semꝑ supposito qḋ hȝ tenere glȝ sane mētis: q̄ si neutralitas vni⁹ nāe neutralitati alterius nāe 2iūgat̄: maior seqt̄ lesio opōnis q̄ si vna sit sola neutralitas. Isto supposito iuxta coem modū talē suppono causam: q̄ neutralitas in cōplone terminat̄ exclusiue ad sensibilē lesionē opōnis cui cōiungat̄ neutralitas vnitatis: 7 neutralitas cōpositionis pendētis ab alia mā a qua pendet illa mala cōplo. Isto habito p3 p ꝑsuppositū opōnē sensibilr̄ ledi 7 esse morbū cōpositū vt est notum: nullo ꝑtiali exñte morbo. Dōm ꝗ q̄ apata cōponunt̄ ex triplici genere morbi. s. ex lapsib⁹ iportātis p triplex gen⁹ morbi. s. p illa tria. vȝ. mala cōplo: cōpo: 7 solutio 2tinuitatis. P

ℂ Nota ēt q̄ vnitas morbi cōpositi inq̄tū sufficit ꝑposito sumit̄ ab vnitate cāe a qua pēdet: 7 ēt vnitate actus curatiui. Etiā ex pte accñtis vni⁹ ꝑter nāȝ qḋ seqt̄ qḋ est tumor vtplm: vñ dicim⁹ apa esse vnū morbū hoc modo vnitatis: hui⁹ vnitatis notitiā sumētes ab vnitate cause 7 māe lapsu in cōplone cōpōne 7 vnitate faciētes: ad cuius māe: replentis porositates remotionē omniū triuȝ lapsuum remotio consequetur: 7 si apate remoto male cōplexionis vestigiū remāserit nō est illud ps apatis dōm. Ex dicta notificatione saluat̄ q̄ si ab aliqua mā fiat mala cōplo calida 7 sicca: hunc morbū ꝓbabiliter vnū 7 cōpositū possum⁹ appellare: q2 tñ clari⁹ est apa eē morbuȝ cōpositū vnum: ideo absolute auctores ipsa dixerunt eē vnū. ℂ Ulteri⁹ nōndū q̄ p morbū cōplicatū morbum alteri morbo 2iūctū habem⁹ intelligere: cui⁹ nō vna: imo diuersa 7 multiplex est intētio curatiua. ℂ Isto notato pono 2clusionē rñsalē. Q2 post determinationem oppilationū apatis rōnabilr̄ debuit sequi determinatio. P3 cōclusio: 7o q̄ ad oppilationes apata 2sequūt̄: seu q2 in apatib⁹ reꝑiunt̄ oppilones: repletis mēbroꝝ medijs regio- Q nib⁹. Et ex isto infert q̄ cū soluta 2tinuitas cū oppilonib⁹ nō tātā habeat 2tinuitatē seu affinitatē quātā hēt apata: qḋ notāter Aui. post oppilones de apatib⁹ determinauit 7 nō de soluta continuitate. ℂ Isto posito p3 solo ad obiecta añ oppo™. Nā ꝑ dōm nō nobis notiorē eē solutā 2tinuitatē apate: vel dōm q̄ q2 apatū cura oppilonū curē est affinis: iō notāter vt tactū est post determinationē de oppilonib⁹ determinauit de apatib⁹. ℂ Ad aliū dōm q̄ cuȝ in apate soluta cōtinuitas includat̄: iō ꝑfecta apatū cognitio solute 2tinuitatis ꝑsupponit notitiā. In debite ꝗ notificādo apa debuit solute 2tinuitatis ponere notitiā: habita v̄o notitia apatū 7 solōnis cōtinuitatis debuit ꝑmo apatum ꝑmittere curam propter cām assignatam. ℂ Ulteri⁹ aduertēdū ꝑ ad ptis euidētiam q̄ illa apata

vocantur

A vocanꝰ cala ab Aui.q̄ sunt cala p eēntiā:eo q̄ ō mā que
sui nā cala est existāt:vt sanguinea:aut cholerica:nō aūt
intelligit q̄ sūt calida accītalitꝛ.q2 p putrefactionē eiſdē
accītē:q̄ snia ēt colligiꝰ 2° pmi.ca.de apatibus.❡ 2° nō
q̄ p apata frigida fluxa itelligit apata ex mā flegmatica
fluxibili:quale est apa dictū vndimia:aut flegmaticū:aut
ēt aquosum:vt hydrops aquosa:aut hernia aquosa. Per
frigida vo ꝛ dura intelligit apata pueniētia ex mā meli
ca aut flegmatica ꝯgelata:vt sui cōgelatiōe in duritiē trā
seat. Per ipsa ēt intelligēdo vētosa q̄ dura sunt pp inten
sionē ventositatis extendētis.❡ Tertio nō q̄ p cās apa
tū intelligit cās pmitiuas effectiuas:cāe eni pmitiue effi
ciunt apata:vt casus ꝛ pcussio.Ariiter vo vt repletio dicit
apata facere:q̄uis nō imediate sed mediate.❡ 4° nota
q̄ cā añs nō solū sumiꝰ hic p cā pcedēte:sed pro cā cor
porali non imediate:sed mediate cāinte morbū:vt hūor
putridus mediate putrida fuligine inficiens cor:añs vo
B caꝰ cā:nō q2 imediate efficiēs morbū sed mediate.Ex di
ctis inferēdū:hūorē nō actualiꝛ humidū putridū:s3 aptū
putrefieri nō vere debere dici cām añtē putride febris:
ꝯpositio pbaꝰ:q2 hic hūor nō imediate:nec mediate cāt
febrē.g̃ ꝛc̄. Nō ꝯña:ꝛ p3 añtenā p̄ nō imediate cāt febrē
vt notū est:nec ēt mediāte alio:q2 maxime h̄ cēt median
te putredine.❡ Sꝫ ꝯ hoc arguiꝰ:q2 hic hūor nec cāt nec
causauit putredinē q̄ faciebat febrē.g̃ ꝛc̄. Añs est notum
cū ꝯña. Aliquo mō tñ pōt dici cā añs:q2 cā corpalis pce
dens:ad quā nō imediate:q2 nō statim seqꝰ morbꝰ:s3 me
diate:q2 mediāte ipe cābit febrē:ꝛ iō exponēdo verum
cām añtem dōm sic.Cā añs est cā corporalis q̄ nō ime
diate fit morbꝰ aut pendet:sed mediante alio qd' causat
morbū aut ꝯseruat.❡ Ulteriꝰ nō q̄ p repletionē intelli
C gere possumꝰ rem replētē:aut mēbrū:aut corpꝰ repletū.
Si p̄ itelligiꝰ res replēs q2 humor:p3 repletionē eē cām
corporeā:q2 humor ē res corpalis. Dic tñ nō q̄ talis hu
mor replēs talē ptē apatā:tūc di cā cōiūcta ꝛ nō añtenā
est cā corpalis a qua imediate pēdet apa.Si vo replens
aliā ptē aptā replere ptē apatā:dici pōt cā añs nō ime
diate apans sed mediāte pte fluētē:seu dici pōt añs:q2
cā corporea nō imediate:q2 nō statim:s3 mediate:q2 ipe
intermedio apta replere/cāre di apa.Si vo repletio im
portet mēbrū repletū:aut q̄ iportat mēbrū apatum aut
aliud.Si nō iportat mēbrū apatū:tūc non est cā apatis
nisi sicut grosse loquēdo p3 di mā ꝛ cā totius.Si vo di
cat aliud mēbrū repletū sic aliquo mō pōt dici cā añs:q2
est cā corporea a qua pendet apa mediate ꝛ nō imedia
te.❡ Ulteriꝰ nota q̄ iste cāe dicūr pmitiue q̄ sunt in cor
pore:s3 nō dignoscūꝰ corporis cāntia imediate vel media
te cāntes morbū:q̄ iō dicūr pmitiue:q2 pme in cāndo mor
bum:mouēt eni corporeas ad suos morbos cāndos.Cāe
D enim pmitiue plerūq3 mouēt añtes.p° q̄rti.ca.de effime
ra. Dic tñ aduertēdū q̄ nulla cā pmitiua pōt aliqō apa
imediate cāre:ppō argꝰ sic.Qē apa depēdet imediate
a mā replēte.g̃ ꝯ vā. Añs notū de vero apate. Nō ꝯña:
q2 motus pcussio aut casus rōne doloris attrahūt mām
ꝛ replent:apa q̄ imediate pēdet a replōne māei.❡ Ulte
rius nota q̄ p equalitatē humoꝝ nō itelligit Aui.absolu
tam humoꝝ eq̄litatē:sed p eq̄litatē intelligit equā ꝛ tem
peratā quātitatē:vt p opationibꝰ ꝯuenit.❡ Ulteriꝰ nō
q̄ ista diuisio pōt sic suppleri.Cāꝝ pmitiuaꝝ q̄dā se re
pñtant corpori cū hūoꝝ quātitate:q̄dā se repñtant cor
pori vltra debitā euātōnā adhuc corpe fortiter euāto p
cussio aut motio apatio ꝯsequeꝰ:vt notū est experientia.
❡ Ulterius notādū q̄ ex hac pte hāc possumus sumere
distōnē q̄ apatū aliq̄ sunt vicina aut in locis vicinis mē
bris pncipalibus:quedā sunt ēt in locis distātibus. Silr

E quedā sunt in locis q̄ sunt emūctoria seu euātoria princi
paliꝝ:q̄dā vo nō. Nā l3 oē emūctoriū sit suo pncipali
vicinū:nō tñ omne pncipali vicinū est ipsius emuncto
riū.❡ Ulterius nota q̄ mēbrū illud vocaꝰ emūctoriū
pncipalis ad qō pncipale suas nāles expellit supfluitates
Idē ēt vocaꝰ emūctoriū:q2 supfluitates extrahit ab his
mēbris vt emulgendo ad hec mēbra transeat.❡ Unde
nota q̄ multiplices ex ista parte colliguntur apostema
tū distōnes:nā distinguūꝰ apata:aut rōne māerū vt dū
dicimꝰ aliq̄ eē cala ꝛ aliq̄ frigida:ꝛ hāc distōnem tetigit
Aui.in pncipio ptis. Aut distiguūꝰ apata rōne modi apo
stemātis:q2 vel apa genereꝰ p viā fluxus māe vel p viā
paulatine digōnis:q2 tñ apata gñanꝰ fm plurimū p flu
F xū:iō hūc solū modū tetigit Aui. Itē 2° distinguūꝰ apa
ta ex pte bonitatis ꝛ malitie māe apantis. Nā apatum ꝛ
maxime sanguineoꝝ q̄dā fiūt ex sanguine laudabili:q̄dā
ex sanguine malo:vt p3 3° q̄rti satis ad pncipiū. Quia tñ
mās defluētes vꝛplīm ꝯtingit esse malas:aut paulatine
ꝯgestas:iō ēt istā distōnē omisit. Sumiꝰ ēt distictio rō
ne cāꝝ vt fm q̄ cāe sunt corpee aut incorpee:quā distin
ctionē posuit 2° hꝰ:ibi.[Ipsoꝝ qdē.] Distiguūꝰ ēt apata
rōne dispōnis corpis cui coniunguntꝰ fm q̄ coniunguntꝰ
repletioni totiꝰ aut nō:quā ēt ex illa parte colligere possu
mus:ibi[Quedā vo sunt q̄.] Distinguūꝰ vlteriꝰ ratione
locoꝝ seu mēbroꝝ:q2 aut sunt in pncipalibꝰ aut nō. Itē
aut sunt in vicinis aut emunctoriis principaliū aut non:
que distinctiones ratione locorum comprehenduntur ex
ea parte.[Et hoc quidem ꝛc̄.]

❡ Et si nō sunt nullo mō aliquid ex resoluēti
G bus ē eis applicādū in principio:imo mēbꝝ
expellēs ē meliorādū si ibi fuerit mēbꝝ expel
lēs aut totū corpꝰ melioreꝰ si nō fuerit ibi mē
brū singulare:q̄tenus ad ea pueniat qcq̄d re
frenat ꝛ ad diuersū trahit ꝛ stipticū efficit.
❡ Et tñ cū diuersitate illiꝰ mēbri sit attractō
ad illud qō i alio latere diuerso ē positū pp
exercitiū ipsiꝰ aut pp rē pōderosā sup ipsū
delatā:nā multotiēs a manu apōsa trahitur
I mā qñ cū alia res deferꝰ pōderosa ꝛ hora
vna teneꝰ.❡ Op3 aūt vt stiptica ꝯstrictiua
repcussiua frigide cōplexionis pure existant
si apata fuerit acuta. Qz si apata fuerint frigi
da op3 q̄ alicui sint admixta in quo ṽtus sit
H cala cū retētiōe sicut sq̄nātū ꝛ blacte bizātie.
❡ Nūc Aui.ponit cañ.curatiuos apatum. Et diuiditur in
duas. In pͣ ponit curā apatū extrinsecoꝝ. 2° occultoꝝ.
ibi 2°.[Occultoꝝ aūt.] Prima in duas. Pmo Aui.ponit
curā apatis siue cañ.curatiuos apatū pdictis diuisiōibꝰ
diuisoꝝ. 2° diuisoꝝ alia diuisione.ibi 2°.[Ex apatibꝰ pte
rea.] Pria i duas. Pmo ponit curā apatis seu apatū mol
liū siue laxoꝝ. 2° duroꝝ. 2° ibi.[In apate aūt duro.] Pri
ma in duas. p ponit curā apatis p resolōnē terminādi. 2°
terminādi ꝛ curādi p collectionē puris ꝛ opatiōnē.ibi 2°
[Cūq3 ad collectionē.] Pria in duas. Pmo ponit curam
apatis dū nō sit i emūctoriis mēbroꝝ pncipaliū. 2° qñ
sit i ocis emūctoriis.ibi 2°[Si vo mēbꝝ.] Pria i duas
Pmo ponit curā apatū dū puenīūt a cāis añtibꝰ. 2° dū
puenīūt a causis pmitiuis.ibi 2°.[Ea aūt.] Pria in tres.
Pmo ponit curā apatū in pnͦ exitiū. 2° exitiū in statu
aut augmēto. 3° exitiū in declinatione.ibi 2°.[Cū autē
volueris.]ibi 3°.[Cum aūt declinatio.] Prima in tres.

I ꝓpo facit qđ dcm̃ ẽ. 2° q̃ dixerat in pn° apatis esse diuertẽdũ: ponit quedã modũ diuersionis. 3° q̃ in pncipio apatũ stiptica dixit eẽ approximãda: iõ ponit diuersitatẽ stipticoꝝ approximãdoꝝ in distinctis apatib⁹. ibi 2°. [Est tñ.]ibi 3°. [Ops vt.][Darũ triũ pmũ sit ponendo sniam. de p° dicit ꝙ si apata supple nõ sũt in mẽbris pncipalibus: aut emũctoriis: aut sibi vicinis nullo mõ aliqđ resolutiuũ a pn° ẽ applicãdũ: sꝫ mẽbrũ mittẽs ẽ meliorãdũ siue mittat totũ corp⁹ siue aliqđ spãle mẽbrũ intẽtꝰ ꝙ refrenãtia diuertẽtia ꝛ stipticũ faciẽtia ad ea pueniant mẽbra.[2° dicit ꝙ ẽ ꝯtigẽs fieri attractionẽ ꝛ diuersionẽ fm diuersitatẽ mẽbri ad qđ attrahit̃: q̃ tale mẽbrum est positũ in latere diuerso: sicut apa man⁹ pp exercitium alteri⁹ man⁹: aut delationẽ rei põderose pluries ꝯ manũ apposita attrahit̃ ꝛ diuertit̃ mã.[De 3° dicit ꝙ stiptica approximãda in pn° apatis acuti ꝛ calidi debẽt eẽ repercussiua: puta cõplonis fride. Ea aũt q̃ approximantur in pn° apatũ fridoꝝ debẽt eẽ cala stiptica vt squinantum blacte biçãtie: ꝛ hꝫ totũ sit de lectione ista.

Dicit Gen. ꝙ stiptica repercussiua in pncipio sunt approximanda vbi repercussio non sit impossibil' vt in mã venenosa ꝛ in apatib⁹ ẽ emũctoriorũ non sũt approximanda nisi ad remouẽdũ acuitatẽ mãe ꝛ ñ ad repercutiendũ: ẽt qñ mã est fluxa apli⁹ nõ repcutim⁹ ẽt qñ mã ẽ grossa viscosa: q̃ tal' mã nõ dñ pt repcuti: sꝫ in aliis cõsib⁹ posito⁹ dñ repcutimus ꝛc.

Qõ. II.

Dubitatur ꝓ pte vtrũ resolutiua sint in horum apatũ pn° approximanda.[Ꝙ sic arguit̃: q̃ in pn° hoꝝ apatũ ꝯueniũt attractiua. g̃ resolutiua. ꝯña tꝫ p sile. pꝫ añs: q̃ possẽ est hãc mãm esse corrosiuã ꝛ venenosaꝫ.[2° sic argr̃. Mã dꝫ trahi a pte nobili ad ptẽ ignobilẽ. g̃ in pn° ꝯueniũt attractiua. Añs satis notũ: cũ nã nãlr opans expellat mãꝫ a pte nobili ad ptem

K ignobilẽ: vt colligit̃ 2° de accñti. ergo ꝛ medicus imitator nãe dꝫ hoc facere.[Tertio sic arguit̃. In pn° apatum cõpetit cura debita apati. g̃ in pn° apatis ꝯuenit resolo. Añs vĩ satis notũ. Tenet ꝯña: q̃ cũ apa pẽdeat a repletione: ꝛ resolo opponat̃ repletioni: vĩ ꝙ resolutio in pn° ꝯueniat.[In oppo^m est Aui. in pte.[Pro dubio nota Aui. intelligere de apate dictaꝝ ꝓuẽtuũ⁹ nõ est venenosa mã.[Scdo nõ cũ ẽt intelligere de apate qđ nõ est cũ nimia seu vera repletione ptis.[Tertio nõ ꝙ resolutiua seu ꝯuersiua hũoꝝ in vaporẽ sunt satis cala: vt colligit̃ 2. cañ. ca. 4.[Quarto nõ cala nãlr attrahere materias ad locũ ꝛ eas mobilitare ꝛ eis apire vias.[Ulterius nota: vt collr p° affo. ꝯmẽto. 12. ꝙ pn^m põt sumi pro pũctuali initio morbi ꝓ spacio triũ dierũ: ꝛ ꝓ vno ex tẽpor' h⁹ morbi.[Ulteri⁹ nota ꝙ tpa pñt dupłr distigui

L in apatibus. pmo penes aliq̃ accidẽtia q̃ ꝯsequũt̃ ad apa: vt dicat̃ esse pn^m incohoante doloris intensione ꝛ tumore: dicam⁹ augmentũ istis auctis: statũ võ istis vltimatis: declinationem autẽ qñ minuunt̃. 2° distinguunt̃ penes digestionẽ mãe: vt dicamus pn^m esse cruda existe mã: augmentũ võ apparente manifesta digõne: aut sibi ꝯtrõ: sed nõ in vltimo: statũ autẽ sũme digesta aut depurata mã: declinationẽ autẽ qñ resoluit̃ vel minuit̃ apa. qb⁹ duob⁹ modis: q̃uis opp^m dicat expositor intelligit Aui. pn^m: nã hi modi sic intellecti ołb⁹ pñt aptari apatib⁹.[Ulteri⁹ ex dictis memorandũ vt euitet̃ dubiũ ꝙ nõ hic ꝯsideratur pn^m ꝓ tpe in quo inchoat morb⁹ inq̃tũ tps: h̃ n. ꝯsideratio tpis pꝛho ptinet nãli: sed cõsideratur tps in morbo ꝛ pn^m ꝓ dispõne morbi talr mẽsurata.[Istis notatis sit hec p° ꝯ ad q̃situ. Resolutiua in pn° taliũ apatum mã non existe venenosa non ꝯueniũt. Arguit̃ ꝯclo. augẽtia apata non ꝯueniunt. g̃ assumptũ tꝫ: ꝛ ꝯña ꝓbat̃: q̃ resoluentia attrahẽtia mãm augent apa.[Secũda ꝯ. mã apatis existe venenosa ꝛ mala attrahentia ꝛ resoluentia cõueniunt. Patet ꝯ. q̃ in hoc casu nõ curam⁹ augere apa maius volentes euitare nocumẽtũ. s. rapturꝫ mãe ad interiora.[Tunc pꝫ solo ad rõnẽ pmã. pꝫ ẽt solo ad alium punctũ: q̃ non semꝑ mã est extrahẽda ad quodcũqꝫ mẽbrũ ignobile vt dicetur.[Ad aliã dõm ꝙ apati inquãtũ apa in principio resolutiuo nõ est curã: ꝛ de hoc dicet̃ N

infra.[Ulterius nota ꝙ corpus mittens ac membrum meliorari non est nisi ipꝫ ꝑ euonem facere meli⁹ ne mãꝫ mittat: aut ẽt est eius ꝯfortare vtutẽ ne multiplicãdo superfluitates easdem mittat mẽbro apando. exẽpli cã. si fit resolutio totius aut ptis mittẽtis: vel si mẽbrũ pp suã malã ꝯplõnẽ multiplicet humorẽ quem aliqñ sibi transmittat tũc est corrigẽda mala mẽbri ꝯplo que est cã hui⁹ multiplicationis.[Ulterius nota ꝙ nõ solũ mittẽs mẽbrũ est meliorãdũ: imo ẽt recipiẽs: qđ pp sui malã ꝯplõnẽ: aut pp aliqđ accñs trahit ad se mãꝫ: dato ꝙ mẽbrum de se nõ trãsmitteret: vtputa calefacto membro: aut ẽt dolẽte: q̃ vtplĩ: tñ membra mittẽtia sunt cã delationis mãe: ideo de coꝝ melioratiõe explicit poti⁹.[Ulteri⁹ nota ꝙ nõ solũ mẽbra sunt euanda pp repletionẽ supple pre O

sentẽ: sed supple pluries sunt euanda grã puisionis ne repletio sequat̃ in pte: vt dato ꝙ corp⁹ non multis abũdet humoribus: ꝯtingit tñ mãꝫ ad determinatã partẽ eẽ fluxuramne igit̃ mã fluat ꝛ parti repletio ꝯsequat̃: pmittit̃ melioratio cum euone.[Ulteri⁹ nota ꝙ apate existe in pn° nõ soluꝫ intentio est absolute ad mãꝫ q̃ fluxit ꝛ apat: sed ẽt ad ꝓhibendũ fluxũ ne augeat̃ apa: ꝓhibet̃ aũt ꝓpter recursuꝫ. i. retrocursum: q̃ mãꝫ faciendo currere ad ptẽ diuersaꝫ: q̃ recursuꝫ vt pꝫ 3°. tech. vł fit p pulsuꝫ: aut ꝑ tractũ: aut ꝑ trãsmissuꝫ. Fit aũt pulsus per medicinam frigidam sui frigiditate ꝯdẽsantẽ ꝛ humiditatẽ exprimẽtẽ ꝛ expellentẽ: sicut ẽt expssa spõgia fit hũiditatuꝫ expssio: quẽadmodũ tetigit Gal. 3° afor. ꝯmẽ. 13. s. illius afo. Si võ austrina hyems. Fit ãt transmutatio a mẽbro ad mẽbrũ ad qđ currebat mã ꝑ stipticã ꝯfortãdo medicinã: teste Gal. dicente. 3. tech. Et transmittunt a se vasa ꝯfortata P

stipticis pharmacys. Cõsortiat autẽ stipticũ vniẽdo mẽbrũ cũ ipꝫ vnitũ forti⁹ sit laxatoꝛ: sꝫ ẽt stipticũ iuuat ꝯpzimẽdo vel expellendo: nõ tñ q̃ vez faciat pulsuꝫ: cũ pncipalr opet̃ ꝯfortando mẽbri vtutẽ: fit autẽ tract⁹ a mẽbro diuerso trahente vel pp dolorẽ vel pp vacuitatẽ: aut aliã rẽ ad diuersaꝫ partẽ trahẽdo distrahẽtez.[Ulterius nota ꝙ in mõ faciẽdi recursuꝫ ꝑ ista dꝫ esse ordõnã tract⁹ dꝫ pcedere pulsum aut trãsmissuꝫ. vt colligit̃ 5° tech. Nam non facta diuersiõe nõ repugnabit ꝙ ad mẽbrũ cui mittet̃ non trãseat mã. Si ẽt sit repletio toti⁹ aut mẽbri non erit locus in quo replenda mã capi possit. Facta võ attractione erit loc⁹ ꝯueniẽs. Inter võ pulsuꝫ ꝛ trãsmissuꝫ nõ nescio cadit ordo: q̃ tñ tutius est pluries applicare stipticũ ꝯfortando vtutẽ q̃ꝫ fridũ repcutiẽdo: iõ stiptico faciẽte transmissuꝫ pincohoãdũ est. Itẽ iter facientia recursum ꝛ euantia ꝑ ptẽ eandẽ dꝫ eẽ ordo: q̃ pluries ꝛ regulr recurrendũ q̃ꝫ ꝑ eãdẽ ptẽ euandũ. Nã si euet̃ ꝑ eãdẽ ptẽ non fcõ recursu ãpli⁹ attraheret̃ q̃ꝫ ꝑ illã euaret̃ ptẽ.[Notabilr ãt dcm̃ est pluries ꝛ regulr: q̃ multa mã fluxa suffocante mẽbri calorẽ scarificãdũ ẽ anq̃ꝫ faciam⁹ recursũ: Q

imo nõ est recurrẽdũ ne recursa ãpli⁹ iactuata mã sui q̃titate multa ex toto mẽbri vtutez oppmat calidum suffocãdo: quã sniam possumus colligere ex 3° q̃rti. ca. de cura flegmonis.[Ulterius nõ ꝙ hec lra ad duo põt referri. pmo ad ea. s. apata mẽbra: ꝛ est sensus. pmo facienda est melioratio q̃tenus. i. vt refrenãtia attrahẽtia ad diuersum ꝛ stipticãtia ꝯueniãt ad ea. s. mẽbra apata vł apostemãda. s. ipsaꝫ iuuando. Uel q̃tenus ꝯueniãt ad ea: q̃ sic fiãt vt ipsa possint mẽbris applicari q̃ non debite poterãt applicari añ toti⁹ aut ptis meliorationẽ.

Qõ. III.

Dubitatur vlterius an in pn° h⁹ apatis ꝯueniat repcussio.[Ꝙ nõ argr̃ ꝑ vnuꝫ mediũ als tactum. nã mã nõ ẽ ꝑpellẽda de pte ignobili ad nobilem. g̃ ꝛc. Tꝫ ꝯña: q̃ repcussa mã ipsa ab exterioribus ignobili⁹

A ignobilius ad interiora nobilia pellit. ¶ 2° arguit auctoritate
Hip. 6° afori. afo. 25°: Herisipilla ex facta intus pueniri nõ
bonũ etc. ergo etiam repercussio qua mã ad interiora trahitur nõ
est fienda. ¶ In oppo.m est Avi. in pte. ¶ Pro dubio nõ
mẽbrũ aut cretice apari/aut nõ. ¶ 2° nota q mẽbrũ cre
tice apatũ/aut apandũ/aut est mẽbrũ valde nobile/aut
ignobile. ¶ Et penes hãc distõnẽ sit h p.m rñsale. In pn°
nõ cretici apatis: de quo hic intelligit Avic. repercussio pue-
nit. Probatur: q repercussio nõ nocet et phibet apatis au-
gmẽtũ. ergo fiẽda. 9ña nõ. nã p repercussio nõ nocet valde in-
cunãdo mãz nisi phabit effet casus: q mã est mala. re-
pellẽdo vo phibet fluxũ mãe et augmentũ apatis. ¶ 2°
9clo. In pn° cretici apatis nã naliter opante facti nõ cõ-
petit repercussio. Probat: q euatio seu pmutatio nãe na-
liter opantis nõ est ipediẽda. ergo etc. Ans est notũ: q medi
cus est imitator nãe nõ ipediẽs eã. tenet 9ña. ¶ 3° 9clo.
B In pn° cretici apatis a nã nõ naliter opante facti: vt in in-
debita pmutatione pueniũt repercussiua. Probat talẽ ex-
plicãdo casuz q pmutet mã a virtus cor/vel epar vel aliud
pncipale mẽbrũ: q tũc nulli dubiũ hãc mãm eẽ repellẽ
dã. Preterea arguit: mala nãe opatio cohibenda est. er-
go etc. Ans notũ cũ tota 9ñtia. ¶ Isto 9cluso ad p.m dicẽ-
dũ: q aliqd mẽbrũ põt dici ignobile respectu alteri⁹: q a
alteri⁹ famulatui deputatũ: naliter etiã inclinatũ ad illi⁹
mẽbri recipiẽdas superfluitates. Et quãtũ ad h sint due
9nes. Prima: q in pn° apatis ptis ignobilis facti ex super-
fluitatib⁹ mẽbri nobilioris/vel alterius mẽbri pter nãz
existẽtis nõ est fienda repercussio: pposito nota est/ne prin
cipali leso: 9sequat etiã nocumẽtuz. ¶ 2° teneat ista cõ-
clusio: q uis videat extranea. In pn° alicuius emũctoriũ
apatis cõpetit repercussio. Probat 9clusio supponẽdo ca
sum q mẽbrũ pncipale sit tẽpore q.titatis et q.litatis hu
moz et spũum. Scdo suppono emũctoriũ pati malã cõ
plexionẽ calidã sine mã a pncipali bonã trahẽtẽz mãm:
C vt ex tali attractione pncipale ledat: aut supponat emũ-
ctoriũ fore dolẽs: isto stãte vt possibile pueniũt repercussio:
q ex h phibet pncipale nocumẽtũ: phibet etiaz attra
ctio emũctoriũ. ¶ 2° aliqd mẽbrũ põt dici ignobile ab-
solute respectu alterius: q minus pfectã efficiat opatio-
nẽ: et quãtũ ad h sit ista tenẽda 9clusio: q bonũ est repel
lere mãz a mẽbro ignobili et ipaz dispgere virtus nobile.
Naz pmo 9sequit iuuamẽtuz: videlicet phibitio augmẽti
apatis ne nobili sequat nocumẽtũ. nã cum mã sit dispsa
leuiter a pluribus ptibus supat. ¶ Ad aliã rõnez de herisi-
pilla. p põt dici q loquit de cretica herisipilla. Vel ali-
ter et meli⁹ q malũ est herisipillã ex factaz pueniri intus:
q ad ptes valde intrinsecas et nobiles: ita q ex toto de-
liteat. i. nõ appareat vel se abscõdat: tñ non est malũ re-
pellere mãz que fluebat ad herisipillã. Qõ. IIII.

Dubitatur vlterius: vtrũ ante aduẽtũ apatis cõue-
niat recursus: Et tenendũ est q sic. nam
D ex tali recursu phibet aduẽt⁹ apatis: et maxime dum ti-
memus apa esse vẽturũ in pte nobili. Qõ. V.

Dubitatur vtrũ repercussio sit fiẽda rõne mãe fluxe
actualr apantis. ¶ Ad negatiuã arguit
auctoritate Gal. 3. techni. vbi vult mãm non recursum: hic q:
grossa aut q viscosa: vel q a in mẽbri medias regiones
dispsa. ergo cũ mã sit in illas dispsa regiones nõ põt reperu
ti. ¶ 2° arguit auctoritate Avi. 3° q.rti. c. de cura flegmonis ad
fin.m. vbi vult q cura apatis inchoatũ apa est fiẽda p molli-
ficãtia et resolutiua. ergo mãe apanti debetur mollificatio et
resolõ/et nõ repercussio. ¶ 3° argr ad eãdẽ ptẽ. Si reper-
cussio eẽt fiẽda rõne mãe fluxe actualr apantis: seqret ista
9clo q p sola repercussiua posset apa curari. Ista 9clo est
9tra cõem modũ opandi. Tenet 9ñtia: q tũc poterit to-

ta apans repcuti mã. ¶ Oppo.m qõnis arg' sic. Repcus- E
sio ẽ retro mãe pcussio. ergo mã apans poterit repcuti. Cõ
sequẽtia tz: q ipa poterit retro pelli potente nã. ¶ Pro
dubio teneant p iste 9nes. Prima 9tingẽs est et nõ necãz
ptẽ subtilẽ apatis repcuti. Cõclo pbat: ista pars subtilis
a venis pulsa est in medias regiones. ergo ans est notũ sciẽ-
ti modũ gñatiõis apatis. Et tenet 9ñtia: q sic nã expulit
mãz a venis ad mẽbroz porositates: ita ecõtra ipsam a
porositatib⁹ in venis poterit retropellẽ. Preterea argr:
possibile est apa delitescere p repcussionez seu repcussi-
uoz applicatiõez. ergo etc. Ans notũ experiẽtia. Tenet 9ñtia:
q talis delitescẽtia multotiẽs pcedit apationẽ in pte inte-
riori. ¶ 2° 9clo. pp 2.m arg.m possibile est curari apa per
sola repcussiua nullo alio applicato medicamie exterio-
ri. Cõclusio pz ex 3° arg.to ante oppo.m. et pbat. nã pticulr
repcussa mã nã poterit potẽs fieri supra residuũ: vt nõ
egeat medicamine exteriori. ¶ 3° 9clusio pn.lis. repcussio
maxime sit rõne mãe fluentis nõdũ dispse/aut defluxe. F
Pz: q maxime sit repcussio ad phibẽdũ aduẽtum apa-
tis: q d fit repellẽdo mãz. ¶ 4° 9clo pncipalis. mã existẽ
grossa/aut viscosa in mẽbri porositatib⁹ incuniata nõ fit
debita repcussio. Cõclusio pz pp ei⁹ indispõnẽ ad recur-
sum. ¶ Isto 9cluso pz solutio ad p.m obm: q pp hãc tri-
plicẽ cãm mã nõ recurrit: nõ tñ q.dcũq aliq istaz cãruz
existit est repcussiuo ipossibilis. ¶ Ad 2.m obm: q cura
apatis inchoatũ apa sm plurimũ est per mollificãtia et re-
soluẽtia: q vtplurimũ mãe apantes nõ sunt retropellẽde:
sed per eãdẽ ptẽz euari debẽt. ¶ Ad 3.m pz qd sit dõm.
¶ Ulterius nota q ex pte 9cipit diuersionẽ: aliqñ per
euonez esse fiendã: aliqñ vo per quãcũq aliã ptez attra
hentẽ ad oppo.m/seu diuertẽtẽ nõ existẽte replõne corpis.
¶ Ulterius nota q repcussiua approximãda in princi-
pio apatũ calidoz debẽt esse pure frigida vt repcutiãt:
ac etiã apponant calide cõplõni humoz: sz si apostema
fuerit ex mã frigida dz esse calida: sicut squinãtuz qd est G
ad modum palee: et vocat palea camelloz: sicut est bla-
cte bisantie que sunt de genere ostracoz vngulis aialiuz
assimilate: boni odoris sm Avicẽ. 2. can.

¶ Cũ aũt maturare volueris minues repercussiuũ
et admiscebis ei: qd sit resolutiuũ donec ad
statũ perueniat: tũc. n. ipsa admiscẽda erũt equalr.
Cũ aũt declinatio fuerit nõ sit tibi: nisi qd re
soluat et lassuz efficiat. Et opz qdẽ/vt illud qd
frida fluxa resoluit sit abstergẽs et exiccãs: et
h qdẽ plurimũ inenit in calis. ¶ Ea aũt q pp
cãs accidũt primitiuas/vbi nõ est humoz re
pletio medicari debẽt in principio rei cũ eis
q fluxa faciãt et resoluãt: et si nõ cũ eo qd sit:
sic illud quo primũ medicatũ fuit. ¶ Si vo H
mẽbrũ apositum mẽbri principalis euãtoriũ
fuerit: sic loca glãdosa in collo: q sunt in cir-
cuitu auriũ cerebri/aut ascelle cordis et igui-
na epatis: nullo mõ erit ei applicãduz aliqd
qd refrenet: nõ ideo q hoc nõ sit medicamẽ-
tuz apatũ eoz: qm hoc est ipsoz medicamẽ-
tum: sed q nolumus ipsoz medicari apata:
imo studiuz ad hoc impẽdere: vt ea augmẽ-
temus et mãm ad ipa trahamus: et nõ cura-
mus si malitia in membro augmẽtata fuerit

nõ eniȝ curamus: nisi de eo qd mẽbro principali est meli⁹. Et timemus q si mãȝ refrenauerimus: redibit ad mẽbrũ pricipale: ⁊ peruenìemus inde ad illud qd emẽdare nõ poterimus: quapropter volumus vt malitia in mẽbruȝ cadat ignobile: cũ principali contulerit mẽbro: ita vt studiũ impẽdamus in attrahẽdo mãȝ ad mẽbrũ ignobile: et facere vt ipaȝ apostemet. Et si nõ cuȝ alijs: salteȝ cũ vẽtosis et emplastris attractiuis acutis.

¶ Nũc ponit curã apatũ q̃tũ ad augmẽtũ ⁊ statũ dicẽs: q si volueris maturare debes minuẽ repcussiuũ ⁊ augẽ resolutiuũ vsq ad statuȝ in quo repcussiuũ ⁊ resolutiuũ sunt eq̃lr cõmiscẽda. ¶ 2° dicit q existẽte declinatõe solũ resolutiuũ laxuȝ faciẽs est applicãdũ ei: ⁊ certe opȝ. l. resoluẽs apata frida fluxa esse abstergẽs ⁊ exiccãs: qualia sunt plĩmo calida. ¶ 3° ponit curã apatũ pueniẽtiũ a cã pmitiua dicẽs: q apata pueniẽtia a causis pmitiuis non piũcta replõni corpis debẽt curari a pn° per resoluẽtia ⁊ fluxa faciẽtia. si vo iungant̃ replõni corpis, curari debẽt vt p̃. ¶ Ultio ponit curã apatũ existẽtiũ in emũctorijs dicẽs: si mẽbrũ apatum fuerit emũctoriũ seu euãtoriũ mẽbri pn̄lis: sic loca glãdosa circa aures existẽtia sunt emũctoria cerebri: ⁊ ascelle cordis: ⁊ inguina epatis: repcussiuũ, siue recursiuũ nullo mõ est applicãdũ: nõ q̃ hec nõ sint medicamẽta apatis: sȝ q̃ nõ volumus apata talia medicari: imo ipa studemus augmẽtare: ⁊ ad ipsa trahẽ mãȝ: nõ curãtes si in mẽbro augeat̃ malitia: q̃ non curamus de eo: nisi qd meli⁹ est de mẽbro pncipali: timẽtes effrenatã mãȝ ad pncipale redire: ⁊ timẽtes etiã ad nõ emendabile nocumẽtũ peruenire: ideo volumus malitiã ptineri in mẽbro ignobili: duȝ B ptulerit mẽbro pncipali studiũ ipendẽdo vt mã trahat̃ ad mẽbrũ ignobile: qd etiã apat̃: ⁊ si hec attractio nõ fiet cuȝ alijs: saltẽ fiet cum vẽtosis ⁊ emplr̃is attractiuis acutis calidis. Qõ. VI.

Dubitat̃ an in q̃libet apate calido pueniant eque frida. ¶ Et sine argumẽtis pclo negatiua sit ista tenẽda. q nõ cõpetũt eque frida. Cõclo argr̃: q̃ fridiora pueniũt corpi cholerico apato q̃ sanguineo. g̃ ⁊c̃. Ans collr 3° quarti. c. de herisipilla. Et sic rõne psirmat̃: q̃ cholera calidior est sanguie. g̃ fridiora sunt adhibẽda. Ans est notũ: q̃ calidi⁹ qd est in corpe est cholera: vt Gal. vult in lib. de malitia cõplõnis diuerse. Et tenet pñtia: q̃ frigida applicant̃ nõ solũ gr̃a recursus: sed gr̃a refrigerãde materie. Propterea arguit̃ sic: minus recurribilis est sanguine. ergo ex hoc magis frigida cõpetũt. Patet assumptũ: q̃ subtilis valde. Questio. VII.

Dubitatur scdo: an cuilibet apati cõueniãt eque stiptica: aut eque sicca. Quãtum ad hoc etiã sit ista cõclusio q nõ. ⁊ arguit̃ sic. Stipticiora ⁊ sicciora pueniũt apati flegmatico sanguineo. g̃ ⁊c̃. Immo etiã humida saltez refrenãtia aliqualiter choleraȝ cõueniunt: etiam melico apostemati. Questio. VIII.

Dubitat̃ 3° cui apati in pn° pueniãt magis stiptica seu sicca: an cholico apati vel sanguineo. ¶ Pro quo dubio sit ista p̃. Sicciora seu stipticiora pueniũt magi apati cholico q̃ sanguineo. Probat̃: q̃ fridiora pueniũt cholico apati. g̃ sicciora, aut stipticiora. Ans iaȝ declr. Tȝ pñtia: q̃ stiptica aut sicca: q̃ applicant̃ in herisipilla: q̃si sunt separantia frigus: vt sumit 3° q̃rti. c. de cura herisipille. 2° pbat̃: q̃ mẽbrũ apatũ cholã plus eget stipticitate q̃ mẽbrũ apatũ sãguie. g̃ ⁊c̃. pȝ ans. Nã p cholera hȝ plus laxare ⁊ debilitare mẽbrũ sanguine. g̃ mẽbrũ plus eget approximatiõe stipticorum ⁊ psortatiõe. Itẽ cholã plus eget vnione ⁊ igrossatiõe sãguie. iõ plus disponit̃ expulsioni p stipticaȝ q̃ disponat̃ sanguis: imo sanguis aliq̃lr icuniat̃ ⁊ disponit̃. ¶ 2° p̃. stiptica que applicant̃ in pn° apatis cholici plus debẽt hũiditati piũgi q̃ ea q̃ in pn° flegmonis applicant̃. Cõclo arg̃ sic: q̃ humidiora pueniũt magis in cholico apate q̃ in sãguineo. g̃ ⁊c̃. notũ est assũptũ ex dictis. pñã est euidẽs. ¶ Ad itellectũ pñis vltie nõndũ q notãter est declr loca glãdosa q̃ sunt in collo: eo q loca glãdosa sunt multiplicia: q̃ q̃daȝ sunt q̃busdã opõnib⁹ deputata ⁊ nõ alijs pn̄r sbordinata mẽbris: sic caro glãdosa mãmillarum salteȝ mulierum gnõni lactis est deputata. Sic etiã caro glãdosa existẽs in radice lingue est deputata gnõni saliue: ⁊ alijs opõnib⁹ q̃ in pñti omittant̃. Sic g̃ caro glãdosa repta in mesenterio hũmectatiõi est deputata itestinorum. Sic ẽt testiculorum caro glãdosa gnõni est spmatis deputata. Notãter ẽt dixit in collo: ad denotãdũ q logt̃ de carnib⁹ glãdosis que sunt pn̄lium emũctoria. ¶ 2° nõ q aliqd medicamẽ di apatis inquãtũ apa. Pñlo: q̃ puenit apati rõne mãe apantis a q̃ totũ apa pẽdet: ⁊ isto⁹ resolutiua ⁊ mollificatiua sunt medicamẽ apatis pro quãto p ea itẽdit̃ remotio mãe apantis a q̃ totũ apa pẽdet: vt collr 3° q̃rti. c. de cura flegmonis ad pnm. ¶ 2° aliqd di medicamẽ apatis inq̃tũ apa: q̃ cuilibet vplimuȝ puenit apati: nõ rõne apantis mãe pn̄r: sȝ rõne ptẽti cõiter in q̃libet apate. Est eniȝ vplm a pn° cuiuslibet apatis itẽtio phibẽ fluxũ ⁊ apatis augmẽtũ. Et isto mõ recursiuũ est medicamẽ apatis in pn° fm quã itẽtionẽ logt̃ Aui. in pñti. ¶ 3° nõ q apa emũctoriũ vel factũ est a cã pmitiua: vel factuȝ est pp supfluitates aliũde: sȝ nõ pn̄lis supfluẽtes vel defluẽtes: in q̃b⁹ casibus nõ itẽdimus augmẽtũ apatis: imo aut curamus apa phibẽdo ei⁹ augmẽtũ: nõ q̃dẽ faciẽdo recursum ad repcussiua, aut stiptica: sȝ faciẽdo tractuȝ p diuẽtia, aut euantia. Si vo apet̃ emũctoriũ a pn̄li supfluitate in eo recepta: si nõ cretice sit expulsa supfluitas: tũc etiaȝ euando possumus recurrere. Et sic etiã de emũctorijs curamus apate. Si vo pncipale pepulerit cretice mãȝ apanteȝ emũctoriũ: de emũctorijs nõ curamus apate. Ad hũc itelligẽdo sensuȝ: q nõ curamus si pmir⁹ augeat̃ apa. Nã itẽdimus augmẽtum apatis: vel ex hoc pncipale in creticãdo totã mãȝ expellat: q̃uis tãdẽ: q̃. s. in pcessu curemus de apate resoluẽdo: ⁊ qualitercũq aliter operãdo: vt remoueatur. Nõ curamus ergo ad itellectuȝ Aui. curã que adhiberi solet in pncipijs apatuȝ. Alia que in pte ponunt̃: vt nota in presenti relinquant̃. Questio. IX.

Dubitat̃ an in augmento apatis pueniat maturatio. ¶ Qz nõ arg̃: q̃ in augmẽto nõ cõuenit saniatio. g̃ nec maturatio. pñtia tenet: q̃ maturatio apatis nõ est aliud q̃ saniatio. Assumptũ pȝ: q̃ saniatio fit in statu. nã tunc fit saniatio q̃ñ dolor auget̃ ⁊ febris. 2° afo. illo afo. Circa gnõneȝ saniei. ¶ 2° sic ad idẽ. Resolõ nõ cõuenit in augmẽto. g̃ nec maturatio. pñã tȝ: eo q hic p maturatiõeȝ itelligit resolõnẽ. Ans pbat̃: mã i augmẽto est magi in fluxu q̃ fuerit in pn°. g̃ resolutiua i augmẽto nõ pueniũt. Et pȝ pñtia: ex quo in pn° nõ pueniebãt pp fluxũ mãe. Ans pȝ pp augmẽtũ doloris ⁊ caliditatis ptermãȝ in augmẽto. igit̃ ⁊c̃. ¶ Oppõm videt̃ ee sñia Aui. dũ hãc maturationẽ in augmẽto vult ee fiendã. ¶ Pro dubio nõ q maturatio apatis p absolute fm cõem modũ loq̃ndi sumit̃ pro saniatione. 2° sumit̃ maturatio pro q̃cũq ppatiõe mãe ad expulsionẽ: maxime tñ in pposito sumit̃ pro ppatiõe mãe: vt isensibilr euaporet siue euet̃.
¶ Ulteri⁹ nõñm ex dictis augmẽtũ duplr posse distigui:

qd nõ dicã

qđ nō dicā grā breuitatis. ¶ Isto habito sit hec pª ɔclo. Sanatio est fiēda in statu quo ad accñtia: aut ēt talr di- stincto. Cōclusio pȝ ex argᵐ 2º ante oppoᵐ. Et psuadeẽ sic. Mā tūc est saniāda qñ est totalr fluxa. ḡ ⁊c. Añs no- tū: eo ꝙ tūc saniāda est qñ totalr est in cupum reducibi- lis: qđ nō nisi in statu ɔtigit per descriptionē stat⁹. ¶ 2ª ɔ. maturatio 2º mō dicta est in augmēto pcīalr fiēda. hec sit ad mētē Aui. in tex. ⁊ psuadeẽ sic. Nā in augmēto mā est nōbilr fluxa. ḡ nō pure repcussiua: ſ3 aliq̄lr resoluen- tia ɔueniūt. Notū est añs pp diffōnem augmēti. Tenet ɔñia: qꝛ ex q̄ mā est nōbilr fluxa. ḡ est itētio ad ꝑparādū vt exhaẽ: ſ3 nō nisi per resoluētia. ḡ ⁊c. Ex hac 2ª ɔne l3 iferre istud corrᵐ. ḡ resoluētia sunt h̄ modo maturātia. Hoc corrᵐ eliciẽ ex scđe ɔnis ꝑbōne: ⁊ euidēter inferẽ. ¶ 3ª ɔ. in aliq̄ apate q̄ntū ad augmētū nō cōpetit resolu tio. Cōclo pōt sic ꝓbari. Aliqđ est apa qđ est nā remoui- bile sine adiutorio medici. ḡ ⁊c. Cōseq̄ntia euidēs est ex h̄: qꝛ vt dẽ iterioꝝ ꝑ. nā nō indiget adiutorio medicami- nū nisi dū3 morbo magnificato nequerit dñari. Añs no- tū est. ¶ Ad oꝫm aūt añ oppᵐ dōm ad pūctū: ꝙ l3 mā sit in fluxu: ⁊ nō ɔueniāt maturātia ꝑ mō: tñ 2º mō ɔue- niūt: qꝛ mā fluxa est. Et ad pūctū mā plus est in fluxu in augmēto q̄ȝ in pñº. Hic pñt due teneri vie. Una dato ꝙ mā plus sit in fluxu in augmento: qꝛ tñ est magis fluxa: nos etiā attēdẽ opȝ ad māȝ fluxā: ideo nec pura resolutiua nec pura repcussiua ɔueniūt. Ex quo iferēdū ꝙ reso- lutiua que offerunẽ in augmēto nō solum applicanẽ pp remittere repcussiua: sed vt circa mãe fluxe pñt efficiāt opationē. Ex quo iferẽ ꝙ repcussiua ita remissa: sic sunt remissa per resoluētia sibi cōmixta in augmēto nō ɔue- niūt: ita sicut resoluētia cōmixta repercussiuis. Cā est in prōptu: qꝛ non efficerēt resolonis opationes. Aut aliter rñdendo dōm ꝙ in principio sit maior fluxus materie. ¶ Ad aliud aūt est responsum. Questio. X.

Dubitaẽ circa ꝑhabita: an in statu apatis sit faciē- da eq̄lis ꝑmixtio resoluētiū ⁊ repcutiē- tiū. ¶ Et nō argẽ. In statu apatū mā non est in fluxu. ḡ nō ɔuenit repcussio. Tenet ɔñia: qꝛ repcussio non ɔuenit nisi ad ꝓhibēdū fluxū mãe. Añs est notū: qꝛ tūc non eēt stat⁹: ſ3 augmētū ex q̄ mā est in augeri ⁊ fluere. ¶ 2º sic. In pñº ⁊ in fine stat⁹ nō est h̄ remediū fiēdū. ḡ nec in to- to statu. ɔña nōr: ⁊ pȝ assumptū. Nā ꝑ si in medio stat⁹ cō- peteret h̄ medicamē: tūc in pñº stat⁹ in q̄ timemus plus fluxū3 mãe plus dȝ poni de repcussiuis: ⁊ in fine stat⁹ in q̄ min⁹ timemus fluxū mãe: debem⁹ repcussiuū minuẽ. ¶ 3º sic. In declinatōe ɔuenit pura resolo. ḡ in fine stat⁹. Añs poniẽ in lrā. Tenet ɔña: qꝛ finis stat⁹ assilaẽ pñº de- clinatiōis: ⁊ l3 etiā ɔñia: qꝛ in fine stat⁹ fluxa est mā: ⁊ nō ampli⁹ timemus fluxū. ¶ Penultimo argẽ sic. In statu apatū aliq̄ualr calidoꝝ cōpetit h̄ medicamen. ḡ in statu apatū valde calidoꝝ repcussio dȝ eē valde itēsior. Añs collr ex lrā. Tenet ɔña: qꝛ plus in statu apatū caloꝝ pp calitatē mãe itēdimus repcutẽ q̄ȝ in statu alioꝝ apatu3. ¶ Ultimo arguiẽ sic. Hꝰ ɔrioꝝ medicaminū ꝑmixtio est inutilis. ḡ nō est fiēda. Nota ɔñtia: ⁊ pȝ assumptū: qꝛ vnū alterius ipedit opationē: ⁊ sic nec fiet repcussio: nec resolo. ¶ In oppᵐ est Aui. ¶ Pro dubio nō ꝙ stat⁹ di- uidiẽ in pñᵐ, mediū, ⁊ finē: que in h̄ differūt. Nā in pñº stat⁹ maior timor est de fluxu mãe coincidēte pñº stat⁹ fi- ni augmēti. In fine aūt stat⁹ de fluxu mãe est minime ti- mor: fine stat⁹ declinationi appropinquāte. Mediū ho stat⁹ indiciū est mediū iter pñᵐ ⁊ finē stat⁹. ¶ Isto nota- to sit pª ꝓpositio ad q̄situ. Per auxiliū medicaminū ali- qñ fit stat⁹: sic aliqñ mā ita est fluxa ꝙ ampli⁹ non est in fluxu. ḡ ꝓpositio vera. Pȝ añs: qꝛ per recursū3 facimus māȝ nō ampli⁹ fluere. Tenet ɔñia: qꝛ tota fluxa mā: vt apa ad sui terminū3 ꝑuenerit dẽ eē stat⁹. ¶ 2ª ꝓpositio. In statu q̄ ad pñᵐ vt sic stat⁹ cōpetūt recurrētia. Propo- sitio argẽ sic. Ut stat⁹ sic stat⁹ ꝓhibēdū est māȝ fluere. ḡ ꝓpositio vera. Añs est notū: qꝛ mā nō stāte siue fluente non ampli⁹ est stat⁹. ¶ 3ª ꝓpō. Existe statu ⁊ cōprehēso nō ampli⁹ fluxurā eē māȝ in statu nulla cōpetūt repcus- siua. Propositio ꝓbaẽ: qꝛ tūc sola hẽ itētio ad māȝ sin- ꝑligiẽ ⁊c. Añs est notū ex casu: ⁊ tenet ɔña: qꝛ itētio que hẽ ad māȝ fluxā est ad resoluēdū: aut ad maturādū: non aūt ad pñr recurrēdū. ¶ 4ª ꝓpositio iuxta cōem opio- nē. In pñº stat⁹ repcussiua sunt cōmiscēda eq̄lr resoluti- uis. Pȝ ꝓpositio sic. Tāta itētio est ad resoluēdū: quāta est ad recurrēdū. ḡ ⁊c. Nō ɔña: ⁊ pȝ añs timore noui flu- xus mãe pp dolorē, calorem, aut aliā agitationē factā in mēbro apato. ¶ 5ª ꝓpositio: In medio stat⁹ resolutiua debent supare repcussiua. Propō pro tāto pȝ: qꝛ in me- dio stat⁹ paucus timor est de fluxu mãe: magna autē est itētio ad resoluēdū māȝ. ¶ 6ª ꝓpositio. In fine stat⁹ re- soluētia debēt eē pura. Propositio pȝ ex aliq̄b⁹ oꝫtis añ oppoᵐ: vt 2º ⁊ 3º: quā ɔnē etiā asserit Aui. 3º q̄rti de cura flegmonis. vbi apud vltimitatē3 stat⁹ vult te facturū re- soluētia pura. ¶ 7ª ꝓpositio. Et si in statu nō sit resoluē- tiū ⁊ recurrētiū pūctualis equalitas: hoꝝ tñ eq̄litas pōt ɔiecturari respectu eoꝝ medicaminū3 que in alijs tpib⁹ apatū applicātur. Cu3. n. applicāda in pñº ⁊ augmēto ex- cessū3 habeāt ex pte repcussiui. In declinatiōe ho sit pu- ritas resoluētiū: in statu iter ista mediū obtineret equa- litas. ¶ Quib⁹ ɔclusis pȝ solutio q̄ntū ad pᵐ oꝫm. Nā l3 in statu nō fluat mā applicato medicamine: flueret tñ si nō fieret ista applicatio: pp quod ɔuenit illa applicatio. ¶ Ad quartā dẽ: ꝙ l3 equalr resoluētia ⁊ recurrētia nō ɔueniāt in morbo magis calido ⁊ minus calido: equalis tñ resoluētia, seu repcussiua, seu equalr permixta cōpe- tūt in mēbro calido: ⁊ eodem modo ꝓportionato mor- bo calido cōpetunt equaliter ꝑmixta. ¶ Ad q̄ntā ratio- nem dẽ: ꝙ repcussiuū nō impedit operationē resolutiui: nec ecōtra q̄uis remittat. Quomodo aūt fiat hoc vide- bitur in lectione sequenti. Questio. XI.

Dubitatur ꝓpter vnū tactū supra. Utrū medi- cinaꝝ ɔriarū cōmixtio sit ɔueniens pro cura apatū. ¶ Et nō arguiẽ per rōnē3 tactā: qꝛ vna ipedit alterā siue alteri⁹ opationē3. ¶ 2º sic. Medicina ɔria opabiẽ circa māȝ circa quā nō deberet opari. ergo. Nota ɔñtia: ⁊ pȝ assumptū3. Nā ꝑmixta medicina rep- cussiua resolutiue cū3 mãe repcutiēde appliceẽ resoluti- ua ipa resoluet māȝ quā nō intēdimus resolue. ¶ 3º sic. Nā nō habet mētē: vt scruteẽ de meliori. ḡ ɔria nō sunt applicāda. Añs pȝ 4º regi. acutoꝝ. cōᵐ ꝑ. Tenet ɔñtia: qꝛ illa ɔtraria nō applicanẽ: nisi vt eis vtaẽ nā qñ opȝ: ⁊ vbi: ⁊ in quo opȝ. ¶ Ad oppoᵐ est Auic. ¶ Pro dubio ꝑmittēdum ꝑ ꝙ medicinaꝝ ɔriaꝝ cōmixtio pōt duplr itelligi. Uno mō vt denoteẽ simultas tpis. Scđo modo vt denoteẽ eas sic adinuicē applicari: vꝑlurimū vnius ɔtingat plurimū alterius. ¶ 2º nota ꝙ he medicine pñt duplr itelligi cōmisceri. Primo modo vt ex eis tñ vna media opatio ɔsequaẽ ⁊ ꝑducaẽ. Scđo vt ꝑ eas ꝑducā- tur due opationes ɔrie ⁊ remisse. ¶ Quib⁹ notatis sit pª ɔclo. Medicine repcussiua ⁊ resolutiua simul tpe sunt cōmiscēde vel applicāde. Cōclusio sic psuadeẽ: qꝛ ꝑ to- tū augmētū sunt applicāde. ḡ ⁊c. Cōseq̄ntia nota: ⁊ colli- giẽ assumptū ex tex. ¶ 2ª ɔclusio. Medicina repcussiua ꝑncipalr est applicāda alteri pti a pte cui est applicāda resolutiua. Pȝ ex h̄ ɔclo. Nā repcussiua est applicāda ad ꝓhibēdū3 fluxū: resolutiua ho pp māȝ fluxā. ḡ añs

I est notuz. Et tenet ex eo pñtie q: applicãdo repcutiẽs in circuitu fluxuz pbibem⁹ mãe. Applicãdo vo resolutiuũ sup tumorẽ nõs resoluim⁹ fluxã mãz. ℂ 3° ꝯ. Cõmixtio bar medicinar marie dz itelligi sil: q: in eodez tpe fiat applicatio ear. Cõclo psuadet sic. Istar talis dz esse pmixtio p quã grãdi⁹ sequat iuuamẽtuz. ꝗ añs est notũ: ꝛ tenet ꝯña: q: sic applicãdo medicias ꝛ distinctis ptib⁹: vt ex z° ꝯne sumit: sequunt grãdiora iuuamẽta. ℂ 4° ꝯclo. Dar medicinar vera cõmixtio: aliqñ ꝯueniẽs est. ꝓz ꝙ pro ꝗnto he medicine adinuicẽ refrãgunt in opando. vñ sbseqt media opatio. ℂ Istis 4ᵐ ꝯclusis pz solutio ad obta. ℂ Ad pᵐ dõm: q vna nõ ipedit opõnez alteri⁹ cũ distinctis ptib⁹ applicẽtur. Uel z° di q vna ipedit opationẽ alteri⁹ extremã: ꝗnis iuuet illã aliã vt mediã pducat opationez. ℂ Ad aliud per idez pz solutio. ℂ Ad 3ᵐ di: q nõ applicant he medicine: q: nã habeat mentẽ in K regulãdo eas: sed regulant ab intelligẽtia nõ errãte 1z° meta^ce. cõmẽ. 18°. Si ergo distincte he medicine applicãtur partib⁹. pz rõnez nõ ꝯcludere. Si vo applicet parti eidez: ꝗnis parti materie inferat nocumentũ: applicatio tñ eligenda est maiori sequẽte iuuamento.

ℂ Cũq ad collectionez pueneriñt hꝫ apata aut reliq ab eis: qñq apient p se aut maturatiõis adiutorio: ꝛ qñq indigẽt maturatione et sectione simul. ℂ Maturatio vo cõplet ex eo in quo cũ calore existit oppilatio ꝛ glutinatio: vt per ipm calor retineat. Qui autẽ maturationez efficit cum aliquo qđ sit: sicut hꝫ maturatiuũ attẽdẽ dz: vt si viderit calorẽ inatuz debilẽ: ꝛ q mẽbrũ iam declinet ad h: vt corrũpat remoueat ab eo glutinosa ꝛ op- L pilatiua/ ꝛ ponat apitiua: ꝛ scarificationẽ faciat pfundaz: deinde adhibeat medicinas in qb⁹ existit resolutio ꝛ desiccatio: sicut de eis inuestigabimus in libris particularibus.

ℂ Multotiẽs pterea erit apa pfundũ: ꝛ erit nobis necessariũ trahere ipm ad ptez cutis: ꝛ si nõ cum alio: saltem cum vẽtosis ignitis.

ℂ Supra tetigit curã apatũ que p resolonẽ potuerũt terminari: nũc exeqt ponendo curã apatũ terminãdor ad saniationẽ ꝛ aptionẽ. Et diuidit in tres. p ponit modũ curatiõis taliũ apatũ. z° oñdit p que aptio ꝛ maturatio cõpleant ꝛ curatio. 3° ponit duos casũ. cuiratiõis erroris. ibi z° [Maturatio vo.] ibi 3° [Qui ãt maturatões.] ℂ Primo dicit q cũ talia apata/ aut alia ab his pueniũt ad collectionẽ: qñq ex se apiunt aut adiutorio maturationis: M qñq sil egẽt maturatiõe ꝛ sectione p artẽ. ℂ z° dicit q maturatio cõplet cũ re hñte calorẽ in qua oppilatio est ꝛ ꝯglutinatio qb⁹ calor mẽbri retineat. ℂ 3° dicit q volẽs maturare cũ tali medicamine dz attẽdẽ: vt cõphẽdẽs calore mẽbri apati debilẽ: ꝛ qđ mẽbruz iõ declinat ad corruptõez: q a mẽbro apato glutinosa remoueat ꝛ oppilãtia: ꝛ ponat medicias apiẽtes: ꝛ faciat pfundã scarificatiões adhibẽdo post h medicinas resoluẽtes ꝛ exiccãtes sic in libris pti^um dicemus de eis. ℂ 4° dicit q multotiẽs apa est pfundũ ꝛ neĉtuz est ipm attrahẽ saltẽ cuz vẽtosis. ℂ Pro pte nõ q collectio nõ sumit hic pro qcũq mãe aggregatiõe replẽte porositates. Nã in qlibet apate est collectio in qcũq exiterit tpe. Sz sumit collectio pro aggregatione mãe in ꝯcauitate mẽbri vt cupuz vnũ faciat. Uñ videmus p mãz eẽ dispsam: ꝛ tãdẽ multotiẽs in cupuz quẽdã eleuari. ℂ Nõ z° hec noia repiri apud modernos/ apa adubellet/ exitura. Apa ciz est termin⁹ cõis ad adubellet ꝛ exiturã. Adubellet aũt est apa collectũ h mõ z°/ siue sit de mã calida/ siue frigida saniãda siue nõ. Exitura vo est apa collectũ marie de mã saniãda: vñ di exitura qsi aptũ exire subtilr: ꝛ ideo ois exitura est adubellet: ꝛ nõ ecõ. Per collectões ġ itelligit exiturã ꝛ adubellet. ℂ 3° nõ q p hꝫ apata itelligit apata facta a cã añte: ꝛ per reliq ab eis itelligit apata facta a causis pmitiuis. ℂ 4° nõ q apata/ aut apiunt p se sine auxilio medicamis vel a nã/ aut cũ medicia. A nã qdẽ tanq p se maturãte: ꝛ tãdẽ corrũpẽte cutez vi nãe: vt qñ multa mã itãtũ extẽdit cutez: vt frãgat. ℂ Ulteri⁹ nõ q maturãs medicina dz eẽ calida: vt caliditas iuuet in supãdo mãm: vt etiã mãz digerat/ cũ maturatio fiat a calido 4° meteor. Dz etiã eẽ ꝯglutinatiua seu oppilatiua: vt cõstringẽdo ꝛ oppilãdo poros caliditatẽ itrinsecã ilteri⁹ retineat ꝛ phibeat euaporare. ℂ Ulteri⁹ nota q per mẽbrũ hñs caliditatẽ debilẽ p itelligere possumus mẽbrũ hñs paruũ calorez intẽsiue ꝛ extẽsiue: q: cũ nõ sit potẽs supra mãz maturãdã: nos oportet mãz ab ipso remouere scarificãdo pfunde: vt mã debite trãspiret ꝛ eũetur: deide si aliquãtulũ remãserit mãe talis per resoluẽtia ꝛ exiccãtia educat. Scđo per mẽbruz debilis caloris põt itelligi: ꝛ melius mẽbrũ debilitatũ per viaz aggrauationis: ꝛ multa debilitate ꝛ eius suffocatione suffocãte calidũ: in quo casu pfunda ꝯuenit scarificatio que est multiplex: vt vndiq etiã possit expelli mã: ꝯuenit etiaz pfunda ppter multã esse mãz. ℂ Ultimo nota q multotiẽs apa est pfundũ: ita q vrtus medicaminis nõ põt ipm attingere: si etiam dz apiri secãdo: opz nos valde pfundaz facere sectionez in quo casu ꝯueniũt attrahẽtia: vt venenosa ꝛ silia magis ad exteriora trahendo mãm. N O

ℂ In apate aũt duro qđ stat⁹ terminũ ptrãsiuit remediũ in eo est vt mollificet: qñq cuz eo in quo existit caliditas et siccitas parua: ideo ne qđ ex eo spissum est ppter multã resolutionẽ fiat lapis: imo totũ ad resolutionẽ pparetur: postea sup ipsuz resolutio fortior fiat: deide si timetur ex resolutione eius qđ resoluit ne quod remãsit lapis fiat: iteruz ad mollificãduz ipm secũdo redeat incessanter fiat hoc donec totum finiatur iter mollificãdi ꝛ resoluendi vices. P

ℂ Nũc ponit curã apatis duri: dicẽs q regla est in curãdo durũ apa ptrãsiens terminũ stat⁹ vt mollificet cũ eo in quo est parua calitas ꝛ siccitas ne spissuz pp resolonẽ in lapidẽ ꝯuertat: imo totũ disponat resoloni: deide fiat resolo fortior. Ex qua si timeat ꝯuslo in lapidẽ iter trãseat ad mollificatiõez: ꝛ fiat iste modus ꝯtinue donec finiat tota mã. s. nũc virib⁹ mollificãdi: nũc resoluendi. Q

ℂ Inflata aũt apata curent: ex eo q calefacit subtilitate sue sube: ppea vt vẽtositates resoluat ꝛ poros amplificet: naz cã in apatib⁹ inflatis est vẽtositatis grossities ꝛ poror clausura. Studiuz quoq est adhibẽduz in phibendo mãm: ex qua vẽtosus pueniт vapor.

ℂ Nũc tãgit curationes apatum ventosor: dicẽs q inflata apata curãtur ex re subtilis substantie calefactiua/ aut

Ait dicit Galien⁹ q medicamen maturatiuum dz eẽ calidũ humidũ ꝛ glutinatiuum. Calidũ qdẽ vt resoluat: humidũ vt hõectet exiccatã mãm: vt melius resoluat sine terrestrificatiõe: glutinatiuũ do vt fuci trãs vires. s. calidi et humidi ꝛc.

als vires

A calefaciēte vt resoluat vētositatē ꝛ amplietur pororū: qꝛ eorū cā est gsitīes vētositatꝫ ꝛ clausura pororū: ꝛ adhibēdo studiū in ꝓhibēdo seu resoluēdo māz ex q̄ vētositas puenit vapor. ℂ Nota ꝑ ꝑte ꝙ vētosa apa͞ta vocant̄ inflata aut inflatiua. ꝑ qa inter cetera ad maiorē ꝑueniūt inflatiōez: seu qa ex mā citius ꝑueniūt inflāte marie ꝛ extēdēte cutem. ℂ 2ͦ nota ꝙ ex dictis duo cōprehēdim⁹ medicamīna applicāda. Unū ē remotiuū mae q̄ ventosat: qḋ ꝑ dꝫ applicari. Nā ꝑ est remouēda cā q̄ꝫ effect⁹: deide subtiliātia ꝛ resoluētia q̄ cōiter carminatiua ventositatis dicū applicāda sunt. Et est ꝑmo cā huius. Nā si applicant̄ ꝑ carminantia ista cū sint calā plus facient de ventositate ventosando materiam q̄ꝫ resoluendo abijciant.

B ℂ Ex apatib⁹ ꝑterea sūt q̄ sūt vlcerosa sicē formica q̄ sūt īfrigidāda sicut flegmon: sꝫ nō sūt mollificāda: ꝛ si ꝑpea ꝙ sunt apata sūt mollificāda: imo sunt siccāda: qm̄ accn̄s hocīaꝫ supauit cām: accn̄s enī est vlcerositas de q̄ timet̄ ꝙ accidat, aut ꝙ iā̄ acciderit. Et vlcerositatis qdeꝫ medicamentum est desiccatio ꝛ res ei magis ꝯtraria est mollificatio.

ℂ Nūc ponit curā apatū diuersoꝝ alia diuersitate dicēs ꝙ apata vlcerosa vt formica ꝛ flegmon sūt īfrigidāda ꝛ nō mollificāda: q̄uis lꝫ ꝙ sūt apata sūt mollificāda: siccāda tn̄ sūt ꝑꝑ accn̄s: vt ꝑꝑ vlcerositatē supantē: cui⁹ medicatio ē desiccatio: cui ēt mollificatio marie est ꝯ̄ria.

C ℂ Occultoꝝ āt apatū mā miorāda ē flōmia ꝛ vētris solone. ℂ Et oꝫ vt ea hn̄s a balneo ꝛ vino ꝛ motib⁹ corpeis ꝛ aialib⁹ supfluis: sicē ira ꝛ sibi silib⁹ caueat. ℂ Postea in ꝑncipio rei adhibeat̄ ei qḋ absqꝫ nimia supfluitate repcutit: ꝛ ꝑꝑrie si i mēbro fuerit qḋ sit sicē stomachus aut epar. ℂ Cūqꝫ hora resoluēdi aff uerit nō debes dimittē qn̄ stipticas medicias bonū hn̄tes odorē admisceas: sicē in ꝑcedētib⁹ tibi narrauim⁹. Et epar qdē ꝛ stōcb⁹ pl̄s idigēt h̄ q̄ꝫ pulmo. ℂ Opꝫ ꝑterea vt mollificāria subtilia q̄ istis adhibēt̄ sint medicie i qb⁹ existit maturatio: ꝛ sint apatib⁹ cōferētes: sicē solatꝝ ꝛ cassia fistula: solatꝝ nāqꝫ ꝓpetatē hꝫ r̄soluēdi apata calā q̄ sūt occlta.

ℂ Supra posuit Aui. curā apatū exterioꝝ ꝛ mālfestoꝝ. nūc ponit curā occultoꝝ apatū. Et ꝑ fac̄ h. 2ͦ aliq̄s errores explicat ꝯtigētes i medicatiōe ipsoꝝ. ibi 2ͦ. [Est preterea.] Pria i duas. Nā ꝑ fac̄ qḋ dcm̄ ē. 2ͦ explicat difficultatē cure apatū īterioꝝ ad sanīe terminandoꝝ. ibi 2ͦ [Cū aūt.] Pria i duas. Nā ꝑ ponit curā ex ꝑte euōniꝫ ꝛ medicationū que applicant̄. 2ͦ ex ꝑte diete. ibi 2ͦ. [Et ea quidē.] Pria i duas. ꝑ ponit curā ꝑ repcussiua. 2ͦ ꝑ resoluētia. ibi 2ͦ. [Cūqꝫ hora.] Pria in tres. Nā ꝑ ponit curā per repcussiua faciētis tractū. 2ͦ a qbusdā docet ifirmū precauere. 3ͦ ponit curā ꝑ recussiua facientia pulsuꝫ. ibi 2ͦ. [Et opꝫ. ibi 3ͦ. [Postea in ꝑn⁹ rei]. ℂ De ꝑ⁹ dicit ꝙ mā occultoꝝ apatū seu īterioꝝ est minorāda ꝑ flōmiaꝫ ꝛ solonē vētris. ℂ 2ͦ dic̄ ꝙ hn̄s apata iteriora caueat sibi a balneo: vino: motib⁹ corpeis ꝛ aialibus supfluis: vt ira ꝛ silib⁹. ℂ 3ͦ dicit ꝙ postea supple post minoratiōeꝫ in ꝑn⁹ adhibeat̄ nō nimiū repcutiēs: ꝛ ꝑꝑe si sit apa stomachi aut epat. ℂ 4ͦ dic̄ ꝙ cuꝫ fuerit tp̄s resoluēdi debes admiscere medicinas stipticas boni odoris: sicē narratū ē. 3. c. ꝑ h⁹ fen. Et dic̄ ꝙ his plus idigēt stōcb⁹ ꝛ epar ꝙ pulmone. Etiā opꝫ vt mollificāria subtilia ꝛ maturatiua sint cōferētia apatib⁹: sicē solatrū ꝓpetatē hn̄s resoluendi occulta apata. ℂ Pro pꝛib⁹ aliq̄ ītalia sūt notāda. ꝑ ꝙ ꝑ apata occulta marie itelligit apata mēbroꝝ īterioꝝ: vt viscerū: aut mēbroꝝ nobi^m ꝑnci^{lium} q̄lia sūt ꝯtēta i pectore aut i vētre īferiori. ℂ 2ͦ nō ꝙ cuꝫ in ꝑn⁹ mā sit in fluxu ad locū apatū: iō fiēda ē minoratio saltēꝫ stāte replone ad diuertendū ꝛ attrahēdū māꝫ: ꝛ h ꝑ flōmiā aut solutionez vētris: aut vtrūqꝫ ꝭm ꝙ fuerit mā minoranda. ℂ 3ͦ nō ꝙ ab his q̄ ponūt̄ i ꝑte cauēdū ē vt ab agitātib⁹ ꝛ in fluxu ponētib⁹ māꝫ: vt ē notū. ℂ 4ͦ nō ꝙ fortia repcussiua sūt cauēda i his apatib⁹ ne intrīsec⁹ nimiā faciāt infridatiōez ꝛ intrīsecā māꝫ crudiorē. ℂ 5ͦ nō ꝙ h ꝑ ꝑte: ꝛ ꝑꝑe pōt 2ͦ exponi. ꝑ sic ꝙ repcussiua fortia marie sūt cauēda i stōcho ꝛ epate: q̄ exꝑō hn̄s istātiā magnaꝫ pōt sic ꝑsuaderi. Nā stōch⁹ ē mēbrū ō ꝑ se pauci caloris marime aptū dbilitari ꝑ repcussiua. Epar ēt ē mēbrū multū molle modicū resistēs actiōi: aptuꝫ ꝑ ꝯns valde debilitari ꝑ fridū. Aut marie ista sūt cauēda i his mēbris: qa ista mēbra sūt valde apta idurari ꝑ frida. Aut tenere possumus istā expōnē dōo ꝙ hec referim⁹ mar̄ cōparādo ad alia nutriētia mēbra. Aut 2ͦ dōꝫ ꝙ ꝑꝑe. i. repcussiua applicāda sūt stōcho vl̄ epati: ꝛ supple alijs mēbris nutritiuis: nō sic ēt in mēbris spūalib⁹. In ꝑꝑōꝑiu ē cā. de q̄ tn̄ fiet qḋ. ℂ 6ͦ nō ꝙ epar ꝛ stōch⁹ tāq̄ mēbra nobiliora ꝛ pl̄s egētia vniōe ꝛ bona textura plus egēt tali stiptico. Pulmo aūt cū sit mēbrū valde rarū: qḋ raritate sua meli⁹ efficit opatiōnē: nō sic isto ꝯfortat̄ stiptico. ℂ 7ͦ nō ꝙ solatruꝫ q̄uis ponat̄ frigidū aut fride cōplonis: aliq̄s tn̄ ꝑtes habere ꝑt resoluētes apata calā: iō dici ꝑt hic ꝓpetatē: qꝛ infridat māꝫ calāꝫ ꝑ dn̄iuꝫ ꝑtiū fridarū: ꝛ resoluit ꝑ ꝑtes aliq̄s calas. ℂ 8ͦ nō ꝙ ꝑ solatrū ēt itelligere possumus medicamē cōmixtū ex solatro ꝛ cassia. seu aliquo medicamie resoluēte: aut possum⁹ itelligere solatrū syluestre qḋ vocat̄ chechēgi: cui⁹ etiā resoluere est aliquātulū.

ℂ Et ea qdē hn̄ti nō est dādus cib⁹ nisi subtilis: ꝛ non in hora paroxismi si ibi fuerit: neqꝫ in ꝑcipio sui: nisi ꝑꝑ multā debilitateꝫ fiat. ℂ Cū āt synthoma supuenerit ꝑꝑ collectionē apatis īterioris cū casu virtutꝫ i irinē mortis existit: qm̄ virtus nō sustentat̄ nisi nutrimēto: ꝛ nutrimētuꝫ ē res magis timorosa. q̄ꝫ si resolutū fuerit valde bonū erit. ℂ Qꝫ si apta fuerit dāda sūt eis q̄ ea lauēt sicē aq̄ mellis ꝛ aq̄ zuc. postea det̄ eis q̄ suauiter maturent cū siccitate: postea i fine rei nō adhibeāt̄ nisi exiccatiua: ꝛ tu qdē scies hēc lib. q ꝑticlares egritudines colligit ꝭm declatiōeꝫ. ℂ Et ꝑterea cū in apatib⁹ occultis q̄ sub ventre existūt ꝯtigit error: qm̄ qn̄ nō sunt apata: ſꝫ rupture: erit in ꝑforando ea timor. Et plerūqꝫ apa occultū nō existit in pāniculo: sed in ipo intestino: ꝛ est in apiendo ipm̄ timor.

ℂ Nūc tāgit curā ꝑ dietā: ꝛ dicit ꝙ nō ē dandus istis nisi cib⁹ subtilis: ꝛ nō ē dādus hora paroxismi si ibi fuerit: nec in ꝑncipio paroxismi nisi ꝑꝑ multā debilitatē. ℂ Dicit scdo ꝙ cū ꝑueniat accn̄s ꝑpter collectionez apatis interioris cuꝫ casu seu debilitate ꝟtutis: tūc iste ē in via mor-

quādo in scīnatiōe somn⁹ ēt aliqn̄ ꝯferre ꝛ aliqn̄ nōcōferre qdē rōne digēmareꝫ nō rōne fluxus materie: ꝫ Gētile cē.

Scias ꝙ vētuā nō cōpetit ꝛ marie i ꝑncipio: qꝛ commouet māꝫ ꝛ nō educit eā: ꝛ confert tn̄ ali-

I tie: qr virtus nō sustentat̄ nisi nutrimēto: nutrimētū est res magis timorosa: hoc iō apa terminādū p resolōnē est valde bonū. Si tn̄ hec apata fuerint apta dent̄ aq̄ mellis ⁊ zuccharī lauātia mām: deide dent̄ maturātia aliq̄lr stiptica vel exiccātia. In fine aūt tn̄ exiccātia exhibeant̄ q̄ cōprehēdē poteris ex lib° p̄ticulares morbos ↄphēdēte. ℂ Ultio dic̄ q̄ error ↄtigit: qr aliq̄ credit̄ apa eē in interiorib°, ⁊ nō sūt apata: s3 rupture. Itē apa aliq̄ ē in intestino ⁊ nō i pāniculo: ⁊ est timor i apiēdo tale apa. ℂ Pro pris intellectu nō p° q̄ nō‹n› ter ↄuenit cib° subtilis ⁊ pauc° ne nā grauet̄ in digerendo: ⁊ aggreget̄ multa sup̄fluitas ad locū trāsitura apatū. ℂ 2° nō q̄ si tale apa iteri° rūpatur est magn° timor ne p° sanies trāseat ad aliqd̄ mēbrū p̄ncipale: ⁊ ēt ne multū debilitet̄ v̄tus ex ruptura mēbri interioris. nā tunc debilitari debem° succurrere cū nutrimento: qd̄ nō possum° facere ne grauem° v̄tutē. ℂ Nota vlteri° q̄ facta ruptura cōpetūt lauātia ⁊ abstergētia: vt est notū: deide leuiter maturātia ⁊ exiccātia si aliqd̄ māe remanserit ad maturādū. In fine ∂o solū cōpetūt exiccan

K tia vt debite sanem° vlc̄ ⁊ totā abūdam° mās. ℂ Penultimo nō q̄ aliq̄ pāniculus syphac ē fract°: vt heri vidi i vna asmatica in cui° vētre erat tumor ad modū apatis. Esset ḡ tūc tibi timor seu error apire: hūc aūt errorē poteris ↄphēdē ↄprimēdo tumorē: nā cōiter intestinū iteri° reuertet̄: qd̄ nō fieret existēte apate. ℂ Ultio nō q̄ aliq̄ ēt errare ↄtigit: qr apa ē in intestino: ⁊ credit̄ q̄ sit i pāniclo: qd̄ ēt ↄphēdē poteris p signa denotātia morbos intestinorū ⁊ v̄tutis debilitatē. ℂ De sectiōe. Cap. XXVI.

Ui plagā secare voluerit oportebit vt sectio icedat s3 rugar̄ collectionē que sūt iterius in illo mēbro nisi fuerit tale q̄lis est frons: qm̄ si inci

L sio incedet sicut ↄcedūt rugarū ipsius collectiones icidet̄ musculus frōtis: ⁊ cadet supcilium. Et silr̄ in mēbris rugar̄ q̄rū incessus diuersificat̄ ab icessu villor̄ suor̄ musculor̄. Op3 ḡ vt sector ex anathomia sciat anathomiam neruor̄ ⁊ venar̄ ⁊ arteriar̄ ne errore icidat aliqd ex eis. ℂ Et op3 ēt vt secū deferat multas ex medicinis sanguinē ↄstringentib° ⁊ emplis dolorē sedātib° ⁊ istris q̄ ad h̄ p̄tineāt. Hēat ḡ secū qd̄ sit sic̄ medicia Gal. ⁊ sic̄ pilus leporis ⁊ tela aranee ⁊ albumen oui ⁊ ferramēta qb° adurit̄. Oia. n. h̄ sāguis

M fluxū ↄhibent siue ex errore ipsius ↄueniat siue necio: ⁊ vt medicias deferas q̄ fluxa faciūt. ℂ Cūq3 exiturā pforauerit ⁊ qd̄ i ea ↄtinet̄ extraxerit nō debebit ei adhibē oliū neq3 aquā neq3 emplm̄ in quo sit oleū neq3 sepu3 supabūdās sic̄ basilicon: imo aliqd qd̄ sit sic̄ empl3 ex calcāto qd̄ appoāt cū eo indigebit: ⁊ desup iponat spōgiā i vino stiptico ifusā.

ℂ In. c. p̄cedēti Aui. posuit curā apatis seu apatū: nunc qr apa multotiēs curat̄ p sectionē curā tāgit ⁊ modū secādi apa. Quia ēt ad apa multotiēs seqt̄ corruptio mēbri: tangit cañ. circa corruptionē ⁊ remotionē corrupti membri. Et diuidit̄ in duas. Nā p̄mo determiat de sectiōe plage. 2° de remotione mēbri corrupti. 2ª ibi [Cū mēbrū.] Primū ca™ in tres diuidit̄ ptes. p° ponit cañ. attendendū ex

parte sectionis rōne situs mēbri. 2° ponit cañ. attēdendū N rōne fluxus sanguis q pōt ↄtigē. 3° ponit remedia post sectionē applicanda. ibi 2ª [Et op3.] ibi 3ª [Cūq3 exiturā.] ℂ De p° dicit: volēs secare plagā secet ipsā s̄m incessus rugarū mēbri nisi in fronte: qr si incideret̄ frons s̄m icessu3 rugar̄ frōtis: tūc icideret̄ musculus frōtis sup. ex trāsuerso: ⁊ caderet supciliū: ⁊ sic ē in alijs mēbris: q̄r villor̄ icessus diuersus est ab icessu rugar̄: iō sector sciat ex anathomia icessu3 venar̄ ⁊ arteriar̄ ne erret in icidēdo aliqd̄ illor̄. ℂ Dicit 2° q̄ op3 sectorē secū deferre medicinas sanguis ↄstrictiuas ⁊ empla ēt dolorē sedātia: ⁊ istra ēt ad sāguis fluxū retinēdū: vñ secū hēat medicamē Ga. pilos leporis: telā aranee: albū. oui: ⁊ ferramenta qbus fit adustio. Nā oia ista ↄhibebūt fluxu3 sanguis siue necio ↄtingēte q̄tūcūq3 rōne opet̄: siue ↄtigēte ex errore: ⁊ ib3 O op3 dferre medicias sedatiuas doloris. ℂ 3° dic̄ q̄ pforata exitura siue apate ⁊ extracto ↄtēto in eo nō exhibeat ol3: nec aquā: nec empl3 in q̄ sit multū oleū aut sepū: sic̄ ē basilicō: imo offerat ēpl3 factū ex calcāto seu ex alia re exiccāte si egeat tali: ⁊ supra exiturā ⁊ soliuā ↄtinuitatē ponatur spongia ifusa vino stiptico. ℂ Pro pte nō q̄ p plagā itelligit apa vl̄ exiturā in q̄ est plaga pp mā3 saniatā soluēte ↄtinuitatē. Qui ḡ voluerit secare plagā pp mām saniatā .i. exiturā vel apa plagatū: seu silr̄ q voluerit secare: vel secādo plagā efficere ⁊c̄. ℂ 2° nō q̄ sicut cōiter villi neruor̄ in mēbris incedūt s3 icessu3 collectiōis rugaru3: ita ēt appet in musculis. Cōueniēs est ḡ icidere s3 icessu3 rugarū. p° vt cicatrix pulchrior efficiet̄ q̄si rugis coopientibus cicatricē: ⁊ occultātib° eā. 2° ēt: qr tūc nō icidit̄ neru° aut musculus ex transuerso: ex quo incisiō ēt fit facilioris P ↄsolidatiōis nisi in frōte palpebra supiori ⁊ vētre. Nā p° in fronte musculus tenēs supciliū trāsit s̄m lōgū frontis vbi ruge icedūt s̄m latū. Et si icideret̄ s3 icessu3 rugar̄: tunc iciso musculo s̄m trāsuersu3 caderet supciliū qd̄ tenebat̄ musculo. Eodē mō icedit musculus palpebrarum s̄m longū faciei: vñ si fiat icisio s3 icessum rugar̄ palpebrar̄ cadet palpebra. Idē ēt appet in vētre: in q̄ ēt ruge sunt s3 trāsuersu3: iō si fiat icisio illo mō incisio ēt musculo s̄m trāsuersu3 ↄseqt̄ vehemēs lesio. ℂ Ulteri° nō q̄ aliq̄ nos icidim° in fronte s3 icessu3 rugar̄: maī° euitando nocumentū: qr fistulationē ⁊ vehemētē3 corruptionē vt fracto craneo icidim° cutē in cruce excoriādo ⁊ debite pp euitare fistulationē ⁊ vehemētē corruptionē ⁊ apationē. ℂ Nō ēt q̄ in secādo inq̄tū possumus recedere debem° a venis ⁊ arterijs ⁊ neruis: cā est in ↄmptu. ℂ Nō vlteri° vt colligit̄ 3° q̄rti. c. de regimine exiturar̄: q̄ i secādo debem° icidere locū maturiorē: locūq3 ēt decliuiorem seu lassiorē. Est aūt cā ↄmi: qr cutis in loco maturiori est subtilior. Cā ∂o scōi est: qr ad locū iferiorē3 meli° transit sanies q̄3 ad p̄tē supiorē. Si tn̄ cōtingat im cōiungi q̄ locus supior sit maturior: poti° alia obseruet̄ conditio secādo in parte inferiori: l3 nō maturiori: iuuamēto sequente maiori in illa p̄te q̄3 in p̄te supiori maturiori. Ea que in 2° parte posita sunt nota sunt: vno excepto: q̄ per medicias Q facientes fluxa intelligit medicinas sedantes dolorē que faciant fluxu3. i. faciunt molle apiendo poros: ⁊ mām extra disponendo: vt ēt colligit̄ 5° de simplici medicia. c. de medicinis sedātibus dolorē: qr de rōne ear̄ est vt apiant poros. ℂ Ulterius nō q̄ apta exitura nō est multū oleū: nec aqua: nec multū sepū apponēdū: eo q̄ tūc exitura est facta vlcus: cui vt ifra appebit nō ↄuenit humectatio. sed exiccatio. Cū ḡ iste humectent ⁊ putrefactioni disponant nō sūt apponēda. Deide si q̄rim° exiccationē s̄m aliquos apponem° calcātū qd̄ est es vstū: aut spēs vitrioli cuius est vehementer exiccare. Vñ s̄m expōnem tale medica

Nota q̄ l3 basilicon sit mūdificatiuū saniei ⁊ carnis regnātiuum: qd° tñ in vlceribus calorosis: nihilominus ipso non debem° vti nisi in p̄ncipio vlceribus. In magnis ∂o caloralib° non: qr ipsa sua pinguedine m̄imis sordidat h̄ faceret ⁊ sanie repleat ⁊c̄.

A men est apponendū in fine vbi querimus cicatriçare: vñ
talis dz eē ordo in medicādo talē exiturā q̄ p̄ ponant̃ re
stringētia fluxū vt ponat̃ tēta infusa albū. oui: ⁊ aliqñ san
guis draconis: ⁊ in circuitu apponant̃ repercussiua vt non
trāsicat mā ad locū. Postq̄ aūt sum⁹ securi de fluxu san
guis nos bñ cōprimēdo cū manib⁹ expurgam⁹ saniē. Et
si vlc⁹ est valde magnū ⁊ sanies multa: nō tñ vna vice: sȝ
plib⁹ exbim⁹: deīde ponim⁹ abstergētia: deinde ficciora
aut stipticiora ad ꝯsolidādū: deīde adhuc ficciora ad cica
triçationē. Cū aūt cicatriçatio nō fit nisi talr̃ figant̃ talez
generātia cutē. Cum ḡ cutis sit dura ⁊ tenax: ideo fortiter
exiccātē opȝ applicare medicinā. Ad itētionē ḡ cicatriçā
di docuit administrare calcātū: aut etiā spongiam.

De egritudib⁹ corruptiōis mēbri: ⁊ de icisiōe. Cap. 27.

B Cum mēbrū pp malā ꝯplōnē cū
mā aut sine mā corrūpit̃ ⁊ nō ꝓ
fecerit ei scarificatio; neqȝ epithi
mari ex eo q̄ ꝯferre cōsueuit de
eis q̄ i libris pticularib⁹ dcā sunt
neċċe ē vt caro corrupta q̄ est supra ipȝ remo
ueat̃: ⁊ meli⁹ qdē erit vt sit sine ferro si pos̄e
fuerit: qm̄ ferrū plerūqȝ iuenit tunicas mu
sculoꝝ ⁊ venarū pulsantiūȝ periculose.

Ponit nūc cañ. attēdēduȝ circa corruptionē mēbri. Et
cōtinet h̄ ps tres ptes. Pīo ponit cañ. ⁊ curaȝ ex pte me
dicaminis caustīcātis. 2° ex pte icisiōis. 3° ondit in q̄ casu
corruptiōis mēbri curā cultare debem⁹. ibi 2° [Qz si hoc
C nō. ibi 3° [Et si os fuerit.] De p̄° dicit q̄ corrupto mēbro
pp malā cōplōnē cū mā aut sine mā: nec ꝯferēte scarifi
catione nec epithimatiōe ex ꝯsuetis ꝯferre enumeratis i
libris pticularib⁹ neċē est carnē supra mēbrū existē corru
ptū remoueri. Et melius remouet̃ sine ferro si sit poss̄: q̄
cū ferro: q2 cū ferro pluries icidunt̃ cū pīculo tunice mu
sculoꝝ ⁊ arteriarū. Pro pte nota q̄ mēbruȝ aliqñ est
in via ad corruptionē: aut pp malā cōplōnē in eo existēȝ.
aut pp oppilationē: vt dicam: ⁊ tūc vocat̃ ista dispositio
cancrena mēbro adhuc hñte sensuȝ. Aliqñ aūt hȝ corru
ptū esse ablato sensu mēbro nō existe amplius animato:
imo iā fetente ⁊ putrido: ⁊ tūc dispō talis gnāli noīe soli
ta est vocari scachillos: aut ēt aliqñ vocat̃ spāli noīe her
pestiomenus. Et differūt ista duo spālr̄ noiando: scachil
los ⁊ herpestiomenus: q2 scachillos ipoztat mēbri corru
ptionē: dato q̄ nō icedat ampli⁹ aliā corrūpēdo partem.
Herpestiomenus aūt denotat ipsaȝ passionē ampli⁹ icedē
corrūpēdo ptē sic pȝ multotiēs in mēbris dispositis cor
ruptioni siue putrefactiōi: vt ꝓputio: ⁊ silib⁹: vt aliqñ q̄si
subito oporteat cū icidi. Ulteri⁹ nō vt colligit̃ 3° q̄r
ti. allegato loco: q̄ talis corruptio ꝯtigit̃ant pp malā cō
D plōnē corrūpentē spūs ⁊ aiaȝ mēbri: aut pp oppilōneȝ fa
ctā s cā iterioē aut pimitiua: pp quā ꝓhibet̃ delatio spūs
vitalis in mēbro aiam conseruātis. Quocūqȝ tñ sit mala
cōplo cōiungit̃ mēbro: iō hāc explicuit cōplōnē oppila
tionē tāgēdo. Ulteri⁹ nō q̄ q̄uis mala cōplo sine mā
possit esse cā p̄ncipalis corruptiōis mēbri. Huic tñ corru
ptioni semꝑ annectit̃ mala cōplo pēdēs ab humiditate
corrupta. Ulterius nō q̄ lȝ q̄lȝ mala cōplo excessiua
possit corrūpere mēbrū suā aiam corrumpēdo. cōplo tñ
maxime corruptiua aut est mala cōplo calida hūiditati cō
iuncta putrefaciēs mēbrū: aut friditas mortificans mem
brū: vt pȝ in iter agētib⁹ q̄ ꝯgelant̃ ⁊ corrumpunt̃ aliqñ
amittētes pedē aut nasum aut ꝓputiū. Ulteri⁹ nota q̄
meli⁹ est remouere ptē corruptā sine ferro. p̄° pp m̃ltos
abhorrētes ferrū. 2° pp violētā ⁊ subitā ipressioneȝ ferri

Quamoz mo
dis sit q̄b⁹ a
cancrenis au
ferri pōt caro
corrupta. vn⁹
est p corrosi
ua scd'o p cau
teria potētia
lia. tertius est
cum cauterio
actuali ⁊c̄.

pp timorē etiā ne vrendo tunice musculoꝝ icidant̃. Aut E
ēt ne icidant̃ vene vel arterie: ⁊ vt si approximemus cau
sticū nō faciat ita subitā ⁊ fortē impressionem.

Qz si h̄ nō ꝯtulerit ⁊ cōrruptio iā i carne ꝓces
serit neċē erit vt ipa icidat̃: ⁊ vt loc⁹ incisiōis
oleo feruēte adurat̃. Ex h̄. n. ꝓueīt securitas
ab acuitate malitie ipi⁹: ⁊ restrigit̃ sāguis exi
tus ⁊ nascūt̃ sup icisiōis locū caro ⁊ cutis ex
nea nō ꝓportiōal': sȝ res q̄ magis carni silis exi
stit pp sui duritiē: cūqȝ icidēdi volūtas affue
rit tēta pri⁹ erit imittēda i circuitu ossis voluē
do dōec qd sane tenea ꝯrepiat: ⁊ vbi dolor sit F
fortior cū tēta ibi initit̃: qm̄ ē t̃min⁹ sanitatis.
⁊ vbicūqȝ iuenerit lassitatē ⁊ retētiōis debilita
tē totū erit ex collectiōe ei⁹ qd ē icidēdū: qñȝ
āt ꝑforat̃ illd qd circūdat os qd vis icidē: ita
q̄ foramia circūdēt ipȝ. ḡ rūpet̃ p ipȝ ⁊ icide
tur ⁊ qñqȝ ꝯrat̃: cūqȝ h̄ facē volueris sepa iter
icidētē ⁊ ꝑforātē: ⁊ iter carnē vt nō redeat. si ḡ
ipȝ os qd ē neċē icidē fuerit frustū eminēs qd
nō possit aptari ita vt dȝ: nȝ sit in ei⁹ rectifica
tiōe fiducia: ⁊ timeat̃ ne cōrrūpat̃: ⁊ corrūpat
illd qd ē corā ipo: sublenabim⁹ carnē ab eo: aut
scidēdo: deide ligādo: ⁊ ad diuisitatē ptis il
li⁹ extēdēdo aut alijs igēijs q̄ scīs⁹ ōmīat: ⁊ se
pabim⁹ iter ipȝ ⁊ mēbrū nobile si ibi affuerit cū
pānis q ipȝ ab eo elōgabūt: ⁊ p⁹ ea icidem⁹: G
Nūc tāgit curā p icisionē: dicēs q̄ si talis cura nō cōtu
lerit: imo iā corruptio ꝓcesserit in carne supple vlceran
do: neċē est icidere carnē ⁊ adurere locū in q̄ est fcā inci
sio oleo feruēte. Nā dicit Aui. ex tali oleo feruēte sumus
securi ab acuitate malitie. i. sum⁹ securi ne mala mā tran
seat vlteri⁹ eo q̄ p adustionē talis ꝯsumit̃ mā. Itē restri
git̃ flux⁹ sanguis cū p adustionē fiat crusta supra orificiū
vene vel arterie. Et notāter cū oleo est h̄ fiedū vt cū do
mesticiori caustico: cū ēt oleū sit penetratiuum valde: ⁊ p
ꝯñs adurēs ꝓfūde fm q̄ ē obuiū. Et dicit Aui. q̄ nascit̃
supra locū icisiōis caro ⁊ cutis extranea: nā cū mēbrū sit
ꝯfortatū ⁊ sint remote carnes corrupte caro poterit debi
te gnāri. Item gnābit̃ cutis extranea: q2 nō talis sicut p⁹:
⁊ nō ꝓportionalis p̄me ꝓportiōalitate silitudinis: sȝ silis
in duritie. Nā cū cutis sit mēbrū spermaticū nō regnat̃:
sȝ loco eius gnat̃ aliqd vt caro: sicut porus sarcoidus: seu
caro dura cutis. 2° ponit cañ. in incidēdo attendēdos
dicēs: cū voluerit incidere medicus p̄° iponēda est tenta H
⁊ voluendo circa os vsquequo iueniat ptē sanā quā com
prebendet p fortē dolorē ꝑceptū imissa tēta: nā ps corru
pta nō dolet. Ubicūqȝ ḡ iueniat lassitatē ⁊ debilitatē re
tētionis sciat q̄ illud est pp corruptionē ⁊ putrefactionē
⁊ totū erit icidēdū: h̄ totū est notū. Ulteri⁹ dicit Auic.
q̄ qñqȝ ꝑforat̃ os circūdās qd tu vis remouere: ita vt fo
ramina sint circa os. dū ḡ hoc vis facere separa inter in
cidētē ⁊ ꝑforātē. i. aliqñ opare icidēdo: aliqñ ꝑforādo: se
para ēt iter carnē vt nō redeat circa os. Ecce modus ope
rationis. Aliquis vult foramen rotundum facere in osse:
tūc ꝑforat cū terrebelloꝝ factis complete foraminibus
circūquaqȝ amoueat illud qd in medio dimisit inter fo
ramen ⁊ foramen: vt tandem medium remoueatur. Sic
etiaȝ fit in osse remouēdo: ⁊ maxime dum os est rotundū

I cui nō pōt aliq̄ sectio applicari: q̄le est craneū. ¶ Ulterius dicit Aui. Si fuerit frustū ossis remouēdū eminens nō aptū aptari: cui⁹ timeat corruptio: imo ⁊ exitus ppe ipsā: tūc ab eo est remouēda caro: ⁊ dz os trahi ad ptē oppositā: ⁊ remoueri a mēbro nobili inquātum possumus: deinde dz incidi. Et ista est sentētia totius ptis.

¶ Et si os fuerit tale q̄le est os coxe: ⁊ fuerit magnum ⁊ neruis ⁊ arterijs ⁊ venis ppinquum: ⁊ fuerit eius corruptio multa/debet medicus ab eo fugere.

¶ Nūc ōndit casus in q̄ nos opz ossis corrupti curā euitare: dicēs q̄ si os fuerit os coxe ⁊ fuerit os magnum ppinquū neruis: venis ⁊ arterijs: multa exñte corruptione dz medicus fugere ab ipso: iuxta dcm̄ Mes. in suo d appropriatis. ad pn̄m. Noli prauaꝝ egritudinū curā assumē: vl curē ei⁹ suscipe: ne nomē mali medici subeas. Et nōnter est vitāda cura: q̄z si accedat ad curādū: cū nō possit curari nisi p icisionē occidet dolē: exñte ita magno mēbro.

K ¶ De medicatio. solōnis ɔtinuitatis ipoꝝ vlceꝝ. Cap. 28.

Solutio continuitatis in magnis mēbris medicat̄ eq̄tione ⁊ ligatura ɔueniēte q̄ in doctria restauratiōis dicta est: ⁊ tibi i suo loco postea veniet: cum q̄ete ⁊ comestione cibi ɔglutinatiui i quo hr̄ fiducia q̄ ex ipso nutrimētū gñet̄ cartilaginosū q̄d labia fracture claudat ⁊ i vnū ɔducat sic cib⁹ q̄ fit de extremitatib⁹ aialiū. Impossiē enim est vt os restauret̄ ⁊ pprie in corpibus ɔsistētiū nisi fm hūc modū: q̄m nllo mō re-

L dibit ad ɔtinuitatē: ⁊ nos q̄dē de restauratiōe sermonē exq̄sitū loq̄mur i libris pticularib⁹.

¶ In caplis pcedētib⁹ determinauit de cura morbi cōplonalis ⁊ cōpōnalis: nūc exeq̄t̄ ponēdo curā morboꝝ vnitatis. Et diuidit̄ i duas. Pmo fac̄ h̄ qd dcm̄ ē. 2° q̄z mlto tiens fit solō ɔtinuitatis cū cauterio: ⁊ q̄z ēt de ipso p pte mētionē fecerat l. c. de cura corruptiōis mēbri: iō determinauit 2° de cauterizatiōe. ibi 2°[Cauterizatio.] Cap̄m p̄m diuidit̄ in duas ptes. Nā p̄ facit q̄d dcm̄ est. 2° p q̄rūdā dcōꝝ dclariōe nos ad alia loca remittit. ibi 2°[Sermonē aūt.] Pria i duas. Nā p̄ pōit curā solute ɔtinuitatis in exteriorib⁹ magi fcē. 2° magi fcē in iterorib⁹ a cāis pmitiuis. ibi 2°[In hīs q̄ sūt.] Pria i duas. Nā p̄ pōit curā solute ɔtinuitati facte i ɔsilib⁹. 2° magi facte i organicis. ibi 2°[In ɔrorsiōe.] p̄a i duas. Nā p̄ mēbroꝝ duroꝝ pōit cu-

M rā. 2° molliū solutoꝝ. ibi 2°[Intētio āt.] ¶ Pmo dic̄ q̄ solō ɔtinuitatis fcā i mēbris duris curat̄ eq̄ndo ⁊ ɔueniēter ligādo sic dcm̄ ē i li. docēte restaurationē: q̄z i 4°. Curat̄ ēt q̄escēte corpe ⁊ cibū comedēdo glutinosū: ex q̄ cōfidim⁹ nutrimētū gn̄ari cartilagiosū labia claudēs fracture in vnū: ⁊ solutas adducēs extremitates: vt est cib⁹ ex aialiū extremitatib⁹ fact⁹. Nā ipossē est vt os in etate ɔsistētie alio mō restauret̄: cū h̄ nullaten⁹ ad verā ɔtinuitatē pōt puenire. Et certe dic̄ Aui. nos sermonē exq̄situ faciem⁹ dū i locis pticularib⁹ loq̄mur d priti m̄a: q̄z 5° 4ti.

¶ Pro pte sūt notāda aliq̄ l̄ralia. p̄ q̄ solō ɔtinuitatis ⁊ solutio vnitatis: ⁊ solō nāe cōis idē apud medicos iportāt: cū vnitas ɔtinuitas ⁊ nā cōis sint idē. ¶ 2° nō q̄ per magna mēbra dura itelligit Aui. ossa: q̄ tn̄ q̄ñ toti⁹ corpis fundamēta magna fuerūt seu magne q̄ntitatis ⁊ numeri: ⁊ itelligant̄ p ipsa ēt alia mēbra dura: vt cartilagines. ¶ 3°

nō q̄ p eq̄tionē itelligit Aui. equā ⁊ debitā plasmationē seu cōpōnē mēbri: vt cū p solōnē vna ps alteri emineat vltra nāe dbitū ad suū dbitū situ eq̄t̄: q̄ aūt sit ɔueniēs ligatura: iferi⁹ dicet̄. Itē ɔuenit ad curā q̄es: sic. n. corpis ⁊ mēbri mot⁹ distractionē fac̄ i ptib⁹: ita q̄es ad ɔiūctionē iuuat ⁊ vnionē. ¶ Itē nō q̄ cū os nō restauret̄ nec cōtinuet̄ fz viā p̄° itētiōis q̄ est fact̄ ips̄ de vnū ⁊ ɔtinuū nllo alteri⁹ rōnis cadēte medio pp assignatā cāz p̄° p̄¹. Restaurat̄ tn̄ fz viā 2° itētiōis ips̄ vnificādo fz q̄ ē possē nobis: ⁊ aliq̄d ponēdo loco dꝑditi: ⁊ cū ad hāc opōnē faciēdā glutinosū faciat nutrimētū: iō eo p cibo egemus.

¶ Intētio āt i medicādo solōnē ɔtinuitatis q̄ i mēbri accit mollib⁹ ē triū pncipioꝝ curā hēc: primū eoꝝ ē: q̄m si cā fuerit fixa min⁹ q̄z oz ē retinē illō q̄d fluit ⁊ ɔstrigē ei⁹ mām si ipsa fuerit currēs. Et scōz ē fixurā ɔsolidare cū medicis ⁊ cibis ɔueniētib⁹. Et tertiū ē putrefactionē phibē q̄ntoplus fuerit possē. Cūq̄z ab vno triū te excusaueris redi ad cogitādū de duob⁹ rmanētib⁹. Tu v̄o iā scis q̄ūo illō q̄d

O fluit retieat̄: sz ɔsolidatio fit adiūgēdo labia si adiūgūt̄: ⁊ exiccādo ⁊ cōcedēdo glutiātia.

¶ Nūc ponit curā solute ɔtinuitatis facte i mēbris mollibus. Et p̄ fac̄ h̄ in gnāli. 2° magis in spāli. ibi 2°[Et dicemus.] Pria i duas. p̄ facit q̄d dcm̄ ē. 2° ponit curā solute ɔtinuitatis cui ɔiūgit̄ fanies. ibi 2°[Et scito q̄ intentio.] ¶ Pmo dicit q̄ nos itēdim⁹ curare solutā ɔtinuitatē mēbroꝝ molliū triū pn̄m hr̄ndo curā. p̄ retinēdo mām fluentē si nō fuerit valde fixa. 2° ɔsolidādo fixurā cū medicis ⁊ cibis ɔueniētib⁹. 3° phibēdo putrefactionē q̄ntū est possibile magis. Et te expedito ab vno istoꝝ triū redi ad expediēdū alia duo. Scis. n. q̄ūo mā fluens retinet̄: cōsolidatio v̄o cōplet̄ iungēdo labia si iungi psit ⁊ exiccando: ⁊ ɔglutinantia comedēdo. ¶ Pro pte nō p̄ q̄ facta soluta ɔtinuitate: tū pp dolorē: tū pp debilitatē solute ptis: ⁊ venaꝝ aptionē: aut arteriaꝝ huores currūt ad locū solutū: iō p debem⁹ repcutere mām: 2° q̄z ɔtinuitati solute putredo ɔiūgit̄ aliq̄n: iō putrefactionē remouentia applicare debem⁹. 3° q̄z ois soluta ɔtinuitas reduci dz si pōt fieri ad vnionē: iō ɔsolidātibus ⁊ exiccantib⁹ leuiter ⁊ glutinantib⁹ egem⁹: ⁊ aliq̄n olb⁹ istis: ⁊ aliq̄n vno trī: hoc etiā veꝝ est soluta ɔtinuitate nō existēte prauā vt possit a nā curari. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ exñte putrefactione i soluta cōtinuitate p̄ debem⁹ putrefactionē amouere q̄z cōsolidare: q̄z tn̄ remotio putrefactiōis nō ɔuenit nisi i soluta ɔtinuitate q̄ est vlcus. Cōsolidatio v̄o ɔuenit in q̄lz q̄ nō pōt a nā curari: iō scđaz expssit intētionē ⁊ cōmuniorē.

¶ Et scito q̄ itētio i medicādo vlcera ē exiccatio: q̄d q̄ ex eis mūdū fuerit tm̄ exiccet̄: ⁊ i

Q illud q̄d ex eis putridū fuerit medicie acute corrosiue mittant̄: sicut calcantū ⁊ alzegi ⁊ arsenicū ⁊ calx: que si non ɔtulerint necc̄i⁹ est ignis. Et medicina q̄ est ɔposita ex flore eris ⁊ cera ⁊ oleo: q̄m ipsa flore eris mundificat ⁊ phibet morsionis supfluitatē oleo ⁊ cera: ipsa q̄ in hac re medicina existit tēpata.

¶ Supra posuit curā solute ɔtinuitatis fcā i mēbris mollib⁹ expediēdo q̄dā pn̄a: nūc exeq̄t̄ ponēdo curā vlcerū seu 3m expediēdo pn̄m: dicēs te scituꝝ exiccationē esse intētionē q̄ medicant̄ vlcera: vn̄ vlcus mūdū dz exiccari.

N P

Z. 3 hoc sit verū in etate cōsistētie vel vltra q̄ os non possit de vnīri vera vniōe cū sit durū: ⁊ p ɔñs male inuniabile: sz i etate puerile ⁊ in cōplone cal. ⁊ hu. hn̄ ⁊ vere pōt vniri pp mollitiem complonis ⁊ etatis: sz vnione nō tā pōt vniri p porus sarcoidē sicut lig⁹ vniuntur per collā: q̄re dē.

A In vlcere aūt putrido ponūť medicie corrosiue acute sicut calcātū qđ est spēs vitrioli: aut colcotar qđ est atramētū rubeū seu vitriolū: ⁊ alzegi: qđ ēt est aliud atramētū ⁊ arsenicū ⁊ calx. qb⁹ nō ꝯferētib⁹ supple pp magnā putrefactionē: necī⁹ est ignis ⁊ medicīa ꝯpo¹ᵃ ex flore eris: cera: ⁊ oleo. Nā p florē eris mūdificat vuln⁹: ⁊ pꝛohibet p cerā ⁊ oleū supfluitatē talis corrosionis. talis ḡ medicīa est ecq̄ta ⁊ pportionata tali morbo. ¶ Ulteri⁹ nō ꝙ vlc⁹ ꝑ pōt sumi cōiter: ⁊ sic vuln⁹ ⁊ vlc⁹ ꝯuertunť. z⁰ sumiť pro solone ꝯtinui cū q̄ est sanies: vt ꝑʒ z⁰ ꝑmi. c. de soluta ꝯtinuitate. Ad ppo^m ħ sumiť vlc⁹ mō ꝑ. nā vlc⁹ mūdū sine solonē ꝯtinui mūdā vocat vlcus. ¶ z⁰ nō vt colligitur z⁰ de igē. sani. ꝙ in mēbro soluto saltē nobilr duplex vltra debitū supfluitas multiplicať quedā subtilis egēs exiccatione: ⁊ aliq̄ grossa egēs abstersiōe: ⁊ ħ est pp ptē factam esse debiliorē p solonē nō potētē resoluere has supfluitates. Intētio ergo in medicādo de vlcus est exiccatio saltē illarū supfluitatū q̄ multiplicanť pp cām assignatam. De abstersiōe tñ Aui. nō feč mētionē: dās ipaʒ itelligē p exiccationē: vľ explicauit exiccationē vt cōiorē. Ipsa. n. cōpetit in q̄lʒ vlcere supplēs aliqñ opōnē abstersiue medicie: q₂ exiccās ⁊ ꝯsumēs grossaʒ māʒ. ¶ Ulterius nō ꝙ illō vlcus vocať mūdū cui nō est ꝯiūcta sanies aut putredo: dato ꝙ illa duplex supfluitas ꝯiūgať cui sola ꝯuenit exiccatio. Illud qđ poniť de vlcē putrido est notū: q₂ vbi fit vehemēs putrefactio hic acute ⁊ corrosiue ꝯuēiūt me^ne.

B ¶ Et dicem⁹ ꝙ oīa vlcera aut sunt simplicia aut ꝯposita. Et simplicia qdē cū fuerit pua: ⁊ nil ex coꝝ hūiditate corrodeť: tūc ꝯiūgēda

C erūt ipoꝝ labia ⁊ ligāda custodiēdo ne inter ipa aliqđ olei aut pulueris cadat: qm̄ ꝯsolidabunť. Et silr magnū: de cui⁹ subā nil pditum fuerit ⁊ cui⁹ vna ps alij applicari pt. ¶ Magni vō cui⁹ ptes applicari nō pñt: siue sit fixura siue ꝯcauitas vľ spatiū plena saniei: ⁊ iaʒ aliqđ ex subā mēbri pditū ē: curatio est exiccatio. Si ḡ illō qđ pditū est tm̄ fuerit cutis: ⁊ necē erit vt cicatricē iducat: ⁊ ħ qdē p cēntiā cū stipticis: ⁊ p accñs qdē cū calidis: cū ex eis paꝝ qđ sit adustū supponeť: sic alzegi ⁊ calcātū: qm̄ magis iuuāt i exiccādo: ⁊ magis

D pducūt crustā. nā si multū fuerit corrodet: ⁊ in vlcerib⁹ augmētū faciet. Si aūt illō qđ pditū fuit fuerit caro: sicut est in vlcerib⁹ ꝑfundis: nō erit festināduʒ in cicatrizādo ea: imo primo erit studendū vt caro in eis nascatur. ¶ Et caro qdē non generať nisi ex eo: cuius siccitas nō multū graduʒ primū trāscēdit.

¶ Nūc exeqť magis i spāli ponēdo curā solute cōtinuitatis mēbroꝝ molliū. Et ꝯtinet ħ ps q̄tuor ptes. ꝑ determinat de soluta ꝯtinuitate pauci numeri manifesta. z⁰ determinat de ꝯtusiōe seu attritiōe. z⁰ de excoriatiōe. 4⁰ vō ꝺ punctura. ibi z⁰ [Et si pus.] ibi z⁰ [Et si alfase. ibi 4⁰ [Et alfase.] Pꝛia in duas. Nā ꝑ posita distōne vlceruʒ ponit curam simpliciuʒ. z⁰ cōpositoꝝ. ibi z⁰ [Et scito.] Pꝛima in duas. Nā ꝑmo Aui. pmittit curā. z⁰ pōit aliq̄s ꝯditiones ⁊ cañ. attēdēdos. ibi z⁰ [Uerūtñ.] ¶ Pꝛio dicit se dictum ꝙ vlcera aut sūt simplicia: aut sūt cōposita. Simplicia vō sūt vlcera pua q̄ꝝ hūiditas non est corrupta: ⁊

curanť ꝯiungēdo labia ⁊ ligādo ⁊ pꝛohibēdo ne iter labia cadat aliqđ: vt oleū: aut puluis: nā ista pꝛohiberēt ꝯsolidationē. Magna aūt ⁊ sine deꝑditione subē carnis cuʒ quarum ptes adinuicem pñt applicari curanť: supple vt dcm̄ est. Sʒ vbi ei⁹ ptes nō pñt adinuicē cōplicari: siue sit fixura siue ꝯcauitas plena sanie cura est p exiccātia. Deꝑdita ḡ cute necē ē facē cicatricē quā p se efficit stipticū: p accñs vō calx: sicut alzegi ⁊ calcantū aliqualr vstū. Nā ħ iuuant exiccādo ⁊ faciēdo crustā. Et si eēnt in q̄ntitate multa augerēt vlcus corrodēdo. ¶ Ulteri⁹ dicit ꝙ nō est festināndū i cicatricādo pfūda vlcera: imo ꝑ studēdū vt nascať caro q̄ nō gñať nisi ex modicū exiccātib⁹ nō trāscēdētibus ḡdū ꝑ^m. ¶ Pro pte pñti memorādū ꝑ sumi vlc⁹ in ꝑn⁹ ptis: vt pꝛohabitū est in pte pꝛohabita. ¶ z⁰ nō ꝙ aliqua solo ꝯtinuitatis pōt dici simplex aut ꝯposita multis modis. Pꝛio pōt dici simplex: q₂ in ipa solū vna hť itētio curatiua q̄ est vnio: vt hē in solone ꝯtinuitatis mūda cū qua nō est deꝑditio ptis: ⁊ in q̄ nō ē alia itētio curatiua. z⁰ aliqua solo dī simplex: q₂ nō ē ꝯiūcta alteri morbo ⁊č. Ecōtra: illa vocať ꝯposita q̄ ꝯiungiť alteri morbo: sic si in pte soluta esset mala cōplo ipediēs vnionē. Ad ppositū: solo ꝯtinuitatis simplex sumiť mō z⁰ cū solonē ꝯtinuitatis cū deperditiōe ptis simplicē eē velit. ¶ Ulterius nō ꝙ ex pte ꝯcipiť quotuplex sit hn̄da itētio in cura solonis cōtinuitatis simplicis. ꝑ⁰ est ꝯiūgere labia distātia q̄ cōpꝛehēdiť p illā ptē [ꝯiūgēda eēnt] z⁰ est tenere ea firma in ꝯiūctione: qđ fit p ligationē: q̄ tāgiť in illa pte [ligāda] z⁰ est pꝛouidere ne aliqđ cadat in medio vulneris quam tāgit ibi [Custodia] 4⁰ est ꝯseruare ptē sanā: quā nō posuit Auic. sʒ dedit itelligere. ¶ Ulterius nō ꝙ inter labia vulneris nihil corpulētū dʒ cadere dispositū putrefactioni: aut sua corpulentia ipediēs vnionē: sicut est oleū aut puluis: tñ pulueres ꝯsolidātes pñt cadere. Sʒ sʒ expositores nō debʒ poni in fundo: sed in supficie labioꝝ: iō pꝛouidēdū est ne aliqđ cadat. s. in fundo. ¶ Ulteri⁹ nō ꝙ deꝑdita pte pp cām assignatā necesse est exiccare: deinde gñāre carnē ⁊ ꝯsolidare: deide cautericare: hoc est notū. Nota tñ ꝙ stiptica de p se cicatricāt: sʒ q₂ calida nō faciūt ħ nisi exiccādo ⁊ adurēdo: iō operanť p accñs: q₂ mediante alio vt exiccante ⁊ adurēte. ¶ Ulteri⁹ nō ꝙ gñātio carnis fit a leuiter exiccantib⁹ itelligēdo p gñōnē carnis vnā dispōnē in sanguie ⁊ hūiditatib⁹: q̄ mediāte v̄tus humiditatis mutat i carnē. Nam dispō vt genereť caro mediata expris pōt esse ex multis siccātib⁹. Exēpli cā. vulnere existente multū humido fortis cōpetit exiccatio. Limitauit autē gradū huius exiccationis ad gradū primū respectu complexionis nālis solute partis: non autem respectu corporis tēperati foret humidū respectu siccorum gradu ꝑmo. De isto tamen fiet questio specialis.

H ¶ Uerūtñ ħ ꝯditiōes attēdūť de qb⁹ cura est hn̄da: ⁊ ex eis ē ꝯsideratio dispōnis ꝯplonis mēbri pncipalr ⁊ ꝯplonis vlceris: qm̄ si mēbꝝ in sui ꝯplone fuerit mlte hūiditatis ⁊ vlc⁹ nō fuerit multe hūiditatis sufficiet siccitas pauca i pꝛio ḡdu: qm̄ egritudo nō multū fuit elōgata a nā mēbri: sʒ si mēbꝝ fuerit siccū: ⁊ vlcus hūiditatis mlte: erit necīū illō qđ exiccet in scđo ḡdu ⁊ tertio vt reducat ipʒ ad suā nālē ꝯplonē: ⁊ i tēpatis qdē dispō erit eqnāda.

¶ Nūc ponit q̄sdā ꝯditiōes seu cañ. attēdēdos i cura. Et diuidiť in tres. Pꝛio ponit cañ. attēdēdū rōne cōplonis nālis aut accñtalis membri soluti. scđo rōne complonis

F Scias ꝙ tanto medicinā carnis gñātiuam debere eē i ꝑ⁰ gradu non nimis exiccatiuā ne exiccaret hūiditatē supfluā ⁊ sanguinē ex q̄ dʒ gñāri caro: sʒ consolidatiua dʒ eē plus sicca: q₂ cū ꝯsolidam⁹ nō gñām⁹ carnē: q̄re nō timem⁹ de exiccatiōe multi sanguinis. Cicatricātia aūt dʒ esse plus sicca vt hēat indurare ⁊ gñāre carnē callosam vt cicatrix: q̄re ⁊č. hec Gētilis s̄m mētē Gal. z⁰ de igenio ⁊č.

G Uñ Gal. z⁰ ꝺ igenio. sola qdē eē vulnera dico cū null⁹ morb⁹ nec accidēs vel causa facta eis est.

Dispō cōplonis nālr mēbri soluti attendi-

I totius.3° ponit cañ.diuersitatis medicinaꝝ exiccantium
rōne effectuū ꝓducēdoꝝ.ibi 2° [Et ex eis.]ibi 3° [Et ex
eis est ꝯsideratio ꝟtutis.] ❡ Primo dicit ꝙ in tali cura ali-
que ꝯditiones attēdūtur:circa q̄s aduertere dbes.p° est ꝯsi
derare ꝯplōnē mēbri nālē ₇ ṗncipalē. Nā si mēbrū nālr
est hūidū ₇ vlcus est modice hūidū:sufficiet pua exicca-
tio vt in gradu p°.Cām tāgit Aui.q2 egritudo est modicū
elongata a nā mēbri. ❡ 2° ꝯditio quā ponit est:ꝙ si mē-
brū supple nāliter fuerit siccū:₇ hūiditatis multe sit vlc⁹:
necesse est applicare desiccās in gradu 2° aut 3° vt ad pri
stinā cōplōnē deducatur. ❡ 3° ꝯditio ꝙ in tēꝑatis.s.corpo
rib⁹:h̄ est ꝙ in hūtib⁹ mēbra tēꝑata:q̄ꝑ.s.vlcera sint tē-
perate hūiditatis:q2 medie iter multā hūiditatē₇ vlceris
mēbri sicci ₇ paucā vlceris mēbri hūidi fienda est eq̄tio
ex pte siccoꝝ:q2 nō ꝯueniūt ita sicca sicut invlcere pauce
hūiditatis mēbri hūidi. ❡ Pro pte nō p° ꝙ mēbro existe
hūido respectu tēꝑati q̄uis pro reducēdo ipsuz ad suā
naturā cōpetat debilis medicina in exiccādo. Pro redu-
cendo tñ ipsuz ad temperamentū fortis competeret exic
K catio:sed Aui.intelligit de p° reductione. ❡ Scdo nō ꝙ
notanter est dictū pauce hūiditatis:q2 pōe est vlcus mē
bri hūidi esse tāte hūiditatis:vt ēt ampliori egeat exicca-
tione vlcere mēbri sicci. Si tñ ad eq̄lē hūiditatē ꝑueniāt
mēbrū siccū ₇ mēbrū hūidū:cū sit maior elongatio a cō-
plexione nāli mēbri sicci q̄ꝫ humidi:iō vt mēbrū siccum
reducatur ad sui nām fortiori eget exiccatione.

❡ Et ex eis ē ꝯsideratio cōplōnis toti⁹ corpo
ris:nā cū corp⁹ fuerit multe siccitatis ₇ mē-
brū augmētatū in humiditate fuerit tēꝑatuz
ſm corpus equale ex tēꝑamēto erit exiccan-
duz:₇ silr si corpus fuerit in humiditate au-
gmētatū ₇ mēbꝝ in siccitate. Et si ambo ad
L augmentū deueniūt:tūc si egressus fuerit ad
humiditatez ampliori exiccabitur siccitate:etsi
fuerit ad siccitatē minori exiccabitur siccitate.
❡ Et ex eis est ꝯsideratio ꝟtutis siccantiuz:
qm̄ lz ex siccantib⁹ carnē nasci facientib⁹ exic-
catio fortis nō q̄ratur:sz exiccatio q̄ sit talis q̄lis
est illa q̄ ꝓhibet mām q̄ descēdit ad mēbruz
qđ sit aptū ad hoc vt carnis gnō sit ex ea mul
tū:tñ ea q̄ritur in siccitatib⁹ q̄ nō sunt ad h̄ vt ca
ro ꝑ ipsam gñetur sz vt cicatrizatio fiat ꝑ ea:ex
eis.n.q̄ritur vt sint plus abstergentia ₇ magis
lauantia plus q̄ꝫ siccantia:ex qbus nō queritur
nisi cicatrizatio ₇ ꝯsolidatio ₇ continuatio.
M ❡ Et oēs qdē medicine q̄ sine mordicatiōe
desiccāt sūt igredižtes in gen⁹ eaꝝ q̄ carnem
nasci faciunt. ❡ O ē p̄terea vlcus qđ in loco
existit nō carnoso est iobediēs ad hoc vt cito
mediceter:₇ silr rotundū. ❡ Medicis aūt sic-
cantib⁹ ₇ stipticis q̄ in vlcerib⁹ occultis adhi
bentur miscēde sūt medicie mūdificātes sicut
mel:₇ medicine loco ꝓprie sic̄ diuretica me
dicis vlcera istoꝝ vrine curātib⁹. ❡ Cūqz
cicatrizare voluerim⁹ ponem⁹ medicias cuz
stipticitate sua viscosas sicut terra sigillata.
❡ Nunc ponit scđam cōditionē:dicēs ꝙ in istis cōditioni

bus est ꝯsideratio cōplonis toti⁹.Corpe nāqz existe mul N
tū sicco:₇ mēbro aucto in hūiditate:tūc erit ex tēꝑamēto
applicandū. ❡ Scdo dicit ꝙ eodē mō fiendū est si cor-
pus fuerit auctū in siccitate:₇ mēbruz in hūiditate. ❡ 3°
dicit ꝙ si ambo labantur ad eundē lapsuz.s.ad hūiditatez
fortiori egēt exiccatiōe. ❡ 2° ṗncipalr Aui.ponit cañ.ex
pte diuersitatis medicinaꝝ:dicēs ꝙ ēt est ꝯsiderāda ꝟt⁹
medicinaꝝ exiccātiū. Nā nō fortis exiccatio queritur per
medicinas generantes carnē:sz talis q̄ ꝓhibeat descende
re mām:ad mēbrū ꝓhibētē gnāre carnē. In cicatriçādo
ꝟo maior reqritur exiccatio:vñ sufficit ꝑ gnātione carnis
abstergentia ₇ lauantia applicare plus q̄ꝫ siccantia. Naz
ex fortiter siccantibus nō queritur nisi cicatriçatio:ꝯsolida
tio:₇ cōtinuatio:₇ certe oēs medicine exiccātes sine mor-
dicatione sunt de gñe facientiū nasci carnez. ❡ Penulti-
mo dicit ꝙ oē vlcus qđ nō est in pte carnosa inobediens O
est circa medicatiōes:₇ silr rotundū est inobediēs. ❡ Vl-
timo dicit ꝙ medicinis exiccātib⁹ ₇ stipticis applicandis
occultis vlcerib⁹ misceantur mūdificātes medicine:vt mel.
Itē misceantur medicine appropriate mēbris vlceratis:vt
diuretica vlceribus vrine:cū nō volumus cicatriçare in
memus medicinas stipticas ₇ viscosas:vt est terra sigil.
❡ Pro intellectu ptis nota ꝙ corpore sicco existe respe-
ctu corporis tēꝑati:mēbro aūt vlcerato existente humi-
do est ꝯsiderādū ex siccitate corporis i mēbro humiditatis
fieri remissionē:iō cōsiderandū est eq̄le esse applicāduz
ex mēbro.i.ꝓpter mēbrū tēꝑatū esse ſm corpus:q2 pp
corpus facta est:aut sit cōparantia mēbri: ideo eq̄lis seu
remissa medicia cōpetit in siccitate. ❡ Consilr etiā cogi- Pōt aūt mē-
tandū si membrū fuerit siccū ₇ corpus humidū:q2 ꝓpter bzū vlceratū
cōplexionem corporis cōtemperātē cōplonē mēbri medi- auctū esse in
cina tēꝑate sicca ꝯueniret. ❡ Nota vlteri⁹ ꝙ corpore siccitate vel ex
₇ mēbro lapso ad hūiditatē si supple mēbruz debeat de- nā:vel ex sic-
duci ad tēꝑamētū:aut si lapsus sit ꝑter nām:cū ex hoc co hōze im-
in mēbro nimia ꝯsequatur humiditas fortia cōpetunt exic bibito in ipsū
cantia. Sed mēbro existe nāliter humido eius vlceri si vel ex medica-
ad pristinam debeat duci nām debilis ꝯuenit exiccatio: mine sugēte
cū lapsus paruus denotetur. Itez si lapsus mēbri ₇ corporis sicco sibi ad-
fuerit ad siccū:cū ꝓbabiliter sit modicus lapsus ad humi hibito.
ditatez pauca egebit exiccatione. Si tñ corpori ₇ mēbro
siccis nāliter existentibus equalis lapsus in humiditate P
fuerit sicut in humidis ₇ tēꝑatis fortiora cōpetunt exic
cantia. ❡ Vlterius nota ꝙ generantia carnē modice de-
bent esse exiccationis. Primo q2 nō ita sicca vt mordeāt
₇ nutrimentum consumant transmutandam in carnem.
Debēt tñ tante siccitatis existere vt cōsumant superflui-
tez mām que descendit ad vulnus. ❡ Vlterius nota ꝙ
vulnus in mēbro nō carnoso:q2 in mēbro spermatico se
cū est difficilis cōsolidationis. Primo ꝓpter debilitatē
ꝟtutis ₇ caloris nālis mēbri in restaurando deperditum:
aut debite vniēdo. Itē mēbri durities ipedit debitā vnio
nē. Rotundū aūt vulnus difficulter sanatur ꝓpter figuraz
rotundaz esse capacissimā ꝓpter ipsaz nō esse angulataz:
₇ partes partib⁹ nō debite possint applicari. ❡ Vlteri⁹
nota ꝙ notabilr in vlcerib⁹ occultis admiscende sunt sti- Q
pticis medicinis medicine mundificantes. Nam cuz sint
occulta ₇ per manualē operationez nō debite possint ex-
purgari mundificantia admiscenda sunt:seu etiaz abster
gentia. ❡ Nota vlterius ꝙ cū mēbris occultis medicine
non imediate possint applicari:notabilr aliqua digeren-
tia medicin.i ad mēbra appropriata sunt applicanda:sic
diuretica in ꝓuocatione vrine:₇ sic de aliqs cōsilr operā-
duz. ❡ Vltimo nota ꝙ notanter stipticū qđ applicatur
pro cicatriçatione debet esse viscosum:vt carnem gene-
ret loco cutis duram:callosam ₇ viscosam.

❡ Et scito

A ¶ Et scito q̄ q̄dā sūt vlcerū sanitatē ꝓhibētia ex q̄b⁹ ē malitia cōplonis mēbri: q̄re studere debes vt ip̄m rectifices: ⁊ malitia cōplonis sāguis q ad ip̄z aducit: q̄re succurrere debes cū gnōne boi chimi: ⁊ mltitudo sāguis q ad ip̄z fluit ⁊ būectat ip̄z cui succurrē d̄bes cū eūone ⁊ subtiliatiōe cibi: ⁊ faciēdo vt exercitet si posse fuerit: ⁊ ossis corruptio q̄ ē sub eo ⁊ q̄ ei trāsmittit saniē. Et h̄⁹ q̄dē curatio nō ē nisi ossis illi⁹ melioratio ⁊ ipsi⁹ fricatio: si fricatio totā ipsi⁹ corruptionē remouere poterit ⁊ accipe ip̄z ⁊ icidē. ¶ Mltotiēs p̄-

B terea est necēm medicāti vlcera vt secū d̄ferat empl'a attractiua vt eis frustra ossiū ⁊ res extranee carni isixe euellant ⁊ si nō ꝓhibebunt vlcus meliorari. ¶ Ulcera quoqȝ nutrimento idigēt: ppea vt ꝯfortatio fiat: ⁊ minoratione nutrimēti ppea vt saniei mīā restrigat. Et iter hec duo ꝯ̄ria existit diuersitas: qm̄ sanies debilitat: q̄re ꝯfortare neēe est: ⁊ mltiplicat: q̄re neēe ē nutrimentū ꝓhibere: Medicusq̄ de hoc solicit⁹ eē d̄ȝ. ¶ Cūq̄ȝ vlcus in pricipio fuerit nō d̄ȝ eger balneū igredi neqȝ ip̄z aq̄ tāgere calīa: qm̄ attrahet ad ip̄m q̄ i ap̄a

C te augmentū faciet: s̄ȝ cū vlcus qeuerit ⁊ saniē fecerit: fortasse tūc facile fiet ei. ¶ O ē p̄terea vlcus q̄ cito reuertit postq̄ȝ carne repletū est ⁊ ꝯsolidari d̄ȝ: est in semita perueniēdi ad fistulā: debes ergo semp̄ intueri colorem saniei ⁊ colorem labiorum vlceris.

¶ Nūc ponit curā vulnerū cōpositoꝝ ad sextaȝ datū in mēdo cōpōnē. Et pōt diuidi in tot ptes quot ponit cās. Primo vni nocumēto docet succurrere ⁊ cauere aliqua impedientia curā vlcerū. 2° docet alteri succurrere nocumēto. 3° ostēdit ꝓpter q̄d medicus in medicādo debet eē solicitus ostēdēs etiā q̄d in p̄ncipio vlcerū est vitandū. 4° ⁊ vltimo ponit signa quedā fistulationis. ibi secūda. [Multotiēs p̄terea.] ibi 3ª. [Ulcera quoqȝ.] ibi quarta. [Omne preterea vlcus.] ¶ De p̄ma dicit q̄ tu d̄bes scire q̄dā ꝓhibere curā vlceris: sicut est mala cōplo membri: q̄re stude in rectificādo ipsaȝ. Scda cā curā ꝓhibēs

D est malitia sāguis occurrētis ad vuln⁹: quare stude eiusȝ bonū generare sanguinem. Tertia cā est nimia quātitas sanguinis humectātis nimiū vuln⁹: cui debes succurrere subtiliādo cibū ⁊ faciēdo ip̄m exercitari si fuerit possibile. Quarta causa est corruptio ossis sub carne existentis ⁊ trāsmittētis sanguinē mēbro: cui⁹ cura est meliorare os fricando ⁊ corruptionem remouendo ⁊ incidendo ip̄m. ¶ Scdo dicit q̄ mltotiēs est necēm curāti vlcera vt secū portet emplastra extractiua reꝝ extranearū ⁊ infixarū: vt sunt frusta ossiū ⁊ spine ⁊ similia: quibus nō amotis ꝓhibebūt vulnus meliorari. ¶ Tertio dicit q̄ vulnera egēt nutrimēto vt cōfortet mēbrum: ⁊ egent minoratiōe nutrimēti vt sanies minuat: inter q̄ duo ꝯ̄ria cōsistit diuersitas. Nā sanies debilitat mēbrū: iō necesse est ip̄z ꝯfortare ⁊ supple copiose exhibere nutrimētum: quo supple virtus confortet: ⁊ sanies ex copioso nutrimento multiplicet: iō necesse est paucificare seu ꝓhibere nutrimētū: de quo q̄ ꝑplexo solicit⁹ d̄ȝ eē medic⁹. ¶ Ulteri⁹ dicit q̄ vlcere existe in p̄n° nō d̄ȝ ifirm⁹ ingredi balneū: nec ip̄m tāgere aq̄ calīa: q̄ augebit ap̄a: s̄ȝ qetato vlcere ⁊ non ampli⁹ fluēte mā dū saniē fecerit fortassis cōferret. ¶ Ultio dic̄ q̄ oē vlcus q̄ cito reuertit postq̄ȝ ē repletū carne: postq̄ȝ ēt est ꝯsolidatū est in via vt fiat fistula: d̄ȝ q̄ te itueri colorē saniei si supple ē alba: ⁊ colorē labiorū vlceris: ⁊ si pus multiplicat̄ sine multiplicatione nutrimēti est ibi alfale. ¶ Pro pte nō q̄ coꝝ q̄ ꝯiungūtur vulneri: sine quoꝝ curatiōe vuln⁹ curari nō pōt: q̄dam curari p̄nt vnū applicādo medicamētū. q̄dā aūt diuersorū medicaminū applicationē requirūt. Exēplū p̄mi ē: sicut mala cōplo frida mēbri vlcerati q̄ curari pōt p̄ medicinā calefaciētē ⁊ exiccātē. Exm̄ scdi ē sicut corruptio

E

F ossis. Ad ꝓpo̅ⁿ hoc 2ᵐ Aui. tetigit in pte. ¶ 2° nō q̄ cum v̄tus opet mediāte cōplone vt instr̄o: notāter mala mēbri cōplexio corrigi d̄ȝ: vt incōueniēs instr̄ȝ ad operādū. Silr si ad vulneratā partē malus aliūde pueniat sāguis: ipse corrigēdus est vt ipeditiu⁹ opationis nāc. Sanguine ēt existe ampliori: paucificādus est cib⁹ ⁊ exercitium exhibēdū quo fit sup̄fluitatū resolo. Uel saltē fricatio ē adhibēda calidū nāle fortificans: iuuans etiam ad resolutionē sup̄fluitatū. ¶ Ulterius nota q̄ merito emplastra attractiua sūt deferēda vt spina aut osse infixo carni fiat attractio eorū qualia partim tangunt̄ 5° de simplici medicina. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ sanies vt q̄d p̄ter nāȝ h̄ȝ debilitare v̄tutē sua mala cōplone: sua ēt caliditate mēbri humidū ꝯsumēdo. Itē ad eūonē saniei cōseq̄t̄ inanitio eductio: iō p̄ ei⁹ eductionē ꝯseq̄t̄ debilitas. Cū igit̄ virt⁹ souea t̄ cibo ⁊ potu ⁊ requie: iō est adhibēdū nutrimētū: q̄ ꝯ̄o sanies est multa: nutrimētū eēt paucificādum: ⁊ hoc ne grauet nā in digerēdo ip̄m: ne ēt nutrimēto in maiori quātitate decurso amplior fiat sanies. In quib⁹ ꝯ̄rijs indicationib⁹ d̄ȝ eē solicit⁹ medicus: ⁊ attendere ad p̄epotētē nō spernendo aliā: vt colligit̄ 8° terapē. ad finē. Si enim videat virtutē deficere ⁊ saniē esse multā: plus attēdat virtuti adhibēdo nutrimētū. Et si ecōtra videat saniē existe multa cōstare virtutē parū exhibeat nutrimēti. Equis ꝯ̄o existib⁹ indicationibus: mediū inter vtrūqȝ teneat: vt nā nec nimis multiplicet nec paucificet nutrimētū: sed potius ip̄m mediet. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ balneū aque calide dulcis in p̄n° nō ꝯuenit sua caliditate attrahendo humores: ⁊ sic augēdo ap̄a: sua ēt caliditate rarificando poros ⁊ vias p̄ quas mā̄ trāsire possint ad locū vlceratū: sed existe quieta mā: q̄ mā nō amplius existe in fluxu facta ēt sanie si fuerit expediēs balneū p̄p aliam causaȝ: tunc facile fiat iuuans balneum: hunc tamē seruādo modū: vt locus vlceris pāno cooperiat̄ ne humectetur per aquā: nā humectatio opponit̄ vlceri: cū intentio in ea sit exiccare: vel forte ꝯuenit balneū quādo vlcus est in via sanationis: naȝ tale calidū iuuat ad maturandū ⁊ saniādum. Si tamē p̄ balneū intelligatis balneū aque actualiter calide stipticē: vl resolutiue ⁊ exiccatiue: tunc in vlcere potest tale balneum cōpetere. In promptu est cā. ¶ Ulterius nota q̄ fistula nō est aliud q̄ȝ vlcus cauernosum in quo est putrefactio ⁊ corruptio: sicut enim in fistula est pars stricta que ponit̄ ori: ⁊ alia p̄s est pars valde lata: ita etiā in tali vlcere est interius cauerna: orificio manifesto pūo existente. ¶ Ulterius nota q̄ ex parte cōprehenduntur signa fistule. Nam primo postq̄ȝ vlcus est repletū carne ⁊ consolidatum: ⁊ iterato reuertitur: signum est putrefactionem ⁊ corruptionem interius latitare. Scdm̄ signum sumitur a colore saniei: si sanies fuerit alba ⁊ debilis coloris: ⁊ breuiter habuerit debilitas condi-

Iuxta illud Gal. si calida fuerit caro re frigerēt: non eē sup vlcus q̄ vlcerib⁹ frigidū mordax si frigida calefiat: quorum vnumquodq; nociua ēē causaz p̄cedit.

G

I

Iuxta illū p̄n cipio scda p̄mi. doc. 2. tri. 1. c. 19. in balneo p̄terea cū multis ei⁹ iuuamētis affert nocumēta: facit. n. sup̄fluitates ad mēbra debilia penetrare.

H

Color tn̄ saniei d̄ȝ a medico adtendi ⁊ saniea. n. ner

I

tiones saniei(?) tūc est signū potētie virtutis supra māam: et q mala putrefactio seu corruptio nō lateat interius. Si vero color fuerit malus: q niger aut liuidus: cū ex hoc mala cōprehēdaṭ putrefactio: malū est: silr cū cōprehēdiṭ virulētia: q virulētia nō est aliud q̄ saníes inequalis ex pte superfluitatis subtilitatis et grossitudinis in q̄ appet vehemēs putrefactio. Itē vlterius respiciaṭ ad colorē labiorū vlcerū si labia fuerint rubea seu liuida et nigra. nam ex rubore cōprehendim⁹ bonitatē. Ex liuiditate aūt et nigredine cōprehēdim⁹ oppositū: q vehementē putrefactionē.

Margin: nota est subtilis et tenuis humiditas. vt inqt Aui. 4° q̄rti. tra. 3. c. 6

¶ Et si pus multiplicabiṭ sine multiplicatiōe nutrimēti ē ibi alfase. Loqmur g nūc de curatiōe alfase: et dicem⁹: qm ppea q alfase est cōtinuitatis solo aut infra cutē pfūdā: et manifestū est q oz vt ei⁹ medicamia sint fortiora q̄ ei⁹ qd discooptū est: et ppea q multū sāguis ad ipz fluit ē necīz illō qd illū resoluat: verū tū opz vt ei⁹ resolō fit cū multa siccitate vt nō resoluat qd ibi subtile est et faciat lapidē qd ibi spissuz ē. Cūqz ex resolōne pfecerim⁹ illō qd nobis necē est: debem⁹ apponē cōsolidatiuū qd sit desiccatiuū: ne sit saníes in cōcauitate q̄ exire nō valeat et fiat lapis: et postea q̄s cā putrefiat aut eradiceṭ et redeat cōtinuitatis solo. Cūqz āt alfase fuerit pfundior scarificabitur locus vt medicamē magis penetret.

K

¶ In medicādo āt alfase et cōtusiones leuem fortasse sufficiet flōmia: q si alfase fuerit i pimis cū pcussiōe mediceṭ pri⁹ pcussio medicaminib⁹ pcussiōi aptis donec fit post medicari alfase. ¶ Et alfase qdem si magna fuerit medicabiṭ cū siccātib⁹: et si fuerit pus vt pūctura acus dimittaṭ eē ei⁹ ipsi nāe si nō fuerit venenosa pendens: aut fuerit fortis doloris: aut si tetigerit neruū et timeaṭ ide apatis generatio et pulsatio. ¶ In cōtorsiōe aūt sufficit mollis ligatura nō dolorosa: et vt sup ipsam ponanṭ medicamina cōtorsiōi apta. ¶ In his aūt q̄ sunt sicut casus et pcussio necīa est flōmia ex pte diuersa et subtiliādū est nutriēs et diminuēdā ē caro et q̄ sūt sicut ipa. Et regēd⁹ est ex apozimatib⁹ et potiōib⁹ scriptis ad hoc i libris pticularib⁹. ¶ Sermonē aūt in solonibus cōtinuitatis factis in neruis et ossib⁹ reseruabim⁹ posteri⁹ ad libros pticulares.

L

M

¶ In pcedētib⁹ posuit curā solute cōtinuitatis pauci nutrimēti: nūc ponit curā solute cōtinuitatis multi nutrimēti: q̄ ē occulta: et vocaṭ cōi noīe cōtusio seu attritio. Et dicit q si multiplicaṭ saníes nō multiplicato nutrimēto: tūc est alfase seu cōtusio aut attritio: cui⁹ nūc ponem⁹ curā. dicēdo q qz alfase est solo cōtinuitatis pfunda. i. iter cutem: fortiora sibi cōpetūt medicamina q̄ vulneri discooperto. Et qz multus sanguis fluxit ad ipsaz alfase: iō est necē apponere resolutiuū nō vehemēter siccū ne subtile resoluaṭ et spissuz conuertaṭ in lapidē. Et facta p nos resolōne debita apponaṭ cōsolidatiuū desiccās: nisi saníes sit in cōcauitate exire non potens q̄ p desiccationē et resolōnē sup. cōuertaṭ i lapidē aut p aliq̄ tēm putrefiat vel eradiceṭ. i. ex radice ponaṭ: et p mēbrū dispgaṭ soluēdo ipz et reuertaṭ solo cōtinuitatis. Si vero alfase fuerit pfūdior scarificeṭ locus vt medicamen penetret magis. si vero cōtusio fuerit leuis forte sufficiet flōmia. ¶ Deīde ponit curā solute cōtinuitatis magis iterioris dicēs q si alfase fuerit p⁹ cū pcussione mediceṭ pcussio medicamie debito pcussioni: deīde mediceṭ alfase seu loc⁹: vel ponit curā excoriatiōis. ¶ Vlteri⁹ ponit curā pūcture dicēs q magne alfase curabiṭ medicis exiccātib⁹: pua vero vt pūctura acus nō pdens nec venenosa nec doloris fortis q nō tetigerit neruū: et ex qua non timeaṭ gnō apatis et pulsatiōe: dimittēda nāe. ¶ Vlteri⁹ ponit curā solute cōtinuitatis in mēbro organico facte dicens q in cōtorsiōe molli et nō dolorosa sufficit ligatura: et apponanṭ cōtorsiōi medicamina debita sibi. ¶ Penultimo sz verlorē inlaz pōit Aui. curā solute cōtinuitatis magis facte in iteriorib⁹: dicēs q in casu et pcussiōe necē est flōmare ex pte opposita et subtiliare dietam et diminuere carnes et silia carnib⁹. Et infirm⁹ regendus est apozimatibus et potiōib⁹: de qb⁹ dcm est i locis pticularib⁹. ¶ Vltimo dicit q refutabit in locis pticularib⁹ posterioribus sermonē solute cōtinuitatis facte i neruis et ossib⁹. ¶ Pro pbib⁹ nō breuiter q cōtusio nō est aliō q̄ solo cōtinuitatis nō manifesta. i. multotiēs mīti nūeri: qz plēs ptes sub cute sūt fracte. ¶ 2° nō q cū in tali cōtusiōe multe ptes sub cute existes sint fracte: apta sint ēt multaz venaz orificia: aut ipse vene sint fracte: iō nō est ibi multiplicatio nutrimēti. i. sanguis: qz sanguis nō valde fluit: cū multe partes sint rupte: nec ēt cāuit tumor stāte ruptura hoz multaz ptiūz nō tū q ibi nullatenus sit flux⁹. ¶ 3° nō vt ex dcis habitū ē pp pfūditatē loci opz augere medicamēti iō i tali alfase fortiora medicamia sūt necīa. ¶ Vlteri⁹ nota q qz in alfase mā fluxa est: caro est ēt cōtusa: iō mediāz curādo de fluxu a pn° resoluētia sūt applicāda: q̄uis leuia et in circuitu aliqd applicādo repcussiua. ¶ Vlteri⁹ nō q tale nō oz eē excessiuū valde: si ēt sit applicatū in pcessu: tam ēt in aliō tpe pp cāz assignatā. ¶ Vlterius nota q saníe existe pfunda et alfase nō debem⁹ cōsolidare: sz attēdere vt debite saníes educaṭ. In alfase aūt pfūda scarificare debem⁹. pmo vt expiret mā. 2° vt medicamē pfūdius opeṭ. ¶ Vlteri⁹ nota q cōtusione existe leui: qz supficiali satis modica flō° faciēs tractū cōuenit multotiēs: et sufficit nā supra māam cōtusiōis modicā potēte. ¶ Vlterius nō q alfase si cōiungaṭ pcussioni sup. excoriāti oz medicari: vt tactū est gnāndo curē. ¶ Vlterius nō q alfase vt punctura acus si nō fuerit facta a re venenosa dimittaṭ nāe: qz facta a re venenosa oz medicari cū reb⁹ attrahētib⁹ et pncipalia cōfortātib⁹. Itē illa q̄ est fortis doloris ēt curāda est mitigādo dolorē. Que ēt attigerit neruum curāda est p apitiua et pbibētia ne vi⁹ retineaṭ in neruo. Illa ēt ex q̄ timeṭ apatis gnō curāda est euēndo et recurrendo: vt in cura apatis dcm est. Illa ēt ex q̄ timeṭ pulsatio retēta mā putrida nō est nāe cōmitēda. Itē illa ex q̄ timeṭ pulsatio: qz spasmatio in q̄ est sic mor⁹ pulsat non est nāe penit⁹ cōmitēda. Alia vero pua potens a vtute superari diminuēda est sibi: dicēte Gal. p iterio: qz nā nō indiget auxilio medicaminum nisi dum morbo magnificato nequiuerit dominari. ¶ Vlteri⁹ nō q dria est iter dislocationē et cōtorsionē: qz dislocatio est solo cōtinuitatis i mēbro organico habēte iūcturā dū mēbrū exit ex toto situ suū locū. Cōtorsio vero ē solo cōtinuitatis i q̄ mēbz nō est dbite situatū: q̄uis nō mutauerit suum locū: et oz cōtorsio q̄si mēbri obliga° a suo situ. Quare vero ligatura dbeat eē leuis et nō dolorosa: in pmptu ē cā ne fiat apatio pp dolorē fluente

N

O

P

Q

Margin: Sic videri Se facilime in colligātibus corpus et spinam q sola nā pōt resoluere sanguiné coagulatū et interstigas si sit sbi i carne: qia si neruū offenderit alr est curandum.

Margin: Vn Auic. 4° q̄rti. dislocatio ē egressio ossis de loco suo et situ suo integraliter: si aūt nō integre egrediatur nominatur separatio

A fluēte mā. ¶ Ulteri⁹ nō q in casu ⁊ pcussiōe seu offensiōe supra aliqd:qr in offēsiōe scōbi s lapide dū cecidit fortis scōmia ex pte diuersa ē fiēda pp pbibere fluxū ⁊ apationē intrinsec⁹. Itē ē subtiliāda dieta volēdo ēt apa intrinsecū euitare. ¶ Ulteri⁹ nō q sermonē solute ↄtinuitatis ossiū que vocaꝛ separatiō ēt solonē q̄ fit in mēbro organico rōne ossium: ⁊ vocaꝛ dislocatio: referuabit ad libros particulares ⁊ posteriores.

ticeat ad pē pfundū ⁊ pcedēt q̄ sensu percipitur.

¶ De cauterisatione. Caplm.XXIX.

Cauterizatio est medicamē valde vtile iuuās ad pbibēdum ne corruptio spargaꝛ ⁊ ad ↄfortandū mēbrū: c⁹ cōplōnē volum⁹ rectificare ⁊ ad resoluēdū materias corruptas in membro retentas ⁊ ad restringendum sanguinis fluxum.

B

¶ In pcedēti.c. Aui. posuit curā solute ↄtinuitatis:nūc in isto.c.qr q̄rūdā suprapositarū cura cauterisādo cōpleꝛ determinat de cauterisatiōe. Et diuidiꝛ i duas. Nā p̄ facit:ꝛ ponit opōnes ⁊ iuuamēta cauterisationis. 2° circa ipsaz exercēdā ponit cañ. ibi 2°.[Res vo.] ¶ Primo dic̄ q cauterisatio siue cauteriū ē valde vtile iuuās pbibendo ne corruptio dispgaꝛ ⁊ pcedat in mēbro:iuuās ēt cōfortādo mēbri cōplōnē:iuuās ēt mēbri corruptionē resoluēdo mās:iuuās ēt ad pbibēdū fluxū sāg. ¶ Pro pte nō q cauterisatio q̄ nō ē aliud q̄ vehemētia cali ē 2ˣ:qdā fit ex cauterio actuali:qdā potentiali. Ex^m p̄mi vt ferrum ignitū seu aurū ignitū. Ex^m 2ⁱ:vt calx aut sapo. Quāuis g̃ d vtraqz cauterisatiōe possit text⁹ itelligi. De actuali tñ maxie intēdit tz. ¶ 2° nō q cauteriū actuale pbabiliter meli⁹ est potētiali. Nā p̄ vbi q̄rim⁹ remotionē corruptionis h actuale meli⁹ opaꝛ nō relinquēs in pte malitiā cōplōnis aut venenositatē:qd efficit potētiale vehementer calefaciēdo ⁊ exiccādo. Itē ēt meli⁹ possum⁹ actuale regulare potētiali. Itē ēt potētiale plus debilitatiuū oportet nāz ipz actuare:in aliqb⁹ tñ casib⁹ est tuti⁹ applicare potētiale vbi eēnt multi neruii:⁊ casus g̃ sumiꝛ ex ca. de cura corruptiōis mēbri:vbi ēt infirm⁹ abhorret ferrū est tuti⁹ applicare potētiale. ¶ Ulteri⁹ nō q tps magis cōueniēs applicatiōi cauterii ē ver cū sit tps maxie tēpatū: deinde autūnus:deinde hyems:minime vo estas:saltē regulr opādo:tū pp debilitatē vtutis:tū ēt pp magnā estatis calitatē. ¶ Ulteri⁹ nō q cauterisatio pbibet corruptionē icedē remouēdo rē corruptā:vigorādo ēt cōplōnē siue vtutē. Propter qd vlteri⁹ nō q cōplo q̄ vigoraꝛ p cauteriū maxie ē frida cōplo ⁊ hūida mālis:cū cauteriū sui calore ⁊ siccitate opponaꝛ illi male cōplōni:cū ēt resoluēdo abyciat illā. In mala āt cōplone frida ⁊ hūi.p quā mēbri timereꝛ corruptio nō ē incōueniēs applicare cauteriū. Cōuenit ēt in mala cōplone cala ⁊ hūida maxime mālī opponēdo hūiditati ⁊ remouēdo mām putridā. In cala aūt ⁊ sicca cōplone nō cōueniēs cā ē i pmpar: maxie si h sit imālis. Si vo sit mālis ↄueniꝛ mai⁹ afferēdo iuuamētū ex pte resolōnis māe q̄ sit nocumētum ex pte calefactionis ⁊ exiccatiōis:valet ēt ad remouēdum corruptas mās ipsas in fumum ↄuertēdo:valet ēt ad cōstringēdū sanguinis fluxū generādo crustam supra orificium seu viam per quam solitus est exire sanguis.

C

Scias q cauteriū resoluit māsu ⁊ sic resoluēdo ↄfortat mēbrū debilitatū ⁊ opilādo viā pcesserat ↄseruāt a corruptiōe: ⁊ faciēdo escaraz pbibet fluxū:sz cum taꝛ escara dimittat ↄseruari dz sic cuz medicina caustica vt supra dictū est. quare ⁊c.

D

¶ Res vo q̄ cauteriū sit meli⁹ ē aur. ¶ Et locus qdē q cauterizaꝛ aut ē manifest⁹: ⁊ pōiꝛ cauteriū sup ipz sensibilr:aut ē pfundus interi⁹ in mēbro sicut in naso aut ore aut in ano. Et h⁹ qdē forma idiget sup quā ponaꝛ qd fit sicut tale:aut magra in aceto ifusa:postea ponāꝛ sup ipaz pāni aq̄ rosacea vehemēter ifridati aut succis aliqb⁹: ⁊ mittaꝛ in cānalē ita vt locus cauterizādus ei⁹ bucella fiat:deide imittaꝛ cauteriū ppea vt ad locū pueniat ⁊ in circuitu:nō ipediat ⁊ pp̄e cū cauteriū subtili⁹ fuerit q̄ sōe vacuitas ne laterib⁹ forme obuiet. ¶ Cauterizator p̄terea sibi cauē dz ne fortitudo cauterizatiōis ipsi⁹ ad neruos pueniat neqz ad chordas neqz ad ligamēta. ¶ Et si pp sanguinē q fluit cauterizauerit oportebit vt cauterizatio sit fortis:iō vt crusta grossitiē hēat ⁊ spissitudinē ne cito cadat:qm ex casu cruste cauterizatiōis facte ppea vt carnē corruptā pūcias ⁊ vt sanguis flux⁹ pbibeaꝛ pueniꝛ ad malū deteri⁹ eo qd erat. ¶ Cūqz cauterizaueris ppea vt carnē corruptā pūcias ⁊ terminū sani scire volueris erit vbi dolet. ¶ Et fortasse neccū erit tibi cū carne cauterizare os qd est sub ea ⁊ supra ipz morari donec tota ipsi⁹ destruaꝛ corruptio. Cū g̃ fuerit qd sit sicut craneū subtiliter ipam opare ita vt cerebz nō ebulliat neqz ipsi⁹ pāniculi corrugenꝛ ⁊ i alio osse ab ipso nō cures pgrere.

E

F

G

¶ Nūc exeqꝛ ponēdo cañ. ⁊ p̄ pmittit māz meliorē cum q̄ fit cauterisatio. 2° ponit cañ. attēdēdū rōne loci cauterisādi. 3° ponit cañ. quēdā errorē euitare docentem. 4° ondit q̄le dz eē cauteriū ad restringēdū fluxū sang. 5° docet terminū cauterisādi. 6° ponit cañ. attēdēdū in cauterisatiōe cranei. ibi 2°.[Et loc⁹.] ibi 3°.[Cauterisator.] ibi 4°.[Et si pp.] ibi 5°.[Cūqz cauteriū.] ibi 6°.[Et fortasse.] ¶ Primo dicit q melior res qua cauterisaꝛ est aurū. ¶ Deide dic̄ q loc⁹ cauterisādus si ē māifestus:tūc sensibilr ei applicaꝛ cauteriū. Si vo ē pfundus:vt in naso aut i ore aut i ano ⁊ silib⁹:tūc eget q̄dā foia supra quā ponaꝛ seu itra quā:q̄ sūt:sicut tale aut magra ifusa aceto: ⁊ sūt spēs terre:sicut ē terra q̄ carpētarij signāt assides: deinde iponāꝛ pāni ifridati vehemēter aq̄ ro. aut ifridati alijs succis.s.fridis:⁊ mittaꝛ cauteriū i cānale:aut mittaꝛ pannus ifridat⁹ i cānali:ita q loc⁹ cauterisādus sit vt bucella cānalis:deide mittaꝛ p cānale cauteriū vt nō ipediat pte circūstātē:⁊ pp̄e sup. nō ipediat cauterio existe subtili ⁊ subtiliori q̄ sit vacuitas forme ne obuiet lateribus. ¶ 3° dic̄ q cauterisator sibi caueat ne fortiter cauterisādo pueniat ad neruos chordas ⁊ ligamēta. ¶ 4° dicit q cauterisās pp restringere sanguinē fortiter cauteriset ⁊ faciāt crustā fortē grossaz ⁊ nō cito cadētē:qr ex casu cruste facte dū itēdis ↄstringere ⁊ remouē corruptionē ↄseqꝛ malū pei⁹ p̄exīte. ¶ Penultimo dicit q cū tu cauterisas pp abycere carnē corruptā sane ptis terminū scire volēs ex loco doloris cōprehēdēs. ¶ Ultio dic̄ q forte erit neccū tibi cauterisare carnē ⁊ os exīs sub ipsa ⁊ tñ expectare i cauterisādo os q̄usqz tota corruptio destruaꝛ. Si g̃ tale os fuerit craneū debes subtilr opari vt nō ebulliat cerebrū:⁊ ne pāniculi exītes sub eo corrugenꝛ. In alio aūt osse nō cures h perquirere. Et istū cañ. ignorauit quidā rusticus de calcignano:fuit enim percussus

H

Et id obseruandū ē nō solum in actualibus sz ēt potētialibus cauterijs q spissam ⁊ grossaz generēt escarā iuxta Ga. 5. ð ingē.c.4. Medicamen ingē qd fit ex calce viua fort⁹ cauterio est ⁊c.

I vt fracto cranco apperêt pānicuŀi. Alˀ medicus rusticˀ posuit oleū vehemēter calꝫ ⁊ cerebrū fecit ebullire: deinde mortuˀ est. ℂ Pro pte nō q cauteriū ex auro debite ignitū ī sui ignitiōe: qꝛ fit debite calefactū ⁊ nō liqͣtū melˀ ē pp auꝝ eē tēpatiˀ ceteris metallis: pp ēt nō eē valde duꝝ: iō sua cauterizatio ē valde mitis. Ponif ēt cordiale ī li. de virībˀ cordis: qꝛ tñ nō oēs medici sciūt ipꝫ debite moderare nec sic bñ pꝛ: iō ferrū ē cōius. ℂ Nō circa ptē q̄ si ps cauterizāda est manifesta subtilr pōt apponi cauteriū: qꝛ cū videamˀ ptē cauterizādā: ēt pt visibilr cauteriū applicari. Sꝫ si ps sit pfunda: qꝛ nō pt ita metiri qn ledāf ptes circūstātes: iō circa h pōit Avi. q̄ sumatur terra aut creta: ⁊ ponāf ēt pāni ifusi ī aq̄ ro. deide sumaf cānula de ferro q̄ capiat ptē cauterizādā sic bolus: deide p cānulā ponaf cauteriū vt nō ledat ptes circūstātes pp terrā aut cretā: ⁊ pp cānulā ⁊ aquā ro. h est notū.

K ℂ Ulterius nō q cauterizator dꝫ cauere ne tangat nervos. Cā est in pmptu ne pp nimiaꝫ sensationē incurrat spasmū. Ne ēt destructis nervis ligamētis ⁊ cordis sensus amittaf ⁊ motˀ. Et h est verū nisi ī nervis ligamētis ⁊ cordis magna adeēt putrefactio. Nam si eēt putrefactio ⁊ corruptio ɔveniret cauteriū ad ipsaꝫ removēdaꝫ. Qd ponif de crusta forti notū ē. Nā notū est q si crusta caderet orificiū remaneret latiˀ: ⁊ sic plus posset fluerē sāguis. Qd ponif q locˀ doloris ē terminˀ ptis sane ē dcm. ca. de corruptione mēbri. ℂ Ulteriˀ nō q existe corruptiōe nō solū ī carne sꝫ ⁊ ī osse oꝫ īmorari ī cauterizādo. In cranco tñ vt tāgit ipe debemˀ subtilr opari: qꝛ faceret cauteriū eē minˀ calꝫ ⁊ paulatie cauterizare: qꝛ ē malum cerebrū ebullire: cā ē qꝛ tūc dissolvif ⁊ corrūpif: q̄re etiā sit malū eiˀ pāniculos corrugari notū est: qꝛ cū tunc cerebrū nimis cōstringaf ⁊ non debite defendatur.

Nā ỏ nervis magnis est intelligēdum: si enim capillares cruẽt non pp id ab ope desistat cauterizator: ligati ni a cōbustione removeaf ne post mēbꝝ torqueretur.

L ℂ De sedatione doloris. Capim. XXX.

Iam scivisti doloꝝ cās in duaꝝ ɔpꝛehēdi divisiōibˀ. s. mutatōe cōplōnis subito: ⁊ solōne ɔtinuitatis: postea scivisti q postremū divisionis earū pervenit ad maliciā cōplexionis calide aut frigide aut humide aut sicce absq̄ mā aut cum mā ebimosa aut ad ventositatem aut apostema.

ℂ In. c. pcedēti determinauit de cauterizatiōe: nūc cuiusdā accntis curā explicat: qñqꝫ ad se curā ɔtētis. Et dividif in duas. Nā p facit h in gnali. zͦ in spāli. ibi zͦ. Et ex doloribˀ. Itē duo facit. Pͦ ex habitis dolorū memorat cās. zͦ exeqf explicādo curam. ibi zͦ. Doloris igif

M sedatio. ℂ Primo dicit te iaꝫ sciuisse cās dolorū dupli ci mēbro divisiōis fore cōpꝛehēsas. s. cōplōne mutata subito ⁊ solōne ɔtinuitatis. Scivisti ēt q mutatio ī cōplōne: aut ē ad calm: aut ad fridū: aut ad hūidum: aut ad siccū. Itē aut ē cū mā: aut sine mā: aut ēt ē mutatio ad ventositatē: aut ad apa: hec ē snia ptis. ℂ Pro pte nō ex scda pmi dolorē eē tristē sensationē: maxie in sensu tactˀ ɔtigētē: vt collr. 4. de accnti ⁊ morbo: ⁊ ptꝫ zͦ pmi. ca. de causis doloꝝ. Ex q̄ iferunf duo. pͣ q mala cōplo cū sit obꝫ ɔtristās ⁊ īpꝛopoꝛtionatū istīm vtutis: iō pōt cāre dolorē: cū vtˀ ex tali īpꝛopoꝛtiōe hēat ɔtristari: maxie si obm subito ⁊ cito īpꝛimat. Ex paulatina. n. īpꝛessiōe q̄si cōsuetudinaria facta nō dolet virtˀ nec ɔtristaf. Hoc semper memorato q nō nimis cito exterr seu removeaf īpressio obti īpꝛimētis. Cū. n. ɔtristatio seu putrefactio requirat aliq̄ tpis morā: opꝫ ēt obm aliquā īpꝛimere morā. Ad actionē enim reqrif tēpus: vt colligif. z. de accidenti ad pnˀ. zͣ inferf q cū solvēs ɔtinuum vnitatē removeat nālē q̄ mēbri suas pficit opōnes: iō ɔtristata virtus ex hac dolet impressione. ℂ Ulteriˀ nō q lꝫ mēbrū sm q̄druplicē posset labi cōplōnē: ceteris tñ in efficiēdo dolorē vehemētiora sūt calitas ⁊ fridiras vt eiˀ impressive. ℂ Nō tñ q vt ifra appebit q lꝫ frigˀ sub aliq̄ gradu doloris sit effectivū: vt notat expiētia: sub gradu tñ valde itēso vtutē ebetādo sensibilē est doloris sedativū aut removitiuū. De siccitate ⁊o ⁊ hūiditate dōm q siccitas pōt esse cā doloris solvēdo ɔtinuū: aut hūiditas cū mā membrū extēdēdo sensibile: ex q̄ sensibilitate vtus pōt contristari. ℂ Ulteriˀ nō q ex pte hac colligif distictio cōplonū. Cōplo. n. aut ē pēdēs a mā hūorali: aut a vētositate. Itē aut dependet a mā apante aut nō apante. ℂ Ulterius nō q lꝫ ab accnte vt accns est: non sumaf indicatio curativa p q̄to eiˀ esse ɔseqf morbū: p quāto ēt non hꝫ rōnē p se existis sꝫ ɔtrīs vt. 1 z. terapē. ca. p est dictū. Ab accnte tñ ⁊ spālr pstermente vtutē: ⁊ tenēdo viā quā puto veriorē ab accnte vt est morbˀ pōt sumi indicatio curativa: accntis q̄ posuit Avic. curā scdo mō cōsiderati: ⁊ potissime explicat curā huius accntis. s. doloris vt pluries ɔtingētis: ⁊ pluribus cōicabilis partibus.

N *Hic scias q dolor ⁊ calitas sunt aliq̄n sibimutuo cāe: ita vt calitas sit aliq̄n cā doloris ⁊ dolor calitatis: ⁊ sic dolor ē cā doloris p accñs: tñ snia scdi sic verificaf. nam cū dolor ē in aliquo mēbro: tūc talis tristis sensatio excitat actū vtutis expulsive illiˀ mēbri: ex cōg sit res nociva: iō incitāo nās ad expulsionē cuꝫ expulsio fiat cū motu iō dolor multiplicat calitatē vel alicet ol eu. G. 9. 6 inge. Nā dolor exiēs ī mēbro cōicat mēbris sanis: ⁊ tunc membra sana sentiētia movenf ad expellēdū nocumētū ⁊ mittūt de sāguine ⁊ spū ad locū dolēte ⁊ eūt calefacientes: ⁊ sic se dolor augēt quare ⁊c.*

ℂ Doloris q̄ sedatio ex ɔtrietate hāꝝ cāꝝ erit: ⁊ iā scivisti q̄lr vniuscuiusq̄ eāꝝ ɔtriū fit: ⁊ scivisti q̄uo malicia cōplōnis ⁊ apa ⁊ vētositas medicenf. ℂ Et ois qdē dolor q fit fortior iterficit: qm̄ ex eo in primis accidit fridiras corpis ⁊ tremor: postea fit pulsus pvˀ: deinde destruif ⁊ postea moritur.

ℂ Nūc exeqf doloris ponēdo curā. Et p facit hoc. zͦ explicat aliq̄s cau. correctivos erroris. ibi zͦ. In doloribus. Pͦ ī duas. Nā p in sūma tāgit modū doloris curativū. zͦ hūc sumēdo modū declat dcā sua. ibi zͦ. Et ad sūmū. Pͦ ī duas. Nā p facit qd dcm est. zͦ doloris fortis tāgit effectˀ. ibi zͦ. Et ois qdē dolor. ℂ Pͦ dic q curatio doloris fit applicādo ɔtria causis doloris. Q̄uo aūt applicenf ɔtria ⁊ q̄uo curef mala complo apa ⁊ vētositas carminef dcm̄ est. ℂ zͦ dicit q dolor fortis facˀ iterficiet ex ipso pveniēte p frigore ⁊ tremore cordis: postea paucificato pulsu: deinde destructo: vltimo seqf mors. ℂ Pro pte nō q sedatio doloris q̄dꝫ est pꝛpria q̄ nō est aliud q̄ꝫ doloris remotio suū applicādo ɔtriuꝫ: qꝛ delicias. Quedā ī pꝛopria ⁊ mēdosa q̄ fit nō removēdo cāꝫ sꝫ stupefaciēdo. Ad ppoᵐ applicādo hic sumif sedatio doloris p mō: qꝛ remotiva cāꝝ dolorū nō sunt semp ɔtria dolori. ℂ Ulterius nota q lꝫ dolor in sui pnˀ agitādo ⁊ cōmovendo vt expellaf nocivū habeat calefacere

P ⁊ velocitare pulsum: factus tñ fortis ⁊ vehemens vehementer resolvens spūm infrigidat: ⁊ virtute debilitata carentia instrumēti tremit corpus non potente ipsa sustentare ipsum: parvificatur pulsus: causa nota est.

ℂ Et ad sūmū id qd dolores sedat est: aut id qd cōplōnē mutat: aut qd resolvit māꝫ: aut

Q qd stupefacit. ℂ Et stupefaciēs qdē removet dolorē: qm̄ destruit sensū mēbri. Eiˀ ⁊o sensuꝫ nō aufert nisi pp vnā duaꝝ cāꝝ: aut pp multā infrigidationē: aut pꝓpter multam venenositatē q̄ est in ipso ɔtria virtuti illiˀ mēbri. ℂ Ea quoq̄ q̄ stupa faciūt sunt ex sūma coꝝ q̄ molliter resolvūt: qualia sūt anethū ⁊ semē lini ⁊ mellilotū ⁊ camomilla ⁊ semia

O

apy ⁊

A apiȷ̃ ⁊ amigdale amare ⁊ oīs res ī prio ḡdu calā: ⁊ ꝓpe q̄ñ fuc̄it cū ca glutinādi potētia: sic̄ gūmi prunoꝝ ⁊ amiliū ⁊ cerusa ⁊ croc⁹ ⁊ laudanū ⁊ altea ⁊ amoniū ⁊ caules ⁊ napi ⁊ apozia coꝝ ⁊ adipes ⁊ hyssop⁹ cerat⁹ ⁊ olera: sic̄ dicem⁹ ī ātidotario. ⁋ Et vētrē sol uētia ⁊ euātia: quocūq₃ mō fuerit sūt istius modi. ⁋ Et fluxa q̄dē faciētia sūt dāda post euātia si necciū fuerit euare dōec mā₃ restri gas q̄ ad mēbrū descēdit: ⁊ ēt illud totū qđ apā maturat aut qđ ea aperit. ⁋ Oīb⁹ autē stupefaciētibus forti⁹ est opiū. Et ex eis sūt

B poma mādragore ⁊ ei⁹ semē ⁊ cortices ra dicis ipsi⁹ ⁊ papauer ⁊ bengi ⁊ iusqamū ⁊ solatrū stupefaciēs ⁊ semen lactucaꝝ: ⁊ ex eis sunt nix aut aqua frigida.

⁋ Nūc sumat sedātia dolorē dicta sua declarando. Et diuidit̄ in q̄tuor. Nā p̄ ponit istā summā. z° declarat quō stupe faciēs medicina dolorē remoueat. 3° ōndit quō resoluentia remoueāt dolorē enumerādo pl'a. 4° quēdā ordinez pōit ⁊ cōpōnē īter stupefaciētia. z° ibi.[Et stupefaciēs.] 3° ibi.[Es q̄q₃.] 4° ibi.[Oīb⁹ aūt.] ⁋ Primo dic̄ ī sūma: sedās dolorē aut sedat mutando cōplonē: aut resoluēdo mā₃ a q̄ pēdet dolor: aut stupefaciēdo. ⁋ z° dic̄ ꝙ stupe faciēs remouet dolorē destruēdo sensu₃ mēbri: vl' ꝓpter īfrigidationē ml'tā: aut ꝑ ꝓ venenositatē ꝯriā v̄tuti sensibi

C li illi⁹ mēbri. ⁋ 3° dic̄ ꝙ faciētia fluxū sūt ex sūma leuiter resoluētiū: h̄ sūt anbetum. s. lini: mellilotū: camomil. apiȷ semē: amigdale amare: ⁊ oēs res cal'e ī p̄ gradu p̄nci palr ī qb⁹ ē v̄t⁹ glutinādi: sic̄ gūmi prunoꝝ: aut ēt piroꝝ ⁊ amidū: cerusa: crocus: laudanū: altea: amomu₃: caules napi: ēt apozima istaꝝ reꝝ ⁊ adipes ⁊ hyssop⁹ ⁊ olera ⁊ cerota. de qb⁹ dicem⁹ ī antidotario. ⁋ Ulteri⁹ dic̄ ꝙ sol uētia vētrē ⁊ euantia q̄uocūq₃ opent̄ sūt modi isti⁹ q dicti⁹ ē. ⁋ Ulteri⁹ dic̄ ꝙ si necciū euare fuerit vt restringat̄ mā fluēs ad mēbrū: post euantia sunt adhibēda facien̄a fluxa: ⁊ sil'r maturātia ⁊ apiētia apa. ⁋ Dic̄ vlteri⁹ ꝙ ceteris stupefaciētib⁹ forti⁹ ē opiū: poma mādragore stupe faciūt ⁊ suū semē ⁊ cortices ⁊ papauer ⁊ been: ⁊ q̄d sit h̄ dicā: ⁊ iusqam⁹ ⁊ solatrū stupefaciēs ⁊ semē lactucaru₃. Ex stupefaciētib⁹ ēt sūt nix ⁊ aq̄ frida. ⁋ Pro p̄tib⁹ nō p̄ ꝙ cū curet̄ dolor ꝑ remotionē cāe: curat̄ ēt z° ꝑ obtūdē tia sensu₃: ⁊ 3° ꝑ ea q̄ ꝯriant̄ dolori: ideo in sūma sūt ista tria in l'ra explicata. Nā p̄ ꝑmutās cōplonē itelligit oē illud qđ ē remotiuū cāe doloris de cōplone magis faciēs mē

D tionē vt de coloři ⁊ magis ꝯtigēte. Per resoluēs x̄o mā₃ itelligit anodinū seu x̄e sedatiuū doloris: cui⁹ ē leuiter re soluere mā₃: vt ifra dicet̄. Per stupefaciēs x̄o intelligit illō sedatiuū doloris qđ opponit̄ dolori falsē sedando do lorē ⁊ inducēdo nocu̅ in sensu₃. ⁋ Ulteri⁹ nō ꝙ cū stu por sit diminutio seu ablatio sensus: iō stupefaciēs remit tēdo sensu₃ aut auferēdo dolorē sedat. ⁋ Ulteri⁹ nō ꝙ ex l'ra cōp̄hēdit̄ stupefaciēs h̄ facē duplr. p̄ ml'ta frigi ditate remittēdo seu corrūpēdo sensu₃ seu v̄tutē sensibilē z° ꝑ ml'tā venenositatē occl'tā ⁊ a for⁹ specifica ꝓcedētē: cui⁹ nā ē ꝯriari v̄tuti sensibili: sic̄ p₃ in opio: qđ ex his tepi dū stupefac̄ ꝑ suā venenositatē occl'tā: l₃ ēt opet̄ ifrigidā do. ⁋ Ulteri⁹ nō ꝙ cū ī dolore vtpl'₃ sit q̄dā mēbri ten sio: aut q̄ mālis ē: vel q̄ vētosus ē: vl' ꝑꝑ māe cursu₃ ad locū dolētē: iō medicina x̄e sedatiua doloris aliq̄s ōbuit habere ꝯditiōes. Nā p̄ debuit facere fluxū: q̄ facere mē

E brū laxū leuiter resoluēdo re⁹ tēsi mēbri. Itē talia faciūt fluxū: q̄ disponūt mām fluxui ꝑ suā cal'itatē subtiliādo. Debēt ēt eē aliq̄l'r apitiua vt possint se mel'⁹ in membro ꝓfundare: vt apiēdo poros mām disponāt exitui. Debēt ēt eē tpati caloris ⁊ aliq̄l'r intēsiora: vt in ipsis tāq₃ obiis ꝓportionatis ꝯgaudeat v̄t⁹ sensitiua: q̄. n. appropinquāt n̄re cal'itati vt obia ꝓportionata ⁊ sibi silia ꝯfortāt ipa₃: vñ vola man⁹ apposita dolori cal'o ⁊ frigido cōfert. Un̄ talia anodina debēt h̄ēe v̄tutem actualē conglutinādi vt vniāt ⁊ ꝯfortēt cal'itatē dolētis mēbri: q̄uis s̄m virtutem sint laxatiua ⁊ mitigatiua doloris ⁊ apitiua pororum. Et ml'ta enūerāt̄ ī l'ra: q̄rū v̄tutes cōp̄hēdūt̄ ex z° can̄. Et īter ista aliq̄ sūt ꝓpe anodina vt anbetū mellilotū semē lini. Camomilla x̄o cū sit aliq̄l'r stiptica nō ē ita q̄tū ad

F h̄ anodina sic̄ anbetū: l₃ sit tēpatior ī cal'itate anbeto. Re soluit eni sine attractiōe: vt p₃ z° can̄. c. d̄ camomil. Quid āt sit amidū sine amiliū satis est notū. Est eni ordeū sine frumētū qđ sumit̄ dū ē ī lacte ⁊ maturat̄ dū est aliq̄l'r ēt in aq̄: deīde aliq̄l'r vstulat̄ vt flabellādo cortex abijciat̄. Tale amidū h₃ v̄tutē ꝯglutinatiuā ⁊ ē doloris sedatiuū. ⁋ Ulteri⁹ nota ꝙ hec l'ra/ sūt istiusmodi: p₃ z° intelligi. Uno° ⁊ leuiter ꝙ sūt istiusmodi: q̄ sūt sedātia dolorē: l₃ sedēt vt ꝯria cāe: q̄ euando ⁊ remouēdo eā. z° p₃ exponi ꝙ sūt istiusmodi: q̄ sūt x̄e sedātia dolore₃ ⁊ remittentia tristē dolorē ⁊ sēsationē: q̄ diuertēdo mā₃ a loco dolēte remittit̄ dolor. Teneat̄ p̄⁹: q̄ z° pateret̄ istātiā. ⁋ Ulte ri⁹ nō ꝙ regul'r opando ista x̄e sedatiua doloris d̄bēt da ri post euōnē ⁊ recursu₃ māe: ⁊ q̄n nō ē ápli⁹ ī fluxu. Cui⁹ cā ē ne ꝑꝑ coꝝ cal'itatē aliq̄lē mā q̄ est in fluxu nō ꝓhi beat̄ a fluxu: imo ēt augmētet̄ flux⁹. Coacte tñ nos op₃ ista applicare vbi vehemētia doloris pōit ī fluxu mām.

G ⁋ Ulteri⁹ nō ꝙ opiū ceteris stupefaciētib⁹ est forti⁹ nō nec̄io q̄ citi⁹: s₃ q̄ fortiorē stupefactionē fac̄: qđ p̄ ꝯp̄hen dit̄ ad expiētiā. Actualr ꝯp̄hēdit̄ ēt: q̄ stupefacit ꝑ suam vehemētē friditatē: vt sit magnū ꝑiculum in applicādo ip₃. Poma x̄o mādragore ⁊ semē ⁊ cortex ⁊ radices nō sūt ml'te stupefactiōis q̄uis ī his duob⁹ modis offerāt̄. Papauer x̄o albū ē stupefactiuū domesticū sua fridita te h̄ faciēs: nigrū x̄o aliq̄l'r ꝑticipat venenositate. Been x̄o ē vna spēs iusqami q iusqam⁹ dict⁹ ē dens caballin⁹ ⁊ apō nos pintegach₃ potissime stupefacere suo frigore. Solatrū ēt qđ sub se h₃ multas spēs nō est tāti vigoris vt opiū. Semē lactucaꝝ est ēt stupidū satis domesticu₃ sua frigiditate: imo in hoc opat̄ succus lactucarum. Nix aūt ⁊ aqua frigida solū infrigidādo stupefaciūt. Et nota biliter stupefaciētū gradum explicuit Aui. ꝑꝑ timorem applicationis reddens nos solicitos circa hoc.

⁋ In dolorib⁹ p̄terea ml'totiēs accidit error: H q̄ñ coꝝ cāe erunt extrinsece sic̄ calor: aut fri gus: aut ceruicalis eminentia: aut loci corru ptio: aut casus q fit in ebrietate: aut alia ab his: ⁊ q̄runt̄ coꝝ cāe ī corꝑe: ⁊ ꝓuenit error: q̄ꝑꝑ scire d̄bes h̄ ⁊ cog̃scere si est ibi repl'o aut nō: ⁊ si sūt ibi cāe repl'onis note. ⁋ Qñ q₃ ēt cā aduēit exteri⁹: deīde iteri⁹ fit māsiua sic̄ cu₃ aliqs bibit aquā fridā ⁊ accidit ei for tis dolor in ꝑte stōi ⁊ epatis. ⁋ Et ml'totiēs q̄de₃ nō est multu₃ nec̄ia euatio ⁊ sibi sil'ia: q̄ñ sepe suffic̄ sibi balneu₃ ⁊ fortis sōn⁹ ī eo. Et sic̄ q comedit rē calidā ⁊ ifert ei fortē ca pitis dolorē: ⁊ sufficit ei aquā ifridatā bibē.

I ¶ Tāgit aliq̄s cañ. erroris correctiuos. Et p̄ p̄mittit aliq̄s z° sp̄alr docet errorē circa vsum stupefaciētiū. ibi scd̄a. [Et qñq3 res ē.] Pria i tres f3 tres cañ. q̄s ponit. ibi z°. [Cūq3 ēt] ibi 3°. [Et multotiēs qdē.] ¶ Prio dič q̄ i curādo dolores multotiēs erraſ in cognoscēdo cās a qbus depēdēt. Nā cāe doloꝝ aliqñ sūt extrīsece vt caliditas aut friditas exterior ꝛ eminētia ceruicalis aut mala dispositio loci: aut q2 pp ebrietatē iste cecidit aut alia exterior: q2 q̄rūſ ꝛ reputāſ q̄ sint sič cāe iteriores: debes ḡ scire ꝛ videre verū ibi sit replo ꝛ sint signa replonis vel nō. ¶ z° dič q̄ qñq3 cā doloris ē exterior: vñde sit māsīua sič aliq̄ bibēte aquā fridā dolor fortis i pte stōchi cāſ ꝛ epatis. ¶ 3° dicit q̄ multotiēs p sedādo dolore nō est eūo multū neč̄ia: imo sufficit somn⁹ aut balneū vt in comedēte rē calidā fortē capiti inferētē dolorē: sufficit eni3 aquā potare frigidā. ¶ Pro pte nō q̄ cā existe exteriori si reputeſ iterior erraſ multotiēs: q2 itēdim⁹ eūare ipā: l3 nō sit eūo fiēda. ¶ z° nō q̄ cā exterior sit aliqñ māsiua f̄m modū expositoꝝ: vñ cā p̄mitiua mouet añcedētē vt sit cā doloris aut ꝯiūctā: nā cā itrinseca est māsiua re⁹ exterioris. ¶ 3° nō q̄ cā exterior pōt dici fixa qñ suū figit effectū itrinsec⁹. oꝫ ḡ nos h̄ cōprehēdere. Nā si cā primitiua mouet aut mouerit corpalē: nos opꝫ solū itēdere ad remotionē effect⁹ p̄mitiui: imo ad cām corpalem a q̄ dicit effect⁹ depēdere. s. dolor. ¶ Ulteri⁹ nota q̄ dolor multotiēs nō eget eūone: imo ppter sui facilitatē: ꝛ quia pendet a causa p̄mitiua remouetur citissime.

¶ Et qñ3 ē res i q̄ fiducia ē q̄ dolor ea remoueaſ aut tarde opās ita q̄ dolor ille vsq3 ad horā illā tolerari nō p̄t: sič eūo māei dolorē faciētis colice retēte i villis itestioꝝ: aut cito

L opās ē: s3 ex ea timeſ finis vehemēter malus sič stupefactio mēbri dolētis i colica cū medicis q̄ h̄ opari solēt: ꝛ fit medic⁹ in h̄ ābigu⁹ Dꝫ ḡ hōc mēsuratiōis fortitudinē h̄ře vt sciat qō duoꝝ tēpoꝝ sit lōgi⁹ aut tp̄s fixiōis ꝟtutis aut tp̄s doloris: ꝛ ēt q̄ duaꝝ rerū sit ei vterior an dolor an mal⁹ finis q ex stupidatiōe timeſ: vt eligat studiū ei ipēdere qō magis est ipediēs: fortasse. n. si dolor remāserit fortitudie sui ꝛ magnitudie iterficiet. Et stupidatio forsitā nō iterficiet l3 ex alia pte ipediat: c⁹ ipedimētū fortasse corrigē poteris ꝛ redibit forsitā ꝛ tu redibis medicia ꝯuēiēte.

M ¶ Nūc pōit euidēter errorē: ꝛ p̄ ostdit qūo medic⁹ i operādo aliqñ est pplex⁹. z° circa stupefaciēs ponit cañ. ibi z°. [Et in h̄.] ¶ Prio dič q̄ qñ res sedatiua doloris est opans tarde: ita q̄ timeſ q̄ ꝟt⁹ nō poterit stare vsq3 ad illā horā sič eūo i colica aut res ē cito opās: ꝛ est malum mala sič est res stupefaciēs ex q̄ magnū postea sequatur nocu^m: i h̄ ḡ medic⁹ ē dubi⁹: iō oꝫ i h̄ fortiter mēsurare: vt sciat qō istoꝝ sit eligēdū: ꝛ an sit pei⁹ expectare ꝛ eūare: aut sit pei⁹ applicare stupidū: qō in pñti ledit vidēdo vtrū possim⁹ ei⁹ corrigere nocumētū. ¶ Pro ptis itellitu nōndū ꝛ aduertēdū q̄ bōitas ꝯiecture ꝛ mēsure medici sumiſ p̄ ex nāli ingenio: igeniū nāle iuuat artem. Joānes Damasce. in suis afor. Sumiſ ēt ex lōga medici experiētia: ꝛ forti ēt studio ꝛ ꝯiectura. z°. vſ cōcipiendum q̄ illō circa qō cadit ꝯiectura ē h̄: aliqs patiſ colicā: nūc ē vidēdū an tp̄s fixionis virtutis sit tātū q̄tū sit tp̄s doloris aut nō. Et h̄ ē dicere an ꝟtus tāto tpe maneat fixa quāto tpe dolor pōt remoueri ꝟ̄a remotiōe: aut ēt sit apta ampliori tpe remanere: ꝛ in illo casu p eūantia medicandus est. Si ꝟo sit eꝫ q̄ tp̄s doloris sit āpli⁹ tpe fixiōis ꝟtutis: q2 dolor sit apt⁹ lōgiori tpe remanere q̄3 sit ꝟtus remanere fixa. Et est dicere q̄ remanēte dolore psterneſ ꝟtus ꝛ nō sustineat dolorē: tūc stupida sūt applicāda mal⁹ ipe-

N rādo iuuamētū ex remotiōe doloris q̄3 sit nocu^m ex pte stupidicati⁹ nocumentum poteris corrigere. Et si dolor iterū reuertaſ amplius refecta ꝟtute cōueniens poterit applicari medicina pro vera doloris remotione.

¶ Et pter h̄ torū stupefaciētis cōplōnē ꝯsiderare dēbes ꝛ ipsi⁹ q̄litatē: ꝛ vt qō ex eo ē facili⁹ dones ꝛ vt tribuas id qō ē cū suis tyriacis

O cōpositū nisi res fuerit maxia q̄ forti idigeat stupefactiōe. ¶ Sūt p̄terea mēbra q̄ qb⁹ nō curam⁹: ꝛ si eis suppoas narcotica: qñ nō ide ad vehemēt malū finē ꝑueniūt: sič dētes cū ei appōiſ stupefactiuū. ¶ Et fortasse qdē bibere ēt erit meli⁹ h̄a: sič bibere qō stupefaciat pp dolorē ocli: qñ ex h̄ mior malitia ꝑuenit oclo q̄3 vt iteri⁹ pōaſ: ꝛ fortasse facile erit corrigē maliciā q̄ ex potu alijs accit mēbris. ¶ In eo aūt qō ē sič colica magnificaſ malus finis: qñ mām augmētat frig⁹ ꝛ ꝯgelatione ꝛ clausurā. ¶ Ampli⁹: stupefaciētia plerūq3 sedāt dolorē ppea q̄ dōmire faciūt

P qñ sōn⁹ ē vna ex cāis ipsi⁹ sedatiōis doloris: ꝛ ꝑpie qñ cū eo scd̄a fuerit fames ꝛ i dolore mālī. ¶ Et stupefaciētia qdē cōposita quoꝝ fortitudies alie debilitāt medicie sič tyriaca sūt magis secura: queadmodū filoniū ꝛ trocisci: qb⁹ nomē pōiſ ternarij: s3 coꝝ stupefactio ē debilior: qō āt ex eis est recēs maioris est stupefactiōis. Et in antiquo fere nulla est stupefactio: ꝛ qō est medium.

¶ Nūc exeqſ ponēdo cañ. circa stupidoꝝ applicationē attēdēdū: ꝛ ꝯtinet h̄ ps ptes tres. Prio fac h̄. z° ponit modū quo stupidū dolorē sedat. 3° inter stupidoꝝ ꝟtutes cōparationē pōit. ibi z°. [Ampli⁹ stupefactiua.] ibi 3°. [Et stupefaciētis qdē.] Pria i tres. Prio pōit cañ. attēdēdū circa applicationē stupidoꝝ. z°. ponit cañ. circa applicationē stupidoꝝ rōne mēbroꝝ qb⁹ stupida sunt applicanda. 3° ostdit in q̄ dispōne stupida valde nocent. ibi scd̄a. [Sūt p̄terea] ibi 3° [In eo aūt qō ē sič colica.] ¶ Prio

Q dič q̄ ēt vltra illō qō dcm̄ ē tu debes ꝯsiderare cōpōnē. Alia lr̄a h̄3 cōplonē ꝛ q̄litatē stupefaciētis: vt tu tribuas facili⁹ stupefaciēs ꝛ correctū cū alijs medicis tyriacalibus nisi forti eges stupefactiōe. ¶ z° dič q̄ q̄dā sūt mēbra qb⁹ nō curam⁹ stupefaciētia apponē: q2 idc nō mel⁹ toti ꝯseqreſ finis sič dētes. Aliqñ forte meli⁹ ē stupidum bibere q̄3 mēbro applicare. Nā ex h̄ mīn⁹ malū oculo ꝯseqſ: ꝛ forte erit facile corrigere nocumētū alijs contingens mēbris ex potu stupidi. ¶ Ulteri⁹ dicit q̄ malus finis ex stupido augeſ in colica: q2 medicina augmentat frigus ꝯgelationē ꝛ clausurā seu ꝯstrictionē faciētē sup. ne mā egrediaſ. ¶ Penultio dič q̄ stupefaciētia plies sedāt dolores ꝑuocādo sōnū: q est ex sedātib⁹ dolorē potissimū: qñ ꝑuocato sōno ē fames seu qñ dū ꝑuocaſ ē famest: ꝛ ēt h̄ ꝯtinet veꝝ i dolore mālī. ¶ Ultio dič q̄ stupefacientia

Cōtraq3 nocumētū 3 narcotici pei⁹ est multo pei⁹ q̄ ipsi⁹ administrati doloris q2 it⁹ accepti nocꝫ oib⁹ mēbris ... vnī solū: vñ q̄ intra accepti cū modo ramis sepe resoluit vl digestiua ꝛ calor

A pesfacientia cõposita correcta ⁊ debilitata a stupefactiõe
p alias medicīas sūt magis secura simplicib⁹ q̄lia sūt tyriaca
philoniū ⁊ trocisci dicti ternarū: q̄r stupefactio ē debilior
stupefactiõe tyriace vl' philonij. Stupefaciēs ẜo recens
est maioris stupefactiõis q̄ antiq̄ in q̄ fere ē nulla stupefactio:
in me⁹ ẜo iter antiquū ⁊ recēs ē media vt⁹ in stupefaciēdo.
¶ Pro p̄ntib⁹ nō q̄ inueni̇̄ vna lr̄a dicēs ↄpōnē: ⁊ est sensus q̄ tu debes scire cōpōnē stupidi. i. cōpositū: vt tu scias
q̄nte virtutis sit in stupefaciēdo ⁊ q̄nte nō: q̄ cōprehendere
poteris ex refrenātib⁹ stupefactionē. Alia lr̄a dicit ↄplo-
nē: ⁊ ē sensus q̄ tu debes ↄplonē scire. i. gdū ↄplonis: ⁊ q̄li
tatē. i. modū stupidi. s. an h̄ fiat p friditatē an p nāz vene-
nosaz. Nā p̄ dz h̄ ↄsiderare vt sciat facili⁹ eligē. 2⁰ dz ↄsi
derare cōpōnē vt sciat illud qd̄ est correctuz p medicīas
B tyriacales ⁊ cordiales: ⁊ h̄ est nec̄iuz: q̄r supple facili⁹ est
ad exhibēdū: nisi fortis extiterit stupefaciēdi nec̄itas: tūc
eni forti eges stupido. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ dētib⁹ securi⁹ pōt
applicari stupidū: q̄r sūt ossa: seu de nā ossiū nō sentiētes:
aut valde obtuse sentiētes: vn̄ de virtute ēt eoz sensibili
nō curam⁹: aut saltē q̄r duri sūt ⁊ nō multū itrīseci corpi
⁊ nō multum pfecte opōnia pducūt: iō de eoz stupida-
tiõe nō multū curam⁹. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ oculus est mēbz
valde nobile: in operādo multū regrēs spūs: ⁊ ēt mēbrū
valde molle ⁊ leue aptū facilr̄ ledi: ⁊ valde p applicatio-
nē stupidi. Et iō forte meli⁹ est bibē stupidū valde leue
q̄ oculo applicare pp cāz in lr̄a tactaz. ¶ Nō vlteri⁹ q̄
in colica pueniētē a māa sciatica vitrea: lz nos aliq̄n in casu
desperato oporteat applicare stupida: ex ipsis tn̄ grādia se-
quūt̄ nocumēta: q̄r lanniatio māe ⁊ ↄgelatio ⁊ scrudatio:
⁊ ēt clausura. ¶ Ulteri⁹ nō q̄ in dolore māli valde con-
fert sōn⁹ maxie dū est ianitio ⁊ nō repletio cibi aut pot⁹:
C q̄r itrīsec⁹ reuocato calore nāe fit potēs supra abyciēdam
māam: ⁊ supra ipsaz digerēdā ⁊ resoluēdā. In dolore autē
nō māli nō tn̄ ↄfert somnus supra famē. Stupida ēt aliqs
modis dolorē sedāt: de qb⁹ est dcm̄. s. ¶ Ulterius nō q̄
stupida ↄposita sūt securiora simplicib⁹ ↄsilis gradus in
stupefaciēdo. Nā lz nā ceteris parib⁹ min⁹ valeat cōpo^m
⁊ diuersaz regulare q̄ simplex: q̄r tn̄ in tali ↄposito sunt
aliq̄ tyriacalia q̄ opponūt̄ venenositati stupidi: iō adhuc
stupidū cōpo^m securius. Dat exē^m de tyriaca sup. noua ⁊
philonio: q̄r descriptiões habetis 5⁰ cań. Facit ēt mētio-
nē de qbusdā trocisci: de qb⁹ ibi scribit̄. ¶ Ulteri⁹ nō
q̄ in stupido recēte nō refrenato p calida: ⁊ existe denso
fit stupidatiõis opatio. Post sūt fermētationē ⁊ reductio-
nē ad vnā formā calidis stupidū superātib⁹: vt in tyriaca
nō fit stupefactio: imo calefactio ⁊ resolutio.

¶ Et ex doloribus quidez sunt qui sunt mul-
te fortitudinis: ⁊ sunt ad medicandū faciles
D in quibusdaz horis sicut dolores ventosi.

9 ¶ Nūc tāgit curā doloz in spāli: q̄r doloz ventosoz. Et
diuidit̄ in duas. Naz p̄ pmittit quali̇ se hēant ad curā hi
dolores. 2⁰ exeq̄t̄ curā ponēdo, ibi 2ª [Qm̄ q̄nq̄z sedat̄.]
p̄mo dicit q̄ qdā dolores sunt valde fortes: faciles tn̄ ad
remouēdū: vt vētosi. ¶ Pro pte nō q̄ dolores vētosi sūt
fortes vētositate valde potēte in extēdēdo ⁊ soluēdo ↄti
nuū: faciles tn̄ ad remouēdū cū subtiliata vētositate sedē
tur: q̄ vētositas ē apta subtiliatiõi cū ad aeris nāz accedat.
Notāter dcm̄ est i qbusdā horis: q̄r statib⁹ q̄ dicent̄ lr̄a.

¶ Qm̄ q̄nq̄z sedant̄ ⁊ sufficit vt super eos aq̄
calīa euūet̄: verūtn̄ in h̄ timor existit: vn̄ ab eo
tibi caue̅ debes: q̄m plerūq̄z cā erit apa: ⁊ exi
stimabat̄ q̄ sit vētositas. Et si fortasse factū
fuerit ei embroca ex aq̄ calīa: ⁊ p̄cipue in sui
pricipio ei affert magnū maluz. Et p̄ter hoc
q̄nq̄z ipedimētū vētose efficit: cū vētositatē
resoluere nō poterit: ⁊ i q̄ntitate ipsi⁹ spatij au
gmētū faciet. ¶ Et vaporatiões ēt sūt ex me B
dicatiõib⁹ vētositatū. Et ex eis qdē melior ē
cū q̄ est id qd̄ exiccat: sicut miliū: nisi in mēbro
fuerit qd̄ illd̄ tolerare nō valz: sicut ocul⁹: fiat
g̃ tūc vaporatio cū pānis. Ex vaporationib⁹
ēt sunt q̄ cū oleo calefacto fiunt: ⁊ ex vapora
tionib⁹ qdē fortib⁹ est: vt oroboz farina cuz
aceto coq̄t̄ ⁊ postea siccet̄: ⁊ fiat ex eo vapo
ratio: ⁊ mior cā ea ē vt furfur coq̄t̄ sic h̄. Sa
lis āt vapor ē pungitiu⁹: sz miliȷ est melior ⁊ F
debilior: ⁊ plerūq̄z ēt fit vaporatio ex aq̄ in
vase posita q̄ ē icolumis ⁊ leuis: sz opationē
efficiet quā noīauim⁹ si illd̄ nō fuerit obtura-
tuz. ¶ Uentose ēt cū igne sunt istiusmodi ⁊
sunt fortes in sedādo dolorē vētosū: ⁊ si eas
iterū adhibuerit dolor penit⁹ d̄struet̄: verūtn̄
plerūq̄z ex eis accit illd̄ qd̄ pueīt ex eo qd̄ di
xim⁹. ¶ Ex sedātib⁹ p̄terea dolorē est mollit̄
lōgo tpe icedē pp illd̄ qd̄ i ip̄o existit ex ẜtu
te faciēdi fluxa: ⁊ simil̄r adipes subtiles noti: ⁊
olā q̄ noīauim⁹: ⁊ dulcis cantilena: ⁊ pprie
cū ex ea puocat̄ sōnus: ⁊ occupari in eo qd̄ G
gaudiū efficit: doloris vehementiā sedat.

¶ Nūc exeq̄t̄ ponēdo curā nō alr̄ diuidēdo: dicēs q̄ dolo
res vētosi q̄nq̄z sedāt̄ aq̄ calīa ipsis sup locū doloris: tn̄ ti-
bi caue: q̄r multotiēs cā doloris ē apa: ⁊ credit̄ eē vētosi-
tas: vn̄ fcā embrocatiõe i p̄n⁹ apatis auget̄ apa. Itez hec
aq̄ q̄nq̄z dilatat vētositatē ⁊ nō resoluit: vn̄ grāde ↄseq̄t̄
nocumētū. ¶ Deide Aui. ponit 2^m medicamen dicēs q̄
vaporatiões sūt medicīa vētositatū. Et melior vaporatio
est illa q̄ ē fcā ex re exiccāte: sicut multo milio nisi mēbrū
nō voluerit sustinē hāc euaporationem vt oculus cui fiat
vaporatio cū pānis calīs. Itē fiat euaporatio ex oleo ca-
lefacto: fortis tn̄ euaporatio ē cocta farina ordei cū aceto:
deide siccata fiat vaporatio. Minor aūt vaporatio est ex
furfure cocto: sicut de farina ē dcm̄. Salis ẜo vapor ē ma-
gis pūgitiu⁹. Dicit⁹ ẜo miliȷ vapor ē ille satis debilior. Itē
ēt plies fit euaporatio ex aq̄ po^ta i vase: q̄ euapo⁹ ē leuis.
Efficit tn̄ dcā opō nocumētū nō obturato eo qd̄ dcm̄ est: H
q̄r supple applicata in p̄n⁹ apatis vbi putes vētositatē eē
cāz augebit nocumētū. ⁊ aliq̄n augēdo seu dilatādo vēto
sitatē accidit nocu^m. ¶ 3^m remediū dolori ventoso est h̄.
Uētose applicate cū igne fortes sūt i sedādo dolorē ven-
tosūz: qb⁹ adhibitis forte totalr̄ dolor destruet̄. Ex ipsis
tn̄ adhibitis plies pueīt: qd̄ dcm̄ ē. s. d̄ nocumēto. ¶ 4⁰
dicit q̄ ex sedātib⁹ dolorē est leuiter lōgo tpe ire: eo q̄ in
tali icessu ē vt⁹ faciēdi fluxū: q̄r mēbz lassūz ⁊ nō tēsuz: ⁊
breuiter est vt⁹ resolutiua vētositatis. ¶ Dicit 5⁰ q̄ adi-
pes subtiles: q̄r subtiliatiui cogniti cōiter ⁊ olea ēt noiata
supple sūt ex sedātib⁹ dolorē. ¶ 6⁰ dicit q̄ dulcis cātile-
na q̄ puocat̄ sōn⁹ ēt est ex sedātib⁹ dolorē. ¶ 7⁰ dic̄ ⁊ vl
timo q̄ occupari i eo qd̄ fac̄ gaudere sedat fortitudinem
doloris. ¶ Pro p̄dcī̄ itellectu nō q̄ apō medicos repiūt̄
isti termini: vaporatoriū: calefactoriū: epithima ⁊ forma-
tio q̄ idē iportāt. Pro nūc tn̄ sūt duo noīa exponēda dicē

Left margin gloss (beside A): lenteo q minime stat circa dolorē... [partly illegible] ...nō prope oculos pura ⁊ correctum non sic est in exteriori mēbro i q calor ē debilis qualis pōt sicut ēm est oculus frigidi cōplo nis existens.

Right margin gloss (beside H): Hoc intellige de dolore māli: nō eni cōue nit talis incessus in spasmo tetano ⁊ siccitate cum forti dolore: neq̄z i dolore capitis ex fame: q̄ia vbi indigētia nō opz laborare aso.a.

I do calefactoriū eē dicitur:qr actualr calefaciendo operaf.
Uocaf aūt vaporatoriū:qr vaporādo sinc mēbro mitiē
do vaporē suā pficit opationez. ¶ 2° nō q vaporatoria
seu calefactoria multiplr diuersificanf.p rōne qualitatis
passiue:r h dupl:qr qdā hūida actualr:qdā sicca. Exēm
scdi.miliū torrefactū aliquātulū in lebete ignito nō appo
sito liquore est calefactoriū siccū:vt notū est.Exm pmi.vt
aq̄ calā a q̄ eleuanf vapores:lz ēt diuersitas hec esse pos
set qm̄ ad q̄litates actiuas potētiales:vt dicā qdā cale
factoriū calm:qdā frigidū:qr tm̄ p calefactoria cōiter re
solutio q̄rif r calefactio aliq̄lis:iō cōiter oia calefactoria
dicūr calā.2° recipiunt diuersitatē ex pte potentie. Aliqua
enī sūt potētiora in opando:eo q a reb9 fortiorib9 eua
porant:fm ēt q euaporantia sunt hūida aut sicca:vapor
enī hūidus maior est sicco vapore:vt colligif ex p° afo.
pmē.14.Itē diuersificanf:qr qdā est vaporatoriū mor
dicatiuū:qdā xo nō.Illud enī salis est mordicatiuū.
K Itē ēt fz distinctionē mēbro; alia opz approximare ca
lefactoria.Oculo.n.leue puenit calefactoriū pp ei9 vehe
mentē sensibilitatē.Ad ppo:has diuersitates explicat
Aui.in tex.p.n.tāgit aquā calā:r sic hūidi9 euaporatiuū
sua caliditate resoluēs vētositatē aperiendo poros:r tale
euaporatoriū humidū maxie puenit ventositati eleuate
ab humore sicco opponēdo se humori. ¶ Ulteri9 nō q
aqua calida pōt applicari p ventositatibus dupl.Uno
mō q spargaf supra mēbrū:r isto mō nō erit vaporato
riū.2° mō vt mēbrū recipiat aq̄ vaporationē:r isto mō
pt dici vaporatoriū. ¶ Ulteri9 nō q in applicatiōe talis
aq̄ duo ipedimēta sunt euitanda.p° vt sciam9 māz eē vē
tosaz:qr si fuerit apa:nocumēta q̄ in pte ponunf sequūf.
2m est ne tale vaporatoriū dilatādo vētositatē:r amplius
vētosando māz grādi9 nocumētū iducat:r euitaf euan
do corp9 r remouēdo māz a q̄ pcedit vētositas. ¶ Dic
tn̄ notetis q valde instāte dolore etsi corp9 sit plenū:tn̄
carminantia vētositatē applicamus pp aliqualē doloris
sedationē. ¶ Ulteri9 nō q vaporatoriū siccū r exiccati
L uū est meli9 hūido:sicut vaporatoriū factū ex milio:eo
q talis euaporatio est potētior in resoluēdo vētositatez
nisi magna fuerit sensibilitas mēbri:vt oculus. Pro isto
tn̄ nō q vaporatio cū milio.s.sicca est oculo nociua.Ap
plicatio tn̄ pānoz lisuoz in decoctione milij pōt cōpete
re in ophthalmia ventosa.vt pz 3° tertij:cū ista ēt sit mi
tior r magis necīa vaporatiōe sicca. ¶ Ulteri9 nō q va
poratio fcā ex orobo cocto in aceto:r postea exiccato est
valde fortis rōne orobi:rōne ēt aceti valde mordicātis r
valde penetrātis:debilior tn̄ est facta ex furfure.s.frumē
ticū nō faciat tātā calefactionē vt orobū. ¶ Nō ēt q va
poratio facta cū aq̄ posita in vase est leuis r sana cū mit
tat vapores leues.Sana ēt qr sufficiēter faciēs resolonez
r resoluēs vētositatē faciēs corp9 in sua sanitate pmane
M re:duob9 tn̄ euitatis vt q nō sit dolor q puēniat ab apa
te:r ēt q corp9 nō sit valde repletū. ¶ Ulteri9 nō q vē
tose cū igne sunt fortes in sedādo dolorē vētosum:qr pp
igneū calorē valde resoluūt:pp ēt vehemētē calitatē val
de attrahūt vētositatē v'sus exteriora:r maxie si sint sine
scarificatione:qr facte cū scarificatione euādo sanguinē
r spūz nālē calorē debilitādo sunt cā vt vētositas magis
in mēbro imoref.Ex illis aūt q̄ sūt sine scarificatiōe fre
quēter applicatis pp eaz po9 dolor ex toto remouef:iō
ventosaz magnā applicatam vmbilico valde cōmēdat
Aui.13° tertij de cura doloris stōchi.Euitēf tn̄ illi duo do
lores q̄s repetere poti9 cēt fastidiū q̄ iuuamētū. ¶ Ul
terius nō q lōgus mot9 r paulatinū exercitiū hz corpus
laxare r mēbra:poros rarificādo r faciēdo fluxū.i.laxitē
r sua calitate ēt resoluēdo sedat ventosum dolorē si non

fuerit mot9 fortis:qr tūc p nimiū agitādo hūores est cā ni N
mie vētositatis:r vehemēter exiccādo est cā q̄si corruga
tiōis r ispissatiōis cutis:iō detinerēf vētositates. ¶ Ulte
rius nō q p adipes subtiles p intelligere possum9 subti
liantes r poros apientes seu subtiles:qr leuis caloris.Nā
si eēnt nimis calidi corrugarēt cutē:traherent ēt ad ptes
mās ampliores ¶ Ulteri9 nō q dulcis cantilena p sonū
puocādo est cā sedationis doloris. ¶ Itē ei9 vt9 pp eius
amenitatē r dulcē eufoniā distrahit a tristi mō sentiendi
obm.Prouocaf aūt ex ipsa sōn9.p:qr p ei9 amenitatē vt9
iterior attēta ad cantilenam distrahit vtutes exteriores a
suis opōnib9 vt ide retractio spūuz r sōn9 pseq̄nf. ¶ Ul
terius nō q opari in gaudio sedat dolorē.p ex eo q vtus
ex gaudio confortaf:se ēt pformet gaudiū faciētibus ad
illam attrahendo distrahit a tristi sensatione.

¶ In h pcipif a qb9 curationib9 icipiam9. Cap.XXXI. O

CUm multe cōiungunf egritudi
nes:ab ea icipe debemus in qua
vna harū triuz pprietatū existit.
¶ In isto.c.hui9 fen.4.pmi cān. Aui.de
terminat de cura morbo; adinuicē pium
cto; ostēdēdo a q̄ cura est p ichoādaz.
Et diuidif cam in duas ptes.Nā p facit qd dcm̄ est.2° to
ti libro ponit epilogū seu finē gras agēdo supne potētie.
ibi 2°[Et sit q̄titas hui9 nr̄i.]p° in duas.Nā p ponit nūe
rū eo; q̄ in tali cura obseruāda sunt.scdo de illis exeqf.
ibi 2°[Una ea; est.] ¶ Prio dicit q multis morbis cō
iunctis adinuicē ab illi9 cura est incipiendū r inchoādū
in q̄ vna triū dicēda; existit pprietatū. ¶ Pro pte nota P
ex pbabitis q cura morbi cōpositi q vocaf morb9 vnus
nō depēdet ex curis simpliciū:imo hz vt morb9 vn9 r di
stinct9 ppriā curā:vt de apate dcm̄ est.Cura xo morbo
rū pplicato; nō est ēt ex curis simplicium:aut scita cura
morbi calidi r hūidi si adinuicez piunganf.Scif ēt cura
ho; piuncto;:r maxie si hi morbi nō egeāt 3rijs medi
cinis:vbi.n.3rijs medicis egeam9 nō hn̄ ex cura simpli
ciū noscif cōposito; cura.Itē ex cura simpliciū nō hz ēt
modus approximādi r ordo.Et dato q sciā qualr vlcus
est curādū r qualr apa:tn̄ nō scio a q̄ curā debeā inchoa
re.Iō Aui.psens cōpilauit cam vt ostēderet a qb9 curam
debem9 ichoare:vt ēt explicaf in rubrica capli. ¶ 2° nō
hic p morbū itelligi q̄cūq; rem ptermāz:siue hec sit mor
bus siue cā morbi siue accñs.Erit q̄ sensus q cū piungun
tur multe egritudines.i.multe dispōnes pter nām siue sit
morbus siue cā morbi:qr cā cū cā:morb9 cū morbo:vel
accñs cū accñte:vel cā cū morbo:vel accñs cum cā:vel
morb9 cū cā rc.qr tn̄ egritudo magis absolute di preter
nām ipsaz poti9 explicauit in pn̄ti parte:cum inferius etiā
ponat accidentis cum morbo complicationem.

¶ Una ca; est q alia sanari nō pt an̄q; ipsa sa Q
nef:sicut apa r vlcus cū cōiungunf:medica
mur eni apa donec pplonis malitia q̄ cū eo
venit remoueaf:absq; cui9 sanatiōe vlcus sa
nari nō pōt:postea medicamur vlcus. ¶ Et
scda ca; est cū vna egritudo cā fuerit alteri9:
sic cū accidit oppilo r febris:medicamur.n.
oppilonē pri9:deide febrē.Et si nobis neces
sariū fuerit oppilonē apire cū eo in quo aliq̄
existit calitas:nō curabim9 ō febre:r medica
mur qdē pulmonis apa cū desiccatiuis:r nō
curabim9 ō febre:qm̄ ipoie ē vt febris remo

A peať cā ipsius remanēte. Et cāe qdē eius sanatio est exiccatio q̄ febri nocumētū facit.

¶ Nunc exeqť de illis. Et diuidiť in tres. ibi 2ª [Et scḋa] ibi 3ª [Tertia ȝo.] ¶ Pŕo dicit φ vna ppŕietatum est qñ due egritudines sic cōiungantur φ vna nō pōt sanari sine alia: ꝗ̃nis e3: sicut vlcus ⁊ apa. Na3 nos pmo debemus curare morbu3 sine quo alter curari nō pōt. vñ nos nō medicamur apa vsquequo remoueamus malitia3 cōplexionis cū ipso vnientē: sine cuius cōplonis sanatione nō pōt vlcus sanari. ¶ Dicit 2º φ scḋa ppŕietas est cu3 vna egritudo est alterius cā: nā tunc supple debem⁹ pmā

B curare: sicut cōiunctis oppilatione ⁊ febre p̄ medicamur oppilatiōi deīde febri. Et si necitu3 fuerit apire nos applicamus cala nō curātes de febre. Itē cōiunctis apate pulmonis ⁊ febre cū apa tale sit cā febris: a tali apate ichoamus curā desiccādo ⁊ nō curādo de febre: q2 ipoře est curari febrē sua cā remanēte. Cuius cā est: q2 apatis sanatio est exiccatio febri faciens nocumentū. ¶ Pŕo partiū intellectu nō aliq̄: p̄ φ pma ppŕietas est sumpta ab origine dispōnū vt sciať qd sit applicandū apa: ⁊ qd posť: ⁊ attendať maxie ista ppŕietas ꝯiunctis dispōnib⁹ q̄ p vnū medicamē nō pñt medicari: s3 p ꝯria: vt vlcere cōiuncto cu3 apate: nā apati ꝯueniūt mollificantia: vlceri ȝo exiccatio. ¶ 2º nō φ nō solū ista ppŕietas itelligiť in tali ꝯiunctione morbo p̄imo ēt in alijs cōiunctionib⁹ de qb⁹ est dcm. ¶ Ulteri⁹ nota φ cū ṽtus opereť vnionē ⁊ ꝯsolidationē mediante cōplone vt debito instřo si mala cōplo nō fue

C rit amota nō poterit vlcus vniri ⁊ cōsolidari. Iō merito pmittēda est cura apatis: qȯ curari pōt sine cura vlceris: cu3 cureť apa tm̄ abyciendo mām. ¶ Ulterius nota φ ēt solo continuitatis in apate reperta pmo abycienda est tanq̄ verā ipediens vnionē ⁊ ꝯsolidationē quā ex dictis intellexit. ¶ Ulteri⁹ nota φ ista scḋa ppŕietas sūpta est ex caliditate: vt p3 7º terapen. ¶ Nota q̄tu3 spectat ad ppositū φ aliq̄ egritudo pōt esse cā ad mentē medicorū a q̄ alia egritudo dependet sicut dicimus oppilationē efficere febrē: ⁊ caliditatē stōchi efficere callitatē ꝑter nām in epate. 2º pōt dici cā angēs: vt si epar sit calidū calitas stōchi angēs illā caliditatē dī esse cā. 3º dī cā ꝯseruans ⁊ fouens: sicut stōcho patiēte ēt malā cōplonē ꝯfirmatā calidā: hūores calidi stōchi illā ꝯfortare ⁊ ꝯseruare dr̄. Ad ppositū applicando q̄uocunq3 sumiť cā pars cōtinet veritatē. ¶ 6º nota φ nos curamus cām q̄nq3 nō attenden

D tes ad effectū: aliqñ etiā attendētes. Nā pmo si sit oppilatio ⁊ febris intensa attendimus oppilationi nō negligēdo febrē vt hic. Si ȝo febris sit intensa nō est icōueniēs coacte ichoare curā a febre seu saltē medicādo oppilationi nos oportebit attendere febri. Hoc ḡ qȯ poniť in pte est verū de cura regulari ⁊ ordinata. ¶ Ulteri⁹ nota φ per vlcus pulmonis. A. intelligit cām cōseruantē ⁊ fouentē: nā vlcus pulmonis fouet febrē ethicā: sine cuius vlceris sanatione febris ethica nō pōt sanari: qȯ vlcus dedit intelligere du3 dixit apa: qȯ p3 ex Hiq2 dixit sibi cōpetere exsiccationē que cōuenit vlceri inquantū vlcus est.

¶ Tertia ȝo cū fuerit vna cau3 ca de q̄ maior solicitudo sit hñda: sicut si ꝯiungať synoch⁹ ⁊ palysis: medicamur. n. synochū extinguēdo ⁊ flebotbomādo: ⁊ de palysi nō curabim⁹.

¶ In partibus enumerauit duas ppŕietates pp quas ab vna dispōne incboandū est: nūc enumerat tertiā. Et diuidiť in duas. p̄ facit qȯ dcm̄ est. 2º cu3 accñs cōiungiť cu3 morbo ostendit etiā a quo sit incboandū. ibi scḋa [Cū aūt egritudo.] ¶ Pŕo dicit φ tertia ppŕetas est qñ vn⁹ morbus est maioris solicitudis altero. Nā ab eo qui est maio

E ris solicitudinis est incboādū: sicut ꝯiūctis in synocha ⁊ paralysi attēdim⁹ extinguere synochā flōmādo nō curādo de paralysi. ¶ Pŕo pte nō p̄ φ ille morbus est maioris solicitudinis: q plus debilitat ṽtutē: ⁊ ad que3 mors aptı⁹ pōt ꝯseq. ḡ cū intentio medici sit ꝯseruare vita3: ⁊ pbibere mortē: iō a morbo in quo est maior solicitudo est icboandu3: ⁊ ista ppŕietas est sumpta a magnitudine morbi. ¶ Propter qȯ scḋo nota φ morbus dī magnus: vt colligitur 7º terapen. aut rōne dignitatis actionis lese: q2 ledit operationē valde necessariā ⁊ pfectiorē: ⁊ toti corpori magis necessariā aut parti. Scḋo morbus dī magnus respe

F ctu sui rōne ppŕie essentie: q2 rōne gradualis ēentie siue lapsus a temperamēto: vt mala cōplo calida in hoc scḋo mō dī mala complexio cala vt duo maior cōplone cala vt vnū. 3º mō morb⁹ dī magnus rōne ṽtutis dispēsantis nr̄m corp⁹: vt ille morb⁹ ad quē ꝯseqť syncopis dī eē magnus. Applicādo ad ppositū ista ppŕietas añcedit alias duas ppŕietates: q2 poti⁹ incboandū est a morbo maiori q̄ a morbo sine quo alter nō pōt curari pp cā3 in p̄ notato assignatā: ꝑus etiā a tali incboādū q̄ a morbo q est cā pp cōsilem cām. ¶ Itē nō φ a morbo magno 3º modo ꝑus est incboandū q̄ a morbo q est cā. Cōsilr etiā a morbo magno mō pmo potius est incboandū q̄ a magno 2º mō. Consilr p3 cā alioꝝ semper paritate supposita: vt φ

G qlz in suo gradu sit cōsilr magn⁹. ¶ 3º nota φ l3 synocha importet febre3 de sanguie putrefacto: hic tn̄ p synochā: synochā itelligit iflatiuā in q̄ potissimū conuenit flōmia vt sanguis debite euacueť: imo cōuenit vsq3 ad syncopis: 9º terapen. Per paralysim aūt intelligit mollificationē a frida mā ꝓcedētē. Quia ḡ maior ē timor ex iflatiōe ⁊ putrefactione sanguis: q̄ sit ex mollificatiōe: iō eligimus flebotbomāre non curantes pncipalr de paralysi.

Aduerte tñ cu3 modestia ēē flōmandu3 in casu nō obstante φ dī a magr̄o h̄ mortificareť calm innatus calor q tam est debilitatus pp palysim: ⁊ illi auferem⁹ thesauru. Nicolaus scyllact⁹ vidit sociu3 quēdā qui peccauit i hoc: ⁊ infirm⁹ perijt in manibus suis.

¶ Cū autē egritudo ⁊ accñs ꝯiungunť: a sanatione egritudinis incipiem⁹: ⁊ si accñs superauerit: tūc accñtis curā hēbimus ⁊ egritudinē nō cōsiderabimus: sicut in colica dam⁹ stupefacientia ppterea vt doloris fortitudo remoueať: l3 ipsi colice ipedimentum faciat. Et cū hoc q̄nq3 tardam⁹ qȯ facere debebamus pp stōchi dbilitatē: aut pp vētris fluxū qui ꝑcessit: aut pp presentē nauseā. Et q̄nq3 nō tardamus sed operamur: ⁊ nō totā remouemus cām: sicut in egritudine spasmi: non eni3 totū expellimus humorē: imo ex eo aliqd dimittim⁹ vt ipsu3 spasmosus remoueat motus ne humorem resoluat nālem.

¶ Nūc ostēdit quō icboandū sit si egritudo ꝯiungať acci

H denti. Pŕo ponēs ppōnem istam: φ cōiunctis morbo ⁊ accñte a sanatione morbi est incboandū. Abbreuiādo h̄ est verū regulr accidēte nō supante morbū vt diceť statim: eo φ egritudo est sicut cā: ad cuius remotionem accidentis remotio cōsequeť. ¶ 2ª ppō est. si accñs superauerit in malitia ⁊ magnitudine: tūc accñti attendimus de egritudine nō curando. s. notabilr sicut est in colica: q2 in morbo intestini colon ad que3 ꝯsequiť fortitudo doloris damus stupefacientia attendēdo dolori nō curādo de colica supple notabilr. ¶ 3ª ppō sit hec. φ q̄nq3 tardam⁹ facere debitū morbo: q2 alterare aut eūare pp debilitatē stōchi aut fluxū vētris ꝑcedentē: aut pp pñtē nauseam: ⁊ tunc plus attēdimus accñti ⁊ debilitati stōchi q̄ morbo.

I ¶ Quarta ppositio est hec: q quiq3 nō tardamus in curādo scilicet morbū: sed opamur. s. curādo nō tn̄ remouendo totam cām: imo expectādo vt ipsa per accñs morbi remoueat: sicut est in egritudie spasmi: qr in repletione aut alio morbo ad quē cōsequit3 ȝctio et spasmosus mot9: nō. n. totam eūam9 hūorē: sed aliqd dimittim9 motu spasmoso resoluēdum: ne hic cōcussimus mot9 nō existe h hūore etiā preter nām supra nālē cōuersus ips cōsumat. ¶ Pro intellectu partis duo notanda sunt: et pmo q accñs qd coniungitur morbo pōt esse accidens pprium et cōmune. Exēpli cā: ad morbum pprium de p se cōsequit3 actio seu operatio lesa: aut etiā qlitas mutata: aut etiā excrens mutatum. Exēplū scdē vt debilitas stōchi febri. Applicando ad ppositū regulariter a morbo prius incohoādū est q a pprio accidēte.
K Aliqn tn̄ est a pprio accñte prius incohoandū ipso existente maiori mō 3° ex dictis. Aut aliqualr cōtradicēdo expositori ipso existente vt causa saltē fouens morbum. Nam si a mala cōplexione calida fiat dolor: ptingēs est dolorem attrahendo fumum fouere morbum vt dolor sit illud sine quo morbus bene curari non potest. Si vo sit accidens cōmune ab ipso: aliquando incohoandum est a cura: et aliquando non: vt notum est.

¶ Operis sigillatio et gratiarum actio.

Sit quantitas huius nostri sermonis compendiosi de principijs vniuersalib9 doctrine medicinalis sufficiens. Deinceps autem laboremus vt de simplicibus medicinis librum cōponamus si deus voluerit. Et ipse quidem nos iuuabit: cui sint grates fm sui innumerabiles misericordias.

¶ In parte presenti Auicen. dictis suis finem imponit ad sequentia transiturus: superneq3 potentie referendo gratias breuiter dicēs q hec sit sufficiēs quātitas sermonis compendiosi de principijs vniuersalibus medicine. Dei de vo valde laboremus vt faciamus librum de simplicibus medicinis deo volente: qui nos certe iuuabit: cui sint grates fm ipsius innumerabiles misericordias. Illum vo innocemus: vt etiam fecit Magister Marsilius qui in eius laudē et gloriam aliqua cōposuit carmina qui viuit benedictus in secula seculorum.

¶ Expliciunt dicta Ugonis Senensis nouissime recognita sup 4a fen pmi can. vsq3 ad illū. §. positū in caplo de enemate. [Forma vo.] Deinceps vero dicta Marsilij vsq3 ad finē cum annotationibus Jacobi de partibus: et alioz clarissimoz medicoz. Additū est enim caplm de flōmia fm expōnē Ugonis nuper inuentum: ac index copiosissimus fm elementoz ordinē. ¶ Mandato cura et sumptibus heredū quondam Nobilis Uiri Dñi Octauiani Scoti Ciuis Modoetiensis: et Socioz. Uenetijs. Anno incarnationis dñice. 1524. .xv. calēdas aprilis.

¶ Uiri excellentes quoz dicta in h volumie sūt annotata.

Hippocra.	Auençoar.	Symon Januensis.
Galenus.	Mesue.	Gentilis de fulgineo.
Rasis.	Auerroys.	Jacobus de partibus.
Auicenna.	Serapio.	

Registrum

✠ Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll.

Ll ternio. Ceteri sunt quaterniones.